

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

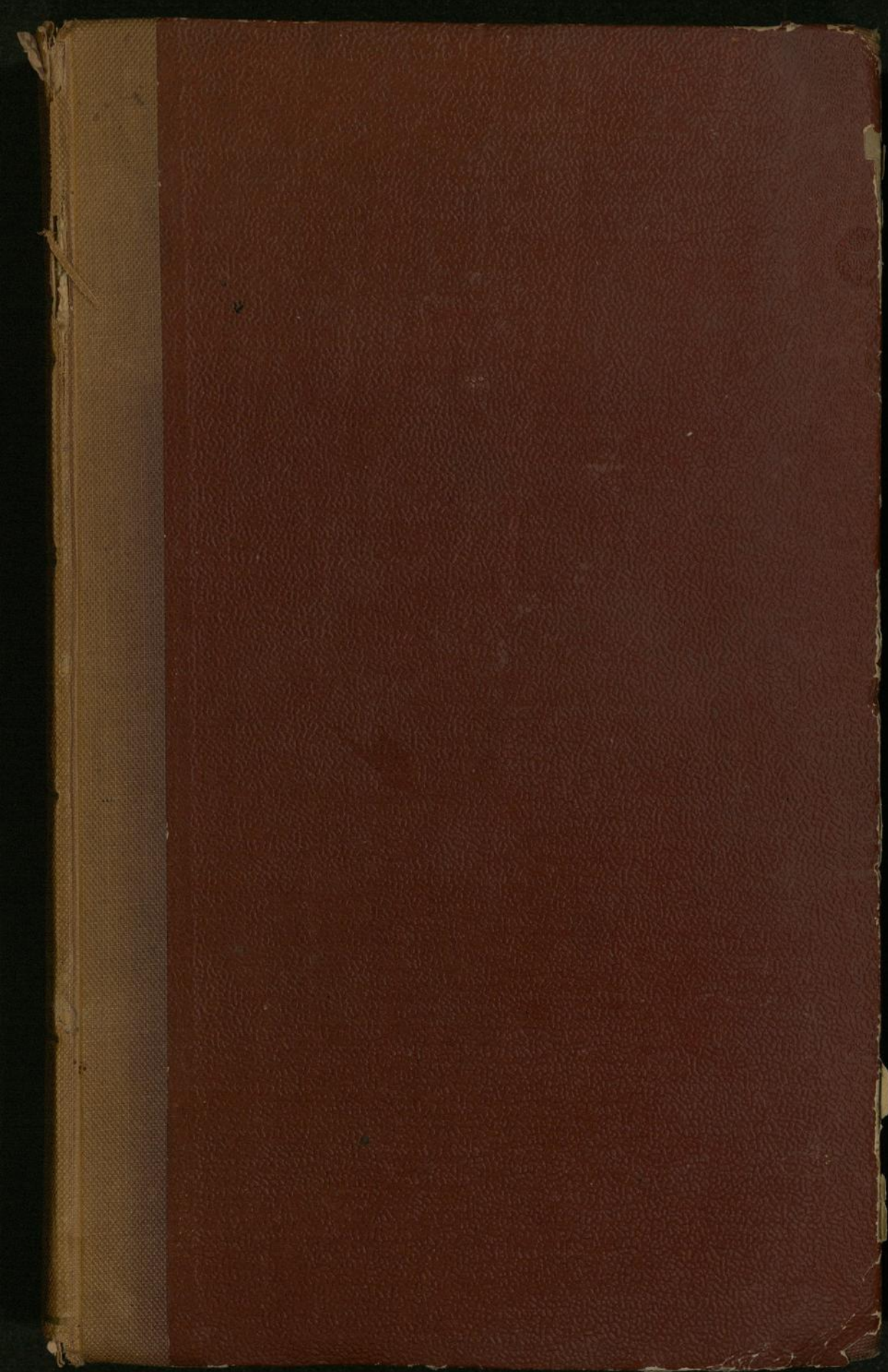
Cassius

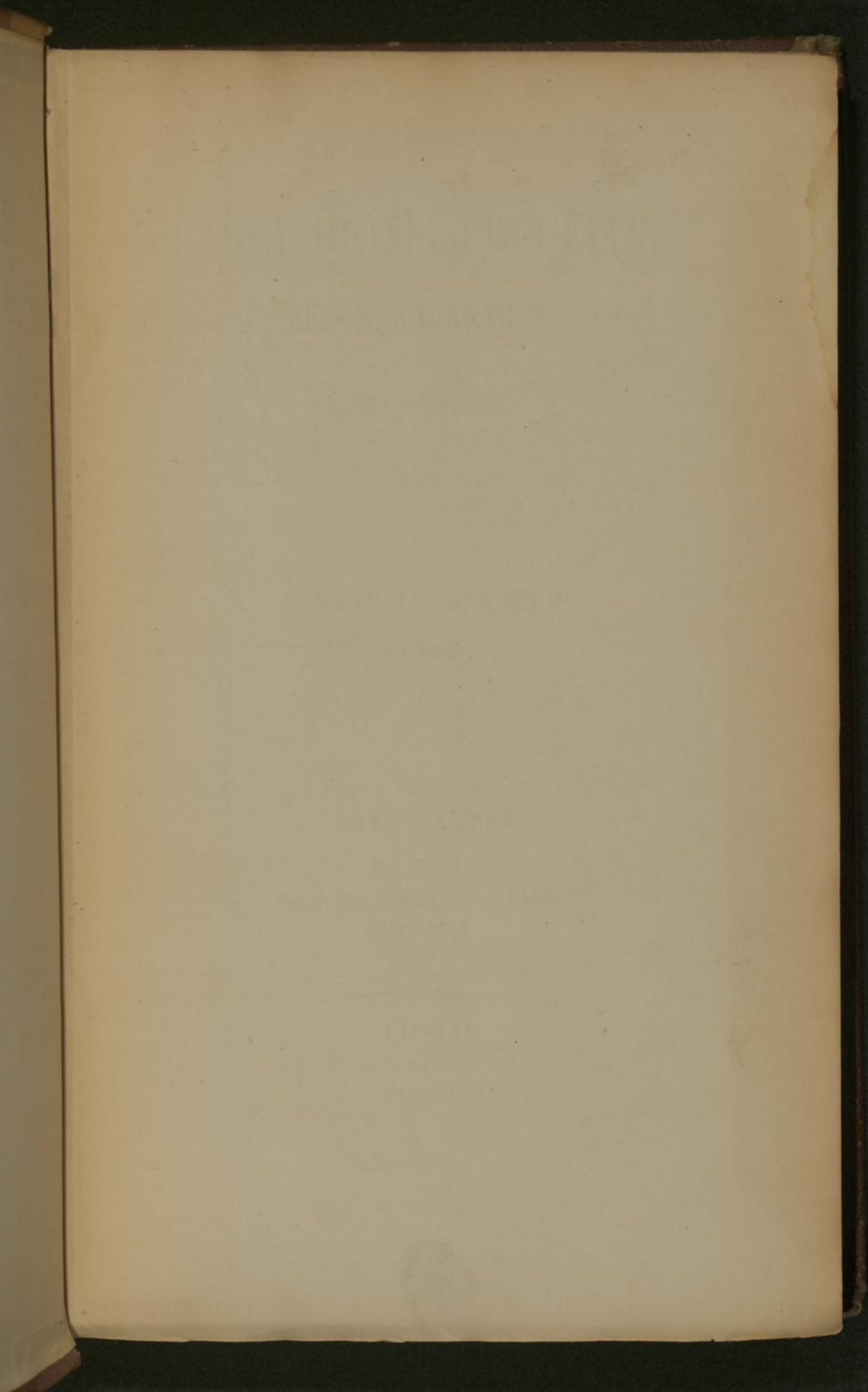
Lipsiae, 1849

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5005](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5005)

CASSII DIONIS COCCEIANI

RERUM ROMANARUM

LIBRI OCTOGINTA

AB

IMMANUELE BEKKERO

RECOGNITI.

TOMUS ALTER.

Ex libris

Prof. Dr. MARIO PUELMA

1917 - 2012

LIPSIAE

APUD WEIDMANNOS.

A. MDCCCXLIX.

Ταῦτα μὲν ἔν τε τῇ βασιλείᾳ καὶ ἐν τῇ δημοκρασίᾳ ταῖς τε NB
 δυναστείαις, πέντε τε καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτακοσίοις ἔτεσι, καὶ ἔπραξαν
 οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἔπαθον· ἐκ δὲ τούτου μοναρχεῖσθαι αὐθις ἀκριβῶς
 ἤρξαντο, καίτοι τοῦ Καίσαρος βουλευσαμένου τὰ τε ὅπλα κατα-
 θέσθαι καὶ τὰ πράγματα τῇ τε γερονσίᾳ καὶ τῷ δήμῳ ἐπιτρέψαι.
 ἐποίησατο δὲ τὴν διάνγνωσιν μετὰ τε τοῦ Ἀγρίππου καὶ μετὰ τοῦ 2
 Μαικήνου (τούτοις γὰρ πάντα τὰ ἀπόρητα ἀνεκοίνον), καὶ αὐτῷ
 ὁ Ἀγρίππας πρότερος εἶπε τοιάδε.

“ μὴ θαυμάσης, ὦ Καῖσαρ, εἰ μέλλω σε ἀποτρέπειν ἀπὸ τῆς 2
 μοναρχίας, καίπερ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀπολαύσας ἂν ἀπ’ αὐτῆς σοῦ
 γε αὐτὴν ἔχοντος. εἰ μὲν γὰρ καὶ σοὶ ὠφέλιμος γενήσεσθαι ἐμελλεν,
 καὶ πάνν ἂν αὐτὴν ἐσπούδασα· ἐπειδὴ δ’ οὐδὲν ὅμοιον τοῖς τε 2
 αὐταρχοῦσι καὶ τοῖς φίλοις σφῶν παρέχεται, ἀλλ’ οἱ μὲν καὶ ἀνε-
 πιφθόρως καὶ ἀκινδύνως πάνθ’ ὅσα ἐθέλουσι καρποῦνται, τοῖς δὲ
 καὶ φθόροι καὶ κίνδυνοι συμβαίνουσιν, οὐ τὸ ἐμαντοῦ ἴδιον, ὥσπερ
 οὐδ’ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ τὸ σὸν τό τε κοινὸν προϋδέσθαι ἐδικαίωσα.
 σκεψώμεθα δὲ καθ’ ἡσυχίαν πάντα τὰ προσόντα αὐτῇ, καὶ ὅπῃ 3
 ποτ’ ἂν ὁ λογισμὸς ἡμῶς ἀγάγῃ τραπώμεθα· οὐ γὰρ πον καὶ ἐξ
 ἁπαντος τρόπου φήσει τις δεῖν ἡμῶς ἐλέσθαι αὐτήν, κἂν μὴ λυσι-
 τελοῦσα ᾖ. εἰ δὲ μή, δόξομεν ἥτοι τῆς τε εὐπραγίας ἡττησθαι 4
 καὶ ὑπὸ τῶν κατωρθωμένων ἐκπεφρονηκέναι, ἥ καὶ πάσαι αὐτῆς
 ἐφίεμενοι τὸν τε πατέρα καὶ τὴν ἐς αὐτὸν εὐσέβειαν ἐσκήφθαι καὶ
 τὸν δῆμον τὴν τε γερονσίαν προβεβλήσθαι, οὐχ’ ἴν’ αὐτοὺς τῶν
 ἐπιβουλευσάντων σφίσιν ἀπαλλάξωμεν, ἀλλ’ ἴν’ ἑαυτοῖς δονλωσώ-
 μεθα. ἐκάτερον δὲ ὑπαίτιον. τίς μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἀγανακτήσειεν 5
 ἄλλα μὲν ὁρῶν ἡμῶς εἰρηκότας, ἄλλα δ’ αἰσθανόμενος πεφρονη-

7 ζότας; πῶς δ' οὐκ ἂν μᾶλλον νῦν μισήσειεν ἡμᾶς ἢ εἰ κατ' ἀρχὰς
 εὐθὺς τὴν τε ἐπιθυμίαν ἀπεγυμνώσαμεν καὶ ἐπὶ τὴν μοναρχίαν
 8 ἄντικρυς ὠρμήσαμεν; τὸ μὲν γὰρ βίαιόν τι τολμᾷ προσήκειν πῶς
 τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει, καὶ πλεονεκτικὸν εἶναι δοκῇ, πεπίστευται.
 πᾶς γὰρ ὁ προσφέρων ἐν τινὶ πλεόν ἄξιοι τοῦ καταδεεστέρου ἔχειν,
 9 καὶ κατορθώσας τέ τι ἐς τὴν τῆς ψυχῆς ἰσχὺν ἀναφέρεται, καὶ
 10 διαμαρτῶν τινας τῇ τοῦ δαιμονίου φορᾷ προστίθεται. ὁ δὲ ἔξ
 ἐπιβουλῆς καὶ κακοργίας τοιοῦτό τι ποιῶν πρῶτον μὲν δολερὸς
 καὶ σχολιὸς καὶ κακοήθης καὶ κακότροπος εἶναι νομίζεται, ἅπερ εὖ
 οἶδ' ὅτι περὶ σοῦ οὐδένα ἂν ὑπομείνειας εἰπεῖν ἢ φρονῆσαι, οὐδ'
 εἰ πάσης ἐκ τούτου τῆς οἰκουμένης ἄρξειας· ἔπειτα δὲ καὶ κατορ-
 11 θώσας ἄδικον τὴν πλεονεξίαν πεποιθῆσθαι καὶ σφαλεῖς δικαίαν τὴν
 12 κακοπραγίαν εἰληφέναι δοκεῖ. τούτου δὲ δὴ οὕτως ἔχοντος, οὐδὲν
 ἂν ἦτορ ἐπικαλέσειέ τις ἡμῖν καὶ εἰ μηδὲν τοιοῦτον ἀπὸ πρώτης
 ἐνθυμηθέντες ἔπειτα νῦν ἐπιθυμήσαιμεν αὐτοῦ. τὸ γὰρ τοι τῶν
 13 τε παρόντων νικᾶσθαι καὶ μήτε ἑαυτοὺς κατέχειν τοῖς τε παρὰ
 τῆς τύχης δοθεῖσι μὴ καλῶς χρῆσθαι πολὺ χειρόν ἐστι τοῦ ἐκ
 14 κακοπραγίας ἀδικεῖν τινά· οἱ μὲν γὰρ ἐπ' αὐτῶν τῶν συμφορῶν
 πολλὰκις ἀναγκάζονται πρὸς τὴν τοῦ συμφέροντός σφισι χρείαν καὶ
 ἄκοντες πλημμελεῖν, οἱ δ' ἐθέλονται ἀκρόατορες ἑαυτῶν καὶ παρὰ
 τὸ λυσιτελοῦν γίγνονται. τοὺς δὲ δὴ μήθ' ἀπλότητά τινα ἐν τῇ
 15 ψυχῇ ἔχοντας μήτε τὰ δοθέντα σφίσιν ἀγαθὰ μετριώσας δυναμένους
 πῶς ἂν τις προσδοκῇσειεν ἥτοι τῶν ἄλλων καλῶς ἡγεμονεύσειν ἢ
 16 ταῖς συμφοραῖς ὀρθῶς χρῆσεσθαι; ὥς οὖν μηδέτερον αὐτῶν πε-
 πονθότες, μηδ' ἀλόγως τι προᾶσαι ἐπιθυμοῦντες, ἀλλ' ὅ τι ποτ' ἂν
 βουλευσαμένοις ἡμῖν ἄριστον φανῇ τοῦθ' αἰρησόμενοι, τὴν διά-
 17 γνωσιν αὐτοῦ ποιησώμεθα. λέξω δὲ μετὰ παρηρησίας· οὔτε γὰρ
 αὐτὸς ἄλλως ἂν τι εἰπεῖν δυναίμην, οὔτε σοὶ σένοιδα τὰ ψευδῇ
 μετὰ κολακείας ἡδέως ἀκούοντι.
 18 ἢ μὲν τοίνυν ἰσονομία τό τε πρόσρημα εὐώνυμον καὶ τὸ ἔργον
 δικαιοτάτον ἔχει. τὴν τε γὰρ φύσιν τὴν αὐτὴν τινὰς εἰληχότας
 καὶ ὁμοφύλους ἀλλήλοις ὄντας, ἐν τε τοῖς αὐτοῖς ἔθεισι τετραμμέ-
 19 νους καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις πεπαιδευμένους, καὶ κοινὴν καὶ τὴν
 τῶν σωμάτων καὶ τὴν τῶν ψυχῶν χρῆσιν τῇ πατρίδι παρέχοντας,
 20 πῶς μὲν οὐ δίκαιον καὶ τᾶλλα πάντα κοινοῦσθαι, πῶς δ' οὐκ
 21 ἄριστον ἐν μηδενὶ πλὴν ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶσθαι; ἢ τε γὰρ ἰσογο-
 νία ἰσομοιρίας ὀριγνᾶται, καὶ τυχοῦσα μὲν αὐτῆς χαίρει, διαμαρ-
 τοῦσα δὲ ἄχθεται· καὶ τὸ ἀνθρώπειον πᾶν, ἅτε ἐκ τε θεῶν γεγονὸς

καὶ ἐς θεοὺς ἀνηῶν, ἄνω βλέπει, καὶ οὐτ' ἐθέλει ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ
διὰ παντὸς ἄρχεσθαι, οὐθ' ὑπομένει τῶν μὲν πόρων καὶ τῶν κιν- 4
δύνων τῶν τε δαπανημάτων μετέχον, τῆς δὲ κοινωνίας τῶν κρει-
τόνων στερόμενον, ἀλλὰ κἂν ἀναγκασθῇ τι τοιοῦτον ὑποστῆναι,
μισεῖ τὸ βεβιασμένον, κἂν καιροῦ λάβηται, τιμωρεῖται τὸ μεμιση-
μένον. ἄρχειν τε γὰρ πάντες ἀξιοῦσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἄρχεσθαι 5
ἐν τῷ μέρει ὑπομένουσιν· καὶ πλεονεκτεῖσθαι οὐκ ἐθέλουσι, καὶ διὰ
τοῦτο οὐδ' αὐτοὶ πλεονεκτεῖν ἀναγκάζονται. ταῖς τε τιμαῖς ταῖς
παρὰ τῶν δημοτῶν χαίρουσι, καὶ τὰς τιμωρίας τὰς ἐκ τῶν νόμων
ἐπαινοῦσιν. κἂν οὕτω πολιτεύονται, κοινὰ μὲν τὰ γὰρ κοινὰ δὲ 6
καὶ τὰ ἐναντία νομιζόντες εἶναι, οὔτε τι κακὸν οὐδὲν τῶν πολιτῶν
γίγνεσθαι βούλονται, καὶ πάντα τὰ κρείττω πᾶσιν αὐτοῖς συνεύ-
χονται. καὶ ἄντε τις αὐτὸς ἀρετὴν τινα ἔχῃ, καὶ προφαίνει αὐτὴν 7
προχείρως καὶ ἀσκεῖ προθύμως καὶ ἐπιδείκνυσιν ἀσμενέστατα, ἄντε
καὶ ἐν ἑτέρῳ ἴδῃ, καὶ προάγει ἐτοίμως καὶ συναύξει σπουδαίως
καὶ τιμὰ λαμπρότατα. καὶ μέντοι κἂν κακὴν τινα τις, πᾶς αὐτὸν 8
μισεῖ, κἂν δυστυχῇ, πᾶς ἐλεεῖ, κοινὴν τῆς πόλεως καὶ τὴν ζημίαν
καὶ τὴν αἰσχύνην τὴν ἀπ' αὐτῶν εἶναι νομιζόν.

αὕτη μὲν ἡ τῶν δῆμων κατάστασις, ἐν δὲ δὴ ταῖς τυραννίσι 5
πάντα τὰναντία συμβαίνει. καὶ τὰ μὲν πολλὰ τί δεῖ μηχανεῖν λέ-
γοντα; τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον, χρηστὸν μὲν οὐδεὶς οὐδὲν οὐτ' εἰδέναι
οὐτ' ἔχειν δοκεῖν βούλεται (πολέμιον γὰρ αὐτῷ πᾶν ἐπὶ τούτῳ τὸ
κρατοῦν ὥς πλήθει γίγνεται), τὸν δ' ἐκείνου τις τρόπον κανόνα τοῦ 2
βίου ποιησάμενος, ὃ τι ποτ' ἂν ἐλπίσῃ δι' αὐτοῦ πλεονεκτήσας
ἀκινδύνως κερδαίνειν, μετέρχεται. καὶ διὰ τοῦθ' οἱ πλείους σφῶν
τό τε καθ' ἑαυτοὺς μόνον σπεύδουσι καὶ πάντας τοὺς ἄλλους μι-
σοῦσι, τὰς τε εὐπραγίας αὐτῶν οἰκείας ζημίας καὶ τὰς συμφορὰς
ἴδια κέρδη ποιούμενοι.

τοιοῦτων δὲ δὴ τούτων ὄντων οὐκ ὁρῶ τί ποτ' ἂν εἰκότως 3
ἐπάρειε σε μοναρχῆσαι ἐπιθυμῆσαι. πρὸς γὰρ τῷ τοῖς δῆμοις χα-
λεπὸν εἶναι τὸ πολίτευμα, πολὺ δυσχερέστερον αὐτῷ σοι γένοιτο
ἂν. ἢ οὐκ ὁρᾷς ὅπως ἢ τε πόλις καὶ τὰ πράγματα αὐτῆς ἔτι καὶ
νῦν ταράττεται; καὶ χαλεπὸν μὲν ἐστὶ τὸ τὸν ὅμιλον ἡμῶν, τοσοῦ- 4
τοις ἔτεσιν ἐν ἑλευθερίᾳ βεβιωκότα, καταλῦσαι, χαλεπὸν δὲ καὶ τὸ
τοὺς συμμάχους τοὺς τε ὑπηκόους, τοὺς μὲν ἀπὸ πύλαιου δημοκρα-
τουμένους τοὺς δ' ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν ἡλενθερωμένους, ἐς δουλείαν
αὐθις καταστῆσαι, τοσοῦτων πέριξ πολέμιων ἡμῖν προσκειμένων.

καὶ ἵνα γε ἀπὸ πρώτου τοῦ βραχυτάτου ἄρξωμαι, χορήματά 6

3 4 ἀνηῶν

5 3 βιάζονται?*

6 1 πολ. καὶ κοινὰ

- σοι πολλά καὶ πανταχόθεν ἀναγκαῖον ἔσται πορίζειν· ἀδύνατον γὰρ
 τὰς νῦν οὐσίας προσόδους πρὸς τε τὰλλα καὶ πρὸς τὴν τῶν στρα-
 τιωτῶν τροφήν ξεραχέσαι. τοῦτο δ' ἔστι μὲν καὶ ἐν ταῖς δημο-
 κρατίαις· οὐ γὰρ οἷόν τε πολιτείαν τινὰ ἄνευ δαπάνης συστήναι.
 2 ἀλλ' ἐν μὲν ἐκείναις μάλιστα μὲν ἐκόντες πολλοὶ πολλὰ ἐπιδιδάσιν,
 ἐν φιλοτιμίας μέρει τὸ πρῶγμα ποιούμενοι καὶ τιμὰς ἀντ' αὐτῶν
 ἀξίας ἀντιλαμβάνοντες· ἂν δέ που καὶ ἀναγκαῖαι παρὰ πάντων
 ἐσφοραὶ γένωνται, ἑαυτοὺς τε πείθοντες καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν συντε-
 3 λούντες ἀνέχονται. ἐν δὲ δὴ ταῖς δυναστείαις τό τε ἄρχον πάντες
 μόνον ὥς καὶ ὑπερπλουτοῦν ἀξιούσι δαπανᾶσθαι, τὰς μὲν προσόδους
 αὐτοῦ ἐτοίμως ἔξερεννόμενοι, τὰ δ' ἀγαλώματα οὐκ ἐθ' ὁμοίως
 ἐκλογιζόμενοι· καὶ οὐτ' ἰδίᾳ ἡδέως ἢ καὶ ἐκόντες ἐπιδιδούσι τι, οὔτε
 4 τὰς κοινὰς συντελείας ἀσθαιρέτους ποιοῦνται. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐτ'
 ἂν ἐθελήσκει τις (οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὁμολογήσειεν ἂν ὁρίως πλουτεῖν)
 οὔτε συμφέρει τῷ κρατοῦντι γίγνεσθαι· ἀντίτα γὰρ ἂν δόξαν παρὰ
 τοῖς πολλοῖς ὥς καὶ φιλόπολις ἔχων ὀγκωθεῖη καὶ νεωτερίσειεν. τὸ
 δ' ἕτερον πᾶν τοὺς πολλοὺς βαρύνει, καὶ μάλιστα θ' ὅτι τὴν μὲν ζη-
 5 μίαν αὐτοὶ ὑπομένουσιν, τὸ δὲ δὴ κέρδος ἕτεροι λαμβάνουσιν. ἐν
 μὲν γὰρ ταῖς δημοκρατίαις καὶ στρατεύονται ὥς πλήθει οἱ τὰ χρή-
 ματα συνεσφέροντες, ὥστε τρόπον τινὰ αὐθις αὐτὰ ἀπολαμβάνου-
 σιν· ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις ἄλλοι μὲν ὥς τὸ πολὺ καὶ γεωργοῦσι
 καὶ δημιουργοῦσι καὶ ναυτίλλονται καὶ πολιτεύονται, παρ' ὧν περ
 καὶ αἱ λήψεις μάλιστα γίγνονται, ἄλλοι δὲ τὰ ὅπλα ἔχουσι καὶ τὸν
 μισθὸν φέρουσιν.
 7 Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τοιοῦτον ὃν πράγματά σοι παρέξει, ἕτερον δὲ
 ἐκεῖνο. πάντως μὲν τινα δεῖ δίκην τὸν αἰεὶ κακουργοῦντα διδόναι·
 οὔτε γὰρ ἐκ νομθεσίας οὔτε ἐκ παραδειγμάτων οἱ πολλοὶ σωφρο-
 νίζονται, ἀλλ' ἀνάγκη πᾶσα αὐτοὺς καὶ ἀτιμία καὶ φρυγὴ καὶ θά-
 νάτῳ ζημιοῦσθαι, οἷα ἐν τε ἀρχῇ τηλικαύτῃ καὶ ἐν πλήθει ἀνθρώ-
 πων τοσοῦτῳ, ἄλλως τε καὶ ἐν μεταβολῇ πολιτείας, φιλεῖ συμβαίνειν.
 2 τούτοις δ' ἂν μὲν ἐτέρους δικαστὰς καθίξῃς, ἀπολύοντό τε ἂν
 διασπευδόμενοι, καὶ μάλιστα ὅσους ἂν ἐχθραίνειν νομισθῇς· καὶ
 γὰρ προσποιήσιν τινα ἔξουσίας οἱ δικάζοντες λαμβάνουσιν, ὅταν τι
 3 παρὰ τὸ δοκοῦν τῷ κρατοῦντι ποιήσωσιν· καὶ ἄρα τινὲς ἁλίσκων-
 ται, διὰ σὲ δόξουσιν ἐκ κατασκευάσματος κατεψηφίσθαι. ἂν δ'
 αὐτὸς δικάζῃς, πολλοὺς ἀναγκασθήσῃ καὶ τῶν δημοτῶν κολάζειν
 (τοῦτο δὲ οὐκ εὐτηχές), καὶ πάντως τινὰς αὐτῶν ὀργῇ μᾶλλον ἢ
 4 δικαίῳσει δόξεις εὐθύνειν· τοὺς γὰρ βιάζεσθαι δυναμένους οὐδεὶς

δικάζοντας δικαιοπραγεῖν πιστεύει, ἀλλ' οἴονται πάντες αὐτοὺς σχῆμα καὶ σκιαγραφίαν πολιτείας αἰσχύνῃ πρὸ τῆς ἀληθείας προπετανύντας, ὀνόματι ἐννόμου δικαστηρίου τὴν ἐαυτῶν ἐπιθυμίαν ἀποπιμπλάναι. ἐν μὲν οὖν ταῖς μοναρχίαις ταῦθ' οὕτω γίγνεται· ἐν δὲ δὴ ταῖς δημοκρατίαις, ἅντ' ἰδίᾳ τις ἀδικεῖν αἰτίαν λάβῃ, ἰδίαν δίκην παρὰ δικασταῖς ἴσοις φεύγει, ἅντε δημοσίᾳ, καὶ ἐκείνῳ δικασταὶ καθίζουσιν ἐκ τῶν ὁμοίων οὓς ἂν ὁ κληρὸς ἀποδείξῃ, ὥστε ὅζον τὰ ἀποβαίνοντα ἀπ' αὐτῶν τοὺς ἀνθρώπους φέρειν, μὴτ' ἰσχύι δικαστοῦ μίτε χάριτι ἀναγκασθῆναι νομίζοντας τι πεπονθέναι.

ἔτι τοίνυν πολλοὶ χωρὶς τῶν τι ἀδικούντων, οἱ μὲν γένει οἱ δὲ 8 πλούτῳ οἱ δὲ ἑτέρῳ τινὶ ἐπαιρόμενοι, ἄλλως μὲν οὐ κακοὶ ἄνδρες, τῇ δὲ δὴ προαιρέσει τῇ τῆς μοναρχίας ἐναντίῳ φέρονται· καὶ αὐτοὺς οὐτ' αὖξασθαι τις ἐὼν ἀσφαλῶς δύναται ζῆν, οὐτ' αὖ κολοῦειν ἐπιχειρῶν δικαίως τοῦτο ποιεῖν. τί ποτ' οὖν τούτοις χρήσῃ; πῶς 2 αὐτοὺς μεταχειρίσῃ; ἂν μὲν γὰρ τὰ τε γένη σφῶν καθέλῃς καὶ τοὺς πλούτους ἐλαττώσῃς τὰ τε φρονήματα ταπεινώσῃς, οὐδεμίαν ἂν εὐνοίαν παρὰ τῶν ἀρχομένων λάβοις· πῶς γὰρ, εἰ μίτε γεννηθῆναι τῷ καλῶς μίτε πλουτῆσαι δικαίως, μίτ' ἰσχυροῦ μίτ' ἀνδρείῳ μίτε συνετιῷ γενέσθαι ἐξείῃ; ἂν δ' ἐάσῃς ταῦθ' ὥς ἔκυστα αὖξαι, οὐκ 3 ἂν ῥαδίως αὐτὰ διαθεῖο. καὶ γὰρ εἰ αὐτὸς μόνος καὶ πρὸς τὸ τὰ πολιτικά καὶ πρὸς τὸ τὰ πολεμικά καλῶς καὶ κατὰ καιρὸν πράττειν ἐξήρκεις, καὶ μηδενὸς συνεργοῦ πρὸς μηδὲν αὐτῶν ἔχρηξες, ἕτερος ἂν ἦν λόγος· νῦν δὲ πᾶσά σε ἀνάγκη συναγωνιστὰς πολλούς, ἅτε 4 τοσαύτης οἰκουμένης ἄρχοντα, ἔχειν, καὶ προσήκει πον πάντας αὐτοὺς καὶ ἀνδρείους καὶ φρονίμους εἶναι. οὐκοῦν ἂν μὲν τοιούτοις τισὶ τὰ τε στρατεύματα καὶ τὰς ἀρχὰς ἐγχειρίξῃς, κίνδυνος ἔσται 5 καὶ σοὶ καὶ τῇ πολιτείᾳ καταλυθῆναι· οὐ γὰρ ἔστιν οὐτ' ἄνευ 5 φρονήματος ἀξιόλογον ἄνδρα φῆναι, οὐτ' αὖ φρόνημα μέγα λαβεῖν ἐκ δουλοπρεποῦς ἐπιτηδεύσεως, οὐ μὴν οὐδὲ φρονηματίαν γενόμενον μὴ οὐκ ἐλευθερίας ἐπιθυμῆσαι καὶ πᾶν τὸ δεσπόμενον μισῆσαι. ἂν 6 δὲ δὴ τούτοις μὲν μηδὲν ἐπιτρέπῃς, τοῖς δὲ δὴ φάυλοις καὶ τοῖς τυχοῦσι τὰ πράγματα προστάσῃς, τάχιστα μὲν ἂν ὀργὴν παρ' ἐκείνων ὥς ἀπιστομένων λάβοις, τάχιστα δ' ἂν ἐν τοῖς μεγίστοις πταίσειας. τί μὲν γὰρ ἂν ἀγαθὸν ἀμαθὲς ἢ ἀγενὲς ἀνδρῶπος 7 ἐργάσαιτο; τίς δ' οὐκ ἂν καταφρονήσειεν αὐτοῦ τῶν πολεμίων; τίς δ' ἂν πειθαρχήσειεν οἱ τῶν συμμάχων; τίς δ' οὐκ ἂν καὶ αὐτῶν τῶν στρατιωτῶν ἀπαξιώσασεν ὑπὸ τοιούτου τινὸς ἄρχεσθαι; καὶ μὴν ὅσα ἐκ τούτου κακὰ γίγνεσθαι πέφυκε, τὰ μὲν ἄλλα οὐδὲν

- 8 δέομαι σοι σαφῶς εἰδότε διηγείσθαι, ἐκεῖνο δὲ δὴ μόνον ἀναγκαίως
 ἐρῶ, ὅτι ἂν μὲν μηδὲν δέον ὁ τοιοῦτος πράττη, πολλὴ πλείω ἂν σε
 τῶν πολεμίων βλάβειεν, ἂν δέ τι τῶν προσηκόντων ποιῇ, καὶ αὐτὸς
 ἂν σοι φοβερός ἐκφρονήσας ὑπ' ἀπαιδευσίας γένοιτο.
- 9 οὐ μέντοι καὶ ταῖς δημοκραταῖς τοιοῦτό τι πρόσεστιν, ἀλλ'
 ὅσῳ ἂν πλείους καὶ πλουτῶσι καὶ ἀνδρίζωνται, τόσῳ μᾶλλον αὐτοὶ
 τε φιλοτιμοῦνται καὶ τὴν πόλιν αὔξουσιν, καὶ σφίσι καὶ ἐκείνῃ κέ-
 χρηται καὶ χαίρει, πλὴν ἂν τις τυραννίδος ἐπιθυμήσῃ· τοῦτον γὰρ
- 2 ἰσχυρῶς κολάζουσιν. καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει καὶ πολλῶν κρείττους
 αἱ δημοκραταὶ τῶν μοναρχιῶν εἰσὶ, δηλοῖ μὲν καὶ τὸ Ἑλληνικόν·
 τέως μὲν γὰρ οὕτως ἐπολιτεύοντο, οὐδὲν μέγα κατέπραξαν, ἐπειδὴ
- 3 δ' ἐκείνως ζῆν ἤρξαντο, ὀνομαστότατοι ἐγένοντο· δηλοῖ δὲ καὶ τὰ
 τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὧν οἱ μὲν ἐν τυραννίδι καὶ νῦν ἔτι διαγόμενοι
 αἰεὶ τε δουλεύουσι καὶ αἰεὶ τοῖς ἄρχουσιν ἐπιβουλεύουσιν, οἱ δὲ δὴ
 προσταταῖς ἐπετησίαις ἢ καὶ ἐπὶ πλείω τινὰ χρόνον χρόμενοι καὶ
- 4 ἐλεύθεροι καὶ αὐτόνομοι διατελοῦσιν ὄντες. ἀλλὰ τί δεῖ ἡμᾶς ἀλ-
 λοτρίοις παραδείγμασιν οἰκεῖα ἔχοντας χρῆσθαι; ἡμεῖς γὰρ αὐτοὶ
 οἱ Ῥωμαῖοι ἄλλως τὸ πρῶτον πολιτευόμενοι, ἔπειτα ἐπειδὴ πολλὰ
 καὶ δεινὰ ἐπάσχον, τῆς τε ἐλευθερίας ἐπεθυμήσαμεν καὶ λαβόντες
- 5 αὐτὴν πρὸς τοσοῦτον ὄγκον προήλθομεν, οὐκ ἄλλοις τισὶν ἢ τοῖς
 ἐκ τῆς δημοκρατίας ἀγαθοῖς ἰσχύσαντες, ἐξ ὧν ἢ τε γερούσια
 προεβούλευε καὶ ὁ δῆμος ἐπεκύρου τό τε στρατευόμενον προεθυ-
 μέϊτο καὶ τὸ στρατηγὸν ἐφιλοτιμεῖτο. ὧν οὐδὲν ἂν ἐν τυραννίδι
 προαχθεῖν. ἀμέλει τοσοῦτον αὐτῆς διὰ ταῦτα μῖσος οἱ πάλοι Ῥω-
 μαῖοι ἔσχον ὥστε καὶ ἐπάρατον τὸ πολιτεύμα ποιήσασθαι.
- 10 χωρὶς δὲ τούτων, εἰ δεῖ τι καὶ περὶ τῶν ἰδίᾳ σοὶ αὐτῷ συμφε-
 ρόντων εἰπεῖν, πῶς μὲν ἂν ὑγιάνειας τοσαῦτα καὶ μεθ' ἡμέραν
 καὶ νύκτωρ διοικῶν, πῶς δ' ἂν μὴ ὑγιαίνων ἐξαρχέσειας; τίνας δ'
 ἂν τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀνθρωπίνων ἀπολαύσειας, πῶς δ' ἂν στερό-
 μενος αὐτῶν εὐδαιμονήσειας; τίνα δ' ἂν ἀκριβῶς ἡσθεῖς, πότε δ'
 2 οὐκ ἂν ἰσχυρῶς λυπηθεῖς; πᾶσα γὰρ ἀνάγκη τὸν τηλικαύτην ἄρχὴν
 ἔχοντα καὶ φροντίζειν πολλὰ καὶ δεδιέναι συχνά, καὶ τῶν μὲν ἡδί-
 στων ἐλάχιστα ἀπολαβεῖν, τὰ δὲ δυσχερέστατα αἰεὶ καὶ πανταχοῦ
 καὶ ἀκούειν καὶ ὄρᾶν καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν. ὅθεν, οἴμαι, καὶ Ἑλ-
 ληνες καὶ βάρβαροί τινες οὐδὲ διδομένας σφίσι βασιλείας ἐδέξαντο.
- 3 ταῦτ' οὖν προϋδόμενος προβούλευσαι πρὶν ἐν αὐτοῖς γενέσθαι·
 αἰσχυρὸν γάρ, μᾶλλον δὲ καὶ ἀδύνατον ἔστι παρακλύσαντά τινα ἡπαῖς
 ἐς αὐτὰ ἀναδύναι. μηδέ σε ἑξαπατήσῃ μήτε τὸ μέγεθος τῆς ἑξου-

10 1 2 ὑπομείνειας
 δόμενος*

2 2 συχνά] πολλὰ* cf. 1 2

3 1 προει-

σίας μήθ' ἢ περιουσία τῶν κτημάτων, μὴ τὸ στίφος τῶν σωματο-
φυλάκων, μὴ ὁ ὄχλος τῶν θεραπευόντων. οἱ τε γὰρ πολλὸν δυνά- 4
μενοι πολλὰ πράγματα ἔχουσιν, καὶ οἱ συχνὰ κεκτημένοι συχνὰ
ἀναλίσκειν ἀναγκάζονται, τὰ τε πλήθη τῶν δορυφόρων διὰ τὰ
πλήθη τῶν ἐπιβουλευόντων ἀθροίζεται, καὶ οἱ κολακεύοντες ἐπι-
τρίψαιεν ἂν τινα μᾶλλον ἢ σώσαιεν. ὥσθ' ἕνεκα μὲν τούτων οὐδ'
ἂν εἰς εὖ φρονῶν ἀνταρχήσαι ἐπιθυμήσειεν· εἰ δ' ὅτι καὶ πλουτίζειν 11
καὶ σώζειν τινὰς ἄλλα τε πολλὰ καὶ ἀγαθὰ δοῦν οἱ τοιοῦτοι δύ-
ναιται, καὶ νῆ Δία καὶ ὑβριζέειν σφίσι καὶ κακῶς ποιεῖν ὃν ἂν
ἐθελήσωσιν ἔξεστιν, ἀξίαν τις διὰ ταῦτα σπουδῆς τὴν τυραννίδα
εἶναι νομίζει, τοῦ παντὸς ἁμαρτάνει. τὸ μὲν γὰρ ἀσελγαίνειν καὶ 2
κακὸν τι ποιεῖν οὐθ' ὥς ἀσχερὰ οὐθ' ὥς σφαλερὰ καὶ μεμισημένα
καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων ἐστί, δέομαί σοι λέγειν· οὔτε
γὰρ ἄλλως τοιοῦτος εἶ, οὔτ' ἂν διὰ ταῦτα μοναρχήσαι ἔλοιο. προήρη-
μαί τε ἐγὼ νῦν οὐ πάνθ' ὅσα ἂν τις κακῶς τὸ πρᾶγμα μετχειρι-
ζόμενος ἐξεργάσαιο εἰπεῖν, ἀλλ' ὅσα καὶ οἱ πάντ' ἄριστα αὐτῷ
χρῶμενοι καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναγκάζονται. τὸ δ' ἕτερον, τό 3
τινα ἀφθόνως εὐεργετεῖν ἔχειν, ἀξιοσπούδαστον μὲν, ἀλλ' ἐν μὲν
ιδιώτῃ γιγνόμενον καὶ καλὸν καὶ σεμνὸν καὶ εὐκλεές καὶ ἀσφαλές
ἐστίν, ἐν δὲ δὴ ταῖς μοναρχίαις πρῶτον μὲν οὐκ ἀντάξιον τῶν
ἄλλων τῶν ὑποποτέρων, ὥστε τινὰ δι' ἐκεῖνα καὶ τοῦτο ἐλέσθαι,
ἄλλως τε καὶ μέλλοντα τὴν μὲν ἐκ τούτου ἀπόλαυσιν ἐτέροις δώσειν
τὴν δὲ ἐξ ἐκεῖνων ἀρδίαν αὐτὸν ἔξειν, ἔπειτα δ' οὐδ' ἀπλοῦν, ὥς 12
τις οἶεται. οὔτε γὰρ ἂν πᾶσι τοῖς δεομένοις τινὸς ἐπαρκέσειε τις.
οἱ μὲν γὰρ ἀξιοῦντές τι παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν πάντες ὥς εἰπεῖν
εἰσὶν ἄνθρωποι, καὶ μὴδεμία εὐθὺς εὐεργεσία αὐτοῖς ὀφείλῃται·
πᾶς γὰρ τις φύσει καὶ αὐτὸς ἐαυτῷ ἀρέσκει, καγαθόν τι ἐπανρέσθαι 2
παρὰ τοῦ δοῦναι δυναμένου βούλεται· ἂ δὲ ἐνδέχεται αὐτοῖς δι-
δοσθαι (τιμὰς τε καὶ ἀρχὰς λέγω, καὶ ἔστιν ὅτε καὶ χρήματα)
πάνν ἂν εὐαρίθμητα ὥς πρὸς τοσοῦτο πλήθος εὐρεθείη. τούτου
τε οὕτως ἔχοντος ἔχθος ἂν αὐτῷ παρὰ τῶν διαμαρτανόντων ὢν
χρηῖζονσι μᾶλλον ἢ φίλια παρὰ τῶν τυγχανόντων ὑπάρξειεν. οἱ 3
μὲν γὰρ, ὥς καὶ ὀφειλόμενόν τι λαμβάνοντες, οὔτ' ἄλλως μεγάλην
οἶονται δεῖν τῷ δίδοντι αὐτὸ χάριν ἔχειν ἅτε μὴδὲν παρὰ δόξαν
εὐρισκόμενοι, καὶ προσέτι καὶ ὀκνοῦσι τοῦτο ποιεῖν, ἵνα μὴ καὶ
ἀναξίους ἐν τούτῳ σφᾶς τοῦ καλῶς πάσχειν ἀποφανοῦσιν· οἱ δὲ 4
ὢν ἐλπίζουσιν ἀνυπακούοντες λυποῦνται κατ' ἀμφοτέρα, τοῦτο μὲν ὥς
οἰκέλου τινὸς στερισκόμενοι (πάντες γὰρ ἔχειν ἤδη νομίζουσιν ὢν

4 1 ὁ om*
γῆνῳσιν?

11 3 5 διὰ τοῦτο καὶ ἐκεῖνα?*

12 4 1 ἀπο-

- ἂν ἐπιθυμήσωσιν), τοῦτο δὲ ὥς καὶ αὐτοὶ ἑαυτῶν ἀδικίαν τινὰ
 καταγινώσκοντες, ἂν ῥαδίως ἐπὶ τῷ μὴ τυχεῖν ὧν ἂν προσδοκῇσιν
 5 φέρωσιν. καὶ γὰρ ὁ ὁρθῶς διδοὺς τὰ τοιαῦτα τό τε κατ' ἀξίαν
 ἐκάστων δῆλον ὅτι πρὸ πάντων προσκοπεῖ, καὶ τοὺς μὲν τιμᾷ τοὺς
 δὲ παρορᾷ, ὥστε καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου γνώμης τοῖς μὲν φρόνημα
 τοῖς δ' ἀγανάκτησιν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συνειδότος σφῶν προσγίγνεσθαι.
 ὥς ἂν γέ τις τοῦτ' εὐλαβούμενος ἀνωμάλως αὐτὰ διανέμειν ἐθελήσῃ,
 6 τὸ σῆμπαρ ἁμαρτήσεται· οἱ τε γὰρ πονηροὶ παρὰ τὸ προσήκον
 τιμώμενοι χείρους ἂν, ἥτοι καὶ ἐπαινεῖσθαι ὥς ἀγαθοὶ ἢ πάντως
 γε θεραπεύεσθαι ὥς φοβεροὶ δοκοῦντες, γίγνονται, καὶ οἱ χρηστοὶ
 μηδὲν πλεόν αὐτῶν εὐρισκόμενοι, ἀλλ' ἔξ ἴσου σφίσιν ἀγόμενοι,
 μᾶλλον ἂν ἐκ τῆς πρὸς ἐκείνους ἰσομοιρίας λυποῖντο ἢ τῷ καὶ
 7 αὐτοὶ τινος ἀξιοῦσθαι χαίροιν, καὶ τούτου τὴν τε ἐπιτηδευσιν τῶν
 κρείττωνων ἔφην ἂν καὶ τὴν ζήλωσιν τῶν χειρόνων μετέχουσιν, καὶ
 οὕτω καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν τιμῶν οὐθ' οἱ διδόντες αὐτὰς ἀγαθόν τι
 καρποῖντο καὶ οἱ λαμβάνοντες κακίους γίγνονται. ὥστε σοι τοῦτο,
 ὁ μάλιστα ἂν τισιν ἐν ταῖς μοναρχίαις ἀρέσειεν, δυσμεταχειριστότα-
 τον συμβῆναι.
- 13 ταῦτά τε οὖν καὶ τᾶλλα ἃ μικρῷ πρόσθεν εἶπον ἐνθυμηθεὶς
 φρόνησον ἕως ἔξεστί σοι, καὶ ἀπόδος τῷ δήμῳ καὶ τὰ ὄπλα καὶ
 τὰ ἔθνη καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ χρήματα. ἂν μὲν γὰρ ἤδη τε καὶ
 ἐκὼν αὐτὸ ποιήσῃς, ἐνδοξότατός τε ἅμα ἀνθρώπων ἔσῃ καὶ ἀσφα-
 λέστατος· ἂν δ' ἀναμείνῃς βίαν τινὰ σοι προσαγῆναι, τάχ' ἂν
 2 τι δεινὸν μετὰ κακοδοξίας πάθοις. τεκμήριον δέ, Μάριος μὲν καὶ
 Σύλλας καὶ Μέτελλος, καὶ Πομπήιος τὸ πρῶτον, ἐν κράτει τῶν
 πραγμάτων γενόμενοι οὐτ' ἠθέλησαν δυναστεῦσαι οὐτ' ἐπαθεῖν παρὰ
 τοῦτο δεινὸν οὐδέν· Κίνρας δὲ δὴ καὶ Κάρβων, ὃ τε Μάριος ὁ
 ἕτερος καὶ ὁ Σεργόριος, ὃ τε Πομπήιος αὐτὸς μετὰ ταῦτα, τῆς
 3 δυναστείας ἐπιθυμήσαντες κακῶς ἀπώλοντο. δυσχερὲς γὰρ ἐστι
 τὴν πόλιν ταύτην, τοσούτοις τε ἔτεσι δεδημοκρατημένην καὶ τοσού-
 των ἀνθρώπων ἄρχουσιν, δουλεῦσαι τινὶ ἐθελῆσαι. καὶ ἀκούεις
 μὲν ὅτι τὸν Κάμιλλον ὑπερώρισαν, ἐπειδὴ λευκοῖς ἵπποις ἐς τὰ
 4 ἐπινίκια ἐχρήσατο, ἀκούεις δὲ ὅτι τὸν Σκιπίωνα κατέλυσαν, ἐπειδὴ
 τινὰ πλεονέξίαν αὐτοῦ κατέγνωσαν, μέμνησαι δὲ ὅπως τῷ πατρὶ
 σου προσηρέχθησαν, ὅτι τινὰ ὑποψίαν ἐς αὐτὸν μοναρχίας ἔσχον.
 καίτοι τούτων μὲν ἀμείνους ἄνδρες οὐδένας ἄλλοι γεγονάσιν.
- 5 οὐ μέντοι καὶ ἀπλῶς οὕτω συμβουλευέω σοι τὴν ἀρχὴν ἀφείναι,
 ἀλλὰ πάντα τὰ συμφέροντα τῷ δημοσίῳ προπρᾶξαι καὶ δόγμασι

καὶ νόμοις ἃ προσήκει κατακλεῖσαι, καθάπερ πον καὶ ὁ Σύλλας
ἐποίησεν· καὶ γὰρ εἴ τινα αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἀντεράπη, ἀλλὰ τά
γε πλείω καὶ μείζω διαμένει. καὶ μὴ εἴπῃς ὅτι καὶ ὡς στασιάζουσιν 6
τινές, ἵνα μὴ καὶ ἐγὼ αὐτῶν εἴπω ὅτι πολλῶ μᾶλλον οὐκ ἂν ἀνά-
σχοιντο μοναρχοῦμενοι. ὥς εἶγε πάνθ' ὅσα ἐνδέχεται τισι συνε-
νεχθῆναι προσκοποίμεθα, ἀλογώτατα ἂν τὰς διχοστασίας τὰς ἐκ
τῆς δημοκρατίας συμβαινούσας φοβηθείμεν ἂν μᾶλλον ἢ τὰς τυ-
ραννίδας τὰς ἐκ τῆς μοναρχίας ἐκφυομένας. περὶ ὧν τῆς δεινότητος 7
οὐδ' ἐπεχείρησά τι εἰπεῖν· οὐ γὰρ δὴ καὶ καταδραμεῖν ἄλλως εὐκα-
τηγόρητον οὕτω πρᾶγμα ἡθέλησα, ἀλλὰ δεῖξαι σοι τοῦθ' ὅτι τοιοῦ-
τόν ἐστι τῇ γνῶσει ὥστε μηδὲ τοὺς χρηστοὺς ἄνδρας...

“...οὐτε πείσαι τι ῥᾶδίως ὑπὸ παρορησίας τοὺς οὐχ ὁμοίους δύναν- 14
ται, κὰν ταῖς πράξεσιν ἅτε μὴ ὁμογενωμονούντων σφῶν κατορθού-
σιν. ὥστε εἴ τι κήδη τῆς πατρίδος, ὑπὲρ ἧς τοσοῦτους πολέμους
πεπολέμηκας, ὑπὲρ ἧς καὶ τὴν ψυχὴν ἡδέως ἂν ἐπιδοίης, μεταρ-
ρύθμισον αὐτὴν καὶ κατακόσμησον πρὸς τὸ σωφρονέστερον. τὸ 2
γὰρ ἐξεῖναι τισι πάνθ' ὅσα ἁπλῶς βούλονται καὶ ποιεῖν καὶ λέγειν,
ἂν μὲν ἐπὶ τῶν εὐ φρονούντων ἐξετάζῃς, εὐδαιμονίας ἅπασιν αἴτιον
γίνεται, ἂν δ' ἐπὶ τῶν ἀνοήτων, συμφορᾶς· καὶ διὰ τοῦτο ὁ μὲν
τοῖς τοιοῦτοις τὴν ἐξουσίαν διδοὺς παιδί δὴ τι καὶ μαινομένῳ
ξίφος ὀρέγει, ὁ δ' ἐκείνοις τά τε ἄλλα καὶ αὐτοὺς τούτους καὶ μὴ
βουλομένους σώζει. διόπερ καὶ σὲ ἄξιόν μὴ πρὸς τὰς εὐπρεπείας 3
τῶν ὀνομάτων ἀποβλέψαντα ἀπατηθῆναι, ἀλλὰ τὰ γινόμενα ἐξ
αὐτῶν προσκοπήσαντα τὴν τε θρασυότητα τοῦ ὁμίλου παῦσαι καὶ
τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀρίστοις
προσθεῖναι, ἵνα βουλευώσι μὲν οἱ φρονημώτατοι, ἄρχωσι δὲ οἱ
στρατηγικώτατοι, στρατεύονται δὲ καὶ μισθοφορῶσιν οἱ τε ισχυ-
ρότατοι καὶ οἱ πενέστατοι. οὕτω γὰρ τά τε ἐπιβάλλοντά σφισιν 4
ἐκαστοι προθύμως ποιοῦντες, καὶ τὰς ὠφελείας ἀλλήλοις ἐτοίμως
ἀντιδιδόντες, οὐτε τῶν ἐλαττωμάτων, ἐν οἷς καταδέουσι τινῶν,
ἐπαισθήσονται, καὶ τὴν δημοκρατίαν τὴν ἀληθῆ τὴν τε ἐλευθερίαν
τὴν ἀσφαλῆ κτήσονται· ἐκείνη μὲν γὰρ ἡ τοῦ ὄχλου ἐλευθερία τοῦ 5
τε βέλτιστον δουλεία πικροτάτη γίνεται καὶ κοινὸν ἀμφοῖν ὄλεθρον
φέρει, αὕτη δὲ τό τε σῶφρον πανταχοῦ προτιμῶσα καὶ τὸ ἴσον
ἅπασι κατὰ τὴν ἀξίαν ἀπονέμουσα πάντας ὁμοίως εὐδαίμονας τοὺς
χρωμένους αὐτῇ ποιεῖ. μὴ γὰρ τοι οἰηθῇς ὅτι τυραννῆσαι σοι, 15
τόν τε δῆμον καὶ τὴν βουλὴν δουλωσαμένῳ, παραινῶ. τοῦτο μὲν
γὰρ οὐτ' ἂν ἐγὼ ποτε εἰπεῖν οὐτ' ἂν σὺ πρᾶξαι τολμήσεις· ἐκείνα

13 s 3 ε] οἷς?

14 i 2 σφῶν ὀλίγα κατ.?

2 i μετα-

κόσμησον?

δὲ δὴ καὶ καλὰ καὶ χρήσιμα καὶ σοὶ καὶ τῇ πόλει γένοιτο ἂν, τό
 τε πάντα τὰ προσήκοντα αὐτόν σε μετὰ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν νο-
 μοθετεῖν, μηδενὸς τῶν πολλῶν μήτ' ἀντιλέγοντος αὐτοῖς μήτ' ἐναν-
 2 τιονμένον, καὶ τὸ τοὺς πολέμους πρὸς τὰ ὑμέτερα βουλευήματα
 διοικεῖσθαι, πάντων αὐτίκα τῶν ἄλλων τὸ κελευόμενον ποιοῦντων,
 τό τε τὰς τῶν ἀρχόντων αἰρέσεις ἐφ' ἑμῖν εἶναι, καὶ τὸ τὰς τιμὰς
 τὰς τε τιμωρίας ὑμᾶς ὀρῖζειν, ἵνα καὶ νόμος ἐδῇς ἢ πᾶν ὃ τι ἂν
 3 βουλευσαμένῳ σοι μετὰ τῶν δημοτῶν ἀρέσῃ, καὶ οἱ πολέμιοι κρύφα
 καὶ κατὰ καιρὸν πολεμῶνται, οἳ τε τι ἐγχειριζόμενοι ἀπ' ἀρετῆς
 ἀλλὰ μὴ κλήρῳ καὶ σπονδαρχίᾳ ἀποδεικνύονται, καὶ οἱ μὲν ἀγαθοὶ
 ἄνευ φθόρου τιμῶνται, οἱ δὲ κακοὶ ἄνευ συστάσεως κολάζονται.
 4 οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὰ τέ πραττόμενα ὀρθῶς διοικηθῇ, μήτε
 ἐς τὸ κοινὸν ἀναφερόμενα μήτε ἐν τῷ φανερῷ βουλευόμενα μήτε
 τοῖς παρακλευστοῖς ἐπιτρεπόμενα μήτε ἐκ φιλοτιμίας κινδυνευόμενα,
 καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν ἀγαθῶν ἡδέως ἀπολαύσασθαι, μήτε πο-
 5 λέμους ἐπικινδύνους μήτε στάσεις ἀνοσίας ποιοῦμενοι. ταῦτα γὰρ
 πᾶσα μὲν δημοκρατία ἔχει· οἱ γὰρ δυνατώτεροι, τῶν τε πρωτείων
 ὀρεγόμενοι καὶ τοὺς ἀσθενεστέρους μισθοῦμενοι, πάντα ἄνω καὶ
 κάτω φύρουσιν· πλεῖστα δὲ δὴ παρ' ἡμῖν γέγονε, καὶ οὐκ ἔστιν
 6 ὅπως ἄλλως παύσεται. τεκμήριον δέ, πάμπολυς ἔξ οὗ χρόνος καὶ
 πολεμοῦμεν καὶ στασιάζομεν. αἴτιον δὲ τό τε πλῆθος τῶν ἀνθρώ-
 πων καὶ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων· ἐκεῖνοί τε γὰρ παντοδαποὶ
 καὶ τὰ γένη καὶ τὰς φύσεις ὄντες καὶ ποικίλας καὶ τὰς ὁργὰς καὶ
 τὰς ἐπιθυμίας ἔχουσιν, καὶ ταῦτα ἐς τοσοῦτο προήχεται ὥστε καὶ
 16 πᾶν δυσχερῶς ἂν διοικηθῇ. καὶ ὅτι ταῦτα ἀληθῆ λέγω, μαρ-
 τυρεῖ τὰ γεγονότα. τέως μὲν γὰρ οὔτε πολλοὶ ἡμεῖς οὔτε μεγάλῳ
 τινὶ τῶν πλησιοχώρων διεφέρομεν, καλῶς τε ἐπολιτενόμεθα καὶ
 2 πᾶσαν ὀλίγον τὴν Ἰταλίαν κατεστρεψάμεθα· ἀπ' οὗ δὲ ἔξω αὐτῆς
 ἐξήχθημεν, καὶ ἐπὶ πολλὰς καὶ τῶν ἡπείρων καὶ τῶν νήσων ἐπε-
 ραιώθημεν, καὶ πᾶσαν μὲν τὴν θάλασσαν πᾶσαν δὲ τὴν γῆν καὶ
 τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς δυνάμεως ἡμῶν ἐνεπλήσαμεν, οὐδενὸς χρηστοῦ
 μετεσχέκαμεν, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οἴκοι καὶ ἐντὸς τοῦ τέλους κατὰ
 συστάσεις ἐστασιάζαμεν, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς τὰ στρατόπεδα τὸ νό-
 3 σσημα τοῦτο προηγύγομεν. καὶ διὰ ταῦτα ἡ πόλις ἡμῶν, ὥσπερ
 ὀλκὰς μεγάλη καὶ πλήρης ὄχλον παντοδαποῦ χωρὶς κυβερνήτου,
 πολλὰς ἤδη γενεὰς ἐν κλύδωνι πολλῇ φερομένη σαλεύει τε καὶ
 ἄττει δεῦρο κάκεισε, καθάπερ ἀνερχμάτιστος οὔσα. μήτ' οὖν χει-
 4 μαζομένην ἔτ' αὐτὴν περὶδης, ὅρῃς γὰρ ὡς ὑπέραντλὸς ἐστι, μήτε

15 1 6 μηδὲ ἐναντ.*
 5 1 ἀνοσίους? *

2 1 βουλήματα*
 2 1 πρώτων

16 2 2 πολλὰ

4 3 τοῖς] ἐν τοῖς

περὶ ἔρμα περιφραγῆναι ἐάσης, σαθρὰ γὰρ ἐστὶ καὶ οὐδένα ἔτι χρόνον ἀντισχεῖν δυνήσεται· ἀλλ' ἐπειδὴ περ οἱ θεοὶ ἐλείψαντες αὐτὴν καὶ ἐπιγνώμονά σε καὶ ἐπιστάτην αὐτῆς ἐπέστησαν, μὴ προδῶς τὴν πατρίδα, ἵν' ὥσπερ νῦν διὰ σέ μικρὸν ἀναπέπνευκεν, οὕτω καὶ τὸν λοιπὸν αἰῶνα μετ' ἀσφαλείας διαγάγῃ.

ὅτι μὲν οὖν ὀρθῶς σοι παραινῶ, μοναρχεῖσθαι τὸν δῆμον ἀξιῶν, 17
πάσαι σε ἡγοῦμαι πεπεῖσθαι· τούτου δὲ δὴ οὕτως ἔχοντος καὶ ἐτοίμως καὶ προθύμως τὴν προστασίαν αὐτοῦ ἀνάδεξι, μᾶλλον δὲ μὴ προῆ. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν τι βουλευόμεθα, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀπολέσαι καὶ προσέτι καὶ κινδυνεῦσαι. τίς γὰρ σον 2
φείσεται, ἄντε ἐς τὸν δῆμον τὰ πράγματα ἀνώσης, ἄντε καὶ ἐτέρῳ τινὶ ἐπιτρέψης, παμπόλλων μὲν ὄντων τῶν ὑπὸ σοῦ λεληνημένων, πάντων δ' ὡς εἰπεῖν τῆς μοναρχίας ἀντιποιησομένων, ὧν οὐδεὶς οὔτε μὴ ἀμύνασθαι σε ἐφ' οἷς πεποίηκας οὐτ' ἀντίπαλον ὑπολιπέσθαι ἐθέλησει. τεκμήριον δὲ ὅτι καὶ ὁ Πομπήιος ἐκστὰς τῆς 3
δυναστείας καὶ κατεφρονήθη καὶ ἐπεβουλεύθη, καὶ αὐτοῦτον μηκέτ' αὐτὴν ἀναλαβεῖν δυνήθεις ἐφθάρη, καὶ ὁ Καῖσαρ ὁ πατὴρ ὁ σὸς τὸ αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι ἐθέλῃσας προαπώλετο. πάντως δ' ἂν καὶ ὁ Μάριος καὶ ὁ Σύλλας ὅμοια αὐτοῖς ἐπεπόνθεσαν, εἰ μὴ προετέθηκεσαν. καίτοι τὸν Σύλλαν φασὶ τινες αὐτὸ τοῦτο φοβηθέντα 4
φθῆναι καὶ ἑαυτὸν ἀναχρῆσασθαι· συχνὰ γοῦν τῶν νομοθετηθέντων ὑπ' αὐτοῦ ζῶντος ἔτ' αὐτοῦ λύεσθαι ἤρξατο. ὥστε καὶ σὺ πολλοὺς μὲν Λεπίδους πολλοὺς δὲ Σεργίους Βρούτους Κασσίους γενήσεσθαι σοι προσδόκα.

ταῦτά τε οὖν ἰδὼν καὶ τᾶλλα πάντα λογισάμενος, μὴ προῆ 18
καὶ σεαυτὸν καὶ τὴν πατρίδα, ἵνα μὴ δόξης τισὶν ἐθελούσιος τῆς ἀρχῆς ἐφείσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ, ἂν καὶ τοῦτό τις ὑποπτεύσῃ, οὐτ' ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου τὸ ἐπιθύμημα ἐστὶ, καὶ καλὸς ὁ κίνδυνος αὐτοῦ· ἔπειτα δὲ τίς οὐκ οἶδε τὴν ἀνάγκην ἐφ' ἧς ἐς τὰ πράγματα ταῦτα προήχθη; ὥστε εἴπερ τι αἰτίαμα αὐτῆς ἐστίν, 2
τοῖς τοῦ πατρός σου σφαγεῦσι δικαιώτατα ἂν τις αὐτὸ ἐγκαλέσειεν· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι μήτ' ἀδίκως μήτ' οἰκτρῶς οὕτως αὐτὸν ἀπεκτόνεσαν, οὐτ' ἂν τὰ ὅπλα ἀντήρῳ, οὐτ' ἂν τὰ στρατεύματα συνελέξω, οὐτ' ἂν Ἀντωνίῳ καὶ Λεπίδῳ συνέθον, οὐτ' ἂν αὐτοὺς ἐκείνους ἡμύνω. καὶ ὅτι μὲν ὀρθῶς καὶ δικαίως πάντα ταῦτα ἐποίησας, οὐδεὶς 3
ἄγνοε· εἰ δ' οὖν τι καὶ πεπλημῆλῃται, ἀλλ' οὗτοι καὶ μεταθέσθαι ἔτ' ἀσφαλῶς δυνάμεθα. ὥστε καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἕνεκα καὶ τῆς πόλεως πεισθῶμεν τῇ τύχῃ τῇ τὴν μοναρχίαν σοι διδούσῃ. καὶ χάριν 4

17 2 1 πράγματα ὡς ἡσάν τε*: cf. Thuc. 8 93
18 2 3 ἂν ante Ἀντ. om

3 4 προαπώλετο

γε μεγάλην αὐτῇ ἔχουμεν, ὅτι μὴ μόνον τῶν κακῶν τῶν ἐμφυλίων ἀπέλυσεν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν κατάστασιν τῆς πολιτείας ἐπὶ σοὶ πεποιήται, ἵν' ἐπιμεληθεὶς αὐτῆς ὥσπερ προσήκει, δέξῃς ἅπασιν ἀνθρώποις ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἄλλοι καὶ ἐτάραξαν καὶ ἐκακούρησαν, σὺ δὲ δὴ χρηστός εἶ.

- 5 καὶ μὴ μοι τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς φοβηθῇς. ὅσῳ τε γὰρ πλείων ὑπάρχει, τόσῳ πλείω καὶ τὰ σώζοντα ἔχει, καὶ μακροῦ τὸ φυλάττειν τι τοῦ κτήσασθαι ῥᾶον ἐστίν· πρὸς μὲν γὰρ τὸ τᾷλλότρια προσποιήσασθαι καὶ πόρων καὶ κινδύνων δεῖ, πρὸς δὲ τὸ τὰ ὑπάρ-
6 χοντα σῶσαι βραχεῖα φροντὶς ἀρκεῖ. μὴ μέντοι μηδὲ δέισῃς ὅτι οὐχὶ καὶ ἀσφαλέστατα ἐν αὐτῇ βιώσῃ καὶ πάντων τῶν ἐν ἀνθρώ-
ποις ἀγαθῶν ἀπολαύσεις, ἅν γε ἐθέλῃς αὐτὴν ὡς παραινέσω σοι διοικῆσαι. καὶ με μὴ νομίσης ἀπαρτᾶν ἀπὸ τῆς παρούσης ὑπο-
7 θέσεως τὸν λόγον, ἂν ἐπὶ πλείων σοι περὶ αὐτῆς διαλεχθῶ· οὐ γὰρ που καὶ ὑπ' ἀδολεσχίας τινὸς ἄλλως τοῦτο ποιήσω, ἀλλ' ἵν' ἀκρι-
βῶς καταμάθῃς ὅτι καὶ δυνατὸν καὶ ῥᾷδιον τῷ γε ἔμφρονι τὸ καὶ καλῶς καὶ ἀκινδύνως ἄρξαι ἐστίν.

- 19 φημὶ τοίνυν χρῆναί σε κατὰ πρόωτας εὐθὺς τὸ βουλευτικὸν πᾶν καὶ φυλοκρινῆσαι καὶ διαλέξαι, ἐπειδὴ τινες οὐκ ἐπιτήδειοι διὰ τὰς στάσεις βεβουλευκασιν, καὶ τοὺς μὲν ἀρετὴν τινα αὐτῶν ἔχοντας
2 κατασχεῖν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀπαλεῖψαι. μὴ μέντοι καὶ διὰ πενίαν τινὰ ἀγαθόν γε ἄνδρα ὄντα ἀπαλλάξῃς, ἀλλὰ καὶ χρήματα αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα δός. ἀντὶ δὲ δὴ τῶν ἄλλων τοὺς τε γενναιοτάτους καὶ τοὺς ἀρίστους τοὺς τε πλουσιωτάτους ἀντεσάγαγε, μὴ μόνον
3 ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν συμμάχων τῶν τε ὑπηκόων ἐπιλεξάμενος· οὕτω γὰρ σύ τε πολλοῖς συνεργοῖς χρήσῃ, καὶ τοὺς κορυφαίους ἐξ ἀπάντων τῶν ἐθνῶν ἐν ἀσφαλεῖ ποιήσῃ, καὶ οὔτε
4 ἐκεῖνα νεοχμώσει τι μηδένα ἐλλόγιμον προστάτην ἔχοντα, καὶ οἱ πρωτεύοντες παρ' αὐτοῖς φιλήσουσί σε ἅτε καὶ κοινωνοὶ σοι τῆς ἀρχῆς γεγονότες. τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἱππέων ποιήσον. τοὺς γὰρ τὰ δευτερεῖα ἐκασταχόθι καὶ γένει καὶ ἀρετῇ καὶ πλούτῳ
5 φερομένους ἐς τὴν ἱππᾶδα κατέλεξον, τοσοῦτους ἐκατέρους ἀντεγ-
γράψας ὁπόσοι ποτ' ἂν ἀρέσωσί σε, μηδὲν περὶ τοῦ πλήθους αὐ-
τῶν ἀκριβολογούμενος· ὅσῳ γὰρ ἂν πλείους εὐδόκιμοι ἄνδρες συ-
νῶσί σοι, τοσοῦτῳ ῥᾶον αὐτός τε ἐν δέοντι πάντα διοικήσεις, καὶ
τοὺς ἀρχομένους πείσεις ὅτι οὔτε ὡς δούλοις σφίσιν οὐθ' ὡς χείροσί
πῃ ἡμῶν οὔσι χρῆ, ἀλλὰ τά τε ἄλλα ἀγαθὰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῖς κοινοῖ, ὅπως ὡς οἰκείαν αὐτὴν σπου-

δάξωσιν. καὶ τοσοῦτόν γε δέω τοῦθ' ὥς οὐκ ὀρθῶς εἰρημένον ἀνα- 6
 θεσθαι, ὥστε καὶ τῆς πολιτείας πᾶσι σφισι μεταδοθῆναι φημι
 δεῖν, ἵνα καὶ ταύτης ἰσομοιροῦντες πιστοὶ σύμμαχοι ἡμῶν ὦσιν,
 ὥσπερ τινὰ μίαν τὴν ἡμετέραν πόλιν οἰκοῦντες, καὶ ταύτην μὲν
 ὄντως πόλιν τὰ δὲ δὴ σφέτερα ἀγροὺς καὶ κώμας νομίζοντες εἶναι.
 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου αὖθις ἀκριβέστερον σκεψόμεθα ἢ χρὴ
 προῦσαι, ἵνα μὴ καὶ πάντα ἀθρόα αὐτοῖς χαρισώμεθα· καταλέγεσθαι 20
 δὲ χρὴ ἐς μὲν τὴν ἱππάδα ὀκτωκαιδεκέτις, ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ
 μάλιστα ἢ τε τῶν σωμάτων αὐτῶν εὐεξία καὶ ἢ τῶν ψυχῶν ἐπι-
 τηδεώτης διαφαίνεται, ἐς δὲ τὸ συνέδριον πεντεκαιεικοσιέτις· πῶς
 γὰρ οὐκ αἰσχυρὸν καὶ σφαλερὸν ἔστι τὰ μὲν οἰκεῖα μηδενὶ πρὸ ταύ-
 της τῆς ἡλικίας ἐπιτρέπεσθαι, τὰ δὲ δημόσια καὶ νεωτέροις τισὶν
 ἐγχειρίζεσθαι· ταμιεύσαντές τε καὶ ἀγορανομήσαντες ἢ δημαρχή- 2
 σαντες στρατηγεύωσαν, τριαζοντοῦται γινόμενοι. ταύτας τε γὰρ
 τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς τῶν ὑπάτων μόνας οἴκοι, τῆς τε τῶν πατρῶων
 μνήμης ἕνεκα καὶ τοῦ μὴ παντελῶς τὴν πολιτείαν μεταλλάττειν
 δοκεῖν, ἀποδεικνύναι σέ φημι χρῆναι. αὐτὸς μὲντοι σὺ πάντας 3
 αὐτοὺς αἰροῦ, καὶ μήτε ἐπὶ τῷ πλήθει ἢ καὶ τῷ δήμῳ ἔτι τινὰ
 αὐτῶν ποιήσῃ, στυσιάζουσιν γάρ, μήτε ἐπὶ τῷ συνεδρίῳ, διασπο-
 διάσονται γάρ. μὴ μὲντοι καὶ τὰς δυνάμεις σφῶν τὰς ἀρχαίας
 τηρήσῃς, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ αὖθις γένηται, ἀλλὰ τὴν μὲν τιμὴν φύ-
 λαξον, τῆς δ' ἰσχύος παράλυσον τοσοῦτον ὅσον μήτε τοῦ ἀξιώματός
 τι αὐτῶν ἀφαιρήσει καὶ τοῖς νεωτερίσιν τι ἐθελήσουσι μὴ ἐπιτρέψει.
 ἔσται δὲ τοῦτο, ἂν τὰ τε ἄλλα καὶ ἐνδήμιους αὐτοὺς ἀπορήνῃς, 4
 καὶ μήτε ἐν τῷ τῆς ἀρχῆς καιρῷ ὅπλα τινὶ αὐτῶν ἐγχειρίσῃς μήτε
 εὐθὺς, ἀλλὰ χρόνον διελθόντος, ὅσον ἂν αὐτάρκη ἐκάστῳ σφῶν
 νομίσης εἶναι. οὕτω γὰρ οὔτε τινὲς νεοχμώσουσι, στρατοπέδων
 κύριοι ἐν τῷ τῶν ὀνομάτων φρονήματι γινόμενοι, καὶ χρόνον τινὰ
 ἰδιωτεύσαντες πεπανθήσονται. καὶ οὗτοι μὲν τὰς τε πανηγύρεις, 5
 οἳ γε καὶ προσήκοντές σφισιν, ἐπιτελείωσαν, καὶ τὰς δίκας πάντες
 ὡς ἕκαστοι, πλὴν τῶν φορικῶν, ἐν τῷ τῆς ἐνδήμιου ἀρχῆς χρόνῳ
 δικαζέτωσαν· συναγέσθω μὲν γὰρ δικαστήρια καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
 βουλευτῶν τῶν τε ἱππέων, τὸ δ' ὅλον ἐς ἐκείνους ἀνακέσθω. πο- 21
 λίαρχος δὲ δὴ τις ἐκ τῶν προηκόντων καὶ ἐκ τῶν πάντα τὰ
 καθήκοντα προπεπολιτενμένων ἀποδεικνύσθω, οὐχ ἵν' ἀποδημησάν-
 των πού τῶν ὑπάτων ἀρχῇ, ἀλλ' ἵνα τὰ τε ἄλλα ἀεὶ τῆς πόλεως
 προστατῇ, καὶ τὰς δίκας τὰς τε παρὰ πάντων ὧν εἶπον ἀρχόντων
 ἐφεσίμους τε καὶ ἀναπομπίμους καὶ τὰς τοῦ θανάτου τοῖς τε ἐν

τῇ πόλει, πλὴν ὧν ἂν εἴπω, καὶ τοῖς ἔξω αὐτῆς μέχρι πεντήκοντα
 3 καὶ ἑπτακοσίων σταδίων οἰκοῦσι χρόνῃ. ἑτεροὶς τέ τις ἐκ τῶν ὁμοίων
 καὶ αὐτὸς αἰρείσθω ὥστε τὰ τε γένη καὶ τὰς οὐσίας τοὺς τε τρό-
 πους καὶ τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων, ἀνδρῶν τε ὁμοίως καὶ
 παίδων γυναικῶν τε καὶ τῶν προσηκόντων αὐτοῖς, ἔξετάζειν τε καὶ
 4 ἐπισκοπεῖν, καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἐπιανορθοῦν ὅσα μῆτε τινὸς τιμωρίας
 ἄξιά ἐστι καὶ παρορῶμενα πολλῶν καὶ μεγάλων κακῶν αἰτία γί-
 γνεται, τὰ δὲ δὴ μεῖζω σοὶ ἐπικοινωνῶσθαι. βουλευτῇ γάρ τινι, καὶ
 τῷ γε ἀρίστῳ μετὰ τὸν πολίταρχον, μᾶλλον ἢ τινι τῶν ἱππέων προσ-
 5 τετάχθαι τοῦτο δεῖ. καὶ τό γε ὄνομα ἀπὸ τῆς σῆς τιμαρχίας
 (πάντως γὰρ σε προεστάναι τῶν τιμῆσεων προσήκει) εἰκότως ἂν
 λάβοι, ὥστε ὑποτιμητὴς καλεῖσθαι. ἀρχέτωσαν δὲ δὴ οἱ δύο οὗτοι
 διὰ βίον, ἂν γε δὴ μὴ κακυνθῇ τις αὐτῶν τρόπον τινὰ ἢ καὶ νο-
 6 σώδης ἢ καὶ ὑπεργήρως γένηται. ἐκ μὲν γὰρ τῆς χρονίου ἀρχῆς
 οὐδὲν ἂν δεινόν, ἅτε ὁ μὲν παντελῶς ἄσπλος ὦν, ὁ δ' ὀλίγους τε
 στρατιώτας ἔχων καὶ ἐν τοῖς σοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ πλεῖστον ἄρχων,
 7 ἐργάσαντο. ἐκ δὲ δὴ τοῦ ἐτέρου καὶ ἀνηρσάμεν ἂν προσκροῦσάι
 τινι καὶ φοβηθεῖεν ἐρρωμένως τι πράξαι, τὴν τε ἑαυτῶν ιδιωτείαν
 καὶ τὴν ἄλλων τινῶν δυναστείαν προορῶμενοι. καὶ μισθόν γέ τινα
 φερέτωσαν καὶ τῆς ἀσχολίας ἕνεκα καὶ τῆς ἀξιώσεως.
 8 περὶ μὲν δὴ τούτων ταύτην σοὶ τὴν γνώμην δίδωμι, οἱ δὲ δὴ
 στρατηγήσαντες ἀρχέτωσάν τινα ἀρχὴν ἐν τοῖς ὑπηκόοις· πρὶν γὰρ
 στρατηγήσαι σφας οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν τοῦτο γίνεσθαι. ἐκείνοι δ'
 ὑποστρατηγέτωσαν οἷς ἂν εἴπω, καὶ ἅπαξ καὶ δεῦτερον· εἰθ' οὐ-
 22 τως ὑπατενέτωσαν, ἂν γε καὶ ὀρθῶς διάρξωσι, καὶ μετὰ ταῦτα
 τὰς μεῖζους ἡγεμονίας λαμβανέτωσαν. ὧδε γὰρ συμβουλεύω σοὶ
 διατάξαι. τὴν τε Ἰταλίαν πᾶσαν τὴν ὑπὲρ πεντήκοντα καὶ ἑπτα-
 κοσίους ἀπὸ τῆς πόλεως σταδίους οὖσαν, καὶ τᾶλλα πάντα τὰ τε
 ἐν ταῖς νήσοις καὶ τὰ ἐν ταῖς ἡπείροις ὁμολογοῦντα ἡμῖν, κατάνει-
 μον ἑκασταχόθι κατὰ τε γένη καὶ ἔθνη, τὰς τε πόλεις ἀπάσας,
 ὅσας γε καὶ αὐταρκές ἐστιν ὑφ' ἑνὸς ἀνδρὸς αὐτοτελοῦς ἄρχεσθαι·
 2 καὶ ἀνταῦθα στρατιώτας ἐγκατάστησον, καὶ ἄρχοντας καθ' ἐκάστον
 ἓνα μὲν ἐκ τῶν ὑπατενχότων ἐπὶ πᾶσι πέμπε, δύο δὲ ἐκ τῶν ἐστρα-
 τηγηκότων, τὸν μὲν ἄρτι ἐκ τῆς πόλεως ἐξίσιντα, καὶ αὐτῷ τὰ τε
 ιδιωτικὰ πράγματα καὶ ἡ τῶν ἐπιτηδείων παρασκευὴ προσκείσθω,
 τὸν δὲ ἐκ τῶν τοῦτο πεποιηκότων, ὃς τὰ τε κοινὰ τῶν πόλεων
 διοικήσει καὶ τῶν στρατιωτῶν ἄρξει, πλὴν ὅσα ἀτιμίας ἢ θανάτου
 3 ἔχεται. ταῦτα γὰρ ἐς μόνον τὸν ὑπατενχότα ἄρχοντα ἀνηκέτω,

21 4 1 αὐτὸν*

7 1 ἐτέρου] προσκαίρου?*

3 ἄλλην

22 1 3 τε post τὰς om

πλήν περί τε τῶν ἑκατοντάρχων τῶν ἐν τοῖς καταλόγοις ὄντων καὶ
περὶ τῶν ἰδιωτῶν τῶν παρ' ἑκάστοις πρώτων· τούτους γὰρ δὴ
ἐκατέρους μηδενὶ ἄλλῳ κολάζειν ἐπιτρέψῃς, ἵνα μὴ οὕτω τινὰ αὐ-
τῶν φοβῶνται ὥστε ποτὲ καὶ κατὰ σοῦ τι πράξαι. ὁ δ' εἶπον, ⁴
ὅτι τὸν ἕτερον τῶν ἐστρατηγηκότων ἐπὶ τοῖς στρατιώταις ἐπιτετά-
χθαι δεῖ, τοιοῦτον ἐστίν. ἂν μὲν ὀλίγοι τινὲς ἐν ξενικοῖς τέλχεσιν
ἢ καὶ ἐν ἐνὶ πολιτικῷ στρατεύωνται, καλῶς ἔχει τοῦτο γίνεσθαι·
ἂν δὲ δύο πολιτικὰ στρατεύματα ἐν ταυτῷ ἔθνῃ χειμάζῃ (πλείω
γὰρ τούτων οὐκ ἂν συμβουλευσάμην σοι τῷ αὐτῷ ἄρχοντι ἐπιτρέ-
ψαι), δεήσει που τοὺς δύο τοὺς ἐστρατηγηκότας καὶ ἐκείνων, ἰδίᾳ ⁵
ἐκατέρου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τε πολιτικῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν
ὁμοίως προϊστάσθαι. ὁ δ' οὖν ὑπατενκῶς ταῦτά τε ... καὶ προ-
σέτι καὶ τὰς δίκας τὰς τε ἐκκλήτους καὶ τὰς ἀναπομίμους τὰς ⁶
ἀπὸ τῶν στρατηγῶν αὐτῷ φοιτώσας κρινέτω. καὶ μὴ θανατώσῃς ⁶
εἰ καὶ τὴν Ἰταλίαν τοιαῦτα μέρη νεῖμαι σοι παραινῶ· πολλή τε
γὰρ καὶ πολυάνθρωπος οὖσα ἀδύνατός ἐστιν ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἄστει
ἀρχόντων καλῶς διοικεῖσθαι. δεῖ γὰρ τοῖς τε δήμοις τὸν ἄρχοντα
ἀεὶ παρῆναι καὶ τοῖς ἄρχουσι τὰ δυνατὰ προστάσσεσθαι.

λαμβάνετωσαν δὲ μισθὸν πάντες οὗτοι οἱ τὰς ἔξω τῆς πόλεως ²³
ἀρχὰς ἐπιτρεπόμενοι, πλείω μὲν οἱ μέζους, ἐλάττω δὲ οἱ κατα-
δεέστεροι, μέσον δὲ οἱ μέσοι· οὔτε γὰρ ἀπὸ τῶν οἰκείων οἷόν τ'
ἐστὶν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ ἀποζῆν, οὔτ' ἀορίστῳ καὶ ἀσταθμῆτι
ἀναλώματι ὥσπερ νῦν χρῆσθαι. καὶ ἀρχέτωσαν μήτε ἑλάττω ἐτῶν ²
τριῶν, εἰ μὴ τις ἀδικήσῃ τι, μήτε πλείων πέντε, τὸ μὲν ὅτι αἱ
ἐνιαύσιοι καὶ ὀλιγοχρόνιοι ἀρχαὶ διδάξασαί τινες τὰ ἀναγκαῖα ἀπο-
πέμπονσι πρὶν τι αὐτῶν ἀποδειχθῆναι, τὸ δὲ ὅτι αἱ μακρότεραι
καὶ πολυχρονιώτεραι ἐπαίρουσι πως πολλοὺς καὶ ἐς νεωτεροποιᾶν
ἐξάγουσιν. διόπερ οὐδ' ἐπαλλήλας τὰς μεζους ἡγεμονίας οἶμαι τισὶ ³
προσέκειν διδόνθαι. οὔτε γὰρ διαφέρει τι ἄντε ἐν τῷ αὐτῷ ἔθνῃ
ἄντε καὶ ἐν πλείοσιν ἐφεξῆς ἐπὶ μακρότερον τοῦ δέοντος ἄρχωσιν·
καὶ ἀμείνονες γίνονται, ἐπειδὰν διαλίπωσι τέ τινα χρόνον καὶ
οἴκαδε ἐπανέλθωσι καὶ ἰδιωτεύσωσιν.

τοὺς μὲν δὴ βουλευτὰς ταῦτά τε καὶ οὕτω διέπειν φημι χρῆναι,
τῶν δὲ δὴ ἱππέων δύο τοὺς ἀρίστους τῆς περὶ σὲ φρουρᾶς ἄρχειν· ²⁴
τό τε γὰρ ἐνὶ ἀνδρὶ αὐτὴν ἐπιτρέπεσθαι σφάλερόν καὶ τὸ πλείοσι
ταραχῶδες ἐστίν. δύο τε οὖν ἔστωσαν οἱ ἑπαρχοὶ οὗτοι, ἵν' ἂν καὶ ²
ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐπαίσθηται τι τῷ σώματι, μήτοι γε καὶ ἐνδεὴς τοῦ
φυλάσσοντός σε εἴῃς· καὶ καθιστάσθωσαν ἐκ τῶν πολλῶν τε ἐστρα-

⁵ 3 ...] ἐπισκοπεῖτω? ἀν' ἐφορᾶτω*
23 3 2 προσήκον*

⁴ διαλείπωσι*

⁶ 1 ὑπὸ

αὐτοῦ

3 τευμένων καὶ πολλὰ καὶ ἄλλα διωκηκότων. ἀρχέτωσαν δὲ δὴ τῶν
 τε δορυφόρων καὶ τῶν λοιπῶν στρατιωτῶν τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ πάν-
 των, ὥστε καὶ θανατοῦν τοὺς ἀδικούντας αὐτῶν πλὴν τῶν τε ἑκα-
 4 τοπτάρχων καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοῖς ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ ἄρχουσι
 προστεταγμένων. τοὺτους μὲν γὰρ αὐτοὶ ἐκείνοι δικαιώτωσαν, ὡς
 ἀπροφασίστως σφίσι χρῆσθαι, ἅτε καὶ κολάσαι καὶ τιμῆσαι σφας
 τὴν ἐξουσίαν ἔχοντες, δύνωνται τῶν δ' ἄλλων τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ
 στρατιωτῶν οἱ ἑπαρχοὶ ἐκείνοι προστατεύωσαν, ὑπάρχους ἔχοντες,
 καὶ προσέτι καὶ τῶν καισαρείων τῶν τε ἐν τῇ Θεραπείᾳ σου ὄντων
 5 καὶ τῶν ἄλλων τῶν λόγου τινὸς ἀξίων. ταῦτα γὰρ καὶ προσήκοντα
 καὶ αὐτόρρηκτα αὐτοῖς διάγεσθαι, ἵνα μὴ καὶ πλείω πράγματα ὧν
 καλῶς φέρειν δυνήσονται ἐπιταχθέντες ἄσχολοι πρὸς τὰ ἀναγκαῖα
 6 ἢ καὶ ἀδύνατοι πάντων αὐτῶν προέστασθαι γίνωνται. καὶ οὗτοι
 μὲν διὰ βίου, ὥσπερ πον καὶ ὁ πολίαρχος ὁ θ' ἐποτιμητής, τὴν
 ἀρχὴν ἐχέτωσαν· νυκτοφύλαξ δὲ ἕτερος, καὶ ἐπὶ τοῦ σίτου τῆς τε
 ἀγορᾶς τῆς λοιπῆς ἕτερος ἐκ τῶν ἱππέων τῶν πρώτων μετ' ἐκεί-
 25 νους καὶ ἐς τακτὸν χρόνον ἀποδεικνύσθωσαν, καθάπερ οἱ ἐκ τοῦ
 βουλευτικοῦ προχειριζόμενοι. τὰς τε διοικήσεις τῶν χρημάτων, τῶν
 2 τε τοῦ δήμου καὶ τῶν τῆς ἀρχῆς λέγω, καὶ τὰς ἐν τῇ Ῥώμῃ τῇ
 2 τε ἄλλῃ Ἰταλίᾳ καὶ τὰς ἔξω πάσας οἱ ἱππεῖς διαχειριζέτωσαν. καὶ
 μισθὸν οὗτοί τε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τέλους διοι-
 κοῦντές τι, οἱ μὲν πλείονα οἱ δ' ἐλάττωνα, πρὸς τε τὸ ἀξίωμα καὶ
 3 πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πράξεως φερέτωσαν, τοῦτο μὲν ὅτι οὐχ οἷόν
 τ' ἐστὶν αὐτοῦς, ἅτε καὶ πενεστέρους τῶν βουλευτῶν ὄντας, ἀπὸ
 τῶν οἰκείων, οὐδ' ἐν τῇ Ῥώμῃ τι πράττοντας, ἀναλίσκειν, ἐκείνο
 δὲ ὅτι μήτε δυνατὸν μήτε συμφέρον ἐστὶ σοι τοὺς αὐτοὺς τῶν τε
 4 δυνάμεων καὶ τῶν χρημάτων κυρίους γίνεσθαι. πρὸς δ' ἔτι καὶ
 καλῶς ἔχει διὰ πλείωνων πάντα τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα διάγεσθαι,
 ὅπως καὶ ὠφελῶνται ἅμα συχνοὶ καὶ ἔμπειροι τῶν πραγμάτων
 γίνωνται· οὕτω γὰρ οἱ τε ἀρχόμενοι μᾶλλον εἰσνοήσουσί σοι, πο-
 5 λυειδῇ ἀπόλασιν τῶν κοινῶν ἀγαθῶν καρπούμενοι, καὶ σὺ ἀφθα-
 νώτατα τοῖς ἀεὶ ἀρίστοις πρὸς πάντα τὰ ἀναγκαῖα χρήσῃ. ἀπόχρη
 δὲ ἐν μὲν τῇ πόλει καθ' ἕκαστον χρηματίσεως εἶδος, ἔξω δὲ καθ'
 ἕκαστον ἔθνος, εἴς τις ἐκ τῶν ἱππέων, ὑπομείνας ὅσους ἂν ἡ χρεία
 ἀπαιτῇ ἐκ τῶν ἱππέων καὶ ἐκ τῶν ἐξελενθέρων σου ἔχων· δεῖ
 γὰρ καὶ τοιοῦτους τινὰς συζευγνύναι σφίσιν, ἵνα ἢ τε Θεραπεία
 σου ἁθλόν τι ἀρετῆς ἔχῃ, καὶ σὺ μὴ ἀπορῆς παρ' ὧν καὶ ἀκόντων
 6 τὴν ἀλήθειαν, ἂν γέ τι πλημμεληθῇ, μαθεῖν δυνήσῃ. ὅστις δ' ἂν

τῶν ἱππέων διὰ πολλῶν διεξελθῶν ἐλλόγημος ὥστε καὶ βουλευσῶν
γένηται, μηδὲν αὐτὸν ἢ ἡλικία ἐμποδίζετω πρὸς τὸ μὴ οὐ καὶ ἐς
τὸ συνέδριον καταλεχθῆναι, ἀλλ' ἐσγραφέσθωσαν καὶ ἐξ ἐκείνων,
κἂν λελοχαγηκότες τινὲς ἐν τοῖς πολιτικοῖς στρατόπεδοις ὦσι, πλὴν
τῶν ἐν τῷ τεταγμένῳ ἐστρατευμένων. τούτων μὲν γὰρ τῶν καὶ 7
φοροφορησάντων καὶ λαροφορησάντων καὶ αἰσχροὺς καὶ ἔπονε-
διστὸν ἐστὶν ἐν τῷ βουλευτικῷ τινὰς ἐξετάζεσθαι· ἐκ δὲ δὴ τῶν
ἀπ' ἀρχῆς ἑκατονταρχησάντων οὐδὲν κωλύει τοὺς ἐλλογιμωτάτους
αὐτοῦ μεταλαμβάνειν.

περὶ μὲν οὖν τῶν βουλευτῶν τῶν τε ἱππέων ταῦτά σοι συμ- 26
βουλευέμεν ἔχω, καὶ νῆ Δία καὶ ἐκεῖνα, ἵνα ἕως τε ἔτι παῖδες εἰσιν,
ἐς τὰ διδασκαλεῖα συμφοιτῶσι, καὶ περὶ δὲν ἐς μειράκια ἐκβάλωσιν,
ἐπὶ τε τοὺς ἵππους καὶ ἐπὶ τὰ ὄπλα τρέπονται, διδασκάλους ἑκα-
τέρων δημοσιεύοντας ἐμίσθους ἔχοντες. οὕτω γὰρ εὐθὺς ἐκ παῖ- 2
δων πάνθ' ὅσα χρὴ ἄνδρας αὐτοὺς γενομένους ἐπιτελεῖν καὶ μαθόν-
τες καὶ μελετήσαντες ἐπιτηδειώτεροί σοι πρὸς πᾶν ἔργον γενήσονται.
τὸν γὰρ ἄρχοντα τὸν ἄριστον, οὐ τέ τι ὄφελος ἐστί, δεῖ μὴ μόνον
αὐτὸν πάνθ' ἃ προσήκει ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων, ὅπως ὅτι
βέλτιστοι γίγνωνται, προνοεῖν. τοῦτο δ' ὑπάρξειεν ἂν σοι οὐκ ἂν 3
ἐάσας αὐτοὺς ὅσα βούλονται πράττειν, ἔπειτ' ἐπιτιμᾶς τοῖς ἡμαρ-
τάνουσιν, ἀλλ' ἂν πρὶν τι πλημμελεῖσθαι, προδιδάσκης πάνθ' ὅσα
ἀσκήσαντες χρησιμώτεροι καὶ ἑαυτοῖς καὶ σοὶ γενήσονται, καὶ μη-
δενί γε τὸ παράπαν πρόφασιν παρέχης, μήτε διὰ πλοῦτον μήτε δι' 4
εὐγένειαν μήτε δι' ἄλλο τι ἀρετῆς ἐχόμενον, ῥαθυμίαν ἢ μαλακίαν
ἢ καὶ ἐπιτηδευσὶν τίνα κίβδηλον προσποιεῖσθαι. πολλοὶ γὰρ φο-
βούμενοι μὴ καὶ διὰ τοιοῦτό τι καὶ φθονηθῶσι καὶ κινδυνεύσωσι,
πολλὰ καὶ ἀνάξια ἑαυτῶν ποιοῦσιν ὥς καὶ ἀσφαλέστερον ἀπ' αὐτῶν
βιωσόμενοι· καὶ τούτου ἐκεῖνοι μὲν ἔλεονται ὥς καὶ αὐτὸ τοῦτο 5
ἀδικούμενοι, τὸ μὴ δοκεῖν ἐξεῖναι σφισιν ὀρθῶς εἶναι, τῷ δ' ἄρχοντι
αὐτῶν καὶ ζημία ἅμα ἀγαθῶν ἀνδρῶν στερομένων καὶ κακοδοξία
τῆς αἰτιάσεως συμβαίνει. μήτ' οὖν περιόδῃς ποτὲ τοῦτο πραχθέν,
μήτ' αὖ δέισις ὅτι τραφεῖς τέ τις καὶ παιδευθεῖς ὥς ἐγὼ λέγω
νεώτερόν τι τολμήσει. πᾶν γὰρ τοῦναντίον τοὺς τε ἡμαθεῖς καὶ 6
τοὺς ἀσελγεῖς ὑποτοπεῖν δεῖ· οἱ μὲν γὰρ τοιοῦτοι πάντα ἀπλῶς
καὶ τὰ αἰσχίστα καὶ τὰ δεινότατα, πρῶτον μὲν ἐς σφᾶς αὐτοὺς
ἔπειτα δὲ καὶ ἐς τοὺς ἄλλους, ῥαδίως ποιεῖν προάγονται, οἱ δὲ δὴ
καλῶς τραφέντες τε καὶ παιδευθέντες οὐτ' ἄλλον τινὰ ἀδικεῖν προ-
αιροῦνται, καὶ πάντων ἥκιστα τὸν τῆς τε τροφῆς καὶ τῆς παιδείας

26 2 3 ὅπως ὥς ὅτι*

3 2 ἐάσης

7 αὐτῶν ἐπιμεληθέντα. ἂν δ' οὖν τις καὶ κακὸς καὶ ἀχάριστος γέ-
νηται, μηδὲν αὐτῷ τοιοῦτον ἐπιτρέψῃς ἕξ οὗ δεινόν τι δοῦσαι
δυνήσεται· καὶ γὰρ οὕτως γε καὶ ὡς ρεοχμώσῃ τι, καὶ ἐλεγχθήτω καὶ κολα-
σθήτω. μὴ γὰρ δὴ φοβηθῇς ὅτι σε αἰτιώσεται τις ἐπὶ τούτῳ, ἂν
8 γε πάνθ' ὅσα εἴρηκα πράττης. σὺ μὲν γὰρ οὐδὲν ἁμαρτήσῃ τὸν
ἀδικήσαντα τιμωρησάμενος, ὥσπερ οὐδὲ ὁ ἱατρὸς καύσας τινὰ καὶ
τεμνών· ἐκεῖνον δὲ δὴ πάντες δικαιοῦσιν, ὅτι καὶ τροφῆς καὶ
παιδείας τῆς αὐτῆς τοῖς ἄλλοις μετασχὼν ἐπεβούλευσέ σοι.

περὶ μὲν οὖν τοὺς βουλευτὰς τοὺς τε ἱππέας ταῦτα γιγνέσθω·
27 τοὺς δὲ δὴ στρατιώτας ἀθανάτους, ἔκ τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν
ἐπηκόων τῶν τε συμμάχων, τῇ μὲν πλείους τῇ δ' ἐλάττους, καὶ
ἐκαστον ἔθνος, ὅπως ἂν ἡ χρεια τῶν πραγμάτων ἀπαιτῇ, τρέφεσθαι
2 προσήκει, καὶ αὐτοὺς αἰεὶ τε ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι καὶ τὴν ἄσκησιν
τῶν πολεμικῶν διὰ παντὸς ποιεῖσθαι δεῖ, χεῖμαδιὰ τε ἐν τοῖς ἐπι-
καιροτάτοις χωρίοις κατεσκευασμένους καὶ χρόνον τακτὸν στρατεο-
μένους, ὥστε τι αὐτοῖς καὶ πρὸ τοῦ γήρως τῆς ἡλικίας περιεῖναι.
3 οὔτε γὰρ ἐπὶ τῶν καιρῶν βοηθείαις τισὶν ἔτι χρῆσθαι δυνάμεθα,
αὐτοὶ τε τοσοῦτον ἀπὸ τῶν τῆς ἀρχῆς ἐσχατιῶν ἀπηρτημένοι καὶ
πολεμίους ἐκασταχόθι προσοικοῦντας ἔχοντες· ἅντε ἐπιτρέψωμεν
πᾶσι τοῖς ἐν τῇ ἡλικίᾳ οὖσι καὶ τὰ ὅπλα κεκτῆσθαι καὶ τὰ ἐμπο-
λέμια ἀσκεῖν, στάσεις καὶ πόλεμοι ἀπ' αὐτῶν ἐμφύλιοι αἰεὶ γενήσονται.
4 καὶ μέντοι καὶ κωλύσαντές σφας ταῦτα ποιεῖν ἔπειτα συμμάχιας
τινὸς παρ' αὐτῶν δεηθῶμεν, κινδυνεύσομεν ἀπείροις τε καὶ ἀγν-
μύστοις στρατιώταις αἰεὶ χρώμενοι. διὰ μὲν δὴ ταῦτα γνώμην
ποιοῦμαι τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἄνευ τε ὅπλων καὶ ἄνευ τειχῶν
ζῆν, τοὺς δὲ ἐρρωμενεστάτους καὶ βίον μάλιστα δεομένους κατα-
5 λέγεσθαι τε καὶ ἀσκεῖν. αὐτοὶ τε γὰρ ἄμεινον πολεμήσουσι τούτῳ
μόνῳ τῷ ἔργῳ σχολάζοντες, καὶ οἱ λοιποὶ ῥᾶον γεωργήσουσι καὶ
ναυτιλοῦνται τὰ τε ἄλλα τὰ τῇ εἰρήνῃ προσήκοντα πράξουσιν μήτε
ἐκβοηθεῖν ἀναγκαζόμενοι καὶ προφύλακας σφῶν ἑτέρους ἔχοντες,
τό τε ἀκμαιότατον καὶ ἰσχυρότατον καὶ ἐκ ληστείας μάλιστα ζῆν
ἀναγκαζόμενον ἀλύπως τραφήσεται, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν ἀκινδύνως
βιώσεται.

28 πόθεν οὖν χρήματα καὶ ἐς τούτους καὶ ἐς τὰ ἄλλα τὰ ἀναγ-
καίως ἀναλωθησόμενα ἔσται; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω, σμικρὸν ἐκεῖνο
ὑπειπὼν, ὅτι καὶ δημοκρατηθῶμεν, πάντως πον χρημάτων δεηθη-
σόμεθα· οὐ γὰρ οἶόν τε οὐτ' ἄνευ στρατιωτῶν ἡμᾶς σώζεσθαι οὐτ'
2 ἀμισθὶ τινὰς στρατεύεσθαι. μὴ οὖν ὥς καὶ τῇ μοναρχίᾳ μόνη τῆς
ναγκαίας τῶν χρημάτων ἀθροίσεως προσηκούσης βαρυνώμεθα,
ἢ δὲ αὐτὴν καὶ ἀπ' ἐκείνης ἀποτρεπώμεθα, ἀλλ' ὥς καὶ πάντως

ἀναγκαῖον ὃν ἡμῖν, ὅπως ποτ' ἂν πολιτευώμεθα, καὶ ἀργυρίζεσθαι
τινα, οὕτω βουλευώμεθα. φημί τοίνυν χρῆναι σε πρῶτον μὲν ἅπαν- 3
των τὰ κτήματα τὰ ἐν τῷ δημοσίῳ ὄντα (πολλὰ δὲ ταῦτα ὁρῶ διὰ
τοὺς πολέμους γεγονότα) πωλῆσαι, πλὴν ὀλίγων τῶν καὶ πάνν χρη-
σίμων σοι καὶ ἀναγκαίων, καὶ τὸ ἀργύριον τοῦτο πᾶν ἐπὶ μετρίοις 4
τισὶ τόκοις ἐκδανῆσαι. οὕτω γὰρ ἢ τε γῆ ἐνεργὸς ἔσται, δεσπόταις 4
αὐτουργοῖς δοθεῖσα, καὶ ἐκεῖνοι ἀφορμὴν λαβόντες εὐπορώτεροι
γενήσονται, τό τε δημόσιον διαρκῆ καὶ ἀθάνατον πρόσδορον ἔξει.
εἴτα συλλογίσασθαι ταῦτά τε καὶ τᾶλλα ὅσα ἔκ τε μεταλλείας καὶ
εἰ δὴ ποθεν ἄλλοθεν βεβαίως δύναται προσίεναι, καὶ μετὰ τοῦτο 5
ἀντιλογίσασθαι μὴ μόνον τὰ στρατιωτικὰ ἀλλὰ καὶ τᾶλλα πάντα
δι' ὧν πόλις καλῶς οἰκεῖται, καὶ προσέτι καὶ ὅσα ἔς τε τὰς αἰγυ-
πίους στρατείας καὶ ἔς τὰ λοιπὰ ὅσα εἴωθεν ἐπὶ καιροῦ συμβαίνειν,
ἀναγκαῖον ἔσται δαπανᾶσθαι· καὶ τούτον πρὸς πᾶν τὸ λείπον φό- 6
ρον τε ἐπιτάξαι πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς ἐπικαρπῖαν τινὰ τῷ κεκτημένῳ
αὐτὰ παρέχουσι, καὶ τέλη καταστήσῃ παρὰ πᾶσιν ὧν ἄρχομεν.
καὶ γὰρ καὶ δίκαιον καὶ προσήκον ἔστι μηδὲν αὐτῶν ἀτελῆ εἶναι,
μὴ ἰδιώτην, μὴ δῆμιον, ἅτε καὶ τῆς ὠφείλειας τῆς ἀπ' αὐτῶν ὁμοίως
τοῖς ἄλλοις ἀπολαύουσας. καὶ σφῶν ἐκλογέας τοὺς ἐπιτροπεύσον- 7
τας ἐκασταχόθι ποιῆσαι, ὥστε αὐτοὺς πᾶν τὸ τῷ τῆς ἐπιτροπείας
αὐτῶν χρόνῳ προσήκον ἐξ ἀπασῶν τῶν προσόδων ἐσπράττειν. τοῦτο
γὰρ καὶ ἐκείνοις ῥῶν τὴν ἐσπραξίν ποιήσει καὶ τοῖς διδοῦσιν τι
ὠφέλειαν οὐκ ἐλαχίστην παρέξει· λέγω δὲ τὸ κατ' ὀλίγον σφᾶς ἐν 8
ταῖς τάξεσιν ὅσα ὀφείλουσιν ἐσφέρειν, καὶ μὴ, βραχὺν ῥαθυμῆσαν-
τας χρόνον, ἐπιζεφυλαιωθέντα πάντα ἐσάπαξ ἀπαιτεῖσθαι.

καὶ οὐκ ἄγνοῦ μὲν ὅτι τινὲς τῶν τε φόρων καὶ τῶν τελῶν κα- 29
θισταμένων ἀχθεσθήσονται· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο οἶδα ὅτι, ἂν μῆτε
προσεπηρεάζωνται καὶ τῷ ἔργῳ πεισθῶσιν ὅτι πάντα ταῦτα καὶ
ὑπὲρ τῆς σωτηρίας σφῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ τὰ λοιπὰ ἀδεῶς καρποῦ-
σθαι συννεοίσουσιν, καὶ προσέτι τὰ πλείω αὐτῶν οὐχ ἕτεροί τινες 2
ἀλλ' αὐτοὶ ἐκεῖνοι, οἱ μὲν ἄρχοντες οἱ δὲ ἐπιτροπεύοντες οἱ δὲ στρα-
τεύοντες, λήψονται, καὶ πάνν πολλὴν χάριν εἶσονται σοι, βραχέα
ἀπὸ πολλῶν ὧν ἂν μηδὲν ἐπηρεαζόμενοι καρπῶνται διδόντες, ἄλλως
τε καὶ ὁρῶσί σε σωφρόνως τε διαιτώμενον καὶ μηδὲν μάτην παρα-
ναλίσκοντα. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἰδὼν σε πρὸς μὲν τὰ οἰκεῖα φειδωλό- 3
τατον πρὸς δὲ τὰ κοινὰ ἀφειδέστατον ὄντα, ἐθελοντὶ συντελέσειέ τι,
καὶ ἀσφάλειαν καὶ εὐπορίαν ἑαυτοῦ τὸ σὲ πλουτεῖν εἶναι νομίζων;

χρήματα μὲν δὴ καὶ πάνν πολλὰ ἐκ τούτων ὑπάρξειεν ἂν· τὰ 30
δὲ δὴ λοιπὰ τόνδε τὸν τρόπον διοικεῖν σοι παραιῶ. τὸ μὲν αὖτον
τοῦτο καὶ κατακόσμι πάσῃ πολυτελείᾳ καὶ ἐπιλάμπρυνε παντὶ εἶδει

παρηγύρεων· προσήκει τε γὰρ ἡμῶς πολλῶν ἄρχοντας ἐν πᾶσι πάν-
 των ὑπερέχειν, καὶ φέροι πως καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς τε τοὺς συμ-
 2 μάχους αἰδῶ καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους κατάπληξιν. τὰ δὲ δὴ τῶν
 ἄλλων ὧδε διέπε. πρῶτον μὲν οἱ δῆμοι μήτε κύριοί τινος ἔστωσαν
 μήτε ἐς ἐκκλησίαν τὸ παράπαν φοιτάτωσαν· οὔτε γὰρ ἀγαθὸν
 οὐδὲν φρονήσειαν ἂν καὶ συχνὰ ἂν αἰετάρησιαν. ὅθεν οὐδὲ τὸν
 παρ' ἡμῶν δῆμον οὔτε ἐς δικαστήριον οὔτε ἐς ἀρχαιρεσίας, οὔτε ἐς
 ἄλλον τινὰ τοιοῦτον σύλλογον ἐν ᾧ τι καὶ χρηματισθῆναι δεῖ, συ-
 3 νέναι φημι χοῖναι. ἔπειτα δὲ μήτ' οἰκοδομημάτων πλήθεσιν ἢ
 καὶ μεγέθεσιν ἐπὲρ τὰναγκαῖα χρήσθωσαν, μήτ' ἀγῶνων πολλῶν
 καὶ παντοδαπῶν ἀναλώμασι δαπανάσθωσαν, ἵνα μήτε σπονδαῖς
 4 ματαίαις ἐκτρέχωνται μήτε φιλοτιμίαις ἀλόγοις πολεμῶνται. ἐχέ-
 τωσαν μὲν γὰρ καὶ παρηγύρεις καὶ θεωρίας τινάς, χωρὶς τῆς ἵππο-
 δρομίας τῆς παρ' ἡμῶν ποιουμένης, μὴ μέντοι ὥστε καὶ τὸ δημόσιον
 ἢ καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους λυμάνεσθαι, ξέρον τέ τινα ἀναγκάζεσθαι
 παρ' αὐτοῖς καὶ ὀτινὼν ἀναλίσκειν, καὶ σίτησιν ἀθάνατον πᾶσιν
 5 ἀπλῶς τοῖς ἀγῶνά τινα νικήσασιν δίδοσθαι. τοὺς τε γὰρ εὐπόρους
 ἀλόγον ἔστιν ἔξω τι τῶν πατρίδων ἀναγκαστοὺς δαπανᾶν, καὶ τοῖς
 ἀγωνισταῖς ἀπόχρη τὰ ἄθλα τὰ παρ' ἐκάστοις τιθέμενα, χωρὶς ἢ
 εἴ τις αὐτῶν Ὀλύμπια ἢ Πύθια ἢ τινα ἐνταῦθα ἀγῶνα ἀνέλοιτο·
 6 τοὺς γὰρ τοιοῦτους μόνους σιτεῖσθαι δεῖ, ἵνα μήτε αἱ πόλεις μάτην
 ἐπιτρέβωνται μήτε ἔξω τις τῶν ἀξιονίκων ἀσκή, δυνάμενος ἄλλο
 τι χρησιμώτερον καὶ ἐαυτῷ καὶ τῷ κοινῷ μετιέναι. περὶ μὲν οὖν
 7 τούτων ταῦτα γινώσκω, τὰς δ' ἵπποδρομίας τὰς ἄνευ τῶν γυμνι-
 κῶν ἀγῶνων ἐπιτελουμένας οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν ἄλλη τι πύλιν ποιεῖν
 ἐπιτρέπειν, ὅπως μήτε χρήματα παμπληθῆ εἰκῇ παραπολλύηται
 μήθ' οἱ ἄνθρωποι κακῶς ἐκμαίνωνται, καὶ τὸ μέγιστον, ἵνα οἱ
 8 στρατευόμενοι τοῖς ἀρίστοις ἵπποις ἀφθόνως χρῆσθαι ἔχωσιν. τοῦτο
 μὲν δὴ διὰ ταῦτα ἀπαγορεύω παντάπασιν μηδαμῶδι ἄλλοθι πλην
 ἐνταῦθα γίνεσθαι, τὰ δὲ δὴ λοιπὰ ἐμετρίασα, ἵν' εὐδαπάνους τὰς
 ἀπολαύσεις καὶ τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν ἀκουσμάτων ὥς ἕκαστοι
 9 ποιοῦμενοι καὶ σωφρονέστερον καὶ ἀστασιαστότερον διάγωσιν. μήτε
 δὲ νομίσματα ἢ καὶ σταθμὰ ἢ μέτρα ἰδίᾳ τις αὐτῶν ἐχέτω, ἀλλὰ
 τοῖς ἡμετέροις καὶ ἐκεῖνοι πάντες χρῆσθωσαν· μήτε πρεσβείαν
 τινὰ πρὸς σέ, πλην εἰ προῦμά τι διαγνώσεως ἐχόμενον εἴη, πεμπέ-
 τωσαν, ἀλλὰ τῷ τε ἄρχοντί σφιν δηλοῦντωσαν ὅσα βούλονται,
 καὶ δι' ἐκείνου σοὶ τὰς ἀξιώσεις, ὅσας ἂν δοκιμάσῃ, προσφερέτω-
 10 σαν. οὕτω γὰρ οὐτ' ἀναλώσουσί τι οὐτ' ἀσχερῶς διαπραΰνεται,
 ἀλλ' ἀκεραίους τὰς ἀποκρίσεις ἄνευ δαπάνης ἢ καὶ πραγματείας
 τινὸς λήψονται.

καὶ μέντοι καὶ τᾶλλα ὧδ' ἂν μοι δοκεῖς ἄριστα διατάξαι, ἂν 31
 πρῶτον μὲν τὰς πρεσβείας τὰς τε παρὰ τῶν πολεμίων καὶ τὰς
 παρὰ τῶν ἐνσπόνδων καὶ βασιλέων καὶ δήμων ἀφικνουμένας ἐς τὸ
 συνέδριον ἐσάγῃς (τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ σεμνὸν καὶ ἀξιόλογόν ἐστι
 τό τε τὴν βουλὴν πάντων κυρίαν δοκεῖν εἶναι, καὶ τὸ πολλοὺς τοὺς
 ἀντιπάλους τοῖς ἀγνωμονοῦσιν αὐτῶν φαίνεσθαι), ἔπειτα δὲ ἂν 2
 πάντα τὰ νομοθετούμενα δι' αὐτῶν ποιῇ, καὶ μηδὲν τὸ παρόπαν
 ἄλλο ἐπὶ πάντας ὁμοίως φέρῃ πλὴν τῶν ἐκείνης δογματῶν· οὕτω
 γὰρ τό τε ἀξίωμα τὸ τῆς ἀρχῆς μᾶλλον ἂν βεβαιοῖτο, καὶ τὰ δι-
 καιώματα τὰ ἐκ τῶν νόμων καὶ ἀναμφίλογα καὶ διὰ δὴλα πᾶσιν
 ἅμα γίγνοιτο. τρίτον, ἂν τοὺς τε βουλευτὰς τοὺς ἐκ τῆς γερονσίας 3
 καὶ τοὺς παῖδας τὰς τε γυναῖκας αὐτῶν, ἂν ποτέ τινα αἰτίαν βα-
 ρυτέραν, ὥστε τὸν ἁλόντα σφῶν ἀτιμίαν ἢ φυγὴν ἢ καὶ θάνατον
 ὀφείλῃν, λάβωσιν, ὑπὸ τε τὸ βουλευτήριον ὑπάρχῃς μηδὲν προκα-
 ταγνούς, καὶ ἐκείνῃ πᾶσαν τὴν περὶ αὐτῶν διαψήφισιν ἀκέραιον 4
 ἐπιτρέψῃς, ἵν' οἱ τε ἀδικοῦντές τι ἐν πᾶσι τοῖς ὁμοτίμοις ἐλεγχόμε-
 νοι κολάζωνται χωρὶς τοῦ σοῦ φθόρου, καὶ οἱ ἄλλοι ταῦθ' ὀρῶντες
 βελτίους γίγνωνται φόβῳ τοῦ μὴ καὶ αὐτοὶ ἐκδημοσιευθῆναι. καὶ 5
 ταῦτα μέντοι περὶ ἐκείνων τῶν ἀδικημάτων, περὶ ὧν οἱ τε νόμοι
 κεῖνται καὶ αἱ κρίσεις αἱ κατ' αὐτοὺς γίγνονται, λέγω. τὸ γὰρ ὅτι
 τις ἑλοιδόρησέ σε ἢ καὶ ἑτερόν τι ἀνεπιτήδειον εἶπε, μήτε ἀκούσης
 ποτέ κατηγοροῦντός τινος μήτε ἐπεξέλθῃς. ἀσυχρόν μὲν γὰρ τὸ 6
 πιστεύειν ὅτι τις μήτε τι ἀδικοῦντά σε καὶ εὐεργετοῦντα πάντας
 προσηλάκισεν, καὶ μόνοι τοῦτο ποιοῦσιν οἱ κακῶς ἄρχοντες· ἐκ γὰρ
 τοῦ συνειδότης καὶ τὸ πιστὸν τῶν λεγομένων εἰρησθαι τεκμαίρον-
 ται· δεινὸν δὲ καὶ τὸ χαλεπαίνειν ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις, ἃ εἰ μὲν ἀληθῆ 7
 εἴη, κρεῖττόν ἐστι μὴ ποιεῖν, εἰ δὲ ψευδῆ, μὴ προσποιεῖσθαι, ὥς
 πολλοὶ γε ἤδη διὰ τοῦτον πολὺ πλείω καὶ χαλεπώτερα λογοποιοῖσθαι
 καθ' ἑαυτῶν ἐποίησαν. περὶ μὲν οὖν τῶν λόγων τι προσηλακίζειν 8
 αἰτιαζομένων ταῦτ' ἐγὼ φρονῶ· κρεῖττω τε γὰρ καὶ ὑψηλότερον
 πάσης ὕβρεως εἶναι σε χρή, καὶ μηδ' ἐς ἔννοιάν ποτε μήτε αὐτὸν
 ἀφικνεῖσθαι μήτε τοὺς ἄλλους προάγειν ὅτι δύναται τις ἀσελγᾶναι
 τι ἐς σέ, ἵν' ὥς περὶ τῶν θεῶν, οὕτω καὶ περὶ σοῦ φρονῶσιν ὅτι 9
 σεπτὸς εἶ. ἂν δὲ δὴ τις ἐπιβουλεύειν σοι αἰτίαν λάβῃ (γένοιτο 9
 γὰρ ἂν τι καὶ τοιοῦτον), αὐτὸς μὲν μηδὲν περὶ ἐκείνου τι μήτε
 δικάσης μήτε προδιαγνῆς (ἄτοπον γὰρ τὸν αὐτὸν καὶ κατήγορον
 καὶ δικαστὴν γίγνεσθαι), ἐπὶ δὲ δὴ τὴν βουλὴν αὐτὸν ἀγαγὼν ἀπο-
 λογήσασθαι τε ποιήσῃ, κῶλασον μετριάσας ὥς οἷόν

10 τ' ἐστὶ τὸ τιμώρημα, ἵνα καὶ πιστευθῇ τὸ ἀδίκημα. χαλεπώτατα γὰρ οἱ πολλοὶ πείθονται ὅτι τις ἄοπλος ὢν ἐπιβουλεύει τῷ ὀπλισμένῳ· καὶ μόνως ἂν οὕτως αὐτῶν τύχοις, εἰ μήτε πρὸς ὁργὴν μὴτ' ἀνηκέστως, ἐφ' ὅσον γε καὶ ἐνδέχεται, τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ ποιοῖτο. λέγω δὲ ταῦτα χωρὶς ἢ εἴ τις στράτευμά τι ἔχων ἀντικρὺς ἐπανασταίῃ· οὐδὲ γὰρ δικάζεσθαι τὸν τοιοῦτόν ποιν προσήκεν, ἀλλ' ἐν πολεμίου μοίρᾳ κολάζεσθαι.

32 ταῦτά τε οὖν οὕτω, καὶ τἄλλα τὰ πλείστα καὶ μέγιστα τῶν τῷ δημοσίῳ προσηκόντων, τῇ γερονσίᾳ ἀνατίθεται· τὰ τε γὰρ κοινὰ κοινῶς διοικεῖσθαι δεῖ, καὶ ἐστὶ πον πᾶσιν ἀνθρώποις ἔμφυτον καὶ τὸ χαίρειν ἐφ' οἷς ἂν παρὰ τοῦ κρείττονος ὥς καὶ ἰσότημοι αὐτῷ ὄντες ἀξιοθῶσι, καὶ τὸ πάντα τὰ μετὰ σφῶν τινὶ γνωσθέντα καὶ 2 ἐπαυεῖν ὥς οἰκεῖα καὶ ἀγαπᾶν ὥς ἀδελφεα. ἐς μὲν οὖν τὸ βουλευτήριον τὰ τοιαῦτα ἐσφένεσθαι φημι χορῆναι, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων πάντας ὁμοίως τοὺς παρόντας γνώμην διδόναι, ὅταν δὲ δὴ κατηγορεῖται τις αὐτῶν, μὴ πάντας, πλὴν ἂν τις ἢ μηδέπω βου- 3 λέῃ ἢ καὶ ἐν τοῖς τεταμεινκόσιν ἔτι ὢν κρίνεται. ἄτοπον γὰρ τὸν μηδέπω δεδημαρχηκότα ἢ ἡγορανομηκότα ψῆφον κατὰ τινος τῶν τοιούτων φέρειν, ἢ νῆ Δία τούτων τινὰ κατὰ τῶν ἐστρατηγηκότων, ἢ καὶ ἐκείνων κατὰ τῶν ὑπατενκότων. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐπὶ πάντας τὴν τοῦ τι ἀποφῆνασθαι ἐξουσίαν ἐχέτωσαν, οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τε τοὺς ὁμοίους καὶ ἐπὶ τοὺς ὑποδεεστέρους.

33 δικάζει δὲ καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ τὰ τε ἐφέσιμα καὶ τὰ ἀναπόμμημα, ὅσα ἂν παρὰ τε τῶν μεζόνων ἀρχόντων καὶ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων, τοῦ τε πολιάρχου καὶ τοῦ ὑποτιμητοῦ καὶ τῶν ἐπάρχων τοῦ τε τὸν οἶτον ἐπισκοποῦντος καὶ τοῦ νυκτοφυλακοῦντος, ἀφικνῆται· μήτε γὰρ αὐτόδικος μὴτ' αὐτοτελὴς οὕτω τις τὸ παράπαν ἔστω 2 ὥστε μὴ οὐκ ἐφέσιμον ἀπ' αὐτοῦ δίκην γίγνεσθαι. ταῦτά τε οὖν κρίνει, καὶ περὶ τῶν ἱππέων τῶν τε ἑκατοντάρχων τῶν ἐκ τοῦ καταλόγου καὶ τῶν ἰδιωτῶν τῶν πρώτων, ὅταν περὶ θανατώσεως ἢ καὶ αἰτιμίας τινὸς ἀγωνίζονται. σοὶ γὰρ δὴ τὰ τοιαῦτα μόνῳ προσκεῖσθαι, καὶ μηδεὶς ἄλλος περὶ αὐτῶν αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, δι' ἅπερ 3 εἶπον, δικάζετω. μετὰ γὰρ δὴ σοῦ αἰεὶ μὲν οἱ ἐντιμώτατοι καὶ τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων, ἤδη δὲ καὶ ἕτεροί τινες ἐκ τε τῶν ὑπατενκότων καὶ ἐκ τῶν ἐστρατηγηκότων ἄλλοι ἄλλοτε διαγινωσκέτωσαν, ἵνα σὺ τε τοὺς τρόπους αὐτῶν ἀκριβέστερον ἐν τούτῳ προκαταμεινάνων ὁρθῶς σφίσιν ἔχῃς χρῆσθαι, καὶ ἐκεῖνοι προ- συγγιγνώμενοι τοῖς τε ἡθεσι καὶ τοῖς βουλευμάσι σου οὕτως ἐς τὰς

τῶν ἐθνῶν ἡγεμονίας ἐξίσωσιν. τὰς μέντοι γνώμης αὐτῶν μὴ φα- 4
νερώς, ὅσαι γε καὶ ἐπισκέψεως ἀκριβεστέρας δέονται, διαπυνθάνου,
ἵνα μὴ τοῖς προήκουσί σφιν ἐφεπόμενοι κατοκνῶσι παρορτησάμενοι,
ἀλλ' ἐς γραμματεῖα γραφομένας, οἷς αὐτοὺς μόνος ἐντυχὼν, ὑπὲρ
τοῦ μηδενὶ ἄλλῳ ἐκδήλους αὐτὰς γίνεσθαι, εὐθέως αὐτὰς ἀπα-
λείφειν κέλευε· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὴν ἐκάστον γνώμην δια-
κριβώσας, εἰ ἀνέλεγχτον αὐτὴν παρὰ τοῖς ἄλλοις πιστεύσειαν
ἔσεσθαι. καὶ μέντοι καὶ πρὸς τὰς δίκας τὰς τε ἐπιστολὰς καὶ τὰ 5
ψηφίσματα τῶν πόλεων τὰς τε τῶν ἰδιωτῶν ἀξιώσεις, καὶ ὅσα ἄλλα
τῇ τῆς ἀρχῆς διοικήσει προσήκει, συνεργοὺς τέ τινας καὶ ὑπηρέτας
ἐκ τῶν ἱππέων ἔχε· ῥᾶν τε γὰρ οὕτως ὥς ἕκαστα διαχωρήσει, καὶ
σὺ οὐτ' αὐτογνώμων σφαλῇ οὐτ' αὐτοεργῶν ἐκκαμῇ. τὴν τε 6
παρορσίαν παντὶ τῷ βουλομένῳ καὶ ὁτιοῦν συμβουλευσά σοι μετ'
ἀδελφας νέμε· ἄντε γὰρ ἀρεσθῇς τοῖς λέγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, πολλὰ
ὠφελήσῃ, ἄντε καὶ μὴ πεισθῇς, οὐδὲν βλαβήσῃ. καὶ τοὺς μὲν 7
τυχόντας τῆς γνώμης καὶ ἐπαίνει καὶ τίμα (τοῖς γὰρ ἐκείνων ἐξεν-
ρήμασιν αὐτοὺς εὐδοκιμήσεις), τοὺς δ' ἁμαρτόντας μὴτ' αἰτιώσῃς
ποτέ μὴτ' αἰτιάσῃ· τὴν γὰρ διάνοιαν αὐτῶν δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' οὐ
τὴν οὐκ ἐπιτυχίαν μέμψασθαι. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν πο- 8
λεμικῶν φύλαττε, καὶ μὴτε ἐπὶ δυστυχίᾳ ἀκουσίῳ χαλεπήνῃς τινὶ
μὴτε ἐπ' εὐτυχίᾳ φθονήσῃς, ἵνα καὶ προθύμως καὶ ἡδέως πάντες
ὑπὲρ σοῦ κινδυνεύσωσι, πιστεύοντες ὅτι οὔτε πταίσαντές τι κολα-
σθήσονται οὔτε κατορθώσαντες ἐπιβουλευθήσονται. πολλοὶ γοῦν 9
τὸν παρὰ τῶν τῷ κράτος ἐχόντων φθόρον φοβούμενοι σφαλῇναι τι
μᾶλλον ἢ καταπρᾶξαι προείλοντο, καὶ τούτου τὸ μὲν ἀσφαλές αὐτοὶ
ἔσχον, τὸ δὲ δὴ ζημίωμα ἐκείνοις προσετέθειραν. ὥστε αὐτοὺς τὸ
πλεῖον ἀπ' ἀμφοτέρων ὁμοίως καὶ τῶν χειρόνων καὶ τῶν ἀμεινόνων
ἀπολαύσων, μηδέποτε ἐθελήσῃς λόγῳ μὲν ἄλλοις ἔργῳ δὲ σπαντῶ
φθονῆσαι.

πάνθ' ὅσα τοὺς ἀρχομένους καὶ φρονεῖν καὶ πράττειν βούλει, 34
καὶ λέγει καὶ ποιεῖ. οὕτω γὰρ ἂν μᾶλλον παιδεύσειας αὐτοὺς ἢ
ταῖς ἐκ τῶν νόμων ἀνάγκαις δειματώσειας· τὸ μὲν γὰρ ζῆλον τὸ
δὲ φόβον ἔχει, καὶ ῥᾶν τις μιμεῖται τὰ κρείττω, ὁρῶν ἔργῳ γιγνώ-
μενα, ἢ φυλάττεται τὰ χείρω, ἀκούων λόγῳ κεκωλυμένα. καὶ αὐτοὺς 2
μὲν ἀκριβῶς πάντα πράττει, μηδεμίαν συγγνώμην ἑαυτῷ νέμων,
ὥς γε καὶ εὖ εἰδὼς ὅτι παραχρῆμα πάντες καὶ ὅσα ἂν εἴπῃς καὶ
ὅσα ἂν ποιήσῃς μαθήσονται. καθάπερ γὰρ ἐν τινὶ τῆς ὅλης οὐ-
κουμένης θεάτρῳ ζῆσῃ, καὶ οὐχ οἷόν τέ σοι ἔσται οὐδὲ βραχέτατον

- ³ ἁμαρτύνοντι διαλαθεῖν· οὔτε γὰρ κατὰ μόνας ποτὲ ἀλλὰ καὶ μετὰ
 συγχρῶν αἰεὶ τι πράξεις, καὶ πολυπραγμονοῦσί πως τὰ ὑπὸ τῶν ἁρ-
 χόντων γιγνόμενα καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἥδιστα, ὥστ' ἂν ἅπας κατα-
 μάθωσί σε ἄλλα μὲν αὐτοῖς προαγορεύοντα ἄλλα δὲ αὐτὸν ποιοῦντα,
⁴ οὐδ' τὰς ἀπειλὰς σου φοβηθήσονται ἀλλὰ τὰ ἔργα μιμήσονται. τὸν
 δὲ δὴ τῶν ἄλλων βίον ἐπισκόπει μὲν, μὴ μέντοι καὶ χαλεπῶς ἐξέ-
 ταξε, ἀλλ' ὅσα μὲν ἂν ὑφ' ἐτέρων τινῶν ἐσάγῃται, χρῶν, ὅσα δ' ἂν
 ὑπὸ μηδενὸς αἰτιάσῃται, μηδὲ προσποιοῦ εἰδέναι, ἔξω τῶν ἐς τὸ
⁵ δημόσιον πλημμελουμένων. ταῦτα μὲν γὰρ τῆς προσηκούσης ἐπι-
 στροφῆς, καὶ μὴδεὶς ἐγκαλῇ, τυγχάνειν ὀφείλει· τὰ δὲ ἄλλα τὰ
 ἰδιωτικὰ ἴσθι μὲν, ἵνα μὴ καὶ σφαλῆς ποτὲ ἀνεπιτηδέω τινὶ ὑπη-
⁶ ρέτῃ πρὸς τι χρησάμενος, μὴ μέντοι καὶ ἐξέλεγε. πολλὰ γὰρ ἢ
 φύσις καὶ παρὰ τὸν νόμον πολλοὺς ἁμαρτάνειν ἐξάγει, οἷς ἂν μὲν
 ἀκριβῶς τις ἐπεξίῃ, ἢ τινα ἢ οὐδένα ἂν αὐτῶν ἀτιμώρητον κατα-
 λίποι, ἂν δ' ἀνθρωπίνως τὸ ἐπιεικὲς τῷ νενομισμένῳ παραμυγνῇ,
⁷ τάχ' ἂν καὶ σωφρονίσαιεν αὐτούς. ὁ μὲν γὰρ νόμος, καίτοι ἰσχυρὰ
 τὰ κολάσματα ἀναγκαίως ποιούμενος, οὐ δύναται τῆς φύσεως αἰεὶ
 κρατεῖν· τῶν δ' ἀνθρώπων τινὲς λανθάνειν μὲν δόξαντες ἢ καὶ
 μετρίως πως νοουθηθέντες ἀμείνους γίγνονται, οἱ μὲν αἰσχυρόμενοι
⁸ ἐλεγχθῆναι οἱ δὲ αἰδοῦμενοι πάλιν σφαλῆναι, φανερωθέντες δὲ καὶ
 ἀπερυνθριάσαντες ἢ καὶ πέρα τοῦ μετρίου κολασθέντες τὰ τε νενο-
 μισμένα πάντα συγχέουσι καὶ καταπατοῦσι, καὶ μόναις ταῖς τῆς
 φύσεως ὁρμαῖς δουλεύουσιν. καὶ τούτου οὔτε τὸ πάντας αὐτοὺς
 κολάζειν ῥάδιον, οὔτε τὸ περιορᾶν φανερώς τινὰς ἀσελγαίνοντας
 εὐπρεπὲς γίγνεται.
⁹ τὰ μὲν δὴ οὖν ἁμαρτήματα τῶν ἀνθρώπων τοῦτόν σοι τὸν
 τρόπον, πλὴν τῶν πάντῃ ἀνηκέστων, μεταχειρίζεσθαι παραινῶ, τὰ
 δ' ὀρθῶς ὑπ' αὐτῶν γιγνόμενα καὶ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων
 τιμᾶν· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα ποιήσεις αὐτοὺς τῶν τε χειρόνων
 ἀπέχεσθαι, τῇ φιλανθρωπίᾳ, καὶ τῶν βελτιόνων ἐφίεσθαι, τῇ με-
¹⁰ γαλοδωρίᾳ. μὴ γάρ τοι καταδείξης μήθ' ὅτι ἐπιλείπει σέ ποτε ἢ
 χρήματα ἢ τὰλλα οἷς τοὺς ἀγαθόν τι ποιοῦντας ἀμείψῃ (πολὺ γὰρ
 μᾶλλον ἔγωγε ἐλάττους αὐτῶν τοὺς εὖ τι παθεῖν ἀξίους οἶμαι γε-
 νήσεσθαι, τοσαύτης σοῦ καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἄρχοντος), μήθ' ὅτι
¹¹ τινὲς εὐεργετηθέντες ἀχαρίστως τι πράξουσιν· οὐδὲν γὰρ οὕτω καὶ
 δούλοι καὶ οἰκειοῦνται τινα, καὶ ἀλλότριος καὶ ἐχθρὸς ὢν τύχῃ, ὥς
 τὸ μήτ' ἀδικεῖσθαι καὶ προσέτι καὶ εὖ πάσχειν.
³⁵ πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἄλλους οὕτω σοι προσφέρεσθαι γνώμην

δίδωμι· σαντῶ δὲ δὴ μήτε ἔξαιλλόν τι μήθ' ὑπερήφανον μήτε παρὰ
 τῶν ἄλλων μήτε παρὰ τῆς βουλῆς ἢ ἔργῳ ἢ καὶ λόγῳ δοθὲν περιί-
 δης. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις κόσμον ἢ παρὰ σοῦ τιμὴ φέρει, σοὶ δ' ἂν
 αὐτῷ μείζον μὲν τῶν ὑπαρχόντων οὐδὲν ἂν δοθείη, ὑποψία δ' ἂν
 κιβδηλίας πολλὴ προσγένοιτο· καὶ γὰρ τοι τῶν μὲν ἄλλων οὐδείς
 ἐκὼν τοιοῦτό τι τῷ κρατοῦντι ψηφίζεσθαι δοκεῖ, πάντα δὲ δὴ τις
 αὐτὰ αὐτὸς παρ' ἑαυτοῦ λαμβάνων οὐχ ὅσον οὐκ ἔπαινον ἴσχει,
 ἀλλὰ καὶ γέλωτα προσοφλισκάνει. τήν τε οὖν ἄλλην λαμπρότητα
 σαντῶ διὰ τῶν ἀγαθῶν ἔργων παρασκευάζει, καὶ εἰκόνας σου χρυσῶς
 μὲν ἢ καὶ ἀργυρῶς μηδέποτε ἐπιτρέψης γενέσθαι (οὐ γὰρ μόνον
 δαπανηραὶ ἀλλὰ καὶ εὐεπιβούλευτοι καὶ ὀλιγοχρόνιοι εἰσίν), ἄλλας
 δὲ ἐν αὐταῖς ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς καὶ ἀκηράτους καὶ ἀθα-
 νάτους ἔξ' εὐεργεσιῶν δημιουργεῖ. μὴ μέντοι μηδὲ ναόν ποτε περιί-
 δης σαντῶ γενόμενον. μάτην γὰρ παμπληθῇ χρήματα ἐς τὰ τοιαῦτα
 ἀναλίσκονται, ἃ κρεῖττον ἐστὶν ἐς τὰ ἀναγκαῖα δαπανᾶσθαι (πλοῦτος
 γὰρ ἀκριβῆς οὐχ οὕτως ἐκ τοῦ πολλὰ λαμβάνειν ὥς ἐκ τοῦ μὴ
 πολλὰ ἀναλίσκειν ἀθροίζεται), καὶ ἐς εὐκλειαν οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν
 προσγίγνεται. ἀρετὴ μὲν γὰρ ἰσοθέους πολλοὺς ποιεῖ, χειροτονητὸς
 δ' οὐδείς πώποτε θεὸς ἐγένετο, ὥστε σοὶ μὲν ἀγαθῶν τε ὄντι καὶ
 καλῶς ἀρχοντι πᾶσα μὲν γῆ τεμένισμα ἔσται, πᾶσαι δὲ πόλεις ναοί,
 πάντες δ' ἀνθρώποι ἀγάλματα (ἐν γὰρ ταῖς γνώμαις αὐτῶν αἰεὶ
 μετ' εὐδοξίας ἐνιδρυθήσῃ), τοὺς δ' ἄλλως πως τὰ κράτη διέποντας
 οὐ μόνον οὐ σεμνύνει τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν ἀπάσαις ταῖς πόλεσιν
 ἐξαίρεθῇ, ἀλλὰ καὶ προσδιabύλλει, τρόπαιά τέ τινα τῆς κακίας
 αὐτῶν καὶ μνημεῖα τῆς ἀδικίας γιγνόμενα· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπὶ πλεῖον
 ἀνταρξέσῃ, τοσοῦτόν μᾶλλον καὶ ἡ κακοδοξία αὐτῶν διαμένει. ὥστ' ἂν
 εἴπερ ἀθάνατος ὄντως ἐπιθυμεῖς γενέσθαι, ταῦτά τε οὕτω πράττει,
 καὶ προσέειπεν τὸ μὲν θεῖον πάντῃ πάντως αὐτός τε σέβον κατὰ τὰ
 πάτρια καὶ τοὺς ἄλλους τιμᾶν ἀνάγκαζε, τοὺς δὲ δὴ ξενίζοντας τι
 περὶ αὐτὸ καὶ μίσει καὶ κόλαζε, μὴ μόνων τῶν θεῶν ἔνεκα, ὧν
 καταφρονήσας οὐδ' ἄλλον ἂν τινας προτιμήσειεν, ἀλλ' ὅτι καὶ καινὰ
 τινα δαιμόνια οἱ τοιοῦτοι ἀντεσφύροντες πολλοὺς ἀναπέθουσι ἀλ-
 λοτριονομεῖν, καὶ τούτου καὶ συνωμοσίαι καὶ συστάσεις ἐταιρεῖαί
 τε γίνονται, ἅπερ ἥκιστα μοναρχία συμφέρει. μήτ' οὖν ἀθέῳ τινὶ
 μήτε γόητι συγχωρήσῃς εἶναι. μαρτυρῶ μὲν γὰρ ἀναγκαῖα ἐστίν,
 καὶ πάντως τινὰς καὶ ἱερόπτας καὶ οἰωνιστὰς ἀπόδειξον, οἷς οἱ
 βουλούμενοί τι κοινώσασθαι συνέσονται· τοὺς δὲ δὴ μαγευτὰς πάντῃ
 οὐκ εἶναι προσήκει. πολλοὺς γὰρ πολλάκις οἱ τοιοῦτοι, τὰ μὲν τινα

4 ἀληθῆ τὰ δὲ δὴ πλείω ψευδῆ λέγοντες, νεοχμοῦν παίρουσιν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τῶν φιλοσοφεῖν προσποιουμένων οὐκ ὀλίγοι ποιοῦσιν· διὸ καὶ ἐκείνους φυλάσσεσθαι σοὶ παραινῶ. μὴ γὰρ ὅτι καὶ Ἀρείου καὶ Ἀθηνοδώρου καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν πεπειρασαι, πίστετε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας τοὺς φιλοσοφεῖν λέγοντας ὁμοίους αὐτοῖς εἶναι· μυρία γὰρ κακὰ καὶ δῆμους καὶ ἰδιώτας τὸ πρόσχημα τοῦτο προβαλλόμενοι τινες δρῶσιν.

37 τῇ μὲν οὖν γνώμῃ καὶ τῷ μηδενὸς πλείονος τῶν ὑπαρχόντων ἐπιθυμεῖν εἰρηρικότατον εἶναι σε χορή, ταῖς δὲ παρασκευαῖς πολεμικώτατον, ὅπως μάλιστα μὲν μήτε ἐθελήσῃ μήτε ἐπιχειρήσῃ τις 2 ἀδικῆσαι σε, εἰ δὲ μή, ῥαδίως καὶ παραχορῆμα κολασθῇ. καὶ ἐπειδὴ γε ἀναγκαῖον ἔστι καὶ διὰ ταῦτα καὶ διὰ τὰλλα καὶ ὠτακουστέιν τινὰς καὶ διοπτρεύειν πάντα τὰ τῇ ἡγεμονίᾳ σου προσήκοντα, ἵνα μηδὲν τῶν φυλακῆς τινὸς καὶ ἐπαρορθώσεως δεομένων ἀγνοῇς, μέμνησο ὅτι οὐ χορὴ πᾶσιν ὑπλῶς τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτῶν 3 στεύειν, ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὰ διασκοπεῖν. συχνοὶ γάρ, οἱ μὲν μισοῦν- τές τινας, οἱ δὲ ἐπιθυμοῦντες ὧν ἔχουσιν, ἄλλοι χαριζόμενοι τισιν, ἄλλοι χρήματα αἰτήσαντες τινας καὶ μὴ λαβόντες, ἐπηρεάζουσιν αὐτοὺς ὡς νεωτερίζοντας ἢ λέγοντας. οὐκ οὖν εὐθὺς οὐδὲ ῥαδίως 4 ταρχοῦντος ἢ φρονοῦντας ἢ λέγοντας. οὐκ οὖν εὐθὺς οὐδὲ ῥαδίως προσέχειν αὐτοῖς δεῖ, ἀλλὰ καὶ πάνν πάντα διελέγχειν· βραδύνας μὲν γὰρ ἐν τῷ πιστεῦσαι τινα οὐδὲν μέγα ἀδικηθήσῃ, σπεύσας δὲ τάχ' ἂν τι καὶ ἔξαμάροισι, ὃ μὴ δυνηθήσῃ ἀνακέσασθαι.

5 τιμῶν μὲν οὖν σε τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τῶν ἀπελευθέρων καὶ τῶν ἄλλων τῶν συνόντων σοὶ καὶ δεῖ καὶ ἀναγκαῖον ἔστιν· καὶ γὰρ κόσμον καὶ ἀσφάλειάν σοι μεγάλην τοῦτο οἶσει. μὴ μέντοι καὶ ὑπερογκόν τι ἰσχυρέωσαν, ἀλλ' ἀκριβῶς πάντες σωφρονεύωσαν, ὥστε σε μη- 6 δὲν ὑπ' αὐτῶν διαβληθῆναι· πάντα γὰρ ὅσα ἂν ἢ καλῶς ἢ κακῶς πράξῃς, σοὶ προστεθήσεται, καὶ τοιοῦτος αὐτὸς ὑφ' ὑπάντων νομισθήσῃ ὅποῦ ἂν ἐκείνοις ποιεῖν ἐπιτρέπῃς.

τοὺς μὲν δὴ οὖν δυνατοὺς μὴ πλεονεκεῖν τινὰ μὴδ' αὖ συκοφαντεῖσθαι ἔα· μὴδ' ἔστω τινὶ αὐτῶν αὐτὸ τοῦτο ἐγκλημα, ὅτι 7 δύναται, καὶ μὴδὲν ἁμαρτάνῃ. τοῖς δὲ δὴ πολλοῖς ἄμυνε μὲν ἰσχυρῶς ἀδικουμένοις, μὴ πρόσεχε δὲ ῥαδίως αἰτιωμένοις, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἔργα καθ' ἑαυτὰ ἐξέταξε, μήτε ἐς τὸ προέχον πᾶν ὑποπτεύων 8 μήτε τῷ καταδεεστέρω παντὶ πιστεύων. καὶ τοὺς μὲν ἐργαζομένους χρήσιμόν τέ τι τεχνωμένους τίμα, τοὺς δ' ἀργοῦντας ἢ καὶ φλαυ- ρόν τι πραγματευομένους μίσει, ἵνα τῶν μὲν διὰ τὰς ὠφελείας

ὀργιζόμενοι, τῶν δὲ διὰ τὰς ζημίας ἀπεχόμενοι, πρὸς τε τὰ οἰκεῖα ἀμείνους καὶ πρὸς τὰ κοινὰ συμφορώτεροί σοι γίνονται.

καλὸν μὲν οὖν ἐστὶ καὶ τὸ τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἀμφισβητήματα 9
ὥς ἐλάχιστα ποιοῦντα τὰς διαλύσεις αὐτῶν ὥς τάχιστα καθιστάναι,
κάλιστον δὲ τὸ τὰς τῶν δῆμων ὁρμὰς κολοῦναι, κἂν ἐπενχόμενοί
τινα τῇ τε ἀρχῇ καὶ τῇ σωτηρίᾳ τῇ τε τύχῃ σου ἐκβιάζεσθαι τινὰς
ἢ πρᾶξαι τι ἢ ἀναλῶσαι παρὰ δύναμιν ἐπιχειρῶσι, μὴ ἐπιτρέπειν,
τάς τε ἔχθρας αὐτῶν καὶ τὰς φιλοτιμίας τὰς πρὸς ἀλλήλους παν- 10
τάπασι ἐκκόπτειν, καὶ μήτε ἐπωνυμίας τινὰς κενὰς μήτ' ἄλλο τι
ἐξ οὗ διενεχθήσονται τισιν ἐφίεναι σφίσι ποιέσθαι. ῥαδίως δέ
σοι πάντες καὶ ἐς ταῦτα καὶ ἐς τᾶλλα καὶ ἰδίᾳ καὶ κοινῇ πειθα-
χήσουσιν, ἂν μηδὲν παρὰ ταῦτα μηδέποτε συγχωρήσῃς τινί· ἡ γὰρ
ἀνωμαλία καὶ τὰ καλῶς πεπηγότα διαλύει. καὶ διὰ τοῦτ' οὐδ' 11
αἰτεῖν τι ἀρχήν, ὃ γε μὴ δώσεις, ἐπιτρέπειν σφίσι ὀφείλεις, ἀλλὰ
καὶ αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ἰσχυρῶς φυλάττειν σφᾶς ἀναγκάζειν, τὸ
μηδὲν ἀξιοῦν τῶν κεκωλυμένων.

ταῦτα μὲν περὶ ἐκείνων λέγω, καθ' ἑαυτῶν δέ σοι συμβουλεύω 38
μήτ' ἀποχρήσασθαι ποτε τῇ ἐξουσίᾳ, μήτ' οἰσθῆναι μείωσιν τινὰ
αὐτῆς εἶναι ἢ μὴ πάντα ἀπαξαιπλῶς ὅσα δύνασαι καὶ ποιήσῃς·
ἀλλ' ὅσῳ μᾶλλον πάνθ' ὅσα ἂν βουληθῇς καὶ δυνήσῃ πρᾶξαι, τόσῳ
μᾶλλον προθυμοῦ πάνθ' ὅσα προσήκει βούλεσθαι. καὶ αἰεὶ γε αὐ- 2
τὸς παρὰ σπαντῶ ἐξέταζε, εἴτε ὀρθῶς τι ποιεῖς εἴτε καὶ μὴ, τί τε
πράττοντά σε φιλήσουσί τινες καὶ τί μὴ, ἵνα τὰ μὲν ποιῇς αὐτῶν
τὰ δ' ἐκκλίνῃς. μὴ γὰρ δὴ ἡγήσῃ δεόντως τι παρὰ τοῦτο πράτ-
τειν δόξειν, ἢ μηδενὸς αἰτιωμένου σε ἀκούσῃς· μὴδ' ἀναμείνης
οὕτω τινὰ ἐκφρονῆσαι ποτε ὥστε σοι φανερώς τι ἐξονεῖδίσαι. τοῦτο 3
μὲν γὰρ οὐδεὶς ἂν ποιήσειεν, οὐδ' εἰ σφόδρα ἀδικηθείη· πᾶν γὰρ
τοῦναντίον καὶ ἐπαινεῖν πολλοὶ ἔν γε τῷ φανερῷ τοῦς ἀδικούντας
σφας ἀναγκάζονται, ἀνταγωνιζόμενοι μὴ δοκεῖν ὀργίζεσθαι. τὸν δ'
ἄρχοντα χρὴ μὴ ἐξ ὧν λέγουσί τινες τεκμαίρεσθαι τὴν διάνοιαν
αὐτῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν φρονεῖν αὐτοὺς εἰκὸς ἐστίν.

ταῦτά σε καὶ τὰ τοιαῦτα βούλομαι πράττειν· πολλὰ γὰρ καὶ 39
παραλείπω διὰ τὸ μὴ οἶόν τε εἶναι πάντα αὐτὰ καθάπαξ συλλα-
βόντα εἰπεῖν. ἔν δ' οὖν ἐν κεφαλαίῳ καὶ κατὰ τῶν εἰρημένων καὶ
κατὰ τῶν λοιπῶν φράσω. ἂν γὰρ ὅσα ἂν ἕτερόν τινα ἄρξαντά 2
σου ποιεῖν ἐθέλῃς, ταῦτα αὐτὸς αὐτεπάγγελτος πράσσης, οὔτε
τι ἁμαρτήσῃ καὶ πάντα κατορθώσεις, καὶ τούτου καὶ ἥδιστα καὶ
ἀκινδυνότατα βιώσῃ. πῶς μὲν γὰρ οὐχ ὥς πατέρα, πῶς δ' οὐχ

ὡς σωτήρα καὶ προσόψονται σε ἅπαντες καὶ φιλήσουσιν, ὅταν σε ὁρῶσι κόσμιον εὐβόλον εὐπόλεμον εἰρηναῖον ὄντα, ὅταν μήθ' ὑβριλέης
 41 ⁴ τι μήτε πλεονεκτήης, ὅταν ἐκ τοῦ ὁμοίου σφίσι προσφέρῃ, καὶ μὴ αὐτὸς μὲν πλουτῇς τοὺς δ' ἄλλους ἀργυρολογῇς, μηδ' αὐτὸς μὲν τροφᾶς τοὺς δ' ἄλλους ταλαιπωρῇς, μηδ' αὐτὸς μὲν ἀκολασταίνῃς τοὺς δ' ἄλλους νουθετῇς, ἀλλ' ἐς πάντα δὴ πάντως δημοιοτροπώτα αὐτοῖς ζῇς; ὥστ' αὐτὸς παρὰ πάντων μέγα φυλακτήριον ἐν τῷ μηδένα ποτὲ ἀδικῆσαι ἔχων θάρσει, καὶ πιστενέ μοι λέγοντι ὅτι οὔτε
 5 ⁵ μισηθήσῃ ποτὲ οὔτε ἐπιβουλευθήσῃ. τούτου δὲ δὴ οὕτως ἔχοντος πᾶσά σε ἀνάγκη καὶ ἡδέως βιώσαι· τί μὲν γὰρ ἥδιον, τί δὲ εὐδαιμονέστερόν ἐστι τοῦ πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν μετ' ἀρετῆς ἀπολαύοντα καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτὰ διδόναι δύνασθαι;

40 ταῦτά τε οὖν καὶ τἄλλα πάνθ' ὅσα εἶρηκα ἐννοήσας πείσθητί μοι, καὶ μὴ προῇ τὴν τύχην, ἣτις σε ἐκ πάντων ἐπελέξατο καὶ προεστήσατο. ὥς εἴ γε τὸ μὲν πρῶγμα τὸ τῆς μοναρχίας αἰρή, τὸ δ' ὄνομα τὸ τῆς βασιλείας ὥς καὶ ἐπάρατον φοβῇ, τοῦτο μὲν μὴ προσλάβῃς, τῇ δὲ δὴ τοῦ Καίσαρος προσηγορίᾳ χρώμενος ἀντάρχει.
 2 ² εἰ δ' οὖν καὶ ἄλλων τινῶν κλήσεων προσδέξῃ, δώσουσι μὲν σοι τὴν τοῦ αὐτοκράτορος, ὥσπερ καὶ τῷ πατρὶ σου ἔδωκαν, σεβιούσι δὲ σε καὶ ἐτέρᾳ τινὶ προσήσῃ, ὥστε σε πᾶν τὸ τῆς βασιλείας ἔργον ἄνευ τοῦ τῆς ἐπωνυμίας αὐτῆς ἐπιφθόνου καρποῦσθαι.²

41 Μακρήνας μὲν ταῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο, ὃ δὲ δὴ Καῖσαρ ἀμφοτέρους μὲν σφας καὶ ἐπὶ τῇ πολυνοίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ πολυλογίᾳ τῇ τε παρρησίᾳ ἰσχυρῶς ἐπήνεσε, τὰ δὲ δὴ τοῦ Μακρήνου μᾶλλον εἴλετο. οὐ μέντοι καὶ πάντα εὐθὺς ὥσπερ ὑπετίθετο ἔπραξε, φοβηθεὶς μὴ καὶ σφαλῇ τι, ἀθρόως μεταρροθμίσει τοὺς ἀνθρώπους ἐθειλῆσας.
 2 ² ἀλλὰ τὰ μὲν παραχοῆμα μετεκόσμησε τὰ δ' ὕστερον, καὶ τινα καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα ἄρξουσιν ποιῆσαι κατέλιπεν ὥς καὶ κατὰ καιρὸν μᾶλλον ἐν τῷ χρόνῳ γενησόμενα. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ Ἀγρίππας πρὸς πάντα, καίπερ τὴν ἐναντίαν σφίσι γνώμην δούς, προθυμότητα συνήρατο, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ ἐσηγητῆς αὐτῶν ἐγεγόνει.

3 ταῦτά τε ὁ Καῖσαρ, καὶ ὅσα μοι ἄνω τοῦ λόγου εἴρηται, ἔπραξεν ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ ἐν ᾧ τὸ πέμπτον ὑπάτευσε, καὶ τὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἐπίκλησιν ἐπέθετο. λέγω δὲ οὐ τὴν ἐπὶ ταῖς νίκαις κατὰ τὸ ἀρχαῖον διδομένην τισὶν (ἐκείνην γὰρ πολλάκις μὲν καὶ πρότερον πολλάκις δὲ καὶ ὕστερον ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἔλαβεν,
 4 ⁴ ὥστε καὶ ἁπᾶς καὶ εἰκοσάκις ὄνομα αὐτοκράτορος σχεῖν) ἀλλὰ τὴν ἐτέραν τὴν τὸ κράτος διασημαίνουσαν, ὥσπερ τῷ τε πατρὶ αὐτοῦ

41 3 1 ὁ] καὶ ὁ
 μαίνουσαν?*

4 1 ἅπ. καὶ εἰκ.] ἐν εἰκόσιν

4 2 ἰδίᾳ ση-

τῷ Καίσαρι καὶ τοῖς παισὶ τοῖς τε ἐγγόνοις ἐψήφιστο. καὶ μετὰ 42
ταῦτα τιμητεύσας σὺν τῷ Ἀγρίππᾳ ἄλλα τέ τινα διώρθωσε καὶ
τὴν βουλὴν ἐξήτασεν. πολλοὶ μὲν γὰρ ἵππεῖς πολλοὶ δὲ καὶ πεζοὶ
παρὰ τὴν ἄξιαν ἐκ τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἐβούλευον, ὥστε καὶ ἐς
χιλῖους τὸ πλήρωμα τῆς γερονσίας αὐξήθηται. τούτους οὖν ἐκκρίναι 2
βουλευθεὶς αὐτὸς μὲν οὐδένα αὐτῶν ἀπῆλειπε, προτρεψάμενος δὲ
σφας ἐκ τοῦ συνεδρίου τοῦ τε γένους καὶ τοῦ βίου δικαστὰς ἐαν-
τοῖς γενέσθαι τὸ μὲν πρῶτον πεντήκοντά που ἔπεισεν ἐθέλοντάς
ἐκστῆναι τοῦ συνεδρίου, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλους ἐκατὸν καὶ τεσσαρά-
κοντα μμῆσασθαι σφας ἠνάγκασεν. καὶ αὐτῶν ἡτίμωσε μὲν οὐδένα, 3
τὰ δ' ὀνόματα τῶν δευτέρων ἐξέθηκεν· τοῖς γὰρ προτέροις, ὅτι μὴ
ἐχρόνισαν ἀλλ' εὐθὺς ἐπειθάρχησάν οἱ, ἀφῆκε τὸ ὀνειδισμα, ὥστ'
αὐτοὺς μὴ ἐκδημοσιευθῆναι. οὗτοι μὲν οὖν ἐκούσιοι δῆθεν ἰδιώ-
τευσαν, Κύντον δὲ δὴ Στατίλιον καὶ πάντ' ἄκοντα τῆς δημοκρατίας,
ἐς ἣν ἀπεδέδεικτο, εἰρξεν. ἑτέρους τέ τινας βουλευεῖν ἐποίησε, καὶ 4
ἐς γε τοὺς ὑπατευκότας δύο ἄνδρας ἐκ τῶν βουλευόντων, Κλοῦειὸν
τέ τινα καὶ Φούρριον Γαῖους, ἐγκατέλεξε, ὅτι προαποδεδειγμένοι
οὐκ ἠδυνήθησαν, ἄλλων τινῶν τὰς ἀρχὰς αὐτῶν προκαταλαβόντων,
ὑπατεῦσαι. τὸ τε τῶν εὐπατριδῶν γένος συνεπλήθυσεν, τῆς βουλῆς 5
οἱ δῆθεν ἐπιτρεψάσης τοῦτο ποιῆσαι, ἐπειδὴ τὸ τε πλεῖστόν σφων
ἀπολώλει (οὐδὲν γὰρ οὕτως ὥς τὸ γενναῖον ἐν τοῖς ἐμφυλίοις πολέ-
μοις ἀναλίσκεται) καὶ ἐς τὴν ποίησιν τῶν πατριῶν ἀναγκαῖοι αἰεὶ
εἶναι νομίζονται. ταῦτά τε οὖν ἔπραξε, καὶ προσαπέειπε πᾶσι τοῖς 6
βουλευέουσι μὴ ἐκδημεῖν ἔξω τῆς Ἰταλίας, ἂν μὴ αὐτὸς τινι κελεύσῃ
ἢ καὶ ἐπιτρέψῃ. καὶ τοῦτο καὶ δεῦρο αἰεὶ φυλάσσεται· πλὴν γὰρ
ὅτι ἐς τε τὴν Σικελίαν καὶ ἐς τὴν Γαλατίαν τὴν περὶ Νόρβωνα,
οὐδαμῶσε ἄλλοσε βουλευτῇ ἀποδημῆσαι ἔξεστιν. ἐκεῖσε γὰρ διὰ τε 7
τὸ σύνεγγυς καὶ διὰ τὸ ἄοπλον τὸ τε εἰρηναῖον τῶν ἀνθρώπων
δέδοται τοῖς γέ τι κεκτημένοις αὐτόθι καὶ ἄνευ παραιτήσεως, ὁσάκις
ἂν ἐθελήσωσιν, ἀπιέναι. ἐπειδὴ τε πολλοὺς ἔτι καὶ τῶν βουλευτῶν 8
καὶ τῶν ἄλλων τῶν τὰ τοῦ Ἀντωνίου σπονδασάντων ὑπόπτως πρὸς
αὐτὸν διακειμένους ἑώρα, καὶ ἐφοβήθη μὴ νεοχμώσωσί τι, πάντα
ἔφη τὰ γράμματα τὰ ἐν τοῖς κιβωτίοις αὐτοῦ εὐρεθέντα κατακε-
καυκέναι. καὶ ὥς ἀληθῶς γε διεφθάρκει τινά· τὰ γὰρ δὴ πλείω
καὶ πάντ' ἐτῆρει, ὥστε μὴδ' ὀκνήσαι ὕστερον αὐτοῖς χρῆσασθαι.

τοῦτό τε οὖν οὕτως ἐποίησε καὶ τὴν Καρχηδόνα ἐπαπώκισεν, 34
ὅτι ὁ Λέπιδος μέρος τι αὐτῆς ἡρημῶκε καὶ διὰ τοῦτο τὰ δίκαια
τῆς ἀποικίας σφῶν λευκέναι ἐδόκει. τὸν τε Ἀντίοχον τὸν Κομμα-
γηνὸν μετεπέμψατο, ὅτι τινὰ πρεσβευτὴν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

διαφόρου οἱ ὄντος σταλέντα ἐς τὴν Ῥώμην ἐδολοφόνησεν, καὶ ἐς τε
 2 τὸ συνέδριον ἐσήγαγε καὶ καταψηφισθέντα ἀπέκτεινεν. καὶ τὴν
 Καπρίαν παρὰ τῶν Νεαπολιτῶν, ὥνπερ τὸ ἀρχαῖον ἦν, ἀντιδόσει
 χώρας ἠλλάξατο. κεῖται δὲ οὐ πόρρω τῆς κατὰ Συρρεντὸν ἡπείρου,
 χρηστὸν μὲν οὐδέν, ὄνομα δὲ καὶ νῦν ἐτι διὰ τὴν τοῦ Τιβερίου
 ἐνοίκησιν ἔχουσα.

ΝΓ τότε μὲν ταῦτα ἐγένετο, τῷ δὲ ἐξῆς ἔτει ἔκτον ὁ Καῖσαρ ἤρξε,
 726 καὶ τὰ τε ἄλλα κατὰ τὸ νομιζόμενον ἀπὸ τοῦ πάνν ἀρχαῖον ἐποίησε,
 καὶ τοὺς φακέλους τῶν ῥάβδων τῷ Ἀγρίππῃ συνάρχοντί οἱ κατὰ
 τὸ ἐπιβάλλον παρέδωκεν, αὐτὸς τε ταῖς ἐτέραις ἐχρήσατο, καὶ
 2 διαύρξας τὸν ὄρκον κατὰ τὰ πάτρια ἐπήγαγεν. καὶ εἰ μὲν καὶ αὐθις
 ταῦτα ἐποίησεν, οὐκ οἶδα· τὸν γὰρ Ἀγρίππαν ἐς ὑπερβολὴν ἐτίμα·
 ἀμέλει τὴν τε ἀδελφιδὴν αὐτῷ συνώκισε, καὶ σκηρὴν, ὅποτε συ-
 στρατεύοντο, ὁμοίαν τῇ ἑαυτοῦ παρέειχε, τό τε σύνθημα παρ' ἀμ-
 3 φωτέρων σφῶν ἐδίδοτο. ἐν δ' οὖν τῷ τότε παρόντι τὰ τε ἄλλα
 ὥσπερ εἰθιστο ἔπραξε, καὶ τὰς ἀπογραφὰς ἐξετέλεσε, καὶ ἐν αὐταῖς
 πρόκριτος τῆς γερονσίας ἐπεκλήθη, ὥσπερ ἐν τῇ ἀκριβεῖ δημοκρα-
 4 τίᾳ ἐνενόμιστο. τό τε ἀπολλώνιον τὸ ἐν τῷ παλατίῳ καὶ τὸ τε-
 μένισμα τὸ περὶ αὐτό, τὰς τε ἀποθήκας τῶν βιβλίων, ἐξεποίησε
 5 καὶ καθιέρωσεν. καὶ τὴν πανήγυριν τὴν ἐπὶ τῇ νίκῃ τῇ πρὸς τῷ
 Ἀκτίῳ γενομένην ψηφισθεῖσαν ἤγαγε μετὰ τοῦ Ἀγρίππου, καὶ ἐν
 αὐτῇ τὴν ἵπποδρομίαν διὰ τε τῶν παίδων καὶ διὰ τῶν ἀνδρῶν
 6 τῶν εὐγενῶν ἐποίησεν. καὶ αὕτη μὲν διὰ πέντε αἰετῶν μέχρι που
 ἐγένετο, ταῖς τέσσαρσιν ἱερωσύναις ἐκ περιτροπῆς μέλουσα, λέγω
 δὲ τοὺς τε ποντίφικας καὶ τοὺς οἰωνιστὰς τοὺς τε ἐπὶ καὶ τοὺς
 πεντεκαίδεκα ἄνδρας καλουμένους· τότε δὲ καὶ γυμνικὸς ἀγὼν στα-
 7 δίου τινὸς ἐν τῷ ἀρείῳ πεδίῳ ξυλίνου κατασκευασθέντος ἐποieh-
 8 ῃ, ὁπλομαχία τε ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐγένετο. καὶ ταῦτα καὶ ἐπὶ
 πλείους ἡμέρας ἐπράχθη, οὐδὲ διέλειπε καίτοι νοσήσαντος τοῦ Καί-
 9 σαρος, ἀλλὰ καὶ ὡς ὁ Ἀγρίππας καὶ τὸ ἐκείνου μέρος ἀνεπλήρουν.
 2 ὁ δ' οὖν Καῖσαρ ἔς τε τὰς θεωρίας ἐκ τῶν ἰδίων δῆθεν ἀνή-
 λισκε, καὶ ἐπειδὴ χρημάτων τῷ δημοσίῳ ἐδέχεν, ἐδανείσατό τινα
 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ, πρὸς τε τὴν διοίκησίν σφων δύο κατ' ἔτος ἐκ
 τῶν ἐστρατηγηκότων αἰρεῖσθαι ἐκέλευσεν. καὶ τῷ πλήθει τετρα-
 3 πλάσιον τὸν σίτον ἔνειμε, βουλευταῖς τέ τισι χρήματα ἐχαρίσατο.
 2 οὕτω γὰρ δὴ πολλοὶ σφων πένητες ἐγεγόνεσαν ὥστε μηδ' ἀγορανο-
 μῆσαι τινα διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀναλωμάτων ἐθελῆσαι, ἀλλὰ τὰ
 τε ἄλλα καὶ τὰ δικαστήρια τὰ τῇ ἀγορανομίᾳ προσήκοντα τοῖς

στρατηγοῖς, καθάπερ εἰδυτο, τὰ μὲν μείζω τῷ ἀστυνόμῳ τὰ δὲ
 ἕτερα τῷ ξενικῷ προσταχθῆναι. πρὸς δὲ δὴ τούτοις τὸν ἀστυνόμον 3
 αὐτὸς ἀπέδειξεν· ὃ καὶ αὖθις πολλάκις ἐποίησεν. καὶ τὰς ἐγγύας
 τὰς πρὸς τὸ δημόσιον πρὸ τῆς πρὸς τῷ Ἀκτίῳ μάχης γενομένης,
 πλὴν τῶν περὶ τὰ οἰκοδομήματα, ἀπῆλλαξεν, τὰ τε παλαιὰ συμβό-
 λαια τῶν τῷ κοινῷ τι ὀφειλόντων ἔκανσεν. καὶ τὰ μὲν ἱερὰ τὰ 4
 Αἰγύπτια οὐκ ἐσεδέξατο εἶσω τοῦ πωμηρίου, τῶν δὲ δὴ ναῶν πρό-
 νοιαν ἐποίησατο· τοὺς μὲν γὰρ ὑπ' ἰδιωτῶν τινῶν γεγενημένους
 τοῖς τε παισὶν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐγγόνοις, εἴ γέ τινες περιῆσαν, ἐπι-
 σκευάσαι ἐκέλευσεν, τοὺς δὲ λοιποὺς αὐτὸς ἀνεκτίσατο. οὐ μέντοι 5
 καὶ τὴν δόξαν τῆς οἰκοδομήσεώς σφων ἐσφετερίσατο, ἀλλ' ἀπέδω-
 κεν αὐτοῖς τοῖς κατασκευάσασιν αὐτούς. ἐπειδὴ τε πολλὰ πάννυ
 κατὰ τε τὰς στάσεις καὶ τοῖς πολέμοις, ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ τοῦ
 Ἀντωνίου τοῦ τε Λεπίδου συναρχίᾳ, καὶ ἀνόμως καὶ ἀδίκως ἐτε-
 τάχει, πάντα αὐτὰ δι' ἐνὸς προγράμματος κατέλυσεν, ὅρον τὴν
 ἔκτῃν αὐτοῦ ὑπατείαν προσθεῖς. εὐδοκίμων τε οὖν ἐπὶ τούτοις καὶ 6
 ἐπαινούμενος ἐπεθύμησε καὶ ἑτέραν τινὰ μεγαλοψυχίαν διαδείξα-
 σθαι, ὅπως καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου μᾶλλον τιμηθεῖη, καὶ παρ' ἐκόντων
 δὴ τῶν ἀνθρώπων τὴν μοναρχίαν βεβαιώσασθαι τοῦ μὴ δοκεῖν
 ἄκοντας αὐτοὺς βεβιάσθαι. καὶ τούτου τοὺς μάλιστα ἐπιτηδεύοντες 7
 οἱ τῶν βουλευτῶν παρυσκεύσας ἕς τε τὴν γερονσίαν ἐσῆλθεν
 ἔβδομον ὑπατεύων, καὶ ἀνέγνω τοιάδε.

a. u.
727

“ἄπιστα μὲν εὖ οἶδ' ὅτι δόξω τισὶν ὑμῶν ὃ πατέρες προηρῶ- 3
 σθαι· ἃ γὰρ αὐτὸς ἕκαστος τῶν ἀκούοντων οὐκ ἂν ἐθελήσειε ποιῆ-
 σαι, ταῦτ' οὐδ' ἑτέρον λέγοντος πιστεύειν βούλεται, καὶ μάλιστα
 ὅτι πᾶς παντὶ τῷ ὑπερέχοντι φθονῶν ἐτοιμότερον ἀπιστεῖ τοῖς ὑπὲρ
 ἑαυτὸν λεγομένοις. καὶ προσέτι καὶ γινώσκω τοῦθ', ὅτι οἱ τὰ μὴ 2
 πιστὰ δοκοῦντα εἶναι λέγοντες οὐχ ὅσον οὐ πείθουσί τινας, ἀλλὰ
 καὶ κόβαλοι δοκοῦσιν εἶναι. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ μὲν τι τοιοῦτον ἐπηγ-
 γελλόμεν ὃ μὴ παραχρῆμα ποιήσῃν ἐμελλον, σφόδρ' ἂν ἀπώκνησα
 αὐτὸ ἐκφῆναι, μὴ καὶ αἰτίαν τινὰ μοχθηρὰν ἀντὶ χάριτος λάβω·
 νῦν δ' ὅποτε εὐθὺς καὶ τήμερον ἐπακολουθήσει τὸ ἔργον αὐτῷ, 3
 πάννυ θαρσύνοντως ἔχω μὴ μόνον μηδεμίαν ἀσχύνην ψευδολογίας
 ὀφλήσειν, ἀλλὰ καὶ πάντας ἀνθρώπους εὐδοξίᾳ νικήσειν. ὅτι μὲν 4
 γὰρ πάρεστί μοι διὰ παντὸς ἄρχειν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ὁρᾶτε· τό τε
 γὰρ στασιάσαν πᾶν ἤτοι δικαιοφδὲν πέπνυται ἢ καὶ ἐλεηφδὲν σεσω-
 φρόνισται, καὶ τὸ συναράμενόν μοι τῇ τε ἀμοιβῇ τῶν εὐεργεσιῶν
 ὀφείλωται καὶ τῇ κοινωνίᾳ τῶν πραγμάτων ὠχρῶται, ὥστε μήτε 2

ἐπιθυμήσαι τινα νεωτέρων ἔργων, κἂν ἄρα τι καὶ τοιοῦτο γένηται,
 τὸ γοῦν βοηθήσον ἡμῖν ἔτοιμον ἔτι καὶ μᾶλλον εἶναι. τὰ τε στρα-
 τωτικὰ ἀκμάζει μοι καὶ εὐνοία καὶ ῥώμη, καὶ χρήματα ἔστι καὶ
 σύμμαχοι, καὶ τὸ μέγιστον, οὕτω καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ δῆμος διάκεισθε
 3 πρὸς με ὥστε καὶ πάνν ἂν προστατεῖσθαι ὑπ' ἐμοῦ ἐθέλησαι. οὐ
 μέντοι καὶ ἐπὶ πλεῖον ὑμᾶς ἐξηγήσομαι, οὐδ' ἔρεϊ τις ὡς ἐγὼ τῆς
 αὐταρχίας ἔνεκα πάντα τὰ προκατειργασμένα ἔπραξα· ἀλλ' ἀφίημι
 τὴν ἀρχὴν ἅπασαν καὶ ἀποδίδωμι ὑμῖν πάντα ἁπλῶς, τὰ ὅπλα
 τοὺς νόμους τὰ ἔθνη, οὐχ ὅπως ἐκεῖνα ὅσα μοι ὑμεῖς ἐπετρέψατε,
 4 ἀλλὰ καὶ ὅσα αὐτὸς μετὰ ταῦτα ὑμῖν προσεκησάμην, ἵνα καὶ ἐξ
 αὐτῶν τῶν ἔργων καταμάθῃτε τοῦθ', ὅτι οὐδ' ἀπ' ἀρχῆς δυναστείας
 τινὸς ἐπεθύμησα, ἀλλ' ὅντως τῷ τε πατρὶ δεινῶς σφραγέντι τιμω-
 ρῆσαι καὶ τὴν πόλιν ἐκ μεγάλων καὶ ἐπαλλήλων κακῶν ἐξελέσθαι
 5 ἠθέλησα. ὄφελον μὲν γὰρ μὴδ' ἐπιστήναι ποτε οὕτω τοῖς πράγ-
 μασιν· τοῦτ' ἔστιν, ὄφελον μὴ δεδεῖσθαι μου πρὸς τοιοῦτό τι τὴν
 πόλιν, ἀλλ' ἐν εἰρήρῃ καὶ ὁμονοίᾳ, καθάπερ ποτὲ καὶ οἱ πατέρες
 ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐν τῇδε τῇ ἡλικίᾳ ἀπ' ἀρχῆς βεβιωκέναι.
 2 ἐπεὶ δὲ εἰσαρμένη τις, ὡς ἔοικεν, ἐς τοῦτο προήγαγεν ὑμᾶς ὥστε
 καὶ ἐμοῦ, καθέπερ νέον ἔτι τότε ὄντος, καὶ χρεῖαν σχεῖν καὶ πείραν
 λαβεῖν, μέχρι μὲν οὐ τὰ πράγματα τῆς παρ' ἐμοῦ ἐπικουρίας ἐχρηζέ,
 πάντα τε προθύμως καὶ ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐποίησα καὶ πάντα εὐ-
 3 τυχῶς καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμιν κατέπραξα· καὶ οὐκ ἔστιν ὃ τι τῶν
 πάντων ἀπέτρεφέ με κινδυνεύουσιν ὑμῖν ἐπικουρῆσαι, οὐ πόρος, οὐ
 φόβος, οὐκ ἐχθρῶν ἀπειλαί, οὐ φίλων δεήσεις, οὐ τὸ πλῆθος τῶν
 συνεστηκότων, οὐχ ἡ ἀπόνοια τῶν ἀντιτεταγμένων, ἀλλ' ἐπέδωκα
 ἀφειδῶς ὑμῖν ἑμαυτὸν ἐς πάντα τὰ περιεστηκότα, καὶ ἔπραξα καὶ
 4 ἔπαθον ἅπερ ἴσθε. ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν οὐδὲν κεκέρδαγκα πλὴν τοῦ
 τὴν πατρίδα περιπεποιῆσθαι, ὑμεῖς δὲ καὶ σώζεσθε καὶ σωφρονεῖτε.
 ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιούσα ἡ τύχη καὶ τὴν εἰρήνην ἄδολον καὶ τὴν
 ὁμόνοιαν ἀστασίαστον δι' ἐμοῦ ὑμῖν ἀποδέδωκεν, ἀπολύβετε καὶ
 τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δημοκρατίαν, κομίσασθε καὶ τὰ ὅπλα καὶ
 τὰ ἔθνη τὰ ὑπάρκον, καὶ πολιτενεσθε ὥσπερ εἰώθετε.
 6 καὶ μήτε θανμάσητε εἰ ταῦθ' οὕτω φρονῶ, τὴν τε ἄλλην ἐπι-
 εικειάν μου καὶ πρᾶότητα καὶ ἀπραγμοσύνην ὁρῶντες, καὶ προσ-
 εκλογιζόμενοι ὅτι οὐδὲν πώποτε οὐθ' ὑπέρογκον οὐθ' ὑπὲρ τοὺς
 πολλούς, καθέπερ πολλὰ πολλάκις ψηφισαμένων ὑμῶν, ἐδεξάμην·
 2 μήτ' αὖ μωρίαν μου καταγνῶτε, ὅτι ἐξόν μοι καὶ ὑμῶν ἄρχειν καὶ
 τηλικαύτην ἡγεμονίαν τοσαύτης οἰκουμένης ἔχειν οὐ βούλομαι. ἐγὼ

4 2 4 εὐνοία καὶ ῥώμη*

5 2 1 ἡμᾶς

3 μὲν που*

6 1 1 μήτοι*

γάρ, ἄντε τὸ δίκαιόν τις ἐξετάζη, δικαιοτάτον εἶναι νομίζω τὸ τὰ
 ὑμέτερα ὑμᾶς διέπειν, ἄντε καὶ τὸ συμφέρον, συμφεροτάτον ἡγοῦ-
 μαι καὶ ἔμοι τὸ μήτε πρόγματα ἔχειν μήτε φθονεῖσθαι μήτε ἐπι-
 βουλεύεσθαι καὶ ὑμῖν τὸ μετ' ἑλευθερίας καὶ σωφρόνως καὶ φιλικῶς
 πολιτεύεσθαι· ἄντε καὶ τὸ εὐκλεές, ὅπερ ἕνεκα πολλοὶ καὶ πολεμεῖν 3
 καὶ κινδυνεύειν πολλάκις αἰροῦνται, πῶς μὲν οὐκ εὐδοξοτάτον μοι
 ἔσται τηλικαύτης ἀρχῆς ἀφείσθαι, πῶς δ' οὐκ εὐκλεέστατον ἐκ το-
 σούτου ἡγεμονίας ὄγκον ἐθέλοντι ἰδιωτεῦσαι; ὥστ' εἴ τις ὑμῶν
 ἀπιστεῖ ταῦτ' ὄντως τινὰ ἄλλον καὶ φρονῆσαι ἐπ' ἀληθείας καὶ
 εἰπεῖν δύνασθαι, ἔμοιγε πιστευσάτω. πολλὰ γὰρ καὶ μεγάλα κατα- 4
 λέξει ἔχων ὅσα καὶ ἐπ' ἑμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ πατρός μου εὐηργετήσθε,
 ἐφ' οἷς εἰκότως ἂν ἡμᾶς ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους καὶ φιλοῖητε
 καὶ τιμώητε, οὐδὲν ἂν ἄλλο τούτου μεῖζον εἴποιμι, οὐδ' ἂν ἐπ'
 ἄλλῳ τινὶ μᾶλλον σεμνευάμην, ὅτι τὴν μοναρχίαν μήτε ἐκεῖνος
 καίτοι διδόντων ὑμῶν λαβεῖν ἠθέλησε καὶ ἐγὼ ἔχων ἀφήμι. τί 7
 γὰρ ἂν τις καὶ παρεξετάσειεν αὐτῷ; τὴν Γαλατίας ἄλωσιν ἢ τὴν
 Μυσίας χείρωσιν ἢ τὴν Αἰγύπτου καταστροφῇ ἢ τὴν Παννονίας
 δούλωσιν; ἀλλὰ τὸν Φαρνάκην τὸν Ἰόβαν τὸν Φραάτην, τὴν ἐπὶ
 τοὺς Βρεττανοὺς στρατεῖαν, τὴν τοῦ Ῥήνου διάβασιν; καίτοι το-
 σαῦτα καὶ τοιαῦτα ταῦτ' ἔστιν ὅσα καὶ οἷα οὐδὲ σύμπαντες οἱ
 πατέρες ἡμῶν ἐν παντὶ τῷ πρόσθεν χρόνῳ πεποίηκασιν. ἀλλ' 2
 ὅμως οὔτε τούτων τι τῷ παρόντι ἔργῳ παραβαλεῖν ἔστιν ἄξιον,
 οὐθ' ὅτι τοὺς ἐμφυλίου πολέμους καὶ μεγίστους καὶ ποικιλωτά-
 τους διὰ πάντων γενομένους καὶ διεπολεμήσαμεν καλῶς καὶ διε-
 θέμεθα φιλανθρωπῶς, τοῦ μὲν ἀντιστάντος ὡς καὶ πολεμίον παν-
 τὸς κρατήσαντες, τὸ δ' ὑπέβξαν ὡς καὶ φίλιον πᾶν περισώσαν-
 τες, ὥστ' εἴπερ ποτὲ καὶ αὐθις πεπρωμένον εἴη τὴν πόλιν ἡμῶν 3
 ροσῆσαι, τοῦτον ἂν αὐτὴν τὸν τρόπον εὖξασθαι τινα στασιάζου·
 τὸ γὰρ τοι τοσοῦτό τε ἰσχύσαντας ἡμᾶς καὶ οὕτω καὶ τῇ ἀρετῇ
 καὶ τῇ τύχῃ ἀκμάσαντας ὥστε καὶ ἐκόντων καὶ ἀκόντων ὑμῶν
 αὐταρχῆσαι δυνήθηναι, μήτε ἐκφρονῆσαι μήτε τῆς μοναρχίας
 ἐπιθυμῆσαι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνον δεδομένην αὐτὴν ἀπώσασθαι καὶ
 ἐμὲ δεδομένην ἀποδιδόναι, ὑπὲρ ἄνθρωπον ἔστιν. λέγω δὲ ταῦτα 4
 οὐκ ἄλλως ἐπιχομπῶν (οὐδὲ γὰρ ἂν εἶπον αὐτὰ ἀρχήν, εἰ καὶ
 ὁτιοῦν πλεονεκτῆσειν ἀπ' αὐτῶν ἔμελλον) ἀλλ' ἵν' ἴδητε ὅτι πολ-
 λῶν καὶ μεγάλων ἔς τε τὸ κοινὸν εὐεργετημάτων καὶ ἐς τὰ οἰ-
 κεῖα σεμνολογημάτων ἡμῖν ὄντων ἐπὶ τούτῳ μάλιστα ἀγαλλόμεθα
 ὅτι, ὧν ἕτεροι καὶ βιαζόμενοί τινες ἐπιθυμοῦσι, ταῦθ' ἡμεῖς οὐδ'

4 4 μεῖζον] μᾶλλον*

7 3 2 ἂν om*

- 8 ἀναγκαζόμενοι προσιέμεθα. τίς μὲν γὰρ ἂν μεγαλοψυχότερός μου, ἵνα μὴ καὶ τὸν πατέρα τὸν μετῆλλαχότα αὐθις εἶπω, τίς δὲ δαιμονιώτερος εὐρεθείη; ὅστις, ὦ Ζεῦ καὶ Ἡρακλῆς, στρατιώτας τοσοῦτους καὶ τοιούτους, καὶ πολίτας καὶ συμμάχους, φιλοῦντάς με ἔχων, καὶ πάσης μὲν τῆς ἐντὸς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν θαλάσσης πλὴν ὀλίγων κρατῶν, ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἡπείροις καὶ πόλεις καὶ ἔθνη κεκτημένος, καὶ μήτ' ἄλλοφύλον τινὸς ἔτι προσπολεμοῦντός μοι μήτ' οἰκείον στασιάζοντος, ἀλλὰ πάντων ὅμων καὶ εἰρηνοῦντων καὶ ὁμοροοῦντων καὶ εὐθινοῦντων καὶ τὸ μέγιστον ἐθελοντηδὸν πειθαρχούντων, ἔπειθ' ἐκούσιος αὐτεπαγγέλτος καὶ ἀρχῆς τηλικαύτης ἀφίσταμαι καὶ οὐσίας τοσαύτης ἀπαλλάττομαι.
- 3 ὥστ' εἶπερ ὁ Ὀράτιος ὁ Μούκιος ὁ Κούρτιος ὁ Πήργουλος οἱ Δέκιαι καὶ κινδυνεύσαι καὶ ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ μέγα τι καὶ καλὸν πεποιθέναι δόξα ἡθέλῃσαν, πῶς οὐκ ἂν ἐγὼ μᾶλλον ἐπιθυμήσαιμι τοῦτο πράξαι ἔξ οὗ κἀκείνους καὶ τοὺς ἄλλους ἅμα πάντας ἀνθρώπους
- 4 εὐκλεία ζῶν ὑπερβαλῶ; μὴ γάρ τοι νομίση τις ὅμων τοὺς μὲν ἄλλαι Ῥωμαίους καὶ ἀρετῆς καὶ εὐδοξίας ἐφείσθαι, ῥῶν δὲ ἔξίτηλον ἐν τῇ πόλει πᾶν τὸ ἀνδρωδες γεγονέναι. μὴ μέντοι μηδ' ὑποπτεύσῃ ὅτι προσέσθαι τε ὅμῳ καὶ πονηροῖς τισὶν ἀνδράσιν ἐπιτρέψαι, ἢ καὶ ὀχλοκρατία τινί, ἔξ ἧς οὐ μόνον οὐδὲν χρηστὸν ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ δεινότερα αἰεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις γίγνεται, ἐκδοῦναι βούλομαι.
- 5 ἐμὴν γάρ, ἐμὴν τοῖς ἀρίστοις καὶ φρονιμωτάτοις πάντα τὰ κοινὰ ἀνατίσθαι. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐδέποτε ἂν ἐποίησα, οὐδ' εἰ μυριάκις ἀποθανεῖν ἢ καὶ μοναρχῆσαι με ἔδει· τοῦτο δὲ καὶ ὑπὲρ ἐμαιότητος
- 6 καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ποιῶ. αὐτός τε γὰρ καὶ πεπόνημαι καὶ τεταλαιπώρημαι, καὶ οὐκέτ' οὔτε τῇ ψυχῇ οὔτε τῷ σώματι ἀντέχειν δύναμαι· καὶ προσέτι καὶ τὸν φθόρον καὶ τὸ μῖσος, ἃ καὶ πρὸς τοὺς ἀρίστους ἄνδρας ἐγγίγνεται τισι, τὰς τε ἔξ αὐτῶν ἐμβουλάς
- 7 προσορῶμαι. καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἰδιωτεύσαι μᾶλλον εὐκλεῶς ἢ μοναρχῆσαι ἐπικινδύνως αἰροῦμαι. καὶ τὰ κοινὰ κοινῶς ἂν πολὺν βέλτιον ἔτε καὶ ὑπὸ πολλῶν ἅμα διαγόμενα καὶ μὴ ἐς ἓνα τινὰ ἀνηρτημένα διοικοῖτο.
- 9 δι' οὖν ταῦτα καὶ ἱκετεύω καὶ δέομαι πάντων ὅμων ὁμοίως καὶ συνεπαυένεσαι καὶ συμπροθυμηθῆναι μοι, λογισαμένους πάνθ' ὅσα καὶ πεπολέμηκα ὑπὲρ ὅμων καὶ πεπολίτευμαι, κἂν τούτῳ πᾶσάν μοι τὴν ὑπὲρ αὐτῶν χάριν ἀποδόντας, ἐν τῷ συγχωρῆσαί μοι ἐν ἡσυχίᾳ ἥδη ποτὲ καταβιῶναι, ἵνα καὶ ἐκεῖνο ἴδῃτε ὅτι οὐ μόνον ἄρχειν ἀλλὰ καὶ ἄρχεσθαι ἐπίσταμαι, καὶ πάνθ' ὅσα ἄλλοις ἐπέταξα,

καὶ αὐτὸς ἀντεπιταχθῆναι δύναιμαι. μάλιστα μὲν γὰρ καὶ ἀσφα- 2
λῶς ζῆσθαι καὶ μηδὲν ὑπὸ μηδενὸς μήτ' ἔργῳ μήτε λόγῳ κακὸν
πέσεσθαι προσδοκῶ· τοσοῦτό που τῇ εὐνοίᾳ ὑμῶν, ἔξ ὧν αὐτὸς 3
ἐμαντῶ σὺ νοῖδα, πιστεύω. ἂν δέ τι καὶ πύθω, οἷα πολλοῖς συμ-
βαίνει (οὐδὲ γὰρ οἶόν τ' ἐστὶ πᾶσι τίνα, ἄλλως τε καὶ ἐν τοσούτοις
πολέμοις, τοῖς μὲν ὀθνεῖσι τοῖς δὲ καὶ ἐμφυλίοις, γενόμενον καὶ
τῆλικαῦτα πράγματα ἐπιτραπέντα, ἀρῆσαι), καὶ πάννυ ἐτοιμῶς καὶ
πρὸ τοῦ εἰσαρμήνουν μοι χρόνον τελευτῆσαι μᾶλλον ἰδιωτεύουσας, ἢ 4
καὶ ἀθάνατος μοναρχήσας γενέσθαι, αἰροῦμαι. ἐμοὶ μὲν γὰρ εὖ-
κλειαν καὶ αὐτὸ τοῦτο οἶσει ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἐφρόνενσά τίνα ὑπὲρ 4
τοῦ τὴν ἀρχὴν κατασχεῖν, ἀλλὰ καὶ προσαπέθανον ὑπὲρ τοῦ μὴ
μοναρχῆσαι· ὁ δὲ δὴ τολμήσας ἀποκτεῖναι με πάντως που καὶ ὑπὸ 5
τοῦ δαιμονίου καὶ ὑφ' ὑμῶν κολασθήσεται. ἄπερ που καὶ ἐπὶ τοῦ 5
πατρὸς μου γέγονεν· ἐκεῖνος μὲν γὰρ καὶ ἰσόθεος ἀπεδείχθη καὶ
τιμῶν ἀδίων ἔττυχεν, οἱ δ' ἀποσφάξαντες αὐτὸν κακοὶ κακῶς ἀπώ-
λοντο. ἀθάνατοι μὲν γὰρ οὐκ ἂν θνηθεύμεν γενέσθαι, ἐκ δὲ δὴ 6
τοῦ καλῶς ζῆσαι καὶ ἐκ τοῦ καλῶς τελευτῆσαι καὶ τοῦτο τρόπον
τινὰ κτώμεθα. ἀφ' οὗπερ καὶ ἐγὼ τὸ μὲν ἤδη ἔχων τὸ δὲ ἔξω 6
ἐλπίζων, ἀποδίδωμι ὑμῖν καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἔθνη τὰς τε προσό-
δους καὶ τοὺς νόμους, τοσοῦτο μόνον ἐπειπὼν, ἵνα μήτε τὸ μέγεθος
ἢ καὶ τὸ δυσμεταχείριστον τῶν πραγμάτων φοβηθέντες ἀθιμώσητε,
μήτ' αὖ καταφρονήσαντες αὐτῶν ὥς καὶ ῥαδίως διοικεῖσθαι δυνα-
μένων ἀμελήσητε.

καίτοι καὶ καθ' ἕκαστον τῶν μειζόνων οὐκ ἂν ὀκνήσαμεν ὑμῖν 10
ἐν κεφαλαιοῖς ὅσα χρὴ πράττειν ὑποθέσθαι. τίνα δὲ ταῦτα ἐστίν;
πρῶτον μὲν τοὺς κειμένους νόμους ἰσχυρῶς φυλάττετε, καὶ μηδένα
αὐτῶν μεταβάλλετε· τὰ γὰρ ἐν ταῦτι μόνοντα, κἂν χεῖρω ἢ, συμφο-
ρώτερα τῶν αἰεὶ καινοτομουμένων, κἂν βελτίω εἶναι δοκῇ, ἐστίν.
ἔπειτα δέ, ὅσα προστάτουσιν ὑμῖν οὗτοι ποιεῖν καὶ ὅσων ἀπαγο- 2
ρεύουσιν ἀπέχεσθαι, μὴ τῷ λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἔργῳ, μηδ'
ἐν τῷ κοινῷ μόνον ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ ἀκριβῶς παρατηρεῖσθε, ὅπως μὴ
τιμωρίας ἀλλὰ τιμῶν τυγχάνητε. τὰς τε ἀρχὰς καὶ τὰς εἰρηλικὰς 3
καὶ τὰς πολεμικὰς τοῖς αἰεὶ ἀρίστοις τε καὶ ἐμφρονεστάτοις ἐπι-
τρέπετε, μήτε φθοροῦντές τισι, μήθ' ὑπὲρ τοῦ τὸν δεῖνα ἢ τὸν 4
δεῖνα πλεονεκτῆσαι τι, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ τὴν πόλιν καὶ σώζεσθαι καὶ
εὐπραγεῖν φιλοτιμούμενοι. καὶ τοὺς μὲν τοιούτους τιμᾶτε, τοὺς 4
δ' ἄλλως πως πολιτευομένους κολάζετε. καὶ τὰ μὲν ἴδια κοινὰ τῇ
πόλει παρέχετε, τῶν δὲ δημοσίων ὥς ἀλλοτρίων ἀπέχεσθε. καὶ τὰ
μὲν ὑπάρχοντα ὑμῖν ἀκριβῶς φυλάττετε, τῶν δὲ μὴ προσήκόντων
μηδαμῶς ἐφίεσθε. καὶ τοὺς μὲν συμμάχους καὶ τοὺς ὑπηκόους 5

μήτε ὑβρίζετε μήτε ἐκχορηματίζεσθε, τοὺς δὲ πολεμίους μήτ' ἀδικεῖτε μήτε φοβεῖσθε. τὰ μὲν ὄπλα ἐν ταῖς χερσὶν αἰεὶ ἔχετε, μὴ μόντοι μήτε κατ' ἀλλήλων μήτε κατὰ τῶν εἰρηνοῦντων αὐτοῖς χρῆσθε. 6 τοὺς τε στρατιώτας τρέφετε μὲν ἀρχοῦντως, ὥστε μηδενὸς τῶν ἀλλοτρίων δι' ἀπορίαν ἐπιθυμῆσαι, συνέχετε δὲ καὶ σωφρονίζετε, ὥστε μηδὲν κακὸν διὰ θρασυῦντητα δοῦναι.

7 ἀλλὰ τί δεῖ μακρολογεῖν, πάνθ' ἃ προσήκει ποιεῖν ὑμᾶς ἐπεξιόντα; καὶ γὰρ τὰ λοιπὰ ῥαδίως ἂν ἐκ τούτων ὡς χρὴ πράττεσθαι συνίδοιτε. ἐν οὖν ἔτι τούτῳ εἰπὼν παύσομαι, ὅτι ἂν μὲν οὕτω πολιτεύεσθε, αὐτοὶ τε εὐδαιμονήσετε καὶ ἑμοὶ χαριεῖσθε, ὅστις 8 ὑμᾶς στασιάζοντας κακῶς λαβὼν τοιοῦτους ἀπέδειξα, ἂν δ' ἀδυνατήσητε καὶ ὅτιοις προὔξαι αὐτῶν, ἡμεῖς μὲν μετανοῆσαι ποιήσετε, τὴν δὲ δὴ πόλιν ἕξ τε πολέμιους πολλοὺς καὶ ἕξ κινδύνους μεγάλους αὐθις ἐμβαλεῖτε."

11 τοιαῦτα τοῦ Καίσαρος ἀναλέγοντος ποικίλον τι πάθος τοὺς βουλευτὰς κατελάμβανεν. ὀλίγοι μὲν γὰρ τὴν τε διάνοιαν αὐτοῦ ἤδεσαν καὶ τοῦτου καὶ συνεσπούδαζον αὐτῷ· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ὑπώπτεον τὰ λεγόμενα οἱ δ' ἐπίστεον σφίσι, καὶ διὰ ταῦτα καὶ 2 ἐθαύμαζον ὁμοίως ἀμφότεροι, οἱ μὲν τὴν περιτέχνησιν αὐτοῦ οἱ δὲ τὴν γνώμην, καὶ ἤχθοντο οἱ μὲν τῇ προσημασίᾳ αὐτοῦ οἱ δὲ τῇ μετανοίᾳ. τό τε γὰρ δημοκρατικὸν ἤδη τινὲς ὡς καὶ στασιῶδες ἐμίσουν, καὶ τῇ μεταστάσει τῆς πολιτείας ἠρέσκοντο, τῷ τε Καίσαρι ἔχαιρον. καὶ ἀπ' αὐτῶν τοῖς μὲν παθήμασι διαφόροις τοῖς δὲ ἐπι- 3 νόημασιν ὁμοίοις ἔχθοντο. οὔτε γὰρ πιστεύσαντες ἀληθῶς αὐτὰ λέγεσθαι χαίρειν ἐδύναντο, οὐθ' οἱ βουλόμενοι τοῦτο διὰ τὸ δέος, οὐθ' οἱ ἔτεροι διὰ τὰς ἐλπίδας· οὐτ' ἀπιστήσαντες διαβαλεῖν τε αὐτὸν καὶ ἐλέγξει ἐτόλμων, οἱ μὲν ὅτι φοβοῦντο, οἱ δὲ ὅτι οὐκ 4 ἐβούλοντο. ὅθεν περ καὶ πιστεῦν αὐτῷ πάντες οἱ μὲν ἠναγκάζοντο οἱ δὲ ἐπλάττοντο. καὶ ἐπαινεῖν αὐτὸν οἱ μὲν οὐκ ἐθάρσουν οἱ δ' οὐκ ἤθελον, ἀλλὰ πολλὰ μὲν καὶ μεταξὺ ἀναγινώσκοντος αὐτοῦ διεβίων πολλὰ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο, μοναρχεῖσθαι τε δεόμενοι καὶ πάντα τὰ ἐς τοῦτο φέροντα ἐπιλέγοντες, μέχρις οὗ κατηνάγκασαν 5 δῆθεν αὐτὸν αὐταρχῆσαι. καὶ παραντίχα γε τοῖς δορυφορήσουσιν αὐτὸν διπλάσιον τὸν μισθὸν τοῖς ἄλλοις στρατιώταις διδομένου ψηφισθῆναι διεπράξατο, ὅπως ἀκριβῆ τὴν φρονεῖν ἔχη. οὕτως ὡς ἀληθῶς καταθέσθαι τὴν μοναρχίαν ἐπεθύμησεν.

12 τὴν μὲν οὖν ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ καὶ παρὰ τῆς γεροντοίας τοῦ τε δήμου ἐβεβαιώσατο, βουλευθεὶς δὲ δὴ καὶ ὡς δημοτικός

τις εἶναι δόξαι, τὴν μὲν φροντίδα τὴν τε προστασίαν τῶν κοινῶν
 πᾶσαν ὥς καὶ ἐπιμελείας τινὸς δεομένων ἐπέδεξάτο, οὔτε δὲ πάν-
 των αὐτὸς τῶν ἔθνων ἄρξαι, οὔθ' ὅσων ἂν ἄρξῃ, διὰ παντὸς τοῦτο 2
 ποιῆσειν ἔφη, ἀλλὰ τὰ μὲν ἀσθενέστερα ὥς καὶ εἰρηναῖα καὶ ἀπό-
 λευμα ἀπέδωκε τῇ βουλῇ, τὰ δ' ἰσχυρότερα ὥς καὶ σφαλερὰ καὶ
 ἐπικίνδυνα καὶ ἦτοι πολέμιους τινὰς προσοίκους ἔχοντα ἢ καὶ αὐτὰ
 καθ' ἑαυτὰ μέγα τι νεωτερίσαι δυνάμενα κατέσχεν, λόγῳ μὲν ὅπως 3
 ἢ μὲν γερονσία ἀδεῶς τὰ κάλλιστα τῆς ἀρχῆς καρπῶται, αὐτὸς δὲ
 τοὺς τε πόρους καὶ τοὺς κινδύνους ἔχῃ, ἔργῳ δὲ ἵνα ἐπὶ τῇ προ-
 φάσει ταύτῃ ἐκείνοι μὲν καὶ ἄσπλοι καὶ ἄμαχοι ᾖσιν, αὐτὸς δὲ δὴ
 μόνος καὶ ὅπλα ἔχῃ καὶ στρατιώτας τρέφῃ, καὶ ἐνομισθῇ διὰ 4
 ταῦτα ἢ μὲν Ἀφρικὴ καὶ ἡ Νομιδία ἢ τε Ἀσία καὶ ἡ Ἑλλὰς μετὰ
 τῆς Ἡπείρου, καὶ τὸ Δελματικὸν τό τε Μακεδονικὸν καὶ Σικελία,
 Κρήτη τε μετὰ Λιβύης τῆς περὶ Κυρήνην καὶ Βιθυνία μετὰ τοῦ
 προσκειμένου οἱ Πόντου, Σαρδά τε καὶ Βαιτικὴ τοῦ τε δήμου καὶ
 τῆς γερονσίας εἶναι, τοῦ δὲ δὴ Καίσαρος ἢ τε λοιπὴ Ἰβηρία, ἢ τε 5
 περὶ Ταρράκωνα καὶ ἡ Ἀνσιτανία, καὶ Γαλάται πάντες, οἱ τε
 Ναρθωνήσιοι καὶ οἱ Λουγδοννήσιοι Ἀκνιταροὶ τε καὶ Κελτικοί,
 αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἄπιοι σφῶν· Κελτῶν γάρ τινες, οὓς δὴ Γερμα- 6
 νοὺς καλοῦμεν, πᾶσαν τὴν πρὸς τῷ Ῥήνῳ Κελτικὴν κατασχόντες
 Γερμανίαν ὀνομάζεσθαι ἐποίησαν, τὴν μὲν ἄνω τὴν μετὰ τὰς τοῦ
 ποταμοῦ πηγὰς, τὴν δὲ κάτω τὴν μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ Βρεττα-
 νικοῦ οὖσαν. ταῦτά τε οὖν καὶ ἡ Συρία ἡ κοίλῃ καλουμένη ἢ τε 7
 Φοινίκη καὶ Κιλικία καὶ Κέπρος καὶ Αἰγύπτιοι ἐν τῇ τοῦ Καίσαρος
 μερίδι τότε ἐγένοντο· ὕστερον γὰρ τὴν μὲν Κέπρον καὶ τὴν Γαλα-
 τίαν τὴν περὶ Νάρβωνα τῷ δήμῳ ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ τὴν Δελμα-
 τίαν ἀντέλαβεν. καὶ τοῦτο μὲν καὶ ἐπ' ἄλλων ἔθνων μετὰ ταῦτα 8
 ἐπράχθη, ὥς που καὶ ἡ διέξοδος τοῦ λόγου δηλώσει· ταῦτα δὲ
 οὕτω κατέλεξα, ὅτι νῦν χωρὶς ἕκαστον αὐτῶν ἡγεμονεύεται, ἐπεὶ
 τό γε ἀρχαῖον καὶ ἐπὶ πολλὰ καὶ σύνδυο καὶ σύντριά τὰ ἔθνη ἅμα
 ἦρχετο. τῶν δὲ δὴ λοιπῶν οὐκ ἐμνημόνευσα, ὅτι τὰ μὲν ὕστερον 9
 αὐτῶν προσεκτήθη, τὰ δέ, εἰ καὶ τότε ἤδη ἐκείρωτο, ἀλλ' οὗτοι
 γε καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἦρχετο, ἀλλ' ἢ αὐτόνομα ἀφείτο ἢ καὶ
 βασιλείαις τισὶν ἐπετίτραπτο· καὶ αὐτῶν ὅσα μετὰ τοῦτο ἐς τὴν
 τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀφίκετο, τῷ αἰὶ κρατοῦντι προσετέθη.

τὰ μὲν οὖν ἔθνη οὕτω διηρέθη, βουλευθεὶς δὲ δὴ καὶ ὥς ὁ 13
 Καῖσαρ πόρρω σφᾶς ἀπαγαγεῖν τοῦ τι μοναρχικὸν φρονεῖν δοκεῖν,
 ἐς δέκα ἔτη τὴν ἀρχὴν τῶν δοθέντων οἱ ἐπέστη· τοσούτῳ τε γὰρ

12 2 1 ἄρχειν*
 6 3 κατὰ?*

2 3 τῇ βουλῇ e Xiphilino et Zonara addita

χρόνῳ καταστήσειν αὐτὰ ὑπέσχετο, καὶ προσενειανεύσατο εἰπὼν ὅτι,
 2 ἂν καὶ θῶπτον ἡμερωθῇ, θῶπτον αὐτοῖς καὶ ἐκεῖνα ἀποδώσει. καὶ
 τούτου πρῶτον μὲν αὐτοὺς τοὺς βουλευτὰς ἐκατέρων τῶν ἐθνῶν,
 πλὴν Αἰγυπτίων, ἄρχειν κατέδειξεν (ἐκεῖνοις γὰρ δὴ καὶ μόνοις τὸν
 ὀνομασμένον ἱππέα, δι' ὃπερ εἶπον, προσέταξεν). ἔπειτα δὲ τοὺς
 μὲν καὶ ἐπετισίους καὶ κληρωτοὺς εἶναι, πλὴν εἴ τῳ πολυπαιδίας
 3 ἢ γάμον προνομία προσείη, καὶ ἔκ τε τοῦ κοινοῦ τῆς γερονσίας
 συλλόγον πέμπεσθαι μῆτε ξίφος παραζωννυμένους μῆτε στρατιω-
 τικῇ ἐσθῇτι χρωμένους, καὶ ἀνθυπάτους καλεῖσθαι μὴ ὅτι τοὺς
 4 δύο τοὺς ὑπατενκότας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐκ τῶν ἐστρα-
 τηγηκότων ἢ δοκούντων γε ἐστρατηγηκέναι μόνον ὄντας, ῥαβδοῦχοις
 τέ σφας ἐκατέρους ὅσοις περ καὶ ἐν τῷ ἄστει νερόμισται χρῆσθαι,
 καὶ τὰ τῆς ἀρχῆς ἐπίσημα καὶ παραχρῆμα ἅμα τῷ ἔξω τοῦ πω-
 μηρίου γενέσθαι προστίθεσθαι καὶ διὰ παντὸς μέχρως ἂν ἀνακο-
 5 μισθῶσιν ἔχειν ἐκέλευσεν. τοὺς δὲ ἐτέρους ὑπὸ τε ἑαυτοῦ αἰρεῖσθαι
 καὶ πρεσβευτὰς αὐτοῦ ἀντιστρατήγους τε ὀνομάζεσθαι, κἂν ἐκ τῶν
 ὑπατενκότων ὦσι, διέταξεν. τῶν γὰρ δὴ δύο τούτων ὀνομάτων
 ἐπὶ πλεῖστον ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἀνθησάντων, τὸ μὲν τοῦ στρατηγοῦ
 τοῖς αἰρετοῖς ὥς καὶ τῷ πολέμῳ ἀπὸ τοῦ πᾶν ἀρχαίον προσήκον
 ἔδωκεν, ἀντιστρατήγους σφᾶς προσειπὼν, τὸ δὲ δὴ τῶν ὑπάτων
 τοῖς ἐτέροις ὥς καὶ εἰρηρικωτέροις, ἀνθυπάτους αὐτοὺς ἐπικαλέσας.
 6 αὐτὰ μὲν γὰρ τὰ ὀνόματα, τό τε τοῦ στρατηγοῦ καὶ τὸ τοῦ ὑπά-
 του, ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐτήρησε, τοὺς δὲ ἔξω πάντας ὥς καὶ ἀντ' ἐκείνων
 ἄρχοντας προσηγόρευσεν. τῇ τε οὖν ἐπικλήσει τῇ τῶν ἀντιστρατή-
 γων τοὺς αἰρετοὺς χρῆσθαι, καὶ ἐπὶ πλείω καὶ ἐνιαυτοῦ χρόνον,
 ἐφ' ὅσον ἂν ἑαυτῷ δόξοι, ἄρχειν ἐποίησε, τὴν τε στρατιωτικὴν
 στολὴν φοροῦντας καὶ ξίφος, οἷς γε καὶ στρατιώτας δικαιῶσαι
 7 ἔξεστιν, ἔχοντας. ἄλλω γὰρ οὐδενὶ οὔτε ἀνθυπάτῳ οὔτε ἀντιστρα-
 τήγῳ οὔτε ἐπιτρόπῳ ξιφηφορεῖν δέδοται, ᾧ μὴ καὶ στρατιώτην
 τινὰ ἀποκτεῖναι ἔξεῖναι νερόμισται· οὐ γὰρ ὅτι τοῖς βουλευταῖς
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἱππεῦσιν, οἷς τοῦθ' ὑπάρχει, καὶ ἐκεῖνο συγκεχώρηται.
 8 ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἔχει, ῥαβδοῦχοις δὲ δὴ ἔξ πάντες ὁμοίως οἱ
 ἀντιστρατήγοι χροῶνται· καὶ ὅσοι γε οὐκ ἐκ τῶν ὑπατενκότων εἰσὶ,
 καὶ ὀνομάζονται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου. τὰ τε τῆς ἡγεμο-
 νίας κοσμήματα, ὅταν τε ἐς τὴν προστεταγμένην σφίσι χώραν ἐσέλ-
 θωσιν, ἐξάτεροι ὁμοίως ἀναλαμβάνουσι, καὶ ἐπειδὴν διάρξωσιν,
 εὐθὺς κατατίθενται.

14 οὕτω μὲν καὶ ἐπὶ τούτοις ἔκ τε τῶν ἐστρατηγηκότων καὶ ἐκ

τῶν ὑπατευκότων ἄρχοντες ἀμφοτέρωσε πέμπεσθαι ἐνομίσθησαν. καὶ αὐτῶν ὁ μὲν αὐτοκράτωρ ὅποι τέ τινα καὶ ὁπότε ἤθελεν ἔστελλεν, καὶ πολλοὶ καὶ στρατηγούντες καὶ ὑπατεύοντες ἡγεμονίας ἐθνῶν ἔσχον, ὃ καὶ νῦν ἔστιν ὅτε γίγνεται· τῇ δὲ δὴ βουλῇ ἰδίᾳ μὲν τοῖς 2
 τς ὑπατευκόσι τὴν τε Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀσίαν καὶ τοῖς ἐστρατηγη-
 κόσι τὰ λοιπὰ πάντα ἀπένευμε, κοινῇ δὲ δὴ πᾶσιν αὐτοῖς ἀπηγόρευσε
 μηδένα πρὸ πάντε ἐτῶν μετὰ τὸ ἐν τῇ πόλει ἄρξαι κληροῦσθαι.
 καὶ χρόνῳ μὲν τινι πάντες οἱ τοιοῦτοι, εἰ καὶ πλείους τῶν ἐθνῶν 3
 ἦσαν, ἐλάγχανον αὐτά· ὕστερον δέ, ἐπειδὴ τινες αὐτῶν οὐ καλῶς
 ἤρχον, τῷ αὐτοκράτορι καὶ ἐκεῖνοι προσετέθησαν, καὶ οὕτω καὶ
 τούτοις αὐτὸς τρόπον τινὰ τὰς ἡγεμονίας δίδωσιν. ἰσαριθμούς τε 4
 γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ οὓς ἂν ἐθελήσῃ, κληροῦσθαι κελεύει. αἰρετούς
 τέ τινες καὶ ἐκεῖσε ἐπεμψαν, καὶ ἐπὶ πλείῳ ἐνιαυτοῦ χρόνον ἔστιν
 οἷς ἄρξαι ἐπέτρεψαν· καὶ τινες καὶ ἱππεῦσιν ἀντὶ τῶν βουλευτῶν
 ἔθνη τινὰ προσέταξαν.

ταῦτα μὲν οὕτω τότε περὶ τοὺς βουλευτὰς τοὺς γε καὶ θανατοῦν 5
 τοὺς ἀρχομένους ἔξονσίην ἔχοντας ἐνομίσθη. πέμπονται γὰρ καὶ
 οἷς οὐκ ἔξεστι τοῦτο, ἐς μὲν τὰ τοῦ δήμου τῆς τε βουλῆς λεγόμενα
 ἔθνη οἱ τε ταμικύοντες, οὓς ἂν ὁ κληρὸς ἀποδέλῃ, καὶ οἱ παρε-
 δρεύοντες τοῖς τὸ κῆρος τῆς ἀρχῆς ἔχουσιν. οὕτω γὰρ ἂν ὁρθῶς 6
 αὐτούς, οὐ πρὸς τὸ ὄνομα ἀλλὰ πρὸς τὴν πρᾶξιν, ὥσπερ εἶπον,
 καλέσασιν, ἐπεὶ οἱ γε ἄλλοι πρεσβευτὰς καὶ τούτους ἐλληγίζοντες
 ὀνομάζουσιν. καὶ περὶ μὲν τῆς ἐπικλήσεως ταύτης ἀρχοσύνης ἐν
 τοῖς ἄνω λόγοις εἴρηται, τοὺς δὲ δὴ παρέδρους αὐτὸς ἐαντὶ ἕκαστος 7
 αἰρεῖται, ἕνα μὲν οἱ ἐστρατηγηκότες καὶ ἐκ τῶν ὁμοίων σφίσιν ἢ
 τῶν ὑποδεεστέρων, τρεῖς δὲ οἱ ὑπατευκότες ἐκ τῶν ὁμοτίμων, οὓς
 ἂν καὶ ὁ αὐτοκράτωρ δοκιμάσῃ. ἐκαινοτομήθη μὲν γὰρ τι καὶ κατὰ
 τούτους, ἀλλ' ἐπειδὴ ταχὺ ἐπαύσατο, ἀρκέσει τότε αὐτὸ λεχθῆναι.

περὶ μὲν οὖν τὰ τοῦ δήμου ἔθνη ταῦθ' οὕτω γίγνεται· πέμπον- 15
 ται δὲ καὶ ἐς τὰ ἑτέρα, τὰ τοῦ τε αὐτοκράτορος ὀνομαζόμενα καὶ
 πολιτικὰ στρατόπεδα πλείῳ ἐνὸς ἔχοντα, οἱ ἄρξοντές σφιν ὑπ' αὐ-
 τοῦ ἐκείνου, τὸ μὲν πλεῖστον ἐκ τῶν ἐστρατηγηκόντων, ἥδη δὲ καὶ
 ἐκ τῶν τεταμεινόντων ἢ καὶ ἄλλην τινὰ ἀρχὴν τῶν διὰ μέσου ἀρ-
 ξάντων αἰρούμενοι.

τῶν μὲν δὴ οὖν βουλευόντων ταῦτα ἔχεται, ἐκ δὲ δὴ τῶν ἱππέων 2
 τοὺς τε χιλιάρχους, καὶ τοὺς βουλευσάντας καὶ τοὺς λοιπούς, ὧν
 περὶ τῆς διαφορᾶς ἄνω μοι τοῦ λόγον προεῖρηται, αὐτὸς ὁ αὐτο-
 κράτωρ τοὺς μὲν ἐς τὰ πολιτικὰ τεῖχῃ μόνον τοὺς δὲ καὶ ἐς τὰ

ξενικά ἀποστέλλει, ὡςπερ τότε πρὸς τοῦ πρώτου Καίσαρος ἐνο-
 3 μίσθη· καὶ τοὺς ἐπιτρόπους (οὕτω γὰρ τοὺς τὰς τε κοινὰς προσό-
 δους ἐκλέγοντας καὶ τὰ προστεταγμένα σφίσιν ἀναλίσκοντας ὀνο-
 μάζομεν) ἐς πάντα ὁμοίως τὰ ἔθνη, τὰ τε ἑαυτοῦ δὴ καὶ τὰ τοῦ
 δήμου, τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἱππέων τοὺς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀπελευθέρων
 πέμπει, πλὴν καθ' ὅσον τοὺς φόρους οἱ ἀνθύπατοι παρ' ὧν ἄρ-
 4 χουσιν ἐσπράσσουσιν. ἐντολὰς τέ τινας καὶ τοῖς ἐπιτρόποις καὶ
 τοῖς ἀνθυπάτοις τοῖς τε ἀντιστρατήγοις δίδωσιν, ὅπως ἐπὶ ῥητοῖς
 ἔξωσιν. καὶ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ μισθοφορὰν καὶ ἐκείνοις καὶ τοῖς
 5 ἄλλοις δίδοσθαι τότε ἐνομίσθη. τὸ μὲν γὰρ πάλαι ἐργολαβοῦντές
 τινες παρὰ τοῦ δημοσίου πάντα σφίσι τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν φέροντα
 παρέχον· ἐπὶ δὲ δὴ τοῦ Καίσαρος πρῶτον αὐτοὶ ἐκείνοι τακτὸν τι
 λαμβάνειν ἤρξαντο. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐκ τοῦ ἴσου πᾶσι σφίσι,
 ἀλλ' ὥς πον καὶ ἡ χρεὶα ἀπῆται, ἐτάχθη· καὶ τοῖς γε ἐπιτρόποις
 καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ ἀξιώματος ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διδομέ-
 6 ρων αὐτοῖς χρημάτων προσγίγεται. ἐκεῖνα δὲ ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως
 ἐνομοθετήθη, μήτε καταλόγους σφᾶς ποιεῖσθαι, μήτ' ἀργύριον ἔξω
 τοῦ τεταγμένου ἐσπράσσειν, εἰ μὴ ἦτοι ἡ βοулὴ ψηφίσαιτο ἢ ὁ
 αὐτοκράτωρ κελεύσειεν· ὅταν τέ τῷ ὁ διάδοχος ἔλθῃ, ἐκ τε τοῦ
 ἔθνους αὐτίκα αὐτὸν ἐξορμᾶσθαι καὶ ἐν τῇ ἀνακομιδῇ μὴ ἐγχο-
 ρῆζειν, ἀλλ' ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἐπανέειναι.
 16 ταῦτα μὲν οὖν οὕτω τότε ὥς γε εἰπεῖν διετάχθη· τῷ γὰρ ἔργῳ
 καὶ πάντων καὶ διὰ παντὸς αὐτὸς ὁ Καῖσαρ, αἵτε καὶ τῶν χρημά-
 των κυριεύων (λόγῳ μὲν γὰρ τὰ δημόσια ἀπὸ τῶν ἐκείνου ἀπεκέ-
 χριτο, ἔργῳ δὲ καὶ ταῦτα πρὸς τὴν γνώμην αὐτοῦ ἀνηλίσκετο) καὶ
 2 τῶν στρατιωτῶν κρατῶν, αὐταρχήσειν ἐμελλεν. τῆς γοῦν δεκαετίας
 ἔξελθούσης ἄλλα ἔτη πέντε, εἴτα πέντε, καὶ μετὰ τοῦτο δέκα καὶ
 3 ἑτέρα αὐθις δέκα πεντάκις αὐτῷ ἐψηφίσθη, ὥστε τῇ τῶν δεκετη-
 ρίδων διαδοχῇ διὰ βίου αὐτὸν μοναρχῆσαι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ
 μετὰ ταῦτα αὐτοκράτορες, καίτοι μηκέτ' ἐς τακτὸν χρόνον ἀλλ' ἐς
 πάντα καθάπαξ τὸν βίον ἀποδεικνύμενοι, ὅμως διὰ τῶν δέκα αἰ-
 4 εῶν ἐώρτασαν ὥς καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὐθις τότε ἀναγενοῦμενοι·
 καὶ τοῦτο καὶ νῦν γίγνεται. ὁ δ' οὖν Καῖσαρ πολλὰ μὲν καὶ πρό-
 τερον, ὅτε τὰ περὶ τῆς ἐξωμοσίας τῆς μοναρχίας καὶ τὰ περὶ τῆς
 τῶν ἐθνῶν διανομῆς διελέχθη, ἔλαβεν· καὶ γὰρ τό τε τὰς δάφνας
 πρὸ τῶν βασιλείων αὐτοῦ προτίθεσθαι, καὶ τὸ τὸν στέφανον τὸν
 δρῦνον ὑπὲρ αὐτῶν ἀρτῶσθαι, τότε οἱ ὥς καὶ αἰεὶ τοὺς τε πολε-
 5 μίους νικῶντι καὶ τοὺς πολίτας σώζοντι ἐψηφίσθη. (καλεῖται δὲ τὰ

2 3 πρῶτον] αὐτοῦ
 6 3 ἦτοι] ἢ τε

4 3 τὸ] τὴν*
 16 2 3 πεντακτίς

5 6 τὸ τοῦ] τοῦτο*
 4 1 πρότερον

βασιλεία παλάτιον, οὐχ ὅτι καὶ ἔδοξέ ποτε οὕτως αὐτὰ ὀνομάζεσθαι,
 ἀλλ' ὅτι ἐν τε τῇ Παλατίῃ ὁ Καῖσαρ ᾧκει καὶ ἐκεῖ τὸ στρατήγιον
 εἶχε, καὶ τινα καὶ πρὸς τὴν τοῦ Ῥωμύλου προενοίκησιν· φήμην ἢ
 οἰκία αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ παντὸς ὅρους ἔλαβεν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἄλ- 6
 λοθί που ὁ αὐτοκράτωρ καταλή, τὴν τοῦ παλατίου ἐπέκλησιν ἢ
 καταγωγὴ αὐτοῦ ἴσχει). ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ ἔργῳ αὐτὰ ἐπετέλεσεν,
 οὕτω δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀγνούστον ὄνομα καὶ παρὰ τῆς βουλῆς καὶ
 παρὰ τοῦ δήμου ἐπέθετο. βουλευθέντων γάρ σφων ἰδίως πως αὐ- 7
 τὸν προσεπεῖν, καὶ τῶν μὲν τὸ τῶν δὲ τὸ καὶ ἐσηγομένων καὶ
 αἰρουμένων, ὁ Καῖσαρ ἐπεθύμει μὲν ἰσχυρῶς Ῥωμύλος ὀνομασθῆ-
 ναι, αἰσθόμενος δὲ ὅτι ὑποπτεύεται ἐκ τούτου τῆς βασιλείας ἐπι-
 θυμεῖν, οὐκέτ' αὐτοῦ ἀντεποίησατο, ἀλλ' Ἀγνούστος ὡς καὶ πλεόν 8
 τι ἢ κατ' ἀνθρώπους ὧν ἐπεκλήθη· πάντα γὰρ τὰ ἐντιμώτατα καὶ
 τὰ ἱερωτάτα αὐγούστα προσαγορεύεται. ἔξ οὗπερ καὶ σεβαστὸν
 αὐτὸν καὶ ἑλληνίζοντες πως, ὥσπερ τινα σεπτόν, ἀπὸ τοῦ σεβάζε-
 σθαι, προσεῖπον.

οὕτω μὲν δὴ τό τε τοῦ δήμου καὶ τὸ τῆς γερονσίας κράτος 17
 πᾶν ἐς τὸν Ἀγνούστον μετέστη, καὶ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀκριβὴς μοναρχία
 κατέστη. μοναρχία γάρ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἅμα
 τὸ κῆρὸς ποτε ἔσχον, ἀληθέστατα ἂν νομίζοιτο. τὸ μὲν γὰρ ὄνομα 2
 αὐτὸ τὸ μοναρχικὸν οὕτω δὴ τοι οἱ Ῥωμαῖοι ἐμίσησαν ὥστε μήτε
 δικτάτορας μήτε βασιλέας μήτ' ἄλλο τι τοιοῦτότροπον τοὺς αὐτο-
 κράτορας σφων ὀνομάζειν· τοῦ δὲ δὴ τῆς πολιτείας τέλους ἐς αὐ-
 τοὺς ἀνακειμένον οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ βασιλεύονται. αἱ μὲν γὰρ 3
 ἀρχαὶ αἱ ἐκ τῶν νόμων ὡς πλήθει γενόμεναι καὶ νῦν πλήν τῆς τῶν
 τιμητῶν καθίστανται, διάγεται δὲ καὶ διοικεῖται πάντα ἀπλῶς ὅπως
 ἂν ὁ αἰεὶ κρατῶν ἐθελήσῃ. καὶ ἵνα γε μὴ ἐκ δυναστείας ἀλλ' ἐκ
 τῶν νόμων τοῦτ' ἔχειν δοκῶσι, πάνθ' ὅσα ἐν τῇ δημοκρατίᾳ μέγα
 παρ' ἐκοῦσί σφισιν ἴσχυσεν, αὐτοῖς τοῖς ὀνόμασι χωρὶς τοῦ τῆς
 δικτατορίας προσεποιήσαντο. ὕπατοί τε γὰρ πλειστάκις γίνονται, 4
 καὶ ἀνθύπατοι αἰεὶ, δούκις ἂν ἔξω τοῦ πωμηρίου ὦσιν, ὀνομάζονται·
 τὴν τε τοῦ αὐτοκράτορος πρόσρησιν διὰ παντὸς οὐ μόνον οἱ νικη-
 σαντές τινας ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, πρὸς δήλωσιν τῆς αὐτοτε-
 λοῦς σφῶν ἐξουσίας, ἀντὶ τῆς τοῦ βασιλέως τοῦ τε δικτάτορος ἐπι-
 κλήσεως ἔχουσιν. αὐτὰς μὲν γὰρ ἐκείνας οὐ τίθενται, ἐπειδὴ περ 5
 ἅπας ἐκ τῆς πολιτείας ἐξέπεσον, τὸ δὲ δὴ ἔργον αὐτῶν τῇ τοῦ
 αὐτοκράτορος προσήγορίᾳ βεβαιοῦνται. καὶ ἐκ μὲν τούτων τῶν
 ὀνομάτων καταλόγους τε ποιῶσθαι καὶ χρήματα ἀθροίζειν πολέμους

6 τε ἀναιρεῖσθαι καὶ εἰρήνην σπένδεσθαι, τοῦ τε ξενικοῦ καὶ τοῦ
 πολιτικοῦ αἰεὶ καὶ παρταχοῦ ὁμοίως ἄρχειν, ὥστε καὶ ἐντὸς τοῦ
 πωμηρίον καὶ τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς βουλευτὰς θανατοῦν δύναισθαι,
 τὰ τε ἄλλα ὅσα τοῖς τε ὑπᾶτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς αὐταρχήσασί
 7 ποτε ποιεῖν ἐξῆν, λαμβάνουσιν· ἐκ δὲ δὴ τοῦ τιμητέναι τοὺς τε
 βίους καὶ τοὺς τρόπους ἡμῶν ἐξετάζουσι, καὶ ἀπογραφὰς ποιοῦνται
 καὶ τοὺς μὲν καταλέγουσι καὶ ἐς τὴν ἱππᾶδα καὶ ἐς τὸ βουλευτικόν,
 8 τοὺς δὲ καὶ ἀπαλείφουσιν, ὅπως ἂν αὐτοῖς δόξῃ. ἐκ τε τοῦ ἐν
 πάσαις ταῖς ἱερωσύναις ἱερῶσθαι καὶ προσέτι καὶ τοῖς ἄλλοις τὰς
 πλείους σφῶν δίδοναι, ἀρχιέρεών τέ τινα αὐτῶν, καὶ δύο καὶ τρεῖς
 ἅμα ἄρχουσιν, εἶναι, πάντων αὐτοὶ καὶ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν
 9 κυριεύουσιν. ἥ τε ἔξουσία ἡ δημαρχικὴ καλουμένη, ἣν οἱ πάντες
 ποτὲ ἀνθήσαντες ἔσχον, δίδωσιν σφίσι τὰ τε γινόμενα ὑφ' ἑτέρου
 τινός, ἂν μὴ συνεπαινώσι, παύειν, καὶ μὴ καθυβριζεσθαι, καὶ ἄρα
 τι καὶ τὸ βραχύτατον μὴ ὅτι ἔργῳ ἄλλὰ καὶ λόγῳ ἀδικεῖσθαι δό-
 ξωσι, καὶ ἄκριτον τὸν ποιήσαντα αὐτὸ ὥς καὶ ἐναγῇ ἀπολλύναι.
 10 δημαρχεῖν μὲν γάρ, αἵτε καὶ ἐς τοὺς εὐπατριδᾶς πάντως τελούντες,
 οὐχ ὅσιον νομίζουσιν εἶναι· τὴν δὲ δὴ δύναμιν τὴν τῶν δημάρχων
 πᾶσαν, ὅση περ τὰ μάλιστα ἐγένετο, προστίθεται, καὶ δι' αὐτῆς
 καὶ ἡ ἐξαρίθμησις τῶν ἐτῶν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, ὥς καὶ κατ' ἔτος
 11 αὐτὴν μετὰ τῶν αἰεὶ δημαρχούντων λαμβανόντων, προβαίνει. ταῦτα
 μὲν ἐκ τῆς δημοκρατίας, ὥς που καὶ ἕκαστα ἐνομήσθη, οὕτω τε
 καὶ διὰ τούτων τῶν ὀνομάτων εἰλήφασιν, ὅπως μηδὲν ἄνευ δόσεώς
 18 τινος ἔχειν δοκῶσιν· ἤδη δὲ καὶ ἕτερόν τι, ὃ μηδενὶ τῶν πάλαι
 Ῥωμαίων ἐς πάντα ἄντικρυς ἐδόθη, προσεκλήσαντο, ὑφ' οὗπερ καὶ
 μόνου καὶ ἐκεῖνα ἂν καὶ τὰλλα αὐτοῖς πράττειν ἐξῆν. λέλυνται
 γὰρ δὴ τῶν νόμων, ὥς αὐτὰ τὰ Λατινικὰ ῥήματα λέγει· τοῦτ'
 ἔστιν ἐλεύθεροι ἀπὸ πάσης ἀναγκαίας νομίσεώς· εἰσι καὶ οὐδενὶ
 2 τῶν γεγραμμένων ἐνέχονται. καὶ οὕτως ἐκ τούτων τῶν δημοκρα-
 τικῶν ὀνομάτων πᾶσαν τὴν τῆς πολιτείας ἰσχὴν περιβέβληνται ὥστε
 καὶ τὰ τῶν βασιλέων, πλην τοῦ φορτικοῦ τῆς προσηγορίας αὐτῶν,
 ἔχειν. ἡ γὰρ δὴ τοῦ Καίσαρος ἥ τε τοῦ Ἀγνούστου πρόδορησις
 δύναμιν μὲν οὐδεμίαν αὐτοῖς οἰκείαν προστίθῃσι, δηλοῖ δ' ἄλλως
 τὸ μὲν τὴν τοῦ γένους σφῶν διαδοχὴν, τὸ δὲ τὴν τοῦ ἀξιωματος
 3 λαμπρότητα. καὶ ἥ γε τοῦ πατρὸς ἐπωνυμία τάχα μὲν καὶ ἔξου-
 σίαν τινὰ αὐτοῖς, ἣν ποτε οἱ πατέρες ἐπὶ τοὺς παῖδας ἔσχον, κατὰ
 πάντων ἡμῶν δίδωσιν, οὐ μέντοι καὶ ἐπὶ τοῦτο ἀρχὴν ἐγένετο ἄλλ'
 ἐς τε τιμὴν καὶ ἐς παραίνεσιν, ἵνα αὐτοὶ τε τοὺς ἀρχομένους ὥς
 καὶ παῖδας ἀγαπῶεν καὶ ἐκεῖνοι σφᾶς ὥς καὶ πατέρας αἰδῶνται.

τοσαῦταί τε καὶ τοιαῦται αἱ προσηγορίαι εἰσὶν αἷς οἱ τὸ κρά- 4
τος ἔχοντες κατὰ τε τοὺς νόμους καὶ κατὰ τὸ ἤδη πάτριον νομί-
ζουσιν. καὶ νῦν μὲν πᾶσαι ἕμα αὐτοῖς ὡς τὸ πολὺ, πλὴν τῆς τῶν
τιμητῶν, δίδονται, τοῖς δὲ δὴ πάλαι κατὰ χρόνους ὡς ἔχασται
ἐψηφίζοντο. τὴν γὰρ δὴ τιμητείαν ἔλαβον μὲν τινες καὶ τῶν αὐ- 5
τοκρατόρων κατὰ τὸ ἀρχαῖον, ἔλαβε δὲ καὶ Διομειτῶν δὴ διὰ βίον·
οὐ μέντοι καὶ νῦν ἔτι τοῦτο γίγνεται· τὸ γὰρ ἔργον αὐτῆς ἔχοντες
οὔτε αἰροῦνται ἐπ' αὐτὴν, οὔτε τὴν πρόσκλησιν αὐτῆς πλὴν ἐν ταῖς
ἀπογραφαῖς κτῶνται.

ἡ μὲν οὖν πολιτεία οὕτω τότε πρὸς τε τὸ βέλτιον καὶ πρὸς τὸ 19
σωτηριωδέστερον μετεκοσμήθη· καὶ γὰρ πον καὶ παντάπασιν ἀδύ-
νατον ἦν δημοκρατουμένους αὐτοὺς σωθῆναι. οὐ μέντοι καὶ ὁμοίως
τοῖς πρόσθεν τὰ μετὰ ταῦτα πραχθέντα λεχθῆναι δύναται. πρό- 2
τερον μὲν γὰρ ἔς τε τὴν βουλὴν καὶ ἔς τὸν δῆμον πάντα, καὶ εἰ
πύρρῳ πον συμβαίῃ, ἐσεφέρετο· καὶ διὰ τοῦτο πάντες τε αὐτὰ
ἐμάνθανον καὶ πολλοὶ συνέγραφον, καὶ τούτων καὶ ἡ ἀλήθεια αὐ-
τῶν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ φόβῳ τινὰ καὶ χάριτι φίλοι τε καὶ
ἔχθρα τισὶν ἐρρέθη, παρὰ γούν τοῖς ἄλλοις τοῖς τὰ αὐτὰ γράψασι
τοῖς τε ὑπομνήμασι τοῖς δημοσίοις τρόπον τινὰ ἐθροίσκετο. ἐκ δὲ 3
δὴ τοῦ χρόνου ἐκείνου τὰ μὲν πλείω κρύφα καὶ δι' ἀπορητῶν
γίγνεσθαι ἤρξατο, εἰ δὲ πού τινα καὶ δημοσιενθεῖν, ἀλλ' ἀνεξέλεγκτά
γέ ὄντα ἀπιστεῖται· καὶ γὰρ λέγεσθαι καὶ πράττεσθαι πάντα πρὸς
τὰ τῶν αἰεὶ κρατούντων τῶν τε παραδυναστευόντων σφίσι βουλή-
ματα ὑποπτεύεται. καὶ κατὰ τοῦτο πολλὰ μὲν οὐ γιγνόμενα θρυ- 4
λεῖται, πολλὰ δὲ καὶ πᾶν συμβαίνοντα ἀγροεῖται, πάντα δὲ ὡς
εἰπεῖν ἄλλως πως ἢ ὡς πράττεται διαθροεῖται. καὶ μέντοι καὶ τὸ
τῆς ἀρχῆς μέγεθος τό τε τῶν πραγμάτων πλῆθος δυσχερεστάτην
τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν παρέχει. ἐν τε γὰρ τῇ Ῥώμῃ συχνὰ καὶ 5
παρὰ τῷ ἐπηκόῳ αὐτῆς πολλὰ, πρὸς τε τὸ πολέμιον αἰεὶ καὶ καθ'
ἡμέραν ὡς εἰπεῖν γίγνεται τινά, περὶ ὧν τὸ μὲν σαφές οὐδεὶς ἁ-
δίως ἔξω τῶν πραττόντων αὐτὰ γινώσκει, πλείστοι δ' ὅσοι οὐδ'
ἀκούουσι τὴν ἀρχὴν ὅτι γέγονεν. ὅθεν περ καὶ ἐγὼ πάντα τὰ ἑξῆς, 6
ὅσα γε καὶ ἀναγκαῖον ἔσται εἰπεῖν, ὡς πον καὶ δεδήμωται φράσω,
εἴ' ὅντως οὕτως εἴτε καὶ ἐτέρως πως ἔχει. προσέσται μέντοι τι
αὐτοῖς καὶ τῆς ἐμῆς δοξασίας, ἐς ὅσον ἐνδέχεται, ἐν οἷς ἄλλο τι
μᾶλλον ἢ τὸ θρυλούμενον ἠδυνήθην ἐκ πολλῶν ὧν ἀνέγων ἢ καὶ
ἤκουσα ἢ καὶ εἶδον τεκμήρασθαι.

Αὐγούστος μὲν δὴ ὁ Καῖσαρ, ὥσπερ εἶπον, ἐπωνομάσθη, καὶ 20

αὐτῷ σημείον οὐ σμικρὸν ἐδόθη τότε τῆς νυκτὸς ἐπεγένετο· ὁ γὰρ
 Τίβερις πελαγίσας πᾶσαν τὴν ἐν τοῖς πεδίοις Ῥώμην κατέλαβεν
 ὥστε πλεῖσθαι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μάντιες οὐτε ἐπὶ μέγα αὐξήσοι
 2 καὶ ὅτι πᾶσαν τὴν πόλιν ἐποχειρίαν ἔξοι προέγνωσαν. χαριζομένων
 δ' αὐτῷ καθ' ὑπερβολὴν ἄλλων ἄλλα, Σέξτος τις Πακούβιος, ὡς
 δ' ἑτεροὶ λέγουσιν Ἀπούδιος, πάντας ἐξενίκησεν· ἐν γὰρ τῷ συνε-
 δρίῳ ἑαυτὸν τέ οἱ τὸν τῶν Ἰβήρων τρόπον καθωσίωσε καὶ τοῖς
 3 ἄλλοις συνεβούλευε τοῦτο ποιῆσαι. ἐπειδὴ τε ὁ Ἀγνوستος ἐμποδὼν
 οἱ ἐγένετο, πρὸς τε τὸ πλῆθος τὸ προσεστώδης ἐξεπήδησεν (ἐδημάρχει
 γάρ) καὶ ἐκείνους τε καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοὺς λοιπούς, κατὰ τε
 τὰς ὁδοὺς καὶ κατὰ τοὺς στενωποὺς περιουστήσας, καθιερωσά-
 4 σκας τῷ Ἀγνούστῳ κατηνώγκασεν· ἀφ' οὗπερ καὶ νῦν προστρεπό-
 μενοι τὸν κρατοῦντα λέγειν εἰώθαμεν ὅτι σοι καθωσιώμεθα.

καὶ ὁ μὲν καὶ θῦσαι ἐπὶ τούτῳ πάντας ἐποίει, ἐν τε τῷ ὁμίλῳ
 ποτὲ κληρονόμιον ἔφη τὸν Ἀγνوستον ἐξ ἴσου τῷ νικῇ καταλείψαι,
 οὐχ ὅτι τι εἶχεν, ἀλλ' ὅτι καὶ προσλαβεῖν ἠθέλησεν, ὃ καὶ ἐγένετο·
 21 Ἀγνوستος δὲ τὰ τε ἄλλα τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα προθυμότερον,
 ὡς καὶ ἐθέλοντι δὴ παρὰ πάντων αὐτὴν εἰληφώς, ἔπραττε, καὶ
 ἐνομοθέτει πολλά. οὐδὲν δὲ δέομαι καθ' ἑκαστον ἀκριβῶς ἐπεξιέ-
 2 ναι, χωρὶς ἢ ὅσα τῇ συγγραφῇ πρόσφορα ἐστίν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο
 καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα πραχθεῖσι ποιήσω, ἵνα μὴ καὶ δι' ὅχλον γένωμαι
 πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπεσφέρων ἢ μηδ' αὐτοὶ οἱ πάντ' αὐτὰ μελετών-
 3 τες ἀκριβοῦσιν. οὐ μέντοι καὶ πάντα ἰδιογνομονῶν ἐνομοθέτει,
 ἀλλ' ἔστι μὲν ἢ καὶ ἐς τὸ δημόσιον προεξετίθει, ὅπως, ἂν τι μὴ
 ἀρέσῃ τινά, προμαθὼν ἐπαρορθώσῃ· προετρέπετό τε γὰρ πάνθ'
 ὀντινοῦν συμβουλεύειν οἱ, εἴ τίς τι ἄμεινον αὐτῶν ἐπινοήσειεν, καὶ
 4 παρρησίαν σφίσι πολλὴν ἔνεμε, καὶ τινα καὶ μετέγραφεν. τὸ δὲ
 δὴ πλεῖστον τοὺς τε ὑπάτους ἢ τὸν ὑπάτον, ὁπότε καὶ αὐτὸς ὑπα-
 τεύοι, καὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων ἕνα παρ' ἑκάστων, ἕκ τε τοῦ λοιποῦ
 τῶν βουλευτῶν πλῆθους πεντεκαίδεκα τοὺς κλήρω λαχόντας, συμ-
 βούλους ἐς ἑξάμηνον παρελάμβανεν, ὥστε δι' αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις
 5 πᾶσι κοινοῦσθαι τρόπον τινὰ τὰ νομοθετούμενα νομιζέσθαι. ἐπέ-
 φερε μὲν γὰρ τινα καὶ ἐς πᾶσαν τὴν γερουσίαν, βέλτιον μέντοι
 νομιζὼν εἶναι τὸ μετ' ὀλίγων καθ' ἡσυχίαν τὰ τε πλεῖον καὶ τὰ
 μεῖζον προσκοπεῖσθαι, τοῦτό τε ἐποίει καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἐδίκαζε
 6 μετ' αὐτῶν. ἔκρινε μὲν γὰρ καὶ καθ' ἑαυτὴν ἢ βουλὴ πᾶσα ὡς
 καὶ πρότερον, καὶ τισι καὶ πρεσβείαις καὶ κηρυκείαις καὶ δῆμων
 καὶ βασιλέων ἐχρημάτιζεν, ὃ τε δῆμος ἐς τὰς ἀρχαιεσιᾶς καὶ τὸ

πληθος αὐτὸν συνέλεγετο· οὐ μόντοι καὶ ἐπράττετό τι ὃ μὴ καὶ ἐκείνῳ ἤρεσκεν. τοὺς γοῦν ἄρξοντας τοὺς μὲν αὐτὸς ἐκλεγόμενος προεβάλ- 7
λετο, τοὺς δὲ καὶ ἐπὶ τῷ δήμῳ τῷ τε ὁμίλῳ κατὰ τὸ ἀρχαῖον
ποιούμενος ἐπεμελεῖτο ὅπως μὴτ' ἀνεπιτήδειοι μὴτ' ἐκ παρακελεύ-
σεως ἢ καὶ δεκασμοῦ ἀποδεικνύονται.

τὸ μὲν οὖν σύμπαν οὕτω τὴν ἀρχὴν διώκησεν, λέξω δὲ καὶ καθ' 22
ἕκαστον ὅσα ἀναγκαῖον ἐστὶ μετὰ τῶν ὑπάτων, ἐφ' ὧν ἐγένετο,
μνημονεύεσθαι. ἐν μὲν γὰρ τῷ προειρημένῳ ἔτει τὰς ὁδοὺς τὰς
ἕξω τοῦ τείχους δυσπορεύτους ὑπὸ ἀμελείας ὁρῶν οὕσας τὰς μὲν
ἄλλας ἄλλοις τισὶ τῶν βουλευτῶν ἐπισκευάσαι τοῖς οἰκείοις τέλεσι
προσέταξε, τῆς δὲ δὴ Φλαμινίας αὐτός, ἐπειδὴ περὶ ἐκστρατεύσειν
δὲ αὐτῆς ἐμελλεν, ἐπεμελήθη. καὶ ἡ μὲν εὐθὺς τότε ἐγένετο, καὶ 2
διὰ τοῦτο καὶ εἰκόνες αὐτῇ ἐφ' ἀψίδων ἐν τε τῇ τοῦ Τιβερίου
γεφύρῃ καὶ ἐν Ἀρμίνῳ ἐποιήθησαν· αἱ δ' ἄλλαι ὕστερον, εἴθ' οὖν
πρὸς τοῦ δημοσίου, ἐπειδὴ μηδεὶς τῶν βουλευτῶν ἠδέως ἀνήλυσεν,
εἴτε καὶ πρὸς τοῦ Ἀγνούστου τις εἰπεῖν ἐθέλει, ἐπισκευάσθησαν.
οὐ γὰρ δύναιμι διακρῖναι τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, οὐδ' εἰ τὰ μύ- 3
λιστα ὁ Ἀγνούστος καὶ ἀνδριάντας τινὰς ἑαυτοῦ ἀργυροῦς, πρὸς
τε τῶν φίλων καὶ πρὸς δῆμων τινῶν γεγονότας, ἐς νόμισμα κατέ-
κοψε τοῦ δὴ καὶ οἰκοῦεν πάνθ' ὅσα γε καὶ ἔλεγε δαπανᾶν δοκεῖν·
καὶ διὰ τοῦτο οὐτ' εἴ ποτε ἐκ τῶν δημοσίων τι χρημάτων ὁ αἰὶ 4
κρατῶν ἔλαβεν, οὐτ' εἴ ποτε αὐτὸς ἔδωκε, γνώμην ἔχω συγγράφαι.
πολλάκις τε γὰρ ἐκάτερον αὐτῶν ἐγένετο, καὶ τί ἢ τις ἐς δανεί-
σματα ἢ καὶ δωρεὰς τὰ τοιαῦτα καὶ λέγοι, ὅποτε καὶ τούτοις καὶ
ἐκείνοις καὶ ὁ δῆμος καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἐπίζηκον αἰὶ χρῶνται;

τότε μὲν δὴ ταῦτα ὁ Ἀγνούστος ἔπραξε, καὶ ἐξώρμησε μὲν ὡς 5
καὶ ἐς τὴν Βρεττανίαν στρατεύσων, ἐς δὲ δὴ τὰς Γαλατίας ἐλθὼν
ἐνταῦθα ἐνδιέτριψεν· ἐκεῖνοί τε γὰρ ἐπικηρυκεύσασθαι οἱ ἐδόκουν,
καὶ τὰ τούτων ἀκατάστατα ἔτι, ἅτε τῶν ξυμφυλίων πολέμων εὐθὺς
ἐπὶ τῇ ἁλώσει σφῶν ἐπιγενομένων, ἦν. καὶ αὐτῶν καὶ ἀπογραφὰς
ἐποιήσατο καὶ τὸν βίον τὴν τε πολιτείαν διεκόσμησεν. κἀντεῦθεν
ἐς τε τὴν Ἰβηρίαν ἀφίκετο, καὶ κατεστήσατο καὶ ἐκείνῃ. μετὰ δὲ 23
δὴ τοῦτο αὐτός τε τὸ ὄγδοον σὲν τῷ Ταύρῳ τῷ Στατιλίῳ ὑπὸ ^{α. η.} 728
τευσεν, καὶ ὁ Ἀγρίππας τὰ σέπτα ὠνομασμένα καθιέρωσεν· ὁδὸν 2
μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἐπισκευάσειν ὑπέσχετο, ταῦτα δὲ ἐν τῷ ἀρείῳ
πεδίῳ στοαῖς περίξ ὑπὸ τοῦ Λεπίδου πρὸς τὰς φυλετικὰς ἀρχαι-
ρεσίας συνωκοδομημένα καὶ πλαξὶ λιθίναις καὶ ζωγραφήμασιν ἐπε-
κόσμησεν, Ἰούλια αὐτὰ ἀπὸ τοῦ Ἀγνούστου προσαγορεύσας. καὶ 3

ὁ μὲν οὐχ ὅπως θρόνον τινὰ ἐπ' αὐτοῖς ὠγλίσκαιεν, ἀλλὰ καὶ
 πᾶν καὶ πρὸς αὐτοῦ ἐκείνου καὶ πρὸς τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐτιμᾶτο
 4 (αἰτίων δὲ ὅτι τὰ φιλανθρωπώτατα καὶ τὰ εὐκλεέστατα τὰ τε συμ-
 φορώτατα καὶ συμβουλευῶν οἱ καὶ συμπράττων οὐδ' ἐπὶ βραχὺ
 τῆς δόξης αὐτῶν ἀντεποιεῖτο, ταῖς τε παρ' αὐτοῦ τιμαῖς οὔτε ἐς
 πλεονεξίαν οὔτε ἐς ἀπόβλανσιν ἰδίαν ἐχορῆτο, ἀλλ' ἐς τε τὸ αὐτῷ
 5 ἐκείνῳ καὶ ἐς τὸ τῷ δημοσίῳ συμφέρον), ὁ δὲ δὴ Γάλλος Κορινθί-
 λιος καὶ ἐξέβρισην ἐπὶ τῆς τιμῆς. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ μάταια ἐς
 τὸν Αὐγούστον ἀπελήρει, πολλὰ δὲ καὶ ἐλαττία παρέπραττεν· καὶ
 γὰρ καὶ εἰκόνας ἑαυτοῦ ἐν ὅλῃ ὥς εἰπεῖν τῇ Αἰγύπτῳ ἔστησε, καὶ
 6 τὰ ἔργα ὅσα ἐπεποιήκει ἐς τὰς πυραμίδας ἐσέγραψεν. κατηγορήθη
 τε οὖν ἐπ' αὐτοῖς ἐπὶ Βαλερίῳ Αἰργῶν, ἐταίρῳ τέ οἱ καὶ συμ-
 βιωτοῦ ὄντος, καὶ ἡτιμώθη ἐπὶ τοῦ Αὐγούστου, ὥστε καὶ ἐν τοῖς
 ἔθνεσιν αὐτοῦ κωλυθῆναι διαιτᾶσθαι. γενομένου δὲ τούτου καὶ
 ἄλλοι αὐτῷ σychροὶ ἐπέθεντο καὶ γραφὰς κατ' αὐτοῦ πολλὰς ἐπή-
 7 ρεξαν, καὶ ἡ γεροντοῖα ἅπανα ἁλῶναι τε αὐτὸν ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 καὶ φρεῖν τῆς οὐσίας στερηθέντα, καὶ ταύτην τε τῷ Αὐγούστῳ
 δοθῆναι καὶ ἑαυτοῦς βουθυτῆσαι ἐψηφίσατο. καὶ ὁ μὲν περιελ-
 24 γήσας ἐπὶ τούτοις ἑαυτὸν προκυτεχρήσατο, τὸ δὲ δὴ τῶν πολλῶν
 κίβδηλον καὶ ἐκ τούτου διηλέγχθη ὅτι ἐκείνόν τε, ὃν τέως ἐκολά-
 κενον, οὕτω τότε διέθηκται ὥστε καὶ αὐτοχειρίᾳ ἀποθανεῖν ἀναγκά-
 σαι, καὶ πρὸς τὸν Αἰργῶν ἀπέκλιναν, ἐπειδὴ περ αὖξιν ἤρχετο,
 μέλλοντές που καὶ κατὰ τούτου τὰ αὐτά, ἂν γέ τι τοιοῦτόν οἱ
 2 συμβῇ, ψηφιεῖσθαι. ὁ μὲντοι Προκουλήσιος οὕτω πρὸς αὐτὸν ἔσχεν
 ὥστ' ἀπαντήσας ποτὲ αὐτῷ τὴν τε ῥῆναι καὶ τὸ στόμα τὸ ἑαυτοῦ
 τῇ χειρὶ ἐπισχεῖν, ἐνδεικνύμενος τοῖς συνοῦσιν ὅτι μὴδ' ἀναπνεῦσαι
 3 τινα παρόντος αὐτοῦ ἀσφάλεια εἴη. ἄλλος τέ τις προσῆλθέ τε
 αὐτῷ, καίπερ ἀγνώστῳ ὢν, μετὰ μαρτύρων, καὶ ἐπήρετο εἰ γνωρίζοι
 ἑαυτόν, ἐπειδὴ τε ἐξηγήσατο, ἐς γραμματεῖον τὴν ἄρνησιν αὐτοῦ
 ἐσέγραψεν, ὥσπερ οὐκ ἐξὸν τῷ κακῷ καὶ ὃν οὐκ ἦδει πρότερον
 4 συκοφαντῆσαι. οὕτω δ' οὖν οἱ πολλοὶ τὰ ἔργα τινῶν, καὶ πονηρὰ
 ἢ, μᾶλλον ζηλοῦσιν ἢ τὰ παθήματα φελάσσονται, ὥστε καὶ τότε
 Μάρκος Εὐράτιος Ροῦφος ἀγορανομήσας, καὶ ἄλλα τε πολλὰ κα-
 λῶς πράξας καὶ ταῖς οἰκίαις ταῖς ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ ἐμπροσθεύσαις
 ἐπικουρίαν μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δούλων καὶ μεθ' ἐτέρων τινῶν μισθω-
 5 τῶν ποιησάμενος, καὶ διὰ τοῦτο τὰ τε ἀναλώματα τὰ τῇ ἀρχῇ
 αὐτοῦ προσήγοντα παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν καὶ στρατηγὸς παρα-
 νόμως ἀποδεχθεὶς, ἐπήρθη τε ἐπ' αὐτῶν τούτων καὶ τὸν Αὐγόν-
 στον ὑπερεφρόνησεν, ὥστε καὶ προγράψαι ὅτι ἄθραυστον καὶ ὁλό-
 6 κληρον τῷ διαδόχῳ τὴν πόλιν παρέδωκεν. ἐπ' οὖν τούτῳ οἱ τε

ἄλλοι πάντες οἱ πρῶτοι καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα ὁ Αὐγουστος ὁργὴν ἔσχε, καὶ ἐκείνον μὲν ἐκδιδάξιν οὐκ ἐς μακρὰν ἐμελλε τὸ μὴ ὑπερ τοὺς πολλοὺς φρονεῖν, τοῖς δ' ἀγορανόμοις παραχορῆμα ἐπιμελεῖσθαι τε ὅπως μηδὲν ἐπιπίρηται, καὶ ἄρα τι τοιοῦτο συμβῆ, κατασβεννύναι τὸ πῦρ προσέταξεν.

καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει τούτῳ ὃ τε Πολέμων ὁ ἐν τῷ Πόντῳ βα- 25
σιλεύων ἐς τε τοὺς φίλους καὶ ἐς τοὺς συμμάχους τοῦ δήμου ἐνε-
ργόφῃ, καὶ προεδρία τοῖς βουλευταῖς ἐν πάσῃ τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ ἐς
πάντα τὰ θάλατρα ἐδόθη· τὸν τε Αὐγουστον ἐς τὴν Βρετανίαν, 2
ἐπειδὴ μὴ ἠθέλησαν ὁμολογῆσαι, στρατευσέοντα κατέσχον οἱ τε
Σάλασσοι ἐπαναστάντες αὐτῷ καὶ οἱ Κάρταβροι οἱ τε Ἀστυρες
πολεμωθέντες. οἰκοῦσι δὲ ἐκεῖνοι μὲν ὑπὸ τὰς Ἀλπεις, ὥσπερ εἴρη-
ταί μοι, οὗτοι δὲ ἐκότεροι τοῦ τε Πυρηνάου τοῦ πρὸς τῇ Ἰβηρίᾳ
τὸ καρτερώτατον καὶ τὴν πεδιάδα τὴν ἐπ' αὐτοῦ οὖσαν. δι' οὖν 3
ταῦτα ὁ Αὐγουστος (ἤδη δὲ ἔνατον μετὰ Μάρκον Σιλανοῦ ὑπά-
τευεν) ἐπὶ μὲν τοὺς Σαλάσσους Τερέντιον Βάρρωνα ἐπέμψεν. καὶ
ὅς πολλαχῇ ἄμα, ὅπως μὴ συστραφέντες δυσχειρώτεροι γίνωνται,
ἐμβολῶν ῥᾶσά τε αὐτούς, αἵτε καὶ κατ' ὀλίγους προσπίπτοντάς
σφίσιν, ἐνίκησε, καὶ συμβῆναι καταναγκάσας ἀργυρίον τέ τι ῥητόν, 4
ὥς καὶ μηδὲν δεινὸν ἄλλο δράσων, ἤτησε, καὶ τούτου πανταχῇ
πρὸς τὴν ἔσπραξιν δίδεν αὐτοῦ στρατιώτας διαπέμψας συνέλαβέ
τε τοὺς ἐν τῇ ἡλικίᾳ καὶ ἀπέδοτο, ἐφ' ᾧ μηδεὶς σφῶν ἐντὸς εἴκοσιν
ἐτῶν ἐλευθερωθεῖν. καὶ αὐτῶν ἡ ἀρίστη τῆς γῆς τῶν τε δορυφό- 5
ρων τισὶν ἐδόθη, καὶ πόλιν τὴν Αὐγουστὴν πραιτωριανῶν ὠνομα-
σμένην ἔσχεν. αὐτὸς δὲ ὁ Αὐγουστος πρὸς τε τοὺς Ἀστυρας καὶ
πρὸς τοὺς Καντάβρους ἄμα ἐπολέμησεν, καὶ ἐπειδὴ μήτε προσεχώ-
ρουν οἷά τε ἐπὶ τοῖς ἐργμοῖς ἐπαιρόμενοι, μήτε ἐς χεῖρας διὰ τε 6
τὸ τῷ πλήθει ἐλαττοῦσθαι καὶ διὰ τὸ ἀκοντισταὶ τὸ πλεῖστον εἶναι
ἦσαν, καὶ προσέτι καὶ πράγματα αὐτῷ πολλὰ, εἴ ποιν κινηθεῖν,
τά τε ὑπερδέξια αἰεὶ προκαταλαμβάνοντες καὶ ἐν τοῖς κοίλοις τοῖς
τε ὑλώδεσιν ἐνεδρεύνοντες παρεῖχον, ἐν ἀπόρῳ παντάπασιν ἐγένετο.
καὶ ὁ μὲν ἐκ τε τοῦ καμάτου καὶ ἐκ τῶν φροντίδων νοσήσας ἐς 7
Ταρράκωνα ἀνεχώρησε καὶ ἐκεῖ ἡρώσεται. Γάιος δὲ Ἀντίστιος προσ-
επολέμησέ τε αὐτοῖς ἐν τούτῳ καὶ συχνὰ κατειργάσατο, οὐκ ὅτι
καὶ ἀμείνων τοῦ Αὐγουστον στρατηγὸς ἦν, ἀλλ' ὅτι καταφρονή- 8
σαντες αὐτοῦ οἱ βάρβαροι ὁμόσε τε τοῖς Ῥωμαίοις ἐχώρησαν καὶ
ἐνικήθησαν. καὶ οὕτως ἐκεῖνός τέ τινα ἔλαβεν, καὶ Τίτος μετὰ
ταῦτα Καρίσιος τὴν τε Λαγκίαν τὸ μέγιστον τῶν Ἀστύρων πόλισμα
ἐκλειφθὲν εἴλε καὶ ἄλλα πολλὰ παρῆσθαι.

25 2 5 πρὸς] τε πρὸς

6 1 οἷά τε] αἵτε?*

2 ἀκοντιστάς*

26 πανσαμένον δὲ τοῦ πολέμου τούτου ὁ Αὐγουστος τοὺς μὲν ἀφελικεστέρους τῶν στρατιωτῶν ἀφῆκε, καὶ πόλιν αὐτοῖς ἐν Ἀνσιτανίᾳ τὴν Αὐγουσταν ἡμέριταν καλουμένην κτίσαι ἔδωκε, τοῖς δὲ τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἔχονσι θέας τινὰς διὰ τε τοῦ Μαρκελλοῦ καὶ διὰ τοῦ Τιβερίου ὡς καὶ ἀγορανομούντων ἐν αὐτοῖς
 2 τοῖς στρατοπέδοις ἐποίησεν. καὶ τῷ μὲν Ἰόβῳ τῆς τε Γαιτονλίας τινὰ ἀντὶ τῆς πατρῴας ἀρχῆς, ἐπεὶ περ ἐς τὸν τῶν Ῥωμαίων κόσμον οἱ πλείους αὐτῶν ἐσεγγράφατο, καὶ τὰ τοῦ Βόκχου τοῦ τε
 3 Βογοῦου ἔδωκεν· τοῦ δ' Ἀμύντου τελευτήσαντος οὐ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἐπέτρεψε, ἀλλ' ἐς τὴν ὑπήκοον ἐσήγαγε, καὶ οὕτω καὶ ἡ Γαλατία μετὰ τῆς Ἀνκαονίας Ῥωμαῖον ἄρχοντα ἔσχε, τὰ τε χωρία τὰ ἐκ τῆς Παμφυλίας πρότερον τῷ Ἀμύντῳ προσνεμηθέντα
 4 τῷ Ἰδίῳ νομῷ ἀπεδόθη. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον Μάρκος Θινίκιος Κελτῶν τινὰς μετελθὼν, ὅτι Ῥωμαῖους ἄνδρας ἐς τὴν χώραν σφῶν κατὰ τὴν ἐπιμυζίαν ἐσελθόντας συλλαβόντες ἐφθειραν, τὸ ὄνομα καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῷ Αὐγούστῳ ἔδωκεν.
 5 καὶ ἐψηφίσθη μὲν πον καὶ τὰ ἐπινίκια αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῖς καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τότε γενομένοις· ἐπεὶ δ' οὐκ ἠθέλησεν αὐτὰ πέμπειν, ἀπὸς τε ἐν ταῖς Ἀλπεσι τροπαιοφόρος οἱ ὠδοδομήθη, καὶ ἔξουσία ἐδόθη τοῦ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους ἡμέρα καὶ τῷ στεφάνῳ καὶ τῇ ἑσθῆτι τῇ νικητηρίᾳ αἰεὶ χρῆσθαι.

Αὐγουστος μὲν ταῦτά τε ἐν τοῖς πολέμοις ἔπραξε, καὶ τὸ τοῦ
 27 Ἰανθοῦ τεμένισμα ἀνοιχθὲν δι' αὐτοὺς ἔκλεισεν, Ἀγρίππας δὲ ἐν τούτῳ τὸ ἄστυ τοῖς ἰδίοις τέλεσιν ἐπεκόσμησεν. τοῦτο μὲν γὰρ τὴν στοὰν τὴν τοῦ Ποσειδῶνος ὀνομασμένην καὶ ἐξωκοδόμησεν ἐπὶ ταῖς ναυκρατίαις καὶ τῇ τῶν Ἀργοναυτῶν γραφῇ ἐπελάμπρυνε, τοῦτο δὲ τὸ περὶ αὐτὸν τὸ Λακωνικὸν κατεσκεύασεν· Λακωνικὸν γὰρ τὸ γυμνάσιον, ἐπειδὴ περ οἱ Λακεδαιμόνιοι γυμνοῦσθαι τε ἐν τῷ τότε
 2 χρόνῳ καὶ λίπα ἄσκεῖν μάλιστα ἐδόκουν, ἐπεκάλεσεν. τό τε πύλινθιον ὀνομασμένον ἐξετέλεσεν· προσαγορεύεται δὲ οὕτω τάχα μὲν ὅτι πολλῶν θεῶν εἰκόνας ἐν τοῖς ἀγάλμασι, τῷ τε τοῦ Ἄρεος καὶ τῷ τῆς Ἀφροδίτης, ἔλαβεν, ὡς δ' ἐγὼ νομίζω, ὅτι θολοειδὲς ὄν τῷ οὐρανῷ
 3 προσέοικεν. ἐβουλήθη μὲν οὖν ὁ Ἀγρίππας καὶ τὸν Αὐγουστον ἐνταῦθα ἰδρῦσαι, τὴν τε τοῦ ἔργου ἐπὶ κλησὶν αὐτῷ δοῦναι· μὴ δεξαμένον δὲ αὐτοῦ μηδέτερον ἐκεῖ μὲν τοῦ προτέρου Καίσαρος, ἐν δὲ τῷ προνόμῳ τοῦ τε Αὐγούστου καὶ ἑαυτοῦ ἀνδριάντας ἔστησεν.
 4 καὶ ἐγένετο γὰρ ταῦτα οὐκ ἔξ ἀντιπάλου τῷ Ἀγρίππᾳ πρὸς τὸν Αὐγουστον φιλοτιμίας, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς ἐκεῖνον λιπαροῦς εὐνοίας

καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὸ δημόσιον ἐνδελεχοῦς σπονδῆς, οὐ μόνον οὐδὲν αὐτὸν ἐπ' αὐτοῖς ὁ Αὔγουστος ἡτιάσατο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείον ἐτίμησεν. τοὺς τε γὰρ γάμους τῆς τε θυγατρὸς τῆς Ἰουλίας καὶ τοῦ 5 ἀδελφιδοῦ τοῦ Μαρκέλλου μὴ δυνηθεῖς ὑπὸ τῆς νόσου ἐν τῇ Ρώμῃ τότε ποιῆσαι δι' ἐκείνου καὶ ἀπὸν ἐώρτασεν· καὶ ἐπειδὴ ἡ οἰκία ἡ ἐν τῷ Παλατίῳ ὄρει, ἡ πρότερον μὲν τοῦ Ἀντωνίου γενομένη ὕστερον δὲ τῷ τε Ἀγρίππῃ καὶ τῷ Μεσσάλῃ δοθεῖσα, κατεφλέχθη, τῷ μὲν Μεσσάλῃ ἀργύριον ἐχαρίσατο, τὸν δὲ Ἀγρίππαν σύνοικον ἐποίησατο. οὗτός τε οὖν ἐκ τούτων οὐκ ἀπεικότως ἐγασσοῦτο, καὶ τις 6 Γάιος Θοράκιος αἰτίαν ἀγαθὴν ἔσχεν, ὅτι δημαρχῶν τὸν πατέρα, καίπερ ἐξελεύθερόν τινος ὄντα, ἔς τε τὸ θάνατον ἐσήγαγε καὶ ἐν τῷ δημαρχικῷ βάθρῳ παρεκαθίστατο. Πούπλιός τε Σεβήλιος ὄνομα καὶ αὐτὸς ἔλαβεν, ὅτι στρατηγῶν ἄρχτους τε τριακοσίας καὶ Αἰβυκὰ ἕτερα θηρία ἴσα ἐν πανηγύρει τινὶ ἀπέκτεινεν.

ἐκ δὲ τούτου δέκατον ὁ Αὔγουστος μετὰ Γαῖον Νωρβανοῦ 28 ἤρξε, καὶ ἐν τε τῇ νομηνίᾳ ὄρκους ἢ βουλή βεβαιοῦσα τὰς πράξεις αὐτοῦ ἐποίησατο, καὶ ἐπειδὴ πλησιάζειν τε ἤδη τῇ πόλει ἡγγέλθη (ὑπὸ γὰρ τῆς ἀρρωστίας ἐχρόνισε) καὶ τῷ δήμῳ καθ' ἑκάτον δραχμὰς δώσειν ἐπέσχετο, τό τε γράμμα τὸ περὶ αὐτῶν ἀπηγόρευσε μὴ 2 πρότερον ἐκτεθεῖναι πρὶν ἢ καὶ ἐκείνη συνδόξῃ, πάσης αὐτὸν τῆς τῶν νόμων ἀνάγκης ἀπήλλαξαν, ἢ, ὥσπερ εἴρηται μοι, καὶ αὐτοτελὲς ὄντως καὶ αὐτοκράτωρ καὶ ἑαυτοῦ καὶ τῶν νόμων πάντα τε ὅσα βούλοιο ποιεῖν καὶ πάνθ' ὅσα μὴ βούλοιο μὴ πράττειν. ταῦτα 3 μὲν ἀποδημοῦντι ἔτ' αὐτῷ ἐψηφίσθη, ἀφικομένῳ δ' ἐς τὴν Ρώμην ἄλλα τινὰ ἐπὶ τε τῇ σωτηρίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ αὐτοῦ ἐγένετο. τῷ τε Μαρκέλλῳ βουλεύειν τε ἐν τοῖς ἐστρατηγηκόσι καὶ τὴν ὑπατεῖαν δέκα θᾶπτον ἔτεσιν ἢ περ ἐνενόμιστο αἰτῆσαι, καὶ τῷ Τιβερίῳ πέντε πρὸ ἐκάστης ἀρχῆς ἔτεσι τὸ αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι ἐδόθη· καὶ 4 παραχρῆμά γε οὗτος μὲν ταμίης ἐκεῖνος δὲ ἀγορανόμος ἀπεδείχθησαν. τῶν τε ταμιευσόντων ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐπιλιπόντων ἐκκληρώθησαν ἐς αὐτὰ πάντες οἱ μέχρ' ἑκατὸν ἔτων ἄνευ τοῦ ἔργου τούτου τεταμιευκότες.

ἐν μὲν οὖν τῇ πόλει ταῦτα τότε ἄξια μνήμης ἐγένετο· οἱ δὲ δὴ 29 Κάνταβροι οἱ τε Ἀστυρες, ὡς τάχιστα ὁ Αὔγουστος ἐκ τῆς Ἰβηρίας, Λούκιον Αἰμίλιον ἄρχοντα αὐτῆς καταλιπὼν, ἀπηλλάγη, ἐπανεστήσαν, καὶ πέμψαντες πρὸς τὸν Αἰμίλιον, πρὶν καὶ ὅτι οὖν ἐκφῆναι οἱ, σῖτόν τε καὶ ἄλλα τινὰ χαρίσασθαι τῷ στρατεύματι βούλεσθαι ἔφασαν, καὶ τούτου στρατιώτας συχνοὺς ὡς καὶ κομιοῦντας αὐτὰ 2

28 3 1 ὅσα ἂν μὴ*

λαβόντες ἕς τε χωρία αὐτοὺς ἐπιτήδειά σφισιν ἐσθήγαγον καὶ κατεφόνευσαν. οὐ μέντοι καὶ ἐπὶ πολὺ ἥσθησαν· τῆς τε γὰρ χώρας αὐτῶν δηωθείσης καὶ τειχῶν τινῶν καυθέντων, τό τε μέγιστον τῶν χειρῶν τοῖς ἀεὶ ἄλισκομένοις ἀποκοπτομένων, ταχέως ἐχειρώθησαν.

3 ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, καὶ ἄλλη τις στρατεία καινὴ ἀρχὴν τε ἅμα καὶ τέλος ἔσχεν· ἐπὶ γὰρ Ἀραβίαν τὴν εὐδαίμονα καλουμένην, ἧς Σαβῶς ἐβασίλευεν, Αἴλιος Γάλλος ὁ τῆς Αἰγύπτου ἄρχων ἐπε-
4 στράτευσεν. καὶ ἕς μὲν ὄψιν οὐδεὶς αὐτῷ τὴν γε πρώτην ἦλθεν, οὐ μὴν καὶ ἀπόνως προεχώρει· ἥ τε γὰρ ἐρημία καὶ ὁ ἥλιος τὰ τε ὕδατα φύσιν τινὰ ἄτοπον ἔχοντα πάνυ αὐτοὺς ἐταλαιπώρησεν, ὥστε
5 τὸ πλεῖον τοῦ στρατοῦ φθαρῆναι. τὸ δὲ νόσημα οὐδενὶ τῶν συνήθων ὁμοιον ἐγίνετο, ἀλλ' ἕς τὴν κεφαλὴν ἐνσκήψαν ἐξήραινεν αὐτήν, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτίκα ἀπώλλυε, τῶν δὲ δὴ περιγίγ-
6 νομένων ἕς τε τὰ σκέλη κατῆει, πᾶν τὸ μεταξὺ τοῦ σώματος ὑπερ-
βάν, καὶ ἐκεῖνά τε ἐλυμαίνετο, ἱαμὰ τε αὐτοῦ οὐδὲν ἦν χωρὶς ἢ εἰ
7 τις ἔλαιον οἶνον μεμιγμένον καὶ ἐπιε καὶ ἡλέησατο. ὅπερ πον πάνυ ὀλίγοις σφῶν ὑπῆρξε ποιῆσαι· οὔτε γὰρ ἡ χώρα οὐδέτερον αὐτῶν
8 φέρει οὔτε ἐκεῖνοι ἄφθονα αὐτὰ προπαρεσκευάσαντο. κὰν τῷ πόνῳ τούτῳ καὶ οἱ βάρβαροί σφισι προσεπέθεντο. τῶς μὲν γὰρ ἦττους, ὁπότε γε καὶ προσμύξειαν αὐτοῖς, ἐγίνοντο, καὶ τινα καὶ χωρία ἀπέβαλον· τότε δὲ συμμάχῳ τῇ νόσῳ αὐτῶν χρησάμενοι τὰ τε σφέτερα ἐκομίσαντο καὶ ἐκείνων τοὺς περιλειφθέντας ἐξήλασαν ἐκ
9 τῆς χώρας. πρῶτοι μὲν δὴ Ῥωμαίων οὗτοι, νομίζω δ' ὅτι καὶ μόνοι, τοσοῦτον ἐπὶ πολέμῳ τῆς Ἀραβίας ταύτης ἐπῆλθον· μέχρι γὰρ τῶν Ἀθλούλων καλουμένων, χωρίου τινὸς ἐπιφανοῦς, ἐχώρησαν.

30 ὁ δ' Αὐγουστος ἐνδέκατον μετὰ Καλπουρνίου Πίσωνος ἄρχας
731 ἠρρώστησεν αὐθις, ὥστε μηδεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας σχεῖν· πάντα γοῦν ὥς καὶ τελευτήσων διέθετο, καὶ τὰς τε ἀρχὰς τοὺς τε ἄλλους τοὺς πρώτους καὶ τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων ἀθροίσας δι-
2 δοχον μὲν οὐδένα ἀπέδειξε, καίτοι τὸν Μάρκελλον πάντων προκρι-
θῆσεσθαι ἐς τοῦτο προσδοκῶντων, διαλεχθεὶς δὲ τινα αὐτοῖς περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων τῷ μὲν Πίσωνι τὰς τε δυνάμεις καὶ τὰς
3 προσόδους τὰς κοινὰς ἐς βιβλίον ἐσγράψας ἔδωκε, τῷ δ' Ἀγρίππᾳ τὸν δακτύλιον ἐνεχείρισεν. καὶ αὐτὸν μηδὲν ἔτι μηδὲ τῶν πάντων ἀναγκαίων ποιεῖν δυνάμενον Ἀντωνίος τις Μούσας καὶ ψυχρολου-
σίσαις καὶ ψυχροποσίαις ἀνέσωσεν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ χρήματα παρὰ
4 τε τοῦ Αὐγουστοῦ καὶ παρὰ τῆς βουλῆς πολλὰ καὶ τὸ χρυσοῖς δακτυλίοις (ἀπελεύθερος γὰρ ἦν) χρῆσθαι τὴν τε ἀτέλειαν καὶ ἐαυτῷ

29 6 3 προπαρεσκευάδατο? *
3 1 ὅτι

8 3 Ἀδούλων?

30 1 3 τὰς γε

καὶ τοῖς ὁμοτέγχοις, οὐχ ὅτι τοῖς τότε οὖσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔπειτα
 ἐσομένοις, ἔλαβεν. ἀλλ' ἔδει γὰρ αὐτὸν τὰ τε τῆς τύχης καὶ τὰ 4
 τῆς πεπωμένης ἔργα προσποιούμενον παρὰ πόδας ἀλῶναι, ὁ μὲν
 Αὔγουστος οὕτως ἐσώθη, ὁ δὲ δὴ Μάρκελλος νοσήσας οὐ πολλῶ
 ὕστερον καὶ τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μούσα τρόπον θε-
 ραπνεύμενος ἀπέθανεν. καὶ αὐτὸν ὁ Αὔγουστος δημοσίᾳ τε ἔθαψεν, 5
 ἐπαινέσας ὥσπερ εἰδιστο, καὶ ἐς τὸ μνημεῖον ὃ ὠκοδομεῖτο κατέ-
 θετο, τῇ τε μνήμῃ τοῦ θεάτρον τοῦ προκαταβληθέντος μὲν ὑπὸ
 τοῦ Καίσαρος, Μαρκελλοῦ δὲ ὠνομασμένου ἐτίμησεν, καὶ οἱ καὶ 6
 εἰκόνα χροσῆν καὶ στέφανον χροσοῦν δίφρον τε ἀρχικὸν ἐς τε τὸ
 θεάτρον ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων πανηγύρει ἐσφέρεσθαι καὶ ἐς τὸ μέσον
 τῶν ἀρχόντων τῶν τελόντων αὐτὰ τίθεσθαι ἐκέλευσεν.

ταῦτα μὲν ὕστερον ἔπραξεν, τότε δὲ σωθεὶς τὰς διαθήκας ἐσή- 31
 νεργε μὲν ἐς τὸ σενέδριον καὶ ἀναλέξασθαι ἠθέλησεν, ἐνδεικνύμενος
 τοῖς ἀνθρώποις ὅτι οὐδένα τῆς ἀρχῆς διάδοχον καταλειποῦς ἦν,
 οὐ μέντοι καὶ ἀνέγνω· οὐδεὶς γὰρ ἐπέτρειπεν. ἐθαύμαζον μέντοι 2
 καὶ πάνν πάντες αὐτοῦ ὅτι τὸν Μάρκελλον καὶ ὡς γαμβρὸν καὶ
 ὡς ἀδελφιδοῦν ἀγαπῶν, καὶ ἄλλας τε αὐτῷ τιμὰς διδούς καὶ τὴν
 ἐσορτὴν ἣν ἐκ τῆς ἀγορανομίας ἐπετέλει συνδιαθεὶς λαμπρῶς, ὥστε 3
 τὴν τε ἀγορὰν ἐν παντὶ τῇ θέρει παραπετάσμασι κατὰ χορυφὴν
 διαλαβεῖν καὶ ὀρχηστὴν τινα ἱππέα γυναικὰ τε ἐπιφανῆ ἐς τὴν
 ὀρχήστραν ἐσαγαγεῖν, ὅμως τὴν μοναρχίαν οὐκ ἐπίστευσεν, ἀλλὰ
 καὶ τὸν Ἀγρίππαν αὐτοῦ προετίμησεν. οὕτως, ὡς ἔοικεν, οὐδέπω 4
 τῇ τοῦ μεираκίου γνώμῃ ἐθάρσει, ἀλλ' ἦτοι τὸν δῆμον τὴν ἐλευθε-
 ρίαν κομίσασθαι ἢ καὶ τὸν Ἀγρίππαν τὴν ἡγεμονίαν παρ' ἐκείνου
 λαβεῖν ἠθέλησεν· εὐ τε γὰρ ἡπίστατο προσφιλεῖ σφίσι ἐς τὰ μά-
 λιστα αὐτὸν ὄντα, καὶ οὐκ ἐβούλετο παρ' ἑαυτοῦ δὴ δοκεῖν αὐτὴν 32
 τηδεῖως τῷ Ἀγρίππᾳ διὰ τοῦτο ἔχοντα, ἐς τὴν Συρίαν εὐθὺς τὸν
 Ἀγρίππαν, μὴ καὶ διατριβὴ τις καὶ ἀνιμαχία αὐτοῖς ἐν ταῦτῳ
 οὐσι συμβῆ, ἔστειλεν. καὶ ὅς ἐκ μὲν τῆς πόλεως εὐθὺς ἐξώρμησεν,
 οὐ μέντοι καὶ ἐς τὴν Συρίαν ἀφίκετο, ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον μετριάζων
 ἐκεῖσε μὲν τοὺς ὑποστρατήγους ἔπειμεν, αὐτὸς δὲ ἐν Λέσβῳ διέτριπεν.

ταῦτά τε οὕτως ὁ Αὔγουστος ἐποίησε, καὶ στρατηγούς δέκα, 2
 ὡς οὐδὲν ἔτι πλειόνων δέόμενος, ἀπέδειξεν· καὶ τοῦτο καὶ ἐπὶ πλείω
 ἔτη ἐγένετο. ἔμελλον δὲ αὐτῶν οἱ μὲν ἄλλοι τὰ αὐτὰ ἄπερ καὶ
 πρόσθεν ποιήσιν, δύο δὲ ἐπὶ τῇ διοικήσει ὅσα ἔτη γενήσεσθαι.
 διατάξας δὲ ταῦτα ὡς ἕκαστα, ἀπέιπε τὴν ὑπατείαν ἐς Ἀλβανὸν 3

- ἐλθῶν· ἐπεὶ γὰρ αὐτός, ἔξ ὧπερ τὰ πράγματα κατέστη, καὶ τῶν ἄλλων οἱ πλείους δι' ἔτους ἤρξαν, ἐπισχεῖν τε τοῦτο αὐτῷ, ὅπως ὅτι πλείστοι ὑπατεύωσιν, ἠθέλησε, καὶ ἔξω τοῦ ὕστερος αὐτὸ ἐποίησεν, ἵνα μὴ κωλυθῇ. καὶ ἐπὶ τε τούτῳ ἔπαινον ἔσχε, καὶ ὅτι Λούκιον ἀνθ' ἑαυτοῦ Σήσιον ἀνθεῖλετο, αἰεὶ τε τῷ Βρούτῳ συσπουδάσαντα καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις συστρατεύσαντα, καὶ ἔτι καὶ τότε καὶ μνημονεύοντα αὐτοῦ καὶ εἰκόνας ἔχοντα καὶ ἐπαίνους ποιούμενον· τό τε γὰρ φιλικὸν καὶ τὸ πιστὸν τοῦ ἀνδρὸς οὐ μόνον οὐκ ἐμίσησεν ἀλλὰ καὶ ἐτίμησεν. καὶ διὰ ταῦτα ἡ γερονσία δῆμαρχόν τε αὐτὸν διὰ βίου εἶναι ἐψηφίσατο, καὶ χρηματίζειν αὐτῷ περὶ ἐνός τινος ὅτου ἂν ἐθελήσῃ καθ' ἐκάστην βουλὴν, κἂν μὴ ὑπατεύῃ, ἔδωκεν, τὴν τε ἀρχὴν τὴν ἀνθύπατον ἔσαι καθάπαξ ἔχειν ὥστε μῆτε ἐν τῇ ἐσόδῳ τῇ εἴσῳ τοῦ πωμηγίου κατατίθεσθαι αὐτὴν μὴτ' αὐτῷ ἀνανεοῦσθαι, καὶ ἐν τῷ ὑπηκόῳ τὸ πλεῖον τῶν ἐκασταχόθι ἀρχόντων ἰσχύειν ἐπέτρεψεν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἐκεῖνος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν αὐτοκράτορες ἐν νόμῳ δὴ τινι τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῇ ἑξουσίᾳ τῇ δημαρχικῇ ἐχρήσαντο· τὸ γὰρ τοι ὄνομα αὐτὸ τὸ τῶν δημάρχων οὐθ' ὁ Αὐγουστος οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς αὐτοκράτωρ ἔσχεν.
- 33 καὶ μοι δοκεῖ ταῦθ' οὕτω τότε οὐκ ἐκ κολακείας ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τιμηθεὶς λαβεῖν. τὰ τε γὰρ ἄλλα ὡς ἐλευθέρους σφίσι προσεφέρετο, καὶ ἐπειδὴ ὁ μὲν Τηριδάτης αὐτός, παρὰ δὲ δὴ τοῦ Φραάτου πρέσβεις, ἐφ' οἷς ἀντενεκάλουν ἀλλήλοις ἀφίκοντο, ἐς τὴν βουλὴν αὐτοὺς ἐσήγαγε, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιτραπείς παρ' αὐτῆς τὴν διάγνωσιν τὸν μὲν Τηριδάτην τῷ Φραάτῃ οὐκ ἔξεδωκεν, τὸν δὲ νῖδον αὐτῷ, ὃν πρότερον παρ' ἐκείνου λαβὼν εἶχεν, ἀπέπεμψεν ἐπὶ τῷ τοῦς τε αἰχμαλώτους καὶ τὰ σημεῖα τὰ στρατιωτικὰ τὰ ἐν τε τῇ τοῦ Κράσσου καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἀντωνίου συμφορᾷ ὕλόντα κομίσασθαι.
- 3 καὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἔτι ἀγορανόμον τέ τινα τῶν καταδεεστέρων ἀποθανόντα Γάιος Καλπούρνιος, καίτοι προηγορανομικῶς ἐν τοῖς ἀμείνοσι, διεδέξατο, ὅπερ ἐπ' οὐδενὸς ἄλλον μνημονεύεται γερόμενον· κἂν ταῖς ἀροχαῖς δύο καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπολιάρχησαν, καὶ εἰς γέ τις αὐτῶν οὐδ' ἐς μειράκιόν ποω τελῶν ὅμως ἤρξεν.
- 4 αἰτίαν μὲν οὖν ἡ Λιβία τοῦ θανάτου τοῦ Μαρκελλοῦ ἔσχεν, ὅτι τῶν νείων αὐτῆς προετιτίμητο· ἐς ἀμφίβολον δ' οὖν ἡ ὑποψία αὕτη καὶ ὑπ' ἐκείνου τοῦ ἔτους καὶ ὑπὸ τοῦ ἑπειτα, οὕτω νοσῶδων γενομένων ὥστε πάνυ πολλοὺς ἐν αὐτοῖς ἀπολέσθαι, κατέστη.
- 5 καὶ φιλεῖ γὰρ πως αἰεὶ τι πρὸ τῶν τοιούτων προσημαίνεσθαι, τότε μὲν λύκος τε ἐν τῷ ὕστει συνελήφθη, καὶ πῦρ χειμῶν τε πολλοῖς

οικοδομήμασιν ἐλυμήνατο, ὃ τε Τίβερις ἀνέξηθεις τήν τε γέφυραν τήν ξυλίνην κατέστυρε καὶ τήν πόλιν πλωτὴν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐποίησεν.

τῷ δ' ἐπιγενομένῳ ἔτει, ἐν ᾧ Μάρκος τε Μάρκελλος καὶ Λού- ΝΔ
κιος Ἀρρουντίος ὑπάτευσαν, ἥ τε πόλις πελαγίσαντος αὐθις τοῦ 732
ποταμοῦ ἐπλεύσθη, καὶ κερανοῖς ἄλλα τε πολλὰ ἐβλήθη καὶ οἱ
ἀνδριάντες οἱ ἐν τῷ πυρναίῳ, ὥστε καὶ τὸ δόρυ ἐκ τῆς τοῦ Ἀβ-
γούστου χειρὸς ἐκπεσεῖν. πονούμενοι οὖν ὑπὸ τε τῆς νόσου καὶ ²
ὑπὸ τοῦ λιμοῦ (ἐν τε γὰρ τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ ὁ λοιμὸς ἐγένετο καὶ
τὴν χώραν οὐδεὶς εἰργάσατο· δοκῶ δ' ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἔξω χωρίοις
τὸ αὐτὸ τοῦτο συντηρέχθη) νομίσαντες οἱ Ῥωμαῖοι οὐκ ἄλλως σφίσι
ταῦτα συμβεβηκέναι, ἀλλ' ὅτι μὴ καὶ τότε ὑπατεύοντα τὸν Ἀβ-
γούστον ἔσχον, δικτάτορα αὐτὸν ἠθέλησαν προχειρίσασθαι, καὶ τήν ³
τε βουλὴν κατακλείσαντες ἐς τὸ συνέδριον ἐπηγάγκασαν τοῦτο ψη-
φίσασθαι, ἀπειλούντες σφας καταπρήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα τὰς
ῥάβδους τὰς τέσσαρας καὶ εἴκοσι λαβόντες προσῆλθον αὐτῷ, δικ-
τάτορά τε ἅμα δεόμενοι λεχθῆναι καὶ ἐπιμελητὴν τοῦ σίτου, καθά-
περ ποτὲ τὸν Πομπήιον, γενέσθαι. καὶ ὅς τοῦτο μὲν ἀναγκαίως ⁴
ἐδέξατο, καὶ ἐκέλευσε δύο ἄνδρας τῶν πρὸ πέντε πον ἀεὶ ἐτῶν
ἐστρατηγηκότων πρὸς τὴν τοῦ σίτου διανομὴν κατ' ἔτος αἰρεῖσθαι,
τὴν δὲ δικτατορίαν οὐ προσήκατο, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσθῆτα προσκα-
τεροῆξεν, ἐπειδὴ μηδένα τρόπον ἄλλως σφᾶς ἐπισχεῖν, μήτε δια-
λεγόμενος μήτε δεόμενος, ἠδυνήθη· τήν τε γὰρ ἐξουσίαν καὶ τὴν ⁵
τιμὴν καὶ ὑπὲρ τοὺς δικτάτορας ἔχων, ὁρθῶς τό τε ἐπίφθονον καὶ
τὸ μισητὸν τῆς ἐπικλήσεως αὐτῶν ἐφυλάττετο. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ²
καὶ τιμητὴν αὐτὸν διὰ βίου χειροτονῆσαι βουλομένων ἐποίησεν·
οὔτε γὰρ τὴν ἀρχὴν ὑπέστη, καὶ εὐθὺς ἐτέρους τιμητὰς, Παῦλόν
τε Αἰμίλιον Λέπιδον καὶ Λούκιον Μουνάτιον Πλάγκον, τοῦτον μὲν
ἀδελφὸν τοῦ Πλάγκου ἐκείνου τοῦ ἐπικληροχθέντος ὄντα, τὸν δὲ δὴ
Λέπιδον αὐτὸν τότε θανατωθέντα, ἀπέδειξεν. ἔσχατοι οὗτοι τὴν ²
τιμητείαν ἰδιῶται ἅμα ἔσχον, ὥσπερ πον καὶ παραχορῆμα αὐτοῖς
ἐδηλώθη· τὸ γὰρ βῆμα ἀφ' οὗ τι πράξαιν τῶν προσηκόντων σφίσιν
ἔμελλον, συνέπεσεν ἀναβάντων αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ἀρχῆς ἡμέρᾳ
καὶ συννετρίβη, καὶ μετὰ τοῦτο οὐδένες ἄλλοι τιμηταὶ ὅμοιοι αὐτοῖς
ἅμα ἐγένοντο. καὶ τότε δὲ ὁ Ἀγούστος, καίπερ ἐκείνων αἰρεθέν- ³
των, πολλὰ τῶν ἐς αὐτοὺς ἀνηκόντων ἔπραξεν. τῶν τε συσσιτίων
τὰ μὲν παντελῶς κατέλυσε, τὰ δὲ πρὸς τὸ σωφρονέστερον συνέστειλεν.
καὶ τοῖς μὲν στρατηγοῖς τὰς πανηγύρεις πάσας προσέταξεν, ἔκ τε

- ⁴ τοῦ δημοσίου δίδοσθαι τι αὐτοῖς κελεύσας, καὶ προσαπειπὼν μήτε ἐς ἐκείνας οἰκοθῆν τινα πλεῖον τοῦ ἑτέρου ἀναλλοκεῖν μήθ' ὀπλομαχίαν μήτ' ἄλλως εἰ μὴ ἡ βουλὴ ψηφίσαιτο, μήτ' αὖ πλεονάκεις ἢ δις ἐν ἐκάστῳ ἔτει, μήτε πλειόνων εἰκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν ποιεῖν· τοῖς δ' ἀγορανόμοις τοῖς κορυναίοις τὴν τῶν ἐμπιπραμένων κατὰ
- ⁵ σβεσιν ἐνεχείρισεν, ἑξακοσίους σφίσι βοηθοὺς δοῦλους δούς. ἐπειδὴ τε καὶ ἱππεῖς καὶ γυναικες ἐπιφανεῖς ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ καὶ τότε γε ἐπεδείξαντο, ἀπηγόρευσεν οὐχ' ὅτι τοῖς παισὶ τῶν βουλευτῶν, ὅπερ πον καὶ πρὶν ἐκεκόλυτο, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, τοῖς γε ἐν τῇ ἱππιάδι δῆλον ὅτι ἔξεταζομένοις, μηδὲν ἔτι τοιοῦτο δοῦν.
- ³ καὶ ἐν μὲν τούτοις τό τε τοῦ νομοθέτου καὶ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ σχῆμα καὶ ὄνομα ἐπεδείκνυτο, ἐν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις ἐμετρίαζεν, ὥστε καὶ φίλοις τισὶν εὐθινομένοις παραγίγνεσθαι. Μάρκον τέ τινας Πρίμου αἰτίαν ἔχοντος ὅτι τῆς Μακεδονίας ἄρχων Ὀδρῦσαις ἐπολέμησε, καὶ λέγοντος τοτὲ μὲν τῇ τοῦ Ἀγνούστου τοτὲ δὲ τῇ τοῦ Μαρκέλλου γνώμῃ τοῦτο πεποιημέναι, ἔς τε τὸ δικαστήριον ἀντεπάγγελτος ἦλθε, καὶ ἐπερωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ
- ³ εἰ προστάξειεν οἱ πολεμῆσαι, ἔξαρκος ἐγένετο. τοῦ τε συναγορευόντος τῷ Πρίμῳ Λικινίου Μουρήνου ἄλλα τε ἐς αὐτὸν οὐκ ἐπιτήδεια ἀπορρήψαντος, καὶ πνυθόμενου "τί δὴ ἐνταῦθα ποιεῖς, καὶ τίς σε ἐκάλεσεν;" τοσοῦτο μόνον ἀπεκρίνατο ὅτι τὸ δημοσίον. ἐπὶ οὖν τούτοις ὑπὸ μὲν τῶν εὐφρονούντων ἐπηρείτο, ὥστε καὶ τὸ τὴν βουλὴν ἀθροῖζειν ὁσάκις ἂν ἐθέλῃσιν λαβεῖν, τῶν δ' ἄλλων τινὲς
- ⁴ κατεφρόνησαν αὐτοῦ. ἀμέλει καὶ τοῦ Πρίμου οὐκ ὀλίγοι ἀπεψηφίσαντο, καὶ ἐπιβουλήν ἕτεροι ἐπ' αὐτῷ συνέστησαν. Φάνιος μὲν γὰρ Καπίων ἀρχηγὸς αὐτῆς ἐγένετο, συνεπελάβοντο δὲ καὶ ἄλλοι· καὶ σφίσι καὶ ὁ Μουρήνας συνομομοκῆναι, εἴτ' οὖν ἀληθῶς εἴτε καὶ ἐκ διαβολῆς, ἐλέχθη, ἐπειδὴ καὶ ἀκράτῳ καὶ κατακορεῖ παρρη-
- ⁵ σία πρὸς πάντας ὁμοίως ἐχοῖτο. καὶ οὐ γὰρ ὑπέμειναν τὸ δικαστήριον, ἐρήμην μὲν ὥς καὶ φευξόμενοι ἦλθον, ἀπεσφάγησαν δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον, οὐδὲ ἐπήρκεσαν τῷ Μουρήνῳ οὔτε ὁ Προκουλήσιος ἀδελφὸς ὢν οὔτε ὁ Μαικήνας τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ συνοικῶν,
- ⁶ καίπερ ἐς τὰ πρῶτα ὑπὸ τοῦ Ἀγνούστου τιμώμενοι. ὥς δ' οὖν καὶ τούτους τῶν δικαζόντων τινὲς ἀπέλυσαν, ἐνομοθέτησε μήτε κρόφα τὰς ψήφους ἐν ταῖς ἐρήμοις δίκαις φέρεσθαι, καὶ πάσαις αὐταῖς τὸν εὐθινόμενον ἀλίσκεσθαι. καὶ ὅτι γε ταῦτ' οὐχ' ἐπ' ὀργῆς ἀλλ' ὥς καὶ συμφέροντα τῷ δημοσίῳ διέταξεν, ἰσχυρῶς διέ-
- ⁷ δειξεν· τοῦ γούν πατρὸς τοῦ Καπίωνος τὸν μὲν ἕτερον τῶν δούλων τῶν συμφυρόντων τῷ νείῃ ἐλευθερώσαντος, ὅτι ἀμύναι οἱ θνήσκοντι

ἤθελσε, τὸν δὲ ἕτερον τὸν προδόντα αὐτὸν διὰ τε τῆς ἀγορᾶς μέσης μετὰ γραμμίων τὴν αἰτίαν τῆς θανατώσεως αὐτοῦ δηλοῦντων διαγαγόντος καὶ μετὰ ταῦτα ἀνασταυρώσαντος, οὐκ ἠγανάκτησεν. καὶ ἐξηκέσατο πᾶσαν τὴν τῶν οὐκ ἀρεσκομένων τοῖς πρα-⁸ χθεῖσι μέμψιν, εἰ μὴ καὶ θυσίας ὥς καὶ ἐπὶ νίκῃ τινὶ καὶ ψηφισθείσας περιεῖδε καὶ γενομένας.

τότε δ' οὖν καὶ τὴν Κύπρον καὶ τὴν Γαλατίαν τὴν Ναρβω-⁴ νησίαν ἀπέδωκε τῷ δήμῳ ὥς μηδὲν τῶν ὀπλων αὐτοῦ δεομένας· καὶ οὕτως ἀνθρώπατοι καὶ ἐς ἐκεῖνα τὰ ἔθνη πέμπεσθαι ἤρξαντο. καὶ τὸν τοῦ Διὸς τοῦ βροντῶντος ἐπικαλουμένου ναὸν καθιέρωσεν·² περὶ οὗ δύο ταῦτα παραδίδονται, ὅτι τότε τε ἐν τῇ ἱερουργίᾳ βρονταὶ ἐγένοντο, καὶ μετὰ ταῦτα ὄναρ τῷ Ἀγούστῳ τοιόνδε ἐπέστη. τῶν γὰρ ἀνθρώπων, τὸ μὲν τι πρὸς τὸ ξένον καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶδους, τὸ δὲ καὶ ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἀγούστου ἴδρυτο, μέγιστον δὲ ὅτι πρῶτῳ οἱ ἀνιόντες ἐς τὸ Καπιτώλιον ἐνετύγχανον,³ προσερχομένων τε αὐτῷ καὶ σεβόντων, ἔδοξε τὸν Αἰῶ τὸν ἐν τῷ μεγάλῳ ναῷ ὄντα ὁρῆν ὥς καὶ τὰ δεύτερα αὐτοῦ φερόμενον ποι-εῖσθαι, καὶ ἐκ τούτου ἐκείνῳ τε εἰπεῖν ἔλεγεν ὅτι προφύλακα τὸν βροντῶντα ἔχοι, καὶ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, κώδωνα αὐτῷ περιῆψε,⁴ βεβαιῶν τὴν ἀνείρωξιν· οἱ γὰρ τὰς συνοικίας νύκτωρ φυλάσσοντες κω-δωνοφοροῦσιν, ὅπως σημαίνειν σφίσιν ὁπότεν βουληθῶσι δύνωνται.

ἐν μὲν δὴ τῇ Ῥώμῃ ταῦτ' ἐγένετο, ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς τοῦ-⁵ τους χρόνους καὶ οἱ Κάνταβροι οἱ τε Ἀστῦρες ἐπολέμησαν αὐτοῖς, οὗτοι μὲν διὰ τε τρυφὴν καὶ δι' ὠμότητα τοῦ Καρισίου, οἱ δὲ δὴ Κάνταβροι, ἐπειδὴ ἐκείνους τε νεωτερίζοντας ᾔσθοντο καὶ τοῦ ἄρ-χοντός σφιν Γαῖον Φουρνίου κατεφρόνησαν, ὅτι τε νεωστὶ ἀφῆκτο καὶ ὅτι ἄπειρον αὐτὸν τῶν παρ' ἑαυτοῖς πραγμάτων εἶναι ἔδοξαν. οὐ μέντοι καὶ ἐν τῷ ἔργῳ τοιοῦτός σφισιν ἐφάνη, ἀλλ' ἡττηθέντες² ἀμφοτέρω ὑπ' αὐτοῦ (καὶ γὰρ τῷ Καρισίῳ προσήμυνεν) ἐδουλώ-θησαν. καὶ τῶν μὲν Καντάβρων οὐ πολλοὶ ἐάλωσαν· ἐπειδὴ γὰρ ἀνέλπιστον τὴν ἐλευθερίαν ἔσχον, οὐδὲ ζῆν ἠθέλησαν, ἀλλ' οἱ μὲν³ τὰ ἐρύματα προεμπρήσαντες ἑαυτοὺς ἀπέσφαιζαν, οἱ δὲ καὶ ἐκείνοις ἐθελονταὶ συγκατεκαύθησαν, ἄλλοι δημοσίᾳ φαρμάκων ἐνεπλήσθη-σαν, ὥστε τό τε πλεῖστον καὶ τὸ ἀγριώτατον αὐτῶν φθαρῆναι· οἱ δ' Ἀστῦρες ὥς τάχιστα χωρίον τέ τι πολιορκοῦντες ἀπηλάθησαν καὶ μίχῃ μετὰ τοῦτ' ἐνικήθησαν, οὐκέτ' ἀντήρην ἀλλ' εὐθὺς ἐχειρώθησαν.

ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον οἱ Αἰθίοπες οἱ ὑπὲρ Αἰγύπ-⁴ του οἰκοῦντες προεχώρησαν μὲν μέχρι τῆς πόλεως τῆς Ἐλεφαντίνης

3. 7 3 τινὰ δὲ*
Suetonius.

4 3 4 εἰπεῖν, ὥς ἔλεγεν*

4 1 κώδωνας

ὠνομασμένης, πάντα τὰ ἐν ποσὶ πορθοῦντες, ἡγουμένης σφίσι Καν-
δάκης· περθόμενοι δὲ ἐνταῦθα πον Γάιον Πετρώνιον τὸν τῆς Αἰ-
γύπτου ἄρχοντα προσεῖναι, προαπῆλθον μὲν ὥς καὶ διαφενδόμενοι,
καταληφθέντες δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἡττήθησαν, καὶ τούτου καὶ ἐς τὴν
5 οἰκίαν αὐτὸν ἐπεσπίασαντο. καὶ καλῶς καὶ ἐκεῖ ἀγωνισάμενος πό-
λεις ἄλλας τε καὶ τὴν Ταράπην τὸ βασίλειον αὐτῶν ἔλαβεν. καὶ
ἐκείνη μὲν κατεσκάφη, ἐν ἑτέρῳ δὲ τινι χωρίῳ φρουρὰ κατελείφθη·
ὁ γὰρ Πετρώνιος μήτε περαιτέρω διὰ τε τὴν ἄμμον καὶ διὰ τὸ
καῦμα προελθεῖν μήτε κατὰ χώραν μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ με-
6 ναι καλῶς δυνήθεις ἀνεχώρησε, τὸ πλεῖον αὐτοῦ ἐπαγόμενος. καὶ
τούτῳ τῶν Αἰθιοπῶν τοῖς φρουροῖς ἐπιθεμένων ἀνθὶς τε ἐπ' αὐ-
τοὺς ἐστράτευσε, καὶ τοὺς σφετέρους ἐρούσατο, καὶ τὴν Κανδάκην
συμβῆναι οἱ ἠνάγκασεν.

6 ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, ὁ Αὔγουστος ἐς Σικελίαν ἦλθεν, ὅπως
καὶ ἐκείνην καὶ τὰλλα τὰ μέχρι τῆς Συρίας καταστήσεται. καὶ
αὐτοῦ ἐνταῦθα ἔτι ὄντος ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων τοὺς ὑπάτους
χειροτονῶν ἐστασίασεν, ὥστε καὶ ἐκ τούτου διαδειχθῆναι ὅτι ἀδύ-
2 νατον ἦν δημοκρατομένους σφᾶς σωθῆναι. μικροῦ γοῦν τινὸς ἐν
τε ταῖς ἀρχαιοσύναις καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς αὐταῖς κυριεύοντες ἐθορύβη-
σαν. ἐτηρεῖτο μὲν γὰρ ἡ ἑτέρα χώρα τῷ Αὐγούστῳ, καὶ διὰ τοῦτο
Μάρκος Αὔλλιος κατ' ἀρχὰς τοῦ ἔτους μόνος ἦρξεν· ἐκείνου δὲ μὴ
a. u. 733 δεξαμένου αὐτὴν Κύντιος τε Λέπιδος καὶ Λούκιος Σιλανὸς ἐσπου-
δαρχίασαν, καὶ οὕτω γε πάντα συνετάραξαν ὥστε καὶ τὸν Αὔγου-
3 στον ὑπὸ τῶν ἐμφορῶν ἀνακλήθῃναι. ἐπειδὴ δὲ οὐχ ὑπέστρεψε
μὲν, ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν ἀπέπεμψεν ἐπιτιμήσας σφίσι
καὶ κελεύσας ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπόντων τὴν ψῆφον δοθῆναι, οὐδὲν
μᾶλλον ἡσέχασαν, ἀλλὰ καὶ πάνυ αἰθὶς ἐστασίασαν καὶ διηρέχθη-
4 σαν, ὥστε τὸν Λέπιδον ὀψέ ποτε αἰρεθῆναι. ἀγανακτήσας οὖν
ἐπὶ τούτῳ ὁ Αὔγουστος, καὶ μήτε μόνῃ τῇ Ῥώμῃ σχολάζειν δυνά-
μενος μήτ' αὐτὸν ἄναρχον αὐτὴν καταλιπεῖν τολμῶν, ἔξιτει τινὰ αὐτῇ
ἐπιστῆσαι, καὶ ἔκρινε μὲν τὸν Ἀγρίππαν ἐπιτηδειότατον ἐς τοῦτο
5 εἶναι, βουλευθεὶς δὲ δὴ καὶ ἀξίωμα αὐτῷ μείζον περιθεῖναι, ἵνα καὶ
ἐκ τούτου ῥᾶν αὐτῶν ἄρχῃ, μετεπέμψατο αὐτόν, καὶ καταναγκάσας
τὴν γυναῖκα, καίπερ ἀδελφιδὴν αὐτοῦ οὖσαν, ἀπαλλάξαντα τῇ Ἰου-
λίᾳ συνοικῆσαι, ἐς τὴν Ῥώμην παραχοῆμα καὶ ἐπὶ τῷ γάμῳ καὶ
ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως διαχειρίσει ἐπεμψε, διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι ὁ
Μαικήρας συμβουλευομένων οἱ περὶ αὐτῶν τούτων εἰπεῖν λέγεται
ὅτι τηλικούτον αὐτὸν πεποίηκας ὥστε ἢ γαμβρὸν σου γενέσθαι ἢ
6 φρονεθῆναι. καὶ ὅς τὰ μὲν ἄλλα οἰδοῦντα ἔτι ἐεῶν κατεστήσατο,

τά τε ἱερὰ τὰ Αἰγύπτια ἐπεσιόντα αὐθις ἐς τὸ ἄστυ ἀνέστειλεν, ἀπειπὼν μηδὲν μηδ' ἐν τῷ προαστείῳ αὐτὰ ἐντὸς ὁγδόου ἡμισταδίου ποιεῖν· ταραχῆς δέ τις περὶ τὴν τοῦ πολιάρχου τοῦ διὰ τὰς ἀνοχὰς αἰρουμένου χειροτονίαν συμβάσης οὐκ ἐπεκράτησεν αὐτῆς, ἀλλ' ἄνευ τῆς ἀρχῆς ταύτης τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον διεγένοντο.

καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔπραττεν, ὁ δὲ Αὐγουστος τὰ τε ἄλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ διοικήσας, καὶ τὰς Συρακούσας ἐτέρας τέ τινες πόλεις ἀποίκους Ῥωμαίων ἀποδείξας ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπεραιώθη. καὶ Ἀσ- 2 κεδαιμονίους μὲν τοῖς τε Κυθήροις καὶ τῇ συσιτίᾳ ἐτίμησεν, ὅτι ἡ Λιβία, ὅτε ἐκ τῆς Ἰταλίας σὺν τε τῷ ἀνδρὶ καὶ σὺν τῷ νιῷ ἔφηνγεν, ἐκεῖ διέτριψεν· Ἀθηναίων δὲ τὴν τε Αἴγιαν καὶ τὴν Ἐρέτριαν (ἐκαρποῦντο γὰρ αὐτάς), ὥς τινές φασιν, ἀφείλετο, ὅτι τὸν Ἀντώνιον ἐσπούδασαν, καὶ προσέτι καὶ ἀπηγόρευσε σφισι μηδὲν πολίτην ἀργυρίῳ ποιεῖσθαι. καὶ αὐτοῖς ἐς ταῦτα ἔδοξε τὸ τῷ τῆς 3 Ἀθηνᾶς ἀγάλματι συμβὰν ἀποσκήψαι· ἐν γὰρ τῇ ἀκροπόλει πρὸς ἀνατολῶν ἰδρυμένον πρὸς τε τὰς δυσιὰς μετεστράφη καὶ αἷμα ἀπέπτυσεν. ὁ δ' οὖν Αὐγουστος τό τε Ἑλληνικὸν διήγαγε καὶ ἐς 4 Σάμον ἔπλευσεν, ἐνταῦθ' αὖτε ἐχέμασε, καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν ἐν τῷ ἔρι ἐν ᾧ Μάρκος τε Ἀπουλῆιος καὶ Πούπλιος Σίλιος ὑπάτευσαν ^{a. u.} 734 κομισθεὶς πάντα τὰ τε ἐκεῖ καὶ τὰ ἐν τῇ Βιθυνίᾳ διέταξεν, οὐχ 5 ὅτι τοῦ δήμου καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη καὶ τὰ πρότερά ἐδόκει εἶναι ἐν ὀλιγωρίᾳ αὐτὰ ποιησάμενος, ἀλλὰ καὶ πάνν πάντων σφῶν ὥς καὶ ἑαυτοῦ ὄντων ἐπιμεληθεὶς· τὰ τε γὰρ ἄλλα ὅσα περ καὶ προσῆχον ἦν ἐπηνόρωθωσε, καὶ χρήματα τοῖς μὲν ἐπέδωκε τοῖς δὲ καὶ ὑπὲρ τὸν φόρον ἐσενεγκεῖν προσέταξεν. τοὺς τε Κυζικηνούς, ὅτι Ῥωμαίους 6 τινὰς ἐν στάσει μαστιγώσαντες ἀπέκτειναν, ἐδουλώσατο. καὶ τοῦτο καὶ τοὺς Τυρίους τοὺς τε Σιδωνίους διὰ τὰς στάσεις ἐποίησεν, ἐν τῇ Συρίᾳ γενόμενος.

κὰν τούτῳ ὁ Φραάτης φοβηθεὶς μὴ καὶ ἐπιστρατεύσῃ οἱ, ὅτι 8 μηδέπω τῶν συγκειμένων ἐπεποιήκει τι, τὰ τε σημεῖα αὐτῷ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, πλὴν ὀλίγων οἱ ὑπ' αἰσχύνῃς σφᾶς ἐφθειραν ἢ καὶ κατὰ χώραν λαθόντες ἔμειναν, ἀπέπειψεν. καὶ αὐτοὺς ἐκεῖ- 2 ρος ὥς καὶ πολέμῳ τινὶ τὸν Πάρθον νενικηκὸς ἔλαβεν· καὶ γὰρ ἐφρόνει μέγα, λέγων ὅτι τὰ πρότερόν ποτε ἐν ταῖς μάχαις ἀπολό- μενα ἀκοντὶ ἐκεκόμιστο. ἀμέλει καὶ θυσίας ἐπ' αὐτοῖς καὶ νεῶν 3 Ἄρεος τιμωροῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, κατὰ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ φερετρίου ζήλωμα, πρὸς τὴν τῶν σημείων ἀνάθεσιν καὶ ψηφισθῆναι ἐκέλευσε καὶ ἐποίησεν, καὶ προσέτι καὶ ἐπὶ κέλῃτος ἐς τὴν πόλιν ἐσήλασε

7 2 3 ἐφείλετο ante ὥς? * 3 2 πρὸς] τῇ πρὸς 4 1 ὁ γοῦν *
8 3 2 τιμωροῦ κατὰ — φερετρίου τοῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ζήλωμα?

- 4 καὶ ἀψίδι τροπαιοφόρῳ ἐτιμήθη. ταῦτα μὲν ἐπ' ἐκείνοις ὕστερον ἐπράχθη· τότε δὲ αὐτός τε προστάτης τῶν περὶ τὴν Ῥώμην ὁδῶν αἰρεθεὶς καὶ τὸ χροσοῦν μίλιον κεκλημένον ἔστησε, καὶ ὁδοποιούς αὐταῖς ἐκ τῶν ἐστρατηγηκότων, ῥαβδούχοις δύο χρωμένους, προσ-
- 5 ἔταξεν. καὶ ἡ Ἰουλία τὸν Γάιον ὀνομασθέντα ἔτεκε, βουθυσία τέ τις τοῖς γενεθλίοις αὐτοῦ αἰδῖος ἐδόθη. καὶ τοῦτο μὲν ἐκ ψηφίσματος, ὥσπερ πον καὶ τᾶλλα, ἐγένετο· ἰδίᾳ δὲ δὴ οἱ ἀγορανόμοι ἵπποδρομίαν τε ἐν τοῖς τοῦ Ἀγνούστου γενεθλίοις καὶ θηρίων σφαι-
- 9 γὰς ἐποίησαν. ἐν μὲν οὖν τῇ πόλει ταῦτα ἐπράττετο, ὁ δὲ δὴ Ἀγνούστος τὸ μὲν ὑπῆζον κατὰ τὰ τῶν Ῥωμαίων ἔθνη διώκει, τὸ δὲ ἔνσπονδον τῷ πατρίῳ σφίσι τρόπῳ εἶα ἄρχεσθαι· οὐδ' ἠξίωσεν οὔτε ἐκείνῳ τι προσθέσθαι οὔτε ἕτερόν τι προσκλήσασθαι, ἀλλ' ἀκριβῶς ἀρκῆσθαι τοῖς ὑπάρχουσιν ἐδικαίον, καὶ τοῦτο καὶ τῇ βουλῇ ἐπέστει-
- 2 λεν. ὥστε πολέμου μὲν οὐδὲν τότε γ' ἐφήφατο, δυναστείας δὲ δὴ Ἰαμβλίχῳ τε τῷ Ἰαμβλίχου τὴν τῶν Ἀραβίων τὴν πατρίαν καὶ Ταρχονδιμότῳ τῷ Ταρχονδιμότου τὴν τῆς Κιλικίας, ἣν ὁ πατήρ αὐτοῦ ἔσχε, πλὴν παραθαλασσιδίων τινῶν ἔδωκεν· ἐκείνα γὰρ τῷ Ἀρχελᾶῳ μετὰ τῆς μικροτέρας Ἀρμενίας ἐχαρίσατο, ὅτι ὁ Μῆδος
- 3 ὁ πρὶν αὐτῆς βασιλεύων ἐτεθνήκει. τῷ τε Ἡρώδῃ Ζηροδόρῳ τινὸς τετραρχίαν, καὶ Μιθριδάτῃ τινὶ τὴν Κομμαγηνὴν, ἐπειδὴ τὸν πατέρα αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς ἀπεκτόνει, καίτοι παιδίσκῳ ἔν' ὄντι
- 4 ἐπέτρεψεν. τῶν τε Ἀρμενίων τῶν ἑτέρων τοῦ τε Ἀρταβάζου κατηγορησάντων καὶ τὸν Τιγράνην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὄντι μεταπεμψαμένων, ἔστειλε τὸν Τιβέριον, ὅπως τὸν μὲν ἐκβάλῃ
- 5 τῆς βασιλείας, τὸν δὲ ἐς αὐτὴν ἀποκαταστήσῃ. καὶ ἐπράχθη μὲν οὐδὲν τῆς παρασκευῆς αὐτοῦ ἄξιον· οἱ γὰρ Ἀρμένιοι τὸν Ἀρταβάζην προαπέκτειναν· ὁ δ' οὖν Τιβέριος, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ θυσίαι ἐπὶ τούτῳ ἐψηφίσθησαν, ἐσεμνύνετο ὥς καὶ κατ' ἀρετὴν τι ποιήσας.
- 6 καὶ ἦδη γε καὶ περὶ τῆς μοναρχίας ἐνενοεῖ, ἐπειδὴ πρὸς τοὺς Φίλιππους αὐτῷ προσελάνθοντι θόρυβός τέ τις ἐκ τοῦ τῆς μάχης χωρίου ὥς καὶ ἐκ στρατοπέδου ἠκούσθη, καὶ πῦρ ἐκ τῶν βωμῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἐν τῷ ταφρεύματι ἰδρυθέντων αὐτόματον ἀνέλαμψεν.
- 7 Τιβέριος μὲν δὴ ἐκ τούτων ἐγανροῦτο, ὁ δὲ Ἀγνούστος ἐς τε τὴν Σάμον ἐπανήλθε κἀνταῦθα αὖθις ἐχείμασε, καὶ ἐκείνοις τε ἐλευθερίαν μισθὸν τῆς διατριβῆς ἀντέδωκε, καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα προσ-
- 8 διώκhsen. πάμπολλαι γὰρ δὴ πρεσβεῖαι πρὸς αὐτὸν ἀφίκοντο, καὶ οἱ Ἰνδοὶ προκηρυκευσάμενοι πρότερον φίλιαν τότε ἐσπέισαντο, δῶρα

πέμφαντες ἄλλα τε καὶ τίγρεις, πρῶτον τότε τοῖς Ῥωμαίοις, νομίζω
 δ' ὅτι καὶ τοῖς Ἑλλησιν, ὁφθαλμοῖς. καὶ τι καὶ μειράκιόν οἱ ἄνεν
 ὄμων, οἷους τοὺς Ἑρμῆς ὁρῶμεν, ἔδωκαν. καὶ μέντοι τοιοῦτον ὃν 9
 ἐκεῖνο ἐς πάντα τοῖς ποσὶν ἅτε καὶ χερσὶν ἐχοῖτο, τόσον τε αὐτοῖς
 ἐνέτεινε καὶ βέλη ἠφίει καὶ ἐσάλπιζεν, οὐκ οἶδ' ὅπως· γράφω γὰρ
 τὰ λεγόμενα. εἰς δ' οὖν τῶν Ἰνδῶν Ζάγμαρος, εἴτε δὴ τοῦ τῶν 10
 σοφιστῶν γένους ὢν, καὶ κατὰ τοῦτο ὑπὸ φιλοτιμίας, εἴτε καὶ ὑπὸ
 τοῦ γήρως κατὰ τὸν πάτριον νόμον, εἴτε καὶ ἐς ἐπίδειξιν τοῦ τε
 Ἀγνοῦστος καὶ τῶν Ἀθηναίων (καὶ γὰρ ἐκεῖσε ἦλθεν) ἀποθανεῖν 11
 ἐθελήσας ἐμνήθη τε τὰ τοῖν θεοῖν, τῶν μυστηρίων καίπερ οὐκ ἐν
 τῷ καθήκοντι καιρῷ, ὥς φασί, διὰ τὸν Ἀγνοῦστον καὶ αὐτὸν με-
 μυημένον γενομένων, καὶ πνυρὶ ξαντὸν ζῶντα ἐξέδωκεν.

ὑπάτερε μὲν δὴ ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ Γάιος Σέντιος· ἐπεὶ δὲ καὶ 10
 τὸν συνῆρξοντα αὐτῷ προσαποδειχθῆναι ἔδει (ὁ γὰρ Ἀγνοῦστος 735
 οὐδὲ τότε τηρηθεῖσάν οἱ τὴν ἀρχὴν ἐδέξατο), σιάσις τε αὐτῆς ἐν
 τῇ Ῥώμῃ συνήρξθη καὶ σφαγαὶ συνέβησαν, ὥστε τοὺς βουλευτὰς
 φρουρὰν τῷ Σεντίῳ ψηφίσασθαι. ἐπειδὴ δὲ μήτε ἠθέλησεν αὐτῇ 2
 χρῆσθαι, πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀγνοῦστον, μετὰ δύο ῥαβδούχων
 ἕκαστον, ἐπεμψαν. μαθὼν οὖν ταῦτα ἐκεῖνος, καὶ συνιδὼν ὅτι
 οὐδὲν πέρας τοῦ κακοῦ γενήσοιτο, οὐκέτ' αὐτοῖς ὁμοίως ὥσπερ καὶ
 πρὶν προσηνέχθη, ἀλλ' ἔκ τε τῶν πρεσβευτῶν αὐτῶν Κύντον Λου-
 κρήτιον, καίπερ ἐν τοῖς ἐπικηρυχθεῖσιν ἀναγραφέντα, ὑπάτον ἀπέ-
 δεῖξε, καὶ αὐτὸς ἐς τὴν Ῥώμην ἠπέλχθη. καὶ αὐτῷ ἐπὶ τε τούτοις 3
 καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ προαχθεῖσι πολλὰ καὶ
 παντοῖα ἐψηφίσθη· ὃν οὐδὲν προσήκατο, πλὴν τύχῃ τε ἐπαναγώγῳ
 (οὕτω γὰρ πῶς αὐτὴν ἐκάλεσαν) βωμὸν ἰδρυθῆναι καὶ τὴν ἡμέραν
 ἦν ἀφίξιτο ἐν τε ταῖς ἱερομηνίαις ἀριθμεῖσθαι καὶ ἀγνουστάλια
 ὀνομαζέσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ὥς αἱ τε ἀρχαὶ καὶ οἱ ἄλλοι προαπαν- 4
 τῆσαι οἱ προπαρεσκευάσαντο, νύκτωρ ἐς τὴν πόλιν ἐσεκομίσθη, καὶ
 τῇ ὑστεραίᾳ τῷ τε Τιβερίῳ τὰς τῶν ἐστρατηγηκότων τιμὰς ἔδωκε,
 καὶ τῷ Δρούσῳ πέντε ἔτεσι θάσσον παρὰ τὰ νομιζόμενα τὰς ἀρχὰς
 αἰτῆσαι προσεπέτρεψεν. ἐπειδὴ τε μηδὲν ὁμολόγει ὅσα τε ἀπόντος 5
 αὐτοῦ στασιάζοντες καὶ ὅσα παρόντος φοβούμενοι ἔπρασσον, ἐπρ-
 μελητής τε τῶν τρόπων ἐς πέντε ἔτη παρακληθεὶς δὴ ἐχειροτονήθη,
 καὶ τὴν ἔξουσίαν τὴν μὲν τῶν τιμητῶν ἐς τὸν αὐτὸν χρόνον τὴν
 δὲ τῶν ὑπάτων διὰ βίον ἔλαβεν, ὥστε καὶ ταῖς δώδεκα ῥάβδοις
 αἰὶ καὶ πανταχοῦ χρῆσθαι, καὶ ἐν μέσῳ τῶν αἰὶ ὑπατευνόντων ἐπὶ
 τοῦ ἀρχικοῦ δόφρου καθίεσθαι. ψηφισάμενοι δὲ ταῦτα διορδοῦν 6

9 2 τε] τε γὰρ?

3 ἐπέτεινε*

10 5 αὐτὸν om

6 γενό-

μενον

10 1 1 ἐκείνῳ] ἐν ᾧ

2 1 μηδὲν?

τε πάντα αὐτὸν καὶ νομοθετεῖν ὅσα βούλοιο ἡξίουν, καὶ τοὺς τε νόμους τοὺς γραφησομένους ὑπ' αὐτοῦ Ἀγνούστους ἐκείθεν ἤδη προσηγόρευον, καὶ ἐμμένειν σφίσιν ὁμόσαι ἤθελον. ὁ δὲ τὰ μὲν
 7 ἄλλα ὡς καὶ ἀναγκαῖα ἐδέξατο, τοὺς δ' ὅρκους ἀφῆκεν αὐτοῖς· καὶ γὰρ εὖ ἤδει ὅτι, εἰ μὲν ἀπὸ γνώμης τι ψηφίσαιντο, τηρήσουσιν αὐτὸ κἂν μὴ ὁμόσωσιν, εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν αὐτοῦ, κἂν μυρίας πίστεις ἐπαγῶσι, προτιμήσουσιν.

Ἀγνούστος μὲν δὴ ταῦτα ἐποίει, καὶ τις τῶν ἀγορανόμων ἐθε-
 11 λοντῆς ὑπὸ πενίας ἀπέιπε τὴν ἀρχήν· Ἀγρίππας δὲ ὡς τότε ἐς τὴν Ῥώμην ἐκ τῆς Σικελίας πεμφθεὶς διώκησε τὰ κατεπείγοντα, ταῖς Γαλατίας προσετάχθη· ἐν τε γὰρ ἀλλήλοις ἐστασίαζον καὶ ὑπὸ
 2 τῶν Κελτῶν ἐκακοῦντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐκεῖνα ἐς Ἰβηρίαν μετέστη· οἱ γὰρ Κάνταβροι οἱ ζωροηθέντες τε ἐν τῷ πολέμῳ καὶ προθέντες τοὺς τε δεσπότας σφῶν ὡς ἕκαστοι ἀπέκτειναν, καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν ἐπανελθόντες πολλοὺς συναπέστησαν, καὶ μετ' αὐτῶν
 3 χωρία καταλαβόντες καὶ ἐντειχισάμενοι τοῖς τῶν Ῥωμαίων φρουροῖς ἐπεβούλεον. ἐπ' οὖν τούτους ὁ Ἀγρίππας ἐπιστρατεύσας ἔσχε μὲν
 4 τι καὶ πρὸς τοὺς στρατιώτας ἔργον· πρεσβύτεροι γὰρ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν ὄντες καὶ τῇ συνεχείᾳ τῶν πολέμων τετραχωμένοι, τοὺς τε Καντάβρους ὡς καὶ δυσπολεμήτους δεδιότες, οὐκ ἐλείθοντο αὐτῷ.
 5 ἀλλ' ἐκείνους μὲν, τὰ μὲν νοθεύσας τὰ δὲ παραμυθησάμενος τὰ δὲ καὶ ἀπειλήσας, διὰ ταχέων πειθαρχῆσαι ἐποίησεν, πρὸς δὲ δὴ τοὺς Καντάβρους πολλὰ προσέπειται· καὶ γὰρ ἐμπειρία πραγμάτων, ἅτε τοῖς Ῥωμαίοις δεδουλευκότες, καὶ ἀπογνώσει τοῦ μὴ ἂν ἔτι
 6 σωθῆναι ὑλόντες ἐχρῶντο. τέλος δὲ ποτε συχνὸς μὲν ἀποβαλὼν τῶν στρατιωτῶν, συχνὸς δὲ καὶ ἀτιμώσας ὅτι ἡττῶντο (τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ στρατόπεδον ὅλον Ἀγνούστον ἐπωνομασμένον ἐκώλυσεν οὕτως ἔτι καλεῖσθαι), τοὺς τε ἐν τῇ ἡλικίᾳ πολεμίους πάντας ὀλίγον διέφθειρε καὶ τοὺς λοιποὺς τὰ τε ὅπλα ἀφείλετο καὶ ἐς τὰ
 7 πεδία ἐκ τῶν ξερμινῶν κατεβίβασεν. οὐ μὴν οὔτε ἐπέστειλέ τι τῇ βουλῇ περὶ αὐτῶν, οὔτε τὰ ἐπινίκια καίτοι ἐκ τῆς τοῦ Ἀγνούστου προστάξεως ψηφισθέντα προσήκατο, ἀλλ' ἐν τε τούτοις ἐμετρίαζεν ὥσπερ εἰώθει, καὶ γνώμην ποτὲ ὑπὸ τοῦ ὑπάτου ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ
 8 αὐτοῦ ἐρωτηθεὶς οὐκ ἔδωκεν. τό τε ὕδωρ τὸ Παρθένιον καλούμενον τοῖς ἰδίῳις τέλεσιν ἐσαγαγὼν Ἀγνούστον προσηγόρευσεν. καὶ οὕτω γε ἐκεῖνος ἐπ' αὐτῷ ἔχαιρεν ὥστε σπάνεώς ποτε οἶνον γενομένης, καὶ τῶν ἀνθρώπων δεινὰ διαβοώντων, ἱκανότατα ἔφη τὸν Ἀγρίππαν προνοηκέναι ὥστε μὴ δάψῃ ποτὲ αὐτοὺς ἀπολέσθαι.

6 2 αὐτὰ 7 1 ὡς] ὡς ἅτε* 2 τηροῦσιν 3 ὁμολογήσωσιν
 4 προξενήσουσιν 11 7 3 σπάνιός*

τοιοῦτος μὲν δὴ οὗτος ὁ ἀνὴρ ἦν· τῶν δὲ δὴ ἄλλων τινες οὐχ 12
 ὅτι τὰ αὐτὰ αὐτῷ πράσσοντες, ἀλλ' οἱ μὲν ληστὰς συλλαμβάνοντες
 οἱ δὲ πόλεις στασιαζούσας καταλλάσσοντες, καὶ ἐπωρέγοντο τῶν
 νικητηρίων καὶ ἐπεμπον αὐτά. ὁ γὰρ Αὐγουστος καὶ ταῦτα ἀφ' 2
 ὧς τισὶ τὴν γε πρώτην ἐχαρίζετο, καὶ δημοσίαις ταφαῖς πλείστους
 ὅσους ἐτίμα. τοιγαροῦν ἐκεῖνοι μὲν ἐν τούτοις ἐλαμπρύνοντο, ὁ δὲ
 Ἀγρίππας ἐς τὴν αὐταρχίαν τρόπον τινὰ ἐπ' αὐτοῦ προήχθη. ὁ 3
 γὰρ Αὐγουστος, ὥς τὰ τε κοινὰ θεραπείας ἀκριβοῦς ἐδεῖτο, καὶ
 ἐδεδίει μὴ, οἷα ἐν τοῖς τοιούτοις φιλεῖ συμβαίνειν, ἐπιβουλεύθῃ
 (βραχὺ γάρ τι καὶ σμικρὸν τὸν θάνατον, ὃν ἐπὶ τῇ στολῇ πολλάκις
 καὶ ἐς αὐτὸ τὸ συνέδριον ἑσίων εἶχεν, ἐπικουρήσειν οἱ ἐνόμιζε),
 πρῶτον μὲν αὐτὸς πέντε τῆς προστασίας ἔτη, ἐπειδὴ περ ὁ δεκέτης 4
 χρόνος ἐξήκων ἦν, προσέθετο (ταῦτα γὰρ Πονπλίου τε καὶ Γναίου ^{α. υ.}
 Λεντούλων ὑπατευόντων ἐγένετο), ἔπειτα δὲ καὶ τῷ Ἀγρίππῃ ἄλλα ⁷³⁶
 τε ἐξ ἴσου πῃ ἐαυτῷ καὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν δημορχικὴν ἐς τὸν
 αὐτὸν χρόνον ἔδωκεν. τοσαῦτα γὰρ σφισιν ἔτη τότε ἐπαρχέσειν 5
 ἔφη· ὕστερον γὰρ οὐ πολλῷ καὶ τὰ πολλὰ τῆς αὐτοκράτορος ἡγε-
 μονίας προσέλαβεν, ὥστε αὐτὰ δέκα αὐθις γενέσθαι.

πράξας δὲ ταῦτα τὸ βουλευτικὸν ἐξήτασεν· πολλοὶ τε γὰρ καὶ 13
 ὧς ἐδόκουν αὐτῷ εἶναι, πλήθει δὲ οὐδὲν ὑγιὲς ἐνεώρα, καὶ διὰ μί-
 σους οὐχ ὅτι τοὺς κακίᾳ τινὶ ἐπιρρήτους, ἀλλὰ καὶ τοὺς κολακείᾳ
 ἐκφανεῖς ἐποιεῖτο. καὶ ἐπειδὴ μὴτε τις ἐκὼν ὥσπερ πρότερον ἀπηλ- 2
 λάττετο, μὴτ' αὖ μόνος ἐν αἰτία τινὶ γενέσθαι ἐβούλετο, αὐτὸς τε
 τριάκοντα ἄνδρας τοὺς ἀρίστους, ὅπερ πον καὶ ὄρκῳ ἐπιστάσαστο,
 ἐξελέξατο, καὶ ἐκείνους ἐκέλευσε προοιμώσαντας τὸν αὐτὸν ὄρκον
 κατὰ πέντε, πλὴν τῶν συγγενῶν, ἐς πινάκια γράψαντας ἐλῆσθαι.
 καὶ μετὰ τοῦτο τὰς πεντάδας ἐκλήρωσεν, ὥσθ' ἕνα καθ' ἐκάστην 3
 τὸν λαχόντα αὐτόν τε βουλευῆσαι καὶ ἑτέρον πέντε ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
 ἐγγράψαι. ἔδει πον καὶ τοὺς τριάκοντα ἐν τε τοῖς αἰρουμένοις ὑφ'
 ἑτέρων καὶ ἐν τοῖς κληρουμένοις γενέσθαι. ἐπειδὴ τέ τινες αὐτῶν
 ἀπεδήμιον, ἄλλοι ἀντ' ἐκείνων λαχόντες τὰ ἐπιβύλλοντά σφισιν
 ἔπραξαν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ταῦθ' οὕτως ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἐγέ- 4
 νετο· ἐπεὶ δὲ ἐξακουρήθη τινά, οὔτε ἐπὶ τοῖς ταμίαις τὰ γραμμα-
 τεῖα ἔτ' ἐποιήσατο οὔτε ἔτι τῷ κλήρῳ τὰς πεντάδας ἐπέτρεψεν,
 ἀλλ' αὐτὸς τε τὰ λοιπὰ ἀνελέξατο καὶ αὐτὸς τοὺς ἐνδέοντας προσ-
 εἴλετο, ὥστε ἑξακοσίους τοὺς πάντας ἀποδείχθῃναι. ἐβουλευσατο 14
 μὲν γὰρ τριακοσίους αὐτοὺς κατὰ τὸ ἀρχαῖον ποιῆσαι, καὶ πᾶν
 ἀγαπητὸν νομίζων εἶναι τοσοῦτους ἀξίους τοῦ συνεδρίου σφῶν εὐ-

12 4 3 λεγτούλου*

s e πολλὰ] ἄλλα πέντε?

13 1 2 ἐώρα

2 3 πω*

3 1 et 4 3 πεμπάδας

- ρεθῆναι· δυσχερανάντων δὲ πάντων ὁμοίως (τῷ γὰρ πολλὸν πλείους
 τῶν ἐμμενούντων ἐν αὐτῷ τοὺς διαγραφησομένους ἔσεσθαι, φοβεῖ-
 σθαι μᾶλλον αὐτοὺς μὴ ἰδιωτεύσωσιν ἢ προσδοκᾶν ὅτι καὶ βου-
 2 λεύσουσι συνέβαινεν) τοὺς ἑξακοσίους κατελέξατο. καὶ οὐδ' ἐνταῦθα
 ἔστη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπειδὴ τινες οὐκ ἐπιτήδαιοι καὶ τότε
 ἐγγεγραμμένοι ἦσαν, καὶ Αἰκινίος τέ τις Ῥήγουλος, ἀγανακτήσας
 ὅτι τοῦ τε νείους καὶ ἄλλων πολλῶν, ὧν χρειῶν εἶναι ἤξιον, διει-
 λεγμένων ἀπαλήλιπτο, τὴν τε ἐσθῆτα ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ
 3 κατερορήξατο, καὶ τὸ σῶμα γυμνώσας τὰς τε στρατείας κατηριθμή-
 σατο καὶ τὰς οὐλὰς προσεπέδειξε σφίσι, καὶ Ἀρτικυλῆος Παῖτος
 ἐν μὲν τοῖς βουλευουσιν ὧν τῷ δὲ δὴ πατρὶ ἐκπεπωκότι παρα-
 χωρήσαι τῆς βουλείας ἄξιον ἰκέτευσεν, ἔξετασμον αὐτῆς σφιν ἐποιή-
 4 σατο, καὶ τινὰς ἀπαλλάξας ἄλλους ἀντικατέλεξεν. ἐπειδὴ τε πολλοὶ
 καὶ ὥς διεγεγράφατο, καὶ τινες αὐτὸν δι' αἰτίας, οἷα ἐν τῷ τοιοῦτῳ
 φιλεῖ συμβαίνειν, ὥς καὶ ἀδίκως ἀπεληλαμένοι εἶχον, τότε τε αὐτοῖς
 καὶ συνθεάσασθαι καὶ συνεσιτιάσασθαι τοῖς βουλευουσιν, τῇ αὐτῇ
 σκευῇ χρωμένοις, συνεχώρησε, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα τὰς ἀρχὰς αἰτεῖν
 5 ἐπέτρεψεν. καὶ αὐτῶν οἱ μὲν πλείους ἐπανήλθον χρόνῳ ἐς τὸ συνέ-
 δριον, ὀλίγοι δὲ τινες ἐν τῷ μέσῳ, μήτε τῆς γερονσίας μήτε τοῦ
 δήμου νομιζόμενοι, κατελείφθησαν.
 15 τούτων οὖν οὕτω γενομένων συγχοὶ μὲν εὐθὺς συγχοὶ δὲ καὶ
 μετὰ τοῦτο καὶ ἐκείνῳ καὶ τῷ Ἀγρίππᾳ ἐπιβουλευσαι, εἴτ' οὖν ἀλη-
 2 θῶς εἴτε καὶ ψευδῶς, αἰτίαν ἔσχον. οὐ γὰρ ἔστιν ἀκριβῶς τὰ
 τοιαῦτα τοῖς ἔξω αὐτῶν οὖσιν εἰδέναι· πολλὰ γὰρ ὧν ἂν ὁ κρατὼν
 πρὸς τιμωρίαν, ὥς καὶ ἐπιβεβουλευμένος, ἦτοι δι' ἑαυτοῦ ἢ καὶ
 διὰ τῆς γερονσίας πράξῃ, ὑποπτεύεται κατ' ἐπήρειαν, κἂν ὅτι μύ-
 3 λιστα δικαιότατα συμβῇ, γεγονέναι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ γνώμην
 ἔχω περὶ πάντων τῶν τοιούτων αὐτὰ τὰ λεγόμενα συγγράψαι,
 μηδὲν ὑπὲρ τὰ δεδημοσιευμένα, πλὴν τῶν πάντῃ φανερῶν, μήτε
 πολυπραγμονῶν μὴδ' ὑπολέγων, μὴτ' εἰ δικαίως μὴτ' εἰ ἀδίκως τι
 4 γέγονε, μὴτ' εἰ ψευδῶς μὴτ' εἰ ἀληθῶς εἴρηται. καὶ τοῦτο μὲν
 μοι καὶ κατὰ τῶν μετὰ ταῦτα γραφησομένων εἰρησθῶ ἐν δὲ δὴ
 τῷ τότε παρόντι ὁ Αὐγουστος ἄλλους μὲν τινὰς ἐδικαίωσε, τὸν δὲ
 δὴ Λέπιδον ἐμίσει μὲν διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι ὁ νῖος αὐτοῦ καὶ
 ἐπεφώρατο ἐπιβουλεύων αὐτῷ καὶ ἐκεκόλαστο, οὐ μὲντοι καὶ ἀπο-
 κτεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλ' ἐν τρόπῳ τινὶ ἄλλοτε ἄλλο προεπηλάκιζεν.
 5 ἔς τε γὰρ τὴν πόλιν καὶ ἄκοντα αὐτὸν ἐκ τῶν ἀγρῶν κατιέναι

14 + 2 αὐτῶν αἰτίας* 3 γε* 15 + 3 ἄλλους] καὶ πολλοὺς
 ἠνάγκαζεν ἑαυτοὺς διαχορήσασθαι, ἐν οἷς καὶ Μουρήνας ὁ περρησιασάμενός
 ποτε πρὸς αὐτόν. ἄλλους Xiph. p. 73.

ἐκέλευε, καὶ ἐς τὰς συνόδους αἰεὶ ἐσῆγεν, ὅπως ὅτι πλείστην καὶ
 χλευασίαν καὶ ὕβριν πρὸς τε τὴν τῆς ἰσχύος καὶ πρὸς τὴν τῆς
 ἀξιώσεως μεταβολὴν ὀφλισκάνη· καὶ οὕτε ἐς ἄλλο τι ὥς καὶ ἀξίω-
 οὶ λόγον ἐχοῖτο, τότε δὲ καὶ τὴν ψῆφον ὑστάτῳ τῶν ὑπατευσκόντων
 ἐπῆγεν. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐν τῇ καθηκούσῃ τάξει ἐπεψήφισε, 6
 τῶν δ' ὑπατευσκόντων πρῶτόν τε τινα καὶ δεύτερον τρίτον τε ἕτερον
 καὶ τέταρτον, τοὺς τε λοιποὺς ὁμοίως, ὥς πον καὶ ἐβούλετο· καὶ
 τοῦτο καὶ οἱ ὑπατοὶ ἐποίουν. οὕτω μὲν δὴ τὸν Λεπίδον μετεχει-
 ρίζετο, καὶ ἐπειδὴ γε Ἀντίστιος Λαβέων ἐς τοὺς βουλευσοντας 7
 αὐτόν, ὅτε ἡ διαγνώμη ἐκείνη ἐγίνετο, ἐσεγράψατο, πρῶτον μὲν
 ἐπιωρκηκέναι τε αὐτὸν ἔφη καὶ τιμωρήσεσθαι ἡπείλησεν, ἔπειτα
 δὲ εἰπόντος αὐτοῦ “καὶ τί δεινὸν πεποίηκα κατασχὼν ἐν τῷ συνε-
 δρίῳ ἄνδρα ὃν σὺ ἀρχιέρεων ἔτι καὶ νῦν περιορᾷς ὄντα;” οὐκ ἐν-
 οὔδεμίαν ὁργὴν ἐποίησατο· πολλάκις γὰρ καὶ ἰδίᾳ καὶ κοινῇ τῆς 8
 ἱερωσύνης ταύτης ἀξιούμενος οὐκ ἐδικαίωσε ζῶντος τοῦ Λεπίδου
 λαβεῖν αὐτήν. Ἀντίστιος μὲν οὖν τοῦτό τε οὐκ ἀπὸ καιροῦ εἰπεῖν
 ἔδοξε, καὶ ποτε λόγων ἐν τῇ βουλῇ γιγνομένων ὥς χρεῶν εἶη τὸν
 Αὔγονστον ἐκ διυδοχῆς φρουρεῖν σφᾶς, ἔφη, μήτ' ἀντιπεῖν τολμῶν
 μήτε συγκαταθέσθαι ὑπομένων, ὅτι ῥέγκω καὶ οὐ δύναμαι αὐτοῦ
 προκοιτῆσαι.

ὁ δ' οὖν Αὔγονστος ἄλλα τε ἐνομοθέτησε, καὶ τοὺς δεκάσαντάς 16
 τινὰς ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς ἐς πέντε ἔτη αὐτῶν εἰρξεν. τοῖς τε ἀγάμοις
 καὶ ταῖς ἀνάνδροις βαρύτερα τὰ ἐπιτίμια ἐπέταξε, καὶ ἔμπαιλιν τοῦ
 τε γάμου καὶ τῆς παιδοποιίας ἄθλα ἔθηκεν. ἐπειδὴ τε πολλὸ πλεῖον 2
 τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος τοῦ ἐγγενοῦς ἦν, ἐπέτραιπε καὶ ἐξελευθέρους
 τοῖς ἐθέλουσι, πλὴν τῶν βουλευόντων, ἄγεσθαι, ἐννομιον τὴν τεκνο-
 ποιῶν αὐτῶν εἶναι κελεύσας. κὰν τούτῳ καταβοήσεως ἐν τῷ συ- 3
 νεδρίῳ περὶ τε τῆς τῶν γυναικῶν καὶ περὶ τῆς τῶν νεανίσκων
 ἀκοσμίης, πρὸς ἀπολογίαν δὴ τινα τοῦ μὴ ῥαδίως δι' αὐτὴν τὰς
 τῶν γάμων συναλλαγὰς ποιεῖσθαι, γενομένης, καὶ ἐναγόντων αὐτόν
 καὶ ἐκείνην ἐπαγορθῶσαι χλευασμῷ ὅτι πολλὰς γυναιξὶν ἐχοῖτο,
 τὸ μὲν πρῶτον ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ὅτι τὰ μὲν ἀναγκαῖα διώ- 4
 ρισται, τὰ δὲ λοιπὰ ἀδύνατόν ἐστιν ὁμοίως παραδοθῆναι, ἔπειτα
 δὲ ἐκβιασθεῖς εἶπεν ὅτι αὐτοὶ ὀφείλετε ταῖς γαμεταῖς καὶ παραινέειν
 καὶ κελεύειν ὅσα βούλεσθε· ὅπερ πον καὶ ἐγὼ ποιῶ. ἀκούσαντες 5
 οὖν ταῦτα ἐκείνοι πολλῷ μᾶλλον ἐνέκειντο αὐτῷ, βουλόμενοι τὰς
 παραινέσεις ὥς τῇ Λισίᾳ παραινέειν ἔφη μαθεῖν. καὶ ὅς ἄκων μὲν,
 εἶπε δ' οὖν τινὰ καὶ περὶ τῆς ἐσθῆτος καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου

7 2 ὅτι ἰδίᾳ γνώμη vel ὅτε δὴ διαγνώμη*
 9 ἡναι?*

16 4 2 ἐπαγορθω-

τῶν τε ξυδάων καὶ τῆς σωφροσύνης αὐτῶν, μηδ' ὅτι οὖν φροντίσας
 6 ὅτι μὴ καὶ τῷ ἔργῳ αὐτὰ ἐπιστοῦτο. καὶ ἕτερον δέ τι τοίονδε
 τιμητέων ἐπεποιήκει· ἐπειδὴ γὰρ προσήγαγέ τις αὐτῷ νεανίσκον
 γυναικα ἐκ μοιχείας γεγαμηκότα, καὶ πλείστα ὅσα κατηγορήσεν
 αὐτοῦ, διηπορήθη μήτε παριδεῖν τὸ πρᾶγμα μήτε ἐπιτιμῆσαι τι
 τοιμήσας, καὶ μάλιστα ποτε ὅπῃ ἀνεγκλῶν “πολλά” ἔφη “καὶ
 7 δεινὰ αἱ στάσεις ἦνεγκαν, ὥστε ἐκείνων μὲν ἀμνημονῶμεν, τοῦ δὲ
 δὴ λοιποῦ προνοῶμεν ὅπως μηδὲν τοιοῦτο γένηται.” ὥς δ' οὖν
 βρέφη τινὲς ἐγγυώμενοι τὰς μὲν τιμὰς τῶν γεγαμηκότων ἐκαρποῦντο,
 τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν οὐ παρείχοντο, προσέταξε μηδεμίαν ἐγγύην ἰσχύειν
 μεθ' ἣν οὐδὲ θνοῖν ἐτοῖν διελθόντων γαμήσει τις, τοῦτ' ἔστι δεκέτιν
 πάντως ἐγγυᾶσθαι τὸν γέ τι ἀπ' αὐτῆς ἀπολαύσοντα· δώδεκα γὰρ
 ταῖς κόραις ἐς τὴν τοῦ γάμου ὥραν ἔτη πλήρη, καθάπερ εἶπον,
 νομίζεται.

- 17 ταῦτά τε οὖν ὥς ἕκαστα διανομοῦται, καὶ ἵνα ἐπὶ τῇ τοῦ
 σίτου διαδόσει προβάλλωνται οἱ ἐν ταῖς ἀρχαῖς αἱ ὄντες ἕνα ἕκα-
 2 ρες οἱ λαχόντες σιτοδοτῶσιν ἐκ διαδοχῆς. τὸν τε πολίταρχον τὸν
 ἐς τὰς ἀρχὰς καθιστάμενον ἕνα αἱ αἰρεῖσθαι, καὶ τὰ ἔτη τὰ
 3 Σιβύλλεια ἐξίτηλα ὑπὸ τοῦ χρόνου γεγονότα τοὺς ἱερέας αὐτοχειρίᾳ
 ἐκγράψασθαι ἐκέλευσεν, ἵνα μηδεὶς ἕτερος αὐτὰ ἀναλέξηται. τὰς
 τε ἀρχὰς ἅπασιν τοῖς δέκα μυριάδων οὐσίαν ἔχουσι καὶ ἄρχειν ἐκ
 τῶν νόμων δυναμένοις παγγέλλειν ἐπέτρεψεν. τοσοῦτων γὰρ τὸ
 βουλευτικὸν τίμημα τὴν πρώτην εἶναι ἔταξεν, ἔπειτα καὶ ἐς πέντε
 καὶ εἴκοσι μυριάδας αὐτὸ προήγαγεν. καὶ τισι τῶν ἐν βιούντων
 ἐλάττω, τότε μὲν τῶν δέκα αὐθις δὲ τῶν πέντε καὶ εἴκοσι, κεκτη-
 4 μένοις ἐχαρίσατο ὅσον ἐνέδει. καὶ διὰ ταῦτα τοῖς βουλομένοις τῶν
 στρατηγῶν τριπλάσιον τοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου σφίσιν ἐς τὰς πα-
 νηγύρεις διδομένου προσαναλίσκειν ἐφῆκεν. ὥστε εἰ καὶ πρὸς τὴν
 ἀκρίβειαν τῶν ἄλλων αὐτοῦ νομοθετημάτων ἡχθοντό τινες, ἀλλ'
 5 ὑπὸ τε τούτου, καὶ ὅτι Πυλάδην τινὰ ὀρχηστὴν διὰ στάσις ἐξέλη-
 λαμὲνον κατήγαγεν, οὐκέτ' ἐκείνων ἐμέμνητο. ὅθεν περ πάνυ σο-
 φῶς ὁ Πυλάδης, ἐπιτιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπεὶ Βαθύλλῳ ὁμοτέχνῳ
 τέ οἱ ὄντι καὶ τῷ Μαικήνῳ προσήκοντι διεστιασίαζεν, εἰπεῖν λέγεται
 ὅτι συμφέρει σοι, Καῖσαρ, περὶ ἡμῶς τὸν δῆμον ἀποδιατρίβεσθαι.
- 18 ταῦτα μὲν ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔτει ἐγένετο· ἐπὶ δὲ δὴ Γαῖον τε
 a. u. 737 Φουρβρίου καὶ Γαῖον Σιλανοῦ ὑπάτων υἱὸν αὐθις ὁ Ἀγρίππας ἀνέ-

6 4 τι] οἱ? om Xiph. p. 74, qui mox τοιμήσας. ὅπῃ δὲ ποτε ἀν.
 17 1 2 οἱ] καὶ οἱ* ἕκαστον 3 6 κεκτημένων* 18 1 1 δὴ
 τοῦ Γ.*

λετο τὸν Λούκιον ὀνομασθέντα, καὶ αὐτὸν εὐθὺς ὁ Αὐγουστος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Γάβου ἐποίησατο, μὴ ἀναμείνας σφᾶς ἀνδρωθῆναι, ἀλλ' αὐτόθεν διαδόχους τῆς ἀρχῆς ἀποδείξας, ἵν' ἦτον ἐπιβουλεύηται. τὴν τε τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀρετῆς πανήγυριν ἐς τὰς 2 νῦν ἡμέρας μετέστησεν. καὶ τοῖς τὰ ἐπινίκια πέμπουσιν ἔργον ἐκ τῶν λαφύρων ἐς τὴν τῶν πράξεων μνήμην ποιεῖν προσέταξεν. τὰ τε σαικουλάρια τὰ πέμπτα ἐπέτελεσεν. καὶ τοὺς ῥήτορας ἀμισθὶ συναγορεύειν, ἢ τετραπλάσιον ὅσον ἂν λάβωσιν ἐκτίνειν, ἐκέλευσεν. τοῖς δὲ δικάζειν αἰὲ λαγχάνουσιν ἀπέπειν ἐς μηδενὸς οἴκαδε τὸν 3 ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ἐσιέναι, ἐπειδὴ τε ἀσπονδὶ οἱ βουλευταὶ ἐς τὸ συνέδριον συνεφοίτων, ἐπηύξησε τὰς ζημίας τοῖς οὐκ ἐξ εὐλόγου τινὸς αἰτίας ὥστερῶουσιν.

καὶ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Γαλατίαν, Λονκίον τε Δομιτίον καὶ 19 Πονηλίον Σκιπίωνος ὑπατευνόντων, ὥρμησε, πρόφασιν τοὺς πολέ-^{a. u.} 738 μους τοὺς κατ' ἐκεῖνο κινήσοντας λαβών. ἐπειδὴ γὰρ παρχθὴς πολ- 2 λοῖς ἐκ τῆς ἐν τῇ πόλει χρονίου διατριβῆς ἐγεγόνει, καὶ συχνὸς μὲν ἔξω τι τῶν τεταγμένων πράττοντας δικαίων ἐλύπει, συχνῶν δὲ καὶ φειδόμενος τὰ νενομοθετημένα ὑφ' ἑαυτοῦ παραβαίνειν ἡραγκάζετο, ἐκδημῆσαι τρόπον τινὰ κατὰ τὸν Σόλωνα ἔγνω. καὶ τινες 3 καὶ διὰ τὴν Τερεντίαν τὴν τοῦ Μαικήρον γυναῖκα ἀποδημῆσαι αὐτὸν ὑπέσπευσαν, ἵν' ἐπειδὴ πολλὰ περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐλογποικίτο, ἄνευ θροῦ τινὸς ἐν τῇ ἀλλοθιμίᾳ αὐτῇ συνῇ· οὕτω γὰρ οὐδ' ἄν αὐτῆς ἦρα ὥστε καὶ ἀγωνίσασθαι ποτε αὐτὴν περὶ τοῦ κἀλλους πρὸς τὴν Λιβίαν ποιῆσαι. πρὶν δὲ ἢ ἀφορμᾶσθαι, τὸν 4 τοῦ Κυρίνου ραδὸν καθιέρωσεν ἐκ καινῆς οἰκοδομῆσας. εἰπον δὲ τοῦτο ὅτι ἔξ καὶ ἐβδομήκοντα κίουσιν αὐτὸν ἐκόσμησεν, ὅσα περ τὰ πάντα ἔτη αὐτὸς διεβίω, καὶ τούτου λόγον τισὶ παρέσχεν ὡς καὶ ἐξεπίτηδες αὐτὸ ἀλλ' οὐ κατὰ τύχην ἄλλως πράξας. ἐκεῖνόν τε 5 οὐδ' ἄν τότε ἐθείωσε, καὶ μονομαχίας ἀγῶνας διὰ τε τοῦ Τιβερίου καὶ διὰ τοῦ Δρούσου, συγχωρηθὲν δὴ σφισιν ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἔσθην. καὶ οὕτω τὸ μὲν ἄστυ τῷ Ταύρῳ μετὰ τῆς ἄλλης Ἰταλίας 6 διοικεῖν ἐπιτρέψας (τόν τε γὰρ Ἀγρίππαν ἐς τὴν Συρίαν αὐθις ἐστάλξει, καὶ τῷ Μαικήρᾳ διὰ τὴν γυναῖκα οὐκέθ' ὁμοίως ἔχαιρεν), τὸν δὲ δὴ Τιβέριον καίτοι στρατηγοῦντα παραλαβὼν ἐξώρμησεν. ἐστρατήγησε γὰρ καίπερ τὰς στρατηγικὰς τιμὰς ἔχων· καὶ τὴν γε ἀρχὴν αὐτοῦ πᾶσαν ὁ Δρούσος ἐκ δόγματος διήγαγεν. ἐξελεθόντων 7 δ' οὐδ' αὐτῶν τὸ τῆς νεότητος μέγαρον ὑπὸ τὴν ἐπιούσαν νύκτα κατεκαύθη, καὶ διὰ τε τοῦτο καὶ διὰ τὰλλα τὰ προγενόμενα (λύκος τε γὰρ διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἐς τὴν ἀγορὰν ἐσπεσὼν ἀνθρώπους

3 2 οἱ om

Dio Cassius. II.

5

ἔφθειρε, καὶ μύριμκες οὐ πόρρω τῆς ἀγορᾶς ἐκφανέστατα συνε-
στράφησαν, λαμπάς τε τις ἀπὸ μεσημβρίας ἐπὶ τὴν ἄρκτον διὰ
πύσης τῆς νυκτὸς ἠνέχθη) εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ἐπαρόδου τοῦ Ἀγού-
8 στον ἐποιήσαντο. καὶ τούτῳ καὶ τὴν πενταετηρίδα τῆς ἀρχῆς
αὐτοῦ διεώρτασαν, τοῦ Ἀγρίππου (ἐν γὰρ τοῖς πεντεκαίδεκα ἄν-
δράσιν, οἷς ἐκ τῆς περιτροπῆς ἡ διοίκησις αὐτῆς ἐπέβαλλεν, ἱέρωτο)
διὰ τῶν συνιερέων ἀναλώσαντος.

- 20 πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐταράχθη.
καὶ γὰρ Καμμιούνιοι καὶ Ῥέτιοι, Ἀλικὰ γένη, ὅπλα τε ἀντήρατο
2 καὶ νικηθέντες ὑπὸ Πουπλίου Σιλίου ἐχειρώθησαν· καὶ οἱ Παννό-
νιοι τὴν τε Ἰστροίαν μετὰ Νωρίκων κατέδραμον, καὶ αὐτοὶ τε πρὸς
τε τοῦ Σιλίου καὶ πρὸς τῶν ὑποστρατήγων αὐτοῦ κακωθέντες ἀδῖς
ὡμολόγησαν, καὶ τοῖς Νωρίκοις αἵτιοι τῆς αὐτῆς δουλείας ἐγένοντο.
3 τὰ τε ἐν τῇ Δελματίᾳ καὶ τὰ ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ νεοχμώσαντα δι' ὀλίγον
κατέστη, καὶ ἡ Μακεδονία ὑπὸ τε τῶν Δευδελητῶν καὶ ὑπὸ τῶν
Σχορδίσκων ἐπορρήθη. ἐν τε τῇ Θράκῃ πρότερον μὲν Μάρκελλος
Λόλλιος Ῥυμητάλῃ θείῳ τε τῶν τοῦ Κότυος παίδων καὶ ἐπιτρόπῳ
ὄντι βοηθῶν Βησσὸς κατεστρέψατο, ἔπειτα δὲ Λούκιος Γάιος
Σαυρομάτας ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας κρατήσας ὑπὲρ τὸν Ἰστρον ἀπεώ-
4 σατο. ὁ δὲ δὴ μέγιστος τῶν τότε συμβάντων τοῖς Ῥωμαίοις πο-
λέμων, ὅσπερ πον καὶ τὸν Αὔγουστον ἐκ τῆς πόλεως ἐξήγαγε, πρὸς
τοὺς Κελτοὺς ἐγένετο. Σύγαμβροὶ τε γὰρ καὶ Οὐσιπέται καὶ Τέγ-
κτηροὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐν τῇ σφετέρᾳ τινὰς αὐτῶν συλλαβόντες
5 ἀνεσταύρωσαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ῥῆγον διαβάντες τὴν τε Γερμανίαν
καὶ τὴν Γαλατίαν ἐληλάτησαν, τό τε ἱπικὸν τὸ τῶν Ῥωμαίων
ἐπελθὼν σφισιν ἐνῆδρευσαν, καὶ φεύγουσιν αὐτοῖς ἐπισπόμενοι τῷ
τε Λόλλῳ ἄρχοντι αὐτῆς ἐνέτυχον ἀνέλπιστοι καὶ ἐνίκησαν καὶ
6 ἐκείνον. μαθὼν οὖν ταῦτα ὁ Αὔγουστος ὤρμησε μὲν ἐπ' αὐτούς,
οὐ μέντοι καὶ ἔργον τι πολέμου ἔσχεν· οἱ γὰρ βάρβαροι τὸν τε
Λόλλιον παρασκευαζόμενον καὶ ἐκείνον στρατεύοντα πνυθόμενοι ἔς
τε τὴν ἑαυτῶν ἀνεχώρησαν καὶ σπονδὰς ἐποιήσαντο, ὁμήρους δόντες.
21 τῶν μὲν οὖν ὅπλων οὐδὲν διὰ ταῦτα ὁ Αὔγουστος ἐδεήθη, τὰ
δὲ δὴ ἄλλα καθιστάμενος τοῦτόν τε τὸν ἐνιαυτὸν κατανάλωσε καὶ
739 τὸν ὑστερον, ἐν ᾧ Μάρκος τε Αἰβὼν καὶ Καλπούρνιος Πίσων
2 ὑπάτευσαν. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ τῶν Κελτῶν, πολλὰ δὲ καὶ
ὑπὸ Αἰκινίου τινὸς ἐκεκίνητο. καὶ μοι δοκεῖ τοῦθ' ὅτι μάλιστα τὸ
κῆτός σφισι προσημῆναι· πλάτος μὲν γὰρ ποδῶν εἴκοσι μῆκος δὲ

19 7 5 οὐ om

20 2 1 ὑπὸ τοῦ Π.*

2 3 πρὸς om*

3 4 Λόλλιος] Κλαύδιος?

5 Λούκιος] Ἰούλιος?

4 3 Οὐσιπέται

τε καὶ*

21 2 2 ἐπεποιήντο*

τριπλάσιον ἔχον, καὶ γυναικὶ πλήν τῆς κεφαλῆς ἰοικός, ἐς τὴν γῆν
αὐτὸ ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ ἐξώκειλεν. ὁ δὲ δὴ Λικίνιος τὸ μὲν ἀρχαῖον ³
Γαλάτης ἦν, ἀλοὺς δὲ ἐς τοὺς Ῥωμαίους καὶ δουλεύσας τῷ Καίσαρι
ὑπὸ μὲν ἐκεῖνον ἡλευθερώθη, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀγούστου ἐπίτροπος
τῆς Γαλατίας κατέστη. οὗτος οὖν πλεονεξίᾳ μὲν βαρβαρικῇ ἀξιώσει ⁴
δὲ Ῥωμαϊκῇ χρώμενος, πᾶν μὲν τὸ κρεῖττον ποτε αὐτοῦ νομισθὲν
καθῆρει, πᾶν δὲ τὸ ἐν τῷ παρόντι ἰσχυρὸν ἠφάνιζε, καὶ συχνὰ μὲν
καὶ πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τῆς προστεταγμένης οἱ διακονίας ἐξεπόριζε,
συχνὰ δὲ καὶ ἑαυτῷ τοῖς τε οἰκείοις παρεξέλεγεν. καὶ ἐς τοσοῦτό ⁵
γε κακοτροπίας ἐχώρησεν ὥστε, ἐπειδὴ τινες ἐσφοραὶ κατὰ μῆνα
παρ' αὐτοῖς ἐγίνοντο, τεσσαρασκαίδεκα αὐτοὺς ποιῆσαι, λέγων τὸν
μῆνα τὸν ὕστατον τὸν Δεκέμβριον καλούμενον δέκατον ὄντως εἶναι,
καὶ δεῖν διὰ τοῦτο αὐτοὺς καὶ τοὺς δύο τοὺς λοιπούς, ὧν τὸν μὲν
Ἐνδεκέμβριον τὸν δὲ Δωδεκέμβριον ὠνόμαζε, νομίζειν, καὶ τὰ χρή- ⁶
ματα τὰ ἐπιβάλλοντα αὐτοῖς ἐσφέρειν. διὰ μὲν οὖν ταῦτα τὰ σο-
φίσματα ἐκινδύνευσεν· οἱ γὰρ Γαλάται τοῦ Ἀγούστου λαβόμενοι
δεινὰ ἐποίησαν, ὥστε καὶ ἐκείνον τὰ μὲν συνάχθεσθαι σφίσι τὰ δὲ
καὶ παραιτεῖσθαι· ἀγοεῖν τέ τινα ἔλεγε, καὶ προσεποιεῖτο ἕτερα μὴ
πιστεύειν, καὶ ἔστιν αἱ καὶ συνέκρυπτεν, ἀισχυρόμενος ὅτι τοιοῦτον
ἐπιτρόπῳ ἐκέχρητο. ἄλλο δὲ τοιόνδε τι τεχνασάμενος καὶ πάνν ⁷
πάντων αὐτῶν κατεγέλασεν. ἐπειδὴ γὰρ χαλεπῶς οἱ τὸν Ἀγούστον
ἔχοντα ἥσθετο καὶ κολασθῆσεσθαι ἐμελλεν, ἐς τε τὴν οἰκίαν αὐτὸν
ἐσήγαγε, καὶ πολλοὺς μὲν καὶ ἀργυρίου καὶ χρυσίου θησαυροὺς
πολλὰ δὲ καὶ τᾶλλα σωρηδὸν συννενημένα αὐτῷ δέξας “ἐξέπιτη- ⁸
δες” ἔφη “ταῦτα, ὦ δέσποτα, καὶ ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων
Ῥωμαίων ἤθροισα, ἵνα μὴ τοσοῦτων χρημάτων ἐγκρατεῖς οἱ ἐπιχώριοι
ὄντες ἀποστῶσιν. ἀμέλει καὶ ἐτήρησά σοι πάντα αὐτὰ καὶ δίδωμι.”

καὶ ὁ μὲν οὕτως, ὥς καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἀγούστου τὴν τῶν βαρ-
βάρων ἰσχὴν ἐκνευρικῶς, ἐσώθη, Ἀροῦσος δὲ ἐν τούτῳ καὶ Τιβέ- ²²
ριος τὰδε ἔπραξαν. Ῥαιτοὶ οἰκοῦντες μεταξὺ τοῦ τε Νωρίκου καὶ
τῆς Γαλατίας, πρὸς ταῖς Ἀλπεσι ταῖς πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ ταῖς Τρι-
δεντίναις, τῆς τε Γαλατίας τῆς προσόρου σφίσι πολλὰ κατέτρεχον
καὶ ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀρπαγὰς ἐποιῶντο, τοὺς τε ὁδῷ τῶν Ῥωμαίων
ἢ καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν διὰ τῆς σφετέρας γῆς χρωμένους ἐλ-
μαίνοντο. καὶ ταῦτα μὲν καὶ συνήθη πως τοῖς οὐκ ἐνσπόνδοις ²
ποιεῖν ἐδόκουν, πᾶν δὲ δὴ τὸ ἄρρεν τῶν ἀλισκομένων, οὐχ ὅτι τὸ
φαινόμενον ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ταῖς γαστράσιν ἔτι τῶν γυναικῶν ὄν

³ 3 τεσσαρεσζ.
πούς] Ἀγούστους

αὐτῶς

⁴ τὸν ὕστατον] τοῦτον*

⁵ λοι-

⁶ ἐνδέκατον*

δωδέκατον*

⁸ 1 συν-

νενημημένα

22 1 5 ἰταλίδος*

3 ³ μαντείαις τισὶν ἀνευρίσκοντες, ἔφθειρον. δι' οὖν ταῦτα ὁ Αὐ-
 γουστός πρῶτον μὲν τὸν Ἀροῦσον ἐπ' αὐτοὺς ἐπεμψεν· καὶ ὃς
 τοὺς προαπαντήσαντάς οἱ αὐτῶν περὶ τὰ Τριδεντῖνα ὄρη διὰ
 ταχέων ἐτρέψατο, ὥστε καὶ τιμὰς στρατηγικὰς ἐπὶ τούτῳ λαβεῖν.
 ἔπειτα δὲ ἐπειδὴ τῆς μὲν Ἰταλίας ἀπεκρούσθησαν, τῇ δὲ δὴ Γα-
 4 ⁴ λατία καὶ ὡς ἐνέκειντο, τὸν Τιβέριον προσαπέστειλεν. ἐσβαλόντες
 οὖν ἐς τὴν χώραν πολλαχόθεν ἅμα ἀμφότεροι, αὐτοὶ τε καὶ διὰ
 τῶν ὑποστρατήγων, καὶ ὁ γε Τιβέριος καὶ διὰ τῆς λίμνης πλοίοις
 κομισθεὶς, ἀπὸ τε τούτου κατέπληξεν αὐτοὺς ὡς ἐκάστοις σφίσι
 συμμιγνύντες, τοὺς τε αἰεὶ ἐς χεῖρας ἀφικνουμένους οὐ χαλεπῶς,
 αἶτε διεσπασμέναις ταῖς δυνάμεσι χωμένους, κατειργάσαντο, καὶ
 τοὺς λοιποὺς ἀσθενεστέρους τε ἐκ τούτου καὶ ἀδυμότερους γενο-
 5 ⁵ μένους εἶλον. ἐπειδὴ τε ἐπολυάνδρουν καὶ ἐδόκουν τι ρεωτερεῖν,
 τό τε κράτιστον καὶ τὸ πλείστον τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἐξήγαγον, κα-
 ταλιπόντες τοσοῦτους ὅσοι τὴν μὲν χώραν οἰκεῖν ἱκανοὶ ρεοχμῶσαι
 δέ τι ἀδύνατοι ἦσαν.

23 ²³ ¹ καὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἔτει Ὀήδιος Πωλίῳ ἀπέθανεν, ἀνὴρ ἄλλως
 μὲν οὐδὲν μνήμης ἄξιον παρασχόμενος (καὶ γὰρ ἐξ ἀπελευθέρων
 ἐγγένοι καὶ ἐν τοῖς ἱππεύσιν ἐξητάζετο καὶ λαμπρὸν οὐδὲν εἰργά-
 σατο), ἐπὶ δὲ δὴ τῷ πλούτῳ τῇ τε ὀμότητι ὀνομαστότατος γενό-
 2 ² μένος, ὥστε καὶ ἐς ἱστορίας λόγον ἐσελθεῖν. οὗτος γὰρ τὰ μὲν
 ἄλλα ὅσα ἔπραττε, δι' ὅχλου ἀν' λεγόμενα γένοιτο, μυραίνας δὲ
 δεδιδαγμένας ἀνθρώπους ἐσθίειν ἐν δεξαμεναῖς τρέφων τοὺς δού-
 λους αὐταῖς οὖς ἐθανάτου παρέβαλλεν. καὶ ποτε τὸν Αὐγουστον
 ἐστιῶν, εἰτ' ἐπειδὴ ὁ οἰνοχόος κύλικα χρυσταλλίνην κατέαξεν, ἐς
 τὰς μυραίνας αὐτόν, μηδὲ τὸν δαιτυμόνα αἰδεσθεὶς, ἐμβληθῆναι
 3 ³ προσέταξεν. ὁ οὖν Αὐγουστός, προσπεσόντος οἱ τοῦ παιδὸς καὶ
 ἱκετεύσαντος αὐτόν, τὰ μὲν πρῶτα πείθειν τὸν Πωλίῳ ἐπειράτο
 μηδὲν τοιοῦτο δοῦναι, ὡς δ' οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῷ, "φέρε" ἔφη
 "πάντα τὰλλα ἐκπώματα, ὅσα ποτὲ τοιοντότροπα ἢ καὶ ἕτερα ἅντα
 4 ⁴ ἐντίμα κέκτησαι, ἵν' αὐτοῖς χρῆσωμαι." καὶ αὐτὰ κομισθέντα συν-
 τριβῆναι ἐκέλευσεν. ἰδὼν δὲ τοῦτο ἐκείνος ἄλλως μὲν ἥσχαλλεν,
 οὔτε δὲ τοῦ ἐνὸς ἔτι ποτηρίου πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων τῶν
 ἀπολωλότων ὀργὴν ἔχων, οὔτ' αὖ τὸν διάκονον ὦν γε καὶ ὁ Αὐ-
 γουστός ἐπεποιήκει τιμωρήσασθαι δυνάμενος, ἡσυχίαν καὶ ἄκων
 5 ⁵ ἤγαγεν. τοιοῦτος οὖν δὴ τις ὁ Πωλίῳ ὦν ἐτελεύτησεν ἄλλοις τε
 πολλοῖς πολλὰ καὶ τῷ Αὐγούστῳ τοῦ τε κλήρου συγχρὸν μέρος καὶ
 τὸν Πανσίλυπον, τὸ χωρίον τὸ μετὰξὺ τῆς τε Νέας πόλεως καὶ

23 4 1 χρῆσωμαι? cf. 52 12 ἵνα ἀποφανοῦσιν. 2 post ἐκέλευσεν
 Zon. p. 417: εἰπὼν ἵνα μὴ διὰ ταῦτα οὕτω ζολάζοιτο ἄνθρωποι.

τῶν Ποντεόλων ὄν, καταλιπὼν, τῷ τε δήμῳ περιβαλλὲς ἔργον οἰκοδομηθῆναι κελεύσας. ὁ οὖν Αὐγουστός τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐς ἔδαφος 6 προφάσει τῆς ἐκείνου κατασκευῆς, ὅπως μηδὲν μνημόσυνον ἐν τῇ πόλει ἔχη, καταβαλὼν περιστῆτον ὠκοδομήσεται, καὶ οὐ τὸ ὄνομα τὸ τοῦ Πωλίωνος ἀλλὰ τὸ τῆς Λιβίας ἐπέγραψεν.

τοῦτο μὲν οὖν ὕστερον ἐποίησε, τότε δὲ πόλεις ἐν τε τῇ Γαλα- 7 τία καὶ ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ συχνὰς ἀπώκισε, καὶ Κυζικηνοῖς τὴν ἐλευθερίαν ἀπέδωκε, Παφίοις τε σεισμῷ πονήσασιν καὶ χρήματα ἐχαρίσατο καὶ τὴν πόλιν Αὐγοῦστον καλεῖν κατὰ δόγμα ἐπέτρεψεν. ταῦτα δὲ 8 ἔγραψα οὐχ ὅτι καὶ ἄλλαις πόλεσι πολλαῖς καὶ πρότερον καὶ μετὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Αὐγουστός ἐφ' ὁμοίαις συμφοραῖς καὶ οἱ βουλευταὶ ἐπεκούρησαν, ὧν εἴ τις ἐπάντων μνημονεύοι, ἀπέραντον ἂν τὸ ἔργον τῆς συγγραφῆς γένοιτο· ἀλλ' ὅτι καὶ τὰς ἐπωνυμίας ταῖς πόλεσιν ἢ γεροντοῖα ἐν μέρει τιμῆς ἔνεμε, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἕκαστοι καταλόγους ὀνομάτων οὓς ἂν ἐθέλῃσωσιν ὥς πλη- 9 θει ποιοῦνται.

τῷ δ' ἐπιγνησμένῳ ἔτι Μάρκος μὲν Κράσος καὶ Γναῖος Κορ- 24 νήλιος ὑπάτευσαν, οἱ δ' ἀγορανόμοι οἱ κουρούλιοι, ἀπειπόντες τὴν 740 ἀρχὴν ὅτι ἑξαισίων σφίοσι τῶν ὀρνίθων γενομένων ἤρηντο, αὐθις αὐτὴν ἔσω τῶν πατρίων ἐν ἑτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀνέλαβον. ἡ τε στοὰ ἢ 2 Παύλειος ἐκαύθη, καὶ τὸ πῦρ ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸ ἐστιαῖον ἀφίκετο, ὥστε καὶ τὰ ἱερὰ ἐς τε τὸ παλάτιον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀειπαρθένων (ἡ γὰρ προσβέβουσα αὐτῶν ἐτετύφλωτο) ἀνακομισθῆναι καὶ ἐς τὴν τοῦ ἱερέως τοῦ Διὸς οἰκίαν τεθῆναι. ἡ μὲν οὖν στοὰ μετὰ τοῦτο 3 ὀνόματι μὲν ὑπ' Αἰμιλίου, ἐς ὃν τὸ τοῦ ποιήσαντός ποτε αὐτὴν γένος ἐληλέθει, τῷ δὲ ἔργῳ ὑπὸ τε τοῦ Αὐγοῦστον καὶ ὑπὸ τῶν τοῦ Παύλου φίλων ἀνωκοδομήθη· τότε δὲ οἱ τε Παννόνιοι νεωτε- 4 ρίσαντες αὐθις ἐχειρώθησαν, καὶ αἱ Ἄλπεις αἱ παραθαλασσίδιοι ὑπὸ Αἰγύων τῶν κομητῶν καλουμένων ἐλευθέρως ἔτι καὶ τότε νε- 5 μόμεναι ἐδουλώθησαν. τὰ τε ἐν τῷ Βοσπόρῳ τῷ Κιμμερίῳ νεο- 4 χμώσαντα κατέστη. Σκριβώνιος γάρ τις τοῦ τε Μιθριδάτου ἔγγονος εἶναι καὶ παρὰ τοῦ Αὐγοῦστον τὴν βασιλείαν, ἐπειδὴ περ ὁ Ἄσαν- 5 δρος ἐτεθνήκει, λέγων εἰληφέναι, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἀνάμιν τε καλουμένην καὶ τὴν ἀρχὴν ἔτι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιτετραμμένην, ἡ τοῦ τε Φαρνάκου θυγάτηρ καὶ τοῦ Μιθριδάτου ἔγγονος ἀλθρῶς 6 ἦν, ἡγάγετο, καὶ τὸν Βόσπορον διὰ χειρὸς ἐποιεῖτο. πνθόμενος 8 οὖν ταῦτα ὁ Ἀγρίππας τὸν Πολέμωνα ἐπ' αὐτόν, τὸν τοῦ Πόντου τοῦ πρὸς τῇ Καππαδοκίᾳ ὄντος βασιλεύοντα, ἐπεμψεν· καὶ ὅς Σκρι-

βώνιον μὲν οὐκέτι περιόντα κατέλαβε (μαθόντες γὰρ οἱ Βοσπόριοι τὴν ἐπιβολὴν αὐτοῦ προαπέκτειναν αὐτόν), ἀντιστάτων δὲ οἱ ἐκείνων δέει τοῦ μὴ βασιλεύεσθαι αὐτῷ δοθῆναι, ἐς χεῖρας σφισιν ἦλθεν. καὶ ἐνίκησε μὲν, οὐ μὴν καὶ παρεστήσατό σφας πρὶν τὸν Ἀγρίππαν ἐς Σινώπην ἔλθεῖν ὥς καὶ ἐπ' αὐτοὺς στρατεύσοντα. οὕτω δὲ τὰ τε ὄπλα κατέθεντο καὶ τῷ Πολέμῳ παρεδόθησαν· ἢ τε γυνὴ ἢ Δύναμις συνώκησεν αὐτῷ, τοῦ Ἀγνούστου δῆλον ὅτι 7 ταῦτα δικαιώσαντος. καὶ ἐπ' αὐτοῖς Θυσίαι μὲν τῷ τοῦ Ἀγρίππου ὀνόματι ἐγένοντο, οὐ μέντοι καὶ τὰ ἐπινίκια καίτοι ψηφισθέντα αὐτῷ ἐπέμφθη· οὔτε γὰρ ἔγραψεν ἀρχὴν ἐς τὸ συνέδριον ὑπὲρ τῶν πραχθέντων οὐδέν, ἀφ' οὗ δὴ καὶ οἱ μετὰ ταῦτα, νόμῳ τινὶ τῷ ἐκείνου τρόπῳ χρώμενοι, οὐδ' αὐτοὶ τι τῷ κοινῷ ἔτ' ἐπέστελλον, 8 οὔτε τὴν πέμψιν τῶν νικητηρίων ἐδέξατο· καὶ διὰ τοῦτο οὐδ' ἄλλῳ τινὶ ἔτι τῶν ὁμοίων αὐτῷ, ὥς γε καὶ ἐγὼ κρίνω, ποιῆσαι τοῦτο ἐδόθη, ἀλλὰ μόναις ταῖς ἐπινικίοις τιμαῖς ἐγναυροῦντο.

25 ὁ δ' οὖν Ἀγνούστος ἐπειδὴ πάντα τὰ τε ἐν ταῖς Γαλατίαις καὶ τὰ ἐν ταῖς Γερμανίαις ταῖς τ' Ἰβηρίαις, πολλὰ μὲν ἀναλώσας ὥς ἐκάστοις πολλὰ δὲ καὶ παρ' ἑτέρων λαβών, τήν τε ἑλευθερίαν καὶ τὴν πολιτείαν τοῖς μὲν δούς τοὺς δ' ἀφελόμενος, διωκίσατο, τὸν μὲν Ἀροῦσον ἐν τῇ Γερμανίᾳ κατέλειπε, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Ρώμην ἐπὶ τε τοῦ Τιβερίου καὶ ἐπὶ Κνιντιλίου Βάρου ὑπάτων ἀνε- 741 2 κομίσθη. καὶ ἔτυχε γὰρ ἡ ἀγγελία τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἐς τὸ ἄστυ ἔλθοῦσα ἐν αἷς Κορνήλιος Βάλβος τὸ θέατρον τὸ καὶ νῦν ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον καθιερώσας θεῖας ἐπέ- τέλει, ἐπὶ τε τούτῳ ὥς καὶ αὐτὸς τὸν Ἀγνούστον ἐπανάξων ἐσεμνύ- νετο, καίτοι ὑπὸ τοῦ πλήθους τοῦ ὕδατος, ὅπερ ὁ Τίβερις πλεονά- σαις ἐπεποιήκει, μὴδ' ἐσελθεῖν ἐς τὸ θέατρον εἰ μὴ πλοῖον δυνήθεις, καὶ ὁ Τιβέριος πρῶτον αὐτὸν ἐπὶ τῇ τοῦ θεάτρον τιμῇ ἐπεψήφισεν. 3 ἢ τε γὰρ βουλὴ ἠθροίσθη, καὶ ἔδοξε σφισιν ἄλλα τε καὶ βωμὸν ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ ὑπὲρ τῆς τοῦ Ἀγνούστου ἐπανόδου ποιή- σασθαι, τοῖς τε ἱκετεύουσιν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ πωμηρίου ὄντα ἄδειαν εἶναι. οὐ μέντοι καὶ ἐδέξατο οὐδέτερον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπάντησιν 4 τοῦ δήμου καὶ τότε ἔξέστη· νυκτὸς γὰρ ἐς τὴν πόλιν ἐσεκομίσθη, ὅπερ πον καὶ αἰὶ ὥς εἰπεῖν, εἴτε ἐς τὰ προάστεια εἴτε καὶ ἄλλοσέ ποι ἐκδημοίῃ, καὶ ἀφορμώμενος καὶ ἐπανιὼν ὁμοίως ἐποίει, ἵνα μὴδενὶ αὐτῶν ὀχληρὸς εἴη. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐν τε τῷ παλατίῳ τὸν δῆμον ἡσπάσατο, καὶ ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀνελθὼν τήν τε δῆφρην ἀπὸ τῶν ῥάβδων περιεῖλε καὶ ἐς τὰ τοῦ Διὸς γόνυα κατέθετο,

τῷ τε δήμῳ προῖκα τὰ τε λουτρά καὶ τοὺς κουρέας τὴν ἡμέραν
ἐκείνην παρέσχε· συναγαγὼν δὲ ἐκ τούτου τὸ βουλευτήριον αὐτὸς 5
μὲν οὐδὲν εἶπεν ὑπὸ βράγχου, τὸ δὲ δὴ βιβλίον τῷ ταμίᾳ ἀναγνώ-
ναι δοὺς τὰ τε πεπραγμένα οἱ καταριθμήσατο, καὶ διέταξε τὰ τε
ἔτη ὅσα οἱ πολῖται στρατεύσονται, καὶ τὰ χρήματα ὅσα πωσάμενοι
τῆς στρατείας, ἀντὶ τῆς χώρας ἦν αἰεὶ ποτε ἤτουν, λήψονται, ὅπως
ἐπὶ ῥητοῖς ἐκεῖθεν ἤδη καταλεγόμενοι μηδὲν τούτων γε ἕνεκα νεω-
τερίζωσιν. ἦν δὲ ὅ τε ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν τοῖς μὲν δορυφόροις δώ- 6
δεκα τοῖς δ' ἄλλοις ἑκατάδεκα, καὶ τὸ ἀργύριον τοῖς μὲν ἔλαττον
τοῖς δὲ πλεῖον. ταῦτα δὲ ἐκείνοις μὲν οὐθ' ἡδονὴν οὔτε ὀργὴν ἔν
γε τῷ τότε παρόντι ἐνεποίησε διὰ τὸ μήτε πάντων ὧν ἐπεθύμουν
τυχεῖν μήτε πάντων διαμαρτεῖν, τοῖς δὲ δὴ ἄλλοις ἀγαθὰς ἐλπίδας
τοῦ μηκέτι τῶν κτημάτων ἀφαιρεθήσεσθαι.

μετὰ δὲ δὴ ταῦτα τό τε θέατρον τὸ τοῦ Μαρκέλλου καλούμε- 26
νον καθιέρωσεν, κὰν τῇ πανηγύρει τῇ διὰ τοῦτο γενομένη τὴν τε
Τροίαν οἱ παῖδες οἱ εὐπατρίδαι οἳ τε ἄλλοι καὶ ὁ ἔγγονος αὐτοῦ ὁ
Γάιος ἵππευσαν, καὶ θηρία Λιβυκὰ ἑξακόσια ἀπεσφάγη· τὰ τε γε- 2
νέθλια τοῦ Ἀγνούστου ὁ Ίουλος ὁ τοῦ Ἀντωνίου παῖς στρατηγῶν
καὶ ἱπποδρομίᾳ καὶ σφαραγῖς θηρίων ἐώρτασε, καὶ ἐν τῷ Καπιτω-
λίῳ καὶ ἐκεῖνον καὶ τὴν βουλὴν κατὰ δόγμα αὐτῆς εἰστίασεν.

ἐκ δὲ τούτου ἐξέτασις αὐθις τῶν βουλευτῶν ἐγένετο. ἐπειδὴ 3
γὰρ τὸ μὲν πρῶτον δέκα μυριάδων τὸ τίμημα αὐτοῖς ὥριστο διὰ
τὸ συγχρὸς τῶν πατριῶν ὑπὸ τῶν πολέμων ἐστερήσθαι, προϋόντος
δὲ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀνθρώπων περιουσίας κτωμένων ἐς πέντε
καὶ εἴκοσι προήχθη, οὐκέτ' οὐδεὶς θελοντὶ βουλευσῶν εὐρίσκειτο,
ἀλλὰ καὶ παῖδες εἰσὶν οἳ καὶ ἔγγονοι βουλευτῶν, οἳ μὲν ὡς ἀληθῶς 4
πενόμενοι οἱ δὲ καὶ ἐκ συμφορῶν προγονικῶν τεταπεινωμένοι, οὐχ
ὅσον οὐκ ἀντεποιῶντο τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιωματος, ἀλλὰ καὶ προσ-
κατελεγμένοι ἤδη ἐξώμυντο. καὶ διὰ τοῦτο πρότερον μὲν, ἀπο- 5
δημοῦντος ἔτι τοῦ Ἀγνούστου, δόγμα ἐγένετο τοὺς εἴκοσι καλου-
μένους ἄνδρας ἐκ τῶν ἱππέων ἀποδείκνυσθαι· ὅθεν οὐκέτ' οὐδεὶς
αὐτῶν ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσεγράφη, μὴ καὶ ἑτέραν τινὰ ἀρχὴν
τῶν ἐς αὐτὸ ἐσάγειν δυναμένων λαβίων. οἳ δὲ δὴ εἴκοσιν οὗτοι 6
ἄνδρες ἐκ τῶν ἑξ καὶ εἴκοσιν εἰσὶν, οἳ τε τρεῖς οἳ τὰς τοῦ θανάτου
δίκας προστεταγμένοι, καὶ οἳ ἕτεροι τρεῖς οἳ τὸ τοῦ νομίσματος
κόμμα μεταχειριζόμενοι, οἳ τε τέσσαρες οἳ τῶν ἐν τῷ ἄστει ὁδῶν
ἐπιμελούμενοι, καὶ οἳ δέκα οἳ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων τῶν ἐς τοὺς
ἑκατὸν ἄνδρας κληρουμένων ἀποδεικνύμενοι· οἳ γὰρ δὴ δύο οἳ τὰς 7

- ἔξω τοῦ τείχους ὁδοὺς ἐγχειριζόμενοι, οἳ τε τέσσαρες οἳ ἐς τὴν Καμπανίαν πεμπόμενοι, κατελέλυντο. τοῦτο τε οὖν ἐν τῇ τοῦ Ἀν-
 γούστου ἐκδημία ψηφίσθη, καὶ ὅτ' ἐπειδὴ μηδεὶς ἔτι ῥαδίως τὴν
 8 δημαρχίαν ᾗτει, κλήρω τινὲς ἐκ τῶν τεταμιευκότων καὶ μῆπω τεσ-
 9 σαρύκοντα ἔτη γεγονότων καθιστῶνται. τότε δὲ αὐτὸς πάντας αὐ-
 τοὺς ἐξήτασε, καὶ τὰ μὲν τῶν ὑπὲρ πέντε καὶ τριάκοντα ἔτη γεγο-
 νότων οὐκ ἐπολυπραγμόνησε, τοὺς δὲ ἐντός τε τῆς ἡλικίας ταύτης
 ὄντας καὶ τὸ τίμημα ἔχοντας βουλευῆσαι κατηνάγκασε, χωρὶς ἢ εἴ
 9 τις ἀνάπηρος ἦν. καὶ τὰ μὲν σώματα καὶ αὐτὸς πον αὐτῶν ἑώρα,
 περὶ δὲ δὴ τῶν οὐσιῶν ὅρκους ἐπιστοῦτο αὐτῶν τε ἐκείνων καὶ
 ἐτέρων συνομνόντων σφίσι καὶ λογισμὸν τῆς τε ἀπορίας ἕκαστου
 τοῦ βίου διδόντων.
- 27 καὶ οὐκ ἐν μὲν τοῖς κοινοῖς τοιοῦτος ἦν, τῶν δ' ἰδιωτῶν πα-
 ρημέλει, ἀλλὰ καὶ τῷ Τιβερίῳ ἐπετίμησεν ὅτι τὸν Γάιον ἐν τῇ
 πανηγύρει τῇ εὐκταίᾳ, ἣν ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ διετίθει, παρεκα-
 θίσαιτο, καὶ τῷ δήμῳ ὅτι καὶ κρότοις καὶ παίνοις αὐτὸν ἐτίμησαν.
- 2 ἐπειδὴ τε τοῦ Λεπίδου μεταλλάξαντος ἀρχιέρως ἀπεδείχθη καὶ
 διὰ τοῦθ' ἡ βουλὴ ψηφίσασθαι αὐτὸν ἠθέλησεν, οὔτε τι αὐτῶν
 προσήσεσθαι ἔφη, καὶ ἐγκειμένων οἱ ἑξανεστή τε καὶ ἐξήλθεν ἐκ
 3 τοῦ συνεδρίου. καὶ οὔτε ἐκεῖνα ἔτ' ἐκνρώθη οὐτ' οἰκίαν τινὰ δη-
 μοσίαν ἔλαβεν, ἀλλὰ μέρος τι τῆς ἑαυτοῦ, ὅτι τὸν ἀρχιέρωτον ἐν
 κοινῷ πάντως οἰκεῖν ἐχρῆν, ἐδημοσιώσεν. τὴν μὲντοι τοῦ βασιλέως
 τῶν ἱερῶν ταῖς ἀειπαρθένοις ἔδωκεν, ἐπειδὴ ὁμότοιχος ταῖς οἰκίσε-
 4 σιν αὐτῶν ἦν. Κορνηλίον τε Σισεντίον αἰτίαν ἐπὶ τῷ τῆς γυναικὸς
 βίῳ σχόντος, καὶ ἐν τῷ συνεδρίῳ εἰπόντος ὅτι καὶ εἰδότης καὶ συμ-
 βουλευσάντος οἱ αὐτοῦ ἡγάγετο αὐτήν, περιοργής τε ἐγένετο καὶ
 εἶπε μὲν οὐδὲν οὐδὲ ἐπράξε δεινόν, ἐκπηδήσας δὲ ἐκ τοῦ βουλευτη-
 ρίου ἔπειτα μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν, ἐλόμενος, ὥς γε καὶ τοῖς φίλοις
 μετὰ ταῦτα ἔφη, τοῦτο μᾶλλον καίπερ οὐκ ὀρθῶς ἔχον ποιῆσαι
 ἢ κατὰ χώραν μέινας ἀναγκασθῆναι τι κακὸν δοῦσαι.
- 28 καὶ τούτῳ τὸν Ἀγρίππαν ἐκ τῆς Συρίας ἐλθόντα τῇ τε δη-
 μαρχικῇ ἔξουσίᾳ αὐθις ἐς ἄλλα ἔτη πέντε ἐμεγάλυνε καὶ ἐς τὴν
 Παννονίαν πολεμικεῖν οὐκ ἐπέμψεν, μεῖζον αὐτῷ τῶν ἐκασταχόδι
 2 ἔξω τῆς Ἰταλίας ἀρχόντων ἰσχύσαι ἐπιτρέψας. καὶ ὅς τὴν μὲν
 a. u. 742 στρατείαν καίτοι τοῦ χειμῶνος, ἐν ᾧ Μάρκος τε Ὀκταβίος καὶ
 3 Πούπλιος Σουλπίκιος ὑπάτερον, ἐνεστηκότος ἐποιήσατο, ἐκπλαγόντων
 δὲ τῶν Παννονίων πρὸς τὴν ἔφοδον αὐτοῦ καὶ μηδὲν ἔτι νεωτερι-
 3 σάντων ἐπανῆλθε, καὶ ἐν Καμπανίᾳ γενόμενος ἐνόσησεν. πνθόμενος

7 5 τινὰς
 ῥέων

27 2 2 αὐτὸν] πολλὰ ἔτι?*

αὐτὸν

3 4 ἱε-

4 1 Σισέννου?

δὲ τοῦτο ὁ Ἀγροστός (ἔτυχε δὲ ἐν τοῖς πυναθηναίοις ὀπλομαχίας ἀγῶνας τῷ τῶν παίδων ὀνόματι τιθεῖς) ἐξωρμήθη, καὶ καταλαβὼν αὐτὸν τεθνηκότα ἔς τε τὸ ἄστυ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐσεκόμισε καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ προέθηκε, τὸν τε λόγον τὸν ἐπ' αὐτοῦ εἶπε, παραπέτασμά τι πρὸ τοῦ νεκροῦ παρατείνας. ὅπερ ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα διὰ τί 4 ἐποίησεν, εἴρηται δὲ ὁμῶς τοῖς μὲν ὅτι ἀρχιέρεως ἦν, τοῖς δὲ ὅτι τὰ τῶν τιμητῶν ἔπραττεν, οὐκ ὀρθῶς φρονοῦσιν· οὔτε γὰρ τῷ ἀρχιέρει ἀπείρηται νεκρὸν ὁρᾶν οὔτε τῷ τιμητῇ, πλὴν ἂν τὸ τέλος ταῖς ἀπογραφαῖς μέλλῃ ἐπάξειν· ἂν γὰρ τινα πρὸ τοῦ καθαρσίου ἴδῃ, ἀνάδαστα τὰ προχθέντα αὐτῷ πάντα γίγνεται. τοῦτο τε οὖν 5 οὕτως ἔδρασε, καὶ τὴν ἐκφορὰν αὐτοῦ ἐν τῷ τρόπῳ ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς μετὰ ταῦτα ἐξηνέχθη ἐποίησατο, καὶ αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἑαυτοῦ μνημείῳ ἔθαψε, καίτοι ἴδιον ἐν τῷ ἀρείῳ πεδίῳ λαβόντα.

Ἀγρίππας μὲν οὖν οὕτω μετέλλαξε, τὰ τε ἄλλα ἀριστος τῶν 29 καὶ ἑαυτὸν ἀνθρώπων διαφανῶς γενόμενος, καὶ τῇ τοῦ Ἀγροῦστον φιλίᾳ πρὸς τε τὸ αὐτῷ ἐκείνῳ καὶ πρὸς τὸ τῷ κοινῷ συμφερώτατον χρησάμενος. ὅσον τε γὰρ τοὺς ἄλλους ἀρετῇ κατεκράτει, 2 τοσοῦτον ἐκείνον ἐθέλοντῆς ἡττάτο, καὶ πᾶσαν αὐτῷ τὴν ἑαυτοῦ καὶ σοφίαν καὶ ἀνδρείαν ἐς τὰ λυσιτελέστατα παρέχων πᾶσαν τὴν παρ' ἐκείνου καὶ τιμὴν καὶ δύναμιν ἐς τὸ τοῖς ἄλλοις εὐεργετῆν ἀνῆλσεν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὰ μάλιστα οὗτ' αὐτῷ ποτὲ τῷ Ἀβ. 3 γούστῳ ἐπαχθῆς οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπίφθορος ἐγένετο, ἀλλ' ἐκείνῳ τε τὴν μοναρχίαν ὥς καὶ δυναστείας ὄντως ἐπιθυμητῆς συνέστηκε, καὶ τὸν δῆμον εὐεργεσίαις ὥς καὶ δημοτικιώτατος προσεποιήσατο. καὶ τότε γοῦν κήπους τέ σφισι καὶ τὸ βυλανεῖον τὸ ἐπὶ πύρρον αὐ. 4 τοῦ κατέλιπεν, ὥστε προῖκα αὐτοὺς λοῦσθαι, χωρία τινὰ ἐς τοῦτο τῷ Ἀγροῦστῳ δοῦς. καὶ ὅς οὐ μόνον ταῦτ' ἐδημοσίευσεν, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑκατὸν δραχμὰς τῷ δήμῳ ὥς καὶ ἐκείνου κελεύσαντος διένειμεν. τῶν τε γὰρ πλείστων αὐτοῦ ἐκληρονόμησεν, ἐν οἷς ἄλλα 5 τε καὶ ἡ Χερρόνησος ἢ πρὸς τῷ Ἑλλησπόντῳ, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐς τὸν Ἀγρίππαν ἐλθοῦσα· καὶ πάνυ ἐπὶ πολὺ αὐτὸν ἐβόησε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἔντιμον παρὰ τῷ δήμῳ ἐποίησε, τὸν τε εἶδον τὸν τελευτήσαντι οἱ γεννηθέντα Ἀγρίππαν προσηγόρευσεν. οὐ μέντοι 6 οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐκλιπεῖν τι τῶν πατριῶν, καίπερ μηδεὶς τῶν πρώτων ἐς τὰς πανηγύρεις ἀπαντῆσαι ἐθέλοντος, ἐπέτρεψε, καὶ αὐτὸς τὰς μονομαχίας διετέλεσεν· πολλάκις δὲ καὶ ἀπόντος αὐτοῦ ἐποιοῦντο. οὕτω γοῦν οὐκ ἴδιον τοῦτο τὸ πάθος τῇ τοῦ Ἀγρίππου οἰκίᾳ ἀλλὰ 7 καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο, ὥστε καὶ σημεῖα ὅσα πρὸ

τῶν μεγίστων συμφορῶν συμβαίνειν σφίσιν εἴωθε, καὶ τότε συνε-
νεχθῆναι. βύαι τε γὰρ τῇ πόλει συνεφοίτησαν, καὶ κεραννὸς ἐς
τὴν ἐν τῷ Ἀλβανῷ οἰκίαν, ἐς ἣν οἱ ὕπατοι ἐν ταῖς ἱερουργίαις κα-
8 ταλύνουσιν, ἐνέσκηψεν. τό τε ὕστρον ὃ κομήτης ὠνομασμένος ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ἄστεος αἰωρηθεὶς ἐς λαμπάδας
διελύθη. καὶ πρὸ ἄλλα τε τῆς πόλεως συχνὰ καὶ ἡ τοῦ Ῥωμύλου
σκηρὴ ἐκαύθη, κοράκιον κρέα ἐς αὐτὴν ἐκ βομοῦ τινὸς ἔμπυρα
ἐμβυλόντων.

- 30 οὕτω μὲν οὖν τὰ κατ' Ἀγρίππαν ἐγένετο· μετὰ δὲ τοῦτο ὁ
Ἀγρουστος ἐπιμελητὴς τε καὶ ἐπαρορθωτὴς τῶν τρόπων ἐς ἕτερα
πέντε ἔτη αἰρεθεὶς (καὶ γὰρ τοῦτο κατὰ προθεσμίας, ὥσπερ που
καὶ τὴν μοναρχίαν, ἐλάμβανε) θνυμῖν τε τοὺς βουλευτὰς ἐν τῷ
συνεδρίῳ, ὅσους ἂν ἔδρα αὐτῶν ἦ, καὶ τὴν ἄφριζιν πρὸς ἑαυτὸν
μὴ ποιῆσθαι, τὸ μὲν ἵνα θεοσεβῶσι, τὸ δὲ ἵν' ἀπονητὶ συνίωσιν,
2 ἐκέλευσεν. τὴν δὲ δημορχίαν ὀλίγων σφόδρα διὰ τὸ τὴν ἰσχὺν σφῶν
κατατελεύσθαι αἰτούντων, ἐνομοθέτησεν ἐκ τῶν ἱππέων τῶν μὴ
ἐλαττον πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας κεκτημένων προβάλλεσθαι τοὺς
ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἕνα ἑκαστον, καὶ τούτων τὸ πλῆθος τοὺς ἐνδεόντας
αἰρεῖσθαι σφισιν, εἰ μὲν καὶ βουλευεῖν μετὰ τοῦτ' ἐθέλοιεν, εἰ δὲ
3 μὴ, ἐς τὴν ἱππάδα αὐτῆς ἐπανιέναι ἐξεῖναι. ἑπειδὴ τε ἡ Ἀσία τὸ
ἔθνος ἐπικουρίας τινὸς διὰ σεισμοὺς μάλιστα ἐδέετο, τὸν τε φόρον
αὐτῆς τὸν ἔτιον ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων τῷ κοινῷ ἐσήνεγκε, καὶ
ἄρχοντά οἱ ἐκ τοῦ κλήρου, ἀλλ' οὐχ αἰρετόν, ἐπὶ δύο ἔτη προσε-
4 ταξεν. κακῶς τέ ποτε τοῦ Ἀπουληρίου καὶ τοῦ Μαικήρου ἐν δικα-
στηρίῳ τινὶ μοιχείας, οὐχ ὅτι τι καὶ αὐτοὶ ὑβρίσκεσαν ἀλλ' ὅτι τῷ
κρινομένῳ σπουδῇ συνήρουντο, ἀκούοντων ἥλθ' ἐκ ἐς τὸ δικαστή-
ριον, καὶ ἐν τῇ τοῦ στρατηγοῦ ἔδρᾳ καθίζησας δεινὸν μὲν οὐδὲν
ἐπραξεν, ἀπειπὼν δὲ τῷ κατηγορῶ μῆτε τοὺς συγγενεῖς μῆτε τοὺς
5 φίλους αὐτοῦ προπηλακίζειν ἀνέστη. καὶ αὐτὸν διὰ τε ταῦτα καὶ
διὰ τὰλλα ἀνδριᾶσί τε ἐκ συντελείας ἐτίμησαν, καὶ τῷ τοῖς τε
ἀγύνοις καὶ ταῖς ἀνάνδροις καὶ συνθεᾶσθαι τοῖς ἄλλοις καὶ συν-
δειπνεῖν ἐν τοῖς γενεθλοῖς αὐτοῦ δοῦναι· οὐ γὰρ ἐξῆν οὐδέτερον.
- 31 ὥς δ' οὖν ὁ Ἀγρίππας, ὅνπερ που δι' ἀρετὴν ἀλλ' οὐ δι' ἀνάγκη
τινὰ ἡγάπα, ἐτεθνήκει, καὶ συνεργοῦ πρὸς τὰ πράγματα πολὺ
τῶν ἄλλων καὶ τῇ τιμῇ καὶ τῇ δυνάμει προσφέροντος, ὥστε καὶ ἐν
καιρῷ καὶ ἄνευ φθόνου καὶ ἐπιβουλῆς πάντα διάγεσθαι, ἐδεῖτο,
τὸν Τιβέριον καὶ ἄκων προσεῖλετο· οἱ γὰρ ἔγγονοι αὐτοῦ ἐν παισὶν
2 ἔτι καὶ τότε ἦσαν. καὶ προαποσπάσας καὶ ἐκείνον τὴν γυναῖκα,

καίτοι τοῦ τε Ἀγρίππου θυγατέρα ἐξ ἄλλης τινὸς γαμετῆς οὖσαν, καὶ τέκνον τὸ μὲν ἤδη τρέφουσιν τὸ δ' ἐν γαστρὶ ἔχουσιν, τὴν τε Ἰουλίαν οἱ ἡγγύησε καὶ ἐπὶ τοὺς Παννονίους αὐτὸν ἐξέπεμψεν· τέως μὲν γὰρ τὸν Ἀγρίππαν φοβηθέντες ἡσύχασαν, τότε δὲ τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐπανέστησαν. καὶ σφας ὁ Τιβέριος, πολλὰ μὲν τῆς χώ-³ ρας πορθήσας πολλὰ δὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους κακώσας, ἐχειρώσατο, τοῖς Σκορδίσκοις, ὁμόροις τε αὐτῶν καὶ ὁμοσκεύοις οὖσι, συμμάχοις ὅτι μάλιστα χρησάμενος. καὶ τὰ τε ὅπλα σφῶν ἀφείλετο, καὶ τῆς ἡλικίας τὸ πλεῖον ἐπ' ἐξαγωγῇ ἀπέδοτο. καὶ αὐτῷ διὰ ταῦτα ἡ⁴ μὲν βουλὴ τὰ γε ἐπινίκια ἐψηφίσατο, ὁ δ' Ἀγνούστος ταῦτα μὲν οὐκ ἐπέτρεψεν ἑορτάσαι, τὰς δὲ τιμὰς τὰς ἐπινικίους ἀντέδωκε.

τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ τῷ Δρούσῳ συνέβη. τῶν τε γὰρ Συ-³² γάμβρων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν διὰ τε τὴν τοῦ Ἀγνούστου ἀπουσίαν καὶ διὰ τὸ τοὺς Γαλάτας μὴ ἐθελόδουλεῖν πολεμωθέντων σφίσι, τό τε ὑπήκοον προκατέλαβε, τοὺς πρώτους αὐτοῦ, προσφάσει τῆς ἑορτῆς ἦν καὶ νῦν περὶ τὸν τοῦ Ἀγνούστου βωμὸν ἐν Λουγ-³³ δούνῳ τελοῦσι, μεταπεμψάμενος, καὶ τοὺς Κελτοὺς τηρήσας τὸν Ῥήνον διαβαίνοντας ἀνέκοψεν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τε τὴν τῶν Οὐ-² σιπετιῶν καὶ αὐτὴν τὴν τῶν Βατάων νῆσον διέβη, καὶ ἐπὶ τὴν Συγαμβρίδα ἐκεῖθεν ἐπιπαρελθὼν συχνὰ ἐπόρθησεν. ἐς τε τὸν ὠκεανὸν διὰ τοῦ Ῥήνου καταπλεύσας τοὺς τε Φρεισίους ὤκειώσατο, καὶ ἐς τὴν Χανκίδα διὰ τῆς λίμνης ἐμβαλὼν ἐκινδύνευσε, τῶν πλοίων ὑπὸ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ παλιρροίας ἐπὶ τοῦ ξηροῦ γενομένων. καὶ τότε μὲν ὑπὸ τῶν Φρεισίων πεζῇ συνεστρατευκότων αὐτῷ σω-³ θεὶς ἀνεχώρησε (χειμῶν γὰρ ἦν), καὶ ἐς τὴν Ῥώμην ἔλθων ἀγορα- νόμος ἐπὶ τε Κύντου Αἰλίου καὶ ἐπὶ Παύλου Φαβίου ὑπάτων,^{a.u. 743} καίπερ τὰς στρατηγικὰς τιμὰς ἔχων, ἀπεδείχθη· ἅμα δὲ τῷ ἦρι³³ πρὸς τὸν πόλεμον αὐθις ὤρμησε, καὶ τὸν τε Ῥήνον ἐπεραιώθη καὶ τοὺς Οὐσιπέτας κατεστρέψατο, τὸν τε Λουπίαν ἔξενξε καὶ ἐς τὴν τῶν Συγάμβρων ἐνέβαλε, καὶ δι' αὐτῆς καὶ ἐς τὴν Χερουσκίδα προεχώρησε μέχρι τοῦ Ὑισούργου. ἠδυνήθη δὲ τοῦτο ποιῆσαι, ὅτι² οἱ Σύγαμβροι τοὺς Χάττους, μόνους τῶν προσοίκων μὴ ἐθελήσαν- τὰς σφίσι συμμαχεῖσαι, ἐν ὀργῇ σχόντες πανδημὶ ἐπ' αὐτοὺς ἔξε- στράτευσαν, κὰν τῷ καιρῷ τούτῳ ἔλαθε τὴν χώραν αὐτῶν διεξελθῶν. καὶ διέβη ἄν καὶ τὸν Ὑισούργον, εἰ μὴ τῶν τε ἐπιτηδείων ἐσπάνισε καὶ ὁ χειμὼν ἐνέστη καὶ τι καὶ σμῆνος ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ ὤφθη. οὗτ' οὖν περαιτέρω διὰ ταῦτα προεχώρησε, καὶ ἐς τὴν³ φιλίαν ἀνακομιζόμενος δεινῶς ἐκινδύνευσεν· οἱ γὰρ πολέμιοι ἄλλως

- τε ἐνέδραις αὐτὸν ἐκώκωσαν, καὶ ποτε ἐς στενὸν καὶ κοῖλον χωρίον κατακλείσαντες ὀλίγον διέφθειραν. καὶ πᾶσινδὶ ἂν ἀπώλεσαν, εἰ μὴ καταφρονήσαντες σφῶν ὥς καὶ ἐαλωκότων καὶ μιᾶς ἐπικοπῆς ὄντων
- 4 ὁμοῦσε αὐτοῖς ἀσύντακτοι ἐχώρησαν. νικηθέντες γὰρ ἐκ τούτου οὐκέθ' ὁμοίως ἐθρασύνοντο, ἀλλὰ πόρρωθεν μὲν σφας παρελύπον, ἐγγὺς δὲ οὐ προσήεσαν, ὥστε τὸν Ἀροῦσον ἀντικαταφρονήσαντα αὐτῶν ἐκεῖ τε ἢ ὃ τε Λονπίας καὶ ὁ Ἐλίσων συμμίσγνυνται φρουρίον τί σφίσιν ἐπιτεχίσαι, καὶ ἕτερον ἐν Χάττοις παρ' αὐτῷ τῷ
- 5 Ῥήγῳ. διὰ μὲν οὖν ταῦτα τὰς τε ἐπινικίους τιμὰς καὶ τὸ ἐπὶ κέλῃος ἐς τὸ ἄστυ ἐσελάσαι, τῇ τε τοῦ ἀνθυπάτου ἐξουσίᾳ, ἐπειδὴν διαστρατηγῆσθαι, χορήσασθαι ἔλαβεν. τὸ γὰρ ὄνομα τὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπεφημίσθη μὲν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐκείνῳ τότε καὶ τῷ Τιβερίῳ πρότερον, οὐ μέντοι παρὰ τοῦ Ἀυγούστου ἐδόθη, καίπερ αὐτοῦ ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν ἔργων τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπικλήσεως ἀνέξήσαντος.
- 34 ἐν ᾧ δ' οὖν ὁ Ἀροῦσος ταῦτ' ἔπραττεν, ἢ τε πανήγυρις ἢ τῇ στρατηγίᾳ αὐτοῦ προσήκουσα πολυτελεστάτῃ ἐποιήθη, καὶ τὰ γενέθλια τὰ τοῦ Ἀυγούστου καὶ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ
- 2 πόλει πολλαχόθι θηρίων σφαγαῖς ἐτιμήθη. καὶ τοῦτο μὲν, καίτοι μὴ ψηφισθέν, ἐν πᾶσιν ὥς εἰπεῖν τοῖς ἔτεσι πρὸς τινος τῶν αἰ στρατηγούντων ἐγένετο· τὰ δὲ δὴ ἀυγονοστάλια, ἃ καὶ νῦν ἄγεται,
- 3 τότε πρῶτον ἐκ δόγματος ἐτελέσθη. ὃ τε Τιβέριος τοὺς Δελματίας νεοχμώσαντας καὶ τοὺς Παννονίους μετὰ τοῦτο πρὸς τε τὴν ἐκείνου καὶ πρὸς τὴν τοῦ πλείονος στρατοῦ ἀπουσίαν νεωτερίζοντας ἐχειρῶσατο, πολεμῶν τε ἅμα ἀμφοτέροις, καὶ τοτὲ μὲν τῇ τοτὲ δὲ τῇ μεθιστάμενος, ὥστε καὶ τῶν ἄθλων τῶν αὐτῶν τῷ Ἀροῦσῳ τεχνεῖν.
- 4 καὶ τούτου καὶ ἡ Δελματία τῇ τοῦ Ἀυγούστου φρουρᾷ, ὥς καὶ ὀπλων τινῶν αἰ καὶ δι' ἐαυτὴν καὶ διὰ τὴν τῶν Παννονίων γειτονίαν δεομένη, παρεδόθη.
- 5 οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐπρασσον· ἐν δὲ δὴ τοῖς αὐτοῖς τοῖς χρόνοις Ὀολόγαισος Θορᾶξ Βησσός, ἱερεὺς τοῦ παρ' αὐτοῖς Διονύσου, προσεποιήσατό τινας πολλὰ θειάσας, καὶ μετ' αὐτῶν ἀποστὰς τὸν τε Ῥασκύνοριν τὸν τοῦ Κότνος νίδον νικήσας ἀπέκτεινε, καὶ τὸν θεῖον αὐτοῦ τὸν Ῥεμυτάλκην μετὰ ταῦτα ἀμαχί γυνώσας τῶν δυνάμεων τῇ παρὰ τοῦ θεοῦ δόξῃ φυγεῖν ἐποίησε, καὶ αὐτὸν ἐπιθυμῶν ἐς τε τὴν Χερρόνησον ἐνέβαλε καὶ δεινῶς αὐτὴν ἐλυμήνατο.
- 6 ὥς οὖν οὗτός τε ταῦτα ἐποίει καὶ οἱ Σιαλέται τὴν Μακεδονίαν ἐκακούρου, Λούκιος Πίσων ἐκ Παμφυλίας, ἧς ἤρχε, προσεστάχθη

3 4 καὶ] καὶ*

34 3 5 ἄλλων*

5 6 θείου*

6 1 Coe-

laetae Tacito, Coeletae Plinio.

σφίσιν· καὶ προαναχωρησάντων οἴκαδε τῶν Βησῶν ἐπειδὴ ἐπν-
θάνοντο αὐτὸν προσιόντα, ἕς τε τὴν γῆν αὐτῶν ἀφίκετο, καὶ ἡττη-
θεὶς τὸ πρῶτον ἀντεπεκράτησε, καὶ ἐκείνην τε καὶ τὴν τῶν προσ-
χώρων τῶν συνεπαυστάντων σφίσιν ἐπόρθησεν. καὶ τότε τε τοὺς 7
μὲν ἐθελοντὰς προσθέμενος τοὺς δ' ἄκοντας ἐκπλήξας, τοῖς δὲ καὶ
ἐκ παρατάξεως συνενεχθεὶς, πάντας αὐτοὺς ὑπηγάγετο, καὶ μετὰ
τοῦτο νεοχμώσαντάς τινας αὐτῶν αὐθις κατεδουλώσατο. καὶ αὐτῷ
διὰ ταῦτα καὶ ἱερομηρία καὶ τιμαὶ ἐπινέζιοι ἐδόθησαν.

ἐν ᾧ δ' οὖν ἐκεῖνα ἐγίνετο, ὁ Ἀγρονστός ἀπογραφάς τε ἐποίη- 35
σατο, πάντα τὰ ὑπάρχοντά οἱ καθάπερ τις ιδιώτης ἀπογραψά-
μενος, καὶ τὴν βουλὴν κατελέξατο. ὁρῶν δὲ ὅτι οὐκ αἰεὶ συχνοὶ
συνελέγοντο, ἐκέλευσε τὰ δόγματα αὐτῆς καὶ ἐν ἐλάττοσιν ἢ τετρα-
κοσίοις γίνεσθαι· οὐ γὰρ ἔξῃν τινὰ ἐκ τοῦ πρὶν ἄλλως κυροῦσθαι.
ἐπειδὴ τε ἀργύριον αὐθις ἐς εἰκόνας αὐτοῦ καὶ ἐκείνη καὶ ὁ δῆμος 2
συνεσήμεχαν, ἑαυτοῦ μὲν οὐδεμίαν, ὀφειλῆς δὲ δημοσίας καὶ προσέτι
καὶ ὁμοιοῖας εἰρήνης τε ἔστησεν. αἰεὶ τε γὰρ ὡς εἰπεῖν καὶ ἐπὶ
πάσῃ προσφάσει τοῦτ' ἐποιοῦν, καὶ τέλος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πρώτῃ
τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ οὐκέτ' ἰδίᾳ πον κατέβαλλον αὐτό, ἀλλ' αὐτῷ ἐκείνῳ
προσιόντες οἱ μὲν πλείον οἱ δ' ἔλαττον ἐδίδοσαν. καὶ ὅς προσθεῖς 3
ἂν ἕτερον τοσοῦτον ἢ καὶ πλέον ἀντεδίδον, οὐχ ὅπως τοῖς βουλευ-
ταῖς ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις. ἥδη δὲ καὶ ἐκεῖνο ἤκουσα, ὅτι καὶ ἄλλο
τι ἀργύριον ἐκ λογίου τινὸς ἢ καὶ ὀνείρατος παρὰ τῶν προστυχόν-
των οἱ, ὡς καὶ προσαιτῶν, ἐν μιᾷ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ ἐλάμβανεν.

καὶ τοῦτο μὲν, εἰ γέ τινι πιστόν, οὕτω παραδέδοται· ἐν δὲ τῷ 4
ἔτει ἐκείνῳ τὴν τε Ἰουλίαν τῷ Τιβερίῳ συνήκισε, καὶ τὴν Ὀκταβίαν
τὴν ἀδελφὴν ἀποθανοῦσαν προέθετο ἐπὶ τοῦ Ἰουλίου ἡρώον, παρα-
πετάσματι καὶ τότε ἐπὶ τοῦ νεκροῦ χρησάμενος. καὶ αὐτός τε ἐκεῖ 5
τὸν ἐπιτάφιον εἶπε, καὶ ὁ Δροῦσος ἐπὶ τοῦ βήματος· δημόσιον γὰρ
τὸ πένθος ἀλλαξαμένων τὴν ἐσθῆτα τῶν βουλευτῶν ἐγένετο. καὶ
τὸ μὲν σῶμα αὐτῆς οἱ γαμβροὶ ἔξήμεχαν, τὰ δὲ δὴ ψηφισθέντα
αὐτῇ οὐ πάντα ὁ Ἀγρονστός ἐδέξατο. κὰν τῷ αὐτῷ τούτῳ χρόνῳ 36
ὁ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς πρῶτον μετὰ τὸν Μερούλαν ἀπεδείχθη, καὶ
τοῖς ταμίαις τὰ δόγματα τὰ ἐκάστοτε γιγνόμενα διὰ φυλακῆς ποι-
εῖσθαι ἐκελεύσθη, ἐπειδὴ οἱ τε δῆμοχοι καὶ οἱ ἀγορανόμοι οἱ
πρότερον αὐτὰ ἐπιτετραμμένοι διὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦτο ἔπραττον,
καὶ τις ἐκ τούτων καὶ διαμαρτία καὶ ταραχὴ ἐγένετο.

ἐψηφίσθη μὲν οὖν τὸν Ἰανὸν τὸν γέμινον ὡς καὶ πεπαυμένων 2
τῶν πολέμων (ἀνέφχτο γὰρ) κλεισθῆναι, οὐ μέντοι καὶ ἐκλείσθη·

71 τε] μὲν*
post δόγματα om

2 προσθεμέρους

35 21 ἑαυτοῦ

36 13 τὰ

^{a. u.}
⁷⁴⁴ οἱ τε γὰρ Λαοὶ τὸν Ἰστρον πεπηγότα διαβάντες λείαν ἐκ τῆς
 Παννονίας ἀπετέμοντο, καὶ οἱ Δελμάται πρὸς τὰς ἐσπράξεις τῶν
³ χορημάτων ἐπανέστησαν. καὶ τούτους μὲν ὁ Τιβέριος ἐκ τῆς Γα-
 λατίας, ἐς ἣν μετὰ τοῦ Αὐγούστου ἐσεληλύθει, μεταπεμφθεὶς κατε-
 στήσατο, τὰ δὲ δὴ τῶν Κελτῶν τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν Χάττων
 (πρὸς γὰρ τοὺς Σαγάρμβρους μετέστησαν, καὶ τῆς χώρας αὐτῶν,
 ἣν οἰκεῖν παρὰ τῶν Ῥωμαίων εἰλήφεσαν, ἐξανέστησαν) ὁ Ἀροῦσος
⁴ τὰ μὲν ἐκάκωσε τὰ δὲ ἐχειρώσατο. καὶ μετὰ τοῦτο ἔς τε τὴν Ῥώ-
 μιν σὺν τῷ Αὐγούστῳ ἀνεκομίσθησαν (ἐν γὰρ τῇ Λουγδουνίδι τὰ
 πολλὰ οὗτος ἐγγύθεν τοῖς Κελτοῖς ἐφεδρεύων διέτριβε), καὶ ὅσα
 ἐπὶ ταῖς νίκαις ἐψήφιστο ἢ καὶ ἄλλως καθήκοντα ἦν γενέσθαι,
 ἐπετέλεσαν.

ταῦτα μὲν ἐπὶ τε τοῦ Ἰούλου καὶ ἐπὶ Φαβίου Μαξίμου ἐπά-
 NE των ἐγένετο, τῷ δ' ἐχομένῳ ἔτει ὁ Ἀροῦσος μετὰ Τίτου Κρυσπίνου
^{a. u.}
⁷⁴⁵ ὑπάτευσεν, καὶ αὐτῷ σημεῖα οὐκ ἀγαθὰ συνήνέχθη· πολλὰ μὲν γὰρ
 καὶ ἄλλα καὶ χειμῶνι καὶ κεραυνοῖς, πολλοὶ δὲ καὶ ναοὶ ἐφθάρησαν,
 ὥστε καὶ τὸν τοῦ Διὸς τοῦ Καπιτωλίου τῶν τε συννάων αὐτοῦ
² κακωθῆναι. οὐ μόντοι καὶ ἐφρόντισέ τι αὐτῶν, ἀλλ' ἔς τε τὴν τῶν
 Χάττων ἐσέβαλε καὶ προῆλθε μέχρι τῆς Σουηβίας, τὴν τε ἐν ποσὶν
 οὐκ ἀταλαιπώρως χειρούμενος καὶ τοὺς προσμυγνύντας οἱ οὐκ ἀναι-
 μωτὶ κρατῶν. κἀντεῦθεν πρὸς τε τὴν Χερουσιίδα μετέστη, καὶ
 τὸν Ὀρίονα διαβάς ἤλασε μέχρι τοῦ Ἀλβίου, πάντα πορθῶν.
³ ἐκείνον γὰρ (ὅτε δὲ ἐκ τῶν Ῥαυδαλικῶν ὄρων, καὶ ἐς τὸν ὠκεανὸν
 τὸν προσάρκτιον πολλῷ μεγέθει ἐκδίδωσιν) ἐπεχείρησε μὲν περαιω-
 θῆναι, οὐκ ἠδυνήθη δέ, ἀλλὰ τρόπαια στήσας ἀνεχώρησεν· γυνή
 γὰρ τις μελῶν ἢ κατ' ἀνθρώπου φύσιν ἀπαντήσασα αὐτῷ ἔφη
 “ποῖ δῆτα ἐπείγῃ, Ἀροῦσε ἀκόρεστε; οὐ πάντα σοι ταῦτα ἰδεῖν
 πέπωται. ἀλλ' ἄπιθι· καὶ γὰρ σοὶ καὶ τῶν ἔργων καὶ τοῦ βίου
⁴ τελευτὴ πάρεστιν ἤδη.” θαυμαστὸν μὲν οὖν τό τινα φωνὴν παρὰ
 τοῦ δαιμονίου τοιαύτην τῷ γενέσθαι, οὐ μόντοι καὶ ἀπιστεῖν ἔχω·
 παραχοῆμα γὰρ ἀπέβη, σπονδῇ τε ὑποστρέψαντος αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ
⁵ ὁδῷ νόσῳ τινί, πρὶν ἐπὶ τὸν Ῥῆνον ἐλθεῖν, τελευτήσαντος. καὶ μοι
 τεκμηριοῖ τὸ λεχθὲν ὅτι καὶ λόγοι περὶ τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τὸν
 θάνατον αὐτοῦ περινοστοῦντες ὠρόντο, καὶ νεανίσκοι δύο διὰ μέ-
 σου τοῦ ταφρέματος διππεύοντες ὤφθησαν, θορῆνός τε τις γυναι-
 κείος ἡκούσθη, καὶ ἀστέρων διαδρομαὶ ἐγένοντο. ταῦτα μὲν οὕτως
² ἔσχεν, προπυθόμενος δ' ὁ Αὐγούστος ὅτι νοσεῖ (οὐ γὰρ ἦν πόρρω),

³ ² καταπεμφθεὶς*

ἀνεστήσατο

⁴ καὶ τῆς τε χώρας αὐτῶν

⁴ ³ οὕτως

¹ ² ⁴ Χερουσιάν·* cf. 54 33, et 32 Σαγάρμβρους Χανζίδα,
 et 22 Ἰαλίδος.

τὸν Τιβέριον κατὰ τάχος ἐπεμψεν· καὶ ὃς ἔμπρουν τε αὐτὸν κατέ-
λαβε καὶ ἀποθανόντα ἐς τὴν Ῥώμην ἐκόμισε, τὰ μὲν πρῶτα μέχρι
τοῦ χειμαδίου τοῦ στρατοῦ διὰ τε τῶν ἑκατοντάρχων καὶ διὰ τῶν
χιλιάρχων, ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῶν καθ' ἑκάστην πόλιν πρώτων βασιτά-
σας. καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ προτεθέντος διπλοῦς ὁ ἐπιτάφιος ²
ἐλέχθη· ὃ τε γὰρ Τιβέριος ἐνταῦθα αὐτὸν ἐπήρσε, καὶ ὁ Αὐγου-
στος ἐν τῷ Φλαμινίῳ ἵπποδρόμῳ· ἐξεστράτευστο γάρ, καὶ οὐκ ἦν
οἱ ὅσιον μὴ οὐ τὰ καθήκοντα ἐπὶ τοῖς κατεργασμένοις, παρ' αὐτὴν
τὴν εἴσω τοῦ πωμηρίου ἔσοδον, ἐπιτελέσαι. καὶ ὁ μὲν ἔς τε τὸ ³
ἄρειον πεδίον ὑπὸ τῶν ἱππέων, τῶν τε ἐς τὴν ἱππίδα ἀκριβῶς
τελούντων καὶ τῶν ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ γένους ὄντων, ἠνέχθη, κἀν-
ταῦθα πρὶ δοθεῖς ἐς τὸ τοῦ Αὐγουστοῦ μνημεῖον κατετέθη, Γερ-
μανικὸς τε μετὰ τῶν παιδῶν ἐπονομασθεὶς, καὶ τιμᾶς καὶ εἰκόνων
καὶ ἀψίδος κενοταφίου τε πρὸς αὐτῷ τῷ Ῥήνῳ λαβών· ὁ δὲ δὴ ⁴
Τιβέριος τῶν τε Δελματῶν καὶ τῶν Παννονίων ὑποκνησάντων τι
αὐθις ζῶντος ἔτ' αὐτοῦ κρατήσας, τὰ τε ἐπὶ τοῦ κέλῃτος ἐπινίκια
ἐπεμψε, καὶ τοῦ δήμου τοὺς μὲν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τοὺς δ' ἄλλοθι
πολλάχόθι ἐδείπνισεν. κἀν τούτῳ καὶ ἡ Αἰβία μετὰ τῆς Ἰουλίας
τὰς γυναῖκας εἰστίασεν. τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα καὶ τῷ Ἀρούσῳ ἦτοι· ⁵
μάζετο· καὶ γε αἱ ἀνοχαὶ δεύτερον τὴν χάριν αὐτοῦ, πρὸς τὸ τὰ
νικητήρια ἐν ἐκείναις αὐτὸν ἐορτάσαι, γενήσεσθαι ἔμελλον. ἀλλ' ὁ
μὲν προαπώλετο, ἡ δὲ δὴ Αἰβία εἰκόνων τε ἐπὶ παραμυθία ἔτυχε,
καὶ ἐς τὰς μητέρας τὰς τρεῖς τεκούσας ἐσεγράφη. οἷς γὰρ ἂν τὸ ⁶
δαμόνιον, εἴτ' οὖν ἀνδρῶν εἴτε γυναικῶν, μὴ δῶ τοσαντάκις τε-
κῶσαι, τούτων τισὶν ὁ νόμος, πρότερον μὲν διὰ τῆς βουλῆς νῦν
δὲ διὰ τοῦ αὐτοκράτορος, τὰ τῶν τρεῖς γεγεννηκότων δικαιώματα
χαρίζεται, ὥστε σφᾶς μήτε τοῖς τῆς ἀπαιδίας ἐπιτιμίοις ἐνέχεσθαι
καὶ τὰ τῆς πολυπαιδίας ἄθλα πλὴν ὀλίγων τινῶν καρποῦσθαι.
καὶ αὐτὰ οὐκ ἄνθρωποι μόνον ἀλλὰ καὶ θεοὶ εὐρίσκονται, ἵν' ἂν ⁷
τίς τι αὐτοῖς τελετῶν καταλίπη λαμβάνωσιν.

τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον ἐστίν, ὃ δ' Αὐγουστος τὰς τε τῆς γε· ³
ρουσίας ἔδρας ἐν ῥηταῖς ἡμέραις γήγενεσθαι ἐκέλευσεν (ἐπειδὴ γὰρ
οὐδὲν πρότερον ἀκριβῶς περὶ αὐτῶν ἐτέτακτο καὶ τινες διὰ τοῦτο
πολλάκις ὑστέριζον, δύο βουλὰς κατὰ μῆνα κυρίας ἀπέδειξεν, ὥστε
ἐς αὐτὰς ἐπάναγες, οὓς γε καὶ ὁ νόμος ἐκάλει, συμφοιτῶν· καὶ ²
ὅπως γε μὴδ' ἄλλη μηδεμίᾳ σκῆψις τῆς ἀπουσίας αὐτοῖς ὑπάρχη,
προσέταξε μήτε δικαστήριον μήτ' ἄλλο μὴδὲν τῶν προσηκόντων
σφίσιν ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ γήγενεσθαι), τὸν τε ἀριθμὸν τὸν ἐς τὴν
κύρωσιν τῶν δογμάτων ἀναγκαῖον καθ' ἕκαστον εἶδος αὐτῶν, ὥς

γε ἐν κεφαλαίοις εἰπεῖν, διανομοθέτησε, καὶ τὰ ζημιώματα τοῖς μὴ
 δι' εὐλογόν τινα αἰτίαν τῆς συνεδρείας ἀπολειπομένοις ἐπηύξησεν.
 3 ἐπειδὴ τε πολλὰ τῶν τοιούτων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπευθύνων
 ἀτιμώρητα εἶωθε γίγνεσθαι, κληροῦσθαι τε αὐτοὺς εἰ συγχροὶ τοῦτο
 ποιήσιν, καὶ τὸν αἰ πέμπτον λαχόντα ὀφλισκάνειν αὐτὰ ἐκέλευσεν.
 τὰ τε ὀνόματα συμπάντων τῶν βουλευόντων ἐς λευκώμα ἀναγράψας
 4 ἐξέθηκεν· καὶ ἐξ ἐκείνου καὶ νῦν κατ' ἔτος οὕτω ποιεῖται. ταῦτα
 μὲν ἐπὶ τῇ τῆς συμφοιτίσεως αὐτῶν ἀνάγκῃ ἔπραξεν· εἰ δ' οὖν
 ποτὲ ἐκ συντυχίας τινὸς μὴ συλλεχθεῖεν ὅσους ἡ χρεία ἐκάστοτε
 ἐκάλει (πλὴν γὰρ ὅτι ὁσάκις ἂν αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ παρῇ, ἐν γε
 ταῖς ἄλλαις ἡμέραις ἐς πάντα ὀλίγον τὸ τῶν ἀθροισμένων πλήθος
 καὶ τότε καὶ μετὰ ταῦτα ἀκριβῶς ἐξητάζετο), ἐβουλευόντο μὲν καὶ
 ἢ γε γνώμῃ συνεγράφετο, οὐ μέντοι καὶ τέλος τι ὡς κεκυρωμένη
 ἐλάμβανεν, ἀλλ' ἀουκτώριτας ἐγίνετο, ὅπως φανερόν τὸ βούλημα
 5 αὐτῶν ἦ. τοιοῦτο γὰρ τι ἡ δύναμις τοῦ ὀνόματος τούτου δηλοῖ·
 ἐλληνίσαι γὰρ αὐτὸ καθάπαξ ἀδύνατον ἐστίν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο
 καὶ εἰ ποτε ἐν τόπῳ τινὶ μὴ νεομισμένῳ ἢ ἡμέρῃ μὴ καθηκούσῃ,
 ἢ καὶ ἔξω νομίμου παραγγέλματος, ὑπὸ σπουδῆς ἠθροίσθησαν, ἢ
 καὶ ἐναντιωθέντων τινῶν δημάρχων τὸ μὲν δόγμα οὐκ ἠδυνήθη
 γενέσθαι, τὴν δὲ δὴ γνώμην σφῶν οὐκ ὑπέμενον ἀποκυρθῆναι,
 ἐνομιζέτο· καὶ αὐτῇ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ κύρωσις κατὰ τὰ πάτρια
 6 ἐπῆγγο καὶ ἡ ἐπίκλησις ἢ τοῦ δόγματος ἐπεφέρετο. τοῦτό τε οὖν
 ἰσχυρῶς ἐπὶ πλείστον τοῖς πάλαι τηρηθὲν ἐξέτηλον τρόπον τινὰ
 ἦδη γέγονε, καὶ τὸ τῶν στρατηγῶν· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἀγανακτῆσαντες
 ὅτι μηδεμίαν γνώμην, καίτοι τῶν δημάρχων προτετιμημένοι, ἐς τὴν
 βουλὴν ἐσέφερον, παρὰ μὲν τοῦ Ἀγούστου ἔλαβον αὐτὸ ποιεῖν,
 ὑπὸ δὲ δὴ τοῦ χρόνου ἀφηρέθησαν.
 4 ταῦτά τε οὖν καὶ τἄλλα ἃ τότε ἐνομοθέτησεν, ἐς τε τὸ συνέ-
 δριον ἐν λευκώμασι γεγραμμένα προέθηκε πρὶν χρηματίσαι τι περὶ
 αὐτῶν, καὶ τοῖς βουλευταῖς μεθ' ἐνὸς ἑτέρου ἐσελθοῦσιν ἀναγνῶναι
 ἐπέτρεψεν, ὅπως ἂν τι μὴ ἀρέσῃ αὐτοῖς ἢ καὶ ἑτερόν τι βέλτιον
 2 συμβουλευῶσαι δυνήθωσιν εἰπωσιν. οὕτω γὰρ πού δημοκρατικὸς
 ἦξιόν ἐστιν ὥστε τινὸς τῶν συστρατευσαμένων ποτὲ αὐτῷ συνηγο-
 ρήματος παρ' αὐτοῦ δεηθέντος τὸ μὲν πρῶτον τῶν φίλων τινὰ,
 ὡς καὶ ἐν ἀσχολίᾳ ὦν, συνειπεῖν αὐτῷ κελεύσαι, ἔπειτ' ἐπειδὴ ἐκεῖ-
 νος ὀργισθεὶς ἔφη "ἐγὼ μέντοι, ὁσάκις ἐπικυροῖας χρεῖαν ἔσχες,
 οὐκ ἄλλον τινὰ ἀντ' ἐμαυτοῦ σοι ἔπειψα, ἀλλ' αὐτὸς πανταχοῦ
 προεκινδύνευσά σοι," ἐς τε τὸ δικαστήριον ἐσελθεῖν καὶ συνηγορήσαι

4 4 τε
μεθ'?

5 πάντ' ὀλίγη?

4 1 1 ἃ om

3 μεθ' ἐν

οί. φίλῳ τὲ τινι δίκην φεύγοντι συνεξητάσθη, προειπαινύσας αὐτὸ 3
τοῦτο τῇ γερονσίᾳ· καὶ ἐκείνῳ τε ἔσωσε, καὶ τὸν κατήγορον αὐτοῦ
οὐχ ὅπως δι' ὀργῆς ἔσχε καίπερ πάντῃ πολλῇ παρηγορία χρησάμενον,
ἀλλὰ καὶ εὐθυνόμενον ἐπὶ τοῖς τρόποις ἀφῆκεν, εἰπὼν ὅτι ἀναγκαῖα
σφίσιν ἡ παρηγορία αὐτοῦ διὰ τὴν ἀντικρυς τῶν πολλῶν πονηρίαν
εἴη. ἄλλους γε μὴν ἐπιβουλεύειν οἱ μηνυθέντες ἐκόλασεν. καὶ τα- 4
μίας ἔν τε τῇ παραλίᾳ τῇ πρὸς τῇ πόλει καὶ ἐν ἑτέροις τισὶ τῆς
Ἰταλίας χωρίοις ἄρχαι ἐποίησεν· καὶ τοῦτο καὶ ἐπὶ πλείῳ ἔτη ἐγένετο.

ὁμῶς δ' οὖν τότε μὲν οὐκ ἠθέλησεν ἐς τὴν πόλιν διὰ τὸν τοῦ
Λρούσου θάνατον, ὥσπερ εἶπον, ἐσελθεῖν, τῷ δὲ ἑξῆς ἔτει, ἐν ᾧ 5
Αἰνιὸς τε Γάλλος καὶ Γάιος Μάρκιος ὑπάτευσαν, τὴν τε ἀφίξιν 746
ἐποιήσατο καὶ τὴν δάφνην ἐς τοῦ Λιδῆς τοῦ φερετριῶνος παρὰ τὸ
ρομιζόμενον ἐσήνεγκεν. καὶ αὐτὸς μὲν οὐδεμίαν ἐπὶ τούτοις ἐορτὴν 2
ἤγαγε, πολὺ πλεῖον ἐν τῷ τοῦ Λρούσου ὀλέθρῳ ἐξημιῶσθαι ἢ ἐν
ταῖς νίκαις ὠφελεῖσθαι νομιζὼν· οἱ δὲ δὴ ὑπάτοι τά τε ἄλλα ὅσα
ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις γίγνεται ἐποίησαν, καὶ ἐκ τῶν αἰχμαλώτων τινὰς 3
ἀλλήλοισι συνέβαλον. καὶ μετὰ τοῦτο ὁ Ἀύγουστος, αἰτιαθέντων 3
καὶ ἐκείνων καὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων ὡς ἐκ δεκασμοῦ τινὸς ἀπο-
δεδεγμένων, τοῦτο μὲν οὐτ' ἐξήλεγξεν οὐτ' ἀρχὴν προσποιήσατο
εἰδέναι· οὔτε γὰρ κολάσαι τινὰς οὔτε αὖ συγγινῶναι ἐλεγχθεῖσιν
ἠθέλησεν· τοὺς δὲ δὴ σπουδαρχιώντας χρήματα πρὸ τῶν ἀρχαιρε-
σιῶν ὥσπερ τι ἐνέχυρον προήτησεν, ἐπὶ τῷ μηδὲν τοιοῦτον αὐτοὺς
ποιῆσαι ἢ στερηθῆναι τῶν δεδομένων. καὶ τοῦτο μὲν πάντες ἐπῆ- 4
νεσαν· ὅτι δ' οὐκ ἔξον ὃν δοῦλον κατὰ δεσπότην βασιανισθῆναι
ἐκέλευσεν, ὅσάκις ἂν χρεία τοιοῦτον τινὸς γένηται, τῷ δημοσίῳ
αὐτὸν ἢ καὶ ἐαντῷ πιπράσκεσθαι, ὅπως ἀλλότριος τοῦ κρινομένου
ὢν ἐξετάζεται, οἱ μὲν ἡτιῶντο, ὅτι ὁ νόμος τῇ τοῦ δεσπότην μεταλ-
λαγῇ καταλύεσθαι ἐμελλεν, οἱ δ' ἀναγκαῖον αὐτὸ ἔφασκον εἶναι, ὅτι
πολλοὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπ' αὐτῷ ἐκείνῳ καὶ ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς συνίσταντο.

μετὰ δὲ δὴ ταῦτα τὴν τε ἡγεμονίαν, καίπερ ἀφιεῖς, ὡς ἔλεγε, 6
ἐπειδὴ τὰ δέκα ἔτη τὰ δεύτερα ἐξεληλύθει, ἅκων δῆθεν αὐθις
ὑπέστη, καὶ ἐπὶ τοὺς Κελτοὺς ἐστράτευσεν. καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τῇ
οἰκίᾳ ὑπέμεινεν, ὁ δὲ δὴ Τιβέριος τὸν Πῆρον διέβη. φοβηθέντες 2
οὖν αὐτοὺς οἱ βάρβαροι πλὴν τῶν Συγάμβρων ἐπεκηρυκνέσαντο, καὶ
οὔτε τότε ἔτυχόν τινος (ὁ γὰρ Ἀύγουστος οὐκ ἔφη σφίσιν ἄνευ ἐκεί-
νων σπεῖσεσθαι) οὐθ' ὕστερόν. ἐπεμψαν μὲν γὰρ καὶ οἱ Σύγαμβροι
πρόσβεις, τοσούτον δὲ ἐδέξαντο διαπράζεσθαι τι ὥστε καὶ ἐκείνους 3
πάντας, καὶ πολλοὺς καὶ ἑλλογίμους ὄντας, προσαπολέσθαι· ὁ τε
γὰρ Ἀύγουστος συλλαβὼν αὐτοὺς ἐς πόλεις τινὰς κατέθετο, καὶ
ἐκείνοι δυσανασχετήσαντες ἐαυτοὺς κατεχρήσαντο. καὶ τούτου χρό-

ρον μὲν τινα ἡσυχασαν, ἔπειτα ἐπὶ πολλῶν τὸ πάθημά σφιν τοῖς
 4 Ῥωμαίοις ἀνταπέδωκαν. ὁ δ' οὖν Αὐγούστος τοῦτο τε οὕτως ἐποίησε,
 καὶ τοῖς στρατιώταις ἀργύριον, οὐχ ὥς καὶ κεκρατηκόσι, καίτοι τὸ
 τοῦ αὐτοκράτορος ὄνομα καὶ αὐτὸς λαβὼν καὶ τῷ Τιβερίῳ δούς,
 ἀλλ' ὅτι τὸν Γάιον ἐν ταῖς γυμνασίαις τότε πρῶτον συνέξεταζόμενον
 5 σφισιν ἔσχον, ἐχαρίσατο. τὸν δ' οὖν Τιβερίον ἐς τὴν τοῦ αὐτο-
 κράτορος ἀρχὴν ἀντὶ τοῦ Δρούσου προαγαγὼν τῇ τε ἐπικλήσει
 ἐκείνῃ ἐγαύρωσε καὶ ὕπατον αὐτῷς ἀπέδειξε, γραμμάτια τε κατὰ
 τὸ ἀρχαῖον ἔθος, καὶ πρὶν ἐς τὴν ἀρχὴν ἐσελθεῖν, ἐκθεῖναι πρὸς
 6 τὸ κοινὸν ἐποίησε, καὶ προσέειπε καὶ τοῖς ἐπινικίοις ἐσέμνυνεν· αὐτὸς
 γὰρ ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἠθέλησε πέμψαι, ἐς δὲ δὴ τὰ γενέθλια ἵπο-
 δρομίαν αἰδίων ἔλαβεν. τὰ τε τοῦ πωμηρίου ὅρια ἐπεύξησε, καὶ
 τὸν μῆνα τὸν Σεπτίλιον ἐπικαλούμενον Αὐγουστον ἀντωνόμασεν·
 7 τῶν γὰρ ἄλλων τὸν Σεπτέμβριον οὕτως, ἐπειδὴ περ ἐν αὐτῷ ἐγε-
 γέννητο, προσαγορεύσαι ἐθελήσαντων ἐκείνων αὐτὸς προετίμησεν, ὅτι
 καὶ ὕπατος ἐν αὐτῷ τὸ πρῶτον ἀπεδέδεικτο καὶ μάχας πολλὰς καὶ
 μεγάλας ἐνεκίχηκε.

7 ἐπὶ μὲν οὖν τούτοις ἐγαυροῦτο, τοῦ δὲ δὴ Μαικήρου τελευτή-
 σαντος ἤλγησεν. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλα ἀπ' αὐτοῦ ἀπώνητο,
 ὅθεν καίπερ ἵππεϊ αὐτῷ ὄντι καὶ τὸ ἔσθιν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐπέ-
 τρεψε, μάλιστα δὲ δούκις ἀκρατοτέρῳ τῷ Θυμῷ ἐχρήτο· τῆς τε
 2 γὰρ ὀργῆς αὐτὸν αἰεὶ παρέλκε καὶ ἐς τὸ ἡπιώτερον μεθίστη. τεκμή-
 ριον δέ, δικάζοντί ποτε αὐτῷ προσστάς, καὶ ἰδὼν ὅτι πολλοὺς θα-
 νατώσειεν μέλλοι, ἐπεχείρησε μὲν διώσασθαι τοὺς περιεστηκότας καὶ
 ἐγγύς οἱ προσελθεῖν, μὴ δυνηθεῖς δὲ ἔγραψεν ἐς γραμματεῖον “ἀνά-
 στηθι ἥδη ποτέ, δήμιε,” καὶ αὐτὸ ὥς καὶ ἔτερόν τι ἔχον ἐς τὸν
 κόλπον αὐτοῦ ἔθηκεν, ὥστ' ἐκείνον μήτ' ἀποκτεῖναι τινα καὶ εὐθὺς
 3 ἐξαναστῆναι. οὐ γὰρ ὅπως ἡγανάκτει τοῖς τοιοῦτοις, ἀλλὰ καὶ
 ἔχαιρεν ὅτι ὅσα αὐτὸς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως καὶ ὑπὸ τῆς τῶν
 πραγμάτων ἀνάγκης καὶ παρὰ τὸ προσῆκον ἐθυμοῦτο, ταῦτα τῇ
 4 τῶν φίλων παρηγορίᾳ διωροδοῦτο. μέγιστον δ' οὖν καὶ ἐκεῖνο τῆς
 τοῦ Μαικήρου ἀρετῆς δαῖγμα ἦν, ὅτι τῷ τε Αὐγούστῳ, καίτοι
 πρὸς τὰς ὁρμὰς αὐτοῦ ἀνθιστάμενος, ὥκείωτο καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶ-
 σιν ἡρέσκετο, πλείστον τε παρ' αὐτῷ δυνηθείς, ὥστε πολλοῖς καὶ
 τιμὰς καὶ ἀρχὰς δοῦναι, οὐκ ἐξεφρόνησεν ἀλλ' ἐν τῷ τῶν ἱππέων
 5 τέλει κατεβίω. τούτων τε οὖν ἕνεκα ἰσχυρῶς αὐτὸν ὁ Αὐγούστος
 ἐπόθησε, καὶ ὅτι καὶ κληρονόμον αὐτόν, καίπερ ἐπὶ τῇ γυναικὶ
 δυσκολαίνων, κατέλιπε, καὶ ἐπ' αὐτῷ πλὴν ἐλαχίστων ἐποιήσατο

ἂν τέ τινι τῶν φίλων αὐτοῦ δοῦναι τι ἐθελήσῃ ἄντε καὶ μή. τοιοῦτος μὲν ὁ Μαικήνας ἐγένετο, καὶ οὕτω τῷ Ἀγούστῳ ἐχρήτο· ^{α. υ.} ⁷⁴⁷ πρῶτός 6 τε κολυμβήθραν θερμοῦ ὕδατος ἐν τῇ πόλει κατεσκεύασε, καὶ πρῶτος σημειῖά τινα γραμμῶν πρὸς τάχος ἐξεῦρε, καὶ αὐτὰ δι' Ἀκύλου ἀπελευθέρου συχνὸς ἐξεδίδαξεν.

Τιβέριος δὲ ἐν τῇ νουμηρία ἐν ἣ ὑπατεύειν μετὰ Γναίου Πι- 8 σωρος ἤρξατο, ἔς τε τὸ Ὀκτώβειον τὴν βουλὴν ἤθροισε διὰ τὸ ἔξω ^{α. υ.} ⁷⁴⁷ τοῦ πομηρίου αὐτὸ εἶναι, καὶ τὸ ὁμονόειον αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐπισκενύ- 2 σαι προστάξας, ὅπως τό τε ἴδιον καὶ τὸ τοῦ Ἀρούσου ὄνομα αὐτοῦ ἐπιγράψῃ, τὰ τε νικητήρια ἤγαγε καὶ τὸ τεμένισμα τὸ Λίβιον ὠνομασμένον καθιέρωσε μετὰ τῆς μητροῦς· καὶ αὐτὸς μὲν τὴν γερουσίαν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, ἐκείνη δὲ τὰς γυναῖκας ἰδίᾳ πον εἰστίασεν. καὶ 3 οὐ πολλῷ ὕστερον κινήθων τινῶν ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐξωρμήθη· τὴν δὲ δὴ πανήγυριν τὴν ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου τοῦ Ἀγούστου γενομένην ὁ Γάιος ἀντ' αὐτοῦ σὺν τῷ Πίσωνι διέθικεν. τό τε πεδίον τὸ Ἀγρίππειον, πλὴν τῆς στοᾶς, καὶ τὸ διριβιτώριον αὐτὸς ὁ Αὔ- γουστος ἐδημοσίευσεν. τοῦτο μὲν γάρ (ἦν δὲ οἶκος μέγιστος τῶν 4 πώποτε μίαν ὁροφὴν σχόντων· νῦν γὰρ δὴ πάσης τῆς στέρξης αὐτοῦ καθαιρεθείσης, ὅτι οὐκ ἤδυνήθη αὐτῆς συστῆναι, ἀχαρὴς ἐστίν) ὁ τε Ἀγρίππας οἰκοδομούμενον κατέλιπε, καὶ τότε συνετελέσθη· ἡ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ στοά, ἦν ἡ Πύλα ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἡ καὶ τοὺς δρό- μους διακοσμήσασα ἐποίει, οὐδέπω ἐξείργαστο. κὰν τούτῳ καὶ 5 ἐπιτάφιοι ἐπὶ τῷ Ἀγρίππᾳ ὀπλομαχίαι, φαιὰν ἐσθῆτα τῶν τε ἄλλων πλὴν τοῦ Ἀγούστου καὶ αὐτῶν τῶν νείων αὐτοῦ λαβόντων, καὶ ἐνὸς πρὸς ἓνα καὶ πλείονων πρὸς ἴσους, ἐν τοῖς σέπτοις διὰ τε τὴν πρὸς τὸν Ἀγρίππαν τιμὴν καὶ διὰ τὸ πολλὰ τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν οἰκοδομημάτων κεκαῦσθαι, ἐγένοντο. καὶ τὸ μὲν τοῦ πυρὸς αἴτιον 6 ἔς τοὺς χρεωφειλέτας ἀνεφέρετο, ὥς καὶ ἐπίτηδες αὐτὸ παρασκευάσαντας ἵν' ἀποκόψωσι τι τῶν χρεῶν, συχνὰ δόξαντες ἐζημιῶσθαι· ἔνυχον δὲ ἐκείνοι μὲν οὐδενός, οἱ δὲ δὴ στενωποὶ ἐπιμελητῶν τινῶν ἐκ τοῦ δήμου, οὓς καὶ στενωπάρχους καλοῦμεν· καὶ σφισι καὶ τῇ 7 ἐσθῆτι τῇ ἀρχικῇ καὶ ῥαβδούχοις δύο, ἐν αὐτοῖς τοῖς χωρίοις ὧν ἂν ἄρχωσιν, ἡμέραις τισὶ χρῆσθαι ἐδόθη, ἢ τε δουλεία ἢ τοῖς ἀγορανόμοις τῶν ἐμπιπραμένων ἕνεκα συνοῦσα ἐπετράπη, καίτοι καὶ ἐκείνων καὶ τῶν δημάρχων τῶν τε στρατηγῶν πᾶσαν τὴν πό- λιν, δεκατέσσαρα μέρη νεμηθεῖσαν, κλήρω προσταχθέντων· ὁ καὶ νῦν γίγνεται.

τοσαῦτα μὲν ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ἐπράχθη· ἐν γὰρ δὴ τῇ Γερ- 9 ^{α. υ.} ⁷⁴⁸μανίᾳ οὐδὲν ἄξιον μνήμης συνέβη· τῷ δὲ ὕστερῳ, ἐν ᾧ Γάιος τε ^{α. υ.} ⁷⁴⁸ Ἀντίστιος καὶ Λαίλιος Βάμβος ὑπάτευσαν, ἰδὼν ὁ Αὔγουστος τὸν

τε Γάιον καὶ τὸν Λούκιον αὐτοὺς τε μὴ πάνν, οἷα ἐν ἡγεμονία
 τροφόμενους, τὰ ἑαυτοῦ ἤθη ζηλοῦντας (οὐ γὰρ οὐτὶ ἀβρότερον
 διήγον, ἀλλὰ καὶ ἐθρασύνοντο· ἐς γοῦν τὸ θάνατόν ποτε καθ' ἑαν-
 2 τὸν ὁ Λούκιος ἐσθλῆθεν) καὶ πρὸς πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν
 γνώμῃ τὰ δὲ θεραπείᾳ, κολακευόμενους καὶ τούτου ἔτι καὶ μᾶλλον
 θρυπτομένους (τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ ὑπατον τὸν Γάιον μὴδ' ἐς ἐφ' ἑ-
 βους πῶ τελοῦντα προεχειρίσαντο) ἡγανάκτησε, καὶ προσεπηύξατο
 μηδεμίαν τοιαύτην καιρῶν ἀνάγκην ὅποια ποτὲ αὐτὸν κατέλαβε γε-
 3 νέσθαι, ὥστε τινὰ νεώτερον εἰκοσιετοῦς ὑπατεύσαι. ἐπειδὴ τε καὶ
 ὡς ἐνέκειντό οἱ, τότε ἔφη χρῆναί τινα τὴν ἀρχὴν ταύτην λαμβάνειν,
 ὅταν μήτε τι αὐτὸς ἀμαρτάνειν καὶ ταῖς τοῦ δήμου σπουδαῖς ἀν-
 4 θίστασθαι δύνηται. καὶ μετὰ τοῦθ' ἱερωσύνην μὲν τινὰ αὐτῷ καὶ
 τὴν ἐς τὸ συνέδριον συμφορῆσιν τό τε συνθεῖσθαι καὶ τὸ συνε-
 στυῖσθαι τῇ βουλῇ ἔδωκεν· βουλευθεὶς δὲ δὴ τρόπον τινὰ μᾶλλον
 αὐτοὺς σωφρονίσαι, τῷ Τιβερίῳ τὴν τε ἔξουσίαν τὴν δημοκρατικὴν
 ἐς πέντε ἔτη ἔνειμε καὶ τὴν Ἀρμενίαν ἀλλοτριουμένην προσῆξεν.
 5 συνέβη δ' αὐτῷ καὶ ἐκείνοις καὶ τῷ Τιβερίῳ προσκροῦσαι μάτην,
 τοῖς μὲν ὅτι παρεωρῶσθαι ἔδοξαν, τῷ δὲ ὅτι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν
 ἐφοβήθη. ἀμείλει καὶ ἐς Ῥόδον ὡς καὶ παιδεύσεώς τινος δέόμενος
 ἐστάλη, μήτ' ἄλλους τινὰς μήτε τὴν θεραπείαν πᾶσαν ἐπαυγόμενος,
 6 ἢ ἐκποδῶν σφίσι καὶ τῇ ὄψει καὶ τοῖς ἔργοις γένηται. καὶ τὴν
 τε ὁδὸν ἰδιωτικῶς ἐποίησατο, πλὴν καθ' ὅσον τοὺς Παρίους τὸ
 τῆς Ἑστίας ἄγαλμα πωλῆσαι οἱ ἡνάγκασεν, ὅπως ἐν τῷ ὁμονοεῖω
 ἰδρυνθῇ· καὶ ἐς τὴν νῆσον ἔλθων οὐδὲν ὀγκυρόν οὔτε ἔπραττεν οὔτε
 7 ἔλεγεν. ἡ μὲν οὖν ἀληθεστάτη αἰτία τῆς ἐκδημίας αὐτοῦ τοιαύδε
 ἐστίν, λόγον δὲ τινα ἔχει καὶ διὰ τὴν γυναῖκα τὴν Ἰουλίαν, ὅτι μη-
 κέτ' αὐτὴν φέρειν ἐδύνατο, τοῦτο ποιῆσαι· κατέλιπε γοῦν αὐτὴν ἐν
 τῇ Ῥώμῃ. οἱ δὲ ἔφασαν χαλεπῆναι αὐτὸν ὅτι μὴ καὶ Καῖσαρ
 ἀπεδείχθη, οἱ δὲ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Αὐγούστου ὡς καὶ τοῖς παισὶν
 8 αὐτοῦ ἐπιβουλευόντα ἐκβληθῆναι. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε παιδείας ἔνεκα
 οὐτ' ἀβουλήσας τὰ δεδομένα ἀπεδήμησε, δῆλον ἔκ τε τῶν ἄλλων

9 1 4 Α. τοὺς ἐγγόνους αὐτοῦ, οὓς καὶ νόθευσεν, Zon. p. 421.
 2 2 κολακευόμενος* 3 θρυπτομένος* 4 προεχειρίσατο 4 5 ἀλ-
 λοτρι. μετὰ τὸν τοῦ Τιγράνου θάνατον Zon. προσέταξεν? προσεκέλη-
 ρωσεν Zon. 6 1 post γένηται Zon. τῷ δ' ἐφ' ἑξῆς ἔτι δωδέκατον
 ὑπατειῶν ὁ Αὐγούστος εἰς τοὺς ἐφ' ἑβους τὸν Γάιον ἔταξε καὶ ἐς τὸ βου-
 λευτήριον ἅμα εἰσήγαγε καὶ πρόκριτον ἀπέστειλε τῆς νεότητος ἱλαρχόν τε
 φυλῆς γενέσθαι ἐπέτρον. καὶ μετ' ἐνιαυτὸν καὶ ὁ Λούκιος τὰς τιμὰς ὅσαι
 τῷ Γαίῳ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἐδόσαντο ἔλαβεν. ἀθροισθέντος δὲ τοῦ δήμου
 καὶ ἐπανορθωθῆναι τινα ἀξιούντος καὶ τοὺς δημαρχοὺς διὰ τοῦτο πρὸς τὸν
 Αὐγούστον πέμψαντος, ἦλθεν ἐκεῖνος καὶ περὶ ὧν ἐδόσαντο σφίσι συνδι-
 σκέψατο· καὶ ἐπὶ τούτῳ ἡσθσαν ἅπαντες. καὶ — 7 2 ἐστίν] haec V
 habet p. 662. 7 4 οἱ δὲ — 8 5 ἐνεδέχετο V ib.

ὦν μετὰ ταῦτα ἔπραξε, καὶ ἐκ τοῦ τὰς διαθήκας αὐτὸν εὐθὺς τότε καὶ λῦσαι καὶ τῇ μητρὶ τῷ τε Ἀγνούσιω ἀναγνῶναι, ἐγένετο· κατεϊζάετο δὲ πάνθ' ὅσα ἐνεδέχετο.

...ὁ δὲ Ἀγνουστος τὸ τοῦ δήμου τοῦ σιτοδοτουμένου πληθὺς 10
ἀόριστον ὃν ἐς εἴκοσι μυριάδας κατέκλεισε, καὶ ὥς γέ τινες λέγουσι, 752
καθ' ἓνα ἐξήκοντα δραχμὰς ἔδωκεν.

...οἱ, ἑαυτὸν δὲ καὶ τοὺς ἐγγόνους, ὅσας αἱ ἐθελήσωσι, τοὺς τε 2
ἐκ τῶν παίδων ἐξίστηναι καὶ ἐς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφομένους ἐκείσε
πάντως ἀφικνεῖσθαι, καὶ τοὺς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τὰς ἐκδήμους στελλο-
μένους ἐκείθεν ἀφορμᾶσθαι, τὰς τε γνώμας τὰς περὶ τῶν νικητη- 3
ρίων ἐκεῖ τὴν βουλὴν ποιεῖσθαι, καὶ τοὺς πέμψαντας αὐτὰ τῷ
Ἄρει τούτῳ καὶ τὸ σκήπτρον καὶ τὸν στέφανον ἀνατιθέναι, καὶ
ἐκείνους τε καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τὰς ἐπινικίους τιμὰς λαμβάνοντας
ἐν τῇ ἀγορᾷ χαλκοῦς ἴσταςθαι, ἃν τέ ποτε σημεῖα στρατιωτικὰ ἐς 4
πολεμίους ἀλόντα ἀνακομισθῇ, ἐς τὸν καὶ αὐτὰ τίθεσθαι, καὶ
πανήγυριν τινα πρὸς τοῖς ἀναβασμοῖς αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἀεὶ ἡλαρχόν-
των ποιεῖσθαι, ἥλόν τε αὐτῷ ὑπὸ τῶν τιμητευσάντων προσπλήγνυ-
σθαι, καὶ τὴν τε παράσχεσιν τῶν ἵππων τῶν ἐς τὴν ἵπποδρομίαν 5
ἀγωνιουμένων καὶ τὴν τοῦ καοῦ φυλακὴν καὶ βουλευταῖς ἐργολαβεῖν
ἐξεῖναι, καθάπερ ἐπὶ τε τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἐπὶ τοῦ Διὸς τοῦ
Καπιτωλίου ἐνενομοθέτητο. ἐπὶ μὲν τούτοις τὸ μέγαρον ἐκείνο ὁ 6
Ἀγνουστος ἐθέωσε, καίτοι τῷ Γαῖῳ καὶ τῷ Λουκίῳ πάντα καθά-
παξ τὰ τοιαῦτα ἱεροῦν ἐπιτροπῆρας ἐπατικῇ τινὶ ἀρχῇ κατὰ τὸ πα-
λαιὸν χορμένους. καὶ τὴν γε ἵπποδρομίαν αὐτοὶ τότε διέθεσαν,
τὴν τε Τροίαν καλουμένην οἱ παῖδες οἱ πρῶτοι μετὰ τοῦ Ἀγρίππου
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν ἵππευσαν. καὶ λέοντες ἐξήκοντα καὶ διακόσιοι 7
ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ἐσφάγησαν. ὁπλομαχία τε ἐν τοῖς σέπτοις καὶ
ναυμαχία ἐν τῷ χωρίῳ ἐν ᾧ καὶ νῦν ἔτι σημεῖα τινα αὐτῆς δεῖ-
κνύται Περσῶν καὶ Ἀθηναίων ἐποιήθη· ταῦτα γὰρ τὰ ὀνόματα
τοῖς ναυμαχοῦσιν ἐτέθη, καὶ ἐνίκων καὶ τότε οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ 8
μετὰ τοῦτο ἐς τε τὸν Φλαμίνιον ἵπποδρομον ὕδωρ ἐσέχθη, καὶ
ἐν αὐτῷ κροκόδειλοι ἕξ καὶ τριάκοντα κατεκόπησαν. οὐ μέντοι καὶ
διὰ πασῶν τῶν ἡμερῶν τούτων ὁ Ἀγνουστος ἐπάτευσεν, ἀλλ' ἐπ'
ὀλίγον ἄρξας ἄλλῳ τὸ ὄνομα τῆς ἐπατείας ἔδωκεν.

77 δὲ om V, cui γοῦν legendum videtur. an δ' οὖν? 10 2 1 ρει
— 12 2 Ἰουλίαν] haec solus dedit codex Venetus 395: ceteri enim θέας
τε ποίων ἐς τὸν Φλαμίνιον ἵπποδρομον ὕδωρ ἐσέγαγε, καὶ ἐν αὐτῷ ἕξ
καὶ τριάκοντα κροκόδειλοι κατεκόπησαν. τότε δὲ πρῶτον καὶ ἐπαρχους τῶν
δορυφόρων δύο ἀπέδειξεν· οὗτω γὰρ τοὶ αὐτοὺς καὶ ἐγὼ μόνους τῶν ἐπαρ-
χόντων τινός, ἐπειδήπερ ἐκνετίκην, ὀνομάζω. τὴν μέντοι Ἰουλίαν
ρει] Ἄρει? 7 1 αὐτοῦ 8 5 ὀλίγων

- 9 τῷ μὲν οὖν Ἀρει ταῦτ' ἐγένετο, αὐτῷ δὲ δὴ Ἀγνούστιω ἀγών
 τε ἱερὸς ἐν Νέα πόλει τῇ Καμπανίδι, λόγῳ μὲν ὅτι κακωθεῖσαν
 αὐτὴν καὶ ὑπὸ σεισμοῦ καὶ ὑπὸ πυρὸς ἀνέλαβεν, τὸ δ' ἀληθές
 ἐπειδὴ τὰ τῶν Ἑλλήνων μόνοι τῶν προσχώρων τρόπον τινὰ ἐξήλουν,
 10 ἐψηφίσθη. καὶ ἡ ἐπωνυμία ἡ τοῦ πατρὸς ἀκριβῶς ἐδόθη· πρό-
 τερον γὰρ ἄλλως ἄνευ ψηφίσματος ἐπεφημίζετο. καὶ μέντοι καὶ
 ἐπαρχοὺς τῶν δορυφόρων τότε πρῶτον Κύντον τε Ὀστώριον Σκα-
 πούλαν καὶ Πούπλιον Σάλειον Ἀπρον ἀπέδειξεν· οὕτω γὰρ τοι αὐ-
 τοὺς καὶ ἐγὼ μόνους τῶν ἐπαρχόντων τινός, ἐπειδὴ περ ἐκνενίκηκεν,
 11 ὀνομάζω. ἐποίησε μὲν οὖν καὶ ὁ Πυλάδης ὁ ὀρχηστὴς παρήγγριν
 τινα, οὐκ αὐτὸς χειρορρήσας ἅτε ὑπεργήρους ὢν, ἀλλὰ τῇ τε σκευῇ
 τῇ ἀρχικῇ καὶ τοῖς ἀναλώμασιν, ἐποίησε δὲ καὶ Κύντος Κρισπῦνος
 στρατηγός. λέγω δὲ οὐ τοῦτο ἀλλ' ὅτι ἄνδρες τε ἱππεῖς καὶ γυ-
 12 ναῖκες οὐκ ἀφανεῖς ἐς τὴν ὀρχήστραν ἐπ' αὐτοῦ ἐσῆχθησαν. ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ὁ Ἀγνόςτος ἐτίθετο, τὴν δὲ δὴ Ἰουλίαν
 τὴν θυγατέρα ἀσελγαίνουσαν οὕτως ὥστε καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐπ'
 αὐτοῦ γε τοῦ βήματος καὶ κωμάζειν νύκτωρ καὶ συμπίνειν ὅπρ' ἐδὴ
 13 ποτε φωράσας ὑπερωρίσθη. κατείκαζε μὲν γὰρ καὶ πρότερον οὐκ
 ὀρθῶς βιοῦν αὐτὴν, οὐ μέντοι καὶ ἐπίστευεν· οἱ γὰρ τοι τὰς ἡγε-
 μονίας ἔχοντες πάντα μᾶλλον ἢ τὰ σφέτερα γνώσκουσι, καὶ οὐτ'
 αὐτοὶ τοὺς συνόντας ὧν ποιοῦσι λανθάνουσιν οὔτε τὰ ἐκείνων ἀκρι-
 14 βούσιν. τότε δ' οὖν μαθὼν τὰ πραττόμενα τοσοῦτον θυμῷ ἐχρή-
 σατο ὥστε μὴδ' οἴκοι αὐτὰ κατασχεῖν ἀλλὰ καὶ τῇ γερουσίᾳ κοι-
 νῶσαι. καὶ τούτου ἐκείνη μὲν ἐς Πανδατερίαν τὴν πρὸς Καμπανίαν
 νῆσον ὑπερωρίσθη, καὶ αὐτῇ καὶ ἡ Σκριβωνία ἡ μήτηρ ἐκοῦσα
 15 συνεξέπλευσεν· τῶν δὲ δὴ χρησαμένων αὐτῇ ὁ μὲν Ἰούλος ὁ Ἀν-
 τώνιος, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ μοναρχίᾳ τοῦτο πράξας, ἀπέθανε μετ' ἄλλων
 τινῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐς νῆσους ὑπερωρίσθησαν.
 καὶ ἐπειδὴ καὶ δῆμαρχός τις ἐν αὐτοῖς ἦν, οὐ πρότερον πρὶν διάρξαι
 ἐκρίθη. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων γυναικῶν ἐφ' ὁμοίοις τισὶν αἰτίαι
 16 λαβουσῶν οὐ πάσας τὰς δίκας ἐδέξατο, ἀλλὰ καὶ χρόνον τινὰ ἀφώ-
 ρισεν ὥστε τὰ πρὸ ἐκείνου πραχθέντα μὴ πολυπραγμονεῖσθαι. ἐπὶ
 γὰρ τῆς θυγατρὸς μὴδὲν μετριάσας, ἀλλὰ καὶ φήσας ὅτι Φοίβης
 πατὴρ μᾶλλον ἢ ἐκείνης γεγονέναι ἤθελε, τῶν ἄλλων ἐφείδετο. ἡ
 δὲ δὴ Φοίβη ἐξελευθέρα τε τῆς Ἰουλίας καὶ συνεργὸς οὖσα προα-
 πέθανεν ἐκουσία, διόπερ καὶ ὁ Ἀγνόςτος αὐτὴν ἐπῆνεσε.
- 10a ...ἐτέρους ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπιστρατεύσαντάς σφισιν ἀπεώ-

13 4 ὢν] cf. 57 1 2 κατάδηλον ὢν φρονεῖ. 14 2 αὐτὸν 15 1 ὁ
 ante A. om* 4 πλὴν διαρπάσαι c. 10 a et ipsum Venetus ille
 dedit. ceteri: ὁ δὲ δὴ Φραγίας ὕστερον κατηλλάγη ἐπὶ τῷ τῆς Ἀρμενίας

σαντο, οὐ πρότερόν τε ἐνέδοσαν πρὶν χιλιαρχόν τινα ἐκ τοῦ δορυφορικοῦ ἐπ' αὐτοὺς πεμφθῆναι. καὶ ἐκεῖνος δὲ ἐν χρόνῳ τὰς καταδρομὰς αὐτῶν ἐπέσχευεν, ὥστε ἐπὶ πολὺ μὴδὲνα βουλευτὴν τῶν ταύτῃ πόλεων ἄρξαι.

ταῦτά τε οὖν ἅμα καὶ τὰ τῶν Κελτῶν ἐκαινώθη. ὁ γὰρ Δο-²μίτιος πρότερον μὲν, ἕως ἔτι τῶν πρὸς τῷ Ἰστροῦ χωρίων ἦρχε, τοὺς τε Ἑρμοινδούρους ἐκ τῆς οἰκείας οὐκ οἶδ' ὅπως ἐξαναστάντας καὶ κατὰ ζήτησιν ἐτέρας γῆς πλανωμένους ὑπολαβὼν ἐν μέρει τῆς Μαρκομαννίδος κατώκισε, καὶ τὸν Ἀλβιαν μὴδενός οἱ ἐναντιουμένου διαβὰς φίλιαν τε τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις συνέθετο καὶ βωμὸν ἐπ' αὐτοῦ τῷ Ἀγνούστῳ ἰδρύσατο. τότε δὲ πρὸς τε τὸν Ῥῆνον μετελ-³θὼν, καὶ ἐκπεσόντας τινὰς Χερούσκων καταγαγεῖν δι' ἐτέρων ἐτε-λῆσας, ἐδυστύχησε καὶ καταφρονῆσαι σφῶν καὶ τοὺς ἄλλους βαρ-βάρους ἐποίησεν. οὐ μέντοι καὶ πλέον τι τῷ ἔτι ἐκείνῳ ἐπ' αὐτοῦ

ἀποστῆναι, ἐπειδὴ τὸν τε Γάιον ἐν τῇ Συρίᾳ παρόντα ἔμαθε καὶ τὰ οἰκεία παρατιθέμενα μίσει αὐτοῦ ὑπειπόπασεν. συνέβη δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ τὸν Τιβέριον ἐκ Ῥόδου ἐς τὴν Ῥώμην ἀφικέσθαι, Λουκίου καὶ Γαῖου τελευτη-σάντων.

^{3 4} οὐ μέντοι] ὅτι Γάιος τὰ στρατόπεδα τὰ πρὸς τῷ Ἰστροῦ εἰρηνικῶς ἐπῆει· πόλεμον γὰρ οὐδὲνα ἐπολέμησεν, οὐχ ὅτι οὐκ ἐγένετο, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἐν τε ἡσυχίᾳ καὶ ἀσφαλείᾳ ἄρχεν ἐμάνθανεν, οἱ δὲ δὴ κίνδυνοι ἄλλοις προσετέσσοντο. V p. 665. τῶν Ἀρμενίων δὲ νεωτερι-σάντων καὶ τῶν Πάρθων αὐτοῖς συνεργούντων ἀλγὼν ἐπὶ τοῖς τοῖς ὁ Ἀγ-γούστος ἠπόρει τί ἂν πράξῃ· οὔτε γὰρ αὐτὸς στρατεῦσαι οἶός τε ἦν διὰ γῆρας, ὃ τε Τιβέριος, ὡς εἰρηται, μετέστη ἤδη, ἄλλον δὲ τινα πέμψαι τῶν δυνατῶν οὐκ ἐτόλμα, ὁ Γάιος δὲ καὶ ὁ Λούκιος νέοι καὶ πραγματίων ἐτύγ-χανον ἄπειροι. ἀνάγκης δ' ἐπικειμένης τὸν Γάιον εἴλετο, καὶ τὴν τε ἐξου-σίαν αὐτῷ τὴν ἀνθύπατον καὶ γυναῖκα ἔδωκεν, ἵνα καὶ τούτου τι προσλάβῃ ἀξίωμα, καὶ οἱ καὶ συμβούλους προσέταξε. καὶ ὁ μὲν ἀφωρομῆθη ἐντίμως παρὰ πάντων ὑποδεχόμενος οἷα τοῦ αὐτοκράτορος ἔγγονος ἢ καὶ παῖς νο-μιζόμενος, καὶ ὁ Τιβέριος δ' ἐς Χίον ἐλθὼν αὐτὸν ἐθεράπευσεν, τὰς ὑπο-ψίας ἀποτριβομένους, ὑποπίπτων τε διὰ τοῦτο καὶ ταπεινούμενος· ἀπελθὼν δὲ εἰς τὴν Συρίαν καὶ μὴδὲν μέγα κατωρθωκῶς ἐτρούθη. Ἄδδων γὰρ (6 2) Zon. p. 422. τοῦ δὲ Γαῖου σιταλέντος ἐς τὸν πρὸς Ἀρμενίους πό-λεμον, ὁ Τιβέριος ἐς Χίον ἐλθὼν αὐτὸν ἐθεράπευσεν· ἐταπείνου τε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ὑπέπιπεν οὐχ ὅτι τῷ Γαίῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ οὖσιν. Xiph. p. 80. ὅτι ὡς ἐπύθοντο οἱ βάρβαροι τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ Γαῖου, Φραάτης ἐπέμψεν πρὸς τὸν Ἀγνούστον, ὑπὲρ τῶν γεγονότων ἀπολογούμενος καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἐπὶ εἰρήνῃ ἀπαίων· καὶ αὐτῷ ἐκεῖνος Φραάτη, ἄνευ τῆς τοῦ βασιλέως ἐπικλήσεως, ἀντεπιστείλας, τὸ τε ὄνομα τὸ βασιλικὸν καταθέσθαι καὶ τῆς Ἀρμενίας ἀποστῆναι προσέταξεν. ἐφ' ᾧ δὴ ὁ Πάρθος οὐχ ὅσον οὐ κατέστηξεν, ἀλλὰ καὶ ἀντέγραψέν οἱ τὰ τε ἄλλα υπερφρόνως, καὶ αὐτὸν μὲν βασιλεὺς βασιλέων ἐκείνον δὲ Καίσαρα μόνον ὀνομάσας. ὁ δὲ δὴ Τιγράνης εὐθὺς μὲν οὐκ ἐπρεσβεύσατο, τοῦ δὲ Ἀρταβάζου νόσῳ ἕστερον τελευτήσαντος δῶρά τε τῷ Ἀγνούστῳ, ὡς καὶ τοῦ ἀντιπάλου ὑπε-ξηρημένου οἱ, ἐπέμψεν, τὸ τοῦ βασιλέως ὄνομα ἐς τὴν ἐπιστολὴν μὴ ἐγ-γράψας, καὶ τὴν βασιλείαν δῆθεν παρ' αὐτοῦ ἤτησεν. τοῖς οὖν ὑπαρχθεῖς γὰρ τὸν πόλεμον ἅμα τῶν Πάρθων φοβηθεῖς τὰ τε δῶρα ἐδέξατο, καὶ μετ' ἐλπίδων αὐτὸν χρησίων ἐς τὴν Συρίαν πρὸς τὸν Γάιον ἐλθεῖν ἐκέλευσεν. U p. 390.

πτεύειν, θανμάσας οὐκ ἐτ' αὐτὸ ἐποίησεν. οὕτω γάρ που πάντα ³
ἐκεῖνος σαφῶς ᾔδει ὥστε καὶ τὸ πλοῖον τὸ τὴν ἀγγελίαν τῷ Τιβερίῳ
τῆς ἐς τὴν Ρώμην ἀνακομιδῆς παρὰ τε τῆς μητρὸς καὶ παρὰ τοῦ
Αὐγούστου φέρον πόρρωθεν κατιδὼν προσπλέον, προειπεῖν αὐτῷ
ἢ ἀγγέλλειν ἔμελλεν.

τοῦ δὲ Λουκίου τοῦ τε Γαίου τὰ σώματα διὰ τε τῶν χιλιάρχων ¹²
καὶ διὰ τῶν ἐφ' ἐκάστης πόλεως πρώτων ἐς τὴν Ρώμην ἐκομίσθη,
καὶ αἱ πέλται τὰ τε δόρατα, ἢ παρὰ τῶν ἱππέων ἐς τοὺς ἐφήβους
ἐσιόντες χρυσῶ εἰλήφεσαν, ἐς τὸ βουλευτήριον ἀνετίθη. δεσπότης ²
δὲ τότε ὁ Αὐγουστος ὑπὸ τοῦ δήμου ὀνομασθεὶς οὐχ ὅπως ἀπέπε
μηδένα τούτῳ πρὸς ἑαυτὸν τῷ προσήματι χρήσασθαι, ἀλλὰ καὶ
πάνν διὰ φυλακῆς αὐτὸ ἐποίησατο. πληρωθείσης δὲ οἱ καὶ τῆς ³
τρίτης δεκαετίας τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὸ τέταρτον, ἐκβιασθεὶς δῆθεν, ^{a.C.}
ὑπεδέξατο, προαυτερός τε καὶ ὀκνηρότερος ὑπὸ τοῦ γήρως πρὸς τὸ
τῶν βουλευτῶν τισὶν ἀπεχθάνεσθαι γερονῶς οὐδενὶ ἔτ' αὐτῶν προσ-
κροῦειν ᾗθελεν. ἐμπρησμοῦ δὲ ποτε τὸ παλάτιον διαφθεύραντος, ⁴
καὶ πολλῶν αὐτῷ πολλὰ διδόντων, οὐδὲν ἔλαβεν ἢ μόνον παρὰ μὲν
τῶν δῆμων χρυσοῦν παρὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν δραχμὴν. χρυσοῦν γὰρ
δὴ καὶ ἐγὼ τὸ νόμισμα τὸ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι δραχμὰς δυνάμενον
κατὰ τὸ ἐπιχώριον ὀνομάζω· καὶ τῶν Ἑλλήνων δὲ τινες, ὧν τὰ ⁵
βιβλία ἐπὶ τῷ ἀττικῷ ἀναγινώσκωμεν, οὕτως αὐτὸ ἐκάλεσαν. ὁ
δὲ Αὐγουστος τὴν οἰκίαν ἀνοικοδομήσας ἐδημοσίωσε πᾶσαν, εἴτε
δὴ διὰ τὴν συντέλειαν τὴν παρὰ τοῦ δήμου οἱ γενομένην, εἴτε καὶ
ὅτι ἀρχιτέρας ἦν, ἢ ἐν τοῖς ἰδίοις ἅμα καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς οἰκοίη.

τοῦ δὲ δήμου σφόδρα ἐγκειμένου τῷ Αὐγούστῳ ἵνα καταγάγῃ ¹³
τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, θᾶσσον ἔφη πῶρ ὕδατι μυχθήσεσθαι ἢ ἐκείνην
καταχθήσεσθαι. καὶ ὁ δῆμος πνρὰ ἐς τὸν Τίβεριν πολλὰ ἐνέβαλεν·
καὶ τότε μὲν οὐδὲν ἦνυσεν, ὕστερον δὲ ἐξεβιάσατο ὥστε ἐς γοῦν
τὴν ἡπειρον αὐτὴν ἐκ τῆς νήσου κομισθῆναι. τὸν δὲ γε Τιβερίον ²
καὶ ἐποίησατο καὶ ἐπὶ τοὺς Κελτοὺς ..., τὴν ἔξουσίαν αὐτῷ τὴν ^{a.C.}
δημαρχικὴν ἐς δέκα ἔτη δούς. καὶ μέντοι καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ὑπο-
πτέυσας πῇ ἐκφρονήσιν, καὶ φοβηθεὶς μὴ καὶ νεοχμύσῃ τι, τὸν
Γερμανικόν οἱ τὸν ἀδελφιδοῦν καίτοι καὶ αὐτῷ νῖδον ἔχοντι ἐσεποί-
ησεν. καὶ τούτων ἐπιταρσήςας ὡς καὶ διαδόχους καὶ βοηθοὺς ³
ἔχων, διαλέξαι τὴν γερονσίαν αὐθις ἠθέλησε, καὶ δέκα βουλευτὰς

12 5 3 οἰκοδομήσας 13 2 1 τὸν δέ —] μετὰ δὲ ταῦτα Κελτιζοῦ
πολέμου κεκινημένου αὐτὸς ὑπὸ τε γήρως καὶ νόσου κεκμηκὸς ἔχων τὸ
σῶμα καὶ ἐκστρατεύσαι μὴ οἶός τε ὧν τὸν Τιβερίον, πῇ μὲν ὑπὸ τῶν
πραγματῶν καταναγκασθεὶς πῇ δ' ὑπὸ τῆς Ἰουλίας ἀναπεισθεὶς (ἦδη γὰρ
αὕτη ἐκ τῆς ὑπεροχῆς κατήχθη), νύθετήσαιο καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς Κελτοὺς
ἐκστρατείαν ἐπέτρεψεν. Zon. p. 423.

2 ...] ἐξέπεμψε?

οὗς μάλιστα τίμα προβαλλόμενος τρεῖς ἀπ' αὐτῶν ἐξεταστὰς ἀπέ-
 δειξεν, οὗς ὁ κλῆρος ἔλλετο. οὐ μέντοι καὶ πολλοὶ οὔτε προκατέ-
 γνωσάν σφων ἔξουσίας αὐτοῖς δοθείσης, ὥσπερ καὶ πρότερον, οὔτε
 4 ἄγοντες ἀπῆλθον. τοῦτο μὲν δὴ δι' ἐτέρων ἔπραξεν, αὐτὸς δὲ
 ἀπογραφὰς τῶν ἐν τε τῇ Ἰταλίᾳ κατοικούντων καὶ μὴ ἐλάττω πέντε
 μυριάδων οὐσίαν κεκτημένων ἐποίησατο· τοὺς γὰρ ἀσθενεστέρους
 τοὺς τε ἔξω τῆς Ἰταλίας οἰκοῦντας οὐκ ἠνάγκασεν ἀπογράψασθαι,
 5 δέισας μὴ νεωτερίσωσί τι ταραχθέντες. καὶ ὅπως γε μὴ δόξειεν
 ὡς τιμητὴς αὐτὸ ποιεῖν, δι' ὅπερ εἶπον πρότερον, ἀνθύπατον ἔξου-
 σίαν πρὸς τε τὸ τέλος τῶν ἀπογραφῶν καὶ πρὸς τὴν τοῦ καθαρσίου
 6 ποίησιν προσέθετο. ἐπειδὴ τε συγχροὶ τῶν νεανίσκων ἐκ τε τοῦ
 βουλευτικοῦ γένους καὶ τῶν ἄλλων ὑπέων ἐπένοντο μηδὲν ἐπαίτιον
 ἔχοντες, τοῖς μὲν πλείοσι τὸ τεταγμένον τίμημα ἀνεπλήρωσεν, ὅγ-
 7 δόηκοντα δέ τισι καὶ ἐς τριάκοντα αὐτὸ μυριάδας ἐπῆρξεν. πολ-
 λῶν τε πολλοὺς ἀκρίτως ἐλευθερούντων, διέταξε τὴν τε ἡλικίαν ἢν
 τὸν τε ἐλευθερώσοντά τινα καὶ τὸν ἀφεθιγόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἔχειν
 δεῖσιν, καὶ τὰ δικαιώματα οἷς οἱ τε ἄλλοι πρὸς τοὺς ἐλευθερου-
 μένους καὶ αὐτοὶ οἱ δεσπόται σφῶν γενόμενοι χρήσοντο.
 14 πρῶσσοντι δὲ αὐτῷ ταῦτα ἐπεβούλευσαν ἄλλοι τε καὶ Γναῖος
 Κορνήλιος θνηγατριδοῦς τοῦ μεγάλου Πομπηίου ὢν, ὥστε ἐν μεγάλῃ
 αὐτὸν ἀμηχανίᾳ χρόνον τινα γενέσθαι, μήτε ἀποκτεῖναι σφας, ὅτι
 οὐδὲν πλέον πρὸς ἀσφάλειαν ἐκ τῶν ἀπολλυμένων ἐώρα οἱ γιγνό-
 μενον, μήτ' ἀπολῦσαι, μὴ καὶ ἐτέρους ἐκ τούτου ἐφ' ἑαυτὸν ἐπι-
 2 σπάσσηται, ἐθέλοντα. ἀποροῦντί τε οὖν αὐτῷ ὅ τι πράξοι, καὶ οὔτε
 μεθ' ἡμέραν ἀφροστιτεῖν οὐτ' αὖ νύκτωρ ἀτρεμεῖν δυναμένῳ ἔφη
 ποτὲ ἢ Λισία "τί ἐστι τοῦτο, ὦ ἄνερ; διὰ τί οὐ καθεύδεις;" καὶ
 ὁ Ἀύγουστος "καὶ τίς ἄν" εἶπεν, "ὦ γύναι, καὶν ἐλάχιστον ἀπομερ-
 μηρίσειε τοσούτους τε αἰεὶ ἐχθροὺς ἔχων καὶ συνεχῶς οὕτως ἄλλοτε
 3 ὑπ' ἄλλων ἐπιβουλενόμενος; ἢ οὐχ ὅρῳ ὅσοι καὶ ἐμοὶ καὶ τῇ ἀρχῇ
 ἡμῶν ἐπιτίθενται; καὶ αὐτοὺς οὐδὲ αἱ τιμωρίαι τῶν δικαιουμένων
 ἀναστέλλουσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶν τοῦναντίον, ὥσπερ ἐπ' ἀγαθόν τι
 ἐπειγόμενοι, σπεύδουσι καὶ οἱ λοιποὶ προσαπόλλυσθαι." ἀκούσασα
 4 οὖν τούτων ἡ Λισία "τὸ μὲν ἐπιβουλεύεσθαι σε" ἔφη "οὔτε θαν-
 μαστὸν οὔτε ἔξω τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου ἐστίν· καὶ γὰρ πράξεις
 πολλὰ ἄτε καὶ τηλικαύτην ἀρχὴν ἔχων, καὶ λυπεῖς, ὥσπερ εἰκός,
 συγχρούς. οὐ γάρ που καὶ πᾶσι οἷόν τε τὸν ἄρχοντα τινῶν ἀρέ-
 σκειν, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθάνεσθαι πολλοῖς καὶ τὸν πᾶν ὁρθῶς βασι-
 5 λεύοντα ἀνάγκη. πολλῷ τε γὰρ πλείους τῶν δίκαιόν τι πραττόντων

οἱ ἀδικεῖν ἐθέλοντες εἰσὶν, ὧν ἀδύνατόν ἐστι τὰς ἐπιθυμίας ἀπο-
 πιμπλάναι· καὶ αὐτῶν τῶν ἀρετῆν τινα ἐχόντων οἱ μὲν καὶ πολλῶν
 καὶ μεγάλων, ὧν οὐ δύνανται τυχεῖν, ἐπορέγονται, οἱ δὲ καὶ ἐτέρων
 ἐλαττωθέντες ἄχθονται, καὶ οὕτως ἀμφοτέτεροι τὸν κρατοῦντα αἰ-
 τιῶνται. ὥστε ἔκ τε τούτων μὴ εἶναι κακοῦ ἀμαρτάνειν, καὶ προ- 6
 σέτι καὶ ἐκ τῶν ἐπιτιθεμένων οὗτοι γε σοὶ ἀλλὰ τῇ ἡγεμονίᾳ. σὲ
 μὲν γὰρ ἰδιωτεύοντα οὐδ' ἂν εἰς ἐθέλοντῆς κακόν τι, μηδὲν γε
 προπαθῶν, ἐποίησεν· τῆς δὲ δὴ ἀρχῆς καὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν αὐτῇ
 πάντες, καὶ οἱ γε ἐν δυνάμει τινὲ ὄντες πολὺ μᾶλλον τῶν ὑποδε-
 στέρων, ὀριγνῶνται. τοῦτο γὰρ ἔστι μὲν ἀδίκων ἀνθρώπων καὶ 7
 ἥκιστα νοῦν ἐχόντων ποιεῖν, οὐ μὴν ἄλλ' ἐν τε τῇ φύσει αὐτῶν
 καθάπερ τι καὶ ἄλλο ἔνεστι, καὶ οὐχ οἷόν τ' ἐστὶ τὰ τοιαῦτα οὔτε
 πείθοντα οὐτ' ἀναγκάζοντα ἐξελέσθαι τινῶν· οὐδεὶς γὰρ οὔτε νόμος
 οὔτε φόβος κρείττων τῶν φύσει πεφυκότων γίγνεται. ταῦτ' οὖν 8
 λογιζόμενος τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀμαρτίας μὴ δυσχέραινε, φυλακὴν
 δὲ ἀκριβῆ καὶ σεαυτοῦ καὶ τῆς μοναρχίας ποιῶν, ἵν' αὐτὴν μὴ ἐκ
 τοῦ σφόδρα κολάζειν τινὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ σφόδρα φυλάσσειν ἀσφαλῶς
 ἔχωμεν." πρὸς οὖν ταῦτα ὁ Αὔγουστος "ἀλλ' οἶδα μὲν καὶ ἐγώ, 15
 ὦ γύναι, ὅτι οὐτ' ἄλλο τι τῶν μεγάλων ἔξω φθόνου καὶ ἐπιβουλῆς
 καθέστηκεν, ἥκιστα δὲ αὐταρχία· καὶ γὰρ ἂν καὶ ἰσόθεοι ἦμεν, εἰ 2
 μὴ καὶ πράγματα καὶ φροντίδας καὶ φόβους ὑπὲρ πάντας τοὺς
 ἰδιωτεύοντας εἰχομεν. ἐμὲ δὲ δὴ καὶ αὐτὸ τοῦτο λυπεῖ, ὅτι καὶ
 ἀναγκαῖόν ἐστι ταῦθ' οὕτω γίνεσθαι, καὶ ἀδύνατον θεραπείαν τινὰ
 αὐτῶν εὑρεθῆναι." "ἀλλ' ἐπειδὴ γέ τινες τοιοῦτοί εἰσιν οἷοι πάν- 3
 τως ἀδικεῖν ἐθέλειν" εἶπεν ἡ Λισία, "ἡμεῖς γε αὐτοὺς φυλαττώμεθα.
 ἔχομεν δὲ καὶ στρατιώτας πολλούς, ὧν οἱ μὲν πρὸς τοὺς πολεμίους
 ἀντιτεταγμένοι οἱ δὲ καὶ περὶ σὲ ὄντες φρουροῦσιν ἡμᾶς, καὶ θε-
 ραπείαν πολλήν, ὥστε καὶ οἴκοι καὶ ἔξω ἀσφαλῶς δι' αὐτοὺς ζῆν." 4
 ὑπολαβὼν οὖν ὁ Αὔγουστος "ὅτι μὲν πολλοὶ πολλάκις καὶ ὑπ' αὐ-
 τῶν τῶν συνόντων ἐφθάρησαν, οὐδέν" ἔφη "δέομαι λέγειν. πρὸς
 γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτ' ἐν ταῖς μοναρχίαις χαλεπώτατόν ἐστιν,
 ὅτι μὴ μόνον τοὺς πολεμίους, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους
 φοβοῦμεθα. καὶ πολὺ γε πλείους ὑπὸ τῶν τοιούτων, ἅτε καὶ αἰ, 5
 καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ, καὶ γυμνουμένοι σφίσι καὶ καθεύ-
 δουσι σιτία τε καὶ ποτὰ ὑπ' αὐτῶν παρεσκευασμένα λαμβάνουσι
 συγγιγνομένων, ἐπεβουλεύθησαν ἢ ὑπὸ τῶν μηδὲν προσηκόντων· τὰ
 τε γὰρ ἄλλα, καὶ πρὸς μὲν ἐκείνους ἔστι τούτους ἀντιτάξαι, πρὸς
 δὲ τούτους αὐτοὺς οὐκ ἔστιν ἄλλω τινὶ συμμάχῳ χρήσασθαι. ὥσθ' 6
 ἡμῖν διὰ πάντων δεινὸν μὲν τὴν ἐρημίαν δεινὸν δὲ καὶ τὸ πληθός,
 καὶ φοβερόν μὲν τὴν ἀφυλαξίαν φοβερωτάτους δὲ αὐτοὺς τοὺς

φύλακας, καὶ χαλεποὺς μὲν τοὺς ἐχθροὺς χαλεπωτέρους δὲ τοὺς
φίλους εἶναι· φίλους γὰρ ἀνάγκη πάντα σφᾶς, καὶ μὴ ὧσι, κα-
7 λείσθαι. εἰ δ' οὖν τις καὶ χρηστῶν αὐτῶν τέχνη, ἀλλ' οὗτοι γε
οὕτω πιστεύουσιν ἢ σφισιν ὥστε καὶ καθαρά καὶ ἀφροντίστῳ καὶ
ἀννπόπτῳ τῇ ψυχῇ προσομιλεῖν. τοῦτό τε οὖν καὶ τὸ τοὺς ἄλλους
τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἀναγκαῖον εἶναι ἀμύνεσθαι πάνδεινον ἐστίν· τὸ
γὰρ τοι τιμωρεῖσθαι τε καὶ κολάζειν αἰετὶς ἀναγκάζεσθαι μεγά-
16 λην ἀχθῆδόν· τοῖς γε ἀγαθοῖς ἀνδράσι φέρεται.” “ἀλλ' ὁρθῶς τε
λέγεις” ἀπεκρίνατο ἡ Λισία, “καὶ σοι γνώμην δοῦναι ἔχω, ἂν γε
καὶ προσδέξασθαι αὐτὴν ἐθελήσῃς, καὶ μὴ διαμέμψῃ ὅτι γυνὴ οὐσα
τολμῶ σοι συμβουλεύσῃ τι οἷον οὐδ' ἂν εἰς ἄλλος οὐδὲ τῶν πάντων
φίλων παραίνεσεν, οὐχ ὅτι οὐκ ἴσασιν αὐτό, ἀλλ' ὅτι οὐ θαρροῦσιν
2 εἰπεῖν.” “λέγ'” ἢ δ' ὅς ὁ Ἀγνοστός “ὅτι δὴ ποτε τοῦτο ἐστίν.”
ἢ οὖν Λισία “φράσω” ἔφη “μὴδὲν κατοικήσασα, αἵτε καὶ τὰγαθὰ
καὶ τὰ κακὰ ἐκ τοῦ Ἰσοῦ σοι ἔχονσα, καὶ σοῦζομένον μὲν σου καὶ
αὐτὴ τὸ μέρος ἄρχονσα, δεινὸν δὲ τι παθόντος, ὃ μὴ γένοιτο, συν-
3 απολουμένη. εἰ γὰρ τοι ἢ τε φέσις ἢ ἀνθρωπίνῃ πάντως τι ἁμαρ-
τάνειν τινὰς ἀναπείθει, καὶ ἀμύχανόν ἐστιν αὐτὴν προῦσαι τι ὥρ-
μημένην ἐπισχεῖν, καὶ ἤδη γε καὶ αὐτὰ τὰ δοκοῦντά τισιν ἀγαθὰ
εἶναι, ἵνα μὴ τὰς τῶν πολλῶν κακίας εἴπω, καὶ πάντες συγχρόως ἀδικεῖν
ἐπαίρει (καὶ γὰρ γένους αὐχμηρία καὶ πλούτου φρόνημα τιμῆς τε
μέγεθος καὶ ἐπ' ἀνδρείᾳ θράσος ἐξουσίας τε ὄγκος πολλοὺς ἐξοκέ-
4 λειν ποιεῖ), καὶ μήτε τὸ γενναῖον δυσγενὲς μήτε τὸ ἀνδρεῖον δειλὸν
μήτε τὸ ἔμφορον ἄνουν ἐστι ποιῆσαι (ἀδύνατον γάρ), μὴδ' αὖ τὰς
περιουσίας τινῶν περικόπτειν ἢ τὰς φιλοτιμίας ταπεινοῦν μὴδὲν γε
πλημμελοῦντων χρηρῆ (ἄδικον γάρ), τό τε ἀμυνόμενον ἢ καὶ προ-
καταλαμβάνοντά τινος καὶ ἀνιῶσθαι καὶ κακοδοξεῖν ἀναγκαῖον ἐστί,
5 φέρε μεταβαλόμεθα καὶ τινος αὐτῶν φεισώμεθα. καὶ γὰρ μοι
δοκεῖ πολλῷ πλείω φιλανθρωπία ἢ τινι ὁμότητι κατορθοῦσθαι.
τοὺς μὲν γὰρ συγγνώμονας οὐ μόνον οἱ ἐλεηθέρες ὑπ' αὐτῶν φι-
λοῦσιν, ὥστε καὶ ἀμείβεσθαι σφας σπονδάς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι
πάντες καὶ αἰδοῦνται καὶ σέβουσιν, ὥστε μὴ ἐντολμῆν αὐτοὺς ἀδι-
6 κεῖν· τοὺς δ' ἀπαραιτήτοις ὁρμαῖς χρωμένους οὐκ ἐκείνοι μόνον οἱ
τι φοβούμενοι μισοῦσιν, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες δυσχεραίνουσι,
καὶ ἐκ τούτου καὶ ἐπιβουλεύουσιν αὐτοῖς, ἵνα μὴ προαπόλυνται.
17 ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅτι καὶ οἱ ἱατροὶ τὰς μὲν τομὰς καὶ τὰς καύσεις σπα-
νωτάτα τίσι προσφέρουσιν, ἵνα μὴ ἐξαγριαίνωσιν αὐτῶν τὰ νοσή-
ματα, τοῖς δὲ αἰονήμασι καὶ τοῖς ἡπίοις φαρμάκοις τὰ πλείω μαλ-

θάσσοντες θεραπεύουσιν; μὴ γὰρ, ὅτι ἐκεῖνα μὲν τῶν σωμάτων ταῦτα
 δὲ τῶν ψυχῶν παθήματα ἐστί, διαφέρειν τι νομίσης αὐτὰ ἀλλήλων.
 πάμπολλα γὰρ ὅμοια τρόπον τινὰ καὶ ταῖς γνώμασι τῶν ἀνθρώπων,²
 καὶ τὰ μάλιστα ἀσώματοι ὦσιν, καὶ τοῖς σώμασι συμβαίνει· συ-
 στέλλονται τε γὰρ ὑπὸ φόβον καὶ ἐξοιδούσιν ὑπὸ θυμοῦ, λύπη τέ
 τινος κολούει καὶ θάροςος ὄγκοι, ὥστ' ὀλίγον σφόδρα τὸ παραλλάτ-
 τον αὐτῶν εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ παραπλησίων ἰαμάτων αὐτὰ
 δεῖσθαι. λόγος τε γὰρ ἡπιὸς τῇ λεχθεὶς πᾶν τὸ ἀγριαῖνον αὐτοῦ³
 χαλᾷ, καθάπερ τραχὺς ἕτερος καὶ τὸ ἀνεμμένον ὀργίζει· καὶ συγ-
 γνώμη δοθεῖσα καὶ τὸν πᾶν θρασὺν διαχεῖ, καθάπερ ἡ τιμωρία
 καὶ τὸν πᾶν προῦν χαλεπαίνει. αἱ μὲν γὰρ βίαιοι προΐξεις αἰεὶ
 πάντας, καὶ δικαιοῦται ὥσι, παροξύνουσιν, αἱ δὲ ἐπιεικεῖς ἡμεροῦσιν.
 καὶ διὰ τοῦτο πεισθεὶς ἂν τις ῥῆον καὶ τὰ δεινότερα ἐκὼν ἢ βια-⁴
 σθεὶς ἐπομείνειεν. καὶ οὕτω γε φύσει τινὶ ἀναγκαίᾳ ἐκότερον αὐτῶν
 χρῆται, ὥστε καὶ τῶν ἀλόγων ζώων τῶν μηδένα νοῦν ἐχόντων πολλὰ
 μὲν καὶ τῶν ἰσχυροτάτων καὶ ἀγριοτάτων θωπείαις τέ τισι τιθασεύε-
 ται καὶ δαλεάσμασι χειροῦται, πολλὰ δὲ καὶ τῶν δειλοτάτων καὶ ἀσθε-
 νεστάτων λυπήμασι τε καὶ φόβοις καὶ ἐκταράττεται καὶ παροξύνεται.
 καὶ οὐ λέγω τοῦτο ὅτι δεῖ πάντων ἁπλῶς τῶν ἀδικούντων φεῖσθαι,¹⁸
 ἀλλ' ὅτι τὸν μὲν ἴτην καὶ πολυπράγμονα καὶ κακοήθη καὶ κακόβουλον
 καὶ ἀνηκέστῳ τινὶ καὶ διαρκεῖ πονηρίᾳ συνόντα ἐκκόπτειν ὥσπερ πον
 καὶ τὰ πᾶν ἀνύτα μέρη τῶν σωμάτων, τῶν δὲ δὴ ἄλλων ὅσοι ἢ²
 νεότητι ἢ ἀμαθίᾳ ἢ ἀγνοίᾳ ἢ καὶ ἑτέρᾳ τινὶ συντυχίᾳ οἱ μὲν ἐκόντες
 οἱ δὲ καὶ ἄκοντες ἀμαρτάνουσι, τοὺς μὲν λόγοις νοθετεῖν, τοὺς δὲ
 ἀπειλαῖς σωφρονίζειν, τοὺς δὲ καὶ ἕτερόν τινα τρόπον μετρίως πως
 μεταχειρίζεσθαι, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλα ... τοὺς μὲν μεῖζοσι
 τοὺς δὲ ἐλάττωσι πάντες κολάζουσιν. ὥστε καὶ τὰ κατὰ τούτους³
 ἀκινδύνως μετριάξαι ἐξεστὶ σοι, τοὺς μὲν φρυγῇ τοὺς δὲ ἀτιμίᾳ
 τοὺς δὲ χρήμασι ζημιοῦντι, ἑτέροισι ἐς χωρία ἑτέροισι ἐς πόλεις
 τινὰς κατατιθεμένῳ. καὶ ἤδη γέ τινες καὶ ὑπὸ τοῦ μὴ τυχεῖν ὧν
 ἡλιπίζον καὶ ὑπὸ τοῦ διαμαρτεῖν ὧν ἐφίεντο ἐσωφρονίσθησαν. ἔδραι⁴
 τε ἄτιμοι καὶ στάσεις ἐπορείδιστοι τό τε προλυπηθῆναι καὶ τὸ προ-
 φοβηθῆναι συγχρόνως βελτίους ἐποίησεν· αὐτοὶ καὶ ἀποθανεῖν ἔλοιτο
 ἂν τις εὖ τε γεγονὼς καὶ ἀνδρεῖος ὧν ἢ τοιοῦτό τι παθεῖν. ἔξ οὖν
 τούτων ἐκείνοισι μὲν οὐδὲν ὁμῶν ἢ τιμωρία, ἀλλὰ καὶ χαλεπωτέρα
 γίγνεται ἂν, ἡμῖν δὲ δὴ τὸ μήτε τινὰ ἐπηγορίαν ἔχειν καὶ ἀσφαλῶς
 ζῆν ὑπάρξειεν. ἄς νῦν γε πολλοὺς μὲν φθόνῳ πολλοὺς δὲ ἐπιθυμίᾳ⁵
 χρημάτων, ἄλλους ἀνδρείας φόβῳ καὶ μᾶλα ἄλλους δ' εὐγενείας δόξῃ

17 2 2 καὶ] α καὶ*

18 2 1 ἢ] τῇ

5 ...] ἀδικούντων

ἐπιτιμίῳ οὐ τοῖς αὐτοῖς χρόμοις?*

5 2 δι' εὐγενείας δόξαν?*

- κτείνειν δοκοῦμεν. οὐδεὶς γὰρ ῥαδίως πιστεύει ὅτι τις ἐν τε ἔξουσίᾳ καὶ ἐν δυνάμει τοσαύτη ὣν ἐπ' ἰδιώτου τινὸς ἀόπλου ἐπιβουλευθῆναι δύναται, ἀλλ' οἱ μὲν ταῦτα λογοποιοῦσιν, οἱ δὲ ὅτι ψευδῇ πολλὰ ἀκούομεν καὶ πολλοῖς μάτην ὡς καὶ ἀληθέσι προσέχομεν.
- ⁶ τοὺς γὰρ τοὶ διοπτεύοντάς τε καὶ ὠτακουστούντας τὰ τοιαῦτα, τοὺς μὲν ἔχθρα τοὺς δὲ ὀργῇ, ἄλλους ἀργύριον παρὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν λαβόντας, ἄλλους παρ' αὐτῶν ἐκείνων μὴ λαβόντας, πολλὰ καὶ ψευδῇ σκευωρεῖσθαι φασίν, οὐ μόνον ὅτι τι δεινὸν ἐπραξάν τινες ἢ καὶ ποιήσιν μέλλουσι λέγοντας, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὁ μὲν ἐφθέγγατο τοιόνδε τι, ὁ δὲ ἀκούσας ἐσιώπησεν, ἄλλος ἐγέλασεν, ἄλλος
- ¹⁹ ἐδάκρυσεν. μυρία ἂν τοιοῦτότροπα εἰπεῖν ἔχοιμι, ἃ εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἀληθῆ εἴη, ἀλλ' οὗτοι γε καὶ προσήκοντά ἐστιν οὔτε πολυπραγμονεῖσθαι παρ' ἐλευθέροις ἀνθρώποις οὔτε σοὶ διαγγέλλεσθαι. λαθόντα μὲν γὰρ τὰ τοιαῦτα οὐδὲν ἂν σε βλάβειεν, ἀκουσθέντα
- ² δὲ παροξύνει καὶ ἄκοντα. ὅπερ ἥκιστα χρή ἄλλως τε καὶ ἄρχοντι τινῶν συμβαίνειν. συγχροὺς γοῦν ἐκ τούτου, τοὺς μὲν ἀκρίτους τοὺς δὲ καὶ ἐσκευωρημένῃ τινὶ καταγνώσει δικαστηρίου, ἀδίκως ἀπόβλυσθαι πολλοὶ νομίζουσιν· οὔτε γὰρ τὰς μαρτυρίας οὔτε τὰς βασιάνους οὐτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων ὡς καὶ ἀληθὲς ὃν κατ' αὐτῶν
- ³ προσέονται. ταῦτα γὰρ οὕτως, εἰ καὶ μὴ δικαίως ἐστιν ἃ αὐτῶν, ἀλλ' ἐπὶ πάντων γε ὡς εἰπεῖν τῶν οὕτω θανατουμένων θρυλεῖται. καὶ δεῖ σε ὦ Ἀῦγουστε μὴ μόνον μηδὲν ἀδικεῖν, ἀλλὰ μηδὲ δοκεῖν. ἰδιώτῃ μὲν γὰρ ἀρκεῖ μηδὲν πλημμελεῖν, ἄρχοντι δὲ δὴ προσήκει
- ⁴ μηδὲ δόκησιν τινα αὐτοῦ λαμβάνειν. ἀνθρώπων γάρ, ἀλλ' οὐ θεῶν ἡγεμονεύεις· καὶ μόνως ἂν οὕτως ἐννοεῖν σοὶ αὐτοὺς ἀληθῶς ποιήσεας, ἂν πανταχόθεν σφᾶς καὶ διὰ πάντων ὁμοίως πείσης ὅτι μήτε ἐκὼν τινα μήτε ἄκων ἀδικήσεις. φοβεῖσθαι μὲν γὰρ τινα
- ⁵ ἀναγκασθῆναι τις δύναται, φιλεῖν δὲ πεισθῆναι ὀφείλει. πείθεται δὲ ἔξ ὧν ἂν αὐτός τε εὖ πάθῃ καὶ ἐτέρους εὐεργετουμένους ἴδῃ. ὁ δ' ὑποτοπήσας μὴ δικαίως τινὰ ἀποολέναι καὶ φοβεῖται μὴ ποτέ τι ὅμοιον πάθῃ, καὶ μισεῖν τὸν δράσαντα αὐτὸ ἀναγκάζεται. τὸ δὲ δὴ μισεῖσθαι ἐπὶ τῶν ἀρχομένων, πρὸς τῷ μὴδ' ἄλλως κα-
- ⁶ λῶς ἔχειν, ἀλυσιτελέστατον ἐστίν. καὶ γὰρ καὶ νομίζουσιν οἱ πολλοὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀναγκαῖον εἶναι πάντας τοὺς καὶ ὅτιοῦν ἀδικήσαντάς σφας ἀμύνεσθαι, ἵνα μήτε καταφρονῶνται μήτε ἐκ τούτου πλεονεκτῶνται, τοὺς δ' ἄρχοντας τοῖς μὲν τὸ κοινὸν ἀδικοῦσιν ἐπεξιέναι χοῖναι, τοὺς δ' ἰδίᾳ τι ἐς αὐτοὺς πλημμελεῖν δοκοῦντας φέρειν· μήτε γὰρ ἐκ καταφρονήσεως μήτ' ἔξ ἐπιδρομῆς ἀδικηθῆναι σφας

δύνασθαι διὰ τὸ πολλὰ τὰ προφυλάσσαντα αὐτοὺς εἶναι. ὥστ' 20
 ἔγωγε ταῦτά τε ἀκούσασα καὶ πρὸς ταῦτα ἀποβλέψασα κινδυνεύω
 καὶ παντελῶς ἀπειπεῖν σοι μηδένα διὰ τοιοῦτό τι ἀποκτινύναι.
 αἱ τε γὰρ προστασίαι ἐπὶ τε τῇ τῶν ἀρχομένων σωτηρίᾳ καθί- 2
 στανται, ὅπως μηδὲν μὴθ' ὑπ' ἀλλήλων μὴθ' ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων
 βλάπτωνται, οὐ μὰ Δί' οὐχ ὅπως ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων τι λυπῶνται·
 καὶ εὐκλεέστατόν ἐστιν οὐ τὸ πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀπολλύναι, ἀλλὰ
 τὸ πάντας, ἂν οἷόν τε ᾗ, σώζειν δύνασθαι. παιδεύειν μὲν γὰρ αὐ- 3
 τοὺς καὶ νόμοις καὶ εὐεργεσίαις καὶ νομοθεσίαις δεῖ, ὅπως σωφρονώσι,
 καὶ προσέει καὶ τηρεῖν καὶ φυλάττειν, ἵνα καὶ ἀδικεῖν ἐπιέλθῃσι
 μὴ δυνήθῃσιν· ἂν δὲ δὴ νοσήσῃ τι, θεραπεύειν τε τρόπον τινὰ
 αὐτὸ καὶ ἐπαρορθοῦν, ἵνα μὴ παντελῶς φθαρῇ. τό τε γὰρ φέρειν 4
 τὰ τῶν πολλῶν ἁμαρτήματα καὶ πάνυ μεγάλης καὶ φρονήσεως καὶ
 δυνάμειος ἔργον ἐστίν· ἂν τέ τις πάντα ἀπλῶς τὰ τοιαῦτα κατὰ
 τὴν ἀξίαν κολάζῃ, λήσει τοὺς πλείους τῶν ἀνθρώπων ἀπολέσας.
 ὅθεν καὶ διὰ ταῦτά σοι γνώμην δίδωμι θανάτῳ μὲν μηδένα τῶν 5
 τοιοῦτων τιμωρεῖσθαι, ἑτέρως δέ πως αὐτούς, ὥστε μηδὲν ἔτι δεινὸν
 δοῦναι, σωφρονίζειν. τί γὰρ ἂν ἀδικήσῃ τις ἐς νῆσον κατακλει-
 σθείς, ἢ καὶ ἐν ἀγρῷ πόλει τέ τι, οὐχ ὅπως ἄνευ πλήθους οἰκετῶν
 ἢ χρημάτων, ἀλλὰ καὶ μετὰ φρονεῖας ὦν, ἂν γε καὶ τούτου δεήσει;
 εἰ μὲν γὰρ ἐγγὺς πον ἐνταῦθα οἱ πολέμοι ἦσαν, ἢ καὶ τῆς θα- 6
 λάσσης ταύτης ἀλλότριόν τι ἦν, ὥστε τινὰ αὐτῶν διαδράντα πρὸς
 ἐκείνους κακόν τι ἡμᾶς ἐργάσασθαι, πόλεις τέ τινες ἐν τῇ Ἰταλίᾳ
 ἐχυραὶ καὶ τεῖχη καὶ ὅπλα ἔχουσαι ἐπῆρχον, ὥστε τινὰ καταλαβόντα
 αὐτὰς φοβερόν ἡμῖν γενέσθαι, ἕτερος ἂν ἦν λόγος· ἀόπλων δὲ δὴ 7
 πάντων τῶν ταύτῃ καὶ ἀτειχίστων ὡς πρὸς πόλεμον ὄντων, καὶ
 τῶν πολεμίων παμπληθὲς ἀπ' αὐτῶν ἀφιστηκότων (πολλὴ μὲν γὰρ
 θάλασσα πολλὴ δὲ καὶ γῆ, καὶ ὄρη καὶ ποταμοὺς δυσδιαβάτους
 ἔχουσα, διὰ μέσον ἐστίν), τί ἂν τις φοβηθείη τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα, 8
 γυμνοὺς, ἰδιωτεύοντας, ἐνταῦθά που ἐν μέσῃ τῇ σῇ ἀρχῇ ὄντας
 καὶ ἐντὸς τῶν σῶν ὅπλων κατακεκλεισμένους; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐτ'
 ἂν ἐννοῶσαι τίνα τοιοῦτον οὐδέν, οὐτ' ἂν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μανείη
 τις, δύνασθαι γέ τι προῦσαι νομίζω. πεῖραν οὖν ἀπ' αὐτῶν τούτων 21
 ἀρξάμενοι ποιησώμεθα. τάχα γὰρ ἂν καὶ αὐτοὶ μεταβάλλοντο καὶ
 τοὺς ἄλλους ἀμείνους ποιήσειαν· καὶ γὰρ ὁρᾷς ὅτι καὶ ὁ Κορινθίος
 καὶ εὐγενὴς καὶ ὀνομαστός ἐστιν. δεῖ δέ που καὶ ταῦτα ἀνθρωπίνως
 ἐκλογίζεσθαι. οὐ πάντα τοι τὸ ξίφος διαπράττεται (μέγα γὰρ ἂν 2
 ᾖν ἀγαθόν, εἰ σωφρονίζειν τέ τινος καὶ πείθειν ἢ καὶ καταναγκάζειν
 φιλεῖν τινὰ ἀληθῶς ἐδύνατο), ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμά τινος φθείρειν

ἄν, τὰς δὲ δὴ τῶν ἄλλων ψυχὰς ἀλλοτριώσκειν· οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἂν
 ἕτεροι τιμωρηθῶσι, προσφιλέστεροί τι, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν αὐτοὶ φο-
 3 βηθῶσιν, ἔχθιους γίγνονται. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχει, οἱ δὲ δὴ
 συγγνώμης τινὸς τυχόντες καὶ μετανοοῦσιν, αἰσχυνόμενοι αὐθίς τι
 τοὺς εὐεργέτας ἀδικῆσαι, καὶ πολλὰ αὐτοῖς ἀνθυπογοῦσιν, ἐλπί-
 ζοντες πλείω ἀντενπίσεσθαι· ὅφ' οὐ γὰρ ἂν τις ἀδικηθέντος τι
 σωθῇ, τοῦτον εὖ παθόντα οὐδὲν ὅ τι οὐκ εὐεργετήσιν ἑαυτὸν ἡγεῖ-
 4 ται. πείσθητι οὖν μοι, φίλτατε, καὶ μεταβαλοῦ. οὕτω μὲν γὰρ
 καὶ τᾶλλα τὰ δυσχερῇ πάντα ἀνάγκη πεποιηκέναι δόξεις· οὐ γὰρ
 ἔστι πόλιν τηλικαύτην ἐκ δημοκρατίας πρὸς μοναρχίαν ἄγοντα ἀναι-
 μωτὶ μεταστῆσαι· ἂν δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένῃς, καὶ ἐκεῖνα γνώμη
 δεδρακέναι νομισθῇ.”

22 ταῦτα τῆς Λιβίας εἰπούσης ὁ Αὐγουστός ἐπεισθὲν τε αὐτῇ,
 καὶ ἀφῆκε μὲν πάντας τοὺς ὑπαιτίους λόγοις τισὶ ρουθετήσας, τὸν
 2 δὲ δὴ Κορνήλιον καὶ ὑπάτον ἀπέδειξεν. καὶ τούτου καὶ ἐκεῖνον καὶ
 τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους οὕτως ὠκείωσατο ὥστε μηδὲν ἔτι αὐτῷ
 τῶν ἄλλων μὴ ὄντως ἐπιβουλεύσαι μήτε δόξαι· ἡ γὰρ δὴ Λιβία
 αἰτιωτάτη τῆς σωτηρίας τῷ Κορνήλιῳ γενομένη ἐμέλλεν αὐτὴ τὴν
 3 αἰτίαν τοῦ θανάτου τοῦ Αὐγουστοῦ λήψεσθαι. τότε δ' οὖν ἐπὶ
 a.C. 5 τε τοῦ Κορνήλιου καὶ ἐπὶ Βαλερίῳ Μεισάλῳ ὑπάτων σεισμοὶ τε
 ἑξαίσιοι συνέβησαν, καὶ ὁ Τίβερις τὴν τε γέφυραν κατέσυρε καὶ
 πλωτὴν τὴν πόλιν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἐποίησε, τοῦ τε ἡλίου τι ἐκλιπὲς
 4 ἐγένετο, καὶ λιμὸς συνηρέχθη. καὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ ἔτει ὁ τε Ἀγρίπ-
 πας ἐς ἐφῆβους, μηδενὸς τῶν αὐτῶν τοῖς ἀδελφοῖς τυχών, ἐσεγράφη·
 καὶ τὰς ἱπποδρομίας χωρὶς μὲν οἱ βουλευταὶ χωρὶς δὲ οἱ ἱππεῖς
 5 ἀπὸ τοῦ λοιποῦ πλήθους εἶδον, ὃ καὶ νῦν γίγνεται. ἐπειδὴ τε οὐ
 ῥαδίως οἱ πάντες εὐγενεῖς τὰς θυγατέρας ἐς τὴν τῆς Ἑστίας ἱερατεῖαν
 ἐπεδίδουσαν, ἐνομοθετήθη καὶ ἐξ ἀπελευθέρων γεγεννημένας ἱεραῖσαι.
 καὶ ὁ μὲν κληρὸς αὐτῶν, ἐπεὶ πλείους ἡμιμισθήσαν, ἐν τῷ συνε-
 δρίῳ παρόντων τῶν πατέρων σφῶν, ὅσοι γε ἵππευον, ἐγένετο, οὐ
 μόντοι καὶ τοιαύτη τις ἀπεδείχθη.

23 χαλεπῶς δὲ δὴ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὴν τῶν ἄθλων σμικρό-
 τητα διὰ τοὺς πολέμους τοὺς τότε ἐνεστηκότας οὐχ ἥκιστα ἐχόντων,
 καὶ μηδενὸς ἔξω τοῦ τεταγμένου τῆς στρατείας σφίσι χρόνον ὅπλα
 λαβεῖν ἐθέλοντος, ἐψηφίσθη τοῖς μὲν ἐκ τοῦ δορυφορικοῦ πεντα-
 κισχιλίας δραχμῆς, ἐπειδὴν ἐκκαίδεκα ἔτη, τοῖς δὲ ἑτέροις τρισχιλίας,
 2 ἐπειδὴν εἴκοσι στρατεύσωνται, δίδεσθαι. τρία δὲ δὴ τότε καὶ εἴκοσι

21 3 + ἀνθυποφίσεσθαι 22 4 1 ὁ λοιπὸς τοῦ Αὐγουστοῦ θυγατρι-
 δοῦς ὁ ἐκ τῆς Ἰουλίας τῷ Ἀγρίππῃ τεχθείς, ὃν καὶ Ἀγρίππῃν ἐκάλεσαν
 Zon. p. 425.

στρατόπεδα, ἣ ὥς γε ἕτεροι λέγουσι πέντε καὶ εἴκοσι, πολιτικὰ ἐτρέ-
φετο. νῦν μὲν γὰρ ἐννεακαίδεκα ἔξ αὐτῶν μόνον διαμένει, τό τε
δεύτερον τὸ Ἀγούστειον τὸ ἐν Βρεττανίᾳ τῇ ἄνω χειμᾶζον, καὶ
τὰ τρία τὰ τρίτα, τό τε ἐν Φοινίκῃ τὸ Γαλατικόν, καὶ τὸ ἐν Ἀρα-
βίᾳ τὸ Κυρηναϊκόν, τό τε ἐν Νουμιδίᾳ τὸ Ἀγούστειον. τέταρτον ³
Σκυθικὸν ἐν Συρίᾳ, πέμπτον Μακεδονικὸν ἐν Λακίᾳ, ἕκτα δύο,
ὧν τὸ μὲν ἐν Βρεττανίᾳ τῇ κάτω, τὸ τῶν νικητόρων, τὸ δὲ ἐν
Ἰουδαίᾳ, τὸ σιδηροῦν, τέτακται. καὶ οἱ ἑβδομοι οἱ ἐν τῇ Μυσίᾳ
τῇ ἄνω, οἱ καὶ τὰ μάλιστα Κλαυδέιοι ὠνομάδονται. οἱ δὲ ὄγδοοι
Ἀγούστειοι, ἐν τῇ Γερμανίᾳ τῇ ἄνω ὄντες. καὶ οἱ δέκατοι ἐκά- ⁴
τεροι, οἱ τε ἐν τῇ Παννονίᾳ τῇ ἄνω οἱ δίδυμοι, καὶ οἱ ἐν Ἰουδαίᾳ.
τό τε ἐνδέκατον τὸ ἐν Μυσίᾳ τῇ κάτω, τὸ Κλαυδέιον· οὕτω γὰρ
τὰ δύο στρατόπεδα ἀπὸ τοῦ Κλαυδίου ἐπεκλήθη, ὅτι αὐτῷ ἐν τῇ
τοῦ Καμύλλου ἐπαναστάσει μὴ ἀντεπολέμησεν. καὶ τὸ δωδέκατον ⁵
τὸ ἐν Καππαδοκίᾳ τὸ κεραυνοφόρον, τό τε τρίτον καὶ δέκατον τὸ
ἐν Λακίᾳ τὸ δίδυμον, καὶ τὸ τέταρτον καὶ δέκατον τὸ ἐν Παννονίᾳ
τῇ ἄνω τὸ δίδυμον, τό τε πεντεκαίδεκατον τὸ Ἀπολλώνειον τὸ ἐν
Καππαδοκίᾳ. καὶ οἱ εἰκοστοὶ οἱ καὶ Ὑαλέριοι καὶ νικητορες ὠνο- ⁶
μασμένοι καὶ ἐν Βρεττανίᾳ τῇ ἄνω ὄντες· οὗς τινες ὁ Ἀγούστος,
ἔμοι δοκεῖν, μετὰ τῶν τήν τε τοῦ εἰκοστοῦ ἐπωνυμίαν ἐχόντων καὶ
ἐν τῇ Γερμανίᾳ τῇ ἄνω χειμαζόντων, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μίθ' ὧν
ἀπάντων Ὑαλέριοι ἐπεκλήθησαν μῆτε νῦν ἔτι τῇ προσηγορίᾳ ταύτῃ
χρῶνται, παραλαβὼν ἐτήρησεν. ταῦτ' ἐκ τῶν Ἀγούστειων στρα- ⁷
τοπέδων σώζεται· τὰ γὰρ δὴ λοιπὰ τὰ μὲν παντελῶς διελέθη, τὰ
δὲ καὶ ἑτέροις τισὶν ὑπὸ τε αὐτοῦ ἐκείνου καὶ ὑπ' ἄλλων αὐτοκρα-
τόρων ἀνεμίσθη, ἀφ' οὗπερ καὶ δίδυμα ὠνομασμένα νεόμυσται.

ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ ἔς τὸν περὶ τῶν στρατοπέδων λόγον προήχθη, ²⁴
καὶ τᾶλλα τὰ νῦν ὄντα, ὥς πον πρὸς τῶν μετὰ ταῦτα αὐταρχη-
σάντων κατελέχθη, φράσω, ἵν' ἐνὶ χωρίῳ πάντα γεγραμμένα ῥαδίως
τὸν βουλόμενόν τι περὶ αὐτῶν μαθεῖν διδάσκη. ὁ τε γὰρ Νέρων ²
τὸ πρῶτόν τε καὶ Ἰταλικὸν ὀνομαζόμενον καὶ ἐν τῇ κάτω Μυσίᾳ
χειμᾶζον, καὶ ὁ Γάλβας τό τε πρῶτον τὸ ἐπικουρικὸν τὸ ἐν τῇ
Παννονίᾳ τῇ κάτω καὶ τὸ ἑβδομον τὸ ἐν Ἰβηρίᾳ συνέταξαν, Ὑεσπα- ³
σιανὸς τό τε δεύτερον τὸ ἐπικουρικὸν τὸ ἐν Παννονίᾳ τῇ κάτω καὶ
τὸ τέταρτον τὸ Φλαβίον τὸ ἐν Μυσίᾳ τῇ ἄνω, τό τε ἑκαταδέκατον
τὸ Φλαβίον τὸ ἐν Συρίᾳ, Δομιτιανὸς τὸ πρῶτον τὸ Ἀθηναῖον τὸ
ἐν Γερμανίᾳ τῇ κάτω, Τραϊανὸς τὸ δεύτερον τὸ Αἰγύπτιον καὶ τὸ
τριακοστὸν τὸ Γερμανικόν, ἃ καὶ ἀφ' ἐαυτοῦ ἐπωνόμασεν, Ἄντω- ⁴

23 4 1 δέκατοι ἐκότεροι] δεκάτεροι*

6 2 ὁ Ἀγούστος] αὐτοῦς*

Dio Cassius. II.

νῦνος ὁ Μάρκος τό τε δεύτερον τὸ ἐν Νωρίῳ καὶ τὸ τρίτον τὸ ἐν
 'Ραιτίῳ, ἃ καὶ Ἰταλικά κέκληται, Σεῦρος τὰ Παρθικά, τό τε πρῶ-
 τον καὶ τὸ τρίτον τὰ ἐν Μεσοποταμίᾳ, καὶ τὸ διὰ μέσου τὸ δεύ-
 τερον τὸ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ.

5 νῦν μὲν δὴ τοσαῦτα τείχη τῶν ἐκ τοῦ καταλόγου στρατευομέ-
 ρων ἔξω τοῦ τε ἁστικοῦ καὶ τοῦ δορυφορικοῦ ἔστιν, τότε δὲ ἐπὶ
 τοῦ Αὐγουστοῦ ταῦτά τε, εἴτ' οὖν τρία εἴτε πέντε καὶ εἴκοσιν ὄντα,
 ἐτρώετο, καὶ συμμαχικά καὶ πεζῶν καὶ ἱππέων καὶ ναυτῶν ὅσα-
 6 δὴποτε ἦν· οὐ γὰρ ἔχω τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν. οἱ τε σωματοφύλακες
 μύριοι ὄντες καὶ δεκαχῆ τεταγμένοι, καὶ οἱ τῆς πόλεως φρουροὶ
 ἑξακισχίλιοι τε ὄντες καὶ τετραχῆ νεμεμημένοι. ἔνοι τε ἱππεῖς ἐπί-
 λεκτοί, οἷς τὸ τῶν Βατάων ἀπὸ τῆς Βατάβας τῆς ἐν τῷ Ῥήνῳ
 8 ῥήσου ὄνομα, ὅτι δὴ κράτιστοι ἱππεύειν εἰσὶ, κέῖται· οὐ μέντοι
 ἀριθμὸν αὐτῶν ἀκριβῆ, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἀνακλήτων, εἰπεῖν δύναμαι.
 καὶ γὰρ τοῦτοις ἤρξατο μὲν νομίζειν ἀπ' οὗ τὸν συστρατευσαμέ-
 νους τῷ πατρὶ πρὸς τὰ ὅπλα αὐτοῖς ἐπὶ τὸν Ἀντώνιον ἀνεκάλεσεν,
 ἐτήρησε δέ· καὶ εἰσὶ καὶ νῦν σύστημα ἴδιον, ῥάβδους φέροντες
 ὥσπερ οἱ ἐκατόνταρχοι.

9 δι' οὖν ταῦτα ἀπορῶν χρημάτων, γνώμην ἐς τὴν βουλὴν ἐσή-
 νεγκε πόρον τινὰ διαρκῆ καὶ ἀένναον ἀποδειχθῆναι, ὅπως μηδεὶς
 ἔξωθεν μηδὲν λυπομένον ἀφρόνως ἐκ τῶν τεταγμένων καὶ τὴν
 τροφὴν καὶ τὰ γέρα λαμβάνωσιν. καὶ ὁ μὲν ἐζητεῖτο, ἐπειδὴ τε
 μηδεὶς ἀγορανομήσαι ἐκὼν ἤθελεν, ἡναγκάσθησαν ἕκ τε τῶν τετα-
 μεινυκότων καὶ ἐκ τῶν δεδημαρχηκότων κλήρῳ τινὲς αὐτὸ ποιῆσαι,
 25 καὶ τοῦτο καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἐγένετο· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τε Αἰ-
 6 ^{a.C.}μίλιον Λελίδον καὶ ἐπὶ Λουκίου Ἀρροντίου ὑπάτων, ἐπεὶ μηδεὶς
 πόρος ἀρέσκων τισὶν εὗρίσκετο, ἀλλὰ καὶ πάνν πάντες ὅτι καὶ ἐζη-
 2 τεῖτο ἐβαρύνοντο, ἐσήνεγκεν ὁ Αὐγουστος χρήματα καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ
 καὶ ὑπὲρ τοῦ Τιβερίου ἐς τὸ ταμεῖον, ὃ καὶ στρατιωτικὸν ἐπωνό-
 μασε, καὶ τοισὶ τῶν ἐστρατηγηκότων τοῖς λαχοῦσιν ἐπὶ τρία ἔτη
 διοικεῖν προσέταξε, ῥαβδούχοις τε ἀνὰ δύο καὶ τῇ ἄλλῃ ὑπηρεσίᾳ
 3 τῇ προσηκούσῃ χρωμένοις. καὶ τοῦτο καὶ ἐπὶ πλείω ἔτη κατὰ δια-
 δοχὴν ἐγένετο· νῦν γὰρ καὶ αἰροῦνται πρὸς τοῦ ἀεὶ αὐτοκράτορος
 καὶ χωρὶς ῥαβδούχων περιάσιν. αὐτός τε οὖν συνεσήνεγκέ τινα,
 καὶ τοῦτο κατ' ἔτος πράξειν ὑπέσχετο, καὶ παρὰ βασιλέων δῆμων
 τε τινῶν ἐπαγγελίας ἐδέξατο· παρὰ γὰρ τῶν ἰδιωτῶν, καίπερ συγγῶν
 4 ἐθελοντί, ὥς γε ἔλεγον, ἐπιδιδόντων τι, οὐδὲν ἔλαβεν. ὥς δ' οὖν
 ταῦτά τε ἐλάχιστα πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἀναλισκομένων ἦν καὶ

ἀθανάτου τινὸς εὐπορίας ἐδεῖτο, προσέταξε τοῖς βουλευταῖς ζητῆσαι πόρους ἰδίᾳ καὶ κατ' ἑαυτὸν ἕκαστον, καὶ τούτους ἐς βιβλία γράψαντας δοῦναι οἱ διασκέψασθαι, οὐχ ὅτι οὐκ ἐπενόει τινά, ἀλλ' ὅπως ὅτι μάλιστα αὐτοὺς πείσῃ ὃν ἐβούλετο ἐλέσθαι. ἀμύλει ἄλλων ἅλλα ἐξηγησάμενων ἐκείνων μὲν οὐδένα ἐδοκίμασε, τὴν δ' εἰκοστὴν τῶν τε κληρῶν καὶ τῶν δωρεῶν, ἧς ἂν οἱ τελευτῶντές τισι πλήν τῶν πᾶν συγγενῶν ἢ καὶ πενήτων καταλείπωσι, κατεστήσατο, ὥς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Κάισαρος ὑπομνήμασι τὸ τέλος τοῦτο γεγραμμένον εὐρών· ἐσηγό μὲν γὰρ καὶ πρότερόν ποτε, καταλυθὲν δὲ μετὰ ταῦτα ἀδθις τότε ἐπαρήχθη. τὰς μὲν οὖν προσόδους οὕτως ἐπηύξησε, τὰ δ' ἀναλώματα διὰ τριῶν ἀνδρῶν ὑπατευκότων, οὓς ὁ κληρὸς ἀπέφηνε, τὰ μὲν συνέστειλε τὰ δὲ καὶ παντάπασι διέγραψεν.

ταῦτά τε οὖν τοὺς Ῥωμαίους ἐλύπει, καὶ προσέτι καὶ λιμὸς ἰσχυρὸς, ὥσθ' ὑπ' αὐτοῦ τοὺς τε μονομαχοῦντας καὶ τὰ ἀνδράποδα τὰ ὄνια ὑπὲρ πεντήκοντα καὶ ἑπτακοσίους σταδίους ἐξωσθῆναι, ἐκ τε τῆς θεραπείας καὶ τὸν Αὐγουστον καὶ τοὺς ἄλλους τὸ πλεῖον ἀποπέμψασθαι, καὶ δικῶν ἀροχὰς γενέσθαι, ἐκδημεῖν τε τοῖς βουλευταῖς ἔνθ' ἂν ἐθελήσωσιν ἐπιτραπῆναι. καὶ ὅπως γ' ἂν μηδὲν ἐκ τούτου τὰ δόγματα ἐμποδίζηται, κύρια πάντα τὰ γινωσκόμενα ὑπὸ τῶν αἰεὶ παρόντων εἶναι ἐκελεύσθη. καὶ προσέτι καὶ ἄνδρες ὑπατευκότες ἐπὶ τε τοῦ σίτου καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρτου κατέστησαν, ὥστε ταχτὸν ἐκάστω πιπράσκεισθαι. ἐπέδωκε μὲν γὰρ καὶ προῖκα ὁ Αὐγουστος τοῖς σιτοδοτοῦμένοις τοσοῦτον ἔτερον ὅσον αἰεὶ ἐλάμβανον· ὥς δ' οὐδ' ἐκεῖνό σφισιν ἐξήρκεσεν, οὐδ' ἐς τὰ ἑαυτοῦ γενέθλια ἐστιαθῆναι δημοσίᾳ αὐτοὺς εἴασεν.

ἐπειδὴ τε ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ πολλὰ τῆς πόλεως πυρὶ διεφθάρη, ἄνδρας τε ἐξελευθέρους ἐπιταγῇ πρὸς τὰς ἐπικουρίας αὐτῆς κατέλεξατο, καὶ ἄρχοντα ἱππείᾳ αὐτοῖς προσέταξεν, ὥς καὶ δι' ὀλίγον σφῶς διαλύσων. οὐ μέντοι καὶ ἐποίησε τοῦτο· καταμαθὼν γὰρ ἐκ τῆς πείρας καὶ χρησιμωτάτην καὶ ἀναγκαιοτάτην τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν οὖσαν ἐτήρησεν αὐτούς. καὶ εἰσι καὶ νῦν οἱ νυκτοφύλακες οὗτοι ἰδίῳν τινα τρόπον οὐκ ἐκ τῶν ἀπελευθέρων ἔτι μόνον ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων στρατενόμενοι, καὶ τείχη τε ἐν τῇ πόλει ἔχουσι καὶ μισθὸν ἐκ τοῦ δημοσίου φέρουσιν.

ὁ δ' οὖν ὁμιλος, οἷα ὑπὸ τε τοῦ λιμοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ τέλους τοῖς θ' ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀπολωλόσι κεκακωμένος, ἥσχαλλε, καὶ πολλὰ μὲν καὶ φανερώς νωτεροποιᾶ διελάλουν, πλείω δὲ δὴ βιβλία νύκτωρ ἐξετίθεσαν. καὶ ταῦτ' ἐλέγετο μὲν ἐκ παρασκευῆς Πουπλίου

τινὸς Ρούφου γίνεσθαι, ὑπωπτεύετο δὲ ἐς ἄλλους· ὁ μὲν γὰρ Ρού-
 φος οὐτ' ἐνθυμηθῆναι τι αὐτῶν οὔτε προᾶσαι ἐδύνατο, ἕτεροι δὲ
 3 τῷ ἐκείνου ὀνόματι καταχρώμενοι καινοτομεῖν ἐπιστεύοντο. καὶ διὰ
 τοῦτο ζήτησίς τε αὐτῶν ἐψηφίσθη καὶ μήνυτρα προετέθη· μηνύσεις
 τε ἐγίνοντο, καὶ ἡ πόλις καὶ ἐκ τούτων ἐταράττετο, μέχρις οὗ ἣ
 τε σιτοδεία ἐπαύσατο, καὶ μονομαχίας ἀγῶνες ἐπὶ τῷ Δρούσῳ πρὸς
 τε τοῦ Γερμανικοῦ τοῦ Καίσαρος καὶ πρὸς Τιβερίου Κλαυδίου
 4 Νέρωνος, τῶν νείων αὐτοῦ, ἐγένοντο. τοῦτό τε γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ
 τῇ τοῦ Δρούσου μνήμῃ παρεμυθήσατο, καὶ ὅτι τὸ διοςκούρειον ὁ
 Τιβερίσιος καθιερώσας οὐ τὸ ἑαυτοῦ μόνον ὄνομα αὐτῷ, Κλαυδιανὸν
 ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ Κλαυδίου διὰ τὴν ἐς τὸ τοῦ Ἀγούστου γένος
 5 ἐκποίησιν ὀνομάσας, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκείνου ἐπέγραψεν. τὰ τε γὰρ
 τῶν πολέμων ἕμα διόκει, καὶ ἐς τὴν πόλιν, ὁπότε παράσχοι, συ-
 νεχῶς ἐπεφοίτα, τὸ μὲν τι πραγμάτων τινῶν ἕνεκα, τὸ δὲ διὰ πλεί-
 στον φοβούμενος μὴ ὁ Ἀγούστος ἄλλον τινὰ παρὰ τὴν ἀπουσίαν
 αὐτοῦ προτιμήσῃ.

6 ταῦτά τε ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ἐγένετο, καὶ ἐπειδὴ ὁ τῆς Ἀχαΐας
 ἄρχων μεσοσύης που τῆς ἡγεμονίας ἀπέθανε, τῷ τε ταμίᾳ καὶ τῷ
 παρόδῳ αὐτοῦ, ὃν πρεσβευτήν, ὥσπερ εἶπον, καλοῦμεν, τῷ μὲν
 τὰ ἐντὸς τοῦ Ἰσθμοῦ τῷ δὲ τὰ λοιπὰ διοικῆσαι προσετάχθη. ὁ τε
 Ἡρώδης ὁ Παλαιστίνος, αἰτίαν τινὰ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν λαβὼν, ὑπὲρ
 τὰς Ἀλπείας ὑπερωρίσθη, καὶ τὸ μέρος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐδημοσιώθη.
 28 κὰν τοῖς αὐτοῖς τούτοις χρόνοις καὶ πόλεμοι πολλοὶ ἐγένοντο.
 καὶ γὰρ λησταὶ συχνὰ κατέτρεχον, ὥστε τὴν Σαρδῶ μὴδ' ἄρχοντα
 βουλευτήν ἔτεσι τρισὶ σχεῖν, ἀλλὰ στρατιώταις τε καὶ στρατιάρχαις
 2 ἱππεῦσιν ἐπιτραπῆναι· καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγαι ἐνεωτέριζον, ὥστε καὶ
 ἐπὶ δύο ἔτη τοὺς αὐτοὺς ἐν τοῖς τοῦ δήμου ἔθνεσι, καὶ αἰρετούς
 γε ἀντὶ τῶν κληρωτῶν, ἄρξαι· τὰ γὰρ τοῦ Καίσαρος καὶ ἄλλως
 ἐπὶ πλείω χρόνον τοῖς αὐτοῖς προσετίθτετο. οὐ μέντοι καὶ περὶ
 πάντων αὐτῶν ἀκριβῶς ἐπεξήξω· πολλὰ τε γὰρ ὥς ἐκάστοις καὶ
 οὐκ ἀξιόλογα συνηρέχθη, καὶ οὐδὲν ἂν λεπτολογηθέντα ὠφελήσειεν.

3 4 μονομ. — 4 1 ἐγένοντο] ἱπποδρομίας ἐποίησε, καὶ ἐν αὐταῖς ἑλέσας
 τε θινοκέρωτα κατεμάχεσατο καὶ ἀνὴρ ἱππεὺς πλούτῳ προσεγγκῶν ἐμονο-
 μάχεσε. Xiph. p. 89 ima. 6 3 ὑπὸ? post 6 ἐδ. inserunt quae
 Xiphilinus p. 90 habet: καὶ ἐπειδὴ καὶ τῷ γῆραι καὶ τῇ τοῦ σώματος
 ἀσθενείᾳ ἔκαμινεν, ὥστε μὴ δύνασθαι πᾶσι τοῖς θεομένοις τι αὐτοῦ χρημα-
 τίζειν, τὰ μὲν ἄλλα αὐτὸς μετὰ τῶν συνέδρων καὶ διεσχέσατο καὶ ἐδίδαξεν,
 ἐν τῷ παλατίῳ ἐπὶ βήματος προκαθήμενος, τὰς δὲ πρεσβείας τὰς τε παρὰ
 τῶν δῆμων καὶ τὰς παρὰ τῶν βασιλέων ἀφικνουμένας τρισὶ τῶν ὑπατευκό-
 των ἐπέτρεψεν, ὥστ' αὐτοὺς χωρὶς ἑκαστον καὶ διακούειν τινῶν καὶ ἀπό-
 κρισιν αὐτοῖς διδόναι, πλὴν τῶν ὅσα ἀνεγκαίον ἦν τὴν τε βουλὴν καὶ
 ἐκείνον ἐπιδιακρίνειν. 28 1 2 μήτ' * 3 τισὶ 2 4 τοῖς] ἐν
 τοῖς 3 ἐπεξήξω? cf. l. 46 8 2 6 οὐδένα λεπτ.*

τά γε μὴν μνήμης τινὸς ἄξια κεφαλαιώσας, πλὴν τῶν μεγίστων, ³
 ἔρω. Ἰσπανοὶ τε γὰρ ἐκ ληστείας ἀρξάμενοι καὶ ἐς πολέμιον δει-
 νότητα προήχθησαν, μέχρις οὗ κατεδαμιάσθησαν· καὶ Γαιτοῦλοι
 τῷ τε Ἰόβα τῷ βασιλεῖ ἀχθόμενοι, καὶ ἅμα ἀπαξιοῦντες μὴ οὐ καὶ
 αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἄρχεσθαι, ἐπανέστησαν αὐτῷ, καὶ τὴν τε ⁴
 πρόσχωρον ἐπόρθησαν καὶ συγχοὺς καὶ τῶν Ῥωμαίων ἐπιστρατεύ-
 σαντὶς σφισιν ἀπέκτειναν, τό τε σύμπαν ἐπὶ τοσοῦτον ἐπηνεζήθησαν
 ὥστε Κορινθίον Κόσσον τὸν κατεργασάμενόν σφας τιμᾶς τε ἐπι-
 ριχίους καὶ ἐπωνυμίαν ἀπ' αὐτῶν λαβεῖν. ταῦτά τε ἅμα ἐγίνετο, ⁵
 καὶ ἐπὶ τοὺς Κελτοὺς ἐστράτευσαν μὲν καὶ ἄλλοι τινές, ἐστράτευσεν
 δὲ καὶ ὁ Τιβέριος. καὶ μέχρι γε τοῦ ποταμοῦ, πρότερον μὲν τοῦ
 Ὑσιούργου, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τοῦ Ἀλβίου, προεχώρησεν, οὐ μέντοι
 καὶ ἀξιωμαγιμώνευτόν τι τότε γ' ἐπρόχθη, καίτοι καὶ αὐτοκράτορος ⁶
 μὴ ὅτι τοῦ Ἀγούστου ἀλλὰ καὶ τοῦ Τιβερίου ἐπ' αὐτοῖς κληθέντος,
 καὶ τιμᾶς ἐπιρριχίους Γαῖον Σετίον τοῦ τῆς Γερμανίας ἄρχοντος
 λαβόντος, ἐπειδὴ μὴ μόνον ἅπαξ ἀλλὰ καὶ δεύτερον, φοβηθέντες
 αὐτούς, ἐσπέισαντο. αἷτια δὲ τοῦ καίπερ παρασπονδήσασί σφισι ⁷
 δι' ὀλίγον αὖθις τὴν εἰρήνην δοθῆναι τὰ τε τῶν Δελματιῶν καὶ τὰ
 τῶν Παννονίων, μεζώνως τε ταραχθέντα καὶ ὀξείας ἐπιστροφῆς
 δευθέντα, ἐγένετο. ταῖς γὰρ ἐσφοραῖς τῶν χρημάτων οἱ Δελμάται ²⁹
 βαρυνόμενοι τὸν μὲν ἐμπροσθεν χρόνον καὶ ἄκοντες ἡσύχαζον· ὥς
 δ' ὁ τε Τιβέριος ἐπὶ τοὺς Κελτοὺς τὸ δεύτερον ἐστράτευσεν, καὶ
 Ὑαλέριος Μεσσαλίνος ὁ τότε καὶ τῆς Δελματίας καὶ τῆς Παννονίας
 ἄρχων αὐτὸς τε σὺν ἐκείνῳ ἐστάλη καὶ τὸ πολὺ τοῦ στρατοῦ συν-
 ἐξήγαγε, καὶ τινα καὶ σφεῖς δύναμιν πέμψαι κελευσθέντες συνήλθον ²
 τε ἐπὶ τούτῳ καὶ τὴν ἡλικίαν σφῶν ἀνθοῦσαν εἶδον, οὐκέτι διεμέλ-
 λησαν, ἀλλ' ἐνάγοντος αὐτοὺς ὅτι μάλιστα Βάτωνός τις Ἀνσιδιά-
 του τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγοι τινές ἐνεωτέρισαν καὶ τοὺς Ῥωμαίους
 ἐπελθόντας σφίσιν ἔσφηλαν, ἔπειτα δὲ ἐκ τούτου καὶ οἱ ἄλλοι προσ-
 ἀπέστησαν. καὶ μετὰ τοῦτο καὶ Βρεῦκοι Παννονικὸν ἔθνος, Βάτωνα ³
 καὶ αὐτοὶ ἔτερον προστησάμενοι, ἐπὶ τε τὸ Σίρμιον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐν
 αὐτῷ Ῥωμαίους ὥρμησαν. καὶ ἐκεῖνο μὲν οὐκ ἐξεῖλον (αἰσθόμενος
 γὰρ τῆς ἐπανάστασεως αὐτῶν Καικίνης Σεβήρος ὁ τῆς πλησιοχώρου
 Μυσίας ἄρχων ἐπὶλθέ τε αὐτοῖς διὰ ταχέων περὶ τὸν Δράβον
 ποταμὸν οὗσι καὶ συμβαλὼν ἐνίκησεν), ἀναμαχέσασθαι δὲ πῃ διὰ
 βραχείας, ἐπειδὴ καὶ τῶν Ῥωμαίων συγχοὶ ἐπεπτώχεσαν, ἐλπίσαντες
 πρὸς παράκλησιν συμμάχων ἐτρέποντο. καὶ οἱ μὲν συνίστων ὅσους ⁴
 ἐδύναντο, ἐν δὲ τούτῳ ὁ Βάτων ὁ Δελμάτης ἐπὶ Σάλωνα στρατεύσας

- αὐτὸς μὲν λίθῳ χαλεπῶς πληγείς οὐδὲν ἔπραξεν, ἑτέρους δὲ τινὰς πέμψας πάντα τὰ παραθαλάσσια μέχρι τῆς Ἀπολλωνίας ἐλυμήνατο, καὶ τινὰ ἐνταῦθα μάχην δι' αὐτῶν τοὺς προσμύξαντάς σφισι Ρωμαίους, καίπερ ἡττηθεὶς, ἀντεπεκράτησεν. πνθόμενος οὖν ταῦτα ὁ Τιβέριος, καὶ φοβηθεὶς μὴ καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐσβάλῃσιν, ἐκ τῆς Κελτικῆς ἀνέστρεψε, καὶ τὸν Μεσσαλῖνον προπέμψας αὐτὸς τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ ἐφείπετο. αἰσθόμενος δὲ τῆς προσόδου αὐτῶν ὁ Βάτων ἀπήντησε τῷ Μεσσαλίνῳ, καίπερ μηδέπω καλῶς ἔχων, καὶ ἐπικρατέστερος αὐτοῦ ἐν παρατάξει γενόμενος ἔπειτα ἐξ ἐνέδρας ἐνίκηθη. καὶ τούτου πρὸς τε τὸν Βάτωνα τὸν Βρεῦκον ἦλθε, καὶ κοινωσάμενος αὐτῷ τὸν πόλεμον ὅρος τι Ἀλμὰν κατέλαβεν· κἀνταῦθα πρὸς μὲν τοῦ Ρυμητάλκου τοῦ Θρακῆς, προπεμφθέντος ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Σεήρου, βραχεῖα τινὲ μάχη ἡττήθησαν, πρὸς δ' αὐτὸν ἐκείνον ἰσχυρῶς ἀντέσχον. καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ τε Σεήρου ἐς τὴν Μυσίαν διὰ τε τοὺς Λακόνες καὶ διὰ τοὺς Σαρρομάτας πορθοῦντας αὐτὴν ἀπάραντος, καὶ τοῦ Τιβερίου τοῦ τε Μεσσαλίνου ἐν Σισκίᾳ ἐγχρονισάντων, τὴν τε συμμαχίδα σφῶν ἐπέδραμον καὶ συγχρόνως προσυπέστησαν. καὶ ἐς μὲν χεῖρας, καίπερ τοῦ Τιβερίου πλησιάσαντός σφισιν, οὐκ ἦλθον αὐτῷ, ἄλλοσε δὲ καὶ ἄλλοσε μεθιστάμενοι πολλὰ ἐπόρθησαν· τῆς τε γὰρ χώρας ἐμπείρως ἔχοντες καὶ κούφως ἐσκευασμένοι, ῥαδίως ὅπῃ ποτὲ ἐβούλοντο ἐχώρουν. καὶ ἐπειδὴ γε ὁ χειμὼν ἐνέστη, πολλὰ πλείω ἐκακούργησαν· καὶ γὰρ καὶ ἐς τὴν Μακεδονίαν αὐθις ἐνέβαλον. καὶ τούτους μὲν ὁ τε Ρυμητάλης καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ρασκύνορις μάχῃ κατέλαβον· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι τῇ μὲν χώρᾳ σφῶν πορθομένη μετὰ τοῦτο ἐπὶ τε
- ^{a.C.} 7 Καικιλίου Μετέλλου καὶ ἐπὶ Λικινίου Σιλανοῦ ὑπάτων οὐκ ἐπήμνησαν, ἐς δὲ τὰ ἐρηνικά ἀναφργόντες ἐκεῖθεν ὅπῃ παρείκοι καταδρομὰς ἐποιῶντο.
- 31 μαθὼν οὖν τοῦτο ὁ Αὔγουστος, καὶ ὑποπτεύσας ἐς τὸν Τιβερίον ὡς δυνηθέντα μὲν ἂν διὰ ταχέων αὐτοὺς κρατῆσαι, τρήβοντα δὲ ἐξεπότηδες ἢ ὡς ἐπὶ πλείστον ἐν τοῖς ὅπλοις ἐπὶ τῇ τοῦ πολέμου προσφάσει ἢ, πέμπει τὸν Γερμανικὸν καίτοι ταμιεύοντα, στρατιώτης οἱ οὐκ εὐγενεῖς μόνον ἀλλὰ καὶ ἐξελευθέρους δούς, ἄλλους τε καὶ ὅσους παρὰ τε τῶν ἀνδρῶν καὶ παρὰ τῶν γυναικῶν δούλους, πρὸς τὰ τιμῆματα αὐτῶν, σὺν τροφῇ ἐκμήνῃ λαβὼν ἡλευθέρωσεν. οὐ μόνον δὲ τοῦτο πρὸς τὴν τοῦ πολέμου χρεῖαν ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐπιπέων τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ γιγνομένην ἀνεβάλετο. κατὰ τε τῆς πανηγύρεως τῆς μεγάλης ἡῤῥετο, ὅτι γυνή τις ἐς τὸν βραχίονα γράμματα ἄττα ἐντεμοῦσα ἐθείασε τινά. ἥσθετο μὲν γὰρ
- 31 * 3 ἀνελάβετο?

τι οὐκ ἐκ Θεοῦ κατέσχητο ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς αὐτὸ ἐπεποιήκει·
πειδὴ δὲ τὸ πλῆθος ἄλλως τε καὶ διὰ τοὺς πολέμους τὸν τε λιμὸν,
ὃς καὶ τότε αὖθις συνέβη, δεινῶς ἐταράττετο, πιστεύειν τε καὶ αὐ-
τὸς τοῖς λεχθεῖσιν ἐπλάττετο, καὶ πάνθ' ὅσα παραμυθήσεσθαι τὸν
ὄμιλον ἐμελλεν ὡς καὶ ἀναγκαῖα ἔπραττεν. καὶ ἐπὶ γε τῇ σιτοδείᾳ ⁴
δύο αὖθις ἐκ τῶν ὑπατευκότων ἐπιμελητὰς τοῦ σίτου σὺν ῥαβδού-
χοις ἀπέδειξεν. προσδεόμενος δὲ δὴ χρημάτων ἐς τε τοὺς πολέμους
καὶ ἐς τὴν τῶν νυκτοφυλάκων τροφήν, τό τε τέλος τὸ τῆς πεντη-
κοστῆς ἐπὶ τῇ τῶν ἀνδραπόδων πράσει ἐσήγαγε, καὶ τὸ ἀργύριον
τὸ τοῖς στρατηγοῖς τοῖς τὰς ὀπλομαχίας ποιοῦσιν ἐκ τοῦ δημοσίου
διδόμενον ἐκέλευσε μηκέτ' ἀναλίσκεσθαι.

τὸν δὲ δὴ Γερμανικόν, ἀλλ' οὐ τὸν Ἀγρίππαν ἐπὶ τὸν πόλεμον ³²
ἐξέπεμψεν, ὅτι δουλοπρεπὴς τε ἐκεῖνος ἦν καὶ τὰ πλεῖστα ἠλιένετο,
ὅθεν περ καὶ Ποσειδῶνα ἑαυτὸν ἐπωνόμαζε, τῇ τε ὁργῇ προπετεῖ
ἐχρῆτο, καὶ τὴν Ἰουλίαν ὡς μητρὶν διέβαλλεν, αὐτῷ τε τῷ Αὐ- ²
γούστῳ πολλάκις ὑπὲρ τῶν πατρῶων ἐπεκάλει. καὶ οὐ γὰρ ἐσωφρο-
νίζετο, ἀπεκηρύχθη, καὶ ἡ τε οὐσία αὐτοῦ τῷ στρατιωτικῷ ταμιεῖ
ἐδόθη, καὶ αὐτὸς ἐς Ἰλανασίαν τὴν πρὸς Κέρνῳ νῆσον ἐνεβλήθη.

ταῦτα μὲν ἐν τῇ πόλει ἐγένετο· τοῦ δὲ δὴ Γερμανικοῦ ἐς τὴν ³
Παννονίαν ἐλθόντος καὶ στρατευμάτων πολλαχόθεν ἐκείσε συνιόν-
των, τηρήσαντες οἱ Βάτωνες τὸν Σεῆρον ἐκ τῆς Μυσίας προσιόντα
ἐπέπεσον αὐτῷ ἀπροσδόκητοι, στρατοπεδευομένῳ πρὸς τοῖς Ὀλκαίοις
ἔλεσι, καὶ τοὺς μὲν ἔσω τοῦ ταφρεύματος ἐφόβησαν καὶ κατήραξαν
ἐς αὐτό, δεξαμένων δὲ σφας τῶν ἔνδον ἠττήθησαν. καὶ μετὰ τοῦθ' ⁴
οἱ Ῥωμαῖοι νευηθέντες, ὅπως πολλαχῇ ἅμα τῆς χώρας κατατρέχω-
σι, οἱ μὲν ἄλλοι οὐδὲν ἄξιον λόγου τότε γε ἔδρασαν, ὁ δὲ δὴ Γερ-
μανικὸς Μαζαῖους Δελματικὸν ἔθνος μάχῃ νικήσας ἐκάκωσεν.

ἐν μὲν δὴ τῷ ἔτει ἐκείνῳ ταῦτα ἐπράχθη, Μάρκου δὲ δὴ Φου- ³³
ρίου μετὰ Σέξτου Νωρίου ὑπατεύσαντος ἐπεθύμησαν μὲν καὶ οἱ ⁸
Δελμάται καὶ οἱ Παννονιοὶ συμβῆναι διὰ τὸ τὸ μὲν πρῶτον λιμῷ,
εἶτα καὶ νόσῳ ἀπ' αὐτοῦ, πύαις τέ τισιν ἀλλοκότοις καὶ ῥίξαις
χρώμενοι, πονηθῆναι, οὐκ ἐπεκηρυκέσαντο δὲ κωλυσάντων τῶν
μηδεμίαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἐλπίδα σωτηρίας ἔχοντων, ἀλλὰ καὶ
ὡς ἀντεῖχον. καὶ Σκενόβαρδός τέ τις προσποιησάμενος μεταστῆ- ²
σεσθαι, καὶ πέμψας κατ' αὐτὸ τοῦτο πρὸς Μάνιον Ἐννιον φρου-
ραρχον Σισκίας ὡς ἔτοιμος μὲν ὦν αὐτομολῆσαι, δεδιώς δὲ μὴ
προπάθῃ ... τοῦ δὲ δὴ Βάτωνος, ὃς πολλὰ τοὺς Ῥωμαίους, ἀπο- ³
στήσας τοὺς Δελμάτας, ἐκάκωσε, καθ' ὁμολογίαν ποτὲ τῷ Τιβερίῳ
προσκεχωρηκός, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ βήματος αὐτῷ καθημένῳ
προσενεχθέντος, ὁ μὲν Τιβέριος ἠρώτησεν αὐτόν "τί ὑμῖν ἔδοξε καὶ

⁴ ἀποστῆναι καὶ τοσοῦτον ἡμῖν χρόνον ἀντιπολεμῆσαι;” ὁ δ’ ἔφη ὅτι ἡμεῖς τούτων αἵτιοι ἐστέ· ἐπὶ γὰρ τὰς ἀγέλας ὑμῶν φύλακας οὐ κύνας οὐδὲ νομέας ἀλλὰ λύκους πέμπετε. ἡ μὲν οὖν Δελματία, τοῦτο μὲν πολέμῳ τοῦτο δὲ καὶ ὁμολογία, πάλιν προσεχώρησε τοῖς Ῥωμαίοις.

- ³⁴ ... μέντοι καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ἀλλ’ ἐν τοῖς ὑστάτοις ἀπεφαίνετο, ὅπως ἰδιοβουλεῖν ἅπασιν ἐξέηλ καὶ μηδεὶς αὐτῶν τῆς ἑαυτοῦ γνώμης, ὥς καὶ ἀνάγκην τινὰ συμφορῆσαι οἱ ἔχων, ἐξίσταται, καὶ τοῖς ἄρχουσι πολλάκις συνεδρίκαζεν· καὶ ὁσάκις γε οἱ παρεδρεύοντές σφισιν ἐδιχογνωμόνου, καὶ ἡ ἐκείνου ψήφος ἀπὸ τῆς ἴσης ταῖς τῶν ἄλλων ἡριθμεῖτο. τότε δὲ τῇ μὲν γερονσίᾳ καὶ ἄνεν ἑαυτοῦ τὰ πολλὰ δικάζειν ἐπέτρεπεν, ἐς δὲ τὸν δῆμον οὐκέτι παρήει, ἀλλὰ τῷ μὲν προτέρῳ ἔτει πάντας τοὺς ἄρξοντας αὐτός, ἐπειδὴ περ ἐστασιάζετο, ἀπέδειξε, τούτῳ δὲ καὶ τοῖς ἔπειτα γράμματά τινα ἐκτιθεῖς
- ³ συνίστη τῷ τε πλήθει καὶ τῷ δήμῳ ὅσους ἐσπουδάξεν. πρὸς μέντοι τὰς τῶν πολέμων διαχειρίσεις οὕτως ἔρρωτο ὥσθ’, ἵν’ ἐγγύθεν καὶ ἐπὶ τοῖς Δελματίαις καὶ ἐπὶ τοῖς Παννονίοις πᾶν ὁ τι χορὴ συμβουλευέειν ἔχη, πρὸς Ἀρήμιον ἐξώρμησεν. καὶ ἐπὶ τε τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ εὐχαὶ ἐγένοντο, καὶ ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αἱ θυσίαι ὥσπερ ἐκ πολέμιας τινὸς ἀναχομισθέντος ἐτελέσθησαν.
- ⁴ ταῦτα μὲν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπράχθη, ἐν δὲ τούτῳ ὁ Βάτων ὁ Βρεῦκος, ὁ τὸν τε Πίνην προδοὺς καὶ μισθὸν τούτου τὴν ἀρχὴν τῶν Βρεῦκων λαβὼν, ἐάλω τε ὑπὸ τοῦ ἐτέρου Βάτωνος καὶ διεφθάρη·
- ⁵ ἐπειδὴ γὰρ ὑποπτεύσας τι ἐς τὸ ὑπάρχοον ὁμήρους καθ’ ἕκαστον τῶν φρουρίων περιῶν ἦται, μαθὼν τοῦτ’ ἐκεῖνος ἐνῆδρευσέ που αὐτόν, καὶ μάχῃ κρατήσας κατέκλεισεν ἐς τεῖχος, καὶ μετὰ τοῦτ’ ἐκδοθέντα ὑπὸ τῶν ἔνδον λαβῶν παρήγαγέ τε ἐς τὸ στράτευμα, καὶ καταψη-
- ⁶ φισθέντα ἀποθανεῖν ἐν χερσὶν ἐποίησεν. γενομένου δὲ τούτου σχυροὶ τῶν Παννονίων ἐπανεστῆσαν, καὶ αὐτοῖς ὁ Σίλβανος ἐπιστρατεύσας τοὺς τε Βρεῦκους ἐνίκησε καὶ τῶν ἄλλων τινὰς ἀμαχί προσεποίησατο. ἰδὼν οὖν ταῦτα ὁ Βάτων τῆς μὲν Παννονίας οὐδεμίαν ἔτ’ ἐλπίδα ἔσχε, τὰς δὲ ἐς τὴν Δελματίαν ἐξ αὐτῆς ἐσόδους φρουραῖς
- ⁷ διαλαβὼν ἐκείνην ἐπύρθει. καὶ οὕτω καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Παννονίων, ἄλλως τε καὶ τῆς χώρας σφῶν ὑπὸ τοῦ Σίλβανου κακουμένης, ὡμολόγησαν, πλὴν καθ’ ὅσον ληστικά τινα οἶα ἐκ ταραχῆς τοσαύτης ἐπὶ πλεῖον κακουργοῦντα διεγένετο, ὅπερ που καὶ αἰεὶ ὥς εἰπεῖν παρὰ τε τοῖς ἄλλοις καὶ παρ’ ἐκείνοις μάλιστα συμβαίνει.

³⁴ 1 1 ...] ... πρότερον μὲν ὁ Αὔγουστος ἐς τε τὸ συνέδριον συνεχῶς ἐφορία, οὐδ’? ceterum inter hoc μέντοι et illud c. 33 3 1 προπέδη codici Ven. desunt chartae 4. 3 ἐξίσταται, καὶ] ἐξίσταται* 7 3 ληστικά

καὶ ταῦτα μὲν ἄλλοι καθήρουν, ὁ δὲ δὴ Τιβέριος ἐς τὴν Ῥώμην, ΝΣ
μετὰ τὸν χειμῶνα ἐν ᾧ Κέντος Σουλπίκιος καὶ Γάιος Σαβίνος^{a.C. 9}
ὑπάτευσαν, ἀνεκομίσθη· καὶ αὐτῷ καὶ ὁ Ἀύγουστος ἐς τὸ προά-
στειον ἀπαντήσας ἤλθε τε μετ' αὐτοῦ ἐς τὰ σέπτα, κἀνταῦθα ἀπὸ
βήματος τὸν δῆμον ἡσπάσατο, καὶ μετὰ τοῦτο τά τε ἄλλα τὰ προσ-
ήκοντα ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις ἐποίησε καὶ θείας ἐπινικίους διὰ τῶν
ὑπάτων. ἐπειδὴ τε οἱ ἱππεῖς πολλῇ ἐν αὐταῖς σπονδῇ τὸν νόμον²
τὸν περὶ τῶν μὴ γαμούντων μηδὲ τεκνούντων καταλυθῆναι ἤξιον,
ἤθροισεν ἐς τὴν ἀγορὰν χωρὶς μὲν τοὺς ἀγνυαίους σφῶν χωρὶς δὲ
τοὺς γεγαμηχότας ἢ καὶ τέκνα ἔχοντας, καὶ ἰδὼν πολὺ τούτους
ἐκείνων ἐλάττους ἤλγησέ τε καὶ διελέξατο αὐτοῖς τοιάδε.

“εἰ καὶ ὅλγῳ παντάπασιν, ὥς γε πρὸς τοσοῦτον ὄγκον πόλεως²
εἰπεῖν, καὶ πολλῷ καταδεέστεροι τῶν ἐτέρων τῶν μηδὲν τῶν δεόντων
πράττειν ἐθελόντων ἐστέ, ἀλλ' ἔγωγε καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον
ὑμᾶς ἐπαινῶ καὶ πολλὴν χάριν ὑμῖν ἔχω, ὅτι καὶ ἐπεισθῆτε καὶ
τὴν πατρίδα συμπληθύνετε. ἐκ γὰρ τῶν οὕτω βιούντων παμπλη-²
θεῖς οἱ μετὰ ταῦτα Ῥωμαῖοι γενήσονται· καὶ γὰρ τὸ κατ' ἀρχὰς
καὶ πάνν βραχεῖς ὄντες, ἔπειτα γάμων ἐπιμεληθέντες καὶ τέκνα
ποιησάμενοι πάντας ἀνθρώπους οὐκ εὐανδρίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ πο-
λυανθρωπίᾳ ὑπερέφυνεν. ὦν χορὴ μεμνημένους τὸ θνητὸν τῆς φύ-³
σεως ἡμῶν αἰδίῳ διαδοχῇ γενῶν ὥσπερ τινῶν λαμπαδίων παρα-
μυθεῖσθαι, ἢ ἐν ᾧ μόνῳ τῆς θείας ἐδδαιμονίας ἡττώμεθα, τοῦτ'
ἐξ ἀλλήλων ἀθάνατον καθιστούμεθα. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὰ μάλιστα⁴
ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος ἐκείνος θεός, ὁ τεκτῆρήμενος ἡμᾶς, διχῇ τε
διεῖλε τὸ θνητὸν γένος, καὶ τὸ μὲν ἄρρεν αὐτοῦ τὸ δὲ θῆλυ ἀπο-
δεξας ἔρωτα καὶ ἀνάγκην σφίσι τῆς πρὸς ἀλλήλους συνουσίας ἐνέ-
βαλε, καὶ γόνιμον τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν ἐποίησεν, ὅπως ἐκ τῶν αἰεὶ
γεννωμένων αἰδίων τρόπον τινὰ καὶ τὸ θνητὸν ἀπεργάσῃται. καίτοι⁵
καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν οἱ μὲν ἄρρενες αἱ δὲ θήλειαι νομίζονται, καὶ
οἱ μὲν γεγεννηκέναι τινὰς οἱ δ' ἐκ τινῶν γεγενῆσθαι παραδέδονται·
οὕτω καὶ παρ' ἐκείνοις τοῖς μηδὲν τούτων δεομένοις καλὸν εἶναι
δέδοκται καὶ γάμος καὶ τέκνωσις. ὥστε ὁρθῶς μὲν ἐποιήσατε τοὺς³
θεοὺς μιμησάμενοι, ὁρθῶς δὲ καὶ τοὺς πατέρας ζηλώσαντες, ἢ
ὥσπερ ὑμᾶς ἐκείνοι ἐγέννησαν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ἄλλους τεκνώσητε,
καὶ καθάπερ ἐκείνους ὑμεῖς προγόνους καὶ ἡγεῖσθε καὶ ὀνομάζετε,
οὕτω καὶ ὑμᾶς ἑτεροὶ καὶ νομίσωσι καὶ προσείπωσιν, τά τε ἔργα²
ὅσα ἐκείνοι καλῶς πράξαντες ὑμῖν μετ' εὐκλείας παρέδοσαν, καὶ
ὑμεῖς ἄλλοις παραδῶτε, καὶ τὰ κτήματα ὅσα αὐτοῖς κτησάμενοι κατέ-
λιπον ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἑτέροις ἐξ ὑμῶν αὐτῶν γεγονόσι κατυλίπητε.

- 3 πῶς μὲν γὰρ οὐκ ἄριστον γυνὴ σώφρων οἰκονορὸς οἰκονόμος παιδο-
 τρὸφος ὑγιαίνοντά τε εὐφραῖναι καὶ ἀσθενοῦντα θεραπεῦσαι, εὐτυ-
 χοῦντί τε συγγενέσθαι καὶ δυστυχοῦντα παραμυθίσασθαι, τοῦ τε
 νέον τὴν ἐμμανὴ φύσιν καθεῖρῃ καὶ τοῦ πρεσβυτέρου τὴν ἔξωρον
 4 αὐστηρότητα κεράσαι; πῶς δ' οὐχ ἡδὺ ἀνελέσθαι τέκνον ἐξ ἀμφοῖν
 συμπεφυκὸς καὶ θρέφαι καὶ παιδεῦσαι, εἰκόνα μὲν τοῦ σώματος
 εἰκόνα δὲ καὶ τῆς ψυχῆς, ὥστε ἐν ἐκείνῳ ἀξιεῖν ἕτερον αὐτὸν
 5 γενέσθαι; πῶς δ' οὐ μακαριστόν, ἀπαλλαττόμενον ἐκ τοῦ βίου,
 διάδοχον καὶ κληρονόμον οἰκεῖον ἐξ ἑαυτοῦ γεγονότα καὶ τοῦ γένους
 καὶ τῆς οὐσίας καταλιπεῖν, καὶ τῇ μὲν φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ δια-
 λυθῆναι τῇ δὲ ἐκείνου διαδοχῇ ζῆσαι, καὶ μήτε ἐπ' ἄλλοις ὥσπερ
 6 ἐν πολέμῳ γενέσθαι μήτε ἄρδην ὥσπερ ἐν σεισμῷ ἀπολέσθαι; καὶ
 ταῦτα μὲν τὰ κέρδη ἰδίᾳ πον τοῖς γαμοῦσι καὶ τεκνοποιοῦσιν ὑπάρ-
 χει· τῷ δὲ δὴ κοινῷ, οὐπερ ἔνεκα καὶ παρὰ γνώμην πολλὰ ποιεῖν
 ὀφείλομεν, πῶς μὲν οὐ καλὸν πῶς δ' οὐκ ἀναγκαῖον, εἴπερ αἱ τε πόλεις
 7 καὶ οἱ δῆμοι ἔσονται, καὶ ὑμεῖς τε ἐτέρων ἄρξετε καὶ οἱ ἄλλοι ὑμῖν
 ὑπακούουσιν, πολυπληθία ἐν τε εἰρήνῃ γῆν ἐργάσασθαι καὶ ναυτι-
 λίας ναυτίλασθαι τέχνας τε ἀσκήσαι καὶ δημιουργίας ἐπιτηδεῦσαι,
 καὶ ἐν πολέμῳ τὰ τε ὄντα προθυμότερον διὰ τὰ γένη σῶσαι καὶ
 8 ἀντὶ τῶν ἀπολλυμένων ἐτέρους ἀντικαταστήσαι; ὑμᾶς μὲν οὖν ὧ
 ἄνδρες (μόνοι γὰρ ἄνδρες δικαίως ὀνομάζεσθε) καὶ ὧ πατέρες (καὶ
 γὰρ ταύτην ἄξιοι τὴν ἐπωνυμίαν ὁμοίως ξυνοῖ ἔχειν ἐστέ) καὶ φιλοῶ
 διὰ ταῦτα καὶ παινῶ, καὶ τοῦτοις τε οἷς τέθεικα ἄθλοις ἀγᾶλλω,
 καὶ προσέτι καὶ ἄλλαις καὶ τιμαῖς καὶ ἀρχαῖς ἐπιγαυρώσω, ὥστ'
 αὐτοὺς τε μεγάλα καρπώσασθαι καὶ τοῖς παισὶ μὴ ἐλάττω κατα-
 9 λιπεῖν. μεταβήσομαι δὲ δὴ καὶ ἐπὶ τοὺς ἄλλους τοὺς οὔτε τι τῶν
 ὁμοίων ὑμῖν πεποιηκότας καὶ πάντων διὰ τοῦτο τῶν ἐναντίων τευ-
 ξομένους, ἵνα μὴ μόνον ἐκ τῶν λόγων ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἔτι
 καὶ μᾶλλον καταμάθῃτε ὅσον αὐτῶν διαφέρετε.”
- 4 ταῦτα εἰπὼν, καὶ τὰ μὲν παραχρῆμα δούς τισιν αὐτῶν τὰ δ'
 ὑποσχόμενος, μετῴχετε τε πρὸς τοὺς ἐτέρους καὶ ἔλαξε καὶ ἐκείνοις τάδε.
- 2 “Θαυμαστόν μὲν τι πέπονθα, ὧ τί ἂν ὀνομάσαιμι ὑμᾶς; ἄν-
 δρας; ἀλλ' οὐδὲν ἀνδρῶν ἔργον παρέχεσθε. πόλιτας; ἀλλ' ὅσον
 ἐφ' ὑμῖν, ἡ πόλις ἀπόλλυται. Ῥωμαίους; ἀλλ' ἐπιχειρεῖτε τὸ ὄνομα
 τοῦτο καταλῦσαι. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, οἷτινές ποτε ἐστέ καὶ ὅτι-
 δήποτε χαίρετε ὀνομαζόμενοι, παράδοξον μὲν τι πάθος πέπονθα.
- 3 ὑπερὶ γὰρ τῆς πολυανθρωπίας ἡμῶν αἰεὶ τε πάντα ποιῶν καὶ νῦν
 ἐπιτιμήσειν ὑμῖν μέλλον, ἀηδῶς ὑμᾶς ὁρῶ πολλοὺς ὄντας, καὶ

3 6 1 ὥστε σεισμῷ] πολέμῳ* 7 1 πολυπληθία* ναυ-
 τιλίαι 4 3 1 ὑμῶν*

μᾶλλον ἂν ἐβουλόμην τοσοῦτους μὲν τοὺς ἑτέρους κεῖνους, οἷς προ-
 διελέγμαι, εἶναι, ὅσοι ὑμεῖς ὁρᾶσθε, ὑμᾶς δὲ δὴ μάλιστα μὲν σὺν
 κεῖνοις τεύχεσθαι, εἰ δὲ μή, μὴ εἶναι· οἵτινες οὔτε τῆς τῶν θεῶν ⁴
 προνοίας οὔτε τῆς τῶν προπατόρων ἐπιμελείας ἐνθυμηθέντες ἐπι-
 θυμεῖτε πᾶν μὲν τὸ γένος ἡμῶν ἀφανίσαι καὶ θνητὸν ὄντως ποιῆ-
 σαι, πᾶν δὲ τὸ Ῥωμαίων ἔθνος φθεῖραι καὶ παῦσαι. τί μὲν γὰρ
 ἂν ὑπολειφθεῖν σπέρμα ἀνθρώπινον, ἂν τὰ αὐτὰ ὑμῖν καὶ οἱ ἄλλοι
 πάντες πράξωσιν; ὧν ἀρχηγοὶ γεγονότες εὐλόγως ἂν τὴν αἰτίαν τῆς
 πανωλεθρίας ἔχοιτε. πῶς δ' οὐκ, ἂν μηδένες ἄλλοι ζηλώσωσιν ⁵
 ὑμᾶς, εἰκότως ἂν καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο μισοῖσθε, ὅτι παρορᾶτε τε ἂ
 μηδεῖς ἂν ἄλλος παρίδοι καὶ ἀμελεῖτε ὧν οὐδεῖς ἂν ἄλλος ἀμελή-
 σαιεν, καὶ νόμους καὶ ἐπιτηδεύματα τοιαῦτα ἐσφέρετε ἂ ζηλώσαντες
 μὲν πάντες ἂν ἀπόλιντο, μισήσαντες δ' ὑμᾶς ἂν δικαιώσαιεν. οὐδὲ ⁶
 γὰρ οὐδὲ τῶν φονέων φειδόμεθα ὅτι μὴ πάντες φονέουσιν, οὐδὲ
 τοὺς ἱεροσύλους ἀφίμεν ὅτι μὴ πάντες ἱεροστυλοῦσιν, ἀλλ' ὅστις
 ἂν τῶν ἀπειρημένων τι πράττων ἄλῃ, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦτον κο-
 λάζεται, ὅτι μόνος ἢ καὶ μετ' ὀλίγων ποιεῖ τι τοιοῦτον ὃ μηδεῖς
 ἕτερος. καίτοι καὶ τὰ μέγιστα τις ἀδικήματα ὀνομάσῃ, οὐδὲν ἐστὶ ⁵
 τᾶλλα πρὸς τοῦτο τὸ νῦν ὑφ' ὑμῶν γιγνόμενον, οὐχ ὅτι ἐν πρὸς ἐν
 ἐξεταζόμενα, ἀλλ' οὐδ' ὁμοῦ πάντα πρὸς τοῦτο τὸ ἐν παραβαλλόμενα.
 καὶ γὰρ μισαιφονεῖτε, μηδὲ τεκνοῦντες ἀρχὴν τοὺς ἐξ ὑμῶν γεννηθῆ-
 ναι ὀφειλόντας, καὶ ἀνοσιουργεῖτε, τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰς τιμὰς ²
 τῶν προγόνων παύοντες, καὶ ἀσεβεῖτε, τὰ τε γένη ὑμῶν τὰ κατα-
 δεχθέντα ὑπὸ τῶν θεῶν ἀφανίζοντες, καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἀνα-
 θημάτων αὐτῶν, τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἀπολλύντες, τὰ τε ἱερὰ
 διὰ τοῦτον καὶ τοὺς ναοὺς αὐτῶν ἀνατρέποντες. καὶ μέντοι καὶ ³
 τὴν πολιτείαν καταλύετε, μὴ πειθόμενοι τοῖς νόμοις, καὶ τὴν πα-
 τρίδα προδίδετε, στερίνῃν τε καὶ ἄγονον ἀπεργαζόμενοι, μᾶλλον δὲ
 ἄρδην κατασκάπτετε, ἔρημον τῶν οἰκησόντων ποιοῦντες· ἀνθρωποὶ
 γὰρ πού τις πόλις ἐστίν, ἀλλ' οὐκ οἰκία οὐδὲ στοῖαι οὐδ' ἀγοραὶ ἀν-
 δρῶν κεραί. ἐνθυμήθητε σὺν, τίνα μὲν οὐκ ἂν ὁργὴν ὁ Ῥωμύλος ⁴
 ἐκεῖνος ὁ ἀρχηγέτης ἡμῶν δικαίως λάβοι, λογισάμενος τὰ τε καθ'
 ἑαυτόν, ὅθεν ἐγεννήθη, καὶ τὰ ὑμέτερα, ὅτι οὐδ' ἐκ νομίμων γάμων
 παιδοποιεῖσθαι ἐθέλετε· τίνα δ' οὐκ ἂν οἱ μετ' αὐτοῦ Ῥωμαῖοι, ⁵
 ἐννοήσαντες ὅτι αὐτοὶ μὲν καὶ τὰς ἀλλοτριᾶς κόρας ἤρπυσαν, ὑμεῖς
 δὲ οὐδὲ τὰς οἰκίας ἀγαπᾶτε, καὶ οἱ μὲν καὶ ἐκ τῶν πολέμιων ἐπαι-
 δοποιήσαντο, ὑμεῖς δὲ οὐδ' ἐκ τῶν πολιτῶν τεκνοῦτε· τίνα ὁ
 Κούρτιος ὁ καὶ ἀποθανεῖν ὑπομείνας, ἵνα μὴ στερηθῶσι τῶν γυ-

3 4 εἶναι ἢ ὅσοι

4 3 ὑμῶν*

6 3 ἀλλ' ἢ ἄλλος

ναικῶν οἱ γεγαμηκότες· τίνα ἢ Ἐρσιλία ἢ καὶ τῇ θνητοὶ ἀκολου-
 6 θήσασα καὶ τὰ γαμικὰ πάνθ' ἡμῖν καταδείξασα. ἀλλ' οἱ μὲν πα-
 τέρεις ἡμῶν καὶ ἐπολέμησαν πρὸς Σαβίνους ὑπὲρ τῶν γάμων, καὶ
 κατελύσαντο τῶν τε γυναικῶν αὐτῶν καὶ τῶν τέκνων συναλλαξάντων
 σφᾶς, ὄρκους τε ἐπὶ τούτοις ἐπήγαγον καὶ συνθήκας τινὰς ἐποιή-
 7 σαντο· ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκεῖνα πάντα συγχέετε. διὰ τί; ἢ ἵνα καὶ αὐ-
 τοὶ αἰὲ ἄγννοι ᾗτε, ὥσπερ αἱ ἱέρειαι αἱ ἀειπαρθένοι ἄνδρῶν εἰσὶν;
 οὐκοῦν καὶ κολάζεσθε, ἂν ἀσελγαίνῃτε τι, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνα.

6 πικρῶς εὖ οἶδ' ὅτι καὶ τραχέως δοκῶ ὑμῖν διαλέγεσθαι. ἀλλὰ
 πρῶτον μὲν λογίσασθε ὅτι καὶ οἱ ἱατροὶ σκληροὺς καὶ καίοντες καὶ
 τέμνοντες, ὅταν μὴ δύνωνται ἄλλως πως ὑμῖς γενέσθαι, θεραπεύ-
 2 ουσιν, ἔπειθ' ὅτι οὔτε ἐκὼν οὔθ' ἡδέως αὐτὰ λέγω, ὥστ' ἐγὼ μὲν
 καὶ αὐτὸ τοῦθ' ὑμῖν ἐγκαλῶ ὅτι με ἐς τούτους τοὺς λόγους προη-
 γάγετε, ὑμεῖς δ' εἴπερ ἄχθεσθε τοῖς εἰρημένοις, μὴ ποιεῖτε ταῦτα
 ἐφ' οἷς ἀναγκαιῶς κακῶς ἀκούετε. εἰ γὰρ δὴ δάκνει τινὰς ὑμῶν
 τὰ ἐπ' ἐμοῦ λεγόμενα, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους
 3 Ῥωμαίους πάντας τὰ ἐφ' ὑμῶν ποιούμενα; οὐκοῦν εἴπερ ὡς ἀληθῶς
 ἀσχάλλετε, μεταβάλεσθε, ἵνα καὶ ἐπαινέσω ὑμᾶς καὶ διαμείψωμαι.
 ὅτι γὰρ οὔτε τῇ φύσει χαλεπὸς εἰμι, πάντα τε ὅσα προσῆκον ἦν τὸν
 ἀγαθὸν νομοθέτην προᾶξει ἀνθρωπίνως προκατεστησάμην, οὐδ' αὐτοὶ
 4 ἀγροεῖτε. ἦν μὲν γὰρ οὐδὲ πρόσθεν ἔξδὸν ἀμελεῖν τισὶ παιδοποιίας
 καὶ γάμων· καὶ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐκθὺς ἅμα τῇ πρώτῃ τῆς πολιτείας
 καταστάσει ἀκριβῶς περὶ αὐτῶν ἐνομοθετήθη, καὶ μετὰ τοῦτο πολλὰ
 καὶ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ἔδοξεν, ἃ περιττὸν ἂν εἴη καταλέγειν.
 5 ἐγὼ δὲ ἐπηύξησα μὲν τὰ ἐπιτίμια τοῖς ἀπειθοῦσιν, ἵνα φόβῳ τοῦ
 περιπεσεῖν αὐτοῖς σωφρονίσκοιθε, ἔθνη δὲ καὶ ἄθλα τοῖς πειθαρχοῦ-
 σιν τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἤλκα καὶ οἷα ἐπ' οὐδεμιᾷ ἄλλῃ ἀν-
 δραγαθία δίδεται, ἵν' εἰ καὶ διὰ μηδὲν ἄλλο, διὰ γε ταῦτα καὶ
 6 γαμῖν καὶ παιδοποιεῖν ἀναπειθοῖσθε. ἀλλ' ὑμεῖς οὔτε ἐκείνων τινὸς
 ὀριγνηθέντες οὔτε τῶν ἐπιτιμίων τι φοβηθέντες πάντα τε αὐτὰ
 κατεφρονήσατε καὶ πάντα αὐτὰ ὡς οὐδὲ ἐν πόλει τινὶ οἰκοῦντες
 κατεπατήσατε. καὶ φετὲ μὲν εὖζωνον δὴ τοῦτον καὶ ἐλεύθερον
 βίον τὸν ἄγνον καὶ ἄτεκνον ἐπανηροῦσθαι, ληστῶν δὲ δὴ καὶ θη-
 7 ρίων τῶν ἀγριωτάτων οὐδὲν διαφέρετε. οὐ γὰρ δήπου μοναχίῃ
 χαίρετε, ἵν' ἄνευ γυναικῶν διάγητε, οὐδ' ἔστιν ὅστις ὑμῶν ἢ σιτεῖται
 μόνος ἢ καθεύδει μόνος, ἀλλ' ἔξουσίαν καὶ ὑβρίσκειν καὶ ἀσελγαίνειν
 2 ἔχειν ἐθέλετε. καίτοι καὶ μνηστεύειν ὑμῖν ἀπαλὰς ἔτι κόρας καὶ

6 2 1 ἐπεὶ δὲ ὅτι. sed cf. fr. 61, vitio illud creatum.

τόμενα illo loco
 τὸν εὖζωνον μὲν δὴ*

3 2 μεταβάλλεσθε*

5 3 τοιαῦτα*

3 1 προαι-
 6 4 γαιε

μηδέπω γάμων ὥραιάς ἐπέτρεψα, ἵνα τὸ ὄνομα τῶν μελλονυμφίων
 ἔχοντες οἰκωφελῶς βιώητε, καὶ ἐξελευθέρως τοῖς γε ἔξω τοῦ βου-
 λευτικοῦ οὖσιν ἄγεσθαι συνεχώρησα, ἵν' εἰ καὶ τις ἐξ ἔρωτος ἢ καὶ
 συνηθείας τινὸς ἐς τοῦθ' ὑπαχθῇ, ἐννόμως αὐτὸ ποιοίη. καὶ οὐδ' 3
 ἐς ταῦτα μέντοι κατήπειξα ὑμᾶς, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον τρία ἔτη
 ὅλα πρὸς παρασκευὴν ὑμῖν ἔδωκα, τὸ δὲ δεύτερον δύο. ἀλλ' οὐδὲν
 οὐδ' οὕτως οὐτ' ἀπειλῶν οὐτε προτρέπων οὐτ' ἀναβαλλόμενος οὐτε
 δεόμενός τι πεποίηκα. ὁρᾶτε γὰρ καὶ αὐτοὶ ὅσῳ πλείους τῶν γε 4
 γαμηκότων ἐστέ· οὗς ἐχρῆν ἤδη τοσούτους ἐτέρους, μᾶλλον δὲ πολ-
 λαπλασίους παῖδας ἡμῖν παρεσχέσθαι. πῶς μὲν γὰρ ἂν ἄλλως τὰ
 γένη διαμείνειεν, πῶς δ' ἂν τὸ κοινὸν διασωθείη μήτε γαμούντων
 ὑμῶν μήτε παιδοποιουμένων; οὐ γάρ που καὶ ἐκ τῆς γῆς προσδο- 5
 κατέ τινας ἀναφύεσθαι τοὺς διαδεξιμένους τὰ τε ἡμέτερα καὶ τὰ
 δημόσια, ὥσπερ οἱ μῦθοι λέγουσιν. οὐ μὲν οὐδ' ὅσιον ἢ καὶ κα-
 λῶς ἔχον ἐστὶ τὸ μὲν ἡμέτερον γένος παύσασθαι καὶ τὸ ὄνομα τὸ
 Ῥωμαίων ἐν ἡμῖν ἀποσβῆναι, ἄλλοις δέ τισιν ἀνθρώποις Ἕλλησιν
 ἢ καὶ βαρβάρους τὴν πόλιν ἐκδοθῆναι. ἢ τοὺς μὲν δούλους δι' 6
 αὐτὸ τοῦτο μάλιστα ἐλευθεροῦμεν, ὅπως ὡς πλείστους ἐξ αὐτῶν
 πολίτας ποιῶμεθα, τοῖς τε συμμάχοις τῆς πολιτείας μεταδίδομεν
 ὅπως πληθύνωμεν· αὐτοὶ δ' ἡμεῖς οἱ ἀπ' ἀρχῆς Ῥωμαῖοι, οἱ τοὺς
 προγόνους ἐκείνους τοὺς Μαρκίους τοὺς Φαβίους τοὺς Κνυτίους
 τοὺς Βαλερίους τοὺς Ἰουλίους καταλέγοντες, ἐπιθυμεῖτε μεθ' ὑμῶν
 αὐτῶν καὶ τὰ γένη ἅμα καὶ τὰ ὀνόματα ἀπολέσαι; ἀλλ' ἔγωγε 8
 αἰσχύνομαι καὶ ὅτι τοιοῦτον εἰπεῖν προήχθην καὶ ὅτι ἡμεῖς τοιαῦτα
 ποιῶμεν. παύσασθε οὖν μαινόμενοι, καὶ λογίσασθε ἤδη ποτὲ ὅτι
 ἀδύνατόν ἐστι, πολλῶν μὲν ἐν ταῖς νόσοις πολλῶν δὲ καὶ ἐν τοῖς
 πολέμοις ἐκάστοτε τελευτώντων, σωθῆναι τὴν πόλιν; ἂν μὴ τὸ πλη-
 θος αὐτῆς ἐκ τῶν αἰ ἐπιγιγνομένων ἀναπληρῶται. καὶ μηδεὶς 2
 ὑμῶν οἴεσθω με ἄγροεῖν ὅτι ἐστὶ τινὰ καὶ ἐν τῷ γάμῳ καὶ ἐν τῇ
 τεκνοποιῇ καὶ δυσχερῇ καὶ λυπηρᾷ· ἀλλ' ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι
 οὐδ' ἄλλο τι ἀγαθὸν ἔχομεν ὃ μὴ καὶ ἀνιαιρόν τι παραμέμικται,
 καὶ τοῖς γε πλείστοις καὶ μεγίστοις αὐτῶν πλείστα καὶ μέγιστα
 συμπέφυκεν. ὥστ' εἰ ταῦτα ἐκκλίnete, μὴδ' ἐκείνων ἐπορέγεσθε. 3
 πᾶσι γὰρ ὡς εἰπεῖν τοῖς ἀρετὴν καὶ ἡδονὴν τινα εἰλικρινῇ ἔχουσι
 καὶ προπονεῖν καὶ συμπονεῖν χρή· τί γὰρ δεῖ καθ'
 ἕκαστον αὐτῶν ἐπεξιόντα μακροηγοεῖν; οὐκοῦν εἰ καὶ ἐν τῷ γῆμιν
 καὶ ἐν τῷ τεκνώσει ἀναιρά τινα ἔνεστιν, ἀντιλογίζεσθε καὶ τὰ ἀμεί-
 νονα, καὶ πλείω τε καὶ ἀναγκαιότερα αὐτὰ ἐρόήσετε. πρὸς γὰρ δὴ 4

7 3 5 τι abundat

5 2 ἀναγέσσεσθαι?*

6 4 οἱ ἀντὶ τοὺς οἰκ.

τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς τοῖς φύσει προσοῦσιν αὐτοῖς καὶ τὰ παρὰ τῶν νόμων ἄθλα, ὧν πολλοστὸν μέρος καὶ ἀποθνήσκειν συχνούς ἀναπείθει, πάντα ἂν τινα πειθαρχῆσαί μοι ὑπαγάγοιτο. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρόν, ὑπὲρ ὧν ἕτεροι καὶ ξαντοὺς προΐενται, ὑπὲρ τούτων ὑμᾶς μήτε γυναικας ἄγεσθαι μήτε τέκνα τρέφειν βούλεσθαι;

9 ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες πολῖται (νομίζω γὰρ ὑμᾶς νῦν γε πεπεικέναι καὶ ἐν τῇ τῶν πολιτῶν ὀνόματι ἐμιεῖναι καὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν τε πατέρων προσηγορίαν προσλαβεῖν), ταῦθ' ὑμῖν ἐπετίμησα ἀηδῶς μὲν ἀναγκαίως δέ, οὐχ ὡς ἐχθρὸς οὐδ' ὡς μισῶν ὑμᾶς, ἀλλὰ φιλῶν, καὶ ἐπιθυμῶν καὶ ἐτέρους ὁμοίους ὑμῖν πολλοὺς κτῆσασθαι, ἵν' ἐστίας ἐννόμους οἰκοῦντες καὶ οἰκίας πλήρεις γενῶν
2 ἔχοντες τοῖς τε θεοῖς μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ μετὰ τῶν παιδῶν προσεοχώμεθα, καὶ ἀλλήλοις ὀμιλῶμεν πάντα τε ἐκ τοῦ ἴσου παραβαλλόμενοι καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῖς ἐλπίδας ἐκ τοῦ ὁμοίου καρπούμενοι. ἢ πῶς μὲν ἂν καλῶς ἄρχοιμι ὑμῶν, ἂν ἐλάττους ὑμᾶς αἰεὶ γιγνομέ
3 νους ὄρων ἀνέχωμαι; πῶς δ' ἂν ἔτι πατὴρ ὑμῶν ὀρθῶς ὀνομαζοίμην, ἂν μὴ καὶ παῖδας τρέφῃτε; ὥστ' εἴπερ ὄντως τὰ τε ἄλλα ἀγαπάτέ με, καὶ ταύτην μοι τὴν προσηγορίαν οὐχ ὡς κολακεύοντες ἀλλ' ὡς τιμῶντες ἐδώκατε, ἐπιθυμήσατε καὶ ἄνδρες καὶ πατέρες γενέσθαι, ἵνα καὶ αὐτοὶ τῆς ἐπωνυμίας ταύτης μεταλάβῃτε καὶ ἐμὲ φερώνυμον αὐτῆς ποιήσῃτε."

10 καὶ τότε μὲν τοιαῦτα ἀμφοτέροις αὐτοῖς διελέχθη, μετὰ δὲ δὴ τοῦτο τοῖς μὲν τὰ τέκνα ἔχουσι τὰ γέρα προσεπηύξησε, τοὺς δὲ γεγαμηκότας ἀπὸ τῶν ἀγύνων τῇ τῶν ἐπιτιμίων διαφόρῳ διεχώρισε, καὶ ἐνιαυτὸν ἑκατέροις ἐς τὸ τοὺς πειθαρχήσαντάς οἱ ἐν τῷ χρόνῳ
2 τοῦτω ἀναιτίους γενέσθαι προσεπέδωκεν. τῶν τε γυναικῶν τισὶ καὶ παρὰ τὸν Ὑοκίωνειον νόμον, καθ' ὃν οὐδεμιᾷ αὐτῶν οὐδενὸς ὑπὲρ δύο ἡμισυ μυριάδας οὐσίας κληρονομεῖν ἔξῃν, συνεχώρησε τοῦτο ποιεῖν· καὶ ταῖς ἀειπαρθέναις πάνθ' ὅσα περ αἱ τρεῖς τεκοῦσαι εἶχον
3 ἐχαρίσατο. καὶ τούτου ὁ τε Πάπιος καὶ ὁ Ποππαῖος νόμος ὑπὸ τε Μάρκῳ Παπίῳ Μοντίλῳ καὶ ὑπὸ Κρίντῳ Ποππαίῳ Σεκούνδῳ, τῶν τότε ἐν μέρει τοῦ ἔτους ὑπατευόντων, ἐτέθησαν. καὶ συνέβη γὰρ ἀμφοτέροις σφᾶς μὴ ὅτι παῖδας, ἀλλὰ μηδὲ γυναικας ἔχειν· καὶ ἀπ' αὐτοῦ τούτου ἡ ἀνάγκη τοῦ νόμου κατεφωράθη.

11 ἐν μὲν οὖν τῇ Ῥώμῃ ταῦτα ἐπράχθη, Γερμανικὸς δὲ ἐν τούτῳ ἄλλα τε χωρία Δελματικά εἶλε καὶ Σπλαῦνον, καίπερ τῇ τε φύσει ἰσχυρόν ὃν καὶ τοῖς τεύχεσιν ἐδ' πεφραγμένον τοὺς τε ἀμυνομένους παμπληθεῖς ἔχον. οὐκουν οὔτε μηχαναῖς οὔτε προσβολαῖς ἠδυνήθη
2 τι ἐξεργάσασθαι, ἀλλ' ἐκ τοιαύσδε αὐτὸ συντυχίας ἔλαβεν. Πουσίῳ

ἱππεὺς Κελεῖος λίθον ἐς τὸ τεῖχος ἀφείς οὕτω τὴν ἔπαλξιν διέσεισεν ὥστε αὐτὴν τε αὐτίκα πεσεῖν καὶ τὸν ἄνδρα τὸν ἐπικεκλιμένον οἱ συγκατασπάσαι. γενομένου δὲ τούτου ἐκπλαγέντες οἱ ἄλλοι καὶ φοβηθέντες τὸ τε τεῖχος ἐκεῖνο ἐξέλιπον καὶ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνέδραμον, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ ταύτην καὶ ἑαυτοὺς παρέδωσαν.

ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Ραίτινον ἐλθόντες οὐχ ὁμοίως ἀπήλλαξαν. 3 οἱ γὰρ ἐναντίοι βιάζόμενοι τῷ πλήθει σφῶν, καὶ μὴ δυνάμενοι ἀντέχειν, πῦρ ἐθέλουσιν ἐς τε τὸν κύκλον πέριξ καὶ ἐς τὰ οἰκοδομήματα πλησίον αὐτοῦ ἐνέβαλον, μηχανησάμενοι ὅπως ὅτι μάλιστα μὴ παραχρῆμα ἐκλάμψη ἀλλ' ἐπὶ χρόνον τινὰ διαλάβῃ. καὶ οἱ 4 μὲν τοῦτο ποιήσαντες ἐς τὴν ἄκραν ἀνεχώρησαν. ἀγνοοῦντες δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὸ πεπραγμένον ἐπεσέπeson ὥς καὶ αὐτοβοεῖ πάντα διαρπάσσοντες, καὶ εἶσω τε τῆς τοῦ πυρὸς περιβολῆς ἐγένοντο, καὶ οὐ πρότερον εἶδον αὐτό, πρὸς τοὺς πολεμίους τὸν νοῦν ἔχοντες, πρὶν πανταχόθεν ὑπ' αὐτοῦ περιληφθῆναι. τότε δὲ ἐν παντὶ κινδύνου 5 ἐγένοντο, ἄνωθεν μὲν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων βαλλόμενοι, ἔξωθεν δὲ ὑπὸ τῆς φλογὸς κακούμενοι, καὶ μήτε κατὰ χώραν ἀσφαλῶς μέναι μήτε πῇ διαπεσεῖν ἀκινδύνως δυνάμενοι. εἴτε γὰρ ἔξω βέλους ἀφίσταντο, πρὸς τοῦ πυρὸς ἀναλοῦντο, εἴτ' ἀπὸ τῆς φλογὸς ἀπεπήδων, πρὸς τῶν βαλλόντων ἐφθείροντο· καὶ τινες ἐν στενοχωρίᾳ ἀπ' ἀμ- 6 φότερων ἅμα ἀπώλοντο, τῇ μὲν τιτρωσκόμενοι τῇ δὲ καίόμενοι. οἱ μὲν οὖν πλείους τῶν ἐσελθόντων οὕτως ἀπήλλαξαν· ὀλίγοι δὲ τινες νεκροὺς ἐς αὐτὴν τὴν φλόγα ἐμβαλόντες, καὶ δίοδον σφισι δι' αὐτῶν καθάπερ ἐπὶ γεφύρας ποιήσαντες, διέφυγον. οὕτω γὰρ πον τὸ πῦρ 7 ἐπεκράτησεν ὥστε μηδὲ τοὺς ἐν τῇ ἀκροπόλει ὄντας κατὰ χώραν μέναι, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς αὐτὴν ἐκλιπεῖν καὶ ἐς οἰκήματα κατὰρῃχα κατακαυφθῆναι.

ἐκεῖ μὲν δὴ ταῦτα ἐγένετο, Σερέτιον δὲ, ὅπερ ποτὲ ὁ Τιβέριος 12 πολιορκήσας οὐχ ἤρῃκει, ἐχειρώθη, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ ἄλλα τινὰ ῥᾶον προσεκτήθη. τῶν δ' οὖν λοιπῶν καὶ ὥς ἀνταιρόντων, καὶ τοῦ τε πολέμου μηχανομένου καὶ λιμοῦ δι' αὐτὸν οὐχ ἥκιστα ἐν τῇ Ἰταλίᾳ γενομένου, τὸν Τιβέριον ὁ Αὐγουστος ἐς τὴν Δελματίαν αὐθις ἐπεμψεν. καὶ ὃς ἰδὼν τοὺς στρατιώτας μηκέτι τὴν τριβὴν 2 φέροντας ἀλλὰ καὶ μετὰ κινδύνου διαπολεμῆσαι πως ἐπιθυμοῦντας, 10 καὶ φοβηθεὶς μὴ καὶ καθ' ἐν ὄντες στασιάζωσι, τριχῇ διεῖλεν αὐτούς, καὶ τοὺς μὲν τῷ Σιλβανῷ τοὺς δὲ Μάρκῳ Λεπίδῳ προστάξας ἐπὶ τὸν Βάτωνα μετὰ τῶν λοιπῶν σὺν τῷ Γερμανικῷ ὥρμησεν. καὶ ἐκεῖνοι μὲν οὐ χαλεπῶς τοὺς ἀντιταχθέντας σφίσι μάχαις κατε- 3 στρέψαντο, αὐτὸς δὲ διὰ πάσης τε ὥς εἰπεῖν τῆς χώρας ἀπεπλανήθη, τοῦ Βάτωνος ἄλλη καὶ ἄλλη περιφοιτῶντος, καὶ τέλος καταφροντί

αὐτῷ ἐς Ἀνδέρριον τεῖχος ἐπ' αὐτῇ τῇ Σαλώνῃ ἐπρωσιμμένον προσε-
 4 δρεύσας δεινῶς ἐπόνησεν. τό τε γὰρ φρούριον ἐπ' εὐερκοῦς πᾶν
 καὶ δυσπροσβάτου πέτρας ἐτετείχιστο, φάραγξι βαθείαις ποταμοὺς
 χειμάρρους ἐχούσαις ἐγκεκλωμένον, καὶ οἱ ἄνθρωποι πάντα ἐς
 αὐτὸ τὰ ἐπιτήδεια τὰ μὲν προσεσηνόχεσαν τὰ δὲ καὶ ἐκ τῶν ὁρῶν
 5 ὧν ἐκράτουν ἐπήγοντο, καὶ προσέτι καὶ τὴν σιτοπομπίαν τῶν Ῥω-
 μαίων ἐνεδρεύοντες ἐκώλυνον, ὥστε τὸν Τιβέριον, πολιορκεῖν σφᾶς
 13 δοκοῦντα, αὐτὸν τὰ τῶν πολιορκουμένων πάσχειν. ἀποροῦντος οὖν
 αὐτοῦ καὶ μὴ εὐρίσκοντος ὃ τι πράξῃ (ἥ τε γὰρ προσεδρεία καὶ
 ματαία καὶ ზικίνδυνος ἐγήνετο καὶ ἡ ἀποχώρησις ἐπαισχῆς ἐφαί-
 νετο) ἐθορύβησαν οἱ στρατιῶται, καὶ τοσαύτη γε καὶ τηλικαύτη
 βοῇ ἐκρήσαντο ὥστε τοὺς πολεμίους τοὺς ὑπὸ τῷ τείχει αὐλιζομένους
 2 ἐκπλαγῆναι τε καὶ ἀναχωρῆσαι. ἐξ οὖν τούτων τοῦ μὲν ὀργισθεὶς
 τοῦ δὲ ἡσθεὶς συνεκάλεσέ τε αὐτούς, καὶ τὰ μὲν ἐπιτιμήσας σφίσι
 τὰ δὲ καὶ παραινέσας οὔτε ἐθρασύνετο οὔτ' ἀπανέστη, ἀλλὰ κατὰ
 χώραν ἡσυχάζων ἔμεινε, μέχρις οὗ ὁ Βάτων ἀπογνοὺς τὴν ἐπικρά-
 τησιν (τά τε γὰρ ἄλλα πλὴν ὀλέων ἐκεχείρωτο, καὶ ἡ δύναμις ἦν
 εἶχε τῆς τότε ἀντικαθεστηκυίας οἱ ἡλαττοῦτο) διεκρηκεύεσθαι πρὸς
 3 αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ μὴ ἔπεισε καὶ τοὺς ἄλλους σπείσασθαι, ἐγκατέ-
 λιπεν αὐτούς, καὶ ὁ μὲν οὐκέτ' οὐδ' ἄλλῳ τινί, καίπερ πολλῶν
 αὐτὸν ἐπικαλουμένων, ἐβοήθησεν· ὁ δὲ δὴ Τιβέριος καταφρονήσας
 ἐκ τούτου τῶν λοιπῶν τῶν ἐν τῷ τείχει ὄντων, καὶ νομίσας ἀναι-
 μωτί σφῶν χρᾶτῆσιν, οὐδὲν ἔτι τοῦ χωρίου προείδετο, ἀλλὰ καὶ
 4 πρὸς αὐτὸ τὸ ἐρυμνὸν ἐχώρησεν. ἐπεὶ δὲ μήτε ὁμαλὸν τι ἦν μήτε
 ἐπικατέβαινον οἱ πολέμιοι, αὐτὸς μὲν ἐπὶ βήματος ἐν περιφανείᾳ
 ἰδρύθη, ὅπως τά τε γινόμενα καθορώῃ πρὸς τὸ προθυμότερον
 τοὺς στρατιώτας ἀγωνίσασθαι, καὶ ἐν καιρῷ σφίσιν, ἃν πον δέσῃ,
 5 τῷ πλήθει περιῆν, κατέσχευε), οἱ δ' ἄλλοι τὸ μὲν πρῶτον ἐν πλαισίῳ
 πικρῷ συντεταγμένοι βάδην ἀνεπορεύοντο, ἔπειτα δ' ὑπὸ τε τοῦ
 ὀρθίου καὶ ὑπὸ τῆς ἀνωμαλίας τοῦ ὄρους (χαλαρωδῆς τε γὰρ ἦν
 καὶ ἐς φάραγγας πολλαχῇ κατετέμνητο) διεσπάσθησαν, καὶ οἱ μὲν
 14 θᾶσσον οἱ δὲ βραδύτερον προσανήεσαν. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ Δελ-
 μάται ἔξω τε τοῦ τείχους ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ κρημνώδους παρετάξαντο,
 καὶ λίθους πολλοὺς τοὺς μὲν σφενδόναίς ἐπ' αὐτοὺς ἐβαλλον τοὺς
 δὲ καὶ κατεκύνδονν. ἄλλοι τροχοὺς, ἄλλοι ἀμάξας ὅλας πλήρεις
 πετρῶν, ἄλλοι κιβωτοὺς περιφερεῖς, ἐπιχωρίως πῶς πεποιημένας
 2 καὶ λίθων γεμούσας, ἤφισαν. καὶ ταῦτά τε πάντα ἅμα πολλῇ

ὅμῃ καταφερόμενα διεσφενδονᾶτο, καὶ τοὺς Ῥωμαίους διέσπα τε
 ἔτι μᾶλλον ἀπ' ἀλλήλων καὶ συνήλυν· καὶ ἕτεροι, οἱ μὲν βέλη οἱ
 δὲ δοράτια ἀφιέντες, συχνοὺς αὐτῶν κατέβαλλον. καὶ τούτῳ πολλή 3
 μὲν τῶν μαχομένων φιλοτιμία ἐγίνετο, τῶν μὲν ἀναβῆναί τε καὶ
 ἐπικρατῆσαι τῶν ἄκρων, τῶν δὲ ἀποκρούσασθαι τε αὐτοὺς καὶ
 ἀπορροῦσαι πειρωμένων, πολλή δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν τε ἀπὸ τοῦ
 τείχους ὁρώντων τὰ γινόμενα καὶ τῶν περὶ τὸν Τιβέριον ὄντων.
 τοῖς τε γὰρ σφετέροις ἐκάτεροι παρεκλεύοντο, τοὺς μὲν προθυμοῦ 4
 μένους σφῶν ἐπιρρωννύντες, τοῖς δ' ὑπείκουσί πῃ ἐπιτιμῶντες, καὶ
 ἀθρόοι καὶ καθ' ἐκάστους· καὶ ὅσοι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐγεγώνισκον,
 καὶ τοὺς θεοὺς ἅμα ἀνεκάλουν, ὑπὲρ τε τῆς αὐτίκα τῶν μαχομένων
 ἀμφοτέροις σωτηρίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐς τὸ ἔπειτα οἱ μὲν
 ἐλευθερίας οἱ δὲ εἰρήνης ἐπιβούμενοι. καὶ τούτῳ παντελῶς ἂν οἱ 5
 Ῥωμαῖοι μάτην ἐκινδύνευσαν, ἅτε πρὸς δύο ἅμα, τὴν τε τῶν τόπων
 φύσιν καὶ τὴν τῶν ἀντιπάλων ἀντίταξιν, τὸν ἀγῶνα ποιοῦμενοι, εἰ
 μὴ ὁ Τιβέριος ἐκείνους τε ἀκραιφνέσι βοηθείαις φρυγεῖν ἐκόλωσε,
 καὶ τοὺς πολεμίους ἐτέρωθεν ἄλλοις στρατιώταις, ἐς τὸ ἄναιτες
 τοῦ χωρίου ἐκ πλείονος περιελθοῦσιν, ἐτάραξεν. καὶ τούτου οἱ μὲν 6
 τραπέντες οὐδ' ἐς τὸ τεῖχος ἐσελθεῖν ἠδυνήθησαν, ἀλλ' ἀνὰ τὰ ὄρη,
 προαπορρήψαντες τὰ ὅπλα ὥστε κουφίσειν, ἐσκεδάσθησαν· οἱ δὲ
 ἐπιδιώκοντές σφας (πάνν τε γὰρ διαπολεμῆσαι ἐγλίχοντο, καὶ οὐκ
 ἐβούλοντο συστραφέντας αὐθις αὐτοὺς χαλεποὺς σφίσι γενέσθαι)
 ἐπίπαν ἐπεξῆλθον, καὶ ἐκείνων τε τοὺς πλείους ἐν ταῖς ὕλαις κρυ- 7
 πτομένους ἀνενρόντες ὥσπερ θηρία ἀπέκτειναν, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ
 τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ προσχωρήσαντας ἔλαβον.

καὶ τούτοις μὲν ὁ Τιβέριος τὰ τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ τὰ ὁμολο-
 γηθέντα σφίσι καθίστατο, Γερμανικὸς δὲ ἐπὶ τοὺς ἀνθεστηκότας 15
 ἐτράπετο· αὐτόμολοι γὰρ παρ' αὐτοῖς συχνοὶ ὄντες οὐκ εἶον σφῶς
 συμβῆναι. καὶ ἐδουλώσατο μὲν χωρίον τι Ἀρδουβαν, οὐ μόντοι
 καὶ τῇ οἰκείᾳ δυνάμει, καίτοι πολλῶν πλείονι τῶν ἐναντίων οὔσῃ,
 ἠδυνήθη τοῦτο ποιῆσαι· αὐτό τε γὰρ ἰσχυρῶς ὠχύρωτο, καὶ πο-
 ταμὸς ῥοώδης τοὺς πρόποδας αὐτοῦ κύκλῳ πλήν βραχέος περιρρεῖ·
 ἀλλ' οἱ αὐτόμολοι στασιάζοντες πρὸς τοὺς ἐπικυρώτους ἐπειδὴ τῶν 2
 σπονδῶν ὠρέγοντο, ἐς χεῖρας αὐτοῖς ἦλθον, καὶ συλλαβομένων σφίσι
 τῶν γυναικῶν τῶν ἐν τῇ τείχει οὐσῶν (τῆς τε γὰρ ἐλευθερίας καὶ
 παρὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν γνώμην ἐφίεντο, καὶ πᾶν ὅτιοῦν πρὸ τοῦ
 δουλεῦσαι παθεῖν ἤροῦντο) μάχῃ τε ἰσχυρὰ ἐγένετο, καὶ κρατηθέντες
 αὐτοὶ μὲν ἐνέδοσαν, καὶ τινες αὐτῶν καὶ διέφηνον, αἱ δὲ δὴ γυναῖκες 3

2 4 συνηλοῖα? an ἀνήλου?

5 1 ἀν om

15 1 4 πολλῇ

- τὰ παιδία ἀρπάσασαι αἱ μὲν ἐς πῦρ ἑαυτὰς ἐνέβαλον, αἱ δὲ ἐς ποταμὸν κατεκρήμνισαν. καὶ οὕτω καὶ ἑκείνου τοῦ φρουρίου ἄλόντος, καὶ τὰ ἄλλα τὰ πλησία αὐτῷ ἐθελοντὶ τῷ Γερμανικῷ ὡμολόγησεν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας πρὸς τὸν Τιβέριον ἀνεχώρησεν,
- 16 ὁ δὲ δὴ Ποστούμιος τὰ λοιπὰ προσκατειργάσατο. καὶ τούτῳ καὶ ὁ Βάτων, Σκεῦαν τὸν υἱὸν πρὸς Τιβέριον πέμψας, παραδώσειν οἱ καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πάντας ὑπέσχετο, ἂν τῆς ἀδείας
- 2 τύχῃ. καὶ μετὰ τοῦτο πίστιν λαβὼν νυκτός τε ἐς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἐσῆλθε, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ βήματος αὐτῷ καθημένῳ προσαχθεὶς ὑπὲρ μὲν ἑαυτοῦ οὐδὲν ἐδεήθη, ἀλλὰ καὶ τὴν κεφαλὴν προέτεινεν ὥστ' ἀποκοπῆναι, ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων πολλὰ ἀπελογίσαστο.
- 3 πάλιν δ' ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Τιβερίου "τί ἑμῖν ἔδοξε καὶ ἀποστῆναι καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν χρόνον ἀντιπολεμῆσαι;" τοῦτ' ἔφη ὅπερ καὶ πρότερον, ὅτι ἡμεῖς τούτων αἰτίοι ἐστέ· ἐπὶ γὰρ τὰς ἀγέλας ἡμῶν φύλακας οὐ κύνας οὐδὲ νομέας ἀλλὰ λύκους πέμπετε.
- 4 ὁ μὲν οὖν πόλεμος τοῦτο τὸ τέλος ἔσχε, πολλῶν μὲν καὶ ἀνδρῶν, πλείστον δὲ δὴ καὶ χρημάτων ἀπολομένων· πάμπολλά τε
- 17 γὰρ ἐς αὐτὸν στρατόπεδα ἐτράφη καὶ λεῖα ἐλαχίστη ἐάλω. ἀνήγειρε δὲ καὶ τότε τὴν νίκην ὁ Γερμανικός, καὶ ἐπ' αὐτῇ τῷ μὲν Αὐγουστῳ καὶ τῷ Τιβερίῳ τό τε τὸ τοῦ αυτοκράτορος ὄνομα προσθέσθαι καὶ τὸ τὰ ἐπινίκια πέμψαι, ἄλλαι τέ τινες τιμαὶ καὶ ἀντι-
- 2 δες ἐν τῇ Παννονίᾳ τροπαιοφόροι δύο ἐδόθησαν (ταῦτα γὰρ ἀπὸ πολλῶν τῶν ψηφισθέντων σφίσιν ὁ Αὐγουστος ἐδέξατο), τῷ δὲ δὴ Γερμανικῷ αἱ τε νικητήριοι τιμαί, ὅπερ πον καὶ τοῖς ἄλλοις στρατιάρχοις ὑπῆρξε, καὶ αἱ στρατηγικαί, τό τε τὴν γνώμην πρῶτον μετὰ τοῦς ὑπατευνότας ἀποφαίνεσθαι, καὶ τὸ τὴν ὑπατείαν θάσσουν
- 3 παρὰ τὸ νενομισμένον λαβεῖν. καὶ τῷ Δρούσῳ δὲ τῷ τοῦ Τιβερίου υἱεῖ, καίτοι μὴ μετασχόντι τοῦ πολέμου, καὶ ἐς τὸ συνέδριον συμφοιτῶν πρὶν βουλευῆσαι, καὶ ἐπειδὴν ταμιεύσῃ γνώμην πρὸ τῶν ἐστρατηγηκότων ποιείσθαι, ἐψηφίσθη.
- 18 ἄρτι τε ταῦτα ἐδέδοκτο, καὶ ἀγγελία δεινὴ ἐκ τῆς Γερμανίας ἐλθοῦσα ἐκώλυσέ σφας διεορτάσαι. ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ ἐκείνῳ χρόνῳ καὶ ἐν τῇ Κελτικῇ τάδε συνηνέχθη. εἰχὼν τινα οἱ Ῥωμαῖοι αὐτῆς, οὐκ ἀθρόα ἀλλ' ὥς πον καὶ ἔτυχε χειρωθέντα, διὸ οὐδ' ἐς ἱστορίας
- 2 μνήμην ἀφίκετο· καὶ στρατιωταὶ τε αὐτῶν ἐκεῖ ἐχειμαζόν καὶ πόλεις συνωκίζοντο, ἔς τε τὸν κόσμον σφῶν οἱ βάρβαροι μετερρυνμίζοντο καὶ ἀγορὰς ἐνόμιζον συνόδους τε εἰρηρικὰς ἐποιούντο. οὐ μέντοι καὶ τῶν πατρίων ἐθῶν τῶν τε συμφύτων τρόπων καὶ τῆς

αὐτονόμιον διαίτης τῆς τε ἐκ τῶν ὀπλων ἐξουσίας ἐκλελησμένοι
 ἦσαν. καὶ διὰ τοῦτο, τέως μὲν κατὰ βραχὺ καὶ ὁδῷ τινὶ μετὰ 3
 φυλακῆς μετεμάνθανον αὐτά, οὔτε ἐβαρύνοντο τῇ τοῦ βίου μετα-
 βολῇ καὶ ἐλάνθανόν σφας ἀλλοιούμενοι· ἐπεὶ δὲ ὁ Ῥᾶρος ὁ Κυν-
 τίλιος μετὰ τὴν τῶν Σύρων ἀρχὴν τὴν τε ἡγεμονίαν τῆς Γερμανίας
 λαβὼν καὶ τὰ παρ' ἐκείνοις ἐκ τῆς ἀρχῆς διοικῶν ἔσπευσεν αὐτοὺς
 ἀθροώτερον μεταστῆσαι, καὶ τὰ τε ἄλλα ὥς καὶ δουλεύουσί σφισιν
 ἐπέταττε καὶ χρήματα ὥς καὶ παρ' ὑπηκόων ἐσέπρασεν, οὐκ ἦνέ 4
 σχορτο, ἀλλ' οἱ τε πρῶτοι τῆς πρόσθεν δυναστείας ἐφιέμενοι, καὶ
 τὰ πλήρη τὴν συνήθη κατάστασιν πρὸ τῆς ἄλλοφύλου δεσποτείας
 προτιμῶντες, ἐκ μὲν τοῦ φανεροῦ οὐκ ἀπέστησαν, πολλοὺς μὲν πρὸς
 τῷ Ῥήνῳ πολλοὺς δὲ καὶ ἐν τῇ σφετέρᾳ τῶν Ῥωμαίων ὄρωντες
 ὄντας, δεξιόμενοι δὲ τὸν Ῥᾶρον ὥς καὶ πάντα τὰ προστασώμενά 5
 σφισι ποιήσοντες προήγαγον αὐτὸν πόρῳ που ἀπὸ τοῦ Ῥήνου ἔς
 τε τὴν Χερουσκίδα καὶ πρὸς τὸν Ἐίσουρον, κἀνταῦθ' εἰρηκώτατα
 καὶ φιλικώτατα διαγαγόντες πίστιν αὐτῷ παρέσχον ὥς καὶ ἄνευ
 στρατιωτῶν δουλέειν δυνάμενοι. οὐτ' οὖν τὰ στρατεύματα, ὥσπερ 19
 εἰκὸς ἦν ἐν πολέμῳ, συνέχευε, καὶ ἀπ' αὐτῶν σχροὺς αἰτοῦσι τοῖς
 ἀδυνάτοις ὥς καὶ ἐπὶ φυλακῇ χωρίων τινῶν ἢ καὶ ληστῶν συλλήψεσι
 παραπομπαῖς τέ τισι τῶν ἐπιτηδείων διέδωκεν. ἦσαν δὲ οἱ μάλιστα 2
 συνομώσαντες καὶ ἀρχηγοὶ τῆς τε ἐπιβουλῆς καὶ τοῦ πολέμου γενό-
 μενοι ἄλλοι τε καὶ Ἀρμίνιος καὶ Σηγίμερος, συνόντες τε αὐτῷ αἰ
 καὶ συνεστιώμενοι πολλάκις. θαρσοῦντος οὖν αὐτοῦ, καὶ μήτε τι 3
 δεινὸν προσδεχομένου, καὶ πᾶσι τοῖς τό τε γιγνόμενον ὑποτοποῦσι
 καὶ φυλάττεσθαι οἱ παραινῶσιν οὐχ ὅπως ἀπιστοῦντος ἀλλὰ καὶ
 ἐπιτιμῶντος ὥς μάλιστα αὐτοῖς τε ταρattoμένοις καὶ ἐκείνους δια-
 βάλλουσιν, ἐπανίστανται τινες πρῶτοι τῶν ἄνωθεν αὐτοῦ οἰκούντων
 ἐκ παρασκευῆς, ὅπως ἐπ' αὐτοὺς ὁ Ῥᾶρος ὁρμήσας ἐναλωτότερός 4
 σφισιν ἐν τῇ πορείᾳ, ὥς καὶ διὰ φιλίας διῶν, γένηται, μηδὲ
 ἐξαίφνης πάντων ἅμα πολεμωθέντων αὐτῷ φυλακὴν τινα ποιήσεται.
 καὶ ἔσχεν οὕτως· προέπεμψάν τε γὰρ αὐτὸν ἐξορμῶντα, καὶ οὐ
 παρέμενον ὥς καὶ τὰ συμμαχικὰ παρασκευάσαντες καὶ διὰ ταχέων
 οἱ προσβοηθήσαντες. τάς τε δυνάμεις ἐν ἐτοίμῳ που οὖσας παρέ- 5
 λαβον, καὶ ἀποκτείναντες τοὺς παρὰ σφίσιν ἔκαστοι στρατιώτας,
 οὓς πρότερον ἠτήκεσαν, ἐπῆλθον αὐτῷ ἐν ὕλαις ἤδη δυσεκβάτοις
 ὄντι. κἀνταῦθα ἅμα τε ἀνεφάνησαν πολέμοι ἀνθ' ὑπηκόων ὄντες,
 καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργάσαντο. τά τε γὰρ ὄρη καὶ φαυργῶδη 20
 καὶ ἀνώμαλα καὶ τὰ δένδρα καὶ πικρὰ καὶ ὑπερμήκη ἦν, ὥστε

τοὺς Ῥωμαίους, καὶ πρὶν τοὺς πολεμίους σφίσι προσπεσεῖν, ἐκεῖνά
 τε τέμνοντας καὶ ὁδοποιούντας γεφυροῦντάς τε τὰ τοῦτον δεόμενα
² πορηθῆναι. ἦγον δὲ καὶ ἀμάξας πολλὰς καὶ ρωτοφόρα πολλὰ ὡς
 καὶ ἐν εἰρήνῃ· παῖδες τε οὐκ ὀλίγοι καὶ γυναῖκες ἢ τε ἄλλη θερα-
 πεία συγχῇ αὐτοῖς συνείπετο, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο ἐσκεδασμένη
³ τῇ ὁδοπορίᾳ χρῆσθαι. καὶν τούτῳ καὶ ὑετός καὶ ἄνεμος πολλὸς
 ἐπιγεγόμενοι ἔτι καὶ μᾶλλον σφας διέσπειραν· τό τε ἔδαφος ὀλισθη-
 ρὸν περὶ τε ταῖς ὁρμαῖς καὶ περὶ τοῖς στελέχεσι γεγόμενον σφαλε-
 ρώτατα αὐτοὺς βαδίζειν ἐποίει, καὶ τὰ ἄκρα τῶν δένδρων κατα-
⁴ θρανόμενα καὶ καταπίπτοντα διετάρασσεν. ἐν τοιαύτῃ οὖν δὴ τινι
 ἀμυχανίᾳ τότε τῶν Ῥωμαίων ὄντων, οἱ βάρβαροι πανταχόθεν ἅμα
 αὐτοὺς ἐξαπινάως δι' αὐτῶν τῶν λοχμωδεσιμάτων, αἵτε καὶ ἔμπειροι
 τῶν τριμυῶν ὄντες, περιεστοιχίσαντο, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πόρρωθεν
 ἔβαλον, ἔπειτα δέ, ὡς ἡμύνετο μὲν οὐδεὶς ἐπιτρώσκοντο δὲ πολλοί,
⁵ ὁμοσε αὐτοῖς ἐχώρησαν· οἷα γὰρ οὔτε ἐν τάξει τινὶ ἀλλ' ἀναμῖς
 ταῖς τε ἀμάξαις καὶ τοῖς ἄοπλοις πορευόμενοι, οὔτε συντραφεῖναι
 πῃ ῥαδίως δυνάμενοι, ἐλάττους τε καὶ ἐκάστους τῶν αἰεὶ προσμι-
 γνόντων σφίσιν ὄντες, ἔπασχον μὲν πολλὰ, ἀντέδρων δὲ οὐδέν.
²¹ αὐτοῦ τε οὖν ἐστρατοπεδεύσαντο, χωρίον τινὸς ἐπιτηδείου, ὡς γε
 ἐν ὄρει ὕλῳδει ἐνεδέχeto, λαβόμενοι, καὶ μετὰ τοῦτο τάς τε πλείους
 ἀμάξας καὶ τὰλλα τὰ μὴ πᾶν σφίσιν ἀναγκαῖα τὰ μὲν κατακαύ-
 σαντες τὰ δὲ καὶ καταλιπόντες, συντεταγμένοι μὲν πῃ μᾶλλον τῇ
 ὑστεραίᾳ ἐπορεύθησαν, ὥστε καὶ ἐς ψιλόν τι χωρίον προχωρῆσαι,
² οὐ μέντοι καὶ ἀναιμῶτι ἀπῆλλαξαν. ἐντεῦθεν δὲ ἄρσαντες ἐς τε
 ὕλας αὐθις ἐσέπεσον, καὶ ἡμύνοντο μὲν πρὸς τοὺς προσπίπτοντας
 σφίσιν, οὐκ ἐλάχιστα δὲ δὴ καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἔπταιον· συστρε-
 φόμενοι γὰρ ἐν στεροχωρίᾳ, ὅπως ἀθρόοι ἱππεῖς τε ὁμοῦ καὶ ὀπλίται
 ἐπιτρέχουσιν αὐτοῖς, πολλὰ μὲν περὶ ἀλλήλοις πολλὰ δὲ καὶ περὶ
³ τοῖς δένδροις ἐσφάλλοντο. τρίτῃ γὰρ ἡμέρᾳ πορευομένοις σφίσιν
 ἐγένετο, καὶ αὐτοῖς ὑετός τε αὐθις λάβρος καὶ ἄνεμος μέγας προσ-
 πεσὼν οὔτε ποι προΐεναι οὐδ' ἴστασθαι παγίως ἐπέτρεπεν, ἀλλὰ
 καὶ τὴν χρῆσιν σφας τῶν ὀπλῶν ἀφείλετο· οὔτε γὰρ τοῖς τοξεύμασιν
 οὔτε τοῖς ἀκοντίοις, ἢ ταῖς γε ἀσπίσιν αἵτε καὶ διαβρόχοις οὔσαις,
⁴ καλῶς χρῆσθαι ἐδύνατο. τοῖς γὰρ πολεμίοις, ψιλοῖς τε τὸ πλεῖ-
 στον οὐδὲ καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀναχωρήσεως
 ἀδεῖα ἔχουσιν, ἥτιόν ποιν ταῦτα συνέβαινεν. πρὸς δ' ἔτι αὐτοῖς τε
 πολλὰ πλείους γεγονότες (καὶ γὰρ τῶν ἄλλων τῶν πρότερον περι-
 σκοπούντων συγχροὶ ἄλλως τε καὶ ἐπὶ τῇ λείπῃ συνῆλθον) καὶ ἐκείνους

ἐλάττους ἤδη ὄντας (πολλοὶ γὰρ ἐν ταῖς πρὶν μάχαις ἀπολώλεσαν) καὶ ἐκνικλοῦντο ῥᾶν καὶ κατεφόνεον, ὥστε καὶ τὸν Βάρον καὶ 5 τοὺς ἄλλους τοὺς λογιμωτάτους, φοβηθέντας μὴ ᾗται ζωορρηθῶσιν ἢ καὶ πρὸς τῶν ἐχθίστων ἀποθάνωσι (καὶ γὰρ τετρωμένοι ἦσαν), ἔργον δεινὸν μὲν ἀναγκαῖον δὲ τολμῆσαι· αὐτοὶ γὰρ ἑαυτοὺς ἀπέκτειναν. ὥς δὲ τοῦτο διηγγέλθη, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδεὶς ἔτι, εἰ καὶ 22 ἔρρωτό τις, ἡμίνατο, ἀλλ' οἱ μὲν τὸν ἄρχοντά σφιν ἐμιμήσαντο, οἱ δὲ καὶ τὰ ὅπλα παρέντες ἐπέτρεπόν σφας τῷ βουλομένῳ φρονεῖν· φυνγεῖν γὰρ οὐδ' εἰ τὰ μάλιστα τις ἠθέλεν ἐδύνατο. ἐκόπτετό τε 2 οὖν ἀδεῶς πᾶς καὶ ἀνὴρ καὶ ἵππος, ... τὸ μὲν πρῶτον τό τε δευτερόν σφιν φυλακτήριον παρήλθον, ἐπεὶ δὲ πρὸς τῷ τρίτῳ ἐγένοντο, ἐφωράθησαν, τῶν τε γυναικῶν καὶ τῶν παιδῶν συνεχῶς τοὺς ἐν τῇ ἡλικίᾳ διὰ τε τὸν κάματον καὶ διὰ τὸν φόβον τό τε σκότος καὶ τὸ ψῆχος ἀνακυλούντων. καὶ πάντες ἀπώλοντο ἢ καὶ ἐάλωσαν, εἰ 3 μὴ οἱ βάρβαροι περὶ τὴν τῆς λείας ἀρπαγὴν ἄσχολοι ἐγένοντο. οὕτω γὰρ οἱ τε ἐρρωμενέστατοι πολὺ ἀπέσπασαν, καὶ οἱ σαλπικταὶ οἱ οὖν αὐτοῖς ὄντες τροχαῖόν τι συμβοήσαντες δόξαν τοῖς ἐναντίοις (ῥῆξ γὰρ ἐπεγένετο καὶ οὐχ ἐφωρῶντο) ὥς καὶ παρὰ τοῦ Ἀσπρήνου πεπεμμένοι παρέσχον. καὶ τούτου ἐκείνοι τε ἐπέσχον τῆς διώξεως, 4 καὶ ὁ Ἀσπρήνας μαθὼν τὸ γιγνόμενον ὄντως σφίσιν ἐπεκούρησεν. καὶ τινες μετὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐαλωκότων ἀνεκομίσθησαν, λυτρωθέντες ὑπὸ τῶν οἰκείων· ἐπετρούπη γὰρ σφισι τοῦτο ποιῆσαι ἐφ' ᾧ 5 τε ἔξω τῆς Ἰταλίας αὐτοὺς εἶναι.

τοῦτο μὲν ὕστερον ἐγένετο· τότε δὲ μαθὼν ὁ Αὔγουστος τὰ 23 τῷ Βάρῳ συμβεβηκότα τὴν τε ἐσθήτα, ὥς τινὲς φασί, περιερρήξατο, καὶ πένθος μέγα ἐπὶ τε τοῖς ἀπολωλόσι καὶ ἐπὶ τῷ περὶ τε τῶν Γερμανῶν καὶ περὶ τῶν Γαλατιῶν δέει ἐποιήσατο, τό τε μέγιστον ὅτι καὶ ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν τὴν τε Ρώμην αὐτὴν ὁρμήσειν σφᾶς προσεδόκησε, καὶ οὕτε πολιτικὴ οἱ ἡλικία ἀξιόλογος ὑπελέλειπτο, καὶ τὰ

3 1 ἐκνικλουν τε* 22 2 1 ἐκόπτετό — 4 ἐφωράθησαν] ἐκόπτοντο οὖν ἀδεῶς, καὶ τὰ ἐρύματα πάντα κατέσχον οἱ βάρβαροι ἕτερ ἑνός, περὶ δ' ἀσχοληθέντες οὕτε τὸν Ῥήνον διέβησαν οὐτ' ἐς τὴν Γαλατίαν ἐσέβαλον. ἀλλ' οὐδ' ἐκείνο χειρώσασθαι ἠδυνήθησαν, ἐπεὶ μήτε πολιορκεῖν ἠπίσταντο καὶ τοξόταις οἱ Ῥωμαῖοι συχνοῖς ἐχρῶντο, ἐξ ὧν καὶ ἀνεκόπτοντο καὶ πλεῖστοι ἀπώλλυντο. μετὰ δὲ τοῦτο πυθόμενοι φυλακὴν τοῦ Ῥήνου τοὺς Ῥωμαίους ποιήσασθαι καὶ τὸν Τιβέριον σὺν βαρεῖ προσελαύνειν στρατεύματι, οἱ μὲν πολλοὶ ἀπενέστησαν τοῦ ἐρύματος, οἱ δ' ὑπολειφθέντες ἀποστάντες αὐτοῦ, ὥστε μὴ αἰγνιδίῳς ἐπεξελεύσεσι τῶν ἐντὸς κακοῦσθαι, τὰς ὁδοὺς ἐτήρουν, σπᾶναι σπιῶν αἰρήσειν ἡλικιώτες αὐτούς. οἱ δ' ἐντὸς ὄντες Ῥωμαῖοι ἕως μὲν ἐδόρουν τροφῆς, κατὰ χώραν ἕμενον βοήθειαν προσδεχόμενοι· ὥς δ' οὐτε τις ἐπεκούρῃ αὐτοῖς καὶ λιμῷ συνείχοντο, ἐξῆλθον ῥυκτα τηρήσαντες χειμέριον (ἦσαν δὲ στρατιῶται μὲν ὀλίγοι, ἄσπολοι δὲ πολλοί), καὶ τὸ μὲν πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον φυλακτήριον τῶν βαρβάρων παρήλθον, πρὸς δὲ τῷ τρίτῳ γενόμενοι ἐφωράθησαν. Zon. p. 427.

² συμμαχικά, ὧν τι καὶ ὄφελος ἦν, ἐκεκώκωτο. ὁμως δ' οὖν τὰ τε ἄλλα ὡς ἐκ τῶν παρόντων παρεσκευάσατο, καὶ ἐπειδὴ μηδεὶς τῶν τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἔχόντων καταλεχθῆναι ἠθέλησεν, ἐκλήρωσεν αὐτούς, καὶ τῶν μὲν μηδέπω πέντε καὶ τριάκοντα ἔτη γεγρότων τὸν πέμπτον, τῶν δὲ πρεσβυτέρων τὸν δέκατον ἀεὶ λαχόντα

³ τὴν τε οὐσίαν ἀφείλετο καὶ ἠτίμωσεν. καὶ τέλος, ὡς καὶ πάνν πολλοὶ οὐδ' οὕτω τι αὐτοῦ προετίμων, ἀπέκτεινε τινάς. ἀποκληρώσας δὲ ἔκ τε τῶν ἐστρατευμένων ἤδη καὶ ἐκ τῶν ἐξελενθέρων ὅσους ἠδυνήθη, κατέλεξε, καὶ εὐθὺς σπουδῇ μετὰ τοῦ Τιβερίου ἐς τὴν

⁴ Γερμανίαν ἔπεμψεν. ἐπειδὴ τε συχνοὶ ἐν τῇ Ρώμῃ καὶ Γαλάται καὶ Κελτοί, οἱ μὲν ἄλλως ἐπιδημοῦντες οἱ δὲ καὶ ἐν τῇ δορυφορικῇ στρατενόμενοι, ἦσαν, ἐφοβήθη μή τι νεοχωώσῃσι, καὶ τούτους μὲν ἐς νήσους τινάς ἀπέστειλε, τοῖς δ' ἀόπλοις ἐκχωρῆσαι τῆς πόλεως προσέταξεν.

²⁴ τότε μὲν ταῦτα ἔπραξε, καὶ οὐτ' ἄλλο τι τῶν νομιζομένων ἐγέ-
^{a.C.}
¹¹ νετο οὐδ' αἱ πανηγύρεις ἐωρτάσθησαν· μετὰ δὲ τοῦτο ἀκούσας ὅτι τῶν τε στρατιωτῶν τινὲς ἐσώθησαν καὶ αἱ Γερμαναὶ ἐφρουρήθησαν, τό τε πολέμιον οὐδ' ἐπὶ τὸν Ρῆνον ἐλθεῖν ἐτόλμησε, τῆς τε

² ταραχῆς ἀπηλλάγη καὶ διαγνώμην ἐποίησατο. τό τε γὰρ πάθος οὐκ ἄνευ δαίμονίου τινὸς ὀργῆς καὶ μέγα οὕτω καὶ ἀθρόον ἐδόκει οἱ γεγονέναι· καὶ προσέτι καὶ ὑπὸ τῶν τεράτων τῶν πρό τε τῆς ἥτης καὶ μετὰ ταῦτα συμβάντων δευρὴν ὑποψίαν ἐς τὸ θεῖον ἔσχεν.

³ ὁ τε γὰρ τοῦ Ἄρεος ναὸς ὁ ἐν τῇ πεδίῳ αὐτοῦ ὢν ἐκεραυνώθη, καὶ ἀττέλεβοι πολλοὶ ἐς αὐτὸ τὸ ἄστρ πετόμενοι ὑπὸ χελιδόνων ἀνηλώθησαν, αἱ τε κορυφαὶ τῶν Ἄλπεων συμπεπτωκέναι τε ἐς ἀλ-
⁴ λήλας καὶ κίονας τρεῖς πυροειδεῖς ἀναικέναι ἐδοξάν, καὶ ὁ οὐρανὸς

⁴ φλεγόμενῳ πολλαχῇ ἐφύκει, ἀστέρες τε κομῶνται συχνοὶ ἅμα κατεφαίνοντο, καὶ δόρατα ἀπ' ἄρκτου φερόμενα πρὸς τὰ τῶν Ρωμαίων στρατόπεδα προσπίπτειν ἐδόκει, μέλισσαι τε περὶ τοὺς βωμοὺς αὐ-
⁵ τῶν κηρία ἀνέπλασσαν, καὶ νίκης τι ἄγαλμα ἐν τε τῇ Γερμανίᾳ ὄν

⁵ καὶ πρὸς τὴν πολέμιαν βλέπον πρὸς τὴν Ἰταλίαν μετεστράφη· καὶ ποτε καὶ περὶ τοὺς αἰετοὺς τοὺς ἐν τοῖς στρατοπέδοις, ὡς καὶ τῶν βαρβάρων ἐπ' αὐτοὺς ἐσπεπτωκότων, μάχη καὶ ἀγωνισμὸς τῶν στρατιωτῶν διὰ κενῆς ἐγένετο.

καὶ ταῦτα μὲν οὕτω τότε συνέβη. τούτων τε οὖν ἕνεκα καὶ ἔτι καὶ ... μετὰ τὴν στρατηγίαν ἔχων. τῷ δὲ δευτέρῳ τὰ τε ἄλλα

²⁵ τὰ προειρημένα ἐγένετο, καὶ τὸ ὁμονόειον ὑπὸ τοῦ Τιβερίου καθιερώθη, καὶ αὐτῷ τό τε ἐκείνου ὄνομα καὶ τὸ τοῦ Δρούσου τοῦ

24 s s τούτων — 25 i i ὁμονόειον codex Ven. 395, folio, ubi puncta sunt, exciso: ceteri τῷ δὲ ἐξῆς ἔτι το τε ὁμονόειον

ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ τεθνηκότος ἐπεγράφη. Μάρκον δὲ Αἰμιλίον ² μετὰ Σιατίλιον Ταύρου ὑπατεύσαντος, Τιβερίος μὲν καὶ Γερμανικὸς ἀντὶ ὑπάτου ἄρχων ἕς τε τὴν Κελτικὴν ἐσέβαλον καὶ κατέδραμόν τινα αὐτῆς, οὐ μέντοι οὔτε μάχῃ τινὶ ἐνίκησαν (ἕς γὰρ χεῖρας οὐδείς αὐτοῖς ἦει) οὔτε ἔθνος τι ὑπηγάροντο· δεδιότες γὰρ μὴ καὶ ³ συμφορᾷ αὐθις περιπέσωσιν, οὐ πάνν πόρρω τοῦ Ῥήνου προῆλθον, ἀλλ' αὐτοῦ πον μέχρι τοῦ μετοπώρου μέναντες καὶ τὰ τοῦ Αὐγούστου γενέθλια ἐορτάσαντες καὶ τινα ἱπποδρομίαν ἐν αὐτοῖς διὰ τῶν ἐκατοντάρχων ποιήσαντες ἐπανῆλθον. ἐν δὲ δὴ τῇ Ῥώμῃ ⁴ Ἀροῦσός τε Καῖσαρ ὁ τοῦ Τιβερίου παῖς ἐταμίενσε, καὶ στρατηγοὶ ἐκκαίδεκα ἤρξαν, ἐπειδὴ τοσοῦτοί τε τῆς ἀρχῆς ἀντεποιήσαντο καὶ οὐδένα αὐτῶν λυπῆσαι ὁ Αὐγούστος, οἷα ἐν τοιούτοις ὦν, ἠθῆλῃσεν· οὐ μὴν καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐφέξῃς ἔτεσι ταῦτ' ἐγένετο, ἀλλ' οἱ δώδεκα ἐπὶ πολὺ κατέστησαν. τότε δ' οὖν ταῦτά τε οὕτως ἐπράχθη, ⁵ καὶ τοῖς μάντεσιν ἀπηγορεύθη μήτε κατὰ μόνας τινὶ μήτε περὶ θανάτου, μηδ' ἂν ἄλλοι συμπαραῶσιν οἱ, χρᾶν· καίτοι οὕτως οὐδὲν τῷ Αὐγούστῳ τῶν καθ' αὐτὸν ἔμελεν ὥστε καὶ ἐκ προγραφῆς πᾶσι τὴν τῶν ἀστέρων διάταξιν, ὅφ' ἦν ἐγγεγνήητο, φανερώσαι. οὐ ⁶ μὴν ἀλλ' ἐκεῖνό τε ἀπέπειτε, καὶ τῷ ὑπηκόῳ προσπαρήγγειλε μηδενὶ τῶν προστασσομένων αὐτοῖς ἀρχόντων μήτε ἐν τῷ τῆς ἀρχῆς χρόνῳ μήτε ἐντὸς ἐξήκοντα ἡμερῶν μετὰ τὸ ἀπαλλαγῆναι σφας τιμὴν τινα δίδοναι, ὅτι τινὲς μαρτυρίας παρ' αὐτῶν καὶ ἐπαίνους προ- παρασκευαζόμενοι πολλὰ διὰ τούτου ἐκακούρου. ταῖς τε πρεσ- ⁷ βείαις τρεῖς καὶ τότε βουλευταὶ ἐχρημάτισαν, καὶ τοῖς ἱππεῦσιν, ὃ καὶ θαυμάσειεν ἂν τις, μονομαχεῖν ἐπεγράφη. αἴτιον δὲ ὅτι ἐν ὀλιγωρίᾳ τινὲς τὴν ἀτιμίαν τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπικειμένην ἐποιούντο. ἐπεὶ γὰρ μήτ' ὀφελός τι τῆς ἀπορρήσεως ἐγίνετο καὶ τιμωρίας μείζονος ἄξιον εἶναι ἐδόκουν, ἢ καὶ ἀποτραπήσεσθαι ἐνομιόθησαν, συνχωρήθη τοῦτό σφισι ποιεῖν. καὶ οὕτως ἀντὶ τῆς ἀτιμίας θά- ⁸ νατον ὠφλίσκωνον· οὐδὲν γὰρ ἤττον ἐμονομάχουν, καὶ μάλιστα ὅτι δεινῶς οἱ ἀγῶνες αὐτῶν ἐσπονδάζοντο, ὥστε καὶ τὸν Αὐγούστον τοῖς στρατηγοῖς τοῖς ἀγωνοθετοῦσί σφας συνθεῖσθαι.

Γερμανικὸς δὲ μετὰ τοῦτο τὴν ὑπατον ἀρχὴν μηδὲ στρατηγί- ²⁶ σας ἐδέξατο, καὶ δι' ὅλου αὐτὴν τοῦ ἔτους, οὐ πρὸς τὴν ἀξίωσιν ^{a.C. 12} ἀλλ' ὥς πον καὶ ἄλλοι τινὲς ἔτι καὶ τότε ἤρχον, ἔσχεν. καὶ αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἄξιον μνήμης ἐπραξε, πλὴν ὅτι καὶ τότε ὑπερεδίκησεν,

25 2 1 Μανίου? 6 1 ὦν 8 4 συνθέσθαι* 26 1 4 καὶ τότε ὑπερεδ.] ὅτι ὁ Γερμανικὸς ἐκ πολλῶν ὥκειοῦτο τῷ πλήθει, καὶ ὅτι ὑπερεδίκηε τινῶν, οὐχ ὅπως ἐπὶ τῶν ἄλλων δικαστῶν ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Αὐγούστου. διὸ καὶ ταμίε τινὶ φόνου αἰτίαν ἔχοντι [ἐδίκασε] τοῦ Γερμανικοῦ συναγορεύειν [οἱ] μέλλοντος, ἔδεισεν ὁ κατηγορὸς αὐτοῦ μὴ

- ἐπεὶ γὰρ ὁ συνάρχων αὐτοῦ Γάιος Καπίτων καὶ πάντῃ τὴν ἄλλως
² ἡριθμεῖτο· ὁ δὲ δὴ Ἀγνούστος ἐκεῖνόν τε ὡς καὶ ἐπὶ γήρως ὢν τῇ
 βουλῇ καὶ ταύτῃ τῷ Τιβερίῳ παρακατέθετο. ἀνέγνω δὲ τὸ βιβλίον
 οὐκ αὐτός (οὐ γὰρ οἷός τε ἦν γεγωνίσκειν) ἀλλ' ὁ Γερμανικός, ὥσπερ
 εἰώθει. καὶ μετὰ τοῦτο ἡτήσατο παρ' αὐτῶν, ἐπὶ τῇ τοῦ Κέλτικου
 πολέμου προφάσει, μήτε οἴκοι αὐτῶν ἀσπάζεσθαι μήτ' ἀγανακτεῖν
³ εἰ μήκετι συσσιτοίῃ σφίσιν· τὸ μὲν γὰρ πλεῖστον, ἄλλως τε καὶ
 δούκις ἔδρα αὐτῶν ἐγίγνετο, ἐν τε τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν αὐτῷ γε ἔστιν
 ὅτε τῷ συνεδρίῳ καὶ ἐσιόντα αὐτὸν καὶ ἀπιόντα αὐτῷς ἡσπάζοντο,
 ἥδη δὲ καὶ ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ καθήμενόν γε, ἔστι δ' ὅτε καὶ κα-
 τακείμενον, οὐχ ὅτι ἡ γεροσύνη ἀλλὰ καὶ οἱ ἱππεῖς τοῦ τε δήμου
²⁷ πολλοί. οὐ μέντοι καὶ τὰλλα ἡττόν τι παρὰ τοῦτο διόζει, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς ἱππεῦσι δημαρχίαν αἰτῆσαι ἐπέτρεψε, καὶ μαθὼν ὅτι βι-
 βλία ἅττα ἐφ' ὕβρει τινῶν συγγράφοιτο, ζήτησιν αὐτῶν ἐποίησατο,
 καὶ ἐκεῖνά τε, τὰ μὲν ἐν τῇ πόλει εὐρεθέντα πρὸς τῶν ἀγορανόμων
 τὰ δὲ ἔξω πρὸς τῶν ἐκασταχόθι ἀρχόντων, κατέφελε, καὶ τῶν
² συνθέντων αὐτὰ ἐκόλασε τινάς. ἐπειδὴ τε συχροὶ φρυγίδες οἱ μὲν
 ἔξω τῶν τόπων ἐς οὓς ἐξωρίσθησαν τὰς διατριβὰς ἐποιούντο, οἱ
 δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκείνοις ἀβρότερον διῆγον, ἀπηγόρευσε μηδένα
 πυρὸς καὶ ὕδατος εἰρχθέντα μήτε ἐν ἡπείρῳ διατρίβειν μήτε ἐν
 νήσῳ τῶν ὅσαι ἑλαττον τετρακοσίων ἀπὸ τῆς ἡπείρου σταδίων
 ἀπέχουσι, πλὴν Κῷ τε καὶ Ρόδῳ Σαρδοῦς τε καὶ Λέσβου· ταύτας
³ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως μόνας ἐπεξείλετο. ἐκεῖνά τε οὖν αὐτοῖς προσ-
 ἔταξε, καὶ τὸ μήτε περαιοῦσθαι ποὶ ἄλλοσε, μήτε πλοῖα πλεῖν
 φορητοῦ τε ἐνὸς χιλιοφύρου καὶ κωπῆρων δύο κεκτῆσθαι, μήτε
 δούλοις ἢ καὶ ἀπελευθέροις ὑπὲρ εἴκοσι χρῆσθαι, μήτ' οὐσίαν ὑπὲρ
 δώδεκα καὶ ἡμίσειαν μυριάδα ἔχειν, τιμωρηθῆσεσθαι καὶ αὐτοὺς
 ἐκείνους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τι παρὰ ταῦτα συμπρόξαντάς σφι-
 σιν ἐπαπειλήσας.
⁴ ταῦτά τε οὕτως, ὅσα γὰρ καὶ ἐς ἱστορίαν ἀναγκαῖα ἔστί, διερο-
 μοθετήθη, καὶ πανήγυρις ἔξω τῶν νεομισμένων ὑπὸ τε τῶν ὀρχη-
 στῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἱπποτρόφων ἐποιήθη. τὰ τε ἄρεια τότε μὲν,
 ἐπειδὴ ὁ Τίβερις τὸν ἱππόδρομον προκατέσχεν, ἐν τῇ τοῦ Ἀγνούστου
 ἀγορᾷ καὶ ἱππῶν δρόμῳ τρόπον τινὰ καὶ θηρίων σφαγῇ ἐτιμήθη,
⁵ αὐτῷ δὲ ὥσπερ εἰδιστο ἐγένετο, καὶ λέοντάς γε ἐς αὐτὰ ἐν τῷ
 ἱπποδρόμῳ διακοσίους ὁ Γερμανικός ἀπέκτεινεν. ἢ τε στοὰ ἡ Αἰαία

ἐλαττωθῇ διὰ τοῦτο παρὰ τοῖς [τοῖς ρ' ?] δικασταῖς ἐφ' οἷσπερ εἰώθει τὰ
 τοιαῦτα κρῖνεσθαι, καὶ παρὰ τῷ Ἀγνούστῳ δικασθῆναι μάτην ἠθέλησεν·
 οὐ γὰρ ἐξοράτησεν. V p. 665. 27 3 2 πη 3 φορητοῦ
 3 2 ὁ] ὁ τε

καλουμένη ὤκοδομήθη τε ἐς τιμὴν τοῦ τε Γαΐου καὶ τοῦ Λουκίου τῶν Καισάρων, καὶ τότε καθιερώθη.

Λουκίου δὲ δὴ Μουνρατίου καὶ Γαΐου Σιλίου ἐς τοὺς ὑπατεῦ-²⁸
οντας ἐσγραφέντων, τὴν τε προστασίαν τῶν κοινῶν τὴν δεκτίαν τὸ^{a.C. 13}
πέμπτον ἄκων δὴ ὁ Αὐγούστος ἔλαβε, καὶ τῷ Τιβερίῳ τὴν ἑξουσίαν
τὴν δημοχικὴν αὐτῷ ἐδωκε, τῷ τε Δρούσῳ τῷ νιεῖ αὐτοῦ ὑπα-
τείαν ἐς ἔτος τρίτον, καὶ πρὶν στρατηγῆσαι, αἰτῆσαι ἐπέτρεψεν.
καὶ συμβούλους ὑπὸ τοῦ γήρως, ὅφ' οὐπερ οὐδ' ἐς τὸ βουλευτήριον²
ἔτι πλὴν σπανιώτατα συνεφοίτα, εἰκοσιν ἐτησίους ἡτήσατο· πρότε-
ρον γὰρ καθ' ἑκατην πεντεκαίδεκα προσετίθετο. καὶ προσεψη-
φίσθη, πάνθ' ὅσα ἂν αὐτῷ μετὰ τε τοῦ Τιβερίου καὶ μετ' ἐκείνων
τῶν τε αἰεὶ ὑπατευνόντων καὶ τῶν ἐς τοῦτο ἀποδεδειγμένων, τῶν τε³
ἐγγόνων αὐτοῦ τῶν ποιητῶν δὴλον ὅτι, τῶν τε ἄλλων ὅσους ἂν
ἐκίστοτε προσπαραλάβῃ, βουλευομένῳ δόξῃ, κύρια ὥς καὶ πάσῃ τῇ
γερονσίᾳ ἀρέσαστα εἶναι. τοῦτ' οὖν ἐκ τοῦ δόγματος, ὅπερ πον
καὶ ἄλλως τῷ γε ἔργῳ εἶχε, προσθέμενος, οὕτω τὰ πλείω καὶ κατα-
κείμενος ἔστιν ὅτε ἐχορημάτῃεν. ἐπεὶ τ' ἐπὶ τῇ εἰκοστῇ πάντες ὥς⁴
εἰπεῖν ἐβαρύνοντο καὶ ἐδόκει τι νεώτερον ἔσεσθαι, ἔπειψε βιβλίον
ἐς τὴν βουλὴν, κελεύων ἄλλους τινὰς αὐτὴν πόρους ἐπιζητῆσαι.
τοῦτο δὲ οὐχ ὥς καὶ ἐκεῖνο τὸ τέλος καταλύσων ἐποίησεν, ἀλλ' ἵνα
μηδενὸς ἄλλον αἰρετωτέρου σφίσι φανέντος καὶ ἄκοντες αὐτὸ ἄνευ
τῆς ἑαυτοῦ διαβολῆς βεβαιώσωσιν. καὶ ὅπως γε μὴ τοῦ Γερμανικοῦ⁵
τοῦ τε Δρούσου γνώμην τινὰ εἰπόντων ὑποτοπήσωσί τε ἐκ τῆς
αὐτοῦ ἐντολῆς τοῦτο γεγονέναι καὶ ἀνέξεταστον αὐτὴν ἔλθονται,
προσέταξε μηδέτερον αὐτῶν μηδὲν εἰπεῖν. καὶ ἐλέχθη μὲν πολλά,
καὶ τινα καὶ διὰ βιβλίων τῷ Αὐγούστῳ ἐδηλώθη· καταμαθὼν δὲ⁶
ἔξ αὐτῶν πάντα μᾶλλον ἢ ἐκεῖνο ἐτοιμοὺς σφᾶς ὑπομεῖναι ὄντας,
ἐπὶ τε τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας τὴν συντέλειαν ἤγαγε, καὶ
παραχορῆμα μηδὲν εἰπὼν, μήθ' ὅσον μήθ' ὅπως αὐτὸ δώσουσιν,
ἔπειμιν ἄλλους ἄλλη τά τε τῶν ιδιωτῶν καὶ τὰ τῶν πόλεων κτή-
ματα ἀπογραφομένους, ἵν' ὥς καὶ μειζόνως ζημιωθησόμενοι δέλωσι
καὶ τὴν εἰκοστὴν τελεῖν ἀνθέλωται. ὃ καὶ ἐγένετο.

καὶ ταῦτα μὲν ὧδέ πῃ τῷ Αὐγούστῳ διωκεῖτο· ἐν δὲ τῇ τῶν²⁹
αὐγουσταίων θεᾷ, ἣτις ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ γενεθλίοις ἐγίνετο, ἀνήρ
τις ἐμμανὴς ἔς τε τὸν δίφρον τὸν τῷ Καίσαρι τῷ Ἰουλίῳ κείμενον
ἐνιδρῶθη καὶ τὸν στέφανον αὐτοῦ λαβὼν περιέθετο. καὶ ἐδόκει ἐς
τὸν Αὐγουστόν τι σημαίνεσθαι. ὅπερ καὶ ἀληθὲς ἦν· τῷ γὰρ ἔχο-^{a.C. 14}
μένῳ ἔτει, ἐν ᾧ Σέξτος τε Ἀπουλήμιος καὶ Σέξτος Πομπήμιος ὑπᾶ-
τευσαν, ἐξωρμήθη τε ἐς τὴν Καμπανίαν ὁ Αὐγούστος, καὶ τὸν
ἀγῶνα τὸν ἐν τῇ Νέᾳ πόλει διαθείς ἔπειτα ἐν Νώλῃ μετήλλαξεν.

τέρατα δὲ ἄρα ἐς τοῦτο αὐτῷ φέροντα οὔτε ἐλάχιστα οὔτε δυσξέ-
 3 βλητα ἐγεγένητο· ὁ τε γὰρ ἥλιος πᾶς ἐξέλιπε, καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὸ
 πολὺ καίεσθαι ἔδοξε, ξύλα τε διάπυρα ἀπ' αὐτοῦ πίπτοντα ἐφαν-
 τάσθη, καὶ ἀστέρες κομῆται καὶ αἱματώδεις ὥφθησαν. βουλῆς
 τε ἐπὶ τῇ νόσῳ αὐτοῦ ἐπαγγελθείσης, ἣν ἐνχᾶς ποιήσονται, τό τε
 4 συνέδριον κεκλεισμένον εὐρέθη καὶ βύας ὑπὲρ αὐτοῦ καθήμενος
 ἐβύξεν. καὶ κεραινὸς ἐς εἰκόνα αὐτοῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ἐστῶσαν
 ἐμπεσὼν τὸ γράμμα τὸ πρῶτον τοῦ ὀνόματος τοῦ Καίσαρος ἠφά-
 νισεν· ὅθεν οἱ μάντις τῇ ἑκατοστῇ μετὰ τοῦτο αὐτὸν ἡμέρα θείας
 τινὸς μοίρας μεταλήψεσθαι ἔφασαν, τεκμαιρόμενοι ὅτι τό τε στοι-
 5 χεῖον ἐκείνο τὸν τῶν ἑκατὸν ἀριθμὸν παρὰ τοῖς Λατίνοις καὶ τὸ
 λοιπὸν πᾶν ὄνομα θεὸν παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς νοεῖ. ταῦτα μὲν
 ζῶντος ἔτ' αὐτοῦ προεφάνη, τοῖς δὲ δὴ ἔπειτα ἀνθρώποις καὶ τὸ
 τῶν ὑπᾶτων τό τε Σεργίου Σουλπίκιου Γάλβου ἐνθύμιον ἐγένετο.
 ἐκεῖνοί τε γὰρ συγγενεῖς πῃ τοῦ Καίσαρος τοῦ Αὐγούστου ὄντες
 6 ροιμηνίᾳ ἐς τοὺς ἐφίβους ἐνεγράφη. ἐπεὶ οὖν πρῶτος μετὰ τὸ
 τοῦ Αὐγούστου γένος ἐκ τῶν ἄλλων Ῥωμαίων ἐμονάρχησε, λόγον
 τισὶ παρέσχεν ὥς οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου τότε ταῦτα ἀλλ' ἐκ δαίμο-
 νίου προβουλῆς ἐγένετο.
 30 ὁ δ' οὖν Αὐγουστος νοσήσας μετήλλαξεν· καὶ τινα ὑποψίαν τοῦ
 θανάτου αὐτοῦ ἡ Λισία ἔλαβεν, ἐπειδὴ πρὸς τὸν Ἀγρίππαν κρύφα
 ἐς τὴν νῆσον διέπλευσε καὶ ἐδόκει οἱ καὶ παντάπασι καταλλαγῇ-
 2 σεσθαι. δέισασα γάρ, ὥς φασί, μὴ καὶ ἐπὶ τῇ μοναρχίᾳ αὐτὸν
 καταγάγῃ, σὺκά τινα ἐπὶ δένδροις ἔτ' ἐπόντα, ἀπ' ὧν ὁ Αὐγουστος
 αὐτοχειρίᾳ σκάζειν εἰώθει, φαρμάκῳ ἔχρισε, καὶ αὐτὴ τε ἅμα τὰ
 3 ἀνήλικα ἥσθιε κακείνῳ τὰ πεφαρμαγμένα προσέβαλλεν. εἴτ' οὖν
 ἐκ τούτου εἴτε καὶ ἄλλως ἀρρωστήσας τοὺς τε ἐταίρους συνεκάλεσε,
 καὶ εἰπὼν αὐτοῖς ὅσα ἔχρηζε, τέλος ἔφη ὅτι τὴν Ῥώμην γήνην
 4 παραλαβὼν λιθίνην ὑμῖν καταλείπω. τοῦτο μὲν οὖν οὐ πρὸς τὸ
 τῶν οἰκοδομημάτων αὐτῆς ἀκριβὲς ἀλλὰ πρὸς τὸ τῆς ἀρχῆς ἰσχυρὸν
 ἐνεδείξατο· κρότον δὲ δὴ τινα παρ' αὐτῶν ὁμοίως τοῖς γελωτοποιοῖς,
 ὥς καὶ ἐπὶ μῖμον τινὸς τελευτῇ, αἰτήσας καὶ πᾶμπαν πάντα τὸν
 τῶν ἀνθρώπων βίον διέσχωψεν.
 5 καὶ ὁ μὲν οὕτω τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τοῦ Αὐγούστου, ἐν ᾗ ποτὲ
 τὸ πρῶτον ὑπάτευσε, μετήλλαξε, ζήσας μὲν πέντε καὶ ἐβδομήχοντα

29 4 3 ἑκατοστῇ om 5 3 τοῦ τε vel τό τε τοῦ* 4 τοῦ post K. om*
 30 1 2 post αὐτοῦ Xiph. p. 93: ἐμοὶ γοῦν οὐ πιστὴν 3 post διέπλευσεν
 Zon. p. 429: ἐνθα μετὰ τῆς Ἰουλίας τῆς μητρὸς πεφυγάδευτο. πᾶσι
 πάντα 3 3 πηλίνην Zon. 4 4 πᾶν Xiph.

ἔτη καὶ μῆρας δέκα καὶ ἡμέρας ἕξ καὶ εἴκοσι (τῇ γὰρ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ Σεπτεμβρίου γεγεννητο), μοναρχήσας δέ, ἀφ' οὗ πρὸς τῷ Ἀκτίῳ ἐνίκησε, τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη, δεκατριῶν ἡμερῶν δέοντα. οὐ μέντοι καὶ ἐκφανῆς εὐθὺς ὁ θάνατος αὐτοῦ ἐγένετο· ἡ γὰρ Λισία, φοβηθεῖσα μὴ τοῦ Τιβερίου ἐν τῇ Δελματίᾳ ἐκ' ὄντος νεωτερισθῇ τι, συνέκρυπεν αὐτὸν μέχρις οὗ ἐκεῖνος ἀφίκετο. ταῦτα γὰρ οὕτω τοῖς τε πλείοσι καὶ τοῖς ἄξιопιστοτέροις γέγραπται· εἰσὶ γάρ τινες οἱ καὶ παραγενέσθαι τὸν Τιβέριον τῇ νόσῳ αὐτοῦ καὶ ἐπισκήψεις τινας παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἔφασαν. τὸ δ' οὖν σῶμα τὸ τοῦ Ἀγνούστου ἐκ μὲν τῆς Νώλης οἱ πρῶτοι καθ' ἐκάστην πόλιν ἐκ διαδοχῆς ἐβάστασαν, πρὸς δὲ δὴ τῇ Ῥώμῃ γενόμενον οἱ ἱππεῖς παραλαβόντες νυκτὸς ἐς τὸ ἄστυ ἐσεκόμισαν. τῇ τε ὑστεραίᾳ βουλὴ ἐγένετο, καὶ ἐς αὐτὴν οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἱππᾶδα στολὴν ἐνδεδυνκότες συνῆλθον, οἱ δ' ἄρχοντες τὴν βουλευτικὴν πλήν τῶν ἱματίων τῶν περιπορφύρων· ὁ δὲ δὴ Τιβέριος καὶ ὁ Ἀροῦσος ὁ υἱὸς αὐτοῦ φαιάν, τὸν ἀγοραῖον τρόπον πεποιημένην, εἶχον. καὶ τοῦ μὲν λιβακοῦ καὶ αὐτοὶ ἔθυσαν, τῷ δ' ἀλητῇ οὐκ ἐχρήσαντο. ἐκαθέζοντο δὲ οἱ μὲν πολλοὶ ὥς πον ἕκαστος εἰώθει, οἱ δ' ἕπατοι κάτω ἐν τοῖς βάθροις ὁ μὲν τῷ τῶν στρατηγῶν ὁ δὲ τῷ τῶν δημάρχων. καὶ μετὰ τοῦτο τῷ τε Τιβερίῳ ἄδεια ἐδόθη, ὅτι τοῦ νεκροῦ, οὐκ ἔξόν δὴ, ἤψατο καὶ συμπάρεπεμψεν αὐτόν, καὶ τὰς διαθήκας αὐτοῦ Πολύβιός τις καισάρειος ἀνέγνω ὥς μὴ πρόπαν βουλευτῇ τοιοῦτό τι ἀναλέγεσθαι. κατελέλειπτο δὲ ἐν αὐταῖς τὰ μὲν δύο μέρη τοῦ κλήρου τῷ Τιβερίῳ, τὸ δὲ λοιπὸν τῇ Λισίᾳ, ὥς τινες λέγουσιν· ἵνα γὰρ τι καὶ ἐκείνῃ τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἀπὸνῃται, παρὰ τῆς βουλῆς ἤτησατο τοσοῦτον αὐτῇ καὶ παρὰ τὸν νόμον καταλιπεῖν δυνήθηται. κληρονόμοι μὲν δὴ οὗτοι ἐγεγράφατο· κτήματα δὲ καὶ χρήματα πολλὰ πολλοῖς καὶ τῶν προσηγόντων οἱ καὶ τῶν ἄλλοτριῶν, οὐχ ὅπως βουλευταῖς καὶ ἱππεῦσιν ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσι, τῷ τε δήμῳ χιλίας μυριάδας, καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς μὲν δορυφόροις κατὰ πεντήκοντα καὶ διακοσίας δραχμᾶς, τοῖς δ' ἀστικοῖς τὴν ἡμίσειαν, τῷ τε λοιπῷ τῷ πολιτικῷ πλήθει πέντε καὶ ἑβδομήκοντα δοθῆναι ἐκέλευσεν, καὶ προσέτι καὶ τοῖς παισὶν ὧν μικρῶν ἔτι ὄντων τοὺς πατέρας τῶν οὐσιῶν ἐκεκληρονομήζει, προσέταξε πάντα μετὰ τῶν προσόδων, ἐπειδὴν ἀνδρωθῶσιν, ἀποδοθῆναι. ὅπερ πον καὶ ζῶν ἐποίει· εἰ γὰρ τινα τέκνα ἔχοντα διεδέξατο, τοῖς παισὶν αὐτοῦ πάντως, εἰ μὲν ἤδη τότε τέλειοι ἦσαν, εὐθὺς, εἰ δὲ

31 1 4 τοῖς ante ἀξ. om*

32 1 1 τὰς διαθήκας αὐτοῦ ὁ Ἀροῦσος ἐκ τῶν ἀειπαρόθεν τῶν τῆς Ἑστίας ἱερείων, αἷς παρατίθεντο, παρείληφας εἰς τὸ συνέδριον εἰσήνεγκε, καὶ τὰς σφραγίδας οἱ κατασημνημένοι ἐπισχέψαντο, καὶ ἀνεγνώσθησαν ἐν ἐπηρώ τοῦ συνεδρίου. Zon.

⁴ μή, μετὰ τοῦτο πάντα ἀπεδίδον. τοιοῦτος μέντοι περὶ τοὺς ἄλλο-
 τρίους παῖδας ὧν τὴν θνηγατέρα οὔτε κατήγαγε, καίπερ καὶ δωρεῶν
 ἀξιόσας, καὶ ταφῆναι ἐν τῷ αὐτοῦ μνημείῳ ἀπηγόρευσεν.

- 33 τὸσαῦτα μὲν αἱ διαθῆκαι ἐδήλουν, ἐσεκομίσθη δὲ καὶ βιβλία
 τέσσαρα· καὶ αὐτὰ ὁ Δροῦσος ἀνέγνω. ἐγγράπτο δὲ ἐν μὲν τῷ
 πρώτῳ ὅσα τῆς ταφῆς εἶχετο, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ ἔργα ἃ ἐπραξε
 πάντα, ἃ καὶ ἐς χαλκᾶς στήλας πρὸς τῷ ἡρώει αὐτοῦ σταθεύσας
² ἀναγραφῆναι ἐκέλευσεν. τὸ τρίτον τὰ τε τῶν στρατιωτῶν καὶ τὰ
 τῶν προσόδων τῶν τε ἀναλωμάτων τῶν δημοσίων, τό τε πλῆθος
 τῶν ἐν τοῖς θησαυροῖς χρημάτων, καὶ ὅσα ἄλλα τοιοντότροπα ἐς
³ τὴν ἡγεμονίαν φέροντα ἦν, εἶχε, καὶ τὸ τέταρτον ἐντολὰς καὶ ἐπι-
 σκήψεις τῷ Τιβερίῳ καὶ τῷ κοινῷ, ἄλλας τε καὶ ὅπως μὴτ' ἀπε-
 λευθερώσιν πολλούς, ἵνα μὴ παντοδαποῦ ὄχλου τὴν πόλιν πληρώσωσι,
 μὴτ' αὖ ἐς τὴν πολιτείαν συγχρόνως ἐσγράψωσιν, ἵνα πολὺ τὸ διὰ-
⁴ φορον αὐτοῖς πρὸς τοὺς ὑπηκόους ᾦ. τὰ τε κοινὰ πᾶσι τοῖς δυνα-
 μένοις καὶ εἰδέναι καὶ πράττειν ἐπιτρέπειν, καὶ ἐς μηδένᾳ ἀναστῆν
 αὐτὰ παρήγεσε σφίσιν, ὅπως μὴτε τυραννίδος τις ἐπιθυμήσῃ, μὴτ'
⁵ αὖ πταίσαντος ἐκείνου τὸ δημόσιον σφαλῇ. γνώμην τε αὐτοῖς ἔδωκε
 τοῖς τε παροῦσιν ἀρξασθῆναι καὶ μηδαμῶς ἐπὶ πλείων τὴν ἀρχὴν
 ἐπανῆξαι ἐθέλῃσαι· δυσφύλακτόν τε γὰρ αὐτὴν ἔσεσθαι, καὶ κιν-
⁶ δυνεύειν ἐκ τούτου καὶ τὰ ὄντα ἀπολέσαι ἔφη. τοῦτο γὰρ καὶ
 αὐτὸς ὄντως αἰεὶ ποτε οὐ λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἐτήρησεν· παρὸν
 γοῦν αὐτῷ πολλὰ ἐκ τοῦ βαρβαρικοῦ προσκλήσασθαι οὐκ ᾔφελσεν.
- 34 ταῦτα μὲν αἱ ἐντολαὶ εἶχον, μετὰ δὲ τοῦτο ἡ ἐκφορὰ αὐτοῦ
 ἐγένετο. κλίνη ἦν ἐκ τε ἐλέφαντος καὶ ἐκ χρυσοῦ πεποιημένη καὶ
 στρώμασιν ἁλοτρογῶς διαχρύσοις κεκοσμημένη· καὶ ἐν αὐτῇ τὸ μὲν
 σῶμα κάτω πον ἐν θήκῃ συνεκέκρυπτο, εἰκὼν δὲ δὴ τις αὐτοῦ
² κρήνη ἐν ἐπιρικήῳ στολῇ ἐξεφαίνετο. καὶ αὕτη μὲν ἐκ τοῦ παλα-
 τίου πρὸς τῶν ἐς νέωτα ἀρχόντων, ἑτέρα δὲ ἐκ τοῦ βουλευτηρίου
 χρυσοῦ, καὶ ἑτέρα αὖ ἐφ' ὄρματος πομπικοῦ ἦγετο. καὶ μετὰ ταύ-
 τας αἱ τε τῶν προπατόρων αὐτοῦ καὶ αἱ τῶν ἄλλων συγγενῶν τῶν
 τεθνηκότων, πλὴν τῆς τοῦ Καίσαρος ὅτι ἐς τοὺς ἥρωας ἐσεγγράμματο, αἱ
 τε τῶν ἄλλων Ῥωμαίων τῶν καὶ καθ' ὅτιον πρωτευσάντων,
³ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ῥωμύλου ἀρξάμεναι, ἐφέροντο. καὶ τις καὶ τοῦ
 Πομπηίου τοῦ μεγάλου εἰκὼν ὤφθη, τὰ τε ἔθνη πᾶνθ' ὅσα προσ-
 εκλήσατο, ἐπιχωρίως σφίσιν ὥς ἕκαστα ἀπεικασμένα ἐπέμφθη. καὶ
 τούτου καὶ τὰλλα αὐτοῖς, ὅσα ἐν τοῖς ἄνω λόγοις εἶρηται, ἐφάσπετο.
⁴ προτεθείσης δὲ τῆς κλίνης ἐπὶ τοῦ δημηγορικοῦ βήματος, ἀπὸ μὲν

ἐκείνου ὁ Ἀροῦσός τι ἀνέγνω, ἀπὸ δὲ τῶν ἐτέρων ἐμβόλων τῶν
Τουλίω^ν ὁ Τιβέριος δημόσιον δὴ τινα κατὰ δόγμα λόγον ἐπ' αὐτῷ
τοιόνδε ἐπέλεξάτο.

“ὅσα μὲν ἰδίᾳ καὶ παρὰ τῶν συγγενῶν ἐπὶ τῷ θείῳ ἐκείνῳ 35
Ἀγούστῳ λεχθῆναι ἔδει, Ἀροῦσος εἶρηκεν· ἐπειδὴ δὲ καὶ δημοσίας
τρόπον τινα φωνῆς ἢ γερονσία καλῶς ποιῶσα ἠξίωσεν αὐτόν, οἶδα
μὲν προσήκοντα ἐμαυτῷ τὸν λόγον τόνδε ἐπιτραπείς (τίς γὰρ ἂν 2
δικαιότερον ἐμοῦ τοῦ καὶ παιδὸς αὐτοῦ καὶ διαδόχου τὸν ἐπ' αὐτῷ
ἐπαινον ἐνεχειρίσθῃ;) οὐ μὲντοι καὶ θαρρεῖν ἔχω ὥς οὐ πολὺ κατα-
δέεστερος καὶ τῆς ὑμετέρας περὶ αὐτοῦ βουλήσεως καὶ τῆς ἐκείνου
ἀξιώσεως ὢν. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν ἀλλοτρίοις τισὶ λέξειν ἔμελλον, σφόδρα 3
ἂν ἐφοβούμην μὴ τῷ ἐμῷ λόγῳ προσέχοντες τοιαῦτα καὶ τὰ ἔργα
αὐτοῦ νομίσωσιν εἶναι· νῦν δὲ δὴ παραμυθεῖται με ὅτι παρ' ὑμῖν
τοῖς πάντα τε ἀκριβῶς αὐτὰ εἰδῶσι καὶ πάντων αὐτῶν πεπειραμέ-
νοις, καὶ διὰ ταῦτα καὶ τῶν ἐπαίνων τῶνδε αὐτὸν ἠξιώκοσι, τοὺς
λόγους ποιήσομαι. οὐ γὰρ ἔξ ὧν ἂν ἔγωγε εἰπω καὶ τὴν ἐκείνου 4
ἀρετὴν κρινεῖτε, ἀλλ' ἔξ ὧν αὐτοὶ σύνιστε καὶ τοῖς ξυοῖς λόγοις
βοηθήσετε, ἀναπληροῦντες τὸ ἐλλεῖπον τῇ μνήμῃ τῶν γεγονότων,
ὥστε κοινὸν καὶ τούτῳ παρὰ πάντων τὸν ἐπαινον γενέσθαι, ἐμοῦ
τε ὥσπερ ἐν χορῇ τινὶ τὰ κεφάλαια ἀποσημαίνοντος, καὶ ὑμῶν τὰ
λοιπὰ συνεπηχούντων. οὐ γὰρ δὴ καὶ ἐκεῖνο δέδοικα, μὴ ᾗτοι ἐμοῦ 5
ἀσθενεῖάν τινα καταγνώτε, ὅτι μὴ δύναμαι τῆς ἐπιθυμίας ὑμῶν
τυχεῖν, ἢ αὐτοὶ τῷ ὑπερβάλλοντι ὑμᾶς τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ φθονή-
σητε. τίς γὰρ οὐκ ἐπίσταται τοῦθ', ὅτι οὐτ' ἂν πάντες ἄνθρωποι
συνελθόντες ἀξιόους αὐτοῦ ἐπαίνους εἴποιεν, καὶ πάντες ἐθελονταὶ
τῶν νικητηρίων αὐτῷ παραχωρεῖτε, οὐχ ὅτι οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ἐξισω- 6
θείη οἱ φθονοῦντες, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ ὑπερέχοντι αὐτοῦ ἀγαλλό-
μενοι. ὅσῳ γὰρ ἂν οὗτος μείζων ὑμῶν φανῇ, τοσοῦτῳ μείζονα
ὑμεῖς εὐηγοεῖσθαι δόξετε, ὥστε μὴ ἀφ' ὧν ἐλαττοῦσθε αὐτοῦ
βασκανίαν ὑμῖν, ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ πεπόνθατε ὑπ' αὐτοῦ σεμνότητα
ἐγγενέσθαι.

ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν ὅθεν περ καὶ ἐκεῖνος τὰ κοινὰ πρῶττεν 36
ἤρξατο, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας αὐτοῦ. καὶ γὰρ τοῦτο
ἐν τῶν μεγίστων τοῦ Ἀγούστου ἔργων ἐστίν, ὅτι ἄρτι ἔκ τε τῶν
παίδων ἐξεληλυθὼς καὶ μεираκιουῖσθαι ἀρχόμενος τὸν μὲν ἄλλον
χρόνον, καθ' ὃν καλῶς τὰ δημόσια πρὸς τοῦ ἡμιθέου ἐκείνου Καί- 2
σαρος διωκεῖτο, παιδείᾳ προσεῖχεν, ἐπεὶ δὲ ἐπιβουλευθέντος αὐτοῦ
πάντα τὰ κοινὰ ἐταράχθη, τῷ τε πατρὶ ἅμα ἱκανῶς ἐτιμώρησε καὶ

ἡμῖν ἀναγκαίως ἐπεκούρησε, μήτε τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν φοβηθεῖς
 μήτε τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων δέσας μήτε τὴν ὀλιγοτείαν τὴν
 3 ἐαυτοῦ ὀκνήσας. καίτοι τί τοιοῦτον ἢ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἢ
 Ῥωμύλος ὁ ἡμέτερος, ὅπερ πον μάλιστα νεαροὶ ὄντες ἐλλόγιμόν τι
 ποιῆσαι δοκοῦσιν, ἐπραξαν; ἀλλὰ τούτους μὲν ἔασω, ἵνα μὴ καὶ
 4 ἐξ αὐτοῦ τοῦ παραβάλλειν οἱ καὶ παραδεικνύναι σφᾶς, καὶ ταῦτα
 ἐν ἡμῖν μηδὲν ἦττον ἐμοῦ αὐτοὺς εἰδόσι, σμικροτέρων τὴν τοῦ Αὐ-
 γούστου ἀρετὴν ποιεῖν νομισθῶ. πρὸς μόνον δὲ δὴ τὸν Ἡρακλέα
 καὶ τὰ ἐκείνου ἔργα παραθεωρῶν αὐτὸν ὁρθῶς μὲν ἂν κατ' αὐτὸ
 τοῦτο ποιεῖν δόξαιμι, τοσοῦτο δ' ἂν τῆς προαιρέσεως διαμάρτοιμι
 ὅσον ἐκεῖνος μὲν ἐν τε παισὶν ὄφεις καὶ ἐν ἀνδράσιν ἔλαφόν τε τινα
 καὶ κάπρον καὶ νῆ Δία καὶ λέοντα ἄκων καὶ ἐξ ἐπιτάξεως ἀπέκτει-
 5 νεν, οὗτος δὲ οὐκ ἐν θηρίοις ἀλλ' ἐν ἀνδράσιν, ἐθελοντῆς καὶ
 πολεμῶν καὶ νομοθετῶν, τό τε κοινὸν ἀκριβῶς ἔσωσε καὶ αὐτὸς
 ἐλαμπρόνθη. τοιγάροτι διὰ ταῦτα καὶ στρατηγὸν αὐτὸν εἵλεσθε
 καὶ ὑπατον ἐδεξάτε ἐκεῖνο τῆς ἡλικίας ἔχοντα ἐν ᾧ μηδὲ στρατεύ-
 εσθαί τινες ἐθέλουσιν.

37 αὕτη μὲν δὴ καὶ Αὐγούστῳ τοῦ πολιτικοῦ βίον ἀρχὴ καὶ ἐμοὶ
 τοῦ περὶ αὐτοῦ λόγου γέγονεν· μετὰ δὲ δὴ τοῦτο ὥρην τὸ μὲν πλεῖ-
 στον καὶ κράτιστον καὶ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς ἐναντῖ σμυφρο-
 ροῦν, στασιωταῖς δὲ τισι τὸν τε Λέπιδον καὶ τὸν Ἀντώνιον τὸν τε
 2 Σέξτον καὶ τὸν Βροῦτον τὸν τε Κάσσιον χρωμένους, καὶ φοβηθεῖς
 μὴ πολλοῖς ἅμα πολέμοις, καὶ τούτοις ἐμφυλίοις, ἢ πόλιν συνενε-
 χθεῖσα καὶ διασπασθῇ καὶ ἐκτρυνθῇ ὥστε μηδένα ἔτι τρόπον
 ἀνεγκεῖν δυνηθῆναι, φρονημώτατα καὶ δημοφελέστατα αὐτοὺς
 3 διέδηκεν· τοὺς τε γὰρ ἰσχύοντας καὶ αὐτῷ τῷ ἄστει ἐπικειμένους
 προσλαβὼν κατεπολέμησε μετ' αὐτῶν τοὺς ἑτέρους, καὶ τούτων
 ὑπέξαιρεθέντων αὐθις αὐ καὶ ἀπ' ἐκείνων ἡλευθέρωσεν ἡμᾶς, ἐλόμε-
 4 νος μὲν ὀλίγους τινὰς καὶ ἄκων σφίσι προέσθαι ὥστε τοὺς πλείους
 διασῶσαι, ἐλόμενος δὲ καθ' ἐκάστους αὐτοῖς ἐπιτηδείως πῶς προσ-
 5 ενεχθῆναι ὥστε μὴ πᾶσιν ἅμα πολεμῆσαι. ἐξ ὧν ἐκεῖνος μὲν οὐδὲν
 ἰδίᾳ ἐκέρδανε, ἡμᾶς δὲ δὴ πάντας περιφανῶς ὠφέλησεν. καὶ τὰ
 μὲν κατὰ τοὺς πολέμους τοὺς τε ἐμφυλίου καὶ τοὺς ὁθνεῖους ἔργα
 αὐτοῦ τί ἂν τις μακρογοροίῃ, ἄλλως τε καὶ διότι τὰ μὲν ὠφέλε
 6 ταῦτα μὲν οὐκ ἀπολείψω· καὶ γὰρ πον πολλαχῇ αὐτὰ καὶ γε-

γραμμένα καὶ τετυπωμένα καὶ ὁρᾶν καὶ ἀναγινώσκειν δύνασθε· ἃ δὲ δὴ μάλιστα αὐτοῦ τε τοῦ Ἀβγούστου ἔργα ἐστί, καὶ μήτ' ἄλλω τινὶ ἀνθρώπῳ πεπρακται, καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν οὐ μόνον ἐκ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν κινδύνων περιπεποίηκεν ἀλλὰ καὶ εὐπορωτέραν καὶ δυνατωτέραν ἐξείργασται, ταῦτα ἐρῶ μόνα· ἐκείνῳ τε γὰρ εὐκλειαν ἐξαίρετον λεχθέντα οἶσει, καὶ ὑμῶν τοῖς μὲν πρεσβυτέροις ἡδονὴν ἁμεμπτον ποιήσει, τοῖς δὲ νεωτέροις διδασκαλίαν ἀκριβῆ τοῦ τε τρόπου καὶ τῆς καταστάσεως τῆς πολιτείας παρέξει.

ὁ τοίνυν Ἀβγούστος οὗτος, ὃν δι' αὐτὰ ταῦτα καὶ τῆς ἐπωνυ- 38 μίας ταύτης ἡξιώσατε, ἐπειδὴ τάχιστα τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἀπηλλάγη καὶ πράξας καὶ παθὼν οὐχ ὅσα αὐτὸς ἤθελεν ἀλλ' ὅσα τῷ δαιμονίῳ ἔδοξε, πρῶτον μὲν τοὺς πλείους τῶν ἀντιστάντων οἱ καὶ περιγενομένων ἐκ τῆς παρατάξεως ἔσωσεν, ἐν μηδενὶ τὸν Σύλλαν μιμησάμενος τὸν εὐτυχῆ ὀνομαζόμενον. καὶ ἵνα μὴ πάντας 2 αὐτοὺς καταλέγω, τίς οὐκ οἶδε τὸν Σόσσιον, τίς τὸν Σκαῦρον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Σέξτου, τίς τὸν Λέπιδον αὐτόν, ὃς καὶ ἐπεβίω τοσοῦτον τῇ ἡττῇ χρόνον καὶ ἀρχιέρεως διὰ παντὸς τοῦ βίου αὐτοῦ ὦν διετέλεσεν; ἔπειτα δὲ τοὺς συνεξετασθέντας οἱ πολλαῖς καὶ μεγάλαις δωρεαῖς τιμήσας οὐθ' ὑπερήφανόν τι πράττειν οὐθ' ὑβρίζειν εἴασεν. ἀλλ' ὅτε γὰρ ἀκριβῶς καὶ ἐν τούτῳ τοὺς τε ἄλλους καὶ 3 τὸν Μαικήναν καὶ τὸν Ἀγρίππαν, ὥστε με μὴδὲν μὴδὲ τούτους ἐξαριθμῆσασθαι δεῖσθαι. δύο μὲν δὴ ταῦτ' ἔσχεν οἷα ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ ἐγένετο. ἡδὴ γὰρ οἶδ' ὅτι καὶ ἐχθρῶν τινὲς ἐφείσαντο καὶ ἔτεροι τοῖς ἐταίροις ἀσελγαίνειν οὐκ ἐπέτρεψαν· ἀλλ' ἀμφοτέρω τῷ αὐτῷ ἅμα διὰ πάντων ὁμοίως οὐκ ἔστιν ὅτῳ ποτὲ ἄλλῳ ὑπῆρξεν. τεκμήριον δέ, Σύλλας μὲν καὶ Μάριος καὶ τοὺς παῖδας τῶν ἀντι- 4 πολεμησάντων σφίσιν ἤχθησαν· τί γὰρ δεῖ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν τῶν μικροτέρων μνημονεύειν; Πομπήιος δὲ καὶ Καῖσαρ τούτου μὲν ἀπέσχοντο ὥς γε ἐπίπαν εἰπεῖν, τοῖς δὲ δὴ φίλοις οὐκ ὀλίγα παρὰ τὰ ἑαυτῶν ἡδὴ ποιεῖν ἐφίχαν. ἀλλ' οὗτος οὕτως ἐκότερον αὐτῶν 5 ἔμιξε καὶ ἐκέρασεν ὥστε τοῖς τε ἐναντιωθεῖσιν οἱ νίκην τὴν ἥτταν ἀποφῆναι καὶ τοῖς συναγωνισαμένοις εὐτυχῆ τὴν ἀρετὴν ἀποδείξει.

ποιήσας δὲ ταῦτα, καὶ τὸ μὲν στασιωτικὸν πᾶν τὸ περιλειφθὲν 39 φιλανθρωπία καταστήσας, τὸ δὲ στρατιωτικὸν τὸ κρατήσαν ἐνεργείᾳ μετριάσας, καὶ δυνηθεὶς ἂν ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν ὅπλων τῶν τε χρημάτων μόνος ἀναμφιλόγως κύριος ἀπάντων, ὦν γε καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐγεγόνει, εἶναι, οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ' ὥσπερ 2 τις ἀγαθὸς ἰατρὸς σῶμα νεοσηχὸς παραλαβὼν καὶ ἐξιασάμενος,

ἀπέδωκε πάντα ὑμῖν ὑγιᾶ ποιήσας. καίτοι τοῦτο ἤλizon ἐστί, μάλιστα
 ἂν ἐξ ἐκείνου τεκμήρησθε ὅτι καὶ τὸν Πομπήιον καὶ τὸν Μέτελλον
 τὸν τότε ἀνθήσαντα ἐπήνεσαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἐπειδὴ τὰς δυνά-
 3 μεις μεθ' ὧν ἐπολέμησαν ἐθελονταὶ διαφῆκαν. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι μι-
 κρόν τινα ἰσχὺν καὶ ταύτην πρόσκαιρον ἔχοντες, καὶ προσέει καὶ
 ἀντιπάλους τοὺς οὐκ ἐπιτρέποντάς σφισιν ἄλλο τι ποιῆσαι κεκτημέ-
 4 ῖνοι, τοῦτο τε ἔπραξαν καὶ ἐπ' αὐτῷ ἔπαινον ἔσχον, ποῦ δὴ δύνατ'
 ἂν τις τῆς τοῦ Ἀγνούστου μεγαλοφροσύνης ἐφικέσθαι, ὅστις πάσας
 μὲν τὰς δυνάμεις ὑμῶν τηλικαύτας οὕσας ἔχων, πάντων δὲ τῶν
 χρημάτων πλείστων ὄντων κρατῶν, καὶ μήτε φοβοῦμένος τινα μήθ'
 ὑποπτεύων, ἀλλ' ἔξδ' αὐτῷ πάντων συνεπαυούτων μόνῳ ἄρχειν,
 οὐκ ἠξίωσεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἔθνη καὶ τὰ χρήματα ἐς
 5 τὸ μέσον ὑμῖν κατέθηκεν; ὅθεν περ καὶ ἡμεῖς, καλῶς ποιῶντες
 καὶ ὁρθῶς φρονοῦντες, οὐκ ἠρέσχεσθε οὐδ' ἐπετρέψατε αὐτῷ ἰδιω-
 τεῦσαι, ἀλλ' αἶτε εἰδότες ὅτι δημοκρατία μὲν οὐποτ' ἂν τηλικού-
 τοις πράγμασιν ἀρμόσειεν, προστασία δὲ ἐνὸς ἀνδρὸς μάλιστα ἂν
 αὐτὰ σώσειεν, οὔτε λόγῳ μὲν ἐπαρελθεῖν ἐς τὴν αὐτονομίαν ἔργῳ
 6 δὲ ἐς τοὺς στασιασμοὺς ἠθελήσατε, καὶ ἐκεῖνον, ὃν αὐτοῖς τοῖς
 ἔργοις ἐδεδοκιμάκετε, προκρίναντες ἠναγκάσατε χρόνον γέ τινα
 ὑμῶν προστῆναι. ἐξ οὗ δὴ πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ πειραθέντες, καὶ
 δευτερον αὐθις καὶ τρίτον τέταρτόν τε καὶ πέμπτον ἐξεβιάσασθε
 40 αὐτὸν ἐν τῇ τῶν κοινῶν διαχειρίσει ἐμμεῖναι. καὶ μᾶλα εἰκότως·
 τίς μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἔλοιτο ἀπραγμόνως σώζεσθαι καὶ ἀκινδύνως
 εὐδαιμονεῖν, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν τῶν τῆς πολιτείας ἀφ' ὅθως ἀπο-
 λαύειν, ταῖς δὲ δὴ φροντίσι ταῖς ὑπὲρ αὐτῆς μὴ συνεῖναι; τίς δ'
 ἂν ἄμεινον τοῦ Ἀγνούστου τῆς ἰδίας οἰκίας μόνῃς, μήτοι γε καὶ
 2 ἄλλων ἀνθρώπων τοσούτων, ἤρξεν; ὅστις τὰ μὲν ἐπίπονα καὶ ἐμ-
 πολέμια ἔθνη αὐτὸς καὶ φρονήσεν καὶ σώσειεν ὑπεδέξατο, τὰ δ'
 ἄλλα τὰ εἰρηναῖα καὶ ἀκίνδυνα ὑμῖν ἀπέδωκε, στρατιώτας τε το-
 σούτους ἀθανάτους πρὸς τὸ προπολεμεῖν ὑμῶν τρέφων οὐδενὶ τῶν
 σφετέρων λυπηρὸς αὐτοὺς ἐποίησεν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τὸ ὀφειλὸν φν-
 λακὺς φοβερωτάτους, πρὸς δὲ τὸ οἰκεῖον ἀόπλους ἀπολέμους εἶναι
 3 παρεσκεύασεν. καὶ μέντοι καὶ τῶν βουλευτῶν οὔτε ἐν ταῖς ἡγεμονίαις
 τὴν τοῦ κλήρου τύχην ἀφείλετο, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑθλὰ σφισι τῆς ἀρετῆς
 προσπαρέσχεν, οὔτε ἐν ταῖς διαικνῶμας τὴν ἐξουσίαν τῆς διαψηφί-
 σεως κατέλυσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς παρορησίας προσέθηκεν.
 4 ἔκ τε τοῦ δήμου τὸ δύσκριτον ἐν ταῖς διαικνῶσεσιν ἐς τὴν τῶν
 δικαστηρίων ἀκρίβειαν μεταστήσας, τό τε ἀξίωμα τῶν ἀρχαιεσιῶν

39 2 3 καὶ τοιοῦτον ἡλ.
 5 λόγῳ μὲν οὔτε

3 4 γε
 40 1 5 ἂν om?

4 1 τοῦ om*
 3 4 προτέθεικεν*

5 2 οὔτε*

αὐτῷ ἐτήρησε, καὶ ταύταις τὸ φιλότιμον ἀντὶ τοῦ φιλονείκον σφᾶς
ἐξεπαίδευσε, καὶ τῶν σπονδαρχιῶν αὐτῶν τὸ πλεονεκτικὸν ἐκκόψας
τὸ εὐδοξον αὐτοῖς ἀντέδωκεν. τὰ τε ἑαυτοῦ χρήματα σωφρόνως
ἐπαύξων ἐς τὴν δημοσίαν χρεῖαν ἀνήλπισκε, καὶ τῶν κοινῶν ὡς ἰδίων
κηδόμενος ὡς ἄλλοτριῶν ἀπείχετο. καὶ πάντα μὲν τὰ ἔργα τὰ πε- 5
πονηκότα ἐπισκευάσας οὐδενὸς τῶν ποιησάντων αὐτὰ τὴν δόξαν
ἀπεστέρησεν· πολλὰ δὲ καὶ ἐκ καινῆς, τὰ μὲν ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι
τὰ δὲ καὶ ἐφ' ἑτέρων, τὰ μὲν αὐτὸς κατεσκεύασε τὰ δὲ ἐκείνοις
οἰκοδομῆσαι ἐπέτρεψε, τὸ τῷ κοινῷ χρήσιμον διὰ πάντων ἰδὼν,
ἀλλ' οὐ τῆς ἐπ' αὐτοῖς εὐκλείας ἰδίᾳ τισὶ φθονήσας. τοῖς τε τῶν 6
οἰκειοτάτων ἐβρίσμασιν ἀπαραιτήτως ἐπεξιὼν τὰ τῶν ἄλλων ἀμαρ-
τήματα ἀνθρωπίνως μετεχειρίζετο. καὶ τοὺς μὲν ἀρετὴν τινα ἔχον-
τας ἀφθόνως εἶα οἱ παρισσοῦσθαι, τοὺς δ' ἄλλως πως βιοῦντας οὐκ
ἤλεγχεν. ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιβουλευσάντων αὐτῷ μόνους τοὺς μηδ' 7
ἂν ἑαυτοῖς λυσitelούντως ζήσαντας ἐδικαίωσε, τοὺς δὲ δὴ λοιποὺς
οὕτω διέθηκεν ὥστε πιμπληθῇ χρόνον μηδένα μήτ' οὐδ' ἀληθῆ
μήτε ψευδῆ αἰτίαν ἐπιθέσεως λαβεῖν. θαυμαστὸν μὲν γὰρ οὐδὲν
εἰ καὶ ἐπεβουλεύθη ποτέ· οὐδὲ γὰρ οὐδ' οἱ θεοὶ πᾶσιν ὁμοίως
ἀρέσκουσιν· ἡ δὲ δὴ τῶν καλῶς ἀρχόντων ἀρετὴ οὐκ ἐξ ὧν ἂν
ἕτεροι κακορρογήσωσιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν αὐτοὶ εὖ ποιήσωσι φαίνεται.

εἰρηκα ὦ Κνιρῖται τὰ μέγιστα καὶ ἐκπρεπέστατα, ὥς γε ἐν 41
κεφαλαίοις διελθεῖν, ἐπεὶ ἂν γέ τις πάντα ἀκριβῶς καθ' ἕκαστον
ἀναριθμήσασθαι ἐθέλῃσιν, παμπόλλων ἂν ἡμερῶν δεηθεῖν. πρὸς
δὲ καὶ εὖ οἶδ' ὅτι παρ' ἐμοῦ μὲν μόνον ταῦτα ἀκηκόετε ἔσεσθε,
παρ' ἑαυτοῖς δὲ δὴ καὶ τὰλλα ἐξ αὐτῶν πάντα ἀναμνησθήσεσθε,
ὥστε τρόπον τινὰ καὶ ἐκεῖνα ἐμὲ δοκεῖν εἰρηκέναι. οὐδὲ γὰρ ἄλλως 2
κόμπον τινὸς ἐν ἑτέροις τοῖς περὶ αὐτοῦ λόγον οὐθ' ὑμεῖς τὴν
ἀκρόασιν πεποιήσθε, ἀλλ' ὅπως τὰ πεπραγμένα αὐτῷ πολλὰ καὶ
ἀγαθὰ ὄντα ἀειμνήστον παρὰ ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν εὐκλείας τύχη.
τίς μὲν γὰρ οὐκ ἂν τῶν βουλευτῶν αὐτοῦ μνημονεύσειεν, ὧν τὸ 3
φραῦλον τὸ ἐκ τῶν στάσεων ἐπιπολάσαν ἀλέπῳς ἀφελὼν τὸ λοιπὸν
αὐτῷ τε τούτῳ ἐσέμνυνε καὶ τῇ αὐξήσει τοῦ τιμήματος ἐμεγάλυνε
τῇ τε δόσει τῶν χρημάτων ἐπλούτισεν· οἷς ἐξ ἴσου καὶ αὐτὸς τὴν
γνώμην ἐδίδον, καὶ μεθ' ὧν συμμεδίστατο· οἷς πάντα τὰ μέγιστα
καὶ ἀναγκαιότατα αἰεὶ ποτε ἢ ἐν τῷ συνεδρίῳ ἢ καὶ οἴκοι διὰ τε
τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, παραλαμβάνων
ἄλλοτε ἄλλους, ἐπεκοίνον. τίς δ' οὐκ ἂν τῶν λοιπῶν Ῥωμαίων, 4
οἷς ἔργα χρήματα ἀγῶνας πανηγύρεις ἄδειαν, ἀφθονίαν τῶν ἐπιτη-

7 1 μηδὲν ἑαυτοῖς
οὐτ' ἐγὼ τὸν?*

7 εὖ om*

41 2 2 ἐν ἑτέροις τοῖς] ἐνεκα

δείων, ἀσφάλειαν οὐκ ἀπὸ τῶν πολεμίων οὐδ' ἀπὸ τῶν κακούργων
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ δαιμονίου οὐχ ὅτι μεθ' ἡμέραν
ἀλλὰ καὶ νύκτωρ συμπιπτόντων, παρεσκεύασεν. τίς τῶν συμμάχων,
οἷς ἀκίνδυνον τὴν ἐλευθερίαν, οἷς ἀζήμιον τὴν συμμαχίαν ἐποίησεν.
τίς τῶν ὑπηκόων, ὧν οὐδεὶς οὐδ' ὑβρίσθη ποτὲ οὐτ' ἐπηρεάσθη.
5 πῶς δ' ἂν τις ἐπιλάθοιτο ἄνδρὸς ἰδίᾳ μὲν πένητος δημοσίᾳ δὲ
πλουσίου, καὶ πρὸς ἑαυτὸν μὲν οἰκονομικοῦ πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους
ἀναλωτικοῦ γενομένου, καὶ αὐτοῦ μὲν πάντα αἰεὶ καὶ πόνον καὶ
κίνδυνον ὑπὲρ ἑμῶν ὑπομείναντος, ὑμᾶς δὲ δὴ μὴδ' ὅσον προπέμψαι
ποι αὐτὸν ἀπώντα ἢ καὶ ἀπαντῆσαι οἱ ἐπανόντι ταλαιπωρήσαντος,
καὶ ἐν μὲν ταῖς ἐορταῖς καὶ τὸν δῆμον οἴκαδε προσδεξαμένου, ἐν
δὲ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις καὶ τὴν γερουσίαν ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ
6 ἀσπασαμένου; πῶς τοῦ τε πλήθους καὶ τῆς ἀκριβείας ἅμα τῶν
νόμων τῶν τοῖς μὲν ἀδικουμένοις αὐταρχεῖς παραμύθιον τοῖς δ'
ἀδικοῦσιν οὐκ ἀπάνθρωπον τιμωρίαν ἐχόντων; πῶς τῶν γερῶν τῶν
τοῖς γαμοῦσι καὶ τεκνοῦσι προκειμένων; πῶς τῶν ἄθλων τῶν τοῖς
7 στρατιώταις ἄνευ τινὸς ἐτέρου βλάβης διδομένων; τί δέ; τὸ τοῖς
ἅπασι ἀναγκαίως κτηθεῖσιν ἀρκεσθῆναι αὐτὸν καὶ μὴδὲν ἕτερον
προσκατεργάσασθαι ἐθελῆσαι, ἐξ οὗ πλείονων ἂν δόξαντες ἄρχειν
καὶ τὰ ὄντα ἀπωλέσαμεν, ἢ τὸ τοῖς μὲν πάνν φίλοις καὶ συνησθῆ-
ναι αἰεὶ ποτε αὐτὸν καὶ συλλυπηθῆναι καὶ συμπαῖξαι καὶ συσπου-
8 δάσαι, πᾶσι δ' ἁπλῶς τοῖς ὠφελιμὸν τι ἐπινοῆσαι δυνηθεῖσι παρ-
ρησιάσασθαι ἐπιτρέψαι, καὶ τοὺς μὲν ἀληθιζομένους τινα ἐπαινεῖσαι,
τοὺς δὲ κολακεύοντας μισῆσαι, καὶ πολλὰ μὲν καὶ ἐκ τῶν οἰκείων
πολλοῖς χαρίσασθαι, πάντα δὲ τὰ καταλειφθέντα αὐτῷ ὑπὸ τινῶν
παιδᾶς ἐχόντων αὐτοῖς ἐκείνοις ἀποδοῦναι, ποία ἂν ἐπιλησμοσύνη
9 φθαρείη; τοιγαροῦν διὰ ταῦτα εἰκότως καὶ προστάτην αὐτὸν καὶ
πατέρα δημόσιον ἐποίησασθε, καὶ ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ ὑπατείαις
πλείσταις ἐπεγυνώσατε, καὶ τὸ τελευταῖον καὶ ἥρῳα ἀπεδείξατε
καὶ ἀθάνατον ἀπεφῆνατε. οὐκ οὐν οὐδὲ πενθεῖν αὐτὸν ἡμῖν πρέπει,
ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ τῇ φύσει ἤδη ἀποδοῦναι, τὴν δὲ ψυχὴν
ὡς καὶ θεοῦ αἰεὶ ἀγάλλειν."

42 Τιβέριος μὲν ταῦτα ἀνέγνω, μετὰ δὲ τοῦτο τὴν μὲν κλίνην οἱ
αὐτοὶ οἵπερ καὶ πρότερον ἀράμενοι διὰ τῶν ἐπινικίων πυλῶν κατὰ
τὰ τῇ βουλῇ δόξαντα διεκόμισαν, παρῇν δὲ καὶ συνεξέφερεν αὐτὸν
ἢ τε γερουσία καὶ ἡ ἱππία, αἱ τε γυναικες αὐτῶν καὶ τὸ δορυφορι-
2 κόν, οἱ τε λοιποὶ πάντες ὡς εἰπεῖν οἱ ἐν τῇ πόλει τότε ὄντες. ἐπεὶ
δὲ ἐς τὴν πυρὰν τὴν ἐν τῷ ἁρείῳ πεδίῳ ἐνετέθη, πρῶτοι μὲν οἱ

ἱερεῖς πάντες περιῆλθον αὐτήν, ἔπειτα δὲ οἱ τε ἵππεῖς, οἱ τε ἐκ τοῦ
τέλους καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ τὸ ὀπλιτικὸν τὸ φρουρικὸν περιέδραμον,
πάντα τὰ νικητήρια, ὅσα τινὲς αὐτῶν ἐπ' ἀριστεία ποτὲ παρ' αὐτοῦ
εἰλήφεσαν, ἐπιβάλλοντες αὐτῷ. καὶ τούτου δᾶδας ἐκατόνταρχοι, 3
ὥς που τῇ βουλῇ ἐδεδώκει, λαβόντες ὑψήψαν αὐτήν· καὶ ἡ μὲν
ἀνηλόσκετο, αἰτὸς δὲ τις ἐξ αὐτῆς ἀφειθείς ἀνίπατο ὥς καὶ δὴ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναφέρων. πραχθέντων δὲ τού-
των οἱ μὲν ἄλλοι ἀπηλλάγησαν, ἡ δὲ δὴ Λιβία κατὰ χώραν πέντε 4
ἡμέραις μετὰ τῶν πρώτων ἱππέων μένασα τὰ τε ὅσα αὐτοῦ συ-
νέλεξαστο καὶ ἐς τὸ μνημεῖον κατέθετο.

τὸ δὲ δὴ πένθος τὸ μὲν ἐκ τοῦ νόμου οἱ μὲν ἄνδρες οὐ πολ- 43
λαῖς ἡμέραις αἱ δὲ γυναῖκες ἐνιαυτῷ ὅλῳ κατὰ ψήφισμα ἐποιήσαντο,
τὸ δ' ἄληθές ἐν μὲν τῷ παραχοῆμα οὐ πολλοὶ ὕστερον δὲ πάντες
ἔσχον. εὐπρόσοδος τε γὰρ πᾶσιν ὁμοίως ἦν, καὶ ἐς χρήματα πολ-
λοῖς ἐπὶ ῥοκί, τοὺς τε φίλους ἰσχυρῶς ἐτίμα, καὶ ταῖς παρρησίαις
αὐτῶν ὑπερέχειρεν. τεκμήριον δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις ὅτι τοῦ 2
Ἀθηνοδώρου ἐν δίφῳ ποτὲ καταστίγῃ ἐς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ ὥς
καὶ γυναικὸς τιμὸς ἐσκομισθέντος, καὶ ἐξ αὐτοῦ ξιφήρους ἐκπηδή-
σαντος, καὶ προσεπειπόντος "οὐ φοβῆ μὴ τίς σε οὕτως ἐσελθὼν
ἀποκτείνῃ;" οὐχ ὅπως ὠργίσθη, ἀλλὰ καὶ χάριν αὐτῷ ἔγνω. ταῦτά 3
τε οὖν αὐτοῦ ἀνεμιμνήσκοντο, καὶ ὅτι καὶ τοῖς λυπήσασί τι αὐτὸν
οὐκ ἀκρατῶς ὠργίζετο, τὴν τε πίστιν καὶ πρὸς τοὺς οὐκ ἀξίους
αὐτῆς ἐτήρει. Κοροκότταν γοῦν τινὰ ληστὴν ἐν Ἰβηρίᾳ ἀκμάσαντα
τὸ μὲν πρῶτον οὕτω δι' ὀργῆς ἔσχεν ὥστε καὶ τῷ ζωγρήσαντι αὐ-
τὸν πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας ἐπικηρῶσαι, ἔπειτ' ἐπειδὴ ἐκὼν οἱ
προσῆλθεν, οὔτε τι κακὸν εἰργάσατο καὶ προσέτι καὶ τῷ ἀργυρίῳ
ἐκείνῳ ἐπλούτισεν. διὰ τε οὖν ταῦτα, καὶ ὅτι τὴν μοναρχίαν τῇ 4
δημοκρατίᾳ μῖζας τό τε ἐλευθερόν σφισιν ἐτήρησε καὶ τὸ κόσμον
τό τε ἀσφαλὲς προσπαρεσκεύασεν, ὥστ' ἔξω μὲν τοῦ δημοκρατικοῦ
θράσους ἔξω δὲ καὶ τῶν τυραννικῶν ὕβρεων ὄντας ἐν τε ἐλευθερίᾳ
σώφροσι καὶ ἐν μοναρχίᾳ ἀδεῖ ζῆν, βασιλευμένους τε ἄνευ δουλείας
καὶ δημοκρατουμένους ἄνευ διχοστασίας, δεινῶς αὐτὸν ἐπένθουν.
εἰ γάρ τινες καὶ τῶν προτέρων τῶν ἐν τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις γε- 44
νομένων ἐνημόνευον, ἐκεῖνα μὲν τῇ τῶν πραγμάτων ἀνάγκῃ ἀνε-
τίθεσαν, τὴν δὲ δὴ γνώμην αὐτοῦ ἐξ οὗ τὸ κράτος ἀναμφίλογον
ἔσχεν ἐξετάζειν ἠέξιον· πλεῖστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον ὥς ἀληθῶς
παρέσχετο. καὶ τοῦτο μὲν καθ' ἕκαστον ἂν τις τῶν πραχθέντων 2
ἐπεξιὼν ἀκριβῶς εὐρήσει· κεφάλαιον δὲ ἐφ' ἅπασιν αὐτοῖς γράφω

3 2 ὥς — ἐδόκει? ἀν οἷς που ἡ βουλὴ ἐδεδώκει?

43 1 2 ἐποίησαν*

ὅτι τό τε στασιάζον πᾶν ἔπαυσε καὶ τὸ πολίτευμα πρὸς τε τὸ
 κράτιστον μετεκόσμησε καὶ ἰσχυρῶς ἐκράτυνεν, ὥστε εἰ καὶ βιαί-
 3 ³ οῦτερον ἂν τινα αὐτὰ τὰ πράγματα ἢ ἐκείνον αἰτιάσασθαι. οὐκ
 ἐλάχιστον δ' οὖν αὐτῷ πρὸς εὐδοξίαν καὶ τὸ πολυχρόνιον τῆς ἡγε-
 μονίας συνήρατο. τῶν μὲν γὰρ ἐκ τῆς δημοκρατίας ἀνδρῶν καὶ
 4 ⁴ οἱ πλείους καὶ οἱ δυνατώτεροι ἀπολώλεσαν· οἱ δ' ὕστεροι ἐκείνης
 μὲν οὐδὲν εἰδότες, τοῖς δὲ παροῦσι μόνοις ἢ καὶ μάλιστα ἐντρα-
 φέντες, οὐ μόνον οὐκ ἤχθοντο αὐτοῖς ἀτε καὶ συνήθησαν οὖσιν,
 ἀλλὰ καὶ ἔχαιρον, καὶ βελτίω καὶ ἀδεέστερα αὐτὰ ὧν ἤκουον
 ὁρῶντες ὄντα.

45 ταῦτα δὲ ἡπίσταντο μὲν καὶ ζῶντος αὐτοῦ, ἐπὶ πλείον δ' ὁμοῦς
 μεταλλάξαντος ἔγνωσαν· καὶ γὰρ φιλεῖ πως τὸ ἀνθρώπειον οὐχ
 οὕτω τι εὐπαθεῖν τῆς εὐδαιμονίας ἀσθάνεσθαι ὥς καὶ δυστυχῆ-
 2 ² σαι ποθεῖν αὐτήν. ὅπερ πον καὶ τότε περὶ τὸν Αὔγουστον συνέβη·
 τοῦ γὰρ Τιβερίου μετ' αὐτὸν οὐχ ὁμοίον πειραθέντες ἐκείνον ἐξή-
 3 ³ τουν· καὶ ἦν μὲν καὶ παραχρῆμα τὴν μεταβολὴν τῆς καταστάσεως
 τοῖς ἔμφοροι τεκμήρασθαι· ὁ τε γὰρ ὕπατος ὁ Πομπήιος ἔξορμή-
 σας ὥς καὶ τοῖς τὸ τοῦ Αὔγουστον σῶμα ἄγουσιν ἀπατήσων τό-
 τε σκέλος ἐπλήγη καὶ μετ' αὐτοῦ φοράδην ἀνεκομίσθη, καὶ βύας
 αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ συνεδρίου ἐν αὐτῇ τῇ πρώτῃ τῆς βουλῆς μετὰ τὸν
 θάνατον αὐτοῦ ἔδρα ἰδρῦθη καὶ πολλὰ καὶ οὐκ αἴσια ἐπεφθέγγατο.
 3 ³ τοσοῦτο δ' οὖν τὸ σύμπαν ἀλλήλων διήνεγκαν ὥστε τινὰς καὶ ἐς
 τὸν Αὔγουστον ὑποπεῦσαι ὅτι ἐξεπίτηδες τὸν Τιβέριον, καίπερ εὖ
 εἰδὼς ὅποιός ἦν, διάδοχον ἀπέδειξεν, ἢ αὐτὸς εὐδοξήσῃ.

46 ταῦτα μὲν δὴ οὖν ὕστερον διαθροεῖν ἤρξαντο, τότε δὲ ἀθα-
 νατίσαντες αὐτόν, καὶ θιασώτας οἱ καὶ ἱερὰ ἰερεῖάν τε τὴν Λιβίαν
 2 ² τὴν Ἰουλίαν τε καὶ Αὔγουστον ἤδη καλουμένην ἀπέδειξαν. καὶ οἱ
 μὲν καὶ ῥαβδούχῳ χρῆσθαι ἐν ταῖς ἱεροουργίαις αὐτῇ ἐπέτρεψαν·
 ἐκείνη δὲ δὴ Νομερίῳ τινὶ Ἀττικῷ, βουλευτῇ ἱστρατηγηκότῃ, πέντε
 καὶ εἴκοσι μυριάδας ἐχαρίσατο, ὅτι τὸν Αὔγουστον ἐς τὸν οὐρανόν,
 κατὰ τὰ περὶ τε τοῦ Πρόξλου καὶ περὶ τοῦ Ῥωμύλου λεγόμενα,
 3 ³ ἀνιόντα ἐωρακέναι ὤμοσεν. καὶ αὐτῷ ἐν τε τῇ Ῥώμῃ ἡρώων ψη-
 φισθὲν μὲν ὑπὸ τῆς γερονσίας οἰκοδομηθὲν δὲ ὑπὸ τε τῆς Λιβίας
 καὶ ὑπὸ τοῦ Τιβερίου ἐποιήθη, καὶ ἄλλοθι πολλὰ πόδι, τὰ μὲν
 ἐκόντων δὴ τῶν δῆμων τὰ δὲ καὶ ἀκόντων οἰκοδομουμένων. καὶ
 4 ⁴ οἱ καὶ ἡ ἐν τῇ Νώλῃ οἰκία, ἐν ᾗ μετέλλαξεν, ἐτεμενίσθη. ἐν ᾗ δ'
 οὖν τὸ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἡρώων ἐγίγνετο, εἰκόνα αὐτοῦ χρυσῇ ἐπὶ κλί-

νης ἐς τὸν τοῦ Ἀρείου ναὸν ἔθεσαν, καὶ ἐκείνῃ πάντα ὅσα τῷ ἀγάλματι αὐτοῦ μετὰ τοῦτο χρήσεσθαι ἐμελλον ἐνόμισαν. ταῦτά τε αὐτῷ ἐψηφίσθη, καὶ ὅπως μὴτ' εἰκὼν αὐτοῦ ἐν ἐκφορᾷ τινὸς πομπῇ, καὶ τὰ γενέσια οἱ ὕπατοι ἐξ ἴσου τοῖς ἀρείοις ἀγωνοθετῶσι, τὰ τε ἀγρονστάλια οἱ δῆμαρχοι ὡς καὶ ἱεροπρεπεῖς ὄντες διατιθῶσιν. καὶ οἱ τὰ μὲν ἄλλα ὥσπερ εἰώθει γίγνεσθαι ἐπραξαν⁵ (καὶ γὰρ τῇ ἐοδῆτι τῇ ἐπιρικίῳ ἐν τῇ ἐμποδομίᾳ ἐχρήσαντο), οὐ μέντοι καὶ τοῦ ἄρματος ἐπέβησαν. χωρὶς δὲ τούτων καὶ ἡ Αἰβία ἰδίαν δὴ τινα αὐτῷ πανήγυριν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν τῷ παλατίῳ ἐποίησεν, ἣ καὶ δεῦρο αἰεὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν αἰεὶ αὐτοκρατόρων τελεῖται.

ἐπὶ μὲν οὖν τῷ Ἀγνούστῳ τοσαῦτα, λόγῳ μὲν ὑπὸ τῆς γερον-⁴⁷ σίας ἔργῳ δὲ ὑπὸ τε τοῦ Τιβερίου καὶ ὑπὸ τῆς Αἰβίας, ἐνομίσθη· ἄλλων γὰρ ἄλλα ἔσηγουμένων, ἔδοξε σφίσι βιβλία παρ' αὐτῶν τὸν Τιβερίον λαβόντα ἐκλέξασθαι ὅσα ἐβούλετο. προσέθηκα δὲ τὸ τῆς Αἰβίας ὄνομα, ὅτι καὶ αὐτῇ τῶν πραγμάτων ὡς καὶ ἀταρχοῦσα ἀντεποιεῖτο. κὰν τούτῳ τὸ πλῆθος, τῶν ὀρχηστῶν τινὸς μὴ ἔθε-² λήσαντος ἐπὶ τῷ τεταγμένῳ μισθῷ ἐς τὸ θέατρον ἐν τοῖς ἀγρονσταλίοις ἐσελθεῖν, ἔστασίασεν· καὶ οὐ πρότερον ἐπαύσαντο ταυαττόμενοι πρὶν τοὺς δημόρχους τὴν τε βουλὴν αὐθημερὸν συναγαγεῖν, καὶ δεηθῆναι αὐτῆς ἐπιτρέψαι σφίσι πλεῖόν τι τοῦ νενομισμένου ἀναλῶσαι.

ταῦτα μὲν κατὰ τὸν Ἀγνονστον ἐγένετο, Τιβερίος δὲ ἐπατριδῆς ΝΖ μὲν ἦν καὶ ἐπαιδευτο, φύσει δὲ ἰδιωτάτῃ ἐκέρχρητο. οὔτε γὰρ ὦν ἐπεθύμει προσεποιεῖτό τι, καὶ ὦν ἔλεγεν οὐδὲν ὡς εἰπεῖν ἐβούλετο, ἀλλ' ἐναντιωτάτους τῇ προαιρέσει τοὺς λόγους ποιοῦμενος πᾶν τε ὃ ἐπόθει ἠρνεῖτο καὶ πᾶν ὃ ἐμίσει προετίθεντο· ὠργίζετό τε ἐν οἷς ἥμισυ ἐθυμοῦτο, καὶ ἐπεικῆς ἐν οἷς μάλιστα ἡγανάκτει ἐδόκει εἶναι· ἤλεει τε δῆθεν οὖς σφόδρα ἐκόλαζεν, καὶ ἐχαλέπαιεν οἷς² συνεγίνωσκεν· τὸν τε ἔχθιστον ὡς οἰκειότατον ἔστιν ὅτε ἑώρα, καὶ τῷ φιλιότητι ὡς ἄλλοτριωτάτῳ προσεφέρετο. τὸ τε σύμπαν οὐκ ἤξιον τὸν ἀταρχοῦντα κατάδηλον ὦν φρονεῖ εἶναι· ἔκ τε γὰρ τούτου πολλὰ καὶ μεγάλα πταίσθαι καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου πολλῷ πλείω καὶ μέλλω κατορθοῦσθαι ἔλεγεν. καὶ εἰ μὲν μόνα ταῦτ' ἔχειν ἐδόκει,³ εὐφράλακτος ἂν τοῖς ἐς πείραν αὐτοῦ ἔλθοῦσιν ἦν· πρὸς γὰρ τοι τὸ ἐναντιώτατον πάντα ἂν λαμβάνοντες ἐκ τοῦ ἴσου τό τε μὴ βούλεσθαι δὴ τι αὐτὸν τῷ πᾶν ποθεῖν καὶ τὸ ὀρέγεσθαι τινος τῷ μὴ ἐφέεσθαι ἐνόμιζον· νῦν δὲ ὠργίζετο εἴ τις αὐτοῦ συνεῖς φανερός ἐγένετο, καὶ πολλοὺς οὐδὲν ἄλλο σφίσις ἢ ὅτι συνενόησαν αὐτὸν ἐγκαλέσαι ἔχων ἀπέκτεινεν. ὥστε χαλεπὸν μὲν ἦν μηδεμίαν αὐτοῦ⁴

σύνεσιν ποιῆσθαι (πολλοὶ γὰρ ἅτε πρὸς τὸ λεγόμενον ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ βουλόμενον συναινοῦντές οἱ ἐσφάλλοντο), χαλεπώτερον δὲ συνιέναι· τὴν τε γὰρ ἐπιτήδευσιν αὐτοῦ καταφωρᾶν καὶ τούτου
 5 καὶ ἄχθεσθαι αὐτῇ ὑπωπεύοντο. μόνος οὖν ὡς εἰπεῖν, ὅπερ πονεῖν σπανιώτατόν ἐστι, διεγέμετο ὃς οὐτ' ἠγνόησε τὴν φύσιν αὐτοῦ οὐτ' ἤλεγξεν· οὕτω γὰρ οὐτε πιστεύσαντές οἱ ἠπατήθησαν, οὐτ' ἐνδειξάμενοι νοεῖν ἃ ἔπραττεν ἐμυσήθησαν. πάνν γὰρ πολλὸν ὄχλον παρείχεν,
 6 εἴτε τις ἐναντιοῖτο οἷς ἔλεγεν εἴτε καὶ συναίροιτο· τὸ μὲν γὰρ ἀληθῶς γενέσθαι τὸ δὲ δοκεῖν βούλεσθαι ἐθέλων, πάντως τέ τινες πρὸς ἐκάτερον ἐναντιουμένους εἶχε, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς μὲν τῆς ἀληθείας τοὺς δὲ τῆς δοκίσεως ἕνεκα ἤχθαιρεν.

2 τοιοῦτος οὖν δὴ τις ὢν ἐς τε τὰ στρατόπεδα καὶ ἐς τὰ ἔθνη πάντα ὡς αὐτοκράτωρ εὐθὺς ἀπὸ τῆς Νώλης ἐπέστειλε, μὴ λέγων αὐτοκράτωρ εἶναι· ψηφισθὲν γὰρ αὐτῷ καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ὀνομάτων οὐκ ἐδέξατο, καὶ τὸν κληρὸν τοῦ Αὐγούστου λαβὼν τὴν ἐπίκλησιν
 2 αὐτοῦ ταύτην οὐκ ἔθετο. τοὺς τε σωματοφύλακας ἀμφ' αὐτὸν ἥδη ἔχων ἐδεῖτο δὴ τῆς γερονσίας συνάρασθαι οἱ ὥστε μηδὲν βίαιον ἐν τῇ τοῦ σώματος αὐτοῦ ταφῇ παθεῖν· ἐδεδίει γὰρ δῆθεν μὴ τινες αὐτὸ ἀρπάσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὥσπερ τὸ τοῦ Καίσαρος, καύσωσιν.
 3 καὶ ἐπειδὴ γε κομψενσάμενός τις ἐπὶ τούτῳ φρουρὰν αὐτῷ ὡς οὐκ ἔχοντι δοθῆναι ἐσηγήσατο, τὸν τε χλευασμὸν αὐτοῦ συνῆκε, καὶ ἔφη· ὅτι καὶ οἱ στρατιῶται οὐκ ἐμοὶ ἀλλὰ δημόσιοι εἰσίν. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐπρασσε, καὶ τὰ τῆς ἀρχῆς ἔργα πάντα διοικῶν
 4 ἠρεῖτο μηδὲν αὐτῆς δεῖσθαι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον καὶ πᾶσαν αὐτὴν διὰ τε τὴν ἡλικίαν (ἔξ γὰρ καὶ πεντήκοντα ἔτη ἐγεγόνει) καὶ δι' ἀμβλυωπίαν (πλείστον γὰρ τοῦ σκότους βλέπων ἐλάχιστα τῆς ἡμέρας ἑώρα) ἐξίστασθαι ἔλεγεν· ἔπειτα δὲ κοινωνοὺς τέ τινες καὶ συνάρχοντας, οὗτοι γε καὶ πάντων καθάπαξ ὥσπερ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, ἀλλ' ἐς τρία μέρη νέμων αὐτήν, ἥτει, καὶ τὸ μὲν αὐτὸς ἔχειν ἤξιον,
 5 τῶν δὲ ἑτέρων ἄλλοις παρεχώρει. ἦν δὲ ταῦτα ἐν μὲν ἡ τε Ρώμη καὶ ἡ ἄλλη Ἰταλία, ἕτερον δὲ τὰ στρατόπεδα καὶ ἕτερον οἱ λοιποὶ ὑπήκοοι. ὡς οὖν πολλὸς ἐνέκειτο, οἱ μὲν ἄλλοι καὶ ὡς ἀντέλεγον δῆθεν καὶ ἐδέοντο αὐτοῦ πάντων ἄρχειν, Ἀσίνιος δὲ δὴ Γάλλος παρρησία ἀεὶ ποτε πατρῷα καὶ ὑπὲρ τὸ συμφέρον αὐτῷ χρώμενος
 6 “ἐλοῦ” ἔφη “ἦν ἂν ἐθελήσης μοῖραν.” καὶ Τιβέριος “καὶ πῶς οἶόν τέ ἐστιν” εἶπε “τὸν αὐτὸν καὶ νέμειν τι καὶ αἰρεῖσθαι;” συνεῖς οὖν ὁ Γάλλος ἐν ᾧ κακοῦ ἐγεγόνει, τῷ μὲν λόγῳ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὑπολαβὼν ὅτι οὐχ ὡς καὶ τὸ τρίτον ἔξοτός σου, ἀλλ' ὡς ἀδύνατον

ὃν τὴν ἀρχὴν διαιρεθῆναι, τοῦτό σοι προέτεινα, οὐ μέντοι καὶ τῷ 7
 ἔργῳ ἐτιθάσεν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ δεινὰ προπαθὼν μετὰ ταῦτα
 ἀπεσφάγη. καὶ γὰρ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τὴν προτέραν ἐγεγα-
 μῆκει, τὸν τε Δροῦσον ὡς υἱὸν προσεποιεῖτο, ὅθεν περ καὶ πρότερον
 διὰ μίσους αὐτῷ ἦν.

ὁ δ' οὖν Τιβέριος ταῦτα τότε ποιεῖ τὸ μὲν πλεῖστον ὅτι οὕτω 3
 τε ἐπεφύκει καὶ οὕτω προήρητο, ἤδη δὲ καὶ ὅτι τὰ τε στρατεύματα,
 καὶ τὰ Παννονικὰ καὶ τὰ Γερμανικὰ, ὑπετόπει, καὶ τὸν Γερμανικὸν
 τῆς τε Γερμανίας ἄρχοντα καὶ φιλούμενον ὑπ' αὐτῶν ἐδεδίει. τοὺς 2
 μὲν γὰρ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ὄντας τοῖς ὄρκοις τοῖς ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου
 καταδειχθεῖσι προκατέλαβεν· ἐς δ' ἐκείνους ὑποπτεῶν ἐπ' ἀμφοτέρα
 ἀνείχεν, ὅπως, ἂν τι νεωτερίσαντες ἐπικρατήσωσιν, ὥς καὶ ἰδιω-
 τεῶν σωθῇ. καὶ πολλάκις γε διὰ τοῦτο καὶ ἀρρωστειν ὑπεκρίνετο
 καὶ οἴκοι κατέμενεν, ἵνα μὴ ἀναγκασθῇ ἀποκεκριμένον τι εἰπεῖν ἢ
 προῦξαι. ἤδη μὲν γὰρ ἤκουσα ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Λιβία ἄκοντος τοῦ 3
 Αὐγούστου τὴν ἀρχὴν αὐτῷ περιπεποιηκέναι ἐλέγετο, ἐπλάττειν,
 ὅπως μὴ παρ' ἐκείνης (καὶ γὰρ πάννυ αὐτῇ ἤχθετο) ἀλλὰ παρὰ τῆς
 βουλῆς ἀναγκαστός, ὥς καὶ κατ' ἀρετὴν σφῶν προήκων, δόξειεν
 αὐτὴν εἰληφέναι· καὶ προσέτι καὶ ἐκείνο, ὅτι τοὺς ἀνθρώπους ὁρῶν 4
 ἄλλοτρίως ἑαυτῷ ἔχοντας διέμελλε καὶ δῆγεν, ὅπως μὴ φθάσαντές
 τινες νεοχυώσωσιν ἐλπίδι τοῦ καὶ ἐθελούσιον τὴν ἀρχὴν ἀφήσειν
 αὐτόν, μέχρως οὗ ἐγκρατὴς αὐτῆς διὰ πάντων ἐγένετο. οὐ μέντοι 5
 καὶ ταῦθ' οὕτως αἷτια τῆς διαγωγῆς ταύτης γράφω, ὥς τὴν τε
 ἐπιτήδευσιν τῆς γνώμης αὐτοῦ δεῖξαι καὶ τὴν ταραχὴν τῶν στρα-
 τιωτῶν. τὸν μὲν γὰρ Ἀγρίππαν παραχοῆμα ἀπὸ τῆς Νώλης πέμ-
 ψας τινὰ ἀπέκτεινεν· καὶ ἔλεγε μὲν μὴ ἐκ τῆς αὐτοῦ προστάξεως
 τοῦτο γεγονέναι, ἐπηπείλει τε τῷ δράσαντι, οὐ μὲν καὶ τιμωρίαν 6
 τινὰ αὐτοῦ ἐποίησατο, ἀλλ' εἶα τοὺς ἀνθρώπους λογοποιεῖν, τοὺς
 μὲν ὅτι ὁ Αὐγούστος αὐτὸν ὑπὸ τὴν τελευτὴν ἀπεχρήσατο, τοὺς
 δ' ὅτι ὁ ἐκατόνταρχος ὁ τὴν φρουρὰν αὐτοῦ ἔχων καινοτομοῦντά
 τι ἀπέσφαξεν αὐτογνῶμονήσας, ἄλλους ὡς ἡ Λιβία, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖ-
 νος, ἀποθανεῖν αὐτὸν ἐκέλευσεν.

τοῦτον μὲν οὖν αὐτίκα ὑπεξείλετο, τὸν δὲ δὴ Γερμανικὸν δει- 4
 νῶς ἐφοβεῖτο. ἐθορύβησαν μὲν γὰρ καὶ οἱ ἐν τῇ Παννονίᾳ στρα-
 τιῶται, ἐπειδὴ τάχιστα τῆς τοῦ Αὐγούστου μεταλλαγῆς ἤσθοντο·
 καὶ συνελθόντες ἐς ἓν τεῖχος, καὶ ἐκεῖνο κρατυνόμενοι, πολλὰ καὶ
 στασιαστικά ἔπραξαν. τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸν ἄρχοντά σφῶν 2
 Ἰούριον Βλαῖσον ἀποκτεῖναι ἐπεχείρησαν, τοὺς τε δούλους αὐτοῦ

3 2 1 τε] τότε
 λόμενος?

4 3 τὴν] αὐτὴν τὴν*

5 3 στρατιωτῶν βου-

συλλαβόντες ἐβασύνησαν. τό τε σύμπαν οὐδ' ὑπὲρ ἐκκαίδεκα ἔτη
 στρατεύεσθαι ἤθελον, καὶ δραχμὴν ἡμερησίαν φέρειν τὰ τε ἄλλα
 εὐθὺς αὐτοῦ ἐν τῇ στρατοπέδῳ λαμβάνειν ἤξιον, ἀπειλοῦντες, ἂν
 μὴ τύχῃσιν αὐτῶν, τό τε ἔθνος ἀποστήσειν καὶ ἐπὶ τὴν Ῥώμην
 3 ἐλάσειν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τότε τε μόλις ποτὲ ὑπὸ τοῦ Βλαύ-
 σου πεισθέντες πρέσβεις πρὸς τὸν Τιβέριον ὑπὲρ αὐτῶν ἐπεμψαν.
 ἐν γὰρ τῇ μεταβολῇ τῆς ἀρχῆς πάνθ' ὅσα ἐπεθύμουν, ἢ αὐτὸν
 ἐκφοβήσαντες ἢ καὶ ἄλλῳ τινὶ τὸ κράτος δόντες, καταπαύσειν ἤλ-
 4 πιζον· καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ Ἀρούσου σὺν τοῖς δορυφόροις ἐπελθόντος
 σφίσιν ἐταράχθησαν μὲν, ἐπειδὴ μηδὲν αὐτοῖς βέβαιον ἐλέγετο, καὶ
 τῶν τε συνόντων αὐτῷ κατέτρωσάν τινας καὶ αὐτὸν τῆς νυκτὸς
 περιεφροῦρησαν, μὴ διαφύγῃ, τῆς δὲ δὴ σελήνης ἐκλιπούσης ἐνδυ-
 μηθέντες ἀπημβλύνθησαν, ὥστε κακὸν μὲν μηδὲν ἔτ' αὐτοὺς ποιῆσαι,
 5 πρέσβεις δ' αὖτις πρὸς τὸν Τιβέριον ἀποστεῖλαι. καὶ τούτῳ χει-
 μῶνος μεγάλου γενομένου, καὶ δι' αὐτὸν ἐς τὰ οἰκεία ἐκάστων τείχῃ
 ἀναχωρησάντων, οἱ τε θρασύτατοι ὑπὸ τε τοῦ Ἀρούσου καὶ ἐν
 αὐτῇ γε τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, μεταπεμφθέντες ὥς καὶ ἐπ' ἄλλο τι, καὶ
 ὑπὸ τῶν συνακολουθησάντων αὐτῷ ἄλλοι καὶ ἄλλον τρόπον ἐφθά-
 ρησαν, καὶ οἱ λοιποὶ κατέστησαν, ὥστε καὶ πρὸς τιμωρίαν τινὰς
 ὥς καὶ αἰτίους τῆς στάσεως γεγονότας ἐκδοῦναι.
 5 καὶ οὗτοι μὲν οὕτως ἡσέχασαν, οἱ δ' ἐν τῇ Γερμανίᾳ, καὶ
 πολλοὶ διὰ τὸν πόλεμον ἡθροισμένοι καὶ τὸν Γερμανικὸν καὶ Καί-
 σαρα καὶ πολὺ τοῦ Τιβερίου κρείττω ὁρῶντες ὄντα, οὐδὲν ἐμετρία-
 ζον, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ προτεινόμενοι τὸν τε Τιβέριον ἐκακηγόρησαν
 2 καὶ τὸν Γερμανικὸν αὐτοκράτορα ἐπεκάλεσαν. ἐπειδὴ τε ἐκεῖνος
 πολλὰ εἰπὼν καὶ μὴ δυνηθεὶς αὐτοὺς καταστῆσαι, τέλος τὸ ξίφος
 ὥς καὶ ἑαυτὸν καταχρησόμενος ἐσπάσατο, ἐπεβόησάν οἱ ἀιάζοντες,
 καὶ τις αὐτῶν τὸ ἑαυτοῦ ξίφος ἀνατείνας "τοῦτο" ἔφη "λάβε· τοῦτο
 3 γὰρ ὀξύτερον ἐστίν." ὁ οὖν Γερμανικὸς ἰδὼν ὅποι τὸ πρᾶγμα προ-
 ἐληλύθει, ἀποκτεῖναι μὲν ἑαυτὸν οὐκ ἐτόλμησε διὰ τε τὰλλα καὶ
 ὅτι στασιάζειν αὐτοὺς οὐδὲν ἥτιον ἤλπισε, γράμματα δὲ δὴ τινα
 ὥς καὶ παρὰ τοῦ Τιβερίου πεμφθέντα συνθείς, τὴν τε δωρεὰν τὴν
 ὑπὸ τοῦ Ἀγνούστου καταλειφθεῖσάν σφισι διπλὴν ὥς καὶ παρ'
 4 ἐκείνου διέδωκε, καὶ τοὺς ἕξω τῆς ἡλικίας ἀγῆκεν· καὶ γὰρ ἐκ τοῦ
 ἀστικοῦ ὄχλου, οὗς ὁ Ἀγνούστος μετὰ τὴν τοῦ Θάρου συμφορὰν
 προσκατέλεξεν, οἱ πλείους αὐτῶν ἦσαν. τότε μὲν οὖν οὕτω στα-
 σιάζοντες ἐπαύσαντο· ὕστερον δὲ πρεσβευτῶν παρὰ τοῦ Τιβερίου
 βουλευτῶν ἐλθόντων, οἷς ἐκεῖνος ἐν ἀπορρηγῇ μόνῃ εἶπεν ὅσα τὸν

Γερμανικὸν μαθεῖν ἠθέλησεν (εὖ τε γὰρ ἠπίστατο πάντως σφᾶς 5
 ἐροῦντάς οἱ πάντα τὰ ἑαυτοῦ διανοήματα, καὶ οὐκ ἠβουλήθη παρὰ
 ταῦτα οὐδέν, ὥς καὶ μόνον ὄντα, οὔτε ἐκείνους οὔτε τὸν Γερμανικὸν
 πολυπραγμονῆσαι), τούτων οὖν ἀφικομένων οἱ στρατιῶται τό τε
 τοῦ Γερμανικοῦ στρατήγημα μαθόντες, καὶ τοὺς βουλευτάς ὥς καὶ
 ἐπὶ τῇ τῶν πεπραγμένων ὑπ' αὐτοῦ καταλύσει παρόντας ὑποπεύ-
 σαντες, ἐθορύβησαν αὐθις, καὶ τῶν τε πρέσβειων ὀλίγου τινὸς 6
 ἀπέσφαζαν καὶ ἐνέκειντο, τὴν τε γυναῖκα αὐτοῦ Ἀγριππῖναν, τοῦ
 τε Ἀγριππον καὶ τῆς Ιουλίας τῆς τοῦ Αὐγούστου θυγατέρα οὖσαν,
 καὶ τὸν νιόν, ὃν Γάιον Καλιγόλαν, ὅτι ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸ πλεῖ-
 στον τραφεῖς τοῖς στρατιωτικοῖς ὑποδήμασιν ἀντὶ τῶν ἀστικῶν
 ἐχρῆτο, προσωνόμαζον, ὑπεκπεμφθέντας ποι ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ
 συνέλαβον. καὶ τὴν μὲν Ἀγριππῖναν ἐγκύμονα οὖσαν ἀφῆκαν αὐτῇ 7
 δευθέντι, τὸν δὲ δὴ Γάιον κατέσχον. χρόνῳ δ' οὖν ποτὲ καὶ τότε,
 ὥς οὐδὲν ἐπέβαινον, ἡσύχασαν, καὶ ἐς τοσαύτην γε μεταβολὴν ἤλθον
 ὥστε καὶ αὐτοὶ τοὺς θρασυτάτους σφῶν αὐτοκέλευστοι συλλαβεῖν
 καὶ τοὺς μὲν ἰδίᾳ ἀποτεῖναι, τοὺς δὲ καὶ ἐς τὸ μέσον ἀγαγόντες
 ἔπειτα πρὸς τὸ τῶν πλειόνων βούλημα τοὺς μὲν ἀποσφάζει τοὺς
 δ' ἀπολῦσαι. φοβηθεὶς δ' οὖν καὶ ὥς ὁ Γερμανικὸς μὴ καὶ αὐθις 6
 στασιάζουσιν, ἐς τὴν πολεμίαν ἐνέβαλε, καὶ ἐν αὐτῇ ἀσχολίαν τε ἅμα
 αὐτοῖς καὶ τροφὴν ἀφθονον ἐκ τῶν ἀλλοτριῶν παρέχων ἐνεχρόνισεν.

καὶ ὁ μὲν δυνηθεὶς ἂν τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν λαβεῖν (ἡ γὰρ 2
 εὐνοία πάντων ἀπλῶς τῶν τε Ῥωμαίων καὶ τῶν ὑπηκόων σφῶν ἐς
 αὐτὸν ἐποίει) οὐκ ἠθέλησεν. Τιβέριος δὲ ἐπῆρσε μὲν αὐτὸν ἐπὶ
 τούτῳ, καὶ πολλὰ καὶ κεχαρισμένα καὶ ἐκείνῳ καὶ τῇ Ἀγριππίνῃ
 ἐπέστειλεν, οὐ μέντοι καὶ ἥσθη οἷς ἐπραξεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείον
 αὐτὸν ὥς καὶ τὰ στρατεύματα ἀνηροτημένον ἔδεισεν. οὐ γὰρ που 3
 καὶ φρονεῖν οὕτως ὥς ἐδόκει, ἐξ ὧν ἑαυτῷ συνήδει ἄλλα μὲν λέ-
 γοντι ἄλλα δὲ ποιοῦντι, ὑπελάμβανεν, ὥσθ' ὑπετόπει μὲν καὶ ἐκείνον,
 ὑπετόπει δὲ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ἦν γὰρ ἀντίπαλον τὸ φρόνημα
 τῷ τοῦ γένους ὄγκῳ ἔχουσα. οὐ μὴν καὶ προσεποιεῖτο ἄχθεσθαι 4
 σφισιν, ἀλλὰ καὶ ἐπαίνους ἐν τῇ βουλῇ τοῦ Γερμανικοῦ πολλοὺς
 ἐποίησατο, καὶ θυσίας ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ, ὥσπερ καὶ
 ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ Δρούσου, γενέσθαι ἐσηγήσατο. τοῖς τε στρατιώ-
 ταις τοῖς ἐν τῇ Παννονίᾳ τὰ αὐτὰ τοῖς ὑπ' ἐκείνου δοθεῖσιν ἐδω-
 ρήσατο. ἐς μέντοι τὸ ἔπειτα οὐ πρότερον τοὺς ἔξω τῆς Ἰταλίας 5
 στρατευομένους ἀπέλεγε πρὶν τὰ εἰκοσιν ἔτη στρατεύσασθαι.

ὥς δ' οὖν οὐδὲν ἔτι νεώτερον ἡγγέλλετο, ἀλλ' ἀσφαλῶς πάντα 7

τὰ τῶν Ῥωμαίων ἐς τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῦ συνεφρόνησε, τὴν τε ἀρχὴν οὐδὲν ἔτι εἰρωνευόμενος ὑπεδέξατο, καὶ ἐν τοιαύτῃ αὐτὴν τρόπῳ,
² ἐφ' ὅσον ὁ Γερμανικὸς ἔζη, διήγαγεν. αὐτὸς μὲν καθ' ἑαυτὸν ἢ
 τι ἢ οὐδὲν ἔπραττε, πάντα δὲ δὴ καὶ τὰ σμικρότατα ἐς τε τὴν
 γερονσίαν ἐσέφερε καὶ ἐκείνῃ ἐκοίνον. ἐπεποίητο μὲν γὰρ βῆμα ἐν
 τῇ ἀγορᾷ, ἐφ' οὗ προκαθίζων ἐχρημάτιζε, καὶ συμβούλους αἰεὶ κατὰ
 τὸν Αὐγουστον παρελάμβανεν, οὐ μέντοι καὶ διώκει λόγον τι ἄξιον
³ ὁ μὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπεκοίνον. καὶ ἐς γε τὸ μέσον τὴν ἑαυτοῦ
 γνώμην τιθεῖς οὐχ ὅπως ἀντειπεῖν αὐτῇ παντὶ τῷ παρορησίᾳ ἔνεμεν,
 ἀλλὰ καὶ τὰναντία οἱ ἔστιν ὅτε ψηφισομένων τινῶν ἔφερεν. καὶ
 γὰρ αὐτὸς ψῆφον πολλάκις ἐδίδον. ὁ μὲν γὰρ Δροῦσος ἐξ ἴσου
 τοῖς ἄλλοις τοτὲ μὲν πρῶτος τοτὲ δὲ μετ' ἐτέρους τοῦτ' ἐποίει.
⁴ ἐκεῖνος δὲ ἔστι μὲν ὅτε ἐσιώπα, ἔστι δ' ὅτε καὶ πρῶτος ἢ καὶ μετ'
 ἄλλους τινὰς ἢ καὶ τελευταῖος τὰ μὲν ἀντικρυς ἀπεφάνετο, τὰ δὲ
 δὴ πλείω, ἵνα μὴ δοκῇ τὴν παρορησίαν αὐτῶν ἀφαιρεῖσθαι, ἔλεγεν
⁵ ὅτι εἰ γνώμην ἐποιούμην, τὰ καὶ τὰ ἂν ἀπεδείξάμην. καὶ ἦν μὲν
 καὶ τοῦτο τὴν ἴσῃν τῷ ἐτέρῳ ἰσχὴν ἔχον, οὐ μέντοι καὶ ἐκωλύοντο
 οἱ λοιποὶ ὑπ' αὐτοῦ τὰ δοκοῦντά σφισι λέγειν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις
 ὁ μὲν τὸ ἐγίνωσκεν, οἱ δὲ μετ' αὐτὸν ἑτερόν τι ἀνθηροῦντο, καὶ
 ἔστιν ὅτε καὶ ἐπεκράτουν· καὶ οὐδενὶ μὲντοι παρὰ τοῦτο ὀργὴν
⁶ εἶχεν. ἐδίδαξε μὲν οὖν ὥσπερ εἶπον, ἐπεφοῖτα δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τῶν
 ἀρχόντων δικαστήρια, καὶ παρακαλούμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ ἀπαρά-
 κλητος, καὶ ἐκείνους μὲν ἐν τῇ ἑαυτῶν χώρᾳ καθῆσθαι εἶα, αὐτὸς
 δὲ ἐπὶ τοῦ βάθρου τοῦ κατάντικρύς σφων κείμενον καθίζων ἔλεγεν
 ὅσα ἐδόκει αὐτῷ ὥς πρύεδρος.
⁸ καὶ τὰλλα δὲ πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον ἐποίει.
 οὔτε γὰρ δεσπότην ἑαυτὸν τοῖς ἐλευθέροις οὔτε αὐτοκράτορα πλὴν
 τοῖς στρατιώταις καλεῖν ἐφίει, τό τε τοῦ πατρὸς τῆς πατρίδος
 πρόσρημα παντελῶς διεώσατο, καὶ τὸ τοῦ Αὐγούστου οὐκ ἐπέθετο
 μὲν (οὐδὲ γὰρ ψηφισθῆναί ποτε εἶασε), λεγόμενον δ' ἀκούων καὶ
² γραφόμενον ἀναγινώσκων ἔφερεν· καὶ ὁσάκις γε βασιλεῦσὶ τισιν ἐπέ-
 στελλε, καὶ ἐκεῖνο προσενέγραφεν. τὸ δ' ὅλον Καῖσαρ, ἔστι δ' ὅτε
 καὶ Γερμανικὸς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ πραχθέντων, πρόκριτός
 τε τῆς γερονσίας κατὰ τὸ ἀρχαῖον καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ ὠνομάζετο, καὶ
 πολλάκις γε ἔλεγεν ὅτι δεσπότης μὲν τῶν δούλων, αὐτοκράτωρ δὲ
³ τῶν στρατιωτῶν, τῶν δὲ δὴ λοιπῶν πρόκριτος εἰμί. εὐχετό τε,
 ὁσάκις τοιοῦτό τι παραπέσοι, τοσοῦτον καὶ ζῆσαι καὶ ἄρξαι χρόνον
 ὅσον ἂν τῷ δημοσίῳ συμφέρῃ. καὶ οὕτω γε διὰ πάντων ὁμοίως

δημοτικὸς ἦν ὥστε οὐτε ἐν τοῖς γενεθλίοις αὐτοῦ γίνεσθαι τι παρὰ τὸ καθεστῆκός ἐπέτρεπεν, οὐτε ὁμνῦναι τοῖς ἀνθρώποις τὴν αὐτοῦ τύχην συνεχώρει, οὐτ', εἰ καὶ ὁμόσας τις αὐτὴν αἰτίαν ὥς καὶ ἐπιωρκηκὼς ἔλαβεν, ἐπέξῃει. συνελόντι τε εἰπεῖν, οὐδ' ὅπερ ἐπὶ τε τῷ Ἀγούστῳ⁴ δεῦρο αἰὲν ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μετ' ἐκείνων ἄρξασιν, ὧν γε καὶ λόγον τινὰ ποιούμεθα, ἐπὶ τε τοῖς τὸ κράτος αἰὲν ἔχουσιν ἐξ ἀνάγκης γίγνεται, τὰ τε πραχθέντα ὑπ' αὐτῶν καὶ τὰ πραχθισόμενα ὑπὸ τῶν αἰὲν ζώντων ὅρκοις τισὶ βεβαιουῖσθαι, οὐδὲ τοῦτο τὰ γε πρῶτα ἐφ' ἑαυτῷ περιεῖδε γινόμενον. καίτοι ἐπὶ ταῖς τοῦ⁵ Ἀγούστου πράξεσι τοὺς τε ἄλλους πάντας ὥρκον καὶ αὐτὸς ἄμυνεν. καὶ ὅπως γε ἐκδηλότερον αὐτὸ ποιήσῃ, παρεῖς ἂν τὴν νομηνίαν καὶ μήτε ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσελθὼν μήθ' ὅλως ἐν τῇ πόλει τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ὀφθεῖς, ἀλλ' ἐν προαστείῳ τινὶ διατροίῃσας, ἐσῃει τε μετὰ ταῦτα καὶ κατὰ μόνας ἐπιστοῦτο. τούτου τε οὖν ἕνεκα ἔξω⁶ που ταῖς νομηνίαις διῆγε, καὶ ἵνα μηδένα τῶν ἀνθρώπων ἄσχολον, περὶ τε τὰς νέας ἀρχὰς καὶ περὶ τὴν ἐορτὴν ἔχοντα, ποιῇ, ἥ καὶ ἀργύριον παρ' αὐτῶν λαμβάνῃ. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν Ἀγούστον ἐπὶ τούτῳ ἐπῆρει διὰ τὸ πολλὴν μὲν δυσχέρειαν ἐν αὐτῷ πολλὴν δὲ καὶ ἀνάλωσιν ἐκ τῆς ἀντιδόσεως γίνεσθαι.

ταῦτά τε οὖν δημοτικῶς διψῶκει, καὶ ὅτι οὐτε τεμένισμα αὐτῷ⁹ οὐχ ὅπως αὐθαίρετον ἀλλ' οὐδ' ἄλλως τότε γε ἐτεμενίσθη, οὐτε εἰκόνα ἐξῆν αὐτοῦ οὐδενὶ στήσαι. ἄντικρυς γὰρ παραχρῆμα ἀπηγόρευσε μήτε πόλει μήτ' ἰδιώτῃ τοῦτο ποιεῖν. προσέθηκε μὲν γὰρ² τῇ ἀπορροήσει ὅτι ἂν μὴ ἐγὼ ἐπιτρέψω, προσεπέειπε δὲ ὅτι οὐκ ἐπιτρέψω. ἐπεὶ τό γε ὑβρίσθαι πρὸς τινος καὶ τὸ ἡσεβῆσθαι (ἀσέβειάν τε γὰρ ἤδη καὶ τὸ τοιοῦτον ὠνόμαζον, καὶ δίκας ἐπ' αὐτῷ πολλὰς ἐσῆγον) ἥκιστα προσεποιεῖτο, οὐδ' ἔστιν ἦν τινα τοιαύτην ἐφ' ἑαυτῷ γραφὴν προσεδέξατο, καίπερ τὸν Ἀγούστον καὶ ἐν τούτῳ σεμνύνων. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον οὐδένα οὐδὲ τῶν ἐπ' ἐκείνῳ τινὰ³ αἰτίαν λαβόντων ἐκόλασεν, ἀλλὰ καὶ ἐγκληθέντας τινὰς ὥς καὶ ἐπιωρκηκὸς τὴν τύχην αὐτοῦ ἀπέλυσεν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ πάνν πολλοὺς ἐθανάτωσεν.

καὶ ἐν τε τούτῳ τὸν Ἀγούστον ἠγάλλε, καὶ ὅτι τὰ τε οἰκοδο-¹⁰ μήματα, ἃ προκατεβάλετο μὲν οὐκ ἔξετέλεσε δέ, ἐκποιῶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπέγραφε σφίσι, τὰ τε ἀγάλματα καὶ τὰ ἡρώα αὐτοῦ, καὶ ὅσα οἱ δῆμοι καὶ ὅσα οἱ ἰδιῶται ἐποίουν, τὰ μὲν αὐτὸς καθιέρων, τὰ δὲ τῶν ποντιφίκων τινὶ πρόσέτασεν. τοῦτο δὲ τὸ κατὰ τὰς² ἐπιγραφὰς οὐκ ἐπ' ἐκείνοις μόνοις τοῖς τοῦ Ἀγούστου ἔργοις, ἀλλ'

9 2 3 πρὸς τινος καὶ τὸ ἡσεβ. πρὸς τινος*

- ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως τοῖς ἐπισκευῇς τινὸς δεηθεῖσιν ἐποίησεν· πάντα γὰρ τὰ πεπονηκότα ἀνακτησάμενος (αὐτὸς γὰρ οὐδὲν τὸ παρὰ πᾶν ἐκ καινῆς, πλὴν τοῦ ἀγνοοῦστέου, κατεσκευάσατο) οὐδὲν αὐτῶν ἰδιώσατο, ἀλλὰ τὰ τῶν πρώτων οἰκοδομησάντων αὐτὰ ὀνόματα
- 3 πᾶσι σφισιν ἀπέδωκεν. ἐλάχιστα γὰρ ἐς αὐτὸν δαπανῶν πλείστα ἐς τὸ κοινὸν ἀνήλiske, πάντα μὲν ὡς εἰπεῖν τὰ δημόσια ἔργα τὰ μὲν ἀνοικοδομῶν τὰ δὲ ἐπικοσμῶν, πολλὰ δὲ καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις ἐπαρκῶν. τῶν τε βουλευτῶν σιγχοὺς πενομένους καὶ μηκέτι
- 4 μηδὲ βουλευεῖν διὰ τοῦτ' ἐθέλοντας ἐπλούτισεν. οὐ μέντοι καὶ ἀκρίτως αὐτὸ ἐποίει, ἀλλὰ καὶ διέγραφε τοὺς μὲν ὑπ' ἀστελείας τοὺς δὲ καὶ ὑπὸ πτωχείας, ὅσοι μηδὲνα αὐτῆς λογισμὸν εἰκότα ἀποδοῦναι ἐδύναντο. πᾶν τε ὃ ἐδωρεῖτό τισιν, εὐθὺς καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἤριθμεῖτο· ἐπειδὴ γὰρ ἐπὶ τοῦ Ἀγνούστου μεγάλα ἐκ τῶν τοιούτων οἱ δοτῆρες αὐτῶν ἀπετέμνοντο, δεινῶς ἐφελάττετο
- 5 μὴ καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ τοῦτο γένησθαι. καὶ ταῦτα μέντοι πάντα ἐκ τῶν νεομισμένων προσόδων ἐδαπάνα· οὔτε γὰρ ἀπέκτεινε χρημάτων ἕνεκα οὐδένα, οὔτε οὐσίαν τινὸς τότε γε ἐδήμευσεν, ἀλλ' οὐδ' ἔξ ἐπηρείας τι ἡγορηολόγησεν. Αἰμιλίω γοῦν Ῥήκτῳ χρήματά ποτε αὐτῷ πλείω παρὰ τὸ τεταγμένον ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἧς ἤρχε πέμψαντι ἀντεπέστειλεν ὅτι κείρεσθαι μὲν τὰ πρόβατα, ἀλλ' οὐκ ἀποξύνεσθαι βούλομαι.
- 11 καὶ μέντοι καὶ εὐπρόσδοτος καὶ εὐπροσήγορος ἰσχυρῶς ἦν. τοὺς γοῦν βουλευτὰς ἀθρόους ἀσπάζεσθαι αὐτὸν ἐκέλευσεν, ἵνα μὴ ὥστί-
2 ζῶνται. τό τε σύμπαν τῶσαύτην ἐπιείκειαν ἤσκει ὥστε, ἐπειδὴ ποτε οἱ Ῥοδίων ἄρχοντες ἐπιστελλαντές τι αὐτῷ οὐχ ὑπέγραψαν τῇ ἐπιστολῇ τοῦτο δὴ τὸ νομιζόμενον, εὐχὰς αὐτῷ ποιοῦμενοι, μετεπέμψατο μὲν σφας σπονδῇ ὡς καὶ κακόν τι δράσων, ἐλθόντας δὲ οὐδὲν
3 δεινὸν εἰργάσατο, ἀλλ' ὑπογράψαντας τὸ ἐνδέον ἀπέπεμψε. τοὺς τε αἰὲ ἄρχοντας ὡς ἐν δημοκρατίᾳ εἶμα, καὶ τοῖς ὑπάτοις καὶ ὑπανίστατο· ὁπότε τε αὐτοὺς δειπνίζοι, τοῦτο μὲν ἐσιόντας σφᾶς πρὸς τὰς θύρας ἐξεδέχετο, τοῦτο δὲ καὶ ἀπιόντας προέπεμπε. εἴ
4 τέ ποτε ἐπὶ τοῦ δίφρου κομίζοιτο, οὐδένα οἱ παρακολουθεῖν οὐχ ὅπως βουλευτὴν ἀλλ' οὐδ' ἱππέα τῶν πρώτων εἶα. ἐν τε ταῖς πυνγύρεσι, καὶ εἰ δὴ τι καὶ ἄλλο τοιοντότροπον ἀσχολίαν τοῖς πολλοῖς παρέξεν ἔμελλεν, ἐλθὼν ἂν ἀφ' ἐσπέρας πρὸς τινα τῶν καισαρείων τῶν πρὸς τοῖς χωρίοις ἐκείνοις ἐς ἃ συμφοιτῆσαι ἔδει οἰκούντων, ἐνταῦθα τὰς νύκτας ἐνηγλίζετο, ὅπως ἔξ ἐτοιμοτάτου καὶ ἀπονω-
5 τάτου τοῖς ἀνθρώποις ἐντυγχάνειν αὐτῷ γένοιτο. καὶ τοὺς γε τῶν ἱππῶν ἀγῶνας ἔξ οἰκίας καὶ αὐτὸς τῶν ἀπελευθέρων τινὸς πολλάκις ἑώρα. συνεχέστατα γὰρ ἐπὶ τὰς θείας ἀπήντα τῆς τε τιμῆς τῶν

ἐπιτελούντων αὐτὰς ἕνεκα καὶ τῆς τοῦ πλήθους εὐκοσμίας, τοῦ τε
 συνορτάζειν σφίσι δοκεῖν. οὐ γὰρ οὔτε ἐσπούδασέ ποτε τὸ παρά-
 παν τῶν τοιούτων οὐδέν, οὔτε δόξαν τινὰ ὥς καὶ συσπεύδων τινὶ
 ἔσχειν. οὕτω τε ἐς πάντα ἴσος καὶ ὁμοιος ἦν ὥστ' ὀρχηστὴν τινα 6
 τοῦ δήμιον ἐλευθερωθῆναι ποτε βουλευθέντος μὴ πρότερον συνεπαί-
 νέσαι πρὶν τὸν δεσπότην αὐτοῦ καὶ πεισθῆναι καὶ τὴν τιμὴν λαβεῖν.
 τοῖς τε ἐταίροις ὥς καὶ ἐν ἰδιωτείᾳ συνῆν· καὶ γὰρ δικαζομένοις 7
 σφίσι συνηγωνίζετο καὶ θύουσι συνεώρταζε, ροσοῦντάς τε ἐπεσκέπ-
 τετο μηδεμίαν φρουρὰν ἐπεσαγόμενος, καὶ ἐφ' ἐνὶ γέ τιμι αὐτῶν
 τελευτήσαντι τὸν ἐπιτάγιον αὐτὸς εἶπεν.

καὶ μέντοι καὶ τὴν μητέρα πάνθ' ὅσα πρόποντα αὐτῇ τῶν 12
 τοιούτων ποιεῖν ἦν, τὸ μὲν τι τῆς ἑαυτοῦ ζηλώσεως ἕνεκα, τὸ δὲ
 ἵνα μὴ ὑπεραυχῇ, πράττειν ἐκέλευεν. πάνν γὰρ μέγα καὶ ὑπὲρ πά- 2
 σας τὰς πρόσθεν γυναικας ὠγκωτο, ὥστε καὶ τὴν βουλὴν καὶ τοῦ
 δήμιον τοὺς ἐθέλοντας οἴκαδε ἀσπασομένους αἰέ ποτε ἐσδέχεσθαι,
 καὶ τοῦτο καὶ ἐς τὰ δημόσια ὑπομνήματα ἐσγράφεσθαι. αἱ τε
 ἐπιστολαὶ αἱ τοῦ Τιβερίου καὶ τὸ ἐκείνης ὄνομα χρόνον τινὰ ἔσχον,
 καὶ ἐγράφετο ἀμφοῖν ὁμοίως. πλὴν τε ὅτι οὔτε ἐς τὸ συνέδριον 3
 οὔτε ἐς τὰ στρατόπεδα οὔτε ἐς τὰς ἐκκλησίας ἐτόλμησέ ποτε ἐσελ-
 θεῖν, τὰ γε ἄλλα πάντα ὥς καὶ αὐταρχοῦσα διοικεῖν ἐπεχείρει. ἐπὶ
 τε γὰρ τοῦ Αὐγούστου μέγιστον ἡδυνήθη καὶ τὸν Τιβέριον αὐτῇ
 αὐτοκράτορα πεποιηκέναι ἔλεγε, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὅσον ἐξ ἴσου οἱ
 ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ πρεσβεῖν αὐτοῦ ἤθελεν. ὅθεν ἄλλα τε ἔξω τοῦ 4
 νεομισμένου ἐσφέρετο, καὶ πολλοὶ μὲν μητέρα αὐτὴν τῆς πατρίδος
 πολλοὶ δὲ καὶ γονέα προσαγορεύεσθαι γνώμην ἔδωκαν. ἄλλοι καὶ
 τὸν Τιβέριον ἀπ' αὐτῆς ἐπικαλεῖσθαι ἐσηγήσαντο, ὅπως ὥσπερ οἱ
 Ἕλληνες πατρόθεν, οὕτω καὶ ἐκεῖνος μητρόθεν ὀνομάζεται. ἀγα- 5
 ρακτῶν οὐδ' ἐπὶ τούτοις οὔτε τὰ ψηφίζόμενα αὐτῇ πλὴν ἐλαχίστων
 ἐπεκέρου, οὐτ' ἄλλο τί οἱ ὑπέρογκον ποιεῖν ἐπέτρεπεν. εἰκόνα γοῦν
 ποτὲ αὐτῆς οἴκοι τῷ Αὐγούστῳ ὁσιωσάσης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν
 βουλὴν καὶ τοὺς ἱππέας μετὰ τῶν γυναικῶν ἐστιᾶσαι ἐθέλησάσης,
 οὐτ' ἄλλως συνεχώρησέν οἱ τοῦτο πράξαι πρὶν τὴν γερονσίαν ψη-
 φίσασθαι, οὔτε τότε τοὺς ἄνδρας δειπνίσαι, ἀλλ' αὐτὸς μὲν τούτους
 ἐκείνῃ δὲ τὰς γυναικας εἰστίασεν. καὶ τέλος τῶν μὲν δημοσίων 6
 παντάπασιν αὐτὴν ἀπήλλαξε, τὰ δ' οἴκοι διοικεῖν οἱ ἐφείς, ἐθ' ὥς
 καὶ ἐν τούτοις ἐπαυχθῆς ἦν, ἀποδημίας τε ἐστέλλετο καὶ πάντα τρό-
 πον αὐτὴν ἐξίστατο, ὥστε καὶ ἐς τὴν Καπρίαν δι' ἐκείνην οὐχ
 ἥκιστα μεταστῆναι.

ταῦτα μὲν περὶ τῆς Λισίας παραδέδοται· ὁ δὲ δὴ Τιβέριος 13

αὐτὸς μὲν τραχύτερον τοὺς αἰτιαζομένους τι μετεχειρίζετο, τῷ δὲ δὴ Δρούσῳ τῷ νιῒ καὶ ἀσελγεστάτῳ καὶ ὠμοτάτῳ, ὥστε καὶ τὰ ὀξύτατα τῶν ξιφῶν Δρουσιανὰ ἀπ' αὐτοῦ κληθῆναι, ὄντι καὶ ἤχθετο

² καὶ ἐπεῖτα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πολλάκις. καὶ ποτε αὐτῷ καὶ ἄντικρυς πολλῶν παρόντων εἶπεν ὅτι ζῶντος μὲν ἐμοῦ οὐδὲν οὔτε βίαιον οὐδ' ὑβριστικὸν πράξεις· ἂν δέ τι καὶ τολμήσῃς, οὐδὲ τελευτήσαντος. χρόνον γὰρ τινα σωφρονέστατα διεγένετο, καὶ οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδενὶ ἀσελγαίνειν ἐφίει, ἀλλὰ καὶ συγχροὺς ἐπὶ τούτῳ ἐκόλαζε, καίτοι τῶν βουλευτῶν ποτὲ ἐπιτίμιόν τι κατὰ τῶν ἀσώτως ζῶντων νομοθετηθῆναι ἐθελήσαντων μήτε τι τῶν, καὶ προσεπειπὼν ὅτι ἄμεινόν ἐστιν ἰδίᾳ τρόπον τινὰ αὐτοὺς σωφρονίζειν ἢ κοινήν

⁴ σφισι τιμωρίαν ἐπιθεῖναι. νῦν μὲν γὰρ ἂν τῷ φόβῳ τῆς αἰσχύνῃς καὶ μετριάσαι τινὰ αὐτῶν, ὥστε καὶ λαθεῖν ἐπιχειρήσαι· ἂν δ' ἄπαξ ὁ νόμος ὑπὸ τῆς φύσεως ἐκνικηθῇ, μηδένα αὐτοῦ προτιμήσειν.

⁵ καὶ ἐπειδὴ γε πολλῇ ἐσθῆτι ἁλουργεῖ καὶ ἄνδρες συγχροὶ καίπερ ἀπαγορευθὲν πρότερον ἐχρῶντο, διεμέμψατο μὲν οὐδένα οὐδ' ἔζημίωσεν, ἑαυτοῦ δὲ ἐν πανηγύρει τινὶ γενομένῳ φαιὼν μανδύην ἐπενέδν· καὶ τούτου οὐκέτ' οὐδεὶς αὐτῶν ἄλλοιόν ἐσθῆμα λαβεῖν ἐτόλμησεν.

⁶ ταῦθ' οὕτω πάντα μέχρι γε καὶ ὁ Γερμανικὸς ἔζη ἐποίει· μετὰ γὰρ τοῦτο συγχὰ αὐτῶν μετέβαλεν, εἴτ' οὖν φρονῶν μὲν οὕτως ἀπὸ πρώτης ὥς ὕστερον διέδειξε, πλασάμενος δὲ ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος ἐβίω, ἐπειδὴ περ ἐφεδρεύοντα αὐτὸν τῇ ἡγεμονίᾳ ἑώρα, εἴτε καὶ πεφνκῶς

¹⁴ μὲν εὖ, ἐξοκέλας δ' ὅτε τοῦ ἀνταγωνιστοῦ ἐστερήθη. λέξω δὲ καὶ κατὰ τοὺς καιροὺς ὡς ἕκαστα ἐγένετο, ὅσα γε καὶ μνήμης ἄξια ἐστίν.

^{a.C.}
¹⁵ ἐπὶ μὲν τοῦ Δρούσου τοῦ νιῆος αὐτοῦ Γάϊου τε Νωρβανοῦ ὑπάτων τῷ δήμῳ τὰ καταλειφθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀγνούστου ἀπέδωκεν, ἐπειδὴ προσελθὼν τις πρὸς νεκρὸν διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐκφερόμενον καὶ πρὸς τὸ οὖς αὐτοῦ προσκύνσας ἐψιδύρισε τι, καὶ ἐρομένων τῶν ἰδόντων ὅ τι εἰρήκοι, ἐντετάλθαι ἔφη τῷ Ἀγνούστῳ ὅτι οὐδέπω

² οὐδὲν ἐχομίσαντο. ἐκεῖνον μὲν γὰρ αὐτίκα ἀπέκτεινεν, ὃν αὐτάγγελος αὐτῷ, ὥς που καὶ ἐπισκώπτων εἶπε, γένηται, τοὺς δ' ἄλλους οὐκ ἐς μακρὸν ἀπήλλαξε, κατὰ πέντε καὶ ἑξήκοντα δραχμὰς δια

³ νέμιας. καὶ τοῦτο μὲν τῷ προτέρῳ ἔτει γενέσθαι τινὲς λέγουσιν· τότε δὲ ἱππέων τινῶν ἐν τοῖς ἀγῶσιν οὖς ὁ Δρούσος ὑπὲρ τε ἑαυτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Γερμανικοῦ δὴ διέθηκε μονομαχεῖν ἐθελήσαντων τὸν μὲν ἀγῶνα αὐτῶν οὐκ εἶδε, σφαιγέντος δὲ τοῦ ἑτέρου τὸν ἕτερον

⁴ οὐκέτ' εἶασεν ὀπλομαχεῖσθαι. ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι ἐν τῇ τῶν Ἀγνούστου γενεθλίων ἵπποδρομία μάχαι, καὶ τινα καὶ θηρία ἐσφάγη. καὶ τοῦτο μὲν καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη οὕτως ἐποιήθη· τότε δὲ ἡ Κρήτη τοῦ ἀρχοντος αὐτῆς ἀποθανόντος τῷ τε ταμίᾳ καὶ τῷ παρεδρῳ

αὐτοῦ τὸν λοιπὸν χρόνον προσετάχθη. ἐπειδὴ τε συχνοὶ τῶν τὰ 5
 ἔθνη κληρουμένων ἐπὶ πολὺ ἐν τε τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἰταλίᾳ
 ἐνδιέτριβον, ὥστε τοὺς προύρξαντας αὐτῶν παρὰ τὸ καθεστηκὸς
 χρονίζειν, ἐκτελεσέ σφισιν ἐντὸς τῆς τοῦ Ἰουνίου ρουμενίας ἀφορ-
 μᾶσθαι. καὶ τούτῳ τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ, ὃν ἐκ τοῦ Δρούσου εἶχε, 6
 τελευτήσαντος οὐδὲν ὅ τι τῶν συνήθων οὐκ ἔπραξε, μήτ' ἄλλως
 ἀξιῶν τὸν ἄρχοντα τινῶν πρὸς τὰς ἰδίας συμφυρὰς τῆς τῶν κοινῶν
 ἐπιμελείας ἐξίστασθαι, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐθίζων μὴ διὰ τοὺς οἰχο-
 μένους καὶ τὰ τῶν ζώντων προΐεσθαι. τοῦ τε ποταμοῦ τοῦ Τιβέ- 7
 ριδος πολλὰ τῆς πόλεως κατασχόντος ὥστε πλευσθῆναι, οἱ μὲν
 ἄλλοι ἐν τέρατος λόγῳ καὶ τούτῳ, ὥσπερ που τό τε μέγεθος τῶν
 σεισμῶν ὑφ' ὧν καὶ μέρος τι τοῦ τείχους ἔπεσε, καὶ τὸ πληθὺς
 τῶν κεραυνῶν ὑφ' ὧν καὶ οἶνος ἐξ ἀγγείων ἀθροάστων ἐξετάκη,
 ἐλάμβανον, ἐκεῖνος δὲ δὴ νομίσας ἐκ πολυπληθείας ναμάτων αὐτὸ 8
 γεγονέναι πέντε αἰεὶ βουλευτὰς κληρωτοὺς ἐπιμελεῖσθαι τοῦ ποταμοῦ
 προσέταξεν, ἵνα μήτε τοῦ θέρους ἠλλείπη μήτε τοῦ χειμῶνος πλεο-
 νάζῃ, ἀλλ' ἴσος ὅτι μάλιστα αἰεὶ ῥέῃ.

Τιβέριος μὲν ταῦτα ἔπραττεν, ὁ δὲ δὴ Δρούσος τὰ μὲν τῇ 9
 ὑπατείᾳ προσήχοντα ἐξ ἴσου τῷ συνάρχοντι ὥσπερ τις ἰδιώτης
 ἐξετέλεσε, καὶ κληρονόμος γε ὑπὸ τίνος καταλειφθεὶς τὸ σῶμα αὐ-
 τοῦ συνεξήνεγκε, τῇ μέντοι ὀργῇ οὕτω χαλεπῇ ἐχρῆτο ὥστε καὶ
 πληγὰς ἱππεὶ ἐπιφανεῖ δοῦναι καὶ διὰ τοῦτο καὶ Κάστωρ παρωνύ-
 μιον λαβεῖν. τῇ τε μέθῃ κατακορῆς οὕτως ἐγίγνετο ὥστε ποτὲ 10
 νυκτὸς ἐμπροσθεῖσί τισιν ἐπικουρῆσαι μετὰ τῶν δορυφόρων ἀναγ-
 κασθεῖς, ὕδωρ αὐτῶν αἰτούντων, θερμόν σφισιν ἐγχέαι κελεύσαι.
 τοῖς τε ὀρχησταῖς οὕτω προσέκειτο ὥστε καὶ στασιάζειν αὐτοὺς
 καὶ μηδ' ὑπὸ τῶν νόμων, οὓς ὁ Τιβέριος ἐπ' αὐτοῖς ἐσεννηνόχει,
 καθίστασθαι.

τότε μὲν ταῦτα ἐγένετο, Στατίλιον δὲ Ταύρου μετὰ Λουκίου 15
 Αἰβωνος ὑπατεύσαντος ὁ Τιβέριος ἀπέιπε μὲν ἐσθῆτι σιρκίῃ μη-
 δένα ἄνδρα χρῆσθαι, ἀπέιπε δὲ καὶ χρυσῷ σκεύει μηδένα πλὴν 16
 πρὸς τὰ ἱερὰ νομίζειν. ἐπεὶ τε διηπόρησάν τινες εἰ καὶ τὰ ἀργυρᾶ 2
 τὰ χρυσοῦν τι ἐμβλημα ἔχοντα ἀπηγορευμένον σφίσιν εἴη κεκτῆσθαι,
 βουληθεῖς καὶ περὶ τούτου τι δόγμα ποιῆσαι, ἐκώλυσεν ἐς αὐτὸ τὸ
 ὄνομα τὸ τοῦ ἐμβλήματος ὡς καὶ Ἑλληνικὸν ἐμβληθῆναι, καίτοι
 μὴ ἔχων ὅπως ἐπιχωρίως αὐτὸ ὀνομάσῃ. ἐκεῖνό τε οὖν οὕτως 3
 ἐποίησε, καὶ ἐκατοντάρχου ἑλληνιστὶ ἐν τῷ συνεδρίῳ μαρτυρησά
 τι ἐθελήσαντος οὐκ ἠνέσχετο, καίπερ πολλὰς μὲν δίκας ἐν τῇ δια-

λέκτω ταύτῃ καὶ ἐκεῖ λεγομένας ἀκούων, πολλὰς δὲ καὶ αὐτὸς ἐπε-
 4 ρωτῶν. τοῦτό τε οὖν οὐχ ὁμολογούμενον ἔπραξε, καὶ Λούκιον
 Σκριβόνιον Αἰβώνα, νεανίσκον ἐπατριδίην δόξαντά τι νεωτερίζειν,
 τέως μὲν ἔρρωτο, οὐκ ἔκρινε, ροσήσαντα δὲ ἐπιθάνατον ἐν τε
 5 σκιμποδίῳ καταστέγων, ὁποῖον αἱ τῶν βουλευτῶν γυναῖκες χοῶνται,
 ἐς τὴν γερουσίαν ἐσεκόμισε, καὶ ἐπειδὴ ἀναβολῆς τινὸς γενομένης
 αὐτὸν προαπεχρήσατο, καὶ τελευτήσαντα εὗθνε, τά τε χρήματα
 αὐτοῦ τοῖς κατηγόροις διέδωκεν, καὶ θυσίας ἐπ' αὐτῷ οὐκ αὐτοῦ
 μόνον ἔνεκα ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἀγούστου τοῦ τε πατρὸς αὐτοῦ τοῦ
 6 Ἰουλίου, καθάπερ ποτὲ ἐδέδοκτο, ψηφισθῆναι ἐποίησεν. ταῦτα δὲ
 περὶ τούτων πράξας, Βιβίῳ Ρούφῳ οὔτε ἐνεκάλεσέ τι ἀρχὴν ὅτι
 τῷ τοῦ Καίσαρος δίφρῳ, ἐφ' οὗ αἰ ποτε ἐκαθίζετο καὶ ἐφ' οὗ καὶ
 ἐσφάγη, ἐχρῆτο. τοῦτό τε γὰρ ὁ Ρούφος ἐπιτηδεύσας ἔπραττε,
 καὶ τῇ τοῦ Κικέρωνος γυναικὶ συνόκει, σεμνυνόμενος ἐφ' ἐκατέρῳ
 ὥσπερ ἢ διὰ τὴν γυναῖκα ῥήτωρ ἢ διὰ τὸν δίφρον Καῖσαρ ἐσόμε-
 7 ρος. οὐ μὴν οὔτε αἰτίαν τινὰ ἐπὶ τούτῳ ἔσχε καὶ προσέτι καὶ
 ὑπάτευσεν. καὶ μέντοι τῷ τε Θρασύλλῳ αἰὲ συνῶν καὶ μαρτεία
 τινὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν χοῶμενος, αὐτὸς τε ἀκριβῶν οὕτω τὸ
 πρᾶγμα ὥστε ποτὲ ὄναρ δοῦναί τινι ἀργύριον κελευσθεὶς συνείναι
 8 τε ὅτι δαίμων τις ἐκ γοητείας οἱ ἐπιπέμπεται καὶ τὸν ἄνθρωπον
 ἀποκτεῖναι, πάντας τοὺς ἄλλους τοὺς τε ἀστρολόγους καὶ τοὺς
 γόητας, εἴ τί τινα ἕτερον καὶ ὁποιοῦν τρόπον ἐμαντεύετό τις, τοὺς
 μὲν ξένους θανάτωσε, τοὺς δὲ πολίτας, ὅσοι καὶ τότε ἔτι, μετὰ
 τὸ πρότερον δόγμα δι' οὗ ἀπηγόρευτο μηδὲν τοιοῦτον ἐν τῇ πόλει
 μεταχειρίζεσθαι, ἐσηγγέλθησαν τῇ τέχνῃ χοῶμενοι, ὑπερώρισεν· τοῖς
 9 γὰρ πειθαρχήσασιν αὐτῶν ἄδεια ἐδόθη. καὶ σύμπαντες δ' ἂν οἱ
 πολῖται καὶ παρὰ γνώμην αὐτοῦ ἀφείδθησαν, εἰ μὴ δήμαρχός τις
 ἐκώλυσεν. ἔνθα δὴ καὶ μάλιστα ἂν τις τὸ τῆς δημοκρατίας σχῆμα
 κατενόησεν, ὅτι ἡ βουλὴ τοῦ τε Δρούσου καὶ τοῦ Τιβερίου, συνέ-
 παινος Γναίῳ Καλπουρνίῳ Πίσωνι γενομένη, κατεκράτησε, καὶ αὐτὴ
 ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἡττήθη.
 16 ταῦτά τε οὖν οὕτως ἐπράχθη, καὶ ἐκ τῶν πέρουσι τεταμιενό-
 των ἐς τὰ ἔθνη τινὲς ἐξεπέμφθησαν, ἐπειδὴ περ οἱ τότε ταμιεύοντες
 ἐλάττους αὐτῶν ἦσαν. καὶ τοῦτο καὶ αὐθις, ὁσάκις ἐδέχεν, ἐγέ-
 2 νετο. ἐπεὶ τε πολλὰ τῶν δημοσίων γραμμάτων τὰ μὲν καὶ παντελῶς
 ἀπολώλει, τὰ δὲ ἐξίτηλα γούν ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐγεγόνει, τρεῖς βου-
 λευταὶ προεχειρίσθησαν ὥστε τὰ τε ὄντα ἐκγράψασθαι καὶ τὰ λοιπὰ
 ἀναζητῆσαι. ἐμπρησθεῖσί τέ τισιν οὐχ ὅπως ὁ Τιβέριος ἀλλὰ καὶ

ἡ Λιβία ἤμυνεν. καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει Κλήμης τις, δοῦλός τε τοῦ 3
 Ἀγρίππου γενοῦς καὶ πῃ καὶ προσεοικῶς αὐτῷ, ἐπλάσατο αὐτὸς
 ἐκεῖνος εἶναι, καὶ ἐς τὴν Γαλατίαν ἐλθὼν πολλοὺς μὲν ἐνταῦθα
 πολλοὺς δὲ καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ὕστερον προσεπορήσατο, καὶ τέλος
 καὶ ἐπὶ τὴν Ῥώμην ὤρμησεν ὥς καὶ τὴν παπφίαν μοναρχίαν ἀπο-
 ληψόμενος. ταραττομένων τε ὅν ἐπὶ τούτῳ τῶν ἐν τῷ ἅστει, καὶ 4
 συγχῶν αὐτῷ προστιθεμένων, ὁ Τιβέριος σοφία αὐτὸν διὰ τινῶν
 ὥς καὶ τὰ ἐκείνου φρονοῦντων ἐχειρώσατο, καὶ μετὰ τοῦτο βασι-
 νίσας ἵνα τι περὶ τῶν συνεγνωκότων αὐτῷ μάθῃ, ἔπειτ' ἐπειδὴ
 μηδὲν ἐξελάλησεν, ἐπύθετο αὐτοῦ "πῶς Ἀγρίππας ἐγένου;" καὶ ὅς
 ἀπεκρίνατο ὅτι οὕτως ὥς καὶ σὺ Καῖσαρ.

τῷ δ' ἐχομένῳ ἔτει τὸ μὲν τῶν ὑπάτων ὄνομα Γάιος τε Καί- 17
 κίλιος καὶ Λούκιος Φλάκκος ἔλαβον, ὁ δὲ δὴ Τιβέριος, ἐπειδὴ καὶ 17
 μετὰ τὴν νομμητρίαν τινὲς ἀργύριον αὐτῷ προσήνεγκαν, οὗτε ἐδέξατο
 καὶ τι καὶ γράμματα περὶ αὐτοῦ τούτου ἐξέδηκε, ὅρῃματι τιμὴ μὴ
 Λατίνῳ χρησάμενος. ἐνθῦμηθεις οὖν νυκτὸς περὶ αὐτοῦ πάντας 2
 τοὺς τὰ τοιαῦτα ἀκριβοῦντας μετεπέμψατο· πάντ' γὰρ δὴ ἤμελεν
 αὐτῷ τοῦ καλῶς διαλέγεσθαι. καὶ τινος Ἀττήλου Καπίτιωνος εἰπόν-
 τος ὅτι εἰ καὶ μηδεὶς πρόσθεν τὸ ὄνομα τοῦτ' ἐφθέγγετο, ἀλλὰ
 νῦν γε πάντες διὰ σέ ἐς τὰ ἀρχαῖα αὐτὸ καταριθμήσομεν, Μάρ-
 κελλός τις ὑπολαβὼν ἔφη "σὺ Καῖσαρ ἀνθρώποις μὲν πολιτείαν
 Ῥωμαίων δύνασαι δοῦναι, ὅρῃμασι δὲ οὐ." ἐκείνον μὲν οὐδὲν 3
 ἐπὶ τούτῳ κακόν, καίπερ ἀκρατῶς παρορησιασάμενον, ἔδρασεν· τὸν
 δὲ δὴ Ἀρχέλαον τὸν τῆς Καππαδοκίας βασιλέα δι' ὁργῆς σχῶν, ὅτι
 πρότερόν οἱ ὑποπεπτωκῶς ὥστε καὶ συνηγόρου, ὅτε ἐπὶ τοῦ Ἀν-
 γούστου ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων κατηγορήθη, χρήσασθαι, μετὰ τοῦτο 4
 αὐτοῦ μὲν ἐς τὴν Ῥόδον ἐλθόντος ἠμέλησε, τὸν δὲ δὴ Γάιον ἐς
 τὴν Ἀσίαν ἐλθόντα ἐθεράπευσε, μετεπέμψατο ὥς καὶ νεωτερίζοντά
 τι, καὶ τῇ τῆς γερονσίας ψήφῳ παρέδωκεν, οὐ μόνον ὑπεργήρων
 ὄντα, ἀλλὰ καὶ δεινῶς ποδαγρῶντα καὶ προσέτι καὶ παραφρορεῖν
 δοκοῦντα. ἔπαθε μὲν γὰρ ποτε τοῦτο ὄντως, ὥστε καὶ ἐπίτροπον 5
 παρὰ τοῦ Ἀγούστου τῆς ἀρχῆς λαβεῖν, οὐ μέντοι καὶ τότε ἔτι
 παρελήφει, ἀλλ' ἐπλάσσετο, εἴ πως ἔκ γε τούτου σωθείη. καὶ
 ἐθανατώθη, εἰ μὴ καταμαρτυρῶν τις αὐτοῦ ἔφη ποτὲ αὐτὸν εἰρη-
 κέναι ὅτι ἐπειδὴν οἴκαδε ἐπαυέλθω, δείξω αὐτῷ οἷα νεῦρα ἔχω.
 γέλωτος γὰρ ἐπὶ τούτῳ, διὰ τὸ τὸν ἄνθρωπον μὴ ὅτι στήναι ἀλλὰ

16 4 6 post Καῖσαρ Zon. p. 438: τὴν δὲ γυναῖκα Τουλίαν οὕτε ἐπα-
 νήγαγεν ἐκ τῆς ὑπερορίας ἢν παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τοῦ Ἀγούστου κα-
 τεδικάσθη δὲ ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ κατέχλεισεν αὐτὴν ὥστ' ὑπὸ κακονχίας
 καὶ λιμοῦ φθαρῆναι.

μηδὲ καθίεσθαι δύνασθαι, πολλοὺ γενόμενον οὐκέτι αὐτὸν ὁ Τι-
 6 βέριος ἀπέκτεινεν. οὕτω γάρ τοι κακῶς διέκειτο ὥστε ἐν σκιμποδίῳ
 καταστέργῃ ἐς τὸ συνέδριον ἐσκομισθῆναι. νομιζόμενον γάρ πον
 καὶ τοῖς ἀνδράσιν, ἣν ποτὲ τις αὐτῶν ἀσθενῶς ἔχων ἐκίσε ἐσίοι,
 κατακείμενον αὐτὸν ἐσφένεσθαι, καὶ τοῦτο καὶ ὁ Τιβέριος τότε
 7 ἐποίησεν· καὶ διελέχθη γέ τινα ἐκ τοῦ σκιμποδίου προκύνψας. τότε
 μὲν οὕτως ὁ Ἀρχέλαος ἐσώθη, ἄλλως δ' οὐ πολλῷ ὕστερον ἀπέ-
 a.C. 18 θανεν, καὶ τούτου καὶ ἡ Καππαδοκία τῶν τε Ῥωμαίων ἐγένετο καὶ
 ἱππεὶ ἐπετρόπη. ταῖς τε ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεσι ταῖς ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ
 κακωθεύσαις ἀνὴρ ἐστρατηγηκὼς σὺν πέντε ῥαβδούχοις προσετάχθη,
 καὶ χρήματα πολλὰ μὲν ἐκ τῶν φόρων ἀνείθη, πολλὰ δὲ καὶ παρὰ
 8 τοῦ Τιβερίου ἐδόθη· τῶν γὰρ ἀλλοτρίων ἰσχυρῶς, μέχρι γε καὶ
 τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἐπετήδευσεν, ἀπεχόμενος, μηδὲ τὰς κληρονομίας
 αἷς τινες αὐτῷ συγγενεῖς ἔχοντες κατέλιπον προσείμενος, πᾶμπολλα
 ἐς τε τὰς πόλεις καὶ ἐς τοὺς ιδιώτας ἀνέλισκεν, καὶ οὔτε τιμὴν
 9 οὔτε ἔπαινον οὐδένα ἐπ' αὐτοῖς προσεδέχετο. ταῖς τε πρεσβείαις
 ταῖς παρὰ τῶν πόλεων ἢ καὶ τῶν ἐθνῶν οὐδέποτε μόνος ἐχρημά-
 τιξεν, ἀλλὰ πολλοὺς, καὶ μάλιστα τοὺς ἀρξάντας ποτε αὐτῶν, κοι-
 νωνοὺς τῆς διαγνώμης ἐποιεῖτο.

18 Γερμανικὸς δὲ τῇ ἐπὶ τοὺς Κελτοὺς στρατείᾳ φερόμενος εὖ
 μέχρι τε τοῦ ὠκεανοῦ προεχώρησε, καὶ τοὺς βαρβάρους κατὰ τὸ
 καρτερόν νικήσας τὰ τε ὁστὰ τῶν σὺν τῷ Βάρῳ πεσόντων συνέλεξε
 2 τε καὶ ἔθαψε, καὶ τὰ σημεῖα τὰ στρατιωτικὰ ἀνεκτίησεν. τῷ δέ
 γε Τιβερίῳ τῆς βουλῆς ἐγκειμένης, καὶ τὸν γοῦν μῆνα τὸν Νοέμ-
 βριον, ἐν ᾧ τῇ ἔκτῃ ἐπὶ δέκα ἐγγέννητο, Τιβέριον καλεῖσθαι ἀξι-
 ούσης, “καὶ τί” ἔφη “ποιήσετε, ἂν δεκατρεῖς Καίσαρες γένωνται;”

3 Μάρκον δὲ δὴ Ἰουλίον Λουκίου τε Νωρβανοῦ μετὰ ταῦτα ἀρξάν-
 a.C. 19 των τέρας ἐν αὐτῇ τῇ νομηνίᾳ οὐ σμικρὸν ἐγένετο, ὅπερ πον ἐς
 τὸ Γερμανικοῦ πάθος ἀπεσήμαινεν· ὁ γὰρ Νωρβανὸς ὁ ὕπατος
 σάλπιγγι αἰὲ προσκείμενος, καὶ ἐρρωμένως τὸ πρῶγμα ἀσκῶν, ἠθέ-
 λησε καὶ τότε ὑπὸ τὸν ὄρθρον, πολλῶν ἤδη πρὸς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
 4 παρόντων, σαλπίζειν. καὶ τοῦτό τε πάντας ὁμοίως ἐτάραξε καθάπερ
 ἐμπολέμιόν τι σύνθημα τοῦ ὑπάρχοντος παραγγελλαντός σφισι, καὶ ὅτι
 τὸ τοῦ Ἰανῶς ἄγαλμα κατέπεσεν. λόγιόν τέ τι ὥς καὶ Σιβύλλειον,
 ἄλλως μὲν οὐδὲν τῷ τῆς πόλεως χρόνῳ προσῆκον, πρὸς δὲ τὰ πα-
 5 ρόντα ὑδόμενον, οὐχ ἡσυχῇ σφᾶς ἐκίνει· ἔλεγε γὰρ ὅτι τρεῖς δὲ
 τριηκοσίων περιτελλομένων ἑνιαυτῶν Ῥωμαίους ἑμφυλὸς ὀλεῖ στάσις,
 ἃ Συμβαρῖτις ἀφροσύνα. ὁ οὖν Τιβέριος ταυτὰ τε τὰ ἔφη ὥς καὶ

17 6 1 τοι] τοι καὶ αὐτὸς?

3 ἦν] εἴ?

8 2 μήτε*

4 ἐς om*

ψευδῇ ὄντα διέβαλε, καὶ τὰ βιβλία πάντα τὰ μαρτεῖαν τιμὰ ἔχοντα
 ἐπεσκέψατο, καὶ τὰ μὲν ὡς οὐδενὸς ἄξια ἀπέκρινε τὰ δὲ ἐνέκρινεν.
 τοῦ δὲ δὴ Γερμανικοῦ τελευτήσαντος ὁ μὲν Τιβέριος καὶ ἡ Λιβία
 πάντῃ ἡοθήσαν, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι πάντες δεινῶς ἐλυπήθησαν. κάλλι-
 στος μὲν γὰρ τὸ σῶμα ἄριστος δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἔφιν, παιδεία τε
 αἶμα καὶ ῥώμῃ διέπρεπε, καὶ ἔς τε τὸ πολέμιον ἀνδρείοτάτος ὢν
 ἡμερώτατα τῷ οἰκείῳ προσεφέρετο, καὶ πλεῖστον ἰσχύων ἅτε Καί-
 σαρ ὢν ἔς ἴσον τοῖς ἀσθενεστέροις ἐσωφερόναι, καὶ οὐδὲν οὔτε πρὸς
 τοὺς ἀρχομένους ἐπαχθὲς οὔτε πρὸς τὸν Αἰουδοῦτον ἐκίφθορον οὔτε
 πρὸς τὸν Τιβέριον ἐπαίτιον ἔπραττεν, ἀλλὰ συνελόντι εἰπεῖν ἐν
 ὀλίγοις τῶν πρόποτε οὐτ' ἐξήμαρτέ τι ἐς τὴν ἐπαύριον αὐτῷ τύχην
 οὐτ' αὐτὸς ἐπ' ἐκείνης διεφθάρη· δυνήθεις γοῦν πολλάκις καὶ παρ'
 ἐκόντων, οὐχ ὅτι τῶν στρατιωτῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ δήμου τῆς τε βου-
 λῆς, τὴν αὐτοκράτορα λαβεῖν ἀρχὴν οὐκ ἠθέλησεν. ἀπέθανε δὲ
 ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὑπὸ τε τοῦ Πίσωνος καὶ ὑπὸ τῆς Πλαγκίνης ἐπιβου-
 λευθεῖς· δοτὰ γὰρ ἀνθρώπων ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ᾗ ὄκει κατοικοῦντα
 καὶ ἐλασμοὶ μοιλιβδινοὶ ἀράς τινας μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἔχον-
 τες ζῶντος ἔθ' ἐνόηθη. ὁ δὲ Πίσων ἐς τὸ βουλευτήριον ἐπὶ τῷ
 φόνῳ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Τιβερίου ἐσαχθεῖς ἀναβολὴν τέ τινα ἐποιήσατο
 καὶ ἑαυτὸν κατεχρήσατο.

ὅτι καὶ ἀφορμὰς τινας φόνων ὁ Τιβέριος ἔσχεν· διὰ γὰρ τὸν
 τοῦ Γερμανικοῦ θάνατον πολλοὶ ὡς καὶ ἐφησθέντες αὐτῷ ἀπώλοντο.

Τιβέριος δὲ ἐπεὶ τὸ ἐφεδρεῖον οὐκέτ' εἶχεν, ἐς πᾶν τοῦναν-
 τὸν τῶν πρόσθεν ἐργασμένων αὐτῷ, πολλῶν ὄντων καὶ καλῶν,
 περιέστη. τά τε γὰρ ἄλλα ἀγρίως ἤρξε, καὶ ταῖς τῆς ἀσεβείας
 δίκαις, εἴ τις οὐχ ὅσον ἐς τὸν Αὐγουστον ἀλλὰ καὶ ἐς αὐτὸν ἐκείνον
 τὴν τε μητέρα αὐτοῦ πράξας τι ἢ καὶ εἰπὼν ἀνεπιτήδειον ἐπεκλήθη,
 δεινῶς ἐπεξήκει. ἐβασανίζοντο δὲ οὐχὶ οἰκείται μόνον κατὰ τῶν ἰδίων
 δεσποτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐλεύθεροι καὶ πολῖται. οἱ τε κατηγορήσαντες

18 6 4 καὶ ἔς — 7 3 ἐπαχθὲς V p. 665 coll. Zon. p. 438: codices Dionis
 προαίτιος τε καὶ σωφρονέστατος ἦν. 8 1 ἀλλὰ — 3 διεφθάρη et 3 καὶ

παρ' — 4 βουλῆς V p. 666. 10 1 addit Z p. 438: ὅτι δὲ καὶ φαρ-
 μάκῳ ἐφθάρη, τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐξέφηνεν εἰς τὴν ἀγορὰν κομισθὲν καὶ τοῖς
 παρόνσι δειχθέν. ἐς] χρόνῳ ὕστερον εἰς τὴν Ῥώμην ἀνακομισθεῖς

καὶ ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ Γερμανικοῦ εἰς Z p. 439. 2 post ἐσαχθεῖς
 Z: διακρουόμενον τὴν ὑποψίαν τὴν ἐπὶ τῇ φθορᾷ τοῦ Γερμανικοῦ.

3 post κατεχρήσατο Z: ἐπὶ τρισὶ δ' ἔβασαν ὁ Γερμανικὸς ἐτελεύτησεν, οὗς
 ὁ Αὐγουστος ἐν ταῖς διαθήκαις αὐτοῦ ὠνόμασε Καίσαρας. τούτων ὁ προ-
 σβύτατος Νέρων κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον τοῖς ἐφήβοις κατηριζμήθη.

4 ὅτι — 5 ἀπώλοντο V p. 666. 19 2 1 cf. Z: καὶ εἰς τοὺς ὑπονοη-

θέντας ἐπιβουλεύειν αὐτῷ ἀπαράιτητος ἦν. ἤδη δὲ καὶ ἐνδεικνύμενός τιςιν
 ὅτι βούλεται τεθνήσκειν τινάς, δὲ ἐκείνων σφᾶς ἀπεκτείνου, καὶ οὐκ ἐλάνθανε
 ταῦτα ποιῶν.

ἢ καὶ καταμαρτυρήσαντες τινῶν τὰς οὐσίας τῶν ἄλισκομένων διε-
 3 λάγγανον, καὶ προσέτι καὶ ἀρχὰς καὶ τιμὰς προσελάμβανον. πολ-
 λούς δὲ καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν ἐν ᾗ ἐγεγέννητο ἑξετάζων,
 καὶ ἐκείθεν καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν τέχνην αὐτῶν διασκοπῶν, ἀπε-
 κτίννεν· εἰ γὰρ τῷ ὑπέρρογκόν τι καὶ εὖελπι πρὸς δυναστείαν ἐνεῖδε,
 4 πάντως ἀπώλλεν. οὕτω δ' οὖν τὸ πεπωμένον ἐκάστω τῶν πρώ-
 των καὶ ἐξήταξε καὶ ἡπίστατο ὥστε καὶ τῷ Γάλβᾳ τῷ μετὰ ταῦτα
 αὐταρχήσαντι ἀπαντήσας, γυναικα ἐγγενημένῳ, εἰπεῖν ὅτι καὶ σὺ
 ποτε τῆς ἡγεμονίας γεύσῃ. ἐφείσματο γὰρ αὐτοῦ, ὥς μὲν ἐγὼ δοκῶ,
 ὅτι καὶ τοῦτ' αὐτῷ εἰμαρμένον ἦν, ὥς δ' αὐτὸς ἔλεγεν, ὅτι καὶ ἐν
 γῆραι καὶ μετὰ πολὺ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ ἄρξοι.

5 συνήρατο δὲ αὐτῷ καὶ συγκατεργάσατο πάντα προθυμότητι
 Αὐούκιος Αἴλιος Σημανός, υἱὸς μὲν τοῦ Στράβωνος ὢν, παιδικὰ δέ
 ποτε Μάρκον Γαβίου Ἀπικίου γενόμενος, Ἀπικίον ἐκείνου ὃς πάν-
 τας ἀνθρώπους ἀσωτία ὑπερεβάλετο οὕτως ὥστε, ἐπειδὴ μαθεῖν
 ποτὲ ἐθελήσας ὅσα τε ἤδη καταναλῶκει καὶ ὅσα ἔτ' εἶχεν, ἔγνω ὅτι
 διαχόσαι καὶ πεντήκοντα αὐτῷ μυριάδες ἔτι περιεῖν, ἐλυπήθη τε
 6 ὥς καὶ λιμῷ τελευτήσῃν μέλλων καὶ ἑαυτὸν διέφθειρεν. οὗτος οὖν
 ὁ Σημανὸς χρόνῳ μὲν τινι μετὰ τοῦ πατρὸς τῶν δορυφόρων ἤρξεν·
 ἐπεὶ δὲ ἐκείνου ἐς τὴν Αἴγυπτον πεμφθέντος μόνος τὴν προστασίαν
 αὐτῶν ἔσχε, τὰ τε ἄλλα συνέστησεν αὐτήν, καὶ τοὺς λόχους ἰδία
 καὶ χωρὶς ἀλλήλων, ὥσπερ τοὺς τῶν νυκτοφυλάκων, ὄντας ἐς ἐν
 τεῖχος συνήγαγεν, ὥστε τὰ παραγγέλματα καὶ ἀθρόους καὶ διὰ
 ταχέων λαμβάνειν, καὶ φοβεροὺς πᾶσιν ἄτε καὶ ἐν ἐνὶ τείχει ὄντας
 7 εἶναι. τοῦτον οὖν ὁ Τιβέριος ἐκ τῆς τῶν τρόπων ὁμοιότητος προσ-
 λαβὼν ταῖς τε στρατηγικαῖς τιμαῖς ἐκόσμησεν, ὃ μῆπω πρότερον
 μηδενὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ ἐγεγόνει, καὶ σύμβουλον καὶ ὑπηρέτην
 πρὸς πάντα ἐποιεῖτο.

8 τὸ μὲν οὖν σύμπαν οὕτω μετὰ τὸν τοῦ Γερμανικοῦ θάνα-
 τον μετεβάλετο ὥστε αὐτὸν μεγάλως καὶ πρότερον ἐπαινούμενον
 πολλῷ δὴ τότε μᾶλλον θαυμασθῆναι...

20 ἐπεὶ δὲ ὁ Τιβέριος τὴν ὑπατον ἀρχὴν ἤρξε μετὰ τοῦ Δρούσου,
^{n.C.} 21 εὐθὺς οἱ ἄνθρωποι τὸν ὕλεθρον τῷ Δρούσῳ ἔξ αὐτοῦ τούτου προε-
 μαντεύσαντο· οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις τῶν ὑπατευσάντων ποτὲ μετ' αὐτοῦ
 2 οὐ βιαίως ἀπέθανεν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν Ὑάρος ὁ Κυντίλιος, τοῦτο δὲ
 Πίσων ὁ Γραῖος ὃς τε Γερμανικὸς αὐτὸς βιαίως καὶ κακῶς ἀπώλοντο.
 τοιοῦτόν τινί, ὥς ἔοικε, διὰ βίου δαίμονι συγκεκλήρωτο. ἀμέλει καὶ
 ὁ Δρούσος τότε καὶ ὁ Σημανὸς μετὰ ταῦτα συνάρξαντές οἱ διεφθάν-

ρησαν. ἐκδημουῖντος δὲ τοῦ Τιβερίου Γάιος Λουτώριος Πρίσκος³ ἱππεύς, ἄλλως τε μέγα ἐπὶ ποιήσει φρονῶν καὶ ἐπιτάφιον ἐπὶ τῷ Γερμανικῷ ἐπιφανῇ συγγράμματος, ὥστε καὶ χοήματα δι' αὐτὸν πολλὰ λαβεῖν, αἰτίαν ἔσχεν ὡς καὶ ἐπὶ τῷ Δρούσῳ ποίημα παρὰ τὴν νόσον αὐτοῦ συντεθεικώς, καὶ ἐκρίθη τε διὰ τοῦτο ἐν τῇ βουλῇ καὶ κατεδικάσθη καὶ ἀπέθανεν. ὁ οὖν Τιβέριος ἀγανακτήσας, οὐχ ὅτι⁴ ἐκεῖνος ἐκολάσθη ἀλλ' ὅτι τις ὑπὸ τῶν βουλευτῶν ἄνευ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης ἐθανατώθη, ἐπετίμησέ τε αὐτοῖς, καὶ δόγματι παραδοθῆναι ἐκέλευσε μήτ' ἀποθνήσκειν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν τὸν καταρηγισθέντα ὑπ' αὐτῶν, μήτε τὸ γράμμα τὸ ἐπ' αὐτῷ γενόμενον ἐς τὸ δημόσιον ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρόνου ἀποτίθεσθαι, ὅπως καὶ ἀποδημῶν προπυθάνηται τὰ δόξαντά σφισι καὶ ἐπιδιακρίνη.

καὶ μετὰ τοῦτο ἐξελεύσεως αὐτῷ τῆς ὑπατείας ἔς τε τὴν 'Ρώμην²¹ ἦλθε, καὶ τοὺς ὑπάτους συναγορεύειν τισὶν ἐκώλυσεν, εἰπὼν^{a.C. 22} ὅτι εἰ ὑπάτεον, οὐκ ἂν ἐποίησα τοῦτο. ἐπειδὴ τε τῶν στρατηγούντων τις αἰτίαν, ὡς καὶ ἀσεβές τι ἐς αὐτὸν εἰρηκῶς ἢ καὶ πεποιηκῶς, λαβὼν ἐξηλθέ τε ἐκ τοῦ συνεδρίου, καὶ τὴν ἀρχικὴν στολὴν ἐκδὺς ἐπανῆλθέ τε καὶ κατηγορηθῆναι παραχοήμα ὡς καὶ ιδιωτεῶν ἤξιωσε, δεινῶς τε ἤλγησε καὶ οὐκέτ' αὐτοῦ ἦψατο. τοὺς³ δὲ ὀρχηστὰς τῆς τε 'Ρώμης ἐξήλασε καὶ μηδαιμόδι τῇ τέχνῃ χορησθαι προσέταξεν, ὅτι τὰς τε γυναικας ἴσχυρον καὶ στάσεις ἤγειρον. ἄλλους μὲν δὴ οὖν καὶ πολλοὺς γε τῶν τελευτώντων καὶ ἀνδριᾶσι καὶ δημοσίαις ταφαῖς ἐτίμα, τὸν δὲ δὴ Σημανὸν ζῶντα ἐν τῷ θεάτρῳ χαλκοῦν ἔστησεν. καὶ τούτου πολλοὶ μὲν ὑπὸ πολλῶν εἰζόντες αὐτοῦ ἐποιήθησαν, πολλοὶ δὲ καὶ ἔκαινοι καὶ παρὰ τῷ δήμῳ καὶ παρὰ τῇ βουλῇ ἐγύγνοντο. ἔς τε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ οἱ τε ἄλλοι οἱ⁴ ἐλλόγμοι καὶ οἱ ὑπάτοι αὐτοὶ ὑπὸ τὸν ὄρθρον συνεχῶς ἐφοίτων, καὶ τὰ τε ἴδια αὐτῷ πάντα, ὅσα τινὲς ἀξιώσειν παρὰ τοῦ Τιβερίου ἔμελλον, καὶ τὰ κοινά, ὑπὲρ ὧν χρηματισθῆναι ἔδει, ἐπεκρίνον. καὶ συνελόντι εἰπεῖν οὐδὲν ἔτι χωρὶς αὐτοῦ τῶν τοιοῦτων ἐπράττετο.

κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ στοὰ μεγίστη ἐν τῇ 'Ρώμῃ,⁵ ἐπειδὴ ἐτεροκλινὴς ἐγένετο, θαυμαστὸν δὴ τινα τρόπον ὠρθώθη. ἀρχιτέκτων γὰρ τις, οὗ τὸ ὄνομα οὐδεὶς οἶδεν (τῇ γὰρ θαυμαστοποιίᾳ αὐτοῦ φθονήσας ὁ Τιβέριος οὐκ ἐπέτρεπεν αὐτὸ ἐς τὰ ὑπομνήματα ἐσγραφῆναι), οὗτος οὖν ὅστις ποτὲ ὠνομάζετο, τοὺς τε θεμελίους αὐτῆς περὶ ἑκατόντας ὥστε μὴ συγκινηθῆναι, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν⁶ πόκος τε καὶ ἱματίους παχέσι περιλαβὼν, σχοίνους τε πανταχόθεν αὐτὴν δαίδησε, καὶ ἐς τὴν ἀρχαίαν ἔδραν ἀνθρώποις τε πολλοῖς καὶ μηχανήμασιν ὠσάμενος ἐπανήγαγεν. τότε μὲν ὁ Τιβέριος καὶ ἐθαύμασεν αὐτὸν καὶ ἐξηλοτύπησεν, καὶ διὰ μὲν ἐκεῖνο χοήμασιν

7 ἐτίμησε, διὰ δὲ τοῦτο ἐκ τῆς πόλεως ἐξήλασεν· μετὰ δὲ ταῦτα προσελθόντος οἱ αὐτοῦ καὶ ἰκετεῖαν ποιοῦμένου, καὶ τούτῳ ποιηρίον τι ὑλοῦν καταβαλόντος τε ἐξεπότηδες καὶ θλασθέν πως ἢ συντριβέν ταῖς τε χερσὶ διατρήσαντος καὶ ἄθρανστον παραχοῆμα ἀποφίηαντος, ὥς καὶ συγγνώμης διὰ τοῦτο τευξομένου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

- 22 Δρούσος δὲ ὁ παῖς αὐτοῦ φαρμάκῳ διώλετο. ὁ γὰρ Σημανὸς
 23 ἐπὶ τε τῇ ἰσχύϊ καὶ ἐπὶ τῷ ἀξιώματι ὑπερμαζήσας τὰ τε ἄλλα
 2 ὑπέρπογκος ἦν, καὶ τέλος καὶ ἐπὶ τὸν Δρούσον ἐτράπετο καὶ ποτε
 2 πῦξ αὐτῷ ἐνέτεινεν. φοβηθεὶς τε ἐκ τούτου καὶ ἐκείνον καὶ τὸν Τι-
 βέριον, καὶ ἅμα καὶ προσδοχήσας, ὡν τὸν νεανίσκον ἐκποδὼν ποιή-
 σηται, καὶ τὸν γέροντα ῥᾶστα μεταχειριεῖσθαι, φάρμακόν τι αὐτῷ
 διὰ τε τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ αὐτοῦ ὄντων καὶ διὰ τῆς γυναικὸς
 αὐτοῦ, ἣν τινας Λισίλλαν ὀνομάζουσιν, ἔδωκεν· καὶ γὰρ καὶ ἐμοίγεγεν
 3 αὐτήν. αἰτίαν μὲν γὰρ ὁ Τιβέριος ἔλαβεν, ὅτι μήτε νοσοῦντος τοῦ
 Δρούσου μήτ' ἀποθανόντος ἔξω τι τῶν συνήθων ἔπραξε, μηδὲ τοῖς
 ἄλλοις ποιῆσαι ἐπέτρεψεν· οὐ μόντοι καὶ πιστὸς ὁ λόγος. τοῦτό
 τε γὰρ ἀπὸ γνώμης ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἔπραττεν, καὶ τῷ νείῃ ἅτε
 4 καὶ μόνῳ καὶ γνησίῳ ὄντι προσέκειτο, τοὺς τε χειρορρηγῆσαντας
 τὸν ὕλεθρον αὐτοῦ, τοὺς μὲν εὐθὺς τοὺς δὲ μετὰ ταῦτα, ἐκόλασεν.
 τότε δ' οὖν ἐσῆλθέ τε ἐς τὸ συνέδριον, καὶ τὸν προσήκοντα ἐπὶ
 τῷ παιδί ἔπαινον ποιησάμενος οἴκαδε ἐκομίσθη.
 5 ἀπεῖπε δὲ ὁ Τιβέριος τοῖς πρὸς καὶ ὕδατος εἰσχεῖσι μὴ δια-
 τίθεσθαι· καὶ τοῦτο καὶ νῦν φυλάττεται. Αἴλιον δὲ Σατορνῖον,
 ὥς καὶ ἔφη τινὰ ἐς αὐτὸν οὐκ ἐπιτήδεια ἀπορρήφαντα, ὑπὸ τε τὴν
 βουλὴν ὑπήγαγε καὶ ἁλόντα ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου κατεκρήμνισεν.
 23 πολλὰ δ' ὧν καὶ ἄλλα τοιοῦτότροπα γράφειν ἔχοιμι, εἰ πάντα ἐπε-
 ξίλοιμι. τοῦτό τε οὖν ἐν κεφαλαίῳ εἰρήσθω, ὅτι συγροὶ διὰ τὰ
 τοιαῦτα ὑπ' αὐτοῦ ἀπώλοντο, καὶ ἐκεῖνο, ὅτι ζήτων καθ' ἕκαστον

22 2 3 ἦν Ἰουλιαν, ἕτεροι δὲ Λισίαν γράφουσι Z p. 440

3 2 μήτε τ. *

4 3 τότε δ' οὖν] ὁ δὲ γε Τιβέριος εἰς τὸ συνέδριον ἀφικόμενος ἐκείνῳ τε ἀπωδύρατο, καὶ τὸν Νέρωνα τὸν τε Δρούσον τοὺς τοῦ Γερμανικοῦ παῖδας τῇ γερονσίᾳ παρακατέθετο, καὶ τὸ σῶμα τοῦ Δρούσου προτέθη ἐπὶ τοῦ βήματος, καὶ ὁ Νέρων γαμβρὸς αὐτοῦ ὧν ἐπαίνους ἐπ' αὐτῷ εἶπεν. ὁ δὲ δὴ θάνατος αὐτοῦ πολλοῖς αἰτίος θανάτου ἐγένετο ὥς ἐρησθεῖσι τῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ. πολλοὶ τε γὰρ καὶ ἄλλοι διώλοντο καὶ ἡ Ἀγριππῖνα μετὰ τῶν παίδων αὐτῆς, τοῦ νεωτάτου χωρὶς. πολλὰ γὰρ κατ' αὐτῆς ὁ Σημανὸς παρῶντε τὸν Τιβέριον, προσδοχήσας ἐκείνης μετὰ τῶν τέκνων ἀπολομένης τῇ τε Λισίᾳ συνοικίσθαι τῇ τοῦ Δρούσου γυναικί, ἥς ἦρα, καὶ τὸ κράτος ἔξεν μηδενὸς τῷ Τιβερίῳ τυγχάνοντος διαδόχου· τὸν γὰρ ὑπὸ τοῦ ἐλπίσει ὥς καὶ μοιχιδίον. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἐπὶ ἄλλαις καὶ ἄλλαις αἰτίαις, ταῖς δὲ γε πλείοσι πεπλασμέναις, καὶ ἐφυγάδεν καὶ διέφθειρε. Z.
 5 3 ἀπορρήφαντα

ἀκριβῶς ὅσα τινὲς ἠτιάζοντο φλαύρως περὶ αὐτοῦ εἰρηκέναι, αὐτὸς
 ἑαυτὸν πάντα τὰ ἐξ ἀνθρώπων κακὰ ἔλεγεν. καὶ γὰρ εἰ ἐν ἀπορ-²
 ρήτῳ τις καὶ πρὸς ἓνα διελέχθη τι, καὶ τοῦτο ἐδημοσίευσεν ὥστ'
 καὶ ἐς τὰ κοινὰ ὑπομνήματα ἐσγράφεσθαι. καὶ πολλάκις ἂ μὴδ'
 εἶπέ τις, ὥς εἰρημένα, ἐξ ὧν ἑαυτῷ συνήδει προσκατεψεύδετο, ὅπως
 ὥς δικαιοτάτα ὀργιζέσθαι νομισθεῖη. καὶ τοῦτον συνέβαινεν αὐτῷ³
 πάντα τε ἐκεῖνα, ἐφ' οἷς τοὺς ἄλλους ὥς καὶ ἀσεβοῦντας ἐκόλουζεν,
 αὐτὸν ἐς ἑαυτὸν πλημιελεῖν, καὶ προσέτι καὶ χλευασμὸν ὀφλισκά-
 ρειν· ἂ γὰρ ἀπηρενοῦντό τινες μὴ λελαληκέναι, ταῦτα αὐτὸς δυσχυ-
 ρίζομενος εἰρησθαι καὶ κατομνύων ἀληθέστερον ἑαυτὸν ἠδίκει. ἀφ'
 οὗ δὴ καὶ ἐξεστηκέναι τινὲς αὐτὸν τῶν φρενῶν ἐπώπτευσαν. οὐ⁴
 μέντοι καὶ ὅτως παραφρονεῖν ἐκ τούτου ἐπιστετέτο· τὰ γὰρ ἄλλα
 καὶ πάννυ πάντα δεόντως διόκει. τοῦτο μὲν γὰρ βουλευτῇ τινὶ
 ἀσελῶς ζῶντι ἐπιτροπον ὥσπερ τινὶ ὄρφανῷ προσέταξεν· τούτο δὲ
 τὸν Καπίτωνα τὸν τὴν Ἀσίαν ἐπιτροπεύσαντα ἐς τὸ συνέδριον ἐσή-
 γαγε, καὶ ἐγκαλέσας αὐτῷ ὅτι καὶ στρατιώταις ἐχρήσατο καὶ ἄλλα
 τινὰ ὥς καὶ ἀρχὴν ἔχων ἐπραξεν, ἐφνυγάδυσεν. οὐ γὰρ ἐξῆν τότε⁵
 τοῖς τὰ αὐτοκρατορικὰ χρήματα διοικοῦσι πλέον οὐδὲν ποιεῖν ἢ
 τὰς νενομισμένας προσόδους ἐκλέγειν καὶ περὶ τῶν διαφορῶν ἐν τε
 τῇ ἀγορᾷ καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἐξ ἴσου τοῖς ἰδιώταις δικάζεσθαι.

τοσοῦτο μὲν δὴ τὸ διαλλάττον ἐν ταῖς Τιβερίου πράξεσιν ἦν,
 διελθόντων δὲ τῶν δέκα ἐτῶν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφίσματος μὲν ἐς²⁴
 τὴν ἀνάληψιν αὐτῆς οὐδενὸς ἐδεήθη (οὐδὲ γὰρ ἐδεῖτο κατατέμνων²⁴
 αὐτήν, ὥσπερ ὁ Αὐγουστος, ἄρχειν), ἢ μέντοι πανήγυρις ἢ δεκαε-
 τηρὶς ἐποιήθη. Κραιοῦτιος δὲ δὴ Κόρδος αὐτόχειρ ἑαυτοῦ γενέ-²
 σθαι, ὅτι τῷ Σημανῷ προσέεχρυσεν, ἡναγκάσθη· οὕτω γὰρ οὐδὲν²⁵
 ἐγκλημα ἐπαίτιον λαβεῖν ἠδυνήθη (καὶ γὰρ ἐν πύλαις ἤδη γήρως
 ἦν καὶ ἐπιεικέστατα ἐβεβιώκει) ὥστε ἐπὶ τῇ ἱστορίᾳ, ἣν πάλαι ποτὲ³
 περὶ τῶν τῷ Αὐγούστῳ πραχθέντων συνετεθείκει καὶ ἦν αὐτὸς
 ἐκεῖνος ἀνεγνώκει, κριθῆναι, ὅτι τὸν τε Κάσσιον καὶ τὸν Βροῦτον
 ἐπήρεσε, καὶ τοῦ δήμου τῆς τε βουλῆς καθήψατο, τὸν τε Καίσαρα
 καὶ τὸν Αὐγουστον εἶπε μὲν κακὸν οὐδέν, οὐ μέντοι καὶ ὑπερεσέ-
 μυνεν. ταῦτά τε γὰρ ἠτιάθη, καὶ διὰ ταῦτα αὐτὸς τε ἀπέθανε,⁴
 καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ τότε μὲν ἐν τῇ πόλει εὐρεθέντα πρὸς
 τῶν ἀγορανόμων καὶ τὰ ἔξω πρὸς τῶν ἐκασταχόθι ἀρχόντων ἐκαύθη,
 ὥστερον δὲ ἐξεδόθη τε αὐθις (ἄλλοι τε γὰρ καὶ μάλιστα ἡ Φνυγίτηρ
 αὐτοῦ Μαρκία συνέκρυσεν αὐτά) καὶ πολὺ ἀξιοσπονδαστότερον ὑπὸ
 τῆς τοῦ Κόρδου συμφορᾶς ἐγένετο. ἐν δ' οὖν τῷ τότε ὁ Τιβέριος⁵
 τὴν τοῦ δορυφορικοῦ γυμνασίαν τοῖς βουλευταῖς, ὥσπερ ἀγνοοῦσι

τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἐπέδειξεν, ὅπως καὶ πολλοὺς σφας καὶ ἔρρω-
μένους ἰδόντες μᾶλλον αὐτὸν φοβῶνται.

- ⁶ τὸν μὲν οὖν χρόνον ἐκεῖνον ταῦτά τε ἐξ ἱστορίας ἀπόδειξιν
ἐγένετο, καὶ Κυζικηνῶν ἡ ἐλευθερία αὐθις, ὅτι τε Ῥωμαίους τινὰς
ἔδωσαν καὶ ὅτι καὶ τὸ ἥρῳον ὃ τῷ Αὐγούστῳ ποιεῖν ἤρξαντο οὐκ
⁷ ἔξετέλεσαν, ἀφῆρέθη. πάντως δ' ἂν καὶ τὸν συμπολήσαντα τῇ
οἰκίᾳ τὸν ἀνδριάντα αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τούτῳ κριθέντα ἀπεκτόνει, εἰ
μὴ ὁ ὕπατος αὐτὸν ἐκεῖνον τὴν γνώμην πρῶτον ἀνήρετο· αἰδεσθεῖς
γὰρ μὴ καὶ ἑαυτῷ τι χαρῖζεσθαι δόξῃ, τὴν ἀπολόνουσαν ἔδετο.
⁸ Λέντουλον δέ τινος βουλευτοῦ φύσει τε ἐπιεικοῦς καὶ τότε ἐν γῆραι
πολλῷ ὄντος κατηγόρησέ τις ὡς ἐπιβεβουλευκότος τῷ αὐτοκράτορι.
καὶ ὁ μὲν Λέντουλος (παρῆν γάρ) ἀνεκώχχασεν· ὁ δὲ Τιβέριος,
ἐπιθορυβησάσης τι πρὸς τοῦτο τῆς γερονσίας, “οὐδὲ ζῆν ἐτι” ἔφη
“ἄξιός εἰμι, εἴγε καὶ Λέντουλός με μισεῖ.”

NH ἀπεδήμησε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐκ τῆς Ῥώμης, καὶ οὐ-
a.C. ²⁶ κέτι τὸ παράπαν ἐς τὴν πόλιν ἀνεκομίσθη, καίτοι μέλλων τε αἰ-
a.C. ²⁸ καὶ ἐπαγγελλλόμενος, ὅτε δὴ καὶ Λατιάριός τις ἐταῖρος Σαβίνου
ἀνδρὸς τῶν πρώτων ἐν Ῥώμῃ, τῷ Σηιανῷ χαριζόμενος, ἐς τὴν τοῦ
οἰκλήματος ἐν ᾧ διητᾶτο ὁρογὴν βουλευτὰς κατακρέψας ὑπηγάγετο
τὸν Σαβίνον ἐς λόγους, καὶ τι εἰπὼν ὃν εἰσῶδει, ἐπεσπιάσατο καὶ
² ἐκεῖνον πάνθ' ὅσα ἐφρόνει ἐκλαλῆσαι. τῶν γὰρ τοι συζοφαντεῖν
ἐθελόντων ἔργον ἐστὶ λαιδορίας τέ τινος προκατάρχεσθαι καὶ ἀπόρ-
ρητὸν τι ἐκφαίνειν, ἢ ἀκούσας τι αὐτὸς ἢ καὶ ὁμοίον τι εἰπὼν
αἰτιαθῇ· τοῖς μὲν γὰρ, ὅτε ἐκ παρασκευῆς τοῦτο δρῶσιν, ἀκίνδυνός
ἐστιν ἡ παρορησία (οὐ γὰρ ὡς καὶ φρονούντες τινα, ἀλλ' ὡς ἐτέρους
ἐλέγχει βουλλόμενοι λέγειν αὐτὰ πιστεύονται), οἱ δ' ὅτι αὐτὸ καὶ τὸ
³ βραχύτατον ἔξω τοῦ καθεστηκότος εἴπωσι, κολάζονται. ὅπερ καὶ
τότε ἐγένετο· ἔς τε γὰρ τὸ δεσμωτήριον αὐθημερόν ὁ Σαβίνος κα-
τετέθη, καὶ μετὰ τοῦτο ἀκρίτως ἐφθάρη, τό τε σῶμα αὐτοῦ κατὰ
τῶν ἀναβασμῶν ἐρρίφη καὶ ἐς τὸν ποταμὸν ἐνεβλήθη. ἐδείνωσε
δ' ἐπὶ πλεον τὸ πάθος αὐτοῦ κίων τις τοῦ Σαβίνου, συνεσελθὼν
τε αὐτῷ ἐς τὸ οἶκημα καὶ ἀποθανόντι παραμείνας καὶ τέλος καὶ
ἐς τὸν ποταμὸν συνεσπεσών.

- ² τοῦτο μὲν τοιοῦτον ἐγένετο, ἐν δὲ τῷ αὐτῷ τούτῳ χρόνῳ καὶ
a.C. ²⁹ ἡ Λιβία μετήλλαξεν, ἔξ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ζήσασα. καὶ αὐτὴν
ὁ Τιβέριος οὔτε νοσοῦσαν ἐπεσκέψατο οὔτ' ἀποθανοῦσαν αὐτὸς
προέφετο· οὐ μὴν οὐδὲ ἐς τιμὴν ἄλλο τι αὐτῇ πλὴν τῆς δημο-
σίας ἐκφορᾶς καὶ εἰκόνων ἐτέρων τε τινῶν οὐδενὸς ἀξίων ἐνεμειν.
² ἀθανατισθῆναι δὲ αὐτὴν ἄντικρυς ἀπηγόρευσεν. οὐ μέντοι καὶ
μόνα οἱ ἢ βουλὴ, ὅσα ἐκεῖνος ἐπέσειλεν, ἐψηφίσατο, ἀλλὰ πένθος

αὐτῇ παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν ταῖς γυναῖξιν ἐπήγγειλαν, καίπερ τὸν
Τιβέριον ἐπαινέσαντες ὅτι τῆς τῶν κοινῶν διοικήσεως οὐδὲ τότε
ἀπέσχετο· καὶ προσέτι καὶ ἡπίδα αὐτῇ, ὃ μηδεμιᾷ ἄλλῃ γυναικί, ³
ἐψηφίσαντο, ὅτι τε οὐκ ὀλίγους σφῶν ἐσεσώζει, καὶ ὅτι παῖδας
πολλῶν ἐτετρόφει κόρας τε πολλοῖς συνεξεδεδώκει, ἀφ' οὗ γε καὶ
μητέρα αὐτὴν τῆς πατρίδος τινὲς ἐπωνόμιζον. ἐν δὲ τῷ μηνί μὲν
ἐτάφη τῷ τοῦ Αὐγούστου. καὶ αὐτῆς ἄλλα τε καλῶς εἰρημένα ⁴
ἀποφθέγματα φέρεται, καὶ ὅτι γυνικούς ποτε ἄνδρας ἀπαντήσαντας
αὐτῇ καὶ μέλλοντας διὰ τοῦτο θανατωθῆσεσθαι ἔσωσεν, εἰποῦσα
ὅτι οὐδὲν ἀνδριάντων ταῖς σφρονοῦσαις οἱ τοιοῦτοι διαφέρουσιν.
πυθομένου τέ τις αὐτῆς πῶς καὶ τί δρῶσα οὕτω τοῦ Αὐγούστου ⁵
κατεκράτησεν, ἀπεκρίνατο ὅτι αὐτὴ τε ἀκριβῶς σφρονοῦσα, καὶ
πάντα τὰ δοκοῦντα αὐτῷ ἠδέως ποιοῦσα, καὶ μήτε ἄλλο τι τῶν
ἐκείνου πολυπραγμονοῦσα, καὶ τὰ ἀφροδίσια αὐτοῦ ἀθύρματα μήτε
διώκονσα μήτε αἰσθάνεσθαι προσποιονμένη. τοιαύτη οὖν ἡ Λισία ⁶
ἐγένετο, ἥ μέντοι ψηφισθεῖσα αὐτῇ ἄψις οὐκ ὠκοδομήθη διὰ τὸ
τὸν Τιβέριον τοῖς ἑαυτοῦ τέλεσι κατασκευάσειν αὐτὴν ὑποσχέσθαι·
κατοκνήσας γὰρ τῷ λόγῳ τὸ δόγμα λῦσαι, τοῦτον τὸν τρόπον ἀνέ-
τρεψεν αὐτό, μὴτ' ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων τὸ ἔργον ἐπιτρέψας
γενέσθαι μὴτ' αὐτὸς ποιήσας.

ὁ δὲ δὴ Σηιανὸς ἔτι καὶ μᾶλλον ἤρρετο, καὶ ἐψηφίσθη ὅπως ⁷
τὰ γενέθλια αὐτοῦ δημοσίᾳ ἐορτάζεται. τὸ γὰρ τοι πλῆθος τῶν
ἀνδριάντων ὧν ἡ τε βουλὴ καὶ ἡ ἑκπὰς αἱ τε φυλαὶ καὶ οἱ ἄνδρες
οἱ πρῶτοι ἔστησαν αὐτοῦ, οὐδ' ἐξηρίθμησεν ἄν τις· πρέσβεις τε ⁸
ἰδίᾳ μὲν ἡ γερονσία ἰδίᾳ δὲ οἱ ἑκπῆς τό τε πλῆθος ἔκ τε τῶν δη-
μάρχων καὶ ἐκ τῶν ἀγορανόμων τῶν σφετέρων πρὸς ἀμφοτέροισι
αὐτοῖς ἐπεμπον, *καὶ ἤρχοντο ὑπὲρ ἀμφοῖν ὁμοίως καὶ ἔθνον, τὴν
τε τύχην αὐτῶν ὤμνουν.

τῷ δὲ δὴ Γάλλῳ ὁ Τιβέριος, τῷ τὴν τε γυναῖκα αὐτοῦ ἀγα- ³
γομένῳ καὶ τῇ περὶ τῆς ἀρχῆς χρησαμένῳ παρορησίᾳ, καιρὸν λαβὼν ^{a.C. 30}
ἐπέθετο. ἐπειδὴ γὰρ τὸν Σηιανὸν ἦτοι καὶ ἀληθῶς ὡς αὐταρχή-
σοιτα ἢ καὶ τῷ τοῦ Τιβερίου δέει θεραπεύων, ἢ καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς, ²
ἦν καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ διὰ κόρου γενόμενος φθαρῇ, τὰ τε πλείω οἱ

2 2 3 αὐτῆς? ἀν' αὐτῇ? * 3 4 οὐδὲν δὲ τῶν τιτῶν καταλειφθέν-
των ὑπ' ἐκείνης δέδωκεν ὁ Τιβέριος. Z p. 441. 7 1 ὁ δὲ] ὅτι Τι-
βέριος νόσον προσποιησάμενος τὸν Σηιανὸν ὥς καὶ ἐπακολουθήσων εἰς
Ρώμην προέπειπε, λέγων μέρος τοῦ σώματος αὐτοῦ καὶ τῆς ψυχῆς ἀπο-
σπάσθαι ἀπ' αὐτοῦ. καὶ περιέβαλεν αὐτὸν καὶ κατεγύλησεν μετὰ δακρύων,
ὥστε Σηιανὸν ἐπὶ πλεόν ἐπαίρεσθαι. M p. 199 3 1 1 ἀγομένῳ*
2 ἐπειδὴ — 3 2 ἐδεξιώσατο V p. 666: codices προσίοντα γὰρ οἱ κατὰ προε-
βίαν ἐσιτάσας τε καὶ φιλοφρόνως δεξιωσάμενος ἔγραψε κατ' αὐτοῦ τῇ
βουλῇ. 3 τὸν] τὸν τε*

- καὶ τὰ μείζων ἐσηγήσατο καὶ ἐν τοῖς πρεσβευταῖς γενέσθαι ἐσπού-
 δασεν, ἐπέστειλε περὶ αὐτοῦ τῇ βουλῇ τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι τῷ
 3 Σημανῷ τῆς πρὸς αὐτὸν φιλίας φθοροῖη, καίπερ αὐτὸς Συριακῷ
 φίλῳ χρώμενος. καὶ ταῦτα οὐκ ἐξέφηγε τῷ Γάλλῳ, ἀλλὰ καὶ πάν-
 τὸν ἐδεξιώσατο, ὥστε συμβῆναι οἱ πράγματα παραδοξότατον, καὶ
 ὃ μηδενὶ ἄλλῳ συνηρέχθη· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ παρὰ τε τῷ
 Τιβερίῳ εἰσιτιάθη καὶ φιλοτησίας ἔπιδε, καὶ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ κα-
 τεψηφίσθη, ὥστε καὶ στρατηγὸν τὸν δῆσοντά τε αὐτὸν καὶ πρὸς
 4 τὴν τιμωρίαν ἀπᾶξοντα πεμφθῆναι. καὶ μέντοι τοῦθ' οὕτως ὃ
 Τιβέριος πράξας οὐδ' ἀποθανεῖν αὐτῷ ἐθέλησαντι, ἐπειδὴ τάχιστα
 τῶν δεδογμένων ἥσθετο, ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἐκείνῳ τε, ἵν' ἐπὶ πλείστον
 κακωθεῖη, θαρσεῖν ... ἐντεταλτο ὅπως ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ ᾖ, μέχρις
 ἂν αὐτὸς ἐς τὴν πόλιν ἀφίξηται, ἵν', ὅπερ εἶπον, ἐπὶ μακρότατον
 5 καὶ τῇ ἀτιμίᾳ ἅμα καὶ τῷ φόβῳ ταλαιπωρήσεται. καὶ ἔσχεν οὕτως·
 πρὸς τε γὰρ τῶν αἰ ἐπάτων ἐτηρεῖτο (ἔξω τῆς τοῦ Τιβερίου ἀρχῆς·
 τότε γὰρ πρὸς τῶν στρατηγῶν ἐφυλάχθη), οὐκ ἵνα μὴ φύγῃ, οὐ
 μὰ Δί', ἀλλ' ἵνα μὴ τελευτήσῃ, καὶ οὔτε ἐταῖρός τις οὐτ' οἰκείης
 αὐτῷ συνεγίγνετο, οὐτ' ἐλάλει τινὶ οὐθ' ἑώρα τινὰ πλὴν ὁπότε τρο-
 6 φὴν λαβεῖν ἠναγκάζετο. καὶ ἦν αὕτη τοιαύτη καὶ τοσαύτη ὥστε
 μήτε τινὰ ἡδονὴν καὶ ῥώμην αὐτῷ παρασχεῖν μήτ' ἀποθανεῖν αὐτὸν
 ἔαν· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ δεινότατον. ὃ καὶ ἐπ' ἄλλων σιγῶν ὁ Τι-
 βέριος ἐποίει· δῆσας γοῦν τινὰ τῶν ἐταίρων, ἔπειτα λόγον περὶ τῆς
 θανατώσεως αὐτοῦ γενομένου ἔφη ὅτι οὐδέπω αὐτῷ διήλλαγμαί.
 7 ἔτερον μέντοι τινὰ καὶ πάντῃ ἰσχυρῶς βασανίσας, ἔπειτα γνοὺς ὅτι
 ἀδίκως κατηγορήθη, καὶ πάντῃ σπουδῇ ἀπέκτεινεν, εἰπὼν ὅτι χαλε-
 πωτέρως ὑβρίζεται ἢ ὥστε καλῶς δύνασθαι ἔξιν. Συριακὸς δ' οὐτ'
 ἀδικήσας τι οὐτ' αἰτιωθείς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παιδείᾳ ἐλλόγιμος ὢν,
 ἐσφάγη διὰ τοῦτο μόνον ὅτι φίλον αὐτὸν τοῦ Γάλλου ὁ Τιβέριος
 εἶπεν εἶναι.
 8 ὅτι ὁ Σημανὸς καὶ τὸν Ἀροῦσον διέβαλε διὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.
 πάσας γὰρ ὡς εἰπεῖν τὰς τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν γαμετὰς μοιχεύων
 τὰ τε λεγόμενα ἢ καὶ πραττόμενα ὑπ' ἐκείνων ἐμάνθανε, καὶ προσέτι
 καὶ συνεργοὺς σφας ὡς καὶ γαμηθησομένας οἱ ἐποιεῖτο. ἐπεὶ δὲ ὁ
 Τιβέριος ἀπλῶς τὸν Ἀροῦσον ἐς τὴν Ῥώμην ἔπεμψεν, ὁ Σημανὸς δει-
 σασ μὴ μεταβάλλεται, ἔπεισε τὸν Κάσσιον χρηματίσαι τι κατ' αὐτοῦ...
 4 ὁ δὲ δὴ Σημανὸς καὶ μείζων καὶ φοβερώτερος αἰ ἐγίγνετο,

4 4 ...] ἐξελευσεν καὶ τῇ βουλῇ ἐπιμελεῖσθαι? 5 5 ὁποίαν*
 8 1 ὅτι — 6 αὐτοῦ V p. 669 4 1 1 τὸν δὲ Σημανὸν ὁ Τιβέριος ἐπὶ
 μέγα δόξης ἐπέσας, καὶ κηδεστὴν ἐπὶ Ἰουλίᾳ τῇ τοῦ Ἀροῦσου θυγατρὶ
 ποιησάμενος, ὑστερον ἐκτείνει. Z p. 442

ὥστε καὶ τοὺς βουλευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἐκείνῳ μὲν ὡς καὶ αὐτο-
κράτορι προσέχειν, τὸν δὲ Τιβέριον ἐν ὀλιγοῖσι ποιεῖσθαι. μαθὼν
οὖν ταῦτα ὁ Τιβέριος οὔτε ἐν ἐλαφροῦ τὸ πρᾶγμα ἐποιήσατο, φο-
βηθεὶς μὴ καὶ αὐτοκράτορα ἀντικρὺς αὐτὸν ἀποδείξωσιν, οὔτε ἡμέ-
λησεν. ἐκ μὲν δὴ οὖν τοῦ προφανοῦς οὐδὲν ἔδρασεν· τό τε γὰρ ²
δορυφορικὸν πᾶν ἰσχυρῶς ὤκείωτο, καὶ τῶν βουλευτῶν τὸ μὲν ευ-
εργεσίαις τὸ δὲ ἐλπίσι τὸ δὲ καὶ φόβῳ προσεπεποίητο, τοὺς τε
περὶ τὸν Τιβέριον ὄντας οὕτω πάντας προσηταίριστο ὥστε τὰ μὲν
ἐκείνου πάντα ἀπλῶς, καὶ ὅσα ἔλεγε καὶ ὅσα ἔκραττε, παραντίκα
οἱ ἀγγέλλεσθαι, τὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ δρώμενα μηδὲν τῷ Τιβερίῳ δη-
λοῦν. ἄλλως οὖν αὐτὸν μετεπορεύετο, καὶ ὑπατόν τε αὐτὸν ἀπέ- ³
δείξε καὶ κοινωτὸν τῶν φροντίδων ὠνόμαζε, Σημανὸς τε ὁ ἐμὸς ³¹
πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἔλεγε, καὶ τοῦτο καὶ γραφῶν πρὸς τε τὴν
βουλὴν καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἐδήλουν. τούτοις οὖν οἱ ἄνθρωποι ⁴
ἀπατώμενοι καὶ πιστεύοντες χαλκοῦς τε αὐτοὺς ἀπανταχοῦ ἐκ τοῦ
ἴσου ἴστασαν, κὰν ταῖς γραφαῖς συνέγραφον, δίσκους τε ἐπιχρῶσους
ἐς τὰ θέατρα ἀμφοῖν ἐσέφερον· καὶ τέλος ἐψηφίσθη ὑπάτους τέ-
σφας διὰ πέντε ἐτῶν ἅμα ἀποδεύεσθαι, καὶ ἀπάντησιν, ὁπότε ἐς
τὴν Ῥώμην ἔσοιεν, ἀμφοτέροις ὁμοίως γίγνεσθαι. καὶ τέλος καὶ
ταῖς εἰκόσιν αὐτοῦ ὥσπερ καὶ ταῖς τοῦ Τιβερίου ἔθνον.

καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Σημανὸν τοιαῦτα ἦν, τῶν δ' ἄλλων πολ- ⁵
λοι καὶ ὀνομαστοὶ ἐφθάρησαν, ὧν ἦν καὶ Γάιος Ροῦφος Γεμίνιος.
ἀσεβείας γὰρ ἐς τὸν Τιβέριον ἐγκληθεὶς τὰς διαθήκας ἐς τε τὸ
συνέδριον ἐσεκόμισε καὶ ἀνέγνω, δηλῶν ὅτι τὸν κλῆρον ἐξ ἴσου τοῖς
τέκνοις καὶ ἐκείνῳ καταλειποῦς ἦν· καὶ μαλακίας αἰτιαθεὶς ἀπῆλ- ⁶
θεν οἴκαδε πρὶν ψηφισθῆναι τι, καὶ μαθὼν τὸν ταμίαν ἐπὶ δικαιώ-
σει αὐτοῦ παρόντα αὐτὸς τε αὐτὸν ἔτρωσε, καὶ ἐκείνῳ τὸ τραῦμα
δείξας “ἀπάγγελον” ἔφη “τῇ γερονσίᾳ ὅτι ἀνὴρ οὕτως ἀποθνήσκει.”
καὶ ἡ γυνὴ δὲ αὐτοῦ Ποπλία Πρόσκα ἐγκλημὰ τι λαβοῦσα ἐσῆλθέ
τε ἐς τὸ βουλευτήριον, κἀνταῦθα αὐτὴν ἐγχειριδίῳ τινί, ὃ λάθρα
ἐσεκεκομίζει, ἔσφαξεν.

ὁ δὲ Σημανὸς τοσοῦτος ἦν τῇ τε ὑπεροχῇ τοῦ φρονήματος καὶ ⁵
τῷ μεγέθει τῆς ἐξουσίας ὥστε συνεκόντι εἰπεῖν αὐτὸν μὲν αὐτο-
κράτορα τὸν δὲ Τιβέριον νηστιαρχὸν τινα εἶναι δοκεῖν διὰ τὸ ἐν τῇ
νήσῳ τῇ λεγομένῃ Καπρία τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι. σπουδαί τε ²
καὶ ὠθισμοὶ περὶ τὰς θύρας αὐτοῦ ἐγίγνοντο ἐκ τοῦ δεδιέναι μὴ
μόνον μὴ οὐκ ὀφθῇ τις αὐτῷ, ἀλλὰ μὴ καὶ ἐν τοῖς ὑστάτοις φανῇ·
πάντα γὰρ ἀκριβῶς, καὶ μάλιστα τὰ τῶν πρώτων, ἐτηρεῖτο καὶ τὰ

- 3 ῥήματα καὶ τὰ νεύματα. οἱ μὲν γὰρ οἰκίᾳ ἀξιῶσι προέχοντες
 οὔτε τὰ δεξιῶματα παρὰ τινῶν πάντῃ ἀπαιτοῦσιν, κἄν ἄρα καὶ
 ἐκλειψθῇ τι αὐτῶν, οὐκ ἐγκαλοῦσιν σφισιν, ἅτε καὶ ἑαυτοῖς συνειδό-
 4 τες ὅτι μὴ καταφρονοῦνται· οἱ δ' ἐπακτῶ καλλωπίσματος χρώμενοι
 πάντα ἰσχυρῶς τὰ τοιαῦτα, ὥς καὶ ἐς τὴν τοῦ ἀξιωματός σφιν
 πλήρωσιν ἀναγκαῖα, ἐπιζητοῦσιν, κἄν μὴ τέχωσιν αὐτῶν, ἄχθονται
 5 τε ὥς διαβαλλόμενοι καὶ ὀργίζονται ὥς ἐβριζόμενοι. καὶ διὰ τοῦτο
 μᾶλλον περὶ τοὺς τοιοῦτους ἢ περὶ αὐτοὺς ὥς εἰπεῖν τοὺς αὐτο-
 κράτορας σπονδάζουσιν, ὅτι τοῖς μὲν, κἄν πλημμεληθῇ τι, ἀρετὴν
 τὸ συγγνωαί τῳ φέρει, τοῖς δὲ τοῦτο μὲν τὴν ἀσθένειάν σφιν
 ἐλέγχειν δοκεῖ, τὸ δὲ ἐπεξελεῖν καὶ τιμωρήσασθαι βεβαίωσιν τοῦ
 6 μέγα δόνασθαι ἔχειν νομίζεται. ἐν δὲ τινι νομιμῇ πάντων συ-
 νιόντων ἐς τὴν οἰκίαν τοῦ Σηιανῶ ἢ τε κλίνῃ ἢ ἐν τῷ δωματίῳ,
 ἐν ᾧ ἡσπάζετο, κειμένη πᾶσα ἐπὶ τοῦ ὄχλου τῶν ἱερῶντων συνε-
 7 τρήβη, καὶ προϊόντος αὐτοῦ ἐκ τῆς οἰκίας γαλῇ διὰ μέσων σφῶν
 8 διῆξεν. ἐπειδὴ τε καὶ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ θύσας ἐς τὴν ἀγορὰν
 κατήει, οἱ οἰκέται αὐτοῦ οἱ δορυφόροι διὰ τε τῆς ὁδοῦ τῆς ἐς τὸ
 δεσμωτήριον ἀγούσης ἐξετράποντο, μὴ δυνήθentes αὐτῷ ἐπὶ τοῦ
 ὄχλου ἐπακολοθεῖν, καὶ κατὰ τῶν ἀναβασμῶν καθ' ὧν οἱ δικαιο-
 9 ούμενοι ἐροπτοῦντο κατιόντες ὄλισθον καὶ κατέπεσον. οἰωνιζομένου
 τε μετὰ τοῦτο αὐτοῦ τῶν μὲν αἰσίων ὀργισθῶν ἐπεφάνη οὐδεὶς,
 κόρακες δὲ δὴ περιπτάμενοι καὶ περικρούσαντες αὐτὸν ἀπέπταντο
 ἀθρόοι πρὸς τὸ οἶκημα καὶ ἐπὲρ αὐτοῦ ἐκαθέζοντο.
 10 τούτων οὖν τῶν τεράτων οὐθ' ὁ Σηιανὸς οὐτ' ἄλλος τις ἐνθύ-
 μιον ἐποίησατο· πρὸς γὰρ τὴν τῶν παρόντων ὕψιν οὐδ' ἂν εἰ σα-
 11 φῶς θεὸς τις προέλεγε, ὅτι τοσαύτη δι' ὀλίγον μεταβολὴ γενήσοιτο,
 12 ἐπίστευσεν ἂν τις. τὴν τε οὖν τέχην αὐτοῦ κατακορῶς ὤμνυσαν,
 καὶ συνάρχοντα τοῦ Τιβερίου, οὐκ ἐς τὴν ἑπατεῖαν ἀλλ' ἐς τὸ
 κράτος ὑποσημαίνοντες, ἐκάλουν. Τιβερίος δὲ ἡγνέει μὲν οὐδὲν
 εἰ τῶν κατ' αὐτόν, βουλευόμενος δὲ ὅτινα τρόπον αὐτὸν ἀποστείνῃ,
 καὶ οὐχ ἐνρίσκων ὅπως ἀσφαλῶς ἐκ τοῦ φανεροῦ τοῦτο ποιήσει,
 θανμαστὸν δὴ τίνα τρόπον καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὥστε
 13 τὴν γνώμην αὐτῶν ἀκριβῶς μαθεῖν, ἐχρήσατο. περὶ τε γὰρ ἑαυτοῦ
 πολλὰ καὶ ποικίλα καὶ τῷ Σηιανῶ καὶ τῇ βουλῇ συνεχῶς ἐπέστελλε,
 νῦν μὲν λέγων φιλάρως ἔχειν καὶ ὅσον οὐκ ἤδη τελευτήσεν, νῦν
 δὲ καὶ σφόδρα ὑγιαίνειν καὶ αὐτίκα δὴ μάλα ἐς τὴν Ρώμην ἀφί-
 14 ξεσθαι· καὶ τὸν Σηιανὸν τοτὲ μὲν πάντῃ ἐπὶ τὸν κατὰ τὴν
 τῶν τε ἐταίρων αὐτοῦ τοὺς μὲν ἐτίμα δι' ἐκείνον τοὺς δ' ἡτίμαζεν.

ὥστε ὁ Σηιανὸς ἐν τῷ μέρει καὶ τοῦ ὑπερόγκου καὶ τοῦ ὑπερφόβου πληρούμενος αἰὲ μετέωρος ἦν· οὔτε γὰρ δεδιέναι αὐτῷ καὶ διὰ τοῦτο καὶ νεοχημῶσαι τι ἐπῆει, καὶ γὰρ ἐτιμᾶτο, οὔτ' αὖ θαρσεῖν καὶ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπιτολμῆσαι τι, καὶ γὰρ ἐκολούετο. καὶ μέντοι 5 καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐναλλάξ καὶ δι' ὀλίγον τὰ ἐναντιώτατα ἀκούοντες, καὶ μήτε τὸν Σηιανὸν θαυμάζειν ἔτι ἢ καὶ καταφρονεῖν ἔχοντες, ἔς τε τὸν Τιβέριον ὡς καὶ τεθνήσκοντα ἢ καὶ ἥσκοντα ὑποπτεύοντες, ἐν ἀμφιβόλῳ ἐρίγροντο.

Σηιανὸν μὲν οὖν ταῦτά τε ἐτάραττε, καὶ πολλῷ μᾶλλον ὅτι 7 ἔξ ἀνδριάντος τινὸς αὐτοῦ τὰ μὲν πρῶτα καπνὸς πολλὸς ἀνέθορεν, ἔπειτα δὲ ἀφαιρεθείσης τῆς κεφαλῆς ὅπως τὸ γιγνόμενον ἴδωσιν, ὅφρις μέγας ἀνέπῃδησεν, ἐτέρας τε εὐθὺς ἀντεπιτεθείσης αὐτῷ, καὶ 2 διὰ τοῦτ' ἐκείνου [τε] θύσειν ἑαυτῷ μέλλοντος (τά τε γὰρ ἄλλα καὶ ἑαυτῷ ἔθνευ), σχοινίον περὶ τὸν ἀγκύνα αὐτοῦ περιζέμενον εὐρέθη. τύχης τέ τι ἄγαλμα, ὃ ἐγεγόνει μὲν, ὡς φασί, Τουλλίου τοῦ βασιλευσάντος ποτε ἐν τῇ Ῥώμῃ, τότε δὲ ὁ Σηιανὸς οἴκοι τε εἶχε καὶ 3 μεγάλως ἠγάλλεν, αὐτὸς τε θύων εἶδεν ἀποστρεφόμενον ... καὶ 3 μετὰ τοῦθ' ἕτεροι συνεξίστοντες σφίσιν. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι ὑπώπτεον μὲν πού ταῦτα, ἀγροῦντες δὲ δὴ τὴν τοῦ Τιβερίου διάνοιαν, καὶ προσεκλογιζόμενοι τό τε ἐκείνου ἐμπληκτον καὶ τὸ τῶν πραγμάτων ἀστιάθηκτον, ἐπημοτερίζον, καὶ ἰδίᾳ μὲν τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας 4 διεσκόπουν, κοινῇ δὲ δὴ ἐθεράπεον αὐτὸν διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι καὶ ὁ Τιβέριος ἱερέας μετὰ Γαίου γε καὶ ἐκείνου καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐποίησε, καὶ τὴν τε ἀνθυπατικὴν ἑξουσίαν αὐτῷ ἔδωκεν, καὶ 5 προσεψηφίσαντο πᾶσιν αἰ τοῖς ὑπατεύουσι παραγγέλλεσθαι κατὰ τὸ ἐκείνου ζήλωμα ἄρξαι. ὁ δ' οὖν Τιβέριος ταῖς μὲν ἱερωσύναις 5 ἐτίμησεν αὐτόν, οὐ μὴν καὶ μετεπέμψατο, ἀλλὰ καὶ αἰτησαμένῳ οἱ ὅπως ἐς τὴν Καμπανίαν ἐπὶ προσηάσει τῆς μελλονύμφου νοσησάσης ἔλθῃ, κατὰ χάραν μεῖναι προσέταξεν ὡς καὶ αὐτὸς ὅσον οὕτω ἐς τὴν Ῥώμην ἀφίξόμενος.

ἔκ τε οὖν τούτων ὁ Σηιανὸς αὐθις ἡλλοιοῦτο, καὶ διότι καὶ 8 τὸν Γάιον ὁ Τιβέριος ἱερεῖα ἀποδείξας ἐπῆρσε, καὶ τι καὶ ὡς διάδοχον αὐτὸν τῆς μοναρχίας ἔξω ἐνεδείκνυτο. καὶ ἐνεόχμωσέ τι, 2 ἄλλως τε καὶ τῶν στρατιωτῶν πρὸς πάντα ἐτοίμως ὑπακοῦσαι αὐτῷ ἔχοντων, εἰ μὴ τὸν δῆμον ἰσχυρῶς τοῖς περὶ τοῦ Γαίου λεχθεῖσι πρὸς τὴν τοῦ Γερμανικοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήμην ἡσθάντα εἶδεν· 3 πρότερον γὰρ νομίζων καὶ ἐκείνους πρὸς ἑαυτοῦ εἶναι, τότε ὡς ἥσθετο τὰ τοῦ Γαίου σπουδάζοντας, ἡθύμησεν. καὶ ὁ μὲν μετεγί- 3

ρωσκειν ὅτι μηδὲν ἐν τῇ ὑπατείᾳ ἐνεόχμωσεν, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι διὰ
 τε ταῦτα, καὶ ὅτι ὁ Τιβέριος ἐχθρόν τινα αὐτοῦ ἤρημένον μὲν πρὸ
 δέκα ἐτῶν Ἰβηρίας ἄρξαι, κρινόμενον δὲ ἐπὶ τισιν ἐξ ἐκείνου ἀφῆκε,
 καὶ δι' αὐτὸν καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἡγεμονεύσειν τινῶν ἢ καὶ ἄλλο
 4 τι δημόσιον πράξειν μέλλουσιν ἄδειαν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τῶν τοι-
 οῦτων δικῶν ἔδωκεν. τῇ τε γερουσίᾳ περὶ τοῦ Νέρωνος ἀποθανόντος
 γράφων Σηιανὸν ἀπλῶς αὐτὸν ὠνόμασε, μηδὲν ὥνπερ εἰδυῖστο προ-
 σθεῖς· καὶ προσέτι καὶ ἀπέειπε μήτ' ἀνθρώπων τινὲ θύεσθαι, διότι
 καὶ ἐκεῖν' οὗτ' ἐγίνετο, μήτ' ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ τιμῇ τι χρηματίζεσθαι,
 διότι πολλὰ ἐκεῖν' ἐψηφίζετο. τοῦτο γὰρ ἀπρηγορεύει μὲν καὶ πρό-
 9 τερον, τότε δὲ διὰ τὸν Σηιανὸν ἀνεγνώσαστο· οὐ γὰρ πού ὁ μηδὲν
 ἑαυτῷ τοιοῦτο γίνεσθαι ἐπιτρέπων ἄλλῳ γε ἐφίει. ἐπ' οὖν τοῖτοις
 ἔτι καὶ μᾶλλον αὐτοῦ κατεφρόνησαν, ὥστε καὶ φανερώτερον ἢ λαν-
 θάνειν καὶ ἐξίστασθαι αὐτὸν καὶ ἐγκαταλείπειν. μαθὼν οὖν ταῦτα
 ὁ Τιβέριος, καὶ θαρσύνσας ὡς καὶ τὸν δῆμον καὶ τὴν βουλὴν συμ-
 2 μάχους ἔξω, ἐπεχείρησεν αὐτῷ· καὶ προκαθεῖς τὸν λόγον ὅτι τὴν
 γε ἔξουσίαν οἱ τὴν δημοκρατικὴν δώσοι, ὅπως ἀπροσδόκητον αὐτὸν
 ὅτι μάλιστα λάβῃ, ἐπέστευε κατ' αὐτοῦ τῷ συνεδρίῳ διὰ Ναιαίου
 Σερωρίου Μάκρωνος, ἄρχειν τε αὐτὸν τῶν σωματοφυλάκων κρύφα
 3 προκαταστήσας, καὶ πάνθ' ὅσα ἐχοῖν πρᾶχθῆναι προδιδάξας. καὶ
 ὅς νύκτωρ ἐς τὴν Ρώμην ὡς καὶ κατ' ἄλλο τι ἐλθόν, τά τε ἐπε-
 σταλμένα οἱ Μεμνίῳ τε Πηρούλῳ τότε ὑπατεύοντι (ὁ γὰρ συνάρ-
 χων αὐτοῦ τὰ τοῦ Σηιανοῦ ἐφρόνει) καὶ Γραικίῳ Λάκωνι τῷ τῶν
 4 νυκτοφυλάκων ἄρχοντι ἐπεκοίνωσεν, καὶ ἀναβὰς ἅμα τῇ ἑρμῇ ἐς τὸ
 παλάτιον (τῆς γὰρ βουλῆς ἔδρα ἐν τῷ ἀπολλωνίῳ γενήσεσθαι ἐμελλε)
 τῷ τε Σηιανῷ μηδέπω ἐς αὐτὸ ἐσεληλυθότι περιέπεσε, καὶ ἰδὼν
 αὐτὸν ταραττόμενον ὅτι μηδὲν οἱ ὁ Τιβέριος ἐπιστάλκει, παρεμν-
 5 θήσατο εἰπὼν ἰδίᾳ καὶ ἐν ἀπορρήτῳ ὅτι τὴν ἔξουσίαν αὐτῷ τὴν
 δημοκρατικὴν φέροι. καὶ ὁ μὲν περικρατὴς ἐπὶ τούτῳ γενόμενος ἐς
 τὸ βουλευτήριον ἐσεληλύθει· Μάκρων δὲ τοὺς μὲν δορυφόρους τοὺς
 περὶ τε ἐκείνον καὶ τὸ συνέδριον ὄντας ἐς τὸ στρατόπεδον ἀπέπεμψε,
 τὴν τε ἡγεμονίαν σφίσι τὴν ἑαυτοῦ ἐκφήνας καὶ γράμματα παρὰ
 6 τοῦ Τιβερίου γέρα τινὰ αὐτοῖς διδόντα φέρειν φήσας, τοὺς δὲ δὴ
 νυκτοφύλακας ἀντ' αὐτῶν περὶ τὸν ναὸν περιστήσας ἐσῆλθε τε ἐς
 αὐτόν, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῖς ὑπῆτοις δοὺς ἐξῆλθε πρὶν καὶ ὀτιοῦν
 ἀναγνωσθῆναι, αὐτῷ τε τῷ Λάκωνι τὰνταῦθα φυλάττειν προστά-
 10 ξας αὐτὸς ἐς τὸ στρατόπεδον, μὴ καὶ νεωτερισθῇ τι, ὥρμησεν.

8 3 2 ἄλλοι] ἄλλοι ἡλλοιοῦντο? an αὐτοῦ κατεφρόνησαν? 9 1 3 ἐγ-
 καταλείπειν*

9 1 3 ἐγ-

κατὰ τοῦ Σημανοῦ εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα ἄλλο τι, εἶτα μέμψιν κατ' αὐτοῦ βραχεῖαν, καὶ μετ' αὐτὴν ἕτερόν τι, καὶ κατ' ἐκείνου ἄλλο· καὶ ἐπὶ τελευτῆς δύο τε βουλευτὰς τῶν ὠκειωμένων οἱ κο-
 λασθῆναι καὶ αὐτὸν ἐν φρουρᾷ γενέσθαι δεῖν ἔλεγεν. ἄντικρυς 2
 γὰρ ἀποθανεῖν αὐτὸν ὁ Τιβέριος οὐ προσέταξεν, οὐχ ὅτι οὐκ ἐβού-
 λετο, ἀλλ' ὅτι ἐφοβήθη μὴ ταραχὴ τις ἐκ τούτου γένηται· ὥς γοῦν
 οὐδὲ τὴν ὁδὸν ἀσφαλῶς ποιήσασθαι δυνάμενος, τὸν ἕτερον τῶν
 ὑπᾶτων μετεπέμψατο. τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλουν, παρῇ δὲ 3
 καὶ ἀκοῦσαι ἐπ' αὐτῇ καὶ ἰδεῖν πολλὰ καὶ ποικίλα. πρότερον μὲν 3
 γὰρ, πρὶν ἀναγινώσκεισθαι αὐτήν, ἐπαίρους τε αὐτοῦ ὥς καὶ τὴν
 δημαρχικὴν ἐξουσίαν ληψομένου ἐποιοῦντο καὶ ἐπιβοήμασιν ἐχρῶντο,
 προλαμβάνοντες ὅσα ἡλπίζον, καὶ προσενδεικνύμενοί οἱ ὥς καὶ αὐ-
 τοὶ αὐτὰ δώσαντες· ἐπεὶ δ' οὐδὲν τοιοῦτον εὐρίσκετο, ἀλλὰ καὶ 4
 πᾶν τὸνναντίον ἢ προσεδόκων ἤκουον, ἐν τε ἀπορίᾳ καὶ μετὰ τοῦτο
 καὶ ἐν κατηφείᾳ πολλῇ ἐγίνοντο. καὶ τινες καὶ ἐξανέστησαν τῶν
 συγκαθημένων αὐτῷ· ὃν γὰρ πρόσθεν περὶ πολλοῦ φίλον ἔχειν ἐποι-
 οῦντο, τοῦτω τότε οὐδὲ τῆς αὐτῆς συνεδρείας κοινωνεῖν ἠθέλον.
 καὶ τούτου καὶ στρατηγοὶ καὶ δῆμαρχοι περιέσχον αὐτόν, ὅπως μὴ 5
 συνταράξῃ τι ἐκπηδήσας· ὅπερ πάντως ἂν ἐπεποιήκει, εἰ κατ' ἀρ-
 χὰς ἀθρόω τινὶ ἀκούσματι ἐπέπληκτο. νῦν δὲ τό τε αἰεὶ ἀναγινω-
 σκόμενον ὥς καὶ κοῦφον καὶ μόνον ὃν παρορῶν, καὶ μάλιστα μὲν
 μηδὲν ἄλλο, εἰ δὲ μή, μήτοι γε καὶ ἀνήκεστόν τι ἐπεστιάθαι περὶ
 αὐτοῦ ἐλπίζων, διετρίβη καὶ κατὰ χώραν ἔμεινεν. καὶν τούτῳ προσ- 6
 καλεσαμένον αὐτὸν τοῦ Πηγούλου οὐχ ὑπήκουσεν, οὐχ ὅτι ὑπερεφρό-
 νησεν (ἤδη γὰρ ἐτεταπεινώτο) ἀλλ' ὅτι ἀήθης τοῦ προστάττεσθαι
 τι ἦν. ὥς δὲ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον γε ἐκείνος ἐμβοήσας οἱ καὶ
 τὴν χεῖρα ἅμα ἐκτείνας εἶπε "Σημανέ δεῦρο ἔλθέ," ἐπηρώτησεν αὐ-
 τὸν αὐτὸ τοῦτο, "ἐμὲ καλεῖς;" ὅψε δ' οὐκ ὅτε ἀναστάντι αὐτῷ
 καὶ ὁ Λάκων ἐπεσελθὼν προσέεστη. καὶ τέλος διαναγνωσθείσης 7
 τῆς ἐπιστολῆς πάντες ἀπὸ μιᾶς γλώσσης καὶ κατεβόων αὐτοῦ καὶ
 δεινὰ ἐπέλεγον, οἱ μὲν ἡδικοημένοι οἱ δὲ πεφοβημένοι, ἄλλοι τὴν
 φιλίαν τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπηλυγαζόμενοι, ἄλλοι τῇ μεταβολῇ αὐτοῦ
 ἐπιχαίροντες. οὐ μὴν οὔτε πάντας αὐτοὺς οὔτε περὶ τοῦ θανάτου 8
 τινὰ αὐτοῦ ὁ Πήγουλος ἐπεψήφισε, φοβηθεὶς μὴ τις ἐναντιωθῇ
 καὶ τούτου καὶ ταραχθῇ τι (συχροὺς γὰρ δὴ καὶ συγγενεῖς καὶ
 φίλους εἶχεν)· ἀλλ' ἕνα τινὰ ἀνακρίνας καὶ σύμψηφον ὅπως δεθῇ
 λαβὼν, ἐξήγαγέ τε αὐτὸν ἐκ τοῦ συνεδρίου καὶ ἐς τὸ δεσμωτήριον
 μετὰ τε τῶν ἄλλων ἀρχόντων καὶ μετὰ τοῦ Λάκωνος κατήγαγεν.
 ἔνθα δὴ καὶ μάλιστα ἂν τις τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν κατεῖδεν, 11
 ὥστε μηδαμῇ μηδαμῶς φρεσᾶσθαι. ὃν γὰρ τῇ ἔτι πάντες ὥς καὶ

- 1 κρείττω σφῶν ὄντα ἐς τὸ βουλευτήριον παρέπεμψαν, τοῦτον τότε
 ἐς τὸ οἶκημα ὡς μηδενὸς βελτίω κατέστuron, καὶ ὃν στεφάνων πρό-
 2 2 τερον ἤξιουν, τούτῳ τότε δεσμὰ περιέδεσαν· ὃν δὲ ἐδορυφόρουν
 ὡς δεσπότην, τοῦτον ἐφροῦρουν ὡς δραπέτην καὶ ἀπεκάλυπτον
 ἐπικαλυπτόμενον, καὶ ὃν τῷ περιπορφύρῳ ἱματίῳ ἐκεκοσμήκεσαν,
 ἐπὶ κόρυθς ἔπαιον, ὃν τε προσεκύονον ὥς τε ὡς θεῷ ἔθνον, τοῦτον
 3 3 θανατώσοντες ἤγον. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ δῆμος προσπίπτων πολλὰ
 μὲν ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσιν ἐπ' αὐτοῦ ἐπεβόα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς
 ἐλπισθεῖσιν ἐπέσκωπεν. τὰς τε εἰκόνας αὐτοῦ πάσας κατέβαλλον
 καὶ κατέκοπτον καὶ κατέστuron ὡς καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον αἰκίζόμενοι·
 4 4 καὶ οὕτω θεατῆς ὢν πείσεσθαι ἔμελλεν ἐλγίγντο. τότε μὲν γὰρ ἐς
 τὸ δεσμωτήριον ἐνεβλήθη· ὕστερον δ' οὐ πολλῶ, ἀλλ' αὐθιμερὸν
 ἢ γερονσία πλησίον τοῦ οἰκήματος ἐν τῷ ὁμονοεῖῳ, ἐπειδὴ τὰ τε
 τοῦ δήμου τοιαῦτα ὄντα ἤσθετο καὶ τῶν δορυφόρων οὐδένα ἑώρα,
 5 5 ἀθροισθεῖσα θάνατον αὐτοῦ κατεψηφίσατο. καὶ οὕτω δικαιοῦθεις
 κατὰ τε τῶν ἀναβασμῶν ἐρρίφη, καὶ αὐτὸν ὁ ὅμιλος τρισὶν ὁλαῖς
 ἡμέραις ἐλυμήνατο, καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὸν ποταμὸν ἐέβαλεν. τὰ
 τε παιδία αὐτοῦ κατὰ δόγμα ἀπέθανε, τῆς κόρης, ἣν τῷ τοῦ Κλαν-
 6 6 δίου νύκτ' ἐγγεγνήκει, προδιαφθαρείσης ἐπὶ τοῦ δημίον, ὡς οὐχ
 ὅσιον ὃν παρθενεομένην τινα ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἀπολέσθαι. καὶ
 ἢ γυνὴ Ἀπικᾶτα οὐ κατεψηφίσθη μὲν, μαθοῦσα δὲ ὅτι τὰ τέκνα
 αὐτῆς τέθνηκε, καὶ σφῶν τὰ σώματα ἐν τοῖς ἀναβασμοῖς ἰδοῦσα,
 ἀνεχώρησε, καὶ ἐς βιβλίον γράψασα περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρούσου
 κατὰ τε τῆς Αἰβίλλης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, δι' ἣν περ πον καὶ αὐτὴ
 τῷ ἀνδρὶ προσεχερούκει ὥστε μηκέτι στυοικεῖν, τὸ μὲν τῷ Τιβε-
 7 7 ρίῳ ἐπέμψεν, αὐτὴ δ' ἐαυτὴν διεχρήσατο. καὶ οὕτως ὁ Τιβέριος
 ἐντεχνὸν τῷ βιβλίῳ, καὶ διελέγξας τὰ γεγραμμένα, τοῖς τε ἄλλοις
 πάντας καὶ τὴν Αἰβίλλαν ἀπέκτεινεν. ἤδη δὲ ἤκουσα ὅτι ἐκεῖνος
 μὲν αὐτῆς διὰ τὴν μητέρα τὴν Ἀντωνίαν ἐφείσατο, αὐτὴ δὲ ἢ
 Ἀντωνία ἐκοῦσα λιμῷ τὴν θυγατέρα ἐξώλεσεν.
 12 12 τοῦτο μὲν οὖν ὕστερον ἐγένετο, τότε δὲ θόρυβος πολὺς ἐν τῇ
 πόλει συνηρέθη. ὁ τε γὰρ δῆμος εἴ ποῦ τινα τῶν μέγα παρὰ τῷ
 Σηιανῷ δυνηθέντων καὶ δι' αὐτὸν ὑβρισάντων τι εἶδεν, ἐφόνευσεν·
 2 2 καὶ οἱ στρατιῶται ἀγανακτοῦντες ὅτι αὐτοὶ τε ἐς τὴν τοῦ Σηιανοῦ
 εὐνοίαν ὑποπτεύθησαν καὶ οἱ ρυτοφύλακές σφῶν ἐς τὴν τοῦ αὐτο-
 κράτορος πίστιν προετιμῆθησαν, ἐμπρήσεις τε καὶ ἀρπυγὰς ἐποι-
 οῦντο, καίτοι πάντων τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ὄντων τὸ ἔστυ πᾶν ἐκ
 3 3 τῆς τοῦ Τιβερίου ἐντολῆς φυλαττόντων. οὐ μὴν οὐδ' ἢ βοήλῃ
 ἡσύχαζεν, ἀλλ' οἱ τε τὸν Σηιανὸν τεθεραπευκότις δεινῶς δέει τῆς
 τιμωρίας ἐταράσσοντο, καὶ οἱ κατηγορηκότες ἢ καὶ καταμεμαρτυ-

ρηχότες τινῶν διὰ φόβον, ὑποψία τοῦ καὶ δι' ἐκείνον ἀλλ' οὐ διὰ τὸν Τιβέριον αὐτοὺς διεφθάρθαι, ἐγίνοντο. ὀλίγον τε πάνν τὸ θαρσοῦν ἦν, ὅσον ἔξω τε τούτων καθειστίχκει καὶ τὸν Τιβέριον ἡπιώτερον γενήσεσθαι προσεδόκα. τὰ τε γὰρ συμβεβηκότα σφίσιν ⁴ ἐς τὸν ἀπολωλότα, ὥσπερ πον φίλει γίνεσθαι, ἔτρεπον, καὶ ἐκείνον ἢ οὐδενὸς ἢ ὀλίγων ἡτιῶντο· τὰ γὰρ πλείονα τὰ μὲν ἡγροηκέναι, τὰ δὲ καὶ ἄκορτα κατηραγκάσθαι προῦσαι ἔλεγον. ἰδίᾳ μὲν δὴ ὡς ἔκαστοι οὕτω διετέθειντο, κοινῇ δὲ δὴ ἐψηφίσαντο, ὥς καὶ δεσποτείας τινὸς ἀπηλλαγμένοι, μήτε πένθος τινὰ ἐπ' αὐτῷ ποιήσασθαι, καὶ ἐλευθερίας ἄγαλμα ἐς τὴν ἀγορὰν ἀνατεθῆναι, ἑορτὴν τε διὰ ⁵ τε τῶν ἀρχόντων καὶ διὰ τῶν ἱερέων ἀπάντων, ὃ μὴ πώποτε ἐγγόνει, ἀχθῆναι, καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἐτελεύτησε καὶ ἵππων ἀγῶσι καὶ θηρίων σφαγαῖς ἐτησίῳ διὰ τε τῶν ἐς τὰς τέσσαρας ἱερουσύναις τελούντων καὶ διὰ τῶν τοῦ Αὐγούστον θιασωτῶν ἀγάλλεσθαι, ὃ οὐδέποτε ἐπεποίητο. ὃν γὰρ αὐτοὶ ταῖς τε ὑπερβολαῖς καὶ ταῖς ⁶ καινότησι τῶν τιμῶν πρὸς τὸν ὀλεθρον προήγαγον, κατὰ τοῦτον καὶ τοῖς θεοῖς ξένα τινὰ ἐψηφίζοντο. οὕτω γὰρ τοι σαφῶς ἡπίσταντο ὅτι ὑπ' ἐκείνων μάλιστα ἐξεφρόνησεν, ὥστ' ἀπυγορεῦσαι παραχοῆμα διαρρηδὴν μήτε τιμὰς μηδενὶ ὑπερόγκους δίδοσθαι μήτε τοὺς ὄρκους ἐπ' ἄλλου τινὸς πλην τοῦ αὐτοκράτορος ποιῆσθαι. καὶ μέντοι ταῦθ' οὕτω, καθάπερ ἐκ θείας τινὸς ἐπιτοίας, ψηφισάμενοι καὶ τὸν Μάκρωνα καὶ τὸν Λάκωνα κολακεύειν οὐ πολλῷ ὕστερον ἤρξαντο· χρήματά τε γὰρ αὐτοῖς πολλὰ καὶ τιμὰς, Λάκωνι μὲν τὰς τῶν τεταμεινκότων Μάκρωνι δὲ τὰς τῶν ἑστρατηγηκότων, ἔδωκαν, καὶ αὐτῷ καὶ συνθεῖσθαι σφισι καὶ ἱματίῳ περιπορηθῆναι ἐν ταῖς εὐκαταῖς πανηγύρεσι χρῆσθαι ἐπέτρεψαν· οὐ μέντοι καὶ ⁸ ἐκεῖνοι ἐδέξαντο αὐτά· τὸ γὰρ παράδειγμά σφας ὑπόγειον ὃν ἐθορύβει. οὐ μὴν οὐδ' ὁ Τιβέριος προσήκατό τι ἄλλων τ' αὐτῷ πολλῶν ψηφισθέντων, καὶ ὅπως αὐτός τε πατὴρ τῆς πατρίδος τότε γε ἄρξῃται ὀνομάζεσθαι, καὶ τὰ γενέθλια αὐτῷ δέξα τε τῶν ἵππων ἀμιλλαῖς καὶ ἐστιάσει τῆς γερονσίας τιμῶντο· ἀλλὰ καὶ προηγόρευσεν αὐθις μηδὲν μηδὲν τοιοῦτον ἐσηγεῖσθαι.

ταῦτα μὲν ἐν τῇ πόλει ἐγίνετο, ὃ δὲ δὴ Τιβέριος τέως μὲν ¹³ ἐν δέει μεγάλῳ καθειστίχκει μὴ ὁ Σηιανὸς κατασχὼν αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐπιπλεύσῃ, καὶ πλοῖα παρεσκευάσατο ἵνα, ἂν τι τοιοῦτο συμβῇ, διαφύγῃ· τῷ τε Μάκρωνι, ὡς τινὲς φασιν, ἐνετείλατο ὅπως, ἂν τι παρακινήσῃ, τὸν Αἰοῦσον ἔς τε τὴν βουλὴν καὶ ἐς τὸν δῆμιον ἐσαγάγῃ καὶ αὐτοκράτορα ἀποδείξῃ. ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν αὐτὸν ἀπολωλότα, ²

12 3 4 ὑποψία 7 1 ἐπιτοίας 8 3 τ' om* 3 ἄρξαιτο?*

αὐτοῦ δώδεκά?

ἔχαιρε μὲν ὥσπερ εἰκὸς ἦν, οὐ μόντοι καὶ τὴν πρεσβείαν τὴν πεμφθεῖσαν ἐπὶ τούτῳ προσεδέξατο, καίπερ πολλῶν μὲν παρὰ τῆς βουλῆς πολλῶν δὲ καὶ παρὰ τῶν ἱππέων τοῦ τε πληθους, ὥσπερ καὶ πρὶν, ³ σταλέντων· ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπατον τὸν Ῥήγουλον, τὰ τε αὐτοῦ αἰεὶ φρονήσαντα καὶ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐς τὴν πόλιν αὐτοῦ κομιδῆς, ὥσπερ ἐπεστάλκει, ἐλθόντα, ἀπεώσατο.

- ¹⁴ Σημανὸς μὲν δὴ μέγιστον τῶν τε πρὸ αὐτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτόν, πλὴν Παντιανοῦ, τὴν ἡγεμονίαν ταύτην λαβόντων ἰσχύσας οὕτως ἀπῆλλαξεν, οἱ δὲ δὴ συγγενεῖς οἱ τε ἑταῖροι αὐτοῦ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες οἱ τι αὐτὸν κολακεύσαντες καὶ οἱ τὰς τιμὰς αὐτῷ ² ἐσηγησάμενοι ἐκρίνοντο· καὶ ἐκείνων τε οἱ πλείους ἤλίσχοντο ἐφ' οἷς πρότερον ἐφθονοῦντο, καὶ οἱ ἄλλοι κατεδίκάζον σφῶν ἐφ' οἷς πρότερον ἐψηφίσαντο. καὶ συχροὶ καὶ τῶν κεκριμένων τε ἐπὶ τισι καὶ ἀφειμένων καὶ κατηγορήθησαν αὐθις καὶ ἐάλωσαν ὥς καὶ τὴν ³ ἐκείνων χάριν τότε σωθέντες. οὕτως, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἐγκλημά τῳ ἐπεφέρετο, ἀλλ' αὐτό γε τότε ἐξήρχει οἱ πρὸς τὴν τιμωρίαν ὅτι φίλος τοῦ Σημανοῦ ἐγεγόνη, καθάπερ οὐ καὶ αὐτοῦ τοῦ Τιβερίου φιλήσαντος αὐτὸν καὶ δι' ἐκείνον καὶ τῶν ἄλλων οὕτω σπονδασάντων. ⁴ ἐμύνον δὲ δὴ ταῦτα ἄλλοι τε καὶ αὐτοὶ οἱ μάλιστα τὸν Σημανὸν θεραπεύοντες· οἷα γὰρ ἀκριβῶς τοὺς ὁμοίους σφίσιν εἰδότες, οὐδὲν πρᾶγμα εἶχον οὐτ' ἀναζητοῦντες αὐτοὺς οὐτ' ἐξελέγχοντες. καὶ οἱ μὲν, ὥς σωθησόμενοι τε διὰ τοῦτο καὶ τιμὰς καὶ χρήματα προσληψόμενοι, οἱ μὲν κατηγόρουν τινῶν οἱ δὲ κατεμαρτύρουν, ⁵ συνέβη δὲ αὐτοῖς μηδεὶς ὧν ἠλπίζον τυχεῖν· τοῖς γὰρ αὐτοῖς ἐγκλημασιν οἷς τοὺς ἄλλους μετήσαν ἐνεχόμενοι, τὸ μὲν τι δι' ἐκεῖνα ¹⁵ τὸ δὲ καὶ ὥς προδωσέταιροι, προσαπώλλυντο. τῶν δ' ὅν αἰτιαθέντων συχροὶ μὲν καὶ κατηγορήθησαν παρόντες καὶ ἀπελογίσαντο, καὶ παρρησίᾳ γε εἰσιν οἱ μεγάλην ἐχρήσαντο· οἱ δὲ δὴ πλείους αὐτοὶ ² ἑαυτοὺς πρὶν ἁλῶναι διέφθειραν. ἐποιοῦν δὲ τοῦτο μάλιστα μὲν τῷ μήτε τὴν ὕβριν μήτε τὴν αἰκίαν φέρειν (πάντες γὰρ οἱ τινα τοιαύτην αἰτίαν λαβόντες, οὐχ ὅπως ἱππεῖς ἀλλὰ καὶ βουλευταί, οὐδ' ὅπως ἄνδρες ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, ἐς τὸ δεσμωτήριον συνω- ³ θοῦντο, καὶ καταψηφισθέντες οἱ μὲν ἐκεῖ ἐκολάζοντο, οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου ὑπὸ τῶν δημάρχων ἢ καὶ τῶν ὑπάτων κατεκρημνίζοντο, καὶ ἕς τε τὴν ἀγορὰν τὰ σώματα αὐτῶν ἀπάντων ἐρρίπτετο καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὸν ποταμὸν ἐνεβύλλετο), ἥδη δὲ καὶ ⁴ ὅπως οἱ παῖδες τῶν οὐσιῶν αὐτοὺς κληρονομῶσιν· ὁλίγαι γὰρ πᾶν τῶν ἐθελοντηδὸν πρὸ τῆς δίκης τελευτώντων ἐδημέοντο, προκα-

λουμένου διὰ τούτου τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Τιβερίου αὐτοέντας γε-
νέσθαι, ἵνα μὴ αὐτὸς σφας ἀποκτείνειν δοκῇ, ὥσπερ οὐ πολλῶν
δεινότερον ὢν αὐτοχειρίᾳ τινὰ ἀποθαρῆν ἀναγκάσαι τοῦ τῷ δημίῳ
αὐτὸν παραδοῦναι. αἱ δ' οὖν πλεῖσται τῶν οὐχ οὕτως ἀποθανόντων 16
οὐσίαι ἐδημοσιούντο, βραχέος τινὸς ἢ καὶ μηδενὸς τοῖς κατηγορή-
συσιν αὐτῶν διδομένον. καὶ γὰρ τὰ χρήματα δι' ἀκριβείας ἤδη
πολὺ μᾶλλον ἐποιεῖτο. καὶ μετὰ τοῦτο καὶ τέλος τι διακοσιοστήν 2
ἔχον ἑκατοστήν ἤγαγε, καὶ ἐκληρονόμει παντὸς τοῦ καταλειφθέντος
αὐτοῦ· κατέλειπον δὲ δὴ πάντες ὀλίγον καὶ οἱ ἑαυτοὺς ἀναχωρῶμενοι,
ὥσπερ καὶ τῷ Σηιανῷ ὅτε ἔζη. τῇ δ' αὐτῇ ἐκείνῃ διανοίᾳ ἢ τὰ 3
τῶν ἐκόντως ἀποθνησκόντων χρήματα οὐκ ἀγηρεῖτο, καὶ τὰς ἐσαγ-
γελίας πάσας ἐς τὴν γεροσύαν ἐσῆγεν, ὅπως αὐτὸς τε ἔξω αἰτίας,
ὥς γε καὶ ἐδόκει, ἦ, καὶ ἡ βουλή αὐτῇ ἑαυτῆς ὥς καὶ ἀδικούσης τι
καταψηφίζηται. ὁθεν καὶ πάντῃ ἀκριβῶς ἔμαθον, αὐτοὶ δὲ ἑαυτῶν 4
ἀπολλέμενοι, ὅτι καὶ τὰ πρότερον ἐκεῖνα οὐ τοῦ Σηιανοῦ μᾶλλον
ἢ τοῦ Τιβερίου ἔργα ἦν. οὐ γὰρ μόνον οἱ κατηγορήσαντες τινῶν
ἐκρίνοντο ἢ καὶ οἱ καταμαρτυρήσαντες καταμαρτυροῦντο, ἀλλὰ καὶ
οἱ κατεψηφισμένοι τινῶν ἀνθρῆλίσκοντο. οὕτως οὖν ὁ Τιβέριος 5
τινῶν ἐφείδετο, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν αὐτοῖς κατ' ἀλλήλων ἀπεχρήτο,
οὐτ' ἄλλον βέβαιον φίλον οὐδένα εἶχεν, ἀλλ' ἐν τῷ ἴσῳ οἱ καὶ τὸ
ἀδικοῦν καὶ τὸ ἀναμάρτητον τό τε ὑποπευθόν τι καὶ τὸ ἀδεὲς πρὸς
τὴν τῶν Σηιανῶν ἐγκλημάτων ἀνάκρισιν ἐγίνετο. ἔδοξε μὲν γὰρ 6
τινα ἀμνηστίαν αὐτῶν ὁπρὲ ποτε ἐσηγήσασθαι· καὶ γὰρ πενθεῖν
τοῖς βουλευμένοις αὐτὸν ἐπέτρεψε, προσαλειπὼν μὴδ' ἐφ' ἑτέρου
τινὸς κωλύεσθαι τινα τοῦτο ποιεῖν, ὃ πολλάκις ἐψηφίζετο· οὐ μὴν 7
καὶ τῷ ἔργῳ ἐβεβαίωσεν αὐτήν, ἀλλ' ὀλίγον διαλιπὼν ἔπειτα καὶ
ἐπὶ τῷ Σηιανῷ καὶ ἐφ' ἑτέροις ἀθεμίτοις ἐγκλήμασι συχνὸν ἐκό-
λασεν, ἥσυχυκέναι τε καὶ ἀπεκτονέναι καὶ τὰς συγγενεστάτας σφί-
σιν αἰτιαθέντας.

τοιαύτης δ' οὖν τότε τῆς καταστάσεως οὔσης, καὶ μὴδ' ἀπαρ- 17
νήσασθαι τινος δυναμένου τὸ μὴ οὐ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἡδέως
ἐμφαγεῖν, γελοιότατον πρᾶγμα τῷ ἔξῃς ἔτει, ᾧ Γραῖος Δομίτιος ^{a.C.}
καὶ Κάμιλλος Σκριβωνιανὸς ἐπάτευσαν, ἐγένετο. νομιζομένου γὰρ 2 ³²

16 1 2 βραχέος — 3 διδ.] at V p. 669: ὅτι ἐπὶ Τιβερίου πάντες οἱ κα-
τηγοροῦντες τινῶν χρήματα καὶ πολλὰ γε ἐκ τε τῶν οὐσιῶν αὐτῶν καὶ ἐκ
τοῦ δημοσίου, καὶ προσέειπε καὶ τιμὰς τινὰς ἐλάμβανον. ἡ δὲ καὶ ἑτέροι
προχείρως τινὰς θορυβοῦντες ἢ καὶ ἐτοίμως τινῶν καταψηφισόμενοι, οἱ μὲν
εἰκόνας οἱ δὲ καὶ τιμὰς ἐπιτιμίας ἐκτίοντο. ὥστε τινὰς τῶν ἄλλων ἐλλο-
γίμων, ἀξιοθέντας τοιούτου τινός, μὴ θελήσει αὐτὸ προσδέσθαι, ἵνα μὴ
καὶ αὐτοὶ δόξωσι ποτε ὅμοιοι ἐκείνοις γεγενῆσθαι. 3 ἡ δὲ πολὺ ἢ
δείπνα 2 3 κατέλειπον* 3 4 διαδικούσης* 5 3 οἱ om*
6 3 μηδενί 17 1 2 ἀνρ?*

συγχόν χρόνον ἤδη μηκέτι κατ' ἄνδρα τὴν βουλὴν ἐν τῇ ρουμηνίᾳ
 ὁμνύναι, ἀλλ' ἐνός, ὥσπερ εἴρηται μοι, προοιμνύντος καὶ τοὺς λοι-
 ποὺς συνεπαυεῖν, οὐκ ἐποίησαν αὐτό, ἀλλ' αὐτεπάγγελτοι, μηδενός
 3 σφας ἀναγκάσαντος, ἰδίᾳ καὶ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἐπιστιώθησαν
 ὥσπερ τι παρὰ τοῦτο μᾶλλον εὐδοκήσαντες. πρότερον μὲν γὰρ καὶ
 ἐπὶ πολλὰ ἔτη οὐδ' ὁμνύντα τινὰ τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ φέ-
 ροντα, ὥσπερ εἶπον, ἠρέσχετο· τότε δὲ καὶ ἕτερόν τι γελιοότερον
 ἐγένετο. προχειρίσασθαι τε γὰρ αὐτὸν ὅσους ἂν ἐθελήσῃ σφῶν,
 καὶ ἔξ αὐτῶν εἰκοσιν, οὓς ἂν ὁ κληρὸς ἀποφῇρῃ, φρουροῖς, ὁσάκις
 ἂν ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσῇ, ξιφίδια ἔχουσι χρῆσθαι ἐψηφίσαντο.
 4 τῶν τε γὰρ ἔξω πρὸς τῶν στρατιωτῶν τηρουμένων καὶ εἰσω μηδε-
 νὸς ἰδιώτου ἐσιόντος, δι' οὐδένα δῆλον ὅτι ἄλλον, ἀλλὰ δι' ἑαυτοὺς
 μόνους ὡς καὶ πολέμιους οἱ ὄντας τὴν φρουρὰν αὐτῷ δοθῆναι
 18 ἔγνωσαν. ὁ δ' οὖν Τιβέριος ἐπῆρσε μὲν αὐτοῖς, καὶ χάριν δῆθεν
 τῆς εὐνοίας σφίσιν ἔγνω, τὸ δὲ δὴ πρᾶγμα ὡς καὶ ἄηδες διεκρού-
 σατο· οὐ γὰρ οὕτως ἐνέθης ἦν ὥστ' αὐτοῖς γε ἐκείνοις, οὓς τε
 2 ἐμίσει καὶ ἔφ' ὧν μάλιστα ἐμισεῖτο, ξίφη δοῦναι. ἀμέλει καὶ ἔξ
 αὐτῶν τούτων προσυποτοπήσας σφᾶς (πᾶν γὰρ ὃ τι ἂν τις παρὰ
 τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ κολακείᾳ ποιῇ ὑποπτεύεται) τοῖς μὲν ἐκείνων ψη-
 φίσμασι μικρὰ χαίρειν ἔφρασε, τοὺς δὲ δορυφόρους καὶ λόχοις καὶ
 χρήμασι, καίπερ τὰ τοῦ Σημιανοῦ φρονήσαντας εἰδώς, ἐτίμησεν, ἵν'
 3 αὐτοῖς προθυμότεροις κατ' αὐτῶν χρῆσθαι ἔχῃ. ἔστι μὲν γὰρ ὅτε
 καὶ τοὺς βουλευτὰς αὐθις ἐπῆρσεν, ἐπεὶ σφίσιν ἐκ τοῦ δημοσίου
 τὸ ἀργύριον δοθῆναι ἐψηφίσαντο· οὕτω δὲ δὴ ἀκριβῶς τοὺς μὲν
 τῷ λόγῳ ἀντεξηπάτα τοὺς δὲ τῷ ἔργῳ προσηταιριζέτο, ὥστε καὶ
 Ἰούνιον Γαλλίωνα, θῆαν τοῖς διαστρατευσαμένοις αὐτῶν ἐν τῇ τῶν
 4 ἱππέων ἔδρᾳ δίδοσθαι ἐσηγησάμενον, μὴ μόνον φρυγαδεῦσαι, αὐτὸ
 τοῦτο ἐπικληθέντα ὅτι σφᾶς ἀναπεῖθειν ἐδόκει τῷ κοινῷ μᾶλλον ἢ
 ἑαυτῷ εὐνοεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ ἔγνω αὐτὸν ἐς Λέσβον ἀπαίρειν,
 τῆς τε ἐκεῖ ἀσφαλοῦς εὐδαιμονίας ἀφελέσθαι καὶ ἐς φυλακὴν τοῖς
 5 ἄρχουσιν, ὥσπερ ποτὲ τὸν Γάλλον, παραδοῦναι. καὶ ἵνα γε ἐπὶ
 μᾶλλον ἐκατέρους πείσῃ ὅπως περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν φρονοῖ, ἥτή-
 σατο παρὰ τῆς βουλῆς οὐ πολλῷ ὕστερον ἀρκεῖν οἱ τὸν τε Μά-
 κρωνα καὶ χιλιάρχους ἐς τὸ συνέδριον ἐσάγεσθαι. οὐ γάρ που καὶ
 ἐδέετό τι αὐτῶν, ὅς γε οὐδὲ ἐς τὴν πόλιν ἔτι ἐσελθεῖν ἐνενόει, ἀλλὰ
 τό τε ἐκείνων μῖσος καὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν εὐνοίαν ἐνδείξασθαι
 6 σφίσιν ἠθέλησεν. καὶ τοῦτο καὶ αὐτοὶ οἱ βουλευταὶ ὁμολόγησαν·
 τῷ γοῦν δόγματι προσενέγραψαν ὥστε ἔρευνάν σφῶν ἐσιόντων, μὴ
 καὶ ξιφιδίων τις ὑπὸ μάλης ἔχῃ, γίνεσθαι.

18 5 4 καὶ ἰ χιλ.?

6 2 δ' οὐν*

τοῦτο μὲν δὴ τῷ ἐχομένῳ ἔτι ἐγνώσθη, τότε δὲ ἐφείσατο μὲν 19
καὶ ἄλλων τινῶν καίτοι τῷ Σημανῷ φεικωμένων, ἐφείσατο δὲ καὶ
Λουκίου Σημανοῦ στρατηγοῦ Μάρκου τε Τερεντίου ἱππέως, ἐκείνον
μὲν ὑπερφρονήσας τὰ τε ἄλλα πάντα διὰ φαρακρῶν ἐν τοῖς φλω-
ραλίοις ἔωθεν μέχρι νεκτὸς ἐπὶ τῇ τοῦ Τιβερίου χλευασίᾳ, ὅτι καὶ 2
αὐτὸς φαρακρὸς ἦν, ποιήσαντος, καὶ φῶς τοῖς ἀπιοῦσιν ἐκ τοῦ
θεάτρον διὰ πεντακισχιλίων παιδῶν ἀπέξυρμένων παρυσχόντος
(τοσοῦτον γὰρ ἐδέησε δι' ὀργῆς αὐτῷ γενέσθαι ὥστ' οὐδὲ προσε-
ποίησατο ἀρχὴν ὅτι περὶ αὐτῶν ἠκηζοί, καίπερ καὶ Σημανῶν ἐξ
ἐκείνων τῶν φαρακρῶν πάντων ὀνομασθέντων), τοῦ δὲ δὴ Τερεν- 3
τίου, ὅτι ἐπὶ τῇ τοῦ Σημανοῦ φιλίᾳ κρινόμενος οὐχ ὅσον οὐκ ἤρνή-
σατο, ἀλλὰ καὶ ἔφη καὶ σπονδάσαι μάλιστα αὐτὸν καὶ θεραπεῦσαι,
ἐπειδὴ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Τιβερίου οὕτως ἐτιμᾶτο, "ὥστε εἰ μὲν
ἐκεῖνος ὀρθῶς" εἶπεν "ἐποίει τοιοῦτον φίλῳ χρώμενος, οὐδ' ἐγὼ τι
ἠδίκηκα· εἰ δ' ὁ αὐτοκράτωρ ὁ πάντα ἀκριβῶς εἰδὼς ἐπλανήθη, 4
τί θαυμαστόν ἐστι καὶ ἐγὼ οἱ συνέξηπατήθην; καὶ γὰρ τοι προσήκει
ἡμῖν πάντας τοὺς ἐπ' αὐτοῦ τιμωμένους ἀγαλᾶν, μὴ πολυπραγμο-
νοῦσιν ὅποιοί τινες εἰσὶν, ἀλλ' ἓνα ὅρον τῆς φιλίας σφῶν ποιουμένοις
τὸ τῷ αὐτοκράτορι αὐτοὺς ἀρέσκειν." ἢ τε γὰρ βουλὴ διὰ ταῦτα 5
αὐτὸν ἀφῆκε, καὶ προσέτι καὶ τοῖς κατηγορήσασιν αὐτοῦ προσεπέ-
τίμησεν, καὶ ὁ Τιβέριος συγκατέθετο σφίσιν. τὸν τε Πίσωνα τὸν
πολιάρχον τελευτήσαντα δημοσίᾳ ταφῇ ἐτίμησεν, ὅπερ πον καὶ ἄλ-
λοις ἐχαρίζετο· καὶ Λούκιον ἀντ' αὐτοῦ Λαμίας ἀντέλειτο, ὃν
πρόπαλαι τῇ Συρίᾳ προστάξας κατεῖχεν ἐν τῇ Ῥώμῃ. τοῦτο δὲ 6
καὶ ἐφ' ἐτέρων πολλῶν ἐποίει, ἔργῳ μὲν μηδὲν αὐτῶν δεόμενος,
λόγῳ δὲ δὴ τιμᾶν αὐτοὺς προσποιούμενος. κὰν τούτῳ Ὑδρασίον
Πωλίωνος τοῦ τῆς Αἰγύπτου ἄρχοντος τελευτήσαντος Ἰβήρῳ τινὶ
καισαρείῳ χρόνον τινὰ τὸ ἔθνος ἐπέτρεψεν.

τῶν δ' οὖν ὑπάτων ὁ μὲν Δομίτιος δι' ἔτους ἤρξεν (τῆς γὰρ 20
Ἀγριππίνης τῆς τοῦ Γερμανικοῦ θυγατρὸς ἀνὴρ ἦν), οἱ δ' ἄλλοι
ὥς πον τῷ Τιβερίῳ ἔδοξεν. τοὺς μὲν γὰρ ἐπὶ μακρότερον τοὺς δὲ
ἐπὶ βραχύτερον ἂν ἤρξειτο, καὶ τοὺς μὲν ἔτι καὶ θάσσον τοῦ τεταγ-
μένου ἀπῆλλασσε, τοῖς δὲ καὶ ἐπὶ πλεῖον ἄρχειν ἐδίδου. ἦδη δὲ 2
καὶ ἐς ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν ἀποδείξας ἂν τινα ἐκείνων μὲν κατέλυνεν,
ἕτερον δὲ καὶ αὖθις ἕτερον ἀντικαθίστη· καὶ τινας καὶ ἐς τρίτον
ἑτέρους προχειρίζόμενος, εἰτὰ ἄλλους ὑπατεύειν πρὸ αὐτῶν ἂνθ' 3
ἑτέρων ἐποίει. καὶ περὶ μὲν τοὺς ὑπάτους ταῦτα διὰ πάσης ὥς 3
εἰπεῖν τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ἐλήγητο· τῶν δὲ δὴ τὰς ἄλλας ἀρχὰς

19 ὁ στρατιῶν
ρεῖτο*2 μνηδενός*
2 ἑτέρους] εἰς?

4 Σεγήρῳ?

20 ὁ ἀρη-

αἰτούντων ἐξελέγετο ὅσους ᾔθελε, καὶ σφας ἐς τὸ συνέδριον ἐπέ-
 πεμπε, τοὺς μὲν συνιστὰς αὐτῷ, ὅπερ ἐπὶ πάντων ἡρῶντο, τοὺς
 δὲ ἐπὶ τε τοῖς δικαίωμασι καὶ ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τῶν τε κλήρων ποι-
 4 ούμενος. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τε τὸν δῆμον καὶ ἐς τὸ πλῆθος οἱ
 προσήκοντες ἐκατέρω, τῆς ἀρχαίας ὁσίας ἕνεκα, καθάπερ καὶ νῦν,
 ὥστε ἐν εἰζόνι δοκεῖν γίνεσθαι, ἐσιόντες ἀπεδείκνυντο. εἰ δ' οὖν
 ποτὲ ἐνέλιπόν τινες ἢ καὶ φιλονεικία ἀκράτῳ ἐχρήσαντο, καὶ ἐλάτ-
 5 τους προεχειρίζοντο. τῷ γοῦν ἐπιόντι ἔτει, ἐν ᾧ ὁ τε Γάλβας ὁ
 33 Σέρβιος ὁ μετὰ ταῦτα αὐταρχήσας καὶ Λούκιος Κορνήλιος τὸ τῶν
 ἐπάτων ὄνομα ἔσχον, πεντεκαίδεκα στρατηγοὶ ἐγένοντο· καὶ τοῦτο
 ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνέβη, ὥστε ἔστι μὲν ὅτε ἐκκαίδεκα ἔστι δ' ὅτε
 καὶ πρὸ ἑνα ἢ καὶ δύο χειροτονεῖσθαι.

21 Τιβέριος δὲ δὴ ἦλθε μὲν πρὸς τὸ ἄστυ, καὶ διέτριphen ἐν τοῖς
 πέριξ αὐτοῦ τόποις, οὐ μέντοι καὶ ἐσεφοίτησεν εἰςω, καίτοι καὶ
 τριάκοντα σταδίους ἀποσχών, καὶ τὰς θურγάτρας τὰς τε τοῦ Γερ-
 2 μανικοῦ τὰς λοιπὰς καὶ τὴν τοῦ Δρούσου τὴν Ἰουλίαν ἐκδοῖς. καὶ
 διὰ τοῦτο οὐδ' ἡ πόλις τοὺς γάμους αὐτῶν ἐώρτασεν, ἀλλὰ τὴν τε
 ἄλλα καὶ ἡ βουλὴ καὶ τότε καὶ συνήχθη καὶ ἐδίδασεν. σφόδρα γὰρ
 ἐπιμελὲς ἐποιεῖτο αἰεὶ σφας ὁσάκις ἂν καὶ καθήκοι συνίεναι καὶ μὴ
 3 ὀψιαιτέρον ἀπαντᾶν τοῦ τεταγμένου μῆτε προαιυτέρον ἀπαλλάττε-
 σθαι. καὶ πολλὰ περὶ τούτου καὶ τοῖς ἐπάτοις ἐπέστελλε, καὶ ποτὲ
 τινα ἐπ' αὐτῶν καὶ ἀναγνώσθηναι ἐκέλευσεν. ὁ καὶ ἐπ' ἄλλων
 πραγμάτων ἐποίει, καθάπερ μὴ δυνάμενος αὐτὰ ἀντικρὺς τῇ βουλῇ
 γράψαι. ἐσέπεμπε δὲ ἐς αὐτὴν οὐ μόνον τὰ βιβλία τὰ διδόμενά
 οἱ παρὰ τῶν μηνυόντων τι, ἀλλὰ καὶ τὰς βασύλους ἃς ὁ Μάκρων
 ἐποιεῖτο, ὥστε μὴδὲν ἐπ' αὐτοῖς πλὴν τῆς καταψηφίσεως γίνεσθαι.

4 ἔπει μέντοι Βιβούλιος τις Ἀγρίππας ἱππεὺς φάρμακον ἐν αὐτῷ τῷ
 βουλευτηρίῳ ἐκ δακτυλίου ροφήσας ἀπέθανε, καὶ ὁ Νέρβας μὲν κέτι
 τὴν συνουσίαν αὐτοῦ φέρων ἀπεκατέρησε διὰ τε τὰλλα, καὶ μά-
 λισθ' ὅτι τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν συμβολαίων ἐπὶ τοῦ Καίσαρος
 τεθέντας, ἐξ ὧν καὶ ἀπιστία καὶ ταραχὴ πολλὴ γενήσεσθαι ἔμελλεν,
 5 ἀνενώσματο, καὶ πολλὰ γε αὐτοῦ παρακαλοῦντος ὅπως τι ἂν φαίη
 οὐδ' ἀποκρίνασθαι τι ᾔθελσε, τό τε πρᾶγμα τὸ κατὰ τὰ δανείσματα
 ἐμετρίασε, καὶ δισχιλίας καὶ πεντακοσίας μυριάδας τῷ δημοσίῳ
 ἔδωκεν ὥστ' αὐτὰς ἐπ' ἀνδρῶν βουλευτῶν ἀτοκὶ τοῖς δεομένοις ἐς
 τρία ἔτη ἐκδανεισθῆναι, τοὺς τε ἐπιβοητοτάτους τῶν τὰς κατηγορίας
 6 ποιουμένων ἀποθανεῖν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκέλευσεν. καὶ ἐνδεῖξαι τινα
 ἀνδρὸς ἐν τοῖς ἑκατοντάρχοις ἐξητασμένον βουλευθέντος ἀπῆιπε μη-
 δένα ἐστρατευμένον τοῦτο ποιεῖν, καθάπερ καὶ ἱππεῦσι καὶ βουλευταῖς
 ἐπιτρέπων αὐτὸ πράττειν.

οὐ μὴν ἀλλ' ἐν μὲν τούτῳ ἐπηρεῖτο, καὶ μάλιστα²² ὅτι ψηφισθέντα οἱ ἐπ' αὐτοῖς πολλὰ οὐκ ἐδέξατο, ἐκ δὲ δὴ τῶν ἐρώτων, οἷς ἀνέδην καὶ τῶν εὐγενεστάτων καὶ ἀρρένων καὶ θηλειῶν ὁμοίως ἐχρήτο, διεβάλλετο. ὁ γοῦν Μάριος ὁ Σέξτος ἐκεῖνος ὁ φίλος αὐτοῦ καὶ² διὰ τοῦτο καὶ πλουτήσας καὶ δυναθεὶς τοσοῦτον ὥστ', ἐπειδὴ γείτονί τιμι ὠργίσθη, δειπνίσαι τε αὐτὸν ἐπὶ δύο ἡμέρας, καὶ τῇ μὲν προτέρᾳ τὴν ἑπαυλιν αὐτοῦ πᾶσαν κατασκάψαι, τῇ δ' ὕστερᾳ ἐπὶ τε τὸ μεῖζον καὶ ἐπὶ τὸ λαμπρότερον αὐτὴν ἀνοικοδομησαι, ἀγροοῦντί³ τε αὐτῷ τοὺς ταῦτα πεποιηκότας ἐκάτερον ὁμολογήσαι, καὶ παραδείξαντα εἰπεῖν ὅτι οὕτω καὶ ἀμύνεσθαι τινα καὶ ἀμείβεσθαι καὶ οἶδα καὶ δύναμαι, τὴν θυγατέρα ἐκπεπῆ οὖσαν ὑπεκπέμψας ποιῆσαι μὴ ὁ Τιβέριος αὐτὴν αἰσχύνῃ, αἰτίαν τε ἔσχεν ὡς συνῶν οἱ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ συναπώλετο. ἐπὶ μὲν οὖν τούτοις αἰσχύνῃ⁴ ὠφλίσκεσθαι, ἐπὶ δὲ δὴ τῷ τε τοῦ Δρούσου καὶ τῷ τῆς Ἀγοριπίνης θανάτῳ ὁμότητι· δοκοῦντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τοῦ Σημανοῦ πάντα τὰ κατ' αὐτοὺς πρότερον γενόμενα, καὶ ἐλπίσαντες σφας σωθήσεσθαι τότε, ὡς καὶ ἐκείνους πεφονεῦσθαι ξμαθόν, ὑπερήλγη⁵ σάν διὰ τε τοῦτο καὶ ὅτι καὶ τὰ ὁσαῦτα αὐτῶν οὐ μόνον οὐκ ἐς τὸ βασιλικὸν μνημεῖον κατέθετο, ἀλλὰ καὶ κρυφθῆναι πον κατὰ γῆς ἐκέλευσεν ὥστε μηδέποτε εὑρεθῆναι. τῇ δ' οὖν Ἀγοριπίνῃ καὶ ἡ Πλαγκίνα ἡ Μοννατία ἐπεσφάγη· πρότερον γὰρ καίπερ μισῶν αὐτήν, οὐ διὰ τὸν Γερμανικὸν ἀλλὰ δι' ἄλλο τι, ὅμως ἵνα μὴ καὶ ἐκείνη τῷ θανάτῳ αὐτῆς ἐφησθῇ, ζῆν εἶα.

ταῦτά τε ἅμα ἐπράττε, καὶ τὸν Γάιον ταμίαν μὲν οὐκ ἐν τοῖς²³ πρῶτον ἀπέδειξεν, ἐς δὲ δὴ τὰς ἄλλας ἀρχὰς πέντε ἔτεσι θάσσον τοῦ καθήκοντος προβιβάσειν ἐπέσχετο, καίτοι καὶ τῆς γερονσίας δεηθεὶς μήτε πολλαῖς μήτ' ἀκαίροις τιμαῖς αὐτόν, ὅπως μὴ καὶ ἔξοκειλῃ ποι, ἐπαίρειν. εἶχε μὲν γὰρ καὶ τὸν Τιβέριον τὸν ἔγγονον· ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν διὰ τε τὴν ἡλικίαν (ἔτι γὰρ παιδίον ἦν) καὶ διὰ² τὴν ὑποψίαν (οὐ γὰρ ἐπιστεύετο τοῦ Δρούσου παῖς εἶναι) παρεώρα, τῷ δὲ δὴ Γαίῳ ὡς καὶ μοναρχήσονται προσείχε, καὶ μάλιστα²² ὅτι τὸν Τιβέριον καὶ ὀλίγον χρόνον βιώσεσθαι καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐκεῖνον φονευθήσεσθαι σαφῶς ἠπίστατο. ἡγνῶει μὲν γὰρ οὐδὲν οὐδὲ τῶν³ κατὰ τὸν Γάιον, ἀλλὰ καὶ εἰπέ ποτε αὐτῷ διαφερομένῳ πρὸς τὸν Τιβέριον ὅτι σύ τε τοῦτον ἀποκτενεῖς καὶ σὲ ἄλλοι· οὔτε δὲ ἕτερόν τινα ὁμοίως πάνν προσήκοντα ἑαυτῷ ἔχων, καὶ ἐκεῖνον κάκιστον εἰδὼς ἐσόμενον, ἀσμένως, ὡς φασί, τὴν ἀρχὴν αὐτῷ ἔδωκεν, ὅπως⁴ τὰ τε ἑαυτοῦ τῇ τοῦ Γαίου ὑπερβολῇ συγκρυφθῇ, καὶ τὸ πλεῖον

22 11 ἐπὶ? 24 προτεραιᾶς et ὕστεραιᾶς 44 γενόμενα γενέσθαι, καὶ?
 5 2 οὐ om 23 11 μὲν om 4 ὅπως ante μήτε 5 ἔγγονον

τό τε εὐγενέστατον τῆς λοιπῆς βουλῆς καὶ μετ' αὐτὸν φθαρή. λέγε-
ται γοῦν πολλάκις μὲν ἀναφθέγγασθαι τοῦτο δὴ τὸ ἀρχαῖον "ἔμοῦ
θανόντος γαῖα μυχθήτω πυρί," πολλάκις δὲ καὶ τὸν Πρίαμον μα-
καρίσαι ὅτι ἄρδην καὶ μετὰ τῆς πατρὶδος καὶ μετὰ τῆς βασιλείας
5 ἀπώλετο. καὶ τεκμαίρονται γὰρ ἀληθῆ ταῦτα περὶ αὐτοῦ γεγραῖναι
τοῖς τότε γενομένοις· τοσοῦτο γὰρ πλῆθος τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν
βουλευτῶν ἀπώλετο ὥστε τοὺς ἄρχοντας τοὺς κληρωτοὺς τοὺς μὲν
ἐστρατηγηκότας ἐπὶ τρία τοὺς δ' ὑπατευκότας ἐπὶ ἕξ ἔτη τὰς ἡγε-
6 μονίας τῶν ἔθνων, ἀπορία τῶν διαδεχομένων αὐτούς, σχεῖν. τί
γὰρ ἂν τις ἔχοι τοὺς αἰρετοὺς ὀνομάζειν, οἷς καὶ ἀπὸ πρώτης ἐπὶ
πλείστον ἄρχειν ἐδίδου; ἐν δ' οὖν τοῖς τότε ἀποθανόνσι καὶ Γάλλος
ἐγένετο· τότε γὰρ αὐτῷ μόλις, ὡς αὐτὸς εἶπε, κατηλλάγη. οὕτω
που, παρὰ τὸ νομιζόμενον, καὶ τὴν ζωὴν τιμωρίαν τισὶ καὶ τὸν
θάνατον εὐεργεσίαν ἐποίει.

24 μετὰ δὲ ταῦτα εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἀρχῆς ἐπιστάντος αὐτὸς
n.C. 34 μὲν, καίτοι περὶ τε τὸ Ἀλβανὸν καὶ περὶ τὸ Τούσκονλον διατρίβων,
οὐκ ἐσθλῆθεν ἐς τὴν πόλιν, οἱ δ' ὑπατοὶ Λούκιος τε Ξιτέλλιος καὶ
Φάβιος Περσικὸς τὴν δεκετηρίδα τὴν δευτέραν ἐώρτασαν (οὕτω
γὰρ αὐτήν, ἀλλ' οὐκ εἰκοσητηρίδα ὠνόμαζον) ὡς καὶ τὴν ἡγεμονίαν
2 αὐτῆς αὐτῷ κατὰ τὸν Ἀύγουστον διδόντες. τὴν τε οὖν ἐορτὴν
ἅμα ποιοῦν καὶ ἐκολάζοντο· ἀφείθη μὲν γὰρ τῶν αἰτιαθέντων τότε
οὐδείς, πάντες δ' ἡλίσκοντο, οἱ μὲν πλείους ἐκ τῶν τοῦ Τιβερίου
γραμμμάτων καὶ ἐκ τῶν τοῦ Μάρκωνος βασάνων, οἱ δὲ δὴ λοιποὶ
3 ἕξ ὧν βουλευέσθαι σφας ὑπώπτεον. καὶ ἐθρυλεῖτο γὰρ ὅτι δι' αὐτὸ
τοῦτο οὐδ' ἐς τὴν Ρώμην ἀφικνεῖτο, ἵνα μὴ παρὼν ταῖς καταδίκαις
αἰσχύνετο. ἄλλοι τε οὖν, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν δημίων οἱ δὲ καὶ ὑφ'
ἑαυτῶν, ἀπέθανον καὶ Πομπώνιος Λαβέων. καὶ οὗτος μὲν τῆς τε
Μυσίας ποτὲ ὀκτώ ἔτεσι μετὰ τὴν στρατηγίαν ἄρξας, καὶ δώρων
μετὰ τῆς γυναικὸς γραφεῖς, ἐθελοντῆς σὺν αὐτῇ διεφθάρη· Μα-
μέρκος δὲ δὴ Αἰμίλιος Σκαῦρος μήτ' ἄρξας τινῶν μήτε δωροδοκή-
σας ἑάλω τε διὰ τραγωδίαν καὶ παθήματι δεινότερον οὐ συνέγραψε
4 περιέπεσεν. Ἀτρεὺς μὲν τὸ πόνημα ἦν, παρήγει δὲ τῶν ἀρχομένων
τινὶ ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν Εὐριπίδην, ἵνα τὴν τοῦ κρατοῦντος ἀβου-
λίαν φέρῃ. μαθὼν οὖν τοῦτο ὁ Τιβέριος ἐφ' ἑαυτῷ τε τὸ ἔπος
εἰρησθαι ἔφη, Ἀτρεὺς διὰ τὴν μισοφονίαν εἶναι προσποισήμενος,
καὶ ὑπειπὼν ὅτι καὶ ἐγὼ οὖν Ἀἴαντα αὐτὸν ποιήσω, ἀνάγκην οἱ
5 προσήγαγεν αὐτοεὐντὶ ἀπολέσθαι. οὐ μὲν καὶ ἐπὶ τούτῳ κατηγο-

4 4 μὲν om*

24 2 6 ἀφικνεῖτο*

4 1 παρήγει —] εἰσηγάγε

ἵνα λέγοντα κατὰ τὸν Εὐριπίδην (Phoen. 393) ὅτι τὰς τῶν κρατούντων
ἀμαθίας φέρειν χρεῶν. M p. 201.

3 τε] τότε

ρίθῃ, ἀλλ' ὡς τὴν Αἰθίλλαν μεμιοιχενκώς· πολλοὶ γὰρ δὴ καὶ ἄλλοι δι' αὐτήν, οἱ μὲν ἐπ' ἀληθείας οἱ δ' ἐκ συκοφαντίας, ἐκολάσθησαν.

τούτων δ' οὕτως ἐν τῇ Ῥώμῃ γιγνομένων οὐδὲ τὸ ἐπὶ 25 ἡσύχαζεν, ἀλλ' ἐπειδὴ τάχιστα νεανίσκος τις Δροῦσος λέγων εἶναι περὶ τε τὴν Ἑλλάδα καὶ περὶ τὴν Ἰωνίαν ὥφθη, καὶ ἐδέξαντο αὐτὸν ἀσμένως αἱ πόλεις καὶ συνήρουντο. καὶ ἐς τὴν Συρίαν προχωρήσας τὰ στρατόπεδα κατέσχεν, εἰ μὴ γνωρίσας τις αὐτὸν συνέλαβέ τε καὶ πρὸς τὸν Τιβέριον ἀνήγαγεν.

ἐκ δὲ τούτου Γάιος μὲν Γάλλος καὶ Μάρκος Σεραπίλιος ὑπάτευ-²
σαν, Τιβέριος δὲ ἐν Ἀντίῳ τοὺς τοῦ Γαίου γάμους ἐώρταζεν. ἐς ^{a.c.} 35
γὰρ τὴν Ῥώμην οὐδὲ δι' ἐκείνους ἐσελθεῖν ἠθέλησεν, ἐπειδὴ Φουλκινίως τις Τρίων, φίλος μὲν τοῦ Σηιανοῦ γεγονώς, σφόδρα δ' αὐτῷ διὰ τὰς συκοφαντίας κεχαρισμένος, κατηγορηθεὶς τε παρεδόθη καὶ δέισις αὐτὸν προαπέκτεινε, πολλὰ μὲν ἐκείνον πολλὰ δὲ καὶ τὸν Μάρκωνα ἐν ταῖς διαθήκαις λαιδορήσας. καὶ οἱ μὲν παῖδες αὐτοῦ 3 οὐκ ἐτόλμησαν αὐτὰς δημοσιεῦσαι, ὁ δὲ δὴ Τιβέριος μαθὼν τὰ γεγραμμένα ἐς τὸ βουλευτήριον σφας ἐσκομισθῆναι ἐκέλευσεν. ἥκιστά τε γὰρ αὐτῷ τῶν τοιούτων ἔμελε, καὶ τὰς κατηγορίας καὶ λανθανούσας ἔσθ' ὅτε ἐς τοὺς πολλοὺς ἔκων, ὥσπερ τινὰς ἐπαῖνους, ἐξέφαινε. ἀμέλει καὶ ὅσα ὁ Δροῦσος, οἷα ἐν τε ταλαιπωρίᾳ ὦν καὶ 4 κακοπαθῶν, ἐξελάλησε, καὶ ταῦτα ἐς τὴν βουλὴν ἐσέπεμψεν. Τρίων μὲν οὖν οὕτως ἀπέθανεν, Ποππαῖος δὲ Σαβῖνος τῆς τε Μυσίας ἐκατέρας καὶ προσέει καὶ τῆς Μακεδονίας ἐς ἐκεῖνο τοῦ χρόνου παρὰ πᾶσαν ὡς ἐπείν τὴν τοῦ Τιβερίου ἀρχὴν ἡγεμονεύσας, ἥδιστα προαπηλλάγη πρὶν τινα αἰτίαν λαβεῖν. καὶ αὐτὸν ὁ Ῥήγουλος ἐπὶ 5 τοῖς αὐτοῖς διεδέξατο· καὶ γὰρ ἡ Μακεδονία, ὡς δὲ τινὲς φασί, καὶ ἡ Ἀχαΐα, ἀκληρωτὶ προσετάσσοντο.

ὑπὸ δὲ δὴ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁ Ἀρτάβανος ὁ Πάρθος τε-²⁶
λευτήσαντος τοῦ Ἀρτάξου τὴν Ἀρμενίαν Ἀρσάκῃ τῷ ἑαυτοῦ νιῷ ἔδωκεν, καὶ ἐπεὶ μηδεμία ἐπὶ τούτῳ τιμωρία παρὰ τοῦ Τιβερίου ἐγένετο, τῆς τε Καππαδοκίας ἐπείρα καὶ ὑπερηφανώτερον καὶ τοῖς Πάρθοις ἐχρήτο. ἀποστάντες οὖν τινὲς αὐτοῦ ἐπρεσβεύσαντο πρὸς 2 τὸν Τιβέριον, βασιλέα σφίσιν ἐκ τῶν ὁμηρεόντων αἰτοῦντες· καὶ αὐτοῖς τότε μὲν Φραάτην τὸν τοῦ Φραάτου, τελευτήσαντος δὲ ἐκείνου κατὰ τὴν ὁδὸν Τηριδάτην, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ καὶ αὐτὸν γένους ὄντα, ἔπεμψεν. καὶ ὅπως γε ὡς ῥᾶστα τὴν βασιλείαν παρα-³
λάβῃ, ἔγραψε Μιθριδάτῃ τῷ Ἰβηρι ἐς τὴν Ἀρμενίαν ἐσβαλεῖν, ἵν' ὁ Ἀρτάβανος τῷ νιῷ βοηθῶν ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀπάσῃ. καὶ ἔσχεν οὕτως, οὐ μέντοι καὶ ἐπὶ πολὺ ὁ Τηριδάτης ἐβασίλευσεν· ὁ γὰρ
25 3 4 κατηγορίας*

⁴ Ἀρτάβαρος Σκύθας προσλαβὼν οὐ χαλεπῶς αὐτὸν ἐξήλασεν. τὰ μὲν οὖν τῶν Πάρθων οὕτως ἔσχε, τὴν δ' Ἀρμενίαν ὁ Μιθριδάτης ὁ Μιθριδάτου μὲν τοῦ Ἰβήρος, ὡς εἰσὶν, παῖς, Φαρασμίανου δὲ τοῦ μετ' αὐτὸν τῶν Ἰβήρων βασιλεύσαντος ἀδελφός, ἔλαβεν.

⁵ Σέξτον δὲ δὴ Παπυρίου μετὰ Κυνίου Πλαντίου ὑπατεύσαντος
^{a.C.} ³⁶ ὁ τε Τιβέρις πολλὰ τῆς πόλεως ἐπέκλυσεν ὥστε πλευσθῆναι, καὶ
 πυρὶ πολὺ πλείω περὶ τε τὸν ἱππόδρομον καὶ περὶ τὸν Ἀσεντῖνον
 ἐφθάρη, ὥστε τὸν Τιβέριον διασχίλλας καὶ πεντακοσίας μυριάδας
 27 τοῖς ζημιωθεῖσιν τι ἀπ' αὐτοῦ δοῦναι. εἰ δέ τι καὶ τὰ Αἰγύπτια
 πρὸς τοὺς Ρωμαίους προσήκει, ὁ φοῖνιξ ἐκεῖνος τῷ ἔτει ὤφθη· καὶ
 ἔδοξε πάντα ταῦτα τὸν θάνατον τῷ Τιβερίῳ προσημᾶναι. τότε
^{a.C.} ³⁷ μὲν γὰρ ὁ Θράσυλλος, τῷ δ' ἐπιόντι ἦρι ἐκεῖνος ἐπὶ τε Γραίου
 2 Πρόκλου καὶ ἐπὶ Πορτίου Νιγρίνου ἐπύτων ἐτελεύτησεν. ἐτύγχανε
 δὲ ὁ Μάκρων ἄλλοις τε συγχοῖς καὶ τῷ Δομιτίῳ ἐπιβεβουλευκώς,
 καὶ ἐγκλήματα καὶ βασάνους κατ' αὐτῶν ἐσκενώρημένος· οὐ μὴν
 καὶ πάντες οἱ αἰτιαθέντες ἀπέθανον διὰ τὸν Θράσυλλον σοφώτατα
 3 τὸν Τιβέριον μεταχειρισάμενον. περὶ μὲν γὰρ αὐτοῦ καὶ πᾶν
 ἀκριβῶς καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν ἐν ᾗ τεθνήσκοιτο εἶπεν, ἐκεῖ-
 νον δὲ δὴ δέκα ἄλλα ἔτη ψευδῶς βιώσεσθαι ἔφη, ὅπως ὥς καὶ
 ἐπὶ μακρότερον ζήσων μὴ ἐπειχθῇ σφᾶς ἀποκτεῖναι. ὁ καὶ ἐγένετο·
 νομίσας γὰρ καὶ μετὰ τοῦτο ἔξειναι οἱ πάνθ' ὅσα ἐβούλετο κατὰ
 σχολὴν πράττειν, οὐτ' ἄλλως ἔσπευσε, καὶ τῆς βουλῆς, ἀντειπόντων
 4 σφῶν οὐκ ὠρίσθη. γυνὴ μὲν γὰρ τις ἑαυτὴν τρώσασα ἐσεκομίσθη
 τε ἐς τὸ συνέδριον, καὶ ἐκεῖθεν ἐς τὸ δεσμοτήριον ἀπαχθεῖσα ἀπέ-
 θανεν. καὶ Λούκιος Ἀρροῦντιος καὶ ἡλικία καὶ παιδεία προήκων,
 ἐκούσιος, καίπερ νοσοῦντος ἤδη τοῦ Τιβερίου καὶ νομιζομένου μὴ
 ῥαῖσιν, ἐφθάρη· τὴν γὰρ τοῦ Γαίου κακίαν συνιδὼν ἐπεθύμησε,
 πρὶν πειραθῆναι αὐτοῦ, προαπαλλαγῆναι, εἰπὼν ὅτι οὐ δύναμαι ἐπὶ
 5 γήρως δεσπότη καὶ τοιοῦτον δουλεύεσθαι. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι οἱ
 μὲν καὶ καταψηφισθέντες, ἀλλ' ὅτι γε οὐκ ἔξην αὐτοὺς πρὸ τῶν
 δέκα ἡμερῶν ἀποθανεῖν, οἱ δὲ καὶ τῆς δίκης αὐτοῖς, ἐπειδὴ τὸν
 Τιβέριον κακῶς ἀρρωστοῦντα ᾔσθοντο, ἀναβληθείσης ἐσώθησαν.
 28 ἔφθασε γὰρ ἐν Μισσηνῷ μεταλλάξας πρὶν τι αὐτῶν μαθεῖν. ἐνόσει
 μὲν γὰρ ἐκ πλείονος χρόνου, προσδοκῶν δὲ δὴ διὰ τὴν τοῦ Θρα-
 σύλλου πρόρρησιν βιώσεσθαι οὔτε τοῖς ἰατροῖς ἐκονοῦτό τι οὔτε
 2 τῆς διαίτης τι μετέβαλλεν, ἀλλὰ πολλάκις, οἷα ἐν γήρῳ καὶ νόσῳ
 μὴ ὀξείᾳ, κατὰ βραχὺ μαραινόμενος τοτὲ μὲν ὅσον οὐκ ἀπέφυγε
 τοτὲ δὲ ἀνερρώωνντο, κακ' οὗτου πολλὴν μὲν ἡδονὴν τοῖς τε ἄλλοις

καὶ τῷ Γαίῳ ὡς καὶ τελευτήσων, πολὺν δὲ καὶ φόβον ὡς καὶ ζήσων, ἐνεποίει. δέσους οὖν ἐκεῖνος μὴ καὶ ἀληθῶς ἀνασωθῇ, οὔτε ξιφ- 3
γείν τι αἰτήσαντι αὐτῷ ὡς καὶ βλαβησομένῳ ἔδωκεν, καὶ ἱμάτια
πολλὰ καὶ παχέα ὡς καὶ θερμοσίας τινὸς δεομένῳ προσεπέβαλεν,
καὶ οὕτως ἀπέπνιξεν αὐτόν, συναραμένον πῃ αὐτῷ καὶ τοῦ Μά-
κρωνος· ἅτε γὰρ κακῶς ἤδη τοῦ Τιβερίου νοσοῦντος τὸν νεανίσκον 4
ἐθεράπευε, καὶ μάλιστα ὅτι ἐς ἔρωτα αὐτόν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς
Ἐννίας Θρασύλλης προϋπῆκτο. ὅπερ καὶ ὁ Τιβέριος ἐποπτεύσας
ποτέ “εὖ γε” ἔφη “τὸν δυνόμενον ἐγκαταλιπὼν πρὸς τὸν ἀνατέλ-
λοντα ἐπείγει.”

Τιβέριος μὲν δὴ πλείστας μὲν ἀρετὰς πλείστας δὲ καὶ κακίας 5
ἔχων, καὶ ἐκατέραις αὐταῖς ὡς καὶ μόναις κεχρημένος, οὕτω δὴ
μετήλλαξε τῇ ἔκτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ Μαρτίου ἡμέρᾳ. ἐβίω δὲ ἐπτά
καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ μῆνας τέσσαρας καὶ ἡμέρας ἐννέα, ἀφ’ ὧν
ἔτη μὲν δύο καὶ εἴκοσι μῆνας δὲ ἐπτά καὶ ἡμέρας ἐπτά ζευονόρη-
σεν. καὶ δημοσίως τε ταφῆς ἔτυχε καὶ ἐπὶ κρήνῃ ὑπὸ τοῦ Γαίῳ.

περὶ μὲν οὖν τοῦ Τιβερίου ταῦτα παραδέδοται, διεδέξατο δὲ ΝΘ
αὐτόν ὁ Γάιος ὁ τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τῆς Ἀγριππίνης παῖς, ὃν καὶ
Γερμανικὸν καὶ Καλιγύλαν, ὥσπερ εἶπον, ἐπωνόμαζον. ἐκεῖνος μὲν
γὰρ καὶ τῷ Τιβερίῳ τῷ ἐγγόνῳ τὴν αὐταρχίαν κατέλιπε· ὁ δὲ δὴ 2
Γάιος τὰς διαθήκας αὐτοῦ ἐς τὸ συνέδριον διὰ τοῦ Μάκρωνος
ἐσπέμψας ἀκύρους ἐπὶ τε τῶν ἐπάτων καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων τῶν
προπαρεσκευασμένων οἱ, ὡς καὶ παραφρονήσαντος, ἐποίησεν, ὅτι
παιδίῳ, ᾧ μηδὲ ἐσελθεῖν ἐς τὸ βουλευτήριον ἔξιγν, ἄρχειν σφῶς
ἐπέτρεψεν. τότε τε οὖν παραχρῆμα οὕτως αὐτόν τῆς ἀρχῆς πα- 3
ρέλυσε, καὶ μετὰ τοῦτο ποιησάμενος ἀπέκτεινεν. καίπερ ὁ Τιβέριος
πολλαχῇ τὰ αὐτὰ γράψας, ὡς καὶ ἰσχύον τινα παρὰ τοῦτο ἔξορτα,
κατέλιπε, καὶ πάντα τότε ἐκεῖνα ὑπὸ τοῦ Μάκρωνος ἐν τῇ γερονσίᾳ
ἀνεγνώσθη. ἀλλ’ οὐδὲν γὰρ οὔτε πρὸς τὴν ἀγνωμοσύνην οὔτε πρὸς
τὴν δύναμιν τῶν διαδεχομένων τινὰ ἐπίσκηψίς τις ἰσχύει. ταῦτό 4
οὖν ὁ Τιβέριος ἔπαθεν ὅπερ τὴν μητέρα ἐπεποιήκει, πλὴν καθ’ ὅσον
αὐτὸς μὲν οὐδὲν οὐδενὶ ἐκ τῶν ἐκείνης διαθηκῶν ἀπήλλαξε, τὰ δ’
ὑπ’ αὐτοῦ καταλειφθέντα πᾶσι πλὴν τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ ἀπέδωκε.
ἀφ’ οὗπερ κατὰ δὴλον οὐχ ἥμισυ ἐγένετο ὅτι διὰ τὸ παιδίον πᾶν
τὸ κατὰ τὰς διαθήκας αἰτίμα συνεσκευάσθη. ἔξιγν μὲν γὰρ αὐτῷ 5
μὴ ἐκφῆναι σφας (οὐ γὰρ πού τὰ γεγραμμένα ἠγνόησεν). ἐπεὶ δὲ
πολλοὶ τε αὐτὰ ἤδεσαν, καὶ ἐμελλεν ἐκ μὲν τοῦ αὐτοῦ ἐκ δὲ τοῦ ἡ
βουλή τὴν αἰτίαν, ὡς γε καὶ ἔδοκει, λήψεσθαι, ἀνατρέψαι μᾶλλον

3 3 προσέβαλε*
Ἀγνόντος*

4 ποι*

1 1 ταῦτα

5 3 αὐτὸς] ὁ

- 2 αὐτὰς δὲ ἐκείνης ἢ συγκροῦναι ἠθέλησεν. πρὸς δὲ τούτοις τὰ καταλειφθέντα ὑπ' αὐτοῦ πάντα, ὥς καὶ παρ' ἑαυτοῦ δῆ, τοῖς τε ἄλλοις ἀποδοὺς μεγαλοπυχίας τινὰ δόξαν παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐκτήσατο. τοὺς τε οὖν δορυφόρους εὐθὺς γυμνασίαν ποιουμένους θεασόμενος μετὰ τῆς γερονσίας, τὰς τε καταλειφθείσας σφίσι κατὰ πεντήκοντα καὶ διακοσίας δραχμὰς διένειμε καὶ ἑτέρας τοσαύτας
- 2 προσεπέδωκεν· καὶ τῷ δήμῳ τὰς τε πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ χιλίας μυριάδας (τοσαῦται γὰρ αὐτῷ κατελείφθησαν) καὶ προσέτι τὰς ἐξήκοντα κατ' ἄνδρα δραχμὰς, ὥς ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ ἐς τοὺς ἐφήβους ἔσγραψῇ οὐκ εἰλήφεισαν, μετὰ τόκον πεντεκαίδεκα ἄλλων
- 3 δραχμῶν ἀπέδωκεν. τοῖς τε γὰρ ἀστικοῖς καὶ τοῖς νηκτοφύλαξι, τοῖς τε ἔξω τῆς Ἰταλίας ἐκ τοῦ καταλόγου οὖσιν, εἴ τί τι ἄλλο στρατεύμα πολιτικὸν ἐν τοῖς μικροτέροις τεύχεσιν ἦν, τὰ καταλειφθέντα διέλυσε, τοῦτ' ἔστι τοῖς μὲν ἀστικοῖς ἀνὰ πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν δραχμὰς, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν πέντε καὶ ἑβδομήκοντα.
- 4 τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὰς τῆς Αἰτίας διαθήκας ἐπράξεν· καὶ γὰρ ἐκεῖνα πάντα ἀπῆλλαξεν. καὶ εἶπερ καὶ τὰ λοιπὰ χρήματα δεόντως ἀναλώκει, μεγαλόνονος τε ἂν καὶ μεγαλοπρεπὴς εἶναι ἔδοξεν. ἔστι μὲν γὰρ ὃ τι φοβηθεῖς καὶ τὸν δῆμον καὶ τοὺς στρατιώτας ταῦτ' ἐποίησε, τὸ δὲ δὴ πλεῖστον ἀπὸ γνώμης· οὐ γὰρ ὅτι τοῖς ἄλλοις ἄλλα καὶ τοῖς ἰδιώταις, οὐχ ὅπως τὰ παρὰ τοῦ Τιβερίου
- 5 ἀλλὰ καὶ τὰ παρὰ τῆς προτέρης δωρηθέντα διέλυσεν. νῦν δὲ καὶ ἐς ὀρχηστάς (αὐτίκα γὰρ αὐτοὺς ἐπανήγαγεν) καὶ ἐς ἵππους τοὺς τε μονομάχους καὶ τὰλλα τὰ τοιοιτότροπα ἀπλήστως διαπαρήκας τοὺς τε θησαυροὺς μεγάλους γενομένους διὰ βραχυτάτου ἐξέκένωσε, καὶ ἑαυτὸν προσεξήλεγχεν ὅτι εὐχεραίμ τε τινι καὶ ἀκρισίμ καὶ ἐκεῖνα
- 6 ἐπεποίηκε. πέντε γοῦν μυριάδας μυριάδων καὶ πεντακοσίας καὶ ἑπτακισχιλίας, ὥς δ' ἑτέροι, ὅκτιώ τε καὶ δισχιλίας καὶ πεντακοσίας τεθησαυρισμένας εὐρῶν οὐδὲ ἐς τὸ τρίτον ἔτος μέρος ἀπ' αὐτῶν τι διέσωσεν, ἀλλ' εὐθὺς τῷ ἑτέρῳ παμπόλλων προσεδείθη.
- 3 τῷ δ' αὐτῷ τούτῳ τρόπῳ καὶ ἐς τὰλλα πάντα ὥς εἰπεῖν ἐχρήτο. δημοκρατικώτατος γὰρ εἶναι τὰ πρῶτα δόξας, ὥστε μήτε τῷ δήμῳ ἢ τῇ γε βουλῇ γράψαι τι μήτε τῶν ὀνομάτων τῶν ἀρχικῶν προσ-
- 2 θέσθαι τι, μοναρχικώτατος ἐγένετο, ὥστε πάντα ὅσα ὁ Αὐγούστος ἐν τοσοῦτῳ τῆς ἀρχῆς χρόνῳ μόλις καὶ καθ' ἑκάστον ψηφισθέντα οἱ ἐδέξατο, ὧν ἕνια ὁ Τιβέριος οὐδ' ὅλως προσήκατο, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ λαβεῖν. πλὴν γὰρ τῆς τοῦ πατρὸς ἐπικλήσεως οὐδὲν ἄλλο ἀνεβά-
- 3 λειτο· καὶ ἐκείνην δὲ οὐκ ἐς μακρὰν προσεκητίσατο. μοιχικώτατος

2 1 1 τούτοις om* 2 ἀπ' 3 ἄλλοις] ἄλλοις καὶ τοῖς στρατιώταις? 4 4 ἔστι γὰρ ὅτι*

τε ἀνδρῶν γεγενημένος, καὶ γυναῖκα μίαν μὲν ἐκδιδομένην ἀνδρὶ
 ἀρπάσας, ἄλλας δὲ συνοικοῦσας τισὶν ἀποσπάσας, ἔπειτα αὐτὰς
 πλὴν μιᾶς ἐμίσησεν· πάντως δ' ἂν καὶ ἐκείνην ἤχθησεν, εἰ ἐπὶ πλείον
 ἐβεβίωκει. ἔς τε τὴν μητέρα καὶ ἐς τὰς ἀδελφὰς τὴν τε τήθην
 τὴν Ἀντωνίαν πλείστα ὅσα εὐσεβῶς ποιήσας — ταύτην τε γὰρ Αὐ- 4
 γούστιαν τε εὐθὺς καὶ ἰέρειαν τοῦ Ἀγούστου ἀποδείξας πάντα
 αὐτῇ κατὰπαξ, ὅσα ταῖς ἀειπαρθένοις ὑπάρχει, ἔδωκεν, καὶ ταῖς
 ἀδελφαῖς ταῦτά τε τὰ τῶν ἀειπαρθένων καὶ τὸ τὰς ἵπποδρομίας
 οἱ ἐν τῇ αὐτῇ προεδρία συνθεῖσθαι, τό τε τὰς τε εὐχὰς τὰς κατ'
 ἔτος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων καὶ ὑπὸ τῶν ἱερέων ὑπὲρ τε ἑαυτοῦ καὶ
 ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ποιουμένας καὶ τοὺς ὅρκους τοὺς ἐς τὴν ἀρχὴν
 αὐτοῦ φέροντας καὶ ὑπὲρ ἐκείνων ὁμοίως γίγνεσθαι ἐνεμεν. τὰ τε 5
 ὅσα τὰ τε τῆς μητρὸς καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀποθανόντων
 αὐτὸς τε πλεύσας καὶ αὐτὸς ἀτοχειρίᾳ ἀνελόμενος ἐκόμισε καὶ ἐς
 τὸ τοῦ Ἀγούστου μνημεῖον κατέθετο, τὸ ἱμάτιον τὸ περιπόρρετον
 ἐνδὺς καὶ ῥαβδούχοις τισὶν ὥσπερ ἐν ἐπινικίοις κοσμηθεῖς. τὰ τε 6
 ψηφισθέντα κατ' αὐτῶν πάντα ἀπήλειπε, καὶ τοὺς ἐπιβουλεύσαντάς
 οἱ πάντας ἐκόλασε, τοὺς τε φεύγοντας δι' αὐτοὺς κατήγαγεν.
 ταῦτ' οὖν ποιήσας ἀνθρωπιώτατος ἀνθρώπων καὶ περὶ τὴν τήθην καὶ
 περὶ τὰς ἀδελφὰς ἐγένετο· ἐκείνην τε γὰρ ἐπιτιμήσασάν τι αὐτῇ
 ἐς ἀνάγκην ἐκουσίῳ θανάτῳ κατέστησε, καὶ τὰς ἀδελφὰς πάσας
 διαφθείρας ἐς νῆσον τὰς δύο κατέκλεισεν· ἡ γὰρ τρίτη προαπέθανεν.
 τὸν τε Τιβερίον αὐτόν, ὃν καὶ ὑπὸν προσωρόμαζε, τῶν αὐτῶν 7
 τῷ Ἀγούστῳ τιμῶν παρὰ τῆς βουλῆς τυχεῖν ἄξιώσας, ἔπειτα,
 ἐπειδὴ μὴ παραχορῆμα ἐψηφίσθησαν (οὔτε γὰρ τιμῆσαι αὐτὸν ὑπο-
 μένοντες οὐτ' ἀτιμᾶσαι θαρσοῦντες, ὥτε μηδέπω τὴν τοῦ νεανίσκου
 γνώμην σαιφῶς εἰδότες, ἐς τὴν παρουσίαν αὐτοῦ πάντα ἀνεβύλλοντο),
 οὐδενὶ ἄλλῳ πλὴν τῇ δημοσίᾳ ταφῇ ἤγηλε, νυκτός τε ἐς τὴν πόλιν τὸ
 σῶμα αὐτοῦ ἐξαγαγὼν καὶ ἅμα τῇ ἔφ' προθέμενος. ἐποιήσατο μὲν γὰρ 8
 καὶ λόγους ἐπ' αὐτῷ, ἀλλ' οὗτοι γε καὶ ἐκείνον οὕτως ἐπαινῶν ὥς τοῦ
 τε Ἀγούστου καὶ τοῦ Γερμανικοῦ τὸν δῆμον ἀναμνηστικῶν, καὶ ἑαν-
 τὸν αὐτοῖς παρακατατιθέμενος. οὕτω γὰρ καὶ πρὸς πάντα ἐναντίος 4
 ἐπεφύκει ὥστε τὴν μὲν ἀσέλγειαν καὶ τὴν μαιφονίαν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσπερ
 καὶ διέβαλλεν αὐτόν, οὐ μόνον ἐξήλωσεν ἀλλὰ καὶ ὑπερέβαλεν, ὃν δὲ
 δὴ ἐπὶ οὐδὲν ἐμιμήσατο. πρῶτός τε ὑβρίσας αὐτὸν καὶ πρῶτος 2
 λοιδορήσας, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ἐκ τούτου χαριεῖσθαι οἱ νομί-
 σαντας προπετεστέρα παρησία χρήσασθαι, ἔπειτα καὶ ἐνεκωμίαζε
 καὶ ἐσέμνυνεν, ὥστε καὶ κολάσαι τινὰς ἐφ' οἷς εἰρήκεσαν. καὶ

3 καὶ τοὺς ἐπαινοῦντάς πη αὐτὸν ὡς καὶ φίλους, ἐμίσει. τὰ τε τῆς
 ἀσεβείας ἐγκλήματα πάντας πλείστον οὖσιν ἐπ' αὐτοῖς ἀπόλεσεν.
 καὶ τοῖς συνστάσιν ἐπὶ τε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τοὺς τε ἀδελ-
 φούς αὐτοῦ τὴν τε ὀργὴν ἀφείλε, ὡς ἔλεγε, καὶ τὰ γράμματα αὐτῶν
 καταφλέξας, παμπληθεῖς ἔξ αὐτῶν ἀπέκτεινεν· διέφθειρε μὲν γὰρ
 ὡς ἀληθῶς γράμματά τινα, οὐ μόντοι καὶ κείνα τὰ αὐτόχειρα τὰ
 4 τὸν ἀκριβῆ ἔλεγον ἔχοντα, ἀλλ' ἀντίγραφα αὐτῶν ποιήσας. πρὸς
 δὲ τοῖς τοῖς εἰκόνας τε ἀπαγορεύσας καὶ ἀρχὰς μηδὲν αὐτοῦ ἰστά-
 ναι, καὶ ἐξ ἀγαλμάτων ποιήσιν προεχώρησε, καὶ ψηφισθέν ποτε
 τῇ τύχῃ αὐτοῦ θύεσθαι παρέμενος, ὥστε καὶ ἐς στήλην αὐτὸ τοῦτ'
 ἐγγραφεῖναι, καὶ ναοὺς ἑαυτοῦ καὶ θυσίας ὡς καὶ θεῶ γίγνεσθαι
 5 ἐκέλευσεν. πλήθει τε ἀνθρώπων καὶ ἐρημίᾳ αὐτὸν ἔχαιρεν, αἰτούμενός
 τέ τι καὶ μὴ αἰτούμενος αὐτὸν ὠργίζετο. ὁσῦνταί τε πρὸς πράξεις
 τινὰς ἐφέρετο, καὶ νωθέστατα ἔστιν ἃς αὐτῶν μετεχειρίζετο. τὰ
 τε χρήματα καὶ ἀφειδέστατα ἀνέηλθε καὶ ὀνηρώτατα ἡγορολόγει.
 τοῖς τε θωπεύουσιν αὐτὸν καὶ τοῖς παρορρησιαζομένοις τι καὶ ἤχθετο
 6 ὁμοίως καὶ ἤδετο. καὶ πολλοὺς μὲν μεγάλα ἀδικήσαντας οὐκ ἐκό-
 λασε, πολλοὺς δὲ καὶ μηδὲν ἀδικήσαντας ἀπέσφαξεν. τῶν τε ἐταί-
 ρων τοὺς μὲν ὑπερεκόλακεν τοὺς δὲ ὑπερύβριξεν. ὥστε μηδὲν
 μήθ' ὅ τι εἰπεῖν μήθ' ὅ τι ποιῆσαι χρεὶ πρὸς αὐτὸν εἰδέναι, ἀλλ' ὅσοι
 τι καὶ κατώρθωσαν, ἐκ συντυχίας μᾶλλον ἢ ἐκ γνώμης τυχεῖν αὐτοῦ.
 5 τοιοῦτον μὲν τότε αὐτοκράτορι οἱ Ῥωμαῖοι παρεδόθησαν, ὥστε
 τὰ τοῦ Τιβερίου ἔργα, καίπερ χαλεπώτατα δόξαντα γεγονέναι, το-
 σοῦτο παρὰ τὰ τοῦ Γαίου ὅσον τὰ τοῦ Αὐγούστου παρ' ἐκείνου
 2 παρενεγκεῖν. Τιβέριος μὲν γὰρ αὐτός τε ἤρχε καὶ ὑπερέταίς τοῖς
 ἄλλοις πρὸς γε τὸ αὐτοῦ βούλημα ἐχρῆτο, Γάιος δὲ ἤρχετο μὲν
 καὶ ὑπὸ τῶν ἀρματηλατούντων καὶ ὑπὸ τῶν ὀπλομαχούντων, ἐδού-
 λевε δὲ καὶ τοῖς ὀρχησταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ τὴν σκηνὴν
 ἔχουσιν· τὸν γοῦν Ἀπελλῆν τὸν εὐδοκίμωτατον τῶν τότε τραγωδῶν
 3 καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ συνόντα οἱ αἰεὶ εἶχεν. καὶ τούτου χωρὶς μὲν
 αὐτὸς χωρὶς δὲ ἐκείνοι, πάνθ' ὅσα ἂν ἀνθρώποι τοιοῦτοι δυνήθεν-
 τες τι τολμήσειαν, ἐπ' ἐξουσίας ἐποιοῦν. καὶ γὰρ τὰλλα τὰ ἐς τὴν
 ἐπιτήδευσιν αὐτῶν φέροντα αὐτός τε πολυτελέστατα ἐπὶ πάσῃ προ-
 φάσει καὶ διετίθει καὶ καθίστατο καὶ τοὺς στρατηγούς τοὺς τε
 ὑπάτους ποιεῖν ἡνάγκαζεν, ὥστε καὶ ἐκαστὴν ὀλίγον ἡμέραν πάν-
 4 τως τι τοιοῦτον ἄγεσθαι. καὶ αὐτῶν τὰ μὲν πρῶτα θεατῆς καὶ
 ἀκροατῆς ἐγίνετο, συνεσπούδαζέ τε τισὶ καὶ ἀντεσπούδαζεν ὥσπερ

4 3 6 τὰ post αὐτ. om

5 3 ἄς] ἄ

6 2 ἀμαρτόντας?*

5 3 2 ἀν om

4 2 ἀντεσπούδαζεν alii

τις ἐκ τοῦ ὁμίλου ὦν· καὶ ποτε δυσκολίαν τις τοῖς ἀντικαθεστηκόσιν οὐκ ἀπήντησεν ἐπὶ τὴν θέαν. προϊόντος δὲ δὴ τοῦ χρόνου καὶ ἐς ζήλωμα καὶ ἐς ἀγώνισμα πολλῶν προῆλθεν· ἄρματά τε γὰρ ἤλασε καὶ ἐμονομάχησεν ὁρχήσει τε ἐχορήσατο καὶ τραγωδίαν ὑπεκρίνατο. καὶ ταῦτα μὲν πον ἀεὶ ποιεῖ, ὅπως δὲ ποτε τοὺς πρώτους τῆς γερονσίας σπουδῇ νυκτὸς ὥς καὶ ἐπ' ἀναγκαῖον τι βούλεται μεταπειράμενος ὁρχήσατο.

ἐν μὲν οὖν τῷ ἔτει ἐν ᾧ ὁ τε Τιβέριος ἐτελεύτησε καὶ αὐτὸς 6 ἐς τὴν ἡγεμονίαν ἀντικατέστη, πρῶτον μὲν τοὺς βουλευτάς, παρόντων ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ ἱππέων τοῦ τε δήμου τινῶν, πολλὰ ἐκολάκευσε, τὴν τε ἀρχὴν κοινώσιν σφίσι καὶ πάνθ' ὅσα ἂν καὶ ἐκείνοις ἀρέσῃ ποιῆσιν ὑπέσχετο, καὶ υἱὸς καὶ τρόφιμος αὐτῶν λέγων εἶναι. ἦγε δὲ πέμπτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος, ἡμερῶν τεσσάρων καὶ μηνῶν 2 πέντε ἐπιδύων. ἔπειτα τοὺς ἐν τῷ δεσποτηρίῳ ὄντας ἀπέλυσεν, ὧν εἷς ἦν Κύντος Πομπώνιος ἐπὶ ὅλοις ἔτεσιν ἐν τῷ οἰκίῳ μεθ' ὑπατεῖαν κακωθεὶς· τὰ τε ἐγκλήματα τῆς ἀσεβείας, οἷσπερ καὶ τὰ μάλιστα πονουμένους σφῶς ἐώρα, κατέλυσε, καὶ τὰ γράμ- 3 ματα τὰ περὶ αὐτῶν, ὅσα ὁ Τιβέριος κατελείπει, συννήσας, ὥς γε ἐσκήπτετο, κατέκαυσεν, εἰπὼν ὅτι τοῦτ' ἐποίησα ἵνα μηδ' ἂν πάνν' ἐθελήσω ποτὲ διὰ τε τὴν μητέρα καὶ διὰ τοὺς ἀδελφοὺς μνησικακῆσθαι τι, δυνήθω αὐτὸν τιμωρήσασθαι. ἐπαινούμενός τε 4 ἐπὶ τούτοις, ἐπειδὴ καὶ ἡλιπίζετο παντὸς μᾶλλον ἀληθεύσειν ἢ μὴδὲν διπλοῦν ὑπὸ τῆς νεότητος ἢ φρονεῖν ἢ λέγειν δύνασθαι νομιζόμενος, προσεπηύξησε τοὺς ἐλπίδας αὐτῶν τὰ τε χρόνια ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἐορτάζεσθαι κελεύσας, καὶ ὁβολὸν παρ' ἑκάστου τῶν τὸ σιτηρέσιον φερόντων, ἀντὶ τῆς δραχμῆς ἣν ἐς εἰκότων ποιῆσιν ἐδίδουσαν αὐτῷ, λαβίων. ἐψηφίσθη μὲν οὖν καὶ παραχορήμα αὐτὸν 5 ὑπατεῦσαι, καταλυθέντων τοῦ τε Προβίου καὶ τοῦ Νιγρίνου τῶν τότε ἀρχόντων, καὶ μετὰ τοῦτο κατ' ἔτος ὑπατεύειν· οὐ μὴν καὶ προσεδέξατο αὐτὰ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι τὸν ἔκμηρον ἐς ὃν ἀπεδεδείχατο διῆρξαν, οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς ὑπάτευσεν, τὸν Κλαύδιον τὸν θεῖον προσλαβών· οὗτος γὰρ ἐν τε τοῖς ἱππεῦσι μέχρι τότε ἔξετα- 6 ζόμενος, καὶ πρεσβυτέρῃς πρὸς τὸν Γάιον μετὰ τὸν τοῦ Τιβερίου θάνατον ὑπὲρ τῆς ἱππάδος πεμφθεὶς, τότε πρῶτον, καίπερ ἔξ καὶ τεσσαράκοντα ἔτη βεβιωκώς, καὶ ὑπάτευσεν ἅμα καὶ ἐβούλευσεν. ὁ δ' οὖν Γάιος ταῦτά τε ἐπικαλῶς ποιῆσαι ἔδοξε, καὶ τοιαῦτα ἐπι- 7 βὰς τῆς ὑπατείας ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἐδημηγόρησε, τοῦ τε Τιβερίου κατ' ἑκάστου ὧν ἡτιάζετο κατατρέχων καὶ περὶ ἑαυτοῦ πολλὰ ἐπαγγελλόμενος, ὥστε τὴν γερονσίαν, φοβηθεῖσαν μὴ μεταβιβάται, δόγμα ποιῆσαι κατ' ἔτος αὐτὰ ἀναγιγνώσκεσθαι.

7 ἐκ δὲ τούτου τὸ ἥρῳον τὸ τοῦ Ἀγροῦστου ὠσίωσε, τὴν ἐπινί-
 κιον στολὴν ἐνδύς· καὶ οἱ τε εὐγενέστατοι παῖδες, ὅσοι γε καὶ ἁμ-
 ριθαλεῖς ἦσαν, μετὰ παρθένων ὁμοίων τὸν ὕμνον ᾄσαν, καὶ ἡ βουλὴ
 σὺν ταῖς γαμεταῖς σφῶν ὃ τε δῆμος εἰστιάθη, θάει τε παντοδαπαῖ
 2 ἐγένοντο. τὰ τε γὰρ τῆς μουσικῆς ἐχόμενα ἐσέχθη, καὶ ἵπποι δύο
 ἡμέραις ἠγωνίσαντο, τῇ μὲν προτέρᾳ εἰκοσάκις, τῇ δ' ὀστέρᾳ καὶ
 τετράκις διὰ τὸ τὰ γενέθλια αὐτοῦ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶναι· ἦν
 3 γὰρ ἡ τελευταία τοῦ Ἀγροῦστου. καὶ τοῦτο μὲν καὶ ἐπ' ἄλλων
 πολλῶν, ὥς που καὶ ἔδοξεν αὐτῷ, ἐποίησεν· πρότερον γὰρ οὐ πλείω
 τῶν δώδεκα ἄθλων ἐτίθετο, τότε δὲ καὶ ἄρκτους τετρακοσίας μεθ'
 4 ἐτέρων Λιβυκῶν θηρίων ἴσων ἀπέκτεινεν. καὶ οἱ τε εὐγενεῖς παῖ-
 δες τὴν Τροίαν ἵππευσαν, καὶ τὸ ἄρμα τὸ πομπικὸν ἐφ' οὗ ἤχθη
 ἔξ ἵπποι εἰλκυσαν· ὃ μὴ πρόποτε ἐγεγόνει. οὐ μέντοι καὶ αὐτὸς
 τοῖς ἡνίοχοις ἀπεσήμενεν, ἀλλ' ἐκ προέδρου μετὰ τε τῶν ἀδελφῶν
 5 καὶ μετὰ τῶν συνιερόων τῶν ἀγροστείων συνεθεάσατο. ὅπως τε
 μηδεμίᾳ τινὶ τοῦ μὴ συμφοιτᾶν ἐς τὰ θεάτρα πρόφασις εἴη (καὶ
 γὰρ ἡσυχאלλε δεινῶς εἰ τις αὐτῶν ἀπελείπετο ἢ καὶ μεσοῦσης τῆς
 θέας ἔξανίστατο), τὰς τε δίκας ἀπάσας ἀνεβάλετο καὶ τὰ πένθη
 πάντα ἐπέσχεν, ὥστε καὶ ταῖς γυναῖσι ταῖς τῶν ἀνδρῶν ἐστερημέ-
 ραις γαμεῖσθαι καὶ πρὸ τοῦ καθήκοντος χρόνον, ἂν γε μὴ ἐν γαστρὶ
 6 ἔχουσιν, ἔξῃναι. καὶ ἵνα μετὰ ὁρατόνῃς βυδίζοιεν καὶ μὴ πράγματα
 ἔχοιεν ἀσπαζόμενοι τινες αὐτῶν (πρότερον γὰρ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς
 τὸν αὐτοκράτορα οἱ συντηγχνόντες οἱ προσηγόρευον), ἀπέπε μὴ-
 7 δένα ἔτι τοῦτο ποιεῖν. καὶ ἔξῃν καὶ ἀνυποδίτοις τοῖς βουλομένοις
 θεάσασθαι, νομιζόμενον μὲν πού ἀπὸ τοῦ ἀνὴρ ἀρχαίου καὶ δικάζειν
 τινὰς ἐν τῷ θέρει οὕτως, καὶ πολλάκις καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀγροῦστου ἐν
 ταῖς θερμαῖς παρηγύρεσι γενόμενον, ἐκλειφθὲν δὲ ὑπὸ τοῦ Τιβερίου.
 8 τὰ τε προσεφεγάλαια τοῖς βουλευταῖς, ὅπως μὴ ἐπὶ γυμνῶν τῶν
 στανίδων καθίζωνται, πρῶτον τότε ὑπετέθη· καὶ πλείους σφίσι τὸν
 Θετταλικὸν τρόπον ἐς τὰ θεάτρα φορεῖν, ἵνα μὴ τῇ ἡλιάσει τάλαι-
 πωρῶνται, ἐπετράπη. καὶ εἰ γέ ποτε ἐς ὑπερβολὴν ἐπέσβεξε, τῷ
 διριβιτωρίῳ ἀντὶ τοῦ θεάτρον ἱκνωμένῳ ἐχρῶντο.
 9 ταῦθ' οὕτως ἐν τῇ ὑπατείᾳ ἐπράξε, δύο τε μηνὶ καὶ ἡμέραις
 δώδεκα αὐτὴν σχῶν· τὸν γὰρ λοιπὸν τῆς ἑξαμήνου χρόνον τοῖς
 8 προαποδεδειγμένοις ἐς αὐτὴν ἀπέδωκεν. μετὰ δὲ τοῦτο νοσήσας
 αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέθανε, τὸν δὲ δὴ Τιβερίον, καίπερ ἔς τε τοὺς
 ἐφ' ἡβους ἐγγραφέντα καὶ τῆς νεότητος προκριθέντα καὶ τέλος ἐσποι-
 ηθέντα, ἀνεχρήσατο, ἐγκλημα αὐτῷ ἐπαγαγὼν ὥς καὶ τελευτήσῃ

αὐτὸν καὶ εὐξαμένῳ καὶ προσδοκῆσαντι· ἀφ' οὗ καὶ ἄλλους γε
 συχνοὺς ἐφόρευεν. ὁ γὰρ Ἀντιόχῳ τε τῷ Ἀντιόχῳ τὴν Κομμα-²
 γην, ἣν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔσχε, καὶ προσέειπε καὶ τὰ παραθαλάσσια
 τῆς Κιλικίας δούς, καὶ Ἀγρίππῳ τὸν τοῦ Ἡρώδου ἑγγονον λύσας
 τε (ὑπὸ γὰρ τοῦ Τιβερίου ἐδέδετο) καὶ τῇ τοῦ πάππου ἀρχῇ προσ-
 τάξας, τὸν ἀδελφὸν ἢ καὶ τὸν υἱὸν οὐχ ὅτι τῶν πατρῴων ἀπεστέ-
 ρησεν, ἀλλὰ καὶ κατέσφαξεν. καὶ οὐδ' ἐπέστειλέ τι περὶ αὐτοῦ τῇ
 βουλῇ· ὅπερ πον καὶ ἐπ' ἄλλων μετὰ τοῦτο πολλῶν ἐποίησεν.
 ἐκεῖνος μὲν οὖν ὥς καὶ τῇ ἀρρώστίᾳ αὐτοῦ ἐφειδρεύσας ἀπώλετο·³
 Πούπλιος δὲ Ἀφράνιος Ποτίτος δημότης τε ὢν καὶ ὑπὸ μωσῆς
 κολακείας οὐ μόνον ἐθελοντὴς ἀλλὰ καὶ ἔνορκος, ἃν γε ὁ Γάιος
 σωθῇ, τελευτήσῃν ὑποσχόμενος, Ἀτάνιός τε τις Σεκοῦνδος ἱππεὺς
 τε ὢν καὶ μονομαχῆσιν ἐπαγγελιάμενος, ἀντὶ τῶν χρημάτων ἃ
 ἤλπιζον παρ' αὐτοῦ ὥς καὶ ἀντήνχοι οἱ ἀποθανεῖν ἐθελήσαντες
 λήψεσθαι, ἀποδοῦναι τὴν ὑπόσχεσιν ἠναγκάσθησαν, ἵνα μὴ ἐπιου-
 κήσωσιν. καὶ τοῦτοις μὲν αὕτη αἰτία τοῦ θανάτου ἐγένετο· ὁ δὲ⁴
 δὴ πενθερὸς αὐτοῦ Μάρκος Σιλανὸς οὐδ' ὑποσχόμενός τι οὔτε κα-
 τομόσας, ὅμως ἐπειδὴ βαρὺς αὐτῷ ὑπὸ τε τῆς ἀρετῆς καὶ ὑπὸ τῆς
 συγγενείας ἦν καὶ διὰ τοῦτο περιωβρίζετο, ἐαυτὸν κατεχρήσατο.
 ὁ μὲν γὰρ Τιβερίος οὕτως αὐτὸν ἐτίμησεν ὥστε μηδὲ ἐκκλητὸν⁵
 ποτε ἀπ' αὐτοῦ δικάσαι ἐθελῆσαι, ἀλλ' ἐκείνῳ πάντα αὐτοῖς τὰ
 τοιαῦτα ἐγχειρίσαι· ὁ δὲ δὴ Γάιος τὰ τε ἄλλα ἰσχυρῶς προεπηλά-
 κιζε, καίτοι οὕτω κακῶς περὶ αὐτοῦ φρονῶν ὥστε καὶ χρυσοῦν αὐ-
 τὸν πρόβατον ὀνομάζειν, καὶ ὅπως μηκέτι πρῶτος ἐπισηφίζεται,⁶
 ἐν ᾧ πον καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ τὸ ἄξιωμα ὑφ' ἀπάντων
 τῶν ἐπ' αὐτῷ ἐτιμῶτο, κατέλυσε τὸ πρῶτόν τινα τῶν ἐπατευνότων
 ἢ δεύτερον, πρὸς τὸ τοῖς τὴν γνώμην ἐπάγονσι δοκοῦν, ψηφίζεσθαι,
 καὶ κατεστήσατο ἐκ τοῦ ἴσου τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκείνους ἐν τῇ τάξει
 τῆς ἀρχῆς ἣν ἤρξαν ἀποφαίνεσθαι. τὴν τε θυγατέρα αὐτοῦ ἐκ-⁷
 βαλὼν ἐγῆμε Κορνηλίαν Ὀρεσιτῶν, ἣν ἤρπασεν ἐν αὐτοῖς τοῖς
 γάμοις οὗς τῷ ἐγγενημένῳ αὐτῇ Γαίῳ Καλπουρνίῳ Πίσωνι συ-
 νεώρταξεν. πρὶν δὲ δύο μῆνας ἐξελθεῖν, ἀμφοτέρους σφᾶς ὥς καὶ
 συγγενημένους ἀλλήλοις ἐξώρισεν· καὶ τῷ γε Πίσωνι δέκα δού-⁸
 λους ἐπαγαγέσθαι ἐπιτρέψας, εἰπ' ἐπειδὴ πλείονας ᾔτήσατο, ἐφῆκεν
 ὅσοις ἂν ἐθελήσῃ χρῆσασθαι, εἰπὼν ὅτι καὶ στρατιῶται τοσοῦτοί
 σοι συνέσονται.

τῷ δ' ἐξῆς ἔτι ἕπατο Μάρκος τε Ἰουλιανὸς καὶ Πούπλιος⁹
 Νώνιος ἐκ τῶν προαποδεδειγμένων ἐγένοντο. καὶ οἱ ὅρκοι περὶ μὲν^{a.C. 38}

8 s 1 μήτε *

4 καλῶς *

7 2 Liviam Orestillam Suetonius.

Dio Cassius. II.

τῶν ὑπὸ τοῦ Τιβερίου πραχθέντων οὐκ ἐπλήχθησαν, καὶ διὰ τοῦτο
 οὐδὲ νῦν γίνονται (οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐν τοῖς ἀνταρχήσασιν
 2 ἐς τὴν τῆς οἰκίας νόμισιν καταλέγει)· περὶ δὲ δὴ τοῦ Αὐγούστου
 τοῦ τε Γαίου τὰ τε ἄλλα ὥσπερ εἰδιστο, καὶ ὅτι καὶ σφῶν αὐτῶν
 καὶ τῶν τέκνων καὶ ἐκείνων καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ προτιμήσουσιν,
 3 ὥμοσαν, τὰς τε εὐχὰς ὑπὲρ πάντων αὐτῶν ὁμοίως ἐποιήσαντο. ἐν
 δ' οὖν τῇ νομηνίᾳ αὐτῇ Μαχάων τις δοῦλος ἐπὶ τε τὴν κλίνην
 τοῦ Διὸς τοῦ Καπιτωλίου ἐπανέβη, κἀντεῦθεν πολλὰ καὶ δεινὰ
 ἀπομαντευσάμενος κυνιδίον τέ τι ὃ ἐσσηνρόχει ἀπέκτεινε καὶ ἑαυτὸν
 4 ἔσφαξεν. Γάιος δὲ καλὰ μὲν ἐπαίνου τε ἄξια τάδε ἔπραξεν. τοὺς
 τε λογισμοὺς τῶν δημοσίων χρημάτων, μὴ ἐκτεθειμένους ἐν τῇ
 χρόνῳ ἐν ᾧ ὁ Τιβέριος ἐξεδήμησε, πάντας κατὰ τὸν Αὐγούστον
 προέγραψεν· καὶ ἐμπρησίν τινα μετὰ τῶν στρατιωτῶν κατασβέσας
 5 ἐπύρκασε τοῖς ζημιωθεῖσιν. τοῦ τε τέλους τοῦ τῶν ἱππέων ὀλιγαν-
 δροῦντος, τοὺς πρώτους ἐξ ἀπάσης καὶ τῆς ἔξω ἀρχῆς τοῖς τε γένεσι
 καὶ ταῖς περιουσίαις μεταπεμψάμενος κατελέξατο, καὶ τισιν αὐτῶν
 καὶ τῇ ἐσθῇ τῇ βουλευτικῇ, καὶ πρὶν ἄρξαι τιτὰ ἀρχὴν δι' ἧς
 ἐς τὴν γερουσίαν ἐσερχόμεθα, χοῖσθαι ἐπὶ τῇ τῆς βουλῆς ἐλπίδι
 ἔδωκεν· πρότερον γὰρ μόνοις, ὡς ἔοικέ πως, τοῖς ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ
 6 φύλον γεγενημένοις τοῦτο ποιεῖν ἔξῃ. ταῦτα μὲν δὴ πᾶσιν ἤρεσεν·
 ὅτι δὲ τὰς ἀρχαιρεσίας τῷ τε δήμῳ καὶ τῷ πλήθει ἀπέδωκε, λύσας
 ὅσα περὶ αὐτῶν ὁ Τιβέριος ὥρκει, καὶ τὸ τέλος τῆς ἐκατοστῆς
 κατέλυσε, γυμνικὸν τέ τινα ἀγῶνα ποιήσας σύμβολα διέρρηψε καὶ
 7 ἐξ αὐτῶν πλεῖστα τοῖς ἀρχάσασιν αὐτὰ διέδωκε, τῷ μὲν φαύλῳ
 ἐχαρίσατο, τοὺς δ' ἐμφονας ἐλύπησε λογισμένους ὅτι, ἐὰν ἐπὶ
 τοῖς πολλοῖς αἱ ἀρχαὶ αὐθις γένωνται καὶ τὰ ὄντα ἔξαναλωθῇ αἱ
 10 τε εἰδικαὶ πρόσοδοι πανθῶσι, πολλὰ καὶ δεινὰ συμβήσεται. ἐπαίτιαι
 δὲ δὴ πρὸς πάντων ὁμοίως τάδε ἐξεργάσατο. πλείστους ὅσους
 ὀπλομαχῆσαι ἐποίησεν. καὶ γὰρ καὶ καθ' ἓνα καὶ ἀθρόους, ὥσπερ
 ἐν παρατάξει τινί, ἀγωνίσασθαι σφας ἠνάγκασε, παρὰ τῆς βουλῆς
 2 δὴ τοῦτο αἰτήσας· τὸ δὲ καὶ ἔξω τοῦ νεομοθετημένου πᾶνθ' ὅσα
 βούλοιο δρᾶσαι, καὶ ἀποκτεῖναι τῶν τε ἄλλων πολλοὺς καὶ τῶν
 ἱππέων ἔξ καὶ εἰκοσι, τοὺς μὲν τὰς οὐσίας κατεδηδοκότας, τοὺς δὲ
 καὶ ἄλλως ὀπλομαχίαν ἡσκηκότας. ἦν δὲ οὐ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολ-
 λυμένων οὕτω τι δεινόν, καίπερ δεινὸν ὄν, ἀλλ' ὅτι τοῖς τε φόνοις
 3 αὐτῶν ὑπερέχειρε καὶ τῆς τοῦ αἵματος θείας ἀπλήστως εἶχεν. ὑπὸ
 δὲ δὴ τῆς αὐτῆς ὀμότητος, ἐπιλιπόντων ποτὲ τῶν τοῖς Θηρίοις ἐκ
 καταδίκης διδομένων, ἐκέλευσεν ἐκ τοῦ ὄχλου τοῦ τοῖς ἰκρίοις προσ-

9 2 1 cf. l. 60 4 extr. 4 τὰς] καὶ τὰς 6 2 δὲ om ἀπο-
 δέδωκε* 7 1 τῷ] καὶ τῷ 2 ἐάν] καὶ 10 2 1 τὸ δὲ] ὥστε?

εστηκότος συναρπασθῆναι τέ τινας καὶ παραβληθῆναι σφίσιν· καὶ ὅπως γε μήτε ἐπιβοήσασθαι μήτε αἰτιάσασθαι τι δυνηθῶσι, τὰς γλώσσας αὐτῶν προαπέτεμεν. τῶν τε ἱππέων τινὰ τῶν ἐπιφανῶν 4 μονομαχῆσαί τε ὥς καὶ ὑβρίσαντα τὴν μητέρα αὐτοῦ τὴν Ἀγριππῖναν ἠνάγκασε, καὶ νικήσαντα κατηγόροις παρέδωκε καὶ ἀπέσφαξεν. τὸν τε πατέρα αὐτοῦ μηδὲν ἀδικήσαντα ἕς τε γαλεάγραν, ὥσπερ καὶ ἄλλους συγχρούς, καθεῖρξε κἀνταῦθα διέφθειρεν. ἐποίησε δὲ 5 τοὺς ἀγῶνας τούτους τὰ μὲν πρῶτα ἐν τοῖς σέπτοις, πᾶν τὸ χωρίον ἐκεῖνο διορύξας καὶ ὕδατος πληρώσας, ἵνα μίαν ναῦν ἐσαυγάῃ, ἔπειτα δὲ καὶ ἐτέρωθι, πλεῖστά τε καὶ μέγιστα οἰκοδομήματα καθελὼν καὶ ἱερὰ πηξάμενος· τὸ γὰρ τοῦ Ταύρου θέατρον ὑπερεφρόνησεν. τούτων τε οὖν ἕνεκα καὶ διὰ τὰς δαπάνας καὶ διὰ τοὺς 6 φόνους αἰτίαν εἶχε, καὶ ὅτι τὸν Μάρκωνα μετὰ τῆς Ἐνρίας, μήτε τοῦ ταύτης ἔρωτος μήτε τῶν ἐκείνου εὐεργετημάτων, δι' ὧν τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ μόνος συγκατέπραξε, μνησθεὶς, ἕς τε ἐκουσίον δὴ θανάτου ἀνάγκην, καίπερ καὶ τὴν Αἴγυπτον οἱ προστάξας, καὶ ἐς αἰσχύνην, ἧς αὐτὸς τὸ πλεῖστον μετεῖχε, κατέστησεν· προαγωγείας γὰρ ἐγκλήμα αὐτῷ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπήγαγεν. καὶ 7 τούτου καὶ ἕτεροι πολλοὶ οἱ μὲν καταψηφισθέντες οἱ δὲ καὶ πρὶν ἁλῶναι ἐφορεύθησαν, πρόφασιν μὲν διὰ τε τοὺς γονέας καὶ διὰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς τε ἄλλους τοὺς δι' ἐκείνους ἀπολομένους, τὸ δ' ἄληθές διὰ τὰς οὐσίας· οἱ τε γὰρ θησαυροὶ ἐξανάλωντο καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἔξῃρκει. ἡλέγχοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν καταμαρτυρούντων 8 σφῶν καὶ ἐκ τῶν γραμμίων ἃ κατακεκαυκέναι ποτὲ ἔφη. καὶ ἐτέρους ἢ τε νόσος ἢ τῇ προτέρῳ ἔτει οἱ συμβῆσα καὶ ὁ τῆς Ἀρουσίλλης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ θάνατος ἐφθείρεν· τὰ τε γὰρ ἄλλα, καὶ εἴ τις εἰστιάσεν ἢ ἡσπάσατό τινα ἢ καὶ ἐλούσατο ἐν ταῖς ἡμέραις, ἐκολάζετο.

τῇ δὲ Ἀρουσίλλῃ συνώκει μὲν Μάρκος Λέπιδος, παιδικὰ τε 11 ἅμα αὐτοῦ καὶ ἑραστὴς ὢν, συνῆν δὲ καὶ ὁ Γάιος· καὶ αὐτὴν ἀποθανοῦσαν τότε ἐπήνεσε μὲν ὁ ἀνὴρ, δημοσίας δὲ ταφῆς ὁ ἀδελφὸς ἡξίωσεν· καὶ οἱ τε δορυφόροι μετὰ τοῦ ἄρχοντός σφων καὶ χωρὶς 2 οἱ ἱππεῖς τὸ τέλος ..., οἱ τε εὐγενεῖς παῖδες τὴν Τροίαν περὶ τὸν τάφον αὐτῆς περιήπνευσαν, καὶ οἱ τὰ τε ἄλλα ὅσα τῇ Αἰδία ἐδέδοτο ἐψηφίσθη, καὶ ἵν' ἀθανατισθῇ καὶ ἐς τὸ βουλευτήριον χρυσῇ ἀνατεθῇ, καὶ ἐς τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀφροδίσιον ἄγαλμα αὐτῆς ἰσομέτρητον τῇ τῆς Θεοῦ ἐπὶ ταῖς ὁμοίαις τιμαῖς ἱερωθῇ, σηκός τε ἴδιος 3 οἰκοδομηθῇ, καὶ ἱεραῖς εἰκόσιν οὐχ ὅτι ἄνδρες ἀλλὰ καὶ γυναικες

6 4 μόνῳ 7 2 οἱ ante μὲν om 8 5 ἐν ταύταις ταῖς?
11 2 2 ...] περιέδρομον? * cf. 56 42 2 3 τῇ τε λ.

- γένονται, αἱ τε γυναῖκες αὐτὴν, ὅσας τις ἂν μαρτυροῦσιν τι, ὁμνύουσιν, καὶ ἐν τοῖς γενεαίοις αὐτῆς ἐορτὴ τε ὁμοία τοῖς μεγαλησίοις ἄγεται καὶ ἡ γερονσία ἢ τε ἱππὰς ἐστιᾷται. τότε οὖν Πάρθεά τε ὠνομά-
⁴ ζετο καὶ τιμῶν δαιμονίων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ἤξιούτο, Αἰεῖός τε τις Γεμίνιος βουλευτὴς ἔς τε τὸν οὐρανὸν αὐτὴν ἀναβαίρονσαν καὶ τοῖς θεοῖς συγγιγνομένην ἐωρακέναι ὤμοσεν, ἐξώλειαν καὶ αὐτῇ καὶ τοῖς παισίν, εἰ ψεύδοιτο, ἐπαρσάμενος τῇ τε τῶν ἄλλων θεῶν ἐπιμαρτυρίᾳ καὶ τῇ αὐτῆς ἐκείνης· ἐφ' ᾧ πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας
⁵ ἔλαβεν. τούτοις τε οὖν αὐτὴν ὁ Γάιος ἐτίμησε, καὶ τῷ τὰς παρη- γύρεις τὰς τότε ὀφειλούσας γενέσθαι μήτε ἐν τῷ νεομισμένῳ χρόνῳ, πλὴν τῆς ὁσίας ἔνεκα, μήτ' αὐθις ποτε ποιηθῆναι. αἰτίαν τε πάν- τες ὁμοίως εἶχον, εἰδ' ἡσθησαν ἐπὶ τινι ὡς λυπούμενοι, εἴτε καὶ ὡς χαίροντες ἔπραξαν· ἢ γὰρ μὴ πενθεῖν αὐτὴν ὡς ἀνθρωπον ἢ
⁶ θρηγεῖν ὡς θεὸν ἐνεκαλοῦντο. πάρεστι δὲ ἐξ ἐνὸς πάντα τὰ τότε γενόμενα τεκμήρασθαι· τὸν γὰρ πωλήσαντα θεομὸν ὕδωρ ἀπέκτει-
¹² νεν ὡς ἀσεβήσαντα. διαλιπὼν δ' οὖν ὀλίγας ἡμέρας ἔφημε ^{a.C.} ³⁹ Ἀλῖαν Παυλῖαν, αὐτὸν τὸν ἄνδρα αὐτῆς Μέμμιον Ῥήγουλον ἐγγυῆσαι οἱ τὴν γυναῖκα ἀναγκάσας, μὴ καὶ ἀρέγγυν αὐτὴν παρὰ τοῖς νό- μους λάβῃ. καὶ εὐθὺς γε καὶ ἐκείνην ἐξήλασεν.
² ἐν δὲ τούτῳ Σοάμω μὲν τὴν τῶν Ἰνδραίων τῶν Ἀραβίων, Κότυϊ δὲ τὴν τε Ἀρμενίαν τὴν σμικροτέραν καὶ μετὰ τοῦτο καὶ τῆς Ἀραβίας τινά, τῇ τε Ῥυμητάλῃ τὰ τοῦ Κόττος καὶ Πολέμωνι τῷ τοῦ Πολέμωνος εἰς τὴν πατρῴαν ἀρχήν, ψηφισαμένης δὴ τῆς βουλῆς, ἐχαρίσατο, ἐν τε τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος ἐν δίφρῳ μεταξὺ τῶν ὑπάτων καθιζόμενος, καὶ παραπετάσμασι σθηρικοῖς, ὡς
³ γέ τινές φασι, χορησάμενος. καὶ μετὰ τοῦτο πηλὸν πολὺν ἐν στε- ρωπῇ τινὶ ἰδὼν ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐς τὸ τοῦ Βεσπασιανοῦ τοῦ Φλαβίου ἱμάτιον, ἀγορανομοῦντός τε τότε καὶ τῆς τῶν στενωπῶν καθαριό- τητος ἐπιμελουμένον, ἐμβληθῆναι, καὶ τοῦτο οὕτω πραχθὲν παρα- χρῆμα μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ὤφθη, ὕστερον δὲ τοῦ Βεσπασιανοῦ τὰ πράγματα τεταραγμένα καὶ πεφρυσμένα παραλαβόντος τε καὶ κατα- στησαμένου ἰδοῦσιν οὐκ ἀθελὲ γεγονέναι, ἀλλ' ἄντικρυς αὐτῷ τὴν πόλιν ὁ Γάιος πρὸς ἐπαρόρθωσιν ἐγκχερικένοι.
¹³ μετὰ δὲ τοῦτο ὑπατεύσας αὐθις τὸν μὲν τοῦ Διὸς ἱερεῖα ἐκώ- λυσεν ἐν τῇ συνεδρίᾳ ὁμόσαι (ἰδίᾳ γὰρ καὶ τότε, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Τιβερίου, τὸν ὄρκον ἐποιεῦντο), αὐτὸς δὲ καὶ ἐνιστάμενος ἐς τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπαλλαττόμενος ἀπ' αὐτῆς ἐξ ἴσου τοῖς ἄλλοις ἀπὸ τοῦ βήματος, ὃ δὴ καὶ μείζον τοῦ προτέρου ἐπεποιήτο, ὤμοσεν.

τριάκοντα δὲ δὴ ἡμέρας ἤρξε, καίτοι Λουκίῳ Ἀπρονίῳ τῷ συνά-²
 ροντι ἔξ μύρας ἐπιτρέψας· καὶ αὐτὸν Σαγκούντιος Μᾶξιμος πολι-
 αρχῶν διεδέξατο. καὶ ἔν τε ἐκείναις καὶ ἐν ταῖς ἔπειτα πολλοὶ μὲν
 τῶν πρώτων καταδικασθέντες (συχροὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν ἐκ τοῦ δεσμο-
 τηρίου ἀφειμένων, δι' αὐτὰ ἐκεῖνα δι' ἃ ὑπὸ τοῦ Τιβερίου ἐδέδεντο,
 ἐκολάσθησαν) πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων μορομαχίσαντες ἀπώλοντο.
 καὶ ἦν ἔξω τῶν φόνων οὐδέν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τῷ πλήθει ἔτι τι³
 ἐχαρίζετο, ἀλλὰ καὶ πάνν πρὸς πάντα ὅσα ἐβούλετο ἀντέπραπτεν.
 καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐκεῖνοι πᾶσι τοῖς ἐπιθυμήμασιν αὐτοῦ ἀντίσπεν-
 δον, καὶ ἦν καὶ ἀκούειν καὶ ὁρᾶν οἷα ἂν ἐν τῷ τοιοῦτῳ ὁ μὲν
 ὀργιζόμενος οἱ δ' ἀνταγωνιζόμενοι καὶ εἴποιεν καὶ πράττειν. οὐ⁴
 μέντοι καὶ ἔξ ἴσου σφίσι τὸ πρᾶγμα ἐγίνετο· οἱ μὲν γὰρ ἔξω τοῦ
 λαλεῖν ἢ καὶ τοῖς σχήμασί τι προσενδείκνυσθαι οὐδὲν ἐδύνατο, ὁ
 δὲ δὴ Γάιος συχρὸς μὲν καὶ μεταξὺ θεωμένους κατασπῶν, συχρὸς
 δὲ καὶ ἀπηλλαγμένους ἐκ τῶν θεάτρων συλλαμβάνων ἀπώλλυν.
 αἰτίαι δὲ ἐς τὰ μύλιστα τῆς ὀργῆς αὐτῷ ἐγίνοντο ὅτι τε μὴ σπουδῇ⁵
 συνεφοίτων (ἄλλοτε γὰρ ἄλλη ὥρη παρὰ τὸ προηγγελμένα ἀπα-
 ντωντος αὐτοῦ, καὶ τοτὲ μὲν ἔτι νυκτὸς τοτὲ δὲ καὶ μετὰ μεσημβρίαν
 ἐς τὰ θεάτρα ἐσιόντος, ἀποκραιώμενοι ἐκακοῦντο) καὶ ὅτι μήτε αἰ
 πάντας τοὺς ἀρέσκοντας αὐτῷ ἐπῆρουν καὶ τινες καὶ τῶν ἐναντίων
 ἔστιν ὅτε ἐτίμων. καὶ προσέτι καὶ ἐπ' ἐκείνῳ δεινῶς ἡγανάζει ὅτι⁶
 μεγαλύνοντες αὐτὸν ἐπεβόων "νεαρίσχε Ἀῦγουστε"· οὐ γὰρ μυκα-
 ρίζεσθαι ὅτι νέος ὢν ἱμονόρχει, ἀλλ' ἐγκαλεῖσθαι ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡλικίᾳ τηλικαύτην ἀρχὴν εἶχεν ἡγεῖτο. καὶ ταῦτα μὲν αἰ ἐποίει,
 καὶ ποτε παντὶ τῷ δήμῳ ἅμα ἀπειλῶν εἶπεν "εἴθε ἕνα ἀνδρῶν εἴ-
 χετε"· τότε δὲ ἐπειδὴ παρωξύνθη τι οἶον εἰώθει, δυσχερᾶναν τὸ⁷
 πλῆθος τῆς τε θέας ἡμέλησε καὶ ἐπὶ τοὺς συκοφαντοῦντας ἐτράπετο,
 καὶ αὐτοὺς ἐπὶ πολλὴ σφοδρῶς βοῶντες ἐξήτουν. καὶ ὅς ἀγανακτῆ-
 σας ἀπεκρίνατο μὲν σφισιν οὐδέν, προστάξας δὲ ἐτέροις τισὶ τοὺς
 ἀγῶνας ποιεῖν ἐς Καμπανίαν ἀπῆρεν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαρελθὼν⁸
 πρὸς τὰ τῆς Ἀρουσίλλης γενέσια ἄγαλμά τε αὐτῆς ἐπ' ἐλεφάντων
 ἐν ἀρμαμάξῃ ἐς τὸν ἱππόδρομον ἐσήγαγε, καὶ θέαν τῷ δήμῳ προῖκα
 ἐπὶ δύο ἡμέρας ἀπένειμεν· καὶ αὐτῷ τῇ μὲν προτέρᾳ ἄρκοι πρὸς
 ταῖς τῶν ἵππων ἀμίλλαις πεντακόσιοι ἐσφάγησαν, τῇ δ' ἐτέρᾳ⁹
 βουκα ἑρρία ἴσα ἀναλώθη, καὶ παγκρατιασταὶ ἐν πολλοῖς ἅμα τόποις
 ἡγωνίσαντο. καὶ ὁ δῆμος εἰστιάθη, τοῖς τε βουλευταῖς ταῖς τε
 γυναιξίν αὐτῶν δωρεὰ ἐδόθη.

ταῦτά τε ἅμα ὥς καὶ πάνν πενόμενος ἐφόνεε, καὶ τινα καὶ¹⁴

13 2 2 παυλίμος 1401 3 ἐξήτουν 1402 3101 3102 3103 3104 3105 3106 3107 3108 3109 3110 3111 3112 3113 3114 3115 3116 3117 3118 3119 3120 3121 3122 3123 3124 3125 3126 3127 3128 3129 3130 3131 3132 3133 3134 3135 3136 3137 3138 3139 3140 3141 3142 3143 3144 3145 3146 3147 3148 3149 3150 3151 3152 3153 3154 3155 3156 3157 3158 3159 3160 3161 3162 3163 3164 3165 3166 3167 3168 3169 3170 3171 3172 3173 3174 3175 3176 3177 3178 3179 3180 3181 3182 3183 3184 3185 3186 3187 3188 3189 3190 3191 3192 3193 3194 3195 3196 3197 3198 3199 3200 3201 3202 3203 3204 3205 3206 3207 3208 3209 3210 3211 3212 3213 3214 3215 3216 3217 3218 3219 3220 3221 3222 3223 3224 3225 3226 3227 3228 3229 3230 3231 3232 3233 3234 3235 3236 3237 3238 3239 3240 3241 3242 3243 3244 3245 3246 3247 3248 3249 3250 3251 3252 3253 3254 3255 3256 3257 3258 3259 3260 3261 3262 3263 3264 3265 3266 3267 3268 3269 3270 3271 3272 3273 3274 3275 3276 3277 3278 3279 3280 3281 3282 3283 3284 3285 3286 3287 3288 3289 3290 3291 3292 3293 3294 3295 3296 3297 3298 3299 3300 3301 3302 3303 3304 3305 3306 3307 3308 3309 3310 3311 3312 3313 3314 3315 3316 3317 3318 3319 3320 3321 3322 3323 3324 3325 3326 3327 3328 3329 3330 3331 3332 3333 3334 3335 3336 3337 3338 3339 3340 3341 3342 3343 3344 3345 3346 3347 3348 3349 3350 3351 3352 3353 3354 3355 3356 3357 3358 3359 3360 3361 3362 3363 3364 3365 3366 3367 3368 3369 3370 3371 3372 3373 3374 3375 3376 3377 3378 3379 3380 3381 3382 3383 3384 3385 3386 3387 3388 3389 3390 3391 3392 3393 3394 3395 3396 3397 3398 3399 3400 3401 3402 3403 3404 3405 3406 3407 3408 3409 3410 3411 3412 3413 3414 3415 3416 3417 3418 3419 3420 3421 3422 3423 3424 3425 3426 3427 3428 3429 3430 3431 3432 3433 3434 3435 3436 3437 3438 3439 3440 3441 3442 3443 3444 3445 3446 3447 3448 3449 3450 3451 3452 3453 3454 3455 3456 3457 3458 3459 3460 3461 3462 3463 3464 3465 3466 3467 3468 3469 3470 3471 3472 3473 3474 3475 3476 3477 3478 3479 3480 3481 3482 3483 3484 3485 3486 3487 3488 3489 3490 3491 3492 3493 3494 3495 3496 3497 3498 3499 3500 3501 3502 3503 3504 3505 3506 3507 3508 3509 3510 3511 3512 3513 3514 3515 3516 3517 3518 3519 3520 3521 3522 3523 3524 3525 3526 3527 3528 3529 3530 3531 3532 3533 3534 3535 3536 3537 3538 3539 3540 3541 3542 3543 3544 3545 3546 3547 3548 3549 3550 3551 3552 3553 3554 3555 3556 3557 3558 3559 3560 3561 3562 3563 3564 3565 3566 3567 3568 3569 3570 3571 3572 3573 3574 3575 3576 3577 3578 3579 3580 3581 3582 3583 3584 3585 3586 3587 3588 3589 3590 3591 3592 3593 3594 3595 3596 3597 3598 3599 3600 3601 3602 3603 3604 3605 3606 3607 3608 3609 3610 3611 3612 3613 3614 3615 3616 3617 3618 3619 3620 3621 3622 3623 3624 3625 3626 3627 3628 3629 3630 3631 3632 3633 3634 3635 3636 3637 3638 3639 3640 3641 3642 3643 3644 3645 3646 3647 3648 3649 3650 3651 3652 3653 3654 3655 3656 3657 3658 3659 3660 3661 3662 3663 3664 3665 3666 3667 3668 3669 3670 3671 3672 3673 3674 3675 3676 3677 3678 3679 3680 3681 3682 3683 3684 3685 3686 3687 3688 3689 3690 3691 3692 3693 3694 3695 3696 3697 3698 3699 3700 3701 3702 3703 3704 3705 3706 3707 3708 3709 3710 3711 3712 3713 3714 3715 3716 3717 3718 3719 3720 3721 3722 3723 3724 3725 3726 3727 3728 3729 3730 3731 3732 3733 3734 3735 3736 3737 3738 3739 3740 3741 3742 3743 3744 3745 3746 3747 3748 3749 3750 3751 3752 3753 3754 3755 3756 3757 3758 3759 3760 3761 3762 3763 3764 3765 3766 3767 3768 3769 3770 3771 3772 3773 3774 3775 3776 3777 3778 3779 3780 3781 3782 3783 3784 3785 3786 3787 3788 3789 3790 3791 3792 3793 3794 3795 3796 3797 3798 3799 3800 3801 3802 3803 3804 3805 3806 3807 3808 3809 3810 3811 3812 3813 3814 3815 3816 3817 3818 3819 3820 3821 3822 3823 3824 3825 3826 3827 3828 3829 3830 3831 3832 3833 3834 3835 3836 3837 3838 3839 3840 3841 3842 3843 3844 3845 3846 3847 3848 3849 3850 3851 3852 3853 3854 3855 3856 3857 3858 3859 3860 3861 3862 3863 3864 3865 3866 3867 3868 3869 3870 3871 3872 3873 3874 3875 3876 3877 3878 3879 3880 3881 3882 3883 3884 3885 3886 3887 3888 3889 3890 3891 3892 3893 3894 3895 3896 3897 3898 3899 3900 3901 3902 3903 3904 3905 3906 3907 3908 3909 3910 3911 3912 3913 3914 3915 3916 3917 3918 3919 3920 3921 3922 3923 3924 3925 3926 3927 3928 3929 3930 3931 3932 3933 3934 3935 3936 3937 3938 3939 3940 3941 3942 3943 3944 3945 3946 3947 3948 3949 3950 3951 3952 3953 3954 3955 3956 3957 3958 3959 3960 3961 3962 3963 3964 3965 3966 3967 3968 3969 3970 3971 3972 3973 3974 3975 3976 3977 3978 3979 3980 3981 3982 3983 3984 3985 3986 3987 3988 3989 3990 3991 3992 3993 3994 3995 3996 3997 3998 3999 4000 4001 4002 4003 4004 4005 4006 4007 4008 4009 4010 4011 4012 4013 4014 4015 4016 4017 4018 4019 4020 4021 4022 4023 4024 4025 4026 4027 4028 4029 4030 4031 4032 4033 4034 4035 4036 4037 4038 4039 4040 4041 4042 4043 4044 4045 4046 4047 4048 4049 4050 4051 4052 4053 4054 4055 4056 4057 4058 4059 4060 4061 4062 4063 4064 4065 4066 4067 4068 4069 4070 4071 4072 4073 4074 4075 4076 4077 4078 4079 4080 4081 4082 4083 4084 4085 4086 4087 4088 4089 4090 4091 4092 4093 4094 4095 4096 4097 4098 4099 4100 4101 4102 4103 4104 4105 4106 4107 4108 4109 4110 4111 4112 4113 4114 4115 4116 4117 4118 4119 4120 4121 4122 4123 4124 4125 4126 4127 4128 4129 4130 4131 4132 4133 4134 4135 4136 4137 4138 4139 4140 4141 4142 4143 4144 4145 4146 4147 4148 4149 4150 4151 4152 4153 4154 4155 4156 4157 4158 4159 4160 4161 4162 4163 4164 4165 4166 4167 4168 4169 4170 4171 4172 4173 4174 4175 4176 4177 4178 4179 4180 4181 4182 4183 4184 4185 4186 4187 4188 4189 4190 4191 4192 4193 4194 4195 4196 4197 4198 4199 4200 4201 4202 4203 4204 4205 4206 4207 4208 4209 4210 4211 4212 4213 4214 4215 4216 4217 4218 4219 4220 4221 4222 4223 4224 4225 4226 4227 4228 4229 4230 4231 4232 4233 4234 4235 4236 4237 4238 4239 4240 4241 4242 4243 4244 4245 4246 4247 4248 4249 4250 4251 4252 4253 4254 4255 4256 4257 4258 4259 4260 4261 4262 4263 4264 4265 4266 4267 4268 4269 4270 4271 4272 4273 4274 4275 4276 4277 4278 4279 4280 4281 4282 4283 4284 4285 4286 4287 4288 4289 4290 4291 4292 4293 4294 4295 4296 4297 4298 4299 4300 4301 4302 4303 4304 4305 4306 4307 4308 4309 4310 4311 4312 4313 4314 4315 4316 4317 4318 4319 4320 4321 4322 4323 4324 4325 4326 4327 4328 4329 4330 4331 4332 4333 4334 4335 4336 4337 4338 4339 4340 4341 4342 4343 4344 4345 4346 4347 4348 4349 4350 4351 4352 4353 4354 4355 4356 4357 4358 4359 4360 4361 4362 4363 4364 4365 4366 4367 4368 4369 4370 4371 4372 4373 4374 4375 4376 4377 4378 4379 4380 4381 4382 4383 4384 4385 4386 4387 4388 4389 4390 4391 4392 4393 4394 4395 4396 4397 4398 4399 4400 4401 4402 4403 4404 4405 4406 4407 4408 4409 4410 4411 4412 4413 4414 4415 4416 4417 4418 4419 4420 4421 4422 4423 4424 4425 4426 4427 4428 4429 4430 4431 4432 4433 4434 4435 4436 4437 4438 4439 4440 4441 4442 4443 4444 4445 4446 4447 4448 4449 4450 4451 4452 4453 4454 4455 4456 4457 4458 4459 4460 4461 4462 4463 4464 4465 4466 4467 4468 4469 4470 4471 4472 4473 4474 4475 4476 4477 4478 4479 4480 4481 4482 4483 4484 4485 4486 4487 4488 4489 4490 4491 4492 4493 4494 4495 4496 4497 4498 4499 4500 4501 4502 4503 4504 4505 4506 4507 4508 4509 4510 4511 4512 4513 4514 4515 4516 4517 4518 4519 4520 4521 4522 4523 4524 4525 4526 4527 4528 4529 4530 4531 4532 4533 4534 4535 4536 4537 4538 4539 4540 4541 4542 4543 4544 4545 4546 4547 4548 4549 4550 4551 4552 4553 4554 4555 4556 4557 4558 4559 4560 4561 4562 4563 4564 4565 4566 4567 4568 4569 4570 4571 4572 4573 4574 4575 4576 4577 4578 4579 4580 4581 4582 4583 4584 4585 4586 4587 4588 4589 4590 4591 4592 4593 4594 4595 4596 4597 4598 4599 4600 4601 4602 4603 4604 4605 4606 4607 4608 4609 4610 4611 4612 4613 4614 4615 4616 4617 4618 4619 4620 4621 4622 4623 4624 4625 4626 4627 4628 4629 4630 4631 4632 4633 4634 4635 4636 4637 4638 4639 4640 4641 4642 4643 4644 4645 4646 4647 4648 4649 4650 4651 4652 4653 4654 4655 4656 4657 4658 4659 4660 4661 4662 4663 4664 4665 4666 4667 4668 4669 4670 4671 4672 4673 4674 4675 4676 4677 4678 4679 4680 4681 4682 4683 4684 4685 4686 4687 4688 4689 4690 4691 4692 4693 4694 4695 4696 4697 4698 4699 4700 4701 4702 4703 4704 4705 4706 4707 4708 4709 4710 4711 4712 4713 4714 4715 4716 4717 4718 4719 4720 4721 4722 4723 4724 4725 4726 4727 4728 4729 4730 4731 4732 4733 4734 4735 4736 4737 4738 4739 4740 4741 4742 4743 4744 4745 4746 4747 4748 4749 4750 4751 4752 4753 4754 4755 4756 4757 4758 4759 4760 4761 4762 4763 4764 4765 4766 4767 4768 4769 4770 4771 4772 4773 4774 4775 4776 4777 4778 4779 4780 4781 4782 4783 4784 4785 4786 4787 4788 4789 4790 4791 4792 4793 4794 4795 4796 4797 4798 4799 4800 4801 4802 4803 4804 4805 4806 4807 4808 4809 4810 4811 4812 4813 4814 4815 4816 4817 4818 4819 4820 4821 4822 4823 4824 4825 4826 4827 4828 4829 4830 4831 4832 4833 4834 4835 4836 4837 4838 4839 4840 4841 4842 4843 4844 4845 4846 4847 4848 4849 4850 4851 4852 4853 4854 4855 4856 4857 4858 4859 4860 4861 4862 4863 4864 4865 4866 4867 4868 4869 4870 4871 4872 4873 4874 4875 4876 4877 4878 4879 4880 4881 4882 4883 4884 4885 4886 4887 4888 4889 4890 4891 4892 4893 4894 4895 4896 4897 4898 4899 4900 4901 4902 4903 4904 4905 4906 4907 4908 4909 4910 4911 4912 4913 4914 4915 4916 4917 4918 4919 4920 4921 4922 4923 4924 4925 4926 4927 4928 4929 4930 4931 4932 4933 4934 4935 4936 4937 4938 4939 4940 4941 4942 4943 4944 4945 4946 4947 4948 4949 4950 4951 4952 4953 4954 4955 4956 4957 4958 4959 4960 4961 4962 4963 4964 4965 4966 4967 4968 4969 4970 4971 4972 4973 4974 4975 4976 4977 4978 4979 4980 4981 4982 4983 4984 4985 4986 4987 4988 4989 4990 4991 4992 4993 4994 4995 4996 4997 4998 4999 5000 5001 5002 5003 5004 5005 5006 5007 5008 5009 5010 5011 5012 5013 5014 5015 5016 5017 5018 5019 5020 5021 5022 5023 5024 5025 5026 5027 5028 5029 5030 5031 5032 5033 5034 5035 5036 5037 5038 5039 5040 5041 5042 5043 5044 5045 5046 5047 5048 5049 5050 5051 5052 5053 5054 5055 5056 5057 5058 5059 5060 5061 5062 5063 5064 5065 5066 5067 5068 5069 5070 5071 5072 5073 5074 5075 5076 5077 5078 5079 5080 5081 5082 5083 5084 5085 5086 5087 5088 5089 5090 5091 5092 5093 5094 5095 5096 5097 5098 5099 5100 5101 5102 5103 5104 5105 5106 5107 5108 5109 5110 5111 5112 5113 5114 5115 5116 5117 5118 5119 5120 5121 5122 5123 5124 5125 5126 5127 5128 5129 5130 5131 5132 5133 5134 5135 5136 5137 5138 5139 5140

ἕτερον τοιόνδε χρηματισμὸν προσεπέξευθρεν. τοὺς γὰρ περιγενομένους
 τῶν μονομάχων τοῖς τε ὑπάτοις καὶ τοῖς στρατηγοῖς τοῖς τε ἄλλοις,
 2 οὐχ ὅτι τοῖς ἐθέλονσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πάνν ἄκοντας βιάζομενος
 ἐν ταῖς ἵπποδρομίαις καὶ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, καὶ δὴ καὶ τοῖς ἐπ'
 αὐτὸ τοῦτο κληρουμένοις ὅτι μάλιστα (δύο γὰρ στρατηγοὺς ἐς τοὺς
 ὀπλομαχικοὺς ἄγωνας, ὥσπερ ποτὲ ἐγίγνετο, λαγχάνειν ἐκέλευσεν)
 πάντως ἐπιτιμῶν ἀπεδίδοτο, αὐτὸς τε ἐπὶ τοῦ πρυτηρίου καθέξο-
 3 μενος καὶ αὐτὸς ὑπερβάλλων. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοθεν ἀφικνούμενοι
 ἀντωνοῦντο αὐτούς, καὶ μάλιστα ὅτι ἐπέτρεψε τοῖς βουλομένοις καὶ
 ὑπὲρ τὸν νόμον τῷ ἀριθμῷ τῶν μονομαχοῦντων χρῆσθαι, καὶ πολ-
 4 λάκις καὶ αὐτὸς ἐπεφοίτα σφίσιν, ὥσθ' οἱ μὲν καὶ δεόμενοι τῶν
 ἀνθρώπων, οἱ δὲ χαριεῖσθαι αὐτῷ νομίζοντες, καὶ οἳ γε πλείους,
 ὅσοι ἐν δόξῃ περιουσίας ἦσαν, ἀναλῶσαι τι τῶν ὑπαρχόντων ἐπὶ
 τῇ προφάσει ταύτῃ, ὅπως πενέστεροι γενόμενοι περισωθῶσιν, ἐθέ-
 5 λοντες, μεγάλων αὐτοὺς χρημάτων ἡγόρασαν. καίτοι τοῦτο ποιήσας
 ἔπειτα τοὺς τε ἀρίστους καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους σφῶν φαριμάκῳ
 διέφθειρεν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἵππων τῶν τε ἡνιόχων
 6 τῶν ἀντιστασιωτῶν ἐποίει. ἰσχυρῶς γὰρ τῷ τὴν βατραχίδα ἐνδύ-
 ροντι καὶ διὰ τοῦτ' ἀπὸ τοῦ χρώματος τῷ πρασίῳ καλουμένῳ
 προσέκειτο, ὥστε καὶ νῦν ἔτι Γαῖανόν ἐπ' αὐτοῦ τὸ χωρίον ἐν ᾧ
 7 τὰ ἄρματα ἥσκει καλεῖσθαι. καὶ ἓνα γε τῶν ἵππων, ὃν Ἰγκιῦτον
 ὠνόμαζε, καὶ ἐπὶ δειπνον ἐκάλει, χρυσᾶς τε αὐτῷ κριθὰς παρέβαλλε,
 καὶ οἶνον ἐν χρυσοῖς ἐκπώμασι προῦπινε, τὴν τε σωτηρίαν αὐτοῦ
 καὶ τὴν τύχην ὤμννε, καὶ προσυπισχενέτο καὶ ὑπατον αὐτὸν ἀπο-
 δεῖξιν. καὶ πάντως ἂν καὶ τοῦτο ἐπεποιήκει, εἰ πλείω χρόνον ἐξήκει.
 15 ἐς δ' οὖν τοὺς πόρους τῶν χρημάτων πρότερον μὲν ἐψηφιστο
 ὅπως ὅσοι τινὰ τῷ Τιβερίῳ καταλιπεῖν ἐθέλσαντες περιῆσαν, τῷ
 Γαῖῳ αὐτὰ τελευτῶντες χαρίσωνται· ἵνα γὰρ δὴ καὶ παρὰ τοὺς
 νόμους καὶ κληρονομεῖν καὶ δωρήματα τοιαῦτα λαμβάνειν, ὅτι
 μῆτε γυναικα τότε γε μῆτε παιδας εἶχε, δύνασθαι δοῇ, δόγμα τι
 2 προέδειτο. ἐν δὲ τῷ παρόντι πάσους ἀπλῶς τὰς τῶν ἐν τοῖς ἑκατον-
 τάρχοις ἐστρατευμένων οὐσίας, ὅσοι μετὰ τὰ ἐπινίκια ἃ ὁ πατὴρ
 αὐτοῦ ἔπεμψεν ἄλλῳ τινὶ αὐτὰς καὶ μὴ τῷ αὐτοκράτορι κατελελοί-
 3 πεσαν, αὐτὸς ἐαυτῷ καὶ ἄνευ ψηφίσματός ἐσέπραξεν. καὶ ἐπειδὴ
 μὴδὲ ταῦτα ἐξικνέτο, τρίτην τοιαύτην ἀφορμὴν ἀγρυρισμοῦ ἐπε-
 νόησεν. Γναῖος Δομίτιος Κορβούλων βουλευτής, κακῶς ἐπὶ τοῦ
 Τιβερίου τὰς ὁδοὺς ἐχούσας ὄρων, τοῖς τε ἐπιμεληταῖς αὐτῶν αἰ-
 4 ποτε ἐνέκειτο, καὶ προσέειπε καὶ τῇ γερονσίᾳ ὀχληρὸς ὑπὲρ αὐτῶν
 ἐγίγνετο. τοῦτον οὖν παραλαβὼν ἐπέδειτο δι' αὐτοῦ πᾶσιν οὐχ ὅτι
 τοῖς ζῶσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς τεθνηκόσιν, ὅσοι ποτὲ ἐπιστάται τῶν

ὁδῶν ἐγεγόνεσαν καὶ χρήματα ἐς τὰς ἐπισκευὰς αὐτῶν εἰλήφεσαν, καὶ ἐκείνους τε καὶ τοὺς ἐργολαβήσαντάς τι παρ' αὐτῶν ὡς οὐδὲν δὴ δαπανήσαντας ἐξημίον. ἔφ' οὗ δὴ ὁ Κορβούλων τότε μὲν ὑπάρ-⁵ τευσεν, ὕστερον δὲ ἐπὶ Κλαυδίου αἰτίαν τε ἔσχε καὶ εὐθύνθη· ὁ γὰρ Κλαύδιος οὔτε τὰ ἐποφειληθέντα ἀπῆτησε, καὶ τὰ δεδομένα, τὰ μὲν ἐκ τοῦ δημοσίου τὰ δὲ καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Κορβούλωνος ἐσπράξας, ἀπέδωκε τοῖς ζημιωθεῖσιν. τοῦτο μὲν ὕστερον ἐγένετο·⁶ τότε δ' οὗτοί τε ὡς ἕκαστοι καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὡς εἰπεῖν οἱ ἐν τῇ πόλει τρόπον τινὰ ἀπεσυλῶντο, καὶ ἀζήμιος τῶν γέ τι ἐχόντων οὐδεῖς, οὐκ ἀνὴρ οὐ γυνή, ἦν. καὶ γὰρ εἴ τινα τῶν ἀφελικεστέρων ζῆν εἶα, ἀλλὰ πατέρας τε καὶ πάππους μητέρας τε καὶ τήθας σφῆς ὀνομάζων ζῶντάς τε ἐξεκαρπούτο καὶ τελευτῶντας τῶν οὐσιῶν ἐκληρονομῇ.

μέχοι μὲν οὖν τοῦ χρόνου τούτου αὐτός τε τὸν Τιβέριον αἰὲ 16 καὶ πρὸς πάντας κακῶς ἔλεγε, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κακηγοροῦσιν αὐτὸν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ οὐχ ὅσον οὐκ ἐπετίμα ἀλλὰ καὶ ἔχειρεν· τότε δὲ ἐσελθὼν ἐς τὸ βουλευτήριον πολλὰ μὲν ἐκείνον ἐπῆνεσεν, πολλὰ δὲ καὶ τῆς γερονσίας τοῦ τε δήμου κατηγόρησεν ὡς οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν πρεσβύτων. “ἔμοι μὲν γάρ” ἔφη “αὐτοκράτορι ὄντι² καὶ τοῦτο ποιεῖν ἔξεστιν, ὑμεῖς δὲ δὴ οὐ μόνον ἀδικεῖτε ἀλλὰ καὶ ἀσεβεῖτε πρὸς τὸν ἄρξαντά ποτε ὑμῶν οὕτω διακείμενοι.” κακὸν τούτου καὶ ἕκαστον τῶν ἀπολωλότων ἐπεξῶν ἀπέφαινε, ὡς γε ἐδόκει, τοὺς βουλευτὰς αἰτίους τοῦ ὀλέθρου τοῖς πλείστοις αὐτῶν γεγονότας, τοὺς μὲν ὅτι κατηγόρησάν σφων, τοὺς δὲ ὅτι κατεμμερ-³ τήρουν, πάντας δὲ ὅτι κατεψηφίσαντο. καὶ ταῦτά τε ὡς ἐξ αὐτῶν ἐκείνων τῶν γραμμῶν ἃ καταπεπρηγμένα ποτὲ ἔφη ἐπανεγνώ διὰ τῶν ἀπελευθέρων, καὶ προσεπέειπεν ὅτι εἰ καὶ τι ὁ Τιβέριος ἡδίκη-⁴ κει, οὐκ ὠφελεῖτε αὐτὸν ζῶντα τετιμημέναι, οὐ μὲν Δί' οὐκ ἔφ' οἷς καὶ εἶπατε πολλάκις καὶ ἐψηφίσασθε μεταβάλλεσθαι. ἀλλ' ὑμεῖς⁴ καὶ ἐκείνον ἐμπλήκτως μετεχειρίσασθε, καὶ τὸν Σηιανὸν φροσῶντες καὶ διαφθείραντες ἀπεκτείνετε, ὥστε δεῖ καὶ ἐμὲ μηδὲν χρηστὸν παρ' ὑμῶν προσδέχεσθαι. τοιαῦτ' ἄττα εἰπὼν αὐτὸν δὴ τὸν Τιβέ-⁵ ριον τῷ λόγῳ παρήγαγε, λέγοντά οἱ ὅτι καὶ καλῶς καὶ ἀληθῶς πάντα ταῦτα εἶρηκας, καὶ διὰ τοῦτο μήτε φιλήσῃς τινὰ αὐτῶν μήτε φείσῃ τινός. πάντες τε γὰρ μισοῦσί σε καὶ πάντες ἀποθανεῖν εὐ-⁶ χονται· καὶ φοβεύσουσί γε, ἂν δυνήθωσιν. μήτ' οὖν ὅπως τι χαρίσῃ πράξας αὐτοῖς ἐννόει, μήτ' ἂν τι θρυλῶσι φρόντιζε, ἀλλὰ τό τε ἥδ' ὁ⁶ καὶ τὸ ἀσφαλές τὸ σεαυτοῦ μόνον ὡς καὶ δικαιοτάτον προσκόπει.

15 s i ἔφ' ᾧ? an ἀφ' οὗ?*

s s πατ. γε?*

16 s 4 δυνη-

θῶσι, σέ, μή*

οὕτω μὲν γὰρ οὔτε τι πείσῃ κακὸν καὶ πάντων τῶν ἡδίστων ἀπο-
 λαύσεις, καὶ προσέτι καὶ τιμηθήσῃ ὑπ' αὐτῶν, ἅντ' ἐθέλωσιν ἄντε
 7 καὶ μὴ· ἐκείνως δὲ ἔργῳ μὲν οὐδὲν λήψῃ, λόγῳ δὲ δὴ δόξαν κενὴν
 λαβὼν οὔτε τι πλέον ἔξεις καὶ ἐπιβουλευθεὶς ἀκλεῶς τελευτήσεις.
 οὐδείς γὰρ ἀνθρώπων ἐκὼν ἄρχεται, ἀλλ' ἐφ' ὅσον μὲν φοβεῖται,
 8 ἀσθενέστερον. Γάιος μὲν ταῦτά τ' εἰπὼν καὶ τὰ τῆς ἀσεβείας
 ἐγκλήματα ἐπαναγαγὼν, ἔς τε στήλην αὐτὰ χαλκῇ ἐκθὺς ἐγγραφή-
 ναι ἐκέλευσε, καὶ ἐκ τοῦ βουλευτηρίου σπονδῇ ἐξεπήδησεν, ἔς τε τὸ
 προάστειον αὐθιμερὸν ἐξώρμησεν· ἡ δὲ δὴ γερονσία καὶ ὁ δῆμος
 ἐν δέει μεγάλῳ ἐγένοντο, τῶν τε κακηγοριῶν ἅμα ἃς κατὰ τοῦ
 Τιβερίου πολλάκις ἐπεποιήντο ἀναμνησκόμενοι, καὶ οἷα ἀνθ' οἷων
 9 ἠκηκόεσαν αὐτοῦ λέγοντος ἐκλογιζόμενοι. καὶ τότε μὲν ὑπὸ τε τῆς
 ἐκλήξεως καὶ ὑπὸ τῆς ἀθυμίας οὔτε φθέξασθαι οὔτε τι χρημα-
 τίσαι ἠδυνήθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὐθις ἀθροισθέντες ἐπαίνους
 τε αὐτοῦ πολλοὺς ὥς καὶ ἀληθεστάτου καὶ εὐσεβεστάτου ὄντος
 10 ἐποίησαντο, χάριν οἱ μεγάλῃν ἔχοντες ὅτι μὴ προσαπώλοντο· καὶ
 διὰ τοῦτο καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ αὐτοῦ βουθυτεῖν κατ' ἔτος ἐν τε
 ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ ταῦτα ἀνεγνώζει καὶ ἐν ταῖς τῷ παλατίῳ
 προσηκούσαις, εἰκόνας τε αὐτοῦ χρυσῆς ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀναγομέ-
 νης καὶ ἔμνων ἐπ' αὐτῇ διὰ τῶν εὐγενεστάτων παίδων ἀδομμένων,
 11 ἐψηφίσαντο. τὰ τε ἐπινίκια τὰ σμικρότερα ὥς καὶ πολέμιους τινὰς
 νενικηκότι πέμψαι αὐτῷ ἔδωκαν.

καὶ οἱ μὲν τότε ταῦτ' ἔγνωσαν, καὶ μετὰ τοῦτο κατὰ πᾶσαν
 17 ὥς εἰπεῖν ἀφορμὴν πάντως τι αὐτῷ προσετίθεσαν· Γάιος δὲ ἐκείνης
 μὲν τῆς πομπῆς οὐδὲν προετίμησεν (οὐδὲ γὰρ οὐδὲ μέγα τι ἐνόμιζεν
 εἶναι ἵππῳ δι' ἡπείρου διελεύσαι), διὰ δὲ τῆς θαλάσσης τρόπον τινὰ
 διυπεῦσαι ἐπεθύμησε, γεφυρώσας τὸ μεταξὺ τῶν τε Ποντιόλων
 καὶ τῶν Βαυλῶν. τὸ γὰρ χωρίον τοῦτο καταντιπέραν τῆς πόλεως
 2 ἐστὶ, διέχον αὐτῆς σταδίους ἑξ καὶ εἰκοσιν. πλοῖα δὲ ἐς τὴν γέφυ-
 ραν τὰ μὲν ἠθροίσθη τὰ δὲ καὶ κατεσκευάσθη· οὐ γὰρ ἐξήρασε
 τὰ ξυλλεγῆναι δυνηθέντα ὥς ἐν βραχυτάτῳ, καίτοι πάντα ὅσα ἐν-
 δέχετο συναχθέντα, ἀφ' οὗπερ καὶ λιμὸς ἐν τε τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἐν
 3 τῇ Ρώμῃ μάλιστα ἰσχυρὸς ἐγένετο. ἐξείχθη δὲ οὐχ ἀπλῶς δίοδος
 τις, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαιλαι ἐν αὐτῇ καὶ καταλύσεις, ὥστε καὶ ὕδωρ
 αὐτὰς πότιμον ἐπίρριπτον ἔχειν, ἐποιήθησαν. ἐπειδὴ τε ἔτοιμα ἦν,
 τὸν τε θάνατον τὸν Ἀλεξάνδρου, ὥς γε ἔλεγε, καὶ ἐπ' αὐτῷ χλαμύδα
 σφρικὴν ἀλουργῇ, πολὺ μὲν χρυσίον πολλοὺς δὲ καὶ λίθους Ἰνδιζοὺς

ἔχονσαν, ἐπενέδν, ξίφος τε παρ᾽ ἐξώσατο καὶ ὑσπίδα ἔλαβε καὶ δρὺν
 ἐστεφανώσατο, καὶ τούτου τῷ τε Ποσειδῶνι καὶ ἄλλοις τισὶ θεοῖς 4
 φθόγῳ τε θύσας, μὴ καὶ βασκανία τις αὐτῷ, ὥς ἔφασκε, γένηται,
 ἔς τε τὸ ζευγμα ὑπὸ τῶν Βαύλων ἐσέβαλε, παμπληθεῖς καὶ ἱππέας
 καὶ πεζοὺς ὀπλισμένους ἐπαγόμενος, καὶ σπονδῇ καθάπερ ἐπὶ πο-
 λεμίους τινὰς ἐς τὴν πόλιν ἐσέπεσεν. κἀνταῦθα τῆς ὑστεραίας ἀνα- 5
 πανοόμενος ὥσπερ ἐκ μάχης, ἀνεκομίσθη διὰ τῆς αὐτῆς γεφύρας
 ἐφ' ὁρματος, χιτῶνα χρυσόπαστον ἐνδύς· ἦγον δὲ αὐτὸν οἱ ἀθληταὶ
 ἵπποι οἱ ἀξιονικώτατοι. καὶ ἄλλα τε αὐτῷ πολλὰ ὥς καὶ λάφυρα
 συνηκολούθησε, καὶ Λαρεῖος ἀνὴρ Ἀρσακίδης, ἐν τοῖς δμηρεούουσι
 τότε τῶν Πάρθων ὢν· οἱ τε φίλοι καὶ οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ ἐπὶ ὄχη- 6
 μάτων ἐν ἐσθῆσιν ἀνδρῶν ἐφείποντο, καὶ ὁ στρατὸς καὶ ὁ γε
 λοιπὸς ὄμιλος, ἰδίως πως ἔκαστοι κεκοσμημένοι. καὶ ἔδει γὰρ αὐτόν,
 οἷα ἐν τε στρατιᾷ τοιαύτῃ καὶ ἐπὶ νίκῃ τηλικαύτῃ, καὶ δημηγορῆσαι
 τι, ἀνέβη τε ἐπὶ βῆμα ἐπὶ πλοίων καὶ αὐτὸ κατὰ μέσην πον τὴν
 γέφυραν πεποιημένον, καὶ πρῶτον μὲν ἑαυτὸν ὥς καὶ μεγάλων τινῶν 7
 ἔργων ἐπιχειρητὴν ἀπεσέμνυνεν, ἔπειτα δὲ τοὺς στρατιώτας ὥς καὶ
 πεπονηκότας καὶ κεκινδυνευκότας ἐπήνεσεν, ἄλλα τε καὶ αὐτὸ τοῦτο
 εἰπὼν, ὅτι περὶ διὰ τῆς θαλάσσης διέδραμον. καὶ χρήματά τε 8
 διὰ τοῦτο αὐτοῖς ἔδωκε, καὶ μετὰ τοῦτο αὐτὸς τε ἐπὶ τῆς γεφύρας
 ὥσπερ ἐν νήσῳ τινί, καὶ ἐκείνοι ἐν ἑτέροις πλοίοις περιορῶντες,
 τό τε λοιπὸν τῆς ἡμέρας καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν εἰσιτιάθησαν, πολ-
 λοῦ μὲν αὐτόθεν φωτὸς πολλοῦ δὲ καὶ ἐκ τῶν ὀρνῶν ἐπιλάμψαντος
 σφίσιν. τοῦ γὰρ χωρίου μνηροειδοῦς ὄντος πῦρ πανταχόθεν, καθάπερ 9
 ἐν θεάτρῳ τινί, ἐδείχθη, ὥστε μηδεμίαν αἰσθησιν τοῦ σκότου γε-
 νέσθαι· καὶ γὰρ τὴν νύκτα ἡμέραν, ὥσπερ πον τὴν θάλασσαν
 γῆν, ποιῆσαι ἠθέλησεν. ἐμπλησθεῖς δὲ δὴ καὶ ὑπερκορῆς καὶ σίτου
 καὶ μέθης γενόμενος συγχρὺς μὲν τῶν ἐταίρων ἐς τὴν θάλασσαν
 ἀπὸ τῆς γεφύρας ἔρριψε, συγχρὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐν πλοίοις 10
 ἐμβόλους ἔχονσι περιπλεύσας κατέδυσεν, ὥστε καὶ ἀπολέσθαι τινάς·
 οἱ γὰρ πλείους καίπερ μεθύοντες ἐσώθησαν. αἴτιον δὲ ὅτι καὶ
 λειοτάτῃ καὶ στασιμωτάτῃ ἡ θάλασσα, καὶ ἐν ᾧ ἡ γέφυρα ἐξεύχθη
 καὶ ἐν ᾧ τὰ ἄλλα ἐποιήθη, ἐγένετο. καὶ τι καὶ ἀπὸ τούτου ἀγκώθη, 11
 λέγων ὅτι καὶ ὁ Ποσειδῶν αὐτὸν ἐφοβήθη, ἐπεὶ ἔς γε τὸν Λαρεῖον
 καὶ τὸν Ξέρξην οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἀπέσκιωπτεν, ὥς καὶ πολλαπλάσιον
 σφῶν μέτρον τῆς θαλάσσης ζεύξας.

τῆς μὲν δὴ γεφύρας ἐκείνης τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο, καὶ αἰτίαν 18
 καὶ αὐτὴ θανάτου πολλοῖς παρέσχεν· ἔξανυλωθεῖς γὰρ ἐς αὐτὴν

πολλῷ πλείοσι διὰ τὰς οὐσίας ἐπεβούλευσεν. ἐδίκαζε δὲ καὶ ἰδίᾳ
 2 καὶ μετὰ πάσης τῆς γερονσίας. καὶ τινα καὶ ἐκείνη καθ' ἑαυτὴν
 ἔκρινεν· οὐ μέντοι καὶ αὐτοτελὴς ἦν, ἀλλ' ἐφέσιμοι δίκαι ἀπ' αὐτῆς
 ἐγίνοντο συχναί. καὶ τὰ μὲν τῇ βουλῇ δόξαντα ἄλλως ἐφανεροῦτο,
 τῶν δὲ ὑπὸ τοῦ Γαίου καταψηφισθέντων τὰ ὀνόματα ἐξετίθετο,
 3 ὥσπερ φοβουμένου αὐτοῦ μὴ διαλάθωσιν. καὶ οὗτοί τε ἐκολάζοντο,
 οἱ μὲν ἐν τῷ δεσποτηρίῳ οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου κατα-
 κορημιζόμενοι, καὶ ἔτεροι σφᾶς αὐτοὺς προαπεκτίννυσαν. οὐδὲ γὰρ
 οὐδὲ τοῖς ἐξελαυνόμενοις ἀσφάλεια ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων πολλοὶ
 ἦτοι κατὰ τὴν ὁδὸν ἢ καὶ ἐν τῇ φυγῇ διεφθείροντο. καὶ τὰ μὲν
 τῶν ἄλλων οὐδὲν δεῖ λεπτολογεῖντα μάτην τοὺς ἀναγνώσους
 4 διοχλεῖν· Καλβίσιος δὲ δὴ Σαβῖνος ἐν τε τοῖς πρώτοις τῆς βουλῆς
 ὢν καὶ τότε ἐκ τῆς ἐν τῇ Παννονίᾳ ἀρχῆς ἀφηγμένος, ἢ τε γυνὴ
 αὐτοῦ Κορνηλία γραφέντες (καὶ γὰρ ἐκείνη ὡς φυλακὰς τε ἐφοδεύ-
 σασα καὶ τοὺς στρατιώτας ἀσκοῦντας ἰδοῦσα αἰτίαν ἔσχεν) οὐχ
 5 ἐπέμειναν τὴν κρίσιν, ἀλλ' ἑαυτοὺς προανάλωσαν. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο
 καὶ Τίτιος Ροῦφος ἐποίησεν, ἐγκλημα λαβὼν εἰρηκέναι ὅτι ἡ γε-
 ρουσία ἄλλα μὲν φρονεῖ ἄλλα δ' ἀποφαίνεται. Ἰουνίος τέ τις
 Πρίσκοσ στρατηγὸς ἡτιάθη μὲν ἐπ' ἄλλοις τισίν, ἀπέθανε δὲ ὡς
 πλούσιος. καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁ Γάιος, μαθὼν ὅτι οὐδὲν ἄξιον τοῦ θά-
 νάτου ἐκέκτητο, θανμαστὸν λόγον ἐφθέγγετο, εἰπὼν ὅτι ἡπάτησέ
 με καὶ μάτην ἀπώλετο· ζῆν γὰρ ἐδύνατο.
 19 ἐν τούτοις τοῖς τότε κριθεῖσι καὶ ὁ Ἄφρος ὁ Δομίτιος καὶ κιν-
 δύνῳ παραδόξῳ καὶ σωτηρίᾳ θανμασιωτέρα ἐχρήσατο. ἤχθετο μὲν
 γὰρ αὐτῷ καὶ ἄλλως ὁ Γάιος, ὅτι ἐπὶ τοῦ Τιβερίου γυναικὸς τινος
 2 τῇ Ἀγριππίνῃ τῇ μητρὶ αὐτοῦ προσηκούσης κατηγορήκει· ἐφ' ᾧ
 δὴ ἐκείνη συναντήσασά ποτε αὐτῷ, καὶ μαθοῦσα ὅτι ἐξέστη τῆς
 ὁδοῦ δι' αἰσχύνην, προσεκαλέσατό τε αὐτὸν καὶ ἔφη “Θάρσει, Δο-
 μίτιε· οὐ γὰρ σὺ μοι αἴτιος εἶ, ἀλλ' Ἀγαμέμνων.” τότε δὲ ἐπειδὴ
 εἰκόνα τινὰ αὐτοῦ στήσας ἐπύγραμμα αὐτῇ ἐπέγραψε δηλοῦν ὅτι
 3 ἔβδομον καὶ εἰκοστὸν ἄγων ἔτος δεύτερον ὑπατεύει, ἡγανάκτησεν
 ὡς καὶ προσφρόντος οἱ αὐτοῦ τό τε μειρακιῶδες καὶ τὸ παρὰ νομον,
 καὶ εὐθὺς ἐπὶ τούτῳ, ἐφ' ᾧ καὶ τιμηθῆσεσθαι προσεδόκησεν, ἔς τε
 τὸ συνέδριον αὐτὸν ἐσήγαγε καὶ λόγον κατ' αὐτοῦ μακρὸν ἀνέγνω·
 ἄλλως τε γὰρ προέχειν ἁπάντων τῶν ῥητόρων ἤξιον, καὶ ἐκείνων
 4 δεινότατον εἰπεῖν εἰδὼς ὅντα ὑπερβαλεῖν ἐσπούδασεν. πάντως ἂν
 ἀνέπτενεν αὐτόν, εἰ καὶ ἐφ' ὅποσοι ἄντεπεφίλοισι μῆτο. νῦν
 δὲ ἀντεῖπε μὲν οὐδὲν οὐδ' ἀπελογήσατο, θανμάζειν δὲ δὴ καὶ κα-

ταπειλῆσθαι τὴν δεινότητα τοῦ Γαίου προσποιησάμενος, τὴν τε
κατηγορίαν καθ' ἑν ἕκαστον ἐπιλέγων, ὥσπερ τις ἀκροατὴς ἀλλ'
οὐχ ὑπεύθυνος ὢν, ἐπὶ κει, καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος αὐτῷ ἐδόθη, πρὸς 5
ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν ἐτράπετο, καὶ τέλος ἔς τε τὴν γῆν κατέ-
πεσε καὶ χαμαὶ κείμενος ἰκέτευσεν ὥς καὶ τὸν ῥήτορα αὐτοῦ μᾶλλον
ἢ τὸν Καίσαρα φοβούμενος. καὶ οὕτως ἐκεῖνος, ὁρῶν τε ταῦτα
καὶ ἀκούων, διεχύθη, πιστεύσας ὅντως τῇ τῶν λόγων παρασκευῇ
κεκρατηκέναι αὐτοῦ· καὶ διὰ τε τοῦτο καὶ διὰ Κάλιστον τὸν ἀπε- 6
λεύθερον, ὃν αὐτὸς τε ἐτίμα καὶ ὁ Δομίτιος ἐτετραπεύκει, ἐπαύ-
σατο ὀργιζόμενος. καὶ τῷ γε Καλλίστῳ αἰτιασαμένῳ αὐτὸν ὕστερον
ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ κατηγορήσεν, ἀπεκρίνατο ὅτι οὐκ ἔδει με
τοιούτον λόγον ἀποκεκρύφθαι. Δομίτιος μὲν δὴ καταγνώσθεις μη- 7
κέτι δεινὸς εἶναι λέγειν ἐσώθη· ὁ δὲ δὴ Σενέκιος ὁ Ἄννιος ὁ Αὐνίκιος,
ὁ πάντας μὲν τοὺς καθ' ἑαυτὸν Ῥωμαίους πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους
σοφία ὑπεράρας, διεφθάρη παρ' ὀλίγον μήτ' ἀδικήσας τι μήτε 12
δόξας, ὅτι δίκην τινα ἐν τῷ συνεδρίῳ παρόντος αὐτοῦ καλῶς εἶπεν.
τοῦτον μὲν οὖν ἀποθανεῖν κελύσας ἀφῆκε, γυναικί τινι ὢν ἐχρητο 8
πιστεύσας ὅτι φθόος τε ἔχοι κακῶς καὶ οὐκ ἔς μακρὰν τελευτήσοι·
τὸν δὲ δὴ Δομίτιον καὶ ὑπάτον εὐθὺς ἀπέδειξε, τοὺς τότε ἄρχοντας 20
καταλύσας, ὅτι τε ἐς τὰ γενέθλια αὐτοῦ ἱερομνησίαν οὐκ ἐπήγγειλαν,
καίτοι τῶν στρατηγῶν ἱπποδρομίαν ἐν αὐτῷ ποιησάντων καὶ θηρία
ἀποκτεινάντων, ὅπερ που καθ' ἕκαστον ἔτος ἐγίνετο, καὶ ὅτι ἐπὶ
ταῖς τοῦ Αὐγούστου νίκαις ὡς τὸν Ἀντωνίου ἐνεκικήκει ἐορτὴν,
ὥσπερ εἶθιστο, ἤγαγον. ἵνα γὰρ συγκοφαντήσῃ αὐτούς, τοῦ Ἀντω- 2
νίου μᾶλλον ἢ τοῦ Αὐγούστου ἀπόγονος δοκεῖν ἠθέλησεν εἶναι· καὶ
προεῖπε γε οἷς καὶ τᾶλλα ἀνεκοίνου, ὅτι πάντως ὁπότερον ἂν τι
ποιήσωσιν ἀμαρτήσουσιν, ἄντε ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀντωνίου συμφορᾷ βο-
νυτήσωσιν, ἄντε ἐπὶ τῇ τοῦ Αὐγούστου νίκῃ ἄθνητοι γένωνται.
ἐκείνους μὲν δὴ διὰ ταῦτα ἀσθμερὸν τῆς ἀρχῆς ἐπαυσε, τὰς ῥάβ- 3
δους σφῶν προσεντρίψας, ἐφ' ᾗ δὴ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἀδημονήσας
ἑαυτὸν ἔσφαξεν· τὸν δὲ δὴ Δομίτιον συνάρχοντα αὐτοῦ λόγῳ μὲν
ὁ δῆμος ἔργῳ δ' αὐτὸς εἴλετο. ἀπέδωκε μὲν γὰρ τὰς ἀρχαιρεσίας
αὐτοῖς· ἅτε δὲ ἐκείνων τε ἀργοτέρων ὑπὸ τοῦ πολλῷ χρόνῳ μηδὲν 4
ἐλευθέρως κεχηματικέναι ἐς τὸ δρᾶν τι τῶν προσηκόντων σφίσιν
ὄντων, καὶ τῶν σπουδαρχιώντων μάλιστα μὲν μὴ πλειόνων ἢ ὅσους
αἰρεῖσθαι ἔδει ἐπαγγελλόντων, εἰ δέ ποτε καὶ ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν
γένοντο, διομολογουμένων πρὸς ἀλλήλους, τὸ μὲν σχῆμα τῆς δη-
μοκρατίας ἐσώζετο, ἔργον δ' οὐδὲν αὐτῆς ἐγίνετο. καὶ διὰ τοῦτο 5

7 2 ὁ ante A. om*
τὸν σι*

8 2 ἐχοιτο*

20 1 3 αὐτοῖς?

3 3 Δομ.

ὑπ' αὐτοῦ αὐθις τοῦ Γαίου κατελύθησαν. καὶ τούτου τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ καὶ ἐπὶ τοῦ Τιβερίου καθίστατο, στρατηγοὶ δὲ τότε μὲν πεντεκαίδεκα, ἔστι δ' ὅτε ἐνὶ πλείους ἢ καὶ ἐλάττους, ὥς πον καὶ ἔτυχον, ἤρουντο.

- 6 περὶ μὲν οὖν τὰς ἀρχαιοεσίας ταῦτα ἔπραξεν, οὕτω δὲ δὴ τὸ σύμπαν καὶ βάσκανος καὶ ὑποπτος πρὸς πάντα ὁμοίως ἦν ὥστε καὶ Καρίαν Σεζοῦνδον ῥήτορα φρυαδεῦσαι ποτε, ὅτι λόγον τινὰ
7 ἐν γυμνασίᾳ κατὰ τυράννων εἶπεν. ἐπειδὴ τε Λούκιος Πίσων ὁ τῆς τε Πλαγκίνης καὶ τοῦ Γαίου τοῦ Πίσωνος υἱὸς ἄρξας τῆς Ἀφρικῆς ἔτυχεν, ἐφοβήθη μὴ νεωτερίσῃ τι ὑπὸ μεγαλαυχίας, ἄλλως τε καὶ ὅτι δύναμιν πολλὴν καὶ πολιτικὴν καὶ ξενικὴν ἔξεν ἔμελλε, καὶ δίχα τὸ ἔθνος νεύμας ἐτέρῳ τό τε στρατιωτικὸν καὶ τοὺς νομιάδας τοὺς περὶ αὐτὸ προσέταξεν· καὶ ἔξ ἐκείνων καὶ δεῦρο τοῦτο γίγνεται.
21 καὶ ἤδη γὰρ τὰ τε ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰταλίᾳ χρήματα πάντα ὥς εἰπεῖν, ὅθεν τι καὶ ὅπως οὖν οἷον τε ἦν αὐτῷ λαβεῖν, ἀναλώκει, καὶ οὕτε ἐνταῦθα πόρος τις ἀξιοχρεῶς ἢ καὶ δυνατὸς εὐρίσκετο, καὶ αἱ δαπάναι ὑπερήπειγον αὐτόν, ἐς τὴν Γαλα-
2 τίαν ἀφώρμησε, πρόσφασιν μὲν τοὺς Κελτοὺς τοὺς πολεμίους ὥς καὶ παρακινουντάς τι ποιησάμενος, ἔργῳ δὲ ὅπως καὶ τὰ ἐκείνων ἀνθοῦντα τοῖς πλούτοις καὶ τὰ τῶν Ἰβήρων ἐκχρηματίσσειται. οἱ μὲντοι καὶ ἄντικρυς τὴν ἔξοδον προσηγγεῖλεν, ἀλλ' ἐς προὔστειόν τι ἐλθὼν εἰτ' ἐξαίφνης ἀπῆρε, πολλοὺς μὲν ὀρηχστάς πολλοὺς δὲ
3 μονομαχίους ἵππους γυναῖκας τὴν ἄλλην τρυφὴν παγόμενος. ἐλθὼν δὲ ἐκείσε τῶν μὲν πολεμίων οὐδένα ἐκάκωσεν (εὐθύς τε γὰρ ὀλίγον ὑπὲρ τοῦ Ῥήνου προχωρήσας ἐπέστρεψε, καὶ μετὰ τοῦτο ὀρηχσας ὥς καὶ ἐς τὴν Βρεττανίαν στρατεύσων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὠκεανοῦ ἀνεκομίσθη, καὶ τοῖς ὑποστρατήγοις τοῖς κατορθοῦσι τι πᾶν ἤχθετο), τοὺς δ' ὑπερκόους τοὺς τε συμμάχους καὶ τοὺς πο-
4 λίτας πλείστα καὶ μέγιστα ἐκακούργησεν. τοῦτο μὲν γὰρ τοὺς τι ἔχοντας ἐπὶ πάσῃ προβάσει ἐσύλα, τοῦτο δὲ καὶ δῶρα οἱ τε ἰδιῶται καὶ αἱ πόλεις ἐκοῦσαι δῆθεν μεγάλα αὐτῷ ἦγον. ἄλλους ὥς νεω-
5 τερίζοντας, ἄλλους ὥς ἐπιβουλεύοντάς οἱ ἐφόνευσεν. καὶ ἦν δημόσιον ἔργλημα πᾶσι σφισι τὸ πλουτεῖν. καὶ αὐτῶν τὰ κτήματα αὐτὸς πιπράσκων πολλῶ καὶ ἐκ τούτου πλέον ἡργυρολόγει· πάντες γὰρ ἡναγκάζοντο παντοίως τε καὶ πολὺ γὰρ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν ὠνεῖσθαι, δι' αὐτὸ εἶρηκα. ἀπ' οὗπερ καὶ τὰ τῆς μοναρχίας κειμήλια τὰ κάλ-
6 ῖστα καὶ τιμιώτατα μεταπειράμενος ἀπεκέρυξε, τὴν δόξαν τῶν ποτε χρησαμένων αὐτοῖς συμπωλῶν σφίσιν. ἐπέλεγε γοῦν ἐφ' ἐκάστῳ

“τοῦτό μου ὁ πατήρ ἐκτίσαστο, τοῦτο ἡ μήτηρ, τοῦτο ὁ πάππος, τοῦτο ὁ πρόπαππος· Ἀντωνίου τοῦτο Αἰγύπτιον, Ἀγούστου τὸ νικητήριον.” καὶ τούτω τὴν τε ἀνάγκην ἅμα τῆς πράξεως αὐτῶν ἐνεδείκνυτο, ὥστε μηδένα ὑπομένειν ἀπορεῖν δοκεῖν, καὶ τὸ ἀξίωμα σφισι συναπεδίδωτο.

οὐ μέντοι καὶ περιεποιεῖτό τι, ἀλλ’ ἐς τε τὰλλα ἐδαπάνη ὥσπερ 22
εἰώθει (καὶ γὰρ θείας τινας ἐν τῷ Λουγδούνῳ ἐπετέλεσεν), καὶ ἐς
τὰ στρατεύματα· εἴκοσι γάρ, ὡς δὲ τινὲς φασι, πέντε καὶ εἴκοσι
μυριάδας στρατιωτῶν ἤθροισεν. καὶ ὑπ’ αὐτῶν ἐπτάκις αὐτοκράτωρ, 2
ὥς πον καὶ ἔδοξεν αὐτῷ, μήτε μάχην τινὰ νικήσας μήτε πολέμιόν
τινα ἀποκτείνας ἐπωνομάσθη. ἐκείνων μὲν γὰρ ὀλίγους ποτὲ ἀπάτη
τινὶ συλλαβὼν ἔδωκε, τοῦ δὲ δὴ οἴκελον πολὺ μέρος ἀνάλωσε, τοὺς
μὲν καθ’ ἐκάστους κατακόπτων, τοὺς δὲ καὶ ἀθρόους ἅμα πάντας
φονεύσας. ἰδὼν γὰρ ποτε ὄχλον εἴτε δεσμιωτῶν εἴτε καὶ ἄλλων 3
τινῶν, προσέταξε τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον, ἀπὸ τοῦ φαλακροῦ μέχρι
τοῦ φαλακροῦ πάντας αὐτοὺς σφαιγεῖν. κυβέων δὲ ποτε, καὶ
μαθὼν ὅτι οὐκ εἴη οἱ ἀργύριον, ἤτησέ τε τὰς τῶν Γαλατῶν ἀπο-
γραφάς, καὶ ἐξ αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους θανατωθῆναι κελεύσας
ἐπανήλθε τε πρὸς τοὺς συγκυβευτὰς καὶ ἔφη ὅτι ὑμεῖς περὶ ὀλίγων 4
δραχμῶν ἀγωνίζεσθε, ἐγὼ δὲ ἐς μυριάδας καὶ πεντακισχιλίας μυριάδας
ἤθροισα. καὶ οὗτοι μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἀπώλοντο· ἀμέλει εἰς τις
αὐτῶν Ἰούλιος Σακερδὼς ἄλλως μὲν εὐ χορημάτων ἦκων, οὐ μέντοι
καὶ ὑπερπλουτῶν ὥστε καὶ ἐπιβουλευθῆναι δι’ αὐτά, ὅμως ἐξ ἐπω-
νυμίας ἀπεσφάγη· οὕτως ἀκρίτως πάντα ἐγίνετο. τῶν δὲ ἄλλων 5
τοὺς μὲν πολλοὺς οὐδὲν δέομαι ὀνομαστὶ καταλέγειν, ὧν δὲ δὴ ἡ
ἱστορία τὴν μνήμην ἀπαιτεῖ, φράσω. τοῦτο μὲν γὰρ Γαιτούλικον
Λέντουλον, τὰ τε ἄλλα εὐδόκιμον ὄντα καὶ τῆς Γερμανίας δέκα
ἔτεσιν ἄρξαντα, ἀπέκτεινεν, ὅτι τοῖς στρατιώταις ὤχεώτο· τοῦτο 6
δὲ τὸν Λέπιδον ἐκείνον τὸν ἑραστὴν τὸν ἐρώμενον, τὸν τῆς Αῤου-
σίλλης ἄνδρα, τὸν καὶ ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ ἀδελφαῖς τῇ τε Ἀγορίπνῃ
καὶ τῇ Λισίλλῃ μετ’ αὐτοῦ ἐκείνου συνόντα, ὃ πέντε ἔτεσι θάσσον
τὰς ἀρχὰς παρὰ τοὺς νόμους αἰτῆσαι ἐπέτρεψεν, ὃν καὶ διάδοχον 7
τῆς ἡγεμονίας καταλείπειν ἐπηγγέλλετο, κατεφόνευσεν. καὶ τοῖς τε
στρατιώταις ἀργύριον ἐπὶ τούτῳ, καθάπερ πολέμιων τινῶν κεκρα-
τηκώς, ἔδωκε, καὶ ξισγίδια τρία τῷ Ἀρει τῷ τιμωρῷ ἐς τὴν Ρώμην

6 5. εὐπορεῖν* 22 3 1 φονεύων Xiph. p. 130 ἰδὼν —] ὅτι
Γάιος οὕτως ἦν ἀδιάκριτος περὶ τοῦς γόνους ὥστε ποτὲ προσενηχθέντων
αὐτῷ πολλῶν κατηγορουμένων ἐφ’ ᾧ ἐξετάσαι, στήσαι μὲν αὐτοὺς ἐπὶ στί-
χοι, εἰπεῖν δὲ τὸ ὡς γελοῖον ἐπὶ τοῦ παρόντος λεγόμενον, ἀπὸ τοῦ φαλα-
κροῦ μέχρις ἐκείνου τοῦ κομῶντος πάντας γόνους. M p. 204 4 1 ὑμεῖς
μὲν π. ?* 3 ἐν om 6 1 Αἰουίλλα*

8 ἔπεμψεν. τὰς τε ἀδελφὰς ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ αὐτοῦ ἐς τὰς Ποντίας
νῆσους κατέθετο, πολλὰ περὶ αὐτῶν καὶ ἀσεβῆ καὶ ἀσελγῆ τῇ συ-
νεδρίῳ γράψας· καὶ τῇ γε Ἀγριππίνῃ τὰ ὅσα αὐτοῦ ἐν ὕδρῃ
ἔδωκε, κελεύσας οἱ ἐν τοῖς κόλποις αὐτὴν διὰ πάσης τῆς ὁδοῦ
9 ἔχουσιν ἐς τὴν Ῥώμην ἀνενεγκεῖν. ἐπειδὴ τε συχνὰ αὐταῖς δι'
ἐκεῖνον δῆλον ὅτι προεψήφιστο, ἀπηγόρευσε μηδενὶ τῶν συγγενῶν
αὐτοῦ μηδεμίαν τιμὴν δίδοσθαι.

23 τότε μὲν δὴ ταῦτα, ὥς καὶ μεγάλην τινὰ ἐπιβουλὴν διαπεφεν-
γώς, ἐπέστειλεν· πᾶν γὰρ δὴ καὶ ἄλλως προσεποιεῖτο ἐν δεινοῖς τε
2 εἶναι καὶ ταλαιπώρως διάγειν. ἐπεὶ δὲ μαθόντες αὐτὰ οἱ βουλευταὶ
ἄλλα τέ τινα αὐτῷ καὶ τὰ ἐπινίκια τὰ σμικρότερα ἐψηφίσαντο,
πρέσβεις τε ἐπ' αὐτοῖς ἄλλους κλήρω καὶ τὸν Κλαύδιον αἰρετὸν
ἐπέμψαν, τοῦτό τε ἰδυσχέρανεν, ὥστε καὶ αὐθις ἀπειπεῖν μήτε
ἐπαίνου τι μήτε τιμῆς ἐχόμενον τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ γίγνεσθαι,
3 καὶ ὅτι μὴ κατ' ἀξίαν τετιμῆσθαι ἰδόκει. πάντα γὰρ αἱ τὰ διδό-
μενα αὐτῷ παρ' οὐδὲν ἐτίθετο, καὶ ἤχθετο μὲν εἰ μικρὰ τινα ψη-
φισθεῖη, ὥς καταφρονούμενος, ἤχθετο δὲ καὶ εἰ μέλῳ, ὥς καὶ τῆς
τῶν λοιπῶν ἔξουσίας ἀφαιρούμενος. οὐδὲ γὰρ ἐβούλετο δοκεῖν τι
τῶν τιμῶν τινα αὐτῷ φερόντων ἐπ' αὐτοῖς ὥς καὶ κρείττοσιν αὐτοῦ
οὔσι καὶ χαρίσασθαι οἱ ὥς καὶ ἥττονί σφων ὄντι δυναμένοις εἶναι·
4 καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις τινὰ οὐχ ὥς καὶ αὐξήσιν τῆς λαμπρότητος
ἀλλ' ὥς καθαίρειν τῆς ἰσχύος αὐτῷ φέροντα διέβαλλεν. καὶ μέντοι
καὶ ταῦθ' οὕτω φρονῶν ὠργίζετο αὐτοῖς, εἴ ποτε ἐλάττω σφᾶς τῆς
ἀξίας ἐψηφίσθαι οἱ ἔδοξεν. οὕτω που ἑμπληκτος ἦν, καὶ οὐδεὶς
5 αὐτοῦ ῥαδίως τυχεῖν ἰδύνατο. ἐκείνους μὲν οὖν τοὺς πρέσβεις διὰ
τοῦθ' ὥς καὶ κατασκόπους ὑπιδόμενος, οὔτε πάντας προσεδέξατο,
ἀλλ' ὀλίγους ἐπιλέξάμενος τοὺς λοιπούς, πρὶν ἐς τὴν Γαλατίαν ἐλθεῖν,
ἀπεπέμψατο, οὐθ' οὐς γε προσήκατο σεμινοῦ τινὸς ἠξίωσεν, ἀλλὰ
καὶ τὸν Κλαύδιον ἀπέκτεινεν ἄν, εἰ μὴ κατεφρόνησεν αὐτοῦ τὰ μὲν
τῇ φύσει τὰ δὲ καὶ ἐκ προνοίας πολλὴν νουθεσίαν προσποιουμένων.
6 ἑτέροους δὲ αὐθις πλείους τε πεμφθέντας (πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις
τὴν ὀλιγότητα τῶν προτέρων ἡτιῶτο) καὶ πολλά τι ἐψηφίσθαι οἱ
ἀγγέλλοντας ἡδέως ὑπεδέξατο, καὶ προαπήντησέ τε αὐτοῖς, ὅφ' ὦν
7 καὶ αὐτῶν αὐθις ἐτιμῆθη. καὶ τοῦτο μὲν ὕστερον ἐγένετο· τότε
δὲ ἐκβαλὼν τὴν Παυλίαν, προσφάσει μὲν ὥς μὴ τίχτουςαν, τὸ δ'
ἀληθές ὅτι διακορῆς αὐτῆς ἐγεγόνει, Μιλωνίαν Καισιωνίαν ἐγῆμεν,
ἢν πρότερον μὲν ἐμοίχευε, τότε δὲ καὶ γαμετὴν ποιήσασθαι ἠθέλησεν,

8 4 τῆς om* 9 2 προσεψηφίστατο 23 3 1 δοκεῖ 5 ὥς]
εἶναι ὥς 6 2 χαρ. σφῶν οἱ ὥς καὶ ἥττον σφῶν τι δ. 6 2 πολλὰ
προσείη? 3 ὅφ' καὶ χοήμασιν σφᾶς εἰμῆσεν, ἀφ'?

ἐπειδὴ ἐν γαστροῖ ἔσχεον, ἢ αὐτῷ παιδίον τριακονθήμερον τέκη, οἱ δὲ ἐν τῇ Ρώμῃ ἐταράττοντο μὲν καὶ ἐκ τούτων, ἐταράττοντο δὲ καὶ ὅτι δίκαι σφίσιν ἐπὶ τε τῇ πρὸς τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ πρὸς τοὺς πεφονευμένους φίλῃα πολλὰ ἐπήγοντο, ὥς καὶ ἀγορανόμους στρατηγούς τέ τινὰς ἀναγκασθῆναι τὴν ἀρχὴν ἀπειπόντας κριθῆναι. καὶ τούτῳ καὶ ὑπὸ κανυμάτων ἐταλαιπώρησαν· τοσαύτη γὰρ ὑπερβολὴ αὐτῶν ἐγένετο ὥστε καὶ παραπετάσματα ὑπὲρ τῆς ἀγορᾶς ὑπερταθῆναι. ἐν τούτοις τοῖς τότε φεύγουσι καὶ ὁ Τηγελλίος ὁ Σωφόνιος, ὥς καὶ τὴν Ἀγορίππιν μεμοιχενκώς, ἔξέπεσεν.

οὐ μὲντοι ταῦθ' οὕτως αὐτοὺς ἐλῶπει ὥς τὸ προσδοκᾶν ἐπὶ 24 πλεῖον τὴν τε ὁμοίτητα τὴν τοῦ Γαίου καὶ τὴν ἀσέλγειαν αὐξήσιν, καὶ μάλιστα ὅτι πεννθάνοντο τὸν τε Ἀγορίππιν αὐτῷ καὶ τὸν Ἀντίοχον τοὺς βασιλεῖς ὥσπερ τινὰς τυραννοδιδασκάλους συνεῖναι. καὶ διὰ ταῦθ' ὑπατεύοντος αὐτοῦ τὸ τρίτον οὐδεὶς οὔτε τῶν δη.² μάρχων οὔτε τῶν στρατηγῶν ἀθροῖσαι τὴν γερονσίαν ἐτόλμησεν.⁴⁰ συνάρχοντα γάρ, οὗτοι καὶ ἐπιτηδεύσας, ὥσπερ οἷονταί τινες, ἀλλὰ τοῦ μὲν προαποδεδειγμένου τελευτήσαντος, ἑτέρου δὲ μηδενὸς δι' ὀλίγον οὕτως ἐν τῇ ἐκδημίᾳ αὐτοῦ ἀντικαταστήναι δυνήθεντος, οὐδένα ἔσχεον. καὶ ἔδει μὲν πού τοὺς στρατηγούς, οἷς τὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν ἔργα ὅπου ἂν ἀποδημήσωσι μέλει, πάντα αὐτὰ ἐπιτετελεῖναι· ὅπως δὲ δὴ μὴ καὶ ἀντὶ τοῦ αὐτοκράτορος δόξωσί τι πεποιημέναι, οὐδὲν τῶν καθηκόντων ἐπραῖον, ἀλλ' ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀθροῖοι οἱ βουλευταὶ ἀναβάντες τὰς τε θυσίας ἔθυσαν καὶ τὸν τοῦ Γαίου δίσκρον τὸν ἐν τῷ ναυῷ κείμενον προσεκύνησαν, καὶ ἔτι καὶ ἀργύριον κατὰ τὸ ἐπὶ τοῦ Ἀγούστου ἔθος ἰσχύσαν, ὥς καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ δίδόντες, κατέθεσαν. καὶ τοῦτο μὲν καὶ τῷ ἔξῃς ἔτι ὁμοίως ἐγένετο, τότε δὲ συνῆλθον μὲν μετὰ ταῦτα ἐς τὸ συνέδριον μηδενὸς σφας ἀθροίσαντος, ἐπραῖον δὲ οὐδέν, ἀλλ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τε τοῖς ἐπαίνοις αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ὑπὲρ αὐτοῦ εὐχαῖς κατέτριψαν· ἐπειδὴ γὰρ οὔτε ἐφίλουν αὐτὸν οὔτε σῶζεσθαι ἐβούλοντο, ἐπὶ πλεῖον ἁμφότερα, ὥς καὶ τὸ συνειδὸς σφῶν διὰ τοῦτο ἐπληγασόμενοι, προσεποιήσαντο. καὶ τῇ τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ τῇ τὰς εὐχὰς ἐχούσῃ συνῆλθον μὲν, πάντων τῶν στρατηγῶν ἐκ κοινοῦ προγράμματος τὴν σύνοδόν σφισιν ἐπαγγειλάντων, ἐχορημάτισαν δὲ οὔτε τότε οὔτε αὐθις οὐδέν, μέχρις οὗ ὁ Γάιος δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ τὴν ἀρχὴν ἀπειπὼν ἡγγέλθη. τότε γὰρ παραλαβόντες αὐτὴν οἱ ἐς τὸ ἔπειτα κεχειροτονημένοι διώκον τὰ προσήγοντα σφίσι, καὶ ἐψηφίσθη ἄλλα τε καὶ ἵνα τοῖς τοῦ Τιβερίου καὶ τοῖς τῆς Ἀρονσίλλης γενεαῖσις τὰ αὐτὰ

ἄπερ καὶ τοῖς τοῦ Ἀγνούστου γίγνεται. καὶ τινα καὶ οἱ ἐκ τῆς
 δοχίστρας πανήγυρην τε ἐπετέλεσαν καὶ θῆαν παρέσχοντο, καὶ εἰκόνα
 8 τοῦ τε Γαῖου καὶ τῆς Ἀρουσίλλης στήσαντες ὡσίωσαν. ταῦτα δὲ
 ἔξ ἐπιστολῆς που τῆς τοῦ Γαῖου ἐπράχθη· καὶ γὰρ τὰλλα ὅσα
 χρηματίζεσθαι ἐβούλετο, ὀλίγα μὲν πᾶσι τοῖς βουλευταῖς, τὰ δὲ δὴ
 πλείω τοῖς ὑπάτοις γράφων, καὶ ἐκεῖνα ἔστιν ὅτε ἐν τῷ συνεδρίῳ
 ἀναγινώσκεσθαι ἐκέλευεν.

25 καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἔπραττον, Γάιος δὲ ἐν τούτῳ τὸν τε Πτολε-
 μαῖον τὸν τοῦ Ἰόβα παῖδα μεταπέμψας, καὶ μαθὼν ὅτι πλουτεῖ,
 ἀπέκτεινε, καὶ ἄλλους πολλοὺς μετ' αὐτοῦ· ὅτε καὶ πρὸς τὸν ὠκεα-
 ρὸν ἔλθων ὡς καὶ ἐν τῇ Βρεττανίᾳ στρατεύσων, καὶ πάντας τοὺς
 2 στρατιώτας ἐν τῇ ῥῆνι παρατάξας, τριήρους τε ἐπέβη καὶ ὀλίγον
 ἀπὸ τῆς γῆς ἀπάρας ἀνέπλευσε, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπὶ βήματος ὑψη-
 λοῦ ἰῆσας καὶ σύνθημα τοῖς στρατιώταις ὡς ἐς μάχην δούς, τοῖς
 τε σαλπικταῖς ἑξοτρύνας αὐτούς, εἴτ' ἑξαίρνης ἐκέλευσε σφισι τὰ
 3 κογχύλια συλλέξασθαι. λαβὼν τε τὰ σκῦλα ταῦτα (καὶ γὰρ λαφύ-
 ρων δῆλον ὅτι πρὸς τὴν τῶν ἐπινικίων πομπὴν ἔδειτο) μέγα τε
 ἐφρόνησεν ὡς καὶ τὸν ὠκεανὸν αὐτὸν δεδουλωμένος, καὶ τοῖς στρα-
 τιώταις πολλὰ ἐδωρήσατο. καὶ ὁ μὲν ἐς τὴν Ῥώμην τὰ κογχύλια
 4 ἀνεκόμενεν, ἵνα καὶ ἐκεῖνοις τὰ λάφρεια δεῖξῃ· ἡ δὲ βουλή οὗθ'
 ὅπως ἐπὶ τούτοις ἡσυχάζου εἶχεν, ὅτι μεγαλοφρονοῦμενον αὐτὸν
 ἐπυνθάνετο, οὗθ' ὅπως αὐτὸν ἐπαινέσειεν· ἂν γὰρ τις ἐπὶ μηδεμιᾷ
 ἢ μικρᾷ τινὶ ἀνδραγαθίᾳ ἦτοί ἐπαίνους μεγάλους ἢ καὶ τιμὰς ἑξαι-
 σίους ποιῆται, διαμωκάσθαι τε καὶ διασίλλουιν αὐτὴν ὑποπτεύεται.
 5 ὁμῶς ἐσελθὼν ἐς τὴν πόλιν τὴν μὲν βουλὴν ὀλίγον ἐδέξεν ἀπο-
 λέσαι πᾶσαν, ὅτι μὴ τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον αὐτῷ ἐψηφίσατο, τὸν δὲ
 δῆμον ἀθροίσας πολὺ μὲν ἀργύριον ἐκ μετεώρου τινὸς πολὺ δὲ
 χρυσίον ἔρρηψεν, καὶ πολλοὶ δὲ ἀπώλοντο διαρπάζοντες· σιδήρια
 γὰρ μικρὰ ἅττα αὐτοῖς, ὡς φασί τινες, ἀνεμέμικτο.

6 Βετιλλῶνον δὲ Κάσιον ἀποσφαγῆναι κελεύσας, καὶ τὸν πατέρα

25 1 3 πρὸς] ἐς· cf. 60 21 3

8 1 τοῦτον δὲ τὸν τρόπον βίους
 πάντως ἐπιβουλευθήσεσθαι ἐμελλε. καὶ ἐγώρασε τὴν ἐπίθεσιν, καὶ συλλαβὴν
 Ἀνίκιον Κερεάλιον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σέξτον Παπίνιον ἐβυσάνισεν· καὶ
 ἐπεὶ μηδὲν ἐξελάλησεν, ἀνέπεισε τὸν Παπίνιον, σπυριδίαν αὐτῷ καὶ ἄδειαν
 ὑποσχόμενος, κατεπειν τινῶν ἢ ἀληθῶς ἢ ψευδῶς, καὶ ἐκείνον αὐτίκα καὶ
 τοὺς ἄλλους ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀπέκτεινεν. ἐνὸς δὲ τῶν κτεινομένων καὶ
 τὸν πατέρα περιεῖναι κατηνάγκασε τοῦ υἱοῦ φονευομένου· πυθόμενόν τε
 εἰ μύσαι αὐτῷ ἐπιτρέπει, καὶ ἐκεῖνον σφαγῆναι προσέταξεν. ὁ δὲ κινδυ-
 νεύων προσεποιήσατο ἐκ τῶν ἐπιβεβουλευκότων εἶναι, καὶ τοὺς λοιποὺς
 πάντας ἐκφῆναι ὑπέσχετο, καὶ ὠνόμασε τοὺς τε ἐταίρους τοὺς τοῦ Γαῖου
 καὶ τοὺς συνεργοὺς τῆς ἀσελείας καὶ τῆς ὁμότητος. καὶ πολλοὺς ἂν ἀπώ-
 λεσεν, εἰ μὴ καὶ τοὺς ἐπάρχους καὶ τὸν Κάλλιστον καὶ τὴν Καισωνίαν
 προσδιαβάλων ἠπιστήθη. καὶ ὁ μὲν ἀπέθανεν, τῷ δὲ Γαίῳ τὸν ὄλεθρον

αὐτοῦ Καπίωνα παρῆναι φανερομένῳ αὐτῷ κατηράγκασε μήτ' ἀδικουῖντά τι μήτ' ἐσηγγεμένον. πυθόμενον τε αὐτοῦ εἰ μῦσαι γέ οἱ ἐπιτρέψει, προσέταξε καὶ ἐκείνον σφαγῆναι.

ἦν δέ τις Πρωτογένης πρὸς πάντα αὐτῷ τὰ χαλεπώτατα ὑπηρε- 2
τῶν, ὥστε καὶ βιβλία αἰὲν δύο περιφέρειν καὶ αὐτῶν τὸ μὲν ξίφος
τὸ δὲ ἐγχειρίδιον ὀνομάζειν. οὗτος ἐσῆλθε ποτε ἐς τὸ συνέδριον
ὥς καὶ κατ' ἄλλο τι, καὶ πάντων, οἷα εἰκός, προσειπόντων τε αὐτὸν 2
καὶ δεξιουμένων δοιμὴν τέ τι Σκριβωνίῳ Πρόκλῳ ἐνεῖδε καὶ ἔφη
“καὶ σὺ με ἀσπάζῃ, μισῶν οὕτω τὸν αὐτοκράτορα;” ἀκούσαντες
δὲ τοῦτο οἱ παρόντες περιέσχον τε τὸν συμβουλευτήν καὶ διέσπασαν.

ὅτι οἱ βουλευταὶ καὶ παρηγῆρες τινὰς τῷ Γαίῳ ἐψηφίσαντο, 3
καὶ ὅπως βήματι τε ὑψηλῷ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὥστε μηδὲνα ἐξι-
κνεῖσθαι, καὶ φρουρᾷ στρατιωτικῇ καὶ ἐκεῖ χρῶτο· καὶ τοὺς ἀν-
δράντας αὐτοῦ φρουρεῖσθαι ἐγνώσαν. ἐπ' οὖν τοῦτοις ὁ Γάιος 4
ἤσθεις τὴν ὀργὴν σφισιν ἀφῆκε καὶ χρηστά τινα προσεκαυνεύσατο.
Πομπύιον γὰρ ἐπιβουλευσάμενος λεχθέντα οἱ ἀπέλκεσεν, ἐπειδὴ ὑπὸ
αὐτὸ τοῦτο παρεσκεύασεν. ἰδίᾳ γὰρ τοὺς ἐπάρχους τε καὶ τὸν Κῦλλιστον
προσκαλεσάμενος “εἰς εἰμὶ” ἔφη, “τρεις δὲ ὑμεῖς, καὶ γυμνὸς μὲν ἐγώ,
ὀπλισμένοι δ' ὑμεῖς· εἰ οὖν μισεῖτέ με καὶ ἀποκτείνειν θέλετε, φρονέσατε.”
ἐξ ἐκείνων δὲ μισεῖσθαι νομίσας καὶ ἔχθεσθαι τοῖς πραιτομένοις ἐκείνους,
ὕπῳπτεν σφας, καὶ τὸ ξίφος κἄν τῇ πόλει παρεξώρνυτο, καὶ συνέβαλλεν
αὐτοὺς ἀλλήλοις ὅπως μὴ συμφωνῶσι, κατὰ μόνας ἐκάστω ὥς πιστοτάτῃ
διαλεγόμενος περὶ τῶν λοιπῶν, μέχρις οὐ συνέντες τὸ ἐπιχείρημα προήκοντο
αὐτὸν τοῖς ἐπιβουλευουσιν. Z p. 454. ὅτι ὁ αὐτὸς Γάιος συλλαβὰν Κεριά-
λιον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Παπίον βουλευτὰς ἐτιμωρήσατο, ὥστε ἔχειπεῖν
τὰς κατ' αὐτοῦ γινομένας ἐπιβουλὰς. καὶ ὁ μὲν Κεριάλιος παντελῶς οὐδὲν
εἶπεν... παρασχῆμα δὲ ἐπ' ὅψεσιν αὐτοῦ ἀνηρέθισαν. ἐν οἷς ἦν καὶ
Βασίλος· καὶ παρεσκεύασε τὸν πατέρα αὐτοῦ μὴ ψευδῶς κατηγορηθέντα
μηδὲ ἐγκλημα ἔχοντα παρῆναι, ἵνα θεάσθαι τὴν ἀνάφρεσιν τοῦ παιδός.
πυθόμενον δὲ τοῦ γέροντος εἰ ἔξεστιν αὐτῷ μῦσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐκέ-
λευσε μετὰ τὸ φανευθῆναι τοὺς κακῶν φανευθῆναι. ὁ δὲ προσποιη-
σάμενος ἔλεγε δικαίαν εἶναι τὴν κρίσιν τοῦ βασιλέως· ὥς ἀληθῶς γὰρ καὶ
ἐκείνους καὶ αὐτῶν τῶν φονέων εἶναι, καὶ πολλοὺς ἄλλους εἶναι τοὺς συ-
νειδότας ἡμῖν. καὶ ἀπειτηθεὶς εἶπεῖν εἶπε πάντας τοὺς πλησίον αὐτοῦ καὶ
τοῖς κακοῖς τοῦτοις ὑπουργοῦντας. καὶ ἔδρασεν ἐν τὰ μέγιστα, εἰ μὴ προ-
αχθεὶς καὶ τοὺς πάνυ γνησίους αὐτοῦ ὠνόμασεν· οὕτω γὰρ ἠπιστήθη καὶ
περὶ τῶν ἄλλων. ἐκείνος δὲ ἀνηρέθη. M p. 204. ὅτι ὁ αὐτὸς Γάιος τὸν
τε ἐπαρχον καλέσας καὶ ἄλλους δύο εἰσῆλθεν ἐν χιτωνίσκῳ, καὶ λέγει αὐ-
τοῖς “ἰδοὺ ὑμεῖς τρεῖς ἐστὲ ὀπλισμένοι, ἐγὼ δὲ μόνος καὶ γυμνός· ἐάν
μισήτε με, φρονέσατέ με.” ὥς δὲ ἐκείνοι εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ προσέπεσον
καὶ παρεκάλουν μηδὲν τοιοῦτον περὶ αὐτῶν ἐννοεῖν, ἀνεχώρησε δῆθεν πε-
πεισμένος· πλὴν καὶ αὐτὸς ὑποπτος περὶ τὴν φιλίαν αὐτῶν διέκειτο, κακῶν
ἐδέδισαν. ἐκείνος δὲ συνέκρουεν αὐτοὺς ἀλλήλοις. M p. 205. ὅτι ὁ αὐτὸς
ἐκέλευσε τὴν σύγκλητον συναχθῆναι, καὶ δῆθεν ἀμνηστίαν αὐτοῖς δέδωκεν,
εἰπὼν ὁλόγους πάνυ ἔχειν οἷς ἐτι ὥργιζετο. καὶ πᾶσι τοῖσι διπλὴν ἐδίδου
τὴν φροντίδα· ἔκαστος γὰρ περὶ ἑαυτοῦ ἐνενοῖε. ib. 26 3 1 ὅτι οἱ
βουλ. — 5 2 δεινῶς V p. 669. codices enim cum Xiphilino: ἡσθέντος τε ἐπὶ
τούτῳ τοῦ Γαίου καὶ φήσαντος αὐτοῖς κατηλλάσθαι, ἐψηφίσαντο ὅπως καὶ
βήματι ὑψηλῷ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βουλ. — χρῶτο. ἀνακαλούντων δὲ αὐτὸν τῶν
μὲν ἥρωα τῶν δὲ θεῶν, δεινῶς 4 2 χρομάτ* 3 ἐπιβουλευθῆναι

φίλου προεδόθη, καὶ τὴν ἑταίραν αὐτοῦ, ὅτι βασανισθεῖσα οὐδὲν
 ἔξεῖπεν, οὔτε τι κακὸν ἔδρασε καὶ προσέτι καὶ χρήμασιν ἐτίμησεν.
 5 ἐπαινούμενος οὖν διὰ ταῦτα τὰ μὲν φόβῳ τὰ δὲ καὶ ἐπ' ἀληθείας,
 καὶ τῶν μὲν ἥρωα τῶν δὲ θεὸν αὐτὸν ἀνακαλούντων, δεινῶς ἔξε-
 φρόνησεν. ἡξίου μὲν γὰρ καὶ πρότερον ὑπὲρ ἄνθρωπον νομίζεσθαι,
 καὶ τῇ σελήνῃ συγγίγνεσθαι καὶ ὑπὸ τῆς νίκης στεφανοῦσθαι ἔλεγε,
 Ζεὺς τε εἶναι ἐπλάττετο, καὶ κατὰ τοῦτο καὶ γυναιξὶν ἄλλαις τε
 6 πολλαῖς καὶ ταῖς ἀδελφαῖς μάλιστα συνεῖναι προεφασίστατο. καὶ
 Ποσειδῶν αὖθις, ὅτι τοσοῦτον θαλάσσης μέτρον ἔξευξε, τὸν τε
 Ἡρακλέα τὸν τε Διόνυσον τὸν τε Απόλλω τοὺς τε ἄλλους, οὐχ ὅτι
 τοὺς ἄρρενας ἀλλὰ καὶ τὰς θηλείας, ὑπεκρίνετο, "Ἡρα τε καὶ Ἄρ-
 τεμις καὶ Ἀφροδίτη πολλάκις ἐγίγνετο. πρὸς γὰρ δὴ τὴν τῶν ὀνο-
 μάτων μετάρθῃσιν καὶ τὸ ἄλλο σχῆμα πᾶν τὸ προσήκον σφισιν ἐλάμ-
 7 βανεν, ὥστε ἰοικέναι ἂν δοκεῖν. τοτὲ μὲν γὰρ θηλυδριώδης ἐωρᾶτο
 καὶ κρατῆρα καὶ θύρσον εἶχε, τοτὲ δὲ ἄρρενωπός, καὶ ῥόπαλον καὶ
 λεοντῆν ἢ καὶ κράνος ἀσπίδα τε ἐφόρει. λειογένειος αὖ καὶ μετὰ
 τοῦτο πωγωνίας ἐφαντάζετο, τρῖαινάν τε ἔστιν ὅτε ἐκράτει, καὶ κε-
 ραντὸν αὖθις ἀνέτενεν. παρθένῳ τε κυνηγετικῇ ἢ καὶ πολεμικῇ
 8 ὁμοιοῦτο, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐγυναιξίζειν. οὕτω που καὶ τῷ ἠνθιμῷ
 τῆς στολῆς καὶ τοῖς προσθέτοις τοῖς τε περιθέτοις ἀκριβῶς ἐποι-
 κίλλετο, καὶ πάντα μᾶλλον δοκεῖν ἢ ἄνθρωπος αὐτοκράτωρ τε εἶναι
 ἤθελεν. καὶ ποτὲ τις ἀνὴρ Γαλάτης ἰδὼν αὐτὸν ἐπὶ βήματος ἠνθη-
 9 αὐτὸν καὶ ἀνῆρετο "τί σοι δοκῶ εἶναι;" καὶ ὃς ὑπεκρίνατο (ἐρῶ
 γὰρ αὐτὸ τὸ λεχθέν) ὅτι μέγα παραλήρημα. καὶ οὐδὲν μέντοι δι-
 νόν ἐπαθεν· σκυτοτόμος γὰρ ἦν. οὕτω που ῥῶον τὰς τῶν τυχόν-
 των ἢ τὰς τῶν ἐν ἀξιώσει τινὲ ὄντων παρορησίας οἱ τοιοῦτοι φέ-
 10 ρουσιν. ταῦτα μὲν οὖν τὰ σχήματα, ὅποτε τις θεὸς ἐπλάττετο εἶναι,
 ἐλάμβανε, καὶ αὐτῷ καὶ ἱκετεῖται καὶ εὐχαὶ θυσίαι τε κατὰ τὸ πρόσ-
 φορον προσήγοντο· ἄλλως δὲ δὴ ἔν τε τῇ σφρικῇ καὶ ἐν τῇ νικητη-
 27 ρία σκευῇ ὥς πλήθει ἐδημοσίευσεν. ἐφίλει τε ὀλιγίστους· τοῖς γὰρ
 πλείστοις καὶ τῶν βουλευτῶν ἢ τὴν χεῖρα ἢ τὸν πόδα προσκυνεῖν
 ὤρεγε, καὶ διὰ τοῦθ' οἱ φιληθέντες ὑπ' αὐτοῦ χάριν αὐτῷ καὶ ἐν
 τῇ γερονσίᾳ ἐγίνωσκον, καίτοι τοὺς ὀρχηστὰς καθ' ἡμέραν φιλοῦντι
 2 πάντων ὁρώντων. καὶ ταῦτα μέντοι, ὅσα ὥς θεῷ αὐτῷ ἐγίγνετο,
 οὐχ ὅτι οἱ πολλοὶ καὶ ἀεὶ τινα κολακεύειν εἰωθότες ἐποίουν, ἀλλὰ
 καὶ οἱ πάντ' ὀκνοῦντές τι εἶναι. ὁ γοῦν Βιτέλλιος ὁ Λούκιος οὐτ'
 ἀγενῆς οὐτ' ἄφρων ὢν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ ἀρχῆς ὀνο-

3 5 πολλαῖς ἄλλαις τε?*

6 1 καὶ II. — 4 ὑπεκρίνετο V p. 670.

10 2 αὐτῶν

27 2 1 καὶ — 3 εἶναι V

μαστός γενόμενος (τά τε γὰρ ἄλλα λαμπρῶς ἡγεμόνευσε, καὶ τὸν 3
 Ἀρτάβανον καὶ ἐκείνη ἐπιβουλεύοντα, ἐπειδὴ μηδεμίαν τιμωρίαν
 ἐπὶ τῇ Ἀρμενίᾳ ἐδεδώκει, κατέπληξέ τε ἀπαντήσας αὐτῷ ἑξαπινάκως
 περὶ τὸν Εὐφράτην ἤδη ὄντι, καὶ ἕς τε λόγους αὐτὸν ὑπηγάγετο
 καὶ θῦσαι ταῖς τοῦ Αὐγούστου τοῦ τε Γαίου εἰκόσιν ἡνάγκασε,
 σπονδάς τε αὐτῷ πρὸς τὸ τῶν Ῥωμαίων σύμφορον δοῦς καὶ προσ-
 ἔτι καὶ παῖδας αὐτοῦ δημήρους λαβών) — οὗτος οὖν ὁ Βιτέλλιος 4
 μετεπέμφθη μὲν ὑπὸ τοῦ Γαίου ὡς καὶ ἀπολούμενος (ἐφ' οἷς γὰρ
 οἱ Πάρθοι τὸν βασιλεῖα σφῶν ἐξήλασαν, ἐπὶ τούτοις ἐκείνος αἰτίαν
 ἔσχε, μισηθείς τε ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ ἐπιβουλευθείς ὑπὸ τοῦ φό-
 βου· τῷ τε γὰρ κρείττονι ἑαυτοῦ ὁ Γάιος ἤχθετο, καὶ τὸ εὖ
 φερόμενον ὡς καὶ ἐπιθησόμενόν οἱ ὑπώπτευν), ἐσώθη δὲ σχημα- 5
 τίσας πως ἑαυτὸν ὥστε καὶ ἐλάττων αὐτῷ τῆς δόξης φανῆναι, καὶ
 πρὸς τε τοὺς πόδας αὐτοῦ προσπεσὼν καὶ δάκρυσι κλαύσας, κἀν
 τούτῳ καὶ θαύσας αὐτὸν πολλὰ καὶ προσκυνήσας, καὶ τέλος εὐχά-
 μενος, ἂν περισωθῇ, θύσειν αὐτῷ ἐκείνῳ. ἐκ γὰρ τούτων οὕτως 6
 αὐτὸν ἐτιθάσενσε καὶ ἱλεώσατο ὥστε μὴ μόνον περιγενέσθαι, ἀλλὰ
 καὶ ἐν τοῖς πάνυ φίλοις αὐτοῦ νομισθῆναι. καὶ ποτε τοῦ Γαίου
 συγγήγεσθαι τε τῇ σελήνῃ λέγοντος, καὶ ἐρωτήσαντος αὐτὸν εἰ ὁρίσῃ
 τὴν θεὸν συνοῦσαν αὐτῷ, κάτω τε ὡς καὶ τεθηπῶς ἔβλεπεν ὑπο-
 τρέμων, καὶ σμικρὸν τι φθεγξάμενος “ὕμῃ” ἔφη “τοῖς θεοῖς, δέσ-
 ποτα, μόνοις ἀλλήλους ὁρᾶν ἔξεστιν.”

Βιτέλλιος μὲν οὖν ἐκεῖθεν ἀρξάμενος πάντας καὶ μετὰ τοῦτο
 τοὺς ἄλλους κολακείᾳ ὑπερεβάλετο, Γάιος δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῷ ἔθνει 28
 τέμενός τι ἑαυτῷ ἐν Μιλήτῳ τεμερίσαι ἐκέλευσεν· ταύτην γὰρ τὴν
 πόλιν ἐπελέξατο, λόγῳ μὲν εἰπὼν ὅτι τὴν μὲν Ἑφεσον ἢ Ἀρτεμισ
 τὴν δὲ Πέργαμον ὁ Αὐγουστος τὴν δὲ Σμύρναν ὁ Τιβέριος προ-
 κατεῖληφας, τὸ δὲ ἀληθές ὅτι τὸν νεῶν ὃν οἱ Μιλήσιοι τῷ Ἀπόλ-
 λωνι καὶ μέγαν καὶ ὑπερκαλλῇ ἐποιοῦν ιδιώσασθαι ἐπεθύμησεν.
 τότε δὲ ἐπὶ πλέον ἐξήχθη, ὥστε καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ ναὸν ἑαν- 2
 τοῦ, τὸν μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς ψηφισθέντα τὸν δὲ ἰδίᾳ ἐν τῷ πα-
 λατίῳ ποιήσασθαι. ἐτεκτήνατο μὲν γὰρ καὶ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ κα-
 τάλυσιν τινα, ἣν, ὡς ἔλεγε, τῷ Διὶ συνοικοῖν· ἀπαξιώσας δὲ δὴ τὰ 3
 δευτερεῖα ἐν τῇ συνοικήσει αὐτοῦ φέρεσθαι, καὶ προσερχαλέσας οἱ
 ὅτι τὸ Καπιτώλιον προκατέλαβεν, οὕτω δὴ ἕτερόν τε νεῶν ἐν τῷ
 παλατίῳ σπονδῇ ὠκοδομήσατο, καὶ ἄγαλμα ἐς αὐτὸν ἡθέλησε τὸ
 τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἐς τὸ ἑαυτοῦ εἶδος μεταρρυθμίσαι. μὴ 4

4 5 τῷ τε — 5 1 ὑπώπτευν V, ubi ὑπωπτεύετο* 28 1 1 Γάιος
 — 2 3 ποιήσασθαι V: codices Γάιος δὲ ἐπὶ πλέον ἐξαχθεὶς καὶ ἐν αὐτῇ
 τῇ Ῥώμῃ ναὸν ἑαυτοῦ κατεσκεύαζε. 2 1 ναοὺς? 3 3 γε

δυνηθεὶς δέ (τό τε γὰρ πλοῖον τὸ πρὸς τὴν κομιδὴν αὐτοῦ ναυπη-
 γηθὲν κεραυνοῖς ἐφθάρη, καὶ γέλως, δούκις τινὲς ὡς καὶ τοῦ ἔδους
 5 ἐφαπόμενοι προσῆλθον, πολλὸς ἐξηκούετο) ἐκείνῳ μὲν ἐληπεῖλει, αὐ-
 τὸς δὲ ἕτερον ἐνέστησεν. τό τε δισκόρειον τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ Ῥω-
 μαίῃ ὃν διατεμὼν διὰ μέσου τῶν ἀγαλμάτων ἔσοδον δι' αὐτοῦ ἐς
 τὸ παλάτιον ἐποίησατο, ὅπως καὶ πωλοῦν τοὺς Διοσκόρους, ὡς
 γε καὶ ἔλεγεν, ἔχῃ. διὰλίον τε αὐτὸν ὀνομάσας, τὴν τε Καισιωνίαν
 τὴν γυναῖκα καὶ τὸν Κλαύδιον ἄλλους τε τοὺς πλουσιωτάτους ἱε-
 ρεῖας προσέθετο, πεντήκοντα καὶ διακοσίας ἐπὶ τούτῳ παρ' ἐκάστου
 6 μυριάδας λαβόν. καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ ἱερᾷτο, καὶ τὸν ἵππον συνιερέα
 ἀπέφαινον· καὶ ὄρνιθες αὐτῷ ἀπαλοὶ τέ τινες καὶ πολυτίμητοι καθ'
 ἐκάστην ἡμέραν ἐδύοντο. ταῖς τε βροταῖς ἐκ μηχανῆς τινὸς ἀντε-
 βρόντα καὶ ταῖς ἀστραπαῖς ἀντήστραπεν· καὶ ὁπότε κεραυνὸς κα-
 ταπέσοι, λίθον ἀντηκόντιζεν, ἐπιλέγων ἐφ' ἐκάστῳ τὸ τοῦ Ὀμήρου
 7 "ἢ μ' ἀνάειψ' ἢ ἐγὼ σέ." ἐπειδὴ τε ἡ Καισιωνία θυγάτηρ μετὰ
 τριάκοντα ἡμέρας τῶν γάμων ἔτεκε, τοῦτό τε αὐτὸ δαιμονίως προσ-
 ἐποιεῖτο, σεμνυνόμενος ὅτι ἐν τοσαύταις ἡμέραις καὶ πατὴρ καὶ ἀνὴρ
 ἐγεγόνει, καὶ Δρουσίλλαν αὐτὴν ὀνομάσας ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀνή-
 γαγε καὶ ἐς τὰ τοῦ Διὸς γόνατα ὡς καὶ παῖδα αὐτοῦ οὖσαν ἀνέ-
 θηκε, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ τιθηνεῖσθαι παρηγγύησεν.
 8 οὗτος οὖν ὁ θεὸς καὶ οὗτος ὁ Ζεὺς (καὶ γὰρ ἐκαλεῖτο τὰ τε-
 λευταῖα οὕτως, ὥστε καὶ ἐς γράμματα φέρεσθαι) ταῦτά τε ἅμα
 ἐπραττε καὶ χορήματα αἰσχίστα καὶ δεινότατα συνελέγετο. ἵνα γάρ
 9 τις τὰ τε ὄνια καὶ τὰ καπηλεία τὰς τε ὄρνιθας καὶ τὰ δικαστήρια,
 τοὺς τε χειροτέχνους καὶ τὰ ἀνδράποδα τὰ μισθοφοροῦντα τὰ τε
 ἄλλα τὰ τοιαῦτα, ἐξ ὧν οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἠργυρίζετο, παραλείπη,
 10 ἀλλὰ τὰ γε οἰκήματα τὰ ἐν αὐτῷ τῷ παλατίῳ ἀποδειχθέντα,
 καὶ τὰς γυναῖκας τὰς τῶν πρώτων τοὺς τε παῖδας τοὺς τῶν
 σεμινοτάτων, οὓς ἐς αὐτὰ καθίζων ἔβριζεν, ἐκκαρπούμενος ἐπ'
 αὐτοῖς πάντα ἅπλως, τοὺς μὲν ἐθελοντὰς τοὺς δὲ καὶ ἄκοντας,
 ὅπως μὴ καὶ δυσχεραίνειν τι νομισθῶσι, πῶς ἂν τις σιωπήσειεν;
 11 οὐ μὴν ἀλλὰ τούτοις μὲν οὐ σφόδρα τὸ πλῆθος ἤχθετο, ἀλλὰ καὶ
 ἔχαιρον ὁμοῦ οἱ τῇ τε ἀσελγείᾳ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἐς τὸ χοροῖον
 καὶ τὸ ἀργύριον τὸ συλλεγόμενον ἀπ' αὐτῶν ἐμβάλλων ἐκάστοτε
 11 ἑαυτὸν ἐκαλινδεῖτο· ὡς μέντοι καὶ περὶ τῶν τελῶν πικρῶς τινὰ δια-
 νομοθετήσας ἐς λεύκωμα αὐτὰ βραχυτάτοις γράμμασιν ἐσέγραψε
 καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ τινὸς ἀπεκρέμασεν, ὅπως ὡς ἥκιστα ἀναγινώσκοιτο,

7 1 ἐπειδὴ — 6 παρηγγύησεν V p. 673, unde etiam quae inferuntur,

8 1 οὗτος — 11 6 συνεβόησαν, aucta sunt et suppleta.

9 5 τι] οἱ?

10 2 οἱ] τι?

καὶ τούτου πολλοὶ τοῖς ἐπιτιμίαις, ἀγνοοῦντες τὸ κεκωλυμένον ἢ κεκελευσμένον, περιπίπτωσιν, ἕς τε τὸν ἱππόδρομον εὐθὺς σπουδῇ συνέδραμον καὶ δεινὰ συνεβόησαν.

ὥς οὖν πάντα τρόπον ἐξεμάλνετο, ἐπεβούλευσαν αὐτῷ Κάσσιος ²⁹
 τε Χαιρέας καὶ Κορνήλιος Σαβίνος, καίτοι χιλιαρχίας ἐν τῷ δορυ- ^{a.C. 41}
 φορικῷ ἔχοντες. συνώμοσαν μὲν γὰρ πλείονες καὶ συνήδεσαν τὸ
 πραττόμενον, ἐν οἷς ἦν ὁ τε Κάλλιστος καὶ ὁ ἔπαρχος· οἱ δὲ αὐτό-
 χερες αὐτοῦ γενόμενοι ἐκεῖνοι ἦσαν. ἄλλως τε γὰρ ἀρχαιότροπός ²
 τις ἀνὴρ ὁ Χαιρέας ἦν, καὶ τινα καὶ ἰδίαν τῆς ὀργῆς αἰτίαν ἔσχεν·
 γύνυν τε γὰρ αὐτὸν καίπερ ἐρρωμενέστατον ἀνδρῶν ὄντα ὁ Γάιος
 ἐπεκάλει, καὶ τὸ σύνθημα αὐτῷ, ὅποτε ἕς ἐκείνον καθήκοι, πόθον
 ἢ Ἀφροδίτην ἢ ἑτερόν τι τοιοῦτον ἐδίδου. Θεοπρόπιον δὲ τι τῷ ³
 Γάϊῳ ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐγεγόνει φυλάττεσθαι Κάσσιον· καὶ ὁ μὲν
 ἕς Γάιον Κάσσιον τὸν τότε τῆς Ἀσίας ἄρχοντα, ἐπειδὴ τὸ γένος
 ἀπὸ τοῦ Κασσίου ἐκείνου τοῦ τὸν Καίσαρα ἀποκτείναντος εἶχε,
 ὑποπτεύσας μετεπέμψατο αὐτὸν δεδεμένον, προέλεγε δ' ἄρα αὐτῷ
 τὸ δαιμόνιον τοῦτον τὸν Κάσσιον τὸν Χαιρέαν. Ἀπολλωνίους τέ τις ⁴
 Αἰγύπτιος οἴκοι τε τὸ συμβὰν αὐτῷ προεῖπε, καὶ πεμφθεὶς διὰ
 τοῦτ' ἕς τὴν Ῥώμην προσήχθη τε αὐτῷ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ
 τελευτήσῃν ἔμελλε, καὶ ἀναβληθεὶς ὥς καὶ μετ' ὀλίγον κολασθησά-
 μενος ἐσώθη. ἐπράχθη δὲ ὥδε. ἐσθρὴν τινα ἐν τῷ παλατίῳ ἦγε ⁵
 καὶ θέαν ἐπετέλει, κὰν τούτῳ καὶ αὐτὸς καὶ ἦσθι καὶ ἔπινε καὶ
 τοὺς ἄλλους εἰστίει, ὅτε δὴ καὶ Πομπώνιος Σεκουῆδος ὁ τότε ὑπα-
 τεύων ἐνεμορεῖτό τε ἅμα τῶν σιτίων, παρὰ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ κα-
 θήμενος, καὶ ἐπικύπτων συνεχῶς αὐτοὺς κατεφίλει. ὥς δὲ καὶ αὐ- ⁶
 τὸς ὁ Γάιος καὶ ὀργήσασθαι καὶ τραγηδίας ὑποκρίνυσθαι ἠθέλη-
 σεν, οὐδέθ' οἱ περὶ τὸν Χαιρέαν ὑπέμειναν, ἀλλὰ τηρήσαντες αὐτὸν
 ἐκ τοῦ θεάτρον ἐξελθόντα ἵνα τοὺς παῖδας θεύσῃται, οὗς ἐκ τῆς
 Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰωνίας τῶν πάντων εὐγενῶν ἐπὶ τῷ τὸν ὕμνον τὸν
 ἕς αὐτὸν πεποιημένον ἦσαι μετεπέμψατο δῆθεν, ἀπέκτειναν ἐν στε-
 νωπῷ τινὶ ἀπολαβόντες. καὶ αὐτοῦ συμπεσόντος οὐδεὶς τῶν πα- ⁷
 ρόντων ἀπέσχετο, ἀλλὰ καὶ νεκρὸν αὐτὸν ὄντα ὁμῶς ἐτίρωσxon·
 καὶ τινες καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐγείσαντο. τὴν τε γυναῖκα καὶ
 τὴν θυγατέρα εὐθὺς ἔσφαζαν.

Γάιος μὲν δὴ ταῦτα ἐν ἔτεσι τρισὶ καὶ μηνὶ ἐννέα ἡμέραις τε ³⁰
 ὁκτὼ καὶ εἴκοσι πρῶξας τοῖς ἔργοις αὐτοῖς ὥς οὐκ ἦν θεὸς ἔμμεθεν.
 ἐμνημόνεόν τε οἱ παρόντες τοῦ λεχθέντος ποτὲ ἐπ' αὐτοῦ πρὸς

29 a 1 ante ὡς Z p. 458: ὁ γὰρ Χαιρέας καὶ ὁ Σαβίνος ἐπὶ τοῖς γι-
 νομένοις αἰσχροῖς ἀλγοῦντες ὁμῶς ἐκατέρωθεν ἐπὶ πέντε ἡμέρας. et post
 2 ἠθέλησεν: καὶ διὰ τοῦτο ἑτέρας τρεῖς ἡμέρας προήγγειλε. 30 1 a Z p. 459:
 ὡς δὲ ὁ θάνατος αὐτοῦ διηγέληθ, πλὴν ὀλίγων τῶν συνησεληγκωτίων αὐτῷ,

τὸν δῆμιον "εἴθε ἕνα ἀνχένα εἴχετε," ἐπιδεικνύοντες αὐτῷ ὅτι ἐκεῖ-
 2 νος μὲν ἀνχένα ἕνα, σφεῖς δὲ δὴ χεῖρας πολλὰς ἔχουσιν. ἐπεὶ δὲ τὸ
 δορυφορικὸν ἐταράττετο καὶ διαθέντες ἐπυνθάνοντο τίς Γάϊον
 ἔσφαξεν, Βαλέριος Ἀσιατικὸς ἀνὴρ ὑπατευκῶς θανμαστὸν δὴ τινα
 τρόπον αὐτοὺς ἡσύχασεν, ἀνελθὼν ἐς περιφανές τι χωρίον καὶ ἐκ-
 βοήσας "εἴθε ἐγὼ αὐτὸν ἀπεκτόνουν." καταπλαγέντες γὰρ ἐπαύ-
 σαντο τοῦ θορύβου.

III τοῦ δὲ Γαῖου, ὡς εἶπομεν, ἀπαλλάξαντος φρυλακὰς ἐκασταχόσε
 τῆς πόλεως οἱ ὑπατοὶ διαπέμψαντες τὴν τε βουλὴν ἐς τὸ Καπιτώ-
 λιον ἤθροισαν, καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα γινῶμαι ἐλέχθησαν· τοῖς
 μὲν γὰρ δημοκρατεῖσθαι τοῖς δὲ μοναρχεῖσθαι ἐδόκει, καὶ οἱ μὲν
 2 τὸν οἱ δὲ τὸν ἥρουντο. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡμέραν τὴν λοιπὴν καὶ
 τὴν νύκτα πᾶσαν κατέτριψαν μηδὲν τελειώσαντες. καὶ τούτῳ στρα-
 τιῶται τινες ἐς τὸ παλάτιον, ὅπως τι συλήσωσιν, ἐσελθόντες ἔδρον
 τὸν Κλαύδιον ἐν γωνίᾳ που σκοτεινῇ κατακεκρυμμένον (συνῆν τε
 3 γὰρ τῷ Γαίῳ, καὶ τότε τὴν ταραχὴν φοβηθεὶς ὑπέπτηξεν), καὶ αὐ-
 τὸν τὸ μὲν πρῶτον ὡς καὶ ἄλλον τινὰ ὄντα ἢ ἔχοντά τι ἐξεῖλκυσαν,
 ἔπειτα δὲ γνωρίσαντες αὐτοκράτορα προσηγόρευσαν καὶ ἐς τὸ στρα-
 τόπεδον αὐτὸν ἤγαγον, καὶ τούτου μετὰ τῶν ἄλλων, οἷα τοῦ τε
 βασιλικοῦ γένους ὄντι καὶ ἐπιεικεῖ νομιζομένῳ, πᾶν τὸ κράτος αὐτῷ
 4 ἔδωκαν. οἱ δ' ὑπατοὶ τέως μὲν ἄλλους τε καὶ δημόχους πέμπον-
 τες ἀπηγόρεον αὐτῷ μηδὲν τοιοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τε τῷ δήμῳ
 καὶ τῇ βουλῇ καὶ τοῖς νόμοις γενέσθαι· ἐπεὶ δὲ αὐτοὺς οἱ συνόντες
 σφίσι στρατιῶται ἐγκατέλειπον, τότε δὴ καὶ αὐτοὶ ὁμολόγησαν, καὶ
 τὰ λοιπὰ ὅσα ἐς τὴν αὐταρχίαν ἤκοντα ἦν αὐτῷ ἐψηφίσαντο.

2 οὕτω μὲν Τιβέριος Κλαύδιος Νέρων Γερμανικὸς, ὁ τοῦ Δρου-
 σου τοῦ τῆς Αἰαίας παιδὸς υἱός, τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔλαβε,
 μὴ πρὶν ἐν ἡγεμονίᾳ τινὶ τὸ παράπαν ἐξητασμένος, πλὴν ὅτι μόνον
 ὑπάτευσεν· ἦγε δὲ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας. οὗτος τὴν μὲν
 ψυχὴν οὐ φαῦλος ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ ἐν παιδείᾳ ἥσκητο, ὥστε
 καὶ συγγράφει τινά, τὸ δὲ δὴ σῶμα νοσώδης, ὥστε καὶ τῇ κε-
 2 φαλῇ καὶ ταῖς χερσὶν ὑποτρέμειν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῷ φω-
 ρήματι ἐσφάλλετο, καὶ οὐ πάντα ὅσα ἐς τὸ συνέδριον ἐσέφερον αὐ-
 τὸς ἀνεγίνωσκεν, ἀλλὰ τῷ ταμίᾳ, τὴν γε πρώτην καὶ παρὼν ὡς γε
 πλήθει, ἀναλέγεσθαι ἐδίδου. ὅσα δ' οὐκ αὐτὸς ἀνεγίνωσκε, καθή-
 3 μενος ὡς τὸ πολὺ ἐπελέγετο. καὶ μέντοι καὶ δίφρῳ καταστέγων

πάντες ἔχαιρον, μεμνημένοι καὶ τοῦ λ.

1 1 1 φύλακας*

3 1 Γαῖω

τοῦ θεάτρον ἐξερχομένῳ Z 4 1 Z post ἔδωκαν: εἰ γὰρ καὶ ἀνεδύετο
 καὶ ἀντέλεγεν, ἀλλ' ὅσον ἐξίστατο καὶ ἀντέκειτο, τοσοῦτον μᾶλλον ἀντιφι-
 λονεῖκον οἱ στρατιῶται μὴ παρ' ἐτέρων λαβεῖν αὐτοκράτορα ἀλλ' αὐτοὶ δοῦ-
 ναι πᾶσιν. διὸ καὶ ἄκων, ὡς ἐδόκει, ὑπέκυψεν. τέως ἄλλους μὲν καὶ*

πρῶτος Ῥωμαίων ἐχρήσατο, καὶ ἔξ ἐκείνου καὶ νῦν οὐχ ὅτι οἱ αὐτοκράτορες ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ ὑπατενκότες διφροφορούμεθα· πρότερον δ' ἄρα ὁ τε Αὐγουστος καὶ ὁ Τιβέριος ἄλλοι τέ τινες ἐν σκιμποδίοις, ὁποίοις αἱ γυναῖκες ἔτι καὶ νῦν νομίζουσιν ἔστιν ὅτε, ἐφύροντο. οὐ μέντοι καὶ διὰ ταῦθ' οὕτως, ὅσον ὑπὸ τε τῶν ἔξε-⁴ λευθέρων καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν αἷς συνῆν, ἐκακύνετο. περιφανέστατα γὰρ τῶν ὁμοίων ἐδουλοκρατήθη τε ἡμῖα καὶ ἐγυναικοκρατήθη· ἅτε γὰρ ἐκ παίδων ἐν τε ροσηλείᾳ καὶ ἐν φόβῳ πολλῶν τραφεῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ πλείων τῆς ἀληθείας εὐήθειαν προσποιησάμενος, ὅπερ πον καὶ αὐτὸς ἐν τῇ βουλῇ ὁμολόγησε, καὶ πολὺν μὲν χρόνον⁵ τῇ τήθῃ Λιβία πολὺν δὲ καὶ τῇ μητρὶ Ἀντωνία τοῖς τε ἀπλευθέροις συνδιατηθεῖς, καὶ προσέτι καὶ ἐν συνουσίαις γυναικῶν πλείοσι γενόμενος, οὐδὲν ἐλευθεροπρεπὲς ἐκέκτητο, ἀλλὰ καίπερ καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀπάντων καὶ τῶν ὑπηκόων αὐτῶν κρατῶν ἐδεδούλωτο. ἐπετίθεντο δ' αὐτῷ ἐν τε τοῖς πότοις μάλιστα καὶ ἐν ταῖς μίξεσιν·⁶ πάνν γὰρ ἀπλήστως ἀμφοτέροις σφίσι προσέκειτο, καὶ ἦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ εὐαλωτότατος. πρὸς δὲ καὶ δειλίαν εἶχεν, ὅφ' ἦς πολλάκις ἐκπληττόμενος οὐδὲν τῶν προσηκόντων ἐξελογίζετο. καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦτο προσλαμβάνοντες οὐκ ἐλάχιστα κατειργάζοντο· ἐκείνῳ τε γὰρ ἐκφοβοῦντες ἐξεκαρποῦντο, καὶ τοῖς ἄλλοις τοσοῦτο⁷ δέος ἐνέβαλλον ὥσθ', ἵνα συλλαβὼν εἴπω, πολλοὶ ἐπὶ δεῖπνον ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὑπὸ τε τοῦ Κλαυδίου καὶ ὑπ' αὐτῶν καλούμενοι τὸν μὲν ὡς καὶ κατ' ἄλλο τι παρίεντο, πρὸς δὲ ἐκείνους ἐφοίτων.

τοιοῦτος οὖν δὴ τις, ὥς γε συνελόντι εἰπεῖν, ὧν οὐκ ὀλίγα καὶ³ τῶν δεόντων ἔπραττεν, ὁπότε ἔξω τε τῶν προειρημένων παθῶν ἐγίγνετο καὶ ἑαυτοῦ ἐκράτει. λέξω δὲ καὶ καθ' ἕκαστον ὧν ἐποίησεν.

τὰ μὲν ψηφισθέντα οἱ εὐθὺς πάντα, πλην τῆς τοῦ πατρὸς² ἐπωνυμίας, ἐδέξατο (ταύτην γὰρ μετὰ ταῦτα προσέθετο), οὐ μέντοι καὶ παραντίξα ἀλλ' ὀψὲ καὶ τριακοστῇ ἡμέρᾳ ἐς τὴν βουλὴν ἐσῆλθεν. τὸν τε γὰρ Γάιον οὕτως ὀρῶν ἀπολωλότα, καὶ πνυνθανόμενός τινας ὡς καὶ βελτίονας ἑαυτοῦ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὑπ' αὐτῆς προβεβλήσθαι, οὐκ ἐθάρασε, ἀλλὰ τὰ τε ἄλλα ἀκριβῶς ἐφυλάττετο, καὶ πάντας³ τοὺς προσιώντας οἱ καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας ῥευνᾶσθαι ἐποίει μὴ τι ἱερῖδιον ἔχουσιν, ἐν τε τοῖς συμποσίοις πάντως τινὰς στρατιώτας συνόντας εἶχεν. καὶ τοῦτο μὲν ἔξ ἐκείνου καταδειχθὲν καὶ δεῦρο αἰεὶ γίγνεται, ἡ δὲ δὴ ῥευνᾶ ἢ διὰ πάντων ἐπὶ Ῥεσπασιανοῦ ἐπαύσατο. τὸν μὲν οὖν Χαιρέαν καὶ τινας ἄλλους, καίπερ πάνν⁴ ἐπὶ τῷ τοῦ Γαίου θανάτῳ ἡσθεῖς, ὅμως ἀπέκτεινεν· οὐ γὰρ ὅτι

τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν ἐκείνου προὔξιν εἰλήφει χάριν αὐτῷ ᾗδαι, ἀλλ'
 ὅτι ἐτόλμησεν αὐτοκράτορα ἀποσφάξαι ἐδυσχέρανεν, πόρρωθεν τὸ
 κατ' ἐαυτὸν ἐς ἀσφάλειαν προορώμενος. ἐπραξε δὲ τοῦτο οὐχ ὥς
 5 καὶ τῷ Γαίῳ τιμωρῶν, ἀλλ' ὥς ἐαυτῷ ἐπιβουλεύσαντα λαβῶν. καὶ
 οἱ δὲ Σαβῖνος ἐκὼν συναπέθανε, μὴ ἀξιώσας κολασθέντος αὐτοῦ
 περιεῖναι. τοῖς γε μὴν ἄλλοις, οἳ τὴν δημοκρατίαν ἐκφανῶς ἐσπού-
 δασαν ἢ καὶ ἐπιδόξοι λήψεσθαι τὸ κράτος ἐγένοντο, οὐχ ὅσον οὐκ
 ἐμνησιζήκησεν, ἀλλὰ καὶ τιμὰς καὶ ἀρχὰς ἔδωκεν· ἐκδηλότατα γὰρ
 καὶ ἐν τοῖς πάντων πώποτε οὐ τῷ λόγῳ μόνον τὴν ἄδειαν σφίσι,
 κατὰ τὸν τῶν Ἀθηναίων ζῆλον ὥς ἔλεγεν, ὑπέσχετο, ἀλλὰ καὶ τῷ
 6 ἔργῳ παρέσχεν. τὸ τε ἐγκλημα τῆς ἀσεβείας ὁμοίως οὐκ ἐν τοῖς
 γράμμασι μόνοις ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν ἔπαυσε, καὶ οὐδένα
 διὰ τοιοῦτό τι οὔτε ἐπὶ τοῖς προτέροις οὔτε ἐπὶ τοῖς ἔπειτα ἐκό-
 7 λασεν. τοὺς γε μὴν ἀδικήσαντάς τι ἢ καὶ προπηλακίσαντας αὐτὸν
 ἰδιώτην ὄντα (πολλοὶ δὲ ταῦτα ἄλλως τε ὥς μηδεὸς λόγου ἄξιον,
 καὶ οἱ μὲν τῷ Τιβερίῳ οἱ δὲ τῷ Γαίῳ χαρίζομενοι, ἐπεποιήκεσαν)
 πλάστῳ μὲν ἐγκλήματι οὐδενὶ μετῆι, εἰ μέντοι τι ἄλλο κακορ-
 8 γούντας εὖρισκε, καὶ δι' ἐκεῖνα ἐτιμωρεῖτο. τὰ τε τέλη τὰ ἐπὶ τοῦ
 Γαίου ἐσαχθέντα, καὶ τὰλλα ὅσα ἐπηγορίαν τινὰ τῶν πραχθέντων
 ὑπ' αὐτοῦ εἶχε, κατέλυσε μὲν, οὐκ ἀθρόα δέ, ἀλλ' ὥς ἐκάστη πρὸς
 προσέειπεν. καὶ τοὺς ἐκπεσόντας ἀδίκως ὑπ' αὐτοῦ, τοὺς τε ἄλλους
 καὶ τὰς ἀδελφάς, τὴν τε Ἀγριππίναν καὶ τὴν Ἰουλίαν, καταγαγὼν
 2 τὰς οὐσίας σφίσιν ἀπέδωκεν. τῶν τε ἐκ τοῦ οἰκήματος (πλεῖστοι
 δὲ ἐδέδεντο) τοὺς μὲν ἐπ' ἀσεβείᾳ τοιούτοις τέ τισιν ἐγκλήμασιν
 ἐτέροις ἐμπεπτωκότας ἀπήλλαξε, τοὺς δ' ὄντως ἀδικοῦντας ἐκόλασεν·
 σφόδρα γὰρ ἀκριβῶς σφᾶς ἐξήτασεν, ὅπως μήθ' οἱ κακορρήσιμον
 3 τίς διὰ τοὺς συκοφαντουμένους ἀφεθῶσι, μήθ' οὔτοι δι' ἐκείνους
 παραπύλονται. καὶ κατ' ἐκάστην γε ὥς εἰπεῖν ἡμέραν, ἥτοι γε
 μετὰ πάσης τῆς γερονσίας ἢ καὶ ἰδίᾳ, τὸ μὲν πλεῖστον ἐν τῇ ἀγο-
 Ͼ, ἥδη δὲ καὶ ἄλλοθι, ἐπὶ βήματος ἐδίκαζεν· καὶ γὰρ τὸ κατὰ
 τοὺς συνέδρους, ἐκλειφθὲν ἔξ οὗ ὁ Τιβέριος ἐς τὴν νῆσον ἐξεχώ-
 4 ρησεν, ἀνεκώσατο. πολλάκις δὲ καὶ τοῖς ὑπᾶτοῖς τοῖς τε στρατη-
 γοῖς, καὶ μάλιστα τοῖς τὴν διοίκησιν ἔχουσι, συνεξητάζετο, καὶ
 ὅλγα παντελῶς τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις ἐπέτρεπεν. τὰ τε φάρμακα
 ἃ πολλὰ ἐν τοῦ Γαίου εὐρέθη, καὶ τὰ βιβλία τὰ τοῦ Πρωτογέροντος,
 5 ὃν καὶ ἀπέκτεινε, τὰ τε γράμματα ἃ ἐπλάσσετο μὲν ὁ Γάιος κε-
 κανκῆναι εὐρέθη δὲ ἐν τῷ βασιλικῷ ὄντα, τοῖς τε βουλευταῖς ἐπέ-
 δεῖξε, καὶ ἔδωκε καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις τοῖς τε γράμμασιν αὐτὰ καὶ
 κατ' ὧν ἐγγράπτο ἀναγρῶναι, καὶ μετὰ τοῦτο κατέφλεξεν. ἀλλὰ
 καὶ τῆς γερονσίας ἀτιμῶσαι τὸν Γάιον ἐθέλησάσης ψηφισθῆναι

μὲν αὐτὸς ἐκώλυσεν, ἰδίᾳ δὲ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ νυκτὸς ἀπάσας ἠφάνισεν. καὶ διὰ ταῦτα τὸ μὲν ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κα- 6
ταλόγῳ τῶν αὐτοκρατόρων ὧν μνήμην ἐπὶ τε τοῖς ὄρχοις καὶ ἐπὶ
ταῖς εὐχαῖς ποιούμεθα, ὥσπερ οὐδὲ τὸ τοῦ Τιβερίου, οὐ μέντοι καὶ
ἐκ δόγματος ἀτιμίαν οὐδέτερός σφον ὄφλεν.

τὰ μὲν δὴ οὖν ἐπὶ τε τοῦ Γαίου καὶ ἑφ' ἐτέρων δι' ἐκείνων 5
οὐκ ὁρθῶς γενόμενα ἀνέτρεψε, τῷ δὲ δὴ Ἀρούσῳ τῷ πατρὶ τῇ τε
Ἀντωνίᾳ τῇ μητρὶ ἱπποδρομίαν ἐς τὰ γενέσια ἔδωκε, τὰς πανηγύ-
ρεις τὰς ἐς ταῦτόν αὐταῖς συμβαινούσας μεταθεῖς ἐς ἐτέρας ἡμέ-
ρας, ὅπως μὴ ἅμα ποιοῦνται. τὴν τε τήθην τὴν Αἰβίαν οὐ μόνον 2
ἱππων ἀγῶσιν ἐτίμησεν ἀλλὰ καὶ ἀπηθανάτισεν, ἀγαλμὰ τέ τι αὐ-
τῆς ἐν τῷ ἀνγουστείῳ ἰδρύσας καὶ τὰς θυσίας ταῖς ἀειπαρθένοις
ἱεροποιεῖν προστάξας, ταῖς τε γυναιξίν ὄρχον τὸ ὄνομα αὐτῆς 3
ποιεῖσθαι κελεύσας. οὕτω δὲ δὴ τοὺς πατέρας ἀποσεμνύνας αὐτὸς 3
οὐδὲν ἔξω τῶν ὀνομάτων τῶν ἐς τὴν ἀρχὴν φερόντων ἐδέξατο· ἐν
γὰρ δὴ τῇ τοῦ Ἀνγούστου νομισμῇ, ἐν ᾗ ἐγενένητο, ἡγωνίζοντο
μὲν ἵπποι, οὐ δι' ἐκείνων δὲ ἀλλ' ὅτι ὁ τοῦ Ἀρεος ναὸς ἐν ταύτῃ
καθιέρωτο καὶ διὰ τοῦτο ἐτησίους ἀγῶσιν ἐτετίμητο. ἐν τε οὖν 4
τούτοις ζυμετρίαζε, καὶ προσσηγύρεσε μήτε προσκνεῖν τινὰ αὐτὸν
μήτε θυσίαν οἱ μηδεμίαν ποιεῖν. τὰ τε ἐπιβοήματα τὰ πολλὰ καὶ
ὑπέρογκα ἔπασσεν· καὶ εἰκόνα μίαν, καὶ ταύτην ἀργυρᾶν, ἀνδριάν-
τας τε δύο χαλκοῦ τε καὶ λίθου ψηφισθέντας αὐτῷ τὰ πρῶτα
ἔλαβεν. μάλιστα γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀναλώματα εἶναι, καὶ 5
προσέτι πολλὴν μὲν ζημίαν πολὺν δὲ καὶ ὄχλον τῇ γε πόλει παρέ-
χειν ἔλεγεν· πάντες μὲν γὰρ οἱ ναοὶ πάντα δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἔργα
καὶ ἀνδριάντων καὶ ἀναθημάτων ἐπεπλήρωτο, ὥστε καὶ περὶ ἐκεί-
νων βουλευέσθαι ἔφη ἢ δεῖ πρᾶξαι. τοῖς τε στρατηγοῖς τοὺς 6
ἀγῶνας τοὺς ὀπλομαχικοὺς ἀπηγόρευσε μὴ ποιεῖν, καὶ εἰ δὴ τις
ἄλλος αὐτοὺς ὀπονδήποτε ἐπιτελοῖη, ἀλλὰ μήτοι γε ὥς καὶ ὑπὲρ
τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας γιγνομένων σφῶν ἢ γράφεσθαι ἢ καὶ λέγεσθαι
ἐκέλευσεν. καὶ οὕτω γε πάντα ταῦτα κοίσει καὶ οὐκ ἐπιτηδεύσει
ἔπραττεν ὥστε καὶ ἄλλα ὁμοίως ἐνεμεν. τὰς γοῦν θυγατέρας ἐν 7
τῷ ἔτει τούτῳ τὴν μὲν ἐγγυῆσας Λουκίῳ Ἰουνίῳ Σιλάρῳ τὴν δὲ
ἐκδοὺς Γναίῳ Πομπηίῳ Μάγνῳ οὐδὲν ἐξαίρετον ἔπραξεν, ἀλλὰ
καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐδίδαξε καὶ ἡ βουλὴ ἠθροίσθη.
τούς τε γαμβροὺς τότε τε ἐν τοῖς εἰκοσιν ἀνδράσιν ἄρξαι καὶ μετὰ 8
τοῦτο πολιαρχῆσαι ἐν ταῖς ἀνοχαῖς ἐκέλευσε, καὶ ὁπρὲ ποτε πέντε
ἔτεσι θαῖσσαν τὰς ἄλλας ἀρχὰς αἰτῆσαι σφισιν ἐπέτρεψεν. τούτου
δὲ δὴ τοῦ Πομπηίου ὁ Γάιος τὴν τοῦ Μάγνου ἐπὶ κλησιν περιέκοψεν.
ὀλίγον μὲν γὰρ καὶ ἀπέσφαξεν αὐτὸν ὅτι οὕτως ὀνομάζετο· ἀλλὰ 9

τοῦτο μὲν καταφρονήσας ὡς καὶ παιδίον ἔτ' αὐτοῦ ὄντος οὐκ ἐποίησε, τὴν δὲ δὴ πρόσρησιν κατέλυσεν, εἰπὼν μὴ εἶναι οἱ ἀσφα-
λὲς Μάγρον τινὰ προσαγορεύεσθαι. ὁ γὰρ μὴν Κλαύδιος καὶ ἐκεῖνο
αὐτῷ τὸ πρόσρημα ἀπέδωκε καὶ τὴν θυγατέρα προσσυνήκισεν.

- 6 ταῦτά τε οὖν ἐπιεικῶς ἔπραττε, καὶ τῶν ὑπάτων ἐν τῷ συνε-
δρίῳ καταβάντων ποτὲ ἀπὸ τῶν δίφρων εἶνα διαλεχθῶσιν αὐτῷ,
προσεξάνεστη τε καὶ ἀντιπροσῆλθε σφίσιν, ἐπεὶ ἐν γὰρ τῇ Νέᾳ πόλει
2 καὶ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἔζη· τὰ γὰρ ἄλλα ἑλληνικῶς καὶ αὐ-
τὸς καὶ οἱ συνόντες οἱ διητάτο, καὶ ἐν μὲν ταῖς τῆς μουσικῆς θεω-
ρίαις ἱμᾶτιον καὶ κορηπίδας, ἐν δὲ δὴ τῷ γυμνικῷ ἄγωνι πορφυρίδα
3 καὶ στέφανον χρυσοῦν ἐλάμβανεν. καὶ μέντοι καὶ περὶ τὰ χρήματα
θαυμαστός ἐγένετο. ἀπηγόρευσε μὲν γὰρ ἀργύριον, ὅπερ ἐπὶ τε
τοῦ Αὐγούστου καὶ ἐπὶ τοῦ Γαίου ἐγένετο, προσφέρειν, ἀπέπειε δὲ
μηδὲ κληρονόμιον αὐτόν, ὅστις ἂν συγγενεῖς ὅποιοι σδήποτε κεκτῆται,
καταλείπειν, ἀλλὰ καὶ τῶν προσυληθέντων ἐπὶ τε τοῦ Τιβερίου
καὶ ἐπὶ τοῦ Γαίου τὰ μὲν αὐτοῖς τοῖς ἔτι περιοῦσι τὰ δὲ τοῖς
4 τέχναις αὐτῶν ἀπέδωκεν. εἰθισμένου τε, εἰ καὶ ὅτι οὖν περὶ τὰς
πανηγύρεως ἔξω τοῦ νενομισμένου πραχθεῖν, αὐθις αὐτάς, καθάπερ
εἰρηταί μοι, γίνεσθαι, καὶ πολλάκις τούτον καὶ τρίτον καὶ τέταρ-
τον πέμπτον τε, καὶ δέκατον ἔστιν ὅτε, τὸ μὲν τι κατὰ τύχην τὸ
δὲ δὴ πλείστον ἐκ παρασκευῆς τῶν ὠφελουμένων ἀπ' αὐτοῦ, συμ-
5 βαίνοντος, νόμῳ μὲν ἔταξε μίαν ἡμέραν τοὺς ἀγωνίας τῶν ὑπῶν
δεύτερον γίνεσθαι, ἔργῳ δὲ καὶ τοῦτο ὡς πλήθει ἐπέσχεν· οὐδὲν
γὰρ ἔτι ῥαδίως, ἅτε μηδὲν μέγα ἀποκερδαίνοντες, οἱ τεχνώμενοι
6 αὐτὸ ἐπλημμύλουν. τοὺς τε Ἰουδαίους πλεονάσαντας αὐθις, ὥστε
χαλεπῶς ἂν ἄνευ ταραχῆς ὑπὸ τοῦ ὄχλου σφῶν τῆς πόλεως εἰρχθῆ-
ναι, οὐκ ἔξήλασε μὲν, τῷ δὲ δὴ πατρίῳ βίῳ χρωμένους ἐκέλευσε
μὴ συναθροῖσθαι. τὰς τε ἐταιρείας ἐπαναχθείσας ὑπὸ τοῦ Γαίου
7 διέλυσεν. καὶ ὁρῶν μηδὲν ὄφελος ὃν ἀπαγορεύεσθαι τινα τῷ πλήθει
μὴ ποιεῖν, ἂν μὴ καὶ ὁ κατ' ἡμέραν αὐτῶν βίος μεταρροθμισθῇ,
τὰ τε καπηλεῖα ἐς ἃ συνιόντες ἔπινον κατέλυσεν, καὶ προσέταξε
μήτε κρέας πον ἐφθὸν μήθ' ὕδωρ θερμὸν πιπράσκεσθαι, καὶ τινὰς
8 ἐπὶ τούτῳ μὴ πειθαρχήσαντας ἐκόλασεν. ἀπέδωκε μὲν οὖν καὶ
ταῖς πόλεσι τοὺς ἀνδριάντας οὓς ὁ Γάιος ἐξ αὐτῶν μετεπέμπετο,
ἀπέδωκε δὲ καὶ τοῖς Διοσκόροις τὸν νεὼν τῷ τε Πομπηίῳ τὴν τοῦ
Θεάτρου μνήμην· καὶ αὐτῷ καὶ τὸ τοῦ Τιβερίου ὄνομα ἐν τῇ σκηνῇ
9 προσθεῖς ἔγραψεν, ἐπειδὴ καυθεῖσαν αὐτὴν ἀπρωκοδομήκει. τὸ γὰρ
ἐαυτοῦ ἐκείνῃ μὲν, οὐχ ὅτι κατεσκεύασεν ἀλλ' ὅτι καὶ καθιέρωσεν

6 3 2 ἀργύριον οἱ? *
χθὲν 5 3 γὰρ τι *

4 1 εἰθισμένου τε] οἷς μὲν οὕτε 2 πρα-
8 2 μετεπέμπετο? * 9 2 καὶ ὁμ?

αὐτήν, ἄλλω δὲ οὐδενὶ ἐνεκόλαπεν. οὐ μὴν οὐδὲ τῇ στολῇ τῇ
ἐπινικίῳ παρὰ πᾶσαν τὴν πανήγυριν, καίτοι ψηφισθέν, ἐχρήσατο,
ἀλλ' ἐθυσεν ἐν αὐτῇ μόνον, τὰ δὲ ἄλλα ἐν τῷ περιπορηφόρῳ ἱματίῳ
διώκησεν. ἐσήγαγε δὲ ἐς τὴν ὀρχήστραν ἄλλους τε καὶ ἱππέας καὶ 7
γυναικας τῶν ὁμοίων, οἵπερ πον καὶ ἐπὶ τοῦ Γαίου τοῦτο ποιεῖν
εἰώθεσαν, οὐχ ὅτι καὶ ἔχαιρε σφίσιν, ἀλλ' ἐς ἔλεγχον τῶν γερονό-
των· αὐθις γοῦν οὐδεὶς αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ ἐπὶ γε τοῦ Κλαυδίου
ἐξητάσθη. τὴν τε πυροίχην ἦν οἱ παῖδες οἱ ὑπὸ τοῦ Γαίου μετα- 2
πεμφθέντες ἤσκουν, ἐκεῖνοι μὲν ἅπαξ ὠρχήσαντο, καὶ ἐπὶ τούτῳ
πολιτεία τιμηθέντες ἀπεπέμφθησαν, ἄλλοι δὲ αὐθις ἐκ τῆς θερα-
πείας ἐπεδείχθησαν. ἐν μὲν δὴ τῷ θεάτρῳ ταῦτ' ἐγένετο, ἐν δὲ 3
τῷ ἵπποδρόμῳ κάμηλοι τε ἅπαξ καὶ ἵπποι δωδεκάκις ἡγωνίσαντο,
ἄρχοι τε τριακόσιοι καὶ Λιβυκὰ θηρία ἴσα αὐταῖς ἐσφάγη. καὶ
ἐώρων μὲν πον πρότερον ἐν αὐτῷ ἰδίᾳ καὶ κατὰ σφῶς ὡς ἕκαστοι,
τό τε βουλεύον καὶ τὸ ἵππεῦον καὶ ὁ ὄμιλος, ἀφ' οὗπερ τοῦτ' ἐνο-
μίσθη, οὐ μέντοι καὶ τεταγμένα σφίσι χωρία ἀπεδέδεικτο· ἀλλὰ 4
τότε ὁ Κλαύδιος τὴν τε ἔδραν τὴν νῦν οὖσαν τοῖς βουλευταῖς ἀπέ-
κρινεν, καὶ προσέτι τοῖς ἐθέλουσιν σφῶν ἐτέρωθί πον καὶ ἐν γε
ἰδιωτικῇ ἐσθῇτι θεάσασθαι ἐπέτρεπεν. ποιήσας δὲ ταῦτα τὴν τε
γερονσίαν μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τοὺς ἱππέας τὰς τε φυλάς εἰ-
στίασεν. καὶ μετὰ τοῦτο τῷ τε Ἀντιόχῳ τὴν Κομμαγενήν ἀπέδω- 8
κεν (ὁ γὰρ Γάιος, καίπερ αὐτός οἱ δοὺς αὐτήν, ἀφῆρητο), καὶ τὸν
Μιθριδάτην τὸν Ἰβηρα, ὃν ὁ Γάιος μεταπεμφάμενος ἐδεδέκει, οὐ-
καδε πρὸς ἀνύληψιν τῆς ἀρχῆς ἀπέπεμψεν. ἄλλω τέ τινι Μιθρι- 2
δάτῃ, τὸ γένος ἀπ' ἐκείνου τοῦ πάντ' ἔχοντι, τὸν Βόσπορον ἐχαρίσατο,
καὶ τῷ Πολέμῳ χώραν τινὰ ἀντ' αὐτοῦ τῆς Κιλικίας ἀντίδωκεν.
τῷ γὰρ Ἀγρίππῃ τῷ Παλαιστίνῳ συμπερᾶξαντί οἱ τὴν ἡγεμονίαν
(ἔτυχε γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὦν) τὴν τε ἀρχὴν προσεπηύξησε καὶ τιμὰς
ὑπατικὰς ἔνεμιν. τῷ τε ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἡρώδῃ τό τε στρατηγικὸν 3
ἀξίωμα καὶ δυναστείαν τινὰ ἔδωκεν, καὶ ἐς τε τὸ συνέδριον ἐσελ-
θεῖν σφίσι καὶ χάριν οἱ ἑλληνιστὶ γινῶναι ἐπέτρεπεν.

ταῦτα μὲν οὖν αὐτοῦ τε τοῦ Κλαυδίου ἔργα ἦν καὶ ὅφ' ἀπάν- 4
των ἐπηρεῖτο· ἐπράχθη δὲ καὶ ἄλλ' ἅττα τότε, οὐχ ὁμοιότροπα,
ὑπὸ τε τῶν ἐξελευθέρων αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τῆς γυναικὸς Θαιερίας

9 5 ἔθυσεν] εὐθύς* 8 1 3 ὅτι Μιθριδάτης ὁ τῶν Ἰβήρων βασιλεὺς
συμβαλὼν Ῥωμαϊκῷ στρατεύματι καὶ ἠττηθείς, ἀπογνοὺς τε ἑαυτοῦ, ἐδεῖθη
λόγον αὐτῷ δοθῆναι ἵνα μῆτε βιαίως ἀποθάνῃ μῆτε ἐν ἐπινικίῳ εἰσαχθῇ.
οὕτως δὲ γενομένου ὁ Κλαύδιος ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ βήματος αὐτὸν ἐδέξατο καὶ
ἀπειλητικῶς αὐτῷ διελέγετο· ὁ δὲ ἄλλα τέ τινα μετὰ παρορησίας ἀπεκρίνατο
καὶ τοῦτο προσεπήγαγεν ὅτι ἐγὼ οὐκ ἠνέχθην πρὸς σε ἄλλ' ἀφίγμαι· εἰ
δὲ ἀπιστεῖς, ἄφες με καὶ ζήτει. M p. 208

5 Μεσσαλίνης. αὕτη μὲν γὰρ τὴν Ἰουλίαν τὴν ἀδελφιδὴν αὐτοῦ,
 ὀργισθεῖσά τε ἅμα ὅτι μήτε ἐτιμᾶτο ἐπ' αὐτῆς μήτε ἐκολακεύετο,
 καὶ ζηλοτυπήσασα ὅτι περικαλλὲς τε ἦν καὶ μόνη τῷ Κλαυδίῳ
 πολλάκις συνεγίνετο, ἐξώρισεν, ἐγκλήματα αὐτῇ ἄλλα τε καὶ μοι-
 χείας παρασκευάσασα, ἐφ' ἧ καὶ ὁ Σενέκας ὁ Ἀννίος ἔφηνεν, καὶ
 6 ὕστερόν γε οὐ πολλῷ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτήν. ἐκεῖνοι δὲ καὶ τὰς
 τιμὰς αὐτὸν τὰς ἐπινικίους ἐπὶ τοῖς ἐν τῇ Μαυριτανίᾳ πραχθεῖσι
 δέξασθαι ἔπεισαν, οὐχ ὅτι τι κατορθώσαντα, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ ἀρχῇ
 7 πω ὄντα ὅτε διεπολεμήθη. καίτοι καὶ τούτῳ τῷ ἔτει ὁ τε Γάλβας
 ὁ Σουλπίκιος Μαυρουσίους ἐκράτησε, καὶ Πούπλιος Γαβίνιος Χάτ-
 τους νικήσας τὰ τε ἄλλα εὐδοκίμησε, καὶ αἰτὸν στρατιωτικὸν ὡς
 μόνος ἔτι παρ' αὐτοῖς ἐκ τῆς τοῦ Βάρων συμφορᾶς ἦν ἐχομίσαιτο,
 ὡς καὶ ἀληθὲς ὄνομα αὐτοκράτορος ἀπ' ἀμφοτέρων σφῶν τὸν
 Κλαύδιον λαβεῖν.

9 τῷ δὲ ἐχομένῳ οἱ αὐτοὶ αἰθῆς Μαῦροι πολεμήσαντες κατεστρά-
 42^{a.c.}φησαν. Σουητιώνιος μὲν γὰρ Παυλῆνος, ἐκ τῶν ἐστρατηγηκότων
 ὢν, τὴν χώραν αὐτῶν μέχρι τοῦ Ἀτλαντος ἀντικατέδραμεν, Γναῖος
 δὲ Ὀσίδιος Γέτας ἐκ τῶν ὁμοίων μετ' ἐκείνον στρατεύσας ἐπὶ τὸν
 Σάλαβον τὸν στρατηγὸν σφῶν εὐθὺς ὤρμησε, καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν
 2 καὶ ἅπαξ καὶ δεύτερον. ἐπειδὴ τε ἐκεῖνος, καταλιπὼν τινὰς πρὸς
 τοῖς μεθορίοις εἶργειν τοὺς ἐπιδιώζοντας, πρὸς τὰ ψαμμινώδη ἀπέ-
 φηνεν, ἐτόλμησεν ἐπισπένδει οἱ, καὶ ἀντικαταστήσας πρὸς τοὺς
 ἐφεδρεύοντας μέρος τοῦ στρατοῦ προΐει, συσχενασάμενός ὕδωρ
 3 ὅσον ἐνεδέχετο. ὡς δὲ τοῦτό τε ἐπέλειπε καὶ ἄλλο οὐχ εὗρίσκετο,
 ἐν παντὶ κακοῦ ἐγένετο· οἱ μὲν γὰρ βάρβαροι ἄλλως τε ἐπὶ μαζού-
 τaton πρὸς τὸ δίψος ὑπὸ τοῦ ἔθους ἀντέχοντες, καὶ πάντως τι
 ὕδωρ ἐμπειρίᾳ τῶν χωρίων ποριζόμενοι, διεγίνοντο, τοῖς δὲ δὴ
 4 καὶ ὑποστρέφαι ἦν. ὑποροῦντα οὖν αὐτὸν ὅ τι χρὴ πράξαι, ἀνέ-
 πεισέ τις τῶν ἐπιχωρίων τῶν ἐρσπόνδων ἐρωδαῖς τέ τισι καὶ μαγ-
 γανείαις χρῆσασθαι, λέγων πολλάκις σφίσιν ἐκ τοῦ τοιοῦτου πολὺ
 ὕδωρ δεδόσθαι· καὶ αὐτῷ παραχρῆμα τοσοῦτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ἐρρῆν ὥστε καὶ τὸ δίψος ἐξακέσασθαι καὶ τοὺς πολεμίους προσ-
 5 καταπλήξαι, ἰομίσαντας τὸ θεῖον οἱ ἐπικουρεῖν. καὶ οἱ μὲν ἐκ
 τούτου ἐθελονταὶ τε ὁμολόγησαν καὶ κατέλυσαντο· πραχθέντων δὲ
 τούτων ὁ Κλαύδιος διχῇ τοὺς Μαῦρους τοὺς ὑπηκόους ἐνεμειν, ἔς
 τε τὰ περὶ Τέγγιν καὶ ἔς τὰ περὶ Καισάρειαν, ἀφ' ὧν περ καὶ ὀνο-
 6 μάζονται, καὶ δύο ἄρχουσιν ἱππεῦσι προσέταξεν. καὶ τῷ αὐτῷ

7 2 M.] Χάτους*

X.] Μαυρουσίους*

τούτω χρόνῳ καὶ τῆς Νομίδας τινὰ ἐπολεμήθη τε ὑπὸ τῶν προ-
σόντων βαρβάρων, καὶ ἔπειτα κρατηθέντων αὐτῶν μάχαις κατέστη.

ἐπάτενε δὲ ὁ Κλαύδιος μετὰ Γαῖον Ἀύργον, καὶ ἐκείνῳ μὲν 10
δι' ἔτους ἄρξαι ἐφῆκεν, αὐτὸς δὲ δύο μηνὶ καὶ τότε τὴν ἀρχὴν
ἔσχεν. καὶ περὶ τε τῶν τοῦ Ἀγνούστου πράξεων τοὺς τε ἄλλους
ᾠρκώσε καὶ αὐτὸς ἐπιστιώθη (περὶ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ οὐδενὶ τὸ πα-
ράπαν τοῦτο ποιῆσαι ἐπέτρεψεν), καὶ ἔξιόν ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐθις
ᾠμοσεν ὥσπερ οἱ ἄλλοι. καὶ ταῦτα μὲν αἰὲ δούκις ἐπάτευσεν ἐγέ- 2
νετο· τότε δὲ λόγους τινὰς ἐν τῇ νομηνίᾳ τοῦ τε Ἀγνούστου καὶ
τοῦ Τιβερίου κατὰ δόγμα ἀναγινωσκομένους, ὥστε καὶ μέχρι τῆς
ἐσπέρας τοὺς βουλευτὰς παραπεύεσθαι, ἔπαυσεν, ἀρκοῦν εἶναι φή-
σας ἐν ταῖς στήλαις αὐτοὺς ἐγγεγραφθαι. ἐπεὶ τέ τινες τῶν στρα- 3
τηγῶν τῶν τὴν διοίκησιν ἐγκεχειρισμένων αἰτίαν ἔλαβον, οὗκ ἐπε-
ξήλθε μὲν σφισι, πιπράσκουσι δὲ τινα καὶ μισθοῦσιν ἐπιφοιτήσας
πάνθ' ὅσα ἐνόμιζε μὴ καλῶς γίγνεσθαι διώρθωσεν· καὶ τοῦτο καὶ
αὐθις πολλάκις ἐποίησεν. ἀνωμάλως δὲ δὴ οἱ στρατηγοὶ ἀπεδεί- 4
κνυντο· καὶ γὰρ τεσσαρεσκαίδεκα καὶ ὀκτωκαίδεκα, διὰ μέσου τε,
ὥς πον καὶ συνέπεσαν, ἐγίγνοντο. τοῦτό τε οὖν περὶ τὴν διοίκησιν
ἐπράξεν, καὶ τρεῖς ἄνδρας τῶν ἐστρατηγηκότων πράκτορας τῶν τῷ
δημοσίῳ ὀφειλομένων κατέστησε, καὶ ῥαβδούχους καὶ τὴν ἄλλην
ἐπηρεσίαν αὐτοῖς δούς. λιμοῦ τε ἰσχυροῦ γενομένου, οὐ μόνον τῆς 11
ἐν τῷ τότε παρόντι ἀφθονίας τῶν τροφῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐς πάντα
τὸν μετὰ ταῦτα αἰῶνα πρόνοιαν ἐποίησατο. ἐπεσάκτου γὰρ παντὸς 2
ὥς εἰπεῖν τοῦ σίτου τοῖς Ῥωμαίοις ὄντος, ἡ χώρα ἢ πρὸς ταῖς τοῦ
Τιβέριδος ἐκβολαῖς, οὔτε κατάρσεις ἀσφαλεῖς οὔτε λιμένας ἐπιτη-
δείους ἔχουσα, ἀνωφελές σφισι τὸ κράτος τῆς θαλάσσης ἐποίει·
ἔξω γὰρ τῶν τῇ τε ὥρᾳ ἐσκομισθέντων καὶ ἐς τὰς ἀποθήκας ἀνα-
χθέντων οὐδὲν τὴν χειμερινὴν ἐσεφοῖτα, ἀλλ' εἴ τις παρεκινδύνενσε,
κακῶς ἀπήλλασσεν. τοῦτ' οὖν συνιδὼν λιμένα τε κατασκευάσαι 3
ἐπεχείρησεν, οὐδ' ἀπετράπη καίπερ τῶν ἀρχιτεκτόνων ἐλπόντων
αὐτῷ, πυθομένῳ πόσον τὸ ἀνάλωμα ἔσοιτο, ὅτι οὐ θέλεις αὐτὸν
ποιῆσαι· οὕτως ὑπὸ τοῦ πλήθους τοῦ δαπανήματος ἀναχαιτισθῆναι
αὐτόν, εἰ προπύθοιτο αὐτό, ἤλπισαν· ἀλλὰ καὶ ἐνεθυμήθη πρᾶγμα
καὶ τοῦ φρονήματος καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ τῆς Ῥώμης ἄξιον καὶ
ἐπετέλεσεν. τοῦτο μὲν γὰρ ἐξορύξας τῆς ἡπείρου χωρίον οὐ σμικρόν, 4
τὸ πέρας πᾶν ἐκρηπίδωσε καὶ τὴν θάλασσαν ἐς αὐτὸ ἐσεδέξατο·
τοῦτο δὲ ἐν αὐτῷ τῇ πελάγει χώματα ἐκατέρωθεν αὐτοῦ μεγάλα
χώσας θάλασσαν ἐνταῦθα πολλὴν περιέβαλε, καὶ νῆσον ἐν αὐτῇ

5 πύργον τε ἐπ' ἐκείνῃ φρουρωρίαν ἔχοντα κατεστήσατο. ὁ μὲν οὖν λιμὴν ὁ καὶ νῦν οὕτω κατὰ γε τὸ ἐπιχώριον ὀνομαζόμενος ὑπ' ἐκείνου τότε ἐποιήθη· τὴν δὲ δὴ λίμνην τὴν Φονκίνην τὴν τῶν Μαρσῶν ἠθέλησε μὲν ἐς τὸν Λεῖρον ἐξαγαγεῖν, ὅπως ἢ τε χώρα ἢ περὶ αὐτὴν γεωργῇται καὶ ὁ ποταμὸς ναυσίπορος μᾶλλον γένηται, μάτην δὲ δὴ ἐδαπανήθη.

6 ἐνομοθέτησε μὲν οὖν καὶ ἄλλα τινά, ὧν οὐδεμία μοι ἄλλη ἀνάγκη μνημονεῖσθαι ἐστίν, κατέδειξε δὲ καὶ τάδε, τοὺς τε κληρωτοὺς ἄρχοντας πρὸ τῆς τοῦ Ἀπριλίου νομηνρίας, ἐπειδὴ περ ἐπὶ πολὺ ἐν τῷ ἄστει ἐνεχρόνιζον, ἀφορμαῖσθαι, καὶ τοὺς αἰρετοὺς μη-

7 δεμίαν οἱ χάριν ἐν τῷ συνεδρίῳ γινώσκειν, ὅπερ κατὰ τι ἔθος ἐποίουν, εἰπὼν ὅτι οὐχ οὗτοι ἐμοὶ χάριν ἔχειν ὀφείλουσιν ὥσπερ ἐσπουδαρχηκότες, ἀλλ' ἐγὼ τούτοις ὅτι μοι τὴν ἡγεμονίαν προθύμως συνδιαφέρουσιν· καὶ ἂν γε καὶ καλῶς ἄρξωσι, πολὺ μᾶλλον

8 αὐτοὺς ἐπαινέσω. τοῖς μὲν οὖν ὑπ' ἀσθενείας βίον μὴ δυναμένοις βουλευέιν ἐφίει παρίεσθαι, ἔκ τε τῶν ἱππέων τινὰς ἐς τὰς δημοαρχίας ἐσεδέχετο· τοὺς δ' ἄλλους καὶ πάνν πάντας ἐπηνάγκαζεν ἐς

12 τὸ βουλευτήριον, ὅσας ἂν ἐπαγγελθῇ σφίσι, συμφοιτῶν. καὶ ἐπὶ μὲν τούτῳ οὕτως ἰσχυρῶς τοῖς μὴ πειθαρχοῦσιν ἐπετίμα ὥστε

2 τινὰς ἐαυτοὺς ἀναχρήσασθαι, ἐς δὲ δὴ τὰ ἄλλα κοινὸς καὶ ἐπιεικὴς ἦν πρὸς αὐτούς, κάμνοντάς τε ἐπεσκέπτετο, καὶ ἐορτάζοντο

3 σφίσι συνεγίγνετο. δημάρχον τέ τινας πληγὰς δημοσίᾳ δοῦλον αὐτοῦ δόντος αὐτὸν μὲν οὐδὲν κακὸν εἰργάσατο, τοὺς δ' ὑπηρέτας αὐτοῦ ἀφελόμενος ἔπειτα καὶ ἐκείνους οὐ πολλῷ ὕστερον ἀπέδωκεν.

δοῦλόν τε ἕτερον αὐτοῦ, ὅτι τινὰ τῶν ἐπιφανῶν ὕβρισεν, ἐς τὴν

3 ἀγορὰν πέμψας ἀπεμασίγωσεν. καὶ τῷ συνεδρίῳ αὐτὸς μὲν ἐξενίστατο, εἴ ποτε ἐπὶ πολὺ οἱ ἄλλοι ἐστήκεσαν· καθήμενος γάρ, ὥσπερ εἶπον, ὑπὸ τῆς ἀρρωστίας πολλάκις ἀνεγίνωσκέ τινα αἰτούμενος· Λουκίῳ δὲ δὴ Σύλλᾳ καὶ ἐς τὸ τῶν στρατηγῶν βάθρον,

ὅτι μὴ δυνηθεὶς ποτε ὑπὸ γήρωσ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἔδρας ἐπακοῦσαί

4 τινα ἀνέστη, καθίξεσθαι ἐπέτρεψεν. ἐν τε τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ αὐτοκράτωρ τῷ προτέρῳ ἔτει ἀπεδείχθη, αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἐξαίρετον ἔπραξε, πλὴν ὅτι τοῖς δορυφόροις πέντε καὶ εἴκοσι δραχμὰς ἔδωκε,

καὶ τοῦτο ἔπειτα κατ' ἔτος ἐποίησεν· τῶν μέντοι στρατηγῶν τινὲς ἐθελονταὶ καὶ ἀπ' οὐδενὸς ψηφίσματος ἐκείνην τε τὴν ἡμέραν καὶ

5 τὰ γενέθλια τὰ τῆς Μεσσαλίνης δημοσίᾳ ἐτίμων. οὐ γάρ πον καὶ πάντες αὐτὰ ἐποίουν, ἀλλ' ὅσοι ἐβούλοντο· τοσαύτην ἄδειαν εἶχον. οὕτω τε ὡς ἀληθῶς ἐς πάντα τὰ τοιαῦτα ἐμετρίαζεν ὥστε γεννη-

θέντος αὐτῷ νείος, ὃς τότε μὲν Κλαύδιος Τιβερίος Γερμανικὸς ὕστερον δὲ καὶ Βρεττανικὸς ἐπωνομάσθη, οὐτ' ἄλλο τι ἐπιφανὲς ἔπραξεν οὐτ' Αὐγούστον αὐτὸν ἢ τὴν Μεσσαλίναν Αὐγοῦσταν ἐπικληθῆναι ἐφῆκεν.

ἐτίθει μὲν οὖν συνεχῶς μονομαχίας ἀγῶνας· πάνν γάρ σφισιν 13 ἔχαιρεν, ὥστε καὶ αἰτίαν ἐπὶ τούτῳ σχεῖν· ἀπώλλυντο δὲ θηρία μὲν ἐλάχιστα ἄνθρωποι δὲ πολλοί, οἱ μὲν ἀλλήλοις μαχόμενοι οἱ δὲ καὶ ὑπ' ἐκείνων ἀναλούμενοι. τοὺς γὰρ δούλους τοὺς τ' ἀπε- 2 λευθέρους τοὺς ἐπὶ τε τοῦ Τιβερίου καὶ ἐπὶ τοῦ Γαίου τοῖς δεσπόταις σφῶν ἐπιβουλεύσαντας, τοὺς τε τὴν ἄλλως συκοφαντήσαντάς τινας ἢ καὶ καταψευδομαρτυρήσαντας τινῶν, δεινῶς ἐμίσει, καὶ αὐτῶν τοὺς μὲν πλείους οὕτως ἀνήλπισκε, τοὺς δὲ ἑτερόν τινα τρόπον ἐκόλαζε, πολλοὺς δὲ καὶ τοῖς δεσπόταις αὐτοῖς ἐπὶ τιμωρίᾳ παρεδίδου. τοσοῦτο δ' οὖν τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῷ κοινῷ θνησκόν- 3 των ἐγίνετο ὥστε καὶ τὸν τοῦ Αὐγοῦστου ἀνδριάντα τὸν ἐν τῷ χωρίῳ ἐκείνῳ ἰδρυμένον ἐτέρωσέ ποι μετενεχθῆναι τοῦ δὴ μήτ' ἐφορᾷ αὐτὸν τοὺς φόνους νομιῖεσθαι μήτε αἰ κατακαλύπτεσθαι. καὶ ἐπὶ μὲν τούτῳ γέλωτα ὠφλίσκανε, εἰ δὴ ὅσα τὸν χαλκὸν τὸν ἀναίσθητον δοκεῖν ὁρᾷν οὐκ ἤξιον, τούτων αὐτὸς διεπίμπλατο· τὰ 4 τε γὰρ ἄλλα καὶ τοὺς διὰ μέσου τῆς θέας παρὰ τὸν τοῦ ἀρίστου καιρὸν κατακοπτομένους ἥδιστα ζεθεώρει, καίτοι λέοντα δεδιδαγμένον ἀνθρώπους ἐσθίειν καὶ πάνν γε διὰ τοῦτο τῷ πλήθει ἀρέσκοντα ἀποκτείνας ὡς οὐ προσῆκον ὃν τοιοῦτό τι θέαμα ὁρᾷν Ῥωμαίους· ὅτι δὲ δὴ σφισι κοινῶς τε ἐν τῇ θέᾳ συνῆν καὶ παρεῖχεν ὅσα 5 ἐβούλοντο, καὶ κήρυξι μὲν ἐλάχιστα ἐχοῖτο, τὰ δὲ δὴ πλείω ἐς σανίδας γράφων διεδήλον, σφόδρα ἐπηνεῖτο.

ἐθισθεῖς δ' οὖν αἵματος καὶ φόνων ἀναπίμπλασθαι προπετέ- 14 στερον καὶ ταῖς ἄλλαις σφαγαῖς ἐχρήσατο. αἵτιοι δὲ τούτου οἱ τε καισάρειοι καὶ ἡ Μεσσαλίνα ἐγένετο· ὁπότε γὰρ ἀποκτεῖναι τινα ἐθελήσειαν, ἐξεφόβουν αὐτόν, καὶ τούτου πάνθ' ὅσα ἐβούλοντο ποιεῖν ἐπετρέποντο. καὶ πολλάκις γε ἑξαπινάως ἐκπλαγείς καὶ κε- 2 λεύσας τινὰ ἐκ τοῦ παραχοῆμα περιδεοῦς ἀπολέσθαι, ἔπειτ' ἀνενεγκὼν καὶ ἀναφρονήσας ἐπέζητει τε αὐτόν, καὶ μαθὼν τὸ γεγονός ἐλυπεῖτό τε καὶ μετεγίνωσκεν. ἤρξατο δὲ τῶν φόνων τούτων ἀπὸ Γαίου Ἀππίου Σιλαροῦ. τοῦτον γὰρ εὐγενέστατόν τε ὄντα καὶ τῆς 3 Ἰβηρίας τότε ἄρχοντα μεταπεμφάμενος ὥς τι αὐτοῦ δεόμενος, καὶ τὴν τε μητέρα οἱ τὴν τῆς Μεσσαλίνης συνοικίσας, καὶ αὐτὸν ἐν τε τοῖς φιλιτάτοις καὶ ἐν τοῖς συγγενεστάτοις χρόνον τινὰ τιμῆσας,

ἔπειτ' ἐξαίφνης ἔσφαζεν, ὅτι τῇ τε Μεσσαλίνῃ προσέειπον οὐκ ἐθέλησας αὐτῇ συγγενέσθαι πορνησιότητι τε καὶ ἀεργεσιότητι οὔσῃ,
 4 καὶ τῷ Νάρκισσῳ τῷ ἀπελευθέρῳ αὐτοῦ δι' ἐκείνην. καὶ οὐ γὰρ εἶχον οὔτε ἀληθές οὔτε πιθανόν τι καὶ αὐτοῦ εἰπεῖν, συνέλασεν ὄναρ ὁ Νάρκισσος ὡς σφαιτούμενον τὸν Κλαύδιον ὑπὸ τοῦ Σιλανθοῦ αὐτοχειρίᾳ ἰδῶν, καὶ αὐτός τε εὐθὺς ὑπὸ τὴν ἔω ἐν τῇ εὐνῇ οἱ ἔν' ὅντι τὸ ὄναρ ὑπότρομος διηγήσατο, καὶ ἡ Μεσσαλίνα παραλαβοῦσα ἐδείνωσεν.

- 15 καὶ ὁ μὲν οὕτως ἔξ' ἐνυπνίου παραπύλετο, τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ οὐκέτι χρηστὴν ἐλπίδα οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ Κλαυδίου ἔσχον, ἀλλ' εὐθὺς αὐτῷ ἄλλοι τε καὶ Ἄνριος Βινικιανὸς ἐπεβούλευσεν. οὗτός τε γὰρ ἐκ τῶν ἐς τὴν ἡγεμονίαν μετὰ τὸν τοῦ Γαίου θάνατον
 2 προβληθέντων ἦν, καὶ τι καὶ ἐκ τούτου δεδιὼς ἐνεωτίρισεν· ἐπειδὴ τε οὐδεμίαν ἰσχὺν ἐκέκτητο, ἐπέμψε πρὸς Φούριον Κάμιλλον Σκωβωνιανὸν τῆς τε Αἰλματίας ἄρχοντα καὶ δόναμιν σκηνὴν πολιτικὴν καὶ ξενικὴν ἔχοντα, καὶ προσανέπεισεν αὐτὸν καὶ καθ' ἑαυτὸν διαροούμενον ἐπυραστῆναι, ἄλλως τε καὶ ὅτι ἐπίδοξος αὐταρχήσῃν
 3 ἐγγιγνέται. πρᾶξαντος δὲ αὐτοῦ τοῦτο σκηνοὶ μὲν καὶ βουλευταὶ καὶ ἱππεῖς πρὸς αὐτὸν ὤρμησαν... οἱ γὰρ στρατιῶται, τοῦ Καμίλλον τό τε τοῦ δήμου σφίσιν ὄνομα προτείνοντος καὶ τὴν ἀρχαίαν ἐλευθερίαν ἀποδώσειν ἐπισχνομένου, ἐπώπτευσαν πράγματα αὐδῆς καὶ στάσεις ἔξῃν, καὶ οὐκέτ' αὐτῷ ἐπέσθησαν. καὶ ὁ μὲν ἐκ τούτου φοβηθεὶς σφας ἔφρυγε, καὶ ἐς τὴν Ἰσσαν τὴν νῆσον ἐλθὼν ἐν-
 4 ταῦθα ἐκούσιος ἀπέθανεν· Κλαύδιος δὲ τέως μὲν πάννυ κατέδεισεν, ὥστε καὶ ἐθέλοντις ἐτοίμως ἔχειν τοῦ κράτους αὐτῷ ἐκστῆναι, τότε δὲ ἀναθυρήσας τοὺς μὲν στρατιώτας ἄλλοις τέ τισιν ἡμέλειστο καὶ τῷ τὰ πολιτικὰ αὐτῶν στρατόπεδα, τό τε ἔβδομον καὶ τὸ ἐνδέκατον, καὶ Κλαυδέα καὶ πιστὰ καὶ εὐσεβῆ καὶ πρὸς τῆς βουλῆς ἐπονομασθῆναι, τοὺς δὲ συνεπιβουλεύσαντας αὐτῷ ἀνεξήτησεν, καὶ πολλοὺς ἐπὶ τούτῳ ἄλλους τε καὶ στρατηγόν τινα, προαπειπόντα
 5 τὴν ἀρχήν, ἀπέκτεινεν. σκηνοὶ δὲ καὶ ἑαυτούς, ἄλλοι τε καὶ ὁ Βινικιανός, κατεχόρυσαντο. τῆς γὰρ ἀφορμῆς ταύτης ἣ τε Μεσσαλίνα καὶ ὁ Νάρκισσος, ὅσοι τε συνέξελεύθεροι αὐτοῦ, λαβόμενοι οὐδὲν ὅ τι τῶν δεινοτάτων οὐκ ἐποίησαν. τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ τοῖς δούλοις τοῖς τε ἀπελευθέροις μηνυταῖς κατὰ τῶν δεσποτῶν
 6 αὐτῶν ἐχρῶντο. καὶ τούτους τε καὶ ἐτέρους καὶ πάννυ ἐγγενεῖς, οὐχ ὅτι ξένους ἀλλὰ καὶ πολίτας, οὐχ ὅτι δημίους ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἱππέων τῶν τε βουλευτῶν τινάς, ἐβασάνιζον, καίτοι τοῦ Κλαυδίου

καὶ ἀρχὰς εὐθὺς τῆς ἡγεμονίας ὁμόσαντος μηδένα βασανεῖν ἐλεύ-
θερον. ἄνδρες τε οὖν ἐν τούτῳ πολλοὶ καὶ γυναῖκες, καὶ ἐν αὐτῷ 16
γε εἰσὶν αἱ τῷ δεσποτῇ, ἐκολάσθησαν. μέλλονταί τε ἀποθνή-
σκειν ἐπὶ βῆμα καὶ αὐταὶ ἀνήγοντο δεδεμέναι ὥσπερ αἰχμύλωτοι,
καὶ τὰ σώματα καὶ ἐκείνων ἐς τοὺς ἀναβασμοὺς ἐρριπτεῖτο· τῶν
γὰρ ἔξω πον θανατωθέντων αἱ κεφαλαὶ μόναι ἐνταῦθα προετίθεντο.
ἤδη δ' οὖν τινὲς καὶ τῶν πάντων ὑπαιτίων, οἱ μὲν χάρισιν οἱ δὲ καὶ 2
χρήμασιν, ὑπὸ τε τῆς Μεσσαλίνης καὶ ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Νόρκισ-
σον καισαρείων περιεγένοντο. καὶ οἱ γε παῖδες τῶν ἀπολλυμένων
τὴν μὲν ἄδειαν πάντες, εἰσὶ δὲ οἱ καὶ χρήματα ἐλάμβανον. ἐκρί- 3
νοντο δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ, τοῦ τε Κλαυδίου τῶν ἐπάρχων τε καὶ
τῶν ἐξελευθέρων αὐτοῦ παρόντων· τὴν μὲν γὰρ ἐσήγησιν ἐν μέσῳ
τῶν ἐπάρχων ἐπὶ δίσκου ἀρχικοῦ ἢ καὶ ἐπὶ βάθρου καθήμενος
ἐποιεῖτο, μετὰ δὲ τοῦτο αὐτός τε ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἔδραν μετήρχετο,
καὶ ἐκεῖνοι οἱ δίσκοι ἐτίθεντο. καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων 4
τῶν μεγίστων ὁμοίως ἐγίνετο· τότε δὲ Γάλαισός τις ἀπελεύθερος
τοῦ Καμίλλου πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἐσαχθεὶς ἐς τὸ βουλευτήριον
ἐπαρρησιάσατο, ἐν δὲ δὴ καὶ τότε μνήμης ἄξιον. τοῦ γὰρ Ναρ- 5
κίσσου παρελθόντος ἐς τὸ μέσον καὶ εἰπόντος αὐτῷ “τί ἂν ἐποίη-
σας, Γάλαισε, εἰ Καμίλλος ἐμμενοραρχήκει;” ἀπεκρίνατο ὅτι ἐσθήκειν
ἂν ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ δευόπων. αὐτός τε οὖν ἐπὶ τούτῳ καὶ Ἀρρία
αὐτὸν ἐτέρῳ ὀνομαστοὶ ἐγένοντο. αὕτη γὰρ γυνὴ Καικίνου Παῖτον 6
οὕσα οὗτ' ἠθέλησε θανατωθέντος αὐτοῦ ζῆσαι, καίπερ καὶ ἐν τιμῇ
τινὶ εἶναι δυναμένη (τῇ γὰρ Μεσσαλίνῃ σφόδρα ὠκείωτο), καὶ
προσέτι καὶ τὸν ἄνδρα ἀποδειλιῶντα ἐπέρρωσεν· τὸ γὰρ ξίφος λα-
βοῦσα αὐτήν τε ἔτρωσε, καὶ ἐκείνῳ ὠρεξεν εἰποῦσα “ἰδοὺ, Παῖτε,
οὕκ ἀλγῶ.” καὶ οἱ μὲν ἐπαινοῦντο· ἤδη γὰρ ὑπὸ τῆς συνεχείας 7
τῶν κακῶν ἐς τοῦτο τὰ πράγματα προεληλέθει ὥστ' ἀρετὴν μηκέτ'
ἄλλο μηδὲν ἢ τὸ γενναίως ἀποθανεῖν νομίζεσθαι. Κλαύδιος δὲ
οὕτω πον πρὸς τὴν τιμωρίαν τὴν τε ἐκείνων καὶ τὴν τῶν ἄλλων
ἔσχεν ὥστε καὶ σύνθημα τοῖς στρατιώταις τὸ ἔπος τοῦτο συνεχῶς
διδόναι, τὸ ὅτι χορὴ ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι ὅτε τις πρότερος χαλεπήρῃ.
καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ καὶ πρὸς ἐκείνους καὶ πρὸς τὴν βουλὴν τοιοῦ- 8
τότροπα ἐλλημιστὶ παρεστέγγετο, ὥστε καὶ γέλωτα παρὰ τοῖς δυ-
ναμένοις ἔστιν ἃ αὐτῶν συνεῖναι ὀφλισκάνειν.

τότε μὲν δὴ ταῦτά τε ἐγένετο, καὶ οἱ δῆμαρχοι τελευτήσαντός
σφιν ἐνὸς αὐτοῖ τὴν γερονσίαν ἐς τὸ τὸν δημαρχήσοντα ἀντικα-
ταστῆσαι, καίτοι τῶν ἐπάρχων παρόντων, ἤθροισαν. μετὰ δὲ τοῦτο 17
ὁ Κλαύδιος ὑπατεύσας αὐτῆς τὸ τρίτον πολλὰς μὲν θυσίας πολλὰς ^{n.c.} 43

16 6 1 II.] ἐπάρχων

s παῖ vel παῖς

s s τὸ om

δὲ καὶ ἱερομηρίας ἔπαυσεν· τό τε γὰρ πλεῖστον τοῦ ἔτους ἐς αὐτὰς
 2 ἀνηλίσκετο, καὶ τῷ δημοσίῳ ζῆμίᾳ οὐκ ἐλαχίστη ἐγίνετο. ταύτας
 τε οὖν συνέτεμε, καὶ τὰλλα ὅσα ἐνεδέχετο συνέστειλεν. καὶ τὰ μὲν
 ὑπὸ τοῦ Γαίου μῆτε ἐν δίκῃ μῆτε ἐν λόγῳ τινὶ δοθέντα τισὶν ἀπή-
 3 τησεν, τοῖς δὲ ὁδοποιοῖς ἀπέδωκεν ὅσα ἐπ' αὐτοῦ διὰ τὸν Κορβού-
 λωνα ἐξημίωτο. πρὸς δ' ἔτι τοῖς ἄρχουσι τοῖς κληρωτοῖς, βραδέως
 ἔτι καὶ τότε ἐκ τῆς πόλεως ἔξορμωμένοις, προεῖπε πρὶν μεσοῦν τὸν
 4 Ἀπρίλιον ἀπαίρειν. τοὺς τε Λυκίους στασιάζοντας, ὥστε καὶ Ῥω-
 μαίους τινὰς ἀποκτεῖναι, ἐδουλώσατό τε καὶ ἐς τὸν τῆς Παμφυλίας
 5 νομὸν ἐσέγραψεν. ἐν δὲ δὴ τῇ διαγνώσει ταύτῃ (ἐποιεῖτο δὲ αὐτὴν
 ἐν τῷ βουλευτηρίῳ) ἐπύθετο τῇ Αὐτίνων γλώσσει τῶν πρεσβυτέρων
 τινός, Λυκίου μὲν τὸ ἀρχαῖον ὄντος Ῥωμαίου δὲ γεγονότος· καὶ
 αὐτόν, ἐπειδὴ μὴ συνῆκε τὸ λεχθέν, τὴν πολιτείαν ἀφείλετο, εἰπὼν
 μὴ δεῖν Ῥωμαῖον εἶναι τὸν μὴ καὶ τὴν δι' ἄλξιν σφῶν ἐπιστάμενον.
 6 συγχροὺς δὲ δὴ καὶ ἄλλους ἀναξίους τῆς πολιτείας ἀπήλασεν, καὶ
 ἑτέροις αὐτὴν καὶ πάνν ἀνέδην, τοῖς μὲν κατ' ἄνδρα τοῖς δὲ καὶ
 ἀθρόοις, ἐδίδον. ἐπειδὴ γὰρ ἐν πᾶσιν ὡς εἰπεῖν οἱ Ῥωμαῖοι τῶν
 ξένων προετιμῆντο, πολλοὶ αὐτὴν παρὰ τε ἐκείνου αὐτοῦ ἡτοῦντο
 7 καὶ παρὰ τῆς Μεσσαλίνης τῶν τε καισαρείων ὠνοῦντο· καὶ διὰ
 τοῦτο μεγάλων τὸ πρῶτον χρημάτων πρυθεῖσα, ἔπειθ' οὕτως ἐπὶ
 τῆς εὐχερείας ἐπευωνίσθη ὥστε καὶ λογοποιηθῆναι ὅτι καὶ εὐλινά-
 τις σκευὴ συντετριμμένα δῶ τινὶ πολίτῃς ἔσται. ἐπὶ μὲν οὖν τούτῳ
 8 διεσκόπτετο, ἐπὶ δ' ἐκείνῳ ἐπηρεῖτο ὅτι πολλῶν συκοφαντομένων,
 τῶν μὲν ὅτι τῇ τοῦ Κλαυδίου προσρήσει οὐκ ἐχρῶντο, τῶν δὲ ὅτι
 μηδὲν αὐτῷ τελευτῶντες κατέλειπον, ὡς καὶ ἀναγκαῖον ὄν τοῖς τῆς
 πολιτείας παρ' αὐτοῦ τυχούσιν ἐκάτερον ποιεῖν, ἀπηγόρευσε μηδένα
 9 ἐπ' αὐτοῖς εὐθύνεσθαι. ἡ δ' οὖν Μεσσαλίνα οἷ τε ἀπελεύθεροι
 αὐτοῦ οὕτως οὐ τὴν πολιτείαν μόνον, οὐδὲ τὰς στρατείας καὶ τὰς
 ἐπιτροπείας τὰς τε ἡγεμονίας, ἀλλὰ καὶ τὰλλα πάντα ἀφειδῶς ἐπώ-
 λουν καὶ ἐκαπῆλεον ὥστε σπανίσαι πάντα τὰ ὄνια, καὶ τούτου
 καὶ τὸν Κλαύδιον ἀναγκασθῆναι ἔς τε τὸ ἄρειον πεδίον συναγαγεῖν
 τὸ πλῆθος, κἀνταῦθα ἀπὸ βήματος τὰς τιμὰς αὐτῶν διατάξαι.
 10 αὐτὸς μὲν οὖν ὀπλομαχίας ἀγῶνα ἐν τῷ στρατοπέδῳ, χλαμύδα
 ἐνδύς, ἔθηκεν· τὰ δὲ δὴ γενέθλια τὰ τοῦ υἱέος αὐτοῦ οἱ στρατηγοὶ
 ἐθέλονται θέας τέ τινας ποιήσει καὶ δείπνων ἐώρτασαν. καὶ τοῦτο
 καὶ αὐθις, ὅσοις γε καὶ ἔδοξεν αὐτῶν, ἐπράχθη.
 11 Μεσσαλίνα δὲ ἐν τούτῳ αὐτὴ τε ἡσέλγαινε καὶ τὰς ἄλλας γυ-
 ναῖκας ἀκολασταίνειν ὁμοίως ἠνάγκαζε, καὶ πολλὰς γε καὶ ἐν αὐτῷ
 τῷ παλατίῳ, τῶν ἀνδρῶν παρόντων καὶ ὁρώντων, μοιχεύεσθαι
 12 ἐποίει. καὶ ἐκείνους μὲν καὶ ἐφίλει καὶ ἡγάπα, τιμαῖς τε καὶ ἀρχαῖς

ἡγαλλεν, τοὺς δ' ἄλλους τοὺς μὴ συγκαθιέντας σφᾶς ἐς τοῦτο καὶ
 ἐμίσει καὶ ἀπώλλυνεν. καὶ ταῦτα μέντοι τοιαῦτά τε ὄντα καὶ ἀνα-
 φανδὸν οὕτω γιγνόμενα τὸν Κλαύδιον ἐπὶ πλείστον ἔλαθεν· ἐκείνῳ 3
 τε γὰρ Θεραπεινιδιὰ τινα συμπαράκατέκλινε, καὶ τοὺς τι δυναμέ-
 νους οἱ μὴ γνῶσαι τοὺς μὲν εὐεργεσίαις τοὺς δὲ καὶ τιμωρίαις προ-
 κατελάμβανεν, ὥσπερ καὶ τότε καὶ Κατώριον Ἰουστον τοῦ τε δο-
 ρυφορικοῦ ἄρχοντα καὶ δηλῶσαι τι αὐτῷ περὶ τούτων ἐθέλησαντα
 προδιέφθειρεν. τὴν τε Ἰουλίαν τὴν τοῦ Ἀρούσου μὲν τοῦ Τιβερίου 4
 παιδὸς θυγατέρα, τοῦ δὲ δὴ Νέρωνος τοῦ Γερμανικοῦ γυναῖκα
 γενομένην, ζηλοτυπήσασα ὥσπερ καὶ τὴν ἑτέραν ἀπέσφαξεν. καί
 τις ἐν τούτῳ τῶν ἱππέων, ὡς καὶ ἐπιβουλεύσας τῷ Κλαυδίῳ, κατὰ
 τοῦ Καπιτωλίου ὑπὸ τε τῶν δημάρχων καὶ ὑπὸ τῶν ὑπάτων
 κατεκρημνίσθη.

ἐν μὲν δὴ τῇ πόλει ταῦτ' ἐγίνετο, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον 19
 χρόνον Αὐλὸς Πλαύτιος βουλευτὴς λογιμώτατος ἐς τὴν Βρεττανίαν
 ἐστράτευσεν· Βέρικος γάρ τις ἐκπεσὼν ἐκ τῆς νήσου κατὰ στάσιν
 ἔπεισε τὸν Κλαύδιον δύναμιν ἐς αὐτὴν πέμψαι. καὶ οὕτως ὁ Πλαύ- 2
 τιος στρατηγήσας τὸ μὲν στρατεύμα χαλεπῶς ἐκ τῆς Γαλατίας
 ἐξήγαγεν· ὡς γὰρ ἔξω τῆς οἰκουμένης στρατεύσοντες ἡγανάκτουν,
 καὶ οὐ πρότερόν γε αὐτῷ ἐπέσθησαν πρὶν τὸν Νύρκισσον ὑπὸ τοῦ
 Κλαυδίου πεμφθέντα ἀναβῆναι τε ἐπὶ τὸ τοῦ Πλαυτίου βῆμα καὶ
 δημιουργῶσαι τι ἐθέλῃσαι· τότε γὰρ πολλῷ πον μᾶλλον ἐπ' αὐτῷ 3
 ἄχθεσθέντες οὔτε τι ἐκείνῳ εἰπεῖν ἐπέτρεψαν, συμβοήσαντες ἐξαίρνης
 τοῦτο δὴ τὸ θρυλούμενον "ἰὼ σατορνάλια," ἐπειδὴ περ ἐν τοῖς
 χρόνοις οἱ δοῦλοι τὸ τῶν δεσποτῶν σχῆμα μεταλαμβάνοντες ἐορτά-
 ζονσι, καὶ τῷ Πλαυτίῳ εὐθὺς συνέσποντο ἐκούσιοι. τὴν μὲν οὖν
 ὀρμὴν χρονίαν διὰ ταῦτ' ἐποίησαντο, τριχῇ δὲ δὴ νεμηθέντες ὅπως 4
 μὴ καθ' ἐν περαιοῦμενοι κωλυθῶσί ποι προσσχεῖν, καὶ τῷ διάπλῳ
 τὸ μὲν τι δυσφορήσαντες ἐπειδὴ ἐπαλινδρόμησαν, τὸ δὲ ἀναθα-
 σήσαντες ὅτι λαμπρὰς ἀπὸ τῶν ἀνατολῶν ἀρθεῖσα πρὸς τὰς δυσμὰς
 ἤπερ ἔπλεον διέδραμε, κατήσαν ἐς τὴν νήσον μηδενὸς σφισιν ἐναν-
 τιωθέντος· οἱ γὰρ Βρεττανοὶ μὴ προσδοκήσαντες αὐτοὺς δι' ἄπερ 5
 ἐπυνθάνοντο ἦξεν, οὐ προσυνελέγησαν. οὐ μὴν οὐδὲ τότε ἐς χεῖρας
 αὐτοῖς ἦλθον, ἀλλ' ἐς τε τὰ ἔλη καὶ ἐς τὰς ὕλας κατέφυγον, ἐλπί-
 σαντές σφας ἄλλως κατατρίψειν, ὥσθ', ὅπερ ἐπὶ τοῦ Καίσαρος
 τοῦ Ἰουλίου ἐγεγόνει, διὰ κενῆς αὐτοὺς ἀναπλεῦσαι. ὁ οὖν Πλαύ- 20
 τιος πολλὰ μὲν πράγματα ἀναζητῶν σφᾶς ἔσχεν, ἐπεὶ δὲ εὐρὴ ποτε
 (ῆσαν δὲ οὐκ αὐτόνομοι ἀλλ' ἄλλοι ἄλλοις βασιλεῦσι προστεταγμέ-

18 2 3 καὶ πάντα τρόπον ἀπ. Χίφ. 4 5 ὑπὸ om* 19 2 1 οὗτος*
 20 1 3 ἄλλοι om

- ροι), πρῶτον μὲν Καταράτακον ἔπειτα Τογόδουμνον, Κενοβελλίνου
 2 παῖδας, ἐνίκησεν· αὐτὸς γὰρ ἐτεθνήκει. φερόντων δὲ ἐκείνων προσ-
 ποιήσατο ἡμολογία μέρος τι τῶν Βοδοῦρων, ὧν ἐπὶ ῥαχον Κατου-
 ελλανοὶ ὄντες, κἀνταῦθα φρουρὰν καταλιπόντες πρόσω ἦει. ὥς δ'
 ἐπὶ ποταμῷ τινὶ ἐγένοντο ὃν οὐκ ᾔσαν οἱ βάρβαροι δυνήσεσθαι
 τοὺς Ῥωμαίους ἄνευ γεφύρας διαβῆναι, καὶ διὰ τοῦτ' ἀμελέστερόν
 πως ἐπὶ τῆς ὄχθης αὐτοῦ τῆς καταντιπέραν ἠύλλιζοντο, πέμπει Κελ-
 3 τούς, οἷς ἔθος ἦν καὶ διὰ τῶν ῥωδεστιάτων ῥαδίως αὐτοῖς ὅπλοις
 διανῆχεσθαι. καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι παρὰ δόξαν τοῖς ἐναντίοις προσ-
 πεσόντες τῶν μὲν ἀνδρῶν οὐδένα ἔβαλλον, τοὺς δ' ἵππους τοὺς τὰ
 ἄρματα αὐτῶν ἄγοντας ἐτίτρωσκον, καὶ τούτου ταραττομένων
 σφῶν οὐδ' οἱ ἐπιβύτιαι ἀσφαλεῖς εἶναι ἐδύνατο, ἐπιδιέπεμψε τὸν
 4 τε Ξεσπασιανὸν τὸν Φλάβιον τὸν καὶ τὴν αὐτοκράτορα μετὰ ταῦτα
 ἀρχὴν λαβόντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σαβῖνον ὑποστρατηγούντά
 5 οἱ· καὶ οὕτω διελθόντες πῃ καὶ ἐκεῖνοι τὸν ποταμὸν συγχροὺς τῶν
 βαρβάρων μὴ προσδεχομένους ἀπέκτειναν. οὐ μόντοι οἱ λοιποὶ
 ἔφυγον, ἀλλὰ τῆς ὑστεραίας αὐθις συμβαλόντες σφίσιν ἀγχόμια
 ἠγωνίσαντο, πρὶν δὴ Γραῖος Ὀσίδιος Γέτας κινδυνεύσας ἀλῶναι,
 6 ἐπειδ' οὕτως αὐτῶν ἐκράτησεν ὥστε καὶ τιμὰς ἐπινικίους, καίπερ
 οὐκ ὑπατευκώς, λαβεῖν. ἀναχωρησάντων δ' ἐντεῦθεν τῶν Βρεττα-
 νῶν ἐπὶ τὸν Ταμέσαν ποταμὸν, καθ' ὃ ἔς τε τὸν ὠκεανὸν ἐκβάλλει
 πλημύροντός τε αὐτοῦ λιμνάζει, καὶ ῥαδίως αὐτὸν διαβάτων ἄτε
 καὶ τὰ στέριφα τὰ τε εὖπορα τοῦ χωρίου ἀκριβῶς εἰδόντων, οἱ
 7 Ῥωμαῖοι ἐπακολονθήσαντές σφισι ταύτῃ μὲν ἐσφάλισαν, διανηξα-
 μένων δ' αὐθις τῶν Κελτῶν, καὶ τινῶν ἐτέρων διὰ γεφύρας ὀλίγον
 ἄνω διελθόντων, πολλαχόθεν τε ἅμα αὐτοῖς προσέμιζαν καὶ πολλοὺς
 αὐτῶν κατέκοψαν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀπερυσκέπτως ἐπιδιώκοντες ἔς
 τε ἔλη δυσδιέξοδα ἐσέπεσον καὶ συγχροὺς ἀπέβαλον.
 21 διὰ τε οὖν τοῦτο, καὶ ὅτι καὶ τοῦ Τογόδουμνου φθαρέντος οἱ
 Βρεττανοὶ οὐκ ὅσον ἐνέδοσαν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον πρὸς τὴν τιμωρίαν
 αὐτοῦ ἐπισυνέστησαν, φοβηθεῖς δὲ Πλαῦτιος οὐκέτι περαιτέρω προ-
 εχώρησεν, ἀλλ' αὐτὸς τε τὰ παρόντα διὰ φυλακῆς ἐποιεῖτο καὶ τὸν
 2 Κλαύδιον μετεπέμπετο· εἴρητο γὰρ αὐτῷ, εἴ τι βιαιότερον γήγροιο,
 τοῦτο ποιῆσαι, καὶ πυρασκενὴ γε ἐπὶ τῇ στρατείᾳ πολλῇ τῶν τε
 ἄλλων καὶ ἐλεφάντων προσενέλεκτο. ἐλθούσης δὲ τῆς ἀγγελίας ὁ
 Κλαύδιος τὰ μὲν οἴκοι τῷ Ξιτελλίῳ τῷ συνάρχοντι τὰ τε ἄλλα
 καὶ τοὺς στρατιώτας ἐνεχείρισεν (καὶ γὰρ ἔξ ἴσου αὐτὸν ἐαντῷ
 3 ἐξάμηνον ὅλον ὑπατεῦσαι ἐποίησεν), αὐτὸς δὲ ἐξεστρατεύσατο. καὶ

καταπλεύσας ἐς τὰ Ὠστια ἐκείθεν ἐς Μασσαλίαν παρεκομίσθη, κἀντεύθεν τὰ μὲν περὶ τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν ποταμῶν πορευόμενος πρὸς τε τὸν ὠκεανὸν ἀφίκετο, καὶ περαιωθεὶς ἐς τὴν Βρεττανίαν συνέμιξε τοῖς στρατοπέδοις πρὸς τῷ Ταμέσα ἀναμένονσιν αὐτόν. καὶ παραλαβὼν σφας ἐκείνῳ τε ἐπιδιέβη, καὶ τοῖς βαρβάροις πρὸς τὴν ἔφοδον αὐτοῦ συνεστραμμένοις ἐς χεῖρας ἑλθὼν μάχῃ τε ἐνίκησε καὶ τὸ Καμονλόδουνον τὸ τοῦ Κενοβέλλινου βασιλείου εἶλεν. καὶ τούτου σχροὺς τοὺς μὲν ὁμολογία τοὺς δὲ καὶ βία προσαγαγόμενος αὐτοκράτορ πολλάκις ἐπωρομάσθη παρὰ τὰ πάτρια (οὐ γὰρ ἔστιν οὐδενὶ πλέον ἢ ἅπας ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολέμου τὴν ἐπὶ κλησὶν ταύτην λαβεῖν), καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν ἀφελόμενος ἐκείνους μὲν τῷ Πλατίῳ προσέταξεν, ἐντειλάμενός οἱ καὶ τὰ λοιπὰ προσακαταστρέψασθαι, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Ρώμην ἠπέιχθη, τὴν ἀγγελίαν τῆς νίκης διὰ τῶν γαμβρῶν, τοῦ τε Μάρκου καὶ τοῦ Σιλανθοῦ, προπέμψας. μαθοῦσα δ' ἡ γερουσία τὰ κατειργασμένα Βρεττανικὸν τε αὐτὸν ἐπεκάλεσε καὶ τὰ ἐπινίκια αὐτῷ πέμψαι ἔδωκεν. πανήγυρὸν τε ἐτήσιον καὶ ἀψίδας τροπαιοφόρους, τὴν μὲν ἐν τῇ πόλει τὴν δὲ ἐν τῇ Γαλατίᾳ, ὅθεν ἐς τὴν Βρεττανίαν ἔξαναχθεὶς ἐπεραιώθη, γενέσθαι ἐψηφίσαντο· τῷ τε νικῶντι αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν ἐπέθεσαν, ὥστε καὶ κυρίως τρόπον τινὰ Βρεττανικὸν αὐτὸν ὀνομασθῆναι, καὶ τῇ Μεσσαλίῃ τὴν προεδρίαν ἦν καὶ ἡ Αἰαία ἐσχίζει καὶ τὸ καρπέντιο χρῆσθαι ἔδωκαν.

ἐκείνους μὲν δὴ τούτοις ἐτίμησαν, τῇ δὲ δὴ τοῦ Γαίῳ μνήμη ἀχθόμενοι τὸ νόμισμα τὸ χαλκοῦν πᾶν, ὅσον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐντετυπωμένην εἶχε, συγχωνευθῆναι ἔγνωσαν. καὶ ἐπράχθη μὲν τοῦτο, οὐ μόντοι καὶ ἐς βέλτιόν τι ὁ χαλκὸς ἐχώρησεν, ἀλλ' ἀνδριάντας ἀπ' αὐτοῦ ἡ Μεσσαλίνα τοῦ Μησιτήρος τοῦ ὀρχηστοῦ ἐποίησατο. ἐπεὶ γὰρ τῷ Γαίῳ ποτὲ ἐκεῖνος ἐκέχρητο, χάριν τινὰ αὐτῷ ταύτην τῆς πρὸς αὐτὴν συνουσίας κατέθετο. σφόδρα γὰρ ἤρα, καὶ ἐπεὶ γε μηδένα τρόπον μήθ' ὑπισχνομένη τι μήτ' ἐκφοβοῦσα αὐτὸν συγγενέσθαι αὐτῇ ἀναπεῖσαι ἔδυνάτο, διελέχθη τῷ ἀνδρὶ, ἀξιοῦσα αὐτὸν πειθαρχεῖν οἱ ἀναγκασθῆναι ὥς καὶ ἐπ' ἄλλο τι αὐτοῦ δεομένη· καὶ οὕτως εἰπόντος αὐτῷ τοῦ Κλαυδίου πάνθ' ὅσα ἂν προστάτῃται ὑπὸ τῆς Μεσσαλίνης ποιεῖν, συνῆν αὐτῇ ὥς καὶ τοῦθ' ὑπ' ἐκεῖνον κεκελευσμένος. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ πρὸς ἄλλους σχροὺς ἐπραττεν· ὥς γὰρ εἰδότες τε τοῦ Κλαυδίου τὰ γιγνόμενα καὶ συγχωροῦντός οἱ ἀκολασταίνειν ἐμοιχεύετο.

1 1 προσαγόμενος

2 1 ἔστιν ἐν οὐδενί

22 2 3 τῷ

²³ τῆς μὲν οὖν Βρεττανίας οὕτω τότε ἔάλω τινά· μετὰ δὲ ταῦτα,
^{a.C.}
⁴⁴ Γαίον τε Κρίσπου τὸ δεύτερον καὶ Τίτου Στατίλιου ὑπατευνόντων,
 ἤλθ' ἐτε ἐς τὴν Ῥώμην ὁ Κλαύδιος ἕξ μηνῶν ἀποδημήσας, ἀφ'
 ὧν ἑκαίδεκα μόνος ἐν τῇ Βρεττανίᾳ ἡμέρας ἐποίησε, καὶ τὰ ριζη-
 τήρια ἐπεμψε, τὰ τε ἄλλα κατὰ τὸ νομιζόμενον πράξας καὶ τοὺς
 ἀναβασμοὺς τοὺς ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τοῖς γόνασιν ἀναβὰς, ἀναφε-
² ρόντων αὐτὸν τῶν γαμβρῶν ἐκατέρωθεν. ἔκειμε δὲ τοῖς μὲν βου-
 λευταῖς τοῖς συνέξετασθεῖσιν οἱ τὰς ἐπινίκιους τιμὰς, οὐχ ὅτι τοῖς
 ὑπατευνόσιν, ὅπερ καὶ ἄλλως ἀφθονώτατα καὶ ἐπὶ τοῖς ἐλαχίστοις
 ἐποίει, Ῥουφρίῳ δὲ δὴ Πωλίῳ τῷ ἐπάρχῳ εἰκόνα καὶ ἔδραν ἐν
³ τῷ βουλευτικῷ, ὅσας ἂν ἐς τὸ συνέδριον αὐτῷ συνεσίῃ· καὶ ἵνα
 γέ μὴ καινοτομεῖν τι δόξῃ, ἔφη καὶ τὸν Ἀγρουστον ἐπὶ Ῥαλερίου
 τινὸς Ἀίγνους τοῦτο πεποιηκέναι. τὸν τε Λάκωνα τὸν πρότερον μὲν
 τῶν ρυκτοφυλάκων ἄρξαντα, τότε δὲ τῶν Γαλατῶν ἐπιτροπεύοντα,
 τῷ τε αὐτῷ τούτῳ καὶ προσέει ταῖς τῶν ὑπατευνότων τιμαῖς ἐπέ-
⁴ μυνεν. διατελέσας δὲ ταῦτα τὴν πανήγυριν τὴν τῶν ριζητηρίων
 ἐποίησεν, ὑπάτιον τινὰ ἔξουσίαν ἐς αὐτὴν λαβόν. ἐγένετο δὲ ἐν
 τοῖς δύο ἡμέραις· καὶ πολλάκις αὐτὸς μὲν ἀπελείπετο τῆς
⁵ θέας, ἕτεροι δὲ ἀντ' αὐτοῦ ἐπετέλουν αὐτήν. τῶν δὲ δὴ ἵππων
 ἐπήγγειλε μὲν ἀμύλλας ὅσας ἂν ἡμέρα ἐνδέξῃται, οὐ μέντοι καὶ
 πλείους τῶν δέκα ἐγένοντο· ἄρχοι τε γὰρ μετὰ τὸ δρόμον αὐ-
 τῶν ἐσφάγησαν καὶ ἀθληταὶ ἠγωνίσαντο, περὶ τὴν τε Ἀσιανοὶ παῖ-
⁶ δες μετὰ πεμπτοὶ ὥρχησαντο. καὶ ἄλλην δὲ τινα πανήγυριν, ἐπὶ
 τῇ νίκῃ καὶ αὐτήν, οἱ περὶ τὴν σκηνὴν τεχνῆται, συγχωρηθέν σφι-
 σιν ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἐποίησαν.

ταῦτα μὲν δὴ διὰ τὰ Βρεττανικὰ ἐπράχθη, καὶ ἵνα γε ἄλλοι
 ῥᾶον ἐς ὁμολογίαν ἴωσιν, ἐψηφίσθη τὰς συμβάσεις ἀπάσας, ὅσας
 ἂν ὁ Κλαύδιος ἢ καὶ οἱ ἀντιστράτηγοι αὐτοῦ πρὸς τινὰς ποιήσω-
²⁴ ται, κυρίας ὥς καὶ πρὸς τὴν βουλὴν τὸν τε δῆμιον εἶναι. τὴν δὲ
 Ἀχαΐαν καὶ τὴν Μακεδονίαν αἵρετοῖς ἄρχουσιν, ἕξ οὐπερ ὁ Τιβέ-
 ριος ἤρξε, δεδομένας ἀπέδωκεν ὁ Κλαύδιος τότε τῷ κλήρῳ· καὶ
 τοὺς στρατηγούς τοὺς ἐπὶ τῆς διοικήσεως καταλύσας ταμίαις αὐ-
² τὴν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐπέτρεψεν, οὐχ ὥστε καὶ ἐτησίους σφᾶς, ὅπερ
 ἐπὶ τε ἐκείνων πρότερον καὶ ἐπὶ τῶν στρατηγῶν μετὰ ταῦτα ἐγί-
 γνετο, ἄρχειν, ἀλλ' οἱ δύο οἱ αὐτοὶ τρία ὅλα ἔτη αὐτὴν διώκον,

³ καὶ οἱ μὲν στρατηγίας εὐθὺς ἐλάμβανον, οἱ δὲ καὶ μισθὸν ἔφερον,
 ὅπως ποτὲ καὶ ἔδοξαν ἄρξαι. τοῖς μὲν οὖν ταμίαις τὴν διοίκησιν
 ἀντὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἔξω τῆς πόλεως ἀντέδωκεν (πά-
 σας γὰρ αὐτὰς ἔκλυσε), τοῖς δὲ δὴ στρατηγοῖς δίκας τινὰς, ἃς

πρότερον οἱ ὕπατοι διεδίκασον, ἀντενεχείρισεν. τοῖς τε στρατενο-
μένοις, ἐπειδὴ γυναικας οὐκ ἐδύνατο ἔκ γε τῶν νόμιων ἔχειν, τὰ
τῶν γεγαμηκότων δικαιώματα ἔδωκεν. καὶ Μάρκος Ἰουλιὸς Κοττίω ⁴
τὴν πατρῴαν ἀρχήν, ἣν ἐπὶ τῶν Ἀλπεων τῶν ὁμωνύμων εἶχε, προσ-
επηύξησε, βασιλέα αὐτὸν τότε πρῶτον ὀνομάσας. τῶν τε Ῥοδίων
τὴν ἐλευθερίαν ἀφείλετο, ὅτι Ῥωμαίους τινὰς ἀνεσκολόπισαν. καὶ ⁵
Οὐμβρόνιον Σιλίωνα ἄρχοντα Βαιτικῆς μεταπέμψας ἐξέσωσεν ἐκ τοῦ
συνεδρίου ὡς καὶ οἶτον ὀλίγον τοῖς ἐν τῇ Μαυριτανίᾳ στρατενομέ-
νοις ἀποστείλαντα· τοῦτο γὰρ κατηγορήθη, ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς οὐχ
οὕτως εἶχεν, ἀλλ' ὅτι τισὶ τῶν ἀπελευθέρων προσέκρουσεν. καὶ ὅς ⁶
συνήνεγκε μὲν ἐς τὸ πρᾶτῆριον πάντα τὰ ἐαυτοῦ ἔπιπλα, πολλὰ
τε καὶ περικαλλῆ ὄντα, ὡς καὶ πάντα αὐτὰ ἀποκρηρῶν, μόνην δὲ
δὴ τὴν βουλευτικὴν ἐσθῆτα ἐπώλησεν, ἐνδεικνύμενός σφισι διὰ
τούτου ὅτι οὔτε τι δεινὸν πεπονθὼς εἶη καὶ δύναιτο ἰδιωτεύων
ἡδέως βιοτεύειν.

τότε μὲν δὴ ταῦτα ἐπράχθη, καὶ τὴν ἀγορὰν τὴν διὰ τῶν ἐννέα ⁷
ἡμερῶν ἀγομένην ἐς ἑτέραν ἡμέραν ἱερῶν τινῶν ἕνεκα μετέθεσαν·
καὶ τοῦτο καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἐγένετο. τῷ δ' ἐπιόντι ἔτι ὕπατοι ²⁵
μὲν Μάρκος τε Βινίκιος δεύτερον καὶ Στατίλιος Κορβῆνος ἤρξαν, ⁴⁵
Κλαύδιος δὲ αὐτὸς μὲν πάντα τὰ εἰθισμένα διώμοσε, τοὺς δ' ἄλλους
ἐκώλυσε κατ' ἄνδρα ὁμοῦσαι· καὶ οὕτως εἰς τις τῶν στρατηγούντων, ²
ὥσπερ ποτέ, καὶ ἕτερος τῶν δημαρχούντων, ἀπὸ τε τῶν ἄλλων ὡς
ἐκάστων εἰς, ἐξῆρξε τῶν ὄρκων τοῖς ὁμοίοις. καὶ τοῦτο καὶ ἐπὶ
πλείω ἔτη ἐπράχθη. ἐπειδὴ τε ἡ πόλις πολλῶν εἰκότων ἐληροῦτο
(ἐξῆν γὰρ ἀνέδην τοῖς βουλευμένοις ἐν γραφῇ καὶ ἐν χαλκῷ λῆθω
τε δημοσιεύεσθαι), τὰς τε πλείους αὐτῶν ἐτέρωσέ ποι μετέθηκε, ³
καὶ ἐς τὸ ἔπειτα ἀπηγόρευσε μηδενὶ ἰδιώτῃ, ὃ ἂν μὴ ἡ βουλὴ
ἐπιτρέψῃ, τοῦτο ποιεῖν ἐξεῖναι, πλὴν εἴ τις ἔργον τι ὀφθοδομηκῶς
εἶη ἢ καὶ κατασκευάσαιο· τοῦτοις γὰρ δὴ, τοῖς τε συγγενέσιν αὐ-
τῶν, ἴστασθαι ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις ἐφήκεν. καὶ τινα ἐπὶ δώροις ⁴
τῶν ἀρχόντων τινὸς ἔθνους φρυγαδεύσας, πάνθ' ὅσα ἐν τῇ ἀρχῇ
ἐπεκτῆσατο ἐδήμευσεν. ὅπως τε μὴ διακρούοιντο οἱ τοιοῦτοι τοὺς
ἐθέλοντάς σφισι δικάζεσθαι, οὐδενὶ ἀρχὴν ἐπ' ἀρχῇ παραχοῆμα
ἐδίδον. τοῦτο γὰρ ἐνενόμιστο μὲν καὶ πρότερον, ἵν' ἀπροφασίστως ⁵
τις αὐτοῖς ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ λαγχάνῃ (οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῖς πα-
ριεμένοις τὰς ἐκδημίας οἷς ποι ἐπετρέπετο ἐπαλλήλας ποιεῖσθαι,
ὅπως εἰ δὴ τι πλημμελήσειαν, μὴ προσλαμβάνοιεν, οἱ μὲν ἐκ τῶν
ἀρχῶν οἱ δὲ ἐκ τῶν ἀποδημιῶν, τὸ ἀνέυθενον), ἐξελελοίπει δέ. καὶ ⁶
οὕτω γε ἀκριβῶς ἐκάτερον αὐτῶν ἐφύλαττεν ὥστε μηδὲ παρεδρεῦ-

παντά τινι επιτρέψαι ἐς ἡγεμονίαν εὐθὺς ἔθρους επιβάλλουσάν οἱ
 κληροῦσθαι, καίτοι καὶ ἐπὶ δύο ἔτη τινὰς ἔων αὐτῶν ἄρχειν, αἶρε-
 τούς τε ἔστιν οὗς πέμπων. τοῖς δ' οὖν αἰτουμένοις ὥστε ἔξω τῆς
 Ἰταλίας ἀποδημῆσαι ἐφίει μὲν καὶ καθ' ἑαυτὸν ἄνευ τῆς βουλῆς,
 τοῦ γε μὴν καὶ νόμου τινὶ αὐτὸ δοκεῖν ποιεῖν δόγμα γενέσθαι ἐκ-
 6 λευσεν. καὶ τοῦτο μὲν καὶ τῷ ὑστέρῳ ἔτι ἐξηγήσθη· τότε δὲ τὴν
 τε πανήγυριν τὴν εὐκταίαν, ἣν τῆς στρατείας αὐτοῦ ἕνεκα προῦ-
 πέσχητο, διέθηκε καὶ τῷ δήμῳ τῷ σιτοδοτουμένῳ πέντε μὲν καὶ
 ἑβδομήκοντα δραχμὰς ἅπασι διέδωκεν, ἔστι δ' οἷς καὶ πλέον, ὥστε
 7 καὶ ἐς τριακοσίας καὶ δώδεκα καὶ ἡμίσειάν τισι γενέσθαι. οὐ μὲν-
 τοι καὶ πάντα αὐτὸς διένειμεν, ἀλλὰ καὶ οἱ γαμβροὶ αὐτοῦ, ἐπειδὴ
 περ ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἢ διάδοσις ἐγένετο καὶ ἠθέλησε καὶ δικάσαι
 ἐν ταύταις. τοῖς τε χρονίοις τὴν πέμπτην ἡμέραν τὴν καταδειχθεῖ-
 σάν τε ὑπὸ τοῦ Γαίου καὶ μετὰ τοῦτο καταλυθεῖσαν ἀπέδωκεν.
 26 καὶ ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἐν τοῖς γενεθλίοις αὐτοῦ ἐκλείπειν ἔμελλεν,
 ἐφοβήθη τε μή τις ἐκ τούτου ταραχὴ γένηται, ἐπεὶ ἄλλ' αὐτὰ τέ-
 ρατα συνεβέβηκει, καὶ προέγραψεν οὐ μόνον ὅτι τε ἐκλείπει καὶ
 ὁπότε καὶ ἐφ' ὁπόσον, ἀλλὰ καὶ τὰς αἰτίας δι' αἷς ἀναγκαίως γενή-
 2 σεσθαι τοῦτο ἔμελλεν. εἰσὶ δὲ αἶδε. ἡ σελήνη τὴν κάτω τοῦ ἡλίου
 περιφορὰν, ὥσπερ πον πεπίστευται, εἴτ' οὖν ἐφεξῆς αὐτοῦ εἴτε καὶ
 μετὰ τὸν Ἑρμῆν τὴν τε Ἀφροδίτην ἔχουσα, κινεῖται μὲν κατὰ μῆ-
 3 κος, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνος, κινεῖται δὲ καὶ κατὰ βᾶθος, ὥσπερ ἴσως
 καὶ ἐκεῖνος, κινεῖται δὲ καὶ ἐν πλάτει, ὅπερ οὐδαμῇ οὐδαμῶς τῷ
 3 ἡλίῳ ὑπάρχει. ὅταν οὖν κατὰ τε τὴν αὐτὴν αὐτοῦ εὐθρωρίαν ὑπὲρ
 τὴν ἡμετέραν ὄψιν γένηται καὶ ὑπὸ τὴν φλόγα αὐτοῦ ὑποδράμῃ,
 τότε τὴν αὐγὴν αὐτοῦ τὴν ἐς τὴν γῆν καθήκουσαν τοῖς μὲν ἐπὶ
 πλείον τοῖς δ' ἐπ' ἔλαττον διεσχέλασεν, ἔστι δ' οἷς οὐδ' ἐπὶ βου-
 4 χύτατον ἀποκρύπτει· ἴδιον γὰρ αἰεὶ φῶς ὁ ἥλιος ἔχων οὐκ ἔστιν ὅτε
 αὐτοῦ ἀπαλλάττεται, καὶ διὰ τοῦθ' οἷς ἂν ἡ σελήνη μὴ ἐπὶπροσθεν,
 ὥστ' αὐτὸν συσκιάζεσθαι, γένηται, ὁλόκληρος αἰεὶ φαίνεται. περὶ
 μὲν δὴ τὸν ἥλιον ταῦτ' αἰεὶ τε συμβαίνει καὶ τότε ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου
 5 ἐδημοσιεύθη· ἡ δὲ δὴ σελήνη (οὐ γὰρ ἔστιν ἀπὸ τρόπου καὶ τὸ κατ'
 ἐκείνην εἰπεῖν, ἐπειδὴ περ ἅπασι τοῦ λόγου τούτου προσηφάμην) ὅσῳ-
 κισ ἂν καταρτιχρὸν τῷ ἡλίῳ γενομένη (ἐν γὰρ ταῖς παρσελήνοις μόνως
 αὐτῇ τοῦτο, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνη ἐν ταῖς νομηνίαις, συμβαίνει) ἐς τὸ
 τῆς γῆς σκίασμα κωροειδὲς ὃν ἐμπέσῃ (γίγνεται δὲ τοῦτο ὅταν διὰ τῶν
 μέσων ἐν τῇ τοῦ πλάτους κινήσει περιφέρῃται), στέρεται τε τοῦ
 ἡλιοειδοῦς φωτός, καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ὁποῖα περ ἔστί, φαντάζεται.

26 2 3 ἔχουσα κινήσεις κινεῖται*
 4 4 αἰεὶ om* 5 6 τε] γὰρ*

3 4 ἔστι δ' οἷς om

ταῦτα μὲν δὴ τοιαῦτα ἐστίν, τοῦ δ' ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐξεληθόν· 27
 τος Ὑαλέριος τε Ἀσιατικὸς τὸ δεύτερον καὶ Μάρκος Σιλανὸς ὑπά-
 τεισαν. καὶ οὗτος μὲν ἐφ' ὅσον ἤρξεθ' ἤρξεν, Ἀσιατικὸς δὲ ἀπε-
 δείχθη μὲν ὡς καὶ δι' ἔτους ὑπατεύσων, ὃ καὶ ἐπ' ἄλλων ἐγίγνετο,
 οὐ μέντοι καὶ ἐποίησε τοῦτο, ἀλλ' ἀφῆκε τὴν ἀρχὴν ἐθελούσιος,
 ὃ καὶ αὐτὸ καὶ ἑτεροὶ τινες ἐπραξαν. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ὑπὸ πενίας 2
 (τὰ γὰρ ἀναλώματα τὰ ἐν ταῖς ἱπποδρομίαις γιγνόμενα ἐπὶ πολὺ
 ἐκεχωρήκει· τετρακίς γὰρ καὶ εἰκοσάκις ὡς πλήθει ἡμιλλῶντο), ὃ
 δ' Ἀσιατικὸς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πλούτου, ἐφ' οὗπερ καὶ ἀπέθανεν·
 ἐπεὶ γὰρ ἐν τε πολλῇ περιουσίᾳ ἦν καὶ ἐκ τοῦ δεύτερον ὑπατεύειν 3
 καὶ ἐπαχθῆς καὶ ἐπύρθονος πολλοῖς ἐγερόναι, καταλῦσαι τρόπον τινὰ
 αὐτὸς ἑαυτὸν ἠθέλησεν ὡς καὶ ἥτιόν τι παρὰ τοῦτο κινδυνεύσων.
 καὶ ὃ μὲν ἐξηπατήθη, ὃ δὲ Ὑνίκιος ὑπὸ μὲν τοῦ Κλαυδίου οὐδὲν 4
 ἔπαθεν (ἦν μὲν γὰρ καὶ διαπρεπὴς ἀνὴρ, τὴν δὲ δὴ ἡσυχίαν ἄγων
 καὶ τὰ ἑαυτοῦ πράττων ἐσώζετο), ὑπὸ δὲ τῆς Μεσσαλίνης, ὑποψία
 τε ὅτι τὴν γυναικα αὐτοῦ τὴν Ἰουλίαν ἀπεκτόνει, καὶ ὀργῇ ὅτι οὐκ
 ἠθέλησέν οἱ συγγενέσθαι, φαρμάκῳ διεφθάρη. καὶ οὕτω ταφῆς
 τε δημοσίας καὶ ἐπαίων ἠξιώθη· πολλοῖς γὰρ δὴ καὶ ταῦτ' ἐδί-
 δοτο. Ἀσίνιος δὲ δὴ Γάλλος ὁ τοῦ Ἀρούσου πρὸς μητρὸς ἀδελφὸς 5
 ἐπεβοῦλευσε μὲν τῷ Κλαυδίῳ, οὐκ ἀπέθανε δὲ ἀλλ' ἐπερωρίσθη.
 αἷτιον δὲ ἴσως μὲν καὶ ἐκεῖνο ὅτι μήτε στρατεύμα παρυσκευάσας
 μήτε χορήματα προαθροίσας, ἀλλ' ὑπ' ἀνοίας πολλῆς, ὡς καὶ ἐκου-
 σίων τῶν Ῥωμαίων διὰ τὸ γένος ἄρξων, ἐθρασύνετο· τὸ δὲ δὴ
 πλείστον ὅτι καὶ σμικρότατος καὶ δυσειδέστατος ὢν, κακ' αὐτοῦ
 καταφρονηθεὶς, γέλωτα μᾶλλον ἢ κίνδυνον ὥφλεν.

οὐ μὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ πάνν τοῦ Κλαυδίου ἐπῆρνον, καὶ 28
 νῆ Δία καὶ ἐκεῖνο ὅτι ἐντυχόντος τινὸς τοῖς δημόχοις κατὰ τοῦ
 ἐξελευθερώσαντος αὐτὸν, καὶ ὑπηρέτην ἐπ' αὐτὸν αἰτήσαντος καὶ
 λαβόντος, ἡγανάκτησε, καὶ ἐκεῖνόν τε καὶ τοὺς συνεξετασθέντας
 αὐτῷ ἐκόλουσε, καὶ προσέει καὶ ἀπηγόρευσε μηδὲ τοῖς οὕτω κατὰ
 τῶν δεσποτευσάντων αὐτῶν βοηθεῖν, εἰ δὲ μή, στέρεσθαι τοῦ δίκου
 αὐτοὺς ἐτέροις λαγχάνειν. δουλεύοντα μέντοι αὐτὸν τῇ τε γυναικὶ 2
 καὶ τοῖς ἀπελευθεροῖς ὁρῶντες ἡσυχᾶλλον, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ
 σπουδασάντων ποτὲ τῶν τε ἄλλων καὶ αὐτοῦ τοῦ Κλαυδίου τὸν
 Σαβῖνον τὸν τῶν Κελτῶν ἐπὶ τοῦ Γαῖου ἄρξαντα ἐν μονομαχίᾳ
 τιγὶ ἀποκτείνειν, ἡ Μεσσαλίνα ἔσωσεν· καὶ γὰρ ἐκεῖνῳ ἐπλησίαζεν.
 τοῦτό τε οὖν αὐτοὺς ἡρία, καὶ ὅτι τὸν Μνηστήρα ἀποσπᾶσα 3
 ἀπὸ τοῦ θεάτρον εἶχεν, καὶ ὁπότε γε λόγος τις ἐν τῷ δήμῳ περὶ

27 + τὴν τε γ.

28 + μὴδ' ἄλλοις?*

αὐτοῦ ὅτι μὴ ὀρχοῖτο γήγνοιτο, θαυμά τε ὁ Κλαύδιος ἐποιεῖτο καὶ
 4 ἀπελογεῖτο τὰ τε ἄλλα καὶ ὁμνῶνς ὅτι μὴ συνείη αὐτῷ. πιστεύοντες
 γὰρ ὄντως ἀγνοεῖν αὐτὸν τὰ γιγνόμενα, ἐλυποῦντο μὲν ὅτι μόνος
 οὐκ ἠπίστατο τὰ ἐν τῷ βασιλείῳ δρώμενα, ὅσα καὶ ἐς τοὺς πολε-
 μίους ἤδη διεπεφοιτῆζει, οὐ μὴν καὶ ἐξελέγχειν αὐτὰ ἤθελον, τὸ
 μὲν τι τὴν Μεσσαλίαν αἰδοῦμενοι, τὸ δὲ καὶ τοῦ Μησιτῆρος φει-
 5 δόμενοι· ὅσον γὰρ ἐκείνῃ διὰ τὸ κάλλος, τοσοῦτον τῷ δήμῳ διὰ
 τὴν τέχνην ἤρεσκεν. οὕτω γὰρ πον δεινὸς σοφιστὴς ἐν τῇ ὀρχήσει
 ἦν ὥστε τοῦ ὁμίλου μεγάλη ποτὲ σπονδῇ δρᾶμά τι αὐτὸν ἐπιβόητον
 ὀρχήσασθαι δεομένου, παρακῆψαι τε ἐκ τῆς σκηρῆς καὶ εἰπεῖν ὅτι
 6 οὐ δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι· τῷ γὰρ Ὀρέστη συγκοιμημαί. ὁ δ'
 οὐκ Κλαύδιος ταῦτά τε οὕτως ἐπραττεν, καὶ ἐπειδὴ πληθὺς τε δι-
 κῶν ἀμύθητον ἦν καὶ οὐκ ἀπῆρτων ἐπ' αὐτὰς οἱ τι προσδοκῶντες
 ἐλαττωθήσεσθαι, προεῖπε διὰ προγράμματος ὅτι καὶ κατ' ἀπόντων
 αὐτῶν ἐντὸς ῥητῆς τινὸς ἡμέρας δικάσει, καὶ ἐνεπέδωσε τοῦτο.

29 ἐν δὲ τῷ ἑξῆς ἔτι ὁ τε Κλαύδιος τὸ τέταρτον καὶ Ὑιέλλιος
 a. C. 47 Λούκιος τὸ τρίτον, ὀκτακοσιοστοῦ τῇ Ῥώμῃ ἔτους ὄντος, ἐπάτευσαν.
 καὶ ἐξήλασε μὲν ὁ Κλαύδιος τινὰς ἐκ τῆς βουλῆς, ὧν οἱ πλείονες
 οὐκ ἄκοντες ἐξέπεσον ἀλλ' ἐθελονταὶ διὰ πενίαν παρέμενοι, ἄντεσ-
 2 ἤγαγε δὲ ὁμοίως πολλούς. ἐπειδὴ τε Σουρδίνιος τις Γάλλος βου-
 λεῖσθαι δυνάμενος ἐς τὴν Καρχηδόνα ἐξόκησε, σπονδῇ τε αὐτὸν
 μετεπέμψατο, καὶ ἔφη ὅτι χροσαῖς σε πέδαις δέσω. καὶ ὁ μὲν
 οὕτω τῷ ἄξιωματι πεδηθεὶς κατὰ χώραν ἔμεινεν· τοὺς μὲντοι ἄλ-
 λοτρίους ἀπελευθέρους ὁ Κλαύδιος, εἴ πον κακορρογοῦντας λάβοι,
 3 δεινῶς τιμωρῶν, τοῖς ἰδίῳις οὕτω προσέκειτο ὥσθ' ὑποκριτοῦ τινὸς
 ἐν τῷ θεάτρῳ ποτὲ τοῦτο δὴ τὸ θρυλούμενον εἰπόντος ὅτι ἀφόρη-
 τὸς ἔστιν εὐτυχῶν μαστιγίας, καὶ τοῦ τε δήμου παντὸς ἐς Πολύβιον
 τὸν ἀπελευθέρου αὐτοῦ ἀποβλέψαντος, καὶ ἐκείνου ἐκβοήσαντος ὅτι
 ὁ αὐτὸς μὲντοι ποιητὴς εἶπεν ὅτι βασιλεῖς ἐγένοντο χοῖ πρὶν ὄντες
 4 αἰπόλοι, οὐδὲν δεινὸν αὐτὸν εἰργάσατο. μνησθέντων δὲ τινῶν ὡς
 ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ, τοὺς μὲν ἄλλους ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποίησατο,
 εἰπὼν ὅτι οὐ τὸν αὐτὸν χοῖ τρόπον ψύλλαν τε καὶ θηρίον ἀμύνεσθαι,
 ὁ δὲ Ἀσιατικὸς ἐκρίθη μὲν παρ' αὐτῷ, ὀλίγου δὲ δεῖν ἀπέφυγεν.
 5 ἀγρονόμενον γὰρ αὐτοῦ καὶ λέγοντος ὅτι οὐκ οἶδα οὐδὲ γνωρίζω
 τῶν καταμαρτυρούντων μου τούτων οὐδένα, ἐρωτηθεὶς ὁ στρατιώ-

6 3 αὐταῖς ἔτι πρ. 29 1 1 ἐν δὲ] hinc ad 1. 78 2 Xiphilinus. aliunde
 inserta virgulis binis (") dispescuntur. 4 παρέμενον 3 5 χοῖ] οἱ
 4 3 post ἀμύνεσθαι Z p. 466: ἄλλους δὲ πολλοὺς διαβληθέντας ὑπὸ τῆς
 Μεσσαλίνης καὶ τὸν Ἀσιατικὸν καὶ τὸν γαμβρὸν τὸν Μάγνον ἀπέκτεινε,
 τὸν μὲν Ἀσιατικὸν διὰ τὴν οὐσίαν, τὸν δὲ Μάγνον διὰ τὸ γένος καὶ τὸ
 κῆδος. ἐάλωσαν μὲντοι ὡς ἐπ' ἄλλοις τισίν. 4 αὐτῷ καὶ ὀλίγου δὲ

της ὁ φάσκων αὐτῷ συγγεγονέναι ὅστις ὁ Ἀσιατικὸς εἴη, γαλακρόν
τινα προσεστώτα κατὰ τύχην ἔδειξεν· τοῦτο γὰρ αὐτοῦ τὸ σύμβο-
λον μόνον ἠπίστατο. γέλωτος οὖν ἐπὶ τούτῳ πολλοῦ γενομένου, ⁶
καὶ τοῦ Κλαυδίου ἀπολύειν αὐτὸν μέλλοντος, ὁ Ἐιτέλλιος τῇ Μεσ-
σαλίνῃ χαριζόμενος παρακεκλησθαι ἔφη ὑπ' αὐτοῦ ἢ ὅπως ἂν βου-
ληθῇ ἀποθάνῃ. ἀκούσας δὲ τοῦτο ἐκεῖνος ἐπίστευσέ τε αὐτὸν ὄντως
ἑαυτοῦ διὰ τὸ συνειδὸς κατεγνωκέναι, καὶ κατεχορήσατο.

ἀνεφάνη δὲ καὶ νησιδίων τι ἐν τῷ ἔτει τούτῳ παρὰ τῇ Θήρῃ ⁷
τῇ νήσῳ, οὐκ ὄν πρότερον. ἐπειδὴ τε πολλοὶ δούλους ἀρρωστοῦντας
οὐδὲμιᾶς θεραπείας ἤξιον ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐξέβαλλον, ἐνομο-
θέτησε πάντας τοὺς ἐκ τοῦ τοιοῦτου περιγενομένους ἐλευθέρους εἶναι.

ἐν δὲ τῇ Βρεττανίᾳ περιστοιχισθέντος τοῦ Ῥεσπασιανοῦ ὑπὸ ³⁰
τῶν βαρβάρων καὶ κινδυνεύοντος φθαρεῖναι, ὁ Τίτος ὁ υἱὸς αὐτοῦ
περὶ τῷ πατρὶ δέσας τήν τε περισχεῖν αὐτῶν παραλόγῳ τόλμῃ
διέτρηξε, καὶ τούτον φεύγοντάς σφας ἐπιδιώξας διέφθειρεν. ὁ δὲ ²
Πλαύτιος ἀπὸ τοῦ Βρεττανικοῦ πολέμου, ὥς καὶ καλῶς αὐτὸν
διαχειρίσας καὶ κατορθώσας, καὶ ἐπηνέθη ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου καὶ
ἐθριώμβευσεν.

ὅτι κατὰ τὴν ὁπλομαχίαν πολλοὶ καὶ τῶν ξένων ἀπέλευθέρων ³
καὶ οἱ αἰχμάλωτοι οἱ Βρεττανοὶ ἐμυχέσαντο· καὶ πολλοὺς ὅσους
καὶ ἐν τούτῳ τῷ εἶδει τῆς θέας ἀνήλυσκε, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐσεμνύ-
νετο. Υ p. 674.

Γναῖος δὲ Δομίτιος Κορβούλων ἐν τῇ Κελτικῇ στρατηγῶν τὰ ⁴
τε στρατεύματα συνεκρότησε, καὶ τῶν βαρβάρων ἄλλους τε καὶ
οὓς ἐκάλουν Καύχους ἐκάκωσεν. καὶ αὐτὸν ἐν τῇ πολέμῳ ὄντα ὁ
Κλαύδιος ἀνεκάλεσεν· τήν τε γὰρ ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἄσκησιν
μαθὼν οὐκ ἐπέτρεπεν αὐτῷ ἐπὶ πλέον ἀΐζεσθαι. πεθόμενος δὲ ⁵
τοῦτο ὁ Κορβούλων ἐπανήλθε, τοσοῦτο μόνον ἀναβοήσας “ὦ μα-
κάριοι οἱ πάλοι ποτὲ στρατηγήσαντες” ἐς δήλωσιν ὅτι τοῖς μὲν
ἀκινδύνως ἀνδραγαθίζεσθαι ἔξῃν, αὐτὸς δ' ὑπὸ τοῦ αὐτοζυάτορος
διὰ τὸν φθόρον ἐνεποδίσθη. τῶν μέντοι ἐπινικίων καὶ ὥς ἔτυχεν.
πιστευθεὶς δὲ πάλιν τὸ στράτευμα καὶ οὐδὲν ἥττον ἤσκει αὐτό, ⁶
καὶ ἐπειδὴ γε εἰρήνουν, διετάφρευσεν δι' αὐτῶν πᾶν τὸ μεταξὺ τοῦ
τε Ῥήνου καὶ τοῦ Μόσου, σταδίους ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μί-
λιστα, ἵνα μὴ οἱ ποταμοὶ ἐν τῇ τοῦ ὠκεανοῦ πλημυρίδι ἀναρρέον-
τες πελαγίζωσιν.

ἡ Μεσσαλίνα δέ, ὥσπερ οὐκ ἔξαρχοῦν οἱ ὅτι καὶ ἐμοιχεύετο ³¹
καὶ ἐπορνεύετο (τὰ τε γὰρ ἄλλα αἰσχροῦς ἐπραίτε, καὶ ἐπ' οἰκήματος

30 1 1 περιστοιχισθέντος* 2 3 χειρίσας 3 3 τῷ om ἐν*

31 1 2 ισχυρῶς*

ἔστιν ὅτε ἐν τῇ παλατίῳ αὐτῇ τε ἐκαθέζετο καὶ τὰς ἄλλας τὰς
 πρώτας ἐκάθιζεν), καὶ ἐπεθύμησε καὶ ἄνδρας, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ
 2 λόγον, πολλοὺς ἔχειν. "καὶ σύμπασιν ἂν τοῖς χρωμένοις αὐτῇ κατὰ
 συμβόλαια συνώκησεν, εἰ μήπερ εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ φωραθεῖσα
 ἀπώλετο. τέως μὲν γὰρ οἱ καισάρειοι πάντες ὁμονόουν αὐτῇ, καὶ
 οὐδὲν ὃ τι οὐκ ἀπὸ κοινῆς γνώμης ἐποιοῦν· ἐπεὶ δὲ τὸν Πολύβιον,
 καίτοι καὶ ἐκείνῳ πλησιάζουσα, καὶ διέβαλε καὶ ἀπέκτεινεν, οὐκέτι
 αὐτῇ ἐπίστευον, καὶ τοῦτον ἐρημωθεῖσα τῆς παρ' αὐτῶν ἐννοίας
 3 ἐφθάρη." τὸν τε γὰρ Σίλιον τὸν Γάιον, "τὸν τοῦ Σιλίου τοῦ ὑπὸ
 a.C. 48 Τιβερίου σφυγέντος υἱόν," ἄνδρα ἐπεγράφατο, καὶ τοὺς τε γάμους
 πολυτελῶς εἰστίασε καὶ οἰκίαν αὐτῇ βασιλικὴν ἐχαρίσατο, πάντα
 τὰ τιμιώτατα τῶν τοῦ Κλαυδίου κειμηλίων συμφορήσασα ἐς αὐτήν,
 4 καὶ τέλος ὕπατον αὐτὸν ἀπέφηρεν. ταῦτ' οὖν "πρότερον μὲν" καὶ
 ὑπὸ πάντων τῶν ἄλλων ἀκουόμενα καὶ ὁρώμενα τὸν γοῦν Κλαύδιον
 ἐλάνθανεν· ὥς δ' οὐτός τε ἐς τὰ Ὠστια πρὸς ἐπίσκεψιν σίτον κα-
 τέβη, καὶ ἐκείνῃ ἐν τῇ Ρώμῃ, πρόφασιν ὥς καὶ νοσοῦσα, ὑπελείφθη,
 συμπόσιόν τέ τι περιβόητον συνεκρότησε καὶ κῶμον ἀσελγέστατον
 ἐκώμασεν, ἐνταῦθα ὁ Νάρκισσος μονωθέντι τῷ Κλαυδίῳ μηνύει
 5 διὰ τῶν παλλακῶν αὐτοῦ πάντα τὰ γιγνόμενα. "καὶ ἐκφοβήσας
 αὐτὸν ὥς καὶ τῆς Μεσσαλίνης ἐκείνόν τε ἀποκτενεῖν καὶ τὸν Σί-
 λιον ἐς τὴν ἀρχὴν ἀντικαθιστάναι μελλούσης, ἀνέπεισε συλλαβεῖν
 τινὰς καὶ βασανίσαι." ἅμα τε τοῦτ' ἐγίνετο καὶ αὐτὸς ἡπείχθη
 ἐς τὴν πόλιν, καὶ ὥσπερ εἶχεν ἐσελθὼν ἄλλους τε πολλοὺς καὶ
 τὸν Μνηστῆρα θανάτωσεν, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ τὴν Μεσσαλί-
 ναν "ἐς τοὺς τοῦ Ἀσιατικοῦ κήπους, δι' οὓσπερ οὐχ ἥκιστα ἀπο-
 6 λώλει, ἀναχωρήσασαν" ἀπέσφαξεν. καὶ μετ' ὀλίγον τὴν ἀδελφι-
 a.C. 49 δὴν Ἀγριππῖναν ἔγημε, τὴν τοῦ Δομιτίου τοῦ Νέρωνος ἐπονομα-
 σθέντος μητέρα· καὶ γὰρ καλὴ ἦν καὶ συνεχῶς αὐτῇ προσεφεοίτα,

his signis " " inclusa V habet p. 674 1 2 τῶν om* 6 1 καὶ
 μετ' ἐκείνης δ' οὕτω διαφθοραίσης τὴν Ἀγριππῖναν τὴν ἀδελφίδην ἔγημε
 σπουδῇ τῶν ἀπελευθέρων, ὅτι τὸν Δομιτίον ἐς προσήβους ἤδη τελοῦντα
 εἶχεν υἱόν, ὅπως ἐφεδρον αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τρέφοντες μηδὲν ὑπὸ τοῦ
 Βορριτανικοῦ δεινὸν πάθωσιν ὥς τὴν αὐτοῦ μητέρα τὴν Μεσσαλίαν ἀναι-
 ρεθῆναι ποιήσαντες. δεδομένου δὲ ἤδη τοῦ γάμου δέσαντες τὸν Σίλι-
 ον ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου τιμώμενον ὥς ἄνδρα ἀγαθόν, ἅμα δὲ καὶ τὴν
 Ὀκταβίαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῇ τῆς Ἀγριππῖνης νύτῃ τῷ Δομιτίῳ προ-
 μώμενοι, ἐγγεγνημένην τῷ Σιλίῳ, πείθουσι τὸν Κλαύδιον ὥς ἐπιβου-
 λευοῦντά οἱ τὸν Σιλίον ἀποκτείνειν. γενομένου δὲ τούτου λόγους ἐν τῇ
 βουλῇ ὁ Βιτέλλιος ἐποίησατο ὅτι συμφέροι τῷ κοινῷ γῆμαι τὸν Κλαύδιον·
 καὶ τὴν Ἀγριππῖναν ἐπιτηδεῖαν εἰς τοῦτο ἀπέμεινε, καὶ βιάσασθαι σφισιν
 αὐτὸν ἐπὶ τὸν γάμον συνεβούλευεν. ἐντεῦθεν ὁρμηθέντες οἱ βουλευταὶ πρὸς
 τὸν Κλαύδιον ἤλθον καὶ ἠνάγκασαν δῆθαι αὐτὸν γῆμαι, καὶ ψήφισμα
 ἐποίησαντο ἔξεσθαι Ῥωμαίους ἀδελφιδὰς ἄγεσθαι· πρότερον γὰρ ἐκείνῳ
 λυτο. Z p. 468.

μόνη τε ὥς καὶ θείῳ συνεγίνετο, καὶ τρυφερώτερον ἢ καὶ ἀδελφιδῇ προσεφέρετο.

"ὅτι ὁ Σιλανὸς ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐνόμιζετο, καὶ ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου 7 οὕτως ἐτιμᾶτο ὥστε καὶ ἐπιτιμίας τιμὰς ἐν παισὶ λαβεῖν, τήν τε θυγατέρα αὐτοῦ Ὀκταβίαν ἐγγυήσασθαι, καὶ πολὺ πρὸ τοῦ καθήκοντος χρόνον στρατηγῆσαι, τήν τε πανήγυριν τὴν προσήκουσαν αὐτῷ τοῖς ἐκείνου τέλεσι ποιῆσαι, καὶ ἐν αὐτῇ τὸν Κλαύδιον καὶ αἰτῆσαι τινα παρ' αὐτοῦ ὥσπερ τινα στασιάρχη, καὶ ἐκβοῆσαι πάνθ' ὅσα τοὺς ἄλλους βουλομένους ἔωρα. οὐ μὴν ἀλλ' οὕτω ταῖς γυναιξίν ὁ Κλαύδιος ἐδεδοῦλωτο ὥστ' ἀμφοτέρους τοὺς γαμβροὺς δι' αὐτὰς ἀποκτείνει. V p. 677.

ὥς δ' ἄπαξ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἡ Ἀγριππῖνα ἐγένετο, τὸν τε Κλαύ- 32 διον ἐσφετερίσατο, δεινотάτην ποὺ ὅσα πράγμασι χρῆσασθαι, καὶ τοὺς τινα αὐτοῦ εὐνοίαν ἔχοντας τὰ μὲν φόβῳ τὰ δὲ ἐντροπείαις ὥκειώσατο. "καὶ τὸν Βρεττανικὸν τὸν παῖδα αὐτοῦ ὥς καὶ τῶν τυγχόντων τινα τρέφεσθαι ἐποίησεν· ὁ γὰρ ἕτερος, ὁ καὶ τὴν Σημιανὴν θυγατέρα ἐγγυησάμενος, ἐτεθνήκει. τὸν τε Δομίτιον τότε μὲν γαμ- 2 βρὸν τῷ Κλαυδίῳ ἀπέδειξεν, ὕστερον δὲ καὶ ἐσεποίησεν. ἐπράξε δὲ ταῦτα τὸ μὲν τι διὰ τῶν ἀπελευθέρων ἀναπείσασα τὸν Κλαύδιον, τὸ δὲ καὶ τὴν γερονσίαν καὶ τὸν δῆμον τοὺς τε στρατιώτας ἐπιτήδειόν τι αἰεὶ ποτε ἐς αὐτὰ συμβοῶν παρὰσκευάσασα."

ὅτι ἡ Ἀγριππῖνα τὸν νῖον ἐς τὸ κράτος ἐξήσκει καὶ παρὰ τῇ 3 Σεκέα ἐξεπαίδευε, πλοῦτόν τε ἀμύθητον αὐτῷ συνέλεγεν, οὐδὲν οὔτε τῶν σμικροτάτων οὔτε τῶν ἀτιμωτάτων ἐπ' ἀργυρισμῷ παραλείπουσα, ἀλλὰ πάντα μὲν καὶ τὸν ὁπωσοῦν εὐποροῦντα θεραπέυονσα, πολλοὺς δὲ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο φονεύονσα. ἦδη δὲ τινὰς 4 καὶ τῶν ἐπιφανῶν γυναικῶν ἐηλοτυπήσασα ἐφθείρεν, καὶ τήν γε Παυλίαν τὴν Αὐλλίαν, ἐπειδὴ ἐλπίδα τινα ἐς τὴν τοῦ Κλαυδίου συνρόλησιν ἐσχέκει, ἀπέκτεινεν. τήν τε κεφαλὴν αὐτῆς κομισθεῖσαν αὐτῇ μὴ γνωρίσασα τὸ τε σιῶμα αὐτῆς αὐτοχειρίᾳ ἠρέφξε καὶ τοὺς ὀδόντας ἐσκέφατο ἰδίως πως ἔχοντας.

"ὅτι ὁ μὲν Νέρων ἠΐξετο, Βρεττανικὸς δὲ οὔτε τινα τιμὴν οὔτε 5

"32 14 — "25 V p. 677. X enim: τὸν τε νῖον εἰσποίησασθαι τὸν Κλαύδιον ἀναπείσασα καὶ τοὶ παῖδας ἔχοντα ἐς τὸ (31) 44 ἔσχηκεν" 51 ὅτι —] ante haec Z p. 469: μετὰ ταῦτα δὲ καὶ Αὐγουστὴν τὴν Ἀγριππῖναν ὁ Κλαύδιος ἐπεκάλεσε, καὶ τὸν νῖον αὐτῆς εἰσποιησάμενος μειωνόμας Τιβερίον Κλαύδιον Νέρωνα Δροῦσον Γερμανικὸν Καίσαρα, μηδὲν φροντίσας ὅτι καίεσθαι ὁ οὐρανὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔδοξε. καὶ μετὰ τοῦτο τὴν θυγατέρα τὴν Ὀκταβίαν εἰς ἑτερόν τι γένος εἰσαγαγών, ἵνα μὴ ἀδελφοὺς συνοικτίζεν δοκῇ, ἐνεγίνεσεν αὐτῷ (33 2). Ἀγριππῖνα δὲ καὶ Καλπουρνια γυναικα τῶν πρώτων ἐφρυγάδυσεν, ἢ ὥς λέγεται καὶ ἀπέκτεινεν, ἐπειδὴ τὸ κάλλος αὐτῆς ὁ Κλαύδιος ἐθαύμασε καὶ ἐπήρεσε. τοῦ δὲ Νέρονος (τοῦτο γὰρ τὸ

ἐπιμέλειαν εἶχεν, ἀλλ' ἢ Ἀγοριππῖνα τοὺς τε ἄλλους τοὺς περιέποντας αὐτὸν τοὺς μὲν ἐξέβαλε τοὺς δὲ καὶ ἀπέκτεινεν, καὶ τὸν Σωσίβιον, ὃ ἢ τε τροφή καὶ ἡ παιδεία αὐτοῦ προσετέτακτο, κατέσφαξεν ὡς
 6 καὶ τῷ Νέρωνι ἐπιβουλεύοντα. καὶ τούτου παραδοῦσα αὐτὸν οἷς ἤθελεν, ἐκάκουν ὅσον ἐδύνατο, καὶ οὐτε τῷ πατρὶ συνεῖναι οὐτε ἐς τὸ δημόσιον προϊέναι εἶα, ἀλλ' ἐν ἀδέσμῳ τρόπον τινὰ φυλακῇ εἶχεν. V p. 678.

33 "ὅτι Ἀγοριππίνης οὐδεὶς τὸ παράπαν ἤπτετο, ἀλλὰ τὰ τε ἄλλα καὶ ἐπὲρ αὐτὸν τὸν Κλαύδιον ἐδύνατο, καὶ ἐν κοινῷ τοὺς βουλομένους ἡσπάζετο· καὶ τοῦτο καὶ ἐς τὰ ὑπομνήματα ἐσγράφετο. ib.

2 καὶ ἡ μὲν ταχὺ καὶ αὐτῇ Μεσσαλῖνᾳ ἐγένετο, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ τιμὰς ἄλλας τε καὶ τὸ καρπεντίῳ ἐν ταῖς πανηγύρεσι χρῆσθαι παρὰ τῆς βουλῆς ἔλαβεν. ὁπότε δὲ ὁ Κλαύδιος τὸν Νέρωνα τὸν
 a.C. 50 υἱὸν αὐτῆς ἐσπειοῖσάτο τε καὶ γαμβρὸν ἐποίησάτο, τὴν θυγατέρα
 50 ἐς ἑτερόν τι γένος ἐκποιήσας ἵνα μὴ ἀδελφοὺς συννοικίξεν δοκῇ, τέρας οὐ μικρὸν ἐγένετο· καίεσθαι γὰρ ὁ οὐρανὸς τὴν ἡμέραν ἐκεί-
 3 νην ἔδοξεν. ἐν τινι δὲ λήμῃ ναυμαχίαν ὁ Κλαύδιος ἐπεθύμησε ποιῆσαι, τεῖχος τε περὶ αὐτὴν ἔβλινον κατεσκεύασε καὶ ἱκρία ἐπηξέ, πληθὺς τε ἀναριθμητὸν ἡθροισεν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ὥς πον καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς, ὁ δὲ δὴ Κλαύδιος ὁ τε Νέρων στρατιωτικῶς ἐστά-
 λησαν, ἢ τε Ἀγοριππῖνα χλαυδίᾳ διαχρύσω ἐκοσμήθη. οἱ δὲ δὴ ναυμαχῆσόντες θανάτῳ τε καταδεδιζασμένοι ἦσαν καὶ πεντήκοντα ναῦς ἐκάτεροι εἶχον, οἱ μὲν Ῥόδιοι οἱ δὲ Σικελοὶ ὀνομασθέντες.
 4 καὶ τὸ μὲν πρῶτον συστραφέντες καὶ καθ' ἐν γενόμενοι Κλαύδιον ἅμα προσηγόρευσαν οὕτω "χαῖρε, αὐτοκράτορ· οἱ ἀπολούμενοί σε ἀσπαζόμεθα." ἐπεὶ δὲ οὐδὲν σωτήριον εὗροντο, ἀλλὰ ναυμαχεῖν καὶ ὥς ἐκελεύσθησαν, διέκπλοις τε ἄπλοῖς ἐχρήσαντο καὶ ἥμισυ ἀλλήλων ἥψαντο, μέχρις οὗ καὶ ἀνάγκῃ κατεκόπησαν.

5 ὁ δὲ δὴ Νάρκισσος οὕτως ἐνετράφα τῷ Κλαυδίῳ ὥστε λέγεται, ἐπειδὴ ποτε οἱ Βιθυνοὶ, δικάζοντος τοῦ Κλαυδίου, Ἰουνίου Κίλω-
 ρος τοῦ ἄρξαντός σφον πολλὰ κατεβόησαν ὥς οὐ μετρίως δωρο-

δομα ἐπ' αὐτῷ ἐξενίκησεν) ἐς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφεύτος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ἣ ἐνεγράφη τὸ δαιμόνιον τὴν τε γῆν ἐπὶ πολλὴ ἐσεισε καὶ φόβον νυκτὸς πᾶσιν ὁμοίως ἐνέβαλεν. 33 1 1 Z p. 470: ἡδύνατο δὲ πάντα, τοῦ Κλαυδίου κρατοῦσα καὶ τὸν Νάρκισσον καὶ τὸν Πάλλαντα οἰκνωσαμένη· ὁ γὰρ Κάλλιστος ἐπὶ πολλὴ προχωρήσας δυνάμειος ἐτελεύτησεν. qui addit haec: οἱ ἀστρολόγοι δὲ ἐξ ἀπάσης τῆς Ἰταλίας ἡλάθθησαν, καὶ οἱ αὐτοῖς συγγινόμενοι ἐκολάσθησαν. Καράτακος δὲ τις βαρβάρων ἀρχηγὸς ἀλοὺς καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἀχθεῖς, καὶ συγγνώμης παρὰ τοῦ Κλαυδίου τυχὼν, εἰτα περὶ νοστήσας τὴν πόλιν μετὰ τὴν ἄφεσιν καὶ ἰδὼν αὐτῆς τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ μέγεθος, "εἰτα" ἔφη "ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα κεινημένοι τῶν σκληρίδιον ἡμῶν ἐπιθυμεῖτε;" 3 6 τε] δὴ

δοκήσαντος, καὶ ἤρετο ἐκεῖνος τοὺς παρεστηκότας ὅ τι καὶ λέγου-
σιν (οὐ γὰρ συνίει διὰ τὸν θόρον τὸν αὐτῶν), εἶπέ τε ὁ Νάρκισσος
ψευδόμενος ὅτι χάριν τῷ Ἰουνίῳ γνώσκουσιν, πιστεῦσαι τε αὐτῷ
καὶ εἰπεῖν "οὐκοῦν ἐπὶ διετεῖς ἔτι ἐπιτροπεύσει."

"ὅτι ὁ Νάρκισσος τῆς λίμνης τῆς Φονκίτης συμπεσοῦσας αἰ-
τίαν ἐπ' αὐτῇ μεγάλῃν ἔλαβεν· ἐπιστάται γὰρ τοῦ ἔργου, καὶ ἔδοξε ^{a.C.} 53
πολὸν ἐλάττω ὢν ἡλπίζε δαπανήσας εἶτα ἐξεπίτηδες τὸ σύμπτωμα,
ὅπως ἀνέξέλεγχτον τὸ κακούργημα αὐτοῦ γένηται, μηχανήσασθαι. V.

ἡ δὲ Ἀγοριππῖνα καὶ δημοσίᾳ πολλάκις αὐτῷ καὶ χρηματίζοντι ⁷
καὶ πρεσβείας ἀκροωμένῳ παρῇν, ἐπὶ βήματος ἰδίῳ καθημένη.
καὶ ἦν καὶ τοῦτο οὐδενὸς ἑλάττον θέαμα.

Ἰουλίῳ δὲ τινι Γαλλίῳ ῥήτορι δίκην ποτὲ λέγοντι ὁ Κλαύδιος ⁸
ἀχθεσθεὶς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐς τὸν Τίβερα ἐμβληθῆναι· ἔνυχε γὰρ
πλησίον αὐτοῦ δικάζων. ἐφ' ᾧ δὲ ὁ Δομίτιος ὁ Ἀφρός, πλείστον
τῶν κατ' αὐτὸν ἐν τῷ συναγορεύειν τισὶν ἰσχύσας, κάλλιστα ἀπέ-
σχωπεν· δεηθέντος γὰρ τινος ἀνθρώπου τῆς παρ' αὐτοῦ βοηθείας,
ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ ἐγκατελείφθη, ἔφη πρὸς αὐτὸν ὅτι καὶ
τίς σοι εἶπεν ὅτι κρεῖττον ἐκεῖνον νήχομαι;

ὁ δὲ Κλαύδιος τοῖς ὑπὸ τῆς Ἀγοριππίνης δρωμένοις, ὢν γε καὶ ^{a.C.} 34
ῥηθάνετο ἤδη, ἀχθόμενος, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Βρεττανικὸν ⁵⁴
ἐπιζητῶν, ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῷ ἐπίτηδες ὑπ' ἐκείνης τὰ πολλὰ γιγνώ-
μενον, Νέρωνι, οἷα τῷ αὐτῆς παιδὶ ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς αὐτῆς
Δομιτίου, πάντα τρόπον περιποιονμένης τὸ κράτος, οὐκ ἤνεγκε τὸ
γιγνόμενον, ἀλλ' ἐκείνην τε καταλύσαι καὶ τὸν υἱὸν διάδοχον τῆς

55 εἰπεῖν? * 6 αὐτῷ ἐκεῖνος καὶ? * 63 εἰλήγει? 34 11 cf.
Z p. 471: νοσήσαντος δὲ μετὰ ταῦτα τοῦ Κλαυδίου εἰσῆλθεν ὁ Νέρων εἰς
τὸ συνέδριον, καὶ εἰ ἀναρρωσθεὶς ὁ Κλαύδιος ἱπποδρομίαν ὑπέσχετο.
πάντα γὰρ τρόπον ἡ Ἀγοριππῖνα ἐκίνει ἵνα τῷ τε πλήθει χαρίζοιτο καὶ
μόνος ἔσεσθαι νομίζοιτο τῆς αὐταρχίας διάδοχος. διὰ τὸν τε ἱππικὸν ἀγῶνα,
ὃ προσέκειντο μάλιστα, ἐποίησε τὸν Νέρωνα ὑποσχέσθαι ἐπὶ τῇ τοῦ Κλαυ-
δίου ὑγείᾳ, ἣν καὶ πᾶν ἀνέχετο· καὶ πρὸς τὴν πρᾶσιν τῶν ἄρτων θό-
ρυβόν τινα γενέσθαι παρασκευάσασα ἀνέπεισε τὸν Κλαύδιον τῷ τε δῆμῳ ἐκ
προγορηφῆς δηλῶσαι καὶ τῇ γερούσια ἐπιστεῖλαι ὅτι, καὶ αὐτὸς ἀποθάνοι,
ὁ Νέρων τὰ κοινὰ ἐκείνῳ ἤδη ἐστὶ διοικεῖν. καὶ ὁ μὲν πολὺς τε ἔκτοτε
ἦν καὶ διὰ στόματος ἤγετο ἅπασιν, τὸν δὲ Βρεττανικὸν συγχροὶ μὲν οὐδ' εἰ
ἐξ ἑγνώσκον, οἱ λοιποὶ δὲ παραπλήγῃ καὶ ἐπὶ πληττον, ταῦτα κηρυττούσης
τῆς Ἀγοριππίνης, ὥσπερ. ῥαίσαντος δὲ τοῦ Κλαυδίου τὴν ἱπποδρομίαν ὁ
Νέρων μεγαλοπρεπῶς ἐπετέλεσε, καὶ τὴν Ὀκτωβρίαν δὲ τότε ἔφημεν, ὥστε
καὶ ἐκ τούτου ἀνὴρ ἤδη δοκεῖν. οὐδὲν δὲ ἀκούειν τῇ Ἀγοριππίνῃ ἐδόκει·
καίτοι ὅσα τε ἡ Λιβία ἔσχε κακέων ἐδέδοτο καὶ ἄλλ' αἷμα πλείον ἐψηφιστο.
ἡ δὲ καὶ ἰσοκρατῆς τῷ Κλαυδίῳ ἀντιχρὺς ὀνομάζεσθαι ἠθέλε, καὶ ποτε
πολλοὺ τὴν πόλιν ἐπινεμομένου πρὸς πρὸς τὴν ἐπιουρούσαν ἐκείνῳ συμπα-
ρεγένετο. ὁ γοῦν Κλαύδιος ἀχθόμενος τοῖς δρωμένοις τοῖς τέως εἰς γνώσιν
ἰούσιν αὐτῷ, καὶ τῷ Βρεττανικῷ ὅποτε ἐντύχοι φιλοφρόνως συγγιγνόμενος,
οὐκ ἤνεγκε τὰ γινόμενα, ἀλλ' ἐκείνην τε καταλύσαι καὶ τὸν υἱὸν ἐς τοὺς
ἐφηβους εἰσαγαγεῖν καὶ διάδοχον ἀποδείξαι παρασκευάζετο. 4 πρότερον

- ² ἀρχῆς ἀποδείξαι πυρεσκενάζετο. μαθοῦσα δὲ ταῦτα ἡ Ἀγοριππῖνα
 ἐφοβήθη, καὶ αὐτὸν προκαταλαβεῖν φαρμάκιον ᾗθελησεν. ὥς δὲ
 ἐκεῖνος οὐδὲν ὑπὸ τοῦ οἴνου, ὃν πολὺν αἰεὶ ποτε ἔπινε, καὶ ὑπὸ τῆς
 ἄλλης διαίτης, ἣ πρὸς φυλακὴν σφῶν οἱ αὐτοκράτορες χοῶνται,
 κακοῦσθαι ἐδύνατο, Λουκοῦστῖαν τινα φαρμακίδα περιβόητον μετε-
 πέμψατο, καὶ φάρμακόν τι ἄφικτον προκατασκενάσασα ἔς τινα
³ τῶν καλουμένων μυκήτων ἐνέβαλεν. καὶ αὐτὴ μὲν ἐκ τῶν ἄλλων
 ἦσθιεν, ἐκεῖνον δὲ ἐκ τοῦ τὸ φάρμακον ἔχοντος (καὶ γὰρ μέγιστος
 καὶ κάλλιστος ἦν) φαγεῖν ἐποίησεν. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐπιβουλεύθεις
 ἐκ μὲν τοῦ συμποσίου ὥς καὶ ὑπερχορῆς μέθης σφόδρα ὢν ἔξεκο-
 μίσθη, ὅπερ πον καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἐγεγόνει, τῆς δὲ νυκτὸς οὐδὲν
 οὐτ' εἰπεῖν οὐτ' ἀκοῦσαι δυνήθεις μετήλλαξε, τῇ τρίτῃ καὶ δεκάτῃ
 τοῦ Ὀκτωβρίου, ζήσας ἐξήκοντα καὶ τρία ἔτη, αὐταρχήσας δὲ ἔτη
⁴ δεκατρία καὶ μῆνας ὀκτὼ καὶ ἡμέρας εἴκοσιν. ἡ δὲ δὴ Ἀγοριππῖνα
 ταῦτα ποιήσασα ἔφθασεν, ὅτι τὸν Νάρκισσον ἐς Καμπανίαν, προ-
 φάσει ὥς καὶ τοῖς ὕδασι τοῖς ἐκεῖ πρὸς τὴν ποδᾶγραν χρησιμοποιόν,
 προαπέπεμψεν, ἐπεὶ παρόντος γε αὐτοῦ οὐκ ἂν ποτε αὐτὸ ἐδεδρά-
 κει· τοιοῦτός τις φύλαξ τοῦ δεσπότητος ἦν. ἐπαυώλετο δὲ καὶ αὐτὸς
 τῷ Κλαυδίῳ, μέγιστον τῶν τότε ἀνθρώπων δυνήθεις· μυριάδας τε
 γὰρ πλείους μυρίων εἶχε, καὶ προσεῖχον αὐτῷ καὶ πόλεις καὶ βασι-
⁵ λεῖς. καὶ ὅττι καὶ τότε ἀποσημγήσεσθαι μέλλον λαμπρὸν ἔργον
 διεπραΐατο· τὰ γὰρ γράμματα τοῦ Κλαυδίου, ὅσα ἀπόρρητα κατὰ
 τε τῆς Ἀγοριππίνης καὶ κατ' ἄλλων τινῶν, οἷα τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ
 διοικῶν, εἶχε, πάντα προκατέκαυσεν.
- ³⁵ οὕτω μὲν ὁ Κλαύδιος μετήλλαξεν, ἐς τοῦτό τε ὅ τε ἀστὴρ ὁ
 κομήτης ἐπὶ πλείστον ὄφθεις, καὶ ἡ ψεκὰς ἡ αἱματώδης, ὅ τε
 σκηπτὸς ὁ ἐς τὰ δορυφορικὰ σημεῖα ἐμπεσών, καὶ ἡ αὐτόματος τοῦ
 ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ νικαίου ἀνοιξίς, τό τε σμῆνος τὸ ἐν τῷ στρατο-
 πέδῳ συστραφέν, καὶ ὅτι ἔξ ἀπασῶν τῶν ἀρχῶν εἰς ἀφ' ἐκάστης
² ἐτελεύτησεν, ἔδοξε σημῆραι. ἔτρεχε δὲ καὶ τῆς ταφῆς καὶ τῶν ἄλλων
 ὅσων ὁ Αὐγουστος. Ἀγοριππῖνα δὲ καὶ ὁ Νέρων πενθεῖν προσεποι-
 οῦντο ὃν ἀπεκρίνεσαν, ἔς τε τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγον ὃν ἐκ τοῦ συμπο-
 σίου φορᾶδην ἔξενηρόχισαν. ὅθεν περ Λούκιος Ιούριος Γαλλίων ὁ
³ τοῦ Σερέκας ἀδελφὸς ἀστεϊότατόν τι ἀπεφθέγγατο. συνέθηκε μὲν
 γὰρ καὶ ὁ Σερέκας σύγγραμμα, ἀποχολοκέντωσιν αὐτὸ ὥσπερ τινὰ
 ἀπαθανάτισιν ὀνομάσας· ἐκεῖνος δὲ ἐν βραχυτάτῳ πολλὰ εἰπὼν

³ 7 καὶ μῆνας δύο καὶ ἡμέρας τρισκαίδεκα Z ⁴ 3 χρησιμοποιόν Z
⁶ ποτὲ ⁵ 4 addit Z p. 473: ἐσφάγη δὲ παρὰ τῇ τῆς Μεσσαλίνης μνη-
 μείῳ, ὅπερ ἐκ συντυχίας συνενεχθὲν ἔδοξεν εἰς τὴν ἐκείνης τιμωρίαν γε-
 νέσθαι. 35 1 1 ὁ τε om

ἀπομνημονεύεται. ἐπειδὴ γὰρ τοὺς ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ θανάτουμέ-⁴
ρους ἀγκίστροις τισὶ μεγάλοις οἱ δῆμιοι ἔς τε τὴν ἀγορὰν ἀνεῖλκον
κάντεῦθεν ἔς τὸν ποταμὸν ἔσυρον, ἔφη τὸν Κλαύδιον ἀγκίστρον ἔς
τὸν οὐρανὸν ἀνεκχέσθαι. καὶ ὁ Νέρων δὲ οὐκ ἀπάξιον μνήμης
ἔπος κατέλιπεν· τοὺς γὰρ μύκητας θεῶν βροῦμα ἔλεγεν εἶναι, ὅτι
καὶ ἐκεῖνος διὰ τοῦ μύκητος θεὸς ἐγεγόνει.

ἀποθανόντος δὲ τοῦ Κλαυδίου κατὰ μὲν τὸ δικαιότερον ἢ ἡγε-^{ΞΑ}
μονία τοῦ Βρεττανικοῦ ἦν (γνήσιος γὰρ τοῦ Κλαυδίου παῖς ἐπεφύκει,
καὶ τῇ τοῦ σώματος ἀκμῇ καὶ ὑπὲρ τὸν τῶν ἐτῶν ἀριθμὸν ἦνθει),
ἐκ δὲ δὴ τοῦ νόμου καὶ τῷ Νέρωνι διὰ τὴνποίησιν ἐπέβαλλεν.
ἀλλ' οὐδὲν γὰρ δικαίωμα τῶν ὅπλων ἰσχυρότερον ἐστίν· πᾶς γὰρ²
ὁ δυνάμει προέχων δικαιότερα αἰεὶ καὶ λέγειν καὶ πράττειν δοκεῖ.
Νέρων οὖν τὰς τε διαθήκας τοῦ Κλαυδίου ἡγήσατο καὶ τὴν ἀρχὴν
πῦσαν διεδέξατο, τὸν τε Βρεττανικὸν καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ διε-
χορήσατο· τί γὰρ ἂν τις καὶ τὰ τῶν ἄλλων παθήματα κατοδύραιο;
σημεῖα δ' αὐτῷ τῆς αὐταρχίας τάδε ἐγένετο. ἀκτῖνες γὰρ²
τικτόμενον αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἑω ἔξ οὐδεμιᾶς τοῦ ἡλίου φανεραῦς προσ-
βολῆς περιέσχον· καὶ τις ἀστρολόγος ἔκ τε τούτων καὶ ἐκ τῆς τῶν
ἀστέρων φορᾶς τῆς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἑμιλλας
δύο ἅμα περὶ αὐτοῦ ἐμαντεύσατο, ὅτι τε βασιλεύσει καὶ ὅτι τὴν
μητέρα φονεύσει. ἀκούσασα δὲ ταῦθ' ἡ Ἀγριππῖνα παραινέτω μὲν²
οὕτως ἐξεφρόνησεν ὥς καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀναβοῆσαι “ἀποκτενιάτω με,
μόνον βασιλευσάτω,” ὕστερον δὲ καὶ πάντῃ μετανοήσας ἐπὶ τῇ εὐχῇ
ἑμῆκεν. ἔς γὰρ τοῦτο μωρίας ἀφικνούμεναι τινες ὥστε, ἂν τι προσ-
δοχήσωσιν ἀγαθὸν κακῷ μεμνημένον λήψεσθαι, εὐθὺς μὲν ἐπιθυμία
τοῦ κρείττονος καταφρονεῖν τοῦ χείρονος, ἐπειδὴν δὲ καὶ ἐκείνου ὁ
καιρὸς ἔλθῃ, δυσκολαίνειν καὶ μὴ ἂν μηδὲ τὸ βέλτιστον εἰληφέναι
βεβουλῆσθαι. καίτοι καὶ τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀσελγίαν τὴν τοῦ³
Νέρωνος καὶ ὁ Δομίτιος ὁ πατὴρ ἱκανῶς, οὐκ ἐκ μαντείας ἀλλ' ἐκ
τῶν τρόπων τῶν τε ἑαυτοῦ καὶ τῶν τῆς Ἀγριππίνης, προείδετο,
εἶπέ τε ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἄνδρα τινὰ ἀγαθὸν ἔκ τε ἑμοῦ καὶ ἐκ
ταύτης γεννηθῆναι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου λεβηρίς περὶ τὸν⁴
ἀνχένα τοῦ Νέρωνος παιδίου ἔλ' ὄντος εὐρεθεῖσα παρέδωκε τοῖς
μάντεσι λέγειν ὅτι ἰσχνὸν παρὰ τον γέροντος μεγάλῃν λήψεται, ἐπειδὴ
τὸ γῆρας διὰ ταῦθ' οἱ ὄφεις ἐκδέσθαι νομίζονται.

ἐπὶ δὲ καὶ δέκα ἔτη ἦγεν ὅτ' ἦρξεν, ἔς τε τὸ στρατόπεδον³
ἐσῆλθε, καὶ ἀναγνούς ὅσα ὁ Σενέκας ἐγγράφει, ὑπέσχετο αὐτοῖς
ὅσα ὁ Κλαύδιος ἐδεδώκει. τοσαῦτα δὲ καὶ πρὸς τὴν βουλὴν, πρὸς

⁴ 3 καὶ ταῦθ' *
Leunclavius distinxit.

1 1 1 ΞΑ] libros delinc praeter penultimum
3 1 βούλεσθαι? *

τοῦ Σενέκων καὶ αὐτὰ γραφέντα, ἀνέγνω ὥστε καὶ ἐς ἀργυρῶν
 στήλην ἐγγραφεῖν καὶ ἐν ταῖς νέαις τῶν αἰεὶ ὑπάτων ἀρχαῖς ἀνα-
 γινώσκεισθαι ψηφισθῆναι. καὶ οἱ μὲν ἐκ τούτων ὡς καὶ κατὰ συγ-
² γραφὴν τινα καλῶς ἀρχθισόμενοι παρεσκευάζοντο. καὶ τὸ μὲν
 πρῶτον ἡ Ἀγριππῖνα, "τῷ Πάλλαντι συνοῦσα φορτικῶ καὶ ἐπαχθεῖ,"
 πάντα αὐτῷ τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα διώκει, καὶ τὰς ἐξόδους ἅμα
 ἐποιοῦντο, πολλάκις μὲν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ φορέῳ κατακείμενοι· τὸ
 δὲ δὴ πλεῖον ἢ μὲν ἐφέρετο ὃ δὲ συμπαρείπετο. ταῖς τε πρεσβείαις
 ἐχορημάτιζε, καὶ ἐπιστολὰς καὶ δῆμοις καὶ ἀρχονσι καὶ βασιλεῦσιν
³ ἐπέστελλεν. ὡς δὲ ἐπὶ πολὺ τοῦτ' ἐγένετο, ἐδυσχέρανεν ὃ τε Σενέ-
 κας καὶ ὁ Βούρρος, φρονιμώτατοί τε ἅμα καὶ δυνατώτατοι τῶν
 περὶ τὸν Νέρωνα ὄντες (ὃ μὲν γὰρ ἑπαρχος τοῦ δορυφορικῶ ἦν,
 ὃ δὲ διδάσκαλος αὐτοῦ), καὶ ἔπαυσαν τὸ γινώμενον τοιαῦδε ἀφορ-
 μῆς λαβόμενοι. πρεσβείας Ἀρμενίων ἐλθούσης καὶ ἡ Ἀγριππῖνα
 ἐπὶ τὸ βῆμα, ἀφ' οὗ σφίσιν ὁ Νέρων διελέγετο, ἀναβῆναι ἠθέλη-
⁴ σεν. ἰδόντες οὖν αὐτὴν ἐκείνοι πλησιάζουσιν ἔπεισαν τὸν νεανίσκον
 προκαταβῆναι καὶ προαπαντῆσαι τῇ μητρὶ ὡς καὶ ἐπὶ δεξιῶσι
 τινί. πρᾶχθέντος δὲ τούτου οὔτε τότε ἐπαυρήσαν, ἐμβολόντες τινὰ
 αἰτίαν, ὥστε μὴ καὶ ἐς τοὺς βαρβάρους τὸ νόσημα τῆς ἀρχῆς
 ἐκφανῆναι, καὶ μετὰ τοῦτ' ἔπραττον ὅπως μηδὲν εἴ' αὐτῇ τῶν κοι-
 νῶν ἐπιτρέπηται.
⁴ κατεργασάμενοι δὲ τοῦτο αὐτοὶ τὴν ἀρχὴν ἄπασαν παρέλαβον,
 καὶ διέκρινον ἐφ' ὅσον ἠδυνήθησαν ἄριστα καὶ δικαιοῦτα, "ὥσθ'
 ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων ὁμοίως ἐπαυεσθῆναι." ὃ τε γὰρ Νέρων οὐτ'
 ἄλλως φιλοπραγματίας ἦν καὶ ἔχαιρεν ἐν ῥαστώνῃ διάγων, "καὶ
 διὰ ταῦτα τῇ τε μητρὶ πρότερον ὑπεπεπτώκει, καὶ τότε ἡγάπα ὅτι
² αὐτὸς τε ἐν ἡδοναῖς ἦν καὶ ἡ ἡγεμονία οὐδὲν ἤττον δῆγγο· καὶ
 ἐκείνοι συμφρονήσαντες αὐτοὶ μὲν πολλὰ τὰ μὲν μετερρῶνισαν
 τῶν καθεστηκότων, τὰ δὲ καὶ παντελῶς κατέλυσαν, ἄλλα τε καινὰ
 προσενομοθέτησαν," τὸν δὲ δὴ Νέρωνα τρυφᾶν εἶον, ὅπως διακο-
 ρῆς, ἄνευ μεγάλου τινὸς τῶν κοινῶν πάντων κακοῦ, ὧν ἐπεθύμει
 γενόμενος μεταβάλλεται, ὥσπερ οὐκ εἰδότες ὅτι ψυχὴ νέα τε καὶ
 αὐθάδης ἐν τε τρυφῇ ἀνεπιπλήκτω καὶ ἐν ἐξουσίᾳ αὐτοτελεῖ τρα-
 φεῖσα οὐχ ὅσον οὐ κόρον αὐτῶν ἴσχει, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τούτων
³ προσδιαφθείρεται. ἀμέλει καὶ ὁ Νέρων τὰ μὲν πρῶτα ἁπλῶς πως
 δεῖννά τε ποιεῖ καὶ κόμους ἐκώμαζε καὶ ἐμέθνε καὶ ἤρα, ἔπειτα
 δὲ ὡς οὔτε ἐκείνη τις ἐπέπληττεν οὔτε τὰ κοινὰ χεῖρον παρὰ τοῦτο

3 2 2 " " Theodosius Leunclavii. cf. U p. 390: ὅτι ὁ Πάλλας συ-
 νὼν τῇ Ἀγριππῇ πάντα φορτικὸς καὶ ἐπαχθὴς ἦν. 4 1 et 2 "
 V p. 678

διεχειρίζετο, ἐπίστευσεν ὅτι καὶ καλῶς αὐτὰ ποιεῖ καὶ δύναται καὶ
 ἐπὶ πλείον σφίσι χοῆσθαι, "καὶ τούτου ταῦτά τε ὥς ἕκαστα ἐκ- 4
 φανέστερον καὶ προπετέστερον πρῶττειν ἤρξατο, καὶ εἰ δὴ τι ἢ
 ἐκεῖνοι παραινούντες ἢ ἡ μήτηρ παροτρύνουσα αὐτὸν ἔλεγε, παρόντας
 μὲν σφας ἤδεῖτο καὶ ὑπισχνεῖτο μεταθήσεσθαι, ἀπελθόντων δὲ τῆς
 τε ἐπιθυμίας ἐγίνετο καὶ τοῖς πρὸς τὰναντία αὐτὸν ἄγουσιν, ἅτε 5
 καὶ ἐπὶ προαγὲς ἔλκουσιν, ἐπέθετο." καὶ μετὰ τοῦτο τὰ μὲν κατα- 5
 φρονήσας, οἷά ποιν συνεχῶς παρὰ τῶν συνόντων ἀκούων "σὺ δὲ
 τούτων ἀνέχῃ; σὺ δὲ τούτους φοβῇ; οὐκ οἶσθα ὅτι Καῖσαρ εἰ καὶ
 σὺ ἐκείνων ἐξουσίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνοι σοῦ ἔχουσιν;" τὰ δὲ καὶ φι-
 λονεικῶν μήτε τῆς μητρὸς ὥς καὶ χρειττονος ἐλαττοῦσθαι μήτε τοῦ
 Σερέκου τοῦ τε Βούρρου ὥς καὶ φρονημωτέρων ἡττᾶσθαι, τέλος 5
 ἀπερυσθρίασε, καὶ πάντα τὰ παραγγέλματα αὐτῶν συγχέας καὶ κα-
 ταπατήσας πρὸς τὸν Γάιον ἔτεινεν. ὥς δ' ἅπαξ ζηλωσάμενος αὐτὸν
 ἐπεθύμησε, καὶ ὑπερεβύλετο, νομίζων τῆς αὐτοκρατορικῆς καὶ τοῦτ'
 ἰσχυρὸς ἔργον εἶναι, τὸ μὴδ' ἐν τοῖς κακίστοις μηδενὸς ὑστερίζειν.
 "ἐπαινούμενος δὲ ἐπὶ τούτοις ὑπὸ τοῦ ὀμίλου, καὶ πολλὰ ἐπ' αὐτοῦ 2
 καὶ ἡδεῖα ἀκούων, οὐδ' ἑαυτοῦ ἐφείσατο, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οἴκοι
 καὶ παρὰ τοῖς συνοῦσιν οἱ ἐχειροῦργησεν αὐτὰ, ἔπειτα καὶ ἐδημο-
 σέβυσεν, ὥστε πολλὴν μὲν αἰσχύνην παντὶ τῷ Ῥωμαίων γένει προ-
 σθεῖναι, πολλὰ δὲ καὶ δεινὰ αὐτοὺς ἐργάσασθαι. καὶ γὰρ βίαι καὶ 3
 ὕβρεις ἀρπαγαὶ τε καὶ φόνοι καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐκείνου καὶ ὑπὸ τῶν
 αἰεὶ τι παρ' αὐτῷ δυναμένων ἀμύθητοι ἐγίνοντο. καὶ ὁ δὲ πάντως
 ἐξ ἀνάγκης πᾶσι τοῖς τοιοῦτοις ἔπεται," πολλὰ μὲν, ὥς εἰκός, χρή-
 ματα ἀνῆλκετο, πολλὰ δὲ ἀδίκως ἐπορίζετο, πολλὰ δὲ βιαιῶς
 ἡρπάξετο. ἦν μὲν γὰρ οὐδ' ἄλλως μικρόσφρων· τεκμήριον δέ, Δο- 4
 ροφόρῳ τῷ τὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ βιβλία διέποντι πεντήκοντα ἅμα
 καὶ διακοσίας μυριάδας δοθῆναι κελεύσας, εἰτ' ἐπειδὴ ἡ Ἀγριππῖνα
 ἐσώφρευσεν αὐτὰς ἵνα ἀθρόον τὸ ἀργύριον ἰδὼν μεταβάλληται, ἤρετο
 πόσον εἴη τὸ κείμενον, καὶ μαθὼν ἐδιπλασίασεν αὐτό, εἰπὼν ὅτι
 ἡγήθησα ὀλίγον οὕτω κεχαρισμένος. τυφλῷ δὲ δῆλον ὅτι ἐκ τοῦ 5
 πλήθους τῶν δαπανωμένων ταχὺ μὲν τοὺς ἐν τῷ βασιλικῷ θησαυ-
 ροῦς ἐξήντησε, ταχὺ δὲ πόρων καινῶν ἐδείκθη, καὶ τέλη τε οὐκ
 εἰθισμένα ἐξελέγετο καὶ αἱ οὐσίαι τῶν ἐχόντων τι ἐπολυπραγμο-
 νοῦντο, καὶ οἱ μὲν ἐκείνας ἐξ ἐληρείας ἀπέβαλλον, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
 προσαπώλλυντο. "καὶ οὕτω καὶ ἄλλους, εἰ καὶ μὴδὲν μέγα ἐκέχτηντο, 6
 ἀλλ' ἀρετὴν γέ τινα ἢ καὶ γένος εἶχον, ὑποπτέων ἄχθεσθαί οἱ καὶ
 ἐμίσει καὶ διεφθειρεν."

τοιοῦτος μὲν τὸ σύμπαν ὁ Νέρων ἐγένετο, λέξω δὲ καὶ κατ' 6

" V p. 681 et (61) 682. 5 s 1 πολλῶ 2 βασιλικῷ θησαυρῷ.

ἐκαστον. περὶ μὲν οὖν τὰς ἵπποδρομίας τοσαύτῃ σπουδῇ ὁ Νέρων ἐκέκρητο ὥστε καὶ τοὺς ἵππους τοὺς ἀγωνιστὰς τοὺς ἐπιφανεῖς τοὺς παρηβηκότας στολῇ τε ἀγοραίῳ ὡς ἄνδρας τινας κοσμήσαι² καὶ χορήμασιν ἐπὲρ σιτηρεσίου τιμῆσαι. ἐπαιρομένων δὲ δὴ καὶ τῶν ἵπποτρόφων καὶ τῶν ἡνιόχων τῇ παρ' αὐτοῦ σπουδῇ, καὶ δεινῶς τοὺς τε στρατηγούς καὶ τοὺς ἐπάτους ἐβριζόντων, Ἀῦλος Φαβρίκιος στρατηγῶν ἐκείνοις μὲν μὴ βουληθεῖσιν ἐπὶ μετρίοις τισὶν ἀγωνίσασθαι οὐκ ἐχρήσατο, κύρας δὲ διδάζας ἔλκειν ὕρματα ἀντὶ³ ἵππων ἐσῆγαγεν. γενομένου δὲ τούτου οἱ μὲν τῇ λευκῇ τῇ τε πυρρᾷ σκευῇ χορῶμενοι τὰ ὕρματα εὐθὺς καθίζαν, τῶν δὲ δὴ πρᾶσίνων τῶν τε βενετίων μὴδ' ὥς εἰσελθόντων ὁ Νέρων τὰ ἄθλα τοῖς ἵπποις αὐτὸς ἔθιγε, καὶ ἡ ἵπποδρομία ἐτελέσθη.

⁴ "ὅτι ἡ Ἀγριππῖνα οὕτω καὶ τὰ μέγιστα πράττειν ἐπεχείρει ὥστε Μάρκον Ιούλιον Σιλανὸν ἀπέκτεινε, πέμψασα αὐτῷ τοῦ φαριμάκου ὃ τὸν ἄνδρα ἐδεδολογορήκει. V p. 682.

⁵ "ὅτι ἦρχε τῆς Ἀσίας Σιλανός, καὶ ἦν οὐδὲ ἐν τοῖς ἡθροῖ τοῦ γένους ἐνδεέστερος. ἀφ' οὗπερ καὶ τὰ μάλιστα ἔλεγεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἵνα μὴ καὶ τοῦ Νέρωνος οὕτω ζῶντος προκριθεῖν. καὶ μέντοι καὶ ἐκαπήλευσεν πάντα, καὶ ἐκ τῶν βραχυτάτων τῶν τε αἰσχίστων ἡγουρολόγει. ib.

⁶ "ὅτι Αἰλιανός ὁ ἀποσταλὴς ἐς τὴν Ἀρμενίαν ἀντὶ τοῦ Πωλίωνος τὴν τῶν νυκτοφυλάκων ἀρχὴν προσετέτακτο, καὶ ἦν οὐδὲν τοῦ Πωλίωνος βελτίων, ἀλλὰ καὶ ὅσῳ τῇ ἀξιώσει αὐτοῦ προεῖχε, τόσῳ καὶ ἀπληστότερος ἐπὶ τοῖς κέρδεσιν ἐπεφύκει. ib.

⁷ ἔλυπειτο δὲ καὶ ἡ Ἀγριππῖνα μηκέτι τῶν ἐν τῷ παλατίῳ διὰ^{a.C.} τὴν Ἀκτὴν μάλιστα κυριεύουσα. ἡ δὲ δὴ Ἀκτὴ ἐπέκρατο μὲν ἐκ⁵⁵ τῆς Ἀσίας, ἀγαπηθεῖσα δὲ ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἐς τε τὸ τοῦ Ἀττάλου γένος ἐσῆχθη καὶ πολὺ καὶ ἐπὲρ τὴν Ὀκταβίαν τὴν γυναῖκα² αὐτοῦ ἡγαπήθη. ἡ οὖν Ἀγριππῖνα διὰ τε ἄλλα καὶ διὰ ταῦτ' ἀγανακτοῦσα τὸ μὲν πρῶτον νοθεύειν αὐτὸν ἐπειρᾶτο, καὶ τῶν συνόντων αὐτῷ τοὺς μὲν πληγαῖς ἠκίζετο τοὺς δὲ ἐκποδῶν ἐποιεῖτο,³ ὡς δὲ οὐδὲν ἐπέραιεν, ἐπερήληγε καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἐγὼ σε αὐτοκράτορα ἀπέδειξα, ὥσπερ ἀφελέσθαι τὴν μοναρχίαν αὐτοῦ δυναμένην. οὐ γὰρ ἡπίστατο ὅτι πᾶσα ἰσχὺς αὐταρχος, παρ' ἰδιώτου δοθεῖσά τῳ, τοῦ τε δόντος αὐτὴν εὐθὺς ἀπαλλάττεται καὶ τῷ λα⁴ βόντι κατ' ἐκείνου προσγίνεται. τὸν δὲ Βρεττανικὸν φαριμάκῳ δολοφονήσας ὁ Νέρων, ἐπειδὴ πελιδνὸς ἐπὶ τοῦ φαριμάκου ἐγενήθη,

6 5 2 ἀπ.] ἐπιχεῖν

6 4 post ἐπεφύκει locus.

ἐπηρέχη βοῶσα M p. 209.

3 καὶ μέντοι — 5 ἡγουρολόγει] his fortasse

7 2 4 εἶπεν αὐτῷ] ἐπὶ πάντων σφοδρῶς αὐτῷ

γύψον ἔχρισεν. ἑτέρος δὲ διὰ τῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ ἀγομένου πολὺς, ὄγρᾶς ἔτι οὐσης τῆς γύψου, ἐπιπεσὼν πᾶσαν αὐτὴν ἀπέκλυσεν, ὥστε τὸ δεινὸν μὴ μόνον ἀκούεσθαι ἀλλὰ καὶ ὁρᾶσθαι.

"ὅτι τοῦ Βρετανικοῦ τελευτήσαντος οὐκέθ' ὁ Σενέκας καὶ ὁ Βοῦρ-⁵ ρος ἐπιμελείαν τινα ἀκριβῆ τῶν κοινῶν ἐποιούντο, ἀλλ' ἡγάπων εἰ καὶ μετρώς πως διάγοντες αὐτὰ περισωθεῖεν, καὶ ἐκ τούτου ὁ Νέρων λαμπρῶς ἤδη πάντων ὧν ἠθέληεν ἐπ' ἀδείας ἐνεπίμπλατο. καὶ οὕτω γὰρ ἐκφορεῖν ἄντικρυς ἠρξάτο ὥστε καὶ Ἀντωνίων τινα⁶ ἱππεῖα αὐτίκα ὡς καὶ φαρμακεία κολάσαι, καὶ προσέτι καὶ τὰ φάρμακα δημοσίᾳ καταπλέξαι· αὐτὸς μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐπὶ τῇ διαθήκᾳ τινὰς κακορρήσασί τισιν ἐπέξελεθῆν ἐσεμνύνετο, τοῖς δὲ ἄλλοις γέλωτα ἰσχυρὸν παρέσχεν, ὅτι τὰ ἑαυτοῦ ἔργα δι' ἐτέρων ἐκόλασεν. καὶ πολλὰ μὲν οἴκοι πολλὰ δὲ καὶ ἐν τῇ πόλει, ρύττωρ⁸ καὶ μεθ' ἡμέραν, ἐπικρυπτόμενός πῃ ἡσέλγαιεν, καὶ ἔς τε καπηλεῖα ἐσήμε, καὶ πανταχόσε ὡς καὶ ιδιώτης ἐπλανᾶτο. πληγαὶ τε ἐκ τούτων καὶ ἔβρεις συχναὶ ἐγίνοντο, ὥστε καὶ μέχρι τῶν θεάτρων τὸ δεινὸν προχωρεῖσαι. οἱ γάρ τοι περὶ τὴν ὀρχήστραν καὶ περὶ² τοὺς ἵππους ἔχοντες οὕτε τῶν στρατιωτῶν οὕτε τῶν ὑπάτων ἐφρόντιζον, ἀλλ' αὐτοὶ τε ἐστασίαζον καὶ τοὺς ἄλλους προσεπεσπῶντο, οὐχ ὅτι κωλύοντός σφας τοῦ Νέρωνος, ὅσον ἀπὸ βοῆς, ἀλλὰ καὶ προσεκταράσσοντος· καὶ γὰρ ἔχαιρε τοῖς δρωμένοις, ἔν τε φορείῳ τινὶ λάτρῳ ἐς τὰ θέατρα ἐσκομιζόμενος, καὶ τοῦ ἀφανοῦς τοῖς ἄλλοις ἐφορῶν τὰ γιγνόμενα. ἀμέλει καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς αἰε³ ποτε ταῖς τοῦ δήμου συνόδοις παρεῖναι εἰωθότας ἀπηγόρευσε μὴ φοιτᾶν ἐς αὐτάς, πρόφασιν μὲν ὡς καὶ τὰ στρατιωτικὰ αὐτοὺς μόνον διὰ χειρὸς ποιεῖσθαι δεόν, τὸ δ' ἀληθές ἦν ὅτι πλείστη τοῖς τι βουλομένοις ταράσσειν ἐξουσία εἴη. τῇ δὲ αὐτῇ σκήπτει καὶ πρὸς⁴ τὴν μητέρα ἐχρήσατο· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκέλευε συνεῖναι στρατιωτὴν τινὰ ἐπέτρεπε, λέγων μηδένα ἄλλον ἢ αὐτῶν πλήν τοῦ αὐτοκράτορος φρονεῖσθαι χρῆναι. καὶ τούτῳ γε καὶ ἐς τοὺς πολλοὺς τὴν ἔχθραν αὐτὸς ἐξέφηρεν." τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ὅσα καθ' ἐκάστην ὡς⁵ εἰπεῖν ἡμέραν καὶ ἔλεγον ἐς ἁλλήλους καὶ ἑραττον, ἐξήμε μὲν ἐκ τοῦ παλατίου, οὐ μέντοι καὶ πάντα ἐδημοσιεύετο, ἀλλὰ κατεῖκαζον αὐτὰ καὶ ἐλογοποῖον ἄλλοι ἄλλως· πρὸς γὰρ δὴ τὴν πονηρίαν τὴν τε ἀσελγείαν σφῶν τὰ τε ἐνδεχόμενα γενέσθαι ὡς γεγονότα διεθροεῖτο καὶ τὰ πιθανότητά τινα λεχθῆναι ἔχοντα ὡς καὶ ἀληθῇ ἐπιστεύετο· τότε δὲ πρῶτον ἰδόντες αὐτὴν ἄνευ δορυφόρων οἱ μὲν πολλοὶ ἐφν-⁶

" " V p. 682 5 1 οὐθ' * 8 2 4 ὅσα 4 4 καὶ τ. — 5 1 ἐξ-
ἐφηνεν] idem sonant, quae vulgo adiiciuntur, Xiphilini verba: καὶ τῇ
μητρὶ δὲ ἤδη γαστρώς ἐκπεπολέμωτο. 4 4 τοῦτό *

λάττοντο μηδ' ἐκ συντυχίας αὐτῇ συμμῆσαι, εἰ δέ ποῦ τις καὶ συν-
έτυχε, διὰ ταχέων ἄν, μηδὲν εἰπὼν, ἀπηλλάγη.

- 9 ἐν δέ τινι θεῷ ἄνδρες ταύρους ἀπὸ ἵππων, συμπαράθεόντες
σφισι, κατέστρεφον, τετρακοσίας τε ἄρκτους καὶ τριακοσίους λέον-
τας οἱ ἵπποι οἱ σωματοφύλακες τοῦ Νέρωνος κατηκόντισαν, ὅτε
καὶ ἵπποις ἐκ τοῦ τέλους τριάκοντα ξιμομαχῆσαν. ἐν μὲν δὴ οὖν
2 τῷ φανερῷ ταῦτ' ἐποίει, κρύφα δὲ νύκτωρ ἐκώμαζε κατὰ πᾶσαν
τὴν πόλιν, ὑβρίζων ἐς τὰς γυναῖκας, ἀσελγαίνων ἐς τὰ μειράκια,
ἀποδύων τοὺς ἀπαντῶντας, παίων τιτρώσκων φορέων. καὶ ἐδό-
κει μὲν πως λανθάνειν (καὶ γὰρ ἐσθῆσι ποικίλαις καὶ κόμαις περι-
θέτοις ἄλλοτε ἄλλαις χρῆτο), ἠλέγχετο δὲ ἐκ τε τῆς ἀκολοθίας
καὶ ἐκ τῶν ἔργων· οὐδεὶς γὰρ ἄν τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἀδεῶς
3 οὕτω ποιῆσαι ἐτόλμησεν. οὐδὲ γὰρ οὐδ' οἶκος μένειν ἀσφαλὲς οὐ-
a.C. ⁵⁶ δὲν ἐγίγνετο, ἀλλὰ καὶ ἐς ἐργαστήρια καὶ οἰκίας ἐσεπήδα. Ἰούλιος
οὖν τις Μοντανὸς βουλευτὴς, ἀγανακτήσας ὑπὲρ τῆς γυναικὸς,
προσέπεσέ τε αὐτῷ καὶ πληγὰς πολλὰς ἐνεφόρησεν, ὥσθ' ὑπὸ τῶν
4 ὑπωπίων σιγῆς αὐτὸν ἡμέραις κορυφθῆναι. καὶ ἔπαθεν ἐπὶ τούτῳ
δεινὸν οὐδέν (ὁ γὰρ Νέρων ἐκ συντυχίας ἄλλως ὑβρίσθαι νομίσας
οὐδεμίαν ὁργὴν ἐποιεῖτο), εἰ μὴ ἐπέστειλεν αὐτῷ συγγνώμην αἰτού-
μενος. ὥς γὰρ ἀναγνούς ὁ Νέρων τὰ γράμματα ἔφη "οὐκοῦν ᾗδει
5 Νέρωνα τύπτων", αὐτὸν κατεχρήσατο. ἐν δέ τινι θεάτρῳ θεῶς
a.C. ⁵⁷ ἐπιτελῶν, εἴτα πληρώσας ἐξαίφνης τὸ θεῖατρον ὕδατος θαλασσίου
ὥστε καὶ ἰχθύας καὶ κήτη ἐν αὐτῷ ρήχεσθαι, ναυμαχίαν τε ἐποίησε
Περσῶν δὴ τινῶν καὶ Ἀθηναίων, καὶ μετ' αὐτὴν τό τε ὕδωρ εὐθὺς
ἐξήγαγε, καὶ ξηράνας τὸ δάπεδον πεζοὺς πάλιν οὕχ ὅπως ἕνα πρὸς
ἕνα ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἅμα πρὸς ἴσους συνέβαλεν.
- 10 ἐγένοντο δὲ μετὰ ταῦτα καὶ δικανικοὶ ἀγῶνες, ἔξ ὧν καὶ αὐτῶν
συχνοὶ καὶ ἔφρυγον καὶ ἀπέθανον. καὶ ὁ Σενέκας δὲ αἰτίαν ἔσχε,
καὶ ἐνεκλήθη ἄλλα τ' ἅττα καὶ ὅτι τῇ Ἀγριππίνῃ συνεγίγνετο. "οὐ
γὰρ ἀπέχρησεν αὐτῷ τὴν Ἰουλίαν μοιχεῦσαι, οὐδὲ βελτίων ἐκ τῆς
φυγῆς ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ τῇ Ἀγριππίνῃ τοιαύτη τε οὔση καὶ τοιοῦ-
2 τον νῦν ἐχούση ἐπλησίαζεν." οὐ μόνον δὲ ἐν τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν
ἄλλοις πάντα τὰ ἐναντιώτατα οἷς ἐφιλοσόφει ποιωὼν ἠλέγχθη. καὶ
γὰρ τυραννίδος κατηγορῶν τυραννοδιδάσκαλος ἐγίνετο, καὶ τῶν συν-
όντων τοῖς δυνάσταις κατατρέχων οὐκ ἀφίστατο τοῦ παλατίου, τοὺς
τε κολακεύοντάς τινα διαβάλλων αὐτὸς οὕτω τὴν Μεσσαλίαν καὶ
τοὺς Κλαυδίου ἐξελενθέρους ἐθώπευεν "ὥστε καὶ βιβλίον σφίσιν ἐκ
τῆς νήσου πέμψαι ἐπαίνους αὐτῶν ἔχον, ὃ μετὰ ταῦτα ὑπ' αἰσχύ-

νης ἀπῆλειπεν· τοῖς τε πλουτοῦσιν ἐγκαλῶν οὐσίαν ἐπτακισχίλιον ³
καὶ πεντακοσίων μυριάδων ἐκτίησατο, καὶ τὰς πολυτελείας τῶν ἄλ-
λων αἰτιώμενος πεντακοσίους τρίποδας κιστρίνου ξύλον ἐλεφαντόπο-
δας ἴσους καὶ ὁμοίους εἶχε, καὶ ἐπ' αὐτῶν εἰστία. τοῦτο γὰρ εἰπὼν
καὶ τᾶλλα τὰ ἀκόλουθα αὐτῷ δεδήλωσα, τὰς ἀσελείας, ὥς πρῶ-
των γάμιον τε ἐπιφανέστατον ἔγημε καὶ μετράχιοις ἐξώροις ἔχαιρε, ⁴
καὶ τοῦτο καὶ τὸν Νέρωνα ποιεῖν ἐδίδαξε, καίπερ τοσαύτη πρόσθεν
αὐστηρότητι τῶν τρόπων χρώμενος ὥστε καὶ αἰτήσασθαι παρ' αὐ-
τοῦ μήτε φιλεῖν αὐτὸν μήτε συσσιτεῖν αὐτῷ. "καὶ τούτου μὲν καὶ ⁵
πρόφασιν τινα ἔσχει, ἵνα δὴ καὶ φιλοσοφεῖν ἐπὶ σχολῇς δύνηται,
μηδὲν ὑπὸ τῶν δειλῶν αὐτοῦ ἐμποδιζόμενος, τὸ δὲ δὴ τοῦ φιλή-
ματος οὐκ ἔχω συνροῆσαι διότι ἐξέστη· ὁ γὰρ τοι καὶ μόνον ἂν τις
ὑποπτεύσειεν, ὅτι οὐκ ἤθελε τοιοῦτο στόμα φιλεῖν, ἐλέγχεται ἐκ τῶν
παιδικῶν αὐτοῦ ψεῦδος ὅν. ἔκ τε οὖν τούτων καὶ ἐκ τῆς μοιχείας ⁶
ἐγκληθεὶς τινα τότε μὲν αὐτός τε μηδὲ κατηγορηθεὶς ἀφείθη καὶ
τὸν Πάλλαντα τὸν τε Βοῦρρον ἐξήτήσατο, ὕστερον δὲ οὐ καλῶς
ἀπῆλλαξεν. V p. 686.

"ὅτι ὁ Νέρων, οἷα ἀληθὲς μὲν μηδὲν παρὰ μηδενὸς ἀκούων, ¹¹
πάντας δὲ λαυνουῦντας τὰ πεπραγμένα ὁρῶν, λανθάνειν τε ἐφ' οἷς
ἐδεδράκει ἢ καὶ ὁρθῶς αὐτὰ πεποιηκέναι ἐνόμισεν, καὶ τούτου πολὺν
χείρων καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐγένετο. πάντα τε γὰρ ὅσα ἐξῆν αὐτῷ ποι-
εῖν, καὶ καλὰ ἡγεῖτο εἶναι, καὶ τοῖς φόβῳ τι ἢ κολακείᾳ αὐτῷ λέ-
γουσιν ὥς καὶ πάνν ἀληθεύουσι προσεῖχεν. τέως μὲν γὰρ φόβοις
καὶ θορόβοις συνείχετο· ἐπεὶ δ' οἱ πρόςβεις πολλὰ καὶ κεχαρισμένα
αὐτῷ εἶπον, ἀνεθάρσυνεν. ib.

ἦν δέ τις Μάρκος Σάλειος Ὁθίων, ὃς οὕτως ἔκ τε τῆς ὁμοιότη-
τος τῶν τρόπων καὶ τῆς κοινωνίας τῶν ἁμαρτημάτων τῷ Νέρωνι ⁵⁸
ὥκεῖτο ὥστε καὶ εἰπὼν ποτε πρὸς αὐτόν "οὕτω με Καίσαρα ἴδοις"
οὐδὲν διὰ τοῦτο κακὸν ἔπαθεν, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον ἀντήκουσεν
ὅτι οὐδὲ ὑπατόν σε ὀφνομαι. τότε τὴν Σαβίναν, ἐξ ἐδπατρι-
δῶν οὖσαν, ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἀποσπάσας ἔδωκε, καὶ αὐτῇ ἀμφότε-
ροι ἅμα ἐχρῶντο. φραβηθεῖσα οὖν ἡ Ἀγριππῶνα μὴ γήμῃται τῷ ³
Νέρωνι (δεινῶς γὰρ ἤδη αὐτῆς ἐρᾶν ἤρξατο), ἔργον ἀνοσιώτατον
ἐτόλμησεν· ὥσπερ γὰρ οὐχ ἱκανὸν ὄν ἐς μυθολογίαν ὅτι τὸν θεῖον
τὸν Κλαύδιον ἐς ἔρωτα αὐτῆς ταῖς τε γοητείαις καὶ ταῖς ἀκολα-
σίαις καὶ τῶν βλεμμάτων καὶ τῶν φιλημάτων ὑπεργάγετο, ἐπεχεί-
ρησε καὶ τὸν Νέρωνα ὁμοίως κατὰδουλώσασθαι. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ⁴
εἰτ' ἀληθῶς ἐγένετο εἴτε πρὸς τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπλάσθη οὐκ

3 3 κιστρίνου 5 2 ἤδη 6 2 τε om* 11 1 7 καὶ ante
κέχ. om* 3 3 ὄν om*

οἶδα· ἃ δὲ δὴ πρὸς πάντων ὁμολόγηται λέγω, ὅτι ἐταίραν τινὰ τῇ Ἀγοριππῇ ὅμοιαν ὁ Νέρων δι' αὐτὸ τοῦτο ἐς τὰ μάλιστα ἠγάπησε, καὶ αὐτῇ τε ἐκείνῃ προσπαλῶν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐνδεικνύμενος ἔλε-
 12 γεν ὅτι καὶ τῇ μητρὶ ὁμολοίῃ. μαθοῦσα δὲ ταῦθ' ἡ Σαβίνα ἀνέ-
 59 πεισε τὸν Νέρωνα ὥς καὶ ἐπιβουλεύουσάν οἱ αὐτὴν διολέσαι. καὶ αὐτὸν καὶ ὁ Σενέκας, ὥς πολλοῖς καὶ ἀξιοπίστοις ἀνδράσιν εἴρηται, παρώξυνεν, εἴτ' οὖν τὸ ἔγκλημα τὸ καθ' ἑαυτοῦ ἐπηλυγάσασθαι βολήθεῖς, εἴτε καὶ τὸν Νέρωνα ἐς μαιφορίαν ἀνόσιον προαγαγεῖν ἐβελήσας, ἢ ὥς τάχιστα καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων ἀπό-
 2 ληται. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐκ τοῦ προσφανοῦς ὥκνον τὸ ἔργον καὶ κρύφα διὰ φαρμάκων οὐκ εἶχον αὐτὴν ἀνελεῖν (πάντα γὰρ ἐκείνῃ ἰσχυρῶς ἐφυλάσσετο), ταῦν ἰδόντες ἐν τῷ θεάτρῳ διαλυομένην τε αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς καὶ τινα θηρία ἀφιῆσαν, καὶ συνισταμένην αὐτὴν πάλιν ὥστε
 3 καὶ ἔρρωσθαι, τοιαύτην ἐτέρων ταχέως ἐναπηγῆσαντο. ὥς δὲ ἡ τε ταῦς ἐγεγόνει καὶ ἡ Ἀγοριππὴ ἐτεθεράπευτο (πάντα γὰρ τρόπον ἐκολάζενεν αὐτήν, ἵνα μὴ τι ὑποτοπήσασα φυλάσσεται), ἐν μὲν τῇ Ῥώμῃ οὐδὲν ἐτόλμησε ποιῆσαι, μὴ καὶ ἐκδημοσιενθῇ τὸ μίσημα, πόρρω δὲ ἐς τὴν Καμπανίαν ἀπάρας καὶ παραλαβὼν τὴν μητέρα ἔπλευσεν ἐπ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς νεῶς λαμπρότατα κεκοσμημένης, ὥς
 13 καὶ ἐπιθυμίαν αὐτῇ ἐμβυλεῖν αἰεὶ ποτε τῇ νηὶ χοῖσθαι. ἐλθὼν τε εἰς Βαβύλους δεῖπνά τε πολυτελέστατα ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐποίησε καὶ τὴν μητέρα ἐν αὐτοῖς φιλοφρόνως εἰστίασεν, ἀποϋσάν τε πάντῃ ποθεῖν ἐπλάττετο καὶ παροῦσαν ὑπερησπάζετο, αἰτεῖν τε ἐκέλευεν
 2 ὅ τι βούλοιο, καὶ μὴ αἰτούσῃ πολλὰ ἔχαρξετο. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθ', οὕτω δὴ ἀπὸ τοῦ δείπνου περὶ μέσας νύκτας περιλαμβάνει τε αὐ-
 1000 τήν, καὶ πρὸς τὸ στέρον προσαγαγών, καὶ φιλήσας καὶ τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖρας, "μητέρα" τε εἰπὼν, "ἔρρωσέ μοι καὶ ὑγίαινε· ἐν γὰρ σοὶ καὶ ἐγὼ ζῶ καὶ διὰ σέ βασιλεύω", παρέδωκεν αὐτὴν Ἀνικήτῳ ἀπελευθέρῳ ὥς καὶ κομιοῦντι οἴκαδε ἐπὶ τοῦ πλοίου οὐ κατεσκευά-
 3 κει. ἀλλ' οὐ γὰρ ἤρεγκεν ἡ θάλασσα τὴν μέλλονσαν ἐπ' αὐτῇ τρα-
 γῶδιον ἔσεσθαι, οὐδ' ἐπέμεινε τὴν ψευδολογίαν τῆς ἀνοσιουργίας ἀναδέξασθαι, διελύθη μὲν ἡ ταῦς καὶ ἡ Ἀγοριππὴ ἐς τὸ ὕδωρ ἔξέπεσεν, οὐ μέντοι καὶ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καίτοι καὶ ἐν σκότῳ καὶ διαχορῆς μέθης οὖσα, τῶν τε ναυτῶν ταῖς κόπαις ἐπ' αὐτὴν χρο-
 4 μενων ὥστε καὶ Ἀχιρωνα Πῶλαν τὴν σύμπλον αὐτῆς ἀποκτεῖναι,
 4 διεσώθη. καὶ ἐλθοῦσα οἴκαδε οὔτε προσεποήσατο οὔτ' ἐξέφηγε τὸ ἐπιβούλευμα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν νῆδον ἐπεμψε κατὰ τάχος, καὶ τό-
 τε συμβεβηκὸς αὐτῇ ὥς κατὰ τύχην συμπεπτωκὸς ἔλεγε, καὶ ὅτι

12 1 3 προσαγαγεῖν*

3 1 ἐκδημοσιενθῆναι

13 3 6 πόλλαν*

σώζοιτο εὐηγγελίσει δὴθεν αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ταῦθ' ὁ Νέρων οὐκ
ἐκατέρησεν, ἀλλὰ καὶ τὸν πεμφθέντα ὡς ἐπὶ τῇ αὐτοῦ σφαγῇ
ἤγοντα ἐκόλασε, καὶ ἐπὶ τὴν μητέρα τὸν Ἀνίκητον εὐθὺς μετὰ τῶν
ναυτῶν ἀπέστειλεν· τοῖς γὰρ δορυφόροις οὐκ ἐπίστευσε τὸν θάνα- 5
τον αὐτῆς. ἰδοῦσα δὲ σφας ἐκείνη ἔγνω τε ἐφ' ἃ ἤκουσιν, καὶ
ἀναπηδήσασα ἐκ τῆς κοίτης τὴν τε ἐσθῆτα περιερρήξατο, καὶ τὴν
γαστέρα ἀπογυμνώσασα “παῖε ταύτην” ἔφη, “Ἀνίκητε, παῖε, ὅτι
Νέριονα ἔτεκεν.”

οὕτω μὲν ἡ Ἀγριππῖνα ἡ τοῦ Γερμανικοῦ θυγάτηρ, ἡ τοῦ 14
Ἀγρίππου ἑγγονος, ἡ τοῦ Ἀνγούστου ἀπόγονος, ὅπ' αὐτοῦ τοῦ
νέος, ᾧ τὸ κράτος ἐδεδώκει, δι' ὃν ἄλλους τε καὶ τὸν θεῖον ἀπε-
κτόνει, κατεσφάγη. μαθὼν δὲ ὁ Νέρων ὅτι τέθνηκεν, οὐκ ἐπίστευ- 2
σεν· ὑπὸ γὰρ τοῦ μεγέθους τοῦ τολμήματος ἀπιστία αὐτῷ ἐπεχύθη·
καὶ διὰ τοῦτο αὐτόπτης ἐπεθύμησε τοῦ πάθους γενέσθαι. καὶ αὐ-
τὴν τε πᾶσαν εἶδε γυνώσκας καὶ τὰ τραύματα αὐτῆς ἐπεσκέψατο,
καὶ τέλος πολὺ καὶ τοῦ φόρου ἀνοσιώτερον ἔπος ἐρρήξατο· εἶπε
γὰρ ὅτι οὐκ ἤδειν ὅτι οὕτω καλὴν μητέρα εἶχον. καὶ τοῖς τε δο- 3
ρυφόροις ἀργύριον ἔδωκεν, ἵνα δῆλον ὅτι πολλὰ τοιαῦτα γίνεσθαι
εἴχονται, καὶ τῇ γερονσίᾳ ἐπέστειλεν, ἅλλα τε ὅσα συνήδει αὐτῇ
καταριθμῶν, καὶ ὅτι ἐπεβούλευσέ τε αὐτῷ καὶ φωραθεῖσα ἐαντὴν
διεχορήσατο. καὶ τῇ μὲν βουλῇ ταῦτα ἐπέστειλεν, αὐτὸς δὲ ταῖς τε 4
νύξιν ἐξεταράττειτο ὥστε καὶ ἐκ τῆς εὐνῆς ἐξαπιναιῶς ἀναπηδῶν,
καὶ μεθ' ἡμέραν ὑπὸ σαλπύγων δὴ τινῶν πολεμικόν τι καὶ θορυ-
βῶδες ἐκ τοῦ χωρίου ἐν ᾧ τὰ τῆς Ἀγριππίνης ὅσα ἔκειτο ἤκου-
σῶν ἰδειατοῦτο. διὸ καὶ ἄλλοσε ἦει, καὶ ἐπειδὴ κἀνταῦθα τὰ
αὐτὰ αὐτῷ συνέβαιναν, ἄλλοσε ἐμπλήκτως μεδίστατο.

οἱ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἄνθρωποι ἀκούσαντες ταῦτα, καίπερ ἀχθό- 15
μενοι, ἔχαιρον νομίζοντες αὐτὸν ἐκ τούτου γε πάντως ἀπολεῖσθαι.
τῶν δὲ βουλευτῶν οἱ μὲν ἄλλοι πάντες προσεποιούντο χαίρειν ἐπὶ
τοῖς γεγονόσι, καὶ συνήδοντο δὴθεν τῷ Νέρῳ, καὶ ἐψηφίζοντο
πολλὰ οἷς ᾗοντο αὐτῷ χαριεῖσθαι· ὁ Πούπλιος δὲ δὴ Θρασείας 2
Παῖτος ἦλθε μὲν ἐς τὸ συνέδριον καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἐλήκουσεν,
ἀναγνωσθείσης δὲ αὐτῆς ἐξανέστη τε εὐθὺς πρὶν καὶ ὅτιον ἀπο-
φῆρασθαι καὶ ἐξῆλθε, διότι ἂ μὲν ᾗθελεν εἰπεῖν οὐκ ἐδύνατο, ἂ
δὲ ἐδύνατο οὐκ ᾗθελεν. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ τὰ ἅλλα πάντα 3
διῆγεν· ἔλεγε γὰρ ὅτι εἰ μὲν ἐμὲ μόνον ὁ Νέρων φορεῦσιν ἐμέλλε,
πολλὴν ἂν εἶχον τοῖς ἄλλοις ὑπερχολακεύουσιν αὐτὸν συγγνώμην·
εἰ δὲ καὶ ἐκείνων τῶν σφόδρα αὐτὸν ἐπαινούντων πολλοὺς τοὺς μὲν

- ἀνάλωκε τοὺς δὲ καὶ ἀπολέσει, τί χρὴ μάτην ἀσχημονοῦντα δουλο-
 προεπῶς φθαρῆναι, ἔξδον ἑλευθερίως ἀποδοῦναι τῇ φύσει τὸ ὀφειλό-
 4 μενον; ἑμοῦ μὲν γὰρ περί καὶ ἔπειτα λόγος τις ἔσται, τοῦτων δέ,
 πλὴν κατ' αὐτὸ τοῦτο ὅτι ἐσφάγησαν, οὐδεῖς. τοιοῦτος μὲν ὁ
 Θρασέας ἐγένετο, καὶ τοῦτο αἰετὸς πρὸς ἑαυτὸν ἔλεγεν ὅτι ἐμὲ Νέρων
 16 ἀποκτεῖναι μὲν δύναται, βλάψαι δὲ οὐ. Νέρωνα δὲ μετὰ τὸν τῆς
 μητρὸς φόνον ἐσιόντα ἐς τὴν Ῥώμην δημοσίᾳ μὲν ἐθεράπευον,
 ἰδίᾳ δέ, ἐν ᾧ γε καὶ παρρησιάζασθαι τινες ἀσφαλῶς ἐδύναντο, καὶ
 μάλιστα αὐτὸν ἐσπάραττον. τοῦτο μὲν γὰρ μολγόν τέ τινα ἀπ' ἀν-
 δριάντος αὐτοῦ νύκτωρ ἀπεκρέμασαν, ἐνδεικνύμενοι ὅτι ἐς ἐκεῖνον
 2 αὐτὸν δέοι ἐμβεβλήσθαι· τοῦτο δὲ παιδίον ἐς τὴν ἀγορὰν ῥήψαντες
 προσέδωκαν αὐτῷ πινάκιον λέγον· "οὐκ ἀναιροῦμαι σε, ἵνα μὴ τὴν
 μητέρα ἀποσφάξῃς." καὶ ἦν μὲν καὶ ἀναγινώσκων πολλὰ πόθι ὁμοίως
 γεγραμμένον "Νέρων Ὀρέστης Ἀλκμαίων μητροκτόνος", ἦν δὲ καὶ
 ἀκούειν αὐτὸ τοῦτο λεγόντων ὅτι Νέρων τὴν μητέρα ἀνεχόρησεν.
 3 σὺ γὰρ ὥς καὶ λελαληκότας τινὰς αὐτὸ εἰσήγγελον, οὐχ οὕτως
 ἵν' ἐκείνους ἀπολέσωσιν, ὥς ἵνα τὸν Νέρωνα διαβάλλωσιν. ὅθεν
 οὐδεμίαν τοιαύτην δίκην προσήκατο, ἥτοι μὴ βουλόμενος ἐπὶ πλεῖον
 δι' αὐτῆς τὴν φήμην ἐπαυξῆσαι, ἢ καὶ καταφρονῶν ἤδη τῶν λεγο-
 4 μένων. ὁ μὲντοι ἥλιος σύμπας ἐν μέσαις ταῖς θυσίαις ταῖς ἐπὶ τῇ
 Ἀγριππίνῃ κατὰ τὸ ψήφισμα γενομέναις ἐξέλιπεν, ὥστε καὶ ἀστέ-
 ρας ἐκφῆναι· καὶ οἱ ἐλέφαντες οἱ τὴν τοῦ Αὐγούστου ἀρμύραξαν
 ἄγοντες ἐς μὲν τὸν ἵππόδρομον ἐσῆλθον καὶ μέχρι τῆς τῶν βο-
 5 λευτῶν ἔδρας ἀφίκοντο, γενόμενοι δὲ ἐνταῦθα ἔστησαν καὶ περὶ
 τέρω οὐ προεχώρησαν. καὶ ὁ δὴ καὶ μάλιστα ἄν τις ἐτεκμήρατο
 ἐκ τοῦ δαιμονίου γεγονέναι, σκηπτὸς ποτε τὸ δεῖπνον αὐτοῦ πᾶν
 ἐσφερόμενόν οἱ κατέφλεξεν, ὥσπερ τις ἄρπυια τὰ σιτία αὐτοῦ ἀφει-
 λόμενος.
- 17 ὅτι καὶ τὴν Δομιτίαν τὴν τηθίδα, "ἣν καὶ αὐτὴν ὥς μητέρα
 τιμᾶν ἔλεγεν, ἐπαπέκτεινε φαρμάκῳ, οὐδ' ἀνέμεινεν ὀλίγας ἡμέρας
 ἵν' ἄλλως ὑπὸ τοῦ γήρως ἀποθάνῃ, ἀλλ' ἐπεθύμησε καὶ ἐκείνην
 2 ἀπολέσαι. καὶ ἔσπευσέ γε τοῦτο ποιῆσαι διὰ τὰ κτήματα αὐτῆς
 τὰ ἐν Βαβυλῶνι καὶ ἐν τῇ Παρσεννίδι ὄντα, ἐν οἷς καὶ ἡβητήρια εὐδὲς
 μεγαλοπρεπῆ κατεσκευάσεν", ἃ καὶ δεῦρο ἀνθεῖ. ἐπὶ δὲ δὴ τῇ μη-
 τρὶ καὶ ἑορτῇ μεγίστῃ δὴ καὶ πολυτελεστάτῃ ἐποίησεν, ὥστε ἐν
 πέντε καὶ ἑξ ἡμέραις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας πανηγυρίσαι, ὅτε δὴ

16 2 3 ὅτι εἰσιόντος Νέρωνος εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς τῆς Ἀγριππίνης ἀνδριάντας καθεῖλον, μὴ φθάσαντες δὲ ἕνα ἀποτεμεῖν ῥάκος αὐτῷ ἐπέβαλον ὥστε δοκεῖν ἐγκαλύπτεσθαι, καὶ τις παροχόρημα ἐπιγράψας προσέπηξε τῷ ἀνδριάντι "ἐγὼ ἀσχύρομαι καὶ σὺ οὐκ αἰδῇ." M p. 210 17 " V p. 686
 2 2 Παρ. θαλάσση ὄντα Xiphilinus

καὶ ἐλέφας ἀνήχθη ἐς τὴν ἀνωτάτω τοῦ θεάτρον ἀψίδα, καὶ ἐκεῖ-
θεν ἐπὶ σχοινίων κατέδραμεν ἀναβάτην φέρον. ἐκεῖνο δὲ ἶσαι καὶ 3
αἰσχιστον καὶ δεινότατον ἅμα ἐγένετο, ὅτι καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες
οὐχ ὅπως τοῦ ἵππικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος ἐς τὴν
ὀρχήστραν καὶ ἐς τὸν ἱππόδρομον τό τε θέατρον τὸ κυνηγετικὸν
εἰσῆλθον ὥσπερ οἱ ἀτιμώτατοι, καὶ ἤλυσάν τινες αὐτῶν καὶ ὠρ-
χήσαντο τραγωδίας τε καὶ κωμωδίας ὑπεκρίναντο καὶ ἐκιθαρόδη-
σαν, ἵππους τε ἤλασαν καὶ θηρία ἀπέκτειναν καὶ ἐμονομάχησαν,
οἱ μὲν ἐθελονταὶ οἱ δὲ καὶ πάντῃ ἄκοντες. καὶ εἶδον οἱ τότε ἄν- 4
θρωποι τὰ γένη τὰ μεγάλα, τοὺς Φονρίους τοὺς Φαβίους τοὺς
Πορκίους τοὺς Ὑαλερίους, τὰλλα πάντα ὧν τὰ τρόπαια ὧν οἱ ναοὶ
ἐθροῶντο, κάτω τε ἐστηκότας καὶ τοιαῦτα δρωῶντας ὧν ἔνια οὐδ'
ἐπ' ἄλλων γινόμενα ἐθεώρουν. καὶ ἐδακτυλοδείκουν γε αὐτοὺς 5
ἄλλήλοις, καὶ ἐπέλεγον Μακεδόνες μὲν "οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ Παύλου
ἐκγονος", Ἕλληνες δὲ "οὗτος τοῦ Μομμίου", Σικελιώται "ἴδετε τὸν
Κλαύδιον", Ἑπειρώται "ἴδετε τὸν Ἀππίον", Ἀσισιοὶ τὸν Λούκιον,
Ἰβηρες τὸν Πούπλιον, Καρχηδόνιοι Ἀφρικανόν, Ῥωμαῖοι δὲ πάν-
τας. τοιαῦτα γάρ που προτέλεια τῆς αὐτοῦ ἀσχημοσύνης ποιῆσαι
ἠθέλησεν.

ὅλοφύροντο δὲ πάντες οἱ νοῦν ἔχοντες καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν 18
ἀναλίσκομένων. πάντα μὲν γὰρ τὰ πολυτελέστατα ἃ ἄνθρωποι
ἐσθίουσι, πάντα δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ τιμιώτατα, ἵππους ἀνδράποδα
ξέγγη χρυσίον ἀργύριον ἐσθῆτα ποικίλην, ἐδίδον διὰ συμβόλων
σφαιρίδια γὰρ μικρά, γεγραμμένα ὡς ἔκαστα αὐτῶν ἔχοντα, ἐς τὸν 2
ὁμίλον ἔρριπται, καὶ ἐδίδοτο ὃ τι τις δι' ἐκείνων ἤρπασεν. ἐνενόουν
γὰρ ὅτι, ὁπότε τοσαῦτα ἀνήλυσεν ἵνα ἀσχημονήσῃ, οὐδενὸς τῶν
ἀτοπωτάτων ἀφ' ἑξέται ἵνα τι κερδάνῃ. τεράτων δὲ τινῶν γεγονό-
των τότε οἱ μάντις ὄλεθρον αὐτῷ ταῦτα φέρειν εἶπον, καὶ συν-
εβούλευσαν ἐς ἑτέρους τὸ δεινὸν ἀποτρέψασθαι. κἂν συχρονὸς εὐ- 3
θὺς κατεχρήσατο, εἰ μὴ ὁ Σενέκας ἔφη αὐτῷ ὅτι ὅσους ἂν ἀπο-
σφάξῃς, οὐ δύνασαι τὸν διάδοχόν σου ἀποκτείνειν.

τότε μὲν δὴ τοσαῦτα σωτήρια, ὡς δὴ ἔλεγεν, ἐώρτασε, καὶ τὴν
ἀγορὰν τῶν ὄψων, τὸ μάκλλον ὠρομισμένον, καθιέρωσεν· μετὰ δὲ 19
ταῦτα ἕτερον αὐτῷ εἶδος ἐορτῆς ἤγαγεν, ἐπεκλήθη δὲ Ιουβενάλια
ὥσπερ τινὰ νεανισκεύματα, καὶ ἐτελέσθη ἐπὶ τῷ γενεῖῳ αὐτοῦ. καὶ
γὰρ τοῦτο τότε πρῶτον ἐξέβρατο, καὶ τὰς γε τρίχας ἐς σφαιρίον τι
χρυσῶν ἐμβαλὼν ἀνέθρακε τῷ Διὶ τῷ Καπιτωλίῳ· καὶ ἐς τὴν
ἐορτήν οἱ τε ἄλλοι καὶ οἱ εὐγενέστατοι πάντως τι ἐπεδείξαντο.

- 2 τεκμήριον δέ, Αἰλία Κατέλλα τοῦτο μὲν γένει καὶ πλούτῳ προ-
ήκουσα, τοῦτο δὲ καὶ ἡλικίᾳ προφέρουσα (ὀγδοηκοντοῦτις γὰρ ἦν)
ὠρχήσατο, οἱ τε λοιποὶ οἱ διὰ γῆρας ἢ νόσον ἰδίᾳ μηδὲν ποιῆσαι
δυνάμενοι ἐχορήγησαν. ἤσκουν μὲν γὰρ πάντες ὅ τι τις καὶ ὅπω-
σοῦν οἷός τε ἦν, καὶ ἐς διδασκαλεῖα ἀποδεδειγμένα συνεφοίτων οἱ
- 3 λογιμώτατοι, ἄνδρες γυναῖκες, κόραι μειράκια, γραῖαι γέροντες· εἰ
δέ τις μὴ ἐδύνατο ἐν ἐτέρῳ τῷ θεῷ παρασχεῖν, ἐς τοὺς χοροὺς
κατεχωρίζετο. καὶ ἐπειδὴ γέ τινες αὐτῶν προσωπεῖα ὑπ' ἀσχύνης,
ἵνα μὴ γνωρίζονται, περιέθεντο, περιεῖλεν αὐτὰ τοῦ δήμου δῆθεν
ἀξιόσαντος, καὶ ἐπέδειξε καὶ τοῖς ὀλίγον ἔμπροσθεν ὑπ' αὐτῶν ἀρ-
4 χθεῖσιν ἀνθρώποις. καὶ τότε δὴ μάλιστα καὶ ἐκεῖνοι καὶ οἱ ἄλλοι
τοὺς τεθνηκότας ἐμακάριζον· πολλοὶ γὰρ ἄνδρες τῶν πρώτων ἐν
τῷ ἔτει τούτῳ ἐτελεύτησαν, ὧν ἐνίοις καὶ τῷ Νέρωνι ἐπιβουλεύειν
αἰτιαθέντας οἱ στρατιῶται περιστάντες ἐλιθοβόλησαν.
- 20 καὶ ἔδει γὰρ καὶ τὸν κολοφῶνα ἄξιον τῶν πραττομένων ἐπε-
ρεχθῆναι, παρηλθέ τε καὶ αὐτὸς ὁ Νέρων ἐς τὸ θέατρον, ὀνομαστὶ
πρὸς τοῦ Γαλλίωνος ἐσκηρυχθεὶς, καὶ ἔσθη τε ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ
Καῖσαρ τὴν κιθαροφιδικὴν σκευὴν ἐνδεδνκώς, καὶ "κύριοί μου, εὐμε-
2 νῶς μου ἀκούσατε" εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, ἐκίθαρόφθσέ τε Ἄτιν
τινὰ ἢ Βάκχας ὁ Ἀγρόστος, πολλῶν μὲν στρατιωτῶν παρεστηκό-
των, πυντὸς δὲ τοῦ δήμου, ὅσον αἱ ἔδραι ἐχώρησαν, καθημένον,
καίτοι καὶ βραχὺ καὶ μέλαν, ὥς γε παραδέδοται, φῶνημα ἔχων,
3 ὥστε καὶ γέλωτα ἅμα καὶ δάκρυα πᾶσι κινῆσαι. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ
Βούρρος καὶ ὁ Σενέκας, καθάπερ τινὲς διδασκαλοὶ, ἐποβάλλοντές
τι παρεστήκεσαν, καὶ αὐτοὶ τὰς τε χεῖρας καὶ τὰ ἱμάτια, ὅποτε
φθέγγαί τι, ἀνέσειον, καὶ τοὺς ἄλλους προσεπεσιπῶντο. ἦν μὲν
γὰρ τι καὶ ἴδιον αὐτῷ σύστημα ἐς πεντακισχίλους στρατιώτας πα-
4 ρεσκευασμένον, ἀνγούστειοί τε ὀνομάζοντο καὶ ἑξήρχον τῶν ἐπαί-
ρων· ἡγαγάζοντο δὲ σφίσι καὶ οἱ ἄλλοι πάντες καὶ ἄκοντες, πλὴν
τοῦ Θρασεία, ἐκβοᾶν. οὗτος μὲν γὰρ οὐδέποτε αὐτῷ συγκαθῆκεν,
οἱ δὲ δὴ ἄλλοι, καὶ μάλιστα οἱ ἐπιφανεῖς, σπονδῇ καὶ ὀδυσσόμενοι
συνελέγοντο, καὶ πάνθ' ὅσα περ οἱ ἀνγούστειοι, ὥς καὶ χαίροντες,
5 συνεβόων· καὶ ἦν ἀκοῦειν πως αὐτῶν λεγόντων "ὁ καλὸς Καῖσαρ,
ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἀγρόστος, εἰς ὥς Πύθιος. μὰ σε Καῖσαρ, οὐδεὶς
σε νικᾷ." ποιήσας δὲ ταῦτα ἐδείπνισε τὸν δῆμον ἐπὶ πλοίων ἐν τῷ
χωρίῳ ἐν ᾧ ἡ ναυμαχία ὑπὸ τοῦ Ἀγρόστου ἐγεγόνει· καὶ ἔξ αὐ-
τοῦ νυκτὸς μεσοσφης ἐς τὸν Τίβεριν διὰ τάφρου κατέπλευσεν.
- 21 ταῦτα μὲν ἐπὶ τῷ τὸ γένειον ψιλισθῆναι ἐπραξεν· ὑπὲρ δὲ δὴ
21 τῆς σωτηρίας τῆς τε διαμονῆς τοῦ κράτους αὐτοῦ (οὕτω γὰρ πον
60 προέγραψεν) ἀγῶνα πενταετηρικὸν κατεστήσατο, Νερῶνεια αὐτὸν

ὀνομάσας, καὶ ἐπ' αὐτῷ καὶ τὸ γυμνάσιον ὠκοδόμησεν, ἑλαιὸν τε ἐν τῇ καθιερώσει αὐτοῦ καὶ τοῖς βουλευταῖς καὶ τοῖς ἱππεῦσι προῖκα ἔνειμεν. τὸν μόντοι στέφανον τὸν τῶν κιθαρισδῶν ἀνικτὶ ἔλαβε, πάντων ὡς καὶ ἀναξίον τῆς νίκης ἐκβληθέντων, "καὶ εὐθὺς ἐς αὐτὸ τὸ γυμνάσιον ἐν τῇ στολῇ σφῶν ἐσεγράφη." καὶ τούτου καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῷ στέφανοι οἱ τῆς κιθαρισθίας ἐξ ἀπάντων τῶν ἀγώνων ὡς καὶ μόνῳ ἄξιον ἔκρινοντο.

ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπαίετο, πάθος ἐν τῇ Βρετανίᾳ ^{a.c.}ΞΒ⁶¹ δεινὸν συνηρέχθη· δύο τε γὰρ πόλεις ἐπορθήθησαν, καὶ μυριάδες ὀκτὼ τῶν τε Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν ἐφθάρησαν, ἣ τε νῆσος ἡλλοτριώθη. καὶ ταῦτα μόντοι πάντα ὑπὸ γυναικὸς αὐτοῖς συνηρέχθη, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο πλείστην αὐτοῖς αἰσχύνην συμβῆναι, ὡς πον καὶ τὸ θεῖον τὴν συμφορὰν αὐτοῖς προεσήμανεν· ἔκ τε γὰρ τοῦ βουλευτηρίου θροῦς νυκτὸς βαρβαρικὸς μετὰ γέλωτος καὶ ἐκ τοῦ θεάτρου θόρουβος μετ' οἰμωγῆς ἔξηκούετο, μηδενὸς ἀνθρώπων μίητε φθεγγομένον μίητε στένοντος, οἰκτίρι τε τινες ἐν τῷ Ταμέσῳ ποταμῷ ὑψυδροὶ ἐωρῶντο, καὶ ὁ ὠκεανὸς ὁ μεταξὺ τῆς τε νήσου καὶ τῆς Γαλατίας αἱματώδης ποτὲ ἐν τῇ πλημυρίδι ἠϋξήθη. πρόφασις δὲ τοῦ πολέμου ἐγένετο ἡ δήμεσις τῶν χρημάτων ἃ Κλαύδιος τοῖς πρώτοις αὐτῶν ἐδεδώκει· καὶ ἔδει καὶ ἐκεῖνα, ὡς γε Δεκκιανὸς Κάτος ὁ τῆς νήσου ἐπιτροπεύων ἔλεγεν, ἀναπόμιμνα γενέσθαι. διὰ τε οὖν τοῦτο, καὶ ὅτι ὁ Σενέκας χιλίας σφίσι μυριάδας ἄκουσιν ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσι τόκων δανείσας ἔπειτ' ἀθροάς τε ἅμα αὐτὰς καὶ βιαίως εἰσέπρασεν. ἡ δὲ μάλιστα αὐτοὺς ἔρεθίσασα καὶ ἐναντία Ῥωμαίων πολεμεῖν ἀναπέσασα, τῆς τε προστατείας αὐτῶν ἄξιωθεῖσα καὶ τοῦ πολέμου παντὸς στρατηγήσασα, Βουνδουῖκα ἦν, γυνὴ Βρεττανικῆς γένους τοῦ βασιλείου, μεῖζον ἢ κατὰ γυναικα φρόνημα ἔχουσα. αὕτη γὰρ συνήγαγέ τε τὸ στρατεύμα ἀμφὶ δώδεκα μυριάδας ὄν, καὶ ἀνέβη ἐπὶ βῆμα ἐκ γῆς ἐλώδους ἐς τὸν Ῥωμαϊκὸν τρόπον πεποιημένον. ἦν δὲ καὶ τὸ σῶμα μεγίστη καὶ τὸ εἶδος βλοσυρωτάτη τό τε βλέμμα δορυμνιάτη, καὶ τὸ φθῆγμα τραχὺ εἶχε, τὴν τε κόμην πλείστην τε καὶ ξανθοτάτην οὖσαν μέχρι τῶν γλοντῶν καθεῖτο, καὶ στρεπτὸν μέγα χροσοῦν ἐφόρει, χιτῶνά τε παμπούκιλον ἐνεκεκόλπωτο, καὶ χλαμύδα ἐπ' αὐτῷ παχείαν ἐπεπεπόρητο. οὕτω μὲν αἰεὶ ἐνεσκενάζετο· τότε δὲ καὶ λόγῃν λαβοῦσα, ὥστε καὶ ἐκ τούτου πάντας ἐκπλήττειν, ἔλεξεν ὧδε.

"πέπεισθε μὲν τοῖς ἔργοις αὐτοῖς ὅσον ἐλευθερία τῆς δουλείας διαφέρει, ὥστ' εἰ καὶ πρότερόν τις ὑμῶν ὑπὸ τῆς τοῦ χρείττορος

" V p. 689
στησαν. ἡ?

1 1 5 σφίσιν?*

2 2 1 εἰσέπρασεν, ἐπανε-

4 3 ἐν 4 ἐπεπεπόρητο*

ἀπειρίας ἐπαγωγῶς ἐπαγγέλμασι τῶν Ῥωμαίων ἡπάτητο, ἀλλὰ νῦν
 γε ἑκατέρω πεπειραμένοι μεμαθήκατε μὲν ὅσον ἡμαρτήκατε δεσπο-
 τείαν ἐπισπαστὸν πρὸ τῆς πατρὸς διαίτης προτιμήσαντες, ἐγνώκατε
 2 δὲ ὅσω καὶ περὶ ἀδέσποτος πλοῦτον δουλεύοντος προσφέρει. τί
 μὲν γὰρ οὐ τῶν ἀσχίστων, τί δ' οὐ τῶν ἀλγίστων, ἔξ οὗπερ ἐς
 τὴν Βρεττανίαν οὗτοι παρέκλυον, πεπόνθαμεν; οὐ τῶν μὲν πλεί-
 στων καὶ μεγίστων κτημάτων ὅλων ἐστερήμεθα, τῶν δὲ λοιπῶν
 3 τέλη καταβάλλομεν; οὐ πρὸς τῇ τὰλλα πάντα καὶ νέμειν καὶ γε-
 ωργεῖν ἐκείνοις, καὶ τῶν σωμάτων αὐτῶν δασμὸν ἐτήσιον φέρομεν;
 καὶ πόσῳ χρεῖττον ἦν ἅπασι τισὶ περᾶσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ κενῶν
 ἐλευθερίας ὀνομάτων κατ' ἔτος λυτροῦσθαι; πόσῳ δὲ ἐσφάχθαι
 4 καὶ ἀπολωλέναι μᾶλλον ἢ κεφαλὰς ὑποτελεῖς περιφέρειν; καίτοι τί
 τοῦτο εἶπον; οὐδὲ γὰρ τὸ τελευτῆσαι παρ' αὐτοῖς ἀξίμιον ἐστίν,
 ἀλλ' ἵστε ὅσον καὶ ὑπὲρ τῶν νεκρῶν τελοῦμεν· παρὰ μὲν γὰρ τοῖς
 ἄλλοις ἀνθρώποις καὶ τοῖς δουλεύοντάς τισιν ὁ θάνατος ἐλευθε-
 ροῖ, Ῥωμαίοις δὲ δὴ μόνοις καὶ οἱ νεκροὶ ζῶσι πρὸς τὰ λήμματα.
 5 τί δ' ὅτι, καὶ μὴ ἔχη τις ἡμῶν ἀργύριον (πῶς γὰρ ἢ πόθεν),
 ἀποδόμεθα καὶ σκυνετόμεθα ὥσπερ οἱ φορευόμενοι; τί δ' ἂν
 προϊόντος τοῦ χρόνου μετρίσασιν, οὕτως ἡμῖν κατὰ τὴν πρώτην
 ἐδούης, ὅτε πάντες καὶ τὰ θηρία τὰ νεώτατα θεραπεύουσιν, προσ-
 ετηγμένοι;
 4 ἡμεῖς δὲ δὴ πάντων τῶν κακῶν τούτων αἴτιοι, ὥς γε τὰληθές
 εἶπειν, γέγοναμεν, οἳ τινες αὐτοῖς ἐπιβῆναι τὴν ἀρχὴν τῆς νήσου
 ἐπετρέψαμεν, καὶ οὐ παραχρῆμα αὐτούς, ὥσπερ καὶ τὸν Καίσαρα
 τὸν Ἰούλιον ἐκείνον, ἐξηλάσαμεν· οἳ τινες οὐ πόρρωθεν σκισιν,
 ὥσπερ καὶ τῷ Ἀνγούστῳ καὶ τῷ Γαίῳ τῷ Καλιγύλῳ, φοβερὸν τὸ
 2 πειρᾶσαι τὸν πλοῦν ἐποιήσαμεν. τοιγαροῦν νήσον τηλικαύτην, μάλ-
 λον δ' ἡπειρον τρόπον τινὰ περιόρουτον νεμόμενοι καὶ ἰδίαν οἰκον-
 μένην ἔχοντες, καὶ τοσοῦτον ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ἀπ' ἀπάντων τῶν
 ἄλλων ἀνθρώπων ἀφωρισμένοι ὥστε καὶ γῆν ἄλλην καὶ οὐρανὸν
 ἄλλον οἰκεῖν πεπιστευθῆναι, καὶ τινος αὐτῶν καὶ τοὺς σοφωτάτους
 γε μηδὲ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἀκριβῶς πρότερον ἐγνώσκον, κατεφρονή-
 θημεν καὶ κατεπατήθημεν ὑπ' ἀνθρώπων μηδὲν ἄλλῃ ἢ πλεονεκτεῖν
 3 εἰδόντων. ἀλλ' εἰ καὶ μὴ πρότερον, νῦν ἔτι, ὃ πολῖται καὶ φίλοι
 καὶ συγγενεῖς (πάντας γὰρ ὑμᾶς συγγενεῖς, αἵτε καὶ μιᾶς νήσου
 οἰκήτορας ὄντας καὶ ἐν ὀνόμα κοινὸν κεκτημένους, νομίζω), τὰ
 προσήκοντα πράξωμεν, ἕως ἔτι τῆς ἐλευθερίας μνημονεύομεν, ἵνα
 καὶ τὸ πρόσχημα καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τοῖς παισὶ καταλίπωμεν. ἂν
 γὰρ ἡμεῖς τῆς συντροφικῆς εὐδαιμονίας παντελῶς ἐκλαθώμεθα, τί
 ποτε ἐκείνοι ποιήσουσιν ἐν δουλείᾳ τραγέτες;

λέγω δὲ ταῦτα οὐχ ἵνα μισήσῃτε τὰ παρόντα (μεμισήκατε γάρ), 5
οὐδ' ἵνα φοβηθῇτε τὰ μέλλοντα (πεφόβησθε γάρ), ἀλλ' ἵνα ἐπαι-
νέσω τε ὑμᾶς ὅτι καὶ καθ' ἑαυτοὺς πάνθ' ὅσα δεῖ προαιρεῖσθε,
καὶ χάριν ὑμῖν γνῶ ὅτι καὶ ἐμοὶ καὶ ἑαυτοῖς ἐτοίμως συνάρεσθε.
φροεῖσθε δὲ μηδαμῶς τοὺς Ῥωμαίους· οὔτε γὰρ πλείους ἡμῶν εἰσὶν 2
οὔτ' ἀνδρειότεροι. τεκμήριον δὲ ὅτι καὶ κρύπτει καὶ θώραξι καὶ
κρημῖσιν ἐσκεπασθε καὶ προσέτι καὶ σταυρώμασι καὶ τείχεσι καὶ
τάφροις ἐσκεπασθε πρὸς τὸ μήτι πάσχειν ἔξ ἐπιδρομῆς τῶν πο-
λεμίων. τοῦτο γὰρ αἰροῦνται μᾶλλον ὑπὸ τῶν φόβων ἢ τὸ καὶ
δρᾶσαι τι προχείρως ὥσπερ ἡμεῖς. τοσαύτη γὰρ περιστομὴ ἀνδρίας 3
χρῶμεθα ὥστε καὶ τὰς σκηνὰς ἀσφαλεστέρας τῶν τειχῶν καὶ τὰς
ἀσπίδας πολυαρκεστέρας τῆς ἐκείνων πανοπλίας νομίζω. ἔξ ὧπερ
ἡμεῖς μὲν καὶ κρητοῦντες αἰροῦμεν αὐτοὺς καὶ βιασθέντες ἐκφεύ-
γομεν, κἂν ἄρα καὶ ἀναχωρῆσαι ποι προελώμεθα, ἐς τοιαῦτα ἔλη
καὶ ὅρη καταδύμεθα ὥστε μήτε εὐρεθῆναι μήτε ληφθῆναι· ἐκεῖνοι 4
δὲ οὔτε διώξαι τινα ὑπὸ τοῦ βάρους οὔτε φρυγεῖν δύνανται, κἂν
ἄρα καὶ ἐκδράμωσι ποτε, ἔς τε χωρία ἀποδεδειγμένα καταφεύγουσι,
κἀνταῦθα ὥσπερ ἐς γαλέαρας κατακλείονται. ἐν τε οὖν τούτοις 5
παρὰ πολλὰ ἡμῶν ἐλαττοῦνται, καὶ ἐν ἐκείνοις, ὅτι οὔτε λιμὸν οὔτε
δίψος, οὐ ψῦχος οὐ καῦμα ὑποφέρουσιν ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλ' οἱ μὲν
καὶ σιζῶς καὶ σκέπης σίτου τε μεμαγμένον καὶ οἶνον καὶ ἐλαῖον
δέονται, κἂν ἄρα τι τούτων αὐτοὺς ἐπιλήπῃ διαφθείρονται, ἡμῖν
δὲ δὴ πᾶσα μὲν πόα καὶ ῥῖζα σῖτος ἐστί, πῶς δὲ χυμὸς ἐλαίου,
πᾶν δὲ ὕδωρ οἶνος, πᾶν δὲ δένδρον οἰκία. καὶ μὴν καὶ τὰ χωρία 6
ταῦτα ἡμῖν μὲν συνήθη καὶ σύμμαχα, ἐκείνοις δὲ δὴ καὶ ἄγνωστα
καὶ πολέμια· καὶ τοὺς ποταμοὺς ἡμεῖς μὲν γυμνοὶ διανέομεν, ἐκεῖ-
νοι δὲ οὐδὲ πλοίοις ῥαδίως περνοῦνται. ἀλλ' ἴωμεν ἐπ' αὐτοὺς
ἀγαθῇ τύχῃ θαρροῦντες. δεῖξωμεν αὐτοῖς ὅτι λαγωὶ καὶ ἀλώπε-
κες ὄντες κυνῶν καὶ λύκων ἄρχειν ἐπιχειροῦσιν.”

ταῦτα εἰποῦσα λαγὼν μὲν ἐκ τοῦ κόλπου προήκατο μαντεία 6
τινὲς χρῶμένη, καὶ ἐπειδὴ ἐν αἰσίῃ σφίσιν ἔδραμε, τό τε πλῆθος
πᾶν ἥσθ' ἐν ἀρεβόρῃ, καὶ ἡ Βουνδουῖκα τὴν χεῖρα ἐς τὸν οὐρανὸν
ἀνατείνασα εἶπε “χάριν τέ σοι ἔχω, ὦ Ἀνδράστη, καὶ προσεπικα- 2
λοῦμαι σέ γυνὴ γυναῖκα, οὐκ Αἰγυπτίων ἀχθοφόρων ἄρχονσα ὡς
Νίτωκρις, οὐδ' Ἀσσυρίων τῶν ἐμπόρων ὡς Σεμίραμις (καὶ γὰρ
ταῦτ' ἤδη παρὰ τῶν Ῥωμαίων μεμαθήκαμεν), οὐ μὴν οὐδὲ Ῥω- 3
μαίων αὐτῶν ὡς πρότερον μὲν Μεσσαλίνα ἔπειτ' Ἀγριππῖνα (νῦν 3
δὲ καὶ Νέρων ὄνομα μὲν ἀνδρὸς ἔχει, ἔργῳ δὲ γυνὴ ἐστίν· σημείον

5 2 2 δὲ τὸ καὶ πο. — ἐσκεπασθαι — ἐσκεπάσθαι? 4 μῆξτι*
4 3 καταγεύωσι 5 2 ἐν om* 6 2 1 Ἀνδράστη] Ἀνδράτη 7 3 2

δέ, ἴδδει γὰρ καὶ κιθαρίζει καὶ καλλωπίζεται), ἀλλ' ἀνδρῶν Βρεττανῶν, γεωργεῖν μὲν ἢ δημιουργεῖν οὐκ εἰδότες, πολεμεῖν δὲ ἀκριβῶς μεμαθηκότων, καὶ τὰ τε ἄλλα πάντα κοινὰ καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κοινὰς νομιζόντων, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐκείνων τὴν αὐτὴν τοῖς ἄρρεσιν
 4 ἄρετὴν ἔχουσιν. τοιούτων οὖν ἀνδρῶν καὶ τοιούτων γυναικῶν βασιλεύουσα προσεύχομαι τέ σοι καὶ αὐτῷ νίκην καὶ σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν κατ' ἀνδρῶν ἑβριστιῶν ἀδίκων ἀπλήστον ἀνοσίων, εἴ γε καὶ ἄνδρας χρὴ καλεῖν ἀνθρώπους ἔδατι θεομῦ λοτομένους, ὅψα σκευαστὰ ἐσθίοντας, ὄνον ἄκρατον πίνοντας, μύρῳ ἀλειφόμενους, μυλθακῶς κοιμωμένους, μετὰ μειρακίων, καὶ τούτων ἐξώρων,
 5 καθεύδοντας, κιθαρωδῶ, καὶ τούτῳ κακῶ, δουλεύοντας. μὴ γὰρ τοι μήτ' ἐμοῦ μήθ' ὑμῶν ἔτι βασιλεύσειεν ἡ Νερωνίς ἡ Δομιτία, ἀλλ' ἐκείνη μὲν Ῥωμαίων ἄδουσα δεσποζέτω (καὶ γὰρ ἄξιοι τοιαύτη γυναικὶ δουλεύειν, ἥς τοσοῦτον ἤδη χρόνον ἀνέχονται τυραννοῦσης), ἡμῶν δὲ σὺ ὦ δέσποινα αἰεὶ μόνῃ προστατοίης."

7 τοιαῦτ' ἄττα ἡ Βουνδοῦζα δημηγορήσασα ἐπῆγε τοῖς Ῥωμαίοις τὴν στρατιάν· ἔνυχον γὰρ ἄναρχοι ὄντες διὰ τὸ Παυλῖνον τὸν ἡγεμόνα σφῶν εἰς νῆσόν τινα Μῶναν ἀγχοῦ τῆς Βρεττανίας κειμένην ἐπιστρατεῦσαι. διὰ τοῦτο πόλεις τε δύο Ῥωμαϊκὰς ἐξέπόρθησε καὶ δῆρπασε, καὶ φόρον ἀμέθητον, ὥς ἔφην, εἰργάσατο· τοῖς τε ἀλισκομένοις ἀνθρώποις ἐπ' αὐτῶν οὐδὲν τῶν δεινотάτων ἔστιν ὃ τι
 2 οὐκ ἔγνετο. καὶ ὃ δὴ δεινότερον καὶ θηριωδέστατον ἐπραξαν· τὰς γὰρ γυναῖκας τὰς εὐγενεστάτας καὶ εὐπρεπεστάτας γυμνὰς ἐκρέμασαν, καὶ τοὺς τε μαστοὺς αὐτῶν περιέτεμον καὶ τοῖς στόμασί σφῶν προσέθραπτον, ὅπως ὥς καὶ ἐσθίονσαι αὐτοὺς ὀρῶντο, καὶ μετὰ τοῦτο πασσάλοις ὀξέσι διὰ παντὸς τοῦ σώματος κατὰ μῆκος
 3 ἀνέπειραν. καὶ ταῦτα πάντα θύοντές τε ἅμῃ καὶ ἐστιώμενοι, ἑβρίζοντες, ἐν τε τοῖς ἄλλοις σφῶν ἱεροῖς καὶ ἐν τῇ τῆς Ἀνδάτης μάλιστα ἄλσει ἐποιοῦν· οὕτω γὰρ καὶ τὴν νίκην ὠνόμαζον, καὶ ἔσεβον αὐτὴν περιττότατα.

8 ὁ δὲ Παυλῖνος ἔνυχῃ μὲν ἤδη τὴν Μῶναν παραστησάμενος, πυθόμενος δὲ τὴν Βρεττανικὴν συμφορὰν ἀπέπλευσεν εὐθὺς ἐς αὐτὴν ἐκ τῆς Μῶνης. καὶ διακινδυνεύσαι μὲν αὐτίκα πρὸς τοὺς βαρβάρους οὐκ ἠθέλε, τό τε πληθὺς αὐτῶν καὶ τὴν ἀπόνοιαν φοβούμενος, ἀλλ' ἐς ἐπιτηδειότερον καιρὸν τὴν μάχην ἐπερετίθετο· ἐπεὶ δὲ σίτον τε ἐσπάρξε καὶ οἱ βάρβαροι ἐγκείμενοι οὐκ ἤνισαν,
 2 ἠναγκάσθη καὶ παρὰ γνώμην αὐτοῖς συμβαλεῖν. ἡ μὲν οὖν Βουνδοῦζα ἐς τρεῖς καὶ εἴκοσι μυριάδας ἀνδρῶν στρατεύμα ἔχουσα

6 3 3 γὰρ om 5 2 μήτ'] μὴ 7 1 3 Μῶναν* 8 1 ἑβρίζον?
 3 ἄλσει, ἐπεὶ οὕτω γε καὶ?*

αὐτὴ μὲν ἐφ' ὅρματος ὤχεϊτο, τοὺς δ' ἄλλους ὡς ἐκάστον διατά-
 ξεν· ὁ δὲ δὴ Παυλῖνος μῆτε ἀντιπαρατεῖναι οἱ τὴν φάλαγγα δυνη-
 θείς (οὐδὲ γὰρ οὐδ' εἰ ἐφ' ἓνα ἐτάχθησαν ἐξικνουῦντο· τοσοῦτον
 ἡλατιοῦντο τῷ πλήθει) μῆτε αὖ καθ' ἓν συμβαλεῖν, μὴ καὶ περι- 3
 στοιχισθεὶς κατωκοπῇ, τολμήσας, τριχῇ τε ἔνειμε τὸν στρατὸν ὅπως
 πολλαχόθεν ἅμα μάχοντο, καὶ ἐπέκνωσεν ἕκαστον τῶν μερῶν ὥστε
 δύσρηκτον εἶναι. συντάττων δ' αὐτοὺς καὶ καθιστὰς προσπαρήρει,
 λέγων “ἄγετε ἄνδρες συστρατιῶται, ἄγετε ἄνδρες Ῥωμαῖοι, δεῖξάτε 9
 τοῖς ὀλέθροις τούτοις ὅσον καὶ δυνατοὺντες αὐτῶν προσφέρομεν·
 αἰσχρὸν γὰρ ἔστιν ὑμῖν, ἂ μικρῶ πρόσθεν ἐπ' ἀρετῆς ἐκτίσασθε,
 νῦν ἀκλειῶς ἀπολέσαι. πολλάκις τοι τῶν νῦν παρόντων ἐλάττους
 ὄντες πολὺν πλεονεξία ἀντιπάλους καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες
 ὑμῶν ἐνίκησαν. μῆτε οὖν τὸ πλῆθος αὐτῶν φοβηθῆτε καὶ τὴν νεο- 2
 τεροποιίαν (ἐκ γὰρ ὀόπλων καὶ ἀμελετήτων προπετείας θρασύνον-
 ται), μῆθ' ὅτι πόλεις τινὰς ἐμπεπρήκασιν· οὐ γὰρ κατὰ κράτος
 οὐδ' ἐκ μάχης, ἀλλὰ τὴν μὲν προδοθεῖσαν τὴν δὲ ἐκλειφθεῖσαν
 εἶλον. ἀνθ' ὧν νῦν τὴν προσήκουσαν παρ' αὐτῶν δίκην λάβετε,
 ἵνα καὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῖς ἐκμάθωσιν οἷον ὄντας ὑμᾶς οἶοι ὄντες
 ἡδίκηκασιν.”

ταυτὰ τισιν εἰπὼν ἐφ' ἑτέροισ ἡλθε, καὶ ἔφη “νῦν καιρὸς ὃ 10
 συστρατιῶται προθυμίας, νῦν τόλμης. ἂν τήμερον ἄνδρες ἀγαθοὶ
 γένησθε, καὶ τὰ προειμένα ἀναλήψεσθε· ἂν τούτων κρατήσητε,
 οὐκέτι οὐδεὶς ὑμῖν οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀντιστήσεται. διὰ μιᾶς τοιαύτης
 μάχης καὶ τὰ ἐπάρχοντα βεβαιώσεσθε καὶ τὰ λοιπὰ προσκαταστρέ-
 ψεσθε· πάντες γὰρ καὶ οἱ ἄλλοθι πον ὄντες στρατιῶται ζηλώσουσιν 2
 ὑμῶς καὶ ἐχθροὶ φοβηθήσονται. ὥστε ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντες ἢ
 πάντων ἀνθρώπων ἀδελφῶς ἄρχειν ὧν καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν κατέλιπον
 καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς προσεπεκτίσασθε, ἢ πάντως αὐτῶν στερηθῆναι,
 ἔλεσθε ἐλεύθεροι εἶναι, ἄρχειν πλουτεῖν εὐδαιμονεῖν μᾶλλον ἢ τὰ
 ναντία αὐτῶν ῥαθυμήσαντες παθεῖν.”

τοιαῦτα δὲ καὶ τούτοις εἰπὼν ἐπὶ τοὺς τρίτους ἐπιπαρήλθε, 11
 καὶ ἔλεξε καὶ ἐκείνοις “ἠκούσατε μὲν οἷα ἡμᾶς οἱ κατάρτατοι οὗτοι
 δεδράκασι, μᾶλλον δὲ ἔνια αὐτῶν καὶ εἶδετε· ὥσθ' ἔλεσθε πότερον 2
 καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὰ ἐκείνοις παθεῖν καὶ προσέτι καὶ ἐκπεσεῖν παν-
 τελῶς ἐκ τῆς Βρετανίας, ἢ κρατήσαντες καὶ τοῖς ἀπολωλόσι τιμω-
 ρῆσαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἅπασι παράδειγμα ποιῆσαι καὶ
 πρὸς τὸ πειθαρχοῦν εὐμενοῦς ἐπιεικειᾶς καὶ πρὸς τὸ νεωτερίζον 3
 ἀνυπακούας τραχύτητος. μάλιστα μὲν οὖν ἔγωγε νικήσειν ἡμᾶς ἐλπίζω 3

8 4 1 ἓνα*: cf. c. 12 5 1
 4 πάντων ἀγαθῶν σι. 2*?

10 1 4 ταύτης? 2 1 στρατιῶται τε ζ. 2*
 11 2 1 πότερον βούλεσθε 2.?

καὶ τῇ παρὰ τῶν θεῶν συμμαχίᾳ (τοῖς γὰρ ἀδικουμένοις ὡς τὸ πολὺ συναίρονται) καὶ τῇ πατρῷᾳ ἡμῶν ἀνδρίᾳ, Ῥωμαίους τε ὄντας καὶ ταῖς ἀρεταῖς ἀπάντων ἀνθρώπων κεκρατηκότας, καὶ ταῖς ἐμπειρίαις (καὶ γὰρ αὐτοὺς τούτους τοὺς νῦν ἀντικαθεστώτας ἡττήσαντες κεχειρώμεθα), τῷ τε ἀξιώματι (οὐ γὰρ ἀντιπάλους τισὶν ἀλλὰ δούλοις ἡμετέροις συμβαλοῦμεν, οὓς καὶ ἐλευθέρους καὶ αὐτο-
 4 νόμους ὄντας εἰάσμεν). ἂν δὲ δὴ παρ' ἐλπίδα τι συμβῇ (οὐδὲ γὰρ τοῦτ' εἰπεῖν ὀκνήσω), ἄμεινόν ἐστι μαχομένους ἡμᾶς ἀνδρείως πεσεῖν ἢ ἄλόντας ἀνασκολοπισθῆναι, τὰ σπλάγχνα τὰ ξαντῶν ἐκτριμθέντα ἰδεῖν, πασσάλους διαπύρους ἀναπαρῆναι καὶ ὕδατι ζέοντι τηχομένους ἀπολέσθαι, καθάπερ ἐς θηρία τινὰ ἄγρια ἄνομα ἀνόσια ἐμπεπτω-
 5 κότας. ἢ οὖν περιγεγώμεθα αὐτῶν, ἢ ἐνταῦθα ἀποθάνωμεν. καλὸν τὸ μνημεῖον τὴν Βρεττανίαν ἔχομεν, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ Ῥωμαῖοι ἐξ αὐτῆς ἐκπέσωσιν. τοῖς γὰρ σώμασι τοῖς ἡμετέροις πάντως αὐτὴν αἰεὶ καθέξομεν."

- 12 τοιαῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις εἰπὼν ἦρε τὸ σημεῖον τῆς μάχης· καὶ τούτου συνῆλθον, οἱ μὲν βάρβαροι κραυγῇ τε πολλῇ καὶ ὤδαῖς ἀπειλητικαῖς χρώμενοι, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι σιγῇ καὶ κόσμῳ,
 2 μέχρις οὗ ἐς ἀκοντίου βολὴν ἀφίκοντο. ἐνταῦθα δὲ ἤδη βύδιον τῶν πολεμίων προσιδόντων σφίσιν ἐξάξαντες ἅμα ἀπὸ συνθήματος ἐπέδραμον αὐτοῖς ἀπὸ κράτος, καὶ ἐν μὲν τῇ προσμίξει ῥαδίως τὴν ἀντίταξιν σφῶν διέσρηξαν, περισχεθέντες δὲ τῷ πλήθει πανταχόθεν
 3 ἅμα ἐμάχοντο. καὶ ἦν ὁ ἀγωνισμὸς αὐτῶν πολύτροπος· τοῦτο μὲν γὰρ οἱ ψιλοὶ τοὺς ψιλοὺς ἀντέβαλλον, τοῦτο δὲ οἱ ὀπλίται τοῖς ὀπλίταις ἀνθίσταντο, οἱ τε ἱππεῖς τοῖς ἱππεῦσι συνεφέροντο, καὶ πρὸς τὰ ἄρματα τῶν βαρβάρων οἱ τοξόται τῶν Ῥωμαίων ἀντηγωνίζοντο. τοὺς τε γὰρ Ῥωμαίους οἱ βάρβαροι ὄνμη τοῖς ἄρμασι προσπίπτοντες ἀνέτρεπον, καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν τοξενμάτων, αἵτε καὶ
 4 δίχα θωράκων μαχόμενοι, ἀρεστέλλοντο· ἱππεὺς τε πεζὸν ἀνέτρεπε, καὶ πεζὸς ἱππεῖα κατέβαλλεν· πρὸς τε τὰ ἄρματα συμφραζάμενοί τινες ἐχώρουν, καὶ ἄλλοι ὑπ' αὐτῶν ἐσκεδάννυντο· τοὺς τε τοξότας οἱ μὲν ὁμόσε σφίσιν ἰόντες ἔτρεπον, οἱ δὲ πόρρωθεν ἐφνύλασσοντο.
 5 καὶ ταῦτα οὐ καθ' ἐν ἀλλὰ τριχῇ πάνθ' ὁμοίως ἐγένετο. ἡγωνίσαντο δὲ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀμφοτέροι προθυμίας καὶ τόλμης. τέλος δὲ ὅψε ποτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίκησαν, καὶ πολλοὺς μὲν ἐν τῇ μάχῃ καὶ πρὸς ταῖς ἀμάξαις τῇ τε ὕλῃ κατεφόνευσαν, πολλοὺς δὲ καὶ
 6 ζῶντας εἴλον. σιγχροὶ δ' οὖν καὶ διέφυγον, καὶ παρσκευάζοντο μὲν ὡς καὶ αὖθις μαχομένοι, ἀποθανούσης δὲ ἐν τούτῳ τῆς Βουν-

δουτικῆς νόσῳ ἐκείνην μὲν δεινῶς ἐπένθησαν καὶ πολυτελῶς ἔθαψαν, αὐτοὶ δ' ὥς καὶ τότε ὄντως ἡττηθέντες διεσκεδάσθησαν.

καὶ τὰ μὲν Βρεττανικὰ ἐπὶ τοσοῦτον, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ ὁ Νέρων ¹³
Ῥομαῖον τὴν Αὐγουστὴν ἀπεπέμψατο μὲν πρότερον διὰ Σαβίναν ^{a. C. 62}
τὴν παλλακίδα, ὕστερον δὲ καὶ ἀπέκτεινεν, καίτοι τοῦ Βούρρου
ἐναντιομένου αὐτῷ καὶ κωλύοντος ἀποπέμψασθαι, καὶ ποτε εἰ- ²
πόντος “οὐκοῦν καὶ τὴν προῖκα αὐτῇ” τοῦτ' ἔστι τὴν ἡγεμονίαν
“ἀπόδος.” οὕτω γὰρ πως ἐρρωμένως τῇ παρρησίᾳ ἐχρήτο ὥστε
ποτὲ δευτέρου ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ γνώμην περὶ ὧν ἀπεφῆναιτο,
εἶπεν ἄντικρυς ὅτι περὶ ὧν ἂν ἅπας τι εἴπω, μηκέτι μου αἰδῆς
πίθῃ. τοῦτον μὲν οὖν φαρμάκῳ διώλεσεν, Τιγελλῖνον δὲ τινα Σω- ³
φόνιον, ἀσελγείᾳ τε καὶ μισοφονίᾳ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀνθρώ-
πους ὑπεράρσαντα, σὺν ἑτέρῳ τινὶ ἐπὶ τὴν τῶν δορυφόρων ἀρχὴν
κατέστησεν. πρὸς τοῦτον καὶ τὸ τῆς Πυθιάδος ἀπόφθεγμα γενέ-
σθαι λέγεται. ἐπεὶ γὰρ τῶν περὶ τὴν Ῥομαίαν ὄντων οἱ ἄλλοι ⁴
πάντες πλὴν Πυθιάδος συνεπέθεντο μετὰ τῆς Σαβίνης αὐτῇ, τῆς
μὲν, ὅτι ἐδυστύχει, καταφρονήσαντες, τὴν δ', ὅτι ἰσχυρὴ, κολακεύον-
τες, μόνῃ ἢ Πυθιάς οὔτε τι κατεψεύσατο αὐτῆς, καίπερ πικρότατα
βασανισθεῖσα, καὶ τέλος ὥς ὁ Τιγελλῖνος ἐνέκειτο αὐτῇ, προσέειπεν
αὐτῷ καὶ εἶπε “καθαρώτερον ὢ Τιγελλῖνε τὸ αἰδοῖον ἢ δέσποινά
μου τοῦ σοῦ στόματος ἔχει.”

ὁ δὲ δὴ Νέρων καὶ γέλωτα καὶ σκώμματα τὰ τῶν συγγενῶν ¹⁴
κακὰ ἐποιεῖτο. τὸν γοῦν Πλαῦτον ἀποκτείνας, ἔπειτα τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ προσεσχεθεῖσάν οἱ ἰδὼν, “οὐκ ἦδεν” ἔφη “ὅτι μεγάλην ὄντα
ἔχει,” ὥσπερ φεισάμενος ἂν αὐτοῦ εἰ τοῦτο προηπίστατο. πάντα ²
δὲ ὥς εἶπεν τὸν βίον ἐν καπηλικῇ διαίτῃ ποιούμενος ἀπέβη τοῖς
ἄλλοις μηδὲν ἐφθόν ἐν καπηλείῳ, πλὴν λαχάνων καὶ ἔντονος, πι-
πράσκειν. τὸν δὲ Πάλλαντα διεχρήσατο, ὅτι καὶ πλοῦτον πολὺν ³
ἐκέκτητο, ὥστε καὶ ἐς μυριάς μυριάδας αὐτὸν ἀριθμεῖσθαι· καὶ
δυσκολίᾳ τρόπων πολλῇ ἐχρήτο, ὥστε μήτε τοῖς οἰκέταις μήτε τοῖς
ἐξελευθέροις διαλέγεσθαι τι, ἀλλ' ἐς γραμματεῖα πάνθ' ὅσα ἐβού-
λετο καὶ προσέτασσε σφισιν ἐσγράφειν.

13 ¹ 2 ἀπεπέμψατο· τῆς γὰρ Σαβίνης ἐρῶν ἤθελεν αὐτῇ συνεῖναι ὡς
γαμῆτι. δέσασα δὲ ἡ Σαβίνα μὴ ποτε ἡ Ῥομαία μετακληθῇ, κατηγοροῦς
ἐπ' αὐτῇ καὶ μοιχείας καὶ γοιτείας ψευδεῖς παρσεκευάσατο, καὶ τὸ μὲν
πρῶτον φαναδενθῆναι αὐτὴν, ἔπειτα καὶ σφαγῆναι ἐποίησεν. Z p. 477.

3 ¹ ὅτι ὁ Τιγελλῖνος διεδέξατο τὸν Βούρρον, ἀσελγείᾳ καὶ μισοφονίᾳ πάν-
τας τοὺς καθ' αὐτὸν ἀνθρώπους ὑπεράρας. τὸν τε Νέρωνα ἀπ' αὐτῶν προσ-
εποίησατο, καὶ τὸν συνάροχον Ροῦφον παρ' οὐδὲν εἰθέτο. V p. 689.

4 ¹ ἄλλοι] ἄγγελοι 4 ² ἢ] δ' ἢ 14 ¹ 2 ὅτι Παύλου τοῦ ἀποστό-
λου τῆς κεφαλῆς προσεσχεθείσης Νέρων — M p. 212. ubi mox: ὅτι Θρασέας
τις γνώμην ἀπεφῆναιτο ἀνδρὶ βουλευτῇ ἐσχάτῃ εἶναι τιμωρίαν τὴν φονίαν.

- 15 τοσαύτη δ' ἦν ἡ τοῦ Νέρωνος ἀκολασία ὥστε καὶ ἄρματα
 a.C. δημοσίᾳ ἤλανθεν. καὶ ποτε θηρία ἀποκτείνας ὕδωρ τε εὐθὺς ἐς
 64 τὸ θέατρον ἐπωχέευσεν καὶ ναυμαχίαν ἐπετέλεσε, καὶ μετὰ τοῦτο
 τὸ ὕδωρ ἀφείς μονομαχίαν ἐπιδιέθηκε, καὶ τέλος ἐσαγωγὸν αὐτὸ
 2 αὐτὸς δεῖπνον δημοσίᾳ πολυτελὲς ἐδείπνισεν. ἐσιτίατωρ μὲν ὁ Τι-
 γελλῖνος ἀποδέδεικτο, καὶ πυρασκευὴ πᾶσα πολλὴ ἐπεπόριστο· ἐσκεν-
 ἄσθη δὲ τόνδε τὸν τρόπον. ἐν μὲν τῷ μέσῳ καὶ ἐπὶ τῷ ὕδατι τὰ
 τε σκεύη τὰ οἰνηρὰ τὰ ξύλινα τὰ μεγάλα προκαθεῖτο, καὶ ἐπ' αὐ-
 3 τῶν σανίδες ἐπεπήγασαν, πέριξ δὲ περὶ αὐτὸ καπηλεῖα καὶ οἰκήματα
 ἐπεποιήτο, ὥστε τὸν Νέωνα καὶ τὸν Τιγελλῖνον τοὺς τε σπασίτους
 αὐτῶν τὸ μέσον ἔχοντας ἐπὶ τε ταπήτων πορφυρῶν καὶ ἐπὶ στρω-
 4 μάτων ἀπαλῶν ἐπενωχέισθαι, τοὺς δὲ δὴ ἄλλους πάντας ἐν τοῖς
 καπηλείοις εὐθυμείσθαι. ἔς τε τὰ πορνεῖα εἰσῆσαν, καὶ συνεγίνοντο
 πάσαις ἀνέδρῃ ἀπλῶς ταῖς ἐνταῦθα καθημέναις· ἦσαν δὲ αἱ τε
 περικαλλέσται καὶ ἐκφανεστάται, δοῦλαι τε καὶ ἐλεύθεραι, ἑταῖραι,
 παρθέναι, γαμεταὶ τινῶν, οὐχ ὅπως δημότιδες ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ
 5 εὐγενέσταται καὶ κόραι καὶ γυναῖκες. καὶ ἦν ἔξουσία παντὶ τῷ
 βουλομένῳ σχεῖν ἢ ἡθέλει· οὐ γὰρ ἔξῃν αὐταῖς οὐδένα ἀπαρνή-
 σασθαι. ὥστε, οἷα συρφετώδης ὁμιλος, ἀπλήστως τε ἅμα ἔπινον
 καὶ ἀσελγῶς ὕβριζον, καὶ τις καὶ δοῦλος τῇ δεσποίνῃ παρόντος
 τοῦ δεσπότου καὶ μονομάχος εὐγενεῖ κόρῃ ὁρῶντος τοῦ πατρὸς
 6 συνεγίνοντο. ὠδισμοὶ τε καὶ πληγαὶ καὶ θόρυβοι, τοῦτο μὲν ἀπ' αὐ-
 τῶν τῶν ἐσιόντων, τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τῶν ἔξωθεν περιεστηκότων,
 αἰσχροὶ συνέβαινον, καὶ ἄνδρες τε ἐκ τούτων συγχροὶ ἐφθάρησαν
 καὶ γυναῖκες, αἱ μὲν ἀποπνιγεῖσαι αἱ δὲ διαρπαγεῖσαι.
 7 "ὅτι ἐκ τῶν συναχθέντων ἐς τὸ Ἄντιον πολλῶν ἀπολομένων ὁ
 Νέων ἐν ἑορτῇ μέρει τοῦτο ἐποιεῖτο. V p. 689.
- 16 μετὰ δὲ ταῦτα ἐπεθύμησεν ὅπερ πον ἀεὶ ᾔψχετο, τὴν τε πόλιν
 ὅλην καὶ τὴν βασιλείαν ζῶν ἀναλῶσαι· τὸν γοῦν Πρίαμον καὶ αὐ-
 τὸς θαυμαστῶς ἐμακάριζεν ὅτι καὶ τὴν πατρίδα ἅμα καὶ τὴν ἀρχὴν
 2 ἀπολομένης εἶδεν. λάθρα γὰρ τινὰς ὥς καὶ μεθύοντας ἢ καὶ κα-
 κουροῦντάς τι ἄλλως διαπέμπων, τὸ μὲν πρῶτον ἐν πον καὶ δύο
 καὶ πλεονα ἄλλα ἄλλοθι ὑπεμπίπρη, ὥστε τοὺς ἀνθρώπους ἐν παντὶ
 ἀπορίας γενέσθαι, μήτ' ἀρχὴν τοῦ κακοῦ ἔξενρεῖν μήτε τέλος ἐπα-
 3 γαγεῖν δυναμένους, ἀλλὰ πολλὰ μὲν ὁρῶντας πολλὰ δὲ ἀκούοντας
 αἶτοπα. οὔτε γὰρ θεάσασθαι ἄλλο τι ἦν ἢ πνρὰ πολλὰ ὥσπερ ἐν
 στρατοπέδῳ, οὔτε ἀκοῦσαι λεγόντων τινῶν ἢ ὅτι τὸ καὶ τὸ καίεται·
 ποῦ; πῶς; ὑπὸ τίνος; βοηθεῖτε. θόρυβός τε οὖν ἑξαίσιος πανταχοῦ

πάντας κατελάμβανεν, καὶ διέτρεχον οἱ μὲν τῇ οἱ δὲ τῇ ὥσπερ
 ἐμπληκτοὶ· καὶ ἄλλοις τινὲς ἐπαμύνοντες ἐπυνθάνοντο τὰ οἴκοι *
 καιόμενα· καὶ ἕτεροι πρὶν καὶ ἀκοῦσαι ὅτι τῶν σφετέρων τι ἐμπέ-
 πρησται, ἐμάνθανον ὅτι ἀπόλωλεν. οἱ τε ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐς τοὺς
 στενωποὺς ἐξέτρεχον ὡς καὶ ἔξωθεν αὐταῖς βοηθήσοντες, καὶ οἱ ἐκ
 τῶν ὁδῶν εἴσω ἐσέθεν ὡς καὶ ἔνδον τι ἀνύσοντες. καὶ ἦν ἡ τε 5
 κραυγὴ καὶ ὁλοκρυγὴ παίδων ὁμοῦ γυναικῶν ἀνδρῶν γερόντων ἅπλε-
 τος, ὥστε μῆτε συνιδεῖν μῆτε συνεῖναι τι ὑπὸ τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς
 κραυγῆς δύνασθαι· καὶ διὰ ταῦθ' ὁρᾶν ἦν τινὰς ἀφ' ὧνους ἐστῶτας
 ὥσπερ ἐνεοὺς ὄντας. κὰν τούτῳ πολλοὶ μὲν καὶ τὰ σφέτερα ἐκκο- 6
 μιζόμενοι, πολλοὶ δὲ καὶ τὰ ἀλλότρια ἀρπάζοντες ἀλλήλοις τε ἐνε-
 πλάζοντο καὶ περὶ τοῖς σχεύεσιν ἐσφάλλοντο, καὶ οὔτε προΐεναι ποι
 οὔθ' ἐστάναι εἶχον, ἀλλ' ὥθον ὥθοντο, ἀνέτρεπον ἀνεδρέποντο.
 καὶ συχνοὶ μὲν ἀπεπνύγοντο συχνοὶ δὲ συνετρίβοντο, ὥστε σφίσι 7
 μηδὲν ὅ τι τῶν δυναμένων ἀνθρώποις ἐν τῇ τοιοῦτῳ πάθει κακῶν
 συμβῆναι μὴ συνερχθῆναι. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀποφυγεῖν που ῥαδίως
 ἐδύνατο· κὰν ἐκ τοῦ παρόντος τις περιεσώθῃ, ἐς ἕτερον ἐμπεσοὺν
 ἐφθίρετο. καὶ ταῦτα οὐκ ἐν μιᾷ μόνον ἀλλ' ἐπὶ πλείους καὶ ἡμέ- 17
 ρας καὶ νύκτας ὁμοίως ἐγένετο. καὶ πολλοὶ μὲν οἴκοι ἔρημοι τοῦ
 βοηθήσαντός σφισιν ἀπώλοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐπι-
 κουρούντων προσκατεπρήσθησαν· οἱ γὰρ στρατιῶται, οἱ τε ἄλλοι
 καὶ οἱ νυκτοφύλακες, πρὸς τὰς ἀρπαγὰς ἀφορῶντες οὐχ ὅσον οὐ
 κατεσβέννυσάν τινα ἀλλὰ καὶ προσεξέκαϊον. τοιοῦτων δὲ δὴ ἄλλων 2
 ἄλλοθι συμβαινόντων, ἐπέλαβέ ποτε τὸ πῦρ ἄνεμος καὶ ἐπὶ τὰ
 λοιπὰ ὁμοῦ πάντα ἤγαγεν, ὥστε σκευῶν μὲν περὶ ἡ οἰκιῶν μηδὲν
 μηδὲν ἔτι φροντίσαι, πάντας δὲ τοὺς λοιποὺς ἐστῶτάς που ἐν ἀσφα-
 λεί τινι ὁρᾶν ὥσπερ νήσους τινὰς καὶ πόλεις ἅμα πολλὰς φλεγόμε-
 νας, καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς σφετέροις μηδὲν ἔτι λυπεῖσθαι, τὸ δὲ δημό- 3
 σιον ὁδυρομένους ἀναμνησέσθαι ὅτι καὶ πρότερόν ποτε οὕτως
 ὑπὸ τῶν Γαλατῶν τὸ πλεῖον τῆς πόλεως διεφθάρη. πάντων δὲ δὴ 18
 τῶν ἄλλων οὕτω διακειμένων, καὶ πολλῶν καὶ ἐς αὐτὸ τὸ πῦρ ἐπὶ
 τοῦ πάθους ἐμπεδώντων, ὁ Νέρων ἔς τε τὸ ἄκρον τοῦ παλατίου,
 ὅθεν μάλιστα σύνοπτα τὰ πολλὰ τῶν καιομένων ἦν, ἀνῆλθε, καὶ
 τὴν σκενὴν τὴν κιθαρωδικὴν λαβὼν ἤσεν ἄλωσιν, ὡς μὲν αὐτὸς
 ἔλεγεν, Ἰλίῳ, ὡς δὲ ἐωράτο, Ῥώμῃς.

τοιοῦτω μὲν δὴ πάθει τότε ἡ πόλις ἐσχίσατο οἷον οὔτε πρότε- 2
 ρόν ποτε οὔθ' ὕστερον, πλην τοῦ Γαλατικοῦ. τό τε γὰρ Παλάτιον
 τὸ ὅρος σύμπαν καὶ τὸ θέατρον τοῦ Ταύρου τῆς τε λοιπῆς πόλεως

* 2 ἐρεπλάζοντο] cf. 36 49 5, 72 19 extr.

7 3 συνερχθῆναι? *

οὔτ' *

- τὰ δύο που μέρη ἐκαύθη, καὶ ἄνθρωποι ἀναρίθμητοι διεφθάρησαν.
- 3 ὁ μὲντοι δῆμος οὐκ ἔστιν ὃ τι οὐ κατὰ τοῦ Νέρωνος ἡρᾶτο, τὸ μὲν ὄνομα αὐτοῦ μὴ ἐπιλέγων, ἄλλως δὲ δὴ τοῖς τὴν πόλιν ἐμπρήσασι καταρῶμενοι, καὶ μάλιστα³ ὅτι αὐτοὺς ἡ μνήμη τοῦ λογίου τοῦ κατὰ τὸν Τιβερίον ποτε ἀσθέντος ἐθορύβει. ἦν δὲ τοῦτο, "τρὶς δὲ τριηχοσίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν Ῥωμαίους ἔμφυλος ὄλεῖ
- 4 στάσις." ἐπειδὴ τε ὁ Νέρων παραμυθούμενος αὐτοὺς οὐδαμοῦ ταῦτα τὰ ἔπη εὔρασθαι ἔλεγε, μεταβαλόντες ἕτερον λόγιον ὡς καὶ Σιβύλλειον ὄντως ὃν ἤδον· ἔστι δὲ τοῦτο, "ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει." καὶ ἔσχεν οὕτως, εἴτε καὶ ὡς ἀληθῶς θεομαντεία τινὶ προλεχθὲν, εἴτε καὶ τότε ὑπὸ τοῦ ὁμίλου πρὸς τὰ παρόντα θειασθέν· τελευταῖος γὰρ τῶν Ἰουλίων τῶν ἀπ' Αἰνείου
- 5 γενομένων ἡμιονόρχησεν. χοήματα δὲ ὁ Νέρων παμπληθῆ καὶ παρὰ τῶν ἰδιωτῶν καὶ παρὰ τῶν δῆμων, τὰ μὲν βία ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ ἐμπρησμοῦ, τὰ δὲ καὶ παρ' ἐκόντων δῆθεν ἡγορρολόγησε, καὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτῶν τὸ σιτηρέσιον παρεσπάσατο.
- 19 πρᾶσσοντι δὲ αὐτῷ ταῦτα ἀγγελίᾳ ἐξ Ἀρμενίας καὶ δάφνῃ ἐπὶ τῇ νίκῃ αὐδῆς ἤλθεν. ὁ γὰρ τοι Κορβούλων συστήσας τε τὰ στρατιωτικὰ ἐσκεδασμένα καὶ ἀσκήσας ἡμελημένα, τὸν τε Ὀλόγαισον τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων καὶ τὸν Τηριδάτην τὸν τῆς Ἀρμενίας
- 2 ἡγούμενον καὶ ἀγγελθεῖς μόνον ἐξεφόβησεν. ὅμοια γὰρ δὴ τοῖς πρώτοις Ῥωμαίων, οὐχ ὅτι τῷ γένει λαμπρὸς ἢ τῷ σώματι ἰσχυρὸς, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ ἀρτίφρων ἦν, καὶ πολὺ μὲν τὸ ἀνδρεῖον πολὺ δὲ καὶ τὸ δίκαιον τό τε πιστὸν ἐς πάντας καὶ τοὺς οἰκέλους
- 3 καὶ τοὺς πολεμίους εἶχεν. ὅφ' οὐδὲρ καὶ ὁ Νέρων ἐπὶ τὸν πόλεμον αὐτὸν ἀνθ' ἑαυτοῦ ἀπέστειλε, καὶ δύναιεν αὐτῷ ὅσῃν ἄλλῃ οὐδενὶ ἐπέτρηφε, πιστεύσας ὁμοίως καὶ τοὺς βαρβάρους αὐτὸν κατεργάσεσθαι καὶ αὐτῷ μὴ ἐπαναστήσεσθαι. καὶ ὁ μὲν οὐδέτερον τούτων
- 4 ἐψεύσθη, τοὺς μὲντοι ἄλλους ἀνθρώπους καθ' ἑν τοῦτο μόνον ὁ Κορβούλων ἐλύπησεν, ὅτι τὴν πρὸς τὸν Νέρωνα πίστιν ἐτήρησεν· οὕτω γὰρ αὐτὸν αὐτοκράτορα ἀντ' ἐκείνου λαβεῖν ἠθέλον ὥστε καὶ κακὸν τὸ μέρος τοῦτο γενέσθαι μόνον ἡξίουν.
- οὗτος οὖν ὁ Κορβούλων ἀκοντιτὶ τὰ Ἀρτάξата λαβὼν τὴν πό-
- 20 λιν κατέσκαψεν. πρᾶξας δὲ τοῦτο πρὸς τὰ Τιγρανάκερτα ἤλασε,
- ^{a.C.} 63 πάσης μὲν τῆς τῶν ἐνδιδόντων σφαῖς χώρας φειδόμενος, πάντα δὲ τὰ τῶν ἀνθισταμένων πορθῶν, καὶ ἔλαβε καὶ ἐκεῖνα ἐθελούσια. ἄλλα τε ἐπράξε λαμπρὰ καὶ ἐπίδοξα, ἐφ' οἷς καὶ τὸν Ὀλόγαισον, καίτοι φοβερὸν ὄντα, ἐς διαλλαγὰς ἀρμοζούσας τῷ Ῥωμαίων ἀξιώματι ἐπηγάγετο.

ὅτι ὁ Βολόγαισος ἀκούσας ὡς τὴν Ἀρμενίαν ὁ Νέρων ἄλλοις² δένειμι καὶ τὴν Ἀδιαβηνὴν ὑπὸ τοῦ Τιγράνου πορθουμένην, αὐτὸς μὲν ὡς ἐς τὴν Συρίαν ἐπὶ τὸν Κορβούλωνα στρατεύσων ἡτοιμάζετο, τὸν δὲ τῶν Ἀδιαβηνῶν βασιλέα Μονόβαζον καὶ Μονάσην Πάρθον ἐς τὴν Ἀρμενίαν ἐπεμψεν. οὗτοι δὲ τὸν Τιγράνην ἐς τὰ³ Τιγρανόκερτα καθεῖρξαν. καὶ ἐπεὶ ἐν τῇ προσεδρεία οὐδὲν αὐτὸν ἔλπουν, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις προσμύξειάν οἱ ἀπεκρούοντο καὶ ὑπ' ἐκείνου καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῶν συνόντων αὐτῷ, καὶ ὁ Κορβούλων ἀκριβῇ φρουρὰν τῆς Συρίας ἐποιήσατο, ἐγνωσιμάχησε καὶ τὴν παρασκευὴν ἀφῆκε, καὶ πέμψας πρὸς τὸν Κορβούλωνα ἀνοχῆς ἔτυχεν⁴ ἐπὶ τῷ πρὸς τε τὸν Νέρωνα αὐθις πρεσβεύεσθαι καὶ τὴν πολιορκίαν λῦσαι καὶ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἐξαγαγεῖν. Νέρων δὲ ἐκείνῳ μὲν οὐδὲ τότε οὐδὲν σαφές ἀπεκρίνατο, Λούκιον δὲ Καϊσένιον Παῖτον ἐς τὴν Καππαδοκίαν, ὅπως μηδὲν περὶ τὴν Ἀρμενίαν ρεοχιμωθῇ, ἀπέστειλεν. U p. 391.

ὅτι ὁ Βολόγαισος τοῖς Τιγρανοκέρτοις προσέμυξε, καὶ τὸν Παῖ²¹ τον ἐπιβηθήσαντά σφισιν ἀπεώσατο, φεύγοντα δὲ αὐτὸν ἐπιδιώξας τὴν τε ἐπὶ τοῦ Ταύρου καταλειφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ φρουρὰν ἐξέκοψε, καὶ ἐκεῖνον ἐς Ῥάνδειαν πρὸς τῷ Ἀρσανίᾳ ποταμῷ οὖσαν κατέκλεισεν. κἂν ἀπανεστῇ μηδὲν περὰνας (οὔτε γὰρ πελάσαι πῃ τῷ ἐρύ² ματι αἶτε χωρὶς ὀπλιτῶν ὦν ἐδύνατο, οὔτε τῆς τροφῆς, ἄλλως τε καὶ πληθεὶ πολλῷ ἄνευ παρασκευῆς σιτίων ἀφικνήμενος, ἐνπόρει), εἰ μὴ ὁ Παῖτος τὴν τε τοξείαν αὐτοῦ καὶ ἐς αὐτὸ τὸ στρατόπεδον ἀφικνουμένην καὶ τὴν ἵππον πανταχοῦ φαινομένην δείσας λόγους τε ὑπὲρ σπονδῶν αὐτῷ ἐπέμψε, καὶ ὁμολόγησε καὶ ὤμισεν αὐτὸς τε τὴν Ἀρμενίαν ἁπάσαν ἐκλείψειν καὶ τὸν Νέρωνα τῷ Τηριδάτῃ αὐτὴν δώσειν. ἀγαπήσας γὰρ ἐπὶ τοῦτοις ὁ Πάρθος ὡς καὶ τὴν³ χώραν ἀπονητὶ ληψόμενος καὶ εὐεργεσίαν ἐς τοὺς Ῥωμαίους μεγάλην καταθησόμενος, καὶ ἅμα καὶ τὸν Κορβούλωνα, ὃν ὁ Παῖτος πρὶν περιστοιχισθῆναι μετεπέμπετο, πλησιάζειν πυθόμενος, ἀφῆκεν αὐτούς, προδιομολογησάμενος ἵνα τὸν ποταμὸν αὐτῷ Ἀρσανίαν⁴ ζεύξωσιν, οὐχ ὅτι γεφύρας ἔδειτο (πεῖθ' γὰρ αὐτὸν διεληλύθει), ἀλλ' ἵνα ἐνδέξῃται σφισιν ὅτι κρείττων αὐτῶν ἦν. ἀμέλει οὐδὲ τότε διὰ τοῦ ζεύγματος ἀνεχώρησεν, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐπ' ἐλέφαντος, οἱ δὲ ἄλλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. ἄρτι τε ἡ ὁμολογία ἐγεγόνει, καὶ²² ὁ Κορβούλων ἀμυχάνῳ τάχει πρὸς τὸν Εὐφράτην ἐλθὼν ἐνταῦθ' ^{a.c.} 63⁶³ ἐπέμεινεν. ὅτε δ' οὖν συνεγένοντο ἀλλήλοις, πλεῖστον ἂν τις τὸ διάφορον τῶν στρατοπέδων καὶ τῶν στρατηγῶν, τῶν μὲν χαιρόντων

- τε καὶ λαμπρυνόμενων ἐπὶ τῇ σπονδῇ, τῶν δὲ λυπουμενων τε καὶ
 2 αἰσχυρουμενων ἐπὶ τῇ συνθήκῃ, κατενόησεν. ὁ δὲ Ὀλογογαισος Μο-
 ναίσην πρὸς Κορβούλωνα πέμψας ἠξίωσεν αὐτὸν τὸ ἔρμα τὸ ἐν
 τῇ Μεσοποταμίᾳ ἐκλείπειν· καὶ διελέχθησαν ἐκεῖνοι πολλὰ ἀλλήλοις
 3 ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ Εὐφράτου γερύρῃ, τὸ μέσον αὐτῆς λύσαντες. ὑπο-
 σχομένου δὲ τοῦ Κορβούλωνα ἀπαλλαγῆσεσθαι ἐκ τῆς χώρας, ἂν
 καὶ ὁ Πάρδος τὴν Ἀρμενίαν ἐκλείπει, ἐκότερον ἐγένετο, μέχρις οὗ ὁ
 Νέρων τὰ πραχθέντα πυνθόμενος, καὶ τοῖς πρόεσβει τοῦ Ὀλογογαι-
 σον, οὓς αὐτῷς ἐπέμψε, χρηματίσας, τοῦτοις μὲν ἀπεκρίνατο τὴν
 4 Ἀρμενίαν δώσειν τῷ Τηριδάτῃ, ἂν ἐς τὴν Ῥώμην ἀνέλθῃ, τὸν δὲ
 δὴ Παῖτον τῆς ἀρχῆς παύσας, τοὺς τε στρατιώτας τοὺς σὺν αὐτῷ
 γενομένους ἄλλοσι ποι πέμψας, τὸν Κορβούλωνα αὐτῷ τῷ καὶ
 αὐτῶν πολέμῳ προσέταξεν. ἐβουλεύσατο μὲν γὰρ αὐτὸς συστρα-
 τεῦσαι, ἐπεὶ δὲ θύων ἔπεσεν, οὐκ ἐτόλμησεν ἔξορμῆσαι, ἀλλὰ κατὰ
 τὴν χώραν ἔμεινεν. U p. 392.
- 23 "ὅτι ὁ Κορβούλων ἐν μὲν τῷ φανερόν τὸν πρὸς Ὀλογογαισον
 πόλεμον παρσκευάζετο, καὶ πέμψας ἑκατοντάρχην ἐξελέυσεν αὐτὸν
 ἀπαλλαγῆναι τῆς χώρας, ἰδίᾳ δὲ συνεβούλευεν οἱ τὸν ἀδελφὸν ἐς
 τὴν Ῥώμην πέμψαι, καὶ ἔπεισεν, ἐπειδὴ κρείττων αὐτοῦ τῇ δυνά-
 2 μει ἐδόκει εἶναι. συνῆλθον οὖν ἐν αὐτῇ τῇ Ῥαυδείᾳ ὁ τε Κορβού-
 λων καὶ ὁ Τηριδάτης· τοῦτο γὰρ τὸ χωρίον ἀμφοτέροις ἦρεσε, τῷ
 μὲν ὅτι ἀπολαβόντες ἐς αὐτὸ τοὺς Ῥωμαίους ὑποσπόνδους ἀφῆκων,
 πρὸς ἔνδειξιν ὧν ἐνργέτηντο, τῷ δὲ ὅτι τὴν δύσκειαν τὴν ἐν αὐτῷ
 3 πρότερον συμβᾶσάν σφισιν ἀποτρέψεσθαι ἔμελλον. οὐδὲ γὰρ ἀπλῶς
 λόγους τινας ἐποίησαντο, ἀλλὰ καὶ βῆμα ἐψηλὸν ἠγέσθη καὶ ἐπ'
 αὐτοῦ εἰκόνες τοῦ Νέρωνος ἐτέθησαν, ὁ τε Τηριδάτης πολλῶν μὲν
 Ἀρμενίων πολλῶν δὲ Πάρθων καὶ Ῥωμαίων παρόντων προσῆλθέ
 τε αὐταῖς καὶ προσεκύνησεν, θύσας τε καὶ ἐπενφημήσας τὸ διὰ-
 4 δημα ἀπὸ τε τῆς κεφαλῆς ἀγεῖλε καὶ παρέθηκεν αὐταῖς· καὶ ὁ
 Μονόβαζος καὶ Ὀλογογαισος πρὸς τὸν Κορβούλωνα ἦλθον καὶ διμή-
 ρους αὐτῷ ἔδωκαν· καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Νέρων αὐτοκράτωρ τε πολ-
 λάκις ἐπεκλήθη, καὶ τὰ ἐπινίκια ἐπέμψε παρὰ τὸ νεμομισμέ-
 ρον. U p. 391.
- 5 Κορβούλων μὲν οὖν, καίτοι καὶ ἰσχὺν μεγάλην καὶ δόξαν οὐκ
 ἐλαχίστην ἔχων, καὶ δυνηθεὶς ἂν ῥᾶστα καὶ αὐτοκράτωρ, ὥτε καὶ
 τῶν ἀνθρώπων τῷ τε Νέρωνι δεινῶς ἀχθομένων καὶ ἐκείνον ἐς
 πάντα δὴ πάντως θαυμαζόντων, ἀποδειχθῆναι, οὔτε ἐνεωτέρισέ τι
 6 οὔτε ἡτιάθη. "τά τε γὰρ ἄλλα ἔτι καὶ μῖλλον ἐμετρίαζε, καὶ τὸν

22 4 1 δώσειν om 4 εὖ στρατεῦσαι. an ἐκεῖσε στρ.?* 23 3 5 δὲ
 καὶ?*

6 1 " V p. 690.

γαμβρόν Ἀννιον ὑποστρατηγοῦντά οἱ ἐς τὴν Ῥώμην, πρόφασιν μὲν
ὡς τὸν Τηριδάτην ἀνέξοντα, τὸ δ' ἄληθές ἐφ' ὀμνησίᾳ τῷ Νέρωνα
ἐκὼν ἐπεμψεν. οὕτω γάρ που ἐπεπίστευτο μηδὲν νεοχημώσειν ὥστε
καὶ τὸν γαμβρόν, καὶ πρὶν στρατηγῆσαι, τὴν ὑπατον λαβεῖν.
ὁ δὲ δὴ Σενέκας καὶ ὁ Ροῦφος ὁ ἑπαρχος ἄλλοι τέ τινες τῶν ἐπι-²⁴
φανῶν ἐπεβούλευσαν τῷ Νέρωνι· οὔτε γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην οὔτε ^{a.c.}
τὴν ἀσέλγειαν οὔτε τὴν ὁμότητα αὐτοῦ ἔτι φέρειν ἐδύνατο. αὐτοὶ ⁶⁵
τε οὖν ἅμα τῶν κακῶν τούτων ἀπαλλαγῆναι κάκεῖνον ἐλευθερωσά-
ναι ἠθέλησαν, ὥσπερ ἄντικρυς Σουλπίκιός τε Ἀσπρος ἐκατόνταρχος καὶ
Σοῦβριος Φλάβιος χιλιάρχος, ἐκ τῶν σωματοφυλάκων ὄντες, καὶ
πρὸς αὐτὸν τὸν Νέρωνα ὁμολόγησαν. ἐκεῖνός τε γὰρ ἐρωτηθεὶς ²
ἐπ' αὐτοῦ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιθέσεως εἶπεν ὅτι ἄλλως σοι βοηθῆσαι
οὐκ ἐδυνάμην, καὶ ὁ Φλάβιος “καὶ ἐφίλησά σε” εἶπε “παντὸς μᾶλ-
λον καὶ ἐμίσησα. ἐφίλησα μὲν ἐλπίσας ἀγαθὸν αὐτοκράτορα ἔσε-
σθαι, ἐμίσησα δὲ ὅτι τὰ καὶ τὰ ποιεῖς· οὔτε γὰρ ἀρματοηλάτῃ οὔτε
κισσαροφῶ δουλεύειν δύναμαι.” μνηστεύσεως οὖν γενομένης οὗτοί τε
ἐκολάσθησαν καὶ ἄλλοι δι' αὐτοὺς πολλοί. πᾶν γὰρ ὅ τι τις ἐγκα-³
λέσαι τῷ ἐκ περιχαρακίας καὶ λύπης ῥημάτων τε καὶ νευμάτων οἷός
τε ἦν, καὶ ἐπεφέρετο καὶ ἐπιστεύετο· οὐδ' ἔστιν ὅ τι τῶν ἐγκλημά-
των, εἰ καὶ ἐπέπλαστο, ἀπιστεῖσθαι διὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν τοῦ Νέ-
ρωνος ἔργων ἐδύνατο. καὶ διὰ τοῦτ' ἐς τὰ μάλιστα οἱ τε φίλοι οἱ ⁴
πονηροὶ καὶ οἰκέται τινῶν ἦρθησαν· τοὺς μὲν γὰρ ἀλλοτρίους τοὺς
τε ἐχθροὺς ὑποπτεύοντες ἐφτυλάσσαντο, πρὸς δὲ δὴ τοὺς συνόντας
καὶ ἄκοντες ἐγυμνοῦντο.

περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων τῶν ἀπολωλότων πολὺ ἔργον εἰπεῖν· ²⁵
ὁ δὲ δὴ Σενέκας ἠθέλησε μὲν καὶ τὴν γυναῖκα Πανλῖναν ἀποκτεῖ-
ναι, λέγων πεπεικέναι αὐτὴν τοῦ τε θανάτου καταφρονῆσαι καὶ τῆς
σὺν αὐτῷ μεταλλαγῆς ἐπιθυμῆσαι, καὶ ἔσχασε καὶ τὰς ἐκείνης φλέ-
βας, δυσθανατήσας δὲ δὴ καὶ πρὸς τὸν ὀλεθρον ἐπὶ τῶν στρα-²
τιωτῶν ἐπειχθεὶς προσηλλάγη αὐτῆς, καὶ οὕτως ἡ Πανλῖνα περι-
εγένετο. οὐ μόντοι πρότερον ἑαυτοῦ ἥψατο πρὶν τό τε βιβλίον ὃ
συνέγραψεν ἐπανορθῶσαι καὶ τὰλλα (ἐδεδίδει γὰρ μὴ καὶ ἐς τὸν
Νέρωνα ἐλθόντα φθαρῆναι) παρακαταθέσθαι τισίν.

καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐτελεύτησε, καίπερ τὴν τε συνοσίαν τὴν πρὸς ³
αὐτὸν ὡς καὶ ἀσθενῶν προειμένος, καὶ πᾶσαν αὐτῷ τὴν οὐσίαν ἐπὶ
τῇ τῶν οἰκοδομημένων προστάσει κεχαρισμένος, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
ὑστερον ἐπαυώλοντο· ὁ δὲ δὴ Θρασέας καὶ ὁ Σωφρανός, καὶ γένους ²⁶
καὶ πλούτου τῆς τε συμπάσης ἀρετῆς ἐς τὰ πρῶτα ἀνέκοντες, ἐπι-

βουλῆς μὲν αἰτίαν οὐκ ἔσχον, ἀπέθανον δὲ καὶ αὐτοὶ τότε, ὅτι τοιοῦτοι ἦσαν. καὶ τοῦ γε Σωρανοῦ Πούπλιος Ἐγνάτιος Κέλερ φιλόσοφος κατεφενδομαρτύρησεν. δύο γὰρ ἀνδρῶν συνόντων αὐτῷ, Κασπίον τε Ἀσκληπιοδότου Νικαέως καὶ ἐκείνου Βηρυτίου, ὁ μὲν Ἀσκληπιοδότος οὐχ ὅπως κατεῖπε τι αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸνναντίον καλοκαγαθίαν οἱ προσεμαρτύρησε, καὶ διὰ τοῦτο τότε μὲν ἔφηνεν, ὕστερον δὲ ἐπὶ Γάλβον κατήχθη· ὁ δὲ δὴ Πούπλιος ἐπὶ μὲν τῇ συκοφαντίᾳ καὶ χοήματα καὶ τιμὰς ἔλαβε καθάπερ οἱ ἄλλοι οἱ τοιοῦτόν τι ποιήσαντες, μετὰ δὲ τοῦτο ἐξωρίσθη. Σωρανὸς μὲν οὖν ὥς καὶ μαγεύματι τινι διὰ τῆς θνηγατρὸς κεχορημένος, ἐπειδὴ νοσήσαντος αὐτοῦ θυσίαν τινὰ ἐθύσαντο, ἐσφάγη, Θρασέας δὲ ὅτι οὔτε ἐς τὸ βουλευτήριον συνεχῶς ὥς οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖς ψηφίζομένοις ἀπήντα, οὔτ' ἤκουσέ ποτε αὐτοῦ καθαρωδοῦντος, οὔτε ἔθυσσε τῇ ἱερᾷ αὐτοῦ φωνῇ ὥσπερ οἱ ἄλλοι, οὔτε ἐπεδείξατο οὐδέν, καίτοι ἐν Παταβῶν τῇ πατρίδι τραγωδίαν κατὰ τι πάτριον ἐν ἑορτῇ τινὶ τριακονταετηρίδι ὑποκρινάμενος. ἐντεμὼν οὖν τὴν φλέβα ἀνέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ ἔφη "σοὶ τοῦτο τὸ αἷμα, ὦ Ζεῦ ἔλευθέριε, σπένδω."

27 καὶ τί ἂν τις θαυμάσειεν εἰ τοιαῦτα . . . ἐπλήχθη, ὅποτε τις, ὅτι πρὸς τῇ ἀγορᾷ ὦκει καὶ ἐργαστήρια ἐξιμίσθου ἢ καὶ φίλους τινὰς εἰς αὐτὰ ὑπεδέχετο, καὶ ἄλλος, ὅτι τοῦ Κασπίου τοῦ τὸν Καίσαρα ἀποκτείναντος εἰκόνα εἶχε, καὶ ἐκρίθησαν καὶ ἐφονεύθησαν.

2 "ὅτι Ἰούνιος Τορκονῦτος ἀπόγονος τοῦ Ἀδγούστου ὢν θαυμαστῶν δὴ τινι ἐγκλήματι παρεδόθη. ἐπειδὴ γὰρ ἀσωτότερον τῇ οὐσίᾳ, εἴτε ἐκ φύσεως εἴτε καὶ ἐξ ἐπιτηδεύσεως, ὅπως μὴ πάνυ πλουτοίη, κατεχρήσατο, τῶν τε ἄλλοτρίων αὐτὸν ἐπιθυμεῖν αἶτε καὶ πολλῶν δεόμενον ὁ Νέρων ἔφη, κακὰ τούτου καὶ τῆς αὐτοκράτορος ἀρχῆς ἐφειμένον συκοφαντηθῆναι ἐποίησεν. V p. 690.

3 ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ γυναικὸς τινος Ἐπιχάριτος· αὕτη γὰρ ἐν τε τῇ συνωμοσίᾳ ἐξετασθεῖσα καὶ πᾶσαν αὐτὴν ἀκριβῶς πιστευθεῖσα οὐδὲν τὸ παράπαν, καίπερ πολλάκις ὑπὸ τῆς Τιγελλίνου δεινότητος βασανισθεῖσα, ἐξέφηνεν. τί δ' ἂν τις καταλέγοι ὅσα ἐπὶ τῇ ἐπιβουλῇ ταύτῃ ἢ τοῖς δορυφόροις ἐδόθη ἢ τῷ τε Νέρωνι καὶ τοῖς αὐτοῦ φίλοις ὑπέρογκα ἐψηφίσθη; Ροῦφος μέντοι Μουσώνιος ὁ φιλόσοφος ἐπὶ τούτοις ἐφηνεγμένον, καὶ ἡ Σαβίνα ὑπὸ τοῦ Νέρωνος τότε ἀπέθανεν· κρούση γὰρ αὐτῇ λάξ, εἴτε ἐκὼν εἴτε ἄκων, 28 ἐνέθροεν. ἡ δὲ δὴ Σαβίνα αὕτη οὕτως ἐπετραυρήσθη (ἐκ γὰρ τῶν βραχυτάτων πᾶν δηλωθήσεται) ὥστε τὰς τε ἡμιόνας τὰς ἀγούσας

26 1 3 ποτε
2 5 γὰρ] ὥς?*

2 2 Κασπίου Tacit. 16 33.
3 3 τοῦ T. δεινότηται?*

27 1 1 θαυμάσει

αὐτὴν ἐπύχονσα σπαρτία ἐποδείσθαι, καὶ ὄνους πεντακοσίας ἀρτιτόκους καθ' ἡμέραν ἀμέλγεσθαι ἵν' ἐν τῷ γάλακτι αὐτῶν λούηται· τὴν τε γὰρ ὥραν καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ σώματος λαμπρῶς ἐσπουδάκει, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ εὐπρεπῇ ποτὲ αὐτὴν ἐν κατόπτρῳ ἰδοῦσα ἠΰξατο τελευτῆσαι πρὶν παρηβῆσαι. καὶ οὕτω γέ αὐτὴν ὁ 2 Νέρων ἐπόθησεν ὥστε "μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς τὰ μὲν πρῶτα γυναικὰ τίνα προσφερῇ οἱ μαθὼν οὖσαν μετεπέμψατο καὶ ἔσχεν, ἔπειτα" καὶ παῖδα ἀπελεύθερον, ὃν Σπόρον ὠνόμαζεν, ἐκτεμῶν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς τῇ Σαβίνῃ προσέφκει, τὰ τε ἄλλα ὡς γυναικὶ 3 αὐτῷ ἐχρήτο καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ ἔγημεν αὐτόν, καίπερ Πυθαγόρῃ τινὶ ἐξελενθέρῳ γεγαμημένος, καὶ προῖκα αὐτῷ κατὰ συγγραφὴν ἔνειμε, καὶ τοὺς γάμους σφῶν δημοσίᾳ οἱ τε ἄλλοι καὶ αὐτοὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐώρτασαν. ἄλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο· 4 τότε δὲ πολλοὶ μὲν, ὥσπερ εἶπον, ἐθανατώθησαν, πολλοὶ δὲ καὶ μεγάλων χρημάτων τὴν σωτηρίαν παρὰ τοῦ Τιγελλίνου ἐκπριάμενοι ἀπελεύθησαν.

ὁ δὲ Νέρων ἄλλα τε γελοῖα ἔπραττε, καὶ ποτε καὶ ἐπὶ τὴν τοῦ 29 Θεάτρον δοχῆστραν ἐν πανδήμῳ τινὶ θέᾳ κατέβη καὶ ἀνέγνω Τρωϊκὰ τίνα ἑαυτοῦ ποιήματα· καὶ ἐπ' αὐτοῖς θυσίαι πολλαί, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν οἷς ἔπραττεν, ἐγένοντο. παρεσκευάζετο δὲ 2 ὡς καὶ τὰς τῶν Ῥωμαίων πράξεις ὁπάσας συγγράμῳ ἐν ἔπειν, καὶ περὶ γέ τοῦ πλήθους τῶν βιβλίων, πρὶν καὶ ὅτιοῦν αὐτῶν συνθεῖναι, ἐσκέφατο, παραλαβὼν ἄλλους τε καὶ Ἀνναῖον Κορνοῦτον εὐδοκιμοῦντα τότε γέ ἐπὶ παιδείᾳ. καὶ αὐτὸν ὀλίγον μὲν καὶ ἀπέ- 3 κτεινεν, ἔς νῆσον δ' οὖν ἐνέβαλεν, ὅτι τινῶν τετρακόσια ἀξιούντων αὐτὸν βιβλία γράψαι, πολλὰ τε αὐτὰ εἶναι ἔφη καὶ μηδὲνα αὐτὰ ἀναγνώσεσθαι, καὶ τινος εἰπόντος "καὶ μὴν Χρῆστιππος, ὃν ἐπαινεῖς καὶ ζήλοισι, πολλὴ πλείω συνέδηκεν" ἀπεκρίνατο ὅτι ἀλλ' ἐκεῖνα χρή- σιμα τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ ἐστίν. ὁ μὲν οὖν Κορνοῦτος φρενὴν 4 ἐπὶ τούτῳ ὤφλην, ὁ δὲ δὴ Λουκανὸς ἐκωλύθη ποιεῖν, ἐπειδὴ ἰσχυρῶς ἐπὶ τῇ ποιήσει ἐπηρέϊτο.

ἐπὶ δὲ Γάβον Τελεσίνοιο καὶ ἐπὶ Σουητιονίου Παυλίνου ὑπάτων 31 εὐδοξότατόν τε ἅμα ἔργον καὶ ἔτερον αἰσχιστον ἐγένετο. ὁ τε γὰρ 66 Νέρων ἐν τοῖς κισσαροδοῖς ἡγωνίσατο, καὶ νικητήρια αὐτῷ Με- 66

28 1 5 ἰσχυρῶς? ἐξηανῶς?

2 2 " V p. 690.

τὸν om

4 ὅτι τὸν Σπόρον τὸν ἐκτομίαν ἔχοντος τοῦ Νέρωνος ὡς γυναῖκα εἰς τις τῶν ἐν Ῥώμῃ συνόντων αὐτῷ, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν παρεσκευασμένος, ἐρωτηθεὶς εἰ ἀρέσκειται τοῖς γάμοις καὶ τῷ συνοικισμῷ, "εὐ γέ" ἔφη "ποιεῖς ὦ Κῆισαρ τοιαύταις συνοικισμῶν. αἶθε καὶ ὁ σὸς πατήρ τὸν αὐτὸν ζῆλον ἔσχεν καὶ τοιαύτη συνήχεσε γαμετῇ", δεικνὺς ὡς εἰ τοῦτο ἐγγεγονέαι, οὐκ ἂν οὕτως ἐτέχθη καὶ μεγάλων κακῶν ἡλευθεροῦτο ἡ πολιτεία. M p. 213.
1 1 3 αὐτῷ μὲν ἐκρότου

κράτους τοῦ τῆς κισθαυρῆδος διδασκάλου ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ποιή-
 2 σαντος ἡνιόχῃσεν· καὶ ὁ Τηριδάτης ἐς τὴν Ρώμην, οὐχ ὅτι τοὺς
 ἑαυτοῦ παῖδας ἀλλὰ καὶ τοὺς τοῦ Βολογαίου τοῦ τε Παχόρου
 καὶ τοῦ Μοροβάζου ἄγων, ἀνέχθη, καὶ ἐγένετο αὐτῶν πομπὴ διὰ
 2 πάσης τῆς ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου γῆς ὥσπερ ἐν ἐπινικίοις. αὐτὸς τε
 γὰρ ὁ Τηριδάτης καὶ ἡλικία καὶ κάλλι καὶ γένει καὶ φρονήματι
 ἦνθει, καὶ ἡ θεραπεία ἥ τε παρασκευὴ ἡ βασιλικὴ πᾶσα αὐτῷ
 συνηκολούθει, τρισχίλιοι τε ἵππεῖς τῶν Πάρθων καὶ χωρὶς ἕτεροι
 2 Ῥωμαίων σιγχοὶ συνείποντο. καὶ αὐτοὺς αἱ τε πόλεις λαμπρῶς
 κεκοσμημέναι καὶ οἱ δῆμοι πολλὰ καὶ χαρίεντα ἀναβοῶντες ὑπεδέ-
 χοντο· τὰ τε ἐπιτήδεια πάντα προῖκα εἶχον, ὥστε εἴκοσι μυριάδας
 τὸ ἡμερήσιον ἀνάλωμα τῷ δημοσίῳ λογισθῆναι. καὶ τοῦτο ἐπ' ἐν-
 3 ρέα μῆρας, οἷς ὠδοιπόρησαν, ὁμοίως ἐγένετο. ἔπενεσε δὲ πανταχῇ
 μέχρι τῆς Ἰταλίας, καὶ αὐτῷ καὶ ἡ γυνὴ συμπαρίππευε, κράνος
 χροσοῦν ἀντὶ καλύπτρας ἔχουσα, ὥστε μὴ ὁρᾶσθαι παρὰ τὰ πά-
 τρια. ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ ζεύγεσι πεμφθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Νέρωνος ἐκο-
 4 μίσθη, καὶ διὰ Πικεντῶν ἐς Νέαν πόλιν πρὸς αὐτὸν ἀφίκετο. οὐ
 μέντοι καὶ τὸν ἀκινάκην, ὅτε προσῆει αὐτῷ, καταθέσθαι καίπερ
 κελυσθεὶς ἠθέλησεν, ἀλλ' ἥλοις αὐτὸν τῷ κολεῷ προσέληξε, καίτοι
 καὶ ἐς γῆν τὸ γόνυ καθείς καὶ τὰς χεῖρας ἐπαλλάξας, δεσπότην τε
 3 αὐτὸν ὀνομάσας καὶ προσκυνήσας. ὁ οὖν Νέρων καὶ ἐπὶ τούτῳ
 αὐτὸν θαυμάσας τοῖς τε ἄλλοις ἐδεξιώσατο καὶ μονομαχίας ἐν Πον-
 τεόλοις ἔθετο. ἡγωνοθέτησε δὲ Πατρόβιος ἐξελεύθερος αὐτοῦ, καὶ
 τοσαύτη γε τῇ λαμπρότητι καὶ τῇ δαπάνῃ ἐχρήσατο ὥστε ἐν μιᾷ
 ἡμέρᾳ μηδὲνα ἄλλον πλὴν Αἰθιοπίων καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ
 2 παίδων ἐς τὸ θέατρον ἐσελθεῖν. καὶ ἔδει γὰρ τῷ Πατροβίῳ τιμὴν
 τινα διὰ ταῦτα γενέσθαι, ἐτόξευσεν ὁ Τηριδάτης ἄνωθεν ἐκ τῆς
 ἑδρας θηρία, καὶ δύο γε ταύρους μιᾷ ἅμα βολῇ, εἴ γέ τῳ πιστόν,
 4 διέτρωσε καὶ ἀπέκτεινεν. μετὰ δὲ τοῦτο ἐς τε τὴν Ρώμην αὐτὸν
 ὁ Νέρων ἀνέγαγε καὶ τὸ διάδημα αὐτῷ ἐπέθηκεν. καὶ πᾶσα μὲν
 ἡ πόλις ἐκεκόσμητο καὶ φῶσι καὶ στεφανώμασιν, οἱ τε ἄνθρωποι
 2 πολλοὶ πανταχοῦ ἐωρῶντο, μάλιστα δὲ ἡ ἀγορὰ ἐπεπλήρωτο· τὸ
 μὲν γὰρ μέσον αὐτῆς ὁ δῆμος λευχειμονῶν καὶ δαφνηφορῶν κατὰ
 τέλη εἶχε, τὰ δ' ἄλλα οἱ στρατιῶται λαμπρότατα ὀπλισμένοι, ὥστε
 καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν καὶ τὰ σημεῖα ἀστράπτειν. οἱ τε κέραμοι καὶ
 αὐτοὶ πάντων τῶν τῇδε οἰκοδομημάτων ἐκρύπτοντο ὑπὸ τῶν ἀνα-
 3 βεβηκότων. τούτων δ' οὕτως ἐκ νυκτὸς προπαρᾶσσενασθέντων
 ἐσθλῶν ἐς τὴν ἀγορὰν ὁ Νέρων ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, τὴν ἐσθλὰ τὴν

2 3 2 ἡ om 4 1 ὅτι Τηριδάτης δέδωκε τῷ Νέρωνι τὸν ἀκινάκην,
 εἰπὼν ἀπολήψεσθαι αὐτὸν ὅταν ἐξέρχεται. M p. 213.

ἐπινίκιον ἐνδεδνκώς, σὺν τε τῇ βουλῇ καὶ σὺν τοῖς δορυφόροις, καὶ ἐπὶ τε τὸ βῆμα ἀνέβη καὶ ἐπὶ δίφρον ἀρχικοῦ ἐκαθέζετο. καὶ μετὰ τοῦτο ὃ τε Τηριδάτης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ διὰ τε στολῶν ὀπλιτῶν ἐκατέρωθεν παρατεταγμένων διήλθον καὶ πρὸς τῷ βήματι προσστάντες προσεκύνησαν αὐτόν, ὥσπερ καὶ πρότερον. κραυγῆς τε ἐπὶ 5 τούτῳ πολλῆς ἔστυβάσης ἐξεπλάγη τε ὁ Τηριδάτης, καὶ ἄφωνος χρόνον τινὰ ὥς καὶ ἀπολούμενος ἐγένετο. ἔπειτα σιωπῆς κηρυχθείσης ἐπεθάρρησέ τε, καὶ ἐκβιασάμενος τὸ φρόνημα τῷ τε καιρῷ καὶ τῇ χρείᾳ ἐδούλευσε, μηδὲν φροντίσας εἴ τι τυπεῖνόν φθέγγαιτο, πρὸς τὴν ἐλπίδα ὣν τεύξοιτο. εἶπε γὰρ οὕτως. “ἐγὼ, δέσποτα, 2 Ἀρσάκου μὲν ἐκγονος, Βολογαίου δὲ καὶ Πακόρου τῶν βασιλέων ἀδελφός, σὸς δὲ δοῦλος εἰμὶ. καὶ ἤλθόν τε πρὸς σέ τὸν ἐμὸν θεόν, προσκυνήσων σε ὡς καὶ τὸν Μίθραν, καὶ ἔσομαι τοῦτο ὃ τι ἂν σὺ ἐπιζήσῃς· σὺ γάρ μοι καὶ μοῖρα εἰ καὶ τύχη.” ὁ δὲ Νέρων ἡμέλ- 3 ψατο αὐτὸν ὧδε. “ἀλλ' εὖ τοι ἐποίησας αὐτὸς δεῦρο ἐλθὼν, ἵνα καὶ παρὼν παρόντος μου ἀπολαύσῃς· ἃ γὰρ σοι οὐτε ὁ πατήρ κατέλιπεν οὐτε οἱ ἀδελφοὶ δόντες ἐτήρησαν, ταῦτα ἐγὼ χαρίζομαι καὶ βασιλέα τῆς Ἀρμενίας ποιῶ, ἵνα καὶ σὺ καὶ ἐκείνοι μάθωσιν ὅτι καὶ ἀφαιρεῖσθαι βασιλείας καὶ δωρεῖσθαι δύνανται.” ταῦτ' εἰ- 4 πὼν ἀνέλθειν τε αὐτὸν κατὰ τὴν ἄνοδον τὴν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἐμ- προσθεν τοῦ βήματος πεποιημένην ἐκέλευσε, καὶ καθίζηθέντι αὐτῷ ὑπὸ τὸν πόδα τὸ διάδημα ἐπέθηκεν· βουαί τε καὶ ἐπὶ τούτῳ πολ- λὰ καὶ παντοδαπαὶ ἐγένοντο. ἐγένετο δὲ κατὰ ψήφισμα καὶ πανή- 6 γους θεατρικῇ. καὶ τὸ θέατρον, οὐχ ὅτι ἡ σκηνὴ ἀλλὰ καὶ ἡ πε- ριφέρεια αὐτοῦ πᾶσα ἔνδοθεν ἐκεχρόσωτο, καὶ τὰλλα ὅσα ἐσθῆι χορσῷ ἐκεκόσμητο· ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἡμέραν αὐτὴν χορσῶν ἐπωνό- μασαν. τὰ γε μὴν πυραυπετάσματα τὰ διὰ τοῦ ἀέρος διαταθέντα, 2 ὅπως τὸν ἥλιον ἀπερύντοι, ἄλουργά ἦν, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἄρμα ἐλαύνων ὁ Νέρων ἐνέστικτο, πέριξ δὲ ἀστέρες χορσοὶ ἐπέλαμπον.

ταῦτα μὲν οὕτως ἐγένετο, καὶ δῆλον ὅτι καὶ συμποσίῳ πολυ- 3 τελεῖ ἐχρήσαντο· ὁ δὲ Νέρων ἐπὶ τούτοις καὶ ἐκιδιαιρέθησε δημο- σία καὶ ἡρματηλάτησε, τὴν τε στολὴν τὴν πράσινον ἐνδεδνμένος καὶ τὸ κράνος τὸ ἡμιοχικὸν περιζεήμενος. ἐφ' οἷς ὁ Τηριδάτης αὐ- 4 τὸν μὲν δυσχεραίνων τὸν δὲ Κορβούλωνα ἐπαινῶν ἐν αὐτοῦ τοῦτο μόνον ᾔτιᾱτο, ὅτι τοιοῦτον δεσπότην ἔχων ἔφερεν. οὐκ οὐκ οὐδὲ πρὸς αὐτὸν τὸν Νέρωνα ἀπεκρύψατο, ἀλλ' εἶπέ ποτε αὐτῷ “ἀγα- 5 θόν, ὦ δέσποτα, ἀνδράποδον Κορβούλωνα ἔχεις.” ταῦτα μὲν οὐδὲ 5

5 2 1 τεύξαιτο 6 3 1 ὅτι θεώμενος Τηριδάτης ποτὲ περὶ κράτιον, ἐπειδὴ εἶδε θάτερον τῶν περὶ κρατιαστῶν πεσόντα καὶ τυπτόμενον ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου, ἔφη “ἄδικος ἡ μάχη· οὐ γὰρ δίκαιον τὸν πεσόντα τυπτεσθαι.”
M p. 214.

συνιέντι αὐτῷ ἔλεγεν, ἐν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκολάκευσεν αὐτὸν καὶ ἐπέδραμε δεινότητα, καὶ διὰ τοῦτο δῶρά τε παντοδαπὰ πεντακισχιλίων μυριάδων ἄξια, ὥς φασίν, ἔλαβε, καὶ Ἀρτάξατα ἀνοικοδομήσαι ἐπετροπή· δημιουργοὺς τε πρὸς τοῦτο πολλοὺς, τοὺς μὲν παρ' ἐκείνου λαβὼν τοὺς δὲ καὶ χρήμασι πείσας, ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξήγαγεν. οὐ μέντοι καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὁ Κορβούλων ἐς τὴν Ἀρμενίαν διαβῆναι ἐφῆκεν, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ὑπὸ τοῦ Νέρωνος αὐτῷ δοθεῖσιν· ὅθεν καὶ ἔτι μᾶλλον ὁ Τηριδάτης τοῦτόν τε ἐθαύμασε

7 καὶ ἐκείνον κατέγνω. ἀνεκομίσθη δὲ οὐχ ἥπερ ἦλθε διὰ τοῦ Πλευρικου καὶ ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον, ἀλλ' ἐς τὸ Αὐροράχιον ἐκ τοῦ Βρεντεσίον πλεύσας· καὶ εἶδε καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις, ὥστε καὶ ἐξ ἐκείνων τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν καταπλαγῆναι καὶ ἰσχύος ἕνεκα καὶ κάλλους.

2 ὁ μὲν δὴ Τηριδάτης τὰ Ἀρτάξατα ἀνοικοδομήσας Νερῶνεια προσηγόρευσεν· ὁ δὲ δὴ Βολόγιστος οὔτε ἐλθεῖν πρὸς τὸν Νέρωνα, καίτοι πολλάκις μεταπεμφθεὶς, ἠθέλησε, καὶ τέλος, ὥς ὀχληρὸς αὐτῷ ἐγένετο, ἀντεπέστειλέν οἱ ὅτι πολὺ σοι ὄξον ἢ ἐμοὶ ἐστι τοσαύτην θάλασσαν πλεῦσαι. ἂν οὖν εἰς τὴν Ἀσίαν ἔλθῃς, τότε συνθησόμεθα "ποῦ δυνησόμεθα" συμβαλεῖν ἀλλήλοις. "τοιαῦτα τὸ

8 τελευταῖον ὁ Πάρθος ἔγραψεν." Νέρων δὲ ἐπὶ μὲν ἐκείνον οὐκ ἔπλευσε, καίπερ ὁργὴν αὐτῷ ἔχων, οὐ μὴν οὐδὲ ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας 2 ἢ τὰς πύλας τὰς Κασπίας, ὥσπερ ἐνεόει· "ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ χρόνον καὶ πόρον ὁρῶν δεόμενα ἠλπίζεν αὐτόματά οἱ προσχωρή-

a.c. σεν", καὶ κατασκόπους ἐκατέρωσε ἐπεμφεν, ἐς δὲ δὴ τὴν Ἑλλάδα 67 ἐπεραιώθη, οὗτοι γὰρ ὡς Φλαμινῖος οὐδ' ὡς Μόμμιος ἢ καὶ Ἀγρίππας καὶ Ἀγνوستος οἱ πρόγονοι αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τε ἡριοχίῃ καὶ

3 κιθαρωδήσει κηρύξει τε καὶ τραγωδίᾳ ὑποκρίσει. οὐ γὰρ ἦρκει αὐτῷ ἢ Ῥώμη, οὐδὲ τὸ τοῦ Πομπηίου θέατρον, οὐδ' ὁ μέγας ἱππόδρομος, ἀλλ' ἐδεήθη καὶ ἐκστρατείας τινός, ἵνα καὶ περιουσίᾳ, ὥς ἔλεγε, γένηται. τοσοῦτον δὲ πλῆθος οὐχ ὅτι τῶν ἀγροστείων ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἐπηγάγετο ὅσον, εἴπερ ἐμπολέμιον 4 ἦν, καὶ Πάρθους ἂν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη χειρώσατο. ἀλλ' ἦσαν οἷοι Νερῶνιοι ἂν στρατιῶται γένοιτο, καὶ ὅπλα κιθάρας τε καὶ πλῆκτρα προσωπεῖά τε καὶ ἐμβάτους ἔφερον. καὶ ἐνίκησε νίκας οἷας στρατοπέδῳ τοιοῦτῳ ἔπρεπεν, καὶ κατέλυσε Τέρηνον καὶ Διόδωρον

5 καὶ Παμμένην ὡς Φίλιππον ἢ Περσέα ἢ Ἀντίοχον. καὶ διὰ τοῦτό γε, ὥς ἔοικε, καὶ τὸν Παμμένην ἐκείνον ἐπὶ τοῦ Γαῖου ἀκμάσαντα

6 1 τούτοις 7 1 3 Ἀγαθή? 2 6 " " Theodosius, ποῦ δυνήσμεθα
M p. 214. 8 2 1 " " V p. 690. 3 4 γ'ε" 4 3 πρόσποιά

κατηράγκασε, καίτοι γέροντα ὄντα, ἀγωνίσασθαι, ὃν αὐτοῦ τοὺς ἀνδριάντας κρατήσας αἰκίσσεται.

καὶ εἰ μὲν μόνα ταῦτα ἐπεπράχει, γέλωτα ἂν ὤφληκει. καίτοι 9
πῶς ἂν τις καὶ ἀκοῦσαι, μὴ ὅτι ἰδεῖν, ὑπομένειεν "ἄνδρα Ῥωμαῖον
βουλευτὴν εὐπατριδὴν ἀρχιερέα Καίσαρα" αὐτοκράτορα Αὐγουστον
ἐς τε τὸ λεύκωμα ἐν τοῖς ἀγωνισταῖς ἐγγραφόμενον καὶ τὴν φωνὴν
ἀσκοῦντα, μελετῶντά τε τινὰς ᾠδὰς, καὶ τὴν μὲν κεφαλὴν κομῶντα,
τὸ δὲ γένειον ψιλίζόμενον, ἱμάτιον ἀναβαλλόμενον ἐν τοῖς δρόμοις, 2
μεθ' ἑνὸς ἢ δύο ἀκολούθων βαδίζοντα, τοὺς ἀντιπάλους ἐποβλέ-
ποντα καὶ αἰεὶ τι πρὸς αὐτοὺς μεθ' ἀψιμαχίας λέγοντα, τοὺς ἀγω-
ροθέτας τοὺς τε μαστιγοφόρους φοβούμενον, καὶ χρήματα αὐτοῖς
κρύφα ἄπασιν ἀναλίσκοντα μὴ καὶ ἐλεγχθεὶς μαστιγῶθῃ, καὶ ταῦτα
μέντοι πάντα ποιοῦντα ἵνα τὸν τῶν κωμικῶν καὶ τῶν τραγικῶν
καὶ τῶν κρητικῶν ἀγῶνα νικήσας ἡττηθῇ τὸν τῶν Καισάρων. "τίς 3
γὰρ ἂν προγραφῇ ταύτης χαλεπωτέρα γένοιτο, ἐν ἧ Ὀδυσσεὺς μὲν
ἄλλους Νέστων δὲ ἑαυτὸν προέγραψεν; τίς δὲ νίκη ἀτοπωτέρα, ἐν
ἧ τὸν κότινον ἢ τὴν δάφνην ἢ τὸ σέλινον ἢ τὴν λίτν λαβὼν ἀπό-
λεσε τὸν πολιτικόν"; καὶ τί ἂν τις ταῦτα αὐτοῦ μόνον ὀδύραιτο, 4
ὅποτε καὶ ἐπὶ τοὺς ἐμβάτας ἀναβαίνων κατέπιπτεν ἀπὸ τοῦ κρά-
τους, καὶ τὸ προσωπεῖον ὑποδύνων ἀπέβαλλε τὸ τῆς ἡγεμονίας
ἄξιωμα, ἐδεῖτο ὡς δραπέτης, ἐποδηγεῖτο ὡς τυφλός, ἐκνέετο
ἐμαίνετο ἡλᾶτο, τὸν τε Οἰδίποδα καὶ τὸν Θυέστην τὸν τε Πρακλέα
καὶ τὸν Ἀλκμαίωνα τὸν τε Ὀρέστην ὡς πλῆθει ὑποκρινόμενος, καὶ 5
τά γε προσωπεῖα τοτὲ μὲν αὐτοῖς ἐκείνοις τοτὲ δὲ καὶ ἑαυτῷ
εἰκασμένα ἔφερον· τὰ γὰρ τῶν γυναικῶν πάντα πρὸς τὴν Σαβῖναν
ἐσκεύαστο, "ὅπως κἀκεῖνη καὶ τεθνηκυῖα πομπεύῃ, καὶ πάντα ὅσα 6
οἱ τυχόντες ὑποκρίνονται, κἀκεῖνος καὶ ἔλεγε καὶ ἔπραττε καὶ ἔπα-
σχε, πλὴν καθ' ὅσον" χρυσαῖς ἀλύσειν ἐδεσμένετο· καὶ γὰρ οὐκ
ἔπρεπεν, ὡς ἔοικεν, αὐτοκράτορι Ῥωμαίων σιδηραῖς δεῖσθαι.

καὶ ταῦτα μέντοι πάντα οἱ τε ἄλλοι πάντες καὶ οἱ στρατιῶται 10
ὁρῶντες ἔφερον ἐπὶ τὸν πνυθιονίχην τε αὐτὸν καὶ ὀλυμπιονίχην καὶ
περιοδονίχην καὶ παντονίχην, πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς εἰώθεσαν, ἀπε-
κάλουν, συμμιγνύντες δὴλον ὅτι αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς ἀρχῆς ὀνόματα,
ὥστε ἐφ' ἐκάστῳ τὸν τε Καίσαρα καὶ τὸν Αὐγουστον ἀκροτελεύ-
τιον εἶναι. οὐδὲ ἐτόλμησεν οὐδεὶς αὐτῶν οὔτε ἐλεῆσαι τὸν κακο- 2
δαίμονα οὔτε μισῆσαι, ἀλλ' εἰς μὲν τις στρατιώτης ἰδὼν αὐτὸν δε-
δεμένον ἡγανάκτισε καὶ προσδραμὼν ἔλυσεν, ἕτερος δὲ ἐρομένου
τινὸς "τί ποιεῖ ὁ αὐτοκράτωρ" ἀπεκρίνατο ὅτι τίχτει· καὶ γὰρ τὴν

9 1 2 et 2 6 " E. Gros p. LXXXIV ex cod. Peiresc. 3 1 " V
p. 690. 2 ἀπογραφῇ 3 2 πρόσωπα 10 1 3 καὶ om

- 3 Κανάκην ὑπεκρίνετο. ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον Ῥωμαίων οὐδεὶς σφῶν
ἐποίησεν· τοσαῦτα γὰρ πονυ χροήματα διελάγχχανον ὥστε καὶ εὔχε-
σθαι αὐτὸν πολλὰ τοιαῦτα δοῦν, ἢ ἔτι πλείονα λαμβάνωσιν.
- 11 ἀλλ' εἰ μὲν ταῦτα μόνα οὕτως ἐγγόνει, αἰσχρὴν τε ἅμα καὶ
χλευασία τὸ πρῶγμα ἀκίνδυνος ἐνερόμιστο· νῦν δ' ὡς ἀληθῶς,
ὥσπερ ἐπὶ πολέμῳ σταλαῖς, πᾶσαν μὲν τὴν Ἑλλάδα ἐλεηλάτησε,
καίπερ ἑλενθέραν ἀφείς, παμπληθεῖς δὲ ἐγόνευσεν "ἄνδρας γυναι-
2 κας παῖδας, καὶ πρότερον μὲν τὴν ἡμίσειαν τῆς οὐσίας ἐκέλευσε
καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀπελευθέρους τῶν θανατοῦμένων ἀποθνή-
σκοντας καταλείπειν, αὐτοῖς τε ἐκείνοις διαθήκας γράφειν ἐπέτρο-
πεν, ὅπως μὴ τῶν χρημάτων ἕνεκα αὐτοὺς ἀποκτείνειν δοκῇ (πάν-
τως δὲ πάντα ἢ τὰ γε πλείω αὐτῶν ἐλάμβανεν· εἰ γοῦν τις ἑλατ-
τόν τι αὐτῷ ἢ καὶ Τιγελλίνῳ ὧν ἡλιπζον κατέλειπεν, οὐδὲ τῶν
3 διαθηκῶν ὠνίματο)· ὕστερον δὲ καὶ ὅλας τὰς οὐσίας ἀφηρεῖτο, τοὺς
τε παῖδάς σφῶν πάντας ἅμα δι' ἐνὸς δόγματος ἐξήλασεν. οὐδὲ
τοῦτο αὐτῷ ἐξήρακεν, ἀλλὰ καὶ συγχρόως τῶν φειγόντων ἐφθειρεν."
ἐπεὶ τὰς γε οὐσίας ὅσας καὶ ζώντων τινῶν ἐδήμιενσε, καὶ τὰ ἀνα-
θήματα ὅσα καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ ναῶν ἐσύλησεν, οὐδὲ
4 ἐξαριθμήσειεν ἄν τις. "διέτρεχον γὰρ γραμματοφόροι μηδὲν ἄλλο
διαγγέλλοντες ἢ ὅτι τὸν δεῖνα ἀπόκτεινον, ὁ δεῖνα τέθνηκεν· ἔξω
γὰρ δὴ τῶν βασιλικῶν γραμμάτων οὐδὲν ἰδιωτικὸν διεπέμπετο.
συγχρόως γὰρ ἐς τὴν Ἑλλάδα τῶν πρώτων ἐξήγαγεν ὥς τι αὐτῶν
12 δεόμενος, ἢ ἐκῇ ἀποθάνωσιν." τοὺς μέντοι ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τῇ
Ἰταλίᾳ πάντας Ἡλίῳ τινὶ καισαρεῖω ἐκδότους παρῶνκεν· πάντα
γὰρ ἀπλῶς αὐτῷ ἐπετέτραπτο, ὥστε καὶ δημιεῖν καὶ φρυαδεῖν
καὶ ἀποκτινύναι, καὶ πρὶν δηλώσαι τῷ Νέρωνι, καὶ ἰδιώτας ὁμοίως
2 καὶ ἱππέας καὶ βουλευτάς. οὕτω μὲν δὴ τότε ἢ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ
δύο αὐτοκράτορσιν ἅμα ἐδόλυνσε, Νέρωνι καὶ Ἡλίῳ. οὐδ' ἔχω
εἰπεῖν ὁπότερος αὐτῶν χείρων ἦν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐκ τοῦ ὁμοίου
πάντα ἔπραττον, ἐν ἐνὶ δὲ τούτῳ διήλλασσον, ὅτι ὁ μὲν τοῦ Ἀδ-
γούστου ἀπόγονος κιθαριφοδὸς καὶ τραγωδός, ὁ δὲ τοῦ Κλαυδίου
3 ἀπελεύθερος Καίσαρας ἐξήλυν. τὸν γὰρ Τιγελλίνον ἐν προσθήκῃς
μέρει τοῦ Νέρωνος, ὅτι σὺν αὐτῷ ἦν, τίθημι. χωρὶς δὲ ὁ τε Πο-
λέλκειτος καὶ Καλβία Κρισπινίλλα ἦγον ἐπόρθον ἐσύλων πάνθ'
ὅσα ἐνεδέχετο, ἐκεῖνος μὲν μετὰ τοῦ Ἡλίου ἐν τῇ Ῥώμῃ, αὕτη δὲ
4 μετὰ τε τοῦ Νέρωνος καὶ μετὰ τῆς Σαβίνης τοῦ Σπύρου. τὴν τε

11 1 1 ἅμα] ἄν? 2 ἀκίνδυνον 4 et 1 1 " V p. 693. 25 εἴτ'
οὐν* 3 1 ὠνίματο* 4 2 ὅτι τὸνδε ἀπέκτεινον, ὁ δὲ τ. * 12 3 1 ὅτι
Νέρων ποτὲ εἶπε μὴτε αὐτὸν χωρὶς Τιγελλίνου μὴτε Τιγελλίνον χωρὶς Νέ-
ρωνος εἶναι. M p. 215.

γὰρ φυλακὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιτροπείαν τὴν περὶ ἐσθῆτα, καίπερ
γενὴ καὶ ἐπιφανῆς οὖσα, ἐπερίστευτο, καὶ δι' αὐτῆς πάντες ἀπεδύοντο.

ὠνόμασε δὲ Σαβῖναν τὸν Σπόρον οὐ κατὰ τοῦτο μόνον ὅτι διὰ 13
τὴν ὁμοιότητα αὐτῆς ἐξετέμνητο, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐγῆματο αὐτῷ, ὥσπερ
καὶ ἐκείνη, ἐν τῇ Ἑλλάδι κατὰ συμβόλαιον, ἐκδόντος αὐτὸν τοῦ
Τυγελλίνου, ὥσπερ ὁ ν μος ἐκέλευεν. καὶ τοὺς [τε] γάμους αὐτῶν
πάντες οἱ Ἕλληνες ἐώρτασαν, τὰ τε ἄλλα οἷα εἰκὸς ἦν ἐπιλέγοντες,
καὶ γνησίους σφίσι παῖδας γεννηθῆναι ἐχόμενοι. καὶ τοῦτου συν- 2
εγίνοντο ἅμα τῷ Νέρωνι Πυθαγόρας μὲν ὡς ἀνὴρ, Σπόρος δὲ ὡς
γενή· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ κυρία καὶ βασιλὶς καὶ δέσποινα
ὠνομάζετο. καὶ τί τοῦτο θαυμάσειεν ἂν τις, ὅποτε καὶ μειράκια
καὶ κόρας σταυροῖς γυμνὰς προσδέων θηρίου τέ τινας δορὰν ἀνε-
λάμβανε καὶ προσπίπτων σφίσιν ἡσέλγαιεν ὥσπερ τι ἐσθίων. τοι- 3
αῦτα μὲν ὁ Νέρων ἡσχημένει, τοὺς δὲ βουλευτὰς χιτῶνιόν τι ἐνδε-
δικῶς ἄνθινον καὶ συνδόνιον περὶ τὸν ἀγκύρα ἔχων ἡσπάσατο·
καὶ γὰρ καὶ ἐν τούτοις ἤδη παρηγόμεναι, ὥστε καὶ ἀζώστους χιτῶνας
ἐν τῷ δημοσίῳ ἐνδύεσθαι. λέγεται δ' ὅτι καὶ οἱ ἵππεῖς οἱ ἐκ τοῦ
τέλους ἐπὶ αὐτοῦ πρῶτον ἐφιππίοις ἐν τῇ ἐτησίᾳ σφῶν ἐξετάσει
ἐχρήσαντο.

ἐν δὲ τοῖς Ὀλυμπίοις ἄρμα ἐλάσας καὶ πεσὼν ἐξ αὐτοῦ καὶ 14
ὀλέγον δεῖν συντριβεῖς ὁμῶς ἐστεφανώθη, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς
ἐλλανοδίκαις τὰς πέντε καὶ εἰκοσι μυριάδας, ἅς ὕστερον Γάλβας
παρ' αὐτῶν ἀπῆτησεν, ἔδωκεν.

"ὅτι ὁ αὐτὸς τῇ Πυθίᾳ δέκα μυριάδας ἔδωκεν, ὅτι τινὰ κατὰ 2
γνώμην αὐτοῦ ἐθέσπισεν· ἅς ὁ Γάλβας ἐχομίσατο." τοῦ δὲ δὴ
Ἀπόλλωνος, εἴτ' οὖν ἀγανακτήσας ὅτι λυπηρὰ τινα προεῖπεν αὐτῷ,
εἴτε καὶ ἄλλως μανεῖς, τὴν τε χώραν τὴν Κιρραίαν ἀφείλετο καὶ
στρατιώταις ἔδωκε, καὶ τὸ μυρτεῖον κατέλυσεν, ἀνθρώπους ἐς τὸ
στόμιον ἐξ οὗ τὸ ἱερὸν πνεῦμα ἀνῆει σφάξας. ἡγωνίσατο δὲ ἐν 3
πάσῃ ὁμοίως πόλει ἀγῶνα ἐχούσῃ, κήρυξι πρὸς πάντα τὰ κηρύξεως
δεόμενα Κλονεῖῳ Ρούφῳ ἀνδρὶ ἑπατενκότι χρησάμενος, πλὴν Ἀθη-
νῶν καὶ Λακεδαιμόνος· ταύταις γὰρ μόναις οὐδὲ ἐπεφοίτησε τὴν
ἀρχήν, τῇ μὲν διὰ τοὺς Λυκούργου νόμους ὡς ἐναντίους τῇ προ-
αιρέσει αὐτοῦ ὄντας, τῇ δὲ διὰ τὸν περὶ τῶν ἐρινύων λόγον. τὸ δὲ 4
δὴ κήρυγμα ἦν "Νέρων Καῖσαρ νικᾷ τόνδε τὸν ἀγῶνα, καὶ στεφα-
νοῖ τὸν τε τῶν Ῥωμαίων δῆμον καὶ τὴν ἰδίαν οἰκουμένην." ἔχων
γὰρ, ὡς ἔλεγεν, οἰκουμένην ἐκιδυρῶδει τε καὶ ἐκέρυττε καὶ ἐτραγῶδει.

13 3 6 ἐφ' ἵπποις 14 2 1 " " V p. 694. 2 ὅτι ἀπὸ Δελφῶν
ταχέως ἐξῆλθε λέγων ὅτι ζηλοτυπῶ τὴν γυνήν αὐτοῦ ὁ Ἀπόλλων. M p 215.
3 4 Λακεδαιμονίων

- 15 τὴν δὲ γερονσίαν οὕτω δεινῶς ἐμίσει ὥστε καὶ τῷ Βατινίῳ ὡς
 μάλιστα χαίρειν, ὅτι ἔλεγεν· αἰ ποτε πρὸς αὐτόν· “μισῶ σε, Καῖσαρ,
 ὅτι συγκλητικὸς εἶ”. χρῆσθαι γὰρ αὐτῷ τῷ λεχθέντι ὑπ’ αὐτοῦ
 2 ῥήματι. ἐτηροῦντο δὲ ἀκριβῶς καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων αἰ ποτε
 καὶ αἱ ἑσοδοὶ καὶ αἱ ἔξοδοι τὰ τε σχήματα καὶ τὰ νεύματα καὶ τὰ
 ἐπιβολήματα, καὶ οἱ μὲν αἰ συνόντες αὐτῷ καὶ σπονδαίως ἀκροώ-
 3 μενοι τορῶς τε ἐκβοῶντες ἐπηρεοῦντο καὶ ἐτιμῶντο, οἱ δὲ λοιποὶ καὶ
 ἡτιμᾶζοντο καὶ ἐκολάζοντο, ὥστε τινὰς μὴ δυναμένους ἐπὶ πολὺν
 ἀντέχειν (πολλάκις γὰρ καὶ μέχρι τῆς ἐσπέρας ἔξ ἑωθινοῦ παρετεί-
 4 ροντο) προσποιεῖσθαι τε ἐκθνήσκειν καὶ νεκρῶν δίκην ἐκ τῶν θεά-
 τρων ἐκφέρεισθαι.
- 16 πάρεργον δὲ δὴ τῆς ἐπιδημίας τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐποιήσατο
 τὸν ἱσθμὸν τῆς Πελοποννήσου διορύξαι ἐπιθυμήσας, καὶ ἤρξατο
 τοῦ ἔργου κατέπερ τῶν ἀνθρώπων ὀκνούτων· αἰμά τε γὰρ τοῖς
 2 πρῶτοις ἀψαμένοις τῆς γῆς ἀνέβλυσεν, καὶ οἰμωγαὶ μυκηθμοὶ τέ
 τινες ἐξηκούοντο, καὶ εἰδῶλα πολλὰ ἐφαντάζετο. λαβὼν δὲ αὐτὸς
 δίκελαν καὶ τι καὶ ἀνασκάψας ἔπεισε καὶ τοὺς ἄλλους ἀνάγκη αὐ-
 τὸν μιμῆσασθαι, καὶ πολὺν πλῆθος ἀνθρώπων ἐπὶ τοῦτο τὸ ἔργον
 καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἐθρῶν μετεπέμψατο.
- 17 ἔς τε οὖν τᾶλλα καὶ ἐς ταῦτα χρημάτων πολλῶν δεόμενος, καὶ
 μεγαλοπράγμων καὶ μεγαλόδωρος ὁμοίως ὢν, καὶ ἅμα φοβούμενος
 τοὺς δυνατωτάτους μὴ ἐπιθῶνται οἱ τοιαῦτα ποιοῦντι, πολλοὺς τε
 2 καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐφθειρεν. ὦν ἐγὼ τοὺς μὲν ἄλλους ἐάσω (πᾶσὶ
 τε γὰρ παρ’ αὐτῷ δημόσιον ἔγκλημα ἦν ἀρετὴ τε καὶ πλοῦτος καὶ
 γένος, καὶ πάντες ἢ ἑαυτοὺς ἀπεκτίννυσαν ἢ ὑπ’ ἄλλων ἐφονεύοντο),
 τοῦ δὲ δὴ Κορβούλωνος καὶ Σουλπικίου καὶ Σκριβωνίου, Ρούφου
 3 τε καὶ Πρόκλου, μνημονεύσω, τούτων μὲν ὅτι ἀδελφοὶ τε καὶ ἡλι-
 κιῶται τρόπον τινὰ ὄντες, καὶ μηδὲν μηδέποτε ἄνευ ἀλλήλων πρά-
 ξαντες, ἀλλ’ ὥσπερ τῷ γένει οὕτω καὶ τῇ προαιρέσει τῇ τε οὐσίᾳ
 συμπεφυκότες, καὶ τὰς Γερμανίας δὲ ἀμφοτέρως ἐπὶ πολὺν ἅμα
 διύκησαν, ἦλθόν τε ἐς τὴν Ἑλλάδα μετὰπεμπτοὶ ὥς τι αὐτῶν τοῦ
 4 Νέρωνος δεομένου, καὶ ἐγκλήματα οἷα ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ἔφερε λα-
 βόντες, καὶ μῆτε λόγου τυγχάνοντες μῆτε ἐς ὀφθαλμοὺς τοῦ Νέρω-
 νος ἀφικνούμενοι, καὶ διὰ τοῦθ’ ὑφ’ ἀπάντων ὁμοίως ἀτιμαζόμενοι,
 ἀποθανεῖν τε ἐπεθύμησαν καὶ ἐτελεύτησαν τὰς φλέβας αὐτῶν σχά-
 5 σαντες, τοῦ δὲ δὴ Κορβούλωνος ὅτι καὶ ἐκεῖνον ἐντιμώτατα μετα-
 πεμψάμενος, καὶ τὰ τε ἄλλα καὶ πατέρα καὶ ἐδεργέτην αὐτὸν αἰ
 ὀνομάζων, ἔπειτ’ ἐπειδὴ τῇ Κεγχρέᾳ προσέσχε, σφαγῆναι, πρὶν καὶ

ἐς ὅψιν αὐτῷ ἐλθεῖν, προσέταξεν· καθαροθήσειν γὰρ ἔμελλεν, ὥς τινες λέγουσι, καὶ οὐχ ὑπέμεινεν αὐτῷ τὸ ὀρθοστάδιον ἔχων ὀφθῆναι. καὶ ὃς ἐπειδὴ τύχιστα τὸ προστεταγμένον ἔγνω, ξίφος τε 6 ἔλαβε, καὶ αὐτὸν ἐρρωμένως παῖων ἔλεγεν “ἄξιός.” τότε γὰρ δὴ, τότε πρῶτον ἐπίστευσεν ὅτι κακῶς ἐπεποιήκει καὶ φεισάμενος τοῦ καθαροδοῦ καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλθὼν ἄνοπλος.

ἐν μὲν δὴ τῇ Ἑλλάδι ταῦτ' ἐπράττετο· τί γὰρ δεῖ λέγειν ὅτι 18 καὶ τὸν Πάριον τὸν ὀρχηστὴν ἀποθανεῖν ἐκέλευσεν, ὅτι ὀρχεῖσθαι παρ' αὐτῷ μαθεῖν ἐθελήσας οὐκ ἠδυνήθη; τί δ' ὅτι Καικίαν Τοῦσζον ὑπερώρισεν, ὅτι τῆς Αἰγύπτου ἄρχων ἐλούσατο ἐν τῷ βαλανεῖω ὃ ἐκείνῳ ὥς καὶ ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἦζοντι ἐποιήθη; ἐν δὲ 2 τῇ Ῥώμῃ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃ Ἥλιος ἄλλα τε πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργάσατο, καὶ Σουλπίκιον Καμερίνον ἄνδρα τῶν πρώτων μετὰ τοῦ νείους ἀπέκτεινεν, ἐγκαλέσας σφίσιν ὅτι Πυθικοὶ ἐκ προγόνων ἐπικαλούμενοι οὐκ ἐπαύσαντο τὸ πρόσρημα τοῦτ' ἔχοντες, ἀλλ' ἐς τὰς τοῦ Νέρωνος νίκας τὰς Πυθικὰς ἐκ τῆς δαιμονιᾶς ἡσέβουν. τῶν 3 δὲ ἀγνοστικῶν ἄγαλμα αὐτοῦ χιλίων λιτρῶν ποιήσιν ὑποσχομένων, πᾶν τὸ ἵππικόν ἠναγκάσθη συντελέσαι σφίσι τὸ ἀνάλωμα. τὰ δὲ δὴ τῆς γεροντίας ἔργον καθ' ἕκαστον ἐπέξελεθῆν· τοσαῦται γὰρ θυσίαι καὶ ἱερομνηταὶ ἐπηγγέλθησαν ὥστε μὴδ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν ἐξαρκέσαι.

ὃ δὲ Ἥλιος πολλάκις μὲν καὶ πρότερον ἐπιστείλας αὐτῷ, παραι- 19 νῶν ὅτι τύχιστα ἀνακομισθῆναι· ὥς δ' οὐκ ἐπείθετο, ἦλθεν αὐτὸς 68 ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἐξεφύβησεν αὐτὸν εἰπὼν μεγάλην τινὰ ἐπιβουλὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ παρασκευάζεσθαι κατ' αὐτοῦ, ὥστε παρενθὺς ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀποπλεῦσαι. καὶ ἐγένετο μὲν τις ἐλπίς 2 ὑπὸ χεμιῶνος αὐτὸν φθαρήσεσθαι, μάτην δὲ πολλοὶ ἡσθησαν· ἐσώθη γὰρ. καὶ τισι καὶ αὐτὸ τοῦτο ὀλέθρου αἴτιον ἐγένετο, ὅτι καὶ ἠῦ- ξαντο καὶ ἥλιψαν αὐτὸν ἀπολείεσθαι. ἐπεὶ δ' οὖν ἐς τὴν Ῥώμην 20 ἐσῆλασε, τοῦ τε τείχους τι καθηρέθη καὶ τῶν πυλῶν περιερούρη, νενομίσθαι τινῶν λεγόντων ἐκάτερον τοῖς ἐκ τῶν ἀγώνων στεφανηφόροις γίνεσθαι. καὶ ἐσφοίτησαν πρῶτοι μὲν οἱ τοὺς στεφάνους 2 οὓς ἀνήρητο κομίζοντες, καὶ μετ' αὐτοὺς ἕτεροι σανιδία [τε] ἐπὶ δοράτων ἀνατείνοντες, ἐφ' οἷς ἐπεγέγραπτο τό τε ὄνομα τοῦ ἀγῶνος καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἀγωνίσματος, ὅτι τε Νέρων Καῖσαρ πρῶτος πάντων τῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος Ῥωμαίων ἐνίκησεν αὐτό. ἔπειτα αὐτὸς 3 ἐφ' ὄρηματος ἐπινικίου, ἐν ᾧ ποτὲ ὁ Ἀγνοστος τὰ πολλὰ ἐκεῖνα νικητήρια ἐπεπόμφει, ἄλουργίδα χρυσόπαστον ἔχων καὶ ζότινον

18 3 2 αὐτοῦ] αὐτοῦ χρυσοῦν? cf. 72 15.
20 2 2 ἀνήρουν

19 1 1 ἐπέστειλεν?

ἐστεφανωμένος, τὴν Πυθικὴν δάφνην προτείνων· καὶ αὐτῷ ὁ Διό-
 4 δωρος ὁ κιθαριστὴς πυρωχεῖτο. καὶ οὕτω διὰ τε τοῦ ἵπποδρόμου
 καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς μετὰ τε τῶν στρατιωτῶν καὶ μετὰ τῶν ἱππέων
 τῆς τε βουλῆς διελθὼν ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀνέβη, καὶ ἐκεῖθεν ἐς τὸ
 5 παλάτιον, πάσης μὲν τῆς πόλεως ἐστεφανωμένης καὶ λεγνομένης
 6 σης καὶ θυμωσῆς, πάντων δὲ τῶν ἀνθρώπων, καὶ αὐτῶν τῶν
 βουλευτῶν ὅτι μάλιστα, συμβοῶντων “οὐαὶ Ὀλυμπιονῆκα, οὐαὶ Πυ-
 θιονῆκα, οὐαὶ Ἀγρονστε Ἀγρονστε. Νέρωνι τῷ Ἡρακλεῖ, Νέρωνι τῷ
 Ἀπόλλωνι. ὥς εἰς περιόδοντις, εἰς ἀπ’ αἰῶνος, Ἀγρονστε Ἀγρονστε.
 6 ἱερὰ φωνή· μακάριοι οἳ σου ἀκούοντες.” τί γὰρ δεῖ περιπλέκεν
 καὶ οὐκ αὐτὰ τὰ λεχθέντα δηλοῦν; οὐδὲ γὰρ οὐδ’ ἀσχύνην τινὰ
 τῇ συγγραφῇ τὰ ῥηθέντα, ἀλλὰ καὶ κόσμον τὸ μηδὲν αὐτῶν ἀπο-
 κρυφθῆναι φέρει.

21 ἐκτελέσας δὲ ταῦτα ἵπποδρομίας ἐπήγγειλε, καὶ τοὺς στεφάνους,
 τούτους τε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ὅσους ἄρμασι νικήσας εἰλήφει,
 ἐς τὸν ἵπποδρόμον ἐσήνεγκε καὶ τῷ ὀβελίσκῳ τῷ Αἰγυπτίῳ περι-
 2 ἐθήκεν· καὶ ἦσαν ὀκτὼ καὶ ὀκτακόσιοι καὶ χίλιοι. ποιήσας δὲ ταῦτα
 2 ἡνιόχησεν. Λάρχιος δὲ τις Λυδὸς προσῆλθεν αὐτῷ πέντε καὶ εἴ-
 κοσι μυθῖδας προσφέρων ἵνα κιθαριστήσῃ· καὶ ὅς τὸ μὲν ἀργύριον
 οὐκ ἔλαβεν, ἀπαξιώσας μισθοῦ τι ποιῆσαι (καὶ διὰ τοῦτο Τιγελλί-
 νος αὐτὸ ἐσέπραξεν, ἵνα μὴ αὐτὸν ἀποκτείνῃ), ἐς μέντοι τὸ θέατρον
 καὶ ὧς ἐσελθὼν καὶ ἐκιθαριστήσῃ καὶ ἐτραγουδήσῃ, ἐπεὶ τοῖς γε
 ἵπποις οὐκ ἔστιν ὅτε οὐκ ἡμιλλᾷτο. ἔστι δ’ ὅτε καὶ ἐκὼν ἡττάτο,
 ὅπως τὰ γε ἄλλα τὰ πλείω πιστεύηται ἐπ’ ἀληθείας κρατεῖν.

22 ὁ μὲν οὖν Νέρων οὕτω τε ἔζη καὶ οὕτως ἐμονάρχει, λέξω δὲ
 καὶ ὅπως κατέλυθη καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξέπεσεν. ἦν τις Γαλάτης
 ἀνὴρ Γάιος Ἰούλιος Βῖνδιξ, ἐκ μὲν προγόνων “Ἀκτιανὸς” τοῦ βα-
 σιλικοῦ γένους, κατὰ δὲ τὸν πατέρα βουλευτῆς τῶν Ῥωμαίων, τό-
 τε σῶμα ἰσχυρὸς καὶ τὴν ψυχὴν συνετός, τῶν τε πολεμικῶν ἔμπει-
 2 ρος καὶ πρὸς πᾶν ἔργον μέγα εὐτόλμος· “τό τε φιλελεύθερον καὶ
 2 τὸ φιλότιμον πλεῖστον εἶχεν” ὅς προέστη τῶν Γαλατῶν. οὗτος ὁ
 Βῖνδιξ συναθροίσας τοὺς Γαλάτας πολλὰ πεπονθότας τε ἐν ταῖς
 συγκαῖς ἐσπράξσει τῶν χρημάτων καὶ ἔτι πάσχοντας ὑπὸ Νέρωνος,
 καὶ ἀναβάς ἐπὶ βῆμα μακρὰν διεξῆλθε κατὰ τοῦ Νέρονος ῥῆσιν,

5 2 οὐαὶ ante Ὀλ. om*

21 2 7 πιστεύσῃται

22 1 1 ἐτι δ’ ἐν τῇ

Ἑλλάδι ὄντος τοῦ Νέρονος Ἰουδαῖοι εἰς προῦπτον ἀπέστησαν, καὶ ἐπ’ αὐ-
 τοὺς τὸν Ὁρσπασιανὸν ἐπεμψεν. καὶ οἱ ἐν τῇ Βρετανίᾳ δὲ καὶ οἱ Γαλάται
 βαρυνόμενοι ταῖς εἰσφοραῖς ἡσυχᾶλλον ἐκ πλείονος καὶ ἐφλέγμανον. Z p. 479

3 et 6 V p. 694

2 1 ὁρῶν τοὺς ὁμοφύλους Γαλάτας ὁρῶντας πρὸς

ἀποστασίαν, δι’ ὧν ἐδημηγόρησεν ἡρέθισεν αὐτούς, καὶ ὥρκασε πάντα ὑπὲρ
 τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων ποιῆσειν, καὶ ἐαυτὸν, ἂν τι παρὰ
 ταῦτα ποιήσῃ, φρονέσειν. Z

λέγων δεῖν ἀποστῆναι τε αὐτοῦ καὶ ἅμα οἱ ἐπιστῆναι αὐτῷ, “ὅτι” ³
 φησὶ “πᾶσαν τὴν τῶν Ῥωμαίων οἰκουμένην σεσύληκεν, ὅτι πᾶν τὸ
 ἄνθος τῆς βουλῆς αὐτῶν ἀπολώλεκεν, ὅτι τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ
 καὶ ἥσχυρε καὶ ἀπέκτεινε, καὶ οὐδ’ αὐτὸ τὸ σχῆμα τῆς ἡγεμονίας
 σώζει. σφαγαὶ μὲν γὰρ καὶ ἄρπαγαὶ καὶ ὕβρεις καὶ ὑπ’ ἄλλων ⁴
 πολλαὶ πολλάκις ἐγένοντο· τὰ δὲ δὴ λοιπὰ πῶς ἂν τις κατ’ ἀξίαν
 εἰπεῖν δυνηθεῖ; εἶδον, ὧ ἄνδρες φίλοι καὶ σύμμαχοι, πιστεύσατέ
 μοι, εἶδον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, εἴ γε ἀπὸ τοῦ Σπόρον γεγαμηκώς, ὁ
 Πυθαγόρα γεγαμημένος, ἐν τῷ τοῦ Θεάτρον κύκλῳ καὶ ἐν τῇ ὄρ-
 χήστρῳ ποτὲ μὲν κιθάραν ἔχοντα καὶ ὀρθοστάδιον καὶ κοθόρονος,
 ποτὲ δὲ ἐμβάτας καὶ προσωπεῖον. ἤκουσα αὐτοῦ πολλάκις ἄδοντος, ⁵
 ἤκουσα κηρύττοντος, ἤκουσα τραγωδοῦντος. εἶδον αὐτὸν δεδεμένον,
 εἶδον συρόμενον, κύοντα δὴ, τίκτοντα δὴ, πάνθ’ ὅσα μυθολογεῖται
 καὶ λέγοντα καὶ ἀκούοντα καὶ πύσχοντα καὶ δρωῶντα. εἰτά τις τὸν
 τοιοῦτον Καίσαρα καὶ αὐτοκράτορα καὶ Αὔγουστον ὀνομάσει; μη-
 δαμῶς· μηδεὶς ὑβριζέτω τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα ὀνόματα. ταῦτα μὲν γὰρ ⁶
 Αὔγουστος καὶ Κλαύδιος ἔσχον, οὗτος δὲ δὴ Θυέστης τε καὶ Οἰ-
 δίπους Ἀλκμαίων τε καὶ Ὀρέστης δικαιοῦται· ἂν καλοῖτο· τοῦτον
 γὰρ ὑποκρίνεται, καὶ ταύτας ἀντ’ ἐκείνων τὰς ἐπωνυμίας ἀντεπιτέ-
 θηται. ἀνάστητε οὖν ἤδη ποτέ, καὶ ἐπικουρήσατε μὲν ὑμῖν αὐτοῖς,
 ἐπικουρήσατε δὲ τοῖς Ῥωμαίοις, ἐλευθερώσατε δὲ πᾶσαν τὴν οἰ-
 κουμένην.”

τοιαυτὰ τινὰ τοῦ Ῥίνδικος ἐπόντος ἅπαντες συνεφρόνησαν. ²³
 οὐχ ἑαυτῷ δὲ τὴν ἀρχὴν πράττων ὁ Ῥίνδις τὸν Γάλβαν τὸν Σέρ-
 βιον τὸν Σουλπίκιον, ἐπεικέει τε καὶ ἐμπειρία πολέμων διατρέ-
 ποντα καὶ τῆς Ἰβηρίας ἄρχοντα, δυνάμιν τε οὐ μικρὰν ἔχοντα, ἐς
 τὴν ἡγεμονίαν προεχειρίσατο· κακείνος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν αὐτο-
 κράτωρ ἀνηγροεῦθη. λέγεται δὲ ὅτι τοῦ Νέρωνος διακοσίας καὶ ²
 πενήκοντα μυριάδας ἐπικηρύξαντος τῷ Ῥίνδικι ἀκούσας ὁ Ῥίνδις
 ἔφη ὅτι ὁ Νέρωνα ἀποκτείνας τὴν τε κεφαλὴν αὐτοῦ κομίσας ἐμοὶ
 τὴν ἐμὴν ἀντιλήψεται.

τοιοῦτος μὲν τις ὁ Ῥίνδις ἐγένετο· Ροῦφος δὲ ἄρχων τῆς Γερ- ²⁴
 μανίας ὥρμησε μὲν ὡς καὶ τῷ Ῥίνδικι πολεμήσων, γενόμενος δὲ ἐν
 Βεσοντίῳ ταύτην ἐπολιόρκει, πρόφασιν ἐπεὶ μὴ ἐδέξατο αὐτόν.
 τοῦ δὲ Ῥίνδικος πρὸς βοήθειαν τῆς πόλεως ἀντεπιόντος αὐτῷ καὶ ²
 οὐ πόρρω στρατοπεδεύσαντος ἀντεπέστειλαν μὲν ἀλλήλοις τινά, καὶ
 τέλος καὶ ἐς λόγους ἦλθον μόροι καὶ μηδενὸς σφισι τῶν ἄλλων

⁶ ἐπιθυμίας ⁶ δὲ ante π. om ²³ 1 3 γενόμενον ἐξ εὐπατριδῶν. Z
² 1 καὶ ὅς τὴν ἡγεμονίαν ἐδέξατο, οὐκ ἠθέλησε δὲ τὰς τῆς αὐταρχίας ἐπι-
 κλήσεις προσλαβεῖν τότε. Z

παρόντος, καὶ κατὰ τοῦ Νέρωνος, ὡς εἰκάζετο, συνέθεντο πρὸς
 3 ἀλλήλους. μετὰ δὲ τοῦτο ὁ Βῖνδιξ ὤρμησε μετὰ τοῦ στρατοῦ ὡς
 τὴν πόλιν καταληγνόμενος· καὶ αὐτοὺς οἱ τοῦ Ρούφου στρατιῶται
 προσιώντας αἰσθόμενοι, καὶ νομίσαντες ἔφ' ἑαυτοὺς ἀντικρὺς χω-
 4 ρεῖν, ἀντεξώρμησαν αὐτοκέλευστοι, καὶ προσπεσόντες σφίσιν ἀπροσ-
 5 δοκίτοις τε καὶ ἀσυντάκτοις οὖσι πυμπόλλους κατέκοψαν. ἰδὼν
 δὲ τοῦτο καὶ περιαλήσας ὁ Βῖνδιξ αὐτὸς ἑαυτὸν ἔσφαξεν. καὶ τὸ
 μὲν ἀληθές οὕτως ἔχει, πολλοὶ δὲ δὴ μετὰ ταῦτα, τὸ σῶμα αὐτοῦ
 κατατρῶσαντες, δόξαν τισὶ μάτην ὡς καὶ αὐτοὶ ἀπεκτονότες αὐτὸν
 25 παρέσχον. Ρούφος δὲ τοῦτον μὲν ἰσχυρῶς ἐπένθησε, τὴν δὲ αὐτο-
 κράτορα ἀρχήν, καίτοι τῶν στρατιωτῶν πολλάκις αὐτῷ ἐγκειμένων,
 οὐκ ἠθέλῃσε δέξασθαι, δυνηθεὶς ἂν ῥαδίως ἐπιτελῆς αὐτῆς γενέσθαι·
 δραστήριός τε γὰρ ἀνὴρ ἦν καὶ ἰσχύϊ μεγάλην καὶ πρόθυμον εἶχε,
 καὶ οἱ στρατιῶται τὰς μὲν τοῦ Νέρωνος εἰκόνας καθεῖλον καὶ συ-
 2 νέρησαν, αὐτὸν δὲ Καίσαρα καὶ Ἀγνονστον ὠνόμαζον. ὡς δ' οὐκ
 ἐλείθετο, ἐνταῦθα τῶν στρατιωτῶν τις ἐν τῶν σημείων αὐτοῦ
 ταῦτα διὰ ταχέων ἐπέγραψεν· καὶ ὅς ἐκεῖνά τε ἀπῆλειψε, καὶ μό-
 λης ποτὲ αὐτοὺς καταστήσας ἔπεισεν ἐπὶ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ
 3 ποιήσασθαι, εἴτ' οὖν ὅτι οὐκ ἤξιον τοὺς στρατιώτας τινὶ τὸ κράτος
 διδόναι (τῇ τε γὰρ γερονσίᾳ καὶ τῷ δήμῳ προσήκειν τοῦτ' ἔλεγεν),
 εἴτε καὶ παντελῶς μεγαλογνωμῶν, ὡς οὐδὲν τῆς αὐτοκρατορικῆς
 ἀρχῆς, ὑπὲρ ἧς καὶ οἱ ἄλλοι πάντα ἐπραττον, αὐτὸς δεόμενος.
 26 ὅτι ὁ Νέρων μαθὼν τὰ κατὰ τὸν Βῖνδικα ἐν Νέᾳ πόλει τὸν
 γυμνικὸν ἀγῶνα ἀπ' ἀρίστου θεωρῶν, οὐκ ἐλυπήθη, ἀλλὰ κατα-
 πηδήσας ἐκ τῆς ἔδρας ἀθλητῇ τινὶ συνεσπούδασεν· οὐδὲ ἐς τὴν
 Ῥώμην ἠπειχθῆ, ἀλλὰ καὶ γράμματα ἀπλῶς τῇ βουλῇ πέμψας
 παρητήσατο ὅτι οὐκ ἀφίκετο, λέγων βραγχῶν, καθάπερ τι ἕσαι καὶ
 2 τότε αὐτοῖς δεόμενος. καὶ τὴν γε αὐτὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν
 τῆς τε φωνῆς καὶ τῶν ἀσμάτων τῶν τε καθαρισμάτων, οὐχ ὅτι ἐν
 τῷ τότε παρόντι, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐποιεῖτο· καὶ οὔτε τι ἔξ
 ἐκείνων ἐξέκραξεν, εἴτε καὶ ἠναγκάσθη τι οἷα ἐν τοιοῦτοις ὦν ἐκ-
 βοῆσαι, εὐθύς γ' ἑαυτὸν ὡς καὶ καθαροθήσειν μέλλοντα ἀνεχαίτιζε
 3 καὶ ἀνελάμβανεν. τὰ τε ἄλλα ὅσα εἰώθει ὁμοίως ἐποίει, χαίρων
 τοῖς ἡγγελμένοις ὅτι ἄλλως τε κατακρατήσιν τοῦ Βῖνδικος ἠλπίζε
 καὶ ἐπόθεισιν ἀργυρισμοῦ καὶ φόνων εἰληφέναι ἐδόκει. καὶ ἐτρώφα,
 καὶ τὸ τῆς Σαβίνης ἡρώων ἐκποιηθὲν καὶ κοσμηθὲν λαμπρῶς ὡσίω-

24 4 2 ἀπέσφαξε, τῶν μετ' αὐτοῦ στρατιωτῶν κινδυνευσάντων ὑπερ-
 αλήσας, καὶ πρὸς τὸ δαιμόνιον ἀγανακτήσας ὅτι τοσοῦτου πράγματος
 ὀργισθεὶς, τοῦ τὸν Νέρωνα καθελεῖν καὶ τοὺς Ῥωμαίους ἐλευθερώσαι, οὐκ
 ἐξετέλεσεν αὐτό. Z p. 480 26 1 1 V p. 694 3 οὐτε 2 5 1*

σεν, ἐπιγράψας αὐτῷ ὅτι Σαβίρη αὐτὸ θεῶν Ἀφροδίτη αἱ γυναῖκες
ἐποίησαν. καὶ τοῦτο μὲν ἠλήθευσεν· ἐκ γὰρ τῶν χρημάτων ἅ πολλὰ
καὶ παρὰ τῶν γυναικῶν ἐσεσέλητο ἐξεργάσθῃ· συχνὰ δὲ δὴ καὶ
ἤθρυνεν, ὧν ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα παραλείψω, ἐν δὲ εἶπω· νύκτωρ
ποτὲ τοὺς πρώτους τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων ἐξαπίνης σπονδῆς,
ὡς καὶ περὶ τῶν παρόντων τι κοινωνίαν σφίσι, μεταπέμψας “ἐξευ-
ρηχα” ἔφη “πῶς ἢ ὑδραυλὶς” (αὐτὸ γὰρ τὸ ὀρθρὸν γραφῆσεται)
“καὶ μείζον καὶ ἐμμελέστερον φθέγγεται.” τοιαῦτα μὲν τότε ἔπει-
ξεν, οὐδ’ ἔμελεν αὐτῷ ὅτι αἱ θύραι ἀμφοτέραι, αἱ τε τοῦ μνημείου
τοῦ αὐγουστείου καὶ αἱ τοῦ κοιτῶνος τοῦ ἐκείνου, αὐτόμαται ἐν
τῇ αὐτῇ νυκτὶ ἀνεώχθησαν, οὐδ’ ὅτι ἐν τῷ Ἀλβανῷ τοσοῦτον δὴ
τινι αἱματι ὕσεν ὥστε καὶ ποταμοὺς ὄνῃναι, οὐδ’ ὅτι ἐκ τῆς Αἰγύπτου
ἐπαναχωρήσασα ἐπὶ πολλὴ ἡ θάλασσα μέρος μέγα τῆς Ἀνκίας
κατέλαβεν· ἐπεὶ δὲ περὶ τε τοῦ Γάλβα ἤκουσεν ὅτι αὐτοκράτωρ ὑπὸ
τῶν στρατιωτικῶν ἀρεσθρήθη, περὶ τε τοῦ Ρούρου ὅτι αὐτοῦ ἀπέστη,
ἐν δέει τε μεγάλῳ ἐγένετο, καὶ αὐτὸς τε ἐν Ρώμῃ παρεσκευάζετο καὶ
ἐπ’ ἐκείνους Ρούβριον Γάλλον καὶ ἄλλους τινὰς ἐπεμψεν. ὑπὸ πάν-
των δὲ ἡμοίως ἐγκαταλειφθεὶς ἐβουλευσατο μὲν τοὺς τε βουλευτὰς
ἀποκτεῖναι καὶ τὴν πόλιν καταπρῆσαι ἕς τε τὴν Ἀλεξάνδρειαν πλεῖ-
σαι, ὑλείπων ὅτι ἂν καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκπέσωμεν, ἀλλὰ τό γε τέχριον
ἡμῶς ἐκεῖ διαθρέψει· ἕς τοῦτο γὰρ ἀνοίας ἐληλύθει ὥστε καὶ
πιστεῦσαι ὅτι ἄλλως τε ἰδιωτεύσαι καὶ προσέτι καὶ καθαρῶδὲν δυ-
νῆσεται· ἐπεὶ δὲ ἥσθητο ὅτι καὶ ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων ἐγκατα-
λείπεται, (ἐν κήποις δὲ τισιν ἐτύγχανε καθεύδων) φρυγὲν ἐπεχείρη-
σεν. ἐσθῆτά τε οὖν φανήν ἔλαβε καὶ ἐπὶ ἵππον οὐδὲν βελτίονα
ἀνέβη, καὶ ἐπ’ αὐτοῦ κατακεκαλυμμένος πρὸς χωρίον τι Φάωνος
καίσαρεόν, μετὰ τε αὐτοῦ ἐκείνου καὶ μετὰ Ἐπαφροδίτου τοῦ τε
Σπόρου, νυκτὸς ἐπιούσης ἤλασεν. καὶ αὐτοῦ ταῦτα πράσσοντος
σεισμὸς ἐξαίσιος ἐγένετο, ὥστε καὶ δόκησιν παρῶσαι ὅτι ἢ τε γῆ
πᾶσα διαρρήγνεται καὶ αἱ τῶν περὶνευμένων ἐπ’ αὐτοῦ ψυχὰι
πᾶσαι ἅμα ἐπ’ αὐτὸν ἀναθορνύουσιν. γνωρισθεὶς οὖν καὶ ὡς ὑπό-
τινος, ὡς φασί, τῶν ἀπαντησάντων, καὶ αὐτοκράτωρ προσαγορευ-
θεὶς ἐκ τε τῆς ὁδοῦ ἀπετράπη καὶ ἐς καλαμώδη τινὰ τόπον κατε-
κρύφθη. καὶ ἐνταῦθα μέχρι τῆς ἡμέρας ὑπέμεινεν ἐρριμμένος,²

27 2 1 ὁ δὲ Νέρων μαθὼν καὶ τὸν Πετρώνιον, ὃν κατὰ τῶν ἐπαναστάν-
των μετὰ τοῦ πλείονος προεπεπόμφει στρατεύματος, τὰ τοῦ Γάλβα φρο-
νήσαντα, οὐκέτι οὐδεμίαν ἐλπίδα τῶν ὅπλων ἔσχευ, ἀλλ’ ἐβουλ. Z

3 1 μέλλοιτος δὲ ταῦτα πράσσειν ἢ βουλὴ τὴν περὶ τὸν Νέωνα φρουρὰν
ἀποκαλέσασα εἰσῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ τὸν μὲν πολέμιον ἀπέφηνε,
τὸν δὲ Γάλβαν ἀνθελίετο αὐτοκράτορα. Z

ὅπως ὡς ἥκιστα διορθῶτο. καὶ πάντα μὲν τὸν παρίοντα ὡς καὶ
 ἐφ' αὐτὸν ἥκοντα ὑποπτεύων, πᾶσαν δὲ φωνὴν ὡς καὶ ἀναζητοῦσαν
 αὐτὸν ὑποτρέμων, εἴ τέ που κινίδιον ὕλαξεν ἢ καὶ ὀρνίθιον ἐφ' ἐγ-
 ξατο ὀψίον τε καὶ κλάδος ὑπ' αὐρᾶς ἐσεῖσθῃ, δεινῶς ἐταράττετο,
 3 καὶ οὐθ' ἡσυχάζειν ὑπ' αὐτῶν ἐδύνατο, οὐτ' αὖ λαλεῖν τινὶ τῶν
 παρόντων, μὴ καὶ ἕτερός τις ἀκούσῃ, ἐτόλμα, ἀλλ' αὐτὸς καθ' αὐ-
 τὸν τὴν τύχην καὶ ἐθρήνῃ καὶ ὠλοφύρετο. ἐλογίζετο γὰρ τὰ τε
 ἄλλα, καὶ προσέτι ὅτι πολυανθρωποτάτῃ ποτὲ θεραπείᾳ γυνρωθεῖς
 4 μετὰ τριῶν ἐξελευθέρων ἐκύπταξεν. τοιοῦτον γὰρ δράμα τότε τὸ
 δαιμόνιον αὐτῷ παρεσκεύασεν, ἵνα μηκέτι τοὺς ἄλλους μητροφόνους
 καὶ ἀλλήτας ἀλλ' ἤδη καὶ αὐτὸν ὑποκρίνηται· καὶ τότε μετεγίνωσκεν
 ἐφ' οἷς ἐτετολμήκει, καθάπερ ἄπρακτόν τι αὐτῶν ποιῆσαι δυνάμε-
 5 νος. Νέρων μὲν δὴ τοιαῦτα ἐτραγώδει, καὶ τὸ ἔπος ἐκεῖνο συνεχῶς
 ἐνενοίει, "ὀλιγῶς θανεῖν μ' ἄνωγε σύγγραμμα πατρός" ὅπρ' δ' οὐδ'
 ποτέ, ἐπειδὴ μηδεὶς αὐτὸν ἀναζητῶν ἐωρᾶτο, μετήλθεν ἐς τὸ ἄν-
 τρον, κἀνταῦθα καὶ ἔφαγε πεινήσας ἄρτον ὅποιον οὐδὲ πώποτε
 ἐβεβρώκει, καὶ ἔπιε διψήσας ὕδωρ ὅποιον οὐδὲ πώποτε ἐπεπώκει.
 ἐφ' ᾧ δυσυνασχετήσας εἶπε "τοῦτό ἐστιν ἐκεῖνο τὸ ποτὶν τὸ ἐμὸν
 τὸ ἄφθονον."

29 καὶ ὁ μὲν ἐν τούτοις ἦν, ὁ δὲ δῆμος τῶν Ῥωμαίων ἐβουθύτει
 καὶ ἐπερέχαιρεν· καὶ τινες καὶ πιλία ὡς ἡλευθέρωμένοι ἔφερον,
 καὶ τῷ Γάλλῳ τὰ τῇ αὐτοκρατορίᾳ ὀρχῇ προσήκοντα ἐψηφίσαντο.
 παρὰ πάντα δὲ ζήτησιν αὐτοῦ τοῦ Νέρωνος ἐποιούντο, καὶ χρόνον
 μὲν τινα ἡπόρησαν ὅπου ποτὲ ἀπεληλυθὼς εἴη, ἔπειτα μιθόντες
 2 ἐπεμψαν ἐπ' αὐτὸν ἱππέας. καὶ οὕτως ἐκεῖνος προσσιόντων αὐτῶν
 αἰσθόμενος προσέτιάζε τοῖς παροῦσιν αὐτὸν ἀποκτεῖναι. ἐπεὶ τε
 οὐχ ἐπλήκουσαν, ἀνεστέναιξέ τε καὶ ἔφη "ἐγὼ μόνος οὔτε φίλον οὐτ'
 ἐχθρὸν ἔχω." κἀν τούτῳ πελασάντων αὐτῷ τῶν ἱππέων αὐτὸς
 αὐτὸν ἀπέκτεινε, τὸ θορυλούμενον ἐκεῖνο εἰπὼν, "ὦ Ζεῦ, οἷος τεχνί-
 τῃς παραπύλλυμαι." καὶ αὐτὸν δυσθανατοῦντα ὁ Ἐπαφρόδιτος
 3 προσκατεργάσατο. ἐβίω δὲ ἔτι τριάκοντα καὶ μῆρας ἐννέα, ἀφ'
 ὧν ἤρξεν ἔτι δεκατρία καὶ μῆρας ὀκτώ, ἔσχατος τῶν ἀπὸ τοῦ
 Αἰνείου καὶ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου γεγονότων, καθάπερ πον σαφῶς καὶ

28 2 2 παρόντα 3 3 τῇ ψυχῇ 5 7 ἐφθόν? 29 1 1 P.
 ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο Z p. 481 2 καὶ τὴν πόλιν στεφανωμάτων ἐπλή-
 ρωσαν Z 3 καὶ ἡ βουλή τῷ — ἐψηφίσαντο. ὁ δὲ ὄμιλος εἰς τε τὸν
 Νέωνα ἀπέσχωπτον καὶ συχνούς τῶν περὶ αὐτῷ δυνηθέντων φρονέοντες
 εἰλκον Z 2 2 καὶ αὐτὸν καὶ σφᾶς Z 3 μέγα ἐστέναιξεν. εἶπα
 τὸν Σπόρον ἀνελεῖν θελήσας καὶ μὴ δυνηθεὶς "ἐγὼ μόνος" ἔφη Z
 3 1 ὁ μὲν οὖν οὕτω κατὰ τὸν Ἰούλιον ἐτελεύτησε μῆρας, βίους ἔτι τριάκοντα
 πρὸς μῆσι πέντε καὶ ἡμέρας εἰκοσιν Z 2 δυοῖν ἡμέραις δέοντας Z
 3 καίπερ

αἱ δάφναι αἱ ὑπὸ τῆς Λιβίας φυτευθεῖσαι τό τε γένος τῶν λευκῶν
ὀρνίθων προδιαφθαρέντα αὐτοῦ ἐσημάνεν.

οὕτω μὲν οὖν ὁ Γάλβας αὐτοκράτωρ ἀπεδείχθη, ὥσπερ που ΞΔ
προεῖπε μὲν αὐτῷ καὶ ὁ Τιβέριος, γήσας ὅτι καὶ αὐτὸς τῆς ἡγεμο-
νίας παραγέσσειται, προεῖπε δὲ καὶ σημεία ἐνυργέστατα. τὴν τε ²
γὰρ τύχην ἔδοξεν αὐτῷ λέγειν ὅτι χρόνον ἤδη συγχρὸν αὐτῷ παρα-
μένοι καὶ ὅτι οὐδείς αὐτὴν ἐς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐσδέχοιτο, καὶ δὴ
ἐὰν ἐπὶ πλείον ἐιργθῇ, πρὸς ἕτερόν τινα μεταστήσεται· καὶ πλοῖα
ὀπλων μεστὰ πρὸς Ἰβηρίαν ὑπ' αὐτὰς ἐκείνας τὰς ἡμέρας αὐτό-
ματα, μηδενὸς ἀνθρώπων ἄγοντος αὐτά, προσωρμίσθη. ἡμίονός ³
τε ἔτεκεν, ὅπερ αὐτῷ σύμβολον τοῦ κράτους ἔσεσθαι ἐτεθέσπιστο.
καὶ παῖς λιβανωτὸν αὐτῷ θύοντι προσφέρων πολὺς ἐξαίφνης ἔφν-
σεν, καὶ οἱ μάντις τὴν τοῦ νεωτέρου ἀρχὴν πρὸς τὸ γῆρας αὐτοῦ
μεταστήσεσθαι ἔφησαν.

ταῦτα μὲν ἐς τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ φέροντα προεδείχθη· αὐτὸς ²
δὲ τὰ μὲν ἄλλα μετρίως ἤρχε καὶ ἀνεπαχθὴς ἦν, νομίζων οὐκ ἐι-
ληφέναι τὴν ἀρχὴν ἀλλὰ δεδύσθαι αὐτῷ (τοῦτο γὰρ συνεχρῶς ἔλε-
γεν), πλην ὅτι χορήματά τε ἀπλήστως, ἅτε καὶ πολλῶν δέομενος,
ἤθροϊζε, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐλάχιστα ἀνήλπισκεν, ὥστε μηδὲ δραχμὰς
ἔστιν οἷς ἀλλ' ὀβολοὺς χαρῖζεσθαι, οἱ τε ἐξελεύθεροι αὐτοῦ πᾶσι ²
πολλὰ ἐπλημύλλον, ὥστε καὶ ἐς ἐκείνον αὐτὰ ἀναφέρεσθαι. τοῖς
μὲν γὰρ ἰδιώταις ἀπόχρη μηδὲν ἀδικεῖν, τοῖς δὲ δὴ τὰς ἡγεμονίας
ἔχουσιν ἀνάγκη προνοεῖν ὅπως μηδ' ἄλλος κακοεργῇ· οὐδὲ γὰρ
διαφέρει τι τοῖς κακῶς πάσχουσιν ὅφ' ὅτον ἂν καὶ κακῶνται.
ὥστ' εἰ καὶ ἔξω τοῦ τι δεινὸν ποιεῖν ὁ Γάλβας ἦν, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖ- ³
νοῖς ἀδικεῖν ἐπέτρεπεν ἢ ὅτι ἡγνῶει τὰ γινόμενα, οὐ καλῶς ἤκουεν.
Νυμφίδιος δὲ τις καὶ Καπίτων οὕτως ἐξεφρόνησαν ὑπ' αὐτοῦ ὥστε
ὁ Καπίτων, ἐφέντος τινὸς ἀπ' αὐτοῦ ποτὲ δικάζοντος, μετεπήδησέ
τε ἐπὶ δίφρον ὑψηλὸν καὶ ἔφη “λέγε τὴν δίκην παρὰ τῷ Καίσαρι,”
διαγροῦς τε ἀπέκτεινεν αὐτόν. τούτοις μὲν δὴ διὰ ταῦτα ὁ Γάλβας ³
ἐπεξῆλθεν· ὥς δ' ἐπλησίασε τῇ πόλει, ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ δορυ-
φόροι τοῦ Νέρωνος, καὶ ἡξίουν ἐν τῇ αὐτῇ στρατείᾳ φυλαχθῆναι.
καὶ ὅς τὰ μὲν πρῶτα ἀνεβάλετο ὥς καὶ σκεπτόμενος περὶ τούτου,
ὥς δ' οὐκ ἐπειθοντο ἀλλ' ἐθροῦβουν, ἐφῆκέ σφισι τὸ στράτευμα, ²
καὶ οἱ μὲν παραχορήμα ἐς ἐπταχισχίλους ἀπέθανον, οἱ δὲ καὶ μετὰ
τοῦτο δεκατενθάνοντες. οὕτως, εἰ καὶ τῇ ἡλικίᾳ τῇ τε νόσῳ ἐκεκμή-
κει, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ ἤκμαζεν, οὐδ' ἡξίον τὸν αὐτοκράτορα ἀναγκά-
ζομενόν τι ποιεῖν. ἀμείλει καὶ τοῖς δορυφόροις αὐτοῦσι χορήματα ³

οὐκ ἔδωκε, καὶ ἔφη γε ὅτι καταλέγειν στρατιώτας ἀλλ' οὐκ ἀγο-
ράζειν εἴωθα. τῷ δὲ δῆμῳ σφόδρα ἀξιούντι τὸν Τιγελλίνον καὶ
ἄλλους τινὰς τῶν πρότερον ὑβρισάντων ἀποθανεῖν οὐκ ὑπέειξε, τάχ'
4 ἂν ἀποκτείνας αὐτοὺς εἰ μὴ ἐκεῖνοι τοῦτ' ᾔτηέσαν. τὸν μέντοι
Ἕλιον καὶ τὸν Νόρκισσον τὸν τε Πατρόβιον καὶ τὴν Λουκουστίαν
τὴν φαριμακίδα καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἐπιπολα-
σάντων κατὰ τε τὴν πόλιν πᾶσαν δεδεμένους περισχέσθαι καὶ
μετὰ τοῦτο κολασθῆναι ἐκέλευσεν. καὶ ἐπὶ μὲν τούτοις ἐπηρεῖτο,
ὅτι δὲ ξίφος μέγα διὰ πάσης τῆς ὁδοῦ ἐξηγοῦτο καὶ γέρων καὶ
ἀσθενὲς τὰ νεῦρα ὦν, καὶ πάνυ πολὺν γέλωτα ὠφλίσκαεν.

4 λέξω δὲ καὶ ὅπως αὐτῷ τὸ τέλος συνέβη. οἱ ἐν ταῖς Γερμα-
a.C. 69 νίαις στρατιῶται, οὓς εἶχε Ροῦφος, μηδεμίαν εὐεργεσίαν ὑπὸ τοῦ
Γάλβα εὐράμενοι ἐπὶ πλείων ἐφλέγησαν. τοῦ δὲ δὴ τέλους τῆς
ἐπιθυμίας σφῶν ἁμαρτόντες ἐπὶ τοῦ Ρούφου, ἐζήτουν αὐτὴν ἐφ'
2 ἐτέρου τινὸς ἀποπληρῶσαι, καὶ ἐποίησαν τοῦτο· προστησάμενοι
γὰρ Αὔλον Ὑπελλιον τῆς κάτω Γερμανίας ἄρχοντα ἐπαρέστησαν,
πρὸς μόνην τὴν εὐγένειαν αὐτοῦ ἀπιδόντες, ἐπεὶ ὅτι γε παιδικὰ
τοῦ Τιβερίου ἐγεγόνει καὶ ὅτι ἀκολούθως τῇ ἀσελγείᾳ ταύτῃ ἔζη
οὐκ ἐνενόησαν, ἥ καὶ μᾶλλον δι' αὐτὸ τοῦτο ἀρμόζειν σφίσι αὐτὸν
3 ἐνόμισαν. ἀμέλει οὕτως οὐδ' αὐτὸς λόγον τινὸς ἄξιον ἑαυτὸν ἐκρι-
νεν εἶναι ὥστε διασκόπτων τοὺς ἀστρολόγους τεκμηρίω κατ' αὐτῶν
ἐχοῖτο, λέγων ὅτι οὐδὲν ἐπίστανται οἱ γε καὶ ἐμὲ αὐτοκράτορά
φασι γενήσεσθαι. καὶ αὐτὸ καὶ ὁ Νέρων ἀκούσας ἐγέλασε καὶ κα-
5 τεφρόνησεν αὐτοῦ, ὥστε μηδὲν δεινὸν αὐτὸν ἐργάσασθαι. ὁ οὖν
Γάλβας τὴν ἐπαράστασιν αὐτοῦ πυνθόμενος Λούκιον Πίσωνα, γε-
νίσχον εὐγενῆ ἐπιεικῆ φρόνιμον, ἐποίησατο καὶ Καίσαρα ἀπέδειξεν.
2 ὁ δὲ δὴ Ὀθων ὁ Μάρκος ὁ Σάλβιος, ἀγανακτήσας ὅτι μὴ αὐτὸς
ὑπὸ τοῦ Γάλβα ἐπεποιήτο, ἀρχὴν αὐτίς μυρίων τοῖς Ῥωμαίοις

4 1 2 Ροῦφος] de quo V p. 697: ὅτι ὁ Ροῦφος πρὸς Γάλβαν ἦλθε, καὶ παρὰ μὲν ἐκείνου οὐδὲν ὅ τι ἄξιον εἰπεῖν εἶρατο, εἰ μὴ τις αὐτὸ τοῦτ' ἐκλογίσαιτο ὅτι πολλὰς αὐτοκράτορ ὀνομασθεὶς ἔζησεν· παρὰ δὲ δὴ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὄνομα μέγα, καὶ μείζον ἢ εἴπω ὑπεδέδεκτο τὴν ἡγεμο-
νίαν, ἐζητήσατο, ὅτι οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν λαβεῖν. Z p. 482: Γάλβας δ', ἐπεὶ ὁ Νέρων διεφθάρτο καὶ ἡ βουλὴ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ ἐψηφίσαιτο καὶ ὁ Ροῦφος αὐτῷ προσεχώρησεν, ἀνεθάρσυνεν, οὐ μέντοι καὶ τὸ Καίσαρος ἀνέλαβεν ὄνομα πρὶν τοὺς τῆς βουλῆς πρεσβυτάς πρὸς αὐτὸν εἰσεῖν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος πρότερον εἰς οὐδὲν γράμμα ἐνεγεγράφη. τοὺς δὲ συζο-
φαντήσαντάς τινες ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἢ ψευδομαρτυρήσαντας ἐκόλασε. καὶ οἱ δοῦλοι οἱ κατὰ τῶν δεσποτῶν πράξαντες τι ἢ εἰπόντες αὐτοῖς ἐκείνοις ἐπὶ τιμωρίᾳ παρεδόθησαν. καὶ τὰ χρήματα δὲ καὶ τὰ κτήματα ὅσα τινὲς παρὰ τοῦ Νέρωνος εἰλήφισαν ἀπηρεῖτο. τοὺς γε μὴν ὑπ' ἐκείνου φρυαδευ-
θέντας ὡς ἡσεβηκότας τι εἰς αὐτὸν κατήγαγε, καὶ τὰ ὅσα τῶν ἐκ τοῦ βα-
σιλικοῦ γένους σφαγέντων εἰς τὸ τοῦ Αὐγούστου μνημεῖον μετεκόμισε, καὶ τὰς αὐτῶν εἰκόνας ἀποκατέστησεν. ἀπό?

κακῶν παρέσχεν. καίτοι οὕτως ὑπ' αὐτοῦ ἐτιμᾶτο ὥστε καὶ ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἀπέθανε, θυομένη αὐτῷ μόνος τῶν βουλευ-
τῶν παρέστη· ὅφ' οὐπερ καὶ τὰ μάλιστα συνετέγγανεν. ἐπεὶ γὰρ 3
ὁ ἱερόπτης ἐπιβουλευθήσεσθαι αὐτὸν ἔφη, καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὸν
μηδαμῇ μηδαμῶς προελθεῖν παρήνευσεν, ἀκούσας τοῦτ' ἐκεῖνος κατέ-
δραμέ τε εὐθὺς ὡς καὶ ἐπ' ἄλλο τι, καὶ ὑπὸ τινῶν στρατιωτῶν
ὀλίγων, οἱ συνομομύκεσαν αὐτῷ, ἐς τὸ τεῖχος ἐσήχθη, κἀνταῦθα
καὶ τοὺς ἄλλους αἵτε καὶ ἀχθομένους τῷ Γάλβᾳ προσαναπέσας,
μᾶλλον δὲ ἐκπριάμενος, παρὰ τε ἐκείνων τὴν ἀρχὴν παραχρῆμα
ἔλαβε καὶ μετὰ τοῦτο καὶ παρὰ τῶν ἄλλων. μαθὼν δὲ ὁ Γάλβας 6
τὰ πρᾶσσόμενα ἐπεμψέ τινας ἐς τὸ στρατόπεδον ὡς καὶ μεταπεῖσαι
σφας δυνησόμενος. κὰν τοῦτῳ στρατιώτης τις γυμνὸν τὸ ξίφος 2
καὶ ἡμυχμένον ἀνατείνων προσῆλθεν αὐτῷ, καὶ ἔφη "θάρσει, αὐτο-
κράτορ." Ὁθωνα γὰρ ἀπέκτεινα, καὶ ἔστι σοι δεινὸν ἔτι οὐδέν."
πιστεύσας οὖν ὁ Γάλβας πρὸς μὲν ἐκεῖνον εἶπε "καὶ τίς σοι τοῦτο
ποιῆσαι ἐκέλευσεν;" αὐτὸς δὲ ἐς τὸ Καπιτώλιον ὡς καὶ θύσων
ὤρμησεν. καὶ αὐτῷ ἐν μέσῃ τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ ἀπαντήσαντες 3
ἱππεῖς καὶ πεζοὶ ἐνταῦθα τὸν γέροντα "τὸν ὕπατον" τὸν ἀρχιερέα
"τὸν Καῖσαρα" τὸν αὐτοκράτορα, πολλῶν μὲν βουλευτῶν παμπόλ-
λων δὲ δημοτῶν παρόντων, κατέκοψαν, καὶ τὰ τε ἄλλα τῷ σώματι
αὐτοῦ ἐλυμήναντο, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκόψαντες περὶ κοιντὸν ἀνέ-
πειραν. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀκοντισθεὶς ἐς αὐτὸν τὸν δίφρον ἐν ᾧ 4
ἔφέρετο, καὶ προκύψας ἐξ αὐτοῦ, ἐτρώθη τοῦτο μόνον εἰπὼν, "καὶ
τί κακὸν ἐποίησα;" καὶ αὐτῷ Σεμπρόνιος Ἀῆνσος ἐκατόνταρχος
ἐπαμύνας ἐς ὅσον ἡδυνήθη, τέλος, ὡς οὐδὲν ἦνυσεν, ἐπεσφάγη.
καὶ διὰ τοῦτό γε καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνέγραψα, ὅτι ἀξιώτατός 5
ἐστι μνημονεύεσθαι. ἀπέθανε μὲν γὰρ καὶ ὁ Πίσων καὶ ἄλλοι συ-
γχροί, οὐ μέντοι καὶ ἐπικουροῦντες τῷ αὐτοκράτορι. ἔζησε δὲ Γάλ-
βας ἔτη δύο καὶ ἐβδομήκοντα, ἀφ' ὧν ἤρξε μῆρας ἐννέα καὶ ἡμέρας
δεκατρεῖς. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ Πίσων προσεπτόλετο, τιμωρίαν ὑποσχὼν
ὅτι Καῖσαρ ἀπεδείχθη.

Γάλβᾳ μὲν δὴ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο, ἔμελλε δ' ἄρα καὶ τὸν 7
Ὁθωνα ἢ δίκην οὐκ ἐς μακρὰν μεθήξαι, ὥς πον παραχρῆμα ἔμα-
θεν. θύοντι τε γὰρ αὐτῷ τὴν θυσίαν πρώτην τὰ ἱερὰ πονηρὰ

5 2 3 ἐπανεστὴ αὐτῷ τοιάζοντα μόνους στρατιώτας ἐτοιμασάμενος Z p. 483
τοι om 3 7 ἐκπρ. πολλαῖς ὑποσχέσεσι Z 6 3 " Z 3 5 ἐνέπειραν
5 3 καὶ πράξαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται, τὰς τε κεφαλὰς ἐκείνων ἀποτε-
μόντες, πρὸς τὸν Ὁθωνα αὐτὰς ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ εἰς τὸ συνέδριον
ἐκόμισαν, ὥστε τοὺς βουλευτὰς καταπλεγέντας χαιρεῖν τε προσποιεῖσθαι
καὶ τῷ Ὁθωνί πάντα τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν φέροντα ψηφίσασθαι Z p. 484
5 τρεῖς καὶ εἰκοσὶν Z 7 1 3 πρώτην θυσίαν?

ὤφθη, ὥστ' αὐτὸν μεταγνόντα ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις εἰπεῖν "τί
 γὰρ με ἔδει μακροῖς ἀλλοῖς ἀδελφεῖν;" ἔστι δὲ τοῦτο δημῶδες, ἐς
 παροιμίαν φέρον, ἐπὶ τῶν ἔξω τι τοῦ προσφύρου σφίσι ποιοῦντων.
 2 καὶ μετὰ τοῦτο τῆς νυκτὸς οὕτω δὴ τι ἐν τοῖς ὕπνοις ἐταράχθη
 ὥστε καὶ ἐκ τῆς εὐνῆς ἐκπεσεῖν τοὺς τε προκοιτοῦντας ἐκπλήξαι.
 ἐσπηδήσαντες οὖν εὗρον αὐτὸν χαμῶα κείμενον. ἀλλ' οὐ γὰρ εἶχεν
 ἄπαξ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐσελθὼν ἀναδύναι, καὶ ἐνέμεινεν ἐν αὐτῇ καὶ
 3 δίζην ἔδωκε, καίτοι πολλὰ καὶ μέτρια πρὸς θεραπείαν τῶν ἀνθρώ-
 πων ποιήσας, οὐχ ὅτι οὕτως ἐπεφύκει, ἀλλ' ὅτι οἰδούντων αὐτῷ
 διὰ τὸν Βιτέλλιον τῶν πραγμάτων οὐκ ἤθελε καὶ τοὺς ἄλλους ἐκ-
 8 πολεμῶσαι. ἡ μέντοι βουλὴ πάντα τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν φέροντα
 ἐψηφίσατο· βεβιάσθαι μὲν γὰρ καὶ ἐς τὸ τεῖχος ἄκων ἐσθῆχθαι
 κἀνταῦθα ἀντιλέγων κεινδυνευκέναι ἔλεγεν, καὶ τὰ τε ἄλλα ἐπει-
 κῶς ἐφθέγγετο, καὶ τῇ ὑποκρίσει τοῦ σχήματος ἐμετρίαζε, φιλήματά
 τε ὡς ἐκάστοις διὰ τῶν δακτύλων ἔριμπε, καὶ ἐπισπνέτο πολλά.
 2 οὐκ ἐλάνθανε δὲ ὡς καὶ ἀσελγέστερον καὶ πικρότερον τοῦ Νέρωνος
 ἄρξειν ἔμελλεν· τὸ γοῦν ὄνομα αὐτοῦ αὐτῷ εὐθὺς ἐπέθετο. πλὴν
 τότε καὶ τῶν βουλευτῶν συγχροῖς τοῖς μὲν καταδικᾶς ἀνεί τοῖς δὲ
 ἄλλ' ἅττα ἐχαρίζετο, καὶ ἐς τὰ θέατρα συνεχῶς ἐσφοῖτα θωπεύων
 τὸ πλῆθος, τοῖς τε ξένοις πολιτείαν ἐδίδου καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπηγ-
 3 γέλλετο. οὐ μὴν καὶ οἰκειώσασθαι οὐδένα πλὴν ὀλίγων τινῶν ἡδυν-
 νήθη ὁμοίων αὐτῷ· ὃ τε γὰρ βίος αὐτοῦ καὶ ἡ δίαιτα, "καὶ τὸ
 τὰς τῶν ἐπαιτίων εἰκόνας ἀποκαταστήσαι," τὸ τε τῷ Σπύρρῳ συ-
 νεῖναι καὶ τὸ τοῖς λοιποῖς τοῖς Νερωνείοις χρῆσθαι πᾶν πάντας
 9 ἐξεφόβει. "μάλιστα δὲ αὐτοῦ ἐμίссουν ὅτι τὴν τε ἀρχὴν ὦριον ἀπο-
 δεδείκει καὶ τὴν πόλιν ἐπὶ τοῖς θρασυτάτοις ἐπεποιήκει, καὶ τὴν μὲν
 βουλήν καὶ τὸν δῆμον παρ' οὐδὲν ἤγε, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπεπει-
 2 κει καὶ τοῦθ', ὅτι ἀποκτείναι Καίσαρα καὶ ποιῆσαι δύνανται." τοὺς
 μέντοι στρατιώτας ἐς τοσοῦτον τόλμης καὶ παρανομίας προήγαγεν
 ἔκ τε ὧν ἐδίδου καὶ ὧν κατ' ὑπερβολὴν ἐκολάκευεν, ὥστε καὶ ἐς
 τὸ παλάτιόν ποτε, ὥσπερ εἶχον, ἐσεβιάσαντο, ἐπειδὴ συγχροὶ τῶν
 βουλευτῶν ἐνταῦθα τῷ Ὄθωνι συνεδείπνον, καὶ τέλος καὶ ἐς αὐτὸ
 τὸ συμπόσιον, προαποκτείναντες τοὺς ἐργοντάς σφας, ἐσεπήδησαν.
 3 καὶ πάντας ἂν τοὺς ἔνδον ὄντας ἐφόνευσαν, εἰ μὴ φθάσαντες ἐξα-
 νέστησαν καὶ κατεκρέθησαν. καὶ οἱ μὲν καὶ ἐπὶ τούτῳ χρήματα,
 ὡς καὶ δι' εὐνοίαν αὐτὸ τοῦ Ὄθωνος πεποιηκότες, ἔλαβον· ἕτεροι

6 τι τῶν ἀρμοζόντων αὐτοῖς ἐπιτηδευόντων M 217 8 2 1 ὡς καὶ ἀσ.]
 ὅτι αὐτὸς τὴν βουλήν ἐβιάζετο καὶ ὡς ἀσ. Z 5 ἀνεδίδου 3 2 et 9 1 1"
 V p. 697 9 1 1 ὦριόν τε* 2 3 ἐκολάκευσεν 3 3 ἐν τούτοις δέ
 τις πλασόμενος Νέρων εἶναι ἐκ τῆς πρὸς τὸν Νέωνα οὐσῆς ἐμφερείας
 αὐτῷ, τὴν Ἑλλάδα ὀλίγον πᾶσαν ἐτάραξε, καὶ χεῖρα κακούργων ἀνδρῶν

δέ τις καὶ Νέριων εἶναι πλασάμενος κατὰ τόνδε τὸν καιρόν, οὗ τὸ ὄνομα τῷ Δίῳ ἡγνότηται, καὶ τὸ τέλος καὶ δίκην ἔδωκεν.

ὁ δὲ Ὄθων ἐπειδὴ καὶ μὴ ἔπειθε τὸν Ὑπέλλιον, ἐς κοινωνίαν 10 αὐτὸν τῆς ἀρχῆς πολλάκις παρακαλῶν, ἐς πόλεμον λοιπὸν φανερόν καθίστατο καὶ στρατιώτας ἔπεμπε, ἡγεμόσιν αὐτοὺς πλείοσι παραδούς· ὁ δὲ καὶ αἰτιώτατον τῶν σφαλμάτων αὐτοῦ ἐγένετο.

“ὅτι ὁ Ὄθων ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς μάχης, λέγων μὴ δύνασθαι 2 μάχην ἀνδρῶν ὁμοφύλων ἰδεῖν, ὥσπερ ἐκ δικαίας τινὸς πράξεως αὐταρχήσας, ἀλλ’ οὐ τοὺς τε ὑπάρχοντες καὶ τὸν Καῖσαρα τὸν τε αὐτοκράτορα ἐν αὐτῇ τῇ Ρώμῃ φρονέουσας. V p. 697.

ἔπεσον δὲ τέσσαρες μυριάδες ἀνδρῶν ἐκατέρωθεν ἐν ταῖς μά- 3 χαις ταῖς πρὸς τῇ Κορμεύῳ γενομέναις· ὅπου γέ φασι πρὸ τῆς μάχης ἄλλα τε φανῆναι σημεῖα, καὶ τινα ὄρνιν ἑξαίσιον, ὁποῖον οὐ πώποτε ἐωράκασιν, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας θορᾶν.

ἐπεὶ δὲ οἱ τοῦ Ὄθωνος ἐκρατήθησαν, ἡγγεῖλε μὲν ἱππεύς τις 11 τὸ πάθος τῷ Ὄθωνι· καὶ ἐπειδὴ γε ἠπιστεῖτο πρὸς τῶν παρόντων (ἔντυχον γὰρ πολλοὶ κατὰ τύχην ἠθροισμένοι) καὶ οἱ μὲν δραπέτην οἱ δὲ καὶ πολέμιον αὐτὸν ἀπεκάλουν, “εἶθε γάρ” ἔφη “ψευδῇ ταῦτα, Καῖσαρ, ἦν· ἥδιστα γὰρ ἂν νικῶντός σου ἐτελεύτησα. νῦν δὲ ἐγὼ 2 μὲν πάντως οἰχήσομαι, ἵνα μὴ μέ τις ἐπὶ σωτηρίᾳ καταπεφηνῆναι δόξῃ, σὺ δὲ βουλευόμενος, ὡς τῶν πολεμίων οὐκ ἐς μακρὰν ἡσόντων, ὅ τι χορὴ πράξῃ.” καὶ ὁ μὲν ταῦτ’ εἰπὼν ἐαυτὸν διεχορήσατο· πιστευσάντων δ’ αὐτοῦ ἐκ τούτου πάντων καὶ ἐτοίμως ἐχόντων ἀνα- 12 μαχεσασθαι (αὐτοὶ τε γὰρ συγχροὶ ἦσαν καὶ ἕτεροι ἐκ Παννονίας παρῆσαν· ὁ τε μέγιστον ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἐστίν, ἐφίλουν τε τὸν Ὄθωνα καὶ πᾶσαν αὐτοῦ εὐνοίαν οὐκ ἀπὸ τῆς γλώττης μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ψυχῆς εἶχον) ἐπέσχε μέχρῃς οὐ καὶ οἱ λοιποὶ πρὸς τὴν ἀγγελίαν συνέδραμον, καὶ τι πρὸς ἐαυτὸν διαλαλήσας ἔπειτα πρὸς τοὺς στρατιώτας ἐδημηγόρησεν ἄλλα τε πολλὰ καὶ ταῦτα. “ἀρκεῖ 13 τὰ γεγονότα, ἀρκεῖ· μισῶ πόλεμον ἐμφύλιον, καὶ κρατῶ· φιλοῦ

ἀθροίσας πρὸς τὰ ἐν τῇ Συρίᾳ στρατόπεδα ὥρμησεν. ἐν Κύδνῳ δὲ περαι-
οῦμενον αὐτὸν ὁ Καλπούριος συνέλαβε καὶ ἀπέκτεινεν. Z 10 1 1 ὁ
δὲ Ὄθων λάθρᾳ πολλοὺς πρὸς τὸν Ὑπέλλιον ἐπὶ καταλλαγῇ ἔπεμψεν. ὥς
δ’ οὐκ ἐπέθετο, πρεσβευτὰς ἀπέστειλε φανερώς. οὔτε δὲ ἀπεκρίνατό τι
αὐτοῖς Ὑπέλλιος οὔτε ἀπέπεμψεν αὐτοὺς. εἰτα ἔπεμψεν Ὄθων ἱσχυρὰ κατὰ
γῆν τε καὶ κατὰ θάλασσαν, ἠτιήθη δὲ διὰ πολυαρχίαν, οὐ δι’ ἀσθένειαν.
καὶ τῆς Ρώμης δὲ ἐξωρμήθη καὶ τοὺς πρώτους ἐξήγαγε. μέρος δὲ τι τῆς
δυνάμεως τῷ Πρόκλῳ δοὺς αὐτὸς ἀνεχώρησε, λέγων μὴ φέρειν μάχην ἀν-
δρῶν ὁμοφύλων ἰδεῖν. ὅθεν μαλακίαν αὐτοῦ καταγνοῦντες οἱ στρατιῶται
καὶ οἱ στρατάρχαι οὐδὲν τῶν δεόντων ἐπραξαν, ἀλλ’ ἠτιήθησαν καὶ τοῖς
τοῦ Ὑπέλλiou ἐπεκηρυκνύσαντο καὶ ἀνemίχθησαν σφίσι. Z p. 485
3 2 τέ 12 1 2 αὐτοὶ τε γὰρ] οἱ τε γὰρ δορυφόροι Z

πάντας Ῥωμαίους, κἄν μὴ ὁμολογῶσί μοι. νικάτω Ὑπέλλιος, ἐπεὶ τοῦτο τοῖς θεοῖς ἔδοξεν· σωζέσθωσιν καὶ οἱ ἐκείνου στρατιῶται, 2 ἐπεὶ τοῦτ' ἐμοὶ δοκεῖ. πολὺ γάρ που καὶ κρεῖττον καὶ δικαιότερόν ἐστιν ἕνα ὑπὲρ πάντων ἢ πολλοὺς ὑπὲρ ἑνὸς ἀπολέσθαι. καὶ γὰρ ἐγὼ Μούκιος καὶ Δέκιος καὶ Κούρτιος καὶ Ρήγουλος μᾶλλον ἢ ἐλοίμην ἢ Μάριος καὶ Κίννας καὶ Σέλλας, ἵνα μὴ καὶ τοὺς ἄλλους 3 εἴπω, γενέσθαι. μήτ' οὖν βιάσθωδέ με ἕνα τούτων ὧν μισῶ γενέσθαι, μήτε φθονήσῃτέ μοι ἕνα ἐκείνων ὧν ἡπαιτῶ μιμήσασθαι· ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐπὶ τὸν κεκρατηκότα ἄπιτε καὶ ἐκείνον θεραπεύετε, ἐγὼ δ' αὐτὸς ξιμαυτὸν ἐλευθερώσω, ὅπως καὶ τῷ ἔργῳ ἅπαντες ἄνθρωποι μάθωσιν ὅτι τοιοῦτον αὐτοκράτορα ἐλίσσθε ὅστις οὐχ ὑμᾶς ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀλλ' ἑαυτὸν ὑπὲρ ὑμῶν δέδωκεν."

- 14 τοιαῦτα μὲν ὁ Ὄθων εἶπεν· οἱ δὲ δὴ στρατιῶται, ἔξ ὧν ἤκουον, καὶ ἐθαύμαζον ἅμα καὶ ἠλέον· εἴ τι πείσοιτο, καὶ δάκρυσί τε ἔξλειον καὶ ἐθρήνον, πατέρα τε ἀνακαλοῦντες καὶ παῖδων καὶ γονέων φίλτερον ὀνομάζοντες. "ἐν σοί" τε "καὶ ἡμεῖς σωζόμεθα" 2 ἔλεγον, "καὶ ὑπὲρ σοῦ πάντες ἀποθανούμεθα." καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπὶ πλείστον τῆς ἡμέρας ἐλέγχθη, τοῦ τε Ὄθωνος τελευτήσαι δεομένου καὶ ἐκείνων μὴ ἐφίεντων αὐτῷ τοῦτο ποιῆσαι, πρὶν δὴ σιγήσας αὐτοὺς ἔφη "ἐγὼ μὲν οὐκ ἔστιν ὅπως χείρων τοῦ στρατιώτου τούτου γενήσομαι, ὃν αὐτοὶ ἐωράκατε ὅπως ἑαυτὸν διὰ τοῦτο μόνον ἀπέσφαξεν, ὅτι τὴν ἥτιαν τῷ ἑαυτοῦ αὐτοκράτορι ἤγγειλεν· 3 ἀλλ' ἀκολουθήσω πάντως αὐτῷ, ἵνα μηδὲν ἔτι τοιοῦτον μήτε ἴδω μήτε ἀκούσω. ὑμεῖς δέ, εἴπερ οὕτως φιλεῖτέ με, ἐάσατέ με ἀποθανεῖν ὥς βούλομαι, καὶ μὴ με ζῆσαι ἄκοντα ἀναγκάσῃτε, ἀλλὰ 15 πρὸς τε τὸν κεκρατηκότα ἄπιτε καὶ ἐκείνον κολακεύετε." ταῦτ' εἰπὼν ἔς τε τὸ δωματίον ἀνεχώρησε καὶ τι ξιφίδιον λαβὼν ἑαυτὸν διεχρήσατο. καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ στρατιῶται ἀνείλοντο πενθοῦν· 2 τες καὶ ἔθαψαν, καὶ τινες ἑαυτοὺς ἐπέσφαξαν αὐτῷ. τοῦτο τὸ τέλος τῷ Ὄθωνι ἐγένετο ζῆσαντι μὲν ἐπὶ καὶ τριῖκοντα ἔτη, ἑνδεκα ἡμερῶν δέοντα, ἄρξαντι δὲ ἡμέρας ἐνετήκοντα. κάκιστά γε μὴν

13 31 μὴ*

14 11 ὁ om*

4 " V p. 698

2 4 σιγήσας αὐτοῖς

15 1 2 ἀνεχώρησε, καὶ τίνα τοῖς τε οἰκεῖοις καὶ τῷ Ὑπέλλῳ ὑπὲρ αὐτῶν ἐπιστείλας, τὰ τε γράμματα ὅσα τινὲς αὐτῷ κατ' ἐκείνου ἐγεγράφεισαν ἔκασεν, ὥστε μηδὲν ἐξ αὐτῶν φωραθέντα κινδυνεύσαι, καὶ καλῶν ἕνα ἕκαστον τῶν παρόντων ἡσπάζετο αὐτοὺς καὶ ἐδίδου σιγῇ χρήματα. κἄν τούτῳ παραγῆς γενομένης στρατιωτῶν ἐξῆλθε, καὶ καταστήσας αὐτοὺς οὐ πρότερον ἀνεχώρησε πρὶν ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἄλλους ἀλλαγῇ πέμψαι. καὶ οὕτως ἐπεὶ μηδὲν ἔτι παραχῶδες ἐγένετο, ἑαυτὸν διεχρήσατο. Z p. 486.

2 3 post ἐνετήκοντα Z: ὅθεν καὶ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν ποτηρίαν τοῦ βίου συνεσχάσε. cf. M p. 217: ὅτι ὁ Ὄθων ὀλιγοχρόνιος γενόμενος ἐνεκεν τοῦτου τὴν ἀσέβειαν τοῦ βίου ἐσχέπασεν.

ἀνθρώπων ζήσας κάλλιστα ἀπέθανεν, καὶ κακουργότατα τὴν ἀρχὴν ἀρπάσας ἄριστα αὐτῆς ἀπηλλάγη.

ὅτι ὁ Ῥάλης οὕτω περὶ τὰ χρήματα ἐσπούδαζε καὶ οὕτως ἐξ 16 ἅπαντος τρόπου ἤθροϊζεν ὥστε καὶ τὸν χιλιάρχον τὸν κατακρύψαντά τε αὐτὸν καὶ διασώσαντα ἀποσφάξαι διὰ χιλίας δραχμῶς, ὡς ἐκ τῶν σκευῶν αὐτοῦ ὑψηροῦσθαι ἔδοξεν. V p. 697.

οἱ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ ὡς ἤκουσαν τὸ τοῦ Ὁθωνος πάθος, παρα- ΞΕ
χρήματα, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, μετεβάλλοντο· τὸν τε γὰρ Ὁθωνα, ὃν πρό- a.C. 69
τερον ἐπῆρνον καὶ νικῶν ἤνχοντο, ἐλοιδόρουν ὡς πολέμιον, καὶ τὸν Ὀυτέλλιον, ὃν κατηρώοντο, καὶ ἐπῆρνον καὶ αὐτοκράτορα ἀνηγόρευον. οὕτω που οὐδὲν πάγιόν ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλ' ὁμοίως οἱ τε 2 ἐς τὰ μάλιστα ἀνθούοντες καὶ οἱ ἐν τῷ ταπεινοτάτῳ ὄντες ἀστάθμητά τε αἰροῦνται, καὶ πρὸς τὰς τύχας σφῶν καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τοὺς ψόγους τὰς τε τιμὰς καὶ τὰς ἀτιμίας λαμβάνουσιν.

ὅτι ὁ Ὀυτέλλιος εἶδεν ἐν Λουγδούνῳ μονομάχων ἀγῶνας καὶ ἐν 3 Κρεμῶνῃ, ὥσπερ οὐκ ἀρκοῦντος τοῦ πλήθους τῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀπολωλότων καὶ τότε καὶ ἔτι ἀτάφων ἐρριμμένων, ὡς καὶ αὐτὸς ἐθεάσατο· διεξῆλθε γὰρ διὰ παντὸς τοῦ χωρίου ἐν ᾧ ἔκειντο, ἐμπιπλάμενος τῆς θέας ὥσπερ τότε νικῶν, καὶ οὐκ ἐκέλευσέ σφας οὐδ' ὡς ταφῆναι. V p. 698.

Ὀυτέλλιος δὲ ἐπεὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐγένετο, τῶν τε δυνάμει ὡς 4 που καὶ ἐδόκει αὐτῷ, καὶ πρόγραμμα ἔθετο δι' οὗ τοὺς ἀστρολόγους ἐξήλασε, προειπὼν σφισιν ἐντὸς τῆσδε τῆς ἡμέρας, ῥητὴν τινα τάξας, ἐξ ἀπάσης τῆς Ἰταλίας χωρῆσαι. καὶ αὐτῷ ἐκεῖνοι νυκτὸς ἀντιπροθέντες γράμματα ἀντιπαρήγγειλαν ἀπαλλαγῆναι ἐκ τοῦ βίου ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ἐτελεύτησεν. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀκριβῶς τὸ γενησόμενον προέγνωσαν, αὐτὸς δὲ τῇ τε τροφῇ καὶ τῇ ἀσελείᾳ 2 προσκείμενος οὐδὲν ἔτι τῶν ἄλλων οὔτε τῶν ἀνθρωπίνων οὔτε τῶν θείων ἐφρόντιζεν. ἦν μὲν γὰρ καὶ ἀπ' ἀρχῆς τοιοῦτος οἷος περὶ τε τὰ καπηλεία καὶ περὶ τὰ κυβερτήρια τοὺς τε ὀρχηστὰς καὶ τοὺς ἀρματηλάτας ἐσπονδακέναι, καὶ ἀμέθγητα ἐς τὰ τοιαῦτα ἀνήλiske, καὶ διὰ τοῦτο καὶ δανειστὰς πολλοὺς εἶχεν· τότε δὲ καὶ μᾶλλον, 2 ἅτε ἐν τοσαύτῃ ἔξουσίᾳ καθεστώς, ὕβριζε, καὶ τὸ πλεῖστον καὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ἐδαπάνα ἀπλήστως τε ἐμφορούμενος καὶ

¹ post ἀπέθανεν Z: οἱ δὲ στρατιῶται εὐθὺς μὲν ἐταράχθησαν καὶ ὑπ' ἀλλήλων πολλοὶ ἀνηρόθησαν, ἔπειτα ὁμονόησαν καὶ προσεχωρήζουσιν τοῖς ζευγατηκόσιν 131 ἐν Λουγδ.] ὅτι δ' ἐν τῇ Γαλιταίᾳ ὁ θάνατος ἠγγέλθη τοῦ Ὁθωνος. ἦλθε δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὸ παιδίον, ὃ καὶ ἐπὶ βήματος Γερμανικόν τε καὶ αὐτοκράτορα ἐπωνόμασεν, ἐξάετες ὄν. Z.

² οὗς? 2 ³ φιλόματις δὲ ὑπάρχων καὶ μηδὲ τὸ βραχὺ πρᾶσσαν ἄνευ αὐτῶν, τότε μὲν τοὺς ἀστρονόμους, ὕστερον δὲ καὶ τοὺς γόητας ἐξήλασεν. Z p. 487

συνεχῶς πάντα ἐξεμῶν, ὥς μόνῃ τῇ παρόδῳ τῶν σιτίων τρέφεσθαι.
 ἀφ' οὗπερ καὶ ἀνταρκεῖν ἰδύνατο, ἐπεὶ οἱ γε συνδειπνοῦντες αὐτῷ
 3 πάντες κακῶς ἀπήλλασσον. "πολλοὺς γὰρ αἰεὶ τοὺς πρώτους ὁμο-
 σίτους ἐποιεῖτο, καὶ πολλάκις καὶ παρ' αὐτοῖς εἰστιάτο." ὅθεν χα-
 ριέστατον λόγον εἰς τις αὐτῶν Ἐρίβιος Κρίσπος ἀρρωστήσας, καὶ
 διὰ τοῦτο ἡμέρας τινὰς ἀπολειφθεὶς τοῦ συσσιτίου, εἶπεν, ὅτι εἰ
 3 μὴ ἐνενοσήκειν, πάντως ἂν ἀπολώλειν. καὶ ἐγένετο ὁ χρόνος ὁ τῆς
 ἀρχῆς αὐτοῦ σύμπας οὐδὲν ἄλλο ἢ μέθαι τε καὶ κῶμαι· πάντα τε
 γὰρ τὰ τιμιώτατα καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὠκεανοῦ, ἵνα μηδὲν εἴπω
 πλέον, καὶ ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐκ τῆς θαλάσσης συνήγετο, καὶ πολυτε-
 λῶς οὕτως ἐσκενάζετο ὥστε Ἑιτελλιανὰ καὶ νῦν ἔξ ἐκείνου καὶ
 2 πέμματα καὶ ἄλλα τινὰ βρώματα ὀνομάζεσθαι. καὶ τί ἂν τις καθ'
 ἕκαστον αὐτῶν καταλέγοι, ὁπότε πρὸς πάντων ὁμοίως ὁμολόγηται
 δύο τε αὐτὸν μυριάδας μυριάδων καὶ δισχιλίας πεντακοσίας ἐν τῇ
 τῆς ἀρχῆς χρόνῳ ἐς τὰ δεῖπνα δεδαπανηκέναι. ἐπέλιπέ τε γὰρ
 3 πάντα τὰ πολυτίμητα δι' ὀλίγον, καὶ ἔδει πάντως αὐτὰ εἶναι. μίαν
 γοῦν ποτὲ λοπάδα πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδων ἐσκεύασε, γλώττας τε
 καὶ ἐγκεφάλους καὶ ἥπατα καὶ ἰχθύων καὶ ὀρνίθων τινῶν ἐμβλαλόν.
 καὶ ἐπειδὴ ἀδύνατον ἦν κεραμεῖαν τηλικαύτην γενέσθαι, ἀργύρου
 τε ἐποιήθη καὶ ἔμεινε πολὺν χρόνον ὥσπερ τι ἀνάθημα, μέχρις οὗ
 Ἀδριανὸς αὐτὴν ἰδὼν συνεχῶς ἐνεσεν.
 4 ἐπειδὴ δ' ἀπαξ τούτων ἐξημύνηνεν, καὶ ἐκεῖνο προσθήσω
 ὅτι οὐδὲ τῇ οἰκίᾳ τῇ τοῦ Νέρωνος τῇ χρυσῇ ἤρκετο, ἀλλὰ καίτοι
 σφόδρα καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸν βίον τὰ τε ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ πάντα
 καὶ ἀγαθῶν καὶ ἐπαινῶν, ὅμως ἡττιάτο αὐτὸν κακῶς τε ὀκνεῖν
 καὶ σκεπῇ ὀλίγῃ καὶ ταπεινῇ κεκοῦσθαι λέγων· "νοσήσας γοῦν ποτὲ
 2 ἐξήτησεν οἶκον ἐν ᾧ κατοικήσει. οὕτως αὐτὸν οὐδὲ τῶν ἐκείνου
 τι ἤρεσεν." ἡ γυνὴ δὲ αὐτοῦ Γαλερία ὡς ὀλίγον ἐν τῷ βασιλικῷ
 κόσμῳ εὖρεθέντος κατεγέλα. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐκ τῶν ἀλλοτριῶν
 ἀναλίσκοντες οὐδ' ἠρίθμουν τι ἐκ τῶν δαπανωμένων, οἱ δὲ δειπνί-
 ζοντές σφας ἐν μεγάλῳ κακῷ ἐγίγνοντο, "πλὴν ὀλίγων οἷς τι ἀντα-
 3 πεδίδον." καίπερ οὐδ' ὅλης τῆς ἡμέρας οἱ αὐτοὶ εἰστίων αὐτόν,
 ἀλλ' ἄλλοι μὲν ἀκρατίσασθαι παρεῖχον, ἄλλοι δὲ ἀριστῆσαι, ἕτεροι
 δὲ δεῖπνον, ἕτεροι μεταδόρπιά τινα πλησμονῆς παραμύθια· "πάν-
 τες γὰρ οἱ δυνάμενοι ἐστιᾶν αὐτὸν ἐσπούδαζον." καὶ ἑκατόν γε
 αὐτόν φασι μυριάδας ἐς δεῖπνον ἀνυλῶσαι. "καὶ τὰ γενέθλια
 αὐτοῦ ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐσφατάζετο, καὶ θηρία καὶ ἄνδρες πολλοὶ
 ἀπεκτάνθησαν."

"ὅτι τοιοῦτον τοῦ Ἐιτελλίου ὄντος οὐδ' οἱ στρατιῶται ἔσω- 4
φρόνουν, ἀλλὰ καὶ ὕβρεις καὶ ἀσέλγειαι ὑπ' αὐτῶν πολλὰ παντα-
χοῦ ὁμοίως ἐγίνοντο. V p. 701.

γέλῳτα μέντοι ὁ Ἐιτελλίος πολλοῖς παρεῖχεν· ὁρῶντες γὰρ ἄν- 5
δρα σεμνοπροσωποῦντα ἐν ταῖς δημοσίαις προόδοις ὃν ᾗδεσαν πε-
πορευκότα, καὶ ἐφ' ἵππου βασιλικῷ καὶ ἐν χλαμύδι πορφυρεῷ ὃν
ἠπίσταντο τοὺς ἀγωνιστὰς ἵππους ἐν τῇ βενετῇ ἐσθῆτι ψήχοντα,
μετὰ τε ὄχλον στρατιωτῶν τοσοῦτον ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀνιόντα ὃν 2
οὐδεὶς οὐδ' ἐν τῇ ἀγορᾷ πρότερον διὰ τὸ τῶν δανειστῶν πλήθος
ἰδεῖν ἐδύνατο, καὶ προσκυνούμενον πρὸς πάντων ὃν οὐδεὶς οὐδὲ φι-
λῆσαι ποτε ἠδέως ἠθέλησεν, οὐκ εἶχον ὅπως τὸν γέλῳτα κατὰσχω-
σιν. οἱ γέ μὴν δεδανεικότες τι αὐτῷ ἔξορμῶντος μὲν αὐτοῦ ἐς τὴν 3
Γερμανίαν ἐπελάβοντο, καὶ μόλις ποτὲ κατεγερηθέντα αὐτὸν ἀπέ-
λυσαν· τότε δὲ οὐκ ὅσον οὐ κατεγέλων ἀλλὰ καὶ ἐθρήνον καὶ
κατεκρύπτοντο, καὶ αὐτοὺς ἀναζητῶν τὴν τε σωτηρίαν σφίσιν ἐς
τὸ ὀφειλόμενον ἀποδιδόναι ἔλεγε καὶ τὰ συμβόλαια ἀπῆται.

ἐπεφοίτα δὲ καὶ τοῖς θεάτροις συνεχῶς, ὥστε καὶ τὸν ὄμιλον 7
ἂν αὐτῶν ἀναγκᾷσθαι. συνεσίει δὲ καὶ τοῖς δυνατωτάτοις ἀπλοῖ-
ζόμενος, ὥστε αὐτοὺς ἔτι καὶ μᾶλλον προσεταιριζέσθαι· τῶν τε ἀρ-
χῶν συμβιωτῶν ἰσχυρῶς ἐμένετο, καὶ πάνν αὐτοὺς ἐτίμα, οὐκ
ἀπαξιῶν γνωρίζειν τινὰ αὐτῶν δοκεῖν, ὥσπερ ἕτεροι· πολλοὶ γὰρ
ἐπὶ μέγα παραλόγως ἀρθέντες μισοῦσι τοὺς συνειδότες σφίσιν τὴν
ἐν τῷ πρὶν ταπεινότητα.

"ὅτι ὁ Ἐιτελλίος, Πρίσκου ἀντειπόντος τι αὐτῷ ἐν τῷ συνεδρίῳ 2
καὶ τινὰ καὶ τῶν στρατιωτῶν καταδραμόντος, ἐπεκαλέσατο μὲν τοὺς
δημάρχους ὡς καὶ τῆς παρ' αὐτῶν ἐπικουρίας δεόμενος, οὔτε δὲ
αὐτός τι κακὸν τὸν Πρίσκον εἰργάσατο οὐθ' ὑπ' ἐκείνων παθεῖν
εἴασεν, ἀλλὰ καὶ ἔφη ὅτι μὴ ταράττεσθε, πατέρες, μηδ' ἄγανα-

5 2 1 ὅτι Ἐιτελλίος ἀνέβη εἰς τὸ Καπιτώλιον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
ἠσπάσατο. ἐκείνη δὲ ἐπεικὴς ἦν, καὶ ὅτε πρῶτον ἤκουσεν ὅτι Γερμα-
νικὸς ἐπεκλήθη ὁ υἱὸς αὐτῆς, εἶπεν "ἐγὼ μὲν Ἐιτελλίον ἀλλ' οὐ Γερ-
μανικὸν τέτοκα." M p. 218.

3 5 οὕτω δὲ βιοὺς οὐκ ἄμειρος ἦν 6
παντάσῃ καὶ καλῶν ἔργων. τό τε γὰρ ἐπὶ Νέρωνος καὶ τὸ ἐπὶ Γάλ-
βου τοῦ τε Ὀθωνος κοπὴν νόμισμα ἐτήρησεν, οὐκ ἀγανατῶν ταῖς εἰκό-
σιν αὐτῶν· καὶ ὅσα τισὶν ἐδεδώρητο ἐφύλαξε, μηδὲνα μὴδὲν ἀφελόμενος.
καὶ οὔτε τὰ ἐκ τῶν συντελειῶν ἐπορληθέντα ἀπῆτησεν οὔτε οὐσίαν τινὸς 2
ἐδήμευσεν, ὀλίγους μὲν πάνν τῶν τὰ Ὀθωνος προξένων ἀποκτείνας, μηδὲ
τὰς ἐκείνων μέντοι οὐσίας τοὺς προσήκοιτάς σφιν ἀποστερήσας. καὶ τοῖς
οἰκεῖσι δὲ τῶν πρότερόν ποτε θανατωθέντων ἐδωρήσατο πάντα ὅσα ἔτι ἐν
τῷ δημοσίῳ εὔρητο. ἀλλ' οὐδὲ τὰς διαθήκας τῶν ἀντιπολεμησάντων αὐτῷ 3
καὶ ἐν ταῖς μάχαις πεσόντων ἤτιμάσατο. ἀπηγόρευσε δὲ καὶ τοῖς βουλευ-
ταῖς καὶ τοῖς ἑπαιδοῖς μονομαχεῖν ἢ ἐν ὁρχήστρῳ θέαν τινὰ παρέχειν. καὶ
διὰ ταῦτα ἐπηρείτο. Z p. 488 post 4 3 3 παραμύθια. 7 1 6 παρὰ
λόγον M p. 218.

κτεῖτε, εἰ δύο ἄνδρες ἔξ ὑμῶν διηρέχθημιν τι πρὸς ἀλλήλους. καὶ
 3 τοῦτο μὲν ἔξ ἐπικεικίας πεποιηκέναι ἔδοξεν· ὅτι μέντοι τὸν Νέρωνα
 μιμεῖσθαι ἤθελε καὶ ἐνήγισέ [τε] αὐτῷ, καὶ ὅτι τοσαῦτα ἐς τὰ δεῖπνα
 ἀνήλυσεν, οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ τοῦτ' ἔχαιρον, οἱ δὲ δὴ νοῦν ἔχοντες
 ἤχθοντο, εὖ ἐπιστάμενοι ὅτι οὐδὲ τὰ ἔξ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης
 χρήματά οἱ ἀρκέσει. V p. 701.

8 πρῶτοντι δ' αὐτῷ ταῦτα σημεῖα πονηρὰ ἐγένετο. καὶ γὰρ
 κομήτης ἀστήρ ἐφαντάσθη καὶ ἡ σελήνη παρὰ τὸ καθεστηκὸς δις
 ἐκλειομένη ἔδοξεν· καὶ γὰρ τετραταῖα καὶ ἐβδομαῖα ἐστιάσθη.
 καὶ ἡλίους δύο ἄμα, ἕκ τε τῶν ἀνατολῶν καὶ ἐκ τῶν δυσμῶν, τοῦ-
 2 τον μὲν ἀσθενῆ καὶ ὠχρὸν ἐκείνον δὲ λαμπρὸν καὶ ἰσχυρόν, εἶδον.
 ἔν τε τῷ Καπιτωλίῳ ἔγρη πολλὰ καὶ μεγάλα δαιμόνων τινῶν ὥς
 καὶ κατεληλυθότων ἀπ' αὐτοῦ ἐωράθη· καὶ ἔλεγον οἱ στρατιῶται
 οἱ τὴν νύκτα ἐκείνην αὐτῷ ἐγκεκοιτηκότες ὅτι ὁ τοῦ Διὸς ναὸς ἀν-
 3 τόματος σὺν πολλῷ κτύπῳ ἠνεμήχθη, ὥστε τινὰς τῶν φηλάκων ἐκ-
 πλαγέντας ἀποψῆσαι. ἐπράχθη δὲ ταῦτα, καὶ ὁ Ῥομαῖος Ἰου-
 δαίσις πολέμων, πυθόμενος τὴν τε τοῦ Βιτελλίου καὶ τὴν τοῦ
 Ὀθωνος ἐπανάστασιν, ἐβουλεύετο ὁ τι χρὴ προῦσαι· ἡ τε γὰρ τῶν
 ἀνθρώπων εὐνοία πολλὴ ἦν πρὸς αὐτόν (ἡ γὰρ ἐκ τῆς Βρετανίας
 δόξα καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἐν χειρὶ πολέμου εὐκλεία τό τε ἐπικεῖς καὶ
 φρόνιμον αὐτοῦ πρὸς ἐπιθυμίαν σφᾶς ἦγε τῆς παρ' αὐτοῦ προ-
 4 στατείας), καὶ ὁ Μουκιανὸς ἰσχυρῶς προσέκειτο, ἐλπίσας τὸ μὲν
 ὄνομα τῆς ἀρχῆς ἐκείνου ἔξιν, αὐτὸς δὲ διὰ τὴν ἐπαικίαν αὐτοῦ
 ἰσομοιρήσειν. αἰσθόμενοι δὲ οἱ στρατιῶται τούτων, καὶ περιστάν-
 9 τες τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἀνείπον αὐτὸν ἀποκράτορα. ἐγχείρει μὲν
 οὖν καὶ σημεῖα καὶ ὄνειροι τῷ Ῥομαίῳ τὴν μοναρχίαν ἐκ πολ-
 2 λοῦ δηλοῦντα, ἃ καὶ ἐν τῷ αὐτοῦ βίῳ λελέξεται· τηριζαῦτα δὲ τὸν
 μὲν Μουκιανὸν ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐπὶ τὸν Βιτελλίον ἐπεμψεν, αὐτὸς
 δὲ τὰ τε ἐν τῇ Συρίᾳ ἐπιδὼν καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἰουδαίους
 ἄλλοις τισὶ προστάξας ἐς τὴν Αἴγυπτον ἐκομίσθη καὶ συνέλεγε χρή-
 3 ματα, ὧν πον καὶ τὰ μάλιστα ἔχρηξεν, καὶ σίτον, ἵν' ὅτι πλεῖστον
 ἐς τὴν Ῥώμην ἀποστείλῃ. οἱ δ' ἐν τῇ Μυσίᾳ στρατιῶται τὰ κατ'
 αὐτὸν πεπυσμένοι οὐδ' ἀνέμειναν τὸν Μουκιανόν (ἐπενθάνοντο γὰρ
 ἐν ὁδῷ εἶναι), ἀλλ' Ἀντώνιον Πρῖμον, φηρόντα μὲν ἐκ καταδίκης

3 1 μὲν om 3 πολλοί? 8 1 5 εἶδομεν? 3 1 ἐπράχθη δὲ τὰ
 τῆς ἐπανάστασεως ὧδε. Ῥομαῖος Ἰουδαίᾳ διατρέφων (ὥς γὰρ ἤδη
 ἰστόρηται, παρὰ Νέρωτος ἦν ἐκείσε σταλὲς διὰ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀποστασίαν)
 τῷ μὲν Γάβριε ἀποσχήσαντι τὸν υἱὸν ἐπεμψε Τίτον προσερχόμενον αὐτόν,
 ἐπανεληθὼς δὲ τοῦ Τίτου ἐπεὶ καθ' ὁδὸν ἐμμεμάθηται τὴν τοῦ Βιτελλίου
 καὶ τοῦ Ὀθωνος ἐπανάστασιν, πρὸς μοναρχίαν καὶ αὐτὸς ὠρμήθη. Z p. 489
 3 ὅτι ὁ Ῥομαῖος οὐδ' ἄλλως προσηύχθη, καὶ ἐς ταραχώδη οἶον προέ-
 ματα καὶ πᾶν ὥκει αὐτὸν καθεῖναι. V p. 701 4 2 αὐτὸς] καὶ αὐτὸς

ἐπὶ τοῦ Νέωνος, καταχθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ Γάλβα καὶ τοῦ Παν-
 ρικοῦ στρατοπέδου ἄρχοντα, ἔλλοντο στρατηγόν. καὶ ἔσχεν οὗτος 4
 τὴν αὐτοτελῆ ἀρχὴν μὴθ' ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος μὴθ' ὑπὸ τῆς
 γερονσίας αἰρεθείς. τοσαύτη τῶν στρατιωτῶν ἦν πρὸς τε τὸν Βι-
 τέλλιον ὁργὴ καὶ πρὸς τὰς ἀρπαγὰς ὁρμὴ· οὐ γὰρ πον καὶ ἐπ' ἄλλο
 τι ταῦτα ἐπραττον ἢ ἵνα τὴν Ἰταλίαν διαρπάσωσιν. ὃ καὶ ἐγένετο.

ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Βιτέλλιος αὐτὸς μὲν κατὰ χρόαν ἔμεινε, 10
 τῇ τε ἄλλῃ τρυφῇ καὶ τότε χρώμενος καὶ ἀγῶνας μορομαχίας τι-
 θείς (ἐν οἷς καὶ ὁ Σπύρος μέλλων ἐν κόρης ἀρπαζομένης σχήματι
 ἐς τὸ θέατρον ἑσπαχθήσεσθαι οὐκ ἤνεγκε τὴν ὕβριν ἀλλ' ἐαυτὸν
 προαπέσφαξεν), τῷ δὲ δὴ Ἀλιγρῷ τὸν πόλεμον μεθ' ἐτέρων προσ-
 ἔταξεν. Ἀλιγρὸς δὲ ἐς μὲν τὴν Κρεμῶνην ἀφίκετο καὶ προκατέσχεν 2
 αὐτήν, ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας τοὺς μὲν ἑαυτοῦ ἔκ τε τῆς τρυ-
 φῆς τῆς ἐν τῇ Ρώμῃ ἐκδεδητημένους καὶ ἐκ τῆς ἀγνυμνασίας δια-
 τεθρομμένους, τοὺς δὲ ἐτέρους καὶ τοῖς σώμασι γεγυμνασμένους
 καὶ ταῖς ψυχαῖς ἐρρωμένους, ἐφοβεῖτο, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπειδὴ καὶ 3
 λόγοι αὐτῷ παρὰ τοῦ Προμίου φίλοι ἦλθον, συνεκάλεσε τοὺς στρα-
 τιώτας, καὶ τὴν τε τοῦ Βιτέλλιον ἀσθένειαν καὶ τὴν τοῦ Βεσπι-
 σιανοῦ ἰσχὺν τὸν τε ἐκατέρου τρόπον εἰπὼν μεταστῆναι ἔπεισεν.
 καὶ τότε μὲν τὰς τε τοῦ Βιτέλλιον εἰκόνας ἀπὸ τῶν σημείων κα-
 θέilon καὶ ὑπὸ τοῦ Βεσπισιανοῦ ἀρχθήσεσθαι ὤμοσαν, διαλυ- 4
 θέντες δὲ καὶ ἐς τὰς σκηνὰς ἀναχωρήσαντες μετενόησαν, καὶ ἔξαι-
 φνης σπονδῇ καὶ θορόβῳ πολλῷ συστραφέντες τὸν Βιτέλλιον
 αὐτοκράτορα αὐθις ἀνεκάλον καὶ τὸν Ἀλιγρὸν ὡς καὶ προδιδόντα
 σφᾶς ἐδήσαν, οὐδὲν οὐδὲ τῆς ὑπατείας αὐτοῦ προτιμήσαντες· τοι-
 αῦτα γὰρ τὰ τῶν πολέμων τῶν ἐμφυλίων μάλιστα ἔργα ἐστίν.

ταραχῆς οὖν καὶ κατὰ τοῦτο πολλῆς ἐν τῷ τοῦ Βιτέλλιον στρα- 11
 τοπέδῳ οὔσης, ἐπηρέσθησεν αὐτὴν ἡ σελήνη τῆς νυκτὸς ἐκλιπούσα,
 οὐχ ὅτι κατεσκιώσθη (καίτοι τοῖς θορυβουμένοις καὶ τὰ τοιαῦτα
 φόβον φέρει) ἀλλ' ὅτι καὶ αἱματώδης καὶ μέλαινα ἄλλα τέ τινα
 χρώματα φοβερὰ ἀφίεσσα ὥφθη. οὐ μέντοι καὶ παρὰ τοῦτο οὔτε 2
 μετέθεντο οὔτε ἐνέδοσαν, ἀλλ' ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες προ-
 θυμότερα ἡγωνίσαντο, καίπερ ἄναρχτοι, ὥσπερ εἶπον, οἱ Βιτέλλιοι
 ὄντες· ὁ γὰρ Ἀλιγρὸς ἐν τῇ Κρεμῶνῃ ἐδέδετο.

ὅτι οἱ στρατιῶται τοῦ Βιτέλλιον τῷ Προμίῳ τῇ ὑστεραίᾳ 3
 ἐπαγομένῳ σφᾶς δι' ἀγγέλων ὁμολογήσαι ἀντέπειμψαν ἀντιπαραι-
 νοῦντες τὰ τοῦ Βιτέλλιον προελέσθαι, καὶ ἐς χεῖρας ἐλθόντες τοῖς
 στρατιώταις αὐτοῦ προθυμότερα ἡγωνίσαντο. ἡ δὲ δὴ μάχη οὐκ 4

ἐκ παρασκευῆς ἐγένετο, ἀλλ' αἰφνίδιον ὅλγῳ τινὲς τῶν ἱππέων, οἷα παρὰ τοῖς ἀντιστρατοπεδευομένοις γίνεται, τοῖς προνομούουσι τῶν ἐτέρων ἐπέθεντο, καὶ μετὰ τοῦτο προσβοηθούντων ἐκατέρους ἀμφοτέρωθεν, ὥς πον ἐτόγγωνον αἰσθόμενοι, τοτὲ μὲν τοῖς τοτὲ δὲ τοῖς ἄλλων, εἰτ' ἄλλων, καὶ πεζῶν καὶ ἱππέων, καὶ ταῖς μάχαις αἱ τρο-
 5 παὶ συνεγίνοντο, μέχρις οὗ πάντες συνέδραμον. τότε δὲ ἐς τάξιν τινὰ ὥσπερ ἐκ συγκεκμημένου κατέστησαν, καὶ ἐν κόσμῳ τὸν ἀγῶνα ἐποίησαν καίπερ ἄναρχοι· ὁ γὰρ Ἀλιπνὸς ἐν τῇ Κρεμῶνῃ ἐδέ-
 δετο. U p. 394.

- 12 καὶα τούτου καὶ ἴση καὶ ἀντίρροπος οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἡ μάχη αὐτῶν ἐγένετο. καὶ γὰρ νῦν αὐτὴν ἐπέλαβε, καὶ οὐδ' ἐκείνη σφῶς διέλυσεν· τοσαύτη πον καὶ ὀργῇ καὶ προθυμίᾳ, καίπερ καὶ γνωρίζοντες ἀλλήλους καὶ λαλοῦντες σφίσιν,
 2 ἐχρήσαντο. ὅθεν οὐθ' ὁ λιμὸς αὐτοὺς οὔτε ὁ κῆματος οὔτε τὸ ψυχὸς οὐθ' ὁ σκότος, οὐ τὰ τραύματα, οὐκ οἱ θόνοι, οὐ τὰ λείψανα τῶν προτέρων νεκρῶν, "οὐκ ἡ μνήμη τοῦ πάθους, οὐ τὸ πληθος τῶν μιάτην ἀπολομένων" ἐπράνεν· τοιαύτη τις μανία ἀμφο-
 3 τέρους ὁμοίως κατέσχευ, "καὶ οὕτως ἐπεθύμουν, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ χωρίου μνήμης παροξυνόμενοι, οἱ μὲν καὶ τότε νικῆσαι, οἱ δὲ μὴ καὶ τότε ἡττηθῆναι, ὥσπερ ἄλλοφύλοις τισὶν ἀλλ' οὐκ οἰκείοις πολεμοῦντες, καὶ μέλλοντες ἐξ ἐκατέρου πάντες ὁμοίως ἢ αὐτίκα
 4 ἀπολέσθαι ἢ μετὰ ταῦτα δουλεύειν. οὐκον οὐδὲ τῆς νυκτὸς ἐπὶ-
 13 θούσης, ὥσπερ εἶπον, ἐνέδοσαν, ἀλλὰ καὶ ἐκκαμόντες, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ καὶ ἀναπαυόμενοι καὶ ἐς λόγους ἀλλήλοις ἰόντες, ὁμῶς ἤγωνίζοντο." καὶ ἦν ἰδεῖν, δσάκις γε καὶ ἡ σελήνη διέλαμψεν (νέφη γὰρ αὐτὴν "πολλὰ καὶ ποικίλα διαθέντα συνεχῶς" ἔσθ' ὅτε συνέ-
 3 κρυπτεν), ἔστι μὲν ὅτε μαχομένους αὐτούς, ἔστι δ' ὅτε ἐσθηκότας καὶ ἐπὶ τὰ δόρατα ἐπερηρεισμένους ἢ καὶ καθημένους. καὶ τοτὲ
 2 μὲν κοινῇ συνεβίον, οἱ μὲν τὸν Ῥεσπασιανδὸν οἱ δὲ τὸν Ῥιτέλλιον ὀνομάζοντες, καὶ ἀντιπροεκαλοῦντο ἀλλήλους, λοιδοροῦντές τε καὶ ἐπαινοῦντες ἐκάτερον· τοτὲ δὲ καὶ ἰδίᾳ ἄλλος ἄλλῳ διελάλει. "συ-
 3 στρατιῶτα, πολῖτα, τί ποιοῦμεν; τί μαχόμεθα; δεῦρ' ἤκε πρὸς ἐμέ." "μὴ δῆτα, ἀλλὰ σὸ πρὸς ἐμέ." καὶ τί ἂν τις τοῦτο θαυμάσειεν, ὅποτε καὶ σιτία καὶ ποτὰ αἱ τε γυναῖκες ἐκ τῆς πόλεως τοῖς τοῦ Ῥιτέλλιον στρατιώταις τῆς νυκτὸς ἐνεγκοῦσαι ἔδωκαν, καὶ ἐκείνοι αὐτοὶ τε ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ τοῖς ἀντιμαχομένοις ὥρεγον. καὶ τις αὐτῶν ὀνομαστὶ τὸν ἀντίπαλον ἀνακαλέσας (πάντες γὰρ ὥς εἶπεῖν
 4 ἤδεσαν ἀλλήλους καὶ ἐγνώριζον) "λάβε" ἔφη, "συστρατιῶτα, καὶ φάγε· οὐ γὰρ ξίφος ἀλλ' ἄρτον σοι δίδωμι. λάβε καὶ πίε· οὐ γὰρ

ἀσπίδα ἀλλὰ κύλικά σοι προτείνω, ἵνα, ἄντε σὺ ἀποκτείνῃς ἐμὲ
 ἄντε καὶ ἐγὼ σέ, ὅσῳ ἀπαλλάξωμεν, μηδὲ ἐκλειυμένη καὶ ἀσθενεῖ
 τῇ χειρὶ μήτε σὺ ἐμὲ κατακόψῃς μήτε ἐγὼ σέ. ταῦτα γὰρ ἡμῖν 5
 ζῶσιν ἔτι τὰ ἐναγίσματα καὶ Βιτέλλιος καὶ Βεσπασιανὸς διδοῦσιν,
 ἢ ἡμᾶς τοῖς πάλαι νεκροῖς καταθύσωσιν.” τοιαῦτά τινες πρὸς
 ἀλλήλους εἰπόντες, καὶ ἀναπανσάμενοι χρόνον τινὰ καὶ ἐμφαγόντες,
 πάλιν ἂν ἐμαχέσαντο· εἴτ’ ἀνασχόντες αὐτῶς συνέβαλον. καὶ ταῦθ’ 14
 οὕτω δὲ ὅλης τῆς νυκτὸς μέχρι τῆς ἑω ἐγένετο. ἐνθα δὴ καὶ τοι-
 ὄνδε τι δύο ἄνδρες τῶν Βεσπασιανέων ἐπρουῖαν· ἐπειδὴ γὰρ ἰσχυ-
 ρῶς ἐκ μηχανήματός τινος ἐβλάπτοντο, ἀσπίδας τε ἐκ τῶν Βιτελ- 2
 λείων σκύλων ἤρπασαν, καὶ τοῖς ἀντικαθεστηκόσι μιχθέντες ἔλαθον
 μέχρι τῆς μηχανῆς ἐλθόντες ὥς καὶ ἐκείνων ὄντες, καὶ τὰ σχοινία
 αὐτῆς διέκοψαν ὥστε μηδὲν ἔτι βέλος αὐτῆς ἀφεῖναι δυναθῆναι.
 ἀνατείλαντος δὲ τοῦ ἡλίου, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐκ τοῦ τρίτου 3
 στρατοπέδου τοῦ Γαλατικοῦ καλουμένου καὶ ἐν τῇ Συρία χειμά-
 ζοντος, τότε δὲ κατὰ τύχην ἐν τῇ τοῦ Βεσπασιανοῦ μερίδι ὄντος,
 ἀσπασιμένων αὐτὸν ἐξαίφνης ὥσπερ εἰώθεισαν, ὑποτοπήσαντες οἱ
 τοῦ Βιτέλλιον τὸν Μονκιανὸν παρεῖναι ἡλλουώθησαν καὶ ἠττηθέν-
 τες ὑπὸ τῆς βοῆς ἔφυγον· οὕτω πον καὶ τὰ βραχύτατα μεγάλως 4
 τοὺς προκεκηρύκτους ἐκπλήσσει. καὶ ἐς τὸ τεῖχος ἀναχωρήσαντες
 χεῖρας τε προτείνοντο καὶ ἱκέτευσαν. καὶ ἐπεὶ μηδεὶς αὐτῶν ἐσή-
 κονεν, ἔλυσαν τὸν ἕπατον, καὶ αὐτὸν τῇ τε ἐσθῇ τῇ ἀρχικῇ καὶ
 ταῖς ῥάβδοις κοσμήσαντες ἐπεμφαν ἄνθ’ ἱκετηρίας, καὶ ἔνυχον τῶν
 σπορδῶν· ὁ γὰρ Ἀλιγνὸς διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ διὰ τὴν συμφορὰν
 ἔπεισε ῥαδίως τὸν Προῖμον τὴν ὁμολογίαν σφῶν δέξασθαι.

ὥς μέντοι αἱ τε πύλαι ἠρεψάθησαν καὶ ἐν ἀδείᾳ πάντες ἐγέ- 15
 νορτο, τότε δὴ ἐξαίφνης πανταχόθεν τε ἅμα ἐσέδραμον καὶ διήρ-
 πασαν πάντα καὶ ἐνέσκησαν. καὶ ἐγένετο καὶ τοῦτο τὸ πάθος οὐ-
 δυνὸς τῶν δεινотάτων σμικρότερον· ἢ τε γὰρ πόλις καὶ μεγέθει
 καὶ κάλλει οἰκοδομημάτων ἥσκητο, καὶ χρήματα παμπληθῆ καὶ
 τῶν ἐπιχωρίων καὶ τῶν ξένων ἐς αὐτὴν συνεληλύθει. καὶ τὰ γε 2
 πλείω κακὰ οἱ Βιτέλλιοι ἔδρασαν, ἅτε καὶ τὰς οἰκίας τῶν πλου-
 σιωτάτων καὶ τὰς διεξόδους τῶν στενωπῶν ἀκριβῶς εἰδότες· οὐδὲ
 ἔμελλεν αὐτοῖς εἰ ὢν ὑπερμαχέσαντο, τούτους ἀπώλεσαν, ἀλλ’ ὥς
 καὶ αὐτοὶ καὶ ἡδικομένοι καὶ κεκρατηκότες ἔπαιον ἔσφαττον, ὥστε
 καὶ πέντε μυριάδας σὺν τοῖς ἐν τῇ μάχῃ πεσοῦσιν ἀπολέσθαι.

Βιτέλλιος δὲ ὥς ἐπύθετο τῆς ἠττης, τέως μὲν ἐθορυβεῖτο, τὸ 16
 μὲν τι καὶ ὑπὸ σημείων ταραχθεὶς (θύσαντος γὰρ αὐτοῦ θυσίαν
 τινά, καὶ ἐπ’ αὐτῇ δημιουργοῦντος τοῖς στρατιώταις, γῦπες πολλοὶ

3 3 ἐπιθύσωσιν?*

14 3 1 ἐξ?*

προσπεσόντες τὰ τε ἱερὰ διεσχέδασαν καὶ ἐκείνον ἀπὸ τοῦ βήματος
 2 ὀλίγον δεῖν κατέβαλον), τὸ δὲ δὴ πλέον διὰ τὴν ἀγγελίαν τῆς ἡττῆς·
 καὶ τὸν μὲν ἀδελφὸν διὰ ταχέων ἐς Ταρακίαν ἐπεμψε, καὶ δι'
 αὐτοῦ τὴν πόλιν κατέσχεν ὀχυρὰν οὖσαν, τῶν δὲ δὴ τοῦ Ῥεσπασια-
 3 τοῦ στρατηγῶν ἐπιόντων τῇ Ῥώμῃ ἐξεπλήγη τε καὶ ἐξέστη. Ἐν μὲν
 γὰρ οὐδὲν οὔτε ἐπραττεν οὔτε ἐφρόνει, ἐμπλήκτως δὲ ἄνω καὶ κάτω
 ἐφέρετο ὥσπερ ἐν κλύδωνι. καὶ γὰρ ἀντείχετο τῆς ἡγεμονίας καὶ
 4 πάντως ὥς καὶ πολεμῶσιν παρεσκευάζετο, καὶ ἐκὼν αὐτὴν ἤφει
 καὶ πάντως ὥς καὶ ἰδιωτεύσων ἡτοιμάζετο. καὶ ἔστι μὲν ὅτε τὴν
 χλαμύδα τὴν πορφυρεῶν ἐφόρει καὶ ξίφος παρεζώνοντο, ἔστι δ' ὅτε
 ἐσθῆτα φαιὰν ἀνελάμβανεν. ἐδημιγρόρει τε καὶ ἐν τῇ παλατίῃ καὶ
 ἐν τῇ ἀγορᾷ ἄλλοτε ἄλλα, ἐπὶ τε μάχῃ καὶ ἐπὶ διαλλαγῇ αὐτοῦς
 5 προτιρεπόμενος· καὶ τότε μὲν καὶ ἑαυτὸν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ δὴ ἐπε-
 δίδου, τότε δὲ καὶ τὸ παιδίον κατέχων καὶ φίλων προέβαλλεν αὐ-
 τοῖς ὥς ἐλεηθρόμενος. τοὺς τε δορυφόρους ἀπήλλαττε καὶ πάλιν
 μετεπέμπετο, τὸ τε παλάτιον ἐκλιπὼν ἂν καὶ ἐς τὴν τοῦ ἀδελφοῦ
 οἰκίαν ἀπῶν εἰς ἀνεκομίζετο, ὥστε ἐκ τούτων καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς
 6 πλείστον τῆς σπονδῆς παραλῦσαι. ὁρῶντες γὰρ αὐτὸν δεῦρο καὶ
 ἐκέισε ἐμμιανῶς ἄτιοντα οὔτε τι τῶν προστασσομένων σφίσιν
 ὁμοίως ἐπραττον, οὔτε τὰ ἐκείνου μᾶλλον ἢ τὰ σφῶν διεσχόπονν.
 καὶ τὰ τε ἄλλα αὐτὸν ἐκεκτόμονν, καὶ μάλιστα ὅποτε τὸ ξίφος ἐν
 ταῖς ἐκκλησίαις τοῖς τε ὑπάτοις καὶ τοῖς ἄλλοις βουλευταῖς ὥρεγεν
 ὥς καὶ τὴν αὐτοκρατοράν ἀρχὴν δι' αὐτοῦ ἀποτεθειμένον· οὔτε γὰρ
 ἐκείνων τις λαβεῖν αὐτὸ ἐτόλμα, καὶ οἱ προσεστηκότες ἐχλεύαζον.
 17 πρὸς οὖν ταῦτα, ἄλλως τε καὶ πελάζοντος ἤδη τοῦ Πρίμου,
 συνελθόντες οἱ τε ὑπατοὶ Γάιος Κυντίος Ἀττικὸς καὶ Γναῖος Καί-
 κiliος Σίμπλις καὶ Σαβῖνος (συνγενὴς οὗτος Ῥεσπασιανοῦ) τῶν τε
 ἄλλων οἱ πρῶτοι γνώμης ἐποίησαντο, καὶ ἐς τὸ παλάτιον ὥρμησαν
 σὺν τοῖς ὁμογνώμονοσὶ σφισι στρατιώταις ὥς ἢ πείσοντες ἢ καὶ
 2 καταναγκάσαντες τὸν Ῥιτέλλιον τὴν ἀρχὴν ἀπειπεῖν. καὶ περιπε-
 σόντες τοῖς Κελτοῖς τοῖς φρουροῦσιν αὐτὸν κακῶς ἀπήλλαξαν, καὶ
 τούτου ἐς τε τὸ Καπιτώλιον ἀνέφθγον, κἀνταῦθα τὸν Δομιτιανὸν
 τὸν τοῦ Ῥεσπασιανοῦ υἱὸν καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ μεταπεριφάμε-
 3 νοι ἐν φυλακῇ ἐποίησαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ προσβαλόντων σφίσιν
 τῶν ἐναντίων χρόνον μὲν τινα ἀπεκρούσαντο αὐτοὺς, ἐμπρησθέντων
 δὲ τῶν περὶ τὸ Καπιτώλιον ἀνεκόπησαν ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὕτως
 ἐπαναβάντες οἱ τοῦ Ῥιτέλλιον στρατιῶται ἐκείνων τε συγχροῦς ἐφύ-
 νενσαν, καὶ διασπείσαντες πάντα τὰ ἀνακείμενα κατέπρησαν ἄλλα

τε καὶ τὸν ναὸν τὸν μέγαν, τὸν τε Σαβῖνον καὶ τὸν Ἀττικὸν συλ-
λαβόντες πρὸς τὸν Ὀιτέλλιον ἔπεμψαν. Λομιτιανὸς δὲ καὶ Σαβῖνος ⁴
ὁ τοῦ Σαβῖνου παῖς ἐν τῷ πρώτῳ θορύβῳ διαφρυγόντες ἐκ τοῦ Κα-
πιτωλίου καὶ ἐς οἰκίαν τινὰς κατακρυφθέντες ἐκλήθησαν.

ὥς δὲ οἱ Ῥεσπασιάνειοι στρατιῶται πλησίον ἐγένοντο, οὗς ὁ τε ¹⁸
Κύντος Πετίλιος Κερεάλιος βουλευτὴς τῶν πρώτων καὶ τῷ Ῥεσπα-
σιανῷ κατ' ἐπιγραφὴν τινὰ προσήκων καὶ ὁ Προῖμος ὁ Ἀντώνιος
ἦγον (ὁ γὰρ Μονκιανὸς οὕτω ἐπεφθάρκει), ἐν παντὶ δέους ὁ Ὀιτέλ-
λιος ἐγεγόνει. οὗτοι γὰρ πρώτον μὲν δι' ἀγγέλων τινῶν, ἕς τε λάρ- ²
νακας μετὰ τῶν νεκρῶν καὶ ἐς ἀρρίχους ὀπώρην ἐχούσας ἢ καὶ
καλάμους ὀριζευτιῶν τὰ γράμματα ἐμβάλλοντες, πάντα τὰ ἐν τῇ
πόλει δρώμενα ἐμάνθανον καὶ πρὸς ἐκεῖνα ἐβουλευόντο· τότε δ'
ἰδόντες τὸ πῦρ ἐκ τοῦ Καπιτωλίου ὥσπερ ἐκ φρυκτωρίας ἀερόμε-
νον ἠπείχθησαν. καὶ πρότερος τῇ πόλει μετὰ τοῦ ἱππικοῦ Κερεά- ³
λιος ἠπροσμίξας ἠττήθη μὲν κατ' αὐτὴν τὴν ἔσοδον, αἶτε ἐν στενῷ
μεθ' ἱππέων ἀποληφθεὶς, ἐπέσχε δ' οὖν τό τι κακὸν ὑπὸ τῶν ἐναν-
τίων γενέσθαι· ὁ γὰρ Ὀιτέλλιος καταλλαγήσεσθαι ἐκ τῆς ἐπικρα-
τείας ἐλπίσας τοὺς στρατιώτας ἀνεχαλτίσεν, καὶ τὴν βουλὴν συνα-
γαγὼν πρέσβεις παρ' αὐτῶν μετὰ τῶν αἰτιασθέντων πρὸς τὸν Κε-
ρεάλιον ἔπεμψεν. ὥς δ' οὐδεὶς αὐτῶν ἐσέχουσεν, ἀλλ' ὀλίγον καὶ ¹⁹
ἀπέθανον, πρὸς τε τὸν Προῖμον καὶ αὐτὸν ἤδη προσπελάζοντα ἤλ-
θον, καὶ λόγον μὲν ἔντυχον, ἔπραξαν δ' οὐδέν. οἱ γὰρ στρατιῶται ²
ἐπ' αὐτὸν ὀργῇ ἐχώρησαν, καὶ τὴν τε φυλακὴν τῆς τοῦ Τιβερίδος
γεφύρας ῥαδίως ἔλυσαν (ἐπειδὴ γὰρ ἐνσταῖντες ἐς αὐτὴν ἐκόλυσάν
σφας διελθεῖν, διενήξαντο τὸν ποταμὸν οἱ ἱππεῖς καὶ κατὰ τοῦ νό-
του σφίσιν ἐπέπεσον), καὶ μετὰ τοῦτο ἄλλοι ἄλλη ἐσβαλόντες οὐδέν
ὅ τι τῶν δεινοτάτων οὐκ ἐποίησαν· πάντα γὰρ ὅσα τῷ Ὀιτέλλῳ ³
καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν ἐπεκάλουν, καὶ δι' αὐτὰ καὶ πολεμεῖν σφίσιν
ἐσχέπητοντο, ἔδρασαν, καὶ ἀπέκτειναν πολλούς, συχνοὶ δὲ καὶ αὐτῶν
ἀπὸ τῶν στεγῶν τῷ κεράμῳ βαλλόμενοι καὶ ἐν ταῖς στενοχωρίαις
ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθισταμένων ὠθούμενοι ἐκόπτοντο, ὥστε ἐς
πέντε μυριάδας ἀνθρώπων ὅλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις φθαρῆναι.
τῆς οὖν πόλεως πορθουμένης, καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν μὲν μα- ²⁰
χομένων τῶν δὲ φευγόντων, καὶ ἤδη καὶ αὐτῶν ἐκείνων, ὅπως τῶν
ἐσεληλυθόντων δόξαντες εἶναι σωθῶσι, καὶ ἀρπαζόντων τινὰ καὶ φο-
ρεόντων, ὁ Ὀιτέλλιος φοβηθεὶς χιτωνίσκον τε ῥυκώδη καὶ ὀνπα-
ρὸν ἐνέδεν, καὶ ἐς οἴκημα σκοτεινόν, ἐν ᾧ ἐτρέφοντο κύνες, ἐκρύφθη,
γνώμην ἔχων τῆς νεκρὸς ἐς τὴν Ταρακῖναν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀπο-

- 2 δρᾶναι. καὶ αὐτὸν ἀναζητήσαντες οἱ στρατιῶται καὶ ἔξευρόντες (οὐ γὰρ πον καὶ ἐπὶ πολλὰ λαθεῖν ἀκριβῶς ἐδύνατο ἅτε αὐτοκράτωρ γεγονώς) συνέλαβον φορυτοῦ καὶ αἵματος ἀναπεληγμένον (ἐπὶ γὰρ τῶν κυνῶν ἐλελύμαντο), καὶ τούτου τὴν μὲν ἐσθῆτα αὐτοῦ περι-
 ρήξαντες καὶ τῷ χεῖρει ἐς τοῦπίσω δῆσαντες, τῷ δὲ ἀγχείνι σχοινίον περιθέντες, κατήγαγον ἐκ τοῦ παλατίου τὸν Καίσαρα τὸν ἐν αὐτῷ
 3 ἐντροφήσαντα, καὶ διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἔσυραν τὸν αὐτοκράτορα τὸν ἐν τῇ βασιλικῇ δίφρῳ πολλάκις σοβήσαντα, ἕς τε τὴν ἀγορὰν ἐσεκόμισαν τὸν Αὐγουστον ἐν ᾗ πολλάκις ἐδημηγόρησεν. καὶ οἱ μὲν ἐρράπιον αὐτόν, οἱ δὲ τοῦ γενείου ἔτιλλον· πάντες δὲ ἔσκωπτον καὶ πάντες ὑβρίζον, τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν ἀσωτίαν αὐτοῦ ἐπιλέγον-
 21 τες, ἐπειδὴ καὶ γαστροπλῶν ἦν. ἀσχυρομένου τε ἐπὶ τούτοις αὐτοῦ καὶ κάτω βλέποντος, οἱ στρατιῶται ξιφιδίοις αὐτὸν ὑπὸ τὸ γένειον ὑπεκέντουν, ἵνα καὶ ἄκων ἄνω βλέπῃ. ἰδὼν δὲ τοῦτο Κελτίος τις οὐκ ἠνεγκεν, ἀλλ' ἐλεήσας αὐτόν "ἐγὼ σοι" ἔφη "βοηθήσω, ὥς μόνως δύναμαι." καὶ ὁ μὲν ἐκεῖνόν τε ἔτρωσε καὶ ἑαυτὸν ἔσφαξεν,
 2 οὐ μέντοι καὶ ὁ Ὑπελλίος ἀπέθανεν ἐκ τοῦ τραύματος, ἀλλ' ἐσύ-
 ρετο ἐς τὸ δεσμοτήριον ὥσπερ καὶ οἱ ἀνδριάντες αὐτοῦ, πολλῶν μὲν γελοίων πολλῶν δὲ καὶ ἀσχυρῶν ἐπιλεγομένων σφίσιν. ἐπειδὴ τε καὶ ὑπεραλγῆσας καὶ οἷς ἔπαυε καὶ οἷς ἤκουεν "ἀλλ' ἔγωγε" ἔφη "αὐτοκράτωρ ποτὲ ὑμῶν ἐγενόμην", ὀργισθέντες οἱ στρατιῶται πρὸς τε τοὺς ἀναβαθμοὺς αὐτὸν ἤγαγον, κἀνταῦθα κατέκοψαν, τὴν τε κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτεμόντες κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν περιήγαγον.
 22 καὶ τοῦτον μὲν ὕστερον ἡ γυνὴ ἔθαψε, ζήσαντα μὲν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη καὶ πεντήκοντα "καὶ ἡμέρας ἑννέα καὶ ὀγδοήκοντα", ἄρ-
 ξαντα δὲ ἐνιαυτὸν ἡμερῶν δέκα ἀποδέοντα· ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὥρμησε μὲν ἐκ τῆς Ταρκύνης ὥς καὶ βοηθήσων αὐτῷ, μαθὼν δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ὅτι τέθνηκε, καὶ περιπεσὼν ἅμα τοῖς ἐπ' αὐτὸν πεμφθεῖσιν, ὡμολόγησε μὲν σφίσιν ὥς καὶ σωθῆσόμενος, ἐσφάγη
 2 δ' οὐ πολλῷ ὕστερον. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ τοῦ Ὑπελλίου παῖς ἐπαπώ-
 λετο, καίτοι τοῦ Ὑπελλίου μηδὲνα μῆτε τῶν τοῦ Ὀθωνος μῆτε τῶν τοῦ Θεσπασιανοῦ συγγενῶν ἀποκτείναντος· πεπραγμένων δὲ τούτων ἤδη ὥς ἐκάστιον ὁ Μονκιανὸς ἐπῆλθε, καὶ τὰ τε ἄλλα συνδυάζει τῷ Δομιτιανῷ, καὶ ἐς τοὺς στρατιώτας αὐτὸν παραγαγὼν δημηγο-
 ρῆσαι ἐποίησε καίπερ καὶ παιδίσκον ὄντα. καὶ πέντε καὶ εἴκοσι δραχμὰς τῶν στρατιωτῶν ἕκαστος ἔλαβεν.

Ξ ταῦτα μὲν οὕτως ἔσχεν, αὐτοκράτωρ δ' ἐπ' αὐτοῖς ὁ Θεσπ-
 a.C. 70 σιανὸς καὶ πρὸς τῆς βουλῆς ἀπεδείχθη, καὶ Καίσαρες ὁ τε Τίτος

καὶ ὁ Δομιτιανὸς ἐπεκλήθησαν, τὴν τε ὑπατον ἀρχὴν ὁ Ῥεσπασια-
νὸς καὶ ὁ Τίτος ἔλαβον, ὁ μὲν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ὁ δὲ ἐν τῇ Παλαι-
στίνῃ ὢν. ἐγεγόνει μὲν οὖν καὶ σημεῖα καὶ ὀνείρατα τῷ Ῥεσπα- 2
σιανῷ τὴν μοναρχίαν ἐκ πολλοῦ προδηλοῦντα. βοῦς τε γὰρ ἐν τῷ
ἀγρῷ ἐν ᾧ τὴν διαίταν ὡς πλήθει ἐποιεῖτο, δειπνοῦντι προσελθὼν
ὠκλασε καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑπέθηκεν· καὶ κύων αὐ-
θις, σῖτον αὐτοῦ καὶ τότε αἰρουμένον, χεῖρα ἀνθρωπίνην ὑπὸ τὴν
τροπέξαν ἐπέβαλεν. κυπάρισσός τε περιφανὴς πρόρριζος ὑπὸ σφο- 3
δροῦ πνεύματος ἀνατραπεῖσα, ἔπειτα τῇ ὑστεραίᾳ ὑφ' ἐαυτῆς ἀνέ-
στη καὶ ἀκμάζουσα διετέλεσεν. καὶ παρ' ὀνείρατος ἔμαθεν ὅτι,
ὅταν ὁ Καῖσαρ Νέρων ὀδόντα ἀποβάλλῃ, αὐταρχήσῃ καὶ τοῦτό τε
τὸ κατὰ τὸν ὀδόντα τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ συνηρέχθῃ, καὶ αὐτὸς ὁ Νέ-
ρων ἔδοξέ ποτε ἐν τοῖς ὑπνοῖς τὸν τοῦ Διὸς ὄχον ἐς τὴν τοῦ Ῥεσπα-
σιανοῦ οἰκίαν ἔσαγαγεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐρημνέουσιν ἔχρηξεν, 4
Ἰώσηπος δὲ ἀνὴρ Ἰουδαῖος ἀχθεῖς τε ὑπ' αὐτοῦ πρότερον καὶ δε-
θεῖς ἐγέλασε καὶ ἔφη "νῦν μὲν με δῆσεις, μετ' ἐνιαυτὸν δὲ λύσεις
αὐτοκράτωρ γενόμενος."

οὕτω μὲν οὖν καὶ ὁ Ῥεσπασιανὸς ἐς τὴν ἀρχὴν, ὡς καὶ ἄλλοι 2
τινὲς, ἐγεγέννητο, ἀπόντος δ' αὐτοῦ ἔτι ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ὁ Μονκια-
νὸς τὰ τοῦ κράτους πάντα μετὰ τοῦ Δομιτιανοῦ διώκει. μέγα γάρ
τι, ὡς καὶ αὐτὸς τὴν ἡγεμονίαν τῷ Ῥεσπασιανῷ δεδωκώς, ἠγάλλετο
διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι ἀδελφὸς ὑπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο, καὶ ὅτι ἐξου-
σίαν εἶχε πάνθ' ὅσα ἐβούλετο καὶ ἄνευ τῆς αὐτοῦ προστάξεως διοι-
κεῖν καὶ γράφειν, τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνον ἐπιγραφόμενος. καὶ διὰ 2
τοῦτό γε καὶ δακτύλιον πεμφθέντα οἱ ἐφόρει, ἵνα τὸ αὐτοκρατορι-
κὸν σφράγισμα τὰ σημαίνόμενα λαμβάνῃ. "πολλοῖς γοῦν ἀρχάς τε
καὶ ἐπιτροπείας αὐτὸς καὶ ὁ Δομιτιανὸς ἔδωκαν, καὶ ἐπάρχους ἄλ-
λους ἐπ' ἄλλοις καὶ ὑπάτους ἀπέδειξαν." τὸ τε σύμπαν οὕτω 3
πάντα αὐτοὶ ὡς αὐταρχοῦντες ἐποιοῦν ὥστε τὸν Ῥεσπασιανὸν ἐπι-
στεῖλαι ποτε τῷ Δομιτιανῷ ὅτι χάριν ἔχω σοι, τέκνον, ὅτι με ἔῃς
ἄρχειν καὶ οὐδέπω με καταλέλκεας.

"ὅτι ὁ Μονκιανὸς τιμᾶσθαι ὑφ' ἀπόντων ὑπὲρ πάντας ἠθέλει, 4
καὶ ἤχθετο εἰ καὶ ὅστισοῦν οὐχ ὅτι ἐβρίσειεν αὐτόν, ἀλλ' οὐ με-
γάλως ἀγῆλειεν. καὶ διὰ τοῦτο, ὥσπερ ἄπληστος ἐν ταῖς τιμαῖς
πρὸς τοὺς ὑποργουντάς τι αὐτῷ καὶ τὸ βραχύτατον ἦν, οὕτω καὶ
μίσει ἀγριωτάτῳ πρὸς τοὺς μὴ τοιοῦτους ἐχρῆτο. V p. 702.

ὁ δὲ Μονκιανὸς καὶ χρήματα ἀμέθγητα πανταχόθεν, ὅθεν ἐνε- 5
δέχετο, ἐς τὸ δημόσιον ἤθροϊζεν ἐτοιμότητα, τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπηγο-

ρίαν ἐς ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ Ὑεσπασιανοῦ ἀναδεχόμενος. νεῦρα γὰρ τῆς ἡγεμονίας τὰ χρήματα ἀεὶ ποτε εἶναι ἔλεγεν, καὶ κατὰ τοῦτο καὶ ἐκείνῳ πανταχόθεν πορίζειν παρήρει καὶ αὐτὸς ἀπ' ἀρχῆς ἀργυρολογῶν διετέλεσε, καὶ μεγάλα μὲν καὶ τῇ βασιλείᾳ χρήματα παρεσκεύασε, μεγάλα δὲ καὶ αὐτὸς ἐκτήσατο.

- 3 ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ ἄλλαι τε κατὰ Ῥωμαίων ἐπαραστάσεις ἐγένοντο, οὐδὲν ἐς μνήμην ἔμοι γοῦν ὕψελος φέρονται, καὶ τι συνήχθη καὶ θαύματος ἄξιον. Ἰούλιος γάρ τις Σαβῖνος, ἀνὴρ πρωτοῦ τῶν Αἰγυπτίων, δύναμιν καὶ αὐτὸς ἰδίαν ἤθροισε καὶ Καῖσαρ
- 2 ἐπανομιώσθη, λέγων ἔργον τοῦ Καῖσαρος τοῦ Ἰουλίου εἶναι. ἤτηθεις δὲ μάχαις τισὶν ἔφυγεν ἐς ἀγρόν τινα, κἀνταῦθα ἐς μνημεῖον ὑπάγειον, προκαταπρήσας αὐτό, κατέδν· καὶ οἱ μὲν ὥντο κἀκεῖνον ἀπολωλέναι, ὁ δὲ ἐκρύφθη τε ἐν αὐτῷ ἐννέα ἔτη μετὰ τῆς
- 3 γυναικός, καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς δύο ἄρρενας ἐκύθησεν. καὶ τὰ μὲν ἐν Γερμανίᾳ Κερεάλιος μάχαις πολλαῖς κατεστήσατο, ὧν ἐν μιᾷ τοσοῦτο πλῆθος τῶν τε Ῥωμαίων καὶ τῶν βαρβάρων κατεκόπη ὥστε τὸν παραρρέοντά ποταμὸν ὑπὸ τῶν πεπτωκότων ἐπισχεθῆναι.
- 4 ὁ δὲ Δομιτιανός, ἔξ ὧν ἔδρασε καὶ πολλοὶ μᾶλλον ἔξ ὧν ἐπεχείρησεν (οὐδὲν γὰρ μικρὸν ἐπενόει) φοβηθεὶς τὸν πατέρα, πρὸς τε τῷ Ἀλβανῷ τῷ ὄρει τὰ πολλὰ διατρέψων καὶ τῷ ἔρωτι τῆς Δομιτίας τῆς Κορβούλωνος θυγατρὸς προσέχων ἐτύγχανεν· ταύτην γὰρ Λουκίου Λαμίου Αἰμιλιανοῦ τοῦ ταύτης ἀνδρὸς ἀποσπάσας τότε μὲν ἐν ταῖς ἐρωμέναις ἐποίησατο, ὕστερον δὲ καὶ ἐγῆμεν.
- 4 ὁ δὲ Τίτος τῷ πρὸς Ἰουδαίους πολέμῳ ἐπιταχθεὶς "ἐπεχείρησε μὲν αὐτοὺς λόγοις τισὶ καὶ ἐπαγγελίαις προσποιήσασθαι, μὴ πεισθεῖσι δὲ ἐπολέμει. καὶ μάχαις ταῖς μὲν πρώταις ἀγχώμυλα ἀγωνισάμενος, εἴτα κρατήσας ἐπολιόρκει τὰ Ἱεροσόλυμα. ἦν δὲ τρία
- 2 αὐτοῖς σὺν τῷ τοῦ νεῶ περιβόλῳ τείχῃ. οἱ τε οὖν Ῥωμαῖοι χώματά τε πρὸς τὸ τείχος ἐχώννυσαν καὶ μηχανήματα προσῆγον, τοὺς τε ἐπεκθρόντας ὁμόσε ἰόντες ἀνέστέλλον, καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους ἐπόντας σφενδόναις καὶ τοξεύμασιν ἀνείργον· σιγχοὺς γὰρ καὶ παρὰ
- 3 βαρβάρων τινῶν βασιλέων περιφθέντας εἶχον· καὶ οἱ Ἰουδαῖοι πολλοὶ μὲν αὐτόθεν πολλοὶ δὲ καὶ παρὰ τῶν ὁμοήθων, οὐχ ὅτι ἐκ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πέραν Εὐφράτου, προσβεβηθηκότις βέλη τε καὶ αὐτοὶ καὶ λίθους, τοὺς μὲν ἐκ χειρὸς τοὺς
- 4 δὲ καὶ μηχαναῖς, σφοδρότερον ἅτε καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ, ἐπεμπον, καὶ ἐπιξιόντες, ἧ καίρος ἦν, νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας τὰς μηχανὰς ἐνεπίπρασαν, σιγχοὺς δ' ἀπεκτίννυσαν, τὸν τε χοῦν ὑπορύσσοντες ὑπὸ

411" — 636" U p. 396. quorum loco X: τὰ Ἱεροσόλυμα εἰλε καὶ τὸν νεῶν ἐνέληρε. τοῖς δὲ Ἰουδαίοις οὐχ — εἶναι ἔδοκει 3 ταῖς om 43 d' om

τὸ τεῖχος ὑφείλκον, καὶ τοὺς κριοὺς τοὺς μὲν βρόχοις ἀνέκλων τοὺς δὲ ῥοπάγαις ἀνέσπων· ἐτέρων τὰς προσβολὰς συνίσι πυχταῖς συμπεπηγμέναις τε καὶ σεσιδηρωμέναις, ἃς πρὸ τοῦ τείχους καθίσταν, ἀπέστρεφον. τὸ δὲ δὴ πλείστον οἱ Ῥωμαῖοι τῇ ἀνδρείᾳ ἐξακοπύ- 5 θουν, καὶ θαῦλον καὶ πόρρωθεν ὕδωρ ἐπαγόμενοι. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι διὰ τῶν ὑπονόμων ἴσχυον· ὀρωρηγμένους τε γὰρ αὐτοὺς ἔνδοθεν ὑπὸ τὰ τεῖχη μέχρι πόρρω τῆς χώρας εἶχον, καὶ δι' αὐτῶν διεξιόντες τοῖς τε ὀδρετομένοις ἐπέτιθεντο καὶ τοὺς ἀποσχεδαννυμένους ἐλνυαίνοντο· οὗς ὁ Τίτος πάντας ἀπέφραξεν. κὰν τοῖς ἔργοις τοῦ· 5 τοῖς πολλοὶ ἐπιτρούσκοντο ἐκατέρων καὶ ἐθνησκον, καὶ ὁ Τίτος αὐτὸς λίθῳ τὸν ἀριστερὸν ὤμον ἐπλήρη, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα ἀσθενεστέραν εἶχεν. χρόνῳ δ' οὖν ποτὲ τοῦ ἔξω περιβόλου οἱ Ῥω- 2 μαῖοι ἐπέβησαν, ἐν μέσῳ δὲ τῶν δύο περιβόλων στρατοπεδενσάμενοι πρὸς τὸ ἔτερον τεῖχος προσέβαλον. οὐ μέντοι καὶ ὁμοῖα ἢ πρόσμιξίς σφισιν ἐγένετο· ἀναχωρήσαντες γὰρ ἐς ἐκεῖνο πάντες ῥῶον, ἅτε καὶ ἐκ βραχυτέρας τῆς τοῦ κύκλου περιβολῆς, ἡμύνοντο. ὁ οὖν 3 Τίτος κίονγμα αὐθις, ἄδειαν αὐτοῖς δίδούς, ἐποιήσατο. ἐκεῖνοι τε οὖν καὶ ὡς ἐκατέρωθεν, καὶ οἱ ἀλισκόμενοι οἱ τε αὐτομολοῦντές σφιν τὸ ὕδωρ τῶν Ῥωμαίων λανθανόντως ἔφθειρον, καὶ τῶν ἀνθρώπων οὗς που μόνους ἀπολύβοιεν ἔσφαζον. ὁ δὲ Τίτος οὐκέτ' οὐδένα αὐτῶν ἐδέχετο. κὰν τούτῳ καὶ τῶν Ῥωμαίων τινὲς ἀδημιούησαντες 4 οἷα ἐν χρονίᾳ πολιορκίᾳ, καὶ προσεμποτήσαντες ὅπερ ἐθρολεῖτο, ἀπόρρητον ὄντως τὴν πόλιν εἶναι, μετέστησαν· καὶ αὐτοὺς ἐκεῖνοι, καίπερ σπανίζοντες τῆς τροφῆς, περιείπον ἐς ἐπίδειξιν τοῦ καὶ αὐτοὶ αὐτομόλους ἔχειν. διακοπέντος δὲ τοῦ τείχους μηχαναῖς κατὰ 6 μὲν τοῦτο οὐδ' ὡς ἐάλωσαν, ἀλλὰ καὶ πάντῃ πολλοὺς ἐσβιαζομένους ἀπέκτειναν· ἐμπρήσαντες δὲ τινα τῶν ἐγγὺς οἰκοδομημάτων ὡς καὶ ἐκ τούτου τοὺς Ῥωμαίους περαιτέρω, κὰν τοῦ κύκλου κρατήσωσι, προεἰθεῖν κωλύσαντες, τό τε τεῖχος ἐλνυήναντο καὶ τὸν περιβόλον τὸν περὶ τὸ τεμένισμα ἄκοντες συγκατέφλεξαν, καὶ ἀνεφύθη ἡ ἔσσοδος ἢ ἐπὶ τὸν νεὼν τοῖς Ῥωμαίοις. οὐ μὴν καὶ παρὰ τοῦτο διὰ τὸ 2 δεισιδαιμονῆσαι ἐσέδραμον, ἀλλ' ὀπὲ ποτε, τοῦ Τίτου σφῆς καταναγκάσαντος, εἰσω προεχώρησαν. καὶ αὐτοὺς οἱ Ἰουδαῖοι πολὺ προθυμότερον, ὥσπερ τι ἔρμαιον τὸ πρὸς τε τῇ νυφί καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ μαχόμενοι πεσεῖν εὐρηκότες, ἡμύνοντο, ὃ μὲν δῆμος κάτω ἐν τῷ προνόμῳ, οἱ δὲ βουλευταὶ ἐν τοῖς ἀναβασμοῖς, οἱ θ' ἱερεῖς ἐν αὐτῷ τῷ μεγάρῳ τεταγμένοι. καὶ οὐ πρότερόν γε ἐνικήθησαν, καί- 3 περ ὀλίγοι πρὸς πολλῷ πλείους μαχόμενοι, πρὶν ὑποπρησθῆναί τι

4 4 ἀνέκλων] ἀνείλκον*: cf. Thuc. 2 76

5 3 1 κύκλου] κύκλου

τοῦ νεώ· τότε γὰρ ἐθελούσιοι οἱ μὲν ξίφεσί σφας τοῖς τῶν Ῥωμαίων περιέπειρον, οἱ δὲ ἀλλήλους ἐφόνεον, ἄλλοι ἑαυτοὺς κατεχρῶντο, οἱ δὲ ἐς τὸ πῦρ ἐσεπήδων. καὶ ἐδόκει πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ ἐκείνοις, οὐχ ὅτι ὄλεθρος ἀλλὰ καὶ νίκη καὶ σωτηρία εὐδαιμονία τε εἶναι, ὅτι τῷ νεῷ συναπώλοντο. ἐύλωσαν δ' οὖν καὶ ὥς ἄλλοι τε καὶ ὁ Βαργιοῦς ὁ ἄρχων αὐτῶν· καὶ μόνος γε οὗτος ἐν τοῖς ἐπινικίοις ἐκολάσθη.

οὕτω μὲν τὰ Τεροσόλυμα ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ Κρόνον ἡμέρᾳ, ἣν μάλιστα ἔτι καὶ νῦν Ἰουδαῖοι σέβουσιν, ἐξώλετο. καὶ ἀπ' ἐκεῖνον δίδραχμον ἐτάχθη τοὺς τὰ πάτρια αὐτῶν ἔθνη περιστέλλοντας τῷ Καπιτωλίῳ Διὶ κατ' ἔτος ἀποφέρειν. καὶ ἐπ' αὐτοῖς τὸ μὲν τοῦ αὐτοκράτορος ὄνομα ἀμφοτέροι ἐλάβον, τὸ δὲ δὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ οὐδέτερος ἔσχε· καίτοι τὰ τε ἄλλα αὐτοῖς, ὅσα ἐπὶ τηλικαύτῃ νίκῃ εἰκὸς ἦν, καὶ ἀψίδες τροπαιοφόροι ἐψηφίσθησαν.

τοῦ Ῥεσπασιανοῦ δὲ ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐσελθόντος ὁ Νεῖλος παλαιστῇ πλέον παρὰ τὸ καθεστὸς ἐν μῇ ἡμέρᾳ ἐπελάγισεν· ὅπερ οὐ πρόποτε πλὴν ὑπᾶς γεγονέναι ἐλέγεται. καὶ Ῥεσπασιανὸς δὲ αὐτὸς τεφλὸν τέ τινα καὶ ἕτερον οὐκ ἀρίτειρα, προσελθόντας οἱ ἔξ ὄψεως ὀνειράτων, τοῦ μὲν τὴν χεῖρα πατήσας τοῦ δὲ τοῖν ὀφθαλ-

μοῖν προσπύσας, ὑγίεις ἀπέφηνεν. τὸ μὲν θεῖον τοῦτοις αὐτὸν ἐξέμνησεν, οὐ μόντοι καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἔχαιρον αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ πάντ' ἤχθοντο, ὥστε μὴ μόνον ἰδίᾳ ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ σκόπτειν αὐτὸν καὶ λοιδορεῖν. προσδοκήσαντες γὰρ μέγα τι παρ' αὐτοῦ λήψεσθαι, ὅτι πρῶτοι αὐτὸν αὐτοκράτορα ἐπεποιήκεσαν, οὐ μόνον

οὐδὲν εὗροντο ἀλλὰ καὶ προσεπράσσαντο χρήματα. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλως παρ' αὐτῶν ἐξέλεξε, μηδὲνα ἄπορον, μηδ' εἰ ἐπαίτης τις ἦν, παραλιπών, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὁσίων πάντων καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν ὁμοίως χρηματιζόμενος· πολλὰ δὲ καὶ τέλη τὰ μὲν τινα ἐκλελειμμένα ἀνερεώσατο, τὰ δὲ καὶ νομιζόμενα προσεπηύξησε, "καινά τε

ἕτερα προσκατεστήσατο." τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ὑπηκόῳ "τῇ τε Ἰταλίᾳ" καὶ αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ μετὰ τοῦτ' ἐποίησεν. οἱ δ' οὖν Ἀλεξανδρεῖς "διὰ τε ἐκεῖνα, καὶ ὅτι καὶ τῶν βασιλείων τὸ πλεῖστον ἀπέδοτο, χαλεπῶς φέροντες" ἄλλα τε ἐς αὐτὸν ἀπερρίπτον

καὶ ὅτι ἔξ ὀβολοὺς προσαιτεῖς, ὥστε καὶ τὸν Ῥεσπασιανὸν καίπερ ἐπιεικέστατον ὄντα χαλεπῆναι, καὶ κελεύσαι μὲν καὶ τοὺς ἔξ ὀβολοὺς κατ' ἄνδρα ἐσπραχθῆναι, βουλευσασθαι δὲ καὶ τιμωρίαν αὐτῶν ποιήσασθαι. "αὐτὰ τε γὰρ τὰ λεγόμενα προπηλακισμὸν εἶχε, καὶ ἐκ τοῦ κατακεχλασμένου τοῦ τε ἀναπαύσιτον σφῶν οὐκ ἔστιν

ὁ τι οὐκ ὀργήν οἱ ἐνεποίει." τοῦ δ' οὖν Τίτου ἐξαίτησάμενον αὐ- 6
τοὺς τοῦτον ὁ Ῥεσπασιανὸς ἐφείσατο. ἐκεῖνοι δ' αὐτοῦ οὐκ ἀπέ-
σχοντο, ἀλλὰ μέγα πᾶν ἄθροοι ἐν συνόδῳ τινὶ κοινῇ πρὸς τὸν
Τίτον ἐξεβόησαν, εἰπόντες αὐτὸ τοῦτο "συγγινώσχομεν αὐτῷ· οὐ
γὰρ οἶδε καισαρεύειν."

καὶ οἱ μὲν οὕτω τότε ἐρηπιοκινδύνουν, καὶ τῆς ἀσελγείας, ὅφ' 7
ἥς αἰ ποτε κακῶς ἀπαλλάττονται, ἄδην ἐνεφοροῦντο, τῇ τοῦ αὐτο-
κράτορος ἐπιεικείᾳ ἀποχωρῶμενοι. "ὁ δὲ ἐκείνους μὲν εἶα, ἐς δὲ τὴν 9
Ῥώμην ἐπέστειλε, τὴν τε ἀτιμίαν τῶν καταληψισθέντων ἐπὶ ταῖς
λεγόμεναις ἀσεβείαις ὑπὸ Νέρωνος καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἀρξάντων,
τῶν τε ζώντων καὶ τῶν τεθνεώτων ὁμοίως, ἀπαλείψων, καὶ τὰς γρα-
φὰς τὰς ἐπὶ τοιούτοις ἐγκλήμασι καταλύων. τοὺς τε ἀστρολόγους 2
ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξώρισε, καίτοι πᾶσι τοῖς ἀρίστοις αὐτῶν χρώμενος,
ὥστε καὶ διὰ Βάρβιλλον τινα ἄνδρα τοιοῦτότροπον ἀγῶνα τοῖς
Ἑφαισίοις ἱερὸν ἄγειν συγχωρῆσαι· ὅπερ οὐδεμιᾷ ἄλλῃ πόλει ἐνεμειν."

ὁ δὲ Ῥεσπασιανὸς μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Ῥώμην ἐσεληλύθει, καὶ 3
Μουκτανῶ μὲν ἄλλοις τε τῶν πρώτων ἐν τῇ Βρεντέσιᾳ ἐνέτυχε,
Δομιτιανῶ δὲ ἐν Βερνέντι. ὑπὸ γὰρ τοῦ συνειδότης ὧν τε ἐφρά-
νει καὶ ὧν ἐπεποιήκει οὔτε ἐθάρσει, καὶ προσέτι καὶ μωρίαν ἔστιν
ὅτε προσεποιεῖτο. ἐν γοῦν τῇ Ἀλβανῇ χωρίῳ τὰ πλεῖστα διάγων 4
ἄλλα τε πολλὰ καὶ γελοῖα ἔπραττε, καὶ τὰς μνίας γραφεῖσις κατε-
κέντα. τοῦτο γὰρ εἰ καὶ ἀνάξιον τοῦ τῆς ἱστορίας ὄγκου ἔστιν, ἀλλ'
ὅτι γε ἱκανῶς τὸν τρόπον αὐτοῦ ἐνδείκνυται, ἀναγκαίως ἔγραψα,
καὶ μάλοθ' ὅτι καὶ μοναρχήσας ὁμοίως αὐτὸ ἐποίει. ὅθεν οὐκ 5
ἀχαρίτως τις εἶπε πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα τί πράττει Δομιτιανός,
ὅτι ἰδιώζει τε, καὶ οὐδὲ μνῖα αὐτῷ παρακάθεται. ὁ δὲ Ῥεσπασιανὸς 10
ἐκείνου μὲν ἐταπείνουν τὸ φρόνημα, τοὺς δὲ ἄλλους πάντας οὐχ ὡς
αὐτοκράτωρ ἀλλ' ὡς ἰδιώτης, μνήμη τῆς προτέρας αὐτοῦ τέχνης, ἐδε-
ξιοῦτο. τὸν τε νεὼν τὸν ἐν τῇ Καπιτωλίᾳ εὐθὺς οἰκοδομεῖν ἤρξατο, 2

9 1 1 " V p. 702 3 1 τὴν μὲν οὖν Αἴγυπτον δι' ὀλίγου κα-
τεστήσατο, καὶ οἶον πολὺν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπεμψεν ἀπ' αὐτῆς· τὸν δὲ
νῖον αὐτοῦ Τίτον εἰς Ἱεροσόλυμα καταλειπὼς πορῆσαι αὐτά, τὴν ἐκεῖ-
νον ἀνέμεινεν ἄλωσιν, ἵνα μετὰ τοῦ νείος ἐπανέλθῃ πρὸς τὴν Ῥώμην.
τοῖς μὲν οὖν δὲ χρόνον ἐν τῇ πολιορκίᾳ τὸν μὲν Τίτον ἐν τῇ Παλαιστίνῃ
κατέλειπε, αὐτὸς δὲ ὀλέκας ἐπιβάς ἐς Ἀνζίαν ἐπλευσε, καὶ ἐκεῖθεν τὰ μὲν
περὶ τὰ δὲ πλοῦζόμενος εἰς τὸ Βρεντέσιον ἐκομίσθη. ἐλθὼν δ' ἐς τὴν Ῥώ-
μην καὶ τοῖς στρατιώταις καὶ τῷ δήμῳ παρέσχεκε δωρεάς, καὶ τὰ τεμένη
καὶ τὰ δημόσια ἔργα τὰ πεπονηκότα ἀνελάμβανε, καὶ τὰ ἤδη ἐφθαρμένα
ἐπανεσκεύαζε, καὶ συντελουμένοις αὐτοῖς οὐ τὸ ἑαυτοῦ ἐπέγραψεν ὄνομα
ἀλλὰ τὸ τῶν πρώτων δομησάντων. τὰς τε οὐσίας τῶν ἐνατιωθέντων αὐτῷ
καὶ ἐν ταῖς μάχαις πεσόντων τοῖς παισὶν ἐκείνων ἢ τοῖς ἄλλοις οἰκεῖοις
ἀφῆκε, καὶ τὰ συμβόλαια τὰ τῷ δημοσίῳ προσήκοντα προσδιέφθειρε, με-
γαλοπρεπῶς δὲ εἰς τὸ κοινὸν ἀναλίσκων εὐτ. (10 3 3) — ἐδαπάνη. ἦν δὲ
οὔτε ἐξ ἐγγενῶν οὔτε πλούσιος. Z p. 493 10 2 1 τῷ om*

αὐτός τε τοῦ χοῦ πρῶτος ἐκφορήσας καὶ δῆλον ὅτι καὶ τοῖς ἄλλοις
 τοῖς ἐπιφανεστάτοις τὸ αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι κελεύσας, ἵνα καὶ τῇ
 3 λοιπῇ πλήθει ἀπαραιτήτων τὸ διακόνημα γένηται. μεγαλοφρονέστατα
 δ' αἰεὶ ποτε ἐς τὸ κοινὸν ὅσα ἐχρῆν ἀναλώσας, καὶ τὰς πανηγύρεις
 πολυτελέστατα διαθεῖς, εὐτελέστατα διητᾶτο καὶ οὐδὲν ἔξω τῶν
 πάντων ἀναγκαίων ἐδαπάνη, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐν τοῖς καπηλείοις
 ἐφθόν τι πλὴν ὀσπρίων πιπράσκεσθαι ἐπέτρεπεν. καὶ τούτου καὶ
 4 ταῦ μάλιστα διέδειξεν ὅτι τὰς συλλογὰς τῶν χρημάτων οὐκ ἐς τὰς
 εἰς αὐτοῦ ἡδονὰς ἀλλ' ἐς τὰς τοῦ δήμου χρείας ἐποιεῖτο. καταστάσει
 δὲ τοῦ βίου τοιαῦδε ἐχρῆτο. ὀλίγα μὲν ἐν τῷ παλατίῳ ὦκει, τὸ δὲ δὴ
 πλεῖστον ἐν τοῖς κήποις τοῖς καλουμένοις Σαλλουστείοις διέτριβεν,
 κάταυθα τὸν βουλόμενον οὐχ ὅτι τῶν βουλευτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν
 5 ἄλλων ἐσδέχετο, καὶ τοῖς πάντων φίλοις καὶ πρὸ τῆς ἑω ἐν τε τῇ
 εὐνῇ κείμενος συνεγίνετο, καὶ ἕτεροι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτὸν ἡσπάζοντο.
 αἱ τε θύραι τῶν βασιλείων ἡνεωγμέναι διὰ πάσης τῆς ἡμέρας ἦσαν,
 καὶ φροντὸς οὐδεὶς ἐν αὐταῖς ἐγκαθεστήκει. ἐς τε τὸ συνέδριον διὰ
 παντός ἐφθότα, καὶ περὶ πάντων αὐτοῖς ἐπεκόινον, καὶ τῇ ἀγορᾷ
 6 πολλάκις ἐδίκαζεν. ὅσα τε μὴ ἐδύνατο αὐτὸς ὑπὸ τοῦ γήραος ἀνα-
 λέγεσθαι, ἢ καὶ ὅσα ἀπὸν ἐπέστελλε τῇ βουλῇ, διὰ τῶν νύκτων αὐ-
 τοῦ ὡς τὸ πολὺ ἐκέλευεν ἀναγινώσκεσθαι, τιμῶν καὶ τούτῳ αὐτῇ.
 συσσίτους τε ἔκ τε αὐτῶν ἐκείνων καὶ ἐκ τῶν ἄλλων καθ' ἑκάστην
 ἡμέραν συνεχρὸς ἐποιεῖτο, καὶ πολλάκις καὶ αὐτὸς παρὰ τοῖς πάντων
 11 φίλοις ἐδείκνυε. τὸ τε σύμπαν τῇ προνοίᾳ τῶν κοινῶν αὐτοκράτωρ
 ἐνομιζέτο, ἐς δὲ δὴ τὰλλα πάντα κοινὸς καὶ ἰσοδιαίτος σφίσιν ἦν.
 καὶ γὰρ ἔσχωπε δημοτικῶς καὶ ἀντεσκόπτετο ἡδέως· εἴ τί τινα
 γράμματα, οἷα εἶωθεν ἀνώνυμα ἐς τοὺς αὐτοκράτορας, προφηλα-
 κισμὸν αὐτῷ φέροντα ἐξετέθη ποτέ, ἀντεξετίθει τὰ πρόσφορα μηδὲν
 2 ταραττόμενος. τοῦ τε Φοίβου προσελθόντος αὐτῷ καὶ ἀπολογουμέ-
 νου ὅτι ἐπὶ τοῦ Νέριωνος ἐσχυθροπικῶτα ποτὲ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ
 θεάτρου ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἐφ' οἷς ἀσχημονοῦντα ἑώρα τὸν αὐτοκράτορα,
 ἐκέλευσε πρὸς ὀργὴν ἀπελθεῖν, τοῦ δὲ ἐρομένου ὅποι "ἐς κόρακας"
 εἶπεν, ὑπὲρ τούτου οὐκ ἀπολογουμένῳ τοῦ Φοίβου οὔτε τι κακὸν
 αὐτὸν εἰργάσατο, οὔτε ἀπεκρίνατο αὐτῷ ἄλλο οὐδὲν πλὴν αὐτὸ
 3 τοῦτο ὅτι ἐς κόρακας ἀπελθε. τοῦ δὲ Βολογαῖσον ἐπιστεῖλαντος
 αὐτῷ οὕτως "βασιλεὺς βασιλέων Ἀρσάκης Φλασίῳ Βεσπασιανῷ
 χαίρειν," οὔτε τι αὐτὸν ἠτιάσατο, καὶ ἀντέγραψε τὸν αὐτὸν τρόπον,
 μηδὲν τῶν τῆς ἀρχῆς ὀνομάτων προσθεῖς.

2 2 τε] τι 11 1 4 ἂν καλοῦσιν ἀνώνυμα, τῇ δὲ Ἀσίῳ γωνῇ γεωῶσα Μ
 p. 219 3 4 τῶν δ' Ἱεροσολύμων ἀδόντων ὁ Τίτος εἰς τὴν Ἱταλίαν ἐπα-
 νελθὼν τὰ ἐπινίκια αὐτὸς τε καὶ ὁ πατήρ ἐφ' ἄρματος ἐπεμψαν· συνέπιπτε

ἐπεὶ δὲ Πρίσκος Ἐλείδιος ὁ τοῦ Θρασέου γαμβρός, τοῖς τε 12
στρωκτοῖς δόγμασιν ἐντραφεὶς καὶ τὴν τοῦ Θρασέου παρορησίαν οὐ
σὺν καιρῷ μιμούμενος, στρατηγῶν δὲ τηρικαῦτα, οὔτε τι πρὸς τιμὴν
τοῦ αὐτοκράτορος ἔδρα καὶ προσέτι καὶ βλυσφρημῶν αὐτὸν οὐκ
ἐπαύετο, καὶ ποτε διὰ τοῦτο οἱ δήμαρχοι συλλαβόντες αὐτὸν τοῖς
ἐπιηρέταις παρέδωκαν, συνεχύθη τε ὁ Ῥεσπασιανὸς καὶ θαυρόσας
ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ἐξήλθε, τοσοῦτον μόνον εἰπὼν ὅτι ἐμὲ μὲν
νῦν διαδέξεται, ἢ οὐδείς ἄλλος.

ὅτι οὐκ ἥκιστα ἐνδηλον ἐγένετο ὅτι Πρίσκον τὸν Ἐλείδιον οὐ 2
μᾶλλον τι δι' ἑαυτὸν ἢ διὰ τοὺς φίλους αὐτοῦ οὗς ἔβρισην, ἐμίση-
σεν ὁ Ῥεσπασιανός, ἀλλ' ὅτι ταραχώδης τε ἦν καὶ τῷ ὅλῳ προσ-
έκειτο, βασιλείας τε αἰεὶ κατηγόρει καὶ δημοκρατίαν ἐπῆρει, καὶ
ἐπραττεν ἀκόλουθα τούτοις καὶ συνίστη τινάς, ὥσπερ πον φιλοσο-
φίας ἔργον ὃν τό τε τοὺς κρατοῦντας προπηλακίζειν καὶ τὸ τὰ
πλήθη ταράττειν τό τε τὰ καθεστικόν τε συγχεῖν καὶ τὸ νεώτερον
αὐτοῖς πράγματα ἐπεσκέειν. ἦν γὰρ τοῦ Θρασέου γαμβρός καὶ 3
ζήλου αὐτὸν ἐπλάττετο, πολὺ δ' αὐτοῦ ἡμίρτανεν. Θρασέας μὲν
γὰρ ἐπὶ Νέρωνος ὢν οὐκ ἠρέσκετο αὐτῷ, καὶ οὐδὲν μέντοι οὐδ' ὥς
ἑβριστικὸν ἔλεγεν ἐς αὐτὸν οὐδ' ἐπραττεν, πλὴν καθ' ὅσον προσ-
κοινωνεῖν οἱ τῶν δορυμένων οὐκ ἤξιον· οὗτος δὲ Ῥεσπασιανῷ ἤχθετο,
καὶ οὐτ' ἰδίᾳ οὔτε ἐν τῷ κοινῷ αὐτοῦ ἀπεύχετο, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐποίει
ἐθανάτα, καὶ πολλὰ πράττων ἐμελλέ ποτε δίκην αὐτῶν δώσειν.
V p. 702.

ὡς δ' ὅν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν στρωκτῶν καλομένων λόγων 13
προαχθέντες, μεθ' ὧν καὶ Δημήτριος ὁ κυνικός, συχνὰ καὶ οὐκ ^{a.c.} 71
ἐπιτίδεια τοῖς παροῦσι δημοσίᾳ, τῷ τῆς φιλοσοφίας προσχέματι
καταχρώμενοι, διελέγοντο, καὶ τούτου καὶ ἐποδιέφθειρόν τινας,
ἔπεισεν ὁ Μουσιανὸς τὸν Ῥεσπασιανὸν πάντας τοὺς τοιοῦτους ἐκ
τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν, εἰπὼν ὀργῇ μᾶλλον ἢ φιλολογίᾳ τινὶ πολλὰ
καὶ αὐτῶν. καὶ πάντας αὐτίκα τοὺς φιλοσόφους ὁ Ῥεσπασιανός, 2
πλὴν τοῦ Μουσωνίου, ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξέβαλεν, τὸν δὲ δὴ Δημήτριον

δέσμιον αὐτὰ καὶ ὁ Δομετιανὸς ὑπατεύων ἐπὶ κέλῃτος. μετὰ τοῦτο διδασκά-
λους ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τῆς Ἀσίᾳ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας κατέστησε,
μισθὸν ἐκ τοῦ δημοσίου φέροντας. Z p. 494 13 i 4 ὑποδιέφθειρόν
ὅτι Μουσιανὸς πρὸς Ῥεσπασιανὸν κατὰ τῶν στρωκτῶν πλείστα τε εἶπε
καὶ θαυμάσια, ὥς ὅτι αὐχήμετος γενεῶν εἰσὶ πεπληρωμένοι, καὶ τὸν πώ-
γωνά τις αὐτῶν καθ' ἡμέραν ἀνασπάζει τό τε τριβώνιον ἀναβέβηται
καὶ ἀνυπόδητος βαδίσῃ, σοφὸς εὐδὺς ἀνδρείος δίκαιός γησιν εἶναι, καὶ
πνέει ἐφ' ἑαυτοῦ μέγα, καὶ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο μήτε γράμματα μήτε
νῦν ἐπίστανται. καὶ πάντας ὑπερορῶσι, καὶ τὸν μὲν εὐγενῆ τηθαλαδου-
τὸν δὲ ἀγενῆ σμιζρόφροντα, καὶ τὸν μὲν καλὸν ἀσελγῆ τὸν δὲ αἰσχρὸν
εὐφυνά, τὸν δὲ πλούσιον πλεονέκτην τὸν δὲ πένητα δουλοπρεπῆ καλοῦσιν.
M p. 220

καὶ τὸν Ὀστίλιον καὶ ἐς νήσους κατέκλεισεν. καὶ ὁ μὲν Ὀστίλιος, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μὴ ἐπαύσατο περὶ τῆς φυχῆς ἀκούσας (ἔτιχε γὰρ διαλεγόμενός τινι) ἀλλὰ καὶ πολλῷ πλείω κατὰ τῆς μοναρχίας
 3 κατέδραμεν, ὁμῶς παραχορῆμα μετέστη· τῷ δὲ Δημητρίῳ μὴδ' ὥς ὑπέλκοντι ἐκέλευσεν ὁ Βεσπασιανὸς λεχθῆναι ὅτι σὺ μὲν πάντα ποιεῖς ἵνα σε ἀποκτείνω, ἐγὼ δὲ κύνα ὑλακτοῦντα οὐ φορέω.

14 τότε δὲ καὶ Καινὶς ἡ τοῦ Βεσπασιανοῦ παλλακὴ μετήλλαξεν. ἐμνημόνευσα δὲ αὐτῆς ὅτι τε πιστοτάτη ἦν καὶ ὅτι μνήμης ἄριστα ἐπεφύκει. πρὸς γοῦν τὴν δέσποιναν τὴν Ἀντωνίαν τὴν τοῦ Κλαυδίου μητέρα, κορύφα τι δι' αὐτῆς τῷ Τιβερίῳ περὶ τοῦ Σηιανοῦ
 2 γράψασαν, καὶ αὐτὸ ἀπαλειφθῆναι εὐθύς, ὅπως μηδεὶς αὐτοῦ ἔλεγχος ὑπολειφθῇ, κελεύσασαν, “μάτηρ, ὦ δέσποινα,” ἔφη “τοῦτο προσέταξας· πάντα γὰρ καὶ ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἂν ὑπαγορεύσης μοι, ἔν τε τῇ ψυχῇ ἀεὶ φέρω καὶ οὐδέποτε ἐξαλειφθῆναι
 3 δύναται.” τοῦτό τε οὖν αὐτῆς ἐθαύμασα, καὶ προσέτι ὅτι καὶ ὁ Βεσπασιανὸς αὐτῇ ὑπερέχαιρεν, πλεῖστόν τε διὰ τοῦτο ἴσχυσε, καὶ πλοῦτον ἀμύθητον ἤθροισεν, ὥστε καὶ νομισθῆναι ὅτι δι' αὐτῆς ἐκεῖνος ἐχρηματίζετο· πάμπολα γὰρ παρὰ πολλῶν ἐλάμβανε, τοῖς μὲν ἀρχαῖς τοῖς δὲ ἐπιτροπείας στρατείας ἱεροσύναις, ἤδη δὲ τισι
 4 καὶ ἀποφάσεις αὐτοῦ πιπράσκουσα. ἀπέκτεινε μὲν γὰρ Βεσπασιανὸς χορημάτων ἕνεκα οὐδένα, ἔσωσε δὲ πολλοὺς τῶν διδόντων· καὶ ἡ μὲν λαμβάνουσα ἐκεῖνη ἦν, ὑπωπτεύετο δὲ ὁ Βεσπασιανὸς ἐκὼν αὐτῇ ἐπιτρέπειν τοῦτο ποιεῖν ἐκ τῶν ἄλλων ὧν ἔπραττεν, ὧν ὀλίγα
 5 δελήματος ἕνεκα διηγῆσομαι. ἀνδριάντα γὰρ πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδων στήσαι οἱ ψηφισαμένων τινῶν προέτεινε τὴν χεῖρα καὶ ἔφη “δότε μοι τὸ ἀργύριον· ἡ γὰρ βάσις αὐτοῦ αὕτη ἐστίν.” καὶ πρὸς τὸν Τίτον ἀγανακτοῦντα τῷ τοῦ οὖρου τέλει, ὃ καὶ αὐτὸ μετὰ τῶν ἄλλων κατεδείχθη, εἶπε, λαβὼν ἐξ αὐτοῦ χρυσοῦς πεπορισμένους καὶ δείξας αὐτῷ, “ἰδοὺ, τέκνον, εἴ τι ὄξουσιν.”

15 ἐπὶ δὲ τοῦ Βεσπασιανοῦ ἔκτον καὶ ἐπὶ τοῦ Τίτου τέταρτον
 a.C. 75 ἀρχόντων τὸ τῆς εἰρήνης τέμενος καθιερώθη, ὃ τε κολοσσὸς ὠνομασμένος ἐν τῇ ἱερᾷ ὁδῷ ἰδρῦθη· φασὶ δὲ αὐτὸν τό τε ὕψος ἑκατὸν ποδῶν καὶ τὸ εἶδος οἱ μὲν τὸ τοῦ Νέφωνος οἱ δὲ τὸ τοῦ Τίτου
 2 ἔχειν. σφαγὰς δὲ ὁ Βεσπασιανὸς θηρίων μὲν ἐποιεῖτο ἐν τοῖς θεάτροις, μονομαχίαις δὲ ἀνδρῶν οὐ πᾶν τι ἔχαιρε, καίτοι τοῦ Τίτου ἐν ταῖς τῶν νεανίσκων παιδιαῖς ταῖς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τελομέ-
 3 ναις σκιαμαχῆσαντός ποτε πρὸς τὸν Ἀλιγνὸν ὀπλοῖς. τοῖς δὲ Πάρθοις πολεμωθεῖσι πρὸς τινὰς καὶ τῆς παρ' αὐτοῦ συμμαχίας δεη-

θεῖσιν οὐκ ἐβοήθησεν, εἰπὼν ὅτι οὐ προσήκει αὐτῷ τὰ ἀλλότρια πολυπραγμονεῖν. Βερενίκη δὲ ἰσχυρῶς τε ἤνθει καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐς τὴν Ρώμην μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀγρίππα ἦλθεν· καὶ ὁ μὲν 4 στρατηγικῶν τιμῶν ἠξιώθη, ἡ δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ᾤκησε καὶ τῷ Τίτῳ συνεγγίγνεται. προσεδοκᾶτο δὲ γαμήθῃσθαι αὐτῷ, καὶ πάντα ἤδη ὥς καὶ γυνὴ αὐτοῦ οὔσα ποιεῖ, ὥστ' ἐκείνον δυσχεραίνοντας τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ τούτοις αἰσθόμενον ἀποπέμψασθαι αὐτήν. ἄλ- 5 λως τε γὰρ πολλὰ ἐθρολεῖτο, καὶ τινες καὶ τότε σοφισταὶ κύνειοι ἐς τὸ ἄστυ πως παραδύντες, Διογένης μὲν πρότερος ἐς τὸ θέατρον πλήρης ἀνδρῶν ἐσῆλθε καὶ πολλὰ αὐτοὺς λοιδορήσας ἐμαιοτηρώθη, Ἡρᾶς δὲ μετ' αὐτόν, ὥς οὐδὲν πλεῖον πεισόμενος, πολλὰ καὶ ἄτοπα κνηρὸν ἐξέκραγε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν κερφαλὴν ἀπετμήθη.

καθ' ὃν δὴ καιρὸν καὶ ταῦτα ἐγένετο· οἷός τε γὰρ ἐν καπηλείῳ 16 τινὶ τοσοῦτος ὑπὲρ τὸ ἀγγεῖον ὑπερεχύθη ὥστε καὶ ἐς τὴν ὁδὸν προχωρήσαι, καὶ ὁ Σαβῖνος ἐκεῖνος ὁ Γαλάτης ὁ Καίσαρά ποτε ἑαυτὸν ὀνομάσας καὶ ἐς ὅπλα χωρήσας ἠττηθεὶς τε καὶ ἐς τὸ μνημεῖον κατακυρφθεὶς ἐφανερώθη τε καὶ ἐς τὴν Ρώμην ἀνήχθη. συναπέθανε δὲ αὐτῷ καὶ ἡ γυνὴ Πεπονίλλα, ἥπερ πον καὶ διεσέ- 2 σωστο αὐτόν, καίτοι καὶ τὰ παιδία τῷ Ῥεσπασιανῷ προβαλοῦσα καὶ ἔλεηνότατον ἐπ' αὐτοῖς λόγον εἰποῦσα, ὅτι ταῦτα, Καῖσαρ, καὶ ἐγέννησα ἐν τῷ μνημείῳ καὶ ἐθρεψα, ἵνα σε πλείονες ἰκετεύσωμεν. δακρύσαι μὲν γὰρ αὐτόν καὶ τοὺς ἄλλους ἐποίησεν, οὐ μέντοι καὶ ἠλείψθησαν. κὰν τούτῳ ἐπεβουλευθῇ μὲν ὑπὸ τε τοῦ Ἀλιηνοῦ καὶ 3 ὑπὸ τοῦ Μαρκελλοῦ, καίπερ φίλους τε αὐτοὺς ἐν τοῖς μάλιστα 79 νομίζων, καὶ πάσῃ ἐς αὐτοὺς ἀφθονωτάτῃ τιμῇ χορῶμενος, οὐ μὴν καὶ ἐπ' ἐκείνων ἀπέθανεν· γωραθέντες γὰρ Ἀλιηνὸς μὲν αὐτοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ, ἔξαναστὰς ἐκ τοῦ συσσιτίου, εὐθὺς ἀπεσφάγη τοῦ Τίτου κελεύσαντος, μὴ καὶ φθάσῃ τι τῆς νυκτὸς νεοχμῶσαι (τῶν γὰρ στρατιωτῶν συχνὸς προπαρεσκευάστο), Μάρκελλος δὲ δὴ 4 χοιθεὶς ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ καταδικασθεὶς ἀπέτεμε τὸν λαιμὸν αὐ- τὸς ἑαυτῷ ξυρῷ. οὕτω πον τοὺς φύσει κακοὺς οὐδ' αἱ εὐεργεσίαι νικῶσιν, ὅποτε καὶ ἐκεῖνοι τῷ τοσαῦτα εὐηγητηκότι σφᾶς ἐπεβούλευσαν.

ταῦτα μὲν οὕτως ἔσχεν, Ῥεσπασιανὸς δέ, ὥς μὲν ἡ ἀλήθεια 17 ἔχει, ροσῆσας οὐ τῇ ποδᾶγρᾳ τῇ συνήθει ἀλλὰ πυρετοῖς μετήλλαξεν ἐν τοῖς ὕδασι τῶν Σαβίνων τοῖς Κουτιλίοις ὀνομασμένοις, ὥς δὲ τινες καταφενδόμενοι τοῦ Τίτου, ἄλλοι τε καὶ ὁ Ἀδριανὸς ὁ αὐτο- κράτωρ, ἐρήμισαν, φάρμακον ἐν συμποσίῳ τινὶ λαβόν. ξεγρόναι 2 δὲ σημεῖα αὐτῷ φέροντα ἐς τοῦτο ὅ τε ἄστηρ ὁ κομήτης ἐπὶ πολὺ

16 α α ἀφθονώτατα?*

17 α α ἐνεγρόναι

α α ὁ ὁμ*

φαντασθεῖς καὶ τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀνγούστου αὐτόματον ἀνοιχθέν.
 τῶν δὲ λατρῶν ἐπιτιμώντων αὐτῷ ὅτι τῇ τε ἄλλῃ διαίτῃ ὁμοίᾳ
 ροσῶν ἐχοῖτο καὶ πάντα τὰ προσήκοντα τῇ ἀρχῇ ἐπραττε, “τὸν
 3 αὐτοκράτορα δεῖ” ἔφη “ἔστωτα ἀποθνήσκειν.” καὶ πρὸς τοὺς περὶ
 τοῦ κομήτου τι διαλαλοῦντας “οὐκ ἔμοιγε” εἶπεν “ἀλλὰ τῷ τῶν
 Πάρθων βασιλεῖ προσημαίνει· ἐκεῖνος μὲν γὰρ κομᾷ, ἐγὼ δὲ φα-
 λακρός εἰμι.” ἐπειδὴ τε ἐπίστευσεν ὅτι τελευτήσει, ἔφη “θεὸς ἤδη
 γίγνομαι.” ἔζησε δὲ ἔτη ἑννέα καὶ ἐξήκοντα καὶ μῆνας ὀκτώ, ἔμο-
 4 νάρχησε δὲ ἔτη δέκα ἡμερῶν ἐξ δέοντα. καὶ αὐτοῦ συμβαίνει
 ἐνιωτὸν τε καὶ δύο καὶ εἴκοσιν ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Νέ-
 ρωνος μέχρι τῆς τοῦ Βεσπασιανοῦ ἀρχῆς διελθεῖν. ἔγραψα δὲ τοῦτο
 τοῦ μὴ τινος ἀπατηθῆναι, τὴν ἑξαρίθμωσιν τοῦ χρόνου πρὸς τοὺς
 5 τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντας ποιουμένους. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ οὐ διεδέξαντο
 ἀλλήλους, ἀλλὰ ζῶντός τε καὶ ἔτι ἄρχοντος ἐτέρου ἕκαστος αὐτῶν
 ἐπίστευσεν αὐτοκράτωρ, ἀφ’ οὗ γε καὶ ἐς τοῦτο παρέκκλινεν, εἶναι
 δεῖ δ’ οὐ πάσας σφῶν τὰς ἡμέρας ὡς καὶ φεξῆς ἀλλήλαις ἐκ δια-
 δοχῆς γενομένης ἀριθμεῖν, ἀλλ’ ἐφάπαξ πρὸς τὴν ἀκριβείαν τοῦ
 χρόνου, καθάπερ εἴρηται μοι, λογίζεσθαι.

- 18 ὁ δὲ δὴ Τίτος οὐδὲν οὔτε φονικὸν οὔτε ἐρωτικὸν μοναρχήσας
 ἐπραξεν, ἀλλὰ χρηστὸς καίπερ ἐπιβουλενθεὶς καὶ σώφρων καίτοι
 καὶ τῆς Βερενίκης ἐς Ῥώμην αὐθις ἐλθούσης γέγενετο. τάχα μὲν
 γὰρ ὅτι καὶ μετεβάλετο (οὐ γὰρ ὁμοίως ἄλλω τέ τινες παραδυνα-
 2 στεύουσι καὶ αὐτοὶ αὐταρχοῦσιν, ἀλλ’ ἐκεῖνοι μὲν ἀφροντιστοῦντες
 τῆς τοῦ κρατοῦντος δόξης τῇ τε ἑξουσίᾳ αὐτοῦ ἀπλήστως ἀποχρῶν-
 ται καὶ πολλὰ ἐπὶ τε φθόνῳ καὶ διαβολῇ αὐτοῦ ποιοῦσιν, οἱ δὲ
 ἐφ’ αὐτοὺς πάντα ἀνακείμενα εἰδότες προνοοῦνται τι καὶ τῆς εὐ-
 3 δοξίας· ὥσπερ πού καὶ ὁ Τίτος πρὸς τινα, ὃν πρότερον ἐσπονδάκει,
 εἶπεν ὅτι οὐχ ὁμοίων ἐστὶν ἐτέρου τι δεῖσθαι καὶ αὐτὸν δικαίως,
 οὐδὲ παρ’ ἄλλον τι αἰτεῖν καὶ αὐτὸν διδόναι τινί), ἥδη δὲ καὶ ὅτι
 ἐπὶ βραχύτατον, ὡς γε ἐς ἡγεμονίαν εἰπεῖν, ἐπεβίω, ὥστε μηδ’
 4 ἁμαρτίαν τινὰ αὐτῷ ἐγγενέσθαι. δύο τε γὰρ ἔτη μετὰ τοῦτο καὶ
 μῆνας δύο ἡμέρας τε εἴκοσιν ἔζησεν ἐπ’ ἑννέα καὶ τριάκοντα ἔτεσι
 καὶ μηνὶ πέντε καὶ ἡμέραις πέντε καὶ εἴκοσιν. καὶ αὐτὸν ἐξ ἴσου
 κατὰ τοῦτο τῇ τοῦ Ἀνγούστου πολυετίᾳ ἄγονσι, λέγοντες ὅτι οὐτ’
 ἂν ἐκεῖνος ἐφιλήθη ποτὲ εἰ ἐλάττω χρόνον ἐξήκει, οὐτ’ ἂν οὗτος
 5 εἰ πλείονα, ὃ μὲν ὅτι τραχύτερος κατ’ ἀρχὰς διὰ τε τοὺς πολέμους
 καὶ διὰ τὰς στάσεις γενόμενος ἠδυνήθη μετὰ ταῦτα εὐεργεσίαις
 ἐν τῷ χρόνῳ λαμπρύνεσθαι, ὃ δ’ ὅτι ἐπιεικῶς ἄρξας ἐν ἀκμῇ

3 5 ὅτι καὶ ἡμέρας ὅτι καὶ Z p. 495

18 14 ἄλλα

2 2 κράτους

3 3 πολυχρονίῳ Z p. 496

τῆς δόξης ἀπέθανε, τὰχ' ἂν ἐλεγχθεῖς, εἴγε ἐπὶ μακρὸν ἐβιβώκει, ὅτι εὐτυχία πλείονι ἢ ἀρετῇ ἐχρήσατο.

οὐ μὴν ἀλλ' ὁ Τίτος οὐδένα τῶν βουλευτῶν ἐν τῇ αὐτοῦ ἡγε- 19
μονίᾳ ἀπέκτεινε, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλος τις αὐτῷ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς
ἐτελέτησεν. τὰς τε δίκας τὰς τῆς ἀσεβείας οὐτ' αὐτὸς ποτε ἐδέξατο
οὐτ' ἄλλοις ἐπέτρεψεν, λέγων ὅτι ἐγὼ μὲν οὐδὲν οὐδ' ὕβρισθῆναι
οὔτε προσηλακισθῆναι δύναιμαι· οὔτε γὰρ ἄξιόν τι ἐπηγορίας ποιῶ, 2
οὔτε μοι μέλει τῶν ψευδῶς λεγομένων· οἱ δὲ μετηλλαχότες τῶν
αὐτοκρατόρων αὐτοὶ ἑαυτοῖς, ἅνπερ ὡς ἀληθῶς ἥρωές τε ὦσι καὶ
δύναμιν τινα ἔχωσι, τιμωρήσουσιν ἂν τί τις αὐτοὺς ἀδικήσῃ.
πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς τε τὸ ἀσφαλὲς καὶ πρὸς τὸ ἄλυπον τῶν 3
ἀνθρώπων κατεστήσατο· καὶ γὰρ γράμματα ἐξέδηκε βεβαιῶν πάντα
τὰ ὑπὸ τῶν προτέρων αὐτοκρατόρων δοθέντα τισίν, ὥστε μὴ καθ'
ἐκάστους σφῶν αἰτοῦντας αὐτὸν πράγματα ἔχειν, τοὺς τε μηνυτὰς
ἐξήλυσεν ἐκ τῆς πόλεως.

καὶ τούτῳ πολέμῳ αὐθις ἐν τῇ Βρεττανίᾳ γενομένου τὰ τε 20
τῶν ἐκεῖ πολέμιων Γναῖος Ἰούλιος Ἀγρικόλας πάντα κατέδραμεν,
καὶ πρῶτός γε Ῥωμαίων ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ἔγνω τοῦθ' ὅτι ἡ Βρε-
ττανία περίρρυτος ἐστίν· στρατιῶται γὰρ τινες στασιάζαντες, καὶ
ἐκατοντάρχους χιλίάρχους τε φονεύσαντες, ἐς πλοῖα κατέφυγον καὶ 2
ἐξαναχθέντες περιέπλευσαν τὰ πρὸς ἐσπέρην αὐτῆς, ὥς που τό τε
κύμα καὶ ὁ ἄνεμος αὐτοὺς ἔφερεν, καὶ ἔλαθον ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα
πρὸς τὰ στρατόπεδα τὰ ταύτῃ ὄντα προσσχόντες. καὶ τούτου καὶ
ἄλλους ὁ Ἀγρικόλας πειράσσοντας τὸν περίπλου πένψας ἔμαθε καὶ
παρ' ἐκείνων ὅτι νῆσος ἐστίν.

ἐν μὲν τῇ Βρεττανίᾳ ταῦτ' ἐγένετο, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὁ μὲν Τίτος 3
αὐτοκράτωρ τὸ πεντεκαίδεκατον ἐπεκλήθη, ὁ δὲ Ἀγρικόλας ἐν τε
ἀτιμίᾳ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου καὶ ἐν ἐνδείᾳ, ὥστε καὶ μεῖζονα ἢ κατὰ
στρατηγὸν καταπράξας, ἔζησεν, καὶ τέλος ἐσφάγη δι' αὐτὰ ταῦτα
ὑπὸ Δομιτιανοῦ, καίπερ τὰς ἐπινικίους τιμὰς παρὰ τοῦ Τίτου
λαβὼν. ἐν δὲ τῇ Καμπανίᾳ φοβερὰ τινα καὶ θαυμαστὰ συνηρέχθη· 21
πῦρ γὰρ μέγα κατ' αὐτὸ τὸ φθινόπωρον ἐξαπινάως ἐξήφθη. τὸ

19 3 3 τισίν. ἦν δὲ περὶ χρήματα ἀκριβὲς καὶ οὐ μάτην ἀνήλυσεν,
οὐδένα μέντοι ποτὲ διὰ ταῦτα ἐκόλασεν. ἐπὶ τούτου καὶ ὁ Ψευδονέρον
ἐγράφη, ὃς Ἀσιανὸς ἦν, ἐκαλεῖτο δὲ Τερέντιος Μάξιμος, προσεοικώς δὲ τῷ
Νέρωϊ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν φωνήν (καὶ γὰρ καὶ ἐκιδαρφθεὶς) ἐκ τε τῆς
Ἀσίας τινὰς προσεποιήσατο, καὶ ἐπὶ τὸν Εὐφράτην προχωρῶν πολλῶν πλείους
ἀνηρέτιστο, καὶ τέλος πρὸς Ἀρτάβανον τὸν τῶν Παρθῶν κατέφυγεν ἀρχη-
γόν, ὃς καὶ δι' ὁργῆς τὸν Τίτον ποιούμενος ἐδέξατο τοῦτον καὶ καταγαγεῖν
εἰς Ῥώμην παρεσκευάζετο. Z p. 496 20 3 5 παρ' αὐτοῦ τούτου
21 1 2 ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Τίτου ἔτει πῦρ ἐν Καμπανίᾳ
πολὺ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἀγρόον ἐξήφθησεν. Z

γὰρ ὄρος τὸ Βέσβιον ἔστι μὲν πρὸς τῇ θαλάσῃ κατὰ Νέαν πόλιν, ἔχει δὲ πρὸς πηγὰς ἀφθόρους, καὶ ἦν μὲν ποτε πῦν ὁμοίως ὑψηλόν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ μέσον τὸ πῦρ ἀνέτελλεν· ταύτῃ γὰρ πεπερωται
 2 μόνον, τὰ δὲ ἔξωθεν αὐτοῦ πάντα ἄπυρα καὶ νῦν ἔτι διαμένει. ἐκ δὲ τούτου, ἐκείνων μὲν ἀκαύστων αἰεὶ ὄντων, τῶν δὲ ἐν τῷ μέσῳ χραυρουμένων καὶ τεφρουμένων, αἱ μὲν περίξ χορυφαὶ τὸ ἀρχαῖον ὕψος ἐς δεῦρο ἔχουσι, τὸ δὲ ἔμπυρον πῦν σαυρηθὲν ἐν τῷ χρόνῳ κοῖλον ἐκ τοῦ συνίξιν γέγονεν, ὥστε κνηγετιζῶ τινὲ θεάτρῳ τὸ
 3 ὄρος σύμπαν, ὡς μικρὰ μεγάλοις εἰκάσαι, ζοικέναι. καὶ αὐτοῦ τὰ μὲν ἄκρα καὶ δένδρα καὶ ἀμπέλους πολλὰς ἔχει, ὃ δὲ δὴ κύκλος ἀνεῖται τῷ πυρί, καὶ ἀναδίδωσι τῆς μὲν ἡμέρας καπνὸν τῆς δὲ νυκτὸς φλόγα, ὥστε δόξαι πολλὰ ἐν αὐτῷ καὶ παντοδαπὰ θνυμιάσθαι
 4 θνυμιάματα. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως αἰεὶ, ποτὲ μὲν ἐπὶ μᾶλλον ποτὲ δὲ ἐπὶ ἥττον, γίνεται· πολλάκις δὲ καὶ τέφραν ἀναβάλλει, ὅταν ἀθρόον τι ὑφιζήσῃ, καὶ λίθους ἀναπέμπει, ὅταν ἐπὶ πνεύματος ἐκβιασθῇ. ἤχεῖ τε καὶ βοῶν, ὅτε μὴ συμπεπιλημένας ἀλλ' ἀραιὰς καὶ λαθραίας τὰς ἀναιρούς ἔχον.

22 τοιοῦτο μὲν τὸ Βέσβιον ἔστι, καὶ ταῦτα ἐν αὐτῷ κατ' ἔτος ὡς πλήθει γίνεται. ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα ὅσα ἐκείνῳ ἐν τῷ χρόνῳ συνήνέχθη, εἰ καὶ μεγάλα παρὰ τὸ καθεστηκὸς τοῖς αἰεὶ ὁρῶσιν αὐτὰ εἶναι ἔδοξε, σμικρὰ ἂν πρὸς τὰ τότε συμβάντα, καὶ τὰ πάντα εἰς
 2 ἐν συναχθέντα, νομισθεῖν. ἔσχε γὰρ οὕτως. ἄνδρες πολλοὶ καὶ μεγάλοι, πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὑπερβεβληκότες, οἷοι οἱ γίγαντες γράφονται, τοῦτο μὲν ἐν τῷ ὄρει τοῦτο δ' ἐν τῇ περὶ αὐτὸ χώρῃ ταῖς τε πόλεσι μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ἐν τῇ γῇ περὶ οὐρανόν
 3 τες καὶ ἐν τῷ ἀέρι διαφορῶντες ἐφαντάζοντο. καὶ μετὰ τοῦτ' αὐχμοὶ τε δεινοὶ καὶ σεισμοὶ ἐξαίφνης σφοδροὶ ἐγίνοντο, ὥστε καὶ τὸ πεδίον ἐκεῖνο πᾶν ἀναβράττεσθαι καὶ τὰ ἄκρα ἀναπηδᾶν. ἤχαί τε αἱ μὲν ἐπὶ γείοι βρονταῖς ζοικνῆται αἱ δ' ἐπὶ γείοι μνηθμοῖς ὅμοιαι συνέ-
 4 βαινον, καὶ ἡ τε θάλασσα συνέβρεμε καὶ ὁ οὐρανὸς συνεπήχει. καὶ τούτου κτύπος τε ἐξαίσιος ἐξαπινάτως ὡς καὶ τῶν ὁρῶν συμπιπτόντων ἐξηκούσθη, καὶ ἀνέθορον πρῶτον μὲν λίθοι ὑπερμεγέθεις, ὥστε καὶ ἐς αὐτὰ τὰ ἄκρα ἐξικέσθαι, ἔπειτα πῦρ πολὺ καὶ καπνὸς ἄπλετος, ὥστε πάντα μὲν τὸν ἀέρα σπασιασθῆναι, πάντα δὲ τὸν ἥλιον
 23 συγκρυσθῆναι καθάπερ ἐκλελοιπότα. νύξ τε οὖν ἐξ ἡμέρας καὶ σκότος ἐκ φωτὸς ἐγένετο· καὶ ἐδόκουν οἱ μὲν τοὺς γίγαντας ἐπανίστασθαι (πολλὰ γὰρ καὶ τότε εἰδῶλα αὐτῶν ἐν τῷ καπνῷ διεφαίνετο, καὶ προσέτι καὶ σαλπύγων τις βοή ἤκούετο), οἱ δὲ καὶ ἐς

χάος ἢ καὶ πῦρ τὸν κόσμον πάντα ἀναλίσκεσθαι. καὶ διὰ ταῦτ' ²
 ἔφυγον οἱ μὲν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐς τὰς ὁδοὺς οἱ δ' ἔξωθεν εἰσω, ἔκ
 τε τῆς θαλάσσης ἐς τὴν γῆν καὶ ἐξ ἐκείνης ἐς τὴν θάλασσαν, οἷα
 τετραγαγμένοι καὶ πᾶν τὸ ἀπὸ σφῶν ἀπὸν ἀσφαλέστερον τοῦ παρόν-
 τος ἡγούμενοι. ταῦτά τε ἅμα ἐγίνετο, καὶ τέφρα ἀμόθητος ἀνεφν- ³
 σήθη καὶ τὴν τε γῆν τὴν τε θάλασσαν καὶ τὸν ἀέρα πάντα κατέσχε,
 καὶ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ὥς που καὶ ἔτυχε, καὶ ἀνθρώποις καὶ
 χώραις καὶ βοσκήμασιν ἐλυμήνατο, τοὺς δὲ δὴ ἰχθύας τὰ τε ὄρνεα
 πάντα διέφθειρεν, καὶ προσέτι καὶ πόλεις δύο ὅλας, τὴν τε Ἡρο-
 λάνειον καὶ τοὺς Πομπηίους, ἐν θεάτρῳ τοῦ ὁμίλου αὐτῆς κατημέ-
 ρον, κατέχωσεν. τοσαύτη γὰρ ἡ πᾶσα κόπῃς ἐγένετο ὥστ' ἀπ' αὐτῆς ⁴
 ἦλθε μὲν καὶ ἐς Ἀφρικὴν καὶ ἐς Συρίαν καὶ ἐς Αἴγυπτον, ἦλθε
 δὲ καὶ ἐς τὴν Ρώμην, καὶ τὸν τε ἀέρα τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἐπλήρωσε
 καὶ τὸν ἥλιον ἐπεσκίασεν. καὶ συνέβη κἀνταῦθα δέος οὐ μικρὸν ⁵
 ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας οὗτ' εἰδόσι τοῖς ἀνθρώποις τὸ γεγονός οὗτ' εἰ-
 κάσαι δυναμένοις, ἀλλ' ἐνόμιζον καὶ ἐκεῖνοι πάντα ἄνω τε καὶ κάτω
 μεταστρέφεσθαι, καὶ τὸν μὲν ἥλιον ἐς τὴν γῆν ἀφανίζεσθαι, τὴν
 δὲ γῆν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνιέναι.

ἡ μὲν οὖν τέφρα αὕτη οὐδὲν μέγα τότε κακὸν αὐτοὺς εἰργάσατο
 (ὑστερον γὰρ νόσον σφίσι λοιμώδη δεινὴν ἐνέβαλεν), πῦρ δὲ δὴ ²⁴
 ἔτερον ἐπύγειον τῷ ἔξῃς ἔτει πολλὰ πᾶν τῆς Ρώμης, τοῦ Τίτου ⁸⁰
 πρὸς τὸ πάθημα τὸ ἐν τῇ Καμπανίᾳ γενόμενον ἐκδημήσαντος, ἐπε-
 νέματο· καὶ γὰρ τὸ σεραπεῖον καὶ τὸ ἰσεῖον τὰ τε σέπτα καὶ τὸ ²
 ποσειδάωνιον τὸ τε βαλαρεῖον τὸ τοῦ Ἀγρίππου καὶ τὸ πᾶνθαιον τὸ
 τε διριβιτώριον καὶ τὸ τοῦ Βάλβου θέατρον καὶ τὴν τοῦ Πομπηίου
 σκηνὴν, καὶ τὰ Ὀκτάβια οἰκήματα μετὰ καὶ τῶν βιβλίων, τὸν τε
 νεὼν τοῦ Διὸς τοῦ Καπιτωλίου μετὰ τῶν συννάων αὐτοῦ κατέ-
 καυσεν. οὕτω τὸ κακὸν οὐκ ἀνθρώπινον ἀλλὰ δαιμόνιον ἐγένετο· ³
 πάρεστι γὰρ ἐκ τούτων ὧν κατέλεξα παντὶ τῷ τεκμήριασθαι καὶ
 τὰλλα τὰ ἀπολλύμενα. ὁ δ' οὖν Τίτος τοῖς μὲν Καμπανοῖς δύο
 ἄνδρας ἐκ τῶν ὑπατευκότων οἰκιστὰς ἔπεμψε, καὶ χορήματα ἄλλα
 τε καὶ τὰ τῶν ἄνευ κληρονόμων τεθνηκότων ἐδωρήσατο· αὐτὸς δὲ ⁴
 οὐδὲν οὔτε παρ' ἰδιώτου οὔτε παρὰ πόλεως οὔτε παρὰ βασιλέως,
 καίτοι πολλῶν πολλὰ διδόντων αὐτῷ καὶ ἐπισχονμένων, ἔλαβεν,
 ἀνέστησε μέντοι καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων πάντα. καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς ²⁵
 ἄλλοις οὐδὲν ἑξαίρετον ἔπραξε, τὸ δὲ δὴ θέατρον τὸ κρηνητικὸν
 τὸ τε βαλαρεῖον τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ ἱερώσας πολλὰ καὶ θανμαστὰ

23 21 ἀναλύεσθαι?*

4 2 ἐς ante Σ. om*

24 2 4 μετὰ καὶ] καὶ μετὰ

3 οἷα] οἱ ἄλλοι

ἐσηλθε*

3 1 τὸ] τε τὸ*

4 τε τετραγόμενοι*

5 4 καταστρέφεσθαι*

ἐποίησεν. γέροντοί τε γὰρ ἀλλήλοις ἐμαχέσαντο καὶ ἐλέφαντες τέσσαρες, ἄλλα τε ἐς ἐνακισχίλια καὶ βοτὰ καὶ θηρία ἀπесφάγη, καὶ
 2 αὐτὰ καὶ γυναῖκες, οὐ μόντοι ἐπιφανεῖς, συγκυτειργάσαντο. ἄνδρες τε πολλοὶ μὲν ἐμορομάχησαν, πολλοὶ δὲ καὶ ἀθρόοι ἐν τε πεζομαχίαις καὶ ἐν ναυμαχίαις ἠγωνίσαντο. τὸ γὰρ θέατρον αὐτὸ ἐκεῖνο ὕδατος ἑξαίτης πληρώσας ἐσήγαγε μὲν καὶ ἵππους καὶ ταύρους καὶ ἄλλα τιὰ χειροῖθι, δεδιδαγμένα πᾶνθ' ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς πρῶτ-
 3 τιν καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, ἐσήγαγε δὲ καὶ ἀνθρώπους ἐπὶ πλοίων. καὶ οὗτοι μὲν ἐκεῖ, ὡς οἱ μὲν Κερκυραῖοι οἱ δὲ Κορίνθιοι ὄντες, ἐναμάχησαν, ἄλλοι δὲ ἔξω ἐν τῷ ἅλσει τῷ τοῦ Γαῖου τοῦ τε Λουκίου, ὅποτε ὁ Αὐγουστος ἐπ' αὐτὸ τοῦτ' ὠρύξατο. καὶ γὰρ ἐνταῦθα τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ μονομαχία τε καὶ θηρίων σφαγῇ, κατοικοδομηθείσης σαρσίς τῆς κατὰ πρόσωπον τῶν εἰκόνων λίμνης καὶ ἰαρία
 4 πέριξ λαβούσης, τῇ δὲ δευτέρᾳ ἵπποδρομία καὶ τῇ τρίτῃ ναυμαχία τρισχιλίων ἀνδρῶν καὶ μετὰ τοῦτο καὶ πεζομαχία ἐγένετο· νικήσαντες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Συρακουσίους (τούτοις γὰρ τοῖς ὀνόμασι χρῆσάμενοι ἐναμάχησαν) ἐπεξῆλθον ἐς τὸ νησίδιον, καὶ προσβαλόντες τέλει τινὲ περὶ τὸ μνημεῖον πεποιημένῳ εἶλον αὐτό. ταῦτα μὲν ἐς ὅψιν ἤγοντα καὶ ἐφ' ἑκατὸν ἡμέρας ἐγένετο, παρέσχε δὲ
 5 τινα καὶ ἐς ὠφέλειαν φέροντα αὐτοῖς· σφαιρία γὰρ ξύλινα μικρὰ ἄνωθεν ἐς τὸ θέατρον ἐροῖπται, σύμβολον ἔχοντα τὸ μὲν ἐδωδίου τινὸς τὸ δὲ ἐσθῆτος τὸ δὲ ἀργυροῦ σκεύους, ἄλλο χρυσοῦ ἵππων ὑποζυγίων βοσκημάτων ἀνδραπόδων, ἃ ἀρπύσαντις τινὰς ἔδει πρὸς τοὺς δοτῆρας αὐτῶν ἀπεργαεῖν καὶ λαβεῖν τὸ ἐπιγεγραμμένον.
 26 διατελέσας δὲ ταῦτα, καὶ τῇ γε τελευταίᾳ ἡμέρᾳ καταδακρύσας ὥστε πάντα τὸν δῆμον ἰδεῖν, οὐδὲν ἔτι μέγα ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ
 81^{n.C.} ἐπιγυγμένῳ ἔτει, ἐπὶ τε τοῦ Φλαβίου καὶ ἐπὶ τοῦ Πωλίωνος τῶν ὑπᾶτων, καθιερώσας ὅσα εἴρηται, μετέλλαξεν ἐν τοῖς ὕδασι ἐν
 2 οἷς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὡς μὲν ἡ φήμη λέγει, πρὸς τοῦ ἀδελφοῦ ἀναλωθεῖς, ὅτι καὶ πρότερον ἐπεβεβούλετο ὑπ' αὐτοῦ, ὡς δὲ τινες γράφουσι, ροσήσας· ἔμπροσθεν γὰρ τοι αὐτὸν ὄντα καὶ τάχα περικυνέσθαι δυνάμενον ἐς λάρακα χιόνος πολλῆς γέμουσαν ὁ Λοιμυτιανὸς
 3 ἐνέβαλεν, ἵνα θᾶσσον ἀποθάνῃ. ἔτι γοῦν ζῶντος αὐτοῦ ἐς τε τὴν Ῥώμην ἀγρίππενσε καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσῆλθε, τὴν τε ἐπὶ κλῆσιν καὶ τὴν ἑξουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος ἔλαβε, δούς αὐτοῖς ὅσον περ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδεδώκει. ὁ δ' οὖν Τίτος ἀποψύχων εἶπε μὲν ὅτι ἐν μόνον ἐπλημμέλησα, τί δὲ δὴ τοῦτο εἶη οὐ διεσάφησεν, ἀλλ'
 25 1 5 ἐπесφάγη* 5 5 post haec Z p. 498: τούτου ἐστὶ καὶ ἡ αἰσίδαμος ἐκείνη φωνὴ εἰπόντος "σήμερον οὐκ ἐβασίλευσα, ἐπεὶ οὐδένα ἐνηργέτησα." 26 1 3 Φ.] Πλαντίου? 2 2 ἀναλωθεῖς] ἄλλως θ' *
 3 1 ὡς δεομένης τῆς νόσου τάχα τινὸς περικυβέσεως Z

οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς ἀκριβῶς ἀνέγνω. οἱ μὲν γὰρ τὸ οἱ δὲ τὸ κατέ-
 κασαν· κρατεῖ δ' οὖν, ὡς μὲν τινες λέγουσιν, ὅτι τὴν Δομιτιαν⁴
 τὴν τοῦ ἀδελφοῦ γυναῖκα ἔσχεν, ὡς δ' ἕτεροι, οἷς ἐγὼ πείθομαι,
 ὅτι τὸν Δομιτιανὸν σαφῶς ἐπιβουλεύσαντά οἱ λαβὼν οὐκ ἀπέκτεινεν,
 ἀλλ' αὐτὸς τε ὑπ' ἐκείνου παθεῖν τοῦτο μᾶλλον εἴλετο, καὶ τὴν τῶν
 Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀνδρὶ τοιούτῳ ἐξέδωκεν οἷον ἡ διέξοδος τοῦ λό-
 γου δηλώσει. ἤρξε δὲ δύο ἔτη καὶ μῆνας δύο ἡμέρας τε εἵκοσιν,
 ὡς προείρηται.

Δομιτιανὸς δὲ ἦν μὲν καὶ θρασὺς καὶ ὀργίλος, ἦν δὲ καὶ ἐπί- EZ
 βουλος καὶ κρυψίνους, ὥστε ἀφ' ἐκατέρων τῶν μὲν τὸ προπετές
 τῶν δὲ τὸ δόλιον ἔχων, πολλὰ μὲν ὥσπερ σκηπτὸς ὀξέως ἐμπέτων
 τισὶν ἐλυμαίνετο, πολλὰ δὲ καὶ ἐκ παρασκευῆς ἐκακούργει. θεῶν²
 μὲν γὰρ τὴν Ἀθηναῖαν ἐς τὰ μάλιστα ἠγάλλε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ
 παναθηναῖα μεγάλως ἐώρταζε, καὶ ἐν αὐτοῖς ἀγῶνας καὶ ποιητῶν
 καὶ λογογράφων μονομάχων τε κατ' ἔτος ὡς εἰπεῖν ἐν τῷ Ἀλβανῶ
 ἐποίει· τοῦτο γὰρ τὸ χωρίον ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀλβανόν, ἀφ' οὗπερ
 οὕτως ὠνομάσθη, ὃν ὥσπερ τινὰ ἀκρόπολιν ἐξεῖλετο· ἀνθρωπον δὲ³
 ἐφίλησε μὲν ἀληθῶς οὐδένα πλὴν γυναικῶν τινῶν, ἐπλάττετο δὲ
 ἀγαπᾶν αἰεὶ ὃν αἰεὶ μάλιστα ἀποσφάζαι ἠθέλεν. οὕτω γὰρ ἄπιστος
 καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς χαριζομένους τι ἔς τε τὰ δεινότετα ὑπηρε-
 τοῦντας αὐτῷ ἐγένετο ὥσθ', ὁπότε τινὲς ἢ χρήματα αὐτῷ πολλὰ
 πορίσειαν ἢ ἀνθρώπους πολλοὺς συκοφαντήσειαν, πάντως αὐτοὺς
 ἐφθειρε, καὶ μάλιστα τοὺς δούλους τοὺς κατὰ δεσποτῶν τι μὴνύ-
 σαντας. "καὶ οὕτω καὶ ἐκείνοι, καίπερ ἀργύριον καὶ τιμὰς καὶ ἀρχὰς⁴
 ὁμοῦ οἱ λαμβάνοντες, οὐτ' ἐντιμότερον τῶν ἐτέρων οὐτ' ἀσφαλέστε-
 ρον διήγον, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῖς οἷς ὑπὸ τοῦ Δομιτιανοῦ παρακαλούμενοι
 ἐπραττον ἀπιόλκντο, ἵνα δὴ καὶ τὰ ἀδικήματα ὑπ' αὐτῶν μόνων
 γεγονέναι δοκῇ. τῇ δ' αὐτῇ ταύτῃ διανοίᾳ καὶ προέγραφέ ποτε
 ὅτι αὐτοκράτωρ ὅταν μὴ κολάζῃ τοὺς συκοφάντας, αὐτὸς σφας
 ποιῇ τοιούτους. V p. 705.

τοιούτος δὲ δὴ πρὸς πάντας παρ' ὅλην τὴν ἡγεμονίαν γενόμενος²
 πολὺ καὶ ἑαυτὸν ὑπερεβάλετο ἐν τῇ τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ τε ἀδελφοῦ
 φίλων ἀτίμῳ τε καὶ ὀλεθρῷ μεταχειρίσει. "καίτοι καὶ αὐτὸς γράμματα
 ἐξέδθηκε τῶν πάντων τὰ πρὸς τε ἐκείνων καὶ πρὸς τῶν ἄλλων αὐ-
 τοκρατόρων δοθέντα τισίν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν καλλώπισμα ἄλλως ἦν."²
 ἐμίσει γὰρ αὐτούς, ὅτι τε μὴ πάνθ' ὅσα ἤτει, πολλὰ τε καὶ οὐ
 προσήκοντα ὄντα, παρέσχον αὐτῷ, καὶ ὅτι ἐν τιμῇ τινὶ ἐγεγνήντο.
 "πᾶν γὰρ τὸ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἀγαπηθὲν τε ὑπ' αὐτῶν καὶ δυ-

3 6 συνέγνω?

3 ὡς] οἱ*

1 12 οἱ] τι?

2 1 et 2 " V p. 705

³ νηθρὲν ἐν ἐχθροῦ μοίρῃ ἐτίθετο." καὶ διὰ τοῦτο, καίπερ καὶ αὐτὸς Ἐαρίνου τινὸς εὐνούχου ἑρῶν, ὁμῶς, ἐπειδὴ καὶ ὁ Τίτος ἰσχυροῦς περὶ τοὺς ἐκτομίας ἐσπουδάκει, ἀπηγόρευεν ἐπὶ ἐκείνου ὕβρει μηδένα εἶναι ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐκτέμνεσθαι. τὸ δ' ὅλον ἔλεγε τοὺς αὐτοκράτορας τοὺς μὴ πολλοὺς κολάζοντας οὐκ ἀγαθοὺς ἀλλ' εὐτυχεῖς εἶναι.

⁴ "ὅτι ὁ αὐτὸς οὐκ ἐφρόντιζεν οὔτε τῶν τὸν Τίτον ἐπαίνούντων ὅτι μηδένα βουλευτὴν ἀπέκτεινεν, οὐθ' ὅτι ἡ γερονσία πολλὰς ἡξίον ψηφισθῆναι μὴ ἐξεῖναι τῷ αὐτοκράτορι τῶν δημοτίμων τινὰ ἀπολέσαι· πάντῃ γὰρ οὐδὲν σφίσι πολλὰ διέφερον εἴτε ἰδίᾳ τινὰ αὐτῶν εἴτε καὶ δι' ἐκείνων καταχρήσαιοτο, ὥσπερ τι ἀντιπεῖν ἢ καὶ μὴ ⁵ καταψηφίσασθαι τινος δυναμένους. ἐπῆρουν δὲ τὸν Τίτον τινὲς οὐχ ὅτι καὶ ἀκούοντος τοῦ Δομιτιανοῦ (ἴσον γὰρ ἂν ἡμάρτανον ὥσπερ ἂν εἰ αὐτὸν ἐκείνον παρόντα καὶ ἀκούοντα ἐλοιδορουν), ἀλλ' ὅτι ἡπίστατο αὐτοὺς λάθρᾳ τοῦτο ποιοῦντας... ἐπεὶ τοι καὶ ἕτερον" ⁶ σκηνοποιίᾳ τινὶ ἑοικὸς ἐγίγνετο. αὐτὸς τε γὰρ καὶ φιλεῖν τὸν ἀδελφὸν καὶ πενθεῖν προσεποιεῖτο, καὶ τοὺς τε ἐπαίνους τοὺς ἐπ' αὐτῷ μετὰ δακρύων ἔλεξε "καὶ ἐς τοὺς ἥρωας αὐτὸν σπουδῇ ἐσέγραψε," πάντα τὰ ἐναντιώτατα ὧν ἐβούλετο σκηπτόμενος (ἀμέλει καὶ τὴν ⁷ ἵπποδρομίαν τὴν τῶν γενεσίων αὐτοῦ κατέλυσεν). καὶ οἱ ἄλλοι οὐθ' ὅπως συνάχθουντο οὐθ' ὅπως συνήδουντο ἀσφαλῶς εἶχον, τὸ μὲν ὅτι τὴν γνώμην αὐτοῦ λυπεῖν, τὸ δὲ ὅτι τὴν προσπολήσιν ἐλέγχειν ἐμελλον.

³ τὴν δὲ γυναῖκα τὴν Δομιτίαν ἐβουλεύσατο μὲν σφάζειν ἐπὶ ^{a.C.} ⁸³ μομφαί, παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Οὐρσου ἀπεπέμψατο, τὸν Πάριον τὸν ὀρχηστὴν ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ δι' αὐτὴν φονεύσας. ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ καὶ ἄνθρωποι καὶ μύθοις τὸν τόπον ἐκείνον ἐτίμων, ἐκέλευσε τοὺς ² τοὺς σφάττεσθαι. καὶ τούτου τῇ ἀδελφιδῇ τῇ ἰδίᾳ, ἤγουν τῇ Ἰουλίᾳ, ἀπαρκαλυπτότερον ὥς γαμετῇ συνήκει. "εἴτα δεηθέντος τοῦ δήμου κατηλλάγη μὲν τῇ Δομιτίᾳ, ἐχορῆτο δ' οὐδὲν ἦττον τῇ Ἰου- ³ λίᾳ." πολλοὺς δὲ τῶν πρώτων ἀνδρῶν κατὰ πολλὰς προφάσεις φόνοις τε καὶ ὑπεροφίαις ἐκποδῶν ποιούμενος, οὐδὲ τῶν ἀειπαρθένων ἐφείσατο ἀλλ' ὥς καὶ ἡνδρωμένας ἐτιμωρήσατο, ὅτε καὶ λέγεται, σκληρᾶς καὶ τραχείας τῆς περὶ αὐτὰς ἐξετάσεως γενομένης καὶ πολλῶν αἰτιαθέντων καὶ κολαζομένων, οὐκ ἐνεγκῶν εἰς τῶν ποτιφίκων Ἐλβιος Ἀγρίππας ἀλλ' ἐκπλαγείς αὐτοῦ ἐν τῷ συνεδρίῳ, ὥσπερ εἶχεν, ἀποψῆσαι.

⁴ ὅτι καὶ ἐπὶ τούτῳ ἡγάλλετο, ὅτι τὰς ἀειπαρθένους ὥς ἡνδρωμένας οὐ κατώρυξεν ἀλλ' ἄλλως ἀποθνήσκειν ἐκέλευσεν. V p. 706.

⁴ et ⁵ " V p. 706. X καίτοι καὶ σκ. (61) 41 οὐδὲ* 54...] ἐμίσει;* 3 2 2 " Z p. 499

ὅτι καὶ συχνὸς μεθιστάς πον κατεχρήσατο, καὶ οὐκ ὀλίγους γε αὐτοὺς ὑφ' ἐαυτῶν παρεσκεύαζε τρόπον τινὰ ἀποθνήσκειν, ἢ ἐθελοντηδὸν ἀλλ' οὐχ ὑπ' ἀνάγκης δοκῶσι τοῦτο πάσχειν. V p. 706.

ἐκστρατεύσας δὲ ἐς τὴν Γερμανίαν, καὶ μὴδ' ἑωρακώς πον ⁴ πόλεμον ἐπανῆκεν. τί γὰρ δεῖ καὶ λέγειν ἃ διὰ τοῦτο καὶ ἐκείνῳ ^{a.C. 84} τότε καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὁμοίοις αὐτῷ αὐτοκράτορσιν αἰεὶ ἐδόθη, ἵνα μὴ προσυποπιτεύοντες ἔκ τε τῆς ὀλιγότητος καὶ ἐκ τῆς σμικρότητος τῶν τιμῶν ἐλέγχεσθαι χαλεπαίνωσιν; καίτοι καὶ τοῦτο δει- ² νότατον ἔσχεν, ὅτι καὶ κολακεύεσθαι ἤθελε, καὶ ἀμφοτέροις ὁμοίως ἤχθετο, καὶ τοῖς θεραπεύουσι καὶ τοῖς μὴ, τοῖς μὲν ὅτι θωπεύειν τοῖς δὲ ὅτι καταφρονεῖν ἐδόκουν. οὐ μὴν ἀλλὰ "τῇ μὲν βουλῇ χαίρειν ἔφ' οἷς ἐψηφίζοντο προσεποιεῖτο, τὸν δὲ δὴ Οὖρσον ὀλίγον ἀπέκτεινεν, ὅτι μὴ τοῖς πρῶτοις ὑπ' αὐτοῦ ἡρέσκετο, καὶ τῆς Ἰουλίας αἰτησμένης ὕπατον ἀπέδειξεν." οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ πλείον ³ ἐπαρθεὶς ὑπ' ἀνοίας ὕπατος μὲν ἔτη δέκα ἐφῆξῃς, τιμητῆς δὲ διὰ βίον πρῶτος δὴ καὶ μόνος καὶ ἰδιωτῶν καὶ αὐτοκρατόρων ἐχειροτονήθη, ῥαβδούχοις τε τέσσαρσι καὶ εἴκοσι καὶ τῇ στολῇ τῇ ἐπινικίῃ, ὅταν ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσῆλθαι, χρῆσθαι ἔλαβεν. τὸν τε Ὀκ- ⁴ τῳβριον Λομπιτιανὸν ἀντιονόμισεν, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐγεγέννητο. τοῖς δὲ ἁρματιηλάταις δύο γένη ἕτερα, τὸ μὲν χρυσοῦν τὸ δὲ πορφυροῦν ὀνομάσας, προσκατέστησεν. τοῖς τε θεωμένοις συχνὰ διὰ τῶν σφαιρίων ἐδίδον, καὶ ποτε καὶ ἐδείπνισεν αὐτοὺς κατὰ χώραν καθημέ- ⁵ ρους, οἷόν τι σφισι πολλὰ καὶ ῥέοντα νυκτὸς παρέσχεν. ἃ δὴ τοῖς ⁵ μὲν πολλοῖς ἐν ἡδονῇ, ὡς εἰκός, ἦν, τοῖς δὲ δυνατοῖς ὀλέθρου αἷτια καθίστατο· οὐ γὰρ ἔχων ὀπόθεν ἀναλώσει, συχνὸς ἐφόνεε, τοὺς μὲν ἐσάγων ἐς τὸ βουλευτήριον, τῶν δὲ καὶ ἀπόντων κατηγορῶν. ἡδὴ δὲ καὶ ⁶ ἐξ ἐπιβουλῆς ἐνόησε λαθραίοις φαρμάκοις ἀπῆλλασεν.

⁴ 1 1 post Ἰουλίε (3 2 3) Z p. 500: καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Γαλιαν ἐξομήσας, καὶ λεηλατήσας τινὰ τῶν πέραν Ῥήνου τῶν ἐνσπόνδων, ὡγκυτο ὥς τι μέγα κατορθωκώς, καὶ τοῖς στρατιώταις ἐπηύξησε τὴν μισθοφορίαν, τάχα διὰ τὴν νίκην· πέντε γὰρ καὶ ἑβδομήκοντα δραχμὰς ἐκάστου λαμβάνοντος ἐκατὸν ἐκέλευσε δίδοσθαι. μεταμεληθεὶς δὲ τὴν μὲν ποσότητα οὐκ ἐμείωσε, τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατευομένων συνέστειλε, καὶ ἐκάτερον μὲν ἐπὶ τὸ δημόσιον ἐβλάψε, μὴδ' ἱκανοὺς τοὺς αἰνόντας αὐτῷ καὶ τοὺς μεγάλου μίσθους ποιήσας. ² 2 κολακεύεσθαι καὶ μὴ κολακεύεσθαι?

⁴ " V p. 706 ⁶ καίτοι? ⁴ 1 πολλοὶ δὲ τῶν ὑποτελῶν Ῥωμαίοις ἀφίσταντο χρήματα βιαίως πρᾶσσόμενοι, ὡς καὶ οἱ Νασσαῳνες· τοὺς τε γὰρ τῶν χρημάτων πράκτορας ἐφῆσαν, καὶ τὸν Νουμιδίου ἀρχοντα Φλάκκον ἐπελθόντα σφίσις ἤτησαν οὕτως ὡς πορθῆσαι καὶ τὸ στρατόπεδον, ἐφόντες δὲ ἐν αὐτῷ τὰ πάντα ἐπιτήδεια καὶ οἶνον ἐμπλησθέντες ὑπνώσαν, καὶ γινὼς ὁ Φλάκκος τοῦτο ἐπέθετο αὐτοῖς καὶ πάντας ἀπώλεσε καὶ τοὺς ἀπομάχους διεφείρεν ἅπαντας. ἔφ' ᾧ ὁ Λομπιτιανὸς ἐπαρθεὶς εἶπε πρὸς τὴν βουλήν ὅτι Νασσαῳνας ἐκώλυσεν εἶναι. ἡδὴ γὰρ καὶ θεὸς ἡξίου νομίζεσθαι, καὶ δεσπότης καλούμενος καὶ θεὸς ὑπερηγάλλετο. Z ² πορφυροῦν] ἀργυροῦν

5 "ὅτι Χαριόμηρος ὁ τῶν Χερούσων βασιλεύς, ἐπὶ Χάττων ἐκ τῆς ἀρχῆς διὰ τὴν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν ἐκπεσών, τὸ μὲν πρῶτον ἑταίρους τινὰς παρέλαβε καὶ κρείττων ἐν τῇ καθόδῳ ἐγένετο, ἔπειτα ἐγκαταλειφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐπειδὴ ὁμήρους τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεμφε, τὸν Δομιτιανὸν ἐκέλευσε καὶ συμμαχίας μὲν οὐκ ἔτρυχε, χρήματα δὲ ἔλαβεν. U p. 399.

2 "ὅτι ἐν τῇ Μυσίᾳ Ἀγίοι Σονήβοις τισὶ πολεμωθέντες πρέσβεις ἐπεμψαν, αἰτοῦντες συμμαχίαν παρὰ Δομιτιανοῦ, καὶ ἔλαβον οὐ τῷ πλήθει ἰσχυρὰν ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι· ἑκατὸν γὰρ ἵππεις μόνον αὐτοῖς ἐδόθησαν. ἀγανακτήσαντες ἐπὶ τούτῳ οἱ Σονήβοι προσπαρέλαβον Ἰάδρυγας, καὶ προπαρεσκευάζοντο ὥς καὶ μετ' αὐτῶν τὸν Ἰστρον διαβησόμενοι. ib.

3 "ὅτι Μάσνος ὁ Σεμόνων βασιλεὺς καὶ Γάννα παρθένος (ἦν δὲ μετὰ τὴν Βελήδαν ἐν τῇ Κελτικῇ θειάζουσα) ἤλθον πρὸς τὸν Δομιτιανόν, καὶ τιμῆς παρ' αὐτοῦ τυχόντες ἀνεκομίσθησαν. U p. 400.

6 μέγιστος δὲ δὴ πόλεμος Ῥωμαίοις τότε πρὸς τοὺς Λακόνες
86 ἐγένετο, ὃν τότε Δεκέβαλος ἐβασίλευεν δεινὸς μὲν συνεῖναι τὰ πολέμια δεινὸς δὲ καὶ πρᾶξιαι, καὶ ἐπελθεῖν εὖστοχος ἀναχωρῆσαι καίριος, ἐνέδρας τεχνίτης μάχης ἐργάτης, καὶ καλῶς μὲν νίκη χρήσασθαι καλῶς δὲ καὶ ἦτταν διαθέσθαι εἰδώς· ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἀνταγωνιστὴς ἀξιόμαχος ἐπὶ πολλὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο. Λακόνες δὲ αὐτοὺς προσαγορεύω, ὥσπερ πον καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς καὶ οἱ Ῥωμαῖοί σφας ὀνομάζουσιν, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι Ἑλλήνων τινὲς Γέτας αὐτοὺς λέγουσιν, εἴ' ὀρθῶς εἴτε καὶ μὴ λέγοντες· ἐγὼ γὰρ οἶδα Γέτας τοὺς
2 ὑπὲρ τοῦ Αἱμου παρὰ τὸν Ἰστρον οἰκοῦντας. ὁ Δομιτιανὸς μὲν οὖν ἐξεστρατεύσατο μὲν ἐπ' αὐτούς, οὐ μέντοι καὶ τοῦ πολέμου προσήψατο, "ἀλλ' ἐν πόλει τινὶ Μυσίας ὑπομείνας ὕβριζεν ὥσπερ εἰώθει·" οὐ γὰρ ὅτι τό τε σῶμα ἄπονος καὶ τὴν ψυχὴν ἄτολμος, ἀλλὰ καὶ ἀσωτότατος καὶ ἀσελγέστατος καὶ πρὸς γυναικας καὶ πρὸς μειράκια ἦν. ἄλλους δὲ πέμπων ἐς τὸν πόλεμον στρατηγούς τὰ πλείω κακῶς ἀπήλλασεν.

4 "ὅτι ὁ αὐτὸς πταίσας τοῖς στρατιώταις ἐπεκάλει. τὰ μὲν γὰρ ἀμείνω πάντα, καίτοι μηδὲν αὐτῶν πρᾶττων, προσεποιεῖτο, τῶν δὲ δὴ χειρόνων ἑτέρους, εἰ καὶ ἐκ τῆς ἐκείνων τι κελεύσεως συνεβεβήκει, ἥτις αὐτοῦ. καὶ ἐμίσει μὲν τοὺς κατορθώσαντάς τι, ἐμίμμετο δὲ τοὺς πταίσαντας. V p. 709.

7 "ὅτι ὁ Δομιτιανὸς Κονάδους καὶ Μαρομάνους ἀμύνασθαι,

a.C. 90 5 2 1 πολεμηθέντες* 6 1 1 ὅτι Δούρας, οὗ ἡ ἡγεμονία ἐγίγνετο, ἐκὼν αὐτῆς παρεχώρησε τῷ Δεκεβάλλῳ, ὅτι δεινὸς μὲν σ. τ. π. ἦν δεινός — V p. 709 3 3 " V

ὅτι μὴ ἐβοήθησάν οἱ κατὰ Λακῶν, ἠθέλησε, καὶ ἦλθεν ἐς Παννονίαν σφίσι πολεμίων, καὶ τοὺς πρεσβευτὰς τοὺς δευτέρους, οὓς ἐπεμψαν ὑπὲρ εἰρήνης, ἀπέκτεινεν. U p. 399.

Ἵτι ὁ Δομιτιανὸς ἡττηθεὶς ὑπὸ Μαρκομάνων καὶ φρυγῶν ἐπεμψε² διὰ ταχέων πρὸς τὸν Δεκεβάλον τὸν Δρυῶν βασιλέα, καὶ ἐς σπονδὰς αὐτὸν ὑπὲρ ἤγαγετο, ὥς πολλάκις αἰτήσαντι αὐτῷ πρότερον οὐκ ἐδεόκει. καὶ ὃς ἐδέξατο μὲν τὴν σύμβασιν (δεινῶς γὰρ ἐτεταλαιπώρητο), οὐ μὲντοι καὶ αὐτὸς ἠθέλησεν ἐς λόγους αὐτῷ ἐλθεῖν, ἀλλ' ἐπεμψε τὸν Διήγην μετὰ τῶν ἀνδρῶν, τὰ τε ὅπλα καὶ αἰχμάλωτους τινάς, ὥς καὶ μόνους ἐκείνους ἔχων, δώσοντα. γενομένου δὲ τούτου³ ὁ Δομιτιανὸς τῷ Διήγῳ διάδημα ἐπέθηκε καθάπερ ὥς ἀληθῶς κεκρατηκὼς καὶ βασιλέα τινὰ τοῖς Λακοῖς δοῦναι δυνάμενος, καὶ τοῖς στρατιωταῖς καὶ τιμὰς καὶ ἀργύριον ἐχαρίσατο, καὶ ἐς τὴν Ῥώμην ὥς νενικηκὼς ἀπέστειλε τὰ τε ἄλλα καὶ πρέσβεις παρὰ τοῦ Δεκεβάλου ἐπιστολὴν τε, ὥς γε ἔφασκεν, ἣν ἐλέγετο πεπλακέναι. καὶ πολλοῖς τὴν ἐορτὴν πομπαῖς ἐκόσμησεν οὐκ ἔξ ὧν εἶλεν (πᾶν⁴ γὰρ τοῦναντίον καὶ προσανάλωσε ταῖς σπονδαῖς, συχνὰ μὲν καὶ αὐτίκα χρήματα καὶ δημιουργοὺς παντοίας τέχνης καὶ εἰρηλικῆς καὶ πολεμικῆς τῷ Δεκεβάλῳ δούς, συχνὰ δὲ καὶ αἰεὶ δώσειν ὑποσχόμενος) ἀλλ' ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐπέπλων· τούτοις γὰρ ὥς καὶ αἰχμάλωτοις αἰεὶ ποτε ἐχορῆτο, ἅτε καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν δεδουλωμένος. U p. 400.

καὶ τοσαῦτα αὐτῷ ἐψηφίσθη ὥστε πᾶσαν ὀλίγου δεῖν τὴν οἰ-⁸κουμένην τὴν ὑπ' αὐτὸν οὖσαν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἀνδριάντων καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἐμπλησθῆναι. ἐποίησε δὲ καὶ θεῶν πολυτελῆ,^{a.C. 91} ἐν ᾗ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐς ἱστορίαν ἐπίσημον παρελάβομεν, πλην ὅτι καὶ παρθένοι τῷ δρομικῷ ἠγωνίσαντο· μετὰ δὲ ταῦτα ἐορτάς τινας νικητηρίους δῆθεν ἐπιτελῶν ἀγῶνας συχνὰς ἐπαίησεν. τοῦτο μὲν² γὰρ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ μάχας καὶ πεζῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ ἵππεων αὐτὸ συνέβαλεν, τοῦτο δὲ καὶ ἐν καινῷ τινὶ χωρίῳ ναυμαχίαν ἐπετέλεσεν. καὶ ἀπέθανον ἐν αὐτῇ πάντες μὲν ὀλίγου δεῖν οἱ ναυμαχήσαντες, συχνοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν θεωμένων· ὑετοῦ γὰρ πολλοῦ καὶ³ χειμῶνος σφοδροῦ ἑξαίφνης γενομένου οὐδενὶ ἐπέτρεψεν ἐκ τῆς θείας ἀπαλλαγῆναι, ἀλλ' αὐτὸς μανθῶς ἀλλασσόμενος ἐκείνους οὐδὲν εἴασε μεταβαλεῖν, καὶ ἐκ τούτου ἐνόσησαν οὐκ ὀλίγοι καὶ ἐτελεύτησαν. ἐφ' ᾧ⁴ πον παραμυθούμενος αὐτοὺς δεῖπρόν σφισι δημοσίᾳ⁴ διὰ πάσης τῆς νυκτὸς παρέσχεν. πολλάκις δὲ καὶ τοὺς ἀγῶνας νύκτωρ ἐποίει, καὶ ἔστιν ὅτε καὶ νάνους καὶ γυναῖκας συνέβαλλεν.

² 6 μετ' ἀνδρῶν κομητῶν? * et deest numerus
8 4 3 νόνας

4 1 πάντα

- 9 τὸ μὲν οὖν πλῆθος οὕτω τότε ἐδείπνισεν, αὐτοῖς δὲ τοὺς πρώ-
τους τῆς γερονσίας καὶ τῶν ἡπείων τόνδε τὸν τρόπον. οἶκον με-
λάντατον ἀπανταχόθεν ἔκ τε τῆς ὁροφῆς καὶ ἐκ τῶν τοίχων τοῦ τ'
ἐδάφους παρασκευάσας, καὶ κλισίας ἐπ' αὐτοῦ τοῦ δαπέδου γυμνάς
ὁμοίας ἐτοιμάσας, ἐσεκάλεσεν αὐτοὺς μόνους νυκτὸς ἄνευ τῶν ἀκο-
2 λούθων. καὶ πρῶτον μὲν στήλην ταφοειδῆ ἐκάστῳ σφῶν παρέστησε,
τό τε ὄνομα αὐτοῦ ἔχουσαν καὶ λυχνόχον μικρόν, οἷος ἐν τοῖς μνη-
μείοις κορυμνύνται· ἔπειτα παῖδες εὐπρεπεῖς γυμνοί, μέλανι καὶ αὐ-
τοὶ κεκριμένοι, ἐσῆλθον ὥσπερ εἰδωλα, καὶ περιελθόντες αὐτοὺς
3 μετ' ὀρχήσεώς τινος φοβεράς πρὸ ποδῶν ἰδρύνθησαν· καὶ μετὰ τοῦτο
πάνθ' ὅσα περ ἐν τοῖς ἐναγίσμασι καθαρῶνται, καὶ ἐκείνοις μέλανα
ἐν σκευέσιν ὁμοίοις προσηρέχθη, ὥστε καὶ φοβεῖσθαι καὶ τρέμειν
καθ' ἕκαστον αὐτῶν πάντας, αἰεὶ τε ὅσον οὐκ ἦδη σφαγῆσεσθαι
προσδέχεσθαι, ἄλλως τε καὶ ὅτι παρὰ τε τῶν ἄλλων σιωπῇ πολλῇ
ὥσπερ ἐν τεθνηκόσιν ἦδη ἦν, καὶ αὐτὸς ὁ Δομιτιανὸς πάντα ἕς τε
4 θανάτους καὶ ἕς σφαγὰς φέροντα διελάλει. τέλος δὲ ἀφῆκε μὲν
αὐτούς, προαπαλλάξας δὲ δὴ τοὺς οἰκέτας σφῶν τοὺς ἐν τοῖς προ-
θύροις ἐστηκότας, δι' ἐτέρων τινῶν ἀγνώστων τοὺς μὲν ὀρήμασι
τοὺς δὲ φορεῖσι παραδοὺς πολὺ πλεον δέος αὐτοῖς ἐπέβαλεν. ἄρτι
δὲ ἕκαστός σφῶν οἴκαδε ἐσεληλύθει καὶ τρόπον τινὰ ἀναπνεῖν ἤρ-
5 χετο, καὶ αὐτῷ ἐσηγγέλθη ὅτι παρὰ τοῦ Ἀνγούστου τις ἦκοι. προσ-
δοκῶντων τε ἐκ τούτου τότε δὴ πάντως ἀπολειῶσθαι, ἐσεκόμισέ τις
τὴν στήλην ἀργυρᾶν οὖσαν, εἴτ' ἄλλος ἄλλο τι καὶ ἕτερος ἕτερον
τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ δαίηνῳ παρατεθέντων, πολυτελεστάτου τι-
νὸς γένους πεποιημένα· καὶ τέλος ὁ παῖς ἐκείνος, τὸ δαιμόνιον ἐκά-
στω, λελουμένος τε καὶ κεκοσμημένος... καὶ οὕτω διὰ πάσης τῆς
νυκτὸς φοβούμενοι τὰ δῶρα ἔλαβον.
- 6 ὁ μὲν οὖν Δομιτιανὸς τοιαῦτα νικητήρια, ἣ ὥς γε ὁ ὅμιλος
ἔλεγε, τοιοῦτους ἐναγισμοὺς ἐπὶ τε τοῖς ἐν τῇ Λακίᾳ καὶ ἐπὶ τοῖς
ἐν τῇ Ρώμῃ τεθνηκόσιν ἐποίησεν, καὶ τινὰς καὶ τότε τῶν πρώτων
ἀπέσφαξεν, τοῦ τε θάψαντος τὸ σῶμα ἐνδὸς αὐτῶν, ὅτι ἐν τοῖς
10 ἐκείνου χωρίοις ἐτεθνήκει, τὴν οὐσίαν ἀφείλετο· ἐν δὲ τῷ Λακικῷ
πολέμῳ καὶ τῷδε συνεκέρησεν ἀξιόλογα. ὁ γὰρ Ἰουλιανὸς ἐπιταχθεὶς
ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος τῷ πολέμῳ τὰλλὰ τε παρεσκευάσατο εἶν, καὶ
τοὺς στρατιώτας τὰ τε ἑαυτῶν ὀνόματα καὶ τὰ τῶν ἑκατοντάρχων
ἐπὶ τὰς ἀσπίδας ἐπιγράψαι ἐκέλευσεν, ἵνα ἐκφανέστεροι οἱ τι ἀγα-
2 θὸν αὐτῶν ἢ κακὸν ποιῶντες γένωνται. συμβαλὼν δὲ ἐν ταῖς Τά-
παις τοῖς πολέμοις πλείστοις αὐτῶν ἀπέκτενεν· ἐν οἷς καὶ Βεζίννας,
τὰ δεύτερα μετὰ Δεκέβαλον ἔχων, ἐπειδὴ οὐκ ἠδυνήθη διαφγεῖν
ζῶν, πέπτωκεν ἑξελίτηδες ὥς καὶ τετελευτηκώς, καὶ τούτου λαθὼν

τῆς νυκτὸς ἔφηνεν. δείσας οὖν ὁ Δεκέβαλος μὴ καὶ ἐπὶ τὰ βασι-³
λεια αὐτοῦ οἱ Ῥωμαῖοι ἅτε κεκρατηκότες ὁρμήσωσι, τὰ τε δένδρα
τὰ ἐπ' αὐτῶν ὄντα ἔκοιρε καὶ ὅπλα τοῖς στελέχεσι περιέδθηεν, ἵνα
φροβηθέντες ὥς καὶ στρατιωτῶν ὄντων ἀναχωρήσωσιν· ὃ καὶ ἐγένετο.

Ἀντωνίος δέ τις ἐν Γερμανίᾳ ἄρχων κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ¹¹
τῷ Δομιτιανῷ ἐπανεστῆ, ὃν Λούκιος Μάξιμος κατηγωνίσσατο καὶ
καθεῖλεν· ὃς ἐπὶ μὲν τῇ νίκῃ οὐδὲν μέγα ἄξιός ἐστιν ἐπαινεῖσθαι
("πολλοὶ γάρ πον καὶ ἄλλοι παρὰ δόξαν ἐνίκησαν, οἳ τε στρατιώ-
ται αὐτῷ συνηγωνίσαντο")· ὅτι δὲ τὰ γράμματα ὅσα ἐν τοῖς τοῦ ²
Ἀντωνίου κιβωτίοις εὐρέθη, παρὰ βραχὺ τὴν ἑαυτοῦ ἀσφάλειαν
πρὸς τὸ μηδένα ἐξ αὐτῶν συκοφαντηθῆναι θέμενος ἔκασεν, οὐχ
ὁρῶ πῶς ἂν αὐτὸν ἀξίως ὑμῆσαιμι. ὁ δὲ Δομιτιανὸς ἀφορμῆς
ἐντεῦθεν εὐπορήσας, ἐπὶ τοὺς θρόνους καὶ τῶν γραμμάτων χωρὶς
ὁρμήσας, οὐδ' ἂν εἴποι τις ὅσους ἀπέκτεινεν. "οὕτω γὰρ δὴ καὶ ³
αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐπὶ τούτῳ κατέγνω ὥσθ', ἵνα μηδεμίᾳ μνήμῃ τῶν
θανατουμένων ὑπολειφθῇ, ἐκώλυσέ σφας ἐς τὰ ὑπομνήματα ἐσγρα-
φῆναι. οὐ μὴν οὐδὲ περὶ τῶν ἀναιρεθέντων τῇ βουλῇ τι ἐπέστευλε,
καίπερ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ὥσπερ τὴν τοῦ Ἀντωνίου, πέμψας ἐς
τὴν Ῥώμην καὶ ἐς τὴν ἀγορὰν ἐκθείς." εἷς δ' οὖν τις νεανίσκος ⁴
Ίούλιος Καλπίστρος, κεχίλιαρχηκὸς ἐς βουλείας ἑλπίδα, παραδοξό-
τατα ἐσώθη. ἐπειδὴ γὰρ πολλάκις κατὰ μόνας συμμειχρὸς ἤλέγ-
χετο, καὶ οὐκ εἶχεν ὅπως ἄλλως τὴν αἰτίαν τῆς συνωμοσίας ἀπο-
λύσεται, ἔφη κατ' ἐρωτικὴν χρείαν αὐτῷ συγγεγονέναι· καὶ γὰρ ἦν
οἷος ἐρᾶσθαι δύνασθαι. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀφείθη, ἐγὼ δ' ἐν ἔτι
τοῦτο εἰπὼν περὶ τῶν τότε γενομένων παύσομαι. Λουκιανὸς Πρό- ⁵
κλος βουλευτὴς γέρον, ἐν ἀγρῷ τὰ πολλὰ διατρέβων, συνεξῆλθε μὲν
αὐτῷ ἐκ τῆς Ῥώμης καταναγκάσαντι, ἵνα μὴ δόξῃ κινδυνεύοντα
αὐτὸν προλιπεῖν καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀποθάνῃ, τῆς δ' ἀγγελίας ἐλ-
θούσης ἔφη τε "ἐνίκησας, αὐτοκράτορ, ὥσπερ ἡνρόμην· ἀπόδος
οὖν με τῷ ἀγρῷ", καὶ ἐγκαταλιπὼν αὐτὸν ἀπῆλθεν ἐς τὸ χωρίον, καὶ
οὐκέτι μετὰ τοῦτο, καίτοι πολὺν ἐπιζήσας χρόνον, προσῆλθεν αὐτῷ.

ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ἐπετήδενσάν τινες, φαρμάκῳ βελόνας ⁶
χρίοντες, κεντεῖν αὐταῖς οὓς ἐβούλοντο· καὶ πολλοὶ μὲν ἐκείνων μηδὲ
αἰσθόμενοι ἔθνησκον, πολλοὶ δὲ καὶ μηνυθέντες ἐτιμωρήθησαν. καὶ
τοῦτο οὐκ ἐν τῇ Ῥώμῃ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ ὥς εἰπεῖν τῇ οἰ-
κουμένῃ ἐγένετο.

Τραϊανῷ δὲ δὴ τῷ Οὐλλπίῳ καὶ Ἀκίλιῳ Γλαβρίωνι ὑπατεύεσσαι ¹²

11 1 4 " V p. 709 3 1 ib. praemissis his: ὅτι τὸ σύμπαν πλη-
θος τῶν ὑπὸ Δομιτιανοῦ ζολασθέντων οὐδ' ἂν εὐρεῖν τις δυνηθεῖη
4 3 μόνας οἱ σ. 2* 6 ἐγὼ δ' om

τότε τὰ αὐτὰ σημεῖα λέγεται γενέσθαι· καὶ ἀπ' αὐτῶν τῷ μὲν Γλαβρίωνι ὄλεθρος, τῷ δὲ Τραιανῷ ἡ τῆς αὐτοκρατορίας ἀρχὴ προεβρέθη. "συχνοὶ δὲ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῶν πλουσίων ἐπὶ μοιχαλίας ἐκολάσθησαν, ὧν ἔνιαι καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐμοιχεύθησαν. καὶ ἄλλαις δ' αἰτίαις πολλοὶ καὶ ἐξημιώθησαν καὶ ἀπέθανον." γυνὴ γάρ τις ὅτι ἀπεδύσατο ἐναντίον εἰκόνας τοῦ Δομιτιανοῦ, ἐκρίθη τε καὶ ἀπόλετο, "καὶ ἕτερος ὡς ἀστρολόγοις ὁμιληκώς." ἐν δὲ τοῖς τότε τελευτήσασιν πολλοῖς οὖσι καὶ Μέτιος Πομπουσιανὸς ἐγένετο, ὃν ὁ μὲν Βεσπυσιανὸς μαθὼν ἐκ φήμης τινὸς ὅτι μοναρχήσει οὐδὲν κακὸν εἰργάσατο, ἀλλὰ καὶ ἐτίμα, λέγων ὅτι πάντως μου μνημονεύσει καὶ πάντως με ἀντιτιμήσει· ἐκεῖνος δὲ πρότερον μὲν ἐς Κύρρον ἐξώρισε, τότε δὲ καὶ ἐφόνευσεν, ἐγκληθέντα ἄλλα τε καὶ ὅτι τὴν οἰκουμένην ἐν τοῖς τοῦ κοιτῶνος τοίχοις εἶχεν ἐγγεγραμμένην, καὶ τὰς δημιουργίας τὰς τῶν βασιλέων τῶν τε ἄλλων ἀνδρῶν τῶν πρώτων, τὰς παρὰ τῷ Αἰσίου γεγραμμένας, ἐξεῖλόχευε τε καὶ ἀνεγίνωσκεν. Μάτερον δὲ σοφιστὴν, ὅτι κατὰ τυράννων εἰπέ τι ἀσκῶν, ἀπέκτεινεν. συνεγίνετο δὲ καὶ αὐτὸς τοῖς κατηγορήσουσι καὶ τοῖς καταμαρτυρήσουσι, καὶ συνέπλαττε καὶ συνετίθει πᾶνθ' ὅσα λεχθῆναι ἔδει. καὶ πολλάκις καὶ τοῖς δεσμώταις κατὰ μόνας ἐλάλει, τὰ δεσμῶν αὐτῶν ἐν ταῖς χερσὶ κατέχων· οὔτε γὰρ ἄλλοις τὰ λεχθησόμενα ἐπίστευε, καὶ ἐκείνους καὶ δεδεμένους ἐδεδίει.

13 ἐπραξε δέ τι καὶ ὡς τιμητῆς ἀξιόλογον· Καικίλιον γὰρ Ρο-
 94^{a.C.} φῶν ἀπῆλασεν ἐκ τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὠρχεῖτο, Κλαυδίον τε Πακάτον τῷ δεσπότη καίπερ ἐκυτονταρχικότα ἀπέδωκεν, ὅτι ἠλέγχθη δούλος ὢν. οὐ μὴν καὶ τὸ μέλλον ῥηθῆναι τούτοις ὁμοῖον ἔστιν, ὅπερ ὡς αὐτοκράτωρ ἐπεποιήκει· τὸν γὰρ δὴ Ρούστικον τὸν Ἀρουλήνρον ἀπέκτεινεν ὅτι ἐφιλοσόφει καὶ ὅτι τὸν Θρασεῖαν ἱερὸν ὠνόμαζε, καὶ Ἐρέννιον Σενεκίωνα ὅτι τε οὐδεμίαν ἀρχὴν ἐν πολλῷ βίῳ μετὰ τὴν ταμιεῖαν ᾗτήκει καὶ ὅτι τοῦ Ποίσκου τοῦ Ἐλβιδίου τὸν βίον συνέγραψεν. ἄλλοι τε ἐκ τῆς αὐτῆς ταύτης τῆς κατὰ τὴν φιλοσοφίαν αἰτίας συχνοὶ διώλοντο, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐξηλάθησαν αὐθις ἐκ τῆς Ῥώμης. Ἰουβέντιος μέντοι τις Κέλσος συνομόσους τε ἀνὰ πρώτους μετὰ τινῶν ἐπ' αὐτῷ καὶ κατηγορηθεὶς ἐπὶ τούτῳ θανατωστικῶς ἐσώθη. μέλλων γὰρ ἀλίσκεσθαι ᾗτήσατο δι' ἀπορρήτων εἰπεῖν τι αὐτῷ, κὰν τούτῳ προσκυνήσας αὐτῷ, δεσπότην τε καὶ θεόν, ἃ παρὰ τῶν ἄλλων ἤδη προσηγορεύετο, πολλάκις ὀνομάσας, "οὐδὲν μὲν" ἔφη "πεποίηκα τοιοῦτον, ἂν δ' ἀναβολὴν λάβω, πολυπραγμονήσω πάντα, καὶ συχνοὺς σοὶ καὶ μνηνύω καὶ ἐξελέγξω."

12 1 4 et 2 1 " Z p. 501
 πρ. οἱ?"

3 3 ἀλλά] ὅτι

13 1 2 πρ. αὐτῷ]

ἀφαιρείς τε ἐπὶ τούτῳ οὔτε ἐνέδειξέ τινα, καὶ ἄλλοτε ἄλλας προφάσεις προτείνων δειγνυγε μέχρις οὗ Δομιτιανὸς ἀπέθανεν.

ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἡ δόδς ἡ ἀπὸ Σινοέσσης ἐς Ποντεύλους ¹⁴ ἄγουσα λίθους ἐστορέσθη. καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἄλλους τε πολλοὺς ⁹⁵ καὶ τὸν Φλάβιον τὸν Κλήμεντα ὑπατεύοντα, καίπερ ἀνεψιὸν ὄντα καὶ γυναῖκα καὶ αὐτὴν συγγενὴ ἑαυτοῦ Φλαβίαν Δομιτίλλαν ἔχοντα, κατέσφαξεν ὁ Δομιτιανός. ἐπηνέχθη δὲ ἀμφοῖν ἐγκλημα ἀθεότητος, ² ὅφ' ἧς καὶ ἄλλοι ἐς τὰ τῶν Ἰουδαίων ἔθνη ἔξοκέλλοντες πολλοὶ κατεδικάσθησαν, καὶ οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ τῶν γούν οὐσιῶν ἐστερήθησαν· ἡ δὲ Δομιτίλλα ὑπερωρίσθη μόνον ἐς Πανδατερίαν. τὸν ³ δὲ δὴ Γλαβρίωνα τὸν μετὰ τοῦ Τραϊανοῦ ἄρξαντα, κατηγορηθέντα τὰ τε ἄλλα καὶ οἷα οἱ πολλοὶ καὶ ὅτι καὶ θηρίοις ἐμάχετο, ἀπέκτεινεν. ἐφ' ᾧ πού καὶ τὰ μάλιστα ὀργὴν αὐτῷ ὑπὸ φθόνου ἔσχευ, ὅτι ὑπατεύοντα αὐτὸν ἐς τὸ Ἀλβανὸν ἐπὶ τὰ νεανισκεύματα ὠνομασμένα καλέσας λέοντα ἀποκτεῖναι μέγαν ἠνάγκασε, καὶ ὅς οὐ μόνον οὐδὲν ἐλνυμάνθη ἀλλὰ καὶ εὐστοχώτατα αὐτὸν κατειργάσατο.

ὑποπτεύων οὖν ἐκ τούτων πάντας ἀνθρώπους οὐκέτ' οὐδὲ ἐν ⁴ τοῖς ἐξελευθέροις, ὥσπερ οὐδὲ ἐν τοῖς ἐπάρχοις, οὓς γε καὶ παρ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν χρίνεσθαι ἐποίει, ἐλπίδα ἀσφαλείας εἶχεν. καὶ τὸν Ἐπαφρόδιτον δὲ τὸν Νέρωνος πρότερον μὲν ἐξεδίωξε τότε δὲ καὶ ἔσφαξεν, ἐπικαλέσας αὐτῷ ὅτι μὴ ἤμυνε τῷ Νέρωνι, ἵν' ἐκ τῆς τιμωρίας, ἣν ὑπὲρ ἐκείνου ἐποιεῖτο, πόρρωθεν τοὺς ἰδίους ἐξελευθέρους ἐκφοβήσῃ μηδὲν τοιοῦτο τολμῆσαι. οὐ μὴν ὠφελήθη τι ἐκ ⁵ τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐπεβουλεύθη τῷ ἑξῆς ἔτει ἐπὶ τε Γαῖον Ὁάλεν. ^{a.C.} ⁹⁶ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹

- τῶν γυναικῶν τῶν ψιθύρων καθεύδοντος αὐτοῦ μεθ' ἡμέραν ἀφελόμενον εἶχεν, οὐκ εἰδὼς ὅ τι φέροι, προστινχοῦσα δὲ αὐτῷ ἡ Δομιτία τὰ τε γεγραμμένα ἀνέγνω καὶ ἐμήνυσε καὶ ἐκείνοις, καὶ τούτου καὶ ἄλλως διανοοῦμενοι συνετάχυναν τὴν ἐπιβουλὴν. οὐ μέντοι πρότερον ἐπεχείρησαν ἔργῳ πρὶν τὸν διαδεξιόμενον τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ βεβαιώσασθαι. διελέξαντο μὲν δὴ καὶ ἄλλοις τισὶν, μηδενὸς δὲ ἐκείνων δεξαμένον (πάντες γὰρ αὐτοὺς ὡς διαπειρωμένους σφῶν ἐφοβήθησαν) ἐπὶ τὸν Νέρβαν ἦλθον, ἐπειδὴ καὶ εὐγενέστατος καὶ ἐπιεικέστατος ἦν, καὶ προσέειπε καὶ ἐκινδύνευσε διαβληθεὶς ὑπ' ἀστρολόγων, "ὅτι μοναρχήσῃ φησάντων." ἔξ οὗπερ ῥᾶον ἐπεισαν αὐτὸν ἀναδέξασθαι τὴν ἡγεμονίαν. πάντως γὰρ καὶ ὁ Δομιτιανὸς τῶν πρώτων τὰς τε ἡμέρας καὶ τὰς ὥρας ἐν αἷς ἐγγενένητο διασκοπῶν, οὐκ ὀλίγους καὶ τούτου τῶν ἐλπίζομένων ἐν δυνάμει τινὶ ἔσεσθαι προανήλυσεν· καὶ τὸν γε Νέρβαν ἀπέσφαξεν ἄν, εἰ μὴ τις τῶν ἀστρολόγων εὐνοίαν αὐτῷ ἔχων ἔφη ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τελευτήσει. "πιστεύσας γὰρ ὄντως τοῦτ' ἔσεσθαι, οὐκ ἠθέλησε κακῆρον πεφρονεῦσθαι ὡς πάντως μετὰ μικρὸν τεθνηξόμενον. Z p. 505.
- 16 καὶ οὐ γὰρ ἔστιν οὐδὲν τῶν τηλικούτων ἀπρόοπτον, ἄλλα τε αὐτῷ σημεῖα ἐγένετο, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ ὕπνῳ τὸν τε Ρούστικον ξίφει προσεῖναι οἶ, καὶ τὴν Ἀθηναίαν, ἣν ἐν τῷ κοιτῶνι ἰδρυμένην εἶχε, τὰ ὄπλα ἀποβεβληκέναι καὶ ἐπὶ ἄρματος ἵππων μελάνων ἐς χάσμα ἐσπίπτειν ἑδοξεν. ὁ δὲ δὴ μάλιστα διὰ πάντων ἄξιον θαυμάσαι ἐστὶ, Λαργινὸς τις Πρόβλος δημοσίᾳ προειπὼν ἐν Γερμανίᾳ ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ἣ ἀπέθανε τελευτήσει, ἀνεπέμφθη τε ἐς τὴν Ῥώμην ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἔσαχθεις πρὸς τὸν Δομιτιανὸν ἔφη καὶ τότε τοῦθ' οὕτως ἔξειν, καὶ καταδικασθεὶς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνεβλήθη τε ὅπως διαφυγόντος αὐτοῦ τὸν κίνδυνον ἀποθάνῃ, καὶ τούτῳ τοῦ Δομιτιανοῦ σφαγέντος ἐσώθη καὶ δέκα μυριάδας δραχμῶν παρὰ τοῦ Νέρβα ἔλαβεν. ἑτερός τέ τις πρότερόν ποτε εἰπὼν αὐτῷ καὶ ὁπότε καὶ ὅπως φθαρήσεται, ἔπειτα ἐρωτηθεὶς ὁποῖον αὐτὸς τέλει τοῦ βίου χρήσεται, καὶ ἀποκρινάμενος ὅτι ὑπὸ κυνῶν ἀναλωθήσεται, ἐκελεύσθη μὲν ζῶν κατακτανθῆναι καὶ τὸ πῦρ αὐτῷ προσήχθῃ, ὑετοῦ δὲ ἐν τούτῳ πολλοῦ καταρρυέντος ἢ τε πυρὰ ἐσβέσθη καὶ ἐκείνον κύνες ὀπίσω τῷ χεῖρι δεδεμένον καὶ ἐπιζέμενον ἐπ' αὐτῆς εὐρόντες διεσπύραξαν.
- 17 ἔχω δὲ καὶ ἄλλο τι εἰπεῖν παραδοξότατον, ὃ ἐπειδὴν περὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ φράσω, σημαντῶ. ἐπειδὴ γὰρ τάχιστα ἐκ τοῦ δικαστηρίου ἀνέστη καὶ ἀναπαύσεσθαι τὸ μεθήμερινόν, ὥσπερ εἰώθει,

5 5 " " Z p. 505

ζόντων X

16 1 2 ξιγήρη?*

6 3 ὁλ. — ἐλπ. Z, ὁλ. οὐδὲ ἐκ τούτων ἐλπ.

2 4 ἐπιθάνον

ἔμελλε, πρῶτον μὲν τοῦ ξίφους, ὃ αἰεὶ ποτε ἐπὶ τῇ προσκεφαλαίῳ αὐτοῦ ἔκειτο, τὸ σιδήριον ὁ Παρθένιος ἐξεῖλεν, ὅπως μὴ χολήσῃται, ἔπειτα τὸν Στέφανον ἐρωμενέστερον τῶν ἄλλων ὄντα ἐπέπεμψεν· καὶ ἐκεῖνος ἐπλήξε μὲν τὸν Δομιτιανόν, οὐ μὴν καιρίαν, ἀλλὰ κατα- 2 βληθεὶς ἐπ' αὐτοῦ ἔκειτο. οὕτω δὲ δείσας μὴ διαφύγῃ, ἐπεσεπήδησεν, ἢ ὥς γέ τισι δοκεῖ, Μάξιμον ἐξελεύθερον ἐπέσεπεμψεν. καὶ ὁ τε Δομιτιανὸς οὕτω κατεσφάγη, καὶ ὁ Στέφανος παραχοῖμα συνδραμόντων ἐπ' αὐτὸν τῶν οὐ συμμετεσχηκότων τῆς συνωμοσίας προσαιπώλετο.

ὁ δ' εἶπον ὅτι ὑπὲρ πάντα τὰλλα θανάσιμος ἔχω, τόδ' ἐστίν. 18 Ἀπολλωνίος τις Τυανὸς ἐν τε τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ὥρᾳ αὐτῇ ἐκείνῃ ἐν ᾗ ὁ Δομιτιανὸς ἐσφάττετο (τοῦτο γὰρ ὕστερον ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν γενομένων ἡκριβώθη) ἀναβάς ἐπὶ τινα λίθον ὑψηλὸν ἐν Ἐφέσῳ, ἣ καὶ ἐτέρωθι, καὶ συγκιλέσας τὸ πλῆθος ταῦτα εἶπεν “καλῶς Στέφανε, εὖ γε Στέφανε· παῖτε τὸν μαιφόνον. ἐπληξας, ἔτρωσας, ἀπέκτεινας.” τοῦτο μὲν οὕτως ἐγένετο, καὶ μυριάκις τις 2 ἀπιστήσῃ· Δομιτιανὸς δὲ ἔζησε μὲν ἔτη τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα καὶ μῆνας δέκα καὶ ἡμέρας ἑξ καὶ εἴκοσιν, ἐμονάρχησε δὲ ἔτη πεντεκαίδεκα καὶ ἡμέρας πέντε. καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα Φυλλίς ἡ τροφὸς κλέψασα ἔθαψεν.

μετὰ δὲ Δομιτιανὸν Νέρσαν Κορκήιον οἱ Ῥωμαῖοι ὑπέδειξαν ΞΗ αὐτοκράτορα. μίσει δὲ τοῦ Δομιτιανοῦ αἱ εἰκόνας αὐτοῦ, πολλαὶ μὲν ἀργυραὶ πολλαὶ δὲ καὶ χρυσαὶ οὖσαι, συνεκωνεύθησαν, καὶ ἐξ αὐτῶν μεγάλα χρήματα συνελήγῃ· καὶ αἱ ἀνδρες πλεῖσται δὴ ἐνὶ ἀνδρὶ ποιοῦμεναι καθηρέθησαν. καὶ ὁ Νέρσας τοὺς τε κρινομέ- 2 ρους ἐπ' ἀσεβείᾳ ἀφῆκε καὶ τοὺς φερόντας κατήγαγε, τοὺς τε δούλους καὶ τοὺς ἐξελευθέρους τοὺς τοῖς δεσπότηαις σφῶν ἐπιβουλεύσαντας πάντας ἀπέκτεινεν. καὶ τοῖς μὲν τοιοῦτοις οὐδ' ἄλλο τι ἐγκλημα ἐπιφέρειν ἐπὶ τοὺς δεσπότηας ἐφῆκε, τοῖς δὲ δὴ ἄλλοις οὐτ' ἀσεβείας οὐτ' Ἰουδαϊκοῦ βίον κατατιτᾶσθαι τινος συνεχώρησεν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν συγκοινησάντων θάνατον κατεδικάσθησαν· ἐν οἷς καὶ Σέρας ἦν ὁ φιλόσοφος. ταραχῆς οὖν γενομένης οὐ τῆς τυ- 3 χούσης ἐκ τοῦ πάντας πάντων κατηγορεῖν, λέγεται Φρόντωνα τὸν ὑπάτον εἰπεῖν ὡς κακὸν μὲν ἐστὶν αὐτοκράτορα ἔχειν ἐφ' οὐ μὴδενὶ μὴδὲν ἔξεστι ποιεῖν, χεῖρον δὲ ἐφ' οὐ πᾶσι πάντα· καὶ ὁ Νέρσας ἀκούσας ταῦτα ἀπηγόρευσε τοῦ λοιποῦ γίνεσθαι τὰ τοιαῦτα. ἦν δὲ ὁ Νέρσας ὑπὸ τε τοῦ γήρως καὶ ὑπ' ἀρρωστίας, ἀφ' ἧς καὶ τὴν

18 1 s ἐπὶ τινα ὥραν ἐνεδὸς ἔστη, εἴτα ἐξεβόησεν Z p. 503 2 2 τοῦτο δὲ καὶ ὁ Φιλόστρατος τὸν τοῦ Ἀπολλωνίου βίον συγγεγραμῶς οὕτως ἀνέγραψεν Z 4 καὶ ante μ. om* 1 2 1 πεποιημένα? an γεγόμενα?

2 τροφὴν αἰ ποτε ἡμεῖς, ἀσθενέστερος. ἀπεῖπε δὲ καὶ ἀνδριάντας
 αὐτῷ χρυσοῦς γίνεσθαι. τοῖς δὲ τῶν οὐσιῶν ἐπὶ τοῦ Δομιτιανοῦ
 μάτην ἐστερημένοις πάντα ἀπέδωκεν ὅσα ἐν τῷ βασιλείῳ ἔτι ὄντα
 εὐρέθη. τοῖς τε πᾶν πένησι τῶν Ῥωμαίων ἐς χιλιάδα καὶ πεντα-
 2 κοσίας μυριάδας γῆς κτήσιν ἐχαρίσατο, βουλευταῖς τισὶ τὴν τε ἀγο-
 ρασίαν αὐτῶν καὶ τὴν διανομὴν προστάξας. χρημάτων δὲ ἀπορῶν
 πολλὰ μὲν ἱμάτια καὶ σκεύη καὶ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, ἄλλα τε ἐπιπλά
 καὶ ἐκ τῶν ἰδίων καὶ ἐκ τῶν βασιλικῶν, πολλὰ δὲ καὶ χωρία καὶ
 οἰκίας, μᾶλλον δὲ πάντα πλὴν τῶν ἀναγκαίων, ἀπέδοτο· οὐ μέντοι
 καὶ περὶ τὰς τιμὰς αὐτῶν ἐμικρολογήσατο, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ
 3 πολλοὺς εὐηργέτησεν. καὶ πολλὰς μὲν θυσίας πολλὰς δὲ ἵπποδρο-
 μίας ἄλλας τέ τινας θέας κατέλυσε, συστέλλων ὡς οἷόν τε τὰ δα-
 πανήματα. ὥμοσε δὲ καὶ ἐν τῷ συνεδρίῳ μηδὲνα τῶν βουλευτῶν
 φρονέειν, ἐβεβαίωσε τε τὸν ὄρον καίπερ ἐπιβουλευθεῖς. ἔπραττε
 4 δὲ οὐδὲν ὅ τι μὴ μετὰ τῶν πρώτων ἀνδρῶν. ἐνομοθέτησε δὲ ἄλλα
 τε καὶ περὶ τοῦ μὴ εὐνουχῆσθαι τινα μηδὲ ἀδελφιδὴν γαμεῖν.
 τὸν δὲ Ῥοῦφον τὸν Ῥεργίνιον, καίπερ πολλὰκις αὐτοκράτορα ὀνο-
 97 ^{a.C.}μασθέντα, οὐκ ὥκησεν ὑπατεύσας συνάρχοντα προσλαβεῖν· ἐφ' οὗ
 τῷ μνήματι τελευτήσαντος ἐπεγράφη ὅτι νικήσας Ὀίνδικα τὸ κρά-
 τος οὐχ ἑαυτῷ περιποιήσατο ἀλλὰ τῇ πατρίδι.

3 Νέρβης δὲ οὕτως ἤρχε καλῶς ὥστε ποτὲ εἰπεῖν “οὐδὲν τοιοῦτο
 πεποίηκα ὥστε μὴ δύνασθαι τὴν ἀρχὴν τε καταθῆσθαι καὶ ἀσφα-
 2 λῶς ἰδιωτεῦσαι.” Κράσσου τε Καλπουρνίου, τῶν Κράσσων ἐκείνων
 ἐκτόνον, ἐπιβεβουλευκότος μετὰ καὶ ἄλλων αὐτῷ, παρεκαθίστατό τε
 αὐτοὺς ἐν τινὶ θέᾳ ἀγροῦντας ἔτι ὅτι καταμεμῆνυνται, καὶ ἔδωκεν
 αὐτοῖς ξίφη, λόγῳ μὲν ἵν' ἐπισκέψωνται αὐτά, ὅπερ εἴωθε γίγνε-
 σθαι, εἰ δὲ ἐστὶν, ἔργῳ δὲ ἐπιδεικνύμενος ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλει
 3 καὶν αὐτοῦ παραχρησμία ἀποθάνη. Αἰλιανὸς δὲ ὁ Κασπέριος ἄρχων
 καὶ ὑπ' αὐτοῦ, καθάπερ ὑπὸ τοῦ Δομιτιανοῦ, τῶν δορυφόρων γε-
 νόμενος τοὺς στρατιώτας ἐστασίασε κατ' αὐτοῦ, παρασκευάσας
 ἑξαπῆσαι τινὰς ὥστε θανατωθῆναι. πρὸς οὓς ὁ Νέρβης τοσοῦτον
 ἀντίσχευεν ὥστε καὶ τὴν κλεῖν ἀπογυμνώσαι καὶ τὴν σφαγὴν αὐτοῦ
 προδεῖξαι. οὐ μὴν τι καὶ ἤνυσεν, ἀλλ' ἀνηρέθησαν οὓς ὁ Αἰλια-
 4 νὸς ἐβουλήθη. ὅθεν ὁ Νέρβης διὰ τὸ γῆρας καταφρονούμενος
 ἀνέβη τε ἐς τὸ Καπιτώλιον, καὶ ἔφη γεγωνήσας “ἀγαθὴ τύχη τῆς
 τε βουλῆς καὶ τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ Μάρκον
 Οὐλίπιον Νέρβαν Τραϊανὸν ποιοῦμαι.” καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ συν-
 εδρίῳ Καίσαρά τε αὐτὸν ἀπέδειξε, καὶ ἐπέστειλεν αὐτῷ αὐτοχειρίᾳ

2 2 3 ἐκ ante τῶν β. om* 4 2 μήτε* 3 2 2 ἐγγόνου* 4 γενέσθαι*
 4 1 διὰ τρόπων χρησιμότητα καὶ γῆρας βαθὺ Z p. 507 4 ἐμῇ?*

(ἦρχε δὲ τῆς Γερμανίας ἐκεῖνος) "τίσειαν Λαῖνοι ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσιν." οὕτω μὲν ὁ Τραιανὸς Καῖσαρ καὶ μετὰ τοῦτο αὐτο- 4
κράτωρ ἐγένετο, καίτοι συγγενῶν τοῦ Νέρβα ὄντων τινῶν. ἀλλ' οὐ
γὰρ τῆς τῶν κοινῶν σωτηρίας ὁ ἀνὴρ τὴν συγγένειαν προετίμησεν,
οὐδ' αὖ ὅτι Ἰβηρ ὁ Τραιανὸς ἀλλ' οὐκ Ἰταλὸς οὐδ' Ἰταλιώτης ἦν,
ἥτιόν τι παρὰ τοῦτο αὐτὸν ἐποιήσατο, πευδὴ μηδεὶς πρόσθεν ἀλ- 2
λοεθνῆς τὸ τῶν Ῥωμαίων κράτος ἐσχέκει· τὴν γὰρ ἀρετὴν ἀλλ' οὐ
τὴν πατρίδα τινὸς ἐξετάζειν δεῖν ᾔετο. πράξας δὲ ταῦτα μετήλ- a.C.
λαξεν, ἄρξας ἔτι ἐν καὶ μηνὶ τέσσαρσι καὶ ἡμέραις ἐννέα· προ- 98
εβεβήκει δ' ἐς πέντε καὶ ἐξήκοντα ἔτη καὶ μῆνας δέκα καὶ ἡμέ-
ρας δέκα.

Τραιανῷ δὲ ὄναρ ἐγεγόνει, πρὶν αὐταρχῆσαι, τοιόνδε· ἐδόκει 5
ἄνδρα πρεσβύτην ἐν ἱματίῳ καὶ ἐσθῇ περιπορφύρῳ, ἔτι δὲ καὶ
στεφάνῳ ἐστολισμένον, οἷά πον καὶ τὴν γερονσίαν γράφονσι, δα-
κτυλῷ τινὶ σφραγίδι αὐτῷ ἐς τε τὴν ἀριστερὰν σφαιρὴν καὶ μετὰ
τοῦτο καὶ ἐς τὴν δεξιὰν ἐπιβεβληκέναι. ὥς δὲ αὐτοκράτωρ ἐγένετο, 2
ἐπέστειλε τῇ βουλῇ αὐτοχειρίᾳ ἄλλα τε καὶ ὥς οὐδένα ἄνδρα ἀγα-
θὸν ἀποσφάζει ἢ ἀτιμάσει, καὶ ταῦτα καὶ ὅρκους οὐ τότε μόνον
ἀλλὰ καὶ ὕστερον ἐπιστάσασατο.

"ὅτι οὗτος ὥμοσεν ὥς οὐ μισσηθήσεται, καὶ τοῦτο ἔργῳ ἐνεπέ- 3
δωσε καίπερ ἐπιβουλευθεὶς. τῇ τε γὰρ φύσει οὐδὲν οὔτε διπλοῦν
οὔτε δόλιον οὔτε τραχὺ εἶχεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς ἐφίλει καὶ
ἐδέξιοτο καὶ ἐτίμα, τῶν δὲ ἄλλων ἡμίλει· τὸ δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἡλι-
κίας πεπαιγμένος ἐγεγόνει. V p. 710.

Ἀλλιανδὸν δὲ καὶ τοὺς δορυφόρους τοὺς κατὰ Νέρβα στασιά- 4
σαντας, ὥς καὶ χρησόμενός τι αὐτοῖς, μεταπεμψάμενος ἐκποδῶν
ἐποιήσατο. ἐς δὲ τὴν Ῥώμην ἐσελθὼν πολλὰ ἐποίει πρὸς τε διόρ- a.C.
θωσιν τῶν κοινῶν καὶ πρὸς χάριν τῶν ἀγαθῶν, ἐκείνων τε διαφε- 99
ρόντως ἐπιμελούμενος, ὥς καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τὴν
τῶν παίδων τροφὴν πολλὰ χάρισσασθαι, καὶ τούτους εὐεργετῶν.
Πλωτῖνα δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ὅτε πρῶτον ἐς τὸ παλάτιον ἐσῆι, ἐπὶ 5
τοὺς ἀναβαθμοὺς καὶ πρὸς τὸ πλῆθος μεταστραφεῖσα εἶπε "τοιαύτη
μέντοι ἐνταῦθα ἐσέροχομαι οἷα καὶ ἐξελθεῖν βούλομαι." καὶ οὕτω
γε ἑατὴν διὰ πάσης τῆς ἀρχῆς διήγαγεν ὥστε μηδεμίαν ἐπηγο-
ρίαν σχεῖν.

διατρίψας δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ χρόνον τινὰ ἐστράτευσεν ἐπὶ Δα- 6
κούς, τὰ τε πραχθέντα αὐτοῖς λογίζόμενος, τοῖς τε χρήμασιν ἃ κατ' a.C.
ἔτος ἐλάμβανον βαρυνόμενος, τὰς τε δυνάμεις αὐτῶν ἀνξανομένης 100

2 καὶ τὰ φρονήματα ὁρῶν. πυθόμενος δὲ ὁ Δεκέβαλος τὴν ὁρμὴν
 αὐτοῦ ἐφοβήθη, ἅτε καὶ εὖ εἰδὼς ὅτι πρότερον μὲν οὐ Ῥωμαίους
 ἀλλὰ Λομυτιανὸν ἐνεκίζκει, τότε δὲ ὡς πρὸς τε Ῥωμαίους καὶ
 πρὸς Τραιανὸν αὐτοκράτορα πολεμήσοι. πλεῖστον γὰρ ἐπὶ τε δι-
 3 καιότητι καὶ ἐπ' ἀνδρίᾳ τῇ τε ἀπλότητι τῶν ἡθῶν διέπρεπεν. τῷ
 τε γὰρ σώματι ἔρρωτο (δεύτερον γὰρ καὶ τεσσαρικοστὸν ἔτος ἄγων
 ἤρξεν) "ὥς ἔξ ἴσον πάντα τοῖς ἄλλοις τρόπον ἵνα πορεύσθαι",
 καὶ τῇ ψυχῇ ἠχμαζεν ὥς μήθ' ὑπὸ νεότητος θρασύνεσθαι μήθ' ὑπὸ
 4 γήρως ἀμβλύνεσθαι. καὶ οὐτ' ἐφθόρει οὔτε καθήρει τινα, ἀλλὰ καὶ
 πάνν πάντας τοὺς ἀγαθοὺς ἐτίμα καὶ ἐμεγάλυνεν, καὶ διὰ τοῦτο
 οὔτε ἐφοβεῖτό τινα αὐτῶν οὔτε ἐμίσει. διαβολαῖς τε ἥκιστα ἐπί-
 στενε, καὶ ὀργῇ ἥκιστα ἐδουλοῦτο, τῶν τε χρημάτων τῶν ἀλλοτρίων
 7 ἴσα καὶ φόνων τῶν ἀδίκων ἀπείχετο. καὶ ἐδαπάνᾳ πάμπολλα μὲν
 ἐς τοὺς πολέμους πάμπολλα δὲ ἐς τὰ τῆς εἰρήνης ἔργα, καὶ πλεῖστα
 καὶ ἀναγκαῖα καὶ ἐν ὁδοῖς καὶ ἐν λιμένσι καὶ ἐν οἰκοδομίᾳσι
 δημοσίαις κατασκευάσας οὐδενὸς αἵμα ἐς οὐδὲν αὐτῶν ἀνάλωσεν.
 2 οὕτω γὰρ πον καὶ μεγάλῳ φρον καὶ μεγαλογνώμων ἔφν ὥστε καὶ
 τῷ ἱπποδρόμῳ ἐπιγράψαι ὅτι ἔξαρχοῦνται αὐτὸν τῷ τῶν Ῥωμαίων
 δήμῳ ἐποίησεν, ἐπειδὴ διαφθαρέντα πῃ καὶ μελῶ καὶ περικαλλέ-
 στερον ἐξεργάσατο. φιλούμενός τε οὖν ἐπ' αὐτοῖς μᾶλλον ἢ τιμώ-
 3 μενός ἔχαιρε, καὶ τῷ τε δήμῳ μετ' ἐπιεικείας συνεγίνετο καὶ τῇ
 γερονσίᾳ σεμνοπρεπῶς ὠμίλει, ἀγαπητὸς μὲν πᾶσι, φοβερὸς δὲ μη-
 δενὴ πλὴν πολεμίοις ὢν. καὶ γὰρ θήρας καὶ συμποσίων ἔργων τε
 καὶ βουλευμάτων σκωμμάτων τε συμμετείχε σφίσιν, καὶ πολλάκις
 καὶ τέταρτος ὤχετο, ἔς τε τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ ἄνεν γε φρονεῖας
 4 ἔστιν ὢν ἐσιῶν εὐθυμεῖτο. παιδείας μὲν γὰρ ἀκριβοῦς, ὅση ἐν λό-
 γοις, οὐ μετέσχε, τό γε μὴν ἔργον αὐτῆς καὶ ἡπίστατο καὶ ἐποίει.
 οὐδ' ἔστιν ὅ τι οὐκ ἄριστον εἶχεν. καὶ οἶδα μὲν ὅτι καὶ περὶ μει-
 ράκια καὶ περὶ οἶνον ἐσπονδάκει· ἀλλ' εἰ μὲν τι ἐκ τούτων ἢ αἰ-
 σχρὸν ἢ κακὸν ἢ ἐδεδράκει ἢ ἐπεπόνθει, ἐπηγορίαν ἂν εἶχεν, νῦν δὲ
 τοῦ τε οἴνου διακόρως ἔπινε καὶ νήφων ἦν, ἐν τε τοῖς παιδικοῖς
 5 οὐδένᾳ ἐλόπησεν. εἰ δὲ καὶ φιλοπόλεμος ἦν, ἀλλὰ τῇ τε κατορθώ-
 σει καὶ τῇ τοῦ ἐχθίστου μὲν καθαιρέσει τοῦ οἰκείου δὲ ἀνῆλθει ἡρ-
 κέτο. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὅπερ εἶωθεν ἐν τοῖς τοιοῦτοις γίνεσθαι, τὸ
 τοὺς στρατιώτας ἐξογκοῦσθαι τε καὶ ὑπερφρονεῖν, συνέβη ποτὲ ἐπ'
 αὐτοῦ· οὕτως ἐγχατῶς αὐτῶν ἤρχεν.

διὰ ταῦτα μὲν οὖν οὐκ ἀπεικόντως ὁ Δεκέβαλος αὐτὸν ἐδεδίει·
 8 στρατεύσαντι δὲ τῷ Τραιανῷ κατὰ τῶν Λακῶν καὶ ταῖς Τύπαις,

ἐνθα ἐστρατοπέδευον οἱ βάρβαροι, πλησιάζοντι μύκης μέγας προσ-
εκομίσθη, γραμμισι Λατίνοις λέγων ὅτι ἄλλοι τε τῶν συμμάχων
καὶ Βοῦρροι παραιοῦσι Τραϊανῷ ὀπίσω ἀπέναι καὶ εἰρηνῆσαι.
συμβάλων δὲ αὐτοῖς ὁ Τραϊανὸς πολλοὺς μὲν τῶν οἰκείων τραυ-
ματίας ἐπέδδε, πολλοὺς δὲ τῶν πολεμίων ἀπέκτεινεν· ὅτε καὶ ἐπιλι-
πόντων τῶν ἐπιδέσμων οὐδὲ τῆς ἑαυτοῦ ἐσθῆτος λέγεται φείσασθαι,
ἀλλ' ἐς τὰ λαμπάδια ταύτην κατατεμεῖν, τοῖς δὲ τελευτήσασι τῶν
στρατιωτῶν ἐν τῇ μάχῃ βωμόν τε στήσαι καὶ κατ' ἔτος ἐναγίζεν
κελεύσαι. ὥς δὲ καὶ ἐς αὐτὰ τὰ ἄκρα ἐπεχειρήσεν ἀναβῆναι, λό-
φους ἐκ λόφων μετὰ κινδύνων καταλαμβάνων, καὶ τοῖς τῶν Λακων^{a.C.}
βασιλείοις ἐπέλασεν, ὃ τε Λούσιος ἐτέρωθι προσβαλὼν καὶ ἐφόνευσε
πολλοὺς καὶ ἐξόργισεν πλείονας, τηρικαῦτα ὁ Δεκέβαλος πρόσβεις
πέμψας τοὺς ἀρίστους τῶν πιλοφόρων, καὶ δι' αὐτῶν τοῦ αὐτο-
κράτορος δεηθεῖς, οὐδὲν ὅ τι οὐχ ἐτοίμως τῶν προσταχθέντων ἔσχε
συνθέσθαι.

ὅτι ὁ Δεκέβαλος ἐπεπόμφει μὲν καὶ πρὸ τῆς ἥτις πρόσβεις, 9
οὐκέτι τῶν κομητῶν ὥσπερ πρότερον, ἀλλὰ τῶν πιλοφόρων τοὺς
ἀρίστους. καὶ ἐκείνοι τὰ τε ὅπλα ῥίψαντες καὶ ἑαυτοὺς ἐς τὴν γῆν 2
καταβαλόντες ἐδεήθησαν τοῦ Τραϊανοῦ μάλιστα μὲν αὐτῷ τῷ Δε-
κεβάλῳ καὶ ἐς ὅσιν καὶ ἐς λόγους αὐτοῦ ἐλθεῖν, ὥς καὶ πάντα τὰ
κελευσθησόμενα ποιήσονται, ἐπιτραπῆναι, εἰ δὲ μή, στυλῆναι γέ τινα
τὸν συμβησόμενον αὐτῷ. καὶ ἐπέμφθη ὁ Σούρις καὶ Κλαύδιος
Αἰβιανὸς ὁ ἑπαρχος. ἐπράχθη δὲ οὐδέν· ὁ γὰρ Δεκέβαλος οὐδ' 3
ἐκείνοις ἐτόλμησε συμμίζειν, ἐπεμψε δὲ καὶ τότε. ὁ δὲ Τραϊανὸς
ὅρη τε ἐντετειχισμένα ἔλαβε, καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ τε ὅπλα τὰ τε μη-
χανήματα καὶ τὰ αἰχμάλωτα τό τε σημεῖον τὸ ἐπὶ τοῦ Φούσκου
ἄλὸν εἶδεν. δι' οὖν ταῦτα ὁ Δεκέβαλος, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ὁ 4
Μάξιμος ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὴν τε ἀδελφὴν αὐτοῦ καὶ χωρίον τι
ἰσχυρόν εἶλεν, οὐδὲν ὅ τι οὐχ ἐτοίμως τῶν προσταχθέντων ἔσχε συν-
θέσθαι, οὐχ ὅτι καὶ ἐμμένειν αὐτοῖς ἔμελλεν, ἀλλ' ἵν' ἐκ τῶν παρόν-
των ἀναπνεύσῃ. τὰ γὰρ ὅπλα καὶ τὰ μηχανήματα τοὺς τε μηχαν- 5
νοποιούς παραδοῦναι καὶ τοὺς αὐτομόλους ἀποδοῦναι, τὰ τε ξυμ-
ματι καθελεῖν καὶ τῆς χώρας τῆς ἐαλωκυίας ἀποστήναι, καὶ προσ-
έτι τοὺς τε αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς Ῥωμαίοις νομίζειν,
καὶ μήτ' αὐτῶν ὅλως τινα ὑποδέχεσθαι μήτε στρατιώτη τινὶ ἐκ 6
τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς χρῆσθαι (τοὺς γὰρ πλείστοις τοὺς τε
ἀρίστους ἐκείθεν ἀναπείθων προσεποιεῖτο) καὶ ἄκων ὁμολόγησε,
πρὸς τε τὸν Τραϊανὸν ἐσελθὼν καὶ ἐς τὴν γῆν πεσὼν καὶ προσκν-

7 νήσας αὐτῶ καὶ τὰ ὅπλα ἀπορρήψας. καὶ πρέσβεις ἐπὶ τούτοις ἐς τὸ βουλευτήριον ἐπέμψεν, ὅπως καὶ παρ' ἐκείνου τὴν εἰρήνην βεβαιώσῃται. ταῦτα συνθέμενος καὶ στρατόπεδον ἐν Ζερμύεγεθούσῃ καταλιπὼν, τὴν τε ἄλλην χώραν φρουραῖς διαλαβὼν, ἐς Ἰταλίαν ἀνεκομίσθη. Ὑ p. 401.

10 καὶ οἱ παρὰ τοῦ Δεκεβάλου πρέσβεις ἐς τὸ συνέδριον ἐσῆχθη-
 103 ^{a.C.}σαν, τὰ τε ὅπλα καταθέντες συνῆψαν τὰς χεῖρας ἐν αἰχμαλώτων
 σχήματι καὶ εἶπὼν τέ τινα καὶ ἰκέτευσαν, καὶ οὕτω τὴν τε εἰρήνην
 2 ἐσπέισαντο καὶ τὰ ὅπλα ἀπέλαβον. Τραϊανὸς δὲ τὰ τε νικητήρια
 ἤγαγε καὶ Λακινὸς ἐπωνομάσθη, ἐν τε τῷ θεάτρῳ μονομάχους συν-
 ἔβαλε (καὶ γὰρ ἔχαιρεν αὐτοῖς), καὶ τοὺς ὀρχηστὰς ἐς τὸ θέατρον
 ἐπαρῆγαγε (καὶ γὰρ ἐνὸς αὐτῶν τοῦ Πυλάδου ἦρα), οὐ μόντοι, οἷα
 πολεμικὸς ἀνὴρ, τὰλλα ἤττον διῆγεν ἢ καὶ ἤττον ἐδίκαζεν, ἀλλὰ
 τότε μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Ἀγνούστου, τότε δ' ἐν τῇ στοᾷ τῇ Αἰαίᾳ
 ὠνομασμένη, πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοθι ἔκρινεν ἐπὶ βήματος.

3 ἐπεὶ δὲ ὁ Δεκέβαλος πολλὰ παρὰ τὰς συνθήκας ἀπηγγέλλετο
 αὐτῷ ποιῶν, καὶ ὅπλα κατεσκευάζετο, καὶ τοὺς αὐτομολοῦντας
 ἐδέχετο, τὰ τε ξοῦματα ἐπεσκεύαζε, παρὰ τε τοὺς ἀστυγείτονας
 ἐπρεσβεύετο, καὶ τοῖς τάναντία οἱ φρονήσασι πρότερον ἐλυμνίετο,
 καὶ τῶν Ἰαζύγων καὶ χώραν τινὰ ἀπετέμετο, ἦν μετὰ ταῦτα ἀπαι-
 4 τήσασιν αὐτοῖς Τραϊανὸς οὐκ ἀπέδωκεν, οὕτω δὲ καὶ αὐθις πολέ-
 μιον αὐτὸν ἢ βουλή ἐψηφίσατο, καὶ ὁ Τραϊανὸς δι' ἑαυτοῦ καὶ
 αὐθις, ἀλλ' οὐ δι' ἐτέρων στρατηγῶν τὸν πρὸς ἐκείνον πόλεμον
 ἐποίησατο.

11 "ὅτι τῶν Λακῶν συχνῶν μεθισταμένων πρὸς Τραϊανόν, καὶ δι'
 ἄλλα τινά, ἐδεήθη αὐθις ὁ Δεκέβαλος εἰρήνης. ὥς δ' οὐκ ἐπέσθη
 104 ^{a.C.}τὰ τε ὅπλα καὶ ἑαυτὸν παραδοῦναι, τὰς δυνάμεις φανερώς ἤθροί-
 2 καὶ τοὺς περιχώρους προσπαρεκάλει, λέγων ὅτι ἐὰν αὐτὸν προῶνται
 καὶ αὐτοὶ κινδυνεύουσιν, καὶ ὅτι ἀσφαλέστερον καὶ ῥῆον μεθ' ἑαυ-
 τοῦ, πρὶν τι κακὸν παθεῖν, ἀγωνισάμενοι τὴν ἐλευθερίαν φυλάξου-
 σιν ἢ ἂν σφᾶς τε ἀπολλυμένους περιδώσι καὶ αὐτοὶ ὕστερον,
 ἐρημωθέντες τῶν συμμάχων, χειρωθῶσιν. Ὑ p. 402.

3 καὶ ὁ Δεκέβαλος κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν κακῶς ἔπραττε, δόλῳ
 δὲ δὴ καὶ ἀπάτῃ ὀλίγον μὲν καὶ τὸν Τραϊανὸν ἀπέκτεινε, πέμψας
 ἐς τὴν Μυσίαν αὐτομόλους τινάς, εἰ πως αὐτὸν εὐπρόσοδον ὄντα
 καὶ ἄλλως, τότε δὲ καὶ διὰ τὴν τοῦ πολέμου χρεῖαν πάντα ἀπλῶς
 τὸν βουλόμενον ἐς λόγους δεχόμενον κατεργάζαιντο. ἀλλὰ τοῦτο
 μὲν οὐκ ἠδυνήθησαν προᾶναι, συλληφθέντος τινὸς ἕξ ὑποψίας καὶ

πάν τὸ ἐπιβούλευμα αὐτοῦ ἐκ βασάνων ὁμολογήσαντος· Λογγίνον¹² δέ τινα στρατοπέδου Ῥωμαϊκοῦ ἐξηγούμενον καὶ δεινὸν ἐν τοῖς πολέμοις αὐτῷ γενηθέντα προσκαλεσάμενος, καὶ ἀναπέσας συμμῖξαι οἱ ὥς καὶ τὰ προσταχθεύμενα ποιήσων, συνέλαβε καὶ ἀνέκρινε δημοσίᾳ περὶ τῶν τοῦ Τραιῖανῶς βουλευμάτων, ἐπειδὴ τε μηδὲν ὁμολογήσει ἡθέλησεν, ἐν ἀδέσμῳ φυλακῇ περιῆγεν. καὶ "πρόσβιν² τινὰ πέμψας πρὸς τὸν Τραιῖανόν ἡξίου τήν τε χώραν μέχρι τοῦ Ἰστρου κομίσασθαι καὶ τὰ χρήματα, ὅσα ἐς τὸν πόλεμον ἐδεσπαρήκει, ἀπολαβεῖν" ἐπὶ τῷ τὸν Λογγίνον οἱ ἀποδοῦναι. ἀποκρινάμενον δέ τινα αὐτῷ μέσα, ἐξ ὧν οὔτε ἐν μεγάλῳ οὔτε ἐν σμικρῷ λόγῳ τὸν Λογγίνον ποιῆσθαι δόξιν ἔμελλε, τοῦ μὴτ' ἀπολέσθαι αὐτὸν μὴτ' ἐπὶ πολλῇ σφίσιν ἀνασωθῆναι, Δεκέβαλος μὲν ἔτι δια-³σκοπῶν ὃ τι πράξῃ ἀνείχε, Λογγίνος δὲ ἐν τούτῳ φαρμάκον "διὰ τοῦ ἀπελευθέρου" ἐπορήσας "ὑπέσχετό τε αὐτῷ τὸν Τραιῖανόν καταλλάξαι, ἵνα ὥς ἡκιστα ὑποτοπήσῃ τὸ γενησόμενον, μὴ καὶ φυλακὴν αὐτοῦ ἀκριβεστέραν ποιήσῃται, καὶ γράμματά τινα ἐκτελεῖν ἔχοντα γράψας ἔδωκε τῷ ἐξελευθέρῳ πρὸς τὸν Τραιῖανόν ἀποκομίσει, ἵν' ἐν ἀσφαλείᾳ γένηται. καὶ οὕτως ἀπελευθέρους αὐτοῦ τὸ⁴ φάρμακον νυκτὸς" ἔπαιε καὶ ἀπέθανεν. "γενομένου δὲ τούτου ὁ Δεκέβαλος ἐξήγησε παρὰ τοῦ Τραιῖανῶς τὸν ἀπελευθέρου, τό τε σῶμα τοῦ Λογγίνου καὶ δέκα αἰχμαλώτους ἀντιδώσειν οἱ ὑποσχόμενος, καὶ εὐθὺς γε τὸν ἐκατοντάρχη τὸν ἄλόντα μετ' αὐτοῦ ἐπεμψεν ὥς καὶ ταῦτα διαπραξόντα· παρ' οὗ πάντα τὰ κατὰ τὸν Λογγίνον⁵ ἐγνώσθη. οὐ μέντοι οὐτ' ἐκεῖνον ὁ Τραιῖανὸς ἀπέπεμψεν οὔτε τὸν ἐξελευθέρου ἐξέδωκε, προτιμωτέραν τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ πρὸς τὸ τῆς ἀρχῆς ἀξίωμα τῆς τοῦ Λογγίνου ταφῆς ποιησάμενος."

Τραιῖανὸς δὲ γέφυραν λιθίνην ἐπὶ τοῦ Ἰστρου κατεσκευάσατο,¹³ περὶ ἧς οὐκ ἔχω πῶς ἂν ἀξιῶς αὐτὸν θαυμάσω· ἔστι μὲν γὰρ καὶ τῶν αὐτοῦ ἔργα διαπρεπέστατα, τοῦτο δὲ καὶ ὑπὲρ ἐκεῖνα. ὥς γὰρ κορυφαῖες εἰσὶ λίθου τετραπέδου εἴκοσι, τὸ μὲν ὕψος πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ποδῶν πλὴν τῶν θεμελίων, τὸ δὲ πλάτος ἐξήκοντα· καὶ² αὐταὶ ἐβδόμηκοντα καὶ ἑκατὸν ἀπ' ἀλλήλων πόδας ἀπέχονσαι ἀνῖσι συνηχοδόμηται. πῶς οὐκ ἂν τις τὸ ἀνάλωμα τὸ ἐς αὐτὰς δαπανηθὲν θαυμάσειεν; πῶς δ' οὐκ ἂν τὸν τρόπον ὃν ἕκαστα αὐτῶν ἐν τε ποταμῷ πολλῷ καὶ ἐν ὕδατι δινώδει διαπέδῃ τε ἰλυώδει ἐγένετο; οὐ γὰρ τοι καὶ παρατρέψαι ποι τὸ ῥεῦμα ἡδυνήθη. τὸ δὲ³ δὴ πλάτος τοῦ ποταμοῦ εἶπον οὐχ ὅτι διὰ τοσούτου ῥεῖ (καὶ γὰρ ἐπὶ διπλάσιον ἔστιν οὗ καὶ ἐπὶ τριπλάσιον αὐτοῦ πελαγίζῃ), ἀλλ'

12 1 3 πολέμοις

2 — 5 " U p. 402

13 2 2 αὐταί·

3 ὥστε πῶς?*

4 ἂν τις τὸν*

ὅτι τό τε στενότερον καὶ τὸ ἐπιτηδαιότερον ἐς τὸ γεφυρωθῆναι
 4 τῶν ἐκείνῃ χωρίων τοσοῦτον ἐστίν. ὅσω δὲ δὴ ἐς στενὸν ταύτῃ ἐκ
 πελάγους μεγάλων καταβαίνων καὶ ἐς πέλαγος αὐθις μείζον προ-
 χωρῶν κατακλείεται, τόσω πον καὶ ῥωδέστατος καὶ βαθυτάτος
 γήγνεται, ὥστε καὶ τοῦτο ἐς τὴν χαλεπότητα τῆς κατασκευῆς τῆς
 5 γεφύρας τείναι. ἡ μὲν οὖν μεγαλόνοια τοῦ Τραϊανοῦ καὶ ἐκ τούτων
 δείκνυται· οὐ μέντοι καὶ ὠφέλειάν τινα ἡμῖν ἡ γέφυρα παρέχεται,
 ἀλλ' ἐστῶσιν αἱ κορηπίδες ἄλλως, δίοδον οὐκ ἔχουσαι, καθάπερ ἐπ'
 αὐτῷ τούτῳ μόνον γενόμεναι ἵν' ἐπιδείξωσι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν
 6 οὐδὲν ὃ τι οὐ δυνάμεν ἐξεργάσασθαι. ὁ μὲν γὰρ Τραϊανὸς δεί-
 σας μὴ ποτε παγέντος τοῦ Ἰστροῦ πόλεμος τοῖς πέραν Ῥωμαίοις
 γένηται, ἐποίησε τὴν γέφυραν ἵν' αἱ ἐπιβατοὶ ῥαδίως δι' αὐτῆς
 διαξίωσιν. Ἀδριανὸς δὲ τοῦναντίον φοβηθεὶς μὴ καὶ τοῖς βαρβάροις
 τοὺς φρουροὺς αὐτῆς βιαζομένοις ῥαδίᾳ διάβασις ἐς τὴν Μυσίαν
 ᾗ, ἀφείλε τὴν ἐπιπολῆς κατασκευήν.

14 Τραϊανὸς δὲ διὰ ταύτης τῆς γεφύρας τὸν Ἰστρον περαιωθεὶς,
 a.C. 105 καὶ δι' ἀσφαλείας μᾶλλον ἢ διὰ σπουδῆς τὸν πόλεμον ποιούμενος,
 σὺν χρόνῳ καὶ μόλις ἐκράτησε τῶν Λακῶν, πολλὰ μὲν αὐτὸς στρα-
 τηγίας ἔργα καὶ ἀνδρίας ἐπιδειξάμενος, πολλὰ δὲ καὶ τῶν στρα-
 2 τιωτῶν αὐτῷ κινδυνεύσαντων καὶ ἀριστευσάντων. ἔνθα δὴ καὶ
 ἱππεὺς τις κακῶς πληγείς ἐξήχθη μὲν ἐκ τῆς μάχης ὥς καὶ θερα-
 πευθῆναι δυνάμενος, ἀσθόμενος δὲ ὥς ἀνιάτως ἔχοι ἔκ τε τοῦ
 σκηνώματος ἐξεπήδησεν (οὐ γὰρ πῶ το κακὸν αὐτοῦ καθίζητο) καὶ
 ἐς τάξιν αὐθις καθιστὰς ἑαυτὸν ἀπέθανε, μεγάλη ἐπιδειξάμενος.
 3 Δεκεβάλως δέ, ὥς καὶ τὸ βασίλειον αὐτοῦ καὶ ἡ χώρα κατελῆπτο
 σύμπασα καὶ αὐτὸς ἐκινδύνευσεν ἀλῶναι, διεχρήσατο ἑαυτόν, καὶ
 ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐς τὴν Ῥώμην ἀπεκομίσθη· καὶ οὕτως ἡ Λακία
 Ῥωμαίων ἐπήκοος ἐγένετο, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ ὁ Τραϊανὸς κατή-
 4 κισεν. ἐβρέθησαν δὲ καὶ οἱ τοῦ Δεκεβάλλον θησαυροί, καίτοι ἐπὶ
 τὸν ποταμὸν τὸν Σαργετίαν τὸν παρὰ τοῖς βασιλείοις αὐτοῦ κε-
 κορυμμένοι. διὰ γὰρ αἰχμαλώτων τινῶν τὸν τε ποταμὸν ἐξέτρεψε
 καὶ τὸ ἔδαφος αὐτοῦ ὥρυξεν, καὶ ἐς αὐτὸ πολλὴν μὲν ἄργυρον
 πολλὴν δὲ χρυσόν, τὰ τε ἄλλα τὰ τιμιώτατα καὶ ὑγρότητα τινα
 ἐνεργεῖν δυνάμενα, ἐμβαλὼν λίθους τε ἐπ' αὐτοῖς ἐπέθηκε καὶ χοῦν
 5 ἐπεφόρησε καὶ μετὰ τοῦτο τὸν ποταμὸν ἐπήγαγεν· καὶ ἐς τὰ σπή-
 λαια διὰ τῶν αὐτῶν ἐκείνων τὰ τε ἱμάτια καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὁμοι-
 ότροπα κατέθετο. ποιήσας δὲ ταῦτα διέφθειρεν αὐτούς, ἵνα μὴδὲν
 ἐκλαλήσωσιν. Βίκιλις δὲ τις ἐταῖρος αὐτοῦ, τὸ γεγονός εἰδώς,

ἔάλω τε καὶ κατεμήνυσε ταῦτα. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον καὶ Πάλλμας τῆς Συρίας ἄρχων τὴν Ἀραβίαν τὴν πρὸς τῇ Πέτρῳ ἐχειρώσατο καὶ Ῥωμαίων ὑπῆκοον ἐποίησατο.

πρὸς δὲ τὸν Τραιῖανόν ἐς τὴν Ῥώμην ἐλθόντα πλείσται ὅσαι ¹⁵ πρεσβεῖαι παρὰ βαρβάρων ἄλλων τε καὶ Ἰνδῶν ἀφίχοντο. καὶ θῆας ¹⁰⁷ ἐν τρισὶ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἡμέραις ἐποίησεν, ἐν αἷς θηρία τε καὶ βοτὰ χιλιά που καὶ μύρια ἐσφάγη καὶ μονομάχοι μύριοι ἡγωνίσαντο.

"ὅτι ὁ Τραιῖανὸς τοὺς πρεσβευτὰς τοὺς παρὰ τῶν βασιλέων ² ἀφικνουμένους ἐν τῷ βουλευτικῷ θεάσασθαι ἐποίει. U p. 401.

καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τά τε ἔλη τὰ Ποιτῖνα ὠδοποίησε ³ λίθῳ, καὶ τὰς ὁδοὺς παροικοδομήμασι καὶ γεφύραις μεγαλοπρεπεί-
σταταις ἐξεποίησεν. τό τε νόμισμα πᾶν τὸ ἐξίτηλον συνεχώνευσεν.
τῷ δὲ Σούρα τῷ Λικινίῳ καὶ ταφὴν δημοσίαν καὶ ἀνδριάντα ἔδωκε
τελετήσαντι· ὅστις ἐς τοῦτο καὶ πλοῦτον καὶ ἀρχήματος ἀφίκετο
ὥστε καὶ γυμνάσιον Ῥωμαίοις οἰκοδομήσαι. τοσαύτη δὲ φίλῃ καὶ ⁴
πίστει "ὅ τε Σούρας πρὸς τὸν Τραιῖανόν ἐχρήσατο καὶ Τραιῖανὸς
πρὸς ἐκεῖνον ὥστε πολλάκις αὐτόν, οἷά που περὶ πάντας τοὺς τι
παρὰ τοῖς αὐτοκράτορσι δυναμένους γίνεσθαι πέφυκεν, διαβληθέντα
οὔτε ὑπώπτευσέ ποτε οὔτε ἐμίσησεν, ἀλλὰ καὶ ἐγκειμένων οἱ τῶν
φθοροῦντων αὐτῷ οἰκαδε ἄκλητος πρὸς αὐτόν" ἐπὶ δεῖπνον ἦλθε, ⁵
καὶ πᾶσαν τὴν φθορὰν ἀποπέμψας ἐκάλεσε πρῶτον μὲν τὸν λατρὸν
αὐτοῦ, καὶ δι' ἐκεῖνον τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπὴλκύσατο, ἔπειτα τὸν
κουρέα, καὶ δι' ἐκεῖνον τὸ γένειον ἐξέρατο (τοῦτο γὰρ ἐκ παλαιῶ
πάντες οἱ ἄλλοι καὶ αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες ἐποίουν· Ἀδριανὸς γὰρ
πρῶτος γενεῶν κατέδειξεν)· πρῶτας δὲ ταῦτα, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ⁶
λουσάμενος καὶ δειπνήσας, ἔπειτα τοῖς φίλοις τοῖς εἰωθόσιν αἰεὶ τι
περὶ αὐτοῦ φασίλον λέγειν ἔφη τῇ ὑστεραίᾳ ὅτι εἰ ἤθελέ με Σούρας
ἀποκτεῖναι, χθὲς ἂν ἀπεκτόνει. μέγα μὲν οὖν ἐποίησε καὶ τὸ δια- ¹⁶
κινδυνεύσαι πρὸς διαβεβλημένον ἄνθρωπον, πολὺ δὲ δὴ μείζον ὅτι
ἐπίστευσε μηδὲν ἂν ποτε ὑπ' αὐτοῦ παθεῖν. ἀλλὰ καὶ ὅτε πρῶτον
αὐτῷ μέλλοντι τῶν δορυφόρων ἐπάρξειν τὸ ξίφος, ὃ παραζώνωνσθαι
αὐτόν ἐχοῖν, ὥρεξεν, ἐγύνωσέ τε αὐτὸ καὶ ἀνατείνας ἔφη "λάβε
τοῦτο τὸ ξίφος, ἵνα, ἂν μὲν καλῶς ἄρχω, ὑπὲρ ἐμοῦ, ἂν δὲ κακῶς,
κατ' ἐμοῦ αὐτῷ χρήσῃ." ἔστησε δὲ καὶ τοῦ Σοσίου τοῦ τε Πάλλ- ²
μου καὶ τοῦ Κέλσου εἰκόνας· οὕτω που αὐτοὺς τῶν ἄλλων προε-
τίμησεν. τοὺς μέντοι ἐπιβουλευόντας αὐτῷ, ἐν οἷς ἦν καὶ Κράσσος,
ἐτιμωρεῖτο ἐσάγων ἐς τὴν βουλὴν. κατεσκεύασε δὲ καὶ βιβλίον
ἀποθήκας. καὶ ἔστησεν ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ κίονα μέγιστον, ἅμα μὲν ^{a.C.} ¹¹⁴

15 1 4 μύρια] μύριά που
νευσε 4 2 V p. 710

3 2 παροικοδομήσας 3 ἐξέχω-

ἐς ταφὴν ἑαυτῷ, ἅμα δὲ ἐς ἐπίδειξιν τοῦ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἔργου· παντὸς γὰρ τοῦ χωρίου ἐκείνου ὄρεινοῦ ὄντος κατέσκαψε τοσοῦτον ὅσον ὁ κίων ἀνίσχει, καὶ τὴν ἀγορὰν ἐκ τούτου πεδινὴν κατεσκεύασεν.

- 17 μετὰ δὲ ταῦτα ἐστράτευσεν ἐπ' Ἀρμενίους καὶ Πάρθους, πρόσφασιν μὲν ὅτι μὴ τὸ διάδημα ὑπ' αὐτοῦ εἰλήφει, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Πάρθων βασιλέως, ὁ τῶν Ἀρμενίων βασιλεὺς, τῇ δ' ἀληθείᾳ δόξης ἐπιθυμία.

- 2 "ὅτι τοῦ Τραϊανοῦ ἐπὶ Πάρθους στρατεύσαντος καὶ ἐς Ἀθήνας ἀφικομένου προεβία αὐτῷ ἐνταῦθα παρὰ τοῦ Ὀσροῦ ἐνένυχε, τῆς εἰρήνης δεομένη καὶ δῶρα φέρουσα. ἐπειδὴ γὰρ ἔγνω τὴν τε ὁρίην αὐτοῦ, καὶ ὅτι τοῖς ἔργοις τὰς ἀπειλὰς ἐτεκμηρίον, κατέδειξε, καὶ ὑφείς τοῦ φρονήματος ἐπεμψεν ἰκετεῶν μὴ πολεμηθῆναι, τὴν τε Ἀρμενίαν Παρθαμασίριδι Πακόρῳ καὶ αὐτῷ νείῃ ᾗτει, καὶ

- 3 ἐδεῖτο τὸ διάδημα αὐτῷ πεμφθῆναι· τὸν γὰρ Ἐξηδάρην ὡς οὐκ ἐπιτήδειον οὔτε τοῖς Ῥωμαίοις οὔτε τοῖς Πάρθοις ὄντα πεπανκέναι ἔλεγεν. καὶ ὅς οὔτε τὰ δῶρα ἔλαβεν, οὐτ' ἄλλο τι ἀπεκρίνατο ἢ καὶ ἐπέστειλε πλὴν ὅτι ἡ φίλτα ἔργοις καὶ οὐ λόγῳ κρίνεται, καὶ διὰ τοῦτ', ἐπειδὴν ἐς τὴν Συρίαν ἔλθῃ, πάντα τὰ προσήζοντα ποιήσει. καὶ οὕτω διανοίας ὧν ἐπὶ τε τῆς Ἀσίας καὶ ἐπὶ Ἀνκίας τῶν τε
- 18 ἐχομένων ἐθνῶν ἐς Σελεύκειαν ἐκομίσθη. γενομένην δὲ αὐτῷ ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἀγχαρος ὁ Ὀσροηνὸς αὐτὸς μὲν οὐκ ἔφθῃ, δῶρα δὲ δὴ καὶ λόγους φίλους ἐπεμψεν· ἐκείνῳ τε γὰρ ὁμοίως καὶ τοὺς Πάρθους φοβούμενος ἐπημφοτέρηζε, καὶ διὰ τοῦτ' οὐκ ἠθέλησέν οἱ συμμῖξαι. U p. 403.

- 2 ἐπεὶ δὲ ἐνέβαλεν ἐς τὴν πολεμίαν, ἀπήντων αὐτῷ οἱ τῇδε σατραπαὶ καὶ βασιλεῖς μετὰ δώρων, ἐν οἷς καὶ ἵππος ἦν δεδιδαγμένος προσκνεῖν· τοῖς τε γὰρ ποσὶ τοῖς προσθίοις ὠκλαζε, καὶ τὴν κε-
- 3 φαλὴν ὑπὸ τοὺς τοῦ πέλας πόδας ὑπετίθει. Τραϊανὸς δὲ ἀμαχὶ πάντα χειρούμενος ἐς Σάταλα ἦλθε καὶ ἐς Ἐλέγειαν, τῆς Ἀρμενίας χωρία, καὶ τὸν Ἡνιόχων βασιλέα ἐτίμησε, Παρθαμάσιριν δὲ τὸν Ἀρμενίων ἐτιμωρήσατο. ἐπεὶ δὲ πᾶσαν τὴν Ἀρμενίων χώραν εἴλε, καὶ πολλοὺς τῶν βασιλέων τοὺς μὲν ὑποπεσόντας ἐν τοῖς φίλοις ἤγε, τοὺς δὲ τινὰς καὶ ἀπειθοῦντας ἀμαχὶ ἐχειροῦτο.

- 19 "ὅτι ὁ Παρθαμάσιρις βίαιόν τι ἐποίησεν. γράψας δὲ δὴ τὰ πρῶτα τῷ Τραϊανῷ ὡς βασιλεὺς, ἐπειδὴ μηδὲν ἀντεγράφη, ἐπέστειλέ τε αὐθις τὸ ὄνομα τοῦτο περικόψας, καὶ ᾗτησε Μάρκον Ἰουνίον τὸν τῆς Καππαδοκίας ἄρχοντα πεμφθῆναι οἱ ὡς καὶ δι' αὐτοῦ τι
- 2 αἰτησόμενος. ὁ οὖν Τραϊανὸς ἐκείνῳ μὲν τὸν τοῦ Ἰουνίου υἱόν

ἔπειμην, αὐτὸς δὲ μέχρι Σαμοσάτων προχωρήσας καὶ ἀμαχί αὐτὰ
 παραλαβὼν ἐς τὰ Σάτυλα ἦλθε, καὶ Ἀγχιάλον τὸν Ἡνιόχων τε καὶ
 Μαχελόνων βασιλέα δόροις ἡμείψατο. ἐν δὲ Ἐλεγείᾳ τῆς Ἀρμενίας
 τὸν Παρθαμάσιον προσεδέξατο. καθῆστο δὲ ἐπὶ βήματος ἐν τῷ³
 ταφρεύματι· καὶ ὃς ἀσπασάμενος αὐτὸν τό τε διάδημα ἀπὸ τῆς
 κεφαλῆς ἀφείλε καὶ πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔθηκεν, σιγῇ τε εἰστή-
 κει, καὶ προσεδόξα αὐτὸ ἀπολήψεσθαι. συμβοησάντων δὲ ἐπὶ τούτῳ
 τῶν στρατιωτῶν, καὶ αὐτοκράτορα τὸν Τραϊανὸν ὡς καὶ ἐπὶ νίκῃ
 τινὶ ἐπικαλεσάντων (νίκην γὰρ ἀσέλινον ἄναιμον ὠνόμαζον ὅτι τὸν⁴
 βασιλέα τὸν Ἀρσακίδην, τὸν Πακόρου παῖδα, τὸν Ὀσρόου ἀδελφί-
 δοῦν, προσεστηκότα αὐτῷ ἄνευ διαδήματος εἶδον ὥσπερ αἰχμάλω-
 τον), ἐξεπλάγη τε καὶ ἐνόμισεν ἐπὶ ὕβρει καὶ ὀλέθρῳ αὐτοῦ γεγονέναι.
 καὶ μετεστράφη μὲν ὡς καὶ φευξόμενος, ἰδὼν δὲ ὅτι περιεστοίχι-⁵
 σται ἐξητήσατο τὸ μὴ ἐν τῷ ὄχλῳ τι εἰπεῖν. καὶ οὕτως ἐς τὴν
 σκηρὴν ἔσχαθθεις οὐδενὸς ἔτυχεν ὣν ἐβούλετο. ἐκπηδήσαντος οὖν²⁰
 ὀργῇ καὶ ἐκείθεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετεπέμψατο αὐτὸν ὁ Τραϊα-
 νός, καὶ ἀναβὰς αὐθις ἐπὶ τὸ βῆμα ἐκέλευσεν αὐτῷ πάντων ἀκου-
 όντων εἰπεῖν ὅσα ἤθελεν, ἵνα μὴ ἀγνοήσαντές τινες τὰ κατὰ μόνας
 σφίσιν εἰρημένα λογοποιήσωσι τινα διάφορα. ἀκούσας τοῦτο ὁ²
 Παρθαμάσιος οὐκέτι τὴν ἡσυχίαν ἤγεν, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς παρη-
 σίας ἄλλα τέ τινα εἶπεν καὶ ὅτι οὐχ ἡττηθεὶς οὐδὲ ζωορρηθεὶς ἀλλ'
 ἐκὼν ἀφίκετο, πιστεύσας ὅτι οὔτε τι ἀδικηθήσεται καὶ τὴν βασιλείαν
 ἀπολήψεται ὥσπερ καὶ ὁ Τηριδάτης παρὰ τοῦ Νέρωνος. καὶ αὐτῷ³
 ὁ Τραϊανὸς πρὸς τε τὰλλα ἀντέλεξεν ὅσα ἤρμοξε, καὶ Ἀρμενίαν
 μὲν οὐδενὶ προήσεσθαι ἔφη (Ρωμαίων τε γὰρ εἶναι καὶ ἄρχοντα
 Ῥωμαῖον ἔξιν), ἐκείνῳ μόντοι ἀπελθεῖν ὅποι βούλεται ἐπιτρέψειν.
 καὶ τὸν μὲν Παρθαμάσιον μετὰ τῶν Πάρθων τῶν συνόντων οἱ⁴
 ἀπέπεμψεν, ἀγωγούς σφισιν ἱππέας, ὅπως μήτε τινὶ συγγένωνται
 μήτε τι νεοχμώσωσι, δούς· τοὺς δὲ Ἀρμενίους πάντας τοὺς μετ'
 αὐτοῦ ἐλθόντας προσέταξε κατὰ χώραν, ὡς καὶ αὐτοῦ ἦδη ὄντας,
 μεῖναι. U p. 404.

"ὅτι ὁ Τραϊανὸς φρονεῖς ἐν ἐπικαίροις καταλιπὼν ἦλθεν ἐς²¹
 Ἐδεσσαν, κἀνταῦθα πρῶτον Ἀγχαρον εἶδεν. πρότερον μὲν γὰρ καὶ
 πρέσβεις καὶ δῶρα τῷ βασιλεῖ πολλάκις ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ ἄλλοτε
 κατ' ἄλλας προφάσεις οὐ παρεγένετο, ὥσπερ οὐδὲ ὁ Μάννος ὁ τῆς
 Ἀραβίας τῆς πλησιοχώρου οὐδὲ ὁ Σποράκης ὁ τῆς Ἀρθιμονσίας
 φύλαρχος. τότε δὲ τὰ μὲν καὶ ὑπὸ τοῦ νείους Ἀρβάνδου καλοῦ καὶ²
 ὠραίου ὄντος καὶ διὰ τοῦτο τῷ Τραϊανῷ ὠκνευόμενον πεισθεὶς, τὰ

19 + 1 ἀσώληρον*
 5 οὔτε*

20 + 1 τῶν post II. om

21 + 1 οὐδὲ om*

δὲ καὶ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ φοβηθεῖς, ἀπῆντισέ τε αὐτῷ προσιώντι
 3 καὶ ἀπελογήσατο, συγγνώμης τε ἔτυχεν· ὁ γὰρ παῖς λαμπρόν οἱ
 ἰκέτευμα ἦν. καὶ ὁ μὲν φίλος τε ἐκ τούτου τῷ Τραϊανῷ ἐγένετο
 καὶ εἰστιάσεν αὐτόν, ἐν τε τῷ δείπῳ παῖδα αὐτοῦ ὀρχησόμενον
 βαρβαρικῶς πως παρήγαγεν. U p. 405.

22 "ὅτι τοῦ Τραϊανοῦ ἐς Μεσοποταμίαν ἐλθόντος, καὶ τοῦ Μάν-
 ρου ἐπικηρυκευσαμένου, καὶ τοῦ Μανισάρου πρέσβεις ὑπὲρ εἰρήνης
 διὰ τὸ τὸν Ὀσρόην ἐπιστρατεύειν αὐτῷ πέμψαντος καὶ τῆς τε
 Ἀρμενίας καὶ τῆς Μεσοποταμίας ἐαλωκυίας ἀποστῆναι ἐτοιμῶς
 ἔχοντος, οὕτε ἐκείνῳ πιστεύσειν τι ἔφη πρὶν ἢ ἐλθὼν πρὸς αὐτόν,
 2 ὥσπερ ὑπισχεῖτο, τοῖς ἔργοις τὰς ἐπαγγελίας βεβαιώσῃ, καὶ τὸν
 Μάνρον ὑπώπτευν ἄλλως τε καὶ ὅτι συμμαχίαν Μηβαρσάπῃ τῷ
 τῆς Ἀδιαβηνῆς βασιλεῖ πέμψας πᾶσαν αὐτὴν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων
 ἀποβεβλήκει. διόπερ οὐδὲ τότε ἐπιόντας αὐτοὺς ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἐς
 τὴν Ἀδιαβηνὴν πρὸς ἐκείνους ἐξεχώρησεν. καὶ οὕτω τὰ τε Σήγγαρα
 καὶ ἄλλα τινὰ ἁμαχί διὰ τοῦ Λουσίου κατεσχέθη. U p. 406.

3 "ὅτι Ἀθήνυστραι τείχος ἦν ἰσχυρόν, πρὸς ὃ Σέντιός τις ἐκατόν-
 ταρχος πεμφθεὶς πρὸς τὸν Μηβαρσάπην πρεσβευτῆς καὶ δεθεὶς
 ὑπ' αὐτοῦ, ἐν τε τῷ χωρίῳ ἐκείνῳ ὦν, ἔπειτ' ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι
 ἐπλησίυσαν αὐτῷ, τῶν τε συνδεσμωτῶν τινὰς παρεσκεύασε, καὶ
 μετ' αὐτῶν ἔκ τε τῶν δεσμῶν διαδράς καὶ τὸν φροῦραρχον ἀπο-
 κτείνας ἀνέφρε τὰς πύλας τοῖς ὁμοφύλοις. U p. 407.

23 τὰ τε ἄλλα ἐψηφίζετο αὐτῷ πολλὰ ἢ βουλὴ, καὶ ὕπτιμον, εἴτ'
 οὖν ἄριστον, ἐπανόμισεν. ἐβάδιζεν αἰετὶ μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ
 πεζῇ, διεκόσμηι τε αὐτοὺς κατὰ πᾶσαν τὴν πορείαν καὶ διέταττεν
 ἄλλοτε ἄλλως ἄγων, τοὺς τε ποταμούς, ὅσους γε καὶ ἐκεῖνοι, πεζῇ
 2 διέβαιναν. καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἀγγελίας ψευδεῖς διὰ τῶν προσκόπων
 ἐποίει, ἵν' ἅμα τε τὰ τακτικὰ μελετῶν καὶ ἔτοιμοι πρὸς πάντα
 καὶ ἀνέκπληκτοι εἴεν. καὶ ὠρομάσθη μὲν, ἐπειδὴ καὶ τὴν Νίσιβιν
 εἶλε καὶ τὰς Βάτρας, Παρθικός, πολλῶν δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῇ τοῦ ὀπ-
 τίμου προσηγορίᾳ ἢ ταῖς ἄλλαις ξυμπάσαις, ἅτε καὶ τῶν τρόπων
 αὐτοῦ μᾶλλον ἢ τῶν ὀπλῶν οὔσῃ, ἐσεμνύνετο.

24 διατρέβοντος δὲ αὐτοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ σεισμὸς ἑξαίσιος γίνεται.
 a.C. 115 καὶ πολλαὶ μὲν ἔκαμον πόλεις, μάλιστα δὲ ἡ Ἀντιόχεια ἐδυστύχησεν.
 ἅτε γὰρ τοῦ Τραϊανοῦ ἐκεῖ χειμάζοντος, καὶ πολλῶν μὲν στρατιωτῶν
 πολλῶν δὲ ἰδιωτῶν κατὰ τε δίκας καὶ κατὰ πρεσβείας ἐμπορίαν
 2 τε καὶ θεωρίαν πανταχόθεν συμπεφοιτηκότων, οὕτε ἔθνος οὐδὲν
 οὕτε δῆμος οὐδεὶς ἀβλαβὴς ἐγένετο, καὶ οὕτως ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ

πᾶσα ἡ οἰκουμένη ἡ ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις ὅσα ἐσθάλη. ἐγένοντο
 μὲν οὖν καὶ κεραυνοὶ πολλοὶ καὶ ἀλλόχοτοι ἄνεμοι· ἀλλ' οὗτοι καὶ
 προσεδόκησεν ἂν τις ἐκ τούτων τοσαῦτα κακὰ γενήσεσθαι. πρῶτον ³
 μὲν γὰρ μέγιστον ἐξαπίνης μέγα ἐβροντήσατο, ἔπειτα βροσμὸς ἐπ'
 αὐτῷ βιαιότατος ἐπεγένετο, καὶ ἄνω μὲν ἡ γῆ πᾶσα ἀνεβύλλετο,
 ἄνω δὲ καὶ τὰ οἰκοδομήματα ἀνεπήδα, καὶ τὰ μὲν ἀνέκαθεν ἐπαι-
 ρόμενα συνέπιπτε καὶ κατερρήγνυτο, τὰ δὲ καὶ δεῦρο καὶ ἐκεῖσε
 κλονούμενα ὥσπερ ἐν σάλῳ περιετρίβετο, καὶ ἐπὶ πολὺ καὶ τοῦ
 ὑπαίθρου προσκατελάμβανεν. ὁ τε κτύπος θραυνομένων καὶ κατα- ⁴
 γνυμένων ξύλων ὁμοῦ κεράμιων λίθων ἐκκληκτικώτατος ἐγένετο, καὶ
 ἡ κόνις πλείστη ὅση ἡγείρετο, ὥστε μήτε ἰδεῖν τινα μήτε εἰπεῖν
 μήτ' ἀκοῦσαι τι δύνασθαι. τῶν δὲ δὴ ἀνθρώπων πολλοὶ μὲν καὶ
 ἐκτὸς τῶν οἰκιῶν ὄντες ἐπόνησαν· ἀναβαλλόμενοι τε γὰρ καὶ ἀναρ- ⁵
 ριπτούμενοι βιαιῶς, εἰθ' ὥσπερ ἀπὸ κρημνοῦ φερόμενοι προσηράσ-
 σοντο, καὶ οἱ μὲν ἐπυροῦντο οἱ δ' ἐθνήσκον. καὶ τινα καὶ δένδρα
 αὐταῖς ὄλκας ἀνέθορον. τῶν δ' ἐν ταῖς οἰκίαις καταληφθέντων
 ἀνεξέσχετος ἀριθμὸς ἀπώλετο· παμπόλλους μὲν γὰρ καὶ αὐτὴ ἡ
 τῶν συμπιπτόντων ῥύμη ἐφθειρε, παμπληθεῖς δὲ καὶ τὰ χώματα
 ἐπνίξεν. ὅσοι δὲ δὴ μέρους τοῦ σώματός σφον ὑπὸ λίθων ἢ ξύλων ⁶
 κρατούμενοι ἔκειντο, δεινῶς ἐταλαιπώρησαν, μήτε ζῆν ἔτι μήτ' ἀπο-
 θανεῖν αὐτίκα δυνάμενοι. καὶ ἐσώθησαν γὰρ ὅμως καὶ ἐκ τούτων, ²⁵
 ἅτε καὶ ἐν ἀμυθῇ πλῆθαι, συχροί, οὐδ' ἐκεῖνοι πάντες ἀπαθεῖς
 ὑπεχώρησαν. συχροὶ μὲν γὰρ σκελῶν συχροὶ δὲ ὤμων ἐστερήθησαν,
 ἄλλοι κεφαλῆς. ἄλλοι αἵμα ἤμουν, ὧν εἷς καὶ ὁ Πέδων ὁ ὑπάτος
 ἐγένετο· καὶ εὐθύς τε γὰρ ἀπέθανεν. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, οὐδὲν τὸ ²
 παράπαν βίαιον πάθος τότε τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνοις οὐ συνηρέχθη.
 καὶ ἐπὶ πολλὰς μὲν ἡμέρας καὶ νύκτας σείοντος τοῦ θεοῦ ἐν ἀπό-
 ροις καὶ ἀμηγάνοις ἦσαν οἱ ἀνθρώποι, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἐρειπομένων
 οἰκοδομημάτων καταχωννύμενοι καὶ φθειρόμενοι, οἱ δὲ καὶ λιμῷ ³
 ἀπολλύμενοι, ὅσοις συνέβη ἐν διακένῳ τινί, τῶν ξύλων οὕτω κλι-
 θέντων, ἢ καὶ ἐν ἀνιδοειδεῖ τινὶ μεταστύλῳ σιωθῆναι. καταστάντος
 δὲ ποτε τοῦ κακοῦ θαρσήσας τις ἐπιβῆναι τῶν πεπτωκότων γυναι-
 κὸς ζωῆς ἤσθετο. αὕτη δὲ ἦν οὐ μόνη, ἀλλὰ καὶ βρέφος εἶχε,
 καὶ τρέφουσα τῷ γάλακτι καὶ ἑαυτὴν καὶ τὸ παιδίον ἀντήρκεσεν.
 ἐκείνην τε οὖν ἀγορεύσαντες ἀνέσώσαντο μετὰ τοῦ τέκνου, καὶ τού- ⁴
 τον καὶ τὰλλα ἀνηρέων, ἐν οἷς ζῶντα μὲν οὐδένα ἔτι, πλὴν παι-

24 2 4 οὕτι 3 3 ἀνεπάλλετο? * 4 1 προκατελάμβανεν
 5 4 καταλειφθέντων * 6 1 μέρους * 25 1 4 κεφαλῆς κατεσφύγγησαν? *
 2 1 παρευθὺς τε γὰρ ἐνόησε καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπέθανεν? * 2 πάθους
 εἶδος? 4 1 οὖν add Z p. 512

δίον πρὸς μαστῶ τὴν μητέρα καὶ τεθνηκυῖαν θηλάζοντος, εὐρεῖν ἠδυνήθησαν, τοὺς δὲ νεκροὺς ἐξέλκοντες οὐκέτ' οὐδὲ ἐπὶ τῇ σφετέρῃ σωτηρίᾳ ἔχουσιν.

5 τοσαῦτα μὲν τότε πάθη τὴν Ἀντιόχειαν κατελήφει· Τραϊανὸς δὲ διέφυγε μὲν διὰ Θυρίδος ἐκ τοῦ οἰκήματος ἐν ᾧ ἦν, προσελθόντος αὐτῷ μεζονός τινος ἢ κατ' ἄνθρωπον καὶ ἔξαγαγόντος αὐτόν, ὥστε μικρὰ ἄττα πληγέντα περιγενέσθαι, ὡς δ' ἐπὶ πλείους ἡμέρας
6 ὁ σεισμός ἐπεῖγεν, ἐπαιθριος ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ διῆγεν. ἐσείσθη δὲ καὶ αὐτὸ τὸ Κάσιον οὕτως ὥστε τὰ ἄκρα αὐτοῦ καὶ ἐπικλίνεσθαι καὶ ἀπορρήγνυσθαι καὶ ἐς αὐτὴν τὴν πόλιν ἐσπίπτειν δοκεῖν. ὄρη τε ἄλλα ὑφίζησε, καὶ ὕδωρ πολὺ οὐκ ὄν μὲν πρότερον ἀνεφάνη, πολὺ δὲ καὶ ῥέον ἐξέλιπεν.

26 Τραϊανὸς δὲ ἐς τὴν τῶν πολεμίων ὑπὸ τὸ ἔαρ ἤλθθη. ἐπειδὴ δὲ ἡ χώρα ἢ πρὸς τῷ Τήριδι ἄφορος ναυπηγησίων ξύλων ἐστὶ, τὰ πλοῖα, ἃ ἐν ταῖς ὕλαις ταῖς περὶ τὴν Νίσιβιν ἐπεποίητο, ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἤγαγεν ἐφ' ἀμάξαις· οὕτω γὰρ πῶς κατεσκευάστο
2 ὥστε διαλύεσθαι καὶ συμπήγνυσθαι. καὶ ἔξευξεν αὐτὸν κατὰ τὸ Κάδυνον ὅρος ἐπιπονώτατα· οἱ γὰρ βάρβαροι ἀντικαταστάντες ἐκώλυν. ἀλλ' ἦν γὰρ πολλὴ τῷ Τραϊανῷ καὶ τῶν νεῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν περιουσία, αἱ μὲν ἔξεύρυντο πολλῷ τάχει, αἱ δὲ πρὸ ἐκείνων ἀνεκώχονον ὀπλίτας τε καὶ τοξότας φέρονσαι, ἕτεροι δὲ
3 ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὡς διαβησόμεναι ἐπείρουν. ἔκ τε οὖν τούτων καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐκπλήξεως τοῦ τοσαύτας ἅμα ναῦς ἀθρόας ἐξ ἡπείρου ἄξέλου ἀφανῆναι ἐνέδοσαν οἱ βάρβαροι. καὶ περραιώθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ τὴν τε Ἀδιαβηρὴν ἅπασαν παρεστήσαντο (ἐστὶ δὲ
4 τῆς Ἀσσυρίας τῆς περὶ Νῆρον μέρος αὕτη, καὶ τὰ τε Ἀρβηλα καὶ τὰ Γανγάμηλα, παρ' οἷς ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Δαρεῖον ἐνίκησε, ταῦτα τῆσδ' ἐστίν· καὶ πον καὶ Ἀτρυία διὰ τοῦτο βαρβαριστί, τῶν σῆμα ἐς τὸ ταῦ μεταπεσόντων, ἐκλήθη), καὶ μετὰ ταῦτα καὶ μέχρι τῆς Βαβυλῶνος αὐτῆς ἐχώρησαν κατὰ πολλὴν τῶν κωλυσάντων αὐτοὺς ἐρημίαν, αἵ τε καὶ τῆς τῶν Πάρθων δυνάμεως ἐκ τῶν ἐμφυλίων
27 πολέμων ἐφθαρμένης καὶ τότε ἔτι στασιαζούσης. ἐνθα μέντοι τὴν τε ἀσφαλτον εἶδε Τραϊανὸς ἐξ ἧς τὰ τεῖχη Βαβυλῶνος ὀχυρόμητο (τοσαύτην γὰρ ἀσφάλειαν πλίνθοις ὀπταῖς ἢ καὶ λίθοις λεπτοῖς συμμιχθεῖσα παρέχεται ὥστε καὶ πέτρας καὶ σιδήρου παντὸς ἰσχυ-

1 3 προσμαστῖον? *

26 1 1 ὑπήχθη

3 ἐπεποίητο *

2 5 δὲ

om? *

3 3 ἀποφανῆναι

4 1 ἢ δὲ Σεμίραμις — πόλιν εἰς ὄνομα

τοῦ βασιλέως ταύτης ἀνδρὸς ἐπυργώσατο — σταδίων τὴν περίμετρον ἔχουσαν κατὰ Κοκκημιανὸν Κάσιον Δίονα τετρακοσίων Tzetz. Exeg. in Hom. II. p. 141 coll. Chil. 9 275.

2 ταῦτα] τὸ ὕστατον? *

3 κωλύον-

των *

27 1 3 συνάγειαν? *

ρότερα αὐτὰ ποιεῖν), καὶ τὸ στόμιον ἐθεάσατο ἔξ οὗ πνεῦμα δεινὸν 2 ἀναδίδεται, ὥστε πᾶν μὲν ἐπύειον ζῶον πᾶν δὲ πετεινὸν ἀποφθεῖρειν, εἰ καὶ ἐφ' ὅποσον οὖν ὁσφροϊτό τι αὐτοῦ. καὶ εἴπερ ἐπὶ πολὺ ἄνω ἐχώρει ἢ καὶ περίξ ἐσχεδάννυτο, οὐδ' ἂν ᾤκεῖτο ὁ χώρος· νῦν δὲ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ἀνακυκλούμενον κατὰ χώραν μένει. εἶδον ἐγὼ 3 τοιοῦτον ἕτερον ἐν Ἱερῷ πόλει τῆς Ἀσίας, καὶ ἐπειράθην αὐτοῦ δι' ὀρνέων, αὐτὸς τε ὑπερκύψας καὶ αὐτὸς ἰδὼν τὸ πνεῦμα· κατακέκλεισται γὰρ ἐν δεξαμενῇ τινί, καὶ θέατρον ὑπὲρ αὐτοῦ ᾠκοδόμητο, φθείρει τε πάντα τὰ ξιμνῆα πλὴν τῶν ἀνθρώπων τῶν τὰ αἰδοῦα ἀποτετμημένων. οὐ μὲν καὶ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ συννοῆσαι ἔχω, λέγω δὲ ἃ τε εἶδον ὡς εἶδον καὶ ἃ ἤκουσα ὡς ἤκουσα.

Τραϊανὸς δὲ ἐβουλευσατο μὲν τὸν Εὐφράτην κατὰ διώρυχα 28 ἐς τὸν Τίγριν ἐσαγαγεῖν, ἵνα τὰ πλοῖα δι' αὐτῆς κατελθόντα τὴν ^{a.C.} 116 γέφυραν αὐτῷ ποιῆσαι παράσχη· μαθὼν δὲ ὅτι πολὺ ὑψηλότερος τοῦ Τίγριδος ἐστί, τοῦτο μὲν οὐκ ἐπραξε, φοβηθεὶς μὴ καὶ ἄπλουν τὸν Εὐφράτην ἀπεργάσθῃται ἀθρόου τοῦ ρεύματος ἐς τὸ κῆνταρες φερομένου, ὑπερενεγκὼν δὲ τὰ πλοῖα ὁλοῖς διὰ τοῦ μέσου τῶν 2 ποταμῶν ἐλαχίστου ὄντος (τὸ γὰρ ρεῦμα τὸ τοῦ Εὐφράτου πᾶν ἐς 3 ὁ ἕλος ἐκπίπτει καὶ ἐκεῖθεν πῶς τῷ Τίγριδι συμμίσγεται) τὸν Τίγριν ἐπεραιώθη, καὶ ἐς τὴν Κτησιφῶντα ἐσῆλθε, παραλαβὼν τε αὐτὴν αὐτοκράτωρ ἐπωνομάσθη καὶ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Παρθικοῦ ἐβεβαίωσατο. ἐψηφίσθη δὲ αὐτῷ παρὰ τῆς βουλῆς τά τε ἄλλα, 3 καὶ νικητήρια ὅσα ἐθελήσει διεορτάσαι. ἐλὼν δὲ τὴν Κτησιφῶντα ἐπεθύμησεν ἐς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν καταπλεῦσαι. αὕτη δὲ τοῦ τε ὠκεανοῦ μοῖρα ἐστί, καὶ ἀπὸ τίνος ἐνδυναστεύσαντός ποτε ἐν αὐτῇ οὕτω κέκληται. καὶ τὴν μὲν νῆσον τὴν ἐν τῷ Τίγριδι τὴν 4 Μεσσήνην, ἧς Ἀθάμβιλος ἐβασίλευεν, ἀπόνως ᾠκειώσατο, ὑπὸ δὲ δὴ χειμῶνος τῆς τε τοῦ Τίγριδος ὀξύτητος καὶ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ ἀναρροίας ἐκινδύνευσεν. καὶ οἱ τὸν χάρακα δὲ τὸν Σπασίνον καλούμενον οἰκοῦντες (ἐν δὲ δὴ τῇ τοῦ Ἀθαμβίλου ἐπικρατεῖα ἦσαν) φιλικῶς αὐτὸν ἐπεδέξαντο. κἀντεῦθεν ἐπ' αὐτὸν τὸν ὠκεανὸν ἐλθὼν, 29 τὴν τε φύσιν αὐτοῦ καταμαθὼν καὶ πλοῖόν τι ἐς Ἰνδίαν πλέον ἰδὼν, εἶπεν ὅτι πάντως ἂν καὶ ἐπὶ τοὺς Ἰνδοὺς, εἰ κέος ἔτι ἦν, ἐπεραιώθην. Ἰνδοὺς τε γὰρ ἐνεόει, καὶ τὰ ἐκείνων πράγματα ἐπολυπραγμόνει, τὸν τε Ἀλέξανδρον ἐμακάριζεν. καίτοι ἔλεγε καὶ ἐκεῖνον περαιτέρω προεχωρηκέναι, καὶ τοῦτο καὶ τῇ βουλῇ ἐπέστειλε, 2 μὴ δυνηθεὶς μηδὲ ἃ κεχείρωτο σῶσαι. καὶ ἐπ' αὐτῷ ἄλλα τε ἔλαβε,

3 3 ὑπεριδὼν

28 2 1 δὴ*

4 2 οὐ ὁ Σάμβηλος ὁ τῆς νήσου

ἄρχων τῆς ἐν τῷ Τίγριδι οὐσῆς πιστὸς διέμεινε τῷ Τραϊανῷ, καίπερ ὑπο-

τελεῖν προσταχθεὶς. V p. 713

29 1 3 τοι οὐ*

2 2 κεχείρωται

- καὶ ἐπινίκια ὅσων ἂν ἐθελήσῃ ἐθνῶν πέμψαι· διὰ γὰρ τὸ πλήθος
 τῶν αἰεὶ σφισι γραφομένων οὔτε συνεῖναι τινα αὐτῶν οὔτε ὀνομά-
 3 σαι καλῶς ἐδύναντο. καὶ οἱ μὲν ἀψίδα αὐτῷ τροπαιοφόρον πρὸς
 πολλοῖς ἄλλοις ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορᾷ αὐτοῦ παρεσκευάζον, καὶ ἡτοιμά-
 ζοντο ὡς πορρωτέρω ἀπαντήσοντες εἰ ἐπαύοι· ἔμελλε δ' ἄρα μῆτε
 ἐς τὴν Ῥώμην ἔτι ἀφίξεσθαι μῆτε ἄξιόν τι τῶν προκατειργασμένων
 4 πράξειν, καὶ προσέτι καὶ αὐτὰ ἐκεῖνα ἀπολέσειν. ἐν γὰρ τῷ χρόνῳ
 ἐν ᾧ ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν κατέπλει καὶ ἐκεῖθεν αὐτῷ ἀνεκομίζετο,
 πάντα τὰ ἐαλωκότα ἐταράχθη καὶ ἀπέστη, καὶ τοὺς παρὰ σφίσιν
 ἔκαστοι φρουροὺς οἱ μὲν ἐξέβαλλον οἱ δ' ἀπεκτίνονσαν.
- 30 μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Τραϊανὸς ἐν Βαβυλῶνι (καὶ γὰρ ἐκεῖσε
 ἦλθε κατὰ τε τὴν γῆμιν, ἧς οὐδὲν ἄξιον εἶδεν ὅ τι μὴ χόμματα
 καὶ λίθους καὶ ἐρείπια, καὶ διὰ τὸν Ἀλέξανδρον, ᾧ καὶ ἐνήγισεν
 ἐν τῷ οἰκῇματι ἐν ᾧ ἐτετελευτήκει), μαθὼν δὲ ταῦτα τὸν τε Λού-
 2 σιον καὶ τὸν Μάξιμον ἐπὶ τοὺς ἀφροστηχότας ἐπεμψεν. καὶ οὗτος
 μὲν ἀπέθανεν ἡττηθεὶς μάχῃ, Λούσιος δὲ ἄλλα τε πολλὰ κατώρ-
 θωσε καὶ τὴν Νίσιβιν ἀνέλαβε, τὴν τε Ἐδεσσαν ἐξεπολιόρχησε καὶ
 διέφθειρε καὶ ἐνέπηρσεν. ἐύλω δὲ καὶ ἡ Σελύγκεια πρὸς τε Ἐρνέσιον
 Κλάρον καὶ πρὸς Ἰουλίον Ἀλεξάνδρον ὑποστρατήγων, καὶ ἐκαύθη.
- 3 Τραϊανὸς δὲ φοβηθεὶς μὴ καὶ οἱ Πάρθοι τι νεοχυμώσωσι, βασιλεία
 αὐτοῖς ἴδιον δοῦναι ἠθέλησε, καὶ ἐς Κτησιφῶντα ἑλθὼν συνεκάλεσεν
 ἐς πεδίον τι μέγα πάντας μὲν τοὺς Ῥωμαίους πάντας δὲ τοὺς Πάρ-
 31 θους τοὺς ἐκεῖ τότε ὄντας, καὶ ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ με-
 γαληγορήσας ὑπὲρ ὧν καὶ κατειργάσατο, Παρθαμασπάτην τοῖς
 Πάρθοις βασιλεία ἀπέδειξεν, τὸ διάδημα αὐτῷ ἐπιθείς. μετὰ δὲ
 ταῦτα ἐς τὴν Ἀραβίαν ἦλθε, καὶ τοῖς Ἀγερνοῖς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ
 ἀφειστήκεσαν, ἐπεχείρησεν. καὶ ἔστι μὲν οὔτε μεγάλη οὔτε εὐδαίμων
 ἡ πόλις· ἢ τε περίῃ χώρα ἔρημος ἐπὶ πλεῖστον ἐστί, καὶ οὐδ' ὕδωρ,
 ὅ τι μὴ βραχὺ καὶ τοῦτο δυσχερές, οὔτε ἔβλον οὔτε χιλὸν ἴσχει.
 2 καὶ πρὸς τε αὐτῶν τούτων, ἀδύνατον τὴν προσεδρεῖαν πλήθει ποι-
 ούντων, πρὸς τε τοῦ ἡλίου, ᾧ πέρ πον καὶ ἀνάκειται, ὅεται· οὔτε
 γὰρ ὑπὸ Τραϊανοῦ τότε οὔτε ὑπὸ Σεσήρου ὕστερον ἦλω, καίτοι
 3 καὶ καταβαλόντων μέρη τινὰ τοῦ τείχους αὐτῆς. Τραϊανὸς δὲ τοῖς
 τε ἱππέας πρὸς τὸ τεῖχος προπέμψας ἐσφάλῃ, ὥστε καὶ ἐς τὸ στρα-
 τώπεδον αὐτοὺς ἐσαυχθῆναι, καὶ αὐτὸς παριπνεύσας βραχυτάτου
 ἐδέρσεν τρωθῆναι, καίπερ τὴν βασιλικὴν στολὴν ἀποθέμενος ἵνα μὴ
 γνωρισθῇ. τῆς δὲ πολιᾶς αὐτοῦ τὸ γαῦρον καὶ τὸ σεμνοπρεπές
 τοῦ προσώπου ἰδόντες ὑπετόπησάν τε εἶναι ὅς ἦν, καὶ ἐπετόξενσαν

αὐτῶν, καὶ ἰππέα τινὰ τῶν συνόντων οἱ ἀπέκτειναν. ἐγίνοντο δὲ 4
βρονταί, καὶ ἱριδες ὑπεφαίνοντο, ἀστραπαὶ τε καὶ ζάλη χάλαζά τε
καὶ κεραυνοὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἐνέπιπτον, ὁπότε προσβάλοιεν. καὶ
ὁπότε οὖν δειπνοῖεν, μυῖαι τοῖς βρώμασι καὶ τοῖς πόμασι προσι-
ζάνουσαι δυσχερείας ἅπαντα ἐνεπίμπλων.

καὶ Τραιῖανὸς μὲν ἐκείθεν οὕτως ἀπῆλθε, καὶ οὐ πολλῶ ὥστε 32
ρον ἄρρωστέιν ἤρχετο· καὶ ἐν τούτῳ οἱ κατὰ Κερήνην Ἰουδαῖοι,
Ἀνδρέαν τινὰ προσιτησάμενοί σφων, τοὺς τε Ῥωμαίους καὶ τοὺς
Ἕλληνας ἔφθειρον, καὶ τὰς τε σάρκας αὐτῶν ἐσιτοῦντο καὶ τὰ ἐν-
τερα ἀνεδοῦντο τῷ τε αἵματι ἠλείφοντο καὶ τὰ ἀπολέμματα ἐνε-
δύοντο, πολλοὺς δὲ καὶ μέσους ἀπὸ κορυφῆς διέπριον· θηρίοις 2
ἐτίρους ἐδίδουσαν, καὶ μονομαχεῖν ἄλλους ἠνάγκαζον, ὥστε τὰς πύ-
σας δύο καὶ εἴκοσι μυριάδας ἀπολέσθαι. ἐν τε Αἰγύπτῳ πολλὰ
ἔδρασαν ὅμοια καὶ ἐν τῇ Κύπρῳ, ἡγουμένον τινὸς σφισιν Ἀρτε-
μίωνος· καὶ ἀπώλοντο καὶ ἐκεῖ μυριάδες τέσσαρες καὶ εἴκοσιν. καὶ 3
διὰ τοῦτ' οὐδενὶ Ἰουδαίῳ ἐπιβῆναι αὐτῆς ἔξεστιν, ἀλλὰ κἂν ἀνέμῳ
τις βιασθεὶς ἐς τὴν νῆσον ἐκπέσῃ θανατοῦται. ἀλλ' Ἰουδαίους μὲν
ἄλλοι τε καὶ Λούσιος ὑπὸ Τραιῖανου πεμψθεὶς κατεστρέψαντο.

ὅτι Κνήτος Λούσιος Μαῦρος μὲν ἦν, καὶ αὐτὸς τῶν Μαύρων 4
ἄρχων καὶ ἐν ἱππεύσιν ἰλης ἐξήταστο, καταγνωσθεὶς δὲ ἐπὶ πονηρίᾳ
τότε μὲν τῆς στρατείας ἀπηλλάγη καὶ ἡτιμώθη, ὕστερον δὲ τοῦ
Λαυικτοῦ πολέμου ἐνστάντος καὶ τοῦ Τραιῖανου τῆς τῶν Μαύρων
συμμαχίας δευθέντος ἦλθε τε πρὸς αὐτὸν αὐτεπάγγελτος καὶ με-
γάλα ἔργα ἀπεδείξαστο. τιμηθεὶς δὲ ἐπὶ τούτῳ πολὺ πλείω καὶ μεῖζον 5
ἐν τῷ δευτέρῳ πολέμῳ ἐξεργάσατο, καὶ τέλος ἐς τοσοῦτο τῆς τε
ἀνδραγαθίας ἅμα καὶ τῆς τύχης ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ προεχώρησεν
ὥστε ἐς τοὺς ἐστρατηγηκότας ἐσγραφῆναι καὶ ὑπατεῦσαι τῆς τε
Παλαιστίνης ἄρχει· ἐξ ὧν πον καὶ τὰ μάλιστα ἐφθονήθη καὶ ἐμι-
σθήθη καὶ ἀπώλετο. V p. 710.

Τραιῖανὸς δὲ παρεσκευάζετο μὲν αὐθις ἐς τὴν Μεσοποταμίαν 33
στρατεῦσαι, ὥς δὲ τῷ νοσήματι ἐπιέζετο, αὐτὸς μὲν ἐς τὴν Ἰταλίαν ^{a.c.} 117
ὤρμησε πλεῖν, Πούπλιον δὲ Αἰλίων Ἀδριανὸν ἐν τῇ Συρίᾳ κατέλιπε
μετὰ τοῦ στρατοῦ. οὕτω μὲν οἱ Ῥωμαῖοι τῆς τε Ἀρμενίας καὶ τῆς
Μεσοποταμίας τῆς πλείονος τῶν τε Πάρθων κρατήσαντες μάτην
ἐπόνησαν καὶ μάτην ἐκινδύνευσαν· καὶ γὰρ καὶ οἱ Πάρθοι τὸν 2
Παρθαμισπάτην ἀπαξιώσαντες ἐν τῷ σφετέρῳ τρόπῳ ἤρξαντο βα-
σιλεύεσθαι. ἐνόησε δὲ ὁ Τραιῖανός, ὥς μὲν αὐτὸς ὑπώπτευσεν, ἐκ
φραγιάκου λήψεως, ὥς δὲ τινες λέγουσιν, ἐπισχεθέντος αὐτῷ τοῦ

4 2 τε post χ. om* 32 1 3 ἀνδρείαν 3 3 ἐμπέση 4 1 Κύντος
αὐτὸς ἐν ἱππεύσιν, ἰλης τῶν Μαύρων ἄρχων? 4 Τρ.] στρατοῦ*

³ αἵματος ὃ κατ' ἔτος κάτω διεχώρει· ἐγένετο μὲν γὰρ καὶ ἀπόπληκτος, ὥστε καὶ τοῦ σώματός τι παρεθῆναι, τὸ δ' ὅλον ὑδρωπίασεν. καὶ ἐς Σελινοῦντα τῆς Κιλικίας ἐλθὼν, ἦν δὴ καὶ Τραϊανούπολιν καλοῦμεν, ἑξαίφνης ἀπέψυξε, μοναρχήσας ἔτη δεκαεννέα καὶ μῆνας ἕξ ἡμέρας τε πεντεκαίδεκα.

ΞΘ Ἀδριανὸς δὲ ὑπὸ μὲν Τραϊανοῦ οὐκ ἐσεποιήθη· ἦν μὲν γὰρ πολίτης αὐτοῦ καὶ πετροπεύθη ὑπ' αὐτοῦ, γένους θ' οἱ ἐκοινώνει καὶ ἀδελφιδὴν αὐτοῦ ἐγεγαμίζει, τό τε σύμπαν συνῆν αὐτῷ καὶ ² συνδιητάτο, τῇ τε Συρίᾳ ἐπὶ τῷ Παρθικῷ πολέμῳ προσετάρχθη, οὐ μέντοι οὐτ' ἄλλο τι ἑξαίρετον παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν οὐθ' ὑπατος ἐν πρώτοις ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ Καίσαρα αὐτὸν καὶ αὐτοκράτορα τοῦ Τραϊανοῦ ἄπαιδος μεταλλάξαντος ὃ τε Ἀττιανὸς πολίτης αὐτοῦ ὢν καὶ ἐπίτροπος γεγονώς, καὶ ἡ Πλωτῖνα ἑξ ἑρωτικῆς φιλίας, πλησίον ³ τε ὄντα καὶ δύναμιν πολλὴν ἔχοντα ἀπέδειξαν. ὁ γὰρ πατὴρ μου Ἀπρωνιανός, τῆς Κιλικίας ἄρχας, πάντα τὰ κατ' αὐτὸν ἐμεμαθήκει σαφῶς, ἔλεγε δὲ τὰ τε ἄλλα ὡς ἕκαστα, καὶ ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Τραϊανοῦ ἡμέρας τινὰς διὰ τοῦτο συνεκρούθη ἢ ἡ ποίησις προ- ⁴ εκφοιτήσοι. ἐδηλώθη δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὴν βουλὴν γραμμάτων αὐτοῦ· ταῖς γὰρ ἐπιστολαῖς οὐκ αὐτὸς ἀλλ' ἡ Πλωτῖνα ὑπέγραψεν, ὅπερ ἐπ' οὐδενὸς ἄλλου ἐπεποιήκει.

² ἦν δέ, ὅτε ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ, Ἀδριανὸς ἐν τῇ μητροπόλει Συρίας Ἀντιοχείᾳ, ἧς ἦρχεν· ἐδόκει δὲ ὄναρ πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐν τε αἰθρίᾳ καὶ ἐν εὐδίᾳ πολλῇ, ἐς τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ σφαγὴν ἐμπεσεῖν, ἔπειτα καὶ ἐπὶ τὴν δεξιὰν ² παρελθεῖν, μῆτε ἐκφοβήσαν αὐτὸν μῆτε βλάβαν. ἔγραψε δὲ πρὸς τὴν βουλὴν ὁ Ἀδριανὸς ἀξιῶν βεβαιωθῆναι αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν καὶ παρ' ἐκείνης, καὶ ἀπαγορεύων μηδὲν αὐτῷ μῆτε τότε μῆτε ἄλλοτε τιμὴν δὴ τινα φέρον, οἷα εἰσῶθαι γίνεσθαι, ψηφισθῆναι, πλὴν ³ ἂν τι αὐτός ποτε ἀξιώσῃ. τὰ δὲ τοῦ Τραϊανοῦ ὁσῶτα ἐν τῷ κίονι αὐτοῦ κατετέθη, καὶ αἱ θέαι αἱ Παρθικαὶ ὀνομασθεῖσαι ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐγένοντο· ὕστερον γὰρ καὶ αὕτη, ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλά, κατελύθη.

⁴ ὅτι ὁ Ἀδριανὸς ἐν ἐπιστολῇ τινὶ ἔγραψε τὰ τε ἄλλα μεγαλοφρονησάμενος, καὶ ἐπομβσας μῆτε τι ἔξω τῶν τῷ δημοσίῳ συμφερόντων ποιήσειν μῆτε βουλευτὴν τινα ἀποσφάξιν, καὶ ἑξώλειαν ἑαυτῷ, ἂν καὶ ὁτιοῦν αὐτῶν ἐκβῇ, προσεπαρυσάμενος· ἄλλ' ὁμως διεβλήθη ἐς πολλά. V p. 713.

⁵ Ἀδριανὸς δέ, καίτοι φιλανθρωπότατα ἄρχας, ὁμως διὰ τινὰς φόνους ἀρίστων ἀνδρῶν, οὓς ἐν ἀρχῇ τε τῆς ἡγεμονίας καὶ πρὸς τῇ τελευτῇ τοῦ βίου πεποίητο, διεβλήθη, καὶ ὀλίγον διὰ ταῦτ' οὐδὲ

ἐς τοὺς ἥρωας ἀνεγράφη. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ φονευθέντες Πάλ-
μας τε καὶ Κέλσος Νιγρίνός τε καὶ Λούσιος ἦσαν, οἱ μὲν ἐν θήρῃ
δῆθεν ἐπιβεβουλευκότις αὐτῶ, οἱ δὲ ἐφ' ἐτέροις δὴ τισιν ἐγκλήμα-
σιν, οἷα μεγάλα δυνάμειοι καὶ πλούτου καὶ δόξης εὖ ἤκοντες· ἐφ' 6
οἷς Ἀδριανὸς οὕτω τῶν λογοποιοιμένων ᾗσθητο ὥστε καὶ ἀπελογή-
σατο καὶ ἐπώμοσε μὴ κεκελευμέναι ἀποθανεῖν αὐτούς. οἱ δὲ ἐν τῇ
τελευτῇ Σερβιανὸς τε ὑπῆρχον καὶ ὁ ἔργονος αὐτοῦ Φοῦσκος.

ἦν δὲ Ἀδριανὸς γένος μὲν "βουλευτοῦ πατρὸς ἐστρατηγηκότος" 3
Ἀδριανοῦ Ἀφρου ("οὕτω γὰρ ὠνομάζετο"), φέσει δὲ φιλόλογος ἐν
ἐκατέρῃ τῇ γλώσσῃ· καὶ τινα καὶ περὶ καὶ ἐν ἔπεισι ποιήματα παν-
τοδαπὰ καταλέλοιπεν. φιλοτιμία τε γὰρ ἀπλήστῃ ἐχοῖτο, καὶ κατὰ 2
τοῦτο καὶ τὰλλα πάντα καὶ τὰ βραχύτατα ἐπετήδευεν· καὶ γὰρ
ἐπλάσσει καὶ ἔγραφε καὶ οὐδὲν ὃ τι οὐκ εἰρηρικὸν καὶ πολεμικὸν
καὶ βασιλικὸν καὶ ιδιωτικὸν εἰδέναι ἔλεγεν. "καὶ τοῦτο μὲν οὐδὲν 3
πουν τοὺς ἀνθρώπους ἔβλαπτεν, ὃ δὲ δὴ φθόνος αὐτοῦ δεινότητος
ἐς πάντας τοὺς τιμὴν προέχοντας ὦν" πολλοὺς μὲν καθεῖλε συγχρόνως
δὲ καὶ ἀπώλεσεν. βουλόμενος "γὰρ" πάντων ἐν πᾶσι περιεῖναι "ἐμί-
σει τοὺς ἐν τιμῇ ὑπεραίροντας." καὶ τούτου καὶ τὸν Φαβωρῖνον 4
τὸν Γαλάτην τὸν τε Διονύσιον τὸν Μιλήσιον τοὺς σοφιστὰς κατα-
λύειν ἐπεχείρει "τοῖς τε ἄλλοις καὶ μάλιστα" τῶν τοὺς ἀνταγωνιστὰς
σφῶν ἐξαίρειν, "τοὺς μὲν μηδενὸς τοὺς δὲ βραχυτάτου τινὸς ἀξίους
ὄντας." ὅτε Διονύσιος πρὸς τὸν αὐτοῦ ἴδιον Ἠλιόδωρον, τὸν τὰς 5
ἐπιστολὰς αὐτοῦ διαγαγόντα, εἰπεῖν λέγεται ὅτι Καῖσαρ χρημάτων
μὲν σοὶ καὶ τιμὴν δοῦναι δύναται, ῥήτορα δὲ σε ποιῆσαι οὐ δύνα-
ται. καὶ ὁ Φαβωρῖνος μέλλων παρ' αὐτῶ περὶ τῆς ἀτελείας ἦν ἐν 6
τῇ πατρίδι ἔχειν ἡξίον δικασθῆναι, ὑποτοπήσας καὶ ἐλαττωθήσε-
σθαι καὶ προσεβρισιθήσεσθαι, ἐσθλῆτε μὲν ἐς τὸ δικαστήριον, εἶπε
δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι ὁ διδάσκαλός μου ὄντα τῆς νυκτὸς ταύτης
ἐπιστάς μοι ἐκέλευσε λειτουργεῖν τῇ πατρίδι ὥς καὶ ἐν ἐκείνῃ γε-
γεννημένον. Ἀδριανὸς δὲ τούτων μὲν, καίπερ ἀχθεσθεῖς σφισιν, 4
ἐφείσατο, μηδεμίαν εὐλογον ὀλέθρου κατ' αὐτῶν ἀφορμὴν λαβών·
τὸν δ' Ἀπολλόδωρον τὸν ἀρχιτέκτονα τὸν τὴν ἀγορὰν καὶ τὸ ᾠδεῖον
τό τε γυμνάσιον, τὰ τοῦ Τραϊανοῦ ποιήματα, ἐν τῇ Ῥώμῃ κατα-
σκευάσαντα τὸ μὲν πρῶτον ἐφρυγάδενσεν, ἔπειτα δὲ καὶ ἀπέκτενε, 2
λόγῳ μὲν ὥς πλημμελήσαντά τι, τὸ δ' ἀληθές ὅτι τοῦ Τραϊανοῦ
κοινομένου τι αὐτῶ περὶ τῶν ἔργων εἶπε τῷ Ἀδριανῷ παραλαλή-
σαντί τι ὅτι ἀπεῖθε καὶ τὰς ζολοκύνδας γράφε· τούτων γὰρ οὐδὲν
ἐπίστασαι. ἐτύγχανε δ' ἄρα τότε ἐκεῖνος τοιοῦτόν τι γράμματι

3 1 et 2 " " V p. 713 3 3 ἰὼν? 5 1 ὅ, τε 2 διὰ χει-
ρὸς ἔχοντα? cf. 71 12 3. an διοικούντα, ut 72 7 extr.

3 σεμνυνόμενος. αὐτοκρατορεύσας οὖν τότε ἐμνησιμάκησε καὶ τὴν παρρησίαν αὐτοῦ οὐκ ἤνεγκεν. αὐτὸς μὲν γὰρ τοῦ τῆς Ἀφροδίτης τῆς τε Ῥώμης ναοῦ τὸ διάγραμμα αὐτῷ πέμψας, δι' ἔνδειξιν ὅτι καὶ ἄνευ ἐκείνου μέγα ἔργον γίνεσθαι δύναται, ἤρετο εἰ ἐῷ τοῦ
4 κατασκευάσμα· ὁ δ' ἀντεπέστειλε περὶ τοῦ ναοῦ ὅτι καὶ μετέωρον αὐτὸν καὶ ὑπεκκεκρωμένον γενέσθαι ἐχρήν, ἢ ἐς τε τὴν ἱερὰν ὁδὸν ἐκφανέστερος ἐξ ὑψηλοτέρου εἴη καὶ ἐς τὸ κοῖλον τὰ μηχανήματα ἐσδέχοιτο, ὥστε καὶ ἀφανῶς συμπήγνυσθαι καὶ ἐξ οὗ προσιδότος ἐς τὸ θέατρον ἐσάγεσθαι, καὶ περὶ τῶν ἀγαλμάτων ὅτι μεί
5 ζονα ἢ κατὰ τὸν τοῦ ὕψους τοῦ μεγάρου λόγον ἐποικήθη. “ἂν γὰρ αἱ θεαί” ἔφη “ἐξαναστήσεσθαι τε καὶ ἐξελεθεῖν ἐθελήσωσιν, οὐ δύνηθήσονται.” ταῦτα γὰρ ἄντικρυς αὐτοῦ γράψαντος καὶ ἡγανάκτησε καὶ ὑπερήλγησεν ὅτι καὶ ἐς ἀδιόρθωτον ἁμαρτίαν ἐπεπτώκει, καὶ οὔτε τὴν ὁργὴν οὔτε τὴν λύπην κατέσχεν, ἀλλ' ἐφρόνευσεν αὐτόν.
6 καὶ οὕτω γε “τῇ φύσει” τοιοῦτος ἦν ὥστε “μὴ μόνον τοῖς ζώσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς τελευτήσασιν φθονεῖν· τὸν γοῦν” Ὀμηρον καταλόνων Ἀντίμαχον ἀντ' αὐτοῦ ἐσῆγεν, οὐ μὴδὲ τὸ ὄνομα πολλοὶ πρότερον ἠπίσταντο.

5 ἡτιῶντο μὲν δὴ ταῦτά τε αὐτοῦ καὶ τὸ πᾶν ἀκριβές τό τε περίεργον καὶ τὸ πολὺπραγμον· ἐθεράπευε δὲ αὐτὰ καὶ ἀνελάμβανε τῇ τε ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ καὶ προνοίᾳ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ δεξιότητι, καὶ τῷ μῆτε τινὰ πόλεμον ταράττειν καὶ τοὺς ὄντας παῦσαι, μῆτε τινὸς χρήματα ἀδίκως ἀφελέσθαι, καὶ πολλοῖς πολλὰ, καὶ δήμοις
2 καὶ ἰδιώταις καὶ βουλευταῖς τε καὶ ἱππεῦσι, χαρίσασθαι. οὐδὲ γὰρ ἀνέμενεν αἰτηθῆναι τι, ἀλλὰ πᾶν πάντα πρὸς τὴν ἐκάστον χρεῖαν ἐποίει. καὶ τὰ τε στρατιωτικὰ ἀκριβέστατα ἥσκησεν, ὥστ' ἰσχύοντα μὴτ' ἀπειθεῖν μῆτε ὑβρίζειν, καὶ τὰς πόλεις τὰς τε συμμαχίδας καὶ
3 τὰς ὑπηκόους μεγαλοπρεπέστατα ὠφέλησεν. πολλὰς μὲν γὰρ καὶ εἶδεν αὐτῶν, ὅσας οὐδεὶς ἄλλος αὐτοκράτωρ, πάσαις δὲ ὡς εἰπεῖν ἐπεκούρησε, ταῖς μὲν ὕδωρ ταῖς δὲ λιμένας σῖτόν τε καὶ ἔργα καὶ χρήματα καὶ τιμὰς ἄλλαις ἄλλας δίδούς.

6 ἦγε δὲ καὶ τὸν δῆμον τῶν Ῥωμαίων ἐμβριθῶς μᾶλλον ἢ θωπευτικῶς· καὶ ποτε ἰσχυρῶς αἰτοῦντί τι ἐν ὀπλομαχίᾳ οὔτε ἔνειμε, καὶ προσέτι ἐκέλευσε τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Δομιτιανοῦ κηρυχθῆναι
2 “σιωπήσατε.” οὐκ ἐλέχθη μὲν γὰρ· ὁ γὰρ κῆρυξ ἀνατείνας τὴν χεῖρα καὶ ἐξ αὐτοῦ τούτου ἡσυχάσας, ὥσπερ εἰώθασιν ποιεῖν (οὐ γὰρ ἔστιν ὁπότε ὑπὸ κηρύγματος σιγᾶνται), ἐπειδὴ ἐσιώπησαν,

4 4 1 ὅτι] καὶ ὅτι* 5 1 μεγάλου 2 δυνήσονται?* 6 1 V p. 713
5 2 2 πᾶν ἐτοιμῶς π.*? 3 3 ὕδωρ καταγωγῶν, ταῖς δὲ λιμένας οἰκοδομήσας, ταῖς δὲ σῖτον — τιμὰς δούς Z p. 515 6 1 2 τι om

ἔφη “τοῦτ' ἐθέλει.” καὶ οὐχ ὅτι τινὰ ὁργὴν τῷ κίρῳ ἐσχεν, ἀλλὰ καὶ ἐτίμησεν αὐτὸν ὅτι τὴν δυσχέρειαν τοῦ κλεψύματος οὐκ ἐξέφηνεν. ἔφερε γὰρ τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐκ ἠγανάκτει εἴ τι καὶ παρὰ ³ γνώμην καὶ πρὸς τῶν τυχόντων ὠφελοῖτο. ἀμέλει γυναικὸς παριόντος αὐτοῦ ὁδοῦ τινὶ δεομένης, τὸ μὲν πρῶτον εἶπεν αὐτῇ ὅτι οὐ σχολάζω, ἔπειτα ὥς ἐκείνη ἀνακραγοῦσα ἔφη “καὶ μὴ βασίλευε”, ἐπεστράφη τε καὶ λόγον αὐτῇ ἔδωκεν.

ἔπρωτε δὲ καὶ διὰ τοῦ βουλευτηρίου πάντα τὰ μεγάλα καὶ ⁷ ἀναγκαιότατα, καὶ ἐδίδασκε μετὰ τῶν πρώτων τοτὲ μὲν ἐν τῷ παλατίῳ τοτὲ δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῷ τε πανθείῳ καὶ ἄλλοθι πολλαχόθι, ἀπὸ βήματος, ὥστε δημοσιεύεσθαι τὰ γιγνόμενα. καὶ τοῖς ὑπάτοις ἔστιν ὅτε δικάζουσι συνεγίγνεται, ἐν τε ταῖς ἵπποδρομίαις αὐτοὺς ἐτίμα. καὶ οἵκαδε ἀνακομιζόμενος ἐν φορείῳ ἐφέρετο, ὅπως μηδένα ² συνακολουθοῦντά οἱ ἐροχλοῖη. ἐν δὲ ταῖς μῆτε ἱεραῖς μῆτε δημοσίοις ἡμέραις οἴκοι ξιμενε, καὶ οὐδένα οὐδ' ὅσον ἀσπιάσασθαι προσεδέχετο, εἰ μὴ τι ἀναγκαῖον εἴη, ἵνα μὴ πᾶν ταλαιπωροῖντο. αἰεὶ ³ τε περὶ ἑαυτὸν καὶ ἐν τῇ Ρώμῃ καὶ ἔξω τοὺς ἀρίστους εἶχε, καὶ συνῆν σφίσι καὶ ἐν τοῖς συμποσίοις, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τέταρτος πολλάκις ὤχετο. ἐδήρα δὲ ὁσάκις ἐνεδέχετο, καὶ ἡρίστα ἄνευ οὐρον. ἔπειτα μετὰ πάντων τῶν πρώτων καὶ ἀρίστων ἐδείπνει, καὶ ἦν αὐτοῦ τὸ συσσίτιον παντοδαπῶν λόγων πλήρες. τοὺς τε πᾶν ⁴ ροσοῦντας φίλους ἐπεσκέπτετο, καὶ ἐροτάζονσιν σφίσι συνδιητᾶτο, τοῖς τε ἀργοῖς καὶ ταῖς οἰκίαις αὐτῶν ἡδέως ἐχρῆτο. ὄφην καὶ εἰζύρας πολλοῖς μὲν ἀποθαρύουσι πολλοῖς δὲ καὶ ζῶσιν ἐς τὴν ἀγορὰν ἔστησεν. οὐ μέντοι οὐτ' ἐξῆβρισε τις αὐτῶν οὐτ' ἀπέδοτό τι οὐθ' ὦν ἔλεγεν οὐθ' ὦν ἐπρωττεν, οἷα οἱ τε καισάρειοι καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ τοὺς αὐτοκράτορας ἔχοντες ποιεῖν εἰώθασιν.

ταῦτα περὶ γε τοῦ τρόπου, ὥς ἐν κεφαλῇ εἶπεῖν, προσείρηκα. ⁸ λέξω δὲ καὶ τὰ καθ' ἕναστον, ὅσα ἀναγκαῖον ἐστὶ μνημονεύεσθαι. ἔλθων γὰρ ἐς τὴν Ρώμην ἀφῆκε τὰ ὀφειλόμενα τῷ τε βασιλικῷ ^{n.c.} καὶ τῷ δημοσίῳ τῷ τῶν Ρωμαίων, ἐκκαίδεκατῇ ὁρίσας χρόνον ἀφ' ¹¹⁸ οὗ τε καὶ μέχρις οὗ τηρηθήσεσθαι τοῦτ' ἐμελλεν. ἐν τε τοῖς ἑαν- ² τοῦ γενεθλίοις προῖκα τῷ δήμῳ τὴν θῆαν ἀπένευμε καὶ θηρία πολλὰ ἀπέκτεινεν, ὥστε ἐφάπαξ καὶ λέοντας ἑκατὸν καὶ λευκὰς ἴσας πεσεῖν, καὶ δῶρα διὰ σφαιρίων καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ χωρὶς μὲν τοῖς ἀνδράσι χωρὶς δὲ ταῖς γυναιξὶ διέτριψεν. καὶ γὰρ καὶ λούεσθαι χωρὶς ἀλλήλων αὐτοῖς προσέταξεν.

ἐν μὲν τῷ ἔτει ἐκείνῳ ταῦτά τε ἐγένετο καὶ ὁ Εὐφράτης ὁ φι- ³

3 3 τινί τι? *
τελέσθαι M p. 221

7 2 1 πολλάκις δὲ καὶ δικάζων μεταξὺ τριῶν με-
8 1 1 τε 2 λέγω *

λόσοφος ἀπέθανεν ἐθελοντής, ἐπιτρέψαντος αὐτῷ καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ
 9 κώνειον διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὴν νόσον πεῖν. Ἀδριανὸς δὲ ἄλλην
 ἀπ' ἄλλης διαπορευόμενος ἐπαρχίαν, τὰς τε χώρας καὶ τὰς πόλεις
 ἐπισκεπτόμενος, καὶ πάντα τὰ φρούρια καὶ τὰ τεῖχη περισκοπῶν
 τὰ μὲν ἐς ἐπικαιροτέρους τόπους μεθίστη, τὰ δὲ ἔπανε, τὰ δὲ
 2 προσκαθίστατο, αὐτὸς πάντα ἁπλῶς, οὐχ ὅπως τὰ κοινὰ τῶν στρα-
 τοπέδων, ὅπλα λέγω καὶ μηχανὰς καὶ τάφρους καὶ περιβόλους καὶ
 χαρὰκώματα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια ἐνὸς ἐκάστον, καὶ τῶν ἐν τῷ τετα-
 γμένῳ στρατευομένων καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, τοὺς βίους τὰς
 οἰκίσεις τοὺς τρόπους, καὶ ἐφορῶν καὶ ἐξετάζων· καὶ πολλὰ γὰρ ἐς
 τὸ ἀβρότερον ἐκδεδιγτημένα καὶ κατεσκευασμένα καὶ μετερρῶθιμσε
 3 καὶ μετεσκεύασεν. ἐγύμναζε τε αὐτοὺς πρὸς πᾶν εἶδος μάχης, καὶ
 τοὺς μὲν ἐτίμα τοὺς δὲ ἐνουθέτει, πάντας δὲ ἐδίδασκεν ἢ χρῆ ποι-
 εῖν. καὶ ὅπως γὰρ καὶ ὁρῶντες αὐτὸν ὠφελοῦντο, σκληρὰ τε παντα-
 χοῦ τῇ διαίτῃ ἐχρῆτο, καὶ ἐβάδιζεν ἢ καὶ ἵππευε πάντα, οὐδ' ἔστιν
 4 ὁπότε οὔτε ὀχήματος τότε γὰρ οὔτε τετρακύκλου ἐπέβη· οὐδὲ τὴν
 κεφαλὴν οὐκ ἐν θάλπει, οὐκ ἐν ῥίγῃ ἐκατέφθη, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς
 a.C. χίσι ταῖς Κελτικαῖς καὶ ἐν τοῖς καύμασι τοῖς Ἀλγυπτιακοῖς γυμνῇ
 119 αὐτῇ περιήει. συνελόντι τε εἰπεῖν, οὕτω καὶ τῷ ἔργῳ καὶ τοῖς πα-
 ραγγέλμασι πᾶν τὸ στρατιωτικὸν δι' ὅλης τῆς ἀρχῆς ἥσκησε καὶ
 κατεκόσμησεν ὥστε καὶ νῦν τὰ τότε ἔπ' αὐτοῦ ταχθέντα νόμιον
 5 σφίσι τῆς στρατείας εἶναι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ μάλιστα ἐν εἰρήνῃ
 τὸ πλεῖστον πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους διεκένετο· τὴν τε γὰρ παρα-
 σκευὴν αὐτοῦ ὁρῶντες, καὶ μήτε τι ἀδιζούμενοι καὶ προσέτι καὶ
 6 χρήματα λαμβάνοντες, οὐδὲν ἐνεόχμωσαν. οὕτω γὰρ καλῶς ἥσκητο
 τὸ στρατιωτικὸν αὐτῷ ὥστε καὶ τὸ ἱπικὸν τῶν καλουμένων Βα-
 τάων τὸν Ἰστρον μετὰ τῶν ὀπλων διενήξαντο· ἃ ὁρῶντες οἱ βάρ-
 βαροι τοὺς μὲν Ῥωμαίους κατεπλήττοντο, τρεπόμενοι δὲ ἐπὶ σφᾶς
 αὐτοὺς ἐχρῶντο αὐτῷ διαιτητῇ τῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορῶν.
 10 ἐποίει δὲ καὶ θέατρα καὶ ἀγῶνας, περιπορευόμενος τὰς πόλεις,
 ἄνευ τῆς βασιλικῆς μέντοι παρασκευῆς· οὐδὲ γὰρ ἔξω τῆς Ῥώμης
 ἐχρήσατο ποτε αὐτῇ. τὴν δὲ πατρίδα καίπερ μεγάλα τιμήσας καὶ
 2 πολλὰ καὶ ὑπερήφανα αὐτῇ δούς, ὅμως οὐκ εἶδεν. περὶ μέντοι τὰς
 θήρας ἐσπονδακέναι λέγεται· καὶ γὰρ τὴν κλεῖν ἐν ταύταις κατέαξε
 a.C. καὶ τὸ σκέλος μικροῦ ἐπηρώθη, καὶ πόλιν ἐν τῇ Μυσίᾳ οἰκίσας
 121 Ἀδριανοῦ θήρας αὐτὴν ὠνόμασεν. οὐ μέντοι τι παρὰ τοῦτ' ἄπρα-
 κτον τῶν τῇ ἀρχῇ προσηκόντων κατέλειπεν. τῆς δὲ περὶ τὰς θήρας
 σπονδῆς αὐτοῦ καὶ ὁ Βορυσθένης ὁ ἵππος, ᾧ μάλιστα θηρῶν ἡρέ-

σκετο, σημειὼν ἐστίν· ἀποθανόντι γὰρ αὐτῷ καὶ τάφον κατεσκεύασε καὶ στήλην ἔστησε καὶ ἐπιγράμματι ἐπέγραψεν. ὅθεν οὐ θάναμα-³ σιδόν εἰ καὶ τὴν Πλωτίναν ἀποθανοῦσαν, δι' ἧς ἔτυχε τῆς ἀρχῆς ἐρώσης αὐτοῦ, διαφερόντως ἐτίμησεν, ὥς καὶ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα με-
λανειμονῆσαι καὶ ναὸν αὐτῇ οἰκοδομῆσαι καὶ ὕμνους τινὰς ἐς αὐ-
τὴν ποιῆσαι. οὕτω δὲ περὶ τὴν θήραν ἐπιδέξιος ἦν ὥς καὶ μέγαν
ποτέ σὺν μιᾷ πληγῇ καθελεῖν.

ἀγριόκομος δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπώπτευσεν τὰ μυστήρια. διὰ 11
δὲ τῆς Ἰουδαίας μετὰ ταῦτα ἐς Αἴγυπτον παριὼν καὶ ἐνήγησε τῷ^{a.C.} 122
Ποριπῆφι· πρὸς ὃν καὶ τουτὶ τὸ ἔπος ἀπορροῦμαι λέγεται "τῷ ναοῖς
βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβον." καὶ τὸ μνημα αὐτοῦ διε-
φθαρμένον ἀνωκοδόμησεν. ἐν δὲ τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τὴν Ἀρτινόου²
ὀνομασμένην ἀνωκοδόμησε πόλιν. ὁ γὰρ Ἀρτινόος ἦν μὲν ἐκ Βι-
θυνίου πόλεως Βιθυνίδος, ἦν καὶ Κλαυδιούπολιν καλοῦμεν, παι-
δικὰ δὲ αὐτοῦ ἐγγόνει, καὶ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐτελεύτησεν, εἴτ' οὖν ἐς
τὸν Νεῖλον ἐκπεσὼν, ὥς Ἀδριανὸς γράφει, εἴτε καὶ ἱεροσυληθεὶς,
ὥς ἡ ἀλήθεια ἔχει· τὰ τε γὰρ ἄλλα περιεργότατος Ἀδριανός, ὥσπερ³
εἶπον, ἐγένετο, καὶ μαντείαις μαγανείαις τε παρτοδαπαῖς ἐχοῖτο.
καὶ οὕτω γε τὸν Ἀρτινόον, ἥτοι διὰ τὸν ἔρωτα αὐτοῦ ἢ ὅτι ἐθε-
λοῦντος θανατωθῆ (ἐκουσίῳ γὰρ ψυχῆς πρὸς ἃ ἔπραττεν ἔδειτο),
ἐτίμησεν ὥς καὶ πόλιν ἐν τῷ χωρίῳ, ἐν ᾧ τοῦτ' ἔπαθε, στροικίσσαι
καὶ ὀνομάσαι ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἐξείνον ἀνδριάντας ἐν πόσῃ ὥς εἰπεῖν⁴
τῇ οἰκουμένῃ, μᾶλλον δὲ ἀγάλματα, ἀνέστηκεν. καὶ τέλος ἀστέρα
τινὰ αὐτὸς τε ὁρᾷν ὥς τοῦ Ἀρτινόου ὄντα ἔλεγε, καὶ τῶν συνόντων
αὐτῷ μυθολογούντων ἡδέως ἤκουεν ἕκ τε τῆς ψυχῆς τοῦ Ἀρτινόου
ὄντως τὸν ἀστέρα γεγενῆσθαι καὶ τότε πρῶτον ἀναπεφνέναι.

διὰ ταῦτα μὲν οὖν ἐσκώπτετο, "καὶ ὅτι Πανλίνῃ τῇ ἀδελφῇ
ἀποθανούσῃ παραχοῖμα μὲν οὐδεμίαν τιμὴν ἔνειμεν..." ἐς δὲ τὰ¹²
Ἱεροσόλυμα πόλιν αὐτοῦ ἀντὶ τῆς κατασκαφείσης οἰκίσαντος, ἦν καὶ^{a.C.} 133
Αἰλίαν Καπιτωλῖναν ὀνόμασε, καὶ ἐς τὸν τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τόπον
ναὸν τῷ Αὐτῷ ἑτερον ἀντεγείσαντος πόλεμος οὔτε μικρὸς οὔτ' ὀλι-
γοχρόνιος ἐκινήθη. Ἰουδαῖοι γὰρ δεινὸν τι ποιούμενοι τὸ ἄλλοφν.²
λους τινὰς ἐς τὴν πόλιν σφῶν οἰκισθῆναι καὶ τὸ ἱερὰ ἀλλότρια ἐν
αὐτῇ ἰδρυθῆναι, παρόντος μὲν ἐν τε τῇ Αἰγύπτῳ καὶ αὖθις ἐν τῇ
Συρίᾳ τοῦ Ἀδριανοῦ ἡσύχαζον, πλην καθ' ὅσον τὰ ὅπλα τὰ ἐπιτα-
χθέντα σφίσιν ἤττον ἐπιτήδεια ἐξεπλήγηδες κατεσκεύασαν ὥς ἀποδο-

10 3 2 ὅτι τῆς Πλωτίνης ἀποθανούσης ἐπήγει Ἀδριανός, λέγων ὅτι
πολλὰ παρ' ἐμοῦ αἰτήσασα οὐδενὸς ἀπέτυχεν. τοῦτο δὲ οὐκ ἄλλως ἔλεγεν,
ἀλλ' ὅτι τοιαῦτα ἦν οἷα οὔτε ἐβάρει με οὔτε συνεχώρει ἀντεπεῖν. M p. 221
11 2 2 συνωκοδόμησε? * 4 τε * 4 6 V p. 714

κίμασθεῖσιν αὐτοῖς ἐπ' ἐκείνων χορήσασθαι, ἐπεὶ δὲ πόρρω ἐγένετο,
 3 φανερώς ἀπέστησαν. καὶ παρατάξει μὲν φανερῶ οὐκ ἐτόλμων δια-
 κινδυνεύσαι πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, τὰ δὲ τῆς χώρας ἐπικαίρα κατε-
 λάμβανον καὶ ἐπονόμοις καὶ τεύχεσιν ἐκρατύνοντο, ὅπως ἀναγκά-
 τε ὁπόταν βιασθῶσιν ἔχωσι καὶ παρ' ἀλλήλους ἐπὶ γῆν διαφο-
 13 τῶντες λανθάνωσι, διατιτράντες ἄνω τὰς ἐπογείους ὁδοὺς ἵνα καὶ
 ἄνεμον καὶ γέγγος ἐσδέχοντο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐν οὐδενὶ αὐ-
 τοῖς λόγῳ οἱ Ῥωμαῖοι ἐποιοῦντο· ἐπεὶ δ' ἦ τε Ἰουδαία πᾶσα κεκί-
 ρητο, καὶ οἱ ἀπανταχοῦ γῆς Ἰουδαῖοι συνεταράττοντο καὶ συνήσαν,
 καὶ πολλὰ κακὰ ἐς τοὺς Ῥωμαίους τὰ μὲν λάθροι τὰ δὲ καὶ φανε-
 2 ρῶς ἐνεδείκνυντο, πολλοὶ τε ἄλλοι καὶ τῶν ἄλλοσύλων ἐπιθυμίᾳ
 κέρδους σφίσι συνελαμβάνοντο, καὶ πάσης ὥς εἰπεῖν κινουμένης ἐπὶ
 τοῦτω τῆς οἰκουμένης, τότε δὴ τότε τοὺς κρατίστους τῶν στρατη-
 γῶν ὁ Ἀδριανὸς ἐπ' αὐτοὺς ἐπεμψεν, ὧν πρῶτος Ἰούλιος Σεῆρος
 3 ὑπῆρχεν, ἀπὸ Βρεττανίας ἧς ἦρχεν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους σταλείς. ὃς
 ἄντικρυς μὲν οὐδαμῶθεν ἐτόλμησε τοῖς ἐναντίοις συμβαλεῖν, τό τε
 πλήθος καὶ τὴν ἀπόγνωσιν αὐτῶν ὁρῶν· λαμβάνων δ' ὥς ἐκάστους
 πλήθει τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ὑπάρχων, καὶ τροφῆς ἀπείρου
 καὶ κατακλείων, ἡδυνήθη βραδύτερον μὲν ἀκινδυνότερον δὲ κατα-
 14 τῆραι καὶ ἐκτροχῶσαι καὶ ἐκκόψαι αὐτούς. ὅλγῳ γοῦν κομιδῇ
 περιέγοντο. καὶ φρούρια μὲν αὐτῶν πενήκοντα τὰ γε ἀξιολογώ-
 τατα, κῶμαι δὲ ἑκατόσται καὶ ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ὀνομαστόταται
 κατεσκάφησαν, ἄνδρες δὲ ὅκτι καὶ πενήκοντα μυριάδες ἐσκάφησαν
 ἐν τε ταῖς καταδρομαῖς καὶ ἐν ταῖς μάχαις (τῶν γὰρ λιμῶν καὶ νόσων
 2 καὶ πρὶ φθαρτέων τὸ πλήθος ἀνεξερεύντων ἦν), ὥστε πᾶσαν
 ὀλίγον δεῖν τὴν Ἰουδαίαν ἐρημωθῆναι, καθάπερ πού καὶ πρὸ τοῦ
 πολέμου αὐτοῖς προεδείχθη· τὸ γὰρ μνημεῖον τοῦ Σολομῶντος, ὃν
 ἐν τοῖς σεβασμίοις οὗτοι ἄγουσιν, ἀπὸ ταυτομάτου διελέθη τε καὶ
 συνέπεσε, καὶ λύκοι ὑαίναί τε πολλαὶ ἐς τὰς πόλεις αὐτῶν ἐσέπιπτον
 3 ὥρνόμεναι. πολλοὶ μὲντοι ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ καὶ τῶν Ῥωμαίων
 ἀπώλοντο· διὸ καὶ ὁ Ἀδριανὸς γράφων πρὸς τὴν βουλὴν οὐκ ἐχρή-
 σατο τῷ προοιμίῳ τῷ συνήθει τοῖς ἀποκράτορσιν, ὅτι εἰ αὐτοὶ τε
 καὶ οἱ παῖδες ὑμῶν ὑγιαίνετε, εἰ ἂν ἔχοι· ἐγὼ καὶ τὰ στρατεύματα
 4 ὑγιαίνομεν. τὸν δὲ Σεῆρον ἐς Βιθυνίαν ἐπεμψεν, ὅπλων μὲν οὐ-
 δέν, ἄρχοντος δὲ καὶ ἐπιστάτου καὶ δικαίου καὶ φρονίμου καὶ
 ἀξίωμα ἔχοντος δεομένην· ἅ πάντα ἐν ἐκείνῳ ἦν. καὶ ὁ μὲν διή-
 γαγε καὶ διέκχησε καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ κοινὰ αὐτῶν οὕτως ὥσθ'

2 6 ἐκείνου? 13 1 1 ἀέρα? 3 5 post κατακλείων Z p. 518:
 ἔστι δ' οὐ καὶ ὅπῃ παρέρχοι τοὺς στρατιώτας μοῖραις αὐτῶν ἐπ' αὐτῶν
 14 1 1 δ' οὐν* 5 ἐν om* γὰρ] τε γὰρ* 2 3 ὁ?

ἡμᾶς καὶ ἐς δεῦρο αἰεὶ αὐτοῦ μνημονεύειν, "τῇ δὲ δὴ βουλῇ καὶ τῷ κλήρῳ ἡ Παμφυλία ἀντὶ τῆς Βιθυνίας ἐδόθη."

ὁ μὲν οὖν τῶν Ἰουδαίων πόλεμος ἐς τοῦτο ἐτελεύτησεν, ἕτερος 15 δὲ ἔξ Ἀλβανῶν (εἰσὶ δὲ Μασσαγέται) ἐκινήθη ὑπὸ Φαρασμίανον, καὶ τὴν μὲν Μηδίαν ἰσχυρῶς ἐλόπησε, τῆς δ' Ἀρμενίας τῆς τε Καππαδοκίας ἀψάμενος, ἔπειτα τῶν Ἀλβανῶν τὰ μὲν δώροις ὑπὸ τοῦ Ὁλογαίσου πεισθέντων, τὰ δὲ καὶ Φλάειον Ἀρριανὸν τὸν τῆς Καππαδοκίας ἄρχοντα φοβηθέντων, ἐπαύσατο.

"ὅτι προεσβεντὺς πεμφθέντις παρὰ τοῦ Ὁλογαίσου καὶ παρὰ 2 τῶν Ἰαζύγων, ἐκείνου μὲν κατηγοροῦντός τινα Φαρασμίανον, τούτων δὲ τὴν εἰρήνην πιστουμένων, ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσῆγαγεν Ἀδριανός, καὶ παρ' αὐτοῦ τὰς ἀποκρίσεις ποιήσασθαι· ἐπιτραπείς συνέγραψέ τε αὐτὰς καὶ ἀνέγνω σφίσιν. U p. 407.

"ὅτι Φαρασμῆν τῷ Ἰβηρι ἐς τὴν Ῥώμην μετὰ τῆς γυναικὸς 3 ἐλθόντι τὴν τε ἀρχὴν ἐπηύξησε καὶ θῦσαι ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ἐφηκεν, ἀνδριάτια τε ἐπὶ ἵππῳ ἐν τῷ ἐννείῳ ἔστησε, καὶ γυμνασίαν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ υἱοῦ τῶν τε ἄλλων πρώτων Ἰβήρων ἐν ὀπλοῖς εἶδεν. ib.

Ἀδριανὸς δὲ τό τε ὀλέμπιον τὸ ἐν ταῖς Ἀθήναις, ἐν ᾧ καὶ 16 αὐτὸς ἴδονται, ἐξεποίησε, καὶ δράκοντα ἐς αὐτὸ ἀπὸ Ἰνδίας κομισθέντα ἀνέθηκεν· τὰ τε Διονύσια, τὴν μεγίστην παρ' αὐτοῖς ἀρχὴν ἄρξας, ἐν τῇ ἐσθῇ τῇ ἐπιχωρίῳ λαμπρῶς ἐπετέλεσεν. τὸν τε ση- 2 κὸν τὸν ἑαυτοῦ, τὸ πανελλήνιον ὠνομασμένον, οἰκοδομήσασθαι τοῖς Ἕλλησιν ἐπέτρεψε, καὶ ἀγῶνα ἐπ' αὐτῷ κατεστήσατο, χορήματά τε πολλὰ καὶ σίτον ἐτήσιον τὴν τε Κεφαλληνίαν ὅλην τοῖς Ἀθηναίοις ἔχαρίσατο. ἐνομοθέτησε δὲ ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ἵνα μηδεὶς βουλευ- τῆς μὴτ' αὐτὸς μὴτε δι' ἑτέρον τέλος τι μισθῶται. ἐς δὲ τὴν 3 Ῥώμην ἐλθὼν, ἐπεὶ ἐν τινι θέρῃ βῶν ὁ δῆμος ἀρματηλάτην τινὰ ^{n.C.} 135 ἐλευθερωθῆναι ἐδεῖτο, ἀντείπε διὰ πινυκίου γραφῆς, εἰπὼν ὅτι οὐ προσήκει ἑμὶν οὔτε παρ' ἐμοῦ αἰτεῖν ἢ ἀλλότριον δοῦλον ἐλευθερώσω, οὔτε τὸν δεσπότην αὐτοῦ βιάζεσθαι τοῦτο ποιῆσαι.

ἀρξάμενος δὲ νόσειν (αἷμα γὰρ εἰώθει μὲν αὐτῷ καὶ πρότερον 17 διὰ τῆς ῥινὸς προχεῖσθαι, τότε δὲ ἰσχυρῶς ἐπλεόνασεν) ἀπεγνώσθη μὲν βιώσεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο Κόμιμον μὲν Λούκιον, καίτοι αἷμα ἐμοῦντι, Καίσαρα Ῥωμαίοις ἀπέδειξε, Σεβριανὸν δὲ καὶ Φοῦσζον ^{n.C.} 136 τὸν ἔγγονον αὐτοῦ ὥς καὶ ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τούτῳ ἐφόνευσε, τὸν

3 5 " " V p. 714 15 1 2 et 1 Μακρὸν alii 3 5 ὅτι Ἀλεξανδρῶν
στασιασάντων οὐκ ἄλλως ἐπαύσαντο ἕως οὗ ἐπιστολὴν Ἀδριανοῦ ἐδέξαντο
ἐπιτιμῶσαν αὐτοῖς. οὕτω πον πλέον ἰσχύει αὐτοζυγίου λόγος τῶν ὀπλων.
M p. 221 16 3 2 τινι] τε

- 2 μὲν ἐνενηκοντούτην ὄντα τὸν δὲ ὀκτωκαιδεκέτην. πρὶν δὲ ἀποσφρα-
γῆναι, ὁ Σερβιανὸς πῦρ τ' ἤτησε, καὶ θυνμιῶν ἅμα "ὅτι μὲν οὐδὲν
ἀδικῶ" ἔφη "ὕμεις ὦ θεοὶ ἴστε· περὶ δὲ Ἀδριανοῦ τοσοῦτο μόνον
εὐχομαι, ἵν' ἐπιθυμήσας ἀποθανεῖν μὴ δυνήθῃ." καὶ μέντοι καὶ
3 διετέλεσεν Ἀδριανὸς ἐπὶ πλεῖστον νοσῶν, πολλάκις μὲν ἀποσβῆναι
εὐξάμενος, πολλάκις δὲ καὶ ἀποκτανεῖν ἑαυτὸν ἐτελήσας. ἔστι γε
αὐτοῦ καὶ ἐπιστολὴ αὐτὸ τοῦτο ἐνδεικνυμένη, ὅσον κακὸν ἐστὶν ἐπι-
θυμονῆντά τινα ἀποθανεῖν μὴ δύνασθαι. τὸν δὲ Σερβιανὸν τοῦτον
Ἀδριανὸς καὶ τῆς αὐταρχίας ἄξιον ἐνόμισεν εἶναι· εἰπὼν γοῦν ποτὲ
ἐν συμπόσιῳ τοῖς φίλοις ἵν' αὐτῷ δέκα ἄνδρας μοναρχεῖν δυναμέ-
ρους ὀνομάσῃσιν, εἰτ' ὀλίγον ἐπισχῶν ἔφη ὅτι ἐννέα δέομαι μαθεῖν·
τὸν γὰρ ἕνα, τοῦτ' ἔστι Σερβιανόν, ἔχω.
- 18 γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τότε ἄριστοι ἄνδρες, ὧν ἐπιφανέστατοι
Τούρβων τε καὶ Σίμιλις ἦσθη, οἳ καὶ ἀνδριῶσιν ἐτιμήθησαν, Τούρ-
βων μὲν στρατηγικώτατος ἀνὴρ, ὃς καὶ ἑπαρχος γεγονώς, εἰτ' οὖν
ἄρχων τῶν δορυφόρων, οὔτε τι ἄβρὸν οὔτε τι ὑπερήφανον ἔπραξεν,
2 ἀλλ' ὡς εἰς τῶν πολλῶν διεβίω. τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ τὴν ἡμέραν
πᾶσαν περὶ τὸν βασιλέα διέτριβε, καὶ πολλάκις καὶ πρὸ μέσων νυ-
κτῶν πρὸς αὐτὸν ἦει, ὅτε τινὲς τῶν ἄλλων καθεύδεν ἤρχοντο.
3 ἀμέλει καὶ Κορνήλιος Φρόντων ὁ τὰ πρῶτα τῶν τότε Ῥωμαίων ἐν
δίκαις φερόμενος, ἐσπέρας ποτὲ βαθείας ἀπὸ δείπνου οἴκαδε ἐπα-
νιών, καὶ μαθὼν παρὰ τινος ᾧ συνηγορήσειν ὑπέσχητο δικάζειν
αὐτὸν ἤδη, ἐν τε τῇ στολῇ τῇ δειπνίτιδι, ὥσπερ εἶχεν, ἐς τὸ δικα-
στήριον αὐτοῦ ἐσῆλθε καὶ ἡσπάσατο, οὔτοι γε τῷ ἐσθινῷ προσρή-
4 ματι τῷ χαῖρε, ἀλλὰ τῷ ἐσπερινῷ τῷ ὑγίαινε χορησάμενος. οἴκοι
δὲ ὁ Τούρβων οὐποτε ἡμέρας, οὐδὲ νοσήσας, ὤφθη, ἀλλὰ καὶ πρὸς
τὸν Ἀδριανὸν συμβουλευόντα αὐτῷ ἀτρεμίζεν, εἶπεν ὅτι τὸν ἑπαρ-
19 χον ἐσθῶτα ἀποθνήσκειν δεῖ. ὁ δὲ δὴ Σίμιλις ἡλικίᾳ μὲν καὶ τά-
ξει προήκων αὐτοῦ ἐν τρόποις οὐδενὸς τῶν πάντων, ὥς γε ἐγὼ νομίζω,
δεύτερος ἦν. ἔξεστι δὲ καὶ ἐξ ὀλιγοστών τεκμηρίωσθαι. τῷ τε γὰρ
Τραϊανῷ ἑκατονταρχοῦντα αὐτὸν ἐσκαλέσαντί ποτε εἴσω πρὸ τῶν
ἐπάρχων ἔφη "αἰσχρόν ἐστι, Καῖσαρ, ἑκατοντάρχω σε τῶν ἐπάρχων
2 ἔξω ἐστηκότων διαλέγεσθαι", καὶ τὴν τῶν δορυφόρων ἀρχὴν ἄκων
τε ἔλαβε καὶ λαβὼν ἐξίστατο, μάλισ τε ἀφειθείς ἐν ἀγρῷ ἥσυχος
ἐπὶ ἔτη τὰ λοιπὰ τοῦ βίου διήγαγε, καὶ ἐπὶ γε τὸ μνήμα αὐτοῦ

* 17 2 4 καὶ — 3 3 δύνασθαι] ὅπερ εἰς ἔργον ἐξέβη· τὰς νόσους γὰρ καὶ
τὰς ἀνάγκας μὴ φέρων Ἀδριανὸς ἑαυτὸν ἀποσφάσαι ἠθέλησεν, ὥστε ποτὲ
ἀναβοήσας εἰπεῖν "ὦ Ζεῦ, πόσον κακὸν ἐστὶν ἐπ. τινα ἀπ. μὴ δύνασθαι"
M p. 222 18 2 2 περὶ] πρὸς 3 3 ὑπέσχετο * 4 3 ἀτρεμίζειν

τοῦτο ἐπέγραψεν ὅτι Σίμιλις ἐνταῦθα κεῖται βιὸς μὲν ἔτη τόσα, ζήσας δὲ ἔτη ἐπτά.

Ἀδριανὸς δὲ φθόῃ τε ἐκ τῆς πολλῆς τοῦ αἵματος ῥύσεως ἐχρήτο, 20 καὶ ἀπ' αὐτῆς καὶ ὑδρωπίασεν. ἐπεὶ δὲ συνέβη τὸν Λούκιον τὸν Κόμμοδον ἐξαίφνης ἐγκαταλειφθῆναι ὑπὸ τοῦ αἵματος πολλοῦ τε ^{a.c.} καὶ ἀδρόου ἐκπεσόντος, συνεκάλεσε τοὺς πρώτους καὶ ἀξιολόγους ¹³⁸ τῶν βουλευτῶν οἴκαδε, καὶ κατακείμενος εἶπεν αὐτοῖς τάδε. “ἐμοί, 2 ὦ ἄνδρες φίλοι, γόνον μὲν οὐκ ἔδωκεν ἡ φύσις ποιήσασθαι, νόμον δὲ ὑμεῖς ἐδώκατε. διαφέρει δὲ τοῦτο ἐκείνου, ὅτι τὸ μὲν γεννώμενον, ὁποῖον ἂν δόξῃ τῷ δαιμονίῳ, γίγνεται, τὸ δὲ δὴ ποιοῦμενον αὐθαίρετόν τις αὐτὸς ἐαυτῷ προστίθεται, ὥστε παρὰ μὲν τῆς φύ- 3 σεως ἀνάληρον καὶ ἄφρονα πολλάκις δίδοσθαι τινι, παρὰ δὲ τῆς κρίσεως καὶ ἀρετιμελῇ καὶ ἀρετίνῳ πάντως αἰρεῖσθαι. καὶ διὰ τοῦτο πρότερον μὲν τὸν Λούκιον ἐξ ἀπάντων ἐξελεξάμην, οἷον οὐδ' ἂν εὖξασθαι παῖδα ἡδυνήθην ἐμαυτῷ γενέσθαι. ἐπεὶ δ' ἐκείνον τὸ 4 δαιμόνιον ἡμῶν ἀφελετο, εὔρον ἀντ' ἐκείνου αὐτοκράτορα ὑμῖν, ὃν δίδωμι, εὐγενῇ πρᾶον εὐεκτον φρόνιμον, μήθ' ὑπὸ νεότητος προ- πετεὺς μήθ' ὑπὸ γήρως ἀμελὲς ποιῆσαι τι δυνάμενον, ἡγμέρον κατὰ τοὺς νόμους, ἡγεμονεκότα κατὰ τὰ πάτρια, ὥστε μήτε τι ἀγροεῖν τῶν ἐς τὴν ἀρχὴν φερόντων καὶ πᾶσιν αὐτοῖς καλῶς δύνασθαι χρή- 5 σασθαι. λέγω δὲ Ἀνδρόλιον Ἀντωνίνον τουτονί· ὃν εἰ καὶ τὰ μά- 5 λιστα οἶδα ἀπραγμοεστάτον τε ἀνδρῶν ὄντα καὶ πόρρω τοιαύτης ἐπιθυμίας καθεστηκότα, ἀλλ' οὗτοι γε καὶ ἀφροντιστήσιν οἴομαι οὔτε ἐμοῦ οὔτε ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ἄκοντα τὴν ἀρχὴν ὑποδέξεσθαι.”

οὕτω μὲν ὁ Ἀντωνίνος αὐτοκράτωρ ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ ἦν ἄπειρος 21 ἀφρόνων παίδων, τὸν τε Κομμόδου υἱὸν Κόμμοδον ἐσεποίησεν αὐτῷ καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ Μάρκον Ἀννιον Ὀῆρον, βουλευθεὶς ἐπὶ πλείστον καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα αὐταρχήσαντας ἀποδείξαι. ἦν δὲ οὗτος ὁ Ἀννιος ὁ Μάρκος, ὁ Κατίλιος πρότερον ὀνομαζόμενος, Ἀννίον Ὀῆ- 2 ρον τοῦ τρις ὑπατεύσαντος καὶ πολιαρχήσαντος ἔγγονος. καὶ ἀμ- 2 φότερους μὲν ἐσπούησασθαι τῷ Ἀντωνίνῳ ἐκέλευε, προσετίμησε δὲ τὸν Ὀῆρον διὰ τε τὴν συγγένειαν αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ὅτι φύσιν ψυχῆς ἐρρωμενεστάτην ἤδη ἐπέφαιεν· ἀφ' οὗ καὶ Ὀη- 3 ρίσσιμον αὐτόν, πρὸς τὴν τοῦ Ῥωμαίου ῥήματος ἔννοιαν κομμενός- 3 μενος, ἀπεκάλει.

Ἀδριανὸς δὲ μαργαρίταις μὲν τισι καὶ γοητείαις ἐκενοῦτό ποτε 22 τοῦ ἄγρου, πάλιν δ' αὐτοῦ διὰ ταχέος ἐπίμπλατο. ἐπεὶ οὖν πρὸς τὸ χεῖρον αἰεὶ ἐπεδίδου καὶ καθ' ἐκάστην τῶν ἡμέραν ἀπώλ-

19 2 4 τόσα] γ' M p. 122, 05' Cedrenus Leunclavii 20 2 3 ὑμεῖς
υἱὸν ἐδ. ?* 21 1 3 ὁ ante M. om* 2 1 χιλιαρχήσαντος

- λυτο, ἀποθανεῖν ἐπεθύμησεν, καὶ ἤτει μὲν πολλάκις καὶ φάρμακον
 2 καὶ ξίφος, ἐδίδου δὲ οὐδεὶς. ὥς δ' οὖν οὐδεὶς αὐτῷ καίτοι χρή-
 ματα καὶ ἄδειαν ὑπισχνουμένῳ ἐπήκουε, μετεπέμψατο Μάστορα
 ἄνδρα βάρβαρον Ἰάξονα, ὃ αἰχμαλώτῳ γενομένῳ πρὸς τὰς θήρας
 διὰ τε ἰσχνὴν καὶ δι' εὐτολμίαν ἐκέχρητο, καὶ τὰ μὲν ἀπειλῶν αὐτῷ
 τὰ δὲ ὑπισχνούμενος ἠνάγκασεν αὐτὸν ἐπαγγεῖλαισθαι τὴν σφαγὴν.
 3 καὶ τι καὶ χωρίον ὑπὸ τὸν μαστόν, πρὸς Ἑρμογέρονος τοῦ ἱατροῦ
 ἐποδειχθέν, χρώματί τινι περιέγραψεν, ὅπως κατ' αὐτὸ πληγείς και-
 ρίαν ἀλύπως τελευτήσῃ. ἐπεὶ δ' οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ προσέχωρησεν
 (ὁ γὰρ Μάστορ φοβηθεὶς τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκπλαγείς ὑπεχώρησεν),
 πολλὰ μὲν ἑαυτὸν ἐπὶ τῇ νόσῳ ὠδύρατο πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῇ οὐκ
 4 ἔξουσίᾳ, ὅτι μὴ οἷός τ' ἦν ἑαυτὸν ἀναχρῆσθαι, καίτοι τοὺς ἄλ-
 λους ἔτι καὶ τότε δυνάμενος· καὶ τέλος τῆς τε ἀκριβείας τῆς κατὰ
 τὴν δίαίταν ἀπέσχετο, καὶ ταῖς μὴ προσηκούσαις ἐδωδαῖς καὶ πο-
 τοῖς χρώμενος ἐτελεύτησε, λέγων καὶ βοῶν τὸ δημῶδες, ὅτι πολλοὶ
 ἱατροὶ βασιλέα ἀπώλεσαν.
- 23 Ἐξῆσε δὲ ἔτη μὲν δύο καὶ ἐξήκοντα μῆρας δὲ πέντε καὶ ἡμέρας
 ἐννεακαίδεκα, καὶ ἐμονάρχησεν ἔτη εἴκοσι καὶ μῆρας ἑνδεκα. ἐτάφη
 δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ ποταμῷ, πρὸς τῇ γεινόμενῃ τῇ Αἰλλίᾳ· ἐνταῦθα
 γὰρ τὸ μνήμα κατεσκευάσατο. τὸ γὰρ τοῦ Ἀβγόουστου ἐπεπλήρωτο,
 2 καὶ οὐκέτ' οὐδεὶς ἐν αὐτῷ ἐτέθη. οὗτος ἐμισθῆναι μὲν "ὑπὸ τοῦ δή-
 μου, καίτοι τὰλλα ἄριστα αὐτῶν ἄρξας", διὰ τε τοὺς πρώτους καὶ
 τοὺς τελευταίους φόνους ὅτε ἀδίκως καὶ ἀνοσίως γενομένους, ἐπεὶ
 οὕτω γε ἥκιστα φορικὸς ἐγένετο ὥστε καὶ προσκρουσάντων αὐτῷ
 τινῶν ἀρκοῦν νομίζεν τὸ ταῖς πατρίσιν αὐτῶν αὐτὸ τοῦτο γράψαι,
 3 ὅτι αὐτῷ οὐκ ἄρῆσκουσιν. εἴ τί τινα τῶν τέκνα ἐχόντων ὀφλήσαι
 πάντως τι ἔδει, ἀλλ' οὖν πρὸς γε τὸν ἀριθμὸν τῶν παίδων καὶ τὰς
 τιμωρίας αὐτῶν ἐπεκούφιζεν. "οὐ μέντοι ἀλλ' ἡ γεροντοσύνη ἐπὶ πολὺν
 ἀντέσχε, τὰς τιμὰς μὴ ψηφίσασθαι ἐθέλονσα, καὶ αἰτιωμένη τινὰς
 τῶν ἐπ' αὐτοῦ πλεονασάντων καὶ διὰ τοῦτο τιμωρόντων, οὓς καὶ
 κολασθῆναι ἔδει."
- 4 "ὅτι ὁ Φάβιος ὁ Ἰούλιος μὴ φέρων τὴν τοῦ νείους μαλακίαν,
 ὄνῃαι ἑαυτὸν εἰς τὸν ποταμὸν ἠθέλησεν. V p. 714.
- Ο Ἰστέον ὅτι τὰ περὶ τοῦ Ἀντωνίου τοῦ εὐσεβοῦς ἐν τοῖς ἀντι-
 γράφοις τοῦ Δίωνος οὐκ ἐνρίσκεται, παθόντων τι ὡς εἰκὸς τῶν
 βιβλίων, ὥστε ἀγνοεῖσθαι τὴν κατ' αὐτὸν ἱστορίαν σχεδὸν σύμπα-
 σαν, πλὴν ὅτι τοῦ Λουκίου τοῦ Κομμόδου, ὃν ὁ Ἀδριανὸς ἐποιή-
 σαιτο, πρὸ τοῦ Ἀδριανοῦ τελευτήσαντος οὗτος παρ' ἐκείνου καὶ

23 2 et 3 " V p. 714
 1 1 4 τοῦ post A. om*

2 3 ἀρξεῖν?*

4 1 ὁ post Φ. om*

ἐποιήθη καὶ αὐτοκράτωρ γέμετο, καὶ ὅτι μὴ βουλομένης τῆς γε-
ρουσίας τὰς ἡρωικὰς τιμὰς δοῦναι τῷ Ἀδριανῷ τελευτήσαντι διὰ
τινας θόνους ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ὁ Ἀντωνῖνος ἄλλα τε πολλὰ δα-
χυρίων καὶ ὀδονόμενος αὐτοῖς διελέχθη, καὶ τέλος εἶπεν “οὐδ’ ἐγὼ
ἄρα ὑμῶν ἄρξω, εἴγε ἐκείνος καὶ κακὸς καὶ ἐχθρὸς ὑμῖν καὶ πολέ-
μιος γέμετο· πάντα γὰρ δῆλον ὅτι τὰ πραχθέντα ἐπ’ αὐτοῦ, ὧν 3
ἐν καὶ ἡ ἐμὴ ποίησις ἐστι, καταλύσετε.” ἀκούσασα δὲ τοῦτο ἡ
γερονσία καὶ αἰδουμένη τὸν ἄνδρα, τὸ δέ τι καὶ τοὺς στρατιώτας
φοβηθεῖσα, ἀπέδωκε τῷ Ἀδριανῷ τὰς τιμὰς.

ταῦτα μόνον περὶ τοῦ Ἀντωνίνου ἐν τῷ Δίονι σώζεται, καὶ ὅτι 2
Ἀγνονστον αὐτὸν καὶ εὐσεβῆ διὰ τοιαύτην αἰτίαν ἐπινώμασεν ἡ
βουλὴ, ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς αὐτοκρατορίας αὐτοῦ πολλῶν αἰτια-
θέντων καὶ τινῶν καὶ ὀνομαστὶ ἐξαιτηθέντων ὁμοῦς οὐδὲνα ἐκόλα-
σεν, εἰπὼν ὅτι οὐ δεῖ με ἀπὸ τοιούτων ἔργων τῆς προστασίας ὑμῶν
ἄρξασθαι.

οὐ σώζεται δὲ οὐδὲ τοῦ μετὰ Ἀντωνίνου ἄρξαντος Μάρκου 2
Βήρρου τὰ πρῶτα τῶν ἱστορουμένων, ὅσα περὶ τὸν Λούκιον τὸν τοῦ
Κομμύδου υἱόν, ὃν ὁ Μάρκος γαμβρὸν ἐποίησατο, ἐπραξεν αὐτός, ^{a.C. 139}
καὶ ὅσα οὗτος ἐς τὸν κατὰ Βολογαίσου πόλεμον ἐπὶ τοῦ πενθεροῦ
πεμφθεὶς ἔδρασεν. διὸ βραχέα περὶ τούτων ἐξ ἐτέρων ἀναλεξάμε-
ρος βιβλίων ἔρω· εἰθ’ οὕτως ἐπὶ τὰ ἐξῆς τοῦ Δίωνος μεταβήσομαι.

ὁ γὰρ Ἀντωνῖνος ὁμολογεῖται παρὰ πάντων καλὸς τε καὶ ἀγα- 3
θὸς γενέσθαι, καὶ οὔτε τῶν ἄλλων ὑπηκόων τισὶ βαρὺς οὔτε Χρι-
στιανοῖς ἐπαχθής, ἀλλὰ πολλήν τινα τούτοις νέμων αἰδῶ, καὶ τῇ
τοῦ Ἀδριανοῦ τιμῇ, ἣν ἐκεῖνος ἐτίμα Χριστιανούς, προστιθείς. ^{a.C. 153}
ὁ γὰρ τοῦ Παμφίλου Εὐσεβίος καὶ ἐπιστολάς τινας τοῦ Ἀδριανοῦ 2
ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ πυρατίζεται, ἐν αἷς ἐκεῖνος δει-
κνύται τοῖς λεποῦσί τι ἢ κατηγοροῦσι τῶν Χριστιανῶν δεινὰ ἀπει-
λῶν, καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐπομνέμενος ὡς τεύξονται τιμωρίας. λέγεται 3
δὲ ὁ Ἀντωνῖνος ζητητικὸς γενέσθαι, καὶ μηδὲ περὶ τὰ μικρὰ καὶ
τὰ τεχνότα τῆς ἀκριβολογίας ἀφίστασθαι· ὅθεν αὐτὸν οἱ σκώπτον-
τες καὶ κωμικοῖσιν ἐκάλουν. Κουαδράτος δὲ γηραιὸν μὲν φησιν
αὐτὸν τελευτῆσαι, τὴν δὲ τελευτὴν ἰδίᾳ αὐτῷ καὶ ἴσον ὑπὲρ ^{a.C. 161}
τῷ μαλακωτάτῳ γενέσθαι.

3 3 4 addit Z p. 524: οὐ μὴν διὰ τοῦτο ἐκ τῶν ὑπηκόων ἐχορηγι-
ετο, ἀλλ’ ἐν ἀπορίᾳ ποτὲ γεγονῶς ἀγνοίου πολέμων ἐπιχειμένων οὔτε
τέλος καιρὸν ἐπενόησεν οὐτ’ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ ἡνέσχετο χορήματα, ἀλλ’ ἐν
τῇ ἀγορᾷ πάντα τὰ ἐν τοῖς βασιλεῖσι κειμήλια θέμενος, καὶ εἴ τι πρὸς
ζῴον ἦν τῇ αὐτοῦ γαμετῇ, ὠνεῖσθαι ταῦτα τὸν βουλούμενον προετρέπετο·
ὅθεν ἀθροίσας ἀργύρια τοῖς στρατιώταις διέδωκε, καὶ νικήσας τὸν πόλε-
μον ἐκτίησατο πολυπλάσια, καὶ κήρυγμα ἔθετο τὸν βουλούμενον ἐκ τῶν

⁴ ἐπὶ τοῦ Ἀντωνίνου λέγεται καὶ φοβερώτατος περὶ τὰ μέρη τῆς
^{a.C.} ^{177?} Βιθυνίας καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου σεισμὸς γενέσθαι, καὶ ἄλλας τε
 πόλεις καμῆν ἰσχυρῶς καὶ πεισῆν ὀλοσχερῶς, καὶ ἔξαιρέτως τὴν
 Κῶζικον, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν μέγιστον τε καὶ κάλλιστον ναῶν
² ἀπάντων καταρριφῆναι, ὃν τετρακόσιοι μὲν πάχος οἱ κίονες ἦσαν,
 ὕψος δὲ πεντήκοντα πηχέων, ἕκαστος πέτρας μιᾶς, καὶ τᾶλλα τὰ
 ἐν αὐτῷ ἕκαστον θανατῶσαι πλέον ἢ ἐπαινεῖσαι. περὶ δὲ τὴν μεσό-
 γειον ἄνω κορυφῆς ὄρους διαστάσης θαλάσσιόν φασιν ἐκκρηθῆναι
 κῆμα, ἐπὶ πολὺ τε τῆς γῆς ἐλθεῖν ὀπιζομένην τὴν ἄγρην ἀκράτου
 καὶ διαυγοῦς θαλάσσης.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ Ἀντωνίνου τό γε νῦν ἔχον τοσαῦτα, ἥρξε δὲ
 O.A. εἰκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη· Μάρκος δὲ Ἀντωνίνος ἐπειδὴ τοῦ ποιησα-
^{a.C.} ¹⁶¹ μένου αὐτὸν τελευτήσαντος Ἀντωνίνου τὴν ἀρχὴν ἔσχε, προσεῖλθε
 ἔς κοινωσίαν τοῦ κράτους εὐθὺς τὸν τοῦ Λουκίου τοῦ Κορμόδου
² υἱὸν Λούκιον Ὀῆρον. αὐτὸς μὲν γὰρ ἀσθενὴς ἦν τῷ σώματι καὶ
 τὰ πολλὰ λόγοις ἐσχόλαζεν (λέγεται γὰρ καὶ αὐτοκράτωρ ὢν μὴ
 αἰδεῖσθαι [μὴδὲ ὀκνεῖν] ἔς διδασκάλου φοιτᾶν, ἀλλὰ καὶ Σέξτω
 προσεῖναι τῷ ἐκ Βοιωτῶν φιλοσόφῳ, καὶ ἐς ἀκρόασιν τῶν ὁητορι-
³ κῶν Ἑρμογένους λόγων μὴ ὀκνεῖσαι παραγενέσθαι· προσέκειτο δὲ
 τοῖς ἐκ τῆς στοᾶς μάλιστα δόγμασιν), ὁ δὲ Λούκιος ἐρρωτό τε
 καὶ νεώτερος ἦν, τοῖς στρατιωτικοῖς τε ἔργοις καταλληλότερος. ὅθεν
 καὶ γαμβρὸν αὐτὸν ἐπὶ τῇ θρυγατῇ Λουκίλλᾳ ὁ Μάρκος ποιήσας
² ἔς τὸν πρὸς Πάρθους ἔπεμψε πόλεμον. ὁ γὰρ Ὀλόγονιστος πόλεμον
 ἥρξε, καὶ στρατοπέδον τε ὅλον Ῥωμιαῖκόν τὸ ἐπὶ Σεσηριανῷ τε-
 ταχμένον ἐν τῇ Ἐλεγγείᾳ, χωρὶν τινὲ τῆς Ἀρμενίας, περισχὼν πάν-
 τοθεν αὐτοῖς ἡγεμόσι κατετόξευσσε καὶ διέφθειρε, καὶ τῆς Συρίας
² ταῖς πόλεσι πολλὰς ἐπῆει καὶ φοβερός. ὁ οὖν Λούκιος ἐλθὼν ἔς
^{a.C.} ¹⁶² Ἀντιόχειαν καὶ πλείστους στρατιώτας συλλέξας, καὶ τοὺς ἀρίστους
 τῶν ἡγεμόνων ὑφ' αὐτὸν ἔχων, αὐτὸς μὲν ἐν τῇ πόλει ἐκάθητο
 διατάττων ἕκαστα καὶ τὰς τοῦ πολέμου χορηγίας ἀποροῖζων, Κασσίω

ὠνησαμένων τὰ κτήματα τὰ βασιλικὰ ἀναδιδόναι τὸ ὠνηθῆναι καὶ λαμβάνειν
 τὸ τίμημα. καὶ τινὲς μὲν τοῦτο ἐποίησαν, οἱ δὲ πλείους ἀνένευσαν, καὶ
 οὐδένα ἀναδοῦναι τὸ κτηθῆναι αὐτῷ ἐβίβασατο.

τούτου λέγεται νομοθέτημα εἶναι τὸ τῶν τέκνων ἀδιαθέτων τελευτῶντων
 κληρονόμους ἀναφαίνεσθαι τοὺς γονεῖς, καὶ διατιθεμένοις τοῖς πασι ἐν
 ἀπαιδίᾳ ἀνάγκη εἶναι τὸ νόμιμον μέρος τοῖς γονεῦσι καταλιμπάνειν.

4 2 6 post haec Z p. 525: περὶ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος ἔδεται ὅτι καὶ τὸ
 τῆς συγκλήτου κατέκρινε ψήφισμα ὃ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Ἰουλίου γέγονε
 Καίσαρος, θεσπίζον μηδὲν ἐφεῖσθαι διαθήκην ποιεῖν εἰ μὴ μέρος ὥρισμέ-
 νον τῷ κοινῷ καταλείψει ταμιεῖω· ὅθεν νομίζεται καὶ μέχρι τοῦδε ταῖς
 διαθήκαις ἐγγράφεσθαι ὅτι καὶ τῷ βασιλικῷ ταμιεῖω καταλιμπάνω τόδε.

1 1 1 post ἐτη omisi quae ab Ioanne Antiocheno sumpta V p. 818 ima et
 Suidas t. 1 p. 234 Kust. habent. 3 τοῦ post A. om* 2 1 3 ἐπισχὼν

δὲ τὰ στρατεύματα ἐπέτρεψεν. καὶ ὃς ἐπιόντα τε τὸν Ὀβολογαῖσον ³
γενναίως ἐπύμεινε, καὶ τέλος ἐγκαταλειφθέντα ὑπὸ τῶν συμμάχων
καὶ ὀπίσω ἀναχωρήσαντα ἐπεδίωξε, μέχρι τε Σελευκείας καὶ Κτη- ^{a.C.}
σιφώντος ἤλασε, καὶ τὴν τε Σελευκείαν διέφθειρεν ἐμπροστίας, καὶ ¹⁶⁵
τὰ τοῦ Ὀβολογαῖσου βασιλεία τὰ ἐν τῇ Κτησιφώντι κατέσκαψεν. ⁴
ἐν γε μὴν τῇ ὑποτροφῇ πλείστον τῶν στρατιωτῶν ὑπὸ λιμοῦ
καὶ νόσον ἀπέβαλεν, ἀπενόστησε δ' ὁμῶς ἐς τὴν Συρίαν μετὰ τῶν
λοιπῶν στρατιωτῶν. καὶ ὁ μὲν Λούκιος τούτοις ἐπεκυδαινέτο καὶ
μέγα ἐφρόνει, οὐ μὴν αὐτῷ καὶ τὰ τῆς ἄκρας εὐτυχίας ἐς ἀγαθόν
τι ἀνέβη· λέγεται γὰρ μετὰ ταῦτα καὶ τῷ πενθερῷ Μάρκῳ ἐπιβε- ³
βουλευκώς, πρὶν τι καὶ δοῦσαι, φαρμάκῳ διαφθαρῆναι. τὸν μὲν- ^{a.C.}
τοι Κάσιον ὁ Μάρκος τῆς Ἀσίας ἀπάσης ἐπιτροπεύειν ἐκέλευεν. ¹⁶⁹
αὐτὸς δὲ τοῖς περὶ τὸν Ἰστρον βαρβάρους, Ἰάξιν τε καὶ Μαρχο- ^{a.C.}
μόνοις, ἄλλοτε ἄλλοις χρόνον συχνὸν ὥς εἰπεῖν δι' ὅλον τοῦ βίου, ¹⁷²
τὴν Παννονίαν ἔχων ὀρμητήριον, ἐπολέμησεν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν
ὑπὲρ τὸν Ῥήνον Κελτῶν μέχρι τῆς Ἰταλίας ἤλασαν, καὶ πολλὰ
ἔδρασαν ἐς τοὺς Ῥωμαίους δεινά· οἷς ὁ Μάρκος ἀντεπιὼν Πομπη-

3 1 1 ὅτι Μάρτιος ἄλλος τὸν Θουκυδίδην ἐκπέμπει καταγαγεῖν Σόαι-
μον ἐς Ἀρμενίαν· ὃς δέει τῶν ὅπλων καὶ τῇ οἰκείᾳ περὶ πάντα τὰ προσ-
πίπτοντα εὐβουλία τοῦ πρόσω εἴχeto ἐρωμένως. ἦν δὲ ἱκανὸς ὁ Μάρτιος
οὐ μόνον ὅπλοις βιάσασθαι τοὺς ἀντιπολέμους ἢ ὀξὺντι προλαβεῖν ἢ ἀπείη
κατασοφίσασθαι, ἥπερ ἔστι στρατηγῶν ἄλκι, ἀλλὰ καὶ λόγῳ πιθανῶς πείσαι
καὶ δωρεαῖς μεγαλόφροσιν οἰκειώσασθαι καὶ ἐλπίδι ἀγαθῇ δελεάσαι. χάρις
τε ἦν ἐπὶ πᾶσι τοῖς πρᾶσσομένοις ἐπ' αὐτοῦ καὶ λεγομένοις, τὸ μὲν ἀγα-
μακτοῦν ἐκείστου καὶ τὸ θυμούμενον παραινουμένην, τὸ δὲ ἐλπίζον ἐπι-
μᾶλλον αὐξοῦσαι. ζολιακείας τε καὶ δώρων καὶ τῆς παρὰ τραπέζης δεξιό-
σεως καιρὸν ἤδει. οἷς προσὸν τὸ πρὸς τὰς πράξεις σύντονον καὶ τὸ πρὸς
τοὺς ἐχθροὺς σὺν ὀξὺντι δραστήριον, ἀρετωτέρον ἐδείκνυε τοῖς βαρβάρους
εἶναι τῆς φιλίας αὐτοῦ μᾶλλον ἢ τῆς ἐχθρας ἀντιποιεσθαι. ἀφικόμενος οὖν
ἐς τὴν καινὴν πόλιν, ἣν φρουρὰ Ῥωμαίων κατεῖχεν ἐκ Πόλεον καταστάσας,
νεωτεροῦν πειρωμένους λόγῳ τε καὶ ἔργῳ σωφρονίσας, ἀπέφηνε πρῶτην
εἶναι τῆς Ἀρμενίας. Suidas v. Μάρτιος. ζευγνύται δὲ Ῥωμαίοις ἀπο-
νώματα τῶν ποταμῶν τὰ ρεύματα, ἅτε καὶ τοῦτο διὰ μελέτης αἰεὶ τοῖς
στρατιώταις ὄν καὶ ὥσπερ ἄλλο τι τῶν πολεμικῶν ἀσχοῦμενον ἐπὶ τε
Ἰστρον καὶ Ῥήνον καὶ Εὐφράτη. ἔστι δὲ ὁ τρόπος (οὐ γὰρ δὴ πάντας εἰ-
δέναι) τοιοῦτος. πλατεῖαι μὲν εἰσιν αἱ νῆες δι' ὧν ὁ ποταμὸς ζευγνύται,
ἀνορμίζονται δὲ ὀλίγον ἄνω τοῦ ρεύματος ὑπὲρ τὸν μέλλοντα ζευγνύσθαι
τόπον. ἐπὶ δὲ τὸ σημεῖον δοθῇ, ἀφίσσι πρῶτην μίαν ναὺν κατὰ ὅσων
φέρεσθαι πλησίον τῆς οἰκείας ὄχθης. ἐπὶ δὲ κατὰ τὸν ζευγνύμενον ἥκη
τόπον, ἐμβάλλουσιν ἐς τὸ ρεῦμα φορητὸν λίθων ἐμπελησμένον, καλωδίων
δήσαντες, ὥσπερ ἄγκυραν· ἀφ' οὗ δεθείσα ἡ ναὺς πρὸς τῇ ὄχθῃ ἵσταται
σένσι καὶ ζευγμασίν, ἅπερ ἄφθονα αὐτοῖς ἡ ναὺς φέρεῖ, καὶ παραχρῆμα
μέχρι τῆς ἀποβάσεως καταστρώννυνται. εἰτα ἄλλην ἀφίσσιν ὀλίγον ἀπ' ἐκεῖ-
νης, καὶ ἄλλην ἀπ' ἐκεῖνης, ἔστ' ἂν ἐπὶ τὴν ἀντιπέραν ὄχθην ἐλάσσοι τὸ
ζευγμα. ἢ δὲ πρὸς τῇ πολεμικῇ ναὺς καὶ πύργους ἐπ' αὐτῇ καὶ πυλίδας καὶ
τοξότας καὶ καταπέλτας φέρεῖ.

βαλλομένων δὲ τῶν βελῶν πολλῶν ἐπὶ τοὺς ζευγνύοντας, ὁ Κάσιος
ἀφίεναι βέλη καὶ καταπέλτας κελεύει. πεσόντων δὲ τῶν βαρβάρων τῶν πρῶ-
των ἐφεστηκότων ἕτεροι ἦγον. id. v. ζευγμα. 4 ὥς μᾶλλον δ' ὥς?

ιανόν τε καὶ Περτίναξα τοὺς ἐποστρατήγους ἀντικαθίστη. καὶ
 ἡρώστευσεν ὁ Περτίναξ, ὅστις καὶ ὕστερον αὐτοκράτωρ ἐγένετο. ἐν
 μέντοι τοῖς νεκροῖς τῶν βαρβάρων καὶ γυναικῶν σώματα ὀπλισμένα
 3 ἐνρέθη. καίτοι δὲ ἰσχυροτάτου ἀγῶνος καὶ λαμπρᾶς νίκης γεγενη-
 μένης, ὁμως ὁ αὐτοκράτωρ αἰτηθεὶς παρὰ τῶν στρατιωτῶν οὐκ
 ἔδωκε χοήματα, αὐτὸ τοῦτο εἰπὼν ὅτι ὅσῳ ἂν πλεῖον τι παρὰ τὸ
 καθεστηκὸς λάβωσι, τοῦτ' ἐκ τοῦ αἵματος τῶν τε γονέων σφῶν
 4 καὶ τῶν συγγενῶν ἐσπεπράξεται· περὶ γὰρ τοι τῆς αὐταρχίας ὁ
 θεὸς μόνος χρήναι δύνатаι. οὕτω καὶ σφοδρόως καὶ ἐγκρατῶς
 αὐτῶν ἤρχεν, ὥστε καίπερ ἐν τοσοῦτοις καὶ τηλικούτοις πολέμοις
 ὧν μηδὲν ἔξω τοῦ προσήκοντος μήτ' ἐκ κολακείας εἰπεῖν μήτ' ἐκ
 5 φόβου ποιῆσαι. τῶν δὲ Μαρκομάνων ἐντεχυσάντων ἐν τινι μάχῃ
 καὶ τὸν Ὀύνδικα τὸν Μαρκῖον ἐπαρχον ὄντα ἀποκτεινάντων, τούτῳ
 μὲν τρεῖς ἀνδριάντας ἔστησε, κρατήσας δὲ αὐτῶν Γερμανικὸς ὠνο-
 μάσθη· Γερμανοὺς γὰρ τοὺς ἐν τοῖς ἄνω χωρίοις οἰκοῦντας ὠνο-
 μάζομεν.
 4 καὶ οἱ καλούμενοι δὲ Βουκόλοι κατὰ τὴν Αἴγυπτον κινήθentes
 καὶ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους προσαποστήσαντες ἐπὶ ἱερεὶ τινὶ Ἰσι-
 δώρῳ, πρῶτον μὲν ἐν γυναικείοις στολαῖς τὸν ἐκατόνταρχον τῶν
 Ῥωμαίων ἡπατηκότες ὥς δὴ γυναῖκες τῶν Βουκόλων καὶ χρυσία
 δάσουσαι αὐτῷ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, προσιώντα σφίσι κατέκοψαν,
 καὶ τὸν συνόντα αὐτῷ καταθύσαντες ἐπὶ τε τῶν σπλάγχχνων αὐτοῦ
 2 συνώμοσαν καὶ ἐκεῖνα κατέφαγον. ἦν δὲ Ἰσίδωρος ἀνδρὶα πάντων
 τῶν κατ' ἐαυτὸν ἄριστος. ἔπειτα ἐκ παρατάξεως τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ
 Ῥωμαίους νικήσαντες μικροῦ καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἶλον, εἰ μὴ
 Κάσσιος ἐκ Συρίας πεμφθεὶς ἐπ' αὐτούς, καὶ στρατηγήσας ὥστε
 τὴν πρὸς ἀλλήλους σφῶν ὁμόνοιαν λῦσαι καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀποχω-
 ρίσαι (διὰ γὰρ τὴν ἀπόνοιαν καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὐκ ἐθάρρησε
 συμβαλεῖν ἀθρόοις αὐτοῖς), οὕτω δὲ στασιάζοντας χειρώσατο.
 5 ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τοῦ Μάρκον τῷ πρὸς τοὺς Γερμανοὺς, ἵνα
 καὶ ταῦτα μνήμης ἀξιοθείῃ, μειράκιον μὲν αἰχμάλωτον ξρωτηθέν
 τι ἐπ' αὐτοῦ "οὐ δύναμαι" ἔφη "ἀποκρίνασθαί σοι ὑπὸ τοῦ ῥήγους·
 ὥστε εἴ τι μαθεῖν ἐθέλεις, κέλευσόν μοι ἱματίδιόν τι, εἴγε ἔχεις, δο-
 2 θῆναι." στρατιώτης δὲ τις νεκρὸς φυλακὴν τοῦ Ἰστρον ποιοῦμενος,
 καὶ τινα βοήν ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν στρατιωτῶν ἐυλοκώτων ἀκούσας,
 διενήξατο ἐδθὲς ὥσπερ εἶχε, καὶ λύσας αὐτοὺς ἀνεκομίσθη. ἦν δὲ
 3 ὅσῳ πλεον τοῦ καθεστηκότος λαμβάνουσιν οἱ στρατιῶται, τοσοῦτον
 ἐκ τοῦ αἵματος τῶν γονέων αὐτῶν καὶ τῶν συγγενῶν ἐξέρχεται, τὸ δὲ
 κράτος τῆς αὐταρχίας οὐκ ἐν τοῖς στρατιώταις ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ κείται. Μ p. 223.
 4 1 εἰσπράξεται 4 1 εἰπεῖν e Z p. 528 5 2 Μάρκον 4 1 2 τινὲ
 καὶ Ἰσ. 3 3 ἀλλήλων αὐτοὺς ἀπ. ?*

τῷ Μάρκῳ ὁ Ρούφος ὁ Βασσαῖος ἑπαρχος, τὰ μὲν ἄλλα ἀγαθός, ἀπαίδεντος δὲ ἐπ' ἀγροικίας, καὶ τὰ πρῶτά γε τοῦ βίου ἐν πενή-
τραφείς· ἀναδεδραδα δὲ ποτε αὐτὸν κλῶντα ἀνέλαβέ τις, καὶ ἐπειδὴ 3
γε μὴ εὐθὺς ἅμα τῷ πρῶτῳ κελεύσματι κατέβη, ἐπετίμησεν αὐτῷ
καὶ ἔφη “εὖ γε ἑπαρχε, κατὰβηθι.” τοῦτο γὰρ ὡς καὶ πρὸς ὑπερη-
φανοῦντα καὶ τεταπεινωμένον αὐτὸν εἶπεν· ὅπερ ἡ τύχη μετὰ ταῦτα
αὐτῷ ἔδωκεν.

ὁ δ' αὐτοκράτωρ δούκις ἀπὸ τοῦ πολέμου σχολὴν ἤγεν, ἐδί- 6
καζε, καὶ ὕδωρ πλείστον τοῖς ῥήτορσι μετρεῖσθαι ἐκέλευε, τὰς τε
πύστεις καὶ τὰς ἀναρχίσεις ἐπὶ μακρότερον ἐποιεῖτο, ὥστε παντα-
χόθεν τὸ δίκαιον ἀκριβοῦν. καὶ κατὰ τοῦτο ἔνδεα πολλὰ καὶ
δώδεκα ἡμέραις τὴν αὐτὴν δίκην, καίπερ νυκτὸς ἔστιν ὅτε δικάζων,
ἔκρινεν. φιλόπονος γὰρ ἦν, καὶ ἀκριβῶς πᾶσι τοῖς τῇ ἀρχῇ προσ- 2
ήκονσι προσεφέρετο, καὶ οὐδὲν ἐν παρόργῳ οὔτε ἔλεγεν οὔτε ἔγρα-
φεν οὔτε ἐποίει, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ περὶ τοῦ βραχυτάτου ἡμέρας
ὅλας ἀνῆλκεν, οὐκ ἄξιων τὸν αὐτοκράτορα εἰς ἐπιδρομῆς τι πράτ-
τειν· καὶ γὰρ ἐνόμιζεν ὅτι καὶ ἐλάχιστόν τι παρίδῃ, διαβολὴν αὐτῷ
τοῦτο καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα πάντα οἶσει. καίτοι οὕτως ἀσθενὴς τῷ 3
σώματι ἐγένετο ὥστε μήτε τὸ ψῦχος τὴν γε πρῶτην ὑπομεῖναι,
ἀλλὰ καὶ πρὶν διαλεχθῆναι τοῖς στρατιώταις συνεληλυθῶσιν ἤδη
κατὰ τὸ παρηγγελμένον ἀναχωρῆσαι, καὶ τροφὴν βραχυτάτην, καὶ
ταύτην ἐν νυκτὶ ἀεὶ, λαμβάνειν. οὐ γὰρ ἔστιν ὅ τι μεθ' ἡμέραν 4
πλὴν τοῦ φαριμάκου τοῦ θηριακοῦ καλουμένου ἐσιτεῖτο. ἐλάμβανε
δὲ τοῦ φαριμάκου οὐχ οὕτως ὅτι ἐδεδίει τι, ὡς ὅτι τοῦ τε στομάχου
καὶ τοῦ θώρακος φαίλως εἶχεν· καὶ φασιν ὅτι δι' ἐκεῖνο ἀνταρκεῖν
πρὸς τε τὰλλα καὶ πρὸς τοῦτο ἐδύνατο.

τοὺς δὲ Ἰάζυγας οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τε τῇ γῇ τότε καὶ μετὰ τοῦτο 7
καὶ ἐν τῷ ποταμῷ ἐνίκησαν. λέγω δὲ οὐχ ὅτι ναυμαχία τις ἐγένετο,
ἀλλ' ὅτι διὰ τοῦ Ἰστροῦ πεπηγὸς φεύγονσιν ὀπισθὸν ἐπακολονθήσαν-
τες καὶ ἐκεῖ ὡς ἐν ἡπείρῳ ἐμαχέσαντο. αἰσθόμενοι γὰρ οἱ Ἰάζυγες 2
ὅτι ἐπιδιώκονται, ὑπέστησαν αὐτοὺς ἐλπίσαντες ὁραδίως αἶτε καὶ
ἀήθεις τοῦ χρυστάλλου ὄντας κατεργάσασθαι, καὶ οἱ μὲν κατὰ
πρόσωπον αὐτοῖς συνέρραξαν, οἱ δὲ ἐκ τῶν πλευρῶν παριππεύσαν.

5 2 4 τὰ μὲν] ὅτι ὁ Μάρκος οὐδ' αὐτῷ ἐκεῖνον συνετὰ ἐφ' ἐγγετο· ἦν
γὰρ τὰ μὲν — ἀγροικίας. V p. 717. ὅτι ὁ Μάρκος ἐλάλει πρὸς τινὰ τῇ
Λατίνων φωνῇ, καὶ οὐ μόνον ἐκεῖνος ἀλλ' οὐδὲ ἄλλος τις τῶν παρόντων
ἔγνω τὸ λαληθέν, ὥστε Ρούφον τὸν ἑπαρχον εἰπεῖν “εἰζὸς ἐστί, Καῖσαρ,
μὴ γινῶναι αὐτὸν τὰ παρ' ὑμῶν λαληθέντα· οὔτε γὰρ ἑλληνιστὴ ἐπίσταται,”
καὶ γὰρ αὐτὸς ἠγνόηκε τὸ λεχθέν. M p. 223 3 1 ἀναδεδραδα] ὅτι
οὐδὲ ἐξὼν ἐστράτευτο, ἀλλ' ἀναδεδραδα εὐρεθεὶς κλῶν. ὕστερον δὲ βασι-
λεύσας. V p. 717 3 εὖ] ὡ* 6 4 1 ὅτε 4 ἐκεῖνα ἀνταρκεῖν
7 1 1 τότε] ποτε τότε

- 3 τες· οἱ γὰρ ἵπποι σφῶν δεδιδαγμένοι καὶ ἐν τῇ τοιοῦτῳ θεῖν
 ἀσφαλῶς ἦσαν. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ Ῥωμαῖοι οὐκ ἐφοβήθησαν,
 ἀλλὰ συστραφέντες καὶ πᾶσιν ἅμα αὐτοῖς ἀντιμέτωποι γενόμενοι
 τὰς τε ἀσπίδας οἱ πλείους ἔθηκαν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα ἐπ' αὐτῶν,
 ὅπως ἤτιον ὀλισθαίνωσιν, ἀπερείσαντες ἐδέξαντό σφας προσπεσόν-
 4 τας, καὶ ἀντιλαμβανόμενοι οἱ μὲν τῶν χαλινῶν οἱ δὲ τῶν ἀσπίδων
 τῶν τε κορυφῶν ἐπεσπῶντο αὐτούς, καὶ τοῦτον συμπλεκόμενοι κα-
 τέβαλλον καὶ τοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς ἵππους· ἐκ γὰρ τοι τῆς βίας
 οὐκέτ' ἀντέχειν πρὸς τὸν ὀλισθον ἐδύνατο. ὀλλίσθαινον μὲν γὰρ
 καὶ οἱ Ῥωμαῖοι· ἀλλ' εἴθ' ὑπτιὸς τις αὐτῶν ἔπαισε, συνεφείλκετο
 5 τὸν ἀντίπαλον καὶ τοῖς ποσὶν ἐς τοῦπίσω ἀνερρίπτει ὥσπερ ἐν πάλῃ,
 καὶ οὕτως ἐπάνωθεν αὐτοῦ ἐγίγνετο· εἴτε καὶ ἐπὶ στόμα, κατελάμ-
 βανεν αὐτὸν προκαταλίποντα αὐτῷ τῷ στόματι. οἱ γὰρ βάρβαροι
 καὶ ἄπειροι τοιοιυτοτρόπου ἀγωνίας καὶ κονφότεροι ὄντες οὐχ οἷοί
 8 τε ἦσαν ἀντέχειν, ὥστε καὶ ἀπὸ πολλῶν ὀλίγοι διέφυγον.
 Μαρχομάδους μὲν οὖν καὶ Ἰάξηντας πολλοῖς καὶ μεγάλοις ἀγῶσι
 174 καὶ κινδύνοις Μάρκος ἐπέταξεν· ἐπὶ δὲ τοὺς καλουμένους Κονάδους
 καὶ πόλεμος αὐτῷ συνέστη μέγας καὶ νίκη παραδόξως εὐτυχῆθη,
 μᾶλλον δὲ παρὰ θεοῦ ἰδωρήθη. κινδυνεύσαντας γὰρ ἐν τῇ μάχῃ
 2 τοὺς Ῥωμαίους παραδοξότατα τὸ θεῖον ἐξέσωσεν. κυκλωσάντων
 γὰρ αὐτοὺς τῶν Κονάδων ἐν τόποις ἐπιτηδείοις συνασπίσαντες οἱ
 Ῥωμαῖοι προθύμως ἡγωνίζοντο, καὶ οἱ βάρβαροι τὴν μὲν μάχην
 ἐπέσχον, προσδοκῆσαντές σφας ῥαδίως ὑπὸ τε τοῦ καύματος καὶ
 ὑπὸ τοῦ δίφους αἰρήσειν, πάντα δὲ τὰ πέριξ διαλαβόντες ἀπέφρα-
 3 ξαν, ὅπως μηδαμόθεν ὕδωρ λάβωσιν· πολὺ γὰρ καὶ τῷ πλήθει
 τῶν οὖν Ῥωμαίων ἐν παντὶ κακοῦ καὶ ἐκ τοῦ καμάτου
 καὶ ἐκ τῶν τραυμάτων τοῦ τε ἡλίου καὶ τοῦ δίφους γενομένων,
 καὶ μήτε μάχεσθαι διὰ ταῦτα μήτε χωρῆσαί πῃ δυναμένων, ἀλλ'
 ἐν τε τῇ τάξει καὶ ἐν τοῖς τόποις ἐστηκότων καὶ κατακαιομένων,
 4 νέφη πολλὰ ἐξαίφνης συνέδραμε καὶ ὑετὸς πολὺς οὐκ ἀθεῖα κατερ-
 ράγη· καὶ γὰρ τοι λόγος ἔχει Ἀρνοῦφιν τινα μάχον Αἰγύπτιον
 συνόντα τῷ Μάρκῳ ἄλλους τέ τινες δαίμονας καὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν
 ἀέριον ὅτι μάλιστα μαγγανείαις τισὶν ἐπικαλέσασθαι καὶ δι' αὐτῶν
 τὸν ὄμβρον ἐπισπάσασθαι.
 9 ταῦτα μὲν περὶ τούτων ὁ Δίων γησὶν, ἔοικε δὲ ψεύδεσθαι,
 εἴτε ἐκῶν εἴτε ἄκων. οἶμαι δὲ τὸ πλεόν ἐκῶν· καὶ πῶς γὰρ οὐ,
 ὅστις οὐκ ἡγνῶει τὸ τάγμα τῶν στρατιωτῶν τὸ κεραυνοβόλον ἰδίως
 καλούμενον (ἐν γὰρ τῷ τῶν λοιπῶν καταλόγῳ καὶ αὐτοῦ μνημονεύει),

ὅπερ ἀπ' οὐδεμιᾶς ἑτέρας αἰτίας (οὐδὲ γὰρ ἄλλη τις λέγεται) ἢ²
ἀπὸ τοῦ κατὰ τόνδε συμβάντος τὸν πόλεμον οὕτω προσηγορεύθη.
ὁ καὶ αἴτιον τότε τοῖς τε Ῥωμαίοις τῆς σωτηρίας ἐγένετο καὶ τοῖς
βαρβάροις τῆς ἀπωλείας, ἀλλ' οὐχ ὁ Ἀρνούρις ὁ μάχος· οὐδὲ γὰρ
μάχων συνουσίαις καὶ γοητείαις ὁ Μάρκος χαίρειν ἰστόρηται, ἔστι³
δὲ ὁ λέγων τοιοῦτον. τάγμα ἦν τῷ Μάρκῳ (καλοῦσι δὲ τὸ τάγμα
οἱ Ῥωμαῖοι λεγεῶνα) τῶν ἀπὸ Μελιτηνῆς στρατιωτῶν· εἰσὶ δὲ τὸν
Χριστὸν πρεσβεύοντες ἅπαντες. ἐν οὖν τῇ μάχῃ ἐκείνῃ προσιόντα
τῷ Μάρκῳ τὸν ἑπαρχον, ἀμνηχανοῦντι πρὸς τὴν περίστασιν καὶ
δεδιότι περὶ σύμπαντι τῷ στρατῷ, εἰπεῖν λέγεται ὡς οἱ καλούμενοι⁴
Χριστιανοὶ οὐκ ἔστιν ὃ τι οὐ δύνανται ταῖς εὐχαῖς, καὶ ὅτι παρὰ
σφίσι τάγμα ὅλον τυγχάνει ὃν τούτου τοῦ γένους. τὸν οὖν Μάρκον
ἀκούσαντα παρακλήσει χρήσασθαι πρὸς αὐτοὺς ὡς ἂν εὕξωνται
τῷ σφετέρῳ Θεῷ, εὐξαμένων δὲ αὐτῶν παραχοῆμα ἑπακούσαντα⁵
τὸν Θεὸν τοὺς μὲν πολεμίους κεραυνῷ βαλεῖν, τοὺς δὲ Ῥωμαίους
ἄμβροφ παραμυθήσασθαι· ἐφ' οἷς καταπλαγέντα τὸν Μάρκον ἰσχυ-
ρῶς τοὺς τε Χριστιανοὺς κατὰ δόγμα τιμῆσαι καὶ τὴν λεγεῶνα
κεραυνοβόλον προσηγορεῦσαι. λέγεται δὲ καὶ ἐπιστολὴν τινα περὶ⁶
τούτων εἶναι τοῦ Μάρκου. ἀλλ' οἱ Ἕλληνες, ὅτι μὲν τὸ τάγμα κε-
ραυνοβόλον λέγεται, ἴσασι καὶ αὐτοὶ μαρτυροῦσι, τὴν δὲ αἰτίαν
τῆς προσηγορίας ἥκιστα λέγουσιν.

προστίθῃσι δὲ ὁ Αἰών ὅτι τοῦ ἄμβροφ καταρραγέντος πρῶτον¹⁰
μὲν ἄνω πάντες ἀνέκνυτον καὶ ἐς τὰ στόματα αὐτῶν ἐδέχοντο,
ἔπειτα οἱ μὲν τὰς ἀσπίδας οἱ δὲ καὶ τὰ κράνη ὑποβάλλοντες αὐτοί
τε χανδρὸν ἔσπων καὶ τοῖς ἵπποις πίνειν ἐδίδουσιν, καὶ τῶν βαρβάρ-
ων σφίσι ἐπιδραμόντων ἔπινόν τε ὁμοῦ καὶ ἐμάχοντο, καὶ ἤδη²
γέ τινες τιτρωσκόμενοι τό τε αἷμα περικεχόμενον ἐς τὰ κράνη καὶ
τὸ ὕδωρ αἷμα ἀνερρόφουν, καὶ ἐπαθόν τι δεινὸν ὑπὸ τῶν πολεμίων
ἐπικειμένων αὐτοῖς, περὶ τὸ πίνειν οἱ πλείους ἡσχολημένοι, εἰ μὴ
χάλαζα ἰσχυρὰ καὶ κεραυνοὶ οὐκ ὀλίγοι τοῖς πολεμίοις ἐνέπεσον.
ἦν οὖν ὁρᾶν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ ὕδωρ τε αἷμα καὶ πῦρ ἐκ τοῦ οὐ-³
ρανοῦ φερόμενα· καὶ οἱ μὲν ἐγγραίνοντό τε καὶ ἔπινον, οἱ δὲ ἐπν-
ροῦντο καὶ ἐθνησκον. καὶ οὕτε τῶν Ῥωμαίων τὸ πῦρ ἤπτετο, ἀλλ'
εἴ ποιν καὶ προσέμιξε σφίσι, εὐθὺς ἐσβέννυντο· οὕτε τοὺς βαρβάρους
ὁ ὕετος ὠφέλει, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μᾶλλον τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὥσπερ
ἔλαιον ἤγειρεν, ὕδωρ τε ὑόμενοι ἐξήτουν. καὶ οἱ μὲν ἑαυτοὺς ἐτί-⁴
τρωσκον ὡς καὶ τῷ αἵματι τὸ πῦρ κατασβέσοντες, οἱ δὲ καὶ πρὸς
τοὺς Ῥωμαίους προσέτρεχον ὡς καὶ μόνους σωτήριον ὕδωρ ἔχοντας·

ἤλεθε γοῦν αὐτοὺς καὶ ὁ Μάρκος. παρὰ δὲ τῶν στρατιωτῶν τὸ
 5 ἔβδομον αὐτοκράτωρ προσηγορεύθη. καίπερ δὲ οὐκ εἰωθώς, πρὶν
 τὴν βουλὴν ψηφίσασθαι, τοιοῦτόν τι προσέειπαι, ὅμως ἐδέξατό τε
 αὐτὸ ὥς καὶ παρὰ θεοῦ λαμβάνων, καὶ τῇ γερονσίᾳ ἐπέστευλεν. ἡ
 μέντοι Φανστῖνα μήτηρ τῶν στρατοπέδων ἐπεκλήθη.

- 11 "ὅτι ὁ Μάρκος [Ἀντωνῖνος] ἐν τῇ Παννονίᾳ κατέμεινεν, ἵνα
 καὶ ταῖς τῶν βαρβάρων προεβείαις χρηματίζῃ. πολλοὶ γὰρ καὶ
 τότε πρὸς αὐτὸν ἦλθον, οἱ μὲν συμμαχίας ἐπισχνοῦμενοι, ὧν ἡγεῖτο
 Βαττάριος παῖς ἑτῶν δώδεκα, καὶ χρήματά τε ἔλαβον, καὶ Τάροβον
 δυνάστην πλησιόχωρόν σφιν, ἕς τε τὴν Δακλίαν ἔλθοντα καὶ ἀρ-
 2 γύριον αἰτοῦντα, ἀπειλοῦντά τε πολεμῆσαι εἰ μὴ λάβοι, ἀνείρξαν.
 οἱ δὲ εἰρήνην αἰτοῦμενοι, ὥσπερ οἱ Κοῦαδοι, καὶ ἔνυχόν γε αὐτῆς,
 ἵνα τε ἀπὸ τῶν Μαρομαίων ἀποσπασθῶσι, καὶ ὅτι ἵππους καὶ
 βοῦς πολλὰς ἔδωκαν, τοὺς τε αὐτομόλους πάντας καὶ τοὺς αἰχμα-
 3 λώτους, πρότερον μὲν ἐς μυρίους καὶ τρισχιλίους, ὕστερον δὲ καὶ
 τοὺς λοιποὺς ἀποδώσειν ἐπέσχοντο. οὐ μέντοι καὶ τῆς ἐπιμυξίας
 τῆς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἔνυχον, ἵνα μὴ καὶ οἱ Μαρομαῖοι οἱ τε Ἰά-
 ζυγες, οὐδὲ δέξεσθαι οὐτὲ δῆσαι διὰ τῆς χώρας ὁμιώμενοι,
 ἅμα μὴ γνέωνται σφισι καὶ ὥς Κοῦαδοι καὶ αὐτοὶ ὄντες τά τε τῶν
 Ῥωμαίων κατασκέπτωνται καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἀγοράζωσιν. οὗτοί τε
 οὖν πρὸς τὸν Μάρκον ἀφίκοντο, καὶ ἕτεροι συγγενεὶ παραδύσσοι
 4 ἑαυτοὺς οἱ μὲν κατὰ γένη οἱ δὲ καὶ κατὰ ἔθνη ἐπροσβέυσαντο. καὶ
 αὐτῶν οἱ μὲν ἐστρατεύσαντο ἄλλοσέ ποι πεμφθέντες, ὥσπερ καὶ
 τῶν ἀλισκομένων τῶν τε αὐτομολούντων οἱ δυνάμειοι, οἱ δὲ καὶ
 γῆν οἱ μὲν ἐν Δακλίᾳ οἱ δὲ ἐν Παννονίᾳ οἱ δὲ Μυσίᾳ καὶ Γερμανίᾳ
 5 τῇ τε Ἰταλίᾳ αὐτῇ ἔλαβον. καὶ αὐτῶν ἐν Ῥαβέννῃ τινὲς οἰκοῦντες
 ἐκωτέρισαν, ὥστε καὶ τὴν πόλιν κατασχεῖν τολμήσαι. καὶ διὰ τοῦτ'
 οὐκέτ' ἐς τὴν Ἰταλίαν οὐδένα τῶν βαρβάρων ἐσήγαγεν, ἀλλὰ καὶ
 τοὺς προαφικμένους ἐξώρισεν. U p. 407.

- 12 "ὅτι Ἀσιτῆγοι, ὧν Ῥαός τε καὶ Ῥάπτος ἡγοῦντο, ἦλθον μὲν
 ἐς τὴν Δακλίαν οἰκῆσαι ἐλπίδι τοῦ καὶ χρήματα καὶ χώραν ἐπὶ
 συμμαχίᾳ λήψεσθαι, μὴ τυχόντες δὲ αὐτῶν παρακατέθεντο τὰς γυ-
 2 ναῖκας καὶ τοὺς παῖδας τῷ Κλήμεντι ὥς καὶ τὴν τῶν Κοστονβόκων
 χώραν τοῖς ὅπλοις κτησόμενοι, νικῆσαντες δὲ ἐκείνους καὶ τὴν Δα-
 κλίαν οὐδὲν ἥττον ἐλάβον. δείσαντες δὲ οἱ Ἀσκήριοι μὴ καὶ ὁ
 Κλήμης φοβηθεῖς σφας ἐς τὴν γῆν ἦν αὐτοὶ ἐνέφκον ἐσαγῇ,
 ἐπέθεντο αὐτοῖς μὴ προσδεχομένοις καὶ πολλὰ ἐκράτησαν, ὥστε μὴ
 δὲν εἶτι πολέμιον τοὺς Ἀσιτῆγους πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πρᾶξαι,

πολλὰ δὲ δὴ τὸν Μάρκον ἰκετεύσαντας χορήματά τε παρ' αὐτοῦ λαβεῖν καὶ χώραν γε ἐπαιτῆσαι, ἂν γέ τι κακὸν τοὺς τότε πολεμοῦντάς οἱ δοῦσῳσιν. καὶ οὗτοι μὲν ἔπραξαν τι ὧν ὑπέσχεοντο, 3 Κοτινοὶ δὲ ἐπηγγέλαντο μὲν αὐτοῖς ὅμοια, Ταρρουτήριον δὲ Πάτερρον τὸν τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ τὰς Αὐτίνας διὰ χειρὸς ἔχοντα παραλαβόντες ὡς καὶ ἐπὶ τοὺς Μαρχομάρονς αὐτῷ συστρατεύοντες οὐ μόνον οὐκ ἐποίησαν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐκείνον δεινῶς ἐκάκωσαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέσλοντο. U p. 408.

"ὅτι ἐπρεσβεύσαντο οἱ Ἰάγγες εἰρήνης δεόμενοι πρὸς Μάρκον, 13 οὐ μέντοι καὶ ἔτυχον τινός· ἀπιστὸν τε γὰρ τὸ φῆλον αὐτῶν ὁ Μάρκος εἰδὼς ὅν, καὶ προσέειπε καὶ ὑπὸ τῶν Κουάδων ἀπατηθεὶς, ἐπίπῃν ἐξέλθειν ἠθέλησεν. οἱ γὰρ Κουάδοι οὐκ ὅτι ἐκείνοις τότε 2 συνεμάχισαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς Μαρχομάρονς πρότερον, ὡς ἔτι ἐπολέμουν, καταφεύγοντας ἐς τὴν σφετέραν ὅτε βιασθεῖεν ἐδέχοντο, καὶ οὐτ' ἄλλο τι ὧν ὁμολογήκεσαν ἐποίουν, οὔτε τοὺς ἀχμαλώτους πάντας ἀπέδωσαν ἀλλ' ὀλίγους, καὶ τοὺτους οἷς οὔτε ἐς πρῶσιν οὔτε ἐς ὑπηρεσίαν τινὰ χρήσασθαι ἐδύναντο. εἰ δ' οὖν τινὰς καὶ 3 τῶν ἀχμαλώτων ἀπέδιδον, ἀλλὰ τοὺς γε συγγενεῖς αὐτῶν οἰκοὶ κατεῖχον, ἵνα καὶ ἐκεῖνοι πρὸς αὐτοὺς ἀπομολῶσιν. καὶ τὸν βασιλέα σφῶν Φοῦρτιον ἐκβαλόντες Ἀριόγαισον αὐτοὶ ἐφ' ἐαυτῶν βασιλέα σφίσις ἐστήσαντο. καὶ τοῦτοις διὰ ταῦτα ὁ ἀποτοκράτωρ οὔτε ἐκεῖ 4 ρον ὡς καὶ νόμῳ τινὶ γεγενητά ἐβεβαίωσεν, οὔτε τὰς σπονδάς, καίπερ πέντε μυριάδας ἀχμαλώτων ἀποδώσειν ὑπισχυρομένοις, ἀνεκώσματο. U p. 409.

ὅτι τῷ Ἀριόγαισῳ ὁ Μάρκος οὕτω χαλεπῶς ἔσχεν ὥστε καὶ 14 ἐπικηρύξαι ἵνα, ἂν μὲν τις ζῶντα αὐτὸν ἀγάγῃ, χίλιους, ἂν δὲ ἀποκτείνῃς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποδείξῃ, πεντακοσίους χρυσοὺς λάβῃ, καὶ τοὶ τὰ τε ἄλλα αἰ ποτε φιλενθρώπως καὶ τοῖς πολεμωτάτοις χρηόμενος, καὶ Τηριδάτην σατράπην τὰ τε ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ 2 ταράξαντα καὶ τὸν τῶν Ἠνιόχων βασιλέα ἀποσφάξαντα, τῷ τε Ὀρίῳ ἐπιτιμῶντί οἱ περὶ τούτων τὸ ἕϊφος ἐπανατεινόμενον, μὴ κτείνῃς ἀλλ' ἐς Βρεττανίαν πέμψας. οὕτω μὲν οὖν τότε ἐπ' αὐτὸν παρωξύνθη, οὐ μέντοι καὶ κακὸν τι ἄλόντα μετὰ ταῦτα ἔδρασεν, ἀλλ' ἐς Ἀλεξάνδρειαν ἀπέστειλεν. V p. 717.

"ὅτι τοῖς Μαρχομάνοις πρεσβεύσαντι, ὅτι πάντα τὰ προστα- 15 χθέντα σφίσι χαλεπῶς μὲν καὶ μόλις, ἐποίησαν δ' οὖν, τὸ τε ἡμῖν τῆς χώρας τῆς μεθορίας ἀνῆκεν, ὥστε αὐτοὺς ὀκτώ πον καὶ τριάκοντα σιαδίους ἀπὸ τοῦ Ἰστρον ἀποικεῖν, καὶ τὰ χωρία τὰς τε

12 2 6 ἐπαιτῆσαι*

3 1 μὲν om*

13 2 3 βιασθῆν ἐνεδέχοντο*

3 2 τε

14 2 3 ἐπανατεινόμενον*

ἡμέρας τῆς ἐπιμύζιας ἀφώρισεν (πρότερον γὰρ οὐ διεκέκριντο), τοὺς τε ὁμήρους ἠλλάξατο. U p. 410.

- 16 "ὅτι οἱ Ἰάζυγες κακωθέντες ἐς ὁμολογίαν ἦλθον, αὐτοῦ Ζαν-
τικοῦ τὸν Ἀντωνῖνον ἰκετεύσαντος. πρότερον μὲν γὰρ τὸν Βανά-
δασπον τὸν δεύτερόν σφιν βασιλέα ἔδησαν, ὅτι διεκρουκένεσάτο
αὐτῷ· τότε δὲ πάντες οἱ πρῶτοι μετὰ τοῦ Ζαντικοῦ ἦλθον, καὶ
συνέθεντο τὰ αὐτὰ τοῖς Κονάδοις καὶ τοῖς Μαρχομάνοις, πλὴν
καθ' ὅσον τὸ διπλάσιον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ ἀποικίσειν ἤθελον.
- 2 ὁ γὰρ αὐτοκράτωρ ἤθελε μὲν αὐτοὺς καὶ παντάπασιν ἐκκόψαι· ὅτι
γὰρ καὶ τότε ἔτι ἔρρωντο καὶ ὅτι μεγάλα τοὺς Ῥωμαίους κακὰ
ἔδρασαν, ἐξ ἐκείνου κατεφάνη ὅτι τῶν τε αἰχμαλώτων μυριάδας
δέκα ἀπέδωκαν, οὓς μετὰ πολλοὺς μὲν πρῶθεντας πολλοὺς δὲ τε-
λευτήσαντας πολλοὺς δὲ καὶ φηγόντας εἶχον, καὶ ἱππεὺς εὐθὺς
ὀκτακισχιλίους ἐς συμμαχίαν οἱ παρέσχον, ἀφ' ὧν πεντακισχιλίους
καὶ πεντακοσίους ἐς Βρεττανίαν ἔπεμψεν. ib.
- 17 "ὅτι Κάσσιος καὶ ἡ Συρία νεοχωσάντες ἠνάγκασαν καὶ παρὰ
γνώμην τὸν Μάρκον [Ἀντωνῖνον] τοῖς Ἰάζυξι συμβῆναι· οὕτω γὰρ
πρὸς τὰ ἀγγελθέντα ἐξεπλάγη ὥστε μὴδὲ ἐπιστεῖλαι τῷ συνεδρίῳ
τὰς αἰρέσεις ἐφ' αἷς αὐτοῖς συνηλλάγη, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων
ἐποίει. ib.
- 18 "ὅτι οἱ Ἰάζυγες πρὸςβένεσαντο, καὶ ἤτησάν τινα ἀφελθῆναί
σφισιν ἐκ τῶν ὁμολογημένων· καὶ συνεχωρήθη τινὰ αὐτοῖς, ἵνα
μὴ καὶ παντελῶς ἀλλοτριωθῶσιν. οὐ μόντοι πρότερον οὔτε οὗτοι
οὔτε οἱ Βοῦρροι συμμαχῆσαι τοῖς Ῥωμαίοις ἠθέλησαν, πρὶν πίστεως
παρὰ Μάρκον λαβεῖν ἢ μὴν μέχρι παντός τῷ πολέμῳ χρῆσασθαι·
ἐφοβοῦντο γὰρ μὴ καταλλαγέντος αὐτοῦ τοῖς Κονάδοις, ὥσπερ καὶ
πρότερον, πρόσκοιός σφισι πόλεμος ὑπολείπεται. ib.
- 19 "ὅτι ὁ Μάρκος τοὺς πρὸςβεννομένους τῶν ἐθνῶν ἐδέχετο οὐκ
ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πάντα, ἀλλ' ὥς πον ἕκαστοι αὐτῶν ἢ πολιτείαν
ἢ ἀτέλειαν αἰδίων ἢ καὶ πρὸς χρόνον τινὰ ἄνεσιν τοῦ φόρου λαβεῖν
ἢ καὶ τὴν τροφὴν ἀθάνατον ἔχειν ἄξιοι ἦσαν. καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἰάζυγες
2 χρησιμώτατοι αὐτῷ ἐγίνοντο, πολλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐπιτεταγμένων
σφίσιν ἀφῆκε, μᾶλλον δὲ πάντα πλὴν τῶν κατὰ τε τὰς συνόδους
αὐτῶν καὶ κατὰ τὰς ἐπιμύζιας συγκατεμένων, τοῦ τε μὴ ἰδίους πλοίοις
σφᾶς χρῆσθαι καὶ τοῦ τῶν νήσων τῶν ἐν τῷ Ἰστροῦ ἀπέχεσθαι.
καὶ ἐφῆκεν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Ῥοξολάνους διὰ τῆς Σακίας ἐπιμύ-
νυσθαι, ὅσας αἱ ὁ ἄρχων αὐτῆς ἐπιτρέψῃ σφίσιν. U p. 411.
- 20 "ὅτι τοῖς Κονάδοις καὶ τοῖς Μαρχομάνοις πρὸςβεννομένοις

15 1 6 ἠλλάξατο

18 1 2 συνεχωρήθησαν*

19 1 3 αἰδίων]

ἢ αἰδίων*

2 3 τό τε — 4 καὶ τὸ

δύο μυριάδες ἑκατέροισι στρατιωτῶν ἐν τείχεσιν ὄντες οὔτε νέμειν οὔτε γεωργεῖν οὔτ' ἄλλο τι μετ' ἀδείας ποιεῖν ..., ἀλλὰ καὶ αὐτομόλους παρ' αὐτῶν καὶ αἰχμαλώτους τῶν σφετέρων πολλοὺς ὑπεδέχοντο, μὴ πάντι αὐτοὶ ταλαιπωρούμενοι διὰ τὸ καὶ βαλανεῖα καὶ πάντα ἀφθόγως ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ὥστε καὶ τοὺς Κονάδους ² μὴ φέροντας τὸν ἐπιτειχισμόν μεταναστῆναι πανδημί πρὸς Σεινόνας ἐπιχειρῆσαι. ὁ δὲ Ἀντωνῖνος προμαθῶν τὴν διάνοιαν αὐτῶν, τὰς διόδους ἀποφράζας ἐκόλυσεν. οὕτως οὐ τὴν χώραν αὐτῶν προσκήσασθαι ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους τιμωρήσασθαι ἐπεθύμει. U p. 411.

ὅτι καὶ Ναρισταὶ ταλαιπωρήσαντες τρισχῆλιοι ἅμα ἡντομόλη- ²¹ σαν καὶ γῆν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἔλαβον. U p. 412.

τοῦ δὲ Περίνακος ἐπὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις ὑπατεῖαν λαβόντος, ²² ὅμως ἦσαν οἱ νεμεσιῶντες ἐπὶ τῷ εἶναι αὐτὸν τὸ γένος ἐξ ἀφανῶν τὸ τῆς τραγωδίας ἐπέλεγον, "τοιαῦθ' ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται," οὐκ εἰδότες ὅτι καὶ μοναρχήσει.

τοῦ δὲ Κυσσίου κατὰ τὴν Συρίαν νεωτερίσαντος σφόδρα ἐκ- ² ^{a C.} πλαγείς ὁ Μάρκος τὸν Κόμμοδον τὸν υἱὸν ἐκ τῆς Ρώμης, ὡς καὶ ¹⁷⁵ ἐξ ἐφήβους ἤδη τελεῖν δυνάμενον, μετεπέμψατο. ὁ δὲ δὴ Κάσσιος Σύρος μὲν ἐκ τῆς Κύρρου ἦν, ἀνὴρ δὲ ἄριστος ἐγένετο, καὶ ὁποῖον ἂν τις αὐτοκράτορα ἔχειν εὔξαιτο, πλὴν καθ' ὅσον Ἡλιοδώρου τινὸς ἀγαπητῶς ἐς τὴν τῆς Αἰγύπτου ἡγεμονίαν ἐξ ἐμπειρίας ῥητορικῆς προχωρήσαντος υἱὸς ἦν. τοῦτο δὲ δὴ δεινῶς ἤμαρτεν ἐπὶ Φανσιτί- ³ νης ἀπατηθεῖς· αὕτη γὰρ τὸν ἄνδρα ἀρρωστήσαντα (ἦν δὲ τοῦ εὐσεβοῦς Ἀντωνίνου θυγάτηρ) προσδοκίησας ὅσον οὐκ ἤδη τελευτήσκειν, ἐφοβήθη μὴ τῆς ἀρχῆς ἐς ἄλλον τινά, ἅτε τοῦ Κοιμόδου καὶ νέον καὶ ἀπλουστέρον τοὺς τρόπους ὄντος, περιελθούσης ἰδιωτεύσει, καὶ ἔπεισε τὸν Κάσσιον δι' ἀπορρήτων παρυσκευάσασθαι ἵν', ἂν τι ὁ Ἀντωνῖνος πάθοι, καὶ αὐτὴν καὶ τὴν αὐταρχίαν λάβῃ. ταῦτ' οὖν αὐτῷ διανοομένῳ ἀγγελία ἦλθε τὸν Μάρκον τεθνηκέναι, ²³ οἷά πον φιλεῖ τοιαῦτα ἐπὶ τὸ χεῖρον αἰεὶ θρυλεῖσθαι· καὶ εὐθύς, οὐκ ἀναμείνας αὐτὴν ἀκριβῶσαι, ἔφασιν τῆς ἀρχῆς ἐποίησατο ὡς καὶ πρὸς τῶν στρατιωτῶν τῶν ἐν τῇ Παννονίᾳ τότε ὄντων προχειρισμένος. καὶ ὁ μὲν, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μὴ ἐς μακρὰν τάληθές ² ἔμαθεν, ὅμως ἐπειδὴ περ ἁπλᾶς ὑποκεκινήκει οὐ μετεβάλετο, ἀλλὰ τὰ τε ἐντὸς τοῦ Ταύρου πάντα διὰ βραχείας προσεποιήσατο καὶ παρεσκευάζετο ὡς καὶ πολέμῳ τὸ κράτος ἔξω· ὁ δὲ δὴ Μάρκος ³

20 1 3 ...] ἐπέτρεπον?

22 1 ὅτι ἐνόσησε σφόδρα ὁ Μάρκος ὥστε ὀλίγας ἐλπίδας εἶναι τῆς σωτηρίας ἔχειν, καὶ πολλάκις ἐν τῇ νόσῳ ἐπεφώνει τὸ τῆς τραγωδίας ἱαμβεῖον "τοιαῦτα ἐλ. π. ἐξεργάζεται." M p. 223.

23 2 1 μακρὸν

παρὰ τοῦ Ὁμήρου τοῦ τῆς Καππαδοκίας ἄρχοντος τὴν ἐπανάστασιν αὐτοῦ μαθὼν τέως μὲν συνέκρουπτεν αὐτά, ἐπεὶ δὲ οἱ στρατιῶται τῇ τε φήμῃ ἰσχυρῶς ἐταράσσοντο καὶ ἐλογοποιοῦν πολλά, συνέκαλεσεν αὐτοὺς καὶ ἀνέγνω τοιάδε.

- 24 "οὐκ ἀγανακτήσων, ὃ συστρατιῶται, ἢ ὀδυροῦμενος παρελήλυθα. χαλεπαίνειν μὲν γὰρ τί δεῖ πρὸς τὸ δαιμόνιον, ὃ πάντα ἔξεστιν; ὀλοφύρεσθαι δὲ ἴσως ἀνάγκη τοὺς ἀδίκως δυστυχοῦντας· ὃ καὶ ἐμοὶ νῦν συμβέβηκεν. πῶς γὰρ οὐ δεινὸν πολέμοις ἡμᾶς ἐκ πολέμων συμφέρεσθαι; πῶς δ' οὐκ ἄτοπον καὶ ἐμψυλῶ συμπλακῆναι;
- 2 πῶς οὐκ ἡμιόττερα καὶ δεινότητι καὶ ἀτοπίᾳ νικᾷ τὸ μηδὲν πιστὸν ἐν ἀνθρώποις εἶναι, ἀλλ' ἐπιβεβονλεύσθαι τέ με ὑπὸ τοῦ φιλότατου καὶ ἐς ἄγωνα ἀκούσιον καθίστασθαι μήτε τι ἡδικοτάτω μήτε τι πεπλημμελικοτάτω; τίς μὲν γὰρ ἀρετὴ ἀσφαλῆς, τίς δὲ φιλῶν ἐτι νομισθῆσεται ἐμοῦ ταῦτα πεπονθότος; πῶς δ' οὐκ ἀπόλωλε μὲν πίστις, ἀπό-
- 3 λωκε δὲ ἐλπίς ἀγαθή; ἀλλ' εἰ μὲν μόνος ἐγὼ ἐκινδύνεον, παρ' οὐδὲν ἂν τὸ πρᾶγμα ἐποισάμην (οὐ γάρ πον καὶ ἀθάνατος ἐγεννήθην). ἐπεὶ δὲ δημοσίᾳ τε ἀλόστασις, μᾶλλον δὲ ἐπανάστισις γέγονε, καὶ πόλεμος πάντων ὁμοίως ἡμῶν ἄπτεται, ἐβουλόμην, εἰ οἷόν τε ἦν, προσκαλέσασθαι τὸν Κάσιον καὶ δικαιολογήσασθαι πρὸς αὐτὸν παρ' ἐμῶν
- 4 ἢ παρὰ τῇ γερονσίᾳ· καὶ ἡδέως ἂν ἁμαχί παρεχώρησα αὐτῷ τῆς ἡγεμονίας, εἰ τοῦτο τῷ κοινῷ συμφέρειν ἐδόξει. ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ γὰρ καὶ ποτῶν καὶ κινδυνέων διατελῶ, τοσοῦτόν τε ἐνταυθοῖ χρόνον ἔξω τῆς Ἰταλίας πεποιήκα, ἄνθρωπος καὶ γέρον ἤδη καὶ ἀσθενὴς καὶ οὔτε τροφὴν ἄλκον οὐδ' ὕπνον ἄφροτιν λαβεῖν δυνάμενος.
- 25 ἐπεὶ δ' οὐκ ἂν ποτε συγκαθεῖναι ἐς τοῦτο ὁ Κάσιος ἐθέλῃσειεν (πῶς γὰρ ἂν πιστεύσειέ μοι, ἄπιστος οὕτω περὶ ἐμὲ γεγενημένος), ἡμᾶς γε ὃ συστρατιῶται χορὴ θαρσύν. οὐ γάρ πον κρείττους Κίλικες καὶ Σέροι καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Αἰγύπτιοι ἡμῶν οὔτε ἐγένοντό ποτε οὔτε ἔσονται, οὐδ' ἂν μυριάκις πλείους ἡμῶν, ὅσῳ νῦν ἐλάτ-
- 2 τους εἰσίν, ἀθροισθῶσιν. οὐ μὴν οὐδ' αὐτὸς ὁ Κάσιος, εἰ καὶ τὰ μάλιστα καὶ στρατηγικὸς εἶναι καὶ πολλὰ κατορθώκεναι δοκεῖ, λόγον τινὸς ἄξιος νῦν ἂν φανεῖν· οὔτε γὰρ αἰετὸς κολοίων ἢ καὶ λέων νεβρῶν ἡγησάμενος ἀξιόμαχος γίνεται, καὶ τὸν Ἀραβικὸν τὸν τε Παρθικὸν ἐκείνον πόλεμον οὐ Κάσιος ἀλλ' ἡμεῖς κατειργάσασθε.
- 3 ἄλλως τε, εἰ καὶ ἐκείνος ἐκ τῶν πρὸς Πάρθους πρᾶχθέντων εὐδόκιμος ἐστίν, ἔχετε καὶ ἡμεῖς Ὁμήρον, ὃς οὐδὲν ἦτιον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον αὐτοῦ καὶ ἐνίκησε πλείω καὶ κατεκτήσατο. ἀλλὰ τάχα μὲν καὶ ἤδη μετανένοχε, ζῶντά με μεμαθηκώς· οὐ γάρ πον καὶ ἄλλως ἢ

24 1 1 ἢ μᾶλλον ἢ? an ἄλλ' ?* ὀδυροῦμενος 3 2 πω* 1 2 ἐδε-
δόχε 25 3 3 πολλὰ? an πλείστα?*

ὥς τετελευτηκότος μου τοῦτ' ἐποίησεν. ἂν δὲ καὶ ἐπὶ πλεον ἄν-
τίσχῃ, ἀλλ' ὅταν γε καὶ προσιώντας ἡμᾶς πύθῃται, πάντως γνωσι-
μαχίσει, καὶ ὑμᾶς φοβηθεὶς καὶ ἐμὲ αἰδεσθεὶς. ἐγὼ γοῦν ἐν μόνον 26
ὧ συστρατιῶται δέδοικα (εἰρήσεται γὰρ πᾶσα πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλή-
θεια), μὴ ᾗτοι αὐτὸς ἐαντὸν ἀποκτείνῃ, αἰσχυρθεὶς ἐς τὴν ἡμετέραν
οἴκην ἐλθεῖν, ἢ ἕτερός τις μαθὼν ὅτι τε ἤξω καὶ ὅτι ἐπ' αὐτὸν ὁρ-
μῶμαι τοῦτο ποιήσῃ. μέγα γάρ μόν ἄθλον καὶ τοῦ πολέμου καὶ 2
τῆς νίκης, καὶ ἡλίον οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἔλαβεν, ἀφαιρήσε-
ται. τί δὲ τοῦτο ἐστίν; ἀδικήσαντα ἀνθρώπον ἀφεῖναι, πρὸς φι-
λίαν ὑπερβάντα φίλον μείναι, πίστιν καταλύσαντι πιστὸν διαγνέ-
σθαι. παρὰδοξα μὲν ἴσως ταῦθ' ὑμῖν φαίνεται, ἀλλ' οὐκ ἀπιστεῖν 3
ὑμᾶς αὐτοῖς δεῖ· οὐ γάρ πον καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐκ τῶν
ἀνθρώπων ἀπόλωλεν, ἀλλ' ἔστι καὶ παρ' ἡμῖν ἔτι τῆς ἀρχαίας ἀρε-
τῆς λείψανον. ἂν δὲ πον ἀπιστῇ τις, καὶ διὰ τοῦτο μεῖζόν ἐστί
μοι τὸ ἐπιθύμημα, ἵνα ὁ μηδεὶς ἂν πιστεύσειε γενέσθαι δύνασθαι,
τοῦτο ἰδῇ γενόμενον. ὥς ἔγωγε τοῦτ' ἂν μόνον ἐκ τῶν παρόντων 4
κακῶν κερδάναιμι, εἰ δυνήσθην καλῶς θέσθαι τὸ πρῶγμα καὶ δεῖ-
ξαι πᾶσιν ἀνθρώποις ὅτι καὶ ἐμφυλίοις πολέμοις ἔστιν ὀρθῶς χρῆ-
σασθαι."

ταῦτα μὲν ὁ Μάρκος καὶ πρὸς τοὺς στρατιώτας εἶπε καὶ πρὸς 27
τὴν γερουσίαν ἔγραψεν, οὐδὲν οὐδαμοῦ τὸν Κάσσιον κακηγορήσας,
πλὴν ὅτι ἀχάριστον αὐτὸν συνεχῶς ἀνεκάλει. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνος
ὕβριστιζόν τι οὔτε εἶπέ ποτε ἐς τὸν Μάρκον οὔτ' ἔγραψεν. παρα- 2
σχευαζομένην δὲ Μάρκῳ πρὸς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἄλλαι τε πολ-
λαὶ νῆκαι κατὰ διαφόρων βαρβάρων ἐν ταῦτῳ καὶ ὁ Κάσσιον θά-
νατος ἀπὴργήθη. προσπεσὼν γὰρ βαδίζοντι τῷ Κασσίῳ Ἀντώνιος
ἐκατόνταρχος ἐξαίφνης ἔτρωσε κατὰ τοῦ ἀγκῆνος οὐ πᾶν πληγῇ
καιρίᾳ. καὶ ὁ μὲν τῇ ῥύμῃ τοῦ ἵππου ἐξαχθεὶς ἀτελὲς τὸ τόλμημα 3
κατέλιπεν, ὥστ' ὀλίγον διαφνεῖν αὐτόν, ὁ δὲ δέκαρχος ἐν τούτῳ
τὸ λοιπὸν προσκατειργάσατο· καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτεμόντες
πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ὥρμησαν. καὶ ὁ μὲν οὕτω μὴνὰς τε τρεῖς
καὶ ἡμέρας ἔξ τὴν ἀρχὴν ὀνειρώξας ἐσφάγη, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτέ-
ρωθι ὦν ἐφονεύθη· καὶ ὁ Μάρκος ἐπιὼν τὰ ἔθνη τὰ τῷ Κασσίῳ 4
συνεξαναστάντα πάνυ φιλανθρώπως πᾶσιν ἐχρήσατο, καὶ οὐδένα
οὔτε τῶν ἐλαττόνων οὔτε τῶν ἐπιφανεστέρων διεχρήσατο.

26 2 4 καταλύσαντα 3 2 ὑμᾶς] ὁμος? * 27 2 1 ὅτι παρασκευα-
ζομένου τοῦ Μάρκου εἰς τὸν κατὰ Κασσίον πόλεμον, οὐδεμίαν βαρβαρικὴν
συμμαχίαν ἐδέξατο, καί τοι πολλῶν συνδρομῶντων αὐτῷ, λέγων μὴ χρῆναι
τοὺς βαρβάρους εἰδέναι τὰ μεταξὺ Ῥωμαίων γινόμενα κακά. M p. 224

- 28 ὅτι ὁ Μάρκος τοσοῦτον ἤχθετο τῷ τοῦ Κασσίου ὀλέθρῳ ὥστε ἀποκεφαλισθέντος οὐδὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἰδεῖν ὑπέμεινεν, ἀλλὰ πρὶν πλησιάζειν τοὺς αὐτόχειρας ταφῆναι πού ἐκέλευσεν. V p. 717.
- 2 ὅτι ὁ αὐτὸς τῶν βουλευτῶν τινὰ τῶν σὺν τῷ Κασσίῳ οὐτ' ἀπέσφαξεν οὔτε ἔδωκεν οὔτε ἐν ἄλλῃ τινὶ φρουρᾷ οὐδένα ἐποιήσατο, οὐ μὴν οὐδὲ ἐς τὸ δικαστήριον αὐτοῦ ἐσήγαγεν, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς καὶ ἄλλο τι ἐγκαλουμένους πρὸς τὴν γερονσίαν ἐπέμψεν, ἡμέραν αὐτοῖς
- 3 ῥητὴν δίκης προθεῖς. τῶν δ' ἄλλων ὀλίγους πάντ, ὅσοι καὶ ἔργῳ τι οὐ μόνον τῷ Κασσίῳ συνεπεπράξασαν ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἐκεκαυοργήκεισαν, ἐδικαίωσεν. τεκμήριον δὲ ὅτι Φλάσιον Καλαίσιον τὸν τῆς Αἰγύπτου ἄρχοντα οὔτε ἐφόνευσεν οὔτε τὴν οὐσίαν
- 4 ἀφείλετο, ἀλλ' ἐς νῆσον ἀπλῶς ἐνέβαλεν. τὰ δὲ ὑπομνήματα τὰ περὶ αὐτοῦ γενόμενα κατέκαυσεν, ἵνα μὴδ' ὀνειδισμὰ τι ἐξ αὐτῶν σχῆι, καὶ πάντας τοὺς συγγενομένους αὐτῷ ἀφῆκεν. ih.
- 29 κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον μετήλλαξε καὶ ἡ Φαυστίνα,
 a.C. 176 εἴτε ὑπὸ τῆς ποδάγρας ἦν εἶχεν, εἴτε ἄλλως, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ ἐφ' οἷς πρὸς τὸν Κάσσιον συνετέθειτο. καίτοι ὁ Μάρκος πάντα τὰ γράμματα "τὰ ἐν τοῖς κιβωτίοις ἐρεθθέντα τοῦ Ποῦδεντος" διέφθειρε μὴδὲ ἀναγνούς, ἵνα "μὴδ' ὄνομα τινῶν τῶν ἐπιβούλων μάθῃ τῶν τι κατ' αὐτοῦ γεγραφότων, καὶ τούτων" καὶ ἄκων αὐτοὺς
- 2 ἀναγκασθῇ μισῆσαι. λέγεται δὲ καὶ ὅτι Ὁῖρος ἐς τὴν Συρίαν, ἧς καὶ τὴν ἀρχὴν ἔλαβε, προπεμφθεὶς, καὶ ἐρῶν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τοῦ Κασσίου ἠφάνισεν, εἰπὼν ὅτι μάλιστα μὲν ἐκείνῳ τοῦτ' ἔσται κεχαρισμένος, ἂν δὲ καὶ χαλεπήνῃ τι, ἄμεινόν γε ἔσται ἵνα ἑαυτὸν
- 3 ἀντὶ πολλῶν ἀπολέσθαι. Μάρκος γε μὴν οὕτω τι φόνους οὐκ ἔχαιρεν ὥστε καὶ τοὺς μονομάχους ἐν τῇ Ῥώμῃ ὥσπερ ἀθλητὰς ἀκινδύνως ἐώρα μαχομένους· σιδήριον γὰρ οὐδέποτε οὐδενὶ αὐτῶν ὅξυ ἔδωκεν, ἀλλὰ καὶ ἀμβλέειν ὥσπερ ἐσφαιρωμένοις πάντες ἐμάχοντο.
- 4 "καὶ οὕτω γε πόρρω παντὸς φόνου καθειστήκει ὥστε καὶ λέοντά τινα δεδιδωμένον ἀνθρώπους ἐσθίειν ἐκέλευσε μὲν ἐσαχθῆναι αἰτησάμενον τοῦ δήμου, οὔτε δὲ ἐκεῖνον εἶδεν οὔτε τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ ἤλευθέρωσε, καίπερ ἐπὶ πολὺ τῶν ἀνθρώπων ἐγκειμένων οἱ, ἀλλὰ καὶ κηρυχθῆναι προσέταξεν ὅτι οὐδὲν ἄξιον ἐλευθερίας πεποίηκεν."
- 30 τὴν δὲ Φαυστίναν ἀποθανοῦσαν ἰσχυρῶς πενθήσας ἔγραψε τῇ βουλῇ μηδένα τῶν Κασσίῳ συναρκαμένων τεθνάναι, ὡς καὶ ἐκ μόνου τούτου παραμυθίου τινὸς ἐπὶ τῇ Φαυστίνῃ τυχεῖν δυνατός. 2 "μὴ γὰρ γένοιτο" ἔφη "μηδένα ἑμῶν ἐπ' ἐμοὶ μῆτε τῇ ἐμῇ μῆτε

τῇ ὑμετέρῃ ψήφῳ σφαγῆναι.” καὶ τέλος ἔφη ὅτι ἂν μὴ τοῦτον
τύχῳ, σπεύσω πρὸς τὸν θάνατον. οὕτω τι καθαρὸς διὰ πάντων
καὶ χρηστὸς καὶ εὐσεβὴς ἐγένετο, “καὶ οὐδὲν αὐτὸν ἐξεβιάσατο ἔξω
τι τῶν ἑαυτοῦ ἡθῶν προᾶξαι, οὐχ ἡ ἀνοσιουργία τῶν τετολημμένων,
οὐχ ἡ προσδοκία τῶν ὁμοίων ἐκ τῆς πρὸς ἐκείνους συγγνώμης. το-³
σοῦτον γὰρ ἀπέσχε συμπλάσαι τινα ἐπιβουλὴν ἐψευσμένην καὶ
σκευωρήσασθαι τινα τραγωδίαν μὴ γεγεννημένην, ὥστε καὶ τοὺς
φανερώτατα ἐπαιναστάντας αὐτῷ καὶ ὅπλα κατὰ τε αὐτοῦ καὶ κατὰ
τοῦ νείους αὐτοῦ λαβόντας, καὶ στρατηγούς καὶ δημάρχους καὶ βα-
σιλέας, ἀφείναι, καὶ μηδὲνα αὐτῶν μήτε δι’ ἑαυτοῦ μήτε διὰ τῆς
γερονσίας μήτε δι’ ἄλλης προφάσεως μηδεμιᾶς ἀποκτείνειν. ἔξ οὗ-⁴
περ καὶ πάντις πιστεύω ὅτι καὶ τὸν Κάσιον αὐτόν, εἴπερ ἔξω-
γῶνται, πάντως ἂν ἐσεσώκει.” καὶ γὰρ πολλοὺς καὶ εὐηγοίησε
τῶν σφαγέων, ὅσον τὸ ἐπ’ αὐτοῖς, αὐτοῦ τε καὶ τοῦ νείους αὐτοῦ.

ἐνομοθετήθη δὲ τότε μηδὲνα ἐν τῷ ἔθνει ὅθεν τὸ ἀρχαῖον ἔστιν³¹
ἄρχειν, ὅτι ὁ Κάσιος ἐν τῇ Συρίᾳ τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐχούσῃ ἡγε-
μονεύων ἐνεόχμωσεν. τῷ δὲ Μάρκῳ καὶ τῇ Φανστίνῃ ἐψηφίσατο
ἡ βουλὴ ἐν τε τῷ ἀφροδισίῳ τῷ τε ῥωμαίῳ εἰκόνας ἀργυρᾶς ἀνατε-
θῆναι καὶ βωμὸν ἰδρυθῆναι, καὶ ἐπ’ αὐτοῦ πάσας τὰς κόρας τὰς²
ἐν τῷ ἔθνει γαμουμένας μετὰ τῶν νεμφίων θῆναι, καὶ ἐς τὸ θά-
ντον χρυσὴν εἰκόνα τῆς Φανστίνης ἐπὶ δίφρου αἰεῖ, ὅσάκις γ’ ἂν
ἐκείνος θεωρῇ, ἐσφάρεσθαι τε καὶ ἐν τῇ προεδρίᾳ ἐξ ἧς ζῶσα ἐθεάτο
τίθεσθαι, καὶ περὶ αὐτὴν τὰς γυναῖκας τὰς δυνάμει προεχούσας
συνκαθίζεσθαι.

ὁ δὲ Μάρκος ἐλθὼν ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ μνηθεὶς ἔδωκε μὲν³
τοῖς Ἀθηναίοις τιμὰς, ἔδωκε δὲ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις διδασκάλους
ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐπὶ πάσης λόγων παιδείας μισθὸν ἐτήσιον φέρον-
τας. ἐλθὼν δὲ ἐς τὴν Ῥώμην καὶ πρὸς τὸν δῆμον διαλεγόμενος,³²
ἐπειδὴ μετὰ τὸν λόγον αὐτοῦ τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι πολλοῖς ἔτεσιν
ἀποδεδημηκὼς ἦν, ἀνεβόησαν “ὀκτώ” καὶ τοῦτο καὶ ταῖς χερσίν,
ἵνα δὴ καὶ χρυσοὺς τοσοῦτους ἐς τὸ δεῦτερον λάβωσι, προσεπεδεί-
ξαντο, διεμείδισε καὶ ἔφη καὶ αὐτὸς “ὀκτώ”, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνὰ
διακοσίας δραχμὰς αὐτοῖς κατένειμεν, ὅσον οὕτω πρότερον εἰλήφε-
σαν. ταῦτά τε ἔπραξε, καὶ τοῖς ὁφειλουσὶ τι τῷ βασιλικῷ καὶ τῷ²
δημοσίῳ πᾶσι πάντα τὰ ὀφειλόμενα ἀφῆκεν ἀπὸ ἐτῶν ἑξ καὶ τεσ-

30 2 3 ὅτι ἐγκειμένης τῆς βουλῆς θανατωθῆναι τοὺς συμπράξαντας
Κασίῳ καὶ τοὺς συγγενεῖς, ἀντέγραψεν ἄλλα τέ τινα καὶ ταῦτα. “δέομαι
καὶ ἐκτενέω, καθαρὰν μου τὴν ἀρχὴν ἀπὸ παντὸς βουλευτικοῦ αἵματος φη-
λάξατε· μὴ γὰρ γένοιτο μηδὲνα ὑμῶν ὑπ’ ἐμοῦ μήτε τῇ ἐμῇ μήτε τῇ ὑμε-
τέρῃ ψήφῳ ἀπολέσθαι.” M p. 224 4 “ V p. 718 31 1 1 τε
post τῷ om 3 3 φέρουσαι] ἐκ τοῦ τιμείου χομιζομένους Z p. 530

σπαράσσοντα, χωρὶς τῶν ἐκατάδεκα τοῦ Ἀδριανοῦ· καὶ πάντα τὰ περὶ
 3 αὐτῶν χορήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ καθήναι ἐκέλευσεν. χορήματά τε
 177 ^{a.C.}πολλαῖς πόλεσιν ἔδωκεν, ἐν αἷς καὶ τῇ Σμύρνῃ δεινῶς ἐπὶ σεισμῶ
 φθαρσίῃ· καὶ αὐτὴν καὶ βουλεντῇ ἐστρατηγηκότι ἀνοικοδομήσαι
 προσέταξεν. ἀπ' οὐπερ καὶ νῦν θαυμάζω τῶν αἰτιωμένων αὐτὸν
 4 ὥς οὐ μεγαλόφρονα γενόμενον· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οἰκονομικώτατος
 ὥς ἀληθῶς ἦν, τῶν δ' ἀναγκαίων ἀναλωμάτων οὐδὲ ἐν ἐξίστατο,
 καίπερ μήτε τινα ἐσπράξει χορημάτων, ὥσπερ εἶπον, λεπτῶν, καὶ
 πλεῖστα ὅσα ἐξ ἀνάγκης ἔξω τῶν ἐγκυκλίων διαπαντῶν.

33 ἐπειδὴ δὲ τὰ Σκυθικὰ αὐθις αὐτοῦ ἐδείχθη, γυναικα τῷ νείῃ
 θᾶττον δι' αὐτὰ ἢ ἐβούλετο Κρισπιναν συνώκισεν· οἱ γὰρ Κεντί-
 λιοι οὐκ ἠδυνήθησαν, καίπερ δύο τε ὄντες καὶ φρόνημα καὶ ἀνδρίαν
 ἐμπειρίαν τε πολλὴν ἔχοντες, τὸν πόλεμον παῦσαι, καὶ διὰ τοῦτ'
 2 ἀναγκαίως αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες ἐξεστράτευσαν. ὁ δὲ Μάρκος
^{a.C.}178 καὶ χορήματα ἐκ τοῦ δημοσίου ἤτισε τὴν βουλὴν, οὐχ ὅτι μὴ ἐκείντο
 ἐπὶ τῇ τοῦ κοιτοῦντος ἐξουσίᾳ, ἀλλ' ὅτι ὁ Μάρκος πάντα τῆς βου-
 λῆς καὶ τοῦ δήμου καὶ αὐτὰ καὶ τὰλλα ἔλεγεν εἶναι· “ἡμεῖς γάρ”
 ἔφη πρὸς τὴν βουλὴν λέγων “οὕτως οὐδὲν ἴδιον ἔχομεν ὥστε καὶ
 3 ἐν τῇ ἡμετέρᾳ οἰκίᾳ οἰκοῦμεν.” ταῦτά τε εἰπὼν, καὶ τὸ δόρυ τὸ
 αἵματιῶδες πυρὰ τῷ ἐννεῖῳ ἐς τὸ πολέμιον δὴ χωρίον, ὥς γε καὶ
 τῶν συγγενομένων αὐτῷ ἤκουσα, ἀκοντίσας ἐξωρμήθη, καὶ τῷ Πα-
 τέρονι δοῦς χεῖρα μεγάλην ἐπεμψεν αὐτὸν ἐς τὸν τῆς μάχης ἀγῶνα.
 καὶ οἱ βάρβαροι ἀντέτειναν μὲν διὰ τῆς ἡμέρας ἀπάσης, κατεκόπη-
 4 σαν δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων πάντες, καὶ ὁ Μάρκος τὸ δέκατον αὐτο-
 κράτωρ προσηγορέθη. καὶ εἶγε πλέον ἐβελιώκει, πάντα τὰ ἐκεῖ
^{a.C.}180 ἂν ἐξεχέριωτο· νῦν δὲ τῇ ἐπτακαίδεκάτῃ τοῦ Μαρτίου μετέλλαξεν,
 οὐχ ὑπὸ τῆς νόσου ἦν καὶ τότε ἐνόσησεν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, ὥς
 34 ἐγὼ σαφῶς ἤκουσα, τῷ Κομμόδῳ χαρίζομένων. μέλλων οὖν ἀπο-
 θνήσκειν τοῦτόν τε τοῖς στρατιώταις παρακατέδειτο (οὐ γὰρ ἠθέλε
 δοκεῖν ἐπ' αὐτοῦ θνήσκειν) καὶ τῷ χιλιάρχῳ τὸ σύνθημα αἰτοῦντι
 ἔφη “ἀπελθε πρὸς τὸν ἀνατέλλοντα· ἐγὼ γὰρ ἤδη δύομαι.” τελευ-
 τήσας δὲ ἄλλα τε πολλὰ ἐς τιμὴν ἔλαβε καὶ χρυσοῦς ἐς αὐτὸ τὸ
 συνέδριον ἔστη. ὁ μὲν οὖν Μάρκος οὕτω μετέλλαξεν.

2 ὅτι οὕτω Θεοσεβῆς ἦν ὁ Μάρκος ὥστε καὶ ἐν ταῖς ἀπογραφαῖς
 οἴκοι θύειν. V p. 721.

ὅτι εἶχε μὲν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἀπάσας, καὶ ἄριστα δὴ
 ἀπάντων τῶν ἐν κράτει τινὶ γενομένων ἤρξε, πλὴν καθ' ὅσον οὐ
 πολλὰ τῷ σώματι ἀνδρῆζεσθαι ἐδύνατο· καίτοι τοῦτο ἐξ ἀσθενε-
 3 στίου καυτερικώτατον ἀπέδειξεν. πλεῖστον δὲ ἐν εὐεργεσίᾳ διη-
 γέν· ὅθεν πον καὶ νῦν αὐτῆς ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ἰδρύνετο, ὀνόματι

τινι ιδιωτάτῳ καὶ μήπω ἀκουσθέντι προσκυλέσας αὐτήν. αὐτὸς μὲν γὰρ ἀπάντων τῶν ἁμαρτημάτων ἀπείχετο, "καὶ οὔτε ἐκὼν οὔτε ἄκων ἐπλημιβλει." τὰ δὲ δὴ τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων, καὶ μάλιστα τὰ τῆς γυναικὸς, ἔφερε καὶ οὔτε ἐπολυπραγμόνει οὔτε ἐκόλαζεν, 4 ἀλλ' εἰ μὲν τις χρηστόν τι ἔπραττεν, ἐπῆνει καὶ ἐχοῖτο ἐς ἐκεῖνο αὐτῷ, τῶν δὲ ἐτέρων οὐ προσεποιεῖτο, "λέγων ὅτι ποιῆσαι μὲν τινι ἀνθρώπους ὁποῖους βούλεται ἔχειν ἀδύνατον ἐστὶ, τοῖς δὲ δὴ οὔσι προσήκει, ἐς ὃ τι ἂν τις αὐτῶν τῷ κοινῷ χρήσιμος ᾖ, χρῆσθαι." καὶ ὅτι οὐ προσποιητῶς ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς πάντα ἔπραττε, προδήλον· ἔτη γὰρ ὀκτὼ καὶ πενήκοντα καὶ μῆνας δέκα ἡμέρας τε εἴκοσι καὶ 5 δύο ἤσας, καὶν τούτοις τῷ τε πρὶν Ἀντωνίνῳ συγχρὸν χρόνον ὑπάρξας καὶ αὐτὸς ἐννέα καὶ δέκα ἔτη καὶ ἑνδεκα ἡμέρας ἀνταρχήσας, ὁμοίως διὰ πάντων ἐγένετο καὶ ἐν οὐδενὶ ἡλλοιώθη. οὕτως ὡς ἀληθῶς ἀγαθὸς ἀνὴρ ἦν καὶ οὐδὲν προσποιητὸν εἶχεν. πάμπολλα μὲν 33 γὰρ καὶ ὑπὸ παιδείας ὠφελήθη, ἐν τε τοῖς ῥητορικοῖς ἐν τε τοῖς ἐκ φιλοσοφίας λόγοις ἀσκηθεῖς· τῶν μὲν γὰρ τὸν τε Φρόντιωνα τὸν Κορινθίον καὶ τὸν Ἡρώδην τὸν Κλαύδιον διδασκάλους εἶχε, τῶν δὲ τὸν τε Ρούστικον τὸν Ἰούνιον καὶ Ἀπολλώνιον τὸν Νικομηδέα, τοὺς Ζηρωνίους λόγους μελετῶντας, ἀφ' οὗ δὴ παμπληθεῖς φιλο- 2 σοφεῖν ἐπλάττοντο, ἵν' ὑπ' αὐτοῦ πλουτίζωνται. πλεῖστον δὲ ὁμοῦς ὑπὸ τῆς φύσεως ἐξήρθη· καὶ γὰρ πρὶν ἐκείνοις ὁμιλῆσαι, ἰσχυρῶς πρὸς ἀρετὴν ὤριμτο. τοῖς τε γὰρ συγγενέσι πᾶσι, πολλοῖς καὶ δυνατοῖς πλουσίοις τε οὔσιν, οὕτω τι ἔτι παῖς ὢν ἤρρεσεν ὥσθ' ὑπὸ 3 πάντων αὐτῶν ἀγαπηθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ ὅτι μάλιστα ἐς τὸ γένος ποιηθεῖς οὐχ ὑπερεφρόνησεν, "ἀλλὰ καίτοι νέος ὢν καὶ Καῖσαρ τῷ τε Ἀντωνίνῳ παρὰ πᾶσαν τὴν ἀρχὴν ἐμιμέστατα ἐδούλευσε καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πρώτους ἀνεπαχθῶς ἐτίμησεν. ἡσπάζετό τε τοὺς ἀξιωτάτους ἐν τῇ Τιβεριανῇ οἰκίᾳ ἐν ᾗ 4 ὦκει, πρὶν τὸν πατέρα ἰδεῖν, οὐχ ὅπως τὴν στολὴν τὴν καθήκουσαν ἐνδεδυκώς, ἀλλὰ καὶ ἰδιωτικῶς ἐσταλμένος, καὶ ἐν αὐτῷ γε τῷ δωματίῳ ἐν ᾧ ἐκάθευδεν. καὶ πολλοὺς νοσοῦντας ἐπεσκέπτετο, καὶ πρὸς τοὺς διδασκάλους οὐκ ἔστιν ὅτε οὐκ ἐφοίτα. μανθῦς τε 5 φαιάς, δόσεις γε καὶ ἄνευ τοῦ πατρὸς προΐει, ἐνεδύετο, καὶ τῷ φωτὶ τῷ προηγουμένῳ οὐκ ἔστιν ὅτε καθ' ἑαυτὸν ἐχρήσατο. καὶ πρόχρητος τῆς ἱππύδος ἀποδειχθεῖς ἐσῆλθεν ἐς τὴν ἀγορὰν μετὰ τῶν λοιπῶν, καίπερ Καῖσαρ ὢν. οὕτω μὲν οὖν ἄλλως τε καλῶς 6 ἐπεφύκει καὶ ἐκ τῆς παιδείας ἐπὶ πλεῖστον ὠφελήθη", Ἑλληνικῶν τε καὶ Λατίνων ῥητορικῶν καὶ φιλοσόφων λόγων, "καίπερ ἐς ἄν-

δρας ἤδη τελῶν καὶ ἑλπίδα αὐταρχήσιν ἔχων", αἰ διέπληματο.
 36 καὶ πρὸ τοῦ Καῖσαρ ἀποδειχθῆναι ὄναρ ἔδοξεν ὅμους τε καὶ χει-
 ρας ἐλεφαντίνους ἔχειν καὶ αὐταῖς πάντα ὅσα τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι.
 ἐκ δ' οὖν τῆς πολλῆς ἀσχολίας τε καὶ ἀσκήσεως ἀσθενέστατον τὸ
 2 σῶμα ἔσχε, καίτοι τοσαύτῃ εὐεξίᾳ ἀπ' ἀρχῆς χρησάμενος ὥστε καὶ
 ὀπλομαχεῖν καὶ σὺς ἀγρόους ἐν θήρᾳ καταβάλλειν ἀπὸ ἵππου, "τάς
 τε ἐπιστολὰς τὰς πλείστας οὐ μόνον ἐν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ ἀλλὰ καὶ
 3 μετὰ ταῦτα αὐτοχειρίᾳ τοῖς πάνι φίλοις γράφειν." οὐ μέντοι καὶ
 ἐπαξίως ἑαυτοῦ εὐδαιμόνησεν· οὔτε γὰρ "τὸ σῶμα" ἔρρωτο, καὶ κα-
 κοῖς πλείστοις παρὰ πᾶσαν ὥς εἰπεῖν τὴν ἡγεμονίαν περιέπεσεν.
 ἀλλ' ἔγωγε ἔξ αὐτῶν τούτων μᾶλλον αὐτὸν τεθαύμαζα, ὅτι ἐν τε
 ἀλλοχοῖς καὶ ἐν ἑξαισίῳ πράγμασι καὶ αὐτὸς διεγέμετο καὶ τὴν
 4 ἀρχὴν διεσώσατο. ἐν δ' οὖν τοῦτο ἐς τὴν οὐκ εὐδαιμονίαν αὐτοῦ
 συνηρέχθη, ὅτι τὸν νῖον καὶ θρόνον καὶ παιδεύσας ὥς οἶόν τε ἦν
 ἄριστα, πλείστον αὐτοῦ ὅσον δῆμιαρτεν. περὶ οὗ ἤδη ῥητέον, ἀπὸ
 χρυσῆς τε βασιλείας ἐς σιδηρᾶν καὶ κατιωμένην τῶν τε πραγμάτων
 τοῖς τότε Ῥωμαίοις καὶ ἡμῖν νῦν καταπεσοῦσης τῆς ἱστορίας.

OB οὗτος πανοῦργος μὲν οὐκ ἔφην, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος ἀνθρώπων
 ἄκακος, ὑπὸ δὲ δὴ τῆς πολλῆς ἀπλότητος καὶ προσέτι καὶ δειλίας
 ἐδούλευσε τοῖς συνοῦσι, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀγνοία τὸ πρῶτον τοῦ κρείτ-
 2 τονος ἁμαρτῶν ἐς ἔθος κακὰ τοῦτον ἐς γούσιν ἀσελγῇ καὶ μισαιφόνον
 προήχθη. "καί μοι δοκεῖ καὶ τοῦτο καὶ ὁ Μάρκος σαφῶς προγνώ-
 ναι." ἦν δὲ ἐννεακαιδεκαέτης ὅτε μετέλλαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, πολ-
 λὸν αὐτῷ καὶ τοὺς κρατίστους τῶν βουλευτῶν ἐπιτρόπους κατα-
 λιπὼν· ὣν ὁ Κόμμοδος ταῖς ὑποθήκαις καὶ συμβουλiais χάρειν
 εἰπὼν, καὶ τοῖς βαρβάροις σπεισάμενος, ἐς τὴν Ῥώμην ἡπείχθη.
 2 "ὅτι οἱ Μαρκομάνοι οὔτε τροφὴν οὔτ' ἄνδρας σιγῶν ὑπὸ τε
 τοῦ πλήθους τῶν ἀπολλυμένων καὶ ὑπὸ τῆς αἰετῶν χωρίων κακώ-
 σεως ἔτι εἶχον· δύο γούν μόνους τῶν πρώτων καὶ δύο ἄλλους τῶν
 καταδεστέρων πρόσβεις πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἐπεμψαν.
 2 καὶ ἐξεργάσασθαι αὐτοὺς δυνάμενος ῥαδίως, μισόπονος δὲ δὴ ὢν
 καὶ πρὸς τὰς ἀστικὰς ῥαστώνας ἐπεγόμενος ἐσπέισατο αὐτοῖς ἐπὶ
 τε τοῖς ἄλλοις ἐφ' οἷς ὁ πατὴρ αὐτοῦ συνετίθετο, καὶ ἵνα τοὺς τε
 αὐτομόλους καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς μετὰ ταῦτα ἔλαβον, ἀπο-
 δώσιν αὐτῷ, καὶ σῖτόν τινα κατ' ἔτος τακτὸν τελῶσιν, ὃν ὕστερον
 3 αὐτοῖς ἀρῇκεν. ὅπλα τέ τινα παρ' αὐτῶν ἔλαβε, καὶ στρατιώτας
 παρὰ μὲν τῶν Κοινῶν μυρίους καὶ τρισχιλίους, παρὰ δὲ τῶν
 Μαρκομάνων ἐλάττους· ἑνθ' ὡς ἀνῆκεν αὐτοῖς τῶν κατ' ἔτος δι-

36 1 2 ἄλλοις] ἀνθρώποις*
 μένων 1 2 " V p. 722

2 2 καταβαλεῖν*
 2 3 3 τῶν] τὸ?*

4 4 κατατιω-

δόσαι τινάς. προσεπέταξε μέντοι σφίσιν ἵνα μήτε πολλάκις μήτε 4
πολλαχού τῆς χώρας ἀθροίζωνται, ἀλλ' ἑπᾶς ἐν ἐκάστῃ μηρὶ καὶ
ἐς τόπον ἓνα, ἐκατοντάρχου τινὸς Ῥωμαίου παρόντος, πρὸς δὲ καὶ
ἵνα μήτε τοῖς Ἰάξιν μήτε τοῖς Βούρροις μήτε τοῖς Ῥανδήλοις πο-
λεμῶσιν. ἐπὶ μὲν τούτοις συνηλλάγη, καὶ τὰ φρούρια πάντα τὰ ἐν
τῇ χώρᾳ αὐτῶν ὑπὲρ τὴν μεθορίαν τὴν ἀποτεταγμένην ὄντα ἐξέλι-
πεν. U p. 412.

ὅτι τοῖς Βούρροις ὁ Κόμμοδος εἰρήνην ἔδωκε πρεσβεύσασιν. 3
πρότερον μὲν γὰρ, καίτοι πολλάκις αὐτὴν αἰτηθεὶς, οὐκ ἐποιήσατο,
ὅτι τε ἔρρωντο καὶ ὅτι οὐκ εἰρήνην ἀλλ' ἀνοχὴν ἐς τὸ παρασκευά-
σασθαι λαβεῖν ἤθελον· τότε δέ, ἐπειδὴ ἐξετρυχώθησαν, συνηλλάγη 2
σφίσιν ὁμήρους λαβὼν καὶ αἰχμαλώτους παρὰ τε τῶν Βούρρων
πολλοὺς καὶ παρὰ τῶν ἄλλων μυρίους καὶ πεντακισχιλίους κομισά-
μενος, καὶ ἀναγκάσας τοὺς ἄλλους ὁμῶσαι ὥστε μήτ' ἐνοικήσῃν
ποτὲ μήτ' ἐννεμῆν τεσσαράκοντα στάδια τῆς χώρας σφῶν τῆς πρὸς
τῇ Λακίᾳ οὐσῃς. ὁ δὲ Σαβινιανὸς καὶ Λακῶν τῶν προσόρων μυ- 3
ρίους καὶ δισχιλίους ἐκ τῆς οἰκείας ἐκπεσόντας καὶ μέλλοντας τοῖς
ἄλλοις βοηθήσῃν ὑπηγάγετο, γῆν τινὰ αὐτοῖς ἐν τῇ Λακίᾳ τῇ ἡμε-
τέρᾳ δοθήσεσθαι ὑποσχόμενος. U p. 413.

ὅτι ὁ Κόμμοδος πολλὰ μὲν καὶ ἀπρεπῆ ἔπραξε, πλείστον δὲ
ἐφόνευσεν. V p. 722.

καὶ ἐπεβουλεύθη μὲν πολλάκις ὑπὸ τινῶν, πλείστον δὲ ἐφόν- 4
νευσε καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, τοὺς μὲν φανερώς τοὺς δὲ λάθρᾳ
φαρμάκοις, καὶ ὡς εἰπεῖν πάντας τοὺς ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπ' αὐτοῦ ἐκείνου ἀνθίσαντας, πλὴν τοῦ τε Πομπηιανοῦ καὶ τοῦ 2
Περτίνακος καὶ τοῦ Ῥικτωρίνου· τούτους γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως οὐκ
ἀπέκτεινεν. λέγω δὲ ταῦτά τε καὶ τὰ λοιπὰ οὐκ ἔξ ἄλλοτρίας ἔτι
παραδόσεως ἀλλ' ἔξ οἰκείας ἡδὴ τηρήσεως. ἐλθὼν δὲ ἐς τὴν Ῥώ-
μην καὶ πρὸς τὴν γερονσίαν διαλεγθεὶς ἄλλα τέ τινα ἀπέλήρησε, 3
καὶ τι καὶ τοιοῦτον ἐν τοῖς αὐτοῦ ἐπαίνοις εἶπεν, ὅτι τὸν πατέρα
ποτὲ ἐς πηλὸν βαθὺν ἐμπεσόντα ἱππεύων ἐρρύσατο. τοιαῦτα μὲν
τὰ σεμνολογήματα αὐτοῦ ἦν, ἐσιόντι δὲ αὐτῷ ἐς τὸ θέατρον τὸ 4
κυνηγετικὸν Κλαύδιος Πομπηιανὸς ἐπεβούλευσεν· ξίφος γὰρ τι ἐν 182
αὐτῇ τῇ τῆς ἐσόδου στενοχωρίᾳ ἀνατείνας "ἰδοῦ" ἔφη, "τοῦτό σοι
ἢ βουλὴ πέπομφεν." οὗτος ἐνεγεγύητο μὲν τὴν θυγατέρα Λουκίλ-
λης, ἐχοῖτο δὲ καὶ αὐτῇ ταύτῃ καὶ τῇ τῆς κόρης μητρὶ, καὶ διὰ
ταῦτα τῷ Κομμόδῳ ὤκείωτο ὡς καὶ συνεστιᾶσθαι καὶ συννεναιέν- 5
εσθαι αὐτῷ. ἢ γὰρ Λουκίλλα οὐδὲν ἐπικεισετέρα οὐδὲ σιωφρονε-

3 2 3 ἄλλων et 4 ἄλλους et 3 3 ἄλλοις] latet populi nomen, velut
Ἀλαῶν* 2 4 μή*

στέρᾳ τοῦ ἀδελφοῦ Κομμόδου ἐπάρχονσα ἤχθετο μὲν τῷ ἀνδρὶ
 αὐτῆς τῷ Πομπηιωῦ· ὅθεν καὶ ἀνέπεισε τὸν εἰρημὸν ἐπιθέσθαι
 τῷ Κομμόδῳ, καὶ αὐτόν τε ἀπώλεσε καὶ αὐτὴ φωραθεῖσα ἐπυρ-
 6 ρέθη. ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὴν Κρισπῖναν ὁ Κόμμοδος, ἐπὶ μοιχείᾳ
 δὴ τινι ὀργισθεὶς αὐτῇ. πρὸ δὲ τοῦ ἀναιρεθῆναι καὶ ἀμφότεραι
 ἐς τὴν νῆσον τὴν Καπρίαν ἐπερωρίσθησαν. Μαρκία δὲ τις Κον-
 δράτου τῶν τότε φονευθέντων ἐνὸς παλλακῆς, καὶ Ἐκλεκτος πρόκοι-
 7 τος, ὁ μὲν καὶ τοῦ Κομμόδου πρόκοιτος ἢ δὲ παλλακῇ ἐγένετο, καὶ
 τοῦ Ἐκλεκτοῦ μετὰ ταῦτα γυνή· καὶ ἐπεῖδε καὶ ἐκείνους βιαίως
 ἀποθνήσκοντας. ἱστορεῖται δὲ αὕτη πολλά τε ὑπὲρ τῶν Χριστι-
 αῶν σπουδάσαι καὶ πολλὰ αὐτοὺς ἐνηργετηζέσθαι, αἵτε καὶ παρὰ τῷ
 Κομμόδῳ πᾶν δυναμένη.

5 "ὅτι ὁ Κόμμοδος καὶ Ἰουλιανὸν τὸν Σάλβιον καὶ Πάτερρον
 Ταρρουτήριον ἐς τοὺς ὑπατευκότας κατελευχμένον, ἄλλους τε μετ'
 αὐτῶν καὶ τινα καὶ γυναικα εὐπατορίδα ἀπέσφαξεν. καίτοι καὶ Ἰου-
 2 λιανὸς δυνηθεὶς ἂν μετὰ τὴν Μάρκου τελευτὴν πᾶν εὐδὺ κατ' αὐ-
 τοῦ ὅ τι καὶ ἐβούλετο, αἵτε καὶ ἐλλογιμώτατος ὢν καὶ στρατιῶν
 μεγάλην ἐπιτετραμμένος τοῖς τε στρατιώταις ἀνηρημένος, προῦσαι,
 οὐδὲν ἡθέλησε διὰ τε τὴν ἑαυτοῦ ἐπιείκειαν καὶ διὰ τὴν ἐκείνου
 καὶ τεθνηκότος εὐνοίαν νεοχιμῶσαι· καὶ ὁ Πάτερρος ῥαδίως ἂν αὐ-
 3 τόν, εἴπερ ἐπιβεβουλεύκει οἱ ὥσπερ ἡτιάθη, φονεύσας ἕως ἔτι τῶν
 δορυφόρων ἤρχεν, οὐκ ἐποίησεν." ἐφόνευσε δὲ καὶ τοὺς Κυντι-
 λίους, τὸν τε Κορδιανὸν καὶ τὸν Μάξιμον· μεγάλην γὰρ εἶχον δόξαν
 ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἐπὶ στρατηγίᾳ καὶ ὁμοφροσύνῃ καὶ πλούτῳ. ἐκ
 γὰρ δὴ τῶν προσόντων σφίσιν ὑπωπιεῦοντο καλῶν, εἰ καὶ μηδὲν
 4 νεώτερον ἐκινεῖον, ἄχθεσθαι τοῖς παροῦσιν. καὶ οὕτως αὐτοῖς,
 ὥσπερ ἔζησαν αἷμα, οὕτω καὶ ἀπέθανον μεθ' ἐνὸς τέκνον· διαφρε-
 πέστατα γὰρ τῶν πόποτε ἐφίλησαν ἀλλήλους, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε
 οὐδ' ἐν ταῖς ἀρχαῖς διεχωρίσθησαν. ἐγένοντο δὲ καὶ πολυατήμονες
 καὶ πμυπλοῦσοι, καὶ ἤρχον ὁμοῦ καὶ παρήδρεον ἀλλήλοις.

6 Κορδιανὸς δὲ Σέξτος ὁ τοῦ Μαξίμου νῖός, φύσει τε καὶ παι-
 δείᾳ τῶν ἄλλων διαφέρων, ἐπειδὴ ἥσθετο καὶ τῆς ἐς αὐτὸν φερού-
 σης θανατηφόρου ψήγου (διέτριβε δὲ ἐν Συρίᾳ), αἷμα λαγῶ ἔπιε,
 καὶ μετὰ τοῦτ' ἐπὶ τε ἵππον ἀνέβη καὶ κατέπεσεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπίτη-
 2 δες, τό τε αἷμα ἤμεισεν ὡς ἴδιον, καὶ ἀρθεὶς ὡς καὶ παραχοῆμα
 τελευτήσων ἐς οἶκμα ἐκομίσθη, καὶ αὐτὸς μὲν ἀφανὴς ἐγένετο,
 κορυβὶ δὲ σῶμα ἐς λάσπας ἀντ' αὐτοῦ ἐμβληθὲν ἐκαύθη. καὶ ἐκ
 τούτου ὁ μὲν ἀμείβων ἀεὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐσθῆτα ἄλλοτε ἄλλῃ

ἐπλανᾶτο, διαδοθέντος δὲ τοῦ λόγου τούτου (οὐ γὰρ οἶόν τ' ἔστι
τὰ τηλικαῦτα ἐπὶ πολὺν χρόνον λανθάνειν) ζήτησις αὐτοῦ μεγάλη
πανταχοῦ ὁμοίως ἐγένετο, καὶ πολλοὶ μὲν ἀντ' αὐτοῦ δι' ὁμοιότητα 3
πολλοὶ δὲ ὡς καὶ συγγνωστότες τι αὐτῷ ἢ καὶ ὑποδεγμένοι πη
αὐτὸν ἐκολάσθησαν, ἔτι δὲ πλείους οὐδὲ ἑωρακότες ποτὲ ἴσως αὐ-
τὸν τῶν οὐσιῶν ἐστερήθησαν. καὶ ὁ μὲν εἴτε ὄντως ἐσφάγη (πλεῖ- 4
σται γὰρ κεφαλαὶ ὡς ἐκείνου οὔσαι ἐς τὴν Ῥώμην ἐκομίσθησαν)
εἴτε καὶ ἀπέφυγεν, οὐδεὶς οἶδεν· ἕτερος δὲ τις ἐτόλμησε μετὰ τὸν
τοῦ Κομμόδου θάνατον Σέξτος τε εἶναι φῆσαι καὶ πρὸς ἀνάληψιν
τοῦ τε πλούτου καὶ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ ὑρῆσαι. καὶ πολλὰ γε
ὑπὸ πολλῶν ἀνακριθεὶς ἐκομψεύσατο, ὡς μέντοι καὶ τῶν Ἑλληνι- 5
κῶν τι αὐτὸν ὁ Περγάμης, ὃν ἐκεῖνος διεπεφύκει, ἀνῆρετο, πλείστον
ἐσφάλη, μηδὲ συνεῖναι τὸ λεγόμενον δυνήθεις. "οὕτω που τὸ μὲν
εἶδος ἐκ φύσεως καὶ τᾶλλα ἐξ ἐπιτηδεύσεως αὐτῷ ἐφίκει, τῆς δὲ δὴ
παιδείας αὐτοῦ οὐ μετεσχέκει."

τοῦτο τε οὖν αὐτὸς ἤκουσα παρών, καὶ ἕτερον τοιόνδε εἶδον. 7
ἔστιν ἐν Μαλλῷ πόλει τῆς Κιλικίας Ἀμφιλόχον χρηστήριον, καὶ
χρᾶ δι' ὀνειράτων. ἔχρησεν οὖν καὶ τῷ Σέξτῳ, ὃ διὰ γραφῆς ἐκεῖ-
νος ἐδήλωσεν· παιδίον γὰρ τῷ πίνακι ἐνεγέγραπτο δύο δράκοντας
ἀποπνίγον καὶ λέων νεβρὸν διώκων. οὐδὲ ἔσχον αὐτὰς συμβαλεῖν, 2
τῷ πατρὶ συνὸν ἄρχοντι τῆς Κιλικίας, πρὶν πνέσθαι τοὺς τε
ἀδελφοὺς ὑπὸ τοῦ Κομμόδου, ὃς μετὰ ταῦτα τὸν Ἡρακλέα ἐξήλωσε
τρόπον τινά, πνιγέντας, ὥσπερ καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἐν νήπιος ὢν ιστό-
ρηται τοὺς ὑπὸ τῆς Ἥρας ἐπιπεμφθέντας αὐτῷ δράκοντας ἀποπνί-
ξαι (καὶ γὰρ οἱ Κυντίλιοι ἀπηγχονήθησαν), καὶ τὸν Σέξτον φε-
ρόντα καὶ διωκόμενον ὑπὸ τοῦ κρείττονος.

πάμπολυν ἂν ὄχλον τῇ συγγραφῇ παράσχοιμι, εἰ ἀκριβῶς καθ' 3
ἕκαστον τοὺς θανατωθέντας ὑπ' αὐτοῦ γράφοιμι, ὁπόσους ἐκεῖνος
ἢ διὰ συκοφαντίας ψευδεῖς ἢ δι' ἐποψίας οὐκ ἀληθεῖς ἢ διὰ πλοῦ-
τον λυμπρὸν ἢ διὰ γένος εὐδόκιμον ἢ διὰ παιδείας ἐπεροχλῆν ἢ δι'
ἄλλην τινὰ ἀρετὴν διεχρήσατο.

"ὅτι ὁ Κόμμοδος πολλὰ μὲν πλούτου ἐπιδείγματα, πολλῶν δὲ 4
πλείων καὶ φιλοκαλίας ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ παρέσχετο. ἔστι δέ τι καὶ
δημοφελές ὑπ' αὐτοῦ πραχθέν· Μανίλιον γὰρ τῷ Κασσίῳ συγγε-
μένον καὶ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ τὰς Λατίνους διοικίσαντος καὶ μέ-
γιστον παρ' αὐτῷ δυνηθέντος καὶ φνιγόντος, εἴτα φωραθέντος, οὔτε
τι ἀκοῦσαι καίτοι πολλὰ μνηύσειν ὑπισχνόμενον ἠθέλησε, καὶ τὰ
γράμματα αὐτοῦ πάντα κατέκαυσε πρὶν ἀναγνωσθῆναι. V p. 725.

6 s. " V p. 725
male abundant

7 2 1 αὐτὰ?
1 μὲν om*

6 καὶ — ἀνηγχ.] haec
s αὐτοῦ

- 8 ἐγένοντο δὲ καὶ πόλεμοί τινες αὐτῷ πρὸς τοὺς ὑπὲρ τὴν Λακίαν
 n.C. 182 βαρβάρους, ἐν οἷς ὁ τε Ἀλβῖνος καὶ ὁ Νίγρος οἱ τῷ αὐτοκράτορι
 Σεβήρῳ μετὰ ταῦτα ἀντιπολεμήσαντες εὐδοκίμησαν, μέγιστος δὲ ὁ
 2 Βρεττανικός. τῶν γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ἔθνων ὑπερβεβηκότων τὸ τεῖχος
 τὸ διορίζον αὐτοὺς τε καὶ τὰ τῶν Ῥωμαίων στρατόπεδα, καὶ πολλὰ
 κακουροῦντων, στρατηγὸν τέ τινα μετὰ τῶν στρατιωτῶν οὓς εἶχε
 κατακοψάντων, φοβηθεὶς ὁ Κόμμοδος Μάρκελλον Οὐλπιον ἐπ' αὐ-
 3 τοὺς ἐπέμψεν. οὗτοσί δὲ ὁ ἀνὴρ μέτριος καὶ εὐτελής ὢν, στρατιω-
 τικῶς τε αἰεὶ καὶ περὶ τὴν τροφήν καὶ περὶ πάντα τὰλλα ζῶν, ὅτε
 ἐπολέμει, ὑψηλόφρων καὶ φρονηματώδης ἐγίνετο, χρημάτων τε
 διαφανῶς ἀδωρότατος ἦν, οὐ μὴν καὶ ἡδὺς τὸ ἥθος ἢ φιλόανθρω-
 4 πος. ἀνυπότατος δὲ τῶν στρατηγῶν γενόμενος, καὶ τοὺς ἄλλους
 τοὺς συνόντας αὐτῷ ἐρηγορεῖν βουλόμενος, δώδεκα γραμματεῖα,
 οἷά γε ἐκ φιλόφρωνος ποιεῖται, καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ὥς εἰπεῖν συνέ-
 γραφε, καὶ προσέταττε τινι ἄλλῳ ἄλλῃ ὥρῃ κομίζειν τισίν, ἵν' ἐρη-
 γορεῖν τὸν στρατηγὸν αἰεὶ νομίζοντες μηδὲ αὐτοὶ ἄδην καθεύδοιεν.
 ἦν μὲν γὰρ καὶ ἄλλως ὑπνομαχεῖν πεφυκώς, ἐπὶ πλεον δὲ τοῦτο ἐκ
 5 τῆς ἀσιτίας ἡσκήκει. "τά τε γὰρ ἄλλα ἡκιστα ἄδην ἐσιτεῖτο, καὶ"
 ὅπως μηδὲ τῶν ἄρτων διαπιμπλάται, ἐκ τῆς Ῥώμης αὐτοὺς μετε-
 πέμπετο, "οὐχ ὥς οὐ δυνάμενος τῶν ἐπιχωρίων ἐσθίειν, ἀλλ'" ἵν'
 ὑπὸ τῆς παλαιότητος αὐτῶν μὴ δύνῃται μηδὲ σμικροῦ πλεον τοῦ
 πάνν ἀναγκαῖον φαγεῖν. "τά γὰρ οὐλα αὐτοῦ κακῶς ἔχοντα ῥαδίως
 ὑπὸ τῆς τῶν ἄρτων ξηρότητος ἡμιάσσετο. ἐπετῆδενε δ' οὖν ἐπὶ
 μεῖζον αὐτὸ πλάττεσθαι, ἵν' ὥς μάλιστα διαγορπνεῖν δοκῇ."
 6 Μάρκελλος μὲν δὴ τοιοῦτος ὢν τοῖς τε βαρβάρους τοὺς ἐν
 Βρεττανίᾳ δεινῶς ἐκάκωσεν, καὶ μικροῦ δεῖν ὑπὸ τοῦ Κομμόδου
 μετὰ ταῦτα διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ἀποθανεῖν μελλήσας ὁμῶς ἀφείθη.
 9 Περένριον δὲ τῶν δορυφόρων μετὰ τὸν Πάτερνον ἄρχοντα συν-
 n.C. 186 ἔβη διὰ τοὺς στρατιώτας στασιάζοντας ἀναφείθηναι. τοῦ γὰρ
 Κομμόδου ἀρματοηλασίαις καὶ ἀσελγείαις ἐκδεδωκότος ἑαυτὸν, καὶ
 τῶν τῇ ἀρχῇ προσηκόντων οὐδὲν ὥς εἰπεῖν πράττοντος, ὁ Περένριος
 ἠναγκάζετο οὐχ ὅτι τὰ στρατιωτικὰ ἀλλὰ καὶ τὰλλα διὰ χειρὸς
 2 ἔχειν καὶ τοῦ κοινοῦ προστατεῖν. οἱ οὖν στρατιῶται, ὅποτε τι σφίσι
 μὴ καταθύμιον ἀπαντήσαι, τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν Περένριον ἀναφέ-
 ροντες ἐμνήνουν αὐτῷ. καὶ οἱ ἐν Βρεττανίᾳ τοίνυν ὑπάρχοντες,
 ἐπειδὴ τι καὶ ἐπετιμήθησαν ἐφ' οἷς ἐστασίαζον (οὐ γὰρ πρὶν ἡσέ-

8 3 3 δωροδοκίας τοσοῦτον ἀπείχεν ὅσον τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς
 ἡμερότητος V et, qui μετεῖχε addit post ἡμερότητος, Suidas v. Μάρκελλος
 4 4 ἵν' ὥς καὶ αἰεὶ ἐρηγορῶς θανμάζηται V cum Suida 5 1 et 3 V p. 726
 9 2 4 ὅτι οἱ ἐν Βρεττανίᾳ στρατιῶται Πρίσκον ὑποστράτηγον ἔλλοντο αὐτο-
 κράτορα· ὁ δὲ παρηγήσατο εἰπὼν ὅτι τοιοῦτος ἐγὼ εἰμι αὐτοκράτωρ οἰοί

χασαν ἢ αὐτοὺς τὸν Περεννάκα παῦσαι), χιλίους καὶ πεντακοσίους ἀκοριτιστὰς ἀπὸ σφῶν ἀπολέξαντες ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐπειμυαν· ὧν 3 μηδεὶς κωλύοντος τῇ Ῥώμῃ πλησιασάντων, ὁ Κόρμιδος ἀπήντησέ τε αὐτοῖς καὶ ἐπύθετο “τί ταῦτα, ὦ συστρατιῶται; τί βουλόμενοι πάρεστε;” εἰπόντων δὲ αὐτῶν “ἤκομεν· Περέννιος γάρ σοι ἐπιβουλεύει, ἵν’ αὐτοκράτορα τὸν νῦν ἀποδείξῃ” ἐπέσθη τε αὐτοῖς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Κλεάνδρου ἐνάγοντος, ὃς κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ Περηνίου ποιεῖν ὅσα ἠβούλετο δεινῶς αὐτὸν ἐμίσει, καὶ ἐξέδωκε τὸν 4 ἐπαρχὸν τοῖς στρατιώταις ὧν ἤρχεν, οὐδὲ ἐτόλμησε καταφρονῆσαι χιλίων καὶ πεντακοσίων, πολλαπλασίονος αὐτῶν δορυφόρους ἔχων. καὶ αὐτὸν ἐκεῖνοι καὶ ἠκίσαντο καὶ κατέκοψαν, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ νιεῖς δύο προσδιερθάρησαν.

ὁ μὲν οὖν οὕτως ἐσφάγη, ἥκιστα δὴ τοῦτο παθεῖν καὶ δι’ ἐαυτὸν 10 καὶ διὰ τὴν πᾶσαν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ὀφείλων, πλὴν καὶ ὅσον διὰ τὴν φιλαρχίαν αἰτιώτατος τῷ Πατέρῳ τῷ συνάρχοντι τοῦ ὀλέθρου ἐγένετο· ἰδίᾳ μὲν γὰρ οὐδὲν πώποτε οὔτε πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς πλοῦτον περιεβάλετο, ἀλλὰ καὶ ἀδωρότατα καὶ σωφρονέστατα διήγαγεν, τοῦ δὲ Κορμιόδου καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ πᾶσαν ἀσφάλειαν ἐποιεῖτο. καὶ οἱ καισάρηιοι τούτου ἀπαλλαγέντες (ἦν δὲ αὐτῶν 2 κορυφαῖος ὁ Κλέανδρος) οὐδὲν ὁ τι κακὸν οὐκ ἔδρων, πωλοῦντες πάντα, ὑβρίζοντες, ἀσελγαίνοντες. Κόρμιδος δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου περὶ τε τὰς ῥησιώνας καὶ τοὺς ἵππους περὶ τε τὰς μάχας τῶν τε θηρίων καὶ τῶν ἀνδρῶν εἶχεν. ἄνευ γὰρ ὧν οἴκοι ἔδρα, 3 πολλοὺς μὲν ἄνδρας ἐν τῷ δημοσίῳ πολλὰ δὲ καὶ θηρία πολλάκις ἔρθειρεν· καὶ πέντε γοῦν ἵππους ποταμίους ἅμα καὶ δύο ἐλέφαντας ἄλλη καὶ ἄλλη ἡμέρᾳ χωρὶς αὐτὸς ταῖς ἐαυτοῦ χερσὶ κατεχρήσατο, καὶ προσέτι καὶ ῥινοκέρωτας ἀπέκτεινε καὶ καμηλοπάρδαλιν. ταῦτα μὲν μοι κατὰ παντὸς τοῦ περὶ αὐτὸν λόγου γέγραπται.

“ὅτι τῷ Ὑικτωρίῳ πολιορκήσαντι ἀνδριᾶς ἔστη. ἀπέθανε δὲ 11 οὐκ ἔξ ἐπιβουλῆς, καὶ δὴ ποτε πολλῆς μὲν γήμης πολλῶν δὲ καὶ λόγων ὥς εἰπεῖν περὶ τοῦ ὀλέθρου αὐτοῦ γιγνομένων ἀπεθρασύνετο, καὶ προσελθὼν τῷ Περηνίῳ [ποτὲ] “ἀκούω” ἔφη “ὅτι με ἀποκτεῖναι

ἡμεῖς στρατιώται ἐστέ. M p. 224 4 3 χιλίους καὶ πεντακοσίους 4 ἐκείνον 10 1 1 δὲ 6 καὶ om 2 3 ὅτι ὁ Κόρμιδος εὐθυμίαις τε πᾶν προσέκειτο καὶ ἀρματιηλασίᾳ προσεῖχεν, καὶ οὐτ’ ἀρχὴν τῶν τοιούτων τι αὐτῷ ἔμελεν, οὐτ’ εἰ καὶ σφόδρα ἐπεφρονίζετο, διαθέσθαι γε αὐτὰ ὑπὸ τῆς ἀβροδότης καὶ τῆς ἀπειρίας ἐδύνατο. V p. 726 11 1 1 V. X: Ὑικτωρίῳ δὲ τῷ πολιορκήσαντι τελευτήσαντι ὁ ἀνδριᾶς ἐδόθη. οὗτος βουλομένου πολλὰκις ἀνελεῖν αὐτὸν τοῦ Κορμιόδου, ἀναβαλλομένου δὲ καὶ ὀζυρόντος τὴν προᾶξιν (ὁ γὰρ Ὑικτωρίνος τῇ τε τῆς ψυχῆς ἀρετῇ καὶ τῇ τῶν λόγων παρασκευῇ οὐδεὶς τῶν κατ’ ἐαυτὸν δεύτερος ἐγένετο) προσελθὼν 3 ἀπεθρασύνετο*.

- ἐθέλετε· τί οὖν μέλλετε; τί δὲ ἀναβάλλεσθε, ἔξωδ' ὑμῶν ἤδη καὶ
 2 τήμερον αὐτὸ δρᾶσαι;" "ἀλλ' οὐδὲ ἐκ τούτου δεινὸν ὑπ' ἄλλον τινὸς
 ἔπαθεν, ἀλλ' αὐτομάτῳ θανάτῳ ἐχρήσατο, καίπερ καὶ ὑπὸ τοῦ
 Μάρχου ἐν τοῖς πάνυ τιμηθεῖς, καὶ τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ καὶ τῇ
 3 τῶν λόγων παρασκευῇ οὐδενὸς τῶν καθ' ἑαυτὸν δεύτερος γενόμενος.
 ἁμέλει δύο ταῦτ' εἰπὼν πάντα τὸν τρόπον αὐτοῦ δηλώσω." τῆς τε
 Γερμανίας ποτὲ ἄρχων τὸ μὲν πρῶτον οἶκοι καθ' ἑαυτὸν ἐπειράθη
 τὸν ὑποστράτηγον πείσαι μὴ δωροδοκεῖν, ἐπεὶ δ' οὐκ ἐσήκουεν
 αὐτοῦ, ἀνέβη τε ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ "σιγὴν τῷ χήρῳ κηρῶσαι προσ-
 4 τάξας" ὥμοσε μήτ' εἰληφέναι δῶρά ποτε μήτε λήψεσθαι, ἔπειτα
 καὶ ἐκεῖνον ὁμοῖοι ἐκέλευσεν, ὥς δ' οὐκ ἠθέλησεν ἐπιορκῆσαι, ἐκέ-
 λευσεν αὐτὸν πάντα ἀπαλλάξαι· "καὶ μετὰ τοῦτο τῆς Ἀφρικῆς ἡγε-
 μορεύσας ἕνα τῶν παρέδρων ὁμοιότροπόν πως ἐκείνῳ ὄντα τοῦτο
 μὲν οὐκ ἐποίησεν, ἐπὶ πλοῖον δέ τι ἐπιθίεις ἐς τὴν Ῥώμην ἀπέπεμψεν."
 12 τοιοῦτος μὲν τις ὁ Βικτωρίνος ἦν, ὁ δὲ δὴ Κλέανδρος ὁ μετὰ
 τὸν Περένριον μέγιστον δυνηθεὶς καὶ ἐπράθη μετὰ τῶν ἡμοδούλων,
 μεθ' ὧν καὶ ἀχθηγορήσων ἐς τὴν Ῥώμην ἐξεκρίμисто, χρόνον δὲ
 προῖόντος οὕτως ἠῤῥήθη ὥστε καὶ τοῦ Κορμιόδου προζοιτῆσαι,
 2 τὴν τε παλλακίδα αὐτοῦ Λαμοσιρατίαν γῆμαι, καὶ τὸν Σαώτερον
 τὸν Νικομηδέα τὸν πρὸ αὐτοῦ τὴν τιμὴν ἔχοντα ταύτην ἀποκτεῖναι
 πρὸς πολλοῖς καὶ ἄλλοις· καίτοι καὶ ἐκεῖνος μέγιστον ἡδυνήθη, καὶ
 διὰ τοῦτο καὶ οἱ Νικομηδεῖς καὶ ἀγῶνα ἄγειν καὶ νεῶν τοῦ Κορ-
 3 μόδου ποιήσασθαι παρὰ τῆς βουλῆς ἔλαβον. ὁ δ' οὖν Κλέανδρος
 μέγας ὑπὸ τῆς τύχης ἀρθεῖς καὶ ἐχαρίσατο καὶ ἐπώλησε βουλείας
 στρατείας ἐπιτροπείας ἡγεμονίας, πάντα πράγματα. καὶ ἤδη τινὲς
 πάντα τὰ ὑπάρχοντά σφισιν ἀναλώσαντες βουλευταὶ ἐγένοντο, ὥστε
 καὶ λεχθῆναι ἐπ' Ἰουλίῳ Σόλωνος ἀνδρὸς ἀφανεστάτου ὅτι ἐς τὸ
 4 συνέδριον τῆς οὐσίας στερηθεὶς ἔξωρίσθη. ταῦτά τε ὁ Κλέανδρος
 n.C. 189 ἐποίει, καὶ ὑπάτους ἐς ἕνα ἐνιαυτὸν πέντε καὶ εἰκοσιν ἀπέδειξεν· ὁ
 μήτε πρότερόν ποτε μήθ' ὕστερον ἐγένετο· καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ Σεση-
 5 ρος ὁ μετὰ ταῦτα αὐταρχήσας ὑπάτευσεν. ἡρηνολόγει μὲν οὖν
 πανταχόθεν, καὶ ἐκτίησιν πλεῖστα τῶν πώποτε ὀνομασθέντων προ-
 κοίτων, καὶ ἀπ' αὐτῶν πολλὰ μὲν τῷ Κορμιόδῳ ταῖς τε παλλακαῖς
 αὐτοῦ ἐδίδον, πολλὰ δὲ καὶ ἐς οἰκίας καὶ ἐς βαλανεῖα ἄλλα τέ
 τινα χρήσιμα καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσιν ἐδαπάνη.
 13 οὗτος οὖν ὁ Κλέανδρος ἐς τοσοῦτον ὄγκον ἀρθεῖς ἔπεσε καὶ
 αὐτὸς ἐξαίφνης καὶ ἀπώλετο μετ' ἀτιμίας. ἀπέκτειναν δὲ αὐτὸν
 οὐχ οἱ στρατιῶται ὥσπερ τὸν Περένριον, ἀλλ' ὁ δῆμος. ἐγένετο

2 1 οὐδὲν ἐκ τούτου δεινὸν οὐθ' ὑπ' ἐκείνων οὐθ' ὑπ' ἄλλου?

3 4 σιγὴν] ἑαυτὸν

4 3 αὐτὸν ἀπαλλαγῆναι τῆς ἀρχῆς X

12 3 1 γοῦν

μὲν γὰρ καὶ ἄλλως ἰσχυρὰ σιτοδεία, ἐπὶ πλεῖστον δ' αὐτὴν Παπύριος Διονύσιος ἐπὶ τοῦ σίτου τεταγμένος ἐπηύξησεν, ἵν' ὡς αἰτιώτατον αὐτῆς τὸν Κλέανδρον ἀπὸ τῶν κλεμμάτων ὄντα καὶ μισήσωσιν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ διασφείρῳσιν. καὶ ἔσχεν οὕτως. ἵπποδρομία 3 τις ἦν, μελλόντων δὲ τὸ ἔβδομον τῶν ἵππων ἀγωνιεῖσθαι πληθὺς τι παιδίων ἐς τὸν ἵπποδρομον ἐσέδραμε, καὶ αὐτῶν παρθένος τις μεγάλη καὶ βλοσυρὰ ἤγειτο, ἦν δαίμονα ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντων ἐνόμισαν γεγενῆσθαι. τὰ τε γὰρ παιδία συνεβόησαν πολλὰ 4 καὶ δεινὰ, καὶ ὁ δῆμος παραλαβὼν αὐτὰ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐξέκρωγεν, καὶ τέλος καταπηδήσας ὥρμησε πρὸς τὸν Κόρμιον ἐν τῇ Κυντιλίῳ προαστείῳ ὄντα, πολλὰ μὲν ἐκεῖνῳ χάραθ' ἐπερχόμενος, πολλὰ δὲ καὶ κακὰ τοῦ Κλέανδρου καταρώμενος. καὶ ὅς στρατιώτας τινὰς ἐπ' αὐτοὺς ἐπεμψε, καὶ ἔτρωσάν τινας καὶ ἀπέκτειναν· οὐ μέντοι 5 καὶ ἀνείρχθη διὰ τοῦτο ὁ δῆμος, ἀλλὰ τῷ τε πλήθει σῶν καὶ τῇ τῶν δορυφόρων ἰσχύϊ θυρηόσας ἐπὶ μᾶλλον ἠπέχθη. πλησιαζόντων δὲ αὐτῶν τῷ Κορμιῳ, καὶ μηδὲν οἱ μνησθέντος τὸ γιγνώμενον, Μαρξία ἐκεῖνη ἢ τοῦ Κοραδράτου ἐσήγγειλε τὸ πρᾶττόμενον· καὶ ὁ Κόρμιος οὕτως ἔδειξεν, ἄλλως τε καὶ δειλότατος ὢν, 6 ὥστε αὐτίκα καὶ τὸν Κλέανδρον καὶ τὸ παιδίον αὐτοῦ, ὃ καὶ ἐν ταῖς τοῦ Κορμιῳ χερσὶν ἔτρεφετο, σφαγῆναι κελεύσαι. καὶ τὸ μὲν παιδίον προσονδίσθη καὶ διεσφάθη, τὸ δὲ τοῦ Κλέανδρου σῶμα παραλαβόντες οἱ Ῥωμαῖοι ἔστρωαν καὶ ἤκισαντο, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διὰ πάσης τῆς πόλεως ἐπὶ κομποῦ περὶήνεγκαν, καὶ τινας καὶ ἄλλους τῶν μέγα ἐπ' αὐτοῦ δυνάμενων ἐφόνευσαν.

Κόρμιος δὲ ἀπὸ τῶν εὐθυμῶν καὶ παιδιῶν ἀναγείων ἐφόνε 14 καὶ τοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας διεχειρίζετο· ὧν ἦν καὶ Ἰουλιανὸς ὁ ἑπαρχος, ὃν καὶ δημοσίᾳ περιελάμβανε τε καὶ κατεσφίλει καὶ πατέρα ὠνόμαζεν, Ἰούλιός τε Ἀλέξανδρος, οὗτος μὲν ὡς καὶ λέοντα ἀπὸ τοῦ ἵππου κατακοντίσας· ὅστις ἐπειδὴ καὶ τοὺς σφαγῆας παρόντας 2 ἥσθετο, ἐκείνους τε τῆς νυκτὸς ἐφόνευσεν, καὶ τῶν Ἑμεσηνῶν, ὅθεν ἦν, τοὺς ἐχθροὺς τοὺς αὐτοῦ πάντας προσκατεχρήσατο, ποιήσας δὲ ταῦτα ἵππον τε ἀνέβη καὶ πρὸς τοὺς βαρβάρους ὥρμησεν. καὶ ἐξέμνην, εἰ μὴ παιδικὰ τινὰ συνεπῆντο· αὐτὸς μὲν γὰρ κράτιστα 3 ἵππευε, τὸ δὲ μειράκιον καμὸν οὐκ ὑπέμεινε καταλαπεῖν, ἀλλ' ὡς κατέλαμβάνετο, ἀπέκτεινε καὶ ἐκεῖνο καὶ αὐτόν. ἀνῆρξθη δὲ καὶ Διονύσιος πρὸς τοῦ Κορμιῳ, ὃ ἐπὶ τοῦ σίτου ταχθεὶς. γέγονε δὲ καὶ νόσος μεγάλη ὧν ἐγὼ οἶδα· δισχίλιοι γοῦν πολλάκις ἡμέρας μιᾶς ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐτελεύτησαν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλως οὐκ ἐν τῷ 4

ἄσται μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν ὅλῃ ὥς εἰπεῖν τῇ ἀρχῇ ὑπ' ἀνδρῶν κα-
κούργων ἀπέθανον· βελόνας γὰρ μικρὰς δηλητηρίοις τισὶ φαρμάκοις
ἐγχρόντες ἐρέσαν δι' αὐτῶν ἐς ἐτέρους ἐπὶ μισθῷ τὸ δεινόν· ὅπερ
ποῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Λομιτιανοῦ ἐγγόνει.

- 15 καὶ οὗτοι μὲν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἀπώλλυντο, ἦν δὲ ἀπάντων νοση-
190 μάτων καὶ ἀπάντων κακούργημάτων χαλεπώτερος Ῥωμαῖος ὁ Κόμ-
μοδος, διὰ τε τὰλλα καὶ ὅτι ἡναγκάζοντο, ἃ τῷ πατρὶ αὐτοῦ κατ'
εὐνοίαν ἐψηφίζοντο, ταῦτ' ἐκείνῳ διὰ φόβον ἀπονέμειν ἐξ ἐπιτάγ-
2 μματος. Κοιμοδιανῆν γοῦν τὴν τε Ῥώμην αὐτὴν καὶ τὰ στρατόπεδα
Κοιμοδιανά, τὴν τε ἡμέραν ἐν ᾗ ταῦτα ἐψηφίζετο Κοιμοδιαν
καλεῖσθαι προσέταξεν. ἑαυτῷ δὲ ἄλλας τε παμπόλλους ἐπωνυμίας
καὶ τὴν Ἡρακλέους ἀπήνεγκεν. τὴν δὲ Ῥώμην ἀθάνατον εὐτυχῇ
κολωνίαν οἰκουμένην τῆς γῆς (καὶ γὰρ ἄποιον αὐτὴν ἑαυτοῦ δοκεῖν
3 ἐβούλετο) ἐπωνόμασεν. καὶ ἀνδριάς τε αὐτῷ χρυσοῦς χιλῶν λιτρῶν
μετὰ τε ταύρου καὶ βοῆς θηλείας ἐγένετο, καὶ τέλος καὶ οἱ μῆρες
ἀπ' αὐτοῦ πάντες ἐπεκλήθησαν, ὥστε καταριθμεῖσθαι αὐτοὺς οὕτως,
Ἀμαζόνιος Ἀνίκητος Εὐτυχῆς Εὐσεβῆς Λούκιος Αἴλιος Αὐρήλιος
4 Κόρμιδος Αὐγουστος Ἡράκλειος Ῥωμαῖος Ὑπεραίρων. αὐτὸς μὲν
γὰρ ἄλλοτε ἄλλα μετελάμβανε τῶν ὀνομάτων, τὸν δ' Ἀμαζόνιον
καὶ τὸν Ὑπεραίροντα παγίως ἑαυτῷ ἔθετο ὥς καὶ πᾶσιν ἀπλῶς
πάντας ἀνθρώπους καθ' ὑπερβολὴν νικῶν· οὕτω καθ' ὑπερβολὴν
5 ἐμεμῆρει τὸ κάθαρμα. καὶ τῇ βουλῇ οὕτως ἐπέστελλεν “αὐτοκρά-
τωρ Καῖσαρ, Λούκιος Αἴλιος Αὐρήλιος Κόρμιδος, Αὐγουστος
εὐσεβῆς εὐτυχῆς, Σαρματικός, Γερμανικός, μέγιστος, Βρεττανικός,
εἰρηνοποιὸς τῆς οἰκουμένης ἀνίκητος, Ῥωμαῖος Ἡρακλῆς, ἀρχιερεὺς,
δημαρχικῆς ἐξουσίας, τὸ ὀκτωκαιδέκατον, αὐτοκράτωρ τὸ ὄγδοον,
ὑπάτος τὸ ἑβδομον, πατὴρ πατρίδος, ὑπάτοις στρατηγοῖς δημαρχι-
6 κοῖς, γερονσίᾳ Κοιμοδιανῇ εὐτυχῇ χαίρειν.” καὶ ἀνδριάντες αὐτοῦ
παμπληθεῖς ἐν Ἡρακλέους σχήματι ἔστησαν. καὶ τὸν αἰῶνα τὸν
ἐπ' αὐτοῦ χρυσοῦν τε ὀνομάζεσθαι καὶ ἐς τὰ γράμματα πάντα
ὁμοίως ἐσγράφεσθαι ἐψηφίσθη.
- 16 οὗτος οὖν ὁ χρυσοῦς, οὗτος ὁ Ἡρακλῆς, οὗτος ὁ θεός (καὶ
γὰρ τοῦτ' ἦκουεν) ἐξαίφνης ποτὲ μετὰ μεσημβρίαν ἐκ τοῦ προα-
στείου σπονδῇ ἐς τὴν Ῥώμην ἐλάσας τριάκοντα ἵππων ἀμίλλας ἐν
δυσὶν ὥραις ἐποίησεν. ὅθεν οὐχ ἥμισυ καὶ τὰ χρήματα αὐτὸν
2 ἐπέλιπεν. ἦν μὲν γὰρ καὶ φιλόδωρος, καὶ πολλάκις τῷ δήμῳ κατ'
ἄνδρα δραχμίας ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα ἔδωκεν· τὸ δὲ πλεῖστον
ἐς ἐκεῖνα ἃ εἶπον ἑδαπάνη. ὅθεν καὶ ἐγκλήματα καὶ γυναιξὶ καὶ

16 2 3 οἱ ὁ Κόρμιδος πολλὰ παραλόγως ἑδαπάνη, καὶ διὰ τοῦτο οὕτε
τὰλλα αὐτῷ οὕτε τὰ πρὸς τοῦ Κλεάνδρου πορισθέντα, καίπερ ἀμύθητα

ἀνδράσιν ἐπιφέρων οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οἷς δὲ τὴν σωτηρίαν τῆς
οὐσίας αὐτῶν ἐπίπρασκεν. καὶ τέλος ἐν τοῖς γενεθλίοις τοῖς ἑαυτοῦ 3
ἡμᾶς τε καὶ τὰς γυναῖκας ἡμῶν καὶ τοὺς παῖδας δύο χρυσοὺς
ἐκαστον, ὥσπερ τινὰ ἀπαρχήν, "κατ' ἔτος" ἐκέλευσέν οἱ ἀποφέρειν,
τούς τε ἐν ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις πόλεσι βουλευτὰς κατὰ πέντε δρα-
χμᾶς. "καὶ οὐδὲν ἐκ τούτων περιεποιεῖτο, ἀλλὰ πάντα κακῶς ἐς
τὰ θηρία καὶ τοὺς μονομάχους ἀνήλυσεν." καὶ ἐν μὲν τῷ δημοσίῳ 17
οὐδαμῶθεν ἄρματα ἤλασε, πλὴν εἰ μὴ πον ἐν ἀσελήνῳ νυκτί, ἐπι-
θυμήσας μὲν καὶ δημοσίᾳ ἀρματιλατῆσαι, αἰσχυνθεὶς δὲ καὶ ὀφθῆ-
ναι τοῦτο ποιῶν· οἴκοι δὲ συνεχῶς τοῦτ' ἐπραττε, τῇ πρᾶσινῳ
σκεπῇ χρῶμενος. θηρία μὲντοι πολλὰ μὲν οἴκοι ἀπέσφαξε, πολλὰ 2
δὲ καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ. καὶ μὲντοι καὶ ἐμονομάχει, οἴκοι μὲν ὥστε
καὶ φρονεῖν τινὰ (ἐν ἑσθρῷ τε ἐτέρων, ὡς καὶ τὰς τρίχας ἀφαιρῶν,
παρέτεμεν τῶν μὲν ῥῖνα τῶν δὲ οὓς τῶν δὲ ἄλλο τι), ἐν δὲ τῷ
κοινῷ ἄνευ σιδήρου καὶ ἄνευ αἵματος ἀνθρωπίου. ἐνέδυνε δέ, πρὶν 3
μὲν ἐς τὸ θέατρον ἐσιέναι, χιτῶνα χειριδωτὸν σηρικὸν λευκὸν διά-
χρυσον (καὶ ἐν τούτῳ γε αὐτὸν τῷ σχήματι ὄντα ἡσπαζόμεθα),
ἐσιῶν δὲ ὀλοπόρφυρον χρυσῷ κατάπαστον, γλαμύδα τε ὁμοίαν τὸν
Ἑλληνικὸν τρόπον λαμβάνων, καὶ στέφανον ἐκ τε λίθων Ἰνδικῶν
καὶ ἐκ χρυσοῦ πεποιημένον, κηρύκειόν τε τοιοῦτον φέρων ὁποῖον ὁ
Ἑρμῆς. ἡ γὰρ λεοντῇ τὸ τε ῥόπαλον ἐν τε ταῖς ὁδοῖς προεφέρετο 4
αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ἐπὶ δίφρου ἐπιχρύσσον, εἴτε παρήν εἴτε
καὶ ἀπειλῇ, ἐτίθετο· αὐτὸς δὲ ἐν τῷ τοῦ Ἑρμοῦ σχήματι ἐσθίει τε
ἐς τὸ θέατρον, καὶ ἀπορρίψας τὰ ἄλλα οὕτως ἐν τῷ χιτῶνι ἀν-
πόδετος ἔργον εἶχετο. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἄρκτους τε ἐκα- 18
τὸν αὐτὸς μόνος, ἄνωθεν ἀπὸ τῆς περιβολῆς τῆς κορηπίδος ἀκοντί-
ζων, ἀπέκτεινεν· διείληπτο γὰρ τὸ θέατρον πᾶν συμπήκτοις τισὶ
διαμέτροις, τήν τε στέγην περιδρομον ἔχουσι καὶ διχρῆ τέμνουσιν
ἄλληλα, ἣν ἑξ ὀλέγον πανταχόθεν τετραχρῆ τὰ θηρία μεμερισμένα
ἔσθον ἀκοντιζομένη. καὶ ἔπειν ἐν μέσῃ τῇ ἀγωνίᾳ καμῶν, κύλικι ῥο- 2
παλωτῇ παρὰ γυναικὸς γλυκὺν οἶνον ἐπνυγμένον λαβὼν, ἀμυστί·
ἐφ' ᾧ καὶ ὁ δῆμος καὶ ἡμεῖς παρασχημα πάντες τοῦτο δὴ τὸ ἐν
τοῖς συμποσίοις εἰωθὸς λέγεσθαι ἐξεβοήσαμεν, "ζήσεας."

καὶ μὴ μέ τις κηλιδοῦν τὸν τῆς ἱστορίας ὄγκον, ὅτι καὶ τὰ 3
τοιαῦτα συγγράφω, νομίσει. ἄλλως μὲν γὰρ οὐκ ἂν εἶπον αὐτὰ·
ἐπειδὴ δὲ πρὸς τε τοῦ αὐτοκράτορος ἐγένετο καὶ παρὼν αὐτὸς ἐγὼ

ὄντα, ἐξήρκεσεν, ἀλλ' ἡραγκάσθη ἐχθρήματα καὶ γυναῖξαι καὶ ἀνδράσι, θα-
νάτου μὲν οὐκ ἄξια φόβου δὲ τινος καὶ ἀπειλῆς γέμοντα, ἐπιφέρειν. καὶ
τούτων πολλοῦ τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς ἐπίπρασκε καὶ ὡς παρ' ἐκόντων αὐτῶν
τινὰ ἀνάγκη ἐλάμβανεν. V p. 729 17 3 1 ἐξέδου* 3 τε*

1 2 παρήν

3 ἀπῆν

- καὶ εἶδον ἕκαστα καὶ ἤκουσα καὶ ἐλάλησα, δίκαιον ἡγησάμην μηδὲν αὐτῶν ἀποκρύψασθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτά, ὥσπερ τι ἄλλο τῶν μεγίστων καὶ ἀναγκαιοτάτων, τῇ μνήμῃ τῶν ἐσέπειτα ἐσομένων παραδοῦναι.
- 4 καὶ μέντοι καὶ τὰλλα πάντα τὰ ἐπ' ἐμοῦ πραχθέντα καὶ λεπτοργήσω καὶ λεπτολογήσω μᾶλλον ἢ τὰ πρότερα, ὅτι τε συνεγενόμην αὐτοῖς, καὶ ὅτι μηδένα ἄλλον οἶδα τῶν τι δυναμένων ἐς συγγραφήν ἄξιον λόγον καταθέσθαι διηκριβωκότα αὐτὰ ὁμοίως ἐμοί.
- 19 ἐν μὲν οὖν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ταῦτ' ἐγένετο· ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις τότε μὲν βοτά, κάτω ἐς τὸ τοῦ κύκλου ἔδαφος καταβαίνων ἄνωθεν, ὅσα ἐπλησίαζε, τὰ δὲ καὶ προσαγόμενα ἢ καὶ ἐν δικτύοις αὐτῶ προσφερόμενα, κατέκοπτε, καὶ τίγριν ἔσφαξεν ἵππον τε ποτάμιον
- 2 καὶ ἐλέφαντα. πράξας δὲ ταῦτα ἀπηλλάττετο, καὶ μετὰ τοῦτο ἔξ ἀρίστον ἐμονομάχει. ἦσκει δὲ καὶ ἐχρήτο τῇ ὀπλίσει τῇ τοῦ σεκούτορος καλουμένην, τὴν μὲν ἀσπίδα ἐν τῇ δεξιᾷ τὸ δὲ ξίφος τὸ ἐβλινον ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχων· καὶ πᾶν καὶ ἐπὶ τούτῳ μέγα ἐσφόρει
- 3 ὅτι ἦν ἐπαριστερος. ἀντηγωνίζετο δὲ αὐτῷ γυμναστής τις ἢ καὶ μονομάχος νάρθηκα ἔχων, ἔστι μὲν ὅτε ὃν αὐτὸς προεκαλεῖτο, ἔστι δὲ ὅτε ὃν ὁ δῆμος ἤρεῖτο· καὶ γὰρ τοῦτο καὶ τὰλλα ἔξ ἴσου τοῖς ἄλλοις μονομάχοις ἐποίει, πλὴν καθ' ὅσον ἐκεῖνοι μὲν ὀλίγον τι λαμβάνοντες ἐσίαισι, τῷ δὲ δὴ Κομμόδῳ πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδες καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐκ τῶν μονομαχιῶν χρημάτων ἐδίδорτο.
- 4 παρειστήκεισαν δὲ αὐτῷ μαχομένῳ Αἰμιλῖος τε Αἰαῖτος ὁ ἐπαρχος καὶ Ἐκλεκτος ὁ πρόκοιτος, οὓς καὶ σκιαμαχίσας καὶ νικήσας δῆλον ὅτι ἐφίλει ὥσπερ εἶχε διὰ τοῦ κράτους. καὶ μετὰ τοῦτο καὶ οἱ ἄλλοι ἐμάχοντο. καὶ τῇ γε πρώτῃ ἡμέρᾳ αὐτὸς πάντας σφᾶς κάτωθεν, τό τε τοῦ Ἑρμιῦ σχῆμα πᾶν μετ' ἐπιχρύσου ράβδον λαβὼν καὶ ἐπὶ βῆμα ὅμοιον ἀναβάς, συνέβαλεν· ὅπερ πον καὶ ἐν τέρατος
- 5 λόγῳ ἔχομεν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐπὶ τε τὴν συνήθη ἔδραν ἀνῆει καὶ ἐκεῖθεν τὰ λοιπὰ μεθ' ἡμῶν ἐθεώρει· ἐπράττετο δ' οὐδὲν ἔτι παιδιᾶς ἐχόμενον, ἀλλ' ὥστε πᾶν πολλοὺς ἀποθνήσκειν. καὶ δὴ ποτε βραδυνάντων τινῶν περὶ τὰς σφαγὰς τοὺς τε ἀντιπάλους συνέδησεν
- 6 ἄλλήλοισι καὶ πάντας ἅμα μάχεσθαι ἐκέλευσεν. καὶ τούτου ἡγωνίσαντο μὲν εἰς πρὸς ἓνα οἱ συνδεδεμένοι, ἔσφαξαν δὲ τινες καὶ τοὺς οὐδὲν προσήκοντάς σφισιν, ὑπὸ τε τοῦ ὄχλου καὶ τῆς στενοχωρίας ἐμπλασθέντες αὐτοῖς.
- 20 τοιαύτη μὲν τὸ σύμπαν ἢ θέα ἐκείνη τεσσαροσιταῖδεα ἡμέραις ἐγένετο· ἀγωνιζομένου δ' αὐτοῦ ἡμεῖς μὲν οἱ βουλευταὶ αἱ μετὰ τῶν ἱππέων συνεφοιτῶμεν, χωρὶς ἢ ὅτι Πομπηιανὸς Κλαύδιος ὁ

19 1 4 καὶ] τότε δὲ καὶ?*

4 2 καὶ ὁ "Ε. ὁ*

οὓς om

6 4 ἐμπλασθέντες

γέρον οὐκ ἔστιν ὅτι ἀπήντησεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν νείεις ἔπεμπεν, αὐτὸς δὲ οὐδέποτε ἀφίκετο, αἰρούμενος ἀποσφαγῆναι ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον ἢ τὸν αὐτοκρατορα τὸν τοῦ Μάρκου παῖδα ἐπιδεῖν τοιαῦτα ποιῶντα. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπεβοῶμεν τὰ τε ἄλλα ὅσα ἐκε-² λεύμεθα, καὶ αὐτὸ τοῦτο συνεχῶς, “καὶ κύριος εἴ καὶ πρῶτος εἴ καὶ πάντων εὐτυχεστάτος. νικᾷς, νικήσεις. ἀπ’ αἰῶνος, Ἀμαζόνιε, νικᾷς.” τοῦ δὲ δὴ λοιποῦ δήμιου πολλοὶ μὲν οὐδ’ ἐσηλθον ἐς τὸ θέατρον, εἰσὶ δ’ οἱ παρακύναντες ἀπηλλάττοντο τὸ μὲν τι αἰσχυ-
ρόμενοι τοῖς ποιουμένοις, τὸ δὲ καὶ δεδιότες, ἐπειδὴ λόγος διήλθεν ὅτι τοξεῦσαι τινὰς ἐθελήσει ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς τὰς Στυμφαλίδας, καὶ ἐπιστεῖθῃ γε οὗτος ὁ λόγος, ἐπειδὴ ποτε πάντας τοὺς τῶν πο-³ δῶν ἐν τῇ πόλει ὑπὸ νόσου ἢ ἐτέρας τινὸς συμφορᾶς ἐστερημένους ἀθροίσας δρακόντων τέ τινα αὐτοῖς εἶδη περὶ τὰ γόνατα περιέπλεξε, καὶ σπόγγους ἀντὶ λίθων βάλλειν δοὺς ἀπέκτεινέ σφας ῥοπάλοι παίων ὡς γίγαντας.

οὗτος μὲν ὁ φόβος πᾶσι κοινὸς καὶ ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἦν·²¹ ἔπραξε δὲ καὶ ἑτερόν τι τοιόνδε πρὸς ἡμᾶς τοὺς βουλευτάς, ἔξ οὗ οὐχ ἥκιστα ἀπολεισθαι προσεδοξήσαμεν. στρουθὸν γὰρ ἀποκτείνας καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτεμὼν προσῆλθεν ἐνθα ἐκαθήμεθα, τῇ τε ὀριστερᾷ χειρὶ ἐκείνην καὶ τῇ δεξιᾷ τὸ ξίφος ἡμιατωμένον ἀνα-
τείνας, καὶ εἶπε μὲν οὐδέν, τὴν δὲ κεφαλὴν τὴν ἑαυτοῦ σεσηρῶς² ἐκίνησεν, ἐνδεικνύμενος ὅτι καὶ ἡμᾶς τὸ αὐτὸ τοῦτο δράσοι. κἄν σιγῇ παρὰ τοῦτο ἐπ’ αὐτῇ γελᾶσαντες ἀπηλλάγησαν τῷ ξίφει (γέλως γὰρ ἡμᾶς ἀλλ’ οὐ λύπη ἔλαβεν), εἰ μὴ δάσφη φύλλα, ἃ ἐκ τοῦ στεφάνου εἶχον, αὐτὸς τε διέφυγον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πλησίον μου καθημένους διατραγεῖν ἔπεισα, ὥς ἐν τῇ τοῦ στόματος συνεχεῖ κινήσει τὸν τοῦ γελᾶν ἔλεγχον ἀποκρυψώμεθα.

τοιούτων δ’ οὖν τούτων γενομένων παρεμυθήσατο ἡμᾶς ὅτι³ μέλλων αὖθις μονομαχεῖναι παρήγγειλεν ἡμῖν ἐν τε τῇ στολῇ τῇ ἱππῶδι καὶ ἐν ταῖς μανδαῖς ἐς τὸ θέατρον ἐσελθεῖν, ὅπερ οὐκ ἄλλως ποιοῦμεν ἐσιόντες ἐς τὸ θέατρον εἰ μὴ τῶν αὐτοκρατόρων τις μεταλλάξειεν, καὶ ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τὸ χρόνος αὐτοῦ κατὰ τὰς πόλεις καθ’ ἃς οἱ τελευτῶντες ἐκφέρονται ἔξεκομίσθη. ἐκ γὰρ τούτων καὶ πᾶν πᾶσι πάντως ἀπαλλαγὴ τις αὐτοῦ γενήσεσθαι ἐνομίζετο. ἀπέθανέ γέ τοι, μᾶλλον δὲ ἀνηρέθη, οὐκ ἐς μακράν. ὁ²² γὰρ Λαῖτος καὶ ὁ Ἐκλεκτός ἀχθόμενοι αὐτῷ δι’ ἃ ἐποίει, καὶ προσέτι καὶ φοβηθέντες (ἠπείλει γὰρ σφισιν, ὅτι ἐκωλύετο ταῦτα ποιεῖν), ἐπεβοῦλεσαν αὐτῷ. ὁ γὰρ Κόμμοδος ἀμφοτέρους ἀνελεῖν² ἐβούλετο τοὺς ἐπάτους, Ἐρύκιόν τε Κλαῦρον καὶ Σόσσιον Φάλκωνα, καὶ ὑπατὸς τε ἅμα καὶ σεκούτωρ ἐν τῇ νομηγίᾳ ἐκ τοῦ χωρίου

- ἐν ᾧ οἱ μονομάχοι τρέφονται προελθεῖν· καὶ γὰρ τὸν οἶκον τὸν
 3 πρῶτον παρ' αὐτοῖς, ὡς καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν ὧν, εἶχεν. καὶ μηδεὶς
 ἀπιστήσῃ· καὶ γὰρ τοῦ κολοσσοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμῶν καὶ ἐτέραν
 ἑαυτοῦ ἀντιθεῖς, καὶ ῥόπαλον δοὺς λέοντά τε τινα χαλκοῦν ἐποθεῖς
 ὡς Ἡρακλεῖ ἰοικέναι, ἐπέγραψε πρὸς τοῖς δηλωθεῖσιν αὐτοῦ ἐπι-
 4 νύμοις καὶ τοῦτο, "πρωτόπαλος σικοντόρων, ἀριστερὸς μόνος νική-
 4 σας δωδεκάκις" οἶμαι "χιλίων." διὰ μὲν δὴ ταῦτα ὁ τε Αὐτὸς
 καὶ ὁ Ἐκλεκτός ἐπέθεντο αὐτῷ, κοινωσάμενοι καὶ τῇ Μαρκίᾳ τὸ
 βούλευμα. ἐν γοῦν τῇ τελευταίᾳ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ, ἐν τῇ νυκτί, τῶν
 ἀνθρώπων ἀσχολίαν περὶ τὴν ἐορτὴν ἐχόντων, φάρμακον διὰ τῆς
 5 Μαρκίας ἐν κρέασι βοείοις αὐτῷ ἔδωκαν. ἐπεὶ δ' οὐκ ἠδυνήθη
 παραχοῆμα ὑπὸ τε τοῦ οἴνου ὑπὸ τε τῶν λουτρῶν, οἷς αἰεὶ ἀπλή-
 στως ἐχορῆτο, φθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ ἐξήμεσέ τι καὶ τούτου ὑποτο-
 πήσας αὐτὸ ἠπείλει τινά, οὕτω δὴ Νάρκισσον τινα γυμναστήν
 6 ἐπέπεμψαν αὐτῷ, καὶ δι' ἐκείνον λουόμενον αὐτὸν ἀπέπνιξαν. τῷ
 μὲν οὖν Κορμόδιον τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο ἔτη δώδεκα καὶ μῆνας
 ἑννέα καὶ ἡμέρας τεσσαρσκαίδεκα ἄρξαντι, ἐβίω δὲ ἔτη τριάκοντα
 ἔν καὶ μῆνας τέσσαρας· καὶ ἐς αὐτὸν ἡ οἰκία ἡ τῶν ὡς ἀληθῶς
 Ἀβραάμων ἀνταρχοῦσα ἐπαύσατο.
- 23 πόλεμοι δὲ μετὰ τοῦτο καὶ στάσεις μέγισται συνέβησαν, συνέ-
 θηκα δ' ἐγὼ τούτων τὴν συγγραφὴν ἕξ αἰτίας τοιαύσδε. βιβλίον τι
 περὶ τῶν ὀνειράτων καὶ τῶν σημείων δι' ὧν ὁ Σεβήρος τὴν αὐτο-
 2 κράτορα ἀρχὴν ἤλπισε, γράψας ἐδημοσίευσεν· καὶ αὐτῷ καὶ ἐκεῖνος
 πεμφθέντι παρ' ἐμοῦ ἐντυχὼν πολλὰ μοι καὶ καλὰ ἀντεπέστειλεν.
 ταῦτ' οὖν ἐγὼ τὰ γράμματα πρὸς ἐσπέραν ἤδη λαβὼν κατέδαρθον,
 καὶ μοι καθέδοντι προσέταξε τὸ δαιμόνιον ἱστορίαν γράψαι.
 3 καὶ οὕτω δὴ ταῦτα περὶ ὧν νῦν καθίσταμαι ἔγραψα. καὶ ἐπειδὴ
 γε τοῖς τε ἄλλοις καὶ αὐτῷ τῷ Σεβήρῳ μάλιστα ἤρεσε, τότε δὴ καὶ
 τὰλλα πάντα τὰ τοῖς Ῥωμαίοις προσήκοντα συνθεῖναι ἐπεθύμησα·
 καὶ διὰ τοῦτο οὐκέτι ἰδίᾳ ἐκείνο ὑπολιπεῖν ἀλλ' ἐς τήνδε τὴν συγ-
 γραφὴν ἐμβαλεῖν ἔδοξέ μοι, ἵν' ἐν μιᾷ πραγματείᾳ ἀπ' ἀρχῆς πάντα,
 4 μέχρους ἂν καὶ τέχῃ δόξῃ, γράψας καταλίπω. τὴν δὲ δὴ θεὸν ταύ-
 την ἐπιρροωννύουσάν με πρὸς τὴν ἱστορίαν ἐδλαβῶς πρὸς αὐτὴν
 καὶ ὁκνηρῶς διακείμενον, καὶ πονούμενον ἀπαγορεύοντά τε ἀνακτω-
 μένην δι' ὀνειράτων, καὶ καλὰς ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου
 διδοῦσάν μοι ὡς ἐπολείφοντος τὴν ἱστορίαν καὶ οὐδαμῶς ἀμυννῶ-

22 3 2 οὗ τοῦ κολοσσοῦ τοῦ ἐν Ῥώμῃ Κόμοδος τὴν κεφαλὴν ἀφελό-
 μενος, καὶ ῥόπαλον αὐτῷ καὶ λεοντὴν ἐπιθεῖς, ἔγραψε Λούκιος Κόμοδος
 Ἡρακλῆς· ἐφ' ᾧ τὸ φερόμενον ἐπίγραμμα γέγονεν, "ὁ τοῦ Διὸς παῖς, καλ-
 λίνιος Ἡρακλῆς, οὐκ εἰμὶ Λούκιος, ἀλλ' ἀναγκάζουσί με." M p. 225
 6 1 ἐπεμψαν 23 2 1 γράφειν? 3 1 ἂ? 4 3 ὑπολειφόμενος

στονος, ἐπίσκοπον τῆς τοῦ βίου διαγωγῆς, ὡς ἔοικεν, εἴληχα, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῇ ἀνάκειμαι. συνέλεξα δὲ πάντα τὰ ἀπ' ἀρχῆς τοῖς Ῥωμαίοις μέχρι τῆς Σεήρου μεταλλαγῆς πραχθέντα ἐν ἑτεσι δέκα, καὶ συνέγραψα ἐν ἄλλοις δώδεκα· τὰ γὰρ λοιπά, ὅπου ἂν καὶ χωρήσῃ, γεγράμμεται.

πρὸ δὲ τῆς τοῦ Κοιμιόδου τελευτῆς σημεῖα τάδε ἐγένετο· αἰετοὶ 24
τε γὰρ περὶ τὸ Καπιτώλιον πολλοὶ καὶ ἔξεδροι ἐπλανῶντο, προσ-
επιρθεγγόμενοι οὐδὲν εἰρηναῖον, καὶ βύς ἀπ' αὐτοῦ ἔβυξε, πῦρ τε
νύκτωρ ἀρθὲν ἐξ οἰκίας τινὸς καὶ ἐς τὸ εἰρηναῖον ἐμπεσὼν τὰς 191
ἀποθήκας τῶν τε Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἀραβίων φορητῶν ἐπερείματο,
ἐς τε τὸ παλάτιον μετεωρισθὲν ἐσῆλθε καὶ πολλὰ πάνν αὐτοῦ κατέ- 2
καυσεν, ὥστε καὶ τὰ γράμματα τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα ὀλίγον
δεῖν πάντα φθαρῆναι. ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὰ μάλιστα δῆλον ἐγένετο
ὅτι οὐκ ἐν τῇ πόλει τὸ δεινὸν στήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν
οἰκουμένην αὐτῆς ἀρῖζεται. οὐδὲ γὰρ κατασβεσθῆναι ἀνθρωπίνῃ 3
χειρὶ ἠδυνήθη, καίτοι παμπόλλων μὲν ἰδιωτῶν παμπόλλων δὲ στρα-
τιωτῶν ὕδροφορούντων, καὶ αὐτοῦ τοῦ Κοιμιόδου ἐπελθόντος ἐκ
τοῦ προαστείου καὶ ἐπισπέρχοντος. ἀλλ' ἐπειδὴ πάντα ὅσα κατέσχε
διέφθειρεν, ἔξαναλωθὲν ἐπαύσατο.

Περτιναξ δὲ ἦν μὲν τῶν καλῶν ἀγαθῶν, ἥρξε δὲ πάνν βραχύν ΟΓ
τινα χρόνον, εἴτα πρὸς τῶν στρατιωτῶν ἀνηρέθη. λανθάνοντος γὰρ 193
ἔτι τοῦ γεγενημένου περὶ τὸν Κοιμιόδον ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ περὶ
τὸν Ἐκλεκτον καὶ Λαῖτον, καὶ τὸ πραχθὲν ἐμήνυσαν· διὰ τὴν ἀρε-
τὴν γὰρ καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἡδέως αὐτὸν ἐπελέξαντο. ἰδὼν δὲ 2
αὐτοὺς ἐκεῖνος, καὶ ἀκούσας ὧν ἔλεγον, ἐπειρε τὸν πιστότατον τῶν
ἐταίρων τὸ σῶμα τὸ τοῦ Κοιμιόδου ὀψόμενον. ὥς δὲ τὸ πραχθὲν
ἐβεβαιώσατο, οὕτω δὴ ἐς τὸ στρατόπεδον κρύφα ἐσεκομίσθη, καὶ
ἐκπλήξιν μὲν τοῖς στρατιώταις παρέσχε, τῇ δὲ δὴ παρουσίᾳ τῶν
περὶ τὸν Λαῖτον, καὶ ἐξ ὧν ὑπέσχετο (τρισηχίλιας γὰρ αὐτοῖς δρα-
χμὰς κατ' ἄνδρα δώσειν ἐπηγγέλματο), προσεποιήσατο αὐτοῖς. κἂν 3
πάντως ἡσυχᾶσαν, εἰ μὴ τελευτὴν τὴν τῶν λόγων ὥδέ πως εἶπεν,
“πολλὰ μὲν, ὦ ἄνδρες συστρατιῶται, καὶ δυσχερῇ τῶν παρόντων
ἐστίν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα αἰθῆς σὺν ὑμῖν ἐπαυροθώσεται.” ἀκού-
σαντες γὰρ τοῦτο ὑπέτόλμησαν πάντα τὰ ἐαυτοῖς ὑπὸ τοῦ Κοιμιόδου
παρὰ τὸ καθεστηκὸς δεδομένα καταλυθῆσθαι, καὶ ἐδυσκόλανε
μὲν, ἡσυχᾶσαν δὲ ὅμως ἐπικρύπτοντες τὴν ὀργήν. ἔξελθὼν δὲ ἐκ 4
τοῦ τείχους πρὸς τὸ συνέδριον νυκτὸς ἔτι οὐσης ἀφίκετο, καὶ ἀπα-
σάμενος ἡμᾶς ὅπως τις, οἷα ἐν ὁμίῳ καὶ ἐν ὠθισμῷ τοσούτῳ,

- προσελθεῖν αὐτῷ ἡδυνήθη, ἔπειτα ἐκ τοῦ αὐτοσχεδίου εἶπεν ὅτι
 ὠνόμασμαι μὲν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν αὐτοκράτωρ, οὐδὲν μέντοι
 τῆς ἀρχῆς δέομαι, ἀλλ' ἐξίσταμαι ἤδη καὶ τήμερον αὐτῆς διὰ τε
 τὴν ξυμμετοῦ ἡλικίαν καὶ ἀρρωστίαν καὶ διὰ τὴν τῶν πραγμάτων
 5 δυσχέρειαν. λεχθέντων δὲ καὶ ἐπηνοῦμεν αὐτὸν ἀπὸ γνώμης καὶ ὡς
 ἀληθῶς ᾔροῦμεθα· τὴν τε γὰρ ψυχὴν ἄριστος ἦν καὶ τῷ σώματι
 ἔρρωτο, πλὴν καθ' ὅσον βραχὺ τι ὑπὸ τῶν ποδῶν ἐνεποδίζετο.
 2 καὶ οὕτως ὁ τε Περίναξ αὐτοκράτωρ καὶ ὁ Κόμμοδος πολέμιος
 ἀπεδείχθη, πολλὰ γε ἐς αὐτὸν καὶ δεινὰ καὶ τῆς βοτλής καὶ τοῦ
 δήμου συμβουσιάντων. ἡθελήσαν μὲν γὰρ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ σῶραι
 καὶ διασπῆσαι ὥσπερ καὶ τὰς εἰκόνας, ἐλπόντος δὲ τοῦ Περιτίνακος
 τῇ γῇ ἤδη τὸν νεκρὸν κεκρύφθαι, τοῦ μὲν σώματος ἀπέσχοντο,
 2 τῶν δ' ἄλλων ἐνεφοροῦντο, οὐδὲν ὁ τι οὐκ ἐπιλέγοντες· Κόμμοδον
 μὲν γὰρ οὐδεὶς οὐδ' αὐτοκράτορα αὐτὸν ὠνόμαζεν, ἀλιτῆριον δὲ
 τινα καὶ τύραννον ἀποκαλοῦντες προσετίθεισαν ἐπισκώπτοντες τὸν
 3 μονομάχον, τὸν ἀρματηλάτην, τὸν ἀριστερόν, τὸν κηλήτην. τοῖς τε
 βουλευταῖς, ὅσοις καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ Κομμόδου φόβος ἐπληρώθητο,
 ὁ ὄχλος ἐπέλεγεν "εὔγε εὔγε, ἐσώθης, ἐνίκησας." ὅσα τε εἰσώθεισαν
 ἐν τοῖς θεάτροις ἐπὶ τῇ τοῦ Κομμόδου θεραπείᾳ εὐρύθμως πως
 ἐκβοᾶν, ταῦτα τότε μετασχηματίζοντες ἐς τὸ γελοιότατον ἐξῆδον.
 4 τοῦ μὲν γὰρ ἀπηλλαγμένοι, τὸν δὲ οὐδέπω φοβούμενοι, τό τε διὰ
 μέσον αὐτῶν ὡς ἐλεύθεροι ἐκυρποῦντο, καὶ ἄξιωμα παρορησίας ἐν
 τῷ ἄδει αὐτοῦ ἐλάμβανον· οὐ γὰρ ἐξήρχετο σφίσι τὸ μηκέτι φοβεῖ-
 σθαι, ἀλλ' ἐν τῷ θαρροῦντι καὶ ἐξυβριζέειν ἤθελον.
 5 "ὅτι τοσοῦτον τὸ διάφορον τῆς περὶ Περιτίνακος δόξης πρὸς
 τὸν Κόμμοδον πάντες εἶχον, ὥστε τοὺς ἀκούοντας τὰ γεγνηότα
 ὑποπτεύειν ὑπὸ τοῦ Κομμόδου τὸν λόγον τοῦτον ἐπὶ πείρᾳ καθεῖ-
 σθαι, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἀρχόντων τοὺς
 6 ἀργεῖλαντάς σφισιν αὐτὰ καταδῆσαι, οὐχ ὅτι οὐκ ἤθελον ἀληθῆ
 εἶναι, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον ἐφοβοῦντο δόξαι τὸν Κόμμοδον ἀπολωλέ-
 ναι ἢ τῷ Περιτίνακί μὴ προστίθεσθαι, διότι τὸν μὲν καὶ ἀμαρ-
 τῶν τι τοιοῦτο πᾶς ἐθάροσει, τὸν δὲ οὐδεὶς οὐδ' ἀναμάρτητος ὢν.
 V p. 729.
- 3 ἦν δὲ ὁ Περιτίναξ Αἰγυψ ἐξ Ἀλβης Πομπηίας, πατρὸς οὐκ
 εὐγενοῦς, γράμματα ὅσον ἀποξῆν ἐξ αὐτῶν ἠσκημένος. κατὰ τοῦτο
 καὶ τῷ Πομπηιανῷ τῷ Κλαυδίῳ συνεγεγόνει, καὶ δι' αὐτὸν ἐν
 τοῖς ἱππεῦσι χλιαρχήσας ἐς τοῦτο προεχώρησεν ὥστε καὶ ἐκείνου
 2 αὐτοῦ αὐταρχῆσαι. καὶ ἔγωγε τότε ἐπὶ τοῦ Περιτίνακος καὶ προῖτον

5 1 δὲ τούτων καὶ?
 αὐτὸν] καὶ αὐτὸν*

2 3 2 ἐπὶ τοῦ*

3 εὔγε εὔγε

3 1 3 δι'

καὶ ἔσχατον "ἐν τῷ βουλευτηρίῳ" τὸν Πομπηϊανὸν εἶδον· ἐν γὰρ 2
τοῖς ἀγροῖς τὰ πλεῖστα διὰ τὸν Κόμμοδον διῆγε "καὶ ἐς τὸ ἄστυ
ἐλάχιστα κατέβαινε," τό τε γῆρας καὶ τὸ τῶν ὀφθαλμῶν νόσημα
προβαλλόμενος, "οὐδὲ ἔστιν ὅτε πρότερον ἐμοῦ παρόντος ἐς τὴν
γερονσίαν ἐσῆλθεν;" καὶ μέντοι καὶ μετὰ τὸν Περίνακα πάλιν 3
ἐνόσει· "ἐπὶ γὰρ ἐκείνου καὶ ἔβλεπε καὶ ἔρωτο καὶ ἐβούλενεν,"
καὶ αὐτὸν ὁ Περίναξ τὰ τε ἄλλα ἰσχυρῶς ἐτίμα καὶ ἐπὶ τοῦ βιά-
θρου ἐν τῷ συνεδρίῳ παρεκάθειξεν. "καὶ τοῦτο καὶ τὸν Γλαβρίωνα
τὸν Ἀκίλιον ἐποίει· καὶ γὰρ ἐκεῖνος τότε καὶ ἤκουε καὶ ἔβλεπεν.
τούτους μὲν οὖν ἐς ὑπερβολὴν ἐτίμα," ἐχρήτο δὲ καὶ ἡμῖν δημοτι- 4
κώτατα· καὶ γὰρ εὐπροσήμερος ἦν, ἤκουε τε ἐτοιμῶς ὅ τι τις ἀξιοίη,
καὶ ἀπεκρίνετο ἀνθρωπίνως ὅσα αὐτῷ δοκοίη· εἰστία τε ἡμῶς σω-
φρόνως· καὶ ὁπότε μὴ τοῦτο ποιοίη, διέπεμπεν ἄλλοις ἄλλα καὶ
τὰ εὐτελέστατα. καὶ αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ οἱ μὲν πλούσιοι καὶ μεγά-
λαρχοι διεγέλων, οἱ δὲ ἄλλοι, οἷς ἀρετὴ ἀσελγείας προτιμότερα ἦν,
ἐπηρεῶμεν.

ἔτι δὲ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βρεττανίᾳ μετὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην 4
στάσιν ἦν ἔπαυσε, καὶ ἐπαίνων παρὰ πᾶσιν ἀξιωνόμενος, ἵππος τις
ὄνομα Περίναξ ἐνίκησεν ἐν τῇ Ῥώμῃ· ἦν δὲ τῶν πρασίνων καὶ
ὑπὸ τοῦ Κομμόδου ἐσπονδάζετο. τῶν οὖν στυσιωτῶν αὐτοῦ μέγα 2
ἀναβοησάντων, καὶ εἰπόντων τοῦτο, "Περίναξ ἐστίν," οἱ ἕτεροι οἱ
ἀντιστασιασταὶ σφωρ, οἷα πον ἀχθόμενοι τῷ Κομμόδῳ, προσεπέ-
ξαστο, εἰπόντες οὐ πρὸς τὸν ἵππον ἀλλὰ πρὸς τὸν ἄνδρα "εἰ γὰρ
ᾧφειλὲν εἶναι." ὕστερον δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον ἵππον ἀπαλλαγέντα 3
τε τῶν δρόμων ὑπὸ τοῦ γῆρας καὶ ἐν ἀγρῷ ὄντα μετεπέμψατο ὁ
Κόμμοδος, καὶ ἐσῆγαγεν ἐς τὸν ἵπποδρομιον τὰς τε ὀπλὰς αὐτοῦ
καταχρυσώσας καὶ τὰ νῶτα δέσματι ἐπιχρῶσιν κοσμήσας· καὶ αὐτὸν
οἱ ἄνθρωποι ἑξαπλῆς ἰδόντες ἀνεβόησαν αὐθις "Περίναξ ἐστίν."
καὶ ἦν μὲν πον μαντικὸν αὐτὸ καὶ ἐναντὶ τὸ λεχθέν, ἐπειδὴ τῇ 4
ἐσχάτῃ ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ ἵπποδρομίᾳ ἐγένετο, καὶ εὐθὺς ἐπ' αὐτῇ
τὸ κράτος ἐς τὸν Περίνακα περὶλθεν· ἐλογροποιήθη δὲ καὶ ἐπὶ
τοῦ ῥοπαλίου τὰ ὅμοια, ἐπειδὴ τῷ Περίνακι αὐτὸ ὁ Κόμμοδος
μονομαχίῃσιν τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ μέλλων ἔδωκεν.

οὕτω μὲν ἐς τὴν ἀρχὴν ὁ Περίναξ κατέστη, καὶ ἔλαβε τὰς τε 5
ἄλλας ἐπιζήσεις τὰς προσηκούσας καὶ ἑτέραν ἐπὶ τῷ δημοτικῷ
εἶναι βούλεσθαι· πρόκριτος γὰρ τῆς γερονσίας κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐπώ-
ρομιάσθη. καὶ εὐθὺς ἐς κόσμον, ὅσα πρὶν πλημμελῶς εἶχε καὶ ἀτάκ-
τως, καθίστατο· φιλανθρωπία τε γὰρ καὶ χρηστότης καὶ οἰκονομία 2

- βελτίστη καὶ πρόνοια τοῦ κοινοῦ ἐπιμελεστάτη περὶ τὸν αὐτοκράτορα διεδείκνυτο. τὰ τε γὰρ ἄλλα, ὅσα ἂν ἀγαθὸς αὐτοκράτωρ, ἐπραττεν ὁ Περτίναξ, καὶ τὴν ἀτιμίαν ἀφείλε τῶν ἀδίκως πεφονευμένων, καὶ προσέτι καὶ ἐπώμοσε μηδέποτε τοιαύτην δίκην προσδέξασθαι. καὶ αὐτίκα οἱ μὲν τοὺς συγγενεῖς οἱ δὲ τοὺς φίλους ἀνεκάλουν μετὰ δακρύων ὁμοῦ καὶ χαρᾶς· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο πρὶν ἐξῆν ποιεῖν· καὶ μετὰ ταῦτα ἀγορεύοντες τὰ σώματα, οἱ μὲν ὀλόκληρα οἱ δὲ μέρη, ὥς που ἕκαστον αὐτῶν ἢ τοῦ ὀλέθρου ἢ τοῦ χρόνου εἶχεν, εὐθέτον καὶ ἐς τὰ προγονικὰ μνημεῖα ἀπετίθεντο.
- 4 τσαυτὴ δ' ἄρα τότε τὸ βασίλειον εἶχεν ἀρχηματία ὥστε πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδες δραχμῶν μόναι εὐρέθησαν. χαλεπῶς δ' οὖν ὁ Περτίναξ ἐκ τε τῶν εἰκόνων καὶ τῶν ὀπλῶν τῶν τε ἵππων καὶ τῶν ἐπίπλων καὶ τῶν παιδικῶν τῶν τοῦ Κομμόδου ἀγέρας ἀργύριον, τοῖς τε δορυφόροις ἔδωκεν ὅσα ὑπέσχετο, καὶ τῷ δήμῳ καθ' ἕκαστον δραχμῆς. σέμπαντα γὰρ ὅσα ὁ Κόμμοδος ἐπὶ τῇ τρυφῇ καὶ ἐς ὀπλομαχίαν ἢ καὶ ἐς ἀρματηλασίαν ἐκέκτητο, ἐς τὸ πωλητήριον ἐξετέθη, τὸ μὲν πλεῖστον πρῶσεως ἔνεκα, ἥδη δὲ καὶ ἐς ἐπίδειξιν τῶν τε ἔργων αὐτοῦ καὶ τῶν διαιτημάτων, καὶ προσέτι καὶ ἐς ἔλεγχον τῶν ἀνησομένων αὐτά.
- 6 ὁ δὲ Αἰῆτος τὸν Περτίνακα δι' ἐνδημίας ἤγε καὶ τὸν Κόμμοδον ὑβρίζεν. βαρβάρους γοῦν τινὰς χρυσίον παρ' αὐτοῦ πολλὰ ἐπ' εἰρήνῃ εἰληφότας μεταπεμφάμενος (ἔτι γὰρ ἐν ὁδῷ ἦσαν) ἀπήτησεν αὐτό, ἐπὶ τὸν ὅτι λέγετε τοῖς οἴκοι Περτίνακα ἄρχει· ἥδεσαν γὰρ καὶ πάνν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξ ὧν πεπόνθεσαν ὅτε μετὰ τοῦ Μάρκου
- 2 ἐστρατεύετο. καὶ ἕτερον δὲ τι τοιόνδε ἐπὶ τῇ τοῦ Κομμόδου διαβολῇ ὁμοίως ἐπραξεν. κοπρίας τινὰς καὶ γελωτοποιοὺς αἰσχίστα μὲν τὰ εἶδη αἰσχίῳ δὲ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἔχοντας καὶ διὰ τὴν ὑβρίν τὴν τε ἀσέλγειαν ὑπὸ τοῦ Κομμόδου ὑπερβλουτοῦντας εὐρών, ἐδημοσίευσεν τὰς τε προσηγορίας αὐτῶν καὶ τὸ πλῆθος ὧν ἐκέκτηντο, καὶ ἦν ἐπὶ μὲν τοῖς γέλωσι, ἐπὶ δὲ τοῖς ὀργῇ καὶ λύπῃ· τσαυτὰ γὰρ τινες αὐτῶν ἔχοντες ἦσαν ἐφ' ὅσοις ἐκεῖνος
- 3 πολλοὺς καὶ τῶν βουλευτῶν ἐσφάζει. οὐ μέντοι γε καὶ δι' ὅλον ὁ Αἰῆτος πιστὸς ἔμεινε τῷ Περτίνακι, μᾶλλον δὲ οὐδ' ἐν ἀκαρεῖ· ὧν γὰρ ἥθελε μὴ τυγχάνων προσπαρώξενε τοὺς στρατιώτας, ὥς λελέγεται, κατ' αὐτοῦ.
- 7 τὸν μὲν οὖν πενθερὸν αὐτοῦ ὁ Περτίναξ τὸν Σουλπικιανὸν τὸν Φλάκιον πολιαρχεῖν ἔταξε, καὶ ἄλλως ἄξιον ὄντα τοῦτον τυχεῖν·

4 3 τῶν ante ἐπ. om* 5 ὑπέσχετο* 6 1 1 ὁ — 2 ὑβρίζεν] ὅτι ὁ Αἰῆτος ὁ ὑπαιτός ὅσα κακῶς ἐποίησεν ὁ Κόμμοδος ἐξηλέγχεν. V p. 730
7 1 2 Φλάκιον

οὔτε δὲ τὴν γυναῖκα Ἀνγοῦστιαν οὔτε τὸν υἱὸν Καίσαρα, καίπερ
 ψηφισαμένων ἡμῶν, ποιῆσαι ἡθέλησεν, ἀλλ' ἐκάτερον ἰσχυρῶς διε-
 κοῦσατο, εἴτ' οὖν ὅτι μηδέπω τὴν ἀρχὴν ἐρριζώνει, εἴτε καὶ ὅτι 2
 ἐκείνην τε ἀκολασταίνουσιν οὐκ ἡβουλήθη τὸ τῆς Ἀνγούστιης ὄνομα
 μιᾶναι, καὶ τὸν υἱὸν παιδίον ἔτι ὄντα οὐκ ἡθέλησε, πρὶν παιδεύ-
 θῆναι, τῷ τε ὄγκῳ καὶ τῇ ἐλπίδι τῇ ἐκ τοῦ ὀνόματος διαφθαρήναι.
 ἀλλ' οὐδ' ἐν τῷ παλατίῳ αὐτὸν ἔτρεφεν, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ὑπάρ- 3
 χοντα αὐτῷ πρότερον ἐν τῇ πρώτῃ εὐθὺς ἡμέρᾳ ἀποθέμενος, ταῦτά
 τε τοῖς τέκνοις διένειμε (καὶ γὰρ καὶ θυγατέρα εἶχε) καὶ παρὰ τῷ
 πάππῳ διαιτῶσθαι αὐτὰ ἐκέλευσεν, ὀλίγ' ἄττα αὐτοῖς, ὡς πατὴρ
 καὶ οὐχ ὡς αὐτοκράτωρ, συγγινόμενος.

ἐπεὶ οὖν οὔτε τοῖς στρατιώταις ἀρπάζειν οὔτε τοῖς καισαρεῖσι 8
 ἀσελγαίνειν ἔτι ἔξιπν, δεινῶς οὗτοι ξείσουσιν αὐτόν. ἀλλ' οἱ μὲν και-
 σάρειοι οὐδέν, ἅτε καὶ ἄοπλοι ὄντες, ἐνεωτέρισαν, οἱ δὲ δὴ στρα-
 τιῶται οἱ δορυφόροι καὶ ὁ Λαῖτος ἐπεβούλευσαν αὐτῷ. καὶ πρῶτα 2
 μὲν τὸν ὑπατον Φάλκωνα, ὅτι καὶ γένει καὶ χορήμασιν ἡκμαζεν,
 αὐτοκράτορα ἐπιλέγονται, καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον αὐτὸν ἐσάξαι,
 τοῦ Περτίναξος ἐπὶ τῇ θαλάσῃ τὴν τοῦ σίτου παρασκευὴν ἐξετά-
 ζοντος, ἐμελλον. μαθὼν δὲ τοῦτ' ἐκεῖνος σπουδῇ ἐς τὴν πόλιν ἦλθε, 3
 καὶ παρελθὼν ἐς τὴν γερουσίαν ἔφη "οὐ χρὴ ὑμῶς ἀγνοεῖν, ὦ
 πατέρες, ὅτι πέντε πον καὶ εἴκοσι μυριάδας δραχμῶν εὐρὼν τοσοῦ-
 τον τοῖς στρατιώταις διένειμα ὅσον Μάρκος τε καὶ Λούκιος, οἷς
 ἑξακισμύρια καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πενταχόσια μυριάδες κατελεί-
 φθησαν. ἀλλ' αἵτιοι τῆς ἀχρηματίας ταύτης οἱ θανμαστοὶ καισάρειοι 4
 γεγόνασιν." καὶ ἐψεύσατο μὲν ὁ Περτίναξ ὅτι ἐπ' ἴσης τῷ Λουκίῳ
 καὶ τῷ Μάρκῳ τοῖς στρατιώταις ἐδωρήσατο (ὁ μὲν γὰρ ἐς πεντα-
 κισχίλιας ὁ δὲ ἐς τρισχίλιας αὐτοῖς ἐδεδώκει), οἱ δὲ δὴ στρατιῶται
 καὶ οἱ καισάρειοι παρόντες ἐν τῷ συνεδρίῳ (πάμπολλοι δὲ ἦσαν)
 δεινῶς ἡγανάκτησαν καὶ φοβερὸν τι διετονθόρυσαν. μελλόντων δὲ 5
 ἡμῶν καταψηφιεῖσθαι τοῦ Φάλκωνος, "καὶ ἤδη γε αὐτὸν πολέμιον
 ὀνομαζόντων," ἀναστὰς ὁ Περτίναξ καὶ ἀνακραγὼν "μὴ γένοιτο"
 ἔφη "μηδένα βουλευτὴν ἐμοῦ ἄρχοντος μηδὲ δικαίως θανατωθῆναι."
 "καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐσώθη," ὁ δὲ Λαῖτος παραλαβὼν τὴν κατὰ τὸν 9
 Φάλκωνα ἀφορμὴν, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ὡς καὶ ἐκείνου κε-
 λεύοντος διέφθειρεν. οἱ δὲ λοιποὶ τοῦτο αἰσθόμενοι, καὶ φοβηθέντες
 μὴ καὶ αὐτοὶ προσαπλόωνται, ἐθορόβησαν. διακόσιοι δὲ οἱ τῶν 2
 ἄλλων θρασύτεροι καὶ ἐς τὸ παλάτιον τὰ ξίφη ἀνατεταχότες ὤρ-
 μισαν. οὐδὲ ἔγνω πρότερον προσιόντας ὁ Περτίναξ αὐτοὺς πρὶν

- ἄνω γενέσθαι· τότε δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐσθραμοῦσα ἐμήνυσεν αὐτῷ
 3 τὸ γενόμενον. μαθὼν οὖν ταῦτ' ἐκεῖνος πρᾶγμα εἶπ' οὖν γενναῖον
 εἶτε ἀνόητον, εἰδ' ὅπως τις αὐτὸ ὀνομάσαι ἐθέλει, ἐπραξεν. θυνη-
 θείς γὰρ ἂν μάλιστα μὲν ἀποκτεῖναι τοὺς ἐπελθόντας (τῇ τε γὰρ
 νυκτερινῇ φυλακῇ καὶ τοῖς ἐπιδεῦσιν ὥπλιστο, καὶ ἦσαν καὶ ἄλλοι
 ἐν τῷ παλατίῳ τότε ἄνθρωποι πολλοί), εἰ δὲ μή, κατακυρσθῆναι
 4 γὰρ καὶ διαφθεῖναι ποι τὰς τε πύλας τοῦ παλατίου καὶ τὰς ἄλλας
 τὰς διὰ μέσον θύρας κλείσας, τούτων μὲν οὐδέτερον ἐποίησεν,
 ἐκλείσας δὲ καταπλήξεν αὐτοὺς ὀφθαίς καὶ πέσειν ἀκονοθεῖς ἀπῆν-
 τησε τοῖς προσιοῦσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἥδη οὖσιν· οὔτε γὰρ τῶν συστρα-
 τιωτῶν τις αὐτοὺς εἰρξε, καὶ οἱ πύλωροί οἱ τε ἄλλοι καισάρειοι οὐχ
 10 ὅτι τι συνέκλεισαν, ἀλλὰ καὶ πάντα ἀπλῶς προσανέωξαν. ἰδόντες
 δ' οὖν οἱ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον ἠδέσθησαν, πλὴν ἑνός, καὶ
 τοὺς τε ὀφθαλμοὺς ἐς τὸ δάπεδον ἤρρισαν καὶ τὰ ξίφη ἐς τοὺς
 κοιλιοὺς ἐναπέθεντο· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος προσηδήσας εἰπέ τε ὅτι τοῦτό
 σοι τὸ ξίφος οἱ στρατιῶται πεπόμευσιν, καὶ προσπεσὼν εὐθὺς
 2 ἐπλήξεν αὐτόν, οὐκ ἐπέσχον ἀλλὰ τὸν τε αὐτοκράτορά σφιν κατέ-
 κοψαν καὶ τὸν Ἐκλεκτον. μόνος γὰρ δὴ οὗτος οὐτ' ἐγκατέλειπεν
 αὐτὸν καὶ ἐπήμυνεν αὐτῷ ὅσον ἠδυνήθη, ὥστε καὶ τραῦσαι τινάς·
 ὅθεν ἐγὼ καὶ πρὸ τοῦ ἄνδρα αὐτὸν ἀγαθὸν γεγονέναι νομίζων, τότε
 δὴ καὶ πᾶν ἐθαύμασα. ἀποτεμόντες δὲ οἱ στρατιῶται τὴν κεφαλὴν
 τοῦ Περτίναξος περὶ τε δόρον περιέπειραν, τῷ ἔργῳ ἐλλαμπυνόμε-
 3 νοι. οὗτω μὲν ὁ Περτίναξ ἐπιχειρήσας ἐν ὀλίγῳ πάντα ἀνακαλέσα-
 σθαι ἐτελεύτησεν, οὐδὲ ἔγνω, καίπερ ἐμπειρότατος πραγμάτων ὢν,
 ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἀθρόα τινὰ ἀσφαλῶς ἐπαρροθῶσθαι, ἀλλ'
 εἴπερ τι ἄλλο, καὶ πολιτικὴ κατάστασις καὶ χρόνον καὶ σοφίας
 χορῆζει. ἐβίω δὲ ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐξήκοντα τεσσαρῶν μηνῶν καὶ τριῶν
 ἡμερῶν δέοντα, ἤρξε δὲ ἡμέρας ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ.
- 11 διαγγελιομένου δὲ τοῦ κατὰ τὸν Περτίναχα πάθους οἱ μὲν ἐς
 τὰς οἰκίας ἔτρεχον οἱ δὲ ἐς τὰς τῶν στρατιωτῶν, καὶ τῆς ἑαυτῶν
 ἀσφαλείας πρόνοιαν ἐποιῶντο. Σουλπίκιανὸς δὲ (ἔτι γὰρ παρὰ
 τοῦ Περτίναξος ἀποσταλὴς ἐς τὸ στρατόπεδον, ἵνα τὰ ἐκεῖ κατε-
 στήσῃται) ἔμεινέ τε ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπραττεν ὅπως ἂν αὐτοκράτορ
 2 ἀποδειχθῇ. κἀν τούτῳ Ἰουλιανὸς ὁ Αἰδῖος, χρηματιστής τε ἀπλη-
 στος καὶ ἀναλωτής ἀσελγής, νεωτέρων τε αἰεὶ πραγμάτων ἐπιθυμῶν,
 διὸ καὶ πρὸς τοῦ Κομμύδου ἐς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα τὸ Μεδιόλανον

10 1 2 καὶ post 3 ὀφθαλμοὺς 2 3 δόρου περιέπειραντες περιήγον
 Z p. 542 11 2 1 διὸ ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Αἰδῖος ἦν τὸ μὲν γένος βουλευ-
 τὸν τὸν δὲ τρόπον δεῖν ἔχων· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ χρημάτων ἐπιθυμη-
 τὴς ἀπληστος καὶ ἀναλωτής ἀσελγής ἐγένετο, ὅθεν πῶς νεωτέρων πραγμάτων
 αἰεὶ ἐπεθύμει. V p. 730

ἔξελήλατο, οὗτος οὖν ἀκούσας τὸν θάνατον τοῦ Περτίνακος σπουδῇ
 ἐς τὸ στρατόπεδον παρεγένετο, καὶ πρὸς ταῖς πύλαις τοῦ τείχους
 ἐστὼς παρεκάλει τοὺς στρατιώτας ὑπὲρ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμο-
 νίας. ὅτε δὴ καὶ πρᾶγμα αἰσχιστόν τε καὶ ἀνάξιον τῆς Ῥώμης³
 ἐγένετο· ὥσπερ γὰρ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐν πωλητηρίῳ τινὶ καὶ αὐτὴ καὶ
 ἡ ἀρχὴ αὐτῆς πᾶσα ἀπεκηρύχθη. καὶ αὐτὰς ἐπίπρασχον μὲν οἱ
 τὸν αὐτοκράτορα σφῶν ἀπεκτονότες, ὠνητίων δὲ ὁ τε Σουλπικιανὸς
 καὶ ὁ Ἰουλιανὸς ὑπερβάλλοντες ἀλλήλους, ὁ μὲν ἔνδοθεν ὁ δὲ ἔξω-
 θεν. καὶ μέχρι γε πεντακισχιλίων δραχμῶν κατ' ἄνδρα κατὰ βραχὺ⁴
 προστιθέντες προῆλθον, διαγγελλόντων τινῶν καὶ λεγόντων τῷ τε
 Ἰουλιανῷ ὅτι Σουλπικιανὸς τοσοῦτον δίδωσιν· τί οὖν σὺ προστίθης;
 καὶ τῷ Σουλπικιανῷ ὅτι Ἰουλιανὸς τοσοῦτον ἐπαγγέλλεται· τί οὖν
 σὺ προσυπισχρῇ; καὶ ἐπεκράτησεν ὁ Σουλπικιανὸς ἔνδον τε ὦν καὶ⁵
 πολιαρχῶν, τὰς τε πεντακισχιλίας πρότερος ὀνομάσας, εἰ μὴ ὁ
 Ἰουλιανὸς οὐκ ἐτι κατ' ὀλίγον ἀλλὰ χιλίαις καὶ διακοσίαις καὶ πεν-
 τήκοντα ἅμα δραχμαῖς ὑπερέβαλε, καὶ τῇ φωνῇ μέγα βοῶν καὶ
 ταῖς χειρὶν ἐνδεικνύμενος. τῇ τε γὰρ ὑπερβολῇ αὐτοῦ δουλωθέντες,⁶
 καὶ ἅμα καὶ τὸν Σουλπικιανὸν ὡς καὶ τιμωρήσοντα τῷ Περτίνακι
 φοβηθέντες, ὅπερ ὁ Ἰουλιανὸς αὐτοῖς ὑπέτεινεν, ἔσεδῆξαντό τε αὐτὸν
 καὶ αὐτοκράτορα ἀπέδειξαν.

καὶ ὁ μὲν οὕτω πρὸς ἐσπέραν ἔς τε τὴν ἀγορὰν καὶ πρὸς τὸ¹²
 βουλευτήριον ἠπείχθη, παμπληθεῖς δορυφόρους μετὰ σημείων συ-
 χρῶν ὥσπερ ἐς παράταξιν τινα ἄγων, ἵνα καὶ ἡμῶς καὶ τὸν δῆμον
 προκαταπλήξας πρόσθῃται· καὶ αὐτὸν οἱ στρατιῶται τὰ τε ἄλλα
 ἐμεγάλυνον καὶ Κόμμοδον ἐπωνόμαζον. ἡμεῖς δὲ περὶ θανόμενοι ταῦτα,²
 ὡς πού ἐκάστῳ διηγέλλετο, ἐφοβούμεθα μὲν τὸν Ἰουλιανὸν καὶ
 τοὺς στρατιώτας, καὶ μάλιστα ὅσοις τι ἢ πρὸς τὸν Περτίνακα ἐπι-
 τέθειον... (καὶ γὰρ ἐγὼ εἰς ἔξ αὐτῶν ἦν, ἐπειδὴ ὑπὸ τε τοῦ Περ-
 τίνακος τὰ τε ἄλλα ἐτετιμήμην καὶ στρατηγὸς ἀπεδεδεγμην, καὶ
 ἐκεῖνον πολλὰ πολλάκις ἐν δίκαις συναγορεύων τισὶν ἀδικοῦντα
 ἐπεδεδείχην)· ὅμως δ' οὖν καὶ διὰ ταῦτα (οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν³
 ἀσφαλές εἶναι οἴκοι, μὴ καὶ ἐξ αὐτοῦ τούτου ὑποπτευθῶμεν, κατα-
 μεῖναι) προῆλθομεν, οὐχ ὅτι λελουμένοι ἀλλὰ καὶ δεδειπνηκότες,
 καὶ ὥσάμενοι διὰ τῶν στρατιωτῶν ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήλθομεν,
 καὶ ἠκούσαμεν αὐτοῦ τὰ τε ἄλλα ἀξίως ἑαυτοῦ λέγοντος, καὶ ὅτι⁴
 ἡμῶς τε ὁρῶ ἄρχοντος δεομένους, καὶ αὐτός, εἰ καὶ τις ἄλλος,
 ἀξιώτατός εἰμι ὑμῶν ἡγεμονεῦσαι. καὶ εἶπον ἂν πάντα τὰ προσόντα

5 2 τοὺς τε πεντακισχιλίους
 4 προσκαταπλήξας
 3 3 δεδουλωμένοι
 12 1 3 προ-

6 2 Η. οἱ δὲ κληρονομοῦν Ζ
 2 4 ...] ἢ πρὸς τοῦτον ἐπαχθὲς ἐγεγέ-

μοι ἀγαθά, εἰ μὴ καὶ ἤδειτε καὶ πεπειραμένοι μου ἦτε. διὸ οὐδὲ ἐδεήθην πολλοὺς στρατιώτας ἐπάγεσθαι, ἀλλ' αὐτὸς μόνος πρὸς
 5 ὑμᾶς ἀφῆγμαι, ἵνα μοι τὰ ὑπ' ἐκείνων δοθέντα ἐπικυρώσητε. μόνος
 τε γὰρ ἦκω ἔλεγε, πᾶν μὲν ἔξωθεν τὸ βουλευτήριον ὀπλίταις περι-
 εστοιχισμένος, πολλοὺς δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ συνεδρίῳ στρατιώτας
 ἔχων· καὶ τοῦ συνειδότος ἡμᾶς τοῦ περὶ αὐτὸν ἀνεμίμησεν, ἔξ-
 οῦ καὶ ξιμοῦμεν αὐτὸν καὶ ἐφοβοῦμεθα.

13 καὶ ὁ μὲν οὕτω τὴν αὐταρχίαν καὶ ἐκ τῶν τῆς βουλῆς δογμά-
 των βεβαιωσάμενος ἀνῆλθεν ἐς τὸ παλάτιον, καὶ εὐρὺν τὸ δεῖπνον
 τὸ τῷ Περτίνακι παρεσκευασμένον πολλὰ τε αὐτοῦ κατεγέλασε, καὶ
 μεταπεμπάμενος ὅθεν τι καὶ ὅπως οὖν εὖρεθῆναι τότε ἡδυνήθη
 πολυτίμητον, διεπίπλατο ἔνδον ἔτι τοῦ νεκροῦ κειμένου, καὶ ἐκ-
 2 βενεν, ἄλλους τε καὶ Πυλάδην τὸν ὀρχηστὴν παραλαβὼν. τῇ δὲ
 δὴ ὅστεραία ἡμεῖς μὲν ἀνήμεν ὡς αὐτόν, πλαττόμενοι τρόπον τινὰ
 καὶ σχηματιζόμενοι ὅπως μὴ κατάφωροι ἐπὶ τῇ λύπῃ γενώμεθα·
 ὁ δὲ δῆμος ἐσχυθρόπαιζε φανερώς, καὶ διελάλουν ὅσα ἤθελον, καὶ
 3 παρεσκευάζοντο πρᾶξαι ὅσα ἐδύναντο. καὶ τέλος, ἐπειδὴ πρὸς τὸ
 συνέδριον ἦλθε καὶ τῷ Ἰανῷ τῷ πρὸ τῶν θυρῶν αὐτοῦ θύσειν
 ἐμελλεν, ἐξέκρουον πάντες ὥσπερ ἐκ συγκειμένου τινός, τῆς τε ἀρ-
 χῆς ἀρχαῖα αὐτὸν καὶ πατροφόνον ὀνομάζοντες. ὡς δὲ προσποιη-
 σάμενος μὴ χαλεπαίνειν ἀργυρίον τι αὐτοῖς ἐπέσχετο, ἀνανακτῆ-
 σαντες ὡς καὶ δεκαζόμενοι ἀνεβόησαν ἅμα πάντες “οὐ θέλομεν, οὐ
 4 λαμβάνομεν.” καὶ αὐτοῖς καὶ τὰ περίεξ οἰκοδομήματα φοικῶδες τι
 συνεπήχησεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰουλιανὸς οὐκ ἐξέκαρτέρησεν,
 ἀλλὰ τοὺς ἐγγὺς προσεστηκότας κτείνεσθαι προσέταξεν. καὶ ὁ δῆ-
 μος ἔτι καὶ μᾶλλον ἐπιπαρωξύνθη, καὶ οὐκ ἐπαύσατο οὔτε τὸν
 Περτίνακα ποθῶν οὔτε τὸν Ἰουλιανὸν λοιδορῶν οὔτε τοὺς θεοὺς
 ἐπιβοώμενος οὔτε τοῖς στρατιώταις ἐπαρώμενος, ἀλλὰ καίτοι πολλοὶ
 5 καὶ τέλος ὅπλα ἀρπᾶσαντες συνέδραμον ἐς τὸν ἵππόδρομον, κἀν-
 ταῦθα διετέλεσαν τὴν νύκτα καὶ τὴν μετ' αὐτὴν ἡμέραν ἄσιτοι καὶ
 ἄποτοι βοῶντες, τοὺς τε λοιποὺς στρατιώτας καὶ μάλιστα τὸν Νί-
 γρον τὸν Περσένιον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ Συρίᾳ ὄντας ἐπα-
 μύναί σφισι δεόμενοι. καὶ μετὰ τοῦτο τῇ τε κραυγῇ καὶ τῷ λιμῷ
 τῇ τε ἀργυρνίᾳ κακωθέντες διελύθησαν καὶ ἡσυχίαν ἤγον, τὰς ἔξω-
 θεν ἐλπίδας ἀναμένοντες.

14 Ἰουλιανὸς δὲ οὕτω τὴν ἀρχὴν ἀρπᾶσας ἀνελευθέτως τοῖς πρά-
 γμασι ἐχρῆτο, θωπεύων τὴν βουλὴν καὶ τοὺς τι δυναμένους καὶ

τὰ μὲν ἐπαγγελλόμενος τὰ δὲ χαριζόμενος, προσεῖλε τε καὶ προσ-
ῆπαιξε πρὸς τοὺς τυχόντας, ἕς τε τὰ θάματα συνεχῶς ἐσεφοίτα, καὶ
συμπόσια πολλὰ συνεκρότει, τό τε σύμπαν οὐδὲν ὃ τι οὐκ ἐπὶ θε- 2
ραπείᾳ ἡμῶν ἐποίει. οὐ μέντοι καὶ πιθανὸς ἦν, ἀλλ' ὥς ἀκρότω
τῇ θωπείᾳ χρώμενος ὑπωπτεύετο· πᾶν γὰρ τὸ ἔξωθεν τοῦ εἰκότος,
κἂν χαρίζεσθαι τισι δοκῇ, δολερὸν τοῖς νοῦν ἔχουσι νομίζεται.

ἐν μὲν δὴ τῇ Ῥώμῃ ταῦτα ἐγένετο, περὶ δὲ τῶν ἔξω ταύτης 3
γενομένων καὶ νεωτερισθέντων ἤδη ἔρω. τρεῖς γὰρ δὴ τότε ἄνδρες,
τριῶν ἕκαστος πολιτικῶν στρατοπέδων καὶ ἄλλων ξενικῶν συγχῶν
ἄρχοντες, ἀντελάβοντο τῶν πραγμάτων, ὃ τε Σεῆρος καὶ ὁ Νήρος
καὶ ὁ Ἀλβίνος, οὗτος μὲν τῆς Βρετανίας ἄρχων, Σεῆρος δὲ τῆς
Παννονίας, Νήρος δὲ τῆς Συρίας. καὶ τούτους ἄρα οἱ ἀστέρες οἱ 4
τρεῖς οἱ ἑξαίτης φανέντες καὶ τὸν ἥλιον περισχόντες, ὅτε τὰ ἐσι-
τήρια πρὸ τοῦ βουλευτηρίου ἔθυνεν ὁ Ἰουλιανὸς παρόντων ἡμῶν,
ἐπηνίττοντο. οὕτω γὰρ ἐκφανέστατοι ἦσαν ὥστε καὶ τοὺς στρα-
τιώτας συνεχῶς τε αὐτοὺς ὁρᾶν καὶ ἀλλήλοις ἀντεπιδεικνύειν, καὶ
προσέτι καὶ διαθροεῖν ὅτι δεινὸν αὐτῷ συμβήσεται. ἡμεῖς γὰρ εἰ 5
καὶ τὰ μάλιστα καὶ ἡρόμεθα ταῦθ' οὕτω γενέσθαι καὶ ἡλπίζομεν,
ἀλλ' ὑπὸ γε τοῦ παρόντος δέους οὐδ' ἀναβλέπειν ἐς αὐτούς, εἰ μὴ
παρορῶντές πως, ἐτολμῶμεν. καὶ τοιοῦτο μὲν τοῦτο οἶδα γενόμε-
νον· τῶν δὲ δὴ τριῶν ἡγεμόνων ὧν εἶρηκα δεινότητος ὁ Σεῆρος 15
ὢν, καὶ προγόνους ὅτι μετὰ τὸ καταλῦσαι τὸν Ἰουλιανὸν καὶ σφίσι
αὐτοῖς οἱ τρεῖς συναράζουσιν καὶ ἀντιπολεμήσουσιν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς,
ἐγνώκει τὸν ἕνα τὸν ἐγγύτερον αὐτῷ προσποιήσασθαι, καὶ γράμ-
ματά τινα τῶν πιστῶν δούς τῷ Ἀλβίνῳ ἐπεπόμφει, Κάισαρα αὐτὸν
ποιῶν· τὸν γὰρ δὴ Νήρον φρόνημα ἔχοντα ἐκ τοῦ ἐπίκλητον ὑπὸ 2
τοῦ δήμου γεγονέναι ἀπέγνω. καὶ ὁ μὲν Ἀλβίνος ὡς καὶ κοινωνὸς τῆς
ἀρχῆς τῷ Σεῆρῳ ἐσόμενος κατὰ χώραν ἔμεινεν, ὁ δὲ Σεῆρος τὰ
ἐν τῇ Εὐρώπῃ πάντα πλὴν τοῦ Βυζαντίου προσποιησάμενος ἐπὶ τὴν
Ῥώμην ἡπείγετο, οὐδέποτε ἔξω τῶν ὅλων γινόμενος, ἀλλ' ἑξακο- 3
σίους τοὺς ἀρίστους ἐπιλεξιμένους ἐν μέσοις αὐτοῖς μεθ' ἡμέραν καὶ

14 2 1 ὅτι Ἰουλιανὸς ὁ μετὰ Περίνακα τὴν ἀρχὴν ἀρπάσας πάντας
ἐκολάκευεν. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς χρυσοῦν ἀνδριάντα αὐτοῦ οὐ
προσεδέξατο, εἰπὼν ὅτι χαλκοῦν μοι δότε, ἵνα καὶ μέλη· καὶ γὰρ τῶν
πρὸ ἐμοῦ αὐτοκρατόρων τοὺς μὲν χρυσοὺς καὶ ἀργυροὺς ὁρᾷ καθαιρεθέν-
τας, τοὺς δὲ χαλκοὺς μένοντας, οὐκ ὁρθῶς τοῦτο εἰπὼν· ἀρετὴ γὰρ ἡ
διαφυλάττουσα τὴν μνήμην τῶν κρατούντων· ὁ γὰρ δοθεὶς αὐτῷ χαλκοῦς
ἀναιρεθέντος αὐτοῦ καθηρέθη. M p. 226 3 4 γινόμενον* 15 1 1 ὅτι
ὁ Σεῆρος δεινότητος ἦν τό τε μέλλον ἀκριβῶς προνοῆσαι καὶ τὸ παρὸν
ἀσφαλῶς διοικῆσαι, καὶ πᾶν μὲν τὸ κεκρυμμένον ὡς καὶ ἐμφανὲς ἐξευρεῖν,
πᾶν δὲ τὸ δυσδιάδετον ὡς καὶ ῥᾶστον ἐξεργάσασθαι. V p. 730 2 2 μὲν om*

νύκτωρ διήγεν· οὐδὲ ἀπεδύσαντό ποτε ἐκείνοι τοὺς θώρακας πρὶν ἐν τῇ Ῥώμῃ γενέσθαι.

- 16 καὶ ὁ Ἰουλιανὸς ταῦτα μαθὼν πολέμιόν τε τὸν Σεῆρον διὰ τῆς βουλῆς ἐποίησατο, καὶ παρεσκευάζετο κατ' αὐτοῦ. "καὶ γὰρ τάφρευμα ἐν τῷ προαστείῳ διετάφρευσεν καὶ πύλας ἐπ' αὐτῷ ἐπέ-
 2 σιτησεν ὥς καὶ ἐνταῦθα ἐκστρατεύσων καὶ ἐκεῖθεν πολεμήσων." καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις οὐδὲν ἄλλο ἢ στρατόπεδον, ὥσπερ ἐν πολεμίᾳ. πολλὴ μὲν γὰρ ταραχὴ καὶ ἀνέλιξιμένων καὶ γυμναζομένων ὥς ἐκύστιον, ἀνδρῶν ἵππων ἐλεφάντων, πολλὰς δὲ καὶ φόβος ἐς τοὺς λοιποὺς ἐκ τῶν ὀπλισμένων, "ἅτε καὶ μισούντων
 3 σφῶς", ἐγένετο. ἔστι δ' ὅτε καὶ γέλως ἡμῶς ἐλάμβανεν· οὔτε γὰρ οἱ δορυφόροι ἄξιόν τι τοῦ τε ὀνόματος καὶ τῆς ἐπαγγελίας σφῶν, ἅτε καὶ ἄβροῦς διαιτᾶσθαι μεμαθηκότες, ἐποίουν, καὶ οἱ ἐκ τοῦ ναυτικοῦ τοῦ ἐν τῷ Μισσηρῷ ναυλοχοῦντος μεταπεμφθέντες οὐδ' ὅπως γυμνάσσονται ἤδεσαν, οἱ τε ἐλέφαντες ἀχθόμενοι τοῖς πύργοις οὐδ' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἐπιβάτας ἔφερον, "ἀλλὰ καὶ ἐκείνους κατέβαλ-
 4 λον." μάλιστα δὲ ἐγελῶμεν ὅτι τὸ παλᾶτιον κιχλίσι τε καὶ θύραις ἰσχυραῖς ἐκρατύνατο· ἐπεὶ γὰρ τὸν Περίνακον οὐκ ἂν ποτε οἱ στρατιῶται ῥαδίως οὕτως, εἴπερ συνεκλείετο, πεφρονεῦκέναι ἐδόκουν, ἐπίστευεν ὅτι δυνήσεται κατακλεισθεὶς ἐν αὐτῷ, ἂν ἤτηθῃ, περι-
 5 γενέσθαι. ἔσφαξε μὲν οὖν καὶ τὸν Αὐτίον καὶ τὴν Μαρκίαν, ὥστε σύμπαντας τοὺς ἐπιβουλεύσαντας τῷ Κορμιόδῳ φθαρεῖν (καὶ γὰρ τὸν Νάρκισσον ὕστερον ὁ Σεῆρος θηρίοις ἔδωκεν, ἀπὸ τοῦτο κιρῶντας ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Κόρμιονον ἀποπνέξας), ἔκτεινε δὲ καὶ παῖδας σχροὺς ἐπὶ μαγγανέμασιν, ὥς καὶ ἀποστρέψαι τι τῶν μελλόντων, εἰ προμάθοι αὐτά, δυνησόμενος. ἐπὶ τε τὸν Σεῆρον αἰ-
 17 τινας ὥς δολοφονήσοντας αὐτὸν ἀπέστειλεν. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀφίκετο καὶ τὴν Ῥάβενναν ἀκοντὶ παρέλαβε, καὶ οὓς ἐκεῖνος ἐπ' αὐτὸν ἐπεμπεν ἢ πείσοντας ὑποστρέψαι ἢ εἰρῶντας τῶν
 2 παρόδων, προσεχώρουν αὐτῷ, οἱ τε δορυφόροι, οἷς μάλιστα ὁ Ἰουλιανὸς ἐθάρρει, τῇ τε συνεχείᾳ τῶν πόνων ἀπεκναίοντο καὶ πρὸς τὴν φήμην τῆς τοῦ Σεῆρον παρουσίας δεινῶς ἐξεπλήττοντο, συγκαλέσας ἡμῶς ὁ Ἰουλιανὸς κοινωνὸν αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἐκέλευε τὸν
 3 Σεῆρον ψηφίσασθαι. οἱ δὲ δὴ στρατιῶται ἐκ γραμμμάτων τοῦ

16 1 " V p. 730 2 et 3 " V p. 733 4 4 ἐς αὐτὸ V 5 2 γὰρ om* 17 1 1 ὅτι ἑσπερώσιος Κανθίδος ἀξιώσει μὲν ἐς τὰ πρῶτα ἀνέχων, σκυθρωπότητι δὲ καὶ ἀγροικίᾳ πολλὰ πλείον προφύρων, ἐκινδύνευσεν ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. V 3 1 ὅτι οὗτος ὁ Φούλιος ἐπὶ πο-νηρίᾳ καὶ ἀπλησίᾳ ἀσελγείᾳ τε ὑπὸ τοῦ Περίνακου, ὅτε τῆς Ἀφροικῆς ἤρχε, κατεδεδίκαστο, τότε δὲ ἐν τοῖς πρώτοις ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνον τῇ τοῦ Σεῆρον χάριτι ἀπεδέδεικτο. V p. 730

Σεβήρον πεισθέντες ὅτι οὐδὲν κακόν, ἂν τοὺς σφαγίας τοῦ Περί-
 ρακος ἐκδῶσι καὶ αὐτοὶ τὴν ἡσυχίαν ἄγῃσι, πείσονται, τοὺς τε ἀπο-
 κτείναντας τὸν Περίρακα συνέλαβον, καὶ αὐτὸ τοῦτο Σιλίῳ Μεσ-
 σάλῃ τῷ ὑπατεύοντι τότε ἐμήνυσαν. καὶ ὅς συναγαγὼν ἡμῶς ἐς τὸ 4
 ἀθήναιον καλούμενον ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ τῶν παιδευομένων ἀσκή-
 σεως, τὰ παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἐδήλωσεν· καὶ τοῦ τε Ἰουλιανοῦ
 θάνατον κατεψηφισάμεθα καὶ τὸν Σεβήρον αὐτοκράτορα ὀνομάσα-
 μεν, τῷ τε Περίρακι ἡρωικὰς τιμὰς ἀπεδώκαμεν. ὁ μὲν οὖν Ἰου- 5
 λιανὸς οὕτως ἐν αὐτῷ τῷ παλατίῳ κατακείμενος ἐφρονεῦθῃ, τοσοῦ-
 τον μόνον εἰπὼν, “καὶ τί δεινὸν ἐποίησα; τίνα ἀπέκτεινα”; ἔζησε
 δὲ ἐξήκοντά τε ἔτη καὶ μῆρας τέσσαρας καὶ ἡμέρας ἴσας, ἀφ’ ὧν
 ἕξ καὶ ἐξήκοντα ἤρξεν ἡμέρας.

Σεβήρος μὲν δὴ αὐτοκράτωρ οὕτω γενόμενος τοὺς μὲν χειρουργοὺς 04
 γήσαντας τὸ κατὰ τὸν Περίρακα ἔργον θανάτῳ ἐξημίωσε, τοὺς δὲ
 ἄλλους δορυφόρους, πρὶν ἐν τῇ Ρώμῃ γενέσθαι, μεταπεμφόμενος
 καὶ ἐν πεδίῳ περισχὼν οὐκ εἰδότας τὸ μέλλον σφίσι συμβήσεσθαι,
 πολλά τε καὶ πικρὰ ὑπὲρ τῆς ἐς τὸν αὐτοκράτορά σφιν παρανο-
 μίας ὀνειδίσας αὐτούς, τῶν τε ὀπλῶν ἀπέλυσεν τοὺς τε ἵππους ἀφεί-
 λετο καὶ τῆς Ρώμης ἀπήλασεν. ἔνθα δὲ οἱ μὲν ἄλλοι καὶ ἄκοντες 2
 τὰ τε ὅπλα ἀπεροῦπιον καὶ τοὺς ἵππους ἠφίεσαν, ἐν τε τοῖς χιτῶ-
 σιν ἄζωστοι ἐσκαδάννυντο· εἷς δὲ τις, οὐκ ἐθελήσαντος τοῦ ἵππου
 ἀποστῆναι ἀλλ’ ἐπακολουθοῦντος αὐτῷ καὶ χρεμετίζοντος, καὶ ἐκεί-
 νον καὶ ἑαυτὸν κατεχρήσατο· καὶ ἐδόκει τοῖς ὁρῶσι καὶ ὁ ἵππος
 ἡδέως ὑποθνήσκειν. πράξας δὲ ὁ Σεβήρος ταῦτα ἐς τὴν Ρώμην 3
 ἐσήει, μέχρι μὲν τῶν πύλων ἐπὶ τε τοῦ ἵππου καὶ ἐν ἐσθῇτι ἱππικῇ
 ἐλθὼν, ἐντεῦθεν δὲ τὴν τε πολιτικὴν ἀλλαξάμενος καὶ βαδίσας· καὶ
 αὐτῷ καὶ ὁ στρατὸς πᾶς, καὶ οἱ πύλοι καὶ οἱ ἱππεῖς, ὀπλισμένοι
 παρηκολούθησαν. καὶ γένητο ἡ θέα πασῶν ὧν ἐώρακα λαμπρο- 4
 τάτη· ἢ τε γὰρ πόλις πᾶσα ἄνθεσι τε καὶ δάφναις ἐστεφάνωτο καὶ
 ἱματίοις ποικίλοις ἐκεκόσμητο, φωτὶ τε καὶ θυμιάμασιν ἐλαμπεν,
 καὶ οἱ ἄνθρωποι λευχειμονοῦντες καὶ γαννύμενοι πολλὰ ἐπενθήμουν,
 οἳ τε στρατιῶται ἐν τοῖς ὅπλοις ὥσπερ ἐν πανηγύρει τινὶ πομπεύον-
 τες ἐκπρεπῶς ἀνιστρέφορτο, καὶ προσέτι ἡμεῖς ἐν κόσμῳ περιήει- 5
 μεν. ὁ δ’ ὁμιλος ἰδεῖν τε αὐτὸν καὶ τι φθεγγόμενον ἀκοῦσαι, ὥσπερ
 τι ὑπὸ τῆς τύχης ἡλλοιωμένου, ποθοῦντες ἠρεθίζοντο· καὶ τινες καὶ
 ἐμπεσόντες ἀλλήλους, ὥπως ἕξ ὑψηλοτέρου αὐτὸν κατῴωσιν.

ἐσελθὼν δὲ οὕτως ἐνεαυνέυσατο μὲν οἷα καὶ οἱ πρόωγν ἄγαθοὶ 2
 αὐτοκράτορες πρὸς ἡμᾶς, ὥς οὐδένα τῶν βουλευτῶν ἀποκτείνῃ· καὶ

1 4 5 πομπῆς ἐκπρεπόντως* 6 προήειμεν? ἀν προήειμεν? 2 1 2 ἀπο-
 κτενεῖ?

ὤμοσε περὶ τούτου, καὶ τό γε μείζον, ψηφίσματι κοινῷ αὐτὸ κερω-
 θῆναι προσετείχεται, πολέμιον καὶ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν ὑπηρε-
 τήσοντα αὐτῷ ἕς τι τοιοῦτον, αὐτοὺς τε καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν,
 2 νομιζεσθαι δογματίσας. πρῶτος μέντοι αὐτὸς τὸν νόμον τουτονὶ
 παρέβη καὶ οὐκ ἐφύλαξε, πολλοὺς ἀνελών· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ
 Σόλων ὁ Ἰούλιος, ὁ καὶ τὸ δόγμα τοῦτο κατὰ πρόσταξιν αὐτοῦ
 συγγράψας, οὐ πολλῷ ὕστερον ἐσφάγη. καὶ πολλὰ μὲν ἡμῖν οὐ
 3 καταθύμια ἔπραττεν, "αἰτίαν τε ἔσχεν ἐπὶ τῷ πλήθει στρατιωτῶν
 ὀχλώδη τὴν πόλιν ποιῆσαι καὶ δαπάνῃ χρημάτων περιττῇ τὸ κοινὸν
 βαρύνει, καὶ τὸ μέγιστον ὅτι μὴ ἐν τῇ τῶν συνόντων οἱ εὐνοία
 4 ἀλλ' ἐν τῇ ἐκείνων ἰσχύϊ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἐποιεῖτο"· μά-
 λιστα δὲ ἐπεκάλουν αὐτῷ τινὲς ὅτι καθεστηκότος ἕκ τε τῆς Ἰταλίας
 καὶ τῆς Ἰβηρίας τῆς τε Μακεδονίας καὶ τοῦ Νωρικῶ μόνον τοὺς
 σωματοφύλακας εἶναι, καὶ τούτου καὶ τοῖς εἰδῆσιν αὐτῶν ἐπιεικέ-
 στερων καὶ τοῖς ἡθεσιν ἀπλουστερων ὄντων, τοῦτο μὲν κατέλυσεν,
 5 ἕκ δὲ δὴ τῶν στρατοπέδων ὁμοίως πάντων τὸ αἰεὶ ἐνδεὲς ὄν ἀντι-
 καθίστασθαι τάξας, αὐτὸς μὲν ὡς καὶ ἐπιστησόμενος διὰ τοῦτο τὰ
 στρατιωτικὰ μᾶλλον αὐτοῖς χρησάμενός, καὶ τι καὶ ἄθλον τοῖς ἀγα-
 θοῖς τὰ πολέμια προθήσων ἐποίησεν αὐτό, τῷ δὲ δὴ ἔργῳ σαφέ-
 στατα τὴν τε ἡλικίαν τὴν ἐκ τῆς Ἰταλίας παραπώλεσε πρὸς ληστείας
 6 καὶ μονομαχίας ἀντὶ τῆς πρὶν στρατείας τραπομένην", καὶ τὸ αὐτῷ
 ὄχλον στρατιωτῶν συμμίκτων καὶ ἰδεῖν ἀγρωιότατων καὶ ἀκούσαι
 φοβερωτάτων ὁμιλῆσαι τε ἀγρωιοτάτων ἐπλήρωσεν.
 3 σημεία δὲ αὐτῷ ἕξ ὧν τὴν ἡγεμονίαν ἤλπισε, ταῦτα ἐγένετο.
 ὅτε γὰρ ἕς τὸ βουλευτήριον ἐσεγράφη, ὄναρ ἔδοξε λύκαινάν τινα
 κατὰ ταῦτα τῷ Ῥωμύλῳ θηλάζειν. μέλλοντί τε αὐτῷ τὴν Ἰουλίαν
 ἄγεσθαι ἢ Φανστῖνα ἢ τοῦ Μάρκου γυνὴ τὸν θάλαμον σφισιν ἐν
 2 τῷ ἀφροδισίῳ τῷ κατὰ τὸ παλᾶτιον παρεσκεύασεν. ὕδωρ τε ἐκ
 τῆς χειρὸς αὐτῷ καθεδόντί ποτε, ὥσπερ ἐκ πηγῆς, ἀρεδόθη. καὶ
 ἐν Λονγδόνῳ ἄρχοντι πᾶσα αὐτῷ ἢ τῶν Ῥωμαίων δύναμις προσ-
 ἤλθε τε καὶ ἡσπάσατο, ὄναρ φημί. καὶ ἄλλοτε ἀνέχθη ἐς περιω-
 πὴν ὑπὸ τινος, καὶ καθορῶν ἀπ' αὐτῆς πᾶσαν μὲν τὴν γῆν πᾶσαν
 δὲ τὴν θάλατταν ἐφῆπτετο αὐτῶν ὥσπερ παραρμονίου τινὸς ὀργά-
 3 ρον, καὶ ἐκεῖνα συνεφθέγγετο. καὶ αὐθις ἵππον ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ
 Ῥωμαίᾳ τὸν μὲν Περτίνακα ἀναβεβηκότα ἀποροῦναι, ἐαυτὸν δὲ
 ἐκόντα ἀναλαβεῖν ἐνόμισεν. ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ὀνειράτων ἔμαθεν,
 ὅπαρ δὲ ἕς τὸν βασιλικὸν δῖφρον ἔφηβος ὧν ἔτι ἀγροῖα ἐνιδρόθη.
 τὴν μὲν οὖν ἡγεμονίαν μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ταῦτα αὐτῷ προ-

3 et 5 " " V p. 733 3 3 ἐβάρυνεν 5 4 σαφεσιτάτην τε 3 3 2 περ-
 τίνακα καὶ ἀναβ. 4 ἕς τε τὸν

εδήλωσεν· καταστὰς δὲ ἐς αὐτὴν ἡρώων τῷ Περτίνακι κατεσκεύασε, ⁴
τό τε ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τε ταῖς εὐχαῖς ὑπάσαις καὶ ἐπὶ τοῖς ὄρκοις
ἅπασιν προσέταξεν ἐπιλέγεσθαι, καὶ χρυσὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐφ' ἄρ-
ματος ἐλεφάντων ἐς τὸν ἱππόδρομον ἐσάγεσθαι, καὶ ἐς τὰ λοιπὰ
ἐκέλευσε θέατρα θρόνους [τε] τρεῖς καταχρύσους αὐτῷ ἐσχομί-
ζεσθαι. ἡ δὲ δὴ ταφὴ καίτοι πάλαι τεθνηκότος αὐτοῦ τοιάδε ἐγέ- ²
νετο. ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ Ῥωμαίᾳ βῆμα ξύλινον ἐν χρῷ τοῦ λιθίνου
κατεσκευάσθη, καὶ ἐπ' αὐτοῦ οἶκημα ἄτοιχον περίστυλον, ἔκ τε
ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ πεποικιλμένον, ἐτέθη, καὶ ἐν αὐτῷ κλίνη
ὁμοία, κεφαλὰς περίξ θηρίων χερσαίων τε καὶ θαλασσίων ἔχουσα, ³
ἐσχομίσθη στρώμασι πορφυροῖς καὶ διαχρύσοις κεκοσμημένη, καὶ ἐς
αὐτὴν εἰδωλὸν τι τοῦ Περτίνακος κήριον, σκευῇ ἐπινικίῳ εὐθετη-
μένον, ἀνετέθη, καὶ αὐτοῦ τὰς μνίας παῖς εὐπρεπής, ὡς δῆθεν κα-
θεύδοντας, πτεροῖς ταῶνος ἀπεσόβει. προκειμένον δ' αὐτοῦ ὅ τε ⁴
Σεβῆρος καὶ ἡμεῖς οἱ βουλευταὶ αἱ τε γυναῖκες ἡμῶν προσήμιεν
πενθικῶς ἐσταλμένοι· καὶ ἐκκεῖναι μὲν ἐν ταῖς στοαῖς, ἡμεῖς δὲ ἐπαί-
θριοι ἐκαθεζόμεθα. καὶ τούτου πρῶτον μὲν ἀνδριάντες πάντων
τῶν ἐπιφανῶν Ῥωμαίων τῶν ἀρχαίων, ἔπειτα χοροὶ παίδων καὶ ⁵
ἀνδρῶν θρηνηδὴ τινὰ ἕμνον ἐς τὸν Περτίνακα ᾄδοντες παρῆλθον·
καὶ μετὰ τοῦτο τὰ ἔθνη πάντα τὰ ἐπήκοα ἐν εἰκόσι χαλκαῖς, ἐπι-
χωρῶς σφίσιν ἐσταλμένα, καὶ τὰ ἐν τῷ ἄστει αὐτῷ γένῃ, τό τε
τῶν ῥαβδούχων καὶ τὸ τῶν γραμματέων τῶν τε κηρύχων καὶ ὅσα
ἄλλα τοιούτοτροπα, ἐφείπετο. εἰτ' εἰκόνας ἤχον ἀνδρῶν ἄλλων, οἷς ⁶
τι ἔργον ἢ καὶ ἔξευρημα ἢ καὶ ἐπιτήδευμα λαμπρὸν ἐπέπρακτο, καὶ
μετ' αὐτοὺς οἱ τε ἵππεῖς καὶ οἱ πεζοὶ ὀπλισμένοι οἱ τε ἀθληταὶ
ἵπποι καὶ τὰ ἐντάφια, ὅσα ὅ τε αὐτοκράτωρ καὶ ἡμεῖς αἱ τε γυ-
ναῖκες ἡμῶν καὶ οἱ ἵππεῖς οἱ ἐλλόγμοι οἱ τε δῆμοι καὶ τὰ ἐν τῇ
πόλει συστήματα ἐπέμψαμεν· καὶ αὐτοῖς βωμὸς περὶ χύρουσος, ἐλέ-
φαντί τε καὶ λίθοις Ἰνδικοῖς ἡσκημένος, ἡκολούθει. ὡς δὲ παρ- ⁵
εῖλθε ταῦτα, ἀνέβη ὁ Σεβῆρος ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ τῶν ἐμβόλων, καὶ
ἀνέγνω ἐγκώμιον τοῦ Περτίνακος. ἡμεῖς δὲ πολλὰ μὲν καὶ διὰ μέ-
σου τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπεβοῶμεν, τὰ μὲν ἐπαινοῦντες τὰ δὲ καὶ
θρηνοῦντες τὸν Περτίνακα, πλεῖστα δὲ ἐπειδὴ ἐπαύσατο. καὶ τέλος, ²
μελλούσης τῆς κλίνης κινηθῆσεσθαι, πάντες ἅμα ὠλοφνρόμεθα καὶ
πάντες ἐπεδακρύσαμεν· κατεκόμισαν δὲ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ βήματος οἱ
τε ἀρχιερεῖς καὶ αἱ ἀρχαὶ αἱ τε ἐνεστῶσαι καὶ αἱ ἐς νέωτα ἀποδε-
δειγμένοι, καὶ ἵππεῦσί τισι φέρειν ἔδωσαν. οἱ μὲν αὖν ἄλλοι πρὸ ³
τῆς κλίνης προήμιεν, καὶ τινες ἐκόπτοντο ἐτέρων πένθιμόν τι ὑπαν-

λούντων· ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἐφ' ἅπασιν ἔλειτο, καὶ οὕτως ἐς τὸ ἄρειον πεδὶον ἀφικόμεθα. ἐπεσκεύαστο δὲ ἐν αὐτῷ πυρὰ πυργοειδὴς τρίβολος, ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ μετ' ἀνδριάντων τινῶν κεκοσμημένη, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἄκρας ἄρμα ἐπύκνουσον, ὅπερ ὁ Περίτιναξ ἤλανε· ἐς οὖν ταύτην τὰ ἐντάφια ἐνεβλήθη καὶ ἡ κλίνη ἐνετέθη, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ εἶδωλον ὃ τε Σεῦρος καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ Περίτινακος ἐφίλησαν. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ βῆμα ἀνέβη, ἡμεῖς δὲ ἡ βουλὴ πλὴν τῶν ἀρχόντων ἐπ' ἱκρία, ὅπως ἀσφαλῶς τε ἅμα καὶ ἐπιτη-
 5 δειῶς τὰ γινόμενα θεωρήσωμεν. οἱ δὲ ἄρχοντες καὶ ἡ ἱππὺς τὸ τέλος προσφόρως σφίσιν ἐσκενασμένοι, οἳ τε ἱππεῖς οἱ στρατιῶται καὶ οἱ πεζοὶ περὶ τὴν πυρὰν πολιτικὰς τε ἅμα καὶ ποιητικὰς διεξόδους διελίστοντες διεξῆλθον· εἰθ' οὕτως οἱ ἔπαυτο πῦρ ἐς αὐτὴν ἐνέβαλον. γενομένου δὲ τούτου αἰτός τις ἐξ αὐτῆς ἀνέπτατο.

6 "ὅτι ὁ Περίτιναξ, τὸ μὲν εὐπόλεμον ἄγροικον τὸ δὲ εἰρηναῖον δειλὸν ὥς τὸ πολὺ ἐκβαῖνον, ἀμφοτέρω κράτιστος ὁμοίως ἐγένετο, φοβερὸς μὲν πολεμῆσαι σοφὸς δὲ εἰρηνεῦσαι ὢν· καὶ τὸ μὲν θρασύ, οὗ τὸ ἀνδρεῖον μετέχει, πρὸς τε τὸ ἀλλόφυλον καὶ πρὸς τὸ στασιάζον, τὸ δὲ ἐπικαίε, οὗ τὸ δίκαιον μεταλαμβάνει, πρὸς τε τὸ οἰκτεῖον
 7 καὶ πρὸς τὸ σῶφρον ἐνεδείκνυτο. προαχθεὶς δὲ ἐς τὴν τῆς οἰκουμένης προστασίαν οὐκ ἠλέγχθη ποτὲ ὑπὸ τῆς τοῦ μεζονος αὐξήσεως, ὥστε ἐν μὲν τοῖς ταπεινότερος ἐν δὲ τοῖς ὀγκωδέστερος τοῦ καθήκοντος γενέσθαι, ἀλλ' ὁμοίως ἀπ' ἀρχῆς διὰ πάντων μέχρι τῆς τελευτῆς διετέλεσε σεμνὸς ἔξω τοῦ σκυθρωποῦ, πρῶος ἔξω τοῦ ταπεινοῦ, φρόνιμος ἄνευ κακουργίας, δίκαιος ἄνευ ἀκριβολογίας, οἰκο-
 νομικὸς χωρὶς ὀνυαρίας, μεγαλόνομος χωρὶς ἀχρήματος. V p. 734.

6 καὶ ὁ μὲν Περίτιναξ οὕτως ἡθανάτισθη, ὁ δὲ Σεῦρος ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Νίγρον. οὗτος δὲ Ἰταλὸς μὲν ἦν, ἐξ ἱππέων, οὔτε δὲ ἐς τὸ κρεῖττον οὔτε ἐς τὸ χεῖρον ἐπίσημος, ὥστε τινὰ ἢ πάντ' αὐτὸν ἐπαινεῖν ἢ πάντ' ψέγειν· "διὸ καὶ τῇ Σοφίᾳ ὑπὸ Κομμόδου
 2 προσετέλλετο." ἐχρήτο δὲ ὑποστρατήγῳ μετὰ καὶ τῶν ἄλλων τῷ Αἰμιλιανῷ, ὅτι τε "μεσεύων καὶ ἐφεδρεῖων τοῖς πράγμασι" πάντων τῶν τότε βουλευόντων καὶ συνέσει καὶ ἐμπειρίᾳ πραγμάτων προσφέρειν ἐδόκει (ἐπὶ πολλῶν γὰρ ἔθνων ἐξήταστο, "ὑφ' ὧν περ καὶ ἐξώ-
 3 κωτο"), ὅτι τε τοῦ Ἀλβίνου προσήκων ἦν. συνερωρώμενος δὲ τοῦ πολέμου ἦλθέ τε ἐς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν Πέρινθον ἐπεστράτευσεν. γενομένων δὲ αὐτῷ σημείων οὐκ ἀγαθῶν ἐταράχθη· αἰτός τε γὰρ ἐπ' ἄγαλμα στρατιωτικὸν ἰξήσας ἐπὶ τοσοῦτον ἐπέ-
 μινε, καίπερ ἀποσοβούμενος, ὥστε καὶ ἄλῶναι, καὶ μέλισσαι κηρία

5 3 ὀπλιτικὰς?

ἱππικὰς?*

4 ἐπ' *

6 1 ἐς πόλεμον

6 1 et 2 " " V p. 734

περὶ τὰ σημεῖα τὰ στρατιωτικά, τὰς τε εἰκόνας αὐτοῦ μάλιστα, περιέπλασσον. διὰ ταῦτα οὖν ἀπῆρεν ἐς τὸ Βυζάντιον. ὁ Λιμ-⁴
λιανὸς δὲ περὶ Κῦζικον συμβαλὼν τισι τῶν στρατηγῶν τῶν τοῦ^{a.C.} 194
Σεήρου ἡγήθη πρὸς αὐτῶν καὶ ἐσφάγη. καὶ μετὰ ταῦτα μεταξὺ
τῶν στενῶν τῆς τε Νικαίας καὶ τῆς Κίου πόλεμος αὐτοῖς μέγας
γίνεται καὶ πολέτροπος· οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ πεδίῳ συστάδην ἐμά-⁵
χοντο, οἱ δὲ τοὺς λόφους καταλαβόντες ἐξ ὑπερδεξίων ἔβαλλον καὶ
ἠκόντιζον ἐς τοὺς ἐναντίους, οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς λίμνης ἐς πλοῖα
ἐμβεβηκότες τοῖς πολεμίοις ἐπετοξάζοντο. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἐνί-
κων οἱ Σεήρειοι, ὑπὸ τῷ Κανδίδῳ τατιόμενοι, καὶ τοῖς χωρίοις
ὄθεν ἐμάχοντο, ὑπερδεξίοις ὄσσι, πλεονεκτοῦντες· μετὰ δὲ ταῦτα⁶
αὐτοῦ τοῦ Νήρου ἐπιφανέντος πάλινδιώξις γίνεται καὶ νίκη τῶν
Νιγηρίων. ἔπειτα τοῦ Κανδίδου τῶν σημειοφόρων ἐπιλαμβανόμε-
νον, καὶ στρέφοντος αὐτοὺς ἀντιπροσώπους τοῖς πολεμίοις, τοῖς τε
στρατιώταις τὴν φρυγὴν ὀνειδίζοντος, ἀσχυρθέντες οἱ περὶ αὐτὸν
ὑπέστρεψαν καὶ τῶν ἐναντίων ἀντεπεκράτησαν. κἂν παρωλεθρίῃ
τούτους διέφθειραν, εἰ μὴ ἡ πόλις ἐγγὺς ἦν καὶ νῦν σκοτεινὴ ἐγένετο.

μετὰ δὲ ταῦτα ἐν Ἰσσοῦ πρὸς ταῖς καλουμέναις πύλαις μεγίστη⁷
γίνεται μάχη, τῷ μὲν Σεερείῳ στρατεύματι Βαλεριανοῦ τε καὶ
Ἀνυλίνου ἐπιστατούντων, Νήρου δὲ αὐτοῦ τοῖς οἰκείοις παρόντος
τάγμασι καὶ συντάσσοντος ἐς τὸν πόλεμον. ἡ δὲ ἐσβολὴ αὕτη, αἱ
Κιλικεῖοι πύλαι, διὰ τὴν στενότητα οὕτω προσαγορεύονται· ἔνθεν²
μὲν γὰρ ὄρη ἀπότομα ἀνατείνει, ἔνθεν δὲ κρημεῖοι βαθεῖς ἐς τὴν
θάλασσαν καθήκουσιν. ὁ οὖν Νήρος στρατόπεδον ἐνταῦθα ἐπὶ
λόφον τινὸς ἰσχυροῦ ἐποίησατο, καὶ πρώτως μὲν τοὺς ὀπλίτας,
ἔπειτα τοὺς ἄκοντιστάς τοὺς τε λιθοβόλους, καὶ τοξότας ἐπὶ πᾶσιν
ἔταξεν, ἵν' οἱ μὲν ἐκ χειρὸς τοὺς προσμυγνέντας σφίσιν ἀμύνοντο,
οἱ δ' ἐκ πολλοῦ τῇ ἰσχύι καὶ ὑπὲρ ἐκείνων χρῶντο· τό τε γὰρ ἐπ' ³
ἀριστερὰ καὶ τὸ ἐπὶ δεξιὰ ὑπὸ τε τῶν κρημῶν πρὸς τῇ θάλασσῃ
ὑπὸ τε τῆς ὕλης ἀνεκβάτου οὔσης ἐπέφρακτο. τό τε οὖν στρα-
τευμα οὕτω διέταξε, καὶ τὰ σκευοφόρα ἐπ' αὐτῷ κατεχώρισεν, ὅπως,
ἂν τις αὐτῶν φυγεῖν ἐθελήσῃ, μὴ δυνηθῇ. ὁ οὖν Ἀνυλῖνος συνιδὼν ⁴
τοῦτο τὴν μὲν ἀσπίδα προεβάλετο, καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸ κοῦφον πᾶν
ἐπέταξεν, ἵν' οἱ μὲν πόρρωθεν ὑπὲρ αὐτῶν ἀκείρωσι τοὺς ἐναν-
τίους, οἱ δ' ἀσφαλῆ τὴν ἄνοδόν σφισιν ἀντιπαράσχωσιν· τοὺς δ'

⁶ 1 ταῦτα om² πάλιν διώξις*⁷ ὅτι ὁ Νήρος ἦν μὲνοὐδ' ἄλλως ἀντίφρων, ἀλλὰ καὶ πάννυ πολλὰ δυνηθεὶς ἐπλημέλησεν· τότε
δὲ καὶ μάλλον ὠγκώθη, ὥστε τοῖς μὲν Ἀλέξανδρον αὐτὸν νέον ὀνομάζουσι
χαίρειν, τῷ δὲ ἑομένῳ "τίς σοι ταῦτα ποιεῖν ἐπιτέροφεν" τὸ ξέρος δει-
ξαι, καὶ εἰπεῖν ὅτι τοῦτο. V p. 734⁷ 1 1 ἀνιδῶν

ἱππέας μετὰ Ῥαλεριανοῦ ἐπεμψε, τὴν τε ὕλην τρόπον τινὰ περιελ-
 θεῖν καὶ κατὰ νότον τοῖς Νιγηροῖς αἰφνίδιον ἐπιπεσεῖν κελεύσας.
 5 ἐπεὶ δὲ ἐς χεῖρας ἦσαν, τῶν Σεθηρείων τὰς ἀσπίδας τὰς μὲν προ-
 βαλομένων τὰς δὲ ἐπιβαλομένων ἐς χελώνης τρόπον, καὶ οὕτω πλη-
 σιασάντων τοῖς ἐναντίοις, ἐγένετο μὲν ἰσόρροπος ἡ μάχη ἐπὶ μα-
 κρότατον, ἔπειτα οἱ τοῦ Νήρου πολὺ τῷ πλήθει σφῶν καὶ τῇ τοῦ
 6 χωρίου φύσει προέσχον. καὶ παντελῶς ἐκράτησαν, εἰ μὴ νέφη ἐξ
 αἰθρίας καὶ ἄνεμος ἐκ νηγεμίας βρονταὶ τε σκληραὶ καὶ ἀστραπαὶ
 ὄξεῖαι μεθ' ὑετοῦ λάβρον κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς προσέπεσον· τοὺς
 μὲν γὰρ Σεθηρείους ἅτε καὶ κατόπιν ὄντα οὐκ ἐλύπει ταῦτα, τοὺς
 7 δὲ Νιγηροὺς ἐμπίπτοντα ἐξ ἐναντίας ἰσχυρῶς ἐτάρατten. μέγιστον
 δ' αὖτις ἡ συντυχία τοῦ γενομένου τοῖς μὲν θάρος ὥς καὶ παρὰ
 τοῦ θεῖου βοηθουμένοις, τοῖς δὲ δέος ὥς καὶ ἐπ' αὐτοῦ πολεμου-
 μένοις ἐμβалоῦσα τοὺς μὲν καὶ ὑπὲρ τὴν ἰσχὺν ἐπέρρωσε, τοὺς δὲ
 8 καὶ παρὰ τὴν δύναμιν ἐξεφόβησεν· καὶ σφίσι φεύγουσιν ἤδη ὁ Ῥα-
 λεριανὸς ἐπεφάνη. ἰδόντες οὖν αὐτὸν ἀνάπαλιν ἐτράποντο, καὶ μετὰ
 τοῦτο τοῦ Ἀνυλίνου σφῶς ἀνακόψαντος ἀνέστρεψαν· εἰτ' ἄνω καὶ
 8 κἄτω διατρέχοντες, ὅπῃ διαπέσοιεν, ἐπλανῶντο. καὶ φθόρον δὴ
 τοῦτον πλείστον ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ συνέβη γενέσθαι· δύο γὰρ μυ-
 ριάδες τῶν μετὰ τοῦ Νήρου διώλοντο. καὶ τοῦτ' ἄρα τὸ τοῦ
 2 ἱερέως ὄναρ ἐδήλου· ἐν γὰρ τῇ Παννονίᾳ ὄντος τοῦ Σεθῆρου ὁ
 ἱερεὺς τοῦ Αἰὸς ὄναρ εἶδεν ἄνδρα τινὰ μέλανα ἐς τὸ στρατόπεδον
 αὐτοῦ ἐσβιαζόμενον καὶ ὑπὸ χειρῶν ἀπολλύμενον· τὸ γὰρ ὄνομα
 τοῦ Νήρου ἐξελληνίζοντες οἱ ἄνθρωποι τὸν μέλανα ἐκείνον εἶναι
 3 ἔγνωσαν. ἀλούσης δὲ τῆς Ἀντιοχείας οὐ πολλῷ ὕστερον ἐφυγε μὲν
 ἀπ' αὐτῆς ὥς πρὸς τὸν Εὐφράτην ὁ Νήρος, διανοούμενος ἐς τοὺς
 βαρβάρους φυγεῖν, ἄλλω δὲ ὑπὸ τῶν καταδιωζάντων καὶ ἀπειμύθῃ
 τὴν κεφαλὴν. καὶ ταύτην ὁ Σεθῆρος ἐς τὸ Βυζάντιον πέμψας ἀνε-
 σταύρωσεν, ἵν' ἰδόντες αὐτὴν οἱ Βυζάντιοι προσχωρήσωσιν. μετὰ
 δὲ ταῦτα ὁ Σεθῆρος τοὺς τὰ τοῦ Νήρου φρονήσαντας ἐδιζαίου.
 4 "ὅτι ὁ Σεθῆρος τὰς πόλεις τοὺς τε ἰδιώτας τοὺς μὲν ἐκόλαζε
 τοὺς δὲ ἡμείβετο, τῶν δὲ δὴ βονλετιῶν τῶν Ῥωμαίων ἀπέκτεινε
 μὲν οὐδένα, τοὺς δὲ πλείους τὰς οὐσίας ἀφείλετο καὶ ἐς νήσους
 κατέκλεισεν. ἡγορηολόγησέ τε δεινῶς· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ ὅσα τῷ
 Νήρῳ καὶ ἰδιῶται τινες καὶ δῆμοι, οὐχ ὅτι ἐκούσιοι ἀλλὰ καὶ
 5 ἀναγκαστοί, ἐδεδώκεσαν, τετραπλάσια ἐπέσπραξεν. καὶ ἡσθάνετο
 μὲν πον καὶ αὐτὸς τοῦτο, πολλῶν δὲ δὴ χρημάτων χρηζέων ἐν οὐ-
 δενὶ λόγῳ τὰ θορυλούμενα ἐποιεῖτο. V p. 734.

3 1 προβαλλομένων* 2 ἐπιβαλλομένων* 6 4 ὄντας 7 1 ἐμπί-
 ποντίας 8 4 3 δέ] δὲ δὴ 5 2 τοῦτο] μισούμενος (κακηγορούμε-

Κάσσιος δὲ Κλήμης βουλευτῆς παρ' αὐτῷ τῷ Σεβήρῳ κρινό- 9
μενος οὐκ ἀπεκρούσατο τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὥδέ πως ἐπαρρησιάζατο.
“ἐγὼ” ἔφη “οὔτε σὲ οὔτε Νίηρον ἠπιστάμην, καταληφθεὶς δὲ δὴ
ἐν τῇ ἐκείνου μερίδι τὸ παρὸν ἀναγκαίως ἐθεράπευσα, οὐχ ὥς σοι
πολεμίσων ἀλλ' ὥς Ἰουλιανὸν καταλύσω. οὔτ' οὖν ἐν τούτῳ τι 2
ῥῆδίζησα, τὰ αὐτά σοι κατ' ἀρχὰς σπονδάσας, οὔθ' ὅτι μὴ πρὸς σέ
ὑστερον, ἐγκαταλιπὼν ἅπαξ ὃν ὑπὸ τοῦ δαμιονίου ἔλαβον, μετέστην·
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ σὺ τῶν παρακαθημένων σοι καὶ συνδικαζόντων τού-
των οὐδένα ἂν ῥηθέλης προδόντα σε πρὸς ἐκείνον αὐτομολῆσαι.
ἐξέταξε οὖν μὴ τὰ σώματα ἡμῶν μηδὲ τὰ ὀνόματα, ἀλλ' αὐτὰ τὰ 3
πράγματα. πᾶν γὰρ ὃ τι ἂν ἡμῶν καταγνώσ, τοῦτο καὶ σεαυτοῦ
καὶ τῶν σὼν ἐταίρων καταψηφίῃ· καὶ γὰρ εἰ τὰ μάλιστα μήτε
δίχη μήτ' ἀποφάσει τινὶ ἀλώσῃ, ἀλλὰ τῇ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις
φήμῃ, ἥς ἐς αἰδίων μνήμη καταλελείπεται, δόξεις ταῦτα ἐφ' οἷς
σὺ ἐνέχῃ ἐτέροις ἐγκαλεῖν.” τοῦτον μὲν οὖν ὁ Σεβήρος τῆς παρρη- 4
σίας θαυμάσας, τὴν ἡμίσειαν αὐτῷ τῆς οὐσίας ἔχειν συνεχώρησεν.

“ὅτι συγχροὶ ὡς καὶ τὰ τοῦ Νίηρου φρονήσαντες, καὶ τῶν οὔτ'
ιδόντων ποτὲ αὐτὸν οὔτε συναραμμένων οἱ, ἐληρέασθησαν. V p. 737.

ὅτι ὁ Σεβήρος ἐπεχείρησε τοὺς τιμωρομένους ὑπ' αὐτοῦ... 5
τῷ Κλάρῳ τῷ Ἐρνερίῳ μηνυτῇ κατ' αὐτῶν χρήσασθαι, ἵνα τὸν τε
ἄνδρα διαβύλῃ καὶ τὸν ἐλεγχον ἀξιοχρεώτερον πρὸς τε τὸ γένος
αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν δόξαν ποιεῖσθαι νομισθεῖν· καὶ τὴν γε σωτη-
ρίαν τὴν τε αἰδιαν αὐτῷ δάσειν ὑπέσχετο. ἐπεὶ δὲ ἐκείνος ἀπο- 6
θανεῖν μᾶλλον ἢ τοιοῦτό τι ἐνδεῖξαι εἴλετο, πρὸς τὸν Ἰουλιανὸν
ἐτράπετο, καὶ τοῦτον ἀνέπεισεν. καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὸν ἀφῆκεν, ὅσον
γε μήτ' ἀποκτεῖναι μήτ' ἀτιμάσαι· ταῖς γὰρ δὴ βασάνοις ἰσχυρῶς
πάντα ὑπ' αὐτοῦ ἠκρίβωσεν, ἐν οὐδενὶ λόγῳ τὸ ἀξίωμα τὸ τότε
αὐτοῦ ποιησάμενος. ib.

οἱ δὲ δὴ Βυζάντιοι καὶ ζῶντος τοῦ Νίηρου καὶ τελευτήσαντος 10
πολλὰ καὶ θαυμαστά ἔδρασαν. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν καιρῷ πάνν ^{a.C.}
καὶ τῶν ἡπείρων καὶ τῆς διὰ μέσου σφῶν θαλάσσης κεῖται, τῇ τε 195
τοῦ χωρίου ἅμα καὶ τῇ τοῦ Βοσπόρου γύσει ἰσχυρῶς παρεσκευασ-
μένη. αὕτη τε γὰρ ἐπὶ μετεώρῳ πεπóλισται, προέχουσα ἐς τὴν 2

νος*) διὰ τοῦτο? 9 2 3 ἔλαχον?* 3 3 καταλείπεται 4 1 σὺ ἐνέχῃ]
συνέβη* 5 1 ...] διελέγξαι βουλόμενος?* M certe p. 227: ὅτι Σεβήρος
τοὺς βουλευτὰς τοὺς γραφάντας κατ' αὐτοῦ πρὸς Ἀλβίνον διελέγξαι βουλό-
μενος ἐβουλήθη καὶ Βιβιανὸν ἄνδρα ὑπατευκότα καὶ τὰ Ἀλβίνου δοκούντα
φρονεῖν ὑποφθεῖραι, ἵνα τῇ μαρτυρίᾳ αὐτοῦ χρώμενος κατὰ τῶν βουλευ-
τῶν ἀξιόπιστον τὴν κατηγορίαν ποιήσῃ. ὁ δὲ εἴλετο σφραγῆναι ἢ προῖξαι
τι ἐλευθερίας ἀλλότριον. Ἰουλιανὸν οὖν εὐρών πρὸς τοῦτο ἀνέπεισε καὶ
κατηγόρῳ ἐχρήσατο 6 5 ἀπ'?

- θάλασσαν· καὶ ἐκεῖνη χειμάροον δίτην ἐκ τοῦ Πόντου καταθέουσα
 τῇ τε ἄκρῃ προσπίπτει, καὶ μέρει μὲν τινὶ ἐς τὰ δεξιὰ ἀποτρέπεται
 κἀνταῦθα τὸν τε κόλπον καὶ τοὺς λιμένας ποιεῖ, τῷ δὲ δὴ πλείονι
 πρὸς τὴν Προποντίδα παρ' αὐτὴν τὴν πόλιν πολλῇ σπουδῇ χωρεῖ.
 3 καὶ μέντοι καὶ τὰ τεῖχη καρτερώτατα εἶχον. ὃ τε γὰρ θώραξ αὐ-
 τῶν λίθοις τετραπέδοις πυξέσι συνωκοδόμητο, πλαξὶ χαλκαῖς συν-
 δοιμένοις, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῶν καὶ χώμασι καὶ οἰκοδομήμασιν ὠχύ-
 ρωτο, ὥστε καὶ ἐν τεῖχος παχὺ τὸ πᾶν εἶναι δοκεῖν, καὶ ἐπάνωθεν
 4 αὐτοῦ περιδρομον καὶ στεγανὸν καὶ εὐφύλακτον ὑπάρχειν. πύργοι
 τε πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἔξω τε ἐκκεῖμενοι καὶ θυρίδας πέριξ ἐπαλ-
 λήλους ἔχοντες ἦσαν, ὥστε τοὺς προσβάλλοντας τῷ κύκλῳ ἐντὸς αὐ-
 τῶν ἀπολαμβάνεσθαι δι' ὀλίγον τε γὰρ καὶ οὐ κατ' εὐθὺς, ἀλλ' οἱ
 μὲν τῇ οἱ δὲ τῇ σκολιώτερον ὠκοδομημένοι, πᾶν τὸ προσπίπτον
 5 σφισιν ἐνεκνυλοῦντο. τοῦ δὲ δὴ περιβόλου τὰ μὲν πρὸς τῆς ἡπεί-
 ρου ἐς μέγα ὕψος ἦρτο, ὥστε καὶ τοὺς τυχόντας ἀπ' αὐτῶν ἀμύ-
 νασθαι, τὰ δὲ πρὸς τῇ θαλάττῃ ἦττον ὑψοῦτο· αἱ τε γὰρ πέτραι
 ἐφ' ὧν ἐπωκοδόμητο καὶ ἡ τοῦ Βοσπόρου δεινότης θαυμασιῶς
 σφίσι συνεμάχον. οἱ τε λιμένες ἐντὸς τεύχους ἀμφοτέροι κλειστοὶ
 ἀλύσειν ἦσαν, καὶ αἱ χηλαὶ αὐτῶν πύργους ἐφ' ἐκάτερα πολὺ προ-
 6 ἔχοντας ἔφερον, ὥστ' ἄπορον τῷ πολεμῷ τὸν πρόσπλον ποιεῖν.
 τὸ δ' ὅλον ὁ Βόσπορος σφας μέγιστα ὠφελεῖ· ἀνάγκη γὰρ πᾶσα,
 ἂν ὕπαις τις ἐς τὸ ῥέῃμα ἐμπέσῃ, καὶ ἄγοντα αὐτὸν πρὸς τὴν γῆν
 ἐκπεσεῖν. τοῦτο δὲ τῷ μὲν φίλῳ ἡδιστόν ἐστιν, τῷ δὲ ἐναντίῳ
 ἀπορώτατον.
 11 οὕτω μὲν οὖν τὸ Βυζάντιον ἐτετείχιστο, καὶ προσέτι καὶ μη-
 χανὰ κατὰ παντὸς τοῦ τεύχους ποικιλιώταται ἦσαν. τοῦτο μὲν γὰρ
 ἐπὶ τοὺς πλησιάζοντας καὶ πέτρας καὶ δοκοὺς ἐνέβαλλον, τοῦτο δ'
 ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας καὶ λίθους καὶ βέλη δόρατά τε ἠφίεσαν,
 ὥστε ἐντὸς πολλοῦ χωρίου μηδὲνα αὐτῶν ἀκινδύνως πελάσαι δύ-
 2 νασθαι· ἀρπάγας τε ἕτεραι ἔχουσαι καὶ καθίεντο ἑξαπιναιῶς καὶ
 ἀνέσπων διὰ βραχέος καὶ πλοῖα καὶ μηχανήματα. Πρῶτος πολίτης
 ἕμιος τὰ πλείω αὐτῶν ἐτεκμήρατο, καὶ διὰ τοῦτο θανάτου τε ἅμα
 ὤφλε καὶ ἐσώθη· ὁ γὰρ Σευῆρος τὴν τέχνην αὐτοῦ μαθὼν ἐκόλυ-
 σεν αὐτὸν ἀποθανεῖν, καὶ τούτου ἕς τε ἄλλα τινὰ αὐτῷ ἐχρήσατο
 καὶ ἐς τὴν τῶν Ἀτρῶν πολιορκίαν, καὶ μόνα γε τὰ ἐκείνου μηχαν-
 3 ῆματα οὐκ ἐκαύθη ὑπὸ τῶν βαρβάρων. καὶ πλοῖα δὲ τοῖς Βυζαν-
 τίοις πεντακόσια, τὰ μὲν πλείστα μονήρη, ἔστι δ' ἅ καὶ δίχροτα,
 κατεσκευάστο ἐμβόλους ἔχοντα· καὶ τινὰ αὐτῶν ἐκατέρωθεν καὶ

ἐκ τῆς πρὸς μνησιν καὶ ἐκ τῆς πρὸς πηδαλίοις ἡσκητο καὶ κυβερνή-
τας ναύτας τε διπλοῦς εἶχεν, ὅπως αὐτοὶ μὴ μεταστρεφόμενοι καὶ
ἐπιπλέωσι καὶ ἀναχωρῶσι, καὶ τοὺς ἐναντίους καὶ ἐν τῷ πρόσπλῳ
καὶ ἐν τῷ ἀπόπλῳ σφῶν σφάλλωσιν.

πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἔδρασαν καὶ ἔπαθον οἱ Βυζάντιοι, ἅτε τοῖς 12
ἐκ τῆς οἰκουμένης ὥς εἰπεῖν στόλοις ἐπὶ ὅλον τριετῆ χρόνον πολιορ-
κούμενοι· λελέξεται δὲ ὀλίγα καὶ τὰ ἐχόμενά τινος θαύματος. ἦρουν
μὲν γὰρ πλοῖα τινα παραπλέοντα εὐκαίρως ἐπιτιθέμενοι, ἦρουν δὲ
καὶ τριήρεις τῶν ἐν τῷ ὄριμῳ τῶν ἐναντίων οὐσῶν· τὰς γὰρ ἀγκύ- 2
ρας αὐτῶν ὑγυδροῖς κολυμβηταῖς ὑποτέμνοντες, καὶ ἥλους ἐς τοὺς
ταρσοὺς σφῶν, καλωδίους ἐκ τῆς φιλίας ἐκδεδεμένους ἐμπηγνύντες,
ἐπεσπῶντο, ὥστ' αὐτὰς ἐφ' ἑαυτῶν αὐτομάτας προσπλεύσας ὁρᾶ-
σθαι, μὴτ' ἐρέτον μὴτ' ἀνέμον μηδενὸς ἐπισπέρχοντος. ἦδη δὲ καὶ 3
ἐθελονταί τινες ἔμποροι, ὥς καὶ ἄκοντες, ἐπ' αὐτῶν ἠλίσκοντο, καὶ
τὰ ἀγώγιμα μεγάλων χρημάτων πωλῆσαντες ἐξέπλεον ἐκδιδράσκον-
τες. ἐπεὶ δὲ πάντων αὐτοῖς ἐκδαπανηθέντων τῶν ἔνδον ἐς τὸ στε-
νὸν κομιδῇ τῶν τε πραγμάτων καὶ τῶν ἐλπίδων τῶν ἐπ' αὐτοῖς
ἐληλέθασαν, πρότερον μὲν, καίπερ πάννυ πειζόμενοι ἅτε καὶ τῶν ἔξω 4
πάντων ἀποκεκλεισμένοι, ὁμῶς ἀντείχον, καὶ ἐς τε τὰς ναῦς τοῖς
τε ξύλοις τοῖς ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ ταῖς θοῖξιν ταῖς [ἐκ] τῶν γυναι-
κῶν, σχοινία ἀπ' αὐτῶν πλέκοντες, ἐχρῶντο, καὶ ὁπότε τινὲς τῷ
τείχει προσβάλοιεν, τοὺς τε λίθους σφίσι τοὺς ἐκ τῶν θεάτρων καὶ
ἵππους χαλκοῦς καὶ ἀνδριάντας ὅλους ἐπερρίπτον· ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ 5
τροφὴ σφας ἐπέλειπεν ἢ νερομισμένη καὶ δέσματα διαβρέχοντες
ἡσθιον, εἴτα καὶ ταῦτα καταναλώθη, οἱ μὲν πλείους ἐξέπλευσαν,
τηρήσαντες ζάλην καὶ καταιγίδα ὥστε μηδὲν ἀνταναχθῆναι σφί-
σιν, ἦν ἢ ἀπόλωνται ἢ ἐπισιτίσονται, καὶ προσπίπτοντες ἀπροσδο-
κῆτως τοῖς ἀγροῖς πάνθ' ὁμοίως ἐλῆζοντο, οἱ δ' ἐπολεμπόμενοι 6
δεινότατον ἔργον ἔδρασαν· ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ ἐγένοντο,
ἐπ' ἀλλήλους ἐγράποντο καὶ ἀλλήλων ἐγείνοντο. οὗτοι μὲν οὖν ἐν 13
τούτοις ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι ἐπεὶ τὰ σκάφη καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμιν
αὐτῶν κατεγέμισαν, ἦσαν χειμῶνα μέγαν καὶ τότε ἐπιτηρήσαντες.
οὐ μὴν καὶ ὠναντό γε αὐτοῦ· οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι καταβαρεῖς αὐτοὺς
καὶ βραχὺ πάννυ τοῦ ὕδατος ὑπερέχοντας ἰδόντες ἀντανήχθησαν,
καὶ αὐτοῖς ἐσπεδασμένοις, ὥς που καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ὁ κλύδων ἦγε, 2
προσπίπτοντες ναυμαχίας μὲν οὐδὲν ἔργον ἔσχον, τὰ δὲ δὴ πλοῖα
αὐτῶν ἀφειδῶς ἐκοπτον, πολλὰ μὲν τοῖς κοντοῖς ὠθοῦντες, πολλὰ
δὲ καὶ τοῖς ἐμβόλοις ἀναρρηγνύντες, ἔστι δ' αὖ καὶ αὐτῇ τῇ προσ-

12 3 4 τὸ] οὐ
ἀσθενεστάτῳ Thuc. 3 52

5 1 γ. καὶ ἀνδρ. χαλκοῦς ὅλ.*

6 2 ἐν τῷ

- 3 βολῇ σφῶν ἀνατρέποντες. καὶ ἐκεῖνοι δοῦσαι μὲν οὐδέν, οὐδ' εἰ
τὰ μάλιστα ἤθελον, ἐδύναντο· διαφυγεῖν δὲ πῃ πειρώμενοι οἱ μὲν
ὑπὸ τοῦ πνεύματος, ἀπλήστως αὐτῷ χρώμενοι, ἐβαπτίζοντο, οἱ δ'
4 ὑπὸ τῶν ἐναντίων καταλαμβανόμενοι διώλλυντο. θεώμενοι δὲ ταῦτα
οἱ ἐν τῷ Βυζαντίῳ τέως μὲν ἐθεοκλύτουν καὶ ἐπεβόων ἄλλοτε ἄλ-
λοις τοῖς γνωμένοις, ὥς ἐκάστῳ τι τῆς θέας ἐκείνης ἢ τοῦ πάθους
προσέπιπτεν· ἐπεὶ δὲ πασυνδὶ αὐτοὺς ἀπολλυμένους εἶδον, τότε δὴ
ἄθροοι καὶ ἀνῳμῶξαν καὶ ἀνεθρήνησαν, καὶ αὐτοῦτον τό τε λοιπὸν
5 τῆς ἡμέρας καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν ἐπένθουν. τοσαῦτα γὰρ τὰ πάντα
νανύγια ἐγένετο ὥστε καὶ ἐς τὰς νήσους καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν ἐξε-
χθῆναι τινά, καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἡττὰν σφῶν, καὶ πρὶν ἀκου-
σθῆναι, γνωσθῆναι. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ τοῖς Βυζαντίοις ἐπὶ μείζον
6 τὸ δεινὸν ἠδῆσθη· ὥς γὰρ ὁ κλύδων ἐστόρεστο, πᾶσα ἡ θάλασσα
ἢ πρὸς τῷ Βυζαντίῳ καὶ τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ναυαγίων καὶ τοῦ
αἵματος ἐπληρώθη, πολλὰ δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν ἐξεβράσθη, ὥστε καὶ
χαλεπώτερον ἐκ τῆς ὕψεως σφῶν τὸ δεινὸν αὐτοῦ τοῦ ἔργου φρα-
γῆναι.
- 14 παρέδosan μὲν οὖν αὐτίκα τὴν πόλιν καὶ ἄγοντες οἱ Βυζάντιοι,
Ῥωμαῖοι δὲ τοὺς μὲν στρατιώτας καὶ τοὺς ἐν τέλει διεχρήσαντο
πάντας, πλὴν τοῦ πύκτου ὃς πολλὰ τοὺς Βυζαντίους ὠφέλησε καὶ
τοὺς Ῥωμαίους ἐβλαπεν· οὗτος γὰρ παραχρῆμα πᾶς τε καίσας τῶν
στρατιωτῶν τινὰ καὶ ἑτέρω λαῷ ἐνθρόων, ὅπως ὀργισθέντες δια-
2 φθείρωσιν αὐτόν, προαπώλετο. ὁ δὲ Σεβήρος οὕτως ἦσθη ἐπὶ τῇ
ἀλώσει τοῦ Βυζαντίου ὥς καὶ πρὸς τοὺς στρατιώτας, ἐν τῇ Μεσο-
ποταμίᾳ τότε ὢν, αὐτὸ τοῦτο εἰπεῖν, “εἴλομεν δὲ καὶ τὸ Βυζάν-
3 τιον.” ἔπαυσε δὲ τὴν πόλιν τῆς τε ἐλευθερίας καὶ τοῦ ἀξιωματος
τοῦ πολιτικοῦ, καὶ δασμοφόρον ἀπορήρας, τὰς τε οὐσίας τῶν πολι-
τῶν δημεύσας, αὐτὴν τε καὶ τὴν χώραν αὐτῆς Περιθίοις ἐχαρί-
σατο, καὶ αὐτῇ ἐκεῖνοι οἷα κόμη χρώμενοι οὐδὲν ὅ τι οὐχ ὑβρίζον.
4 ταῦτα μὲν οὖν δικαίως πως ποιῆσαι ἔδοξεν· τὰ δὲ δὴ τεῖχῃ τῆς
πόλεως διαλύσας ἐκείνους μὲν οὐδὲν πλέον τῆς στερήσεως τῆς δό-
ξης, ἣν ἐκ τῆς ἐπιδείξεως αὐτῶν ἐκαρποῦντο, ἐλύπησε, τῶν δὲ δὴ
Ῥωμαίων μέγα καὶ φρυακτήριον καὶ ὀρηκτῆριον πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ
5 Πόντου καὶ τῆς Ἀσίας βαρβάρους καθέλειν. καὶ εἶδον ἐγὼ τὰ
τεῖχῃ πεπτωκότα ὥσπερ ὑπ' ἄλλων τινῶν ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ῥωμαίων
ἐαλωκότα, ἐτεθεάμην δὲ αὐτὰ καὶ ἐστηκότα καὶ ἡκυχόειν αὐτῶν
καὶ λαλούντων. ἑπτὰ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν Θρακίων πνλῶν πύργοι
καθήκοντες πρὸς τὴν θάλασσαν ἦσαν, τούτων δ' εἰ μὲν τις ἄλλω

τῶ προσέμειξεν, ἥσυχος ἦν, εἰ δὲ δὴ τῷ πρώτῳ ἐνεβόησέ τινα ἢ καὶ ὁ
λίθον ἐνέροισεν, αὐτὸς τε ἤχει καὶ ἐλάλει καὶ τῷ δευτέρῳ τὸ αὐτὸ
τοῦτο ποιεῖν παρεδίδου, καὶ οὕτω διὰ πάντων ὁμοίως ἐχώρει, οὐδ'
ἐπετάραττον ἀλλήλους, ἀλλ' ἐν τῷ μέρει πάντες, παρὰ τοῦ πρὸ
αὐτοῦ ἕτερος, τήν τε ἡχὴν καὶ τὴν φωνὴν διεδέχοντό τε καὶ παρε-
πέμποντο.

τοιαῦτα μὲν τὰ τῶν Βυζαντίων τείχη ἦν, Σεῦρος δέ, ἐν ᾧ ΟΕ
ταῦτα ἐπολιορχεῖτο, κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπιθυμίᾳ δόξης ἐστράτευσεν,
τὼν τε Ὀσροηνῶν καὶ τῶν Ἀδιαβηνῶν καὶ τῶν Ἀραβίων.

"ὅτι οἱ Ὀσροηνοὶ καὶ οἱ Ἀδιαβηνοὶ ἀποστάντες καὶ Νίσιβιν ²
πολιορχοῦντες, καὶ ἡττηθέντες ὑπὸ Σεήρου, ἐπρεσβεύσαντο πρὸς
αὐτὸν μετὰ τὸν τοῦ Νήρου θάνατον, οὐχ ὅπως ὥς καὶ ἡδικοτές
τι παραιτούμενοι, ἀλλὰ καὶ εὐεργεσίαν ἀπαιτοῦντες ὥς καὶ ὑπὲρ
αὐτοῦ τοῦτο πεποικότες· τοὺς γὰρ στρατιώτας τὰ τοῦ Νήρου
φρονήσαντας ἔλεγον ἐκείνου ἕνεκα ἐφθαρκέσαι. καὶ τινα καὶ δῶρα ³
αὐτῷ ἐπέμψαν, τοὺς τε αἰχμαλώτους καὶ τὰ λάφυρα τὰ περιόντα
ἀποδώσειν ἐπέσχοντο. οὐ μὲντοι οὔτε τὰ τείχη ἃ ἤρῃκεσαν ἐκλιπεῖν
οὔτε φρουροὺς λαβεῖν ἤθελον, ἀλλὰ καὶ τοὺς λοιποὺς ἐξαχθῆναι
ἐκ τῆς χώρας ἤξιον. διὰ ταῦτα ὁ πόλεμος οὗτος συνέστη. Ὑ p. 413.

"ὅτι οἱ Ἀράβιοι, ἐπειδὴ μηδεὶς σφισι τῶν πλησιοχώρων βοη- ⁴
θῆσαι ἠθέλησε, πρὸς Σεήρον αὐθις ἐπρεσβεύσαντο, ἐπεικέστερά
τινα προτεινόμενοι. οὐ μὲντοι καὶ ἔνυχον ὧν ἐβούλοντο, ἐπειδὴ μὴ
καὶ αὐτοὶ ἦλθον. Ὑ p. 414.

ἐπεὶ δὲ τὸν Εὐφράτην διαβάς ἐς τὴν πολεμίαν ἐσέβαλεν, ἀνύ- ²
δρον τῆς χώρας οὕσης ἄλλως τε δὴ καὶ τότε πλέον ὑπὸ τοῦ Θέ-
ρους ἐξηικασμένης ἐκινδύνευσεν παμπληθεῖς στρατιώτας ἀποβαλεῖν·
κεκμηκόσι γὰρ αὐτοῖς ἐκ τῆς πορείας καὶ τοῦ ἡλίου καὶ κοριοστὸς ²
ἐμπίπτων ἰσχυρῶς ἐλύπησεν, ὥστε μήτε βαδίξειν μήτε λαλεῖν ἔτι
δύνασθαι, τοῦτο δὲ μόνον φθέγγεσθαι, "ὔδωρ ὔδωρ." ἐπεὶ δὲ
ἀνεφάνη μὲν ἰκμάς, ἐξ ἴσου δὲ τῷ μὴ εὐρεθέντι ἀρχὴν ὑπὸ τῆς
ἀτοπίας ἦν, ὁ Σεήρος κύλικά τε ἤτησε καὶ τοῦ ὕδατος πληρώσας
ἀπάντων ὀρώωντων ἐξέπιεν. καὶ τότε μὲν οὕτω καὶ ἄλλοι τινὲς προσ- ³
πόντες ἀνερωρώθησαν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐς τὴν Νίσιβιν ὁ Σεήρος
ἐλθὼν αὐτὸς μὲν ἐνταῦθα ὑπέμεινε, Λατερανὸν δὲ καὶ Κάνδιδον
καὶ Λαῖτον ἐς τοὺς προειρημένους βαρβάρους ἄλλον ἄλλῃ ἀπέστειλε,
καὶ ἐπερχόμενοι οὗτοι τὴν τε χώραν τῶν βαρβάρων ἐδῆκον καὶ τὰς
πόλεις ἐλάμβανον. μέγα δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ Σεήρῳ φρονοῦντι, ⁴
ὥς καὶ πάντας ἀνθρώπους καὶ συνέσει καὶ ἀνδράσι ὑπερβεβηκότι,

πρῶγμα παραδοξότατον συνηρέχθη· Κλαύδιος γάρ τις ληστής καὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Συρίαν κατατρέχων καὶ πολλῇ διὰ τοῦτο σπουδῇ ζητούμενος, προσῆλθέ τε αὐτῷ ποτὲ μεθ' ἱππέων ὥς καὶ χιλιάρχος τις ὢν, καὶ ἡσπάσατο αὐτὸν καὶ ἐφίλησε, καὶ οὔτε εὐθὺς ἐφωράθη οὐδ' ὕστερον συνελήφθη.

- 3 ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ τοὺς Σκύθας πολεμῆσειοντας βρονταί τε καὶ ἄστραπαὶ μετ' ὄμβρον καὶ κερανοὶ βουλευομένοις σφίσιν ἐξαίρνης ἐμπесόντες, καὶ τοὺς πρώτους αὐτῶν τρεῖς ἄνδρας ἀπο-
 2 κτείναντες, ἐπέσχον. ὁ δὲ Σεσηρος αὐθις τρία τέλη τοῦ στρατοῦ ποιήσας, καὶ τὸ μὲν τῷ Λαίτῳ τὸ δὲ τῷ Ἀνυλίνῳ καὶ τῷ Πρόβῳ δούς, ἐπὶ τὴν Ἀρχὴν ἐξέπεμψεν. καὶ οἱ μὲν ταύτην, τριζῇ ἐσβα-
 λόντες, οὐκ ἀμογητὶ ἐχειροῦντο· ὁ δὲ Σεσηρος ἀξίωμα τῇ Νισίβει δούς ἱππεῖ ταύτην ἐπέτρεψεν, ἔλεγε τε μεγάλῃν τέ τινα χώραν
 3 προσκεκτῆσθαι καὶ πρόβολον αὐτὴν τῆς Συρίας πεποιῆσθαι. ἐλέγ-
 χεται δὲ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου καὶ πολέμων ἡμῶν συνεχῶν, ὥς καὶ δαπανημάτων πολλῶν, αἰτία οὖσα· δίδωσι μὲν γὰρ ἐλάχιστα, ἀνα-
 λίσκει δὲ παμπληθῆ, καὶ πρὸς ἐγγυτέρους καὶ τῶν Μηδῶν καὶ τῶν Πάρθων προσεληλυθότες αἰεὶ τρόπον τινὰ ὑπὲρ αὐτῶν μαχόμεθα.
 4 τῷ δὲ Σεσήρῳ πόλεμος αὐθις, μήπω ἐκ τῶν βαρβαρικῶν ἀνα-
 πνεύσαντι, ἐμφύλιος πρὸς τὸν Ἀλβίνον τὸν Καίσαρα συνηρέχθη. ὁ μὲν γὰρ οὐδὲ τὴν τοῦ Καίσαρος αὐτῷ ἔτι ἐδίδου τιμὴν, ἐπειδὴ τὸν Νίχρον ἐμποδὼν ἐποίησατο, τά τε ἄλλα τὰ ἐνταῦθα ὥς ἐβού-
 λετο κατεστήσατο· ὁ δὲ καὶ τὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἐξίτηι ὑπεροχὴν.
 2 συγχινομένης οὖν διὰ ταῦτα τῆς οἰκονόμης ἡμεῖς μὲν οἱ βουλευταὶ ἡσυχίαν ἡγομεν, ὅσοι μὴ πρὸς τοῦτον ἢ ἐκείνον φανερώς ἀποκλί-
 ναντες ἐκονιώνον σφίσι καὶ τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἐλπίδων, ὁ δὲ δῆμος οὐκ ἐκαρτέρησεν ἀλλ' ἐκφανέστατα κατωδύρατο. ἦν μὲν γὰρ ἡ τελευταία πρὸ τῶν χρόνιων ἱπποδρομία, καὶ συνέδραμεν ἐς αὐτὸ
 3 ἄπλετόν τι χοῖμα ἀνθρώπων· παρῆν δὲ καὶ ἐγὼ τῇ θέρᾳ διὰ τὸν ὑπατον φίλον μου ὄντι, καὶ πάντα τὰ λεχθέντα ἀκριβῶς ἤκουσα, ὅθεν καὶ γράψαι τι περὶ αὐτῶν ἠδυνήθην. ἐγένετο δὲ ὧδε. συνῆλ-
 θον μὲν ὥσπερ εἶπον ἀμύθητοι, καὶ τὰ ἄρματα ἐξαχῶς ἀμυλλόμενα ἐθεάσαντο, ὅπερ πον καὶ ἐπὶ τοῦ Κλεάνδρου ἐγεγόνει, μηδὲν μηδένα
 4 παράπαν ἐπαινέσαντες, ὅπερ εἰδισται· ἐπειδὴ δὲ ἐκείνοι τε οἱ δρό-
 μοι ἐπαύσαντο καὶ ἔμελλον οἱ ἡνίοχοι ἑτέρου ἄρξασθαι, ἐνταῦθα σιγῶντες ἀλλήλους ἐξαίρνης τάς τε χεῖρας πάντες ἅμα συνεκρό-
 τησαν καὶ προσεπείβησαν, εὐτυχίαν τῇ τοῦ δήμου σωτηρίᾳ αἰτού-
 5 μενοι. εἰπόν τε τοῦτο, καὶ μετὰ τοῦτο τὴν Ρώμην καὶ βασιλίδυ

3 2 2 τὰ δὲ?*

3 Ἀδιαβηνήν? an Ἀιορηνήν?

4 2 5 αὐτὴν?

καὶ ἀθάνατον ὀνομάσαντες "μέχρι πότε τοιαῦτα πάσχομεν" ἔκραξαν
 "καὶ μέχρι ποῦ πολεμούμεθα;" εἰπόντες δὲ καὶ ἄλλα τινὰ τοιοντό-
 τροπα τέλος ἐξεβόησαν ὅτι ταῦτα ἐστίν, καὶ πρὸς τὸν ἀγῶνα τῶν
 ἵππων ἐτρόποντο. οὕτω μὲν ἔκ τινος θείας ἐπιπνοίας ἐνεθουσίασαν·
 οὐ γὰρ ἂν ἄλλως τοσαῦται μυριάδες ἀνθρώπων οὐτ' ἤρξαντο τὰ 6
 αὐτὰ ἅμα ἀναβοῶν ὥσπερ τις ἀκριβῶς χορὸς δεδιδυγμένος, οὐτ'
 εἶπον αὐτὰ ἀπταιστως ὥς καὶ μεμελετημένα. ταῦτά τε οὖν ἔτι καὶ
 μᾶλλον ἡμᾶς ἐτάραττε, καὶ πῦρ αἰφνίδιον νυκτὸς ἐν τῷ ἄερί τῷ
 πρὸς βορρᾶν τοσοῦτον ὥφθη ὥστε τοὺς μὲν τὴν πόλιν ὅλην τοὺς
 δὲ καὶ τὸν οὐρανὸν αὐτὸν καίεσθαι δοκεῖν. ὃ δὲ δὴ μάλιστα θαν- 7
 μίσας ἔχω, ψεκάς ἐν αἰθρία ἀργυροειδὴς ἐς τὴν τοῦ Ἀύγουστου
 ἀγορὰν κατερρέη. φερομένην μὲν γὰρ αὐτὴν οὐκ εἶδον, πεσοῦσης
 δὲ αὐτῆς ἡσθόμην, καὶ κέρματά τινα ἀπ' αὐτῆς χαλκᾷ κατηργύ-
 ρωσα, ἃ καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὴν αὐτὴν οἶον εἶχεν· τῇ γὰρ τετάρτῃ
 πᾶν τὸ ἐπαλειφθὲν αὐτοῖς ἤφανίσθη.

Νουμριανὸς τις γραμματιστὴς τῶν τὰ παιδία γράμματα δι- 5
 δασκόντων, ἐκ τῆς Ῥώμης ἐς τὴν Γαλατίαν, οὐκ οἶδ' ὅ τι δόξαν
 αὐτῷ, ἀφορηθεὶς, βουλευτὴς τε εἶναι τῶν Ῥωμαίων πλασάμενος
 καὶ ἐπὶ στρατιᾷς ἄθροισιν ὑπὸ τοῦ Σεσήρου πεμφθῆναι, συνήγαγέ
 τινα βραχεῖαν πρῶτον ἰσχύν, καὶ τινες τῶν τοῦ Ἀλβίνου ἱππέων
 διέφθειρε, καὶ ἄλλα τινὰ ὑπὲρ τοῦ Σεσήρου ἐνεανεύσατο. ἀκούσας 2
 δὲ ὁ Σεσήρος, καὶ νομίσας ὅτις τινὰ τῶν βουλευτῶν εἶναι, ἐπέ-
 στελεν ἐπαυνῶν τε αὐτὸν καὶ δύνανιν κελεύων πλείονα προσλαβεῖν·
 καὶ ὅς λαβὼν πλείονα δύνανιν ἄλλα τε θανμαστὰ ἐπεδείξατο, καὶ
 χιλίης καὶ ἑπτακοσίας καὶ πεντήκοντα μυριάδας δραχμῶν ἐλὼν τῷ
 Σεσήρῳ ἔπεμψεν. νικῆσαντος δὲ τοῦ Σεσήρου πρὸς αὐτὸν ἐλθόν 3
 οὐτ' ἀπεκρέψατό τι οὐτ' ἤτησεν ὡς ἀληθῶς βουλευτὴς γενέσθαι,
 καὶ τιμαῖς μεγάλας πλούτῳ τε ἂν ἀξιεθῆναι δυνηθεὶς οὐκ ἤθε-
 λησεν, ἀλλ' ἐν ἀγρῷ τινί, σμικρὸν τι ἐφ' ἡμέραν λαμβάνων παρ'
 αὐτοῦ, διεβίω.

"ὅτι διὰ τὸ τοὺς Καληδονίους μὴ ἐμμεῖναι ταῖς ἐποσχέσεσι, 4
 τοῖς Μαιάταις παρεσκευασμένους ἀμῦναι, καὶ διὰ τὸ τότε τὸν Σε-
 σήρου τῷ παροίκῳ πολέμῳ προσκεῖσθαι, κατηργάσθη ὁ Λοῦπος 197
 μεγάλων χρημάτων τὴν εἰρήνην παρὰ τῶν Μαιατῶν ἐκπρίσθαι,
 αἰχμαλώτους τινὰς ὀλίγους ἀπολαβών. U p. 414.

ὁ δὲ δὴ ἀγὼν τῷ τε Σεσήρῳ καὶ τῷ Ἀλβίνῳ πρὸς τῷ Λογγ- 6
 δούρῳ τοιῶσδε ἐγένετο. πεντεκαίδεκα μὲν μυριάδες στρατιωτῶν
 σιναμφοτέροις ὑπῆρχον, παρήσαν δὲ καὶ ἀμφοτέροι τῷ πολέμῳ

ἄτε περὶ ψυχῆς θέοντες, καίτοι τοῦ Σεήρου μηδεμιᾶ πω μάχῃ
 2 ἑτέρῃ παραγεγονότος. ἦν δὲ ὁ μὲν Ἀλβῖνος καὶ τῷ γένει καὶ τῇ
 παιδείᾳ προήκων, ἄτερος δὲ τὰ πολέμια κρείττων καὶ δεινὸς στρα-
 τηγῆσαι. συνέβη δὲ τὸν Ἀλβῖνον προτέρῃ μάχῃ νικῆσαι τὸν Λοῦπον
 τῶν τοῦ Σεήρου στρατηγῶν ὄντα, καὶ πολλοὺς τῶν σὺν αὐτῷ
 διαφθεῖραι στρατιωτῶν. ὁ δὲ τότε ἄγῶν πολλὰς ἔσχεν ἰδέας τε καὶ
 3 τροπᾶς. τὸ μὲν γὰρ λαὸν κέρας τοῦ Ἀλβίνου ἠττήθη τε καὶ κατέ-
 φυχεν ἐς τὸ ἔρμα, καὶ οἱ Σεήρειοι στρατιῶται διώκοντες συνεσ-
 έπεσον, καὶ ἐκείνους τε ἐφόνεον καὶ τὰς σιγὰς διήρπαζον. ἐν δὲ
 τούτῳ οἱ περὶ τὸ δεξιὸν κέρας τεταγμένοι τοῦ Ἀλβίνου στρατιῶται,
 κρουτὰς τάφρους ἔχοντες πρὸ αὐτῶν καὶ ὀρύγματα γῇ ἐπιπολαίως
 κεκαλυμμένα, μέχρι μὲν ἐκείνων προήεσαν καὶ ἠζόντιζον πόρρωθεν,
 περικίτρω δὲ οὐ προεχώρουν, ἀλλὰ καὶ ὡς δεδιότες ἀνέστρεφον,
 4 ὅπως ἐπισπάσονται τοὺς ἐναντίους ἐς δίωξιν· ὃ δὴ ποτε καὶ ἐγέ-
 νετο. ἀγανακτήσαντες γὰρ οἱ Σεήρειοι πρὸς τὴν δι' ὀλίγον αὐτῶν
 ἐξόρμησιν, καὶ καταφρονήσαντες αὐτὸς πρὸς τὴν ἐκ βραχέος ἀνάφευξιν,
 ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς ὡς καὶ παντὸς τοῦ μεταίχμιον σφῶν ἐμβατοῦ
 ὄντος, καὶ γενόμενοι κατὰ τὰς τάφρους παθήματι δεινῷ συνηρέχθη-
 5 σαν· οἱ τε γὰρ πρωτοστάται καταρραγέντων εὐθὺς τῶν ἐξ ἐπιπολῆς
 ἐπικεμένων ἐς τὰ ὀρύγματα ἐνέπεσον, καὶ οἱ ἐπιτεταγμένοι σφίσιν
 ἐμπίπτοντες αὐτοῖς ἐσφάλλοντο καὶ κατέπιπτον, καὶ οἱ λοιποὶ δει-
 σάντες ἀνεχώρουν ὀπίσω καὶ ὅτε ἐξαίφνης ἀναστρεφόμενοι αὐτοί
 τε ἔπταιον καὶ τοὺς οὐραγοῦντας ἀνέτρεπον, ὥστε καὶ ἐς φάραγγα
 6 αὐτοὺς βαθεῖαν συνῶσαι. ἐγένετο δὴ τούτων τε καὶ τῶν ἐς τὰς
 τάφρους πεσόντων φόβος πολλὸς ἀναμῖξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν. ἐν
 δὲ τῷ θορύβῳ τούτῳ καὶ οἱ μεταξὺ τῆς τε φάραγγος καὶ τῶν
 τάφρων βαλλόμενοι τε καὶ τοξενόμενοι διεφθείροντο. ἰδὼν δὲ ταῦτα
 ὁ Σεήρος ἐπεκούρησε μὲν αὐτοῖς μετὰ τῶν δορυφόρων, τοσοῦτον
 δὲ ἐδέχθη αὐτοὺς ὠφελῆσαι ὥστε καὶ τοὺς δορυφόρους ὀλίγον δεῖν
 7 προσαπώλεσε καὶ αὐτὸς τὸν ἵππον ἀποβαλὼν ἐκινδύνευσεν. ὥς δὲ
 εἶδε φεύγοντας πάντας τοὺς ἑαυτοῦ, τὴν χλαμύδα περιρρηξάμενος
 καὶ τὸ ξίφος σπασάμενος ἐς τοὺς φεύγοντας ἐσεπήδησεν, ὅπως ἢ
 αἰσχυρθέντες ὑποστρέψωσιν ἢ καὶ αὐτὸς αὐτοῖς συναπόληται. ἔστη-
 σαν οὖν τινὲς τοιοῦτον αὐτὸν ἰδόντες καὶ ὑπέστρεψαν, κἂν τούτῳ
 τοῖς ἐφεπομένοις σφίσιν ἐναντίοι ἐξαίφνης φανέντες σιγῶδες μὲν
 ἐκείνων ὡς καὶ Ἀλβινεῖους κατέκοψαν, πάντας δὲ τοὺς ἐπιδιώκοντάς
 8 σφας ἔτρεψαν. καὶ αὐτοῖς ἐνταῦθα ἵππεῖς ἐκ πλαγίου οἱ μετὰ τοῦ
 Αἰΐτου ἐπιγενόμενοι τὸ λοιπὸν ἐξειργάσαντο. ὁ γὰρ Αἰΐτος, ἔως

μὲν ἀγχωμύλως ἡγωνίζοντο, περιεωρῶτο ἐλπίζων ἐκείνους τε ἀμφο-
τέρους ἀπολείσθαι καὶ ἑαυτῷ τὸ κράτος τοὺς λοιποὺς στρατιώτας
ἐκατέρωθεν δώσειν, ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἐπικρατέστερα τὰ τοῦ Σεήρου
γενόμενα, προσεπελάβετο τοῦ ἔργου.

ὁ μὲν δὴ Σεήρος οὕτως ἐνίκησεν, ἡ δὲ δύναμις ἡ τῶν Ρω- 7
μαίων ἰσχυρῶς ἔπταισεν ἅτε ἀμφοτέρωθεν ἀναριθμήτων πεσόντων.
καὶ πολλοὶ καὶ τῶν κρατησάντων ὠλοφύραντο τὸ πάθος· τό τε
γὰρ πεδὶον πᾶν μεστὸν νεκρῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ ἵππων ἐωρῶτο, καὶ 2
αὐτῶν οἱ μὲν τραύμασι πολλοῖς κατακεκομμένοι καὶ οἷα κρεουργη-
θέντες ἔκειντο, οἱ δὲ καὶ ἄτρωτοι ἐσεσώρουντο, τὰ τε ὅπλα ἔρριπτο,
καὶ τὸ αἷμα πολὺ ἐρρῶν, ὥστε καὶ ἐς τοὺς ποταμοὺς ἐσεσεῖν.
ὁ δ' Ἀλβίνος καταφυγὼν ἐς οἰκίαν τινα πρὸς τῷ Ροδανῷ κειμένην, 3
ἐπειδὴ πάντα τὰ περίεξ φρουρούμενα ᾗσθετο, ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν·
λέγω γὰρ οὐχ ὅσα ὁ Σεήρος ἔγραψεν, ἀλλ' ὅσα ἀληθῶς ἐγένετο.
ἰδὼν δ' οὖν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ πολλὰ μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς πολλὰ
δὲ τῇ γλώττῃ χαρισάμενος, τὸ μὲν ἄλλο ῥιφῆναι ἐκέλευσε, τὴν δὲ
κεφαλὴν ἐς τὴν Ρώμην πέμψας ἀνεσταύρωσεν. ἐφ' οἷς δῆλος γενό- 4
μενος ὡς οὐδὲν εἴη αὐτοκράτορος ἀγαθοῦ, ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς τε καὶ
τὸν δῆμον, οἷς ἐπέστειλεν, ἐξεφώβησεν· ἅτε γὰρ παντὸς ἤδη τοῦ
ὀπλισμένου κεκρατηκῶς ἐξέχεεν ἐς τοὺς ἀνόπλους πᾶν ὅσον ὀργῆς
ἐς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πρὶν χρόνον ἠέθορκει. μάλιστα δ' ἡμᾶς ἐξέπληξεν
ὅτι τοῦ τε Μάρκου υἱὸν καὶ τοῦ Κομμόδου ἀδελφὸν ἑαυτὸν ἔλεγε,
τῷ τε Κομμόδῳ, ὃν πρώην ὑβρίζεν, ἡρωικᾶς ἐδίδου τιμᾶς. πρὸς 8
τε τὴν βουλὴν λόγον ἀναγινώσκων, καὶ τὴν μὲν Σύλλον καὶ Μα-
ρίον καὶ Αὔγουστον αὐστηρίαν τε καὶ ὀμότητα ὡς ἀσφαλεστέραν
ἐπαινῶν, τὴν δὲ Πομπηίου καὶ Καίσαρος ἐπιείκειαν ὡς ὀλεθρίαν
αὐτοῖς ἐκείνοις γεγενημένην κακῶν, ἀπολογίαν τινα ἐπὲρ τοῦ Κομ-
μόδου ἐπήγαγε, καθαρπτόμενος τῆς βουλῆς ὡς οὐ δικαίως ἐκείνον 2
ἀτιμαζούσης, εἶγε καὶ αὐτῆς οἱ πλείους αἴσχιον βιοτεύουσιν. “εἰ γὰρ
τοῦτο ἦν” ἔφη “δεῖνόν, ὅτι αὐτοχειρία ἐφόνευσεν ἐκεῖνος θηρία,
ἀλλὰ καὶ ὑμῶν τις χθὲς καὶ πρώην ἐν Ὠστίοις, ὑπατευκῶς γέρον,
δημοσίᾳ μετὰ πόρονης πύρραλιν μιμουμένης ἔπαιζεν. ἀλλ' ἐμοιο- 3
μάχει νῆ Δία. ὑμῶν δ' οὐδεὶς μοιρομαχεῖ; πῶς οὖν καὶ ἐπὶ τί
τάς τε ἀσπίδας αὐτοῦ καὶ τὰ κράνη τὰ χορσὰ ἐκεῖνα ἐπρίαντο
τινές;” ἀναγνὼς δὲ ταῦτα τριάκοντα μὲν καὶ πέντε ἀπέλυσε τῶν
τὰ Ἀλβίνον φρονῆσαι αἰτιαθέντων, καὶ ὡς μηδεμίαν τὸ παράπαν 4
αἰτίαν ἐσχηκόσιν αὐτοῖς προσεφέρετο (ᾗσαν δὲ ἐν τοῖς πρώτοις
τῆς γερονσίας), ἐννέα δὲ καὶ εἴκοσιν ἀνδρῶν θάνατον κατεψηφί-

σατο, ἐν οἷς ἄρα καὶ Σουλπικιανὸς ὁ τοῦ Περτίνακος πενθερὸς ἠριθμεῖτο.

- ⁹ μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Σεῆρος ἐστρατεύει κατὰ τῶν Πάρθων·
¹⁹⁹ ἀσχολουμένον γὰρ αὐτοῦ ἐς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἐκείνοι ἀδείας λαβόμενοι τὴν τε Μεσοποταμίαν εἶλον, στρατεύσαντες παμπληθεῖ, καὶ μικροῦ καὶ τὴν Νίσιβιν ἐχειρώσαντο, εἰ μὴ Αὐτὸς αὐτὴν, πο-
² λιορκοῦμενος ἐν αὐτῇ, διεσώσατο. καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ πλεον ἐδοξάσθη, ὦν καὶ ἐς τὰ ἄλλα καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ δημόσια καὶ ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ἐν τῇ εἰρήνῃ ἄριστος. ἀφικόμενος δὲ ἐς τὴν προειρημένην Νίσιβιν ὁ Σεῆρος ἐνέτυχε σὺν μεγίστῳ ἰππέα τε γὰρ ἔκτεινεν ὁμοί-
 σις καταβαλεῖν αὐτὸν περῶμενον καὶ τῇ ἑαυτοῦ ἰσχύϊ θαρρήσαντα, μάλιστα δὲ ὑπὸ πολλῶν στρατιωτῶν συλληφθεὶς τε καὶ σφαγείς, τριά-
³ κοντα τὸν ἀριθμὸν ὄντων τῶν συλλαβόντων αὐτόν, τῷ Σεῆρῳ προσεκομίσθη. τῶν δὲ Πάρθων οὐ μεινάντων αὐτὸν ἀλλ' οἰκადε ἀναχωρησάντων (ἦρχε δὲ αὐτῶν Ὀλόγαισος, οὗ ἀδελφὸς συνῆν τῷ Σεῆρῳ) πλοῦτα κατασκευάσας ὁ Σεῆρος ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καὶ πλέων τε καὶ βαδίζων παρ' αὐτόν, διὰ τὸ εἶναι λίαν ὀξύτητα καὶ ταχυνὰ καὶ εὖ ἐστιλμένα, τῆς παρὰ τὸν Εὐφράτην ὕλης καὶ τῶν ἐκείσε χωρίων ἄφθονον διδούσης αὐτῷ τὴν τῶν ξύλων χορηγίαν, τὰ κατασκευασθέντα, ταχέως τὴν τε Σελεύκειαν καὶ τὴν Βαβυλῶνα
⁴ ἐκλειφθείσας ἔλαβεν. καὶ μετὰ τοῦτο καὶ τὴν Κτησιφῶντα ἔλῶν ἐκείνην τε πᾶσαν διαρπάσαι τοῖς στρατιωταῖς ἐφῆκε, φρόνον τε ἀνθρώπων πλεῖστον εἰργάσατο, καὶ ζῶντας ἐς δέκα μυριάδας εἶλεν. οὐ μέντοι οὔτε τὸν Ὀλόγαισον ἐπεδίωξεν οὔτε τὴν Κτησιφῶντα κατέσχευε, ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τοῦτο μόνον ἐστρατενκὼς ἵν' αὐτὴν διαρπάσῃ ᾗχετο, τὸ μὲν ἀγνωσίᾳ τῶν χωρίων τὸ δ' ἀπορίᾳ τῶν ἐπι-
⁵ τηδείων. ὑπέστρεψε δὲ καθ' ἑτέραν ὁδόν· τὰ τε γὰρ ξύλα καὶ ὁ χόρτος ὁ ἐν τῇ προτέρᾳ εὐρεθείς κατανάλωτο· καὶ οἱ μὲν αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν περὶ ἄνω παρὰ τὸν Τίγριν, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ πλοίων ἀνεπορεύθησαν.
⁶ "ὅτι τῷ Ὀλογαίῳ τῷ Σανατρούκον παιδὶ ἀντιπαρταξαμένῳ τοῖς περὶ Σεῆρον, καὶ διακωλὴν πρὶν συμμίξαι σφισιν αἰτήσαντι καὶ λαβόντι, πρόσβεις τε ἀπέστειλε καὶ μέρος τι τῆς Ἀρμενίας ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ ἐχαρίσατο. U p. 414.

⁴ 5 ὅτι πάντες μὲν ἐπλάττοντο τὰ τοῦ Σεῆρου φρονεῖν, ἡλέγχοντο δὲ ἐν ταῖς αἰγινίδοις ἀπαγγελίαις, μὴ δυνάμενοι ἐπικαλύπτειν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ ζεχρυσμένον· τῆς γὰρ ἀκοῆς ἐξαπλῆς αὐτοῖς προσπιπτούσης ἀνυλάττως ἐκινουῖντο, καὶ ὑπὸ τούτων καὶ ὑπὸ τῆς ὀφθῆος καὶ τῶν ἡθῶν ὡς ἑκαστοὶ κατὰδηλοὶ ἐγένοντο. τινὲς δὲ καὶ ἐκ τοῦ σφόδρα προσποιεῖσθαι πλέον ἐγινώσκοντο. M p. 227 9 3 1 οἴκοι 5 1 ξύλα] σιτία? 2 προτεραιάς

6 3 τε] τε πρὸς αὐτὸν apud U

καὶ μετὰ τοῦτο ὁ Σεθῆρος τὴν Μεσοποταμίαν διαβάς ἐπειράθη 10
μὲν καὶ τῶν Ἀιτρῶν οὐ πόρρω ὄντων, ἐπέρασε δ' οὐδέν, ἀλλὰ καὶ
τὰ μηχανήματα κατεκαύθη καὶ στρατιώται σιγχροὶ μὲν ἀπώλοντο
πύμπολλοι δὲ καὶ ἐτρώθησαν. ἀπαρέστη οὖν ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνέ-
ξεν ὁ Σεθῆρος. ἐν ᾧ δὲ ἐπολέμει, δύο ἄνδρας τῶν ἐπιφανῶν 2
ἀπέκτεινεν, Ἰούλιον Κρίσπον χιλιάρχοντα τῶν δορυφόρων, ὅτι
ἄχθεσθεις τῇ τοῦ πολέμου κακώσει ἔπος τι τοῦ Μάρωνος τοῦ
ποιητοῦ παρεφθέγγετο, ἐν ᾧ ἐνῆν στρατιώτης τις τῶν μετὰ Τοῦρ-
ρον τῷ Αἰρείῳ ἀντιπολεμοῦντων ὀδυρόμενος καὶ λέγων ὅτι, ἴνα δὴ
τὴν Λαβινίαν ὁ Τοῦρος ἀγάγηται, ἡμεῖς ἐν οὐδενὶ λόγῳ παρα-
πολλόμεθα. καὶ τὸν κατηγορήσαντα αὐτοῦ στρατιώτην Βαλέριον
χιλιάρχον ἀν' αὐτοῦ ὁ Σεθῆρος ἀπέδειξεν. ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν 3
Λαῖτον, ὅτι τε φρόνημα εἶχε καὶ ὅτι ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἡγαυῶτο
καὶ οὐκ ἄλλως στρατεύσειν ἔλεγον, εἰ μὴ Λαῖτος αὐτῶν ἡγοῖτο.
καὶ τούτου τὸν φόρον, διότι οὐκ εἶχε φανεράν αἰτίαν εἰ μὴ τὸν
φθόνον, τοῖς στρατιώταις προσῆπτεν ὥσπερ παρὰ γνώμην αὐτοῦ
τοῦτο τετοληκόσιν.

αὐτὸς δὲ πάλιν ἐπὶ τὰ Ἀτρα ἐστράτευσεν, πολλὰ μὲν σιτία πα- 11
ρασκευάσας, πολλὰ δὲ καὶ μηχανήματα ἐτοίμασάμενος· καὶ γὰρ
θεὸν ἐποιεῖτο, τῶν ἄλλων κεχειρωμένων, μόνην ταύτην ἐν μέσῳ
κειμένην ἀντέχειν. καὶ ἀπώλεσε καὶ χρήματα πλεῖστα καὶ τὰ μηχανή-
ματα πάντα, πλὴν τῶν Πρισκείων, ὡς ἀνωτέρω ἔφη, καὶ σὺν
τούτοις καὶ στρατιώτας πολλούς. σιγχροὶ μὲν γὰρ καὶ ἐν ταῖς προ- 2
ρομαῖς ἐφθείροντο, τῆς βαρβαρικῆς ἵππον (σημὶ δὴ τῆς τῶν Ἀρα-
βίων) πανταχοῦ ὀξείας τε καὶ σφοδρῶς ἐπιπιπτούσης αὐτοῖς· καὶ
οἱ Ἀιτρηνοὶ ἔζικνοντο μὲν καὶ ταῖς τοξείαις ἐπὶ μακρότατον (καὶ
γὰρ ἐκ μηχανῶν βέλη τινα ἔζέκροτον, ὥστε πολλοὺς καὶ τῶν τοῦ 3
Σεθῆρος ὑπασπιστῶν βαλεῖν, σὺνδνὸ τε αὐτῶν βέλη ὑπὸ τὴν αὐτὴν
ῥύμην ἰέντων, πολλαῖς τε ἅμα χερσὶ καὶ πολλοῖς τοξεύμασι βαλλόν-
των), πλεῖον δὲ ὁμῶς ἐκάκωσαν αὐτοὺς ἐπειδὴ τῷ τείχει προσέμειζαν,
καὶ πολὺ πλεῖστον ἐπεὶ καὶ διέρορξάν τι αὐτοῦ· τὰ τε γὰρ ἄλλα 4
καὶ τὸ νύμφα τὸ ἀσφαλτῶδες ἐκείνο, περὶ οὗ ἄνω μοι γέγραπται,
ἀφέντες σφίσι τὰ τε μηχανήματα καὶ τοὺς στρατιώτας πάντας,
οἷς ἐπεβλήθη, κατέπερσαν. καὶ αὐτὰ ὁ Σεθῆρος ἀπὸ βήματος ὑψη-
λοῦ ἐθεώρει. πεσόντος δὲ πῃ τοῦ ἔξωθεν περιβόλου, καὶ τῶν 12
στρατιωτῶν πάντων προθυμονύμων ἐς τὸν λοιπὸν ἐσβιάσασθαι,
ἐκώλυσεν αὐτοὺς ὁ Σεθῆρος τοῦτο πράξαι, τορῶς πανταχόθεν τὸ
ἀνακλητικὸν σημανθῆναι κελεύσας· δόξα τε γὰρ τοῦ χωρίου ὡς 2

10 2 2 Ἰ. μὲν Κ.?

3 Virgil. Aen. 11 371

11 3 4 πλεῖστον*

4 1 πλεῖστον*

12 1 3 τοῦτο] τοῦ

καὶ πάμπολλα τὰ τε ἄλλα χρήματα καὶ τὰ τοῦ ἡλίου ἀναθήματα
 ἔχοντος μεγάλη ἦν, καὶ προσεδόκησεν ἐθελοντὶ τοὺς Ἀραβίους, ἵνα
 3 μὴ βία ἄλόντες ἀνδραποδισθῶσιν, ὁμολογήσιν. μίαν γοῦν διαλιπὼν
 ἡμέραν, ὥς οὐδεὶς αὐτῷ ἐπεκηρυκέσαστο, προσέταξεν αὐτῷ τοῖς
 στρατιώταις τῇ τείχει, καίπερ ἀνοιχοδομηθέντι νυκτός, προσβαλεῖν·
 καὶ αὐτῷ τῶν μὲν Εὐρωπαίων τῶν δυναμένων τι κατεργάσασθαι
 οὐδεὶς ἔτ' ὀργῇ ὑπῆκουσεν, ἕτεροι δὲ δὴ Σύροι ἀναγκασθέντες ἀντ'
 4 αὐτῶν προσβαλεῖν κακῶς ἐφθάρησαν. καὶ οὕτω θεὸς ὁ ὀνύσμενος
 τὴν πόλιν τοὺς μὲν στρατιώτας δυνηθέντας ἂν ἐς αὐτὴν ἐσελθεῖν
 διὰ τοῦ Σεήρου ἀνεκάλεσεν, καὶ τὸν Σεήρον αὖ βουληθέντα αὖ-
 5 τὴν μετὰ τοῦτο λαβεῖν διὰ τῶν στρατιωτῶν ἐκόλυσεν. οὕτω γοῦν
 ὁ Σεήρος ἐπὶ τούτοις διηπορήθη ὥστε τινὸς τῶν ἀμφοῦν αὐτὸν ὑπο-
 σχομένον αὐτῷ, ἵαν γε αὐτῷ δώσῃ πεντακοσίους καὶ πεντήκοντα
 μόνους τῶν Εὐρωπαίων στρατιωτῶν, ἅνεν τοῦ τῶν ἄλλων κινδύ-
 ρου τὴν πόλιν ἐξαιρήσειν, ἔφη πάντων ἀκούοντων "καὶ πόθεν το-
 σοῦτους στρατιώτας ἔχω;" πρὸς τὴν ἀπέλθειαν τῶν στρατιωτῶν
 τοῦτο εἰπὼν.

13 εἰκοσι δ' οὖν ἡμέρας τῇ πολιορκίᾳ προσεδρεύσας ἐς τὴν Πα-
 200 λαιστίνην μετὰ τοῦτο ἦλθε καὶ τῷ Πομπηίῳ ἐνήγισεν. καὶ ἐς τὴν
 Αἴγυπτον "τὴν ἄνω διὰ τοῦ Νείλου ἀνέπλενσε, καὶ εἶδε πᾶσαν
 αὐτὴν πλὴν βραχέων· οὐ γὰρ ἡδυνήθη πρὸς τὰ τῆς Αἰθιοπίας
 2 μεθύρια διὰ λοιμώδη νόσον ἐσβαλεῖν." καὶ ἐπολυπραγμάνησε πάντα
 καὶ τὰ πάντα κεκρυμμένα· ἦν γὰρ οἷος μηδὲν μήτε ἀνθρώπων μήτε
 θεῶν ἀδιερένητον καταλιπεῖν· καὶ τούτου τὰ τε βιβλία πάντα τὰ
 ἀπόροητόν τι ἔχοντα, ὅσα καὶ εὑρεῖν ἡδυνήθη, ἐκ πάντων ὥς εἰπεῖν
 τῶν ἀδύτων ἀνείλε καὶ τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου μνημεῖον συνέκλεισεν,
 ἵνα μηδεὶς ἔτι μήτε τὸ τούτου σῶμα ἴδῃ μήτε τὰ ἐν ἐκείνοις γε-
 γραμμένα ἀναλέξηται.

3 καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἐποίη· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα τῆς Αἰγύπτου
 οὐδὲν δέομαι γράφειν, ὃ δὲ δὴ περὶ τοῦ Νείλου πολλαχόθεν ἀκρι-
 βώσας ἔχω, δικαιοτάτος εἰμι εἰπεῖν. ἐκ γὰρ τοῦ Ἀτλαντος τοῦ ὄρους
 σαφῶς ἀναδίδεται. τοῦτο δ' ἔστιν ἐν τῇ Μακεννίδι παρ' αὐτῷ
 τῷ ὠκεανῷ πρὸς ἐσπέραν, καὶ ὑπεραίρει πολὺ πλεῖστον ἀπάντων
 ὄρων, ὅθεν οἱ ποιηταὶ κίονα αὐτὸν τοῦ οὐρανοῦ εἶναι ἔφησαν· οὔτε
 γὰρ ἀνέβη ποτέ τις ἐπ' ἄκρον αὐτοῦ οὔτε τὰς κορυφὰς αὐτοῦ εἶδεν.
 4 χιόνος τε οὖν αἰεὶ διὰ ταῦτα πεπλήρωται, καὶ τὸ ὕδωρ ἐξ αὐτῆς
 παμπληθὲς ἐπὶ τὸ θέρος ἀφίησιν. ἔστι μὲν γὰρ καὶ ἄλλως ἐλώδη
 πάντα τὰ περὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, τότε δὲ ἐπὶ μᾶλλον πληθύν-

νεται, καὶ ἐκ τούτου τὸν Νεῖλον τὴν ὥραιαν ἐπαύξει· πηγὴ γὰρ
ἐστὶν αὐτοῦ, ὥσπερ πον καὶ τοῖς κροκοδείλοις καὶ ἄλλοις ἐκατέρωθεν
ὁμοίως γεννωμένοις τεκμηριοῦται, καὶ θαυμάσῃ μηδεὶς εἰ τὰ τοῖς 5
ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἀγνωστα ἐξευρήκαμεν· πλησίον γὰρ οἱ Μακεννῖται
τῇ Μανριτανίᾳ τῇ κάτω οἰκοῦσι, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκεῖ στρατενομέ-
νων καὶ πρὸς τὸν Ἀτλαντα ἀφικνοῦνται.

τοῦτο μὲν οὕτως ἔχει, Πλαυτιανὸς δὲ παραδυναστεύων τῷ 14
Σεβήρῳ καὶ τὴν ἐπαρχικὴν ἔχων ἔξουσίαν, πλεῖστά τε ἀνθρώπων
καὶ μέγιστα δυνάμεις, πολλοὺς μὲν τῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν καὶ ὁμο-
τίμων αὐτῷ ἐθανάτωσε, "καὶ ἀποκτείνας τὸν Αἰμίλιον τὸν Σατορ- 2
νῖον τῶν ἄλλων τῶν μετ' αὐτὸν ἀρξάντων τοῦ δορυφοριζοῦ πάντα
τὰ ἰσχυρότατα περιέκοψεν, ὅπως μηδεὶς φρόνημα ἀπὸ τῆς προστα-
σίας αὐτῶν σχῶν τῇ τῶν σωματοφυλάκων ἡγεμονίᾳ ἐφεδρεύσῃ·
ἤδη γὰρ οὐχ ὅπως μόνος ἀλλὰ καὶ ἀθάνατος ἐπαρχος εἶναι ᾔθελεν." 3
πάντων δὲ ἐπεθύμει καὶ πάντα παρὰ πάντων ἦται καὶ πάντα ἐλάμ-
βανεν, καὶ οὔτε ἔθνος οὐδὲν οὔτε πόλιν οὐδεμίαν ἀσύλητον εἶασεν,
ἀλλὰ πάντα δὴ παταχόθεν ἥρπαξε καὶ συνεφόρει· καὶ πολλὰ πλείονα
αὐτοῦ ἢ τῷ Σεβήρῳ πάντες ἔπεμπον. καὶ τέλος ἵππους ἡλίῳ τιγρο-
ειδεῖς ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐρυθρῇ θαλάσῃ νήσων, πέμπας ἐκατοστήρχους,
ἐξέκλεψεν· ἐν γὰρ τοῦτο εἰπὼν πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιεργίαν καὶ 4
τὴν ἀπλησίαν δεδηλωκέναι νομίζω. καίτοι καὶ ἐκεῖνο προσθήσω,
ὅτι ἀνθρώπους ἐκατὸν εὐγενεῖς Ῥωμαίους ἐξέτεμεν οἴκοι, καὶ τοῦτο
οὐδεὶς ἡμῶν πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν ᾔσθετο· πᾶσαν γὰρ ἐκ τού-
του τὴν τε παρανομίαν αὐτοῦ καὶ ἔξουσίαν ἂν τις καταμάθοι.
ἐξέτεμε δὲ οὐ παῖδας μόνον οὐδὲ μειράκια, ἀλλὰ καὶ ἄνδρας, καὶ 5
ἐστὶν οὗς αὐτῶν καὶ γυναῖκας ἔχοντας, ὅπως ἡ Πλαυτίλλα ἡ θυ-
γάτηρ αὐτοῦ, ἦν ὁ Ἀντωνῖνος μετὰ ταῦτ' ἔγημε, δι' ἐννόχων τὴν
τε ἄλλην θεραπείαν "καὶ τὰ περὶ τὴν μουσικὴν τὴν τε λοιπὴν θεω-
ρίαν" ἔχη. καὶ εἶδομεν τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους ἐννόχους τε καὶ
ἄνδρας, καὶ πατέρας καὶ ἀδελφούς, ἐκτομίας τε καὶ πωγωνίας. ἀφ' 6
οὗ δὴ οὐκ ἀπεικότως ὑπὲρ πάντας τὸν Πλαυτιανόν, καὶ ἐς αὐτοὺς
τοὺς αὐτοκράτορας, ἰσχυροὶ ἂν τις εἴποι. τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ ἀν-
δριάντες αὐτοῦ εἰκόνες οὐ μόνον πολλῶν πλείους ἀλλὰ καὶ μέζονες
τῶν ἐκείνων, οὐδ' ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ 7
τῇ Ῥώμῃ, οὐδ' ἐπ' ἰδιωτῶν ἢ δῆμων μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς
τῆς γερονσίας ἀνετίθεντο· τὴν τε τύχην αὐτοῦ πάντες οἱ στρατιω-
ται καὶ οἱ βουλευταὶ ὡμνουν, καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ δη-
μοσίᾳ ἅπαντες ἠῶχοντο. αἷτιος δὲ τούτων αὐτὸς ὁ Σεβήρος μάλιστα 15

5 2 ἐξευρήκαμεν 14 2 1 " V p. 737 τὸν ante Σ. om* 3 3 καὶ πολὺ]
πολλὰ γὰρ καὶ πολὺ V 4 ἡλίῳ ἱεροῦς τιγριδοειδεῖς? 5 4 " V p. 738

- ἐγένετο, ὃς οὕτως αὐτῷ ὑπέεικεν ἐς πάντα ὥστ' ἐκείνον μὲν ἐν αὐτο-
 κράτορος αὐτὸν δὲ ἐν ἐπάρχον μοίρα εἶναι· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ
 ὁ μὲν πᾶνθ' ἀπλῶς ὅσα ὁ Σεβήρος καὶ ἔλεγε καὶ ἔπραττεν ἤδει,
 τῶν δὲ δὴ τοῦ Πλαυτιανοῦ ἀπορρήτων οὐδείς οὐδὲν ἠπίστατο.
 2 τὴν τε θυγατέρα αὐτοῦ τῷ εἰεὶ ξυνήστευσε, πολλὰς καὶ σεμνὰς
 κόρας παρὰ λιβῶν, ὑπατῶν τε ἀπέδειξε, καὶ διάδοχον τῆς αὐταρχίας
 ὡς εἰπεῖν ἔχειν ἠῤῥατο, καὶ ποτε καὶ ἐπέστειλε "φίλῳ τὸν ἄνδρα
 3 ὥστε καὶ εὐχεσθαι προαποθανεῖν αὐτοῦ." ἡνέχιστό γέ τοι ὁρῶν καὶ
 ἐν ταῖς καταλύσεσιν αὐτὸν ταῖς κρείττοσιν ἀλλιζόμενον καὶ τὰ ἐπι-
 τήδεια καὶ ἀμείνω καὶ ἀφθονώτερα αὐτοῦ ἔχοντα, ὥστε δεηθεὶς
 ποτε ἐν τῇ Νικαίᾳ τῇ πατρίδι μου κεστρέως, οὗς ἡ λίμνη μεγάλους
 4 ἐκτρέφει, παρ' ἐκείνου μετεπέμψατο. ὅθεν εἰ καὶ τι ἐπὶ μειώσει
 τῆς δυναστείας αὐτοῦ ποιεῖν ἐδόκει, ἀλλ' ἔκ γε τῶν ἐναντίων, πολὺν
 καὶ μειζόνων καὶ λαμπροτέρων ὄντων, καὶ ἐκεῖνο πᾶν ἀπημβλύνετο.
 ποτὲ γοῦν τοῦ Σεβήρου ἐν Τυάροις ροσήσαντα αὐτὸν ἐπισκεπτομέ-
 5 ρον, οἱ στρατιῶται οἱ περὶ τὸν Πλαυτιανὸν ὄντες οὐκ εἴδσαν τοὺς
 ἀκολουθοῦντας αὐτῷ συνεσελθεῖν· ὁ τε τὰς δίκας τὰς ἐπ' αὐτοῦ
 λεγομένας διατάττων κελευσθεὶς ποτε ὑπὸ τοῦ Σεβήρου ἀργοῦντος
 6 δίκεν τινὰ ἐσωγαγεῖν οὐκ ἠθέλησεν, εἰπὼν ὅτι οὐ δύναμαι τοῦτο
 ποιῆσαι, ἂν μὴ Πλαυτιανὸς μοι κελεύσῃ. καὶ οὕτω καὶ ἐς τὰ ἄλλα
 πάντα ὁ Πλαυτιανὸς αὐτοῦ κατεκράτει ὥστε καὶ τὴν Ἰουλίαν τὴν
 Αἰγοῦσταν "πολλὰ καὶ δεινὰ ἐργάσασθαι· πᾶν γὰρ αὐτῇ ἤχθετο,
 καὶ σφόδρα αὐτὴν" πρὸς τὸν Σεβήρον ἀεὶ διέβαλλεν, ἔξετάσεις τε
 7 καὶ αὐτῆς καὶ βασάνους καὶ εὐγενῶν γυναικῶν ποιούμενος. καὶ
 ἡ μὲν αὐτὴ τε φιλοσοφεῖν διὰ ταῦτ' ἠῤῥατο καὶ σοφισταῖς συνη-
 μέρεεν· ὁ δὲ δὴ Πλαυτιανὸς ἀσωτότατός τε ἀνθρώπων γενόμενος,
 ὥστε καὶ εὐωχεῖσθαι ἅμα καὶ ἐμῖν, ἐπεὶ μηδὲν ὑπὸ τοῦ πλήθους
 τῶν τε σιτίων καὶ τοῦ οἴνου πέψαι ἐδύνατο, καὶ τοῖς μειρακίοις
 ταῖς τε κόραις οὐκ ἄνευ διαβολῆς χρώμενος, τῇ γυναικὶ τῇ ἑαυτοῦ
 οὐθ' ὁρᾶν τινὰ οὐθ' ὁρᾶσθαι τὸ παρὰ πᾶν, οὐδ' ὑπὸ τοῦ Σεβήρου
 ἢ τῆς Ἰουλίας, "μήτι γε ἐτέρων τινῶν," ἐπέτρεπεν.
 16 ἐγένετο δ' ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις καὶ ἀγῶν γυναικῶν, ἐν ᾧ
 τοσοῦτο πλῆθος ἀθλητῶν ἀναγκασθὲν συνῆλθεν ὥσθ' ἡμᾶς θαν-
 μάσαι πῶς αὐτοὺς τὸ στάδιον ἐχώρησεν. καὶ γυναικες δὲ ἐν τῷ
 ἀγῶνι τούτῳ ἀγριώτατα ἀλώμεναι ἐμαχέσαντο, ὥστε καὶ ἐς τὰς
 2 ἄλλας πᾶν ἐπιφανεῖς ἀπ' αὐτῶν ἀποσκόπτεσθαι· καὶ διὰ τοῦτ'
 ἐκωλύθη μηκέτι μηδεμίαν γυναῖκα μηδαμιόθεν μονομαχεῖν. εἰκότων
 δὲ ποτε πολλῶν τῷ Πλαυτιανῷ γενομένων (ἄξιον γὰρ ἀφηγήσασθαι

τὸ πραχθέν) δυσχεράνας πρὸς τὸ πληθεύειν ὁ Σεβήρος τινὰς αὐτῶν
 συνεχώνησεν, καὶ ἐς τὰς πόλεις ἐκ τούτου θροῦς διηλθεν ὡς καὶ
 καθήρηται καὶ διέφθαρται, καὶ τινες συνέτριψαν εἰκόνας αὐτοῦ,
 ἐφ' ᾗ ὑστερον ἐκολάσθησαν· ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ τῆς Σαρδοῦς ἀρχων
 Ῥάκιος Κώνστας, ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος. ἀλλ' οὐ χάριν τούτων ἐμνή- 3
 σθην, ὅτι τοῦ ῥήτορος, ὃς τοῦ Κώνσταντος κατηγόρησε, καὶ τοῦτο
 πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰπόντος, θᾶσσον ἂν τὸν οὐρανὸν συμπεσεῖν ἢ
 Πλαντιανὸν τι ἐπὶ Σεβήρου παθεῖν, καὶ μᾶλλον ἂν εἰκότως ἐκείνῳ
 τῷ λόγῳ, εἴπερ τι τοιοῦτον ἐλέγθη, πιστεῦσαι τινα, — ταῦτα τοῦ 4
 ῥήτορος εἰπόντος, καὶ προσέτι καὶ αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου νεανιενσα-
 μένου πρὸς ἡμῶς τοὺς συνδικάζοντας αὐτῷ καὶ φήσαντος ὅτι ἀδύ-
 νατόν ἐστι κακόν τι ἐπ' ἐμοῦ Πλαντιανῷ γενέσθαι, οὐδ' ἀπηρσι-
 τισεν αὐτὸς οὗτος ὁ Πλαντιανός, ἀλλ' ἐσφάγη καὶ αἱ εἰκόνας αὐτοῦ
 σύμψασαι διεσφάθησαν. πρὸ δὲ τούτου κῆτος ὑπερμέγεθες ἐς τὸν 5
 τοῦ Αὐγούστου ἐπέκλην λιμένα ἐξώκειλε καὶ ἐάλω, καὶ τὸ μύημα
 αὐτοῦ ἐς τὸ κνηγέσιον ἐσαχθέν πεντήκοντα ἄρτους εἶσω ἐδέξατο.
 ὥφθη δὲ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ κομήτης ἀστήρ ἐν τῇ Ῥώμῃ, καὶ
 οὐκ αἰσιὸν τι σημαίνειν ἐλέγετο.

ὁ δὲ Σεβήρος ἐπὶ τῆς δεκετηρίδος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐδωρήσατο ΟΥ
 τῷ τε ὁμίλῳ παντὶ τῷ σιτοδοτουμένῳ καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς 202
 δορυφόροις ἱσαριθμούς τοῖς τῆς ἡγεμονίας ἔτεσι χρόνοις. ἐφ' ᾗ
 καὶ μέγιστον ἡγάλλετο· καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς οὐδεὶς πώποτε τοσοῦτον
 αὐτοῖς ἀθροῖς ἐδεδώκεν· ἐς γὰρ τὴν δωρεὰν ταύτην πεντακισχίλια
 μυριάδες δραχμῶν ἀναλώθησαν. ἐποιήθησαν δὲ καὶ οἱ γάμοι τοῦ 2
 τε Ἀντωνίου τοῦ υἱοῦ τοῦ Σεβήρου καὶ τῆς Πλαντίλλης τῆς τοῦ
 Πλαντιανοῦ θυγατρὸς· καὶ τοσαῦτα τῇ θυγατρὶ οὗτος ἔδωκεν ὅσα
 καὶ πεντήκοντα γενναῖα βασιλίσσαις ἤρκεσεν ἄν. εἶδομεν δὲ αὐτὰ
 διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐς τὸ παλάτιον κομιζόμενα. εἰσιτάθημεν δὲ ἐν τῷ
 ἅμῃ, τὰ μὲν βασιλικῶς τὰ δὲ βαρβαρικῶς, ἐφθά τε πάντα ὅσα
 νομίζεται, καὶ ὥμῃ ζῶντά τε ἄλλα λαβόντες. ἐγένοντο δὲ καὶ θῆαι 3
 τηρικαῦτα παντοδαπαὶ ἐπὶ τε τῇ ἀνακομιδῇ τοῦ Σεβήρου καὶ ἐπὶ
 τῇ δεκετηρίδι αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς νίκαις, ἐν ταύταις ταῖς θῆαις καὶ
 σῦες τοῦ Πλαντιανοῦ ἐξήκοντα ἄγριοι ἐπάλαισαν ἀλλήλοις ἐπὶ
 παραγγέλματος, ἐσφάγησαν δὲ ἄλλα τε πολλὰ θηρία καὶ ἐλέφας
 καὶ χοροκότας· τὸ δὲ ζῶον τοῦτο Ἰνδικόν τ' ἐστὶ, καὶ τότε πρῶτον 4
 ἐς τὴν Ῥώμην, ὅσα καὶ ἐγὼ ἐπίσταμαι, ἐσφάγη, ἔχει δὲ χοροῖαν μὲν
 λευκῆς τίγριδι μεμιγμένης, εἶδος δὲ ἐκείνων τε καὶ κυνὸς καὶ ἀλώ-
 πεκος ἰδίως πως συγκεκραμένον. τῆς δὲ δεξαμενῆς ἀπάσης τῆς ἐν

16 4 4 ἀπερσιτίσεν*

1 2 3 δέδωκεν*

4 ἤρκεσαν*

μυγμένην?*

4 3 με-

τῷ θεάτρῳ ἐς πλοῖον σχῆμα κατασκευασθείσης ὡς τετρακόσια θη-
 5 ρία καὶ δέξασθαι καὶ ἀφείναι ἀθρόως, ἔπειτα ἐξαίρνης διαλυθείσης
 ἀνέθορον ἄρκτοι λείναι πάνθηρες λέοντες στρουθοὶ ὄναροι βί-
 σσωνες (βοῶν τι τοῦτο εἶδος, βαρβαρικὸν τὸ γένος καὶ τὴν ὄψιν),
 ὥστε ἐπτακόσια τὰ πάντα καὶ θηρία καὶ βοτὰ ὁμοῦ καὶ διαθέντα
 ὁφθῆναι καὶ σφαγῆναι· πρὸς γὰρ τὸν τῆς ἐορτῆς ἀριθμὸν ἐπιση-
 μέρου γεγονυίας καὶ ἐκεῖνα ἐπτάκις ἐκατὸν ἐγένετο.

- 2 ἐν δὲ τῷ Βεσβίῳ τῷ ὄρει πῦρ τε πλεῖστον ἐξέλαμψε καὶ μυ-
 κήματα μέγιστα ἐγένετο, ὥστε καὶ ἐς τὴν Καπύην, ἐν ᾗ, ὅσκις ἂν
 ἐν τῇ Ἰταλίᾳ οἰκῶ, διώγω, ἐξακουσθῆναι· τοῦτο γὰρ τὸ χωρίον
 ἐξειλόμην τῶν τε ἄλλων ἕνεκα καὶ τῆς ἡσυχίας ὅτι μάλιστα, ἵνα
 2 σχολὴν ἀπὸ τῶν ἀστικῶν πραγμάτων ἄγων ταῦτα γράψαιμι. ἐδό-
 κει οὖν ἐκ τῶν περὶ τὸ Βέσβιον γεγονότων νεοχμὸν τι ἔσεσθαι, καὶ
 μέντοι καὶ τὰ περὶ τὸν Πλαντιανὸν αὐτίκα ἐνεοχμώθη. μέγας μὲν
 γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ Πλαντιανὸς καὶ ἐπέρμεγας ἐγγόνει, ὥστε καὶ
 τὸν δῆμον ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ποτὲ εἰπεῖν “τί τρέμεις, τί δὲ ὠχοῖς;
 3 πλεῖον τῶν τριῶν κέκτησαι.” ἔλεγον δὲ τοῦτο οὐ πρὸς ἐκεῖνον δῆθεν
 ἀλλ’ ἄλλως, τρεῖς δὲ ἐνέφαινον τὸν τε Σεσῆρον καὶ τοὺς νίεας
 αὐτοῦ Ἀντωνῖνον καὶ Γέταν· ὠχρία δὲ αἰὲ καὶ ἔτρεμεν ἕκ τε τῆς
 διαίτης ἣν διητᾶτο, καὶ ἐκ τῶν ἐλπίδων ὧν ἠλπίζε, καὶ ἐκ τῶν
 φόβων ὧν ἐφοβεῖτο. οὐ μὴν ἀλλὰ τέως μὲν ἦτοι ἐλάνθανε τὰ πλεῖα
 4 αὐτὸν τὸν Σεσῆρον, ἣ καὶ εἰδὼς αὐτὰ οὐ προσεποιεῖτο· ἐπεὶ δὲ ὁ
 ἀδελφὸς αὐτῷ Γέτας τελευτῶν πάντα τὰ κατὰ τὸν Πλαντιανόν,
 ἅτε καὶ μισῶν αὐτὸν καὶ μηκέτι φοβούμενος, ἐμήνυσεν, ἐκεῖνόν τε
 χαλκοῦν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔστησε καὶ τοῦτον οὐκέθ’ ὁμοίως ἐτίμησεν,
 5 ἀλλὰ καὶ τῆς δυνάμεως τῆς πολλῆς παρέλκεσεν. ὅθεν ὁ Πλαντιανὸς
 δεινῶς ἠγανάκτησε, καὶ τὸν Ἀντωνῖνον καὶ πρότερον διὰ τὴν θυ-
 203 γατέρα ἀτιμαζομένην ὑπ’ αὐτοῦ μισῶν τότε δὴ καὶ μάλιστα ἤχθαιρεν
 ὡς αἴτιον τῆς ἀτιμίας ἐκείνης αὐτῷ, καὶ τραχύτερον αὐτῷ προσ-
 3 φέρεσθαι ἤρξατο. δι’ οὖν ταῦτα ὁ Ἀντωνῖνος τῇ τε γυναικὶ ἀναι-
 δεστάτῃ οὖσῃ ἀχθόμενος, καὶ αὐτῷ ἐκεῖνῳ, ὅτι τε πάντα ὅσα
 ἐπραττεν ἐπολυπραγμόνει καὶ ὅτι ἐπὶ πᾶσιν αὐτῷ ἐπετίμα, βαρυ-
 2 νόμος, ἀπαλλαγῆναι τρόπον τινὰ αὐτοῦ ἐπεθύμησεν. καὶ τούτου
 δι’ Εὐδόδου τοῦ τροφέως αὐτοῦ Σατορνίνόν τινα ἐκατόνταρχον καὶ
 ἄλλους δύο ὁμοίους αὐτῷ ἔπεισεν ἐσαγγεῖλαι οἱ ὅτι δέκα τισὶν ἐκα-
 τοντάρχοις, ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἦσαν, ὁ Πλαντιανὸς κεκελευκὸς εἴη
 3 καὶ τὸν Σεσῆρον καὶ τὸν Ἀντωνῖνον κτεῖναι· καὶ τινα καὶ γρα-
 φὴν ὡς καὶ ἐπ’ αὐτῷ τούτῳ εἰληφότες ἀνεγίνωσκον. ἐξαίρνης
 δὲ ταῦτ’ ἐν ταῖς θεωρίαις ταῖς ἐν τῷ παλατίῳ ἤρωσι πεποιη-
 μέναις, τῆς τε θέας ἀφειμένης καὶ δειπνον μέλλοντος ἔσεσθαι,

ἐγένετο. ὅθεν οὐχ ἥκιστα τὸ σκευώρημα κατεφάνη· οὐ γὰρ ἂν οὔτε 4
ἐκατοντάρχους δέκα ἅμα οὔτε ἐν τῇ Ῥώμῃ οὔτε ἐν τῷ παλατίῳ
οὔτε ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὔτε ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τοιοῦτό τι ὁ Πλαντιανός,
ἄλλως τε καὶ γράμματος προστάξει ἐτετολμήκει. ὁμως πιστὸν αὐτὸ
ἔδοξε τῷ Σεήρῳ, ὅτι τῇ νυκτὶ τῇ προτεραίᾳ τὸν Ἀλβῖνον ὄναρ
ζῶντά τε καὶ ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ ἐωράκει. σπουδῇ οὖν, ὥς καὶ 4
ἐπ' ἄλλο τι, τὸν Πλαντιανὸν μετεπέμψατο. καὶ ὅς οὕτως ἠπείχθη,
μᾶλλον δὲ οὕτως αὐτῷ τὸν Ὀλεθρον τὸ δαιμόνιον προεμήνυσεν,
ὥστε τὰς ἡμιόνας τὰς ἀγούσας αὐτὸν πεσεῖν ἐν τῷ παλατίῳ. καὶ 2
αὐτὸν ἐσιόντα οἱ θυρωροὶ οἱ ἐπὶ τῶν κιγκλίδων μόνον ἐσεδέξαντο,
οὐδ' εἴασαν οὐδένα αὐτῷ συνεσελθεῖν· ὅπερ ποτὲ αὐτὸς περὶ τὸν
Σεῆρον ἐν τοῖς Τυάνοις ἐπεποιήκει. καὶ ὑπώπτευσεν μὲν τι ἐκ τού-
του, περίφοβός τε ἐγένετο, οὐ μέντοι ἔχων ὅπως ἀναχωρήσει ἐσηλ-
θεν. καὶ ὁ Σεῆρος καὶ πάνυ πρῶτος αὐτῷ διελέχθη· “τί τε τοῦτο 3
ἔδοξέ σοι ποιῆσαι, καὶ διὰ τί ἀποκτεῖναι ἡμῶς ἠθέλησας;” λόγον
τε αὐτῷ ἔδωκε, καὶ παρεσκευάζετο ὥς καὶ ἀπολογουμένου αὐτοῦ
ἀκούσων. ἀλλ' ὁ Ἀρτωνῖνος ἀρνούμενόν τε αὐτὸν καὶ θαυμάζοντα
τὰ λεγόμενα τό τε ξίφος προσπηδήσας ἀφείλετο καὶ πῦξ ἐπαισεν·
καὶ ἠθέλησε μὲν καὶ αὐτοχειρίᾳ σφάζει εἰπόντα ὅτι ἔφθης με κτείνειν, 4
ὑπὸ δὲ τοῦ πατρὸς κωλυθεὶς ἐκέλευσέ τινα τῶν ὑπηρετῶν φορεῦσαι
αὐτόν. καὶ αὐτόν τις τῶν τριχῶν τοῦ γενείου ἐκτίλας τῇ τε Ἰουλίᾳ
καὶ τῇ Πλαντίλλῃ προσήνεγκεν ὁμοῦ οὔσαις, πρὶν καὶ ὀτιοῦν αὐτὰς
ἀκοῦσαι, καὶ εἶπεν “ἴδετε τὸν Πλαντιανὸν ὅμων,” καὶ τούτου τῇ
μὲν πένθος τῇ δὲ χαρὰν ἐνέβαλεν. ἐκεῖνος μὲν καὶ μέγιστον τῶν 5
ἐπ' ἐμοῦ ἀνθρώπων δυνήθεις, ὥστε καὶ αὐτῶν τῶν αὐτοκρατόρων
μᾶλλον πάντας καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν καὶ τρέμειν, καὶ ἐπὶ μειζόνων
ἐλπίδων αἰωρηθεὶς, οὕτως ὑπὸ τε τοῦ γαμβροῦ ἐσφάγη καὶ ἄνωθεν
ὑπὸ τοῦ παλατίου ἐς ὁδὸν τινα ἐρρίφη· μετὰ ταῦτα γὰρ καὶ ἀρη-
ρήθη καὶ ἐτάφη τοῦ Σεήρου κελεύσαντος.

καὶ ὁ Σεῆρος μετὰ ταῦτα συνήγαγε μὲν τὴν βουλὴν ἐς τὸ 5
συνέδριον, οὐ μέντοι καὶ κατηγόρησέ τι τοῦ Πλαντιανοῦ, ἀλλ' αὐ-
τὸς μὲν τὴν τε φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην ὥς μὴ δυναμένην τιμὰς
ὑπερόγκους στέγειν ὠδύρατο, καὶ αὐτὸν ἠτιάσατο ὅτι οὕτως αὐτὸν 2
ἐτετιμῆκει καὶ ἐπεφίλῃκει, τοὺς δὲ δὴ μηνύσαντάς οἱ τὴν ἐπιβουλὴν
αὐτοῦ πάνθ' ἡμῖν εἰπεῖν ἐκέλευσεν, ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ συνεδρίου τοὺς
οὐκ ἀναγκαίους, ἵν' ἐκ τοῦ μηδὲν διηγῆσασθαι ἐνδεῖξεται ὅτι οὐ
πάνυ σφίσι πιστεύει. πολλοὶ μὲν οὖν διὰ τὸν Πλαντιανὸν ἐκινδύ- 3
νευσαν, καὶ τινες καὶ ἀπέθανον· ὁ μὲντοι Κοίρανος ἔλεγε μὲν οἷά

που πλείστοι πρὸς τοὺς εὐτυχοῦντας πλάττονται αἰεὶ, ἐταῖρός τε
 αὐτοῦ εἶναι, καὶ ὁσάκις γε ἐκείνοι πρὸ τῶν ἄλλων τῶν ἀσπαζομένων
 αὐτὸν ἐσεκαλοῦντο, συνεφεύπετό σφισι μέχρι τῆς κιγκλίδος τῆς τε-
 4 λευταίας, οὐ μέντοι καὶ ἐκοινώνει τῶν ἀπορρήτων, ἀλλ' ἐν τῇ με-
 ταιχμίῳ διατρίβων Πλαντιανῷ μὲν ἔξω τοῖς δ' ἔξω ἔνδον ἐδόκει
 εἶναι· καὶ διὰ τοῦτο πλέον ὑπωπτεύθη, καὶ διότι ὄναρ ποτὲ τοῦ
 Πλαντιανοῦ ἰδόντος ἰχθῦς τινὰς ἐκ τοῦ Τιβέριδος ἀναβάντας πρὸς
 τοὺς πόδας αὐτοῦ προσπεπτωκέναι, ἔφη καὶ τῆς γῆς αὐτὸν καὶ
 5 τοῦ ὕδατος ἄρξαι. ἀλλ' οὗτος ἐπὶ ἐπτά ἔτη ἐν νήσῳ περιορισθεὶς
 κατήχθη τε μετὰ τοῦτο, καὶ ἐς τὴν γερονσίαν πρῶτος Αἰγυπτίων
 κατελέχθη, καὶ ὑπάτευσε μηδεμίαν ἄλλην ἀρχὴν προάρξας, ὥσπερ
 6 ὁ Πομπήιος. Καικίλιος μὲντοι Ἀγρικόλας ἐν τοῖς πρώτοις τῶν κο-
 λάκων αὐτοῦ ἀριθμούμενος, ποτηρίᾳ δὲ καὶ ἀσελγείᾳ οὐδενὸς ἀν-
 θρώπων δεύτερος ὢν, κατεψηφίσθη ἀποθανεῖν, ἐλθὼν δὲ οἴκαδε
 καὶ οἶνον ἐφυγμένον ἐμπλησθεὶς τό τε ποτήριον, ὃ πέντε μυριάδων
 6 ἐώνητο, συνέτριψε, καὶ ἐπαπέθανεν αὐτῷ τὰς φλέβας τεμὼν. Σα-
 τορνῦρος μὲντοι καὶ Εὐόδος τότε μὲν ἐτιμώθησαν, ὕστερον δὲ ἐπὶ
 τοῦ Ἀντωνίνου ἐθανατώθησαν. ψηφίζομένων δὲ ἡμῶν παίνους
 τινὰς τῷ Εὐόδῳ ὁ Σεβήρος ἐκώλυσεν εἰπὼν “αἰσχρόν ἐστιν ἐν δόγ-
 2 ματι ἡμῶν τοιοῦτό τι περὶ καισαρείου ἀνδρὸς γεγραφεῖν.” καὶ οὐ
 τοῦτον μόνον ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς βασιλικοὺς ἀπε-
 λευθέρους οὐθ' ὑβρίζειν οὐθ' ὑπεραιχεῖν εἶα· ἐφ' ᾧ καὶ καλῶς
 ἤκουεν. ἡ δ' αὖ γερονσία ἡμνοῦσά ποτε αὐτὸν καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀν-
 τιχρὸς ἐξεβόησεν, ὅτι πάντες πάντα καλῶς ποιοῦσιν, ἐπειδὴ σὺ κα-
 3 λῶς ἄρχεις. Πλαντίλλα δὲ καὶ Πλαύτιος, οἱ τοῦ Πλαντιανοῦ νιεῖς,
 τότε μὲν ἐσώθησαν ἐς Αἰπύραν ἐξορισθέντες, ἐπὶ δ' Ἀντωνίνου
 ἀπώλοντο· καίτοι καὶ ζῶντες ἐν τε δέει καὶ ταλαιπωρίᾳ πολλῇ τῶν
 τε ἀναγκαίων οὐκ εὐπορίᾳ διῆγον.
 7 οἱ δὲ τοῦ Σεβήρου παῖδες, ὃ τε Ἀντωνῖνος καὶ ὁ Γέτας, ὡς
 παιδαγωγοῦ τινὸς ἀπηλλαγμένοι τοῦ Πλαντιανοῦ, οὐδὲν ὃ τι οὐκ
 ἐποίουν. καὶ γὰρ καὶ γυναῖκας ἥσυχνον καὶ παῖδας ὑβρίζον χορήματά
 τε παρεξέλεγον, καὶ τοὺς μονομάχους τοὺς τε ἀρματηλάτας προσ-
 ηταιρίζοντο, τῇ μὲν ὁμοιότητι τῶν ἔργων ζηλοῦντες ἀλλήλους, τῇ
 2 δὲ ἀντισπονδάζειν στασιάζοντες· εἰ γὰρ τῷ ὁ ἕτερος προσέθειτο,
 πάντως ἂν τὸ ἐναντίον ὁ ἕτερος ἀνθῆκετο. καὶ τέλος συμβαλόντες
 ἐν γυμνασίᾳ τινὶ ἱππῶν σμικρῶν ζεύγεσιν ἐς μεγάλην φιλονεικίαν
 ἤλυσαν, ὥστε τὸν Ἀντωνῖνον πεσεῖν τε ἐκ τοῦ δικύκλου καὶ τὸ
 3 σκέλος κατεῖξαι. “παθόντος δὲ αὐτοῦ τοῦτο καὶ ροσηλευμένου ὁ

4 3 διὰ τε τ.?*
 7 3 1 " " V p. 741

5 1 οὗτος μὲν ἐπὶ?*

6 3 1 ὁ τοῦ II. υἱός?*

Σεβήρος οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων τὸ παράπαν ἐξέλιπεν, ἀλλὰ καὶ ἐδικαίε καὶ πάντα τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα διαφέρει. καὶ ἐπὶ μὲν τούτῳ καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ, τὸν δὲ δὴ Κόντιλλον τὸν Πλαυτιανὸν φορεύσας αἰτίαν ἔσχεν. ἀπέκτεινε δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς βουλευτάς, τοὺς μὲν κατηγορηθέντας παρ' αὐτοῦ καὶ ἀπολογησαμένους καὶ ἄλόντας.

ὅτι ὁ Κόντιλλος" εὐγενέστατός τε ὢν καὶ ἐπὶ πλείστον ἐν τοῖς 4
πρώτοις τῆς βουλῆς ἀριθμηθείς, ἐν τε ταῖς τοῦ γήρους πύλαις ἐστὼς καὶ ἐν ἀγροῦ ζῶν, καὶ οὔτε πολυπραγμιῶν τι οὔτε παραπράσσεων, ὁμως καὶ ἐσκευασμένη καὶ ἀνῆλθε. μέλλων δ' οὖν τελευτήσῃν ἤτησε τὰ ἐντάφια, ἃ πρὸ πολλοῦ παρεσκεύαστο· καὶ ἐπειδὴ διεορνηκότα αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου εἶδε, "τί τοῦτο;" ἔφη, "ἐβραδύναμεν." καὶ μετὰ τοῦτο λιβανωτοῦ θυμιάσας εἶπεν ὅτι τὴν αὐτὴν 5
ἐχοίμαι ἢν καὶ Σερασιανὸς ἐφ' Ἀδριανοῦ ἠΐστατο." ἐκεῖνός τε οὖν ἀπώλετο, καὶ μονομάχων ἀγῶνες ἐγένοντο ἐν οἷς τὰ τε ἄλλα καὶ τήριδες δέκα ἅμα ἐσφάγησαν.

καὶ μετὰ τοῦτο τὰ περὶ τὸν Ἀπρωνιανὸν ἐτελέσθη, παράδοξα 8
ὄντα καὶ ἀκουσθῆναι. ἔσχε γὰρ αἰτίαν ὅτι ποτὲ ἢ τήν τε αὐτοῦ ὄναρ ἐωρακέναι ἐλέχθη ὡς βασιλεύσει, καὶ ὅτι μαγεία τινὶ ἐπὶ τούτῳ χρήσασθαι ἔδοξεν· καὶ ἀπὼν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Ἀσίας κατεψηφίσθη. ἀναγινωσκομένων οὖν ἡμῖν τῶν βασάνων τῶν περὶ αὐτοῦ 2
γενομένων, καὶ τοῦτ' ἐνεγέγραπτο ὅτι ὁ μὲν τις ἐπύθετο τῶν ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως τεταγμένων τίς τε διηγήσατο τὸ ὄναρ τίς τε ἤκουσεν, ὁ δὲ τις ἔφη τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι φαλακρόν τινα βουλευτὴν παρακύναντα εἶδον. ἀκούσαντες δὲ τοῦθ' ἡμεῖς ἐν δεινῷ πάθει 3
ἐγενόμεθα· ὄνομα μὲν γὰρ οὐδενὸς οὔτε ἐκεῖνος εἰρήκει οὔτε ὁ Σεβήρος ἐγεγράφει, ὑπὸ δὲ ἐκπλήξεως καὶ οἱ μηδεπώποτε ἐς τοῦ Ἀπρωνιανοῦ πεφοιτηκότες, οὐχ ὅτι οἱ φαλακροὶ ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλως ἀναφαλακτοῖ, ἔδεισαν. καὶ ἐθάρσει μὲν οὐδεὶς πλὴν τῶν πάντων 4
κομιόντων, πάντες δὲ τοὺς τοιούτους περιεβλέπομεν, καὶ ἦν θροῦς "ὁ δεῖνα ἐστίν· οὐκ, ἀλλ' ὁ δεῖνα." οὐκ ἀποκρήψομαι τὸ τότε μοι συμβάν, εἰ καὶ γελοιότατον ἐστίν· τοσαύτη γὰρ ἀμηχανία συνεσχέθη ὥστε καὶ τῆς κεφαλῆς τὰς τρίχας τῇ χειρὶ ζήτησαι. τὸ δ' 5
αὐτὸ τοῦτο καὶ ἕτεροι πολλοὶ ἔπαθον. καὶ πάντες γε ἐς τοὺς φαλακροειδέας ἀφειρωμένοι ὡς καὶ ἐς ἐκείνους τὸν ἑαυτῶν κίνδυνον ἀποθούμενοι, πρὶν δὴ προσανεγνώσθῃ ὅτι ἄρα περιπόρφυρον ἱμάτιον ὁ φαλακρὸς ἐκεῖνος εἶχεν. λεχθέντος γὰρ τούτου πρὸς Βαίβιον 6
Μαρκελλῖνον ἀπειδομέν· ἡγορανομήκει γὰρ τότε καὶ ἦν φαλακρότατος. ἀναστὰς γοῦν καὶ παρελθὼν ἐς μέσον "πάντως που γνω-

7 ριεῖ με, εἰ ἰώρακεν' ἔφη. ἐπαινεσάντων δὲ τοῦτο ἡμῶν ἐσέχθη
 τε ὁ μνηστής, καὶ χρόνον πολὺν ἐσιώπησε παρεστῶτος αὐτοῦ, περι-
 βλέπων ὃν γνωρίσειεν, τέλος δὲ νεύματί τινας ἀφανεῖ προσσχὼν ἔφη
 9 τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι. καὶ οὕτω καὶ ὁ Μαρκελλίνος ἐάλω φαλακροῦ
 παρακύνεως, ἐσέχθη τε ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ὀλοφνρόμενος. καὶ
 διὰ τῆς ἀγορᾶς διεξελθὼν οὐκέτ' ἠθέλησε περαιτέρω προχωρῆσαι,
 ἀλλ' αὐτοῦ ταύτη τὰ τέκνα τέσσαρα ὄντα ἀσπασάμενος λόγον εἶπε
 περιπαθέστατον· ἔφη γὰρ "ἐν με τοῦτο λυπεῖ, τέκνα, ὅτι ὅμῃς
 2 ζῶντας καταλείπω." καὶ ὁ μὲν οὕτω τὴν κεφαλὴν ἀπειμήθη, πρὶν
 τὸν Σεῆρον μαθεῖν ὅτι καὶ κατεψηφίσθη· τῷ μὲντοι τὴν αἰτίαν
 αὐτῷ τοῦ θανάτου παρασχόντι Πολλήνῳ Σεβερνῷ δίκη τιμωρὸς
 ἀπήρτησεν. ἐκδοθεὶς γὰρ ὑπὸ Σαβίνου τοῖς Νωρικκοῖς, ὧν ἄρ-
 3 ξας οὐδὲν χρηστὸν ἐπεποιήκει, αἰσχιστὰ πέπονθεν· καὶ εἰδομεν
 αὐτὸν ἐπὶ τε τῆς γῆς κείμενον καὶ ἰκετεύοντα οἰκτρῶς, καὶ εἰ
 μὴ διὰ τὸν Ἀσπακα τὸν θεῖον αὐτοῦ φειδοῦς ἔτυχε, καὶ ἀπο-
 λῶλει οἰκτρῶς. ὁ δὲ δὴ Ἀσπάξ οὗτος δεινότητος ἀνθρώπων ἐγέ-
 νετο σκῶψαι, στωμύλασθαι, πάντων ἀνθρώπων καταφρονῆσαι, γί-
 4 λοις χαρίσασθαι, ἰχθρὸν ἀμύνασθαι. καὶ αὐτοῦ πολλὰ μὲν καὶ
 πρὸς ἄλλους πικρὰ καὶ ἀστεῖα ἀποφθέγματα φέρεται, πολλὰ δὲ
 καὶ πρὸς τὸν Σεῆρον αὐτόν. ὧν ἓν καὶ τοῦτο· ἐς γὰρ τὸ γένος
 αὐτοῦ τὸ τοῦ Μάρκου ἐγγραφέντος "συγχαίρω σοι, Καῖσαρ" ἔφη,
 "ὅτι πατέρα εὖρες," ὥς καὶ ἀπάτορος αὐτοῦ τὸν ἐμπροσθεν χρόνον
 ὑπ' ἀφανείας ὄντος.

10 ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ Βούλλας τις Ἰταλὸς ἀνὴρ, ληστήριον
 204 ^{a.C.} συστησάμενος ὥς ἐξακοσίων ἀνδρῶν, ἐλήξετο τὴν Ἰταλίαν ἐπὶ ἔτη
 δύο, παρόντων μὲν τῶν αὐτοκρατόρων, παρόντων δὲ καὶ στρατιω-
 2 τῶν τοσοούτων. ἐδιώκετο μὲν γὰρ ὑπὸ συγχρῶν ἀνδρῶν, φιλοτίμως
 αὐτὸν ἀνιχνεύοντος τοῦ Σεῆρου, οὔτε δὲ ἐωρᾶτο ὁρώμενος οὔτε
 εὗρίσκετο εὗρισκόμενος οὔτε κατελαμβάνετο ἀλισκόμενος· τοσαύτη
 καὶ μεγαλοδωρία καὶ σοφία ἐχρῆτο. ἐμάνθανε γὰρ πάντας τοὺς τε
 ἀπὸ τῆς Ρώμης ἐξιόντας καὶ τοὺς ἐς τὸ Βρεντέσιον καταίροντας,
 3 τίνες τε καὶ πόσοι εἰσὶ, καὶ τίνα καὶ ὅποσα κέκτηνται· καὶ τοὺς
 μὲν ἄλλους, μέρος ἂν τι παρ' αὐτῶν ὧν εἶχον λαβίων, εὐθὺς ἠφίει,
 τοὺς δὲ δὴ τεχνίτας κατεῖχε χρόνον τινά, καὶ χρησάμενός σφισιν,
 εἶτα καὶ προσδοῦς τι ἀπέλκεν. καὶ ποτε δύο ληστῶν αὐτοῦ ἀλόν-
 των καὶ θηρίοις δοθήσεσθαι μελλόντων πρὸς τε τὸν δεσμοφύλακα
 κατῆλθε, πλασάμενος ὥς τῆς πατρίδος ἄρχων καὶ τινῶν ἀνθρώπων
 4 τοιούτων δεόμενος, καὶ οὕτω λαβίων αὐτοὺς ἔσωσεν. τῷ δὲ ἑκατον-

τάρχῳ τῷ τὸ ληστρικὸν καθαιροῦντι προσελθὼν κατηγορήσεν αὐτὸς
 ἑαυτοῦ ὥσπερ ἄλλος τις ὢν, καὶ ὑπέσχετο, εἰ ἀκολουθήσει αὐτῷ,
 παραδοῦναι οἱ τὸν ληστήν· καὶ οὕτως αὐτὸν ἐς κοῖλὸν τινα καὶ
 λοχυώδη τόπον ὡς καὶ ἐπὶ τὸν Φήλικα ἀγαγὼν (καὶ τοῦτο γὰρ αὐ-
 τὸς προσωνόμαστο) ῥαδίως συνέλαβεν. καὶ μετὰ τοῦτ' ἐπὶ τὸ βῆμα 5
 ἀνέβη σχῆμα ἄρχοντος ἀναλαβὼν, καὶ καλέσας τὸν ἐκατόνταρχον
 τῆς κεφαλῆς ἀπεξέβησε, καὶ ἔφη “ἄγγελλε τοῖς δεσπόταις σου ὅτι
 τοὺς δούλους ὑμῶν τρέφετε, ἵνα μὴ ληστεύωσιν.” πλείστοις γὰρ
 ὅσους τῶν καισαρείων εἶχε, τοὺς μὲν ὀλιγομίσητους τοὺς δὲ καὶ
 παντελῶς ἀμίσθους γεγονότας. ταῦτ' οὖν ὁ Σεβήρος ὡς ἕκαστα 6
 πυνθανόμενος, ὀργῇ ἔφερον ὅτι ἐν τῇ Βρεττανίᾳ τοὺς πολέμους δι'
 ἐτέρων νικῶν αὐτὸς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ληστοῦ ἥττων ἐγένετο· καὶ τέλος
 χίλιον ἐκ τῶν σωματοφυλάκων σὺν ἱππεῦσι πολλοῖς ἔστειλε,
 δεινὰ ἅττα αὐτῷ ἀπειλήσας, ἂν μὴ ζῶντα αὐτὸν ἀγάγῃ. καὶ οὕτως
 ἐκείνος μαθὼν ὅτι γυναικὶ τινι ἀλλοτρίᾳ χρῶντο, ἀνέπεισεν αὐτὴν
 διὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐπ' ἀδείας συνάρασθαι σφίσιν. καὶ τοῦτον ἐν 7
 σπηλαίῳ τινὶ καθεύδων συνέληφθη. καὶ αὐτὸν ὁ Παπυριανὸς ὁ
 ἐπαρχος ἀνήρετο “διὰ τί ἐλήστευσας;” καὶ αὐτὸς ἀπεκρίνατο “διὰ
 τί σὺ ἐπαρχος εἶ;” καὶ θηροῖς μετὰ τοῦτο ὑπὸ κτηνῶντος ἐδόθη,
 καὶ αὐτοῦ καὶ τὸ ληστρικὸν διελύθη· οὕτω πον ἐν ἐκείνῳ πᾶσα ἡ
 τῶν ἑξακοσίων ἰσχὺς ἦν.

ὁ δὲ δὴ Σεβήρος ἐπὶ Βρεττανίαν ἐστράτευσεν τοὺς τε παῖδας 11
 ἐκδιαιτωμένους ὁρῶν καὶ τὰ στρατεύματα ὑπ' ἀρχίας ἐκλυόμενα, ^{a.C.} 208
 καίπερ εἰδὼς ὅτι οὐκ ἀναχομισθήσεται. ἦδει δὲ τοῦτο μάλιστα
 μὲν ἐκ τῶν ἀστέρων ὑφ' ὧν ἐγεγέννητο (καὶ γὰρ ἐς τὰς ὀροφὰς
 αὐτοὺς τῶν οἰκῶν τῶν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐν οἷς ἐδίκαζεν, ἐνέγραφεν,
 ὥστε πᾶσι, πλὴν τοῦ μορίου τοῦ τὴν ὥραν, ὡς φασίν, ἐπισκοπή-
 σαντος ὅτε ἐς τὸ φῶς ἔξῃ, ὁρᾶσθαι· τοῦτο γὰρ οὐ τὸ αὐτὸ ἐκα-
 τέρωδι ἐνετύπωσεν), ἦδει δὲ καὶ παρὰ μάντεων ἀκούσας. ἀνδριάντι 2
 γὰρ αὐτοῦ πρὸς ταῖς πόλεις δι' ὧν ἐκστρατεύσειν ἔμελλεν ἐστῶτι,
 καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν ἐκείσε φέρουσαν ἀποβλέποντι, σκηπτὸς ἐμ-
 πεσὼν τρία ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ γράμματα ἀπήλειπεν· καὶ διὰ
 τοῦθ', ὡς οἱ μάντεις ἀπεφάναντο, οὐκ ἐπανῆκεν ἀλλὰ καὶ τρίτῳ
 ἔτει μετὰ τοῦτο μετήλλαξεν. καὶ χρήματα δὲ πάμπολλα συνέξῃγαγεν.

δύο δὲ γένη τῶν Βρεττανῶν μέγιστα εἰσὶ, Καληδόριοι καὶ Μαιᾶ- 12
 ται· καὶ ἐς αὐτὰ καὶ τὰ τῶν ἄλλων προσορήματα ὡς εἰπεῖν σνγχε-
 χώρηκεν. οἰκοῦσι δὲ οἱ μὲν Μαιᾶται πρὸς αὐτῷ τῷ διατειχίσματι
 ὃ τὴν νῆσον δίχῃ τέμνει, Καληδόριοι δὲ μετ' ἐκείνους, καὶ νέμονται
 ἐκότεροι ὅρη ἄγρια καὶ ἄνυδρα καὶ πεδία ἔρημα καὶ ἐλώδη, μήτε
 τέλῃ μήτε πόλεις μήτε γεωργίας ἔχοντες, ἀλλ' ἐκ τε νομῆς καὶ

- ² θήρας ἀκροδρόων τε τινῶν ζῶντες· τῶν γὰρ ἰχθύων ἀπείρων καὶ ἀπλέτων ὄντων οὐ γέγονται· διαιτῶνται δὲ ἐν σκληραῖς γυνιοῖ καὶ ἀνυπόδετοι, ταῖς γυναιξὶν ἐπικολνοῖς χρώμενοι καὶ τὰ γεννώμενα πάντα ἐκτρέφοντες· δημοκρατοῦνται τε ὡς πλήθει, καὶ ληστεύουσιν ἡδιστα· στρατεύονται δὲ ἐπὶ τε ἀρουμάτων, ἵππους ἔχοντες μικροὺς καὶ ταχεῖς, καὶ πέλοι δ' εἰσὶ καὶ δραμεῖν ὀξύτατοι καὶ συστῆναι παγιώτατοι· τὰ δὲ ὅπλα αὐτῶν ἀσπίς καὶ δόρυ βραχύ, μῆλον χαλκοῦν ἐπ' ἄκρου τοῦ στύρακος ἔχον, ὥστε σειόμενον κτυπεῖν πρὸς κατάπληξιν τῶν ἐναντίων· εἰσὶ δ' αὐτοῖς καὶ ἐγχειρίδια.
- ⁴ δύνανται δὲ καὶ λιμὸν καὶ ψυχὸς καὶ ταλαιπωρίαν πᾶσαν ὑπομένειν· ἔς τε γὰρ τὰ ἔλη καταδυνόμενοι καρτεροῦσιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, τὴν κεφαλὴν μόνον ἔξω τοῦ ὕδατος ἔχοντες, καὶ ἐν ταῖς ὕλαις τῷ τε φλοιῷ καὶ ταῖς ὀφθαλμοῖς διατρέφονται, καὶ περὶ πάντα σκευάζουσι τι βοῶμα, ἀφ' οὗ κῆρυμον τι μέγεθος ἐμφαγόντες οὔτε πεινῶσιν οὔτε διψῶσιν.
- ⁵ τοιαύτη μὲν τις νῆσος ἡ Βρεττανία ἐστὶ, καὶ τοιοῦτους οἰκήτορας ἢ γε πολεμίᾳ ἔχει· νῆσος γὰρ ἐστὶ, καὶ τότε σαιῶς ὥσπερ εἶπον ἐλήλεγται· καὶ αὐτῆς τὸ μὲν μῆκος στάδιοι ἐπτὰκισχίλιοι καὶ ἑκατὸν τριακόντα δύο εἰσὶν, τοῦ δὲ δὴ πλάτους τὸ μὲν πλεῖστον
- ¹³ δέκα καὶ τριακόσιοι καὶ δισχίλιοι, τὸ δ' ἐλάχιστον τριακόσιοι· καὶ τούτων ἡμεῖς οὐ πολλῷ τινὶ τῆς ἡμισείας ἑλαττόν τι ἔχομεν· ὁ δ' οὖν Σεῦρος πᾶσαν αὐτὴν καταστρέψασθαι ἐθέλεις ἐσέβαλεν ἐς τὴν Καληδονίαν, καὶ διὸν αὐτὴν ἀμύθητα πράγματα ἔσχε, τὰς τε ὕλας τέμνων καὶ τὰ μετέωρα κατασκάπτων τὰ τε ἔλη χωννύων καὶ
- ² τοὺς ποταμοὺς ζευγνύων· οὔτε γὰρ μάχην τινὰ ἐμαχέσατο οὔτε πολέμιόν τινα ἐν παρατάξει εἶδεν· πρόβατα δὲ καὶ βοῦς προβαλλομένων αὐτῶν ἐξεπότηδες οἱ στρατιῶται ἤρπαζον, ὅπως ἐπὶ πλεῖστον ἀπατῶμενοι τρέχονται· καὶ γὰρ ὑπὸ τῶν ὑδάτων δεινῶς ἐκακοῦντο καὶ ἀποσκεδαννύμενοι ἐπεβουλεύοντο· εἰτ' ἀδυνατοῦντες βυθίζειν ὑπ' αὐτῶν τῶν οἰκείων ἐφρονέοντο ἵνα μὴ ἀλίσκωνται, ὥστε ἐς
- ³ πέντε μυριάδας ὅλας τελευτῆσαι· οὐ μέντοι ἀπέστη γε πρὶν τῷ ἐσχάτῳ τῆς νήσου πλησιᾶσαι, ὅπου γε τὰ μάλιστα τὴν τε τοῦ ἡλίου παράλλαξιν καὶ τὸ τῶν ἡμερῶν τῶν τε νυκτῶν καὶ τῶν θερινῶν καὶ τῶν χειμερινῶν μέγεθος ἀκριβέστατα κατεφώρασεν.
- ⁴ καὶ ὁ μὲν οὕτω διὰ πάσης ὥς εἰπεῖν τῆς πολέμιας κομισθεὶς (ἐκομίσθη γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐν σκιμποδίῳ καταστῆναι τινὶ τὰ πολλὰ διὰ τὴν ἀσθένειαν) ἐς τὴν φιλίαν ἐπανῆλθεν, ἐς δημολογίαν τοὺς Βρεττανούς, ἐπὶ τῷ χώρῳ οὐκ ὀλίγης ἐκστῆναι, ἀναγκάσας ἐλθεῖν·

ἔξεληττε δὲ αὐτὸν ὁ Ἀντωνῖνος καὶ ἐς φροντίδας ἀνθρώτους κα- 14
θίστη, ὅτι τε ἀκολάστως ἔζη, καὶ ὅτι καὶ τὸν ἀδελφὸν δῆλος ἦν,
εἰ δυνήθει, φρονέσων, καὶ τὸ τελευταῖον ὅτι καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐπε-
βούλευσεν. ποτὲ μὲν γὰρ ἐξεπλήδυσεν ἑξαίρνης ἐκ τοῦ σκηνώματος
βοῶν καὶ κεκραγῶς ὡς ὑπὸ τοῦ Κάστορος ἀδικούμενος· οὗτος δὲ 2
ἀνὴρ ἄριστος τῶν περὶ τὸν Σεῆρον καισαυγείων ἦν, καὶ ἐπεπίστευτο
τὴν τε γνώμην αὐτοῦ καὶ τὸν κοιτῶνα. καὶ συνέστησαν μὲν τινες
ἐπὶ τούτῳ στρατιῶται προπαρεσκευασμένοι καὶ συνεβόησαν, κατε-
λήφθησαν δὲ δι' ὀλίγον αὐτοῦ τε τοῦ Σεῆρον ἐπιφανέντος σφίσι
καὶ τοὺς ταραχωδεστέρους κολάσαντος. ἄλλοτε δὲ προσήλαντον 3
μὲν ἀμφότεροι πρὸς τοὺς Καληδονίους, ἵνα τὰ τε ὅπλα παρ' αὐτῶν
λάβωσι καὶ περὶ τῶν ὁμολογιῶν διαλεχθῶσιν, ὁ δ' Ἀντωνῖνος ἀπο-
κτεῖναι αὐτὸν ἄντικρυς αὐτοχειρίᾳ ἐπεχείρησεν. ἤεσαν μὲν γὰρ ἐπὶ
ἵππων, καὶ ὁ Σεῆρος, καίπερ καὶ τοὺς ταρσούς ὑπὸ ἀσθενείας
ὑποτετηγώς, ὁμως ἵππευσεν καὶ αὐτός, καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα
συνεφερίπετο, τό τε τῶν πολεμίων καὶ αὐτὸ συννωρῶτο· κὰν τῷ 4
καιρῷ τούτῳ τῇ τε σιγῇ καὶ τῷ κόσμῳ τὸν ἵππον ὁ Ἀντωνῖνος
ἀναχαιτίσας ἐσπάσατο τὸ ξίφος ὡς καὶ κατὰ νῶτον τὸν πατέρα
παιάξων. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ ἄλλοι οἱ συνιππεύοντες ἐξεβόησαν,
καὶ οὕτως ἐκείνους τε ἐκπλαγεῖς οὐκέτ' οὐδὲν ἔδρασε, καὶ ὁ Σεῆρος
μετεστράφη μὲν πρὸς τὴν βοήν αὐτῶν καὶ εἶδε τὸ ξίφος, οὐ μέντοι
καὶ ἐφθέρξατο τι, ἀλλ' ἀναβάς ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ τέλεισας ὅσα ἐχρῆν,
ἐς τὸ στρατήγιον ἐπανῆλθεν. καὶ καλέσας τὸν τε νῖον καὶ τὸν Πα- 5
πινιανὸν καὶ τὸν Κάστορα ξίφος τέ τι τεθῆναι ἐς τὸ μέσον ἐκέ-
λευσε, καὶ ἐγκαλέσας αὐτῷ ὅτι τε ἄλλως τοιοῦτό τι ἐτόλμησε καὶ
ὅτι πάντων ὁρόντων τῶν τε συμμάχων καὶ τῶν πολεμίων τηλι-
κοῦτο κακὸν δράσειν ἔμελλεν, τέλος ἔφη “ἀλλ' εἴγε ἀποσφάζει με
ἐπιθυμίς, ἐνταυθά με κατὰχρησαι· ἔρωσθαι γάρ, ἐγὼ δὲ καὶ γέρον 6
εἰμι καὶ κείμεναι. ὡς εἴγε τοῦτο μὲν οὐκ ἀναδύη, τὸ δὲ αὐτόχειρ
μου γενέσθαι ὀκνεῖς, παρέστηκέ σοι Παπινιανὸς ὁ ἑπαρχος, ᾧ δύ-
νασαι κελεύσαι ἵνα με ἑξεργάσθαι· πάντως γὰρ πον πᾶν τὸ κε-
λευσθὲν ὑπὸ σοῦ, ἅτε καὶ αὐτοκράτορος ὄντος, ποιήσει.” τοιαῦτα 7
εἰπὼν ὁμως οὐδὲν δεινὸν αὐτὸν ἔδρασε, καίπερ πολλάκις μὲν τὸν
Μάρκον αἰτιασάμενος ὅτι τὸν Κόμμοδον οὐχ ἐπέξεϊλε, πολλάκις δὲ
καὶ αὐτὸς τῷ νίῳ ἀπειλήσας τοῦτο ποιήσειν. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὁρ-
γισόμενος ἀεὶ ποτε ἔλεγε, τότε δὲ φιλότεκνος μᾶλλον ἢ φιλόπολις
ἐγένετο· καίτοι καὶ τὸν ἑτερον ἐν τούτῳ παῖδα προέδωκε, σαφῶς
εἰδὼς τὰ γενησόμενα.

ἀποστάντων δὲ τῶν ἐν τῇ νήσῳ αὐθις, καλέσας τοὺς στρατιώ- 15
τας ἐκέλευσεν ἐς τὴν χώραν αὐτῶν ἐμβαλεῖν καὶ οἷς ἂν ἐντόχωσιν ^{a.C.} 210

ἀποκτεῖναι, αὐτὸ τοῦτο εἰπὼν, “τῶν μὴ τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον χεῖράς θ’ ὑμετέρας, μηδ’ ὄντινα γαστέρι μήτηρ κοῦρον ζόντα
 2 φέροι· μηδ’ ὅς φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.” γενομένου δὲ τούτου, καὶ
 τῶν Καληδονίων προσαποστάντων τοῖς Μαιάταις, ἡτοιμάζετο μὲν
 ὡς καὶ αὐτὸς αὐτοῖς πολεμήσων, καὶ αὐτὸν περὶ τοῦτ’ ἔχοντα ἡ
 211 ^{a.C.} νόσος τῇ τετάρτῃ τοῦ Φεβρουαρίου ἀπήνεγκε, συνεργασαμένον τι
 πρὸς τοῦτο καὶ τοῦ Ἀντωνίνου, ὡς λέγεται. πρὶν γοῦν μεταλλάξαι,
 τὰδε λέγεται τοῖς παισὶν εἰπεῖν (ἔρω γὰρ αὐτὰ τὰ λεχθέντα, μηδὲν
 ὅ τι καλλωπίσας) “ὁμοροεῖτε, τοὺς στρατιώτας πλουτίζετε, τῶν ἄλ-
 3 λων πάντων καταφρονεῖτε.” ἐκ δὲ τούτου τό τε σῶμα αὐτοῦ στρα-
 τιωτικῶς κοσμηθὲν ἐπὶ πυρᾶν ἐτέθη καὶ τῇ τε τῶν στρατιωτῶν
 καὶ τῇ τῶν παίδων περιδρομῇ ἐτιμῆθη, τὰ τε δῶρα τὰ στρατιω-
 4 τικὰ οἱ τι τῶν παρόντων ἔχοντες ἐς αὐτὴν ἐνέβαλον, καὶ τὸ πῦρ οἱ
 εὐεῖς ἐνῆκαν. καὶ μετὰ τοῦτο τὰ ὅσα ἐς ὑδρίαν πορφυροῦ λίθου
 ἐμβληθέντα ἐς τε τὴν Ῥώμην ἐκομίσθη καὶ ἐς τὸ Ἀντωνινεῖον ἀπε-
 τέθη. λέγεται δὲ τὴν ὑδρίαν ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου μεταπέμψα-
 σθαί τε αὐτόν, καὶ ἐπιηλαφίσαντα εἰπεῖν “χωρήσεις ἄνδρα ὃν ἡ
 οἰκουμένη οὐκ ἐχώρησεν.”
 16 ἦν δὲ τὸ σῶμα βραχὺς μὲν ἰσχυρὸς δέ, καίπερ ἀσθενέστατος
 ὑπὸ τῆς ποδᾶρας γενόμενος, τὴν δὲ δὴ ψυχὴν καὶ δριμύτατος καὶ
 ἐρρωμενέστατος· παιδείας μὲν γὰρ ἐπεθύμει μᾶλλον ἢ ἐπετιγγάναι,
 2 καὶ διὰ τοῦτο πολυγνώμων μᾶλλον ἢ πολύλογος ἦν. φίλοις οὐκ
 ἀμνήμων, ἐχθροῖς βαρύντατος, ἐπιμελὴς μὲν πάντων ὧν προᾶξι ἤθε-
 λεν, ἀμελὴς δὲ τῶν περὶ αὐτοῦ λογοποιουμένων· καὶ διὰ τοῦτο καὶ
 χρήματα ἐξ ἁπαντος τρόπου, πλὴν καθ’ ὅσον οὐδένα ἔνεκα αὐτῶν
 3 ἀπέκτεινε, “πορίζων, πάντα μὲν τὰ ἀναγκαῖα ἐδαπάνα ἀφθονιώτατα,
 καὶ πλεῖστά γε καὶ τῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων ἀνεκτήσατο, καὶ
 σφισι τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα ὥς καὶ ἐκ καινῆς αὐτὰ καὶ ἐξ ἰδίων χρη-
 4 μμάτων κατεσκευακῶς ἐπέγραψεν, πολλὰ δὲ καὶ μάτην ἐς τε ἐπι-
 σκευὰς καὶ κατασκευὰς ἐτέρων ἀνάλωσεν,” ὅς γε καὶ τῷ Διονύσιῳ
 5 καὶ τῷ Ἡρακλεῖ νεὼν ὑπερμεγέθη ὠκοδομήσατο. καίτοι δὲ πάμ-
 πλειστα δαπανήσας, ὅμως οὐκ εὐαριθμήτους τινὰς μυριάδας δρα-
 χμῶν καταλείπειν, ἀλλὰ καὶ πᾶν πολλάς. καὶ ἐνεκάλει μὲν τοῖς
 μὴ σωφρονοῦσιν, ὡς καὶ περὶ τῆς μοιχείας νομοθετῆσαι τινά· καὶ
 διὰ τοῦτο γραφαὶ αὐτῆς ὅσαι πλεῖσται ἐγένοντο (τρισεχίλις γοῦν
 ὑπατεύων εὗρον ἐν τῷ πίνακι ἐγγεγραμμένας)· ἐπεὶ δὲ ὀλίγοι πάν-
 5 αὐταῖς ἐπεξήσαν, οὐκέτ’ οὐδὲ αὐτὸς ἐπολυπραγμόνει. ὅθεν καὶ
 μάλα ἀστεῖως Ἀργεντοκόξου τινὸς γυνὴ Καληδονίου πρὸς τὴν Ἰου-

λίαν τὴν Αὐγοῦσταν, ἀποσκώπτουσάν τι πρὸς αὐτὴν μετὰ τὰς σπονδὰς ἐπὶ τῇ ἀνέδῃ σφῶν πρὸς τοὺς ἄρρενας συνουσία, εἰπεῖν λέγεται ὅτι πολλῶν ἄμεινον ἡμεῖς τὰ τῆς φύσεως ἀναγκαῖα ἀποπληροῦμεν ὑμῶν τῶν Ῥωμαϊκῶν· ἡμεῖς γὰρ φανερώς τοῖς ἀρίστοις ὁμιλοῦμεν, ὑμεῖς δὲ λάθρα ὑπὸ τῶν κακίστων μοιχεύεσθε. τοῦτο μὲν ἡ Βρεττανὺς εἶπεν, ἐχοῖτο δὲ ὁ Σεῦρος καταστάσει τοῦ βίου 17 εἰρήνης οὐσης τοιαῦδε. ἔπραττε τι πάντως νυκτὸς ὑπὸ τὸν ὄρθρον, καὶ μετὰ τοῦτ' ἐβιάδιζε καὶ λέγων καὶ ἀκούων τὰ τῇ ἀρχῇ πρόσφορα· εἴτ' ἐδίκαζε, χωρὶς εἰ μὴ τις ἐορτὴ μεγάλη εἴη. καὶ μέντοι καὶ ἄριστα αὐτὸ ἔπραττεν· καὶ γὰρ τοῖς δικαζομένοις ὕδωρ ἱκανὸν ἐνέχει, καὶ ἡμῖν τοῖς συνδικάζουσιν αὐτῷ παρορησίαν πολλὴν ἐδίδου. ἔκρινε 2 δὲ μέχρι μεσημβρίας, καὶ μετὰ τοῦθ' ἵππευεν ἐφ' ὅσον ἂν ἡδυνήθη· εἴτ' ἔλοῦτο, γυμνασάμενός τινα τρόπον. ἡρίστα δὲ ἢ καθ' αὐτὸν ἢ μετὰ τῶν παίδων, οὐκ ἐνδεῶς. εἴτ' ἐκάθηνδεν ὡς πλήθει· ἔπειτ' ἔξαρθεῖς τὰ τε λοιπὰ προσδιώκει καὶ λόγοις καὶ Ἑλληνικοῖς καὶ Λατίνοις συνεγίνετο ἐν περιπάτῳ. εἴθ' οὕτω πρὸς ἐσπέραν ἔλοῦτο 3 αὐθις, καὶ δεῖπνει μετὰ τῶν ἀμφοῖν αὐτόν· ἡκιστὰ τε γὰρ ἄλλον τινα συνέστιον ἐποιεῖτο, καὶ ἐν μόναις ταῖς πάνν ἀναγκαῖαις ἡμέραις τὰ πολυτελῆ δείπνα συνεκρότει. ἐβίω δὲ ἔτη ἐξήκοντα πέντε 4 καὶ μῆνας ἐννέα καὶ ἡμέρας πέντε καὶ εἴκοσι (τῇ γὰρ ἐνδεκάτῃ τοῦ Ἀπριλίου ἐγεννήθητο), ἀπ' ὧν ἤρξεν ἔτη ἑπτακαίδεκα καὶ μῆνας ὀκτὼ καὶ ἡμέρας τρεῖς. τό τε σύμπαν οὕτως ἐνεργὸς ἐγένετο ὥστε καὶ ἀπομύχων ἀνασφάγγεσθαι “ἄγετε, δότε, εἴ τι πρᾶξαι ἔχομεν.”

μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἀντωνῖνος πᾶσαν τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβεν· λόγῳ ΟΖ μὲν γὰρ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ, τῷ δὲ δὴ ἔργῳ μόνος εὐθὺς ἤρξεν. καὶ πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους κατελύσατο καὶ τῆς χώρας αὐτοῖς ἐξέστη καὶ τὰ φρούρια ἐξέλειπεν, τοὺς δὲ δὴ οἰκείους τοὺς μὲν ἀπήλλαξεν, ὧν καὶ Παπινιανὸς ὁ ἑπαρχος ἦν, τοὺς δὲ καὶ ἀπέκτεινεν, ὧν ἦν καὶ Εὐόδος ὁ τροφὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Κάστωρ, ἣ τε γυνὴ αὐτοῦ ἡ Πλαντίλλα καὶ ὁ ταύτης ἀδελφὸς Πλαύτιος. καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ δὲ 2 αὐτῇ ἄνδρα ἄλλως μὲν οὐκ ἐλλόγιμον διὰ δὲ τὴν ἐπιτήδευσιν ἐπιφανέστατον ἐξεργάσατο· τὸν γὰρ Εὐπρεπὴ τὸν ἀρματηλάτην, ἐπειδὴ τὰναντία αὐτῷ ἐσπούδαζεν, ἀπέκτεινεν. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐν γῇραι ἀπέθανε, πλείστοις ἀγῶσιν ἵππων στεφανωθείς· δύο γὰρ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτακροσίους ἀνείλετο, ὅσους οὐδεὶς ἄλλος. τὸν δὲ ἀδελ- 3 φὸν ἠθάρχησε μὲν καὶ ζῶντος ἔτι τοῦ πατρὸς φρονεῦσαι, οὐκ ἡδυνήθη δὲ οὔτε τότε δι' ἐκείνον οὐθ' ὕστερον ἐν τῇ ὁδῷ διὰ τὰ στρατεύματα· πάνν γὰρ εὖνοιαν αὐτοῦ εἶχον, ἄλλως τε καὶ ὅτι τὸ εἶδος

1 1 6 καὶ ante ὁ om*

2 3 ἐπειδὴν*

3 4 τε ὅτι καὶ*

4 ὁμοιότατος τῷ πατρὶ ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐν τῇ Ρώμῃ ἀνῆλθε, καὶ τοῦτον
 καταειργάσατο. προσεποιούντο μὲν γὰρ καὶ φιλεῖν ἀλλήλους καὶ
 ἐπαινεῖν, πάντα δὲ τὰ ἐναντιώτατα ἔδρων, καὶ ἦν οὐκ ἄδηλον ὅτι
 δεινόν τι παρ' αὐτῶν γενήσοιτο. ὅπερ πον καὶ πρὶν πρὸς τὴν Ρώ-
 5 μην αὐτοὺς ἔλθειν προεγνώσθη. θύειν τε γὰρ ὑπὲρ τῆς ὁμονομίας
 αὐτῶν τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς καὶ αὐτῇ τῇ ὁμονομίᾳ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς
 6 βουλῆς, οἱ μὲν ὑπερέκειναι τὸ τῇ ὁμονομίᾳ τυθησόμενον ἱερεῖον ἡτοί-
 μασαν, καὶ ὁ ὕπατος ὥς καὶ βουθυτήτων ἀφίετο, οὔτε δὲ οὗτος
 ἐκείνους οὐδ' οἱ ὑπερέκειναι τὸν ὕπατον εὐρεῖν ἠδυνήθησαν, ἀλλὰ
 διετέλεσαν πᾶσαν ὥς εἰπεῖν τὴν νύκτα ζητοῦντες ἀλλήλους, ὥστε
 6 μὴ δυνήθηναι τότε τὴν θυσίαν γενέσθαι. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ δύο
 λαοὶ ἐς τὸ Καπιτώλιον ἀναβάντες ἐκείθεν ἐξεδιώχθησαν, καὶ ὁ
 μὲν ἐν τῇ ἄγορᾳ πον καταληγθεὶς ὁ δὲ μετὰ ταῦτα ἔξω τοῦ πο-
 μηρίου ἐσφάγη. καὶ τοῦτο καὶ περὶ ἐκείνους ἐγένετο.
 2 ἐβουλήθη μὲν οὖν ἐν τοῖς χρόνοις τὸν ἀδελφὸν ὁ Ἀντωνῖνος
 φροεῦσαι, οὐκ ἠδυνήθη δέ· καὶ γὰρ ἐκφανέστερον ἦδη τὸ κακὸν ἢ
 ὥστε συγκρουβῆναι ἐγέρνει, καὶ ἐκ τούτου πολλὰ μὲν μάχαι αὐτῶν
 ὥς καὶ ἐπιβουλεόντων ἀλλήλοις, πολλὰ δὲ καὶ ἀντιφυλακαὶ συν-
 2 ἔβαινον. ἐπεὶ οὖν καὶ στρατιῶται καὶ γυμνάσται, καὶ ἔξω καὶ
 a. C. οἴκοι, καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ, συγκροὶ τὸν Γέταν ἐφροῦρον,
 212 ἔπεισε τὴν μητέρα μόνους σφᾶς ἐς τὸ δωματίον, ἐφ' ᾧ καὶ συναλ-
 λάξουσι, μεταπέμψασθαι· καὶ οὕτω πιστεύσαντος τοῦ Γέτα ἐσῆλθε
 3 μὲν μετ' αὐτοῦ, ἐπεὶ δὲ εἴσω ἐγένοντο, ἐκατόνταρχοι τινες ἐσπερήθη-
 σαν ἄθροοι, παρὰ τοῦ Ἀντωνίνου προπαρεσκευασμένοι, καὶ αὐτὸν
 πρὸς τε τὴν μητέρα, ὥς εἰδὲ σφας, προκαταφρόντου καὶ ἀπὸ τε
 τοῦ ἀνχένος αὐτῆς ἐξαρτηθέντα καὶ τοῖς στήθεσι τοῖς τε μαστοῖς
 προσφύντα κατέκονψαν ὀλοφυρόμενον καὶ βοῶντα "μήτερ μήτερ, τε-
 4 κοῦσα τεκοῦσα, βοήθει, σφάζομαι." καὶ ἡ μὲν οὕτως ἀπατηθεῖσα
 τὸν τε νῖον ἐν τοῖς ἐαυτῆς κόλποις ἀνοσιώτατα ἀπολλύμενον ἐπεῖδε,
 καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐς αὐτὰ τὰ σπλάγχνα τρόπον τινά, ἐξ ᾧ
 ἐγεγέννητο, ἐσεδέξατο· καὶ γὰρ τοῦ αἵματος πᾶσα ἐπλήσθη, ὥς ἐν
 5 μηδενὶ λόγῳ τὸ τῆς χειρὸς τραῦμα ὃ ἐτρώθη ποιήσασθαι. οὔτε δὲ
 πενθήσαι οὔτε θρηνῆσαι τὸν νῖον, καίπερ πρόωρον οὕτως οἰκτιρῶς
 ἀπολωλότα, ὑπῆρξεν αὐτῇ (δύο γὰρ καὶ εἴκοσι ἔτη καὶ μῆνας ἐννέα
 ἐβίω), ἀλλ' ἠναγκάζετο ὥς καὶ ἐν μεγάλῃ τινὶ εὐτυχίᾳ οὖσα χαίρειν
 6 καὶ γελᾶν· οὕτω πον πάντα ἀκριβῶς καὶ τὰ ὀήματα αὐτῆς καὶ τὰ
 νεύματα τὰ τε χρώματα ἐτηρεῖτο· καὶ μόνῃ ἐκείνῃ, τῇ Ἀνγούστῃ,
 τῇ τοῦ αὐτοκρατορος γενναίᾳ, τῇ τῶν αὐτοκρατόρων μητρὶ, οὐδ'
 ἰδίᾳ πον ἐπὶ τηλικούτῳ παθήματι δακρῦσαι ἐξῆν.

ὁ δ' Ἀρτωνῖνος καίπερ ἐσπέρας οὔσης τὰ στρατόπεδα κατέλαβε, ³
 διὰ πάσης τῆς ὁδοῦ κεκραγὼς ὡς ἐπιβεβουλεμένος καὶ κινδυνεύων.
 ἐσελθὼν δὲ ἐς τὸ τεῖχος "χαίρετε" εἶπεν, "ὦ ἄνδρες συστρατιῶται·
 καὶ γὰρ ἤδη ἔξεστί μοι εὐεργετεῖν ὑμῶς." καὶ πρὶν πάντα ἀκού-
 σαι, ἐνέφραξέ σφον τὰ στόματα τοσαύταις καὶ τηλικαύταις ὑπο-
 σχέςεσιν ὥστε μὴτ' ἐννοῆσαι μῆτε φθέγγασθαι τι αὐτοὺς εὐσεβὲς
 δυνήσκειν. "εἰς" γὰρ ἔφησεν "ἔξ ὑμῶν εἰμὶ, καὶ δι' ὑμῶν μόνους ²
 ζῆν ἐθέλω, ἵν' ὑμῖν πολλὰ χαρῶμαι· ὑμέτεροι γὰρ οἱ θησαυροὶ
 πάντες εἰσίν." καὶ δὴ καὶ τοῦτο εἶπεν ὅτι μάλιστα μὲν μεθ' ὑμῶν
 ζῆν, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν γε ἀποθανεῖν εὐχομαι. οὔτε γὰρ
 ἄλλως δέδωκε τὸν θάνατον, καὶ ἐν πολέμῳ τελευτῆσαι βούλομαι· ἢ
 γὰρ ἐνταῦθα δεῖ τὸν ἄνδρα ἀποθνήσκειν ἢ μηδαμοῦ. πρὸς δὲ τὴν ³
 σύγκλητον τῇ ὑστεραίᾳ ἄλλα τέ τινα διελέχθη, καὶ μετὰ τὸ ἐκ τοῦ
 βύθρου ἐξαυαστῆναι καὶ πρὸς τῇ θύρᾳ γενέσθαι "ἀκούσατέ μου"
 εἶπε "μέγα πρᾶγμα· ἵνα πᾶσι ἡ οἰκουμένη χαρῇ, πάντες οἱ φρυγά-
 δες οἱ καὶ ἐφ' ὅτρωσιν ἐγκλήματι καὶ ὅπως οὖν καταδικασμένοι
 κατελθέτωσαν." τὰς μὲν οὖν νήσους οὕτω τῶν φρυγῶν κενώσας,
 καὶ τοῖς κακίστοις τῶν καταδικασμένων ἄδειαν δεδωκώς, εἰτ' οὐ
 πολλῷ ὕστερον ἀνεπλήρωσεν, τῶν δὲ δὴ καισαρεῶν τῶν τε στρα- ⁴
 τιωτῶν τῶν μετὰ τοῦ Γέτα γενομένων καὶ ἐς δύο μυριάδας παρα-
 χρῆμα ἀπέκτεινεν, ἄνδρας ἀπλῶς καὶ γυναῖκας, ὥς πού τις καὶ
 ἔτυχεν ἐν τῷ βασιλείῳ ὄν, ἐκ δὲ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἄλλους τε
 καὶ τὸν Παπινιανόν. καὶ τῷ γε τὸν Παπινιανόν φορέουσιν ἐπει- ²
 μησεν ὅτι ἀξίῃ αὐτὸν καὶ οὐ ξίφει διεχρήσατο. τὸν δὲ δὴ Κίλωνα
 τὸν τροφέα τὸν εὐεργέτην, τὸν ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πεπολιωρχη-
 κότα, ὃν καὶ πατέρα πολλὰκις ἐκεκλήκει, ἡβουλήθη μὲν ἀποστερη-
 σαι τοῦ ζῆν· καὶ οἱ στρατιῶται οἱ πεμφθέντες ἐπ' αὐτὸν τὰ μὲν ³
 ἀργυρώματα καὶ τὰ ἱμάτια τὰ τε χρήματα καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ
 ἐκείνου διήρπασαν, αὐτὸν δὲ ἀνήγαγον διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ὡς καὶ
 ἐς τὸ πύλατιον κομιοῦντες, κλάπας τε ὑποδεδεμένον (ἐν βυλανείῳ
 γὰρ ὢν ἔτυχε) καὶ χιτωνίσκον ἐνδεδυσμένον, ὡς καὶ ἐκεῖ που κατα-
 χρυσόμενοι. καὶ τὴν τε ἐσθῆτα αὐτοῦ περιέρρηξαν καὶ τὸ πρόσω- ⁴
 πον ῥήκισαντο, ὥστε καὶ τὸν δῆμον καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ἀστι-
 κοὺς ὑποθορυβῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν Ἀρτωνῖνον καὶ αἰδεσθέντα
 αὐτοὺς καὶ φοβηθέντα ἀπαντῆσαι σφίσι, καὶ τῇ χλαμύδι (τὴν γὰρ

3 3 1 καὶ πρὸς εἰς τὸ βουλευτήριον ἐσελθὼν παρεκάλει συγγνώμην
 οὐχ ὅτι τὸν ἀδελφὸν ἀπέσφαξεν ἀλλ' ὅτι βρογχῆ καὶ οὐ βούλεται δημηγο-
 ρῆσαι. M p. 228 4 2 1 ὅτι Ἀρτωνῖνος Παπινιανόν καὶ Πειρώνιον, τῶν
 δορυφόρων ἐπὶ τοῖς κατηγόρησιν αὐτῶν, ἐπέτριψεν ἀποκτείναν αὐτούς,
 εἰπὼν κακείνῳ ὅτι ἐγὼ ὑμῖν καὶ οὐκ ἐμαντιῶ ἄρχω, καὶ διὰ τοῦτο καὶ πέ-
 θομαι ὑμῖν καὶ ὡς κατηγόροις καὶ ὡς δικασταῖς. ib.

στρατιωτικὴν ἐσθλότητα εἶχε) περιβαλόντα αὐτὸν εἰπεῖν “μήτε τὸν
 5 πατέρα ὑβρίζετε μήτε τὸν τροφέα παίετε.” ὁ δὲ δὴ χιλιάρχος ὁ
 κελενσθεὶς αὐτὸν φονεῦσαι καὶ οἱ στρατιῶται οἱ συμπεμφθέντες
 αὐτῷ ἀνηρέθησαν, λόγῳ μὲν ὡς ἐπιβουλεύσαντες, τὸ δ’ ἀληθές ὅτι
 μὴ κατέσφαξαν αὐτόν.

5 “ὅτι τὸν Κίλωνα τοσοῦτον ἡγάπα ὁ Ἀντωνῖνος ὥστε εἰπεῖν ὅτι
 οἱ τοῦτῳ ἐπιβεβουλευκότες ἐμοὶ ἐπιβεβουλεύασιν. ἐφ’ ᾧ δὲ ἐπαι-
 νούμενος ὑπὸ τῶν προσεστηκότων ἔφη “ἐμὲ μήθ’ Ἡρακλέα μήτ’
 ἄλλον θεὸν τινα ἐπικαλεῖτε,” οὐχ ὅτι οὐκ ἐβούλετο θεὸς ὀνομάζε-
 2 σθαι, ἀλλ’ ὅτι οὐδὲν ἄξιον θεοῦ πράττειν ἤθελεν. ἐμπληκτος γὰρ
 φύσει πρὸς πάντα τὰ πράγματα ὧν καὶ ἐτίμα τινὰς μεγάλως καὶ
 ἡτιμάξεν ἐξαίφνης ἀλογώτατα, ἔσωξέ τε οὓς ἥκιστα ἐχρῆν, καὶ ἐκό-
 λαξεν οὓς οὐκ ἂν τις προσεδόκησεν. V p. 742.

3 “ὅτι τὸν Ἀσπρον τὸν Ἰούλιον οὐδ’ ἄλλους ἐγκαταφρόνητον καὶ
 διὰ παιδείαν καὶ διὰ φρόνημα ὄντα ἐξάρας ὁμοίως καὶ τοὺς υἱοὺς
 αὐτοῦ, καὶ ἐν πολλαῖς τοσαύταις ῥάβδοις ὁμοῦ ἐμπομπεύσαντα,
 προεπηλάκισε παραχορήμα δεινῶς καὶ ἐς τὴν πατρίδα μεθ’ ὕβρεως
 καὶ μετὰ δέους ἰσχυροῦ ἀπέπεμψεν. ib.

4 “ὅτι καὶ τὸν Λαῖτον ἡτιμάκει ἂν ἢ καὶ ἀπεκτόνει, εἰ μὴ κακῶς
 ἐνόσει· καὶ τὴν ἀρρώστιαν αὐτοῦ ἀσεβῇ παρὰ τοῖς στρατιώταις
 ὠνόμασεν, ὅτι μὴ καὶ περὶ ἐκείνον ἀσεβῆσαι αὐτῷ ἐπέτρεψεν. ib.

5 “ὅτι καὶ Θρασέα Πρίσκον, ἄνδρα οὐδενὸς οὔτε γένει οὔτε φρο-
 νήσει δεύτερον, κατεχρήσατο. ib.

“ὅτι καὶ ἄλλους πολλοὺς καὶ φίλους τὸ πρότερον ὄντας ἀπέ-
 κτεινεν. ib.

6 πάντας δ’ οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσωμ’ οὐδ’ ὀνομήνω, ὅσους τῶν
 ἐπιφανῶν οὐδεμιᾷ δίκῃ ἀπέκτεινεν. ὁ μὲν γὰρ Δίων, ἅτε γνωριμιω-
 τάτων κατ’ ἐκείνους τοὺς καιροὺς τῶν πεφονευμένων ὄντων, καὶ ἐξ
 ὀνόματος αὐτῶν ποιεῖται κατὰλογον· ἐμοὶ δ’ εἰπεῖν ἐξαρκεῖ ὅτι πάν-
 τας ὁμοίως οὓς ἤθελε κατεχειρίζετο, ὅστ’ αἴτιος ὅστε καὶ οὐκί, καὶ
 ὅτι τὴν Ῥώμην ἡκρωτηρίασεν, ἀγαθῶν ἀνδρῶν στερήσας αὐτήν.
 2 ἐκ δὲ τῶν φόνων ἐς τὰς παιδείας ἀποκλίνων οὐδὲν ἥτιον καὶ ἐν
 ταύταις ἐφόνα. ἐλέφαντα μὲν γὰρ καὶ ῥινοκέρωτα καὶ τίγριν καὶ
 ἵππότιγριν ἐν οὐδενὶ λόγῳ θείῃ ἂν τις φονεομένους ἐν τῷ θεάτρῳ·
 ὁ δὲ καὶ μονομάχων ἀνδρῶν ὅτι πλείστων ἔχαιρεν αἵμασι, καὶ ἕνα
 γε αὐτῶν Βάτωνα τρισὶν ἐφεξῆς ἀνδράσιν ὀλομαχῆσαι τῇ αὐτῇ
 ἡμέρᾳ ἀναγκάσας, ἔπειτα ἀποθανόντα ὑπὸ τοῦ τελευταίου περιφα-
 νεῖ ταφῇ ἐτίμησεν.

περὶ δὲ τὸν Ἀλέξανδρον οὕτω τι ἐπτόητο ὥστε καὶ ὅλοις τισὶ 7
καὶ ποτηρίοις ὡς καὶ ἐκείνου γεγονόσι χρῆσθαι, καὶ προσέτι καὶ
εἰκόνας αὐτοῦ πολλὰς καὶ ἐν τοῖς στρατοπέδοις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ
Ῥώμῃ στήσαι, φύλαγγά τε τινα ἐκ μόνων τῶν Μακεδόνων ἐς μυ-
ρίους καὶ ἑξακισχιλίους συντάξαι, καὶ αὐτὴν Ἀλεξάνδρου τε ἐπονο-
μάσαι καὶ τοῖς ὅλοις οἷς ποτὲ ἐπ' ἐκείνου ἐχέχρητο ὀπλίσαι· ταῦτα 2
δ' ἦν κράνος ὠμοβόειον, θώραξ λινοῦς τρίμυτος, ἀσπίς χαλκῇ, δόρυ
μακρόν, αἰχμὴ βραχεῖα, κρηπίδες, ἕλμος. καὶ οὐδὲ ταῦτα μέντοι
αὐτῷ ἐξήρχεσεν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὸν ἐκείνον ἐῷον Ἀγρουστον ἐπεκυ-
λεῖτο, καὶ ποτε καὶ τῇ βουλῇ ἔγραψεν ὅτι ἐς τὸ σῶμα αὐτοῦ τὸ
τοῦ Ἀγρουστον ἐσθλὴν, ἵνα, ἐπειδὴ ὀλίγον τότε χρόνον ἐβίω, πλείονα
αὐτοῦ δι' ἐκείνου ζήσῃ. καὶ δὴ καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς Ἀριστο- 3
τελείους ὠνομασμένους τὰ τε ἄλλα δεινῶς ἐμίσει, ὥστε καὶ τὰ βι-
βλία αὐτοῦ κατακαῦσαι ἐθέλῃσαι, καὶ τὰ συσσίτια ἃ ἐν τῇ Ἀλε-
ξανδρείᾳ εἶχον, τὰς τε λοιπὰς ὠφελείας ὅσας ἐκαρποῦντο, ἀφείλετο,
ἐγκαλέσας σφίσιν ὅτι συναιτίως τῷ Ἀλεξάνδρῳ τοῦ θανάτου Ἀρι-
στοτέλης γεγονέναι ἔδοξεν. ταῦτα μὲν οὕτως ἐποίησε, καὶ νῆ Ἀία 4
καὶ ἐλέφαντας πολλοὺς συμπεριήγετο, ὅπως καὶ ἐν τούτῳ τὸν Ἀλέ-
ξανδρον, μᾶλλον δὲ τὸν Διόνυσον μιμῆσθαι δόξῃ. οὕτω δ' οὖν 8
διὰ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς Μακεδόνας ἐφίλει, ὥστε ποτὲ χιλίω-
χον Μακεδόνα ἐπαινέσας ὅτι κούφως ἐπὶ τὸν ἵππον ἀνεπήδησεν,
ἐπύθετο αὐτοῦ τὸ μὲν πρῶτον “πόθεν εἶ;” ἔπειτα μαθὼν ὅτι Μα-
κεδὼν εἶη, ἐπανήρετο “τίς δὲ ὀνομάζῃ;” καὶ μετὰ τοῦτο ἀκούσας 2
ὅτι Ἀρτίγονος, προσεπανήρετο “τίς δέ σου ὁ πατὴρ ἐκαλεῖτο;” ὥς
δὲ καὶ οὗτος Φίλιππος ὢν ἐδρέθη, “πάντ' ἔχω” φησὶν “ὅσα ἤθελον,”
καὶ ἐδθύς τε αὐτὸν ταῖς λοιπαῖς στρατείαις ἐσέμνυνε, καὶ μετ' οὐ
πολὺ ἐς τοὺς βουλευτὰς τοὺς ἐστρατηγηκότας κατέταξεν. ἕτερον δέ 3
τινα τῇ μὲν Μακεδονίᾳ μηδὲν προσήκοντα, πολλὰ δὲ καὶ δεινὰ
δεδρακότα καὶ διὰ τοῦτο παρ' αὐτοῦ ἐξ ἐκκλήτου δίκης κρινόμενον,
ἐπειδὴ Ἀλέξανδρός τε ἐκαλεῖτο καὶ ὁ κατηγορῶν αὐτοῦ ῥήτωρ συν-
εχῶς ἔλεγεν “ὁ μισαιφόνος Ἀλέξανδρος, ὁ θεοῖς ἐχθρὸς Ἀλέξανδρος,”
ὡργίσθη τε ὥς καὶ αὐτὸς κακῶς ἀκούων, καὶ ἔφη “εἰ μὴ ἀρκέσει
σοι ὁ Ἀλέξανδρος, ἀπολέλυσαι.”

οὗτος οὖν ὁ φιλαλέξανδρότατος Ἀντωνῖνος εἰς μὲν τοὺς στρα- 9
τιώτας, “οὗς πᾶν πολλοὺς ἀμφ' αὐτὸν εἶχε, προσφάσεις ἐκ προσφά-
σεων καὶ πολέμους ἐκ πολέμων σκηπτόμενος”, φιλαναλώτης ἦν, τοὺς
δὲ λοιποὺς πάντας ἀνθρώπους ἔργον εἶχε περιδύειν ἀποσυλῶν ἐκτρι- 9

7 2 4 ἑαυτὸν μὲν ἐσπερίον Ἀλέξανδρον ἐκείνον δ' ἐῷον? 8 3 3 ἐγγλῆ-
του 6 εἰ καὶ μὴ ἀρκέσει —, ἀπολέλυσται? 9 1 " " V p. 745,
ubi ὅτι δεινότητιν πον καὶ τοῦτο εἶχεν, ὅτι μὴ μόνον ἐς τοὺς στρατιώτας

- ² χεῖν, οὐχ ἥμισυ τοὺς συγκλητικούς. "χωρὶς γὰρ τῶν στεφάνων τῶν χρυσῶν οὐδ' ὥς καὶ πολεμίους τινὰς αἰετῶν πολλάκις ἦται (λέγω δὲ οὐκ ἀπὸ τοῦτο τὸ τῶν στεφάνων ποίημα· πόσον γὰρ τοῦτό γε ἐστίν; ἀλλὰ τὸ τῶν χρημάτων πληθος τῶν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ διδομένων, οἷς στεφανοῦν αἱ πόλεις τοὺς αυτοκράτορας εἰώ-
³ θασιν), τῶν τε ἐπιτηδείων ἃ πολλὰ καὶ πανταχόθεν τὰ μὲν προῖκα τὰ δὲ καὶ προσαναλίσκοντες ἐσεπρασοόμεθα, ἃ πάντα ἐκεῖνος τοῖς στρατιώταις ἐχαρῖζετο ἢ καὶ ἐκαπήλεν, καὶ τῶν δώρων ἃ καὶ παρὰ τῶν ἰδιωτῶν τῶν πλουσίων καὶ παρὰ τῶν δῆμων προσήτει,
⁴ τῶν τε τελῶν τῶν τε ἄλλων ἃ καινὰ προσκατέδειξε, καὶ τοῦ τῆς δεκάτης ἢν ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς ὑπὲρ τε τῶν ἀπελευθερουμένων καὶ ὑπὲρ τῶν καταλειπομένων τισὶ κλήρων καὶ δωρεῶς ἐποίησε πάσης, τὰς τε διαδοχὰς καὶ τὰς ἀτελείας τὰς ἐπὶ τούτοις τὰς δεδομένας
⁵ τοῖς πάντῃ προσήκονσι τῶν τελευτώντων καταλύσας (οὗ ἕνεκα καὶ Ῥωμαίους πάντας τοὺς ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ, λόγῳ μὲν τιμῶν, ἔργῳ δὲ ὅπως πλείω αὐτῷ καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου προσή διὰ τὸ τοὺς ξέ-
⁶ ρους τὰ πολλὰ αὐτῶν μὴ συντελεῖν, ἀπέδειξεν) — ἔξω δὲ τούτων ἁπάντων" καὶ οἰκίας αὐτῷ παντοδαπὰς, ἐπειδὴ τῆς Ῥώμης ἐξώρ-
⁷ μησε, καὶ καταλύσεις πολυτελεῖς ἐν μέσαις ταῖς ὁδοῖς καὶ ταῖς βρα-
⁸ χυτάταις οἰκείαις δαπανήμασι κατασκευάζειν ἡραγαζόμεθα, ἐν αἷς οὐχ ὅσον οὐκ ἐνέγκησέ ποτε, ἀλλ' οὐδὲ ὕψεσθαι αὐτῶν τινὰ ἐμελ-
⁹ λεν. προσέτι καὶ θέατρα κρηνητικὰ καὶ ἵπποδρόμους πανταχοῦ, ὅπου περ καὶ ἐχέμασεν ἢ καὶ χεῖμασεν ἤλπισε, κατεσκευάσαμεν, μηδὲν παρ' αὐτοῦ λαβόντες. καὶ αὐτὰ πάντα κατεσχάφη· οὕτω
¹⁰ πῶς διὰ τοῦτο μόνον ἐγένετο, ἵν' ἡμεῖς ἐπιτριβώμεν.
 αὐτὸς δὲ τὰ χρήματα ἐς τε τοὺς στρατιώτας, ὥς ἔφαμεν, καὶ ἐς θηρία ἵππους τε ἐδαπάνη· πάμπολλα γὰρ τοι καὶ θηρία καὶ βοτὰ, τὰ μὲν πλείστα παρ' ἡμῶν καὶ ἀνάγκη λαμβάνων, ἥδη δὲ
¹¹ τινα καὶ ὠνούμενος, ἀπεκτίννυν, καὶ ποτε ἑκατὸν ὕς ἅμα αὐτοχει-
¹² ρίῳ ἔσφαξεν. ἡρματηγλύται τε τῇ ἐνετείῃ στολῇ χρώμενος. ἦν γὰρ ἐς πάντα καὶ θεομώτατος καὶ κορυφαίος, πρὸς δὲ τούτοις εἶχε καὶ τὸ πανοῦργον τῆς μητρὸς καὶ τῶν Σύρων, ὅθεν ἐκείνη ἦν. ἀγωνο-
¹³ θέτην δὲ ἢ τῶν ἐξελευθέρων τινὰ ἢ τῶν ἄλλων τῶν πλουσίων ἐκά-
¹⁴ θιζεν, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ ἀναλίσκῃται· προσεκίνηε τε αὐτοὺς κάτωθεν
¹⁵ τῇ μάστιγι, καὶ χρυσοὺς ὥσπερ τις τῶν ταπεινοτάτων ἦται. καὶ

φιλαναλώτης ἀλλὰ καὶ ἐς τὰλλα πάντα καὶ ἥμισυ αὐτῷ ἦν, ἐφ' ἐν τούτῳ μόνον, τὸ τοὺς ἀνθρώπους πάντας περιδύειν 5 3 προσῆ 10 2 1 ἦν γὰρ] ὅτι τρισὶν ἔθνεσιν ὁ Ἀντωνίνος προσήκων ἦν, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν αὐτῶν οὐδὲν τὸ παράπαν τὰ δὲ κακὰ πάντα συλλαβὴν ἐκτίνασσε, τῆς μὲν Γαλιλαίας τὸ κοῦφον καὶ τὸ δειλὸν καὶ τὸ θρασυ, τῆς Ἀφρικῆς τὸ τραχὺ καὶ ἀγρὸν, τῆς Συρίας, ὅθεν πρὸς μητρὸς ἦν, τὸ πανοῦργον. V p. 742

ἔλεγε κατὰ τὸν ἥλιον τῇ ὀρματηλασίᾳ χρῆσθαι, καὶ ἐσεμνύνετο ἐπ' αὐτῇ. οὕτω δὲ παρὰ πάντα τὸν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ χρόνον πᾶσα ἡ γῆ ἢ ὑπακούουσα αὐτῷ ἐπορεύθη ὥστε τοὺς Ῥωμαίους ποτὲ ἐν ἱπποδρομίᾳ ἄλλα τε συμβοῆσαι καὶ ὅτι τοὺς ζῶντας ἀποδύμεν, ἵνα τοὺς τεθνεώτας θάψωμεν. καὶ γὰρ ἔλεγε πολλάκις ὅτι οὐδένα 4 ἀνθρώπων πλὴν ἐμοῦ ἀργύριον ἔχειν δεῖ, ἢ αὐτὸ τοῖς στρατιώταις χαρίζομαι. καὶ ποτὲ τῆς Ἰουλίας ἐπιτιμώσης αὐτῷ ὅτι πολλὰ ἐς αὐτοὺς ἀνῆλθε, καὶ εἰπούσης ὅτι οὐκέθ' ἡμῖν οὔτε δίκαιος οὐτ' ἄδικος πόρος ὑπολείπεται, ἀπεκρίνατο, τὸ ξίφος δέξας, ὅτι θάρσει, μῆτερ· ἕως γὰρ ἂν τοῦτ' ἔχωμεν, οὐδὲν ἡμᾶς ἐπιλείψει χρήματα.

καὶ μέντοι καὶ τοῖς κολακεύουσιν αὐτὸν καὶ κτήματα καὶ χρή- 11 μата ἀπένεμεν. Ἰουνίῳ γοῦν Παυλίνῳ πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας ἐχαρίσατο, ὅτι καὶ ἄκων διασιλλῶσαι τι αὐτὸν σκωπτόλης ὡν προ- ἤχθη· ἔφη γὰρ αὐτὸν ὀργιζομένῳ τινὶ ἰοικέναι, ἐπεὶ πρὸς τὸ θν.

*Παρὰ Μινελίς memet
Thierstein 1 lb.*

μοειδέστερόν πως ἑαυτὸν ἐσχημάτιζεν. οὐδὲν γὰρ τῶν καλῶν ἐλο- 2 γίζετο· οὐδὲ γὰρ ἑμαυτὸν τι αὐτῶν, ὥς καὶ αὐτὸς ὠμολόγει, διόπερ καὶ ἐν ὀλιγοῖσι ἡμῶς τοὺς τι παιδείας ἐχόμενον εἰδότας ἐποιεῖτο. ὁ μὲν γὰρ Σεῆθος καὶ πάντῃ πᾶσι τοῖς ἐς ἀρετὴν τείνουσι καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν ἡσκησεν αὐτόν, ὥστε καὶ αὐτοκρά- 3 τορα ἤδη ὄντα καὶ διδασκάλοις συνεῖναι καὶ τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας φιλοσοφεῖν· ἐξηραλοῖγει τε, καὶ ἵππευε καὶ ἐς πεντήκοντα καὶ ἑπτακοσίους σταδίους, καὶ προσέτι καὶ νήχεσθαι καὶ ἐν κλύδωνι ἡσκέετο. ὁ δὲ ἐκ μὲν τούτων τρόπον τινὰ ἐθρώσθη, τῆς δὲ δὴ παιδείσεως ὥς οὐδὲ τοῦνομα αὐτῆς πώποτε ἀκηκοὺς ἐπελάθετο. οὐ μέντοι καὶ 4 κακορρήμιον ἢ κακογνώμιον ἦν, ἀλλὰ καὶ συνίει πολλὰ δῆῴτατα καὶ ἔφραζεν ἐτοιμώτατα· τῇ τε γὰρ ἔξουσίᾳ καὶ τῇ προπετείᾳ, τῷ πάνθ' ὁμοίως τὰ ἐπελθόντα οἱ ἀπερισκέπτως ἐκλαλεῖν καὶ τῷ μηδὲν αὐτῶν ἐκφαίνειν αἰσχύνεσθαι, καὶ ἐπιτεχνίᾳ τινὶ πολλάκις περιέπιπτεν.

ὅτι ὁ αὐτὸς αὐτογνωμονῶν πολλὰ ἐσφάλη· πάντα τε γὰρ οὐχ 5 ὅτι εἰδέναι ἀλλὰ καὶ μόνος εἰδέναι ἠθέλεν, καὶ πάντα οὐχ ὅτι δύνασθαι ἀλλὰ καὶ μόνος δύνασθαι ἐβούλετο, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε τινὶ συμβούλῃ ἐχρήτο καὶ τοῖς χρησίων τι εἰδόσιν ἐφθόνηι. ἐφίλησε μὲν γὰρ οὐδένα πώποτε, ἐμίσησε δὲ πάντας τοὺς προφέροντας ἐν 6 τινι, μάλιστα δὲ οὐς μάλιστα ἀγαπᾶν προσεποιεῖτο· καὶ αὐτῶν 6

3 5 ἀπολοῦμεν*, καλοῦμεν M p. 229

11 1 2 ὅτι ὁ Ἰούλιος Παῦλος ὑπατικός ἀνὴρ ψίδυρος καὶ στωπτικός καὶ οὐδὲ αὐτῶν τῶν αὐτοκρατόρων ἀπεχόμενος, ὃν καὶ ὁ Σεῆθος φυλακῇ ἀδέσμῳ παραδεδώκεν. ὥς δὲ ἐν φρουραῖς ὡν ἀπέσχωπτεν εἰς τοὺς βασιλεῖς, μεταπεμφόμενος ὁ Σεῆθος ὡμῶν τὴν κεραιὴν αὐτοῦ ἐντεμεῖν (ἀποτεμεῖν? *). ὁ δὲ ἀπεκρίνατο "ἐντεμεῖν αὐτὴν δύνασαι, ἐφ' ὅσον δὲ αὐτὴν ἔχω, οὔτε σὺ οὔτε ἐγὼ κατισχεῖν αὐτῆς δύναμεθα," ὥστε γελάσαντα τὸν Σεῆθρον ἀπολῦσαι αὐτόν. M p. 229

συχροὺς καὶ διέφθειρε τρόπον τινά. ἐφόνευσε μὲν γὰρ καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ πολλοὺς· ἤδη δὲ καὶ πέμπων τινὰς ἐς ἔθνη μὴ ἐπιτήδεια σφίσιν, ἀλλ' ἐναντίαν τῇ τοῦ σώματος αὐτῶν καταστάσει τὴν τοῦ ἀέρος ἀκρασίαν ἔχοντα, οὕτως αὐτοὺς ὥς καὶ πᾶν τιμῶν ὑπεξήρει, τοὺς μὲν καύμασι τοὺς δὲ ψύχεσιν ἀκράτοις, οἷς οὐκ ἔχαιρεν, ἐκδιδούς. εἰ δ' οὖν καὶ ἐφείδετο τινῶν μὴ ἀποκτεῖναι σφας, ἀλλ' ἐπέξέγε αὐτοὺς ὥστε καὶ κηλιδουῖσθαι. V p. 746.

- 12 τὸ μὲν οὖν σύμπαν τοιοῦτος ἦν· ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ὁποῖος, ἐροῦμεν. ἡπατηκῶς γὰρ τὸν βασιλέα τῶν Ὀσροηνῶν Ἀνγαρον ὥς δὴ παρὰ φίλον αὐτὸν ἦκειν, ἔπειτα συλλαβὼν ἔδησε, καὶ τὴν Ὀσροηνὴν οὕτως ἀβασίλευτον οὖσαν λοιπὸν ἐχειρώσατο. τὸν δὲ τῶν Ἀρμενίων βασιλέα διαφερόμενον μετὰ τῶν ἰδίων παιδῶν ἐκάλεσε μὲν φιλικοῖς γράμμασιν ὥς δὴ εἰρηγέσιον αὐτούς, ἔδρασε δὲ καὶ περὶ 2 τοῦτους ἃ καὶ περὶ τὸν Ἀνγαρον. οὐ μὴν καὶ οἱ Ἀρμένιοι προσεχώρησαν αὐτῷ, ἀλλ' ἐς ὅπλα ἐχώρησαν, καὶ οὐκ ἐτ' οὐδεὶς αὐτῷ τὸ παρῶπαν οὐδὲν ἐπίστευσεν, ὥστε καὶ ἔργῳ αὐτὸν ἐκμαθεῖν ὅσον αὐτοκράτορι ζημιώμα ἐστι τό τι ἀπατηλὸν πρὸς φίλους προᾶξι.
- 3 οὐκ ὠκνησε δὲ γράψαι πρὸς τὸ συνέδριον καὶ περὶ τῶν ἐν Πάρθοις βασιλευόντων, ἀδελφῶν τε ὄντων καὶ πρὸς ἀλλήλους στασιαζόντων, ὅτι ἡ τῶν ἀδελφῶν διαφορὰ μέγα τι κακὸν τὸ κοινὸν τῶν Πάρθων ἐργάζεται, ὥσπερ πού τιν μὲν βαρβαρικῶν πραγμάτων φθαρῆναι διὰ τοῦτο δυναμένων, τῶν δὲ Ῥωμαϊκῶν σεωσωμένων ἀλλ' οὐκ ἄρ-
- 4 ὄην τρόπον τινὰ ἀνατετραμμένων, οὐ καὶ ἐκεῖνο μόνον ὅτι ἐπὶ μέγαλιν τῶν ἀνθρώπων κακῇ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τῆς τοῦ ἀδελφοῦ σφαγῆς ὑποφῶνια τοῖς στρατιώταις ἐδεδώκει, ἀλλ' ὅτι καὶ πᾶμπολοι ἐσνοχοφαντήθησαν, οὐχ ὅπως οἱ ἐπιστεῖλαντές τι ἢ δωροφορήσαντες αὐτῷ ἢ Καίσαρι ἔτι ὄντι ἢ καὶ αὐτοκράτορι γενομένῳ, ἀλλὰ
- 5 καὶ οἱ λοιποὶ οἷς μηδεπώποτε προᾶγμα πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνει. καὶ εἰ γέ τις ἔγραψε τὸ ὄνομα τὸ τοῦ Γέτα μόνον ἢ εἶπε μόνον, εὐθὺς ἀπώλετο. ὅθεν οὐδ' ἐν ταῖς κωμωδίαις οἱ ποιηταὶ ἔτι αὐτῷ ἐχρῶντο· καὶ γὰρ καὶ αἱ οὐσίαι πάντων ὧν ἐν ταῖς διαθήκαις αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμμένον εὐρέθῃ ἐδημοσιώθησαν.

12 1 2 ὅτι Ἀγβαρος ὁ τῶν Ὀσροηνῶν βασιλεὺς ἐπειδὴ ἅπαξ ἐγκρατὴς τῶν ὁμοφύλων ἐγένετο, οὐδὲν ὅ τι τῶν δεινотάτων τοὺς προέχοντας αὐτῶν οὐκ ἐξεργάσατο. λόγῳ μὲν ἐς τὰ τῶν Ῥωμαίων ἔθνη μεθίστασθαι ἠνάγκαζεν, ἔργῳ δὲ τῆς κατ' αὐτῶν ἐξουσίας ἀπλήστως ἐνεφορεῖτο. V

2 2 αὐτῶν 3 1 ὅτι ὁ αὐτὸς μέγιστον ἐμεγαλοφρόνει ὅτι τοῦ Ῥολογαίσου τοῦ τῶν Πάρθων βασιλέως τελευτήσαντος οἱ παῖδες περὶ τῆς βασιλείας ἐμίχοντο, ὥς ἐξ ἰδίας παρασκευῆς τὸ κατὰ τύχην συμβὰν γεγονός προσποιούμενος. οὕτω πού σφόδρα αἰεὶ καὶ τῷ ἔργῳ καὶ τῇ διχοστασίᾳ τῇ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῇ τῶν ἀλλοτρίων ἀλληλοφρονίᾳ ἔχαιρεν. V

4 μὲν om

4 4 δωροφορήσαντες

"ὅτι πολλὰ καὶ ἀσχυρολογίας ἔνεκα ἐποίει. V p. 746.

"ὅτι καὶ μῖσος πρὸς τὸν τετελευτηκότα ἀδελφὸν ἐπεδείκνυτο καταλύσας τὴν τῶν γενεσίων αὐτοῦ τιμὴν, καὶ τοῖς τὰς εἰκόνας αὐτοῦ βαστάσασι λίθοις ὠργίζετο, καὶ τὸ νόμισμα τὸ προσφέρον αὐτὸν συνεχώνευσεν. καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τότε μάλιστα ἀνοσιουργεῖν ἐπετήδενσε καὶ τοὺς ἄλλους μισαιφονεῖν ἠνάγκαζεν, ὥσπερ τινὰ ἐναγισμὸν ἐτήσιον τῷ ἀδελφῷ ποιοῦμενος. ib.

ἐν μέντοι ταῖς ἀναγκαίαις καὶ κατεπειγούσαις στρατείαις λιτὸς 13 ἦν καὶ ἀπέριτος, τὰ μὲν διακονικὰ ὑπηρετήματα καὶ πᾶν ἀκριβῶς ἔξ ἴσων τοῖς ἄλλοις διαπονούμενος (καὶ γὰρ συνεβιάδιζε τοῖς στρατιώταις καὶ συνέτρεχε, μὴ λουτρῷ χρώμενος, μὴ τὴν ἐσθῆτα ἀλλάσσειν, ἀλλὰ καὶ πᾶν ἔργον συνεργαζόμενος καὶ πᾶσαν τροφὴν τὴν αὐτὴν ἐκείνοις αἰρούμενος· καὶ πολλάκις καὶ πρὸς τοὺς προ- 2 ἔχοντας τῶν πολεμίων πέμπων προεκαλεῖτο αὐτοὺς ἐς μονομαχίαν), τὰ δὲ δὴ στρατηγικά, ὧν πέρ πού καὶ μάλιστα διαπεφυκέναι αὐτὸν ἔχον, ἥκιστα καλῶς μεταχειριζόμενος, ὥς ἂν τῆς νίκης ἐν ἐκείνοις τοῖς ὑπηρετήμασιν ἀλλ' οὐκ ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ οὔσης.

"ὅτι τοιαῦτα ἐπὶ τῷ ἐκείνου φόνῳ φρονῶν καὶ πράττων ἔχαιρε 3 τῇ τῶν βαρβάρων ἀδελφῶν διχοστασίᾳ ὥς καὶ μέγα τι κακὸν ἐκ 213 τούτου τῶν Πάρθων πεισομένων. οὐ μέντοι καὶ τὰ Κελτικὰ ἔθνη οὐθ' ἡδονὴν οὔτε σοφίας ἢ ἀνδρίας προσποίησιν τινα ἠνεγκεν, ἀλλὰ καὶ πᾶν καὶ ἀπατεῶνα καὶ εὐήθη καὶ δειλότατον αὐτὸν ἐξήλεγξεν ὄντα. V p. 749.

"ὅτι ὁ Ἀντωνῖνος ἐς τοὺς Ἀλαμαννοὺς στρατεύσας διέταπτεν, 4 εἰ πού τι χωρίον ἐπιτήδειον πρὸς ἐνοίκησιν εἶδεν, "ἐνταῦθα φρούριον τειχισθήτω." καὶ ἐπωνυμίας γέ τινας τοῖς τόποις ἀφ' ἐαυτοῦ ἐπωνόμαζε, τῶν ἐπιχωρίων μὴ ἀλλοιουμένων· οἱ μὲν γὰρ ἡγρόουν, οἱ δὲ παῖζειν αὐτὸν ἐδόκουν. ἔξ οὗ δὴ καταφρονήσας αὐτῶν οὐδ' 5 ἐκείνων ἀπέσχετο, ἀλλ' οἷς συμμαχήσων ἀφίχθαι ἔλεγε, τούτους τὰ τῶν πολεμιωτάτων ἔδρασεν· συνεκάλεσε γὰρ τὴν ἡλικίαν αὐτῶν ὥς καὶ μισθοφορήσουσαν, καὶ πᾶσαν ἀπὸ παραγγέλματος, αὐτὸς τὴν ἀσπίδα ἀναδείξας, ἐνεκνκλώσατο καὶ κατέκοιψε, καὶ τοὺς λοιπούς, περιπέμψας ἱππέας, συνέλαβεν. ib.

"ὅτι ὁ Ἀντωνῖνος Πανδίορα, ἄνδρα πρότερον μὲν ἡνιόχων ὑπη- 6 ρέτην γενόμενον, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Ἀλαμαννοὺς ὁρματηλατοῦντα αὐτῷ καὶ κατὰ τοῦτο καὶ ἐταῖρον ὄντα καὶ συστρατιώτην, ἐπὶ τῇ γερούσιᾳ διὰ γραμμάτων ὥς καὶ ἐκ κινδύνου τινὸς

6 6 αὐτὸς τότε?
4 4 ἐναντιομένων?"

13 1 1 ἀνέγκαις

3 1 ἡδονὴν οἱ οὔτε?"

ἐξαισίον ὑπ' αὐτοῦ σωθείς, οὐδ' ἡσχύνθη πλείονα ἐκεῖνῳ χάριν ἢ τοῖς στρατιώταις, οὓς καὶ ἡμῶν ἀεὶ χρεῖττους ἦγεν, ἔχων. V p. 749.

7 "ὅτι τῶν ἐλλογιμωτάτων οὓς ἔσφαζεν ὁ Ἀντωνῖνος ἀτάφους τινὰς ῥίπτεσθαι ἐκέλευσεν. ib.

"ὅτι τὸ τοῦ Σύλλου μνημεῖον ἀναζητήσας ἐπεσκεύαζε, τῷ τε Μεσομήδει τῷ τοῦς καθαρχιδικοῦς νόμους συγγράφῃ κενοτάφιον ἔχουσε, τῷ μὲν ὅτι καὶ καθαρχιδεῖν ἐμάνθανεν, ἐκεῖνῳ δὲ ὅτι τὴν ὁμότητα αὐτοῦ ἐξήλυν. ib.

14 ἐπολέμησε καὶ πρὸς τινὰς Κέννους, Κελτικὸν ἔθνος· οὓς λέγεται μετὰ τοσοῦτου θημοῦ προσπεσεῖν τοῖς Ῥωμαίοις ὥστε καὶ τὰ βέλη, οἷς ἐπὶ τῶν Ὀσροηνῶν ἐπιτρώσκοτο, τοῖς στόμασιν ἐκ τῶν σαρκῶν ἀποσπᾶν, ἵνα μὴ τὰς χεῖρας ἀπὸ τῶν σφαγῶν αὐτῶν ἀπο-
2 διατρίβωσιν. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὸ τῆς ἥτις ὄνομα πολλῶν χορημάτων ἀποδόμενοι συνεχώρησαν αὐτῷ ἐς τὴν Γερμανίαν ἀποσωθῆναι. τούτων γυναικες ἀλοῦσαι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἐρωτήσαντος αὐτὰς τοῦ Ἀντωνίου πότερον προαθῆναι ἢ φορευθῆναι βούλονται, τοῦθ' εἶλοντο· ἔπειτ' ἀπεμποληθεῖσαι πᾶσαι μὲν αὐταὶ ἐαυτάς, εἰσι δ' αἱ καὶ τὰ τέκνα ἀπέκτειναν.

3 "ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν παρ' αὐτῷ τῷ ὠκεανῷ περὶ τὰς τοῦ Ἀλβιδος ἐκβολὰς οἰκούντων ἐπρεσβεύσαντο πρὸς αὐτὸν φίλιαν αἰτοῦν-
τες, ἵνα χρήματα λάβωσιν. ἐπειδὴ γὰρ οὕτως ἐπεπράχει, συγχρὸι αὐτῷ ἐπέθεντο πολεμήσειν ἀπειλοῦντες, οἷς πᾶσι συνέθετο. καὶ γὰρ εἰ παρὰ γνώμην αὐτοῖς ἐλέγετο, ἀλλ' ὀρῶντες τοὺς χροσοῦς
4 ἐδουλοῦντο· ἀληθεῖς γὰρ τοὺς χροσοῦς αὐτοῖς ἐδωρεῖτο. τοῖς δὲ δὴ Ῥωμαίοις κίβδηλον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρείχεν· τὸ μὲν γὰρ ἐκ μολίβδου καταργηρούμενον, τὸ δὲ καὶ ἐκ χαλκοῦ καταχρυσούμενον ἐσκευάζετο.

15 "ὅτι ὁ αὐτὸς τὰ μὲν ἄντικρυς ὥς καὶ καλὰ καὶ ἐπαῖνον ἄξια, καὶ τὰ αἰσχιστα, ἐφανέρον, τὰ δὲ καὶ ἄκων δι' αὐτῶν ὧν ἀντικα-
τεσκεύαζεν ἐξέφαιεν, ὥσπερ πον καὶ περὶ τῶν χορημάτων. V p. 750.

2 "ὅτι πᾶσαν μὲν τὴν γῆν πᾶσαν δὲ τὴν θάλασσαν ἐπόρθησεν ὁ Ἀντωνῖνος, καὶ οὐδὲν ὅ τι τῶν ἀπάντων ἀκάκωτον κατέλιπεν. ib.

"ὅτι τὸν Ἀντωνῖνον ἐκφρονα καὶ παραπλήγη αἱ τῶν πολεμίων ἐπιδαὶ πεπούχησαν· ἀκούοντες γὰρ τινες τῶν Ἀλαμαννῶν ἔφασαν ὅτι μαγγανείαις τισὶν ἐπ' ἐκπλήξει τῶν φρενῶν αὐτοῦ κέχρηται."

3 ἐνόσει μὲν γὰρ καὶ τῷ σώματι τὰ μὲν ἐμφανέσι τὰ δὲ καὶ ἀρρή-
τοις ἀρροστήμασιν, ἐνόσει δὲ καὶ τῇ ψυχῇ πικροῖς τισὶ φαντά-

6 ο ἦγεν, ἔχων] εἶχεν*

14 2 3 ὅτι τῶν Χάτιων αἱ γυναῖκες καὶ τῶν Ἀλαμαννῶν οὐ μὴν ὅσαι γε καὶ ἐάλωσαν δουλοπρεπὲς τι ὑπέμειναν, ἀλλὰ πυθομένου τοῦ — V p. 749

3 1 " V p. 750

15 2 1 μὲν om*

σμοι, καὶ πολλάκις γε καὶ ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τε τοῦ πατρὸς ὑπὸ
 τε τοῦ ἀδελφοῦ ξιφηριῶν ἐδόκει. καὶ διὰ ταῦτα ἐψυχαγωγῆσε ³
 μὲν, ὅπως τινὰ ἄκεσιν αὐτῶν λάβῃ, ἄλλας τέ τινας καὶ τὴν τοῦ
 πατρὸς τοῦ τε Κοιμώδου ψυχὴν, εἶπε δ' οὐδεὶς οὐδὲν αὐτῷ πλὴν
 τοῦ Κοιμώδου· "τῷ γὰρ Σεβήρῳ καὶ ὁ Γέτας, ὡς φασί, καὶ ἄκλη-
 τος ἐφέσπετο. οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνος ἐξέφηνεν ὠφελῆσαι αὐτόν, ἀλλὰ
 καὶ πᾶν τοῦναντίον, ὥστε καὶ προσεκοβῆσαι." ἔφη γὰρ ταῦτα, ⁴
 "στεῖχε δίχης ἄσπον, "θεοῦ δίχης αἰτοῦσι Σεβήρῳ," εἰθ' ἔτερόν
 τι, καὶ ἐπὶ τελευτῆς "ἐν χρυφίοισι τόποισιν ἔχων δυσάλθεα νοῦσον."
 "ἐπὶ μὲν δὴ τοῦτοις δημοσιενθεῖσι πολλοὶ ἐπηρεάσθησαν· ἐκεῖν ^{a.C.}
 δὲ οὐδεὶς οὐδὲ τῶν θεῶν οὐδὲν οὔτε ἐς τὴν τοῦ σώματος οὔτε ἐς ²¹⁵
 τὴν τῆς ψυχῆς ἴασιν φέρον, καίτοι πάντας τοὺς ἐπιφανεστάτους
 θεραπεύσαντι, ἔχρησεν. ἀφ' οὗπερ ἐναργέστατα διεδείχθη ὅτι μήτε ⁵
 τοῖς ἀναθήμασι μήτε ταῖς θυσίαις ἀλλὰ τοῖς βουλήμασι καὶ ταῖς
 πράξεσιν αὐτοῦ προσεῖχον. οὔτε γὰρ ὁ Ἀπόλλων ὁ Γράννος οὐθ'
 ὁ Ἀσκληπιὸς οὐθ' ὁ Σάραπις καίπερ πολλὰ μὲν ἱκετεύσαντι αὐτῷ
 πολλὰ δὲ καὶ προσκατερίσαντι ὠφέλησεν. ἐπεμψε γὰρ αὐτοῖς καὶ ⁶
 ἀποδημῶν καὶ εὐχὰς καὶ θυσίας καὶ ἀναθήματα, καὶ πολλοὶ καθ'
 ἐκάστην οἱ τοιοῦτό τι φέροντες διέθεον· ἦλθε δὲ καὶ αὐτὸς ὡς καὶ
 τῇ παρουσίᾳ τι ἰσχύων, καὶ ἔπραξε πάνθ' ὅσα οἱ θρησκέοντες
 ποιοῦσαν, ἔνυχε δ' οὐδενὸς τῶν ἐς ὑγίειαν τεινόντων.

"ὅτι λέγων εὐσεβέστατος πάντων ἀνθρώπων εἶναι περιττότητι ¹⁶
 μωιφονίας ἐχρήσατο," τῶν ἀειπαρθένων τέσσαρας ἀποκτείνας, ὧν
 μίαν αὐτὸς, ὅτε γε καὶ ἐδύνατο, ἡσχέγκει· ὕστερον γὰρ ἐξησθῆναι
 αὐτῷ πᾶσα ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἰσχὺς. ἀφ' οὗπερ καὶ ἕτερόν τινα ²
 τρόπον αἰσχρορρηγεῖν ἐλέγετο, "καὶ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἕτεροι τῶν ὁμοιο-
 τρόπων, οἳ οὐχ ὅτι ὁμολόγουν τοιοῦτό τι ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπὲρ
 τῆς σωτηρίας δὴ τῆς ἐκείνου πράττειν ταῦτα ἔφασκον." ἡ δὲ δὴ
 κόρη αὕτη, περὶ ἧς λέγω, Κλωδία Λαῖτα ὠνομάζετο· ἥτις καὶ ³
 μέγα βοῶσα "οἶδεν αὐτὸς Ἀντωνῖνος ὅτι παρθένος εἰμί," οἶδεν αὐ-
 τὸς ὅτι καθαρεύω"" ζῶσα κατωρύγη. "καὶ συνεκοινώνησαν αὐτῇ
 καὶ ἕτεροι τρεῖς τῆς καταδίκης, ὧν αἱ μὲν δύο, Ἀύρηλία τε Σεβήρα
 καὶ Πομπωνία Ρουφίνα, ὁμοίως ἀπέθανον, Κανοντία δὲ Κορησεν-
 τῖνα ἐαντήν ἀνωθεν ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔρριπεν.

ὅτι καὶ περὶ τῶν μοιχευόντων τὸ αὐτὸ ἐποίει· μοιχιώτατος ⁴
 γὰρ ἀνδρῶν, ἐς ὅσον γε καὶ ἡδυνήθη, γενόμενος τοὺς ἄλλους τοι-
 αῦτην αἰτίαν ἔχοντας καὶ ἡχθαίρε καὶ ἐφόνευσεν παρὰ τὰ νενομισμένα.

3 3 τὸ ὠφελῆσον? *
 om* δυσπαλθέα? *

16 1 3 μίαν βίε ὅσα γε X

4 2 βαῖνε V

3 4 μὲν om*

θεοὶ ἦν σ'?

6 3 οἶ] ὅτι

3 ἐν

καὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἀχθόμενος τιμῶν τινὰς αὐτῶν ἀποθανόντας ἐπλάττετο. V p. 754.

5 "ὅτι νεανίσκος τις ἱππεὺς νόμισμα τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐς πορνεῖον ἐσήμεναι, ἐνέδειξαν· ἐφ' ᾧ δὴ τότε μὲν ὥς καὶ θανατωθησόμενος ἐδέσθη, ὕστερον δὲ τελευτῆσαι φθάσαντος αὐτοῦ ἀπελύθη. V p. 753.

6 "ὅτι Ἀντωνῖνος Κορινθίαν μέλλων ἀναιρεῖν, ὥς δὴθεν τιμῶν ἐξέλευσεν αὐτὴν ἐλέσθαι θάνατον ὃν βούλεται ἀποθανεῖν. ἡ δὲ κλαύσασα πολλά, καὶ μνησθεῖσα τοῦ πατρὸς Μάρκου καὶ τοῦ πάππου Ἀντωνίνου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Κομμόδου, τέλος ἐπήγαγε ταῦτα "ὦ δυστυχὲς ψυχίδιον ἐν πορνῇ σώματι καθαιρούμενον, ἐξελθε, ἐλευθερώθητι. δειξον αὐτοῖς ὅτι Μάρκου θυγάτηρ εἶ, καὶ μὴ ἐθέλωσιν." καὶ ἀποθεμένη πάντα τὸν κόσμον ὃν περιεβέβλητο, καὶ εὐθετήσασα ἑαυτήν, τὰς γλέβας ἀπέτεμε καὶ ἀπέθανεν. M p. 230.

7 "ὅτι ἐς τὴν Θράκην ἀφίκετο ὁ Ἀντωνῖνος μηδὲν ἔτι τῆς Δακίας φροντίσας, καὶ τὸν Ἑλλήσποντον οὐκ ἀκινδύνως διαβαλὼν τὸν τε Ἀχιλλέα καὶ ἐναγίσμασι καὶ περιδρομαῖς ἐνοπλίσις καὶ ἑαυτοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐτίμησε, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκείνοις τε, ὥς καὶ μέγα τι κατορθώκοσι καὶ τὸ ἴλιον ὥς ἀληθῶς αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον ἡρωκόσι, χρήματα ἔδωκε, καὶ αὐτὸν τὸν Ἀχιλλέα χαλκοῦν ἔστησεν. V p. 754.

17 ἐδίκαζε μὲν οὖν ἡ τι ἡ οὐδέν, τὸ δὲ δὴ πλεῖστον τοῖς τε ἄλλοις καὶ τῇ φιλοπραγμοσύνῃ ἐσχόλαζεν. πάντα γὰρ δὴ οἱ πανταχόθεν καὶ τὰ βραχύτατα ἀνηγγέλλετο· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ὠτακουστοῦντάς τε καὶ διοπτεύοντάς αὐτὰ προσέταξεν ὑπὸ 2 μηδενὸς πλην ἑφ' ἑαυτοῦ κολάζεσθαι. καὶ ἐγένετο κατὰ τοῦτο οὐδὲν χρηστόν, ἀλλ' ἐτυράννησαν ἡμῶν καὶ ἐκεῖνοι. καὶ ὁ γε μάλιστα καὶ ἀσχημονέστατον καὶ ἀναξιώτατον καὶ τῆς γεροντίας καὶ τοῦ δήμου Ῥωμαίων ἐγένετο, καὶ εὐνοῦχος ἡμῶν, τὸ γένος Ἰβηρ, τὸ δὲ ὄνομα Σεμπρόνιος Ροῦφος, τὸν δὲ δὴ τρόπον φαρμακεὺς καὶ γόης, ἐφ' ᾧ δὴ καὶ ὑπὸ Σεσήρου ἐς νῆσον κατεκλείετο, κατεκράτησεν.

3 καὶ ὁ μὲν ἐμελλέειν δίκην ἐπὶ τούτῳ δώσειν ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐνδείξαντες τινὰς· ἐκεῖνος δὲ ἐπήγγελλε μὲν ὥς καὶ μετὰ τὴν ζωὴν αὐτίκα δικάσων ἢ καὶ ἄλλο τι δημόσιον πράξων, παρέτεινε δὲ ἡμᾶς καὶ ὑπὲρ τὴν μεσημβρίαν καὶ πολλάκις καὶ μέχρι τῆς ἑσπέρας, μηδ' ἐς τὰ πρόθυρα ἐσδεχόμενος ἄλλ'. ἔξω πον ἐστῶτας· ὡς γὰρ 4 ποτε ἔδοξεν αὐτῷ μηκέτι μηδ' ἀσπάζεσθαι ἡμᾶς ὥς πλήθει. ἐν δὲ τούτῳ τὰ τε ἄλλα φιλοπραγμῶναι ὥσπερ εἶπον, καὶ ἄρματα ἡλαννε θηρία τε ἔσφαζε καὶ ἐμονομάχει καὶ ἔπινε καὶ ἐκραυπάλα, καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς τὴν ἔνδον αὐτοῦ φρουρὰν ἔχουσι καὶ κρατῆρας

5 1 αὐτοῦ προτέρων ἐς?*

2 ἐδειξαν

17 1 2 πολυπραγμο-

σύνη? cf. l. 78 15

4 2 ἐπολυπραγμώνει?*

3 ἔσφαζε*

πρὸς τῇ ἄλλῃ τροφῇ ἐκεράννυε καὶ κύλικας παρόντων καὶ ἡμῶν καὶ δορῶντων διέπεμπε, καὶ μετὰ τοῦτο ἔστιν ὅτε καὶ ἐδίκαζεν.

ταῦτά τε ἐν τῇ Νικομηδείᾳ χειμάσας ἔπραξε, καὶ τὴν φάλαγγα 18 τὴν Μακεδονικὴν ἐξήσκησε, μηχανήματά τε δύο μέγιστα πρὸς τε τὸν Ἀρμενικὸν καὶ πρὸς τὸν Παρθικὸν πόλεμον κατεσκεύασεν, ἵνα διαλύσας αὐτὰ ἐπὶ πλοίων ἐς τὴν Συρίαν ἀποκομίσῃ. τὰ δὲ ἄλλα ἐμιαφόνει καὶ παρηγόμει καὶ τὰ χρήματα κατανήλισκεν. οὐδ' ἐπέ- 2 θετό οὔτε περὶ τούτων οὔτε περὶ τῶν ἄλλων τῇ μητρὶ πολλὰ καὶ χρηστὰ παραινούσῃ, καίτοι καὶ τὴν τῶν βιβλίων τῶν τε ἐπιστολῶν ἐκατέρων, πλὴν τῶν πάνυ ἀναγκαίων, διοίκησιν αὐτῇ ἐπιτρέψας, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐν ταῖς πρὸς τὴν βουλὴν ἐπιστολαῖς ὁμοίως τῷ τε ἰδίῳ καὶ τῷ τῶν στρατευμάτων, ὅτι σώζεται, μετ' ἐπαίων πολλῶν ἐγγράφων. τί γὰρ δεῖ λέγειν ὅτι καὶ ἡσπάζετο δημοσίᾳ 3 πάντας τοὺς πρώτους καθάπερ καὶ ἐκεῖνος; ἀλλ' ἡ μὲν καὶ μετὰ τούτων ἔτι μᾶλλον ἐφιλοσόφει, ὃ δὲ ἔλεγε μὲν μηδενὸς ἔξω τῶν ἀναγκαίων προσδεῖσθαι, καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐσεμνύνετο ὥς ὅτι εὐ- τελεστάτῃ τῇ διαίτῃ χρῆσθαι δυνάμενος, ἣν δὲ οὐδὲν οὐκ ἐπύκειον, οὐ θαλάττιον, οὐκ ἀέριον, ὃ μὴ οὐ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ αὐτῷ παρείχομεν. "καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐλάχιστα μὲν τοῖς φίλοις τοῖς συνοῦσιν 4 οἱ ἀνήλυσκεν (οὐδὲ γὰρ συσσιτεῖν ἔθ' ἡμῶν ἠθέλεν), τὰ δὲ δὴ πλείω μετὰ τῶν ἐξελευθέντων ἔδαπάνη." τοῖς δὲ μάγοις καὶ γόησιν οὕτως ἔχειεν ὥς καὶ Ἀπολλώνιον τὸν Καππαδόκην τὸν ἐπὶ τοῦ Δομιτια- νοῦ ἀνθίσαντα ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, ὅστις καὶ γόης καὶ μάγος ἀκρι- βῆς ἐγένετο, καὶ ἡρώων αὐτῷ κατασκευάσαι.

ἐκστρατεύσαντι δὲ αὐτῷ κατὰ τῶν Πάρθων πρόφασις τοῦ 19 πολέμου ἦν ὅτι Βολόγαισος τὸν τε Τηριδάτην καὶ Ἀντίοχόν τινα μετ' αὐτοῦ ἔξαιτήσαντι αὐτῷ οὐκ ἔξέδωκεν. ὃ δὲ Ἀντίοχος ὁ αὐτό- μολος Κίλιξ μὲν ἦν καὶ φιλοσοφεῖν κυνηδὼν τὰ πρῶτα ἐπλάττετο, καὶ πλεῖστά γε ἐκ τούτου τοὺς στρατιώτας ἐν τῷ πολέμῳ ὠφέλησεν· ἀπαλγοῦντας γὰρ αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ πολλοῦ ῥήγους περὶσφύοντες, ἔς 2 τε τὴν χιόνα ῥίπτων ἑαυτὸν καὶ ἐν αὐτῇ καλινδούμενος, ὅθεν περ καὶ χρημάτων καὶ τιμῶν καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεήρου καὶ παρὰ τοῦ Ἀντωνίνου ἔτυχεν· ἐπαρθεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις τῷ Τηριδάτῃ συν- ἐξητάσθη, καὶ μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Πάρθον ἡγετομόλησεν. πρὶν δὲ 3 ἀπᾶραι ἀπὸ Νικομηδείας, ἀγῶνα μονομαχίας ἐν αὐτῇ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ γενεθλίοις ἐποίησεν· οὐδὲ γὰρ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τῶν φό- ρων ἀπέιχετο. ἐνθα λέγεται, ἡττηθέντος τινὸς καὶ ἰκετεύοντος αὐτὸν ὅπως σωθῇ, τὸν Ἀντωνῖνον εἰπεῖν "ἀπελθε καὶ τοῦ ἀντιπάλου δεή- 4 θητι· ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἔξεστί σου φείσασθαι." καὶ οὕτως ὁ ἄθλιος, 216

τάχ' ἂν ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ σωθεῖς εἰ μὴ τοῦτο εἴρητο, διεφθάρη· οὐ γὰρ ἐτόλμησεν αὐτὸν ἀφεῖναι, ἵνα μὴ καὶ φιλανθρωπότερος τοῦ αὐτοκράτορος εἶναι δοῖται.

- 20 καὶ μέντοι τοιαῦτα ποιῶν, καὶ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ τρυφῶν ὥστε καὶ τὸ γένειον πάντῃ φιλλεσθαι, αὐτὸς τε ὠδύρετο ὡς ἐν μεγάλοις δὴ τισι καὶ πόνοις καὶ κινδύνοις ὢν, καὶ τῇ γερουσίᾳ ἐπειμία, τὰ τε ἄλλα ῥαστωναεῖν σφᾶς λέγων καὶ μήτε συνιέναι προθύμως
2 μήτε κατ' ἄνδρα τὴν γνώμην δίδοναι. καὶ τέλος ἔγραψεν ὅτι οἶδα μὲν ὅτι οὐκ ἀρέσκει τὰ ἐμὰ ὑμῖν· διὰ τοῦτο μέντοι καὶ ὅπλα καὶ στρατιώτας ἔχω, ἵνα μηδὲν τῶν λογοποιουμένων ἐπιστρέψωμαι.

Ἔτι ὁ Ἀντωνῖνος ἑαυτὸν διέβαλε, γράσκων ὅτι τῶν Κελτῶν τὴν θρασυτητα καὶ τὴν ἀπληστίαν τὴν τε ἀπιστίαν, ἀνάλωτον οὖσαν βίαν, ἀπατήσας εἰλήφει. V p. 754.

- 3 Ἔτι ὁ αὐτὸς τὸν μὲν Λουσιανὸν τὸν Φαβρίκιον ἐπῆγει ὅτι μὴ ἠθέλησε τὸν Πύρρον διὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ δολοφονῆσαι, μεγαλοφρονεῖτο δὲ ἐπὶ τοὺς Ὑανδύλους καὶ τοὺς Μαρχομίανους φίλους ὄντας ἀλλήλοις συγκεκρονκέναι, καὶ ὅτι καὶ τὸν τῶν Κονάδων βα-
4 σίλεια Γαῖοβόμμερον κατηγορηθέντα ἀπεκτόνει. καὶ ὅτι τῶν συνόντων τις καὶ συγκατηγορουμένων αὐτῷ προσηγγέσαστο, ἐπέτρεψε τοῖς βαρ-
βάροις τὸν νεκρὸν αὐτοῦ κατατρῶσαι, ἵν' ὥς καὶ καταδικασμένος ἐσφάχθαι, ἀλλὰ μὴ ἐκουσίως, ὅπερ εὐδοξον παρ' αὐτοῖς ἐνομίζετο, τετελεσθῆκεναι νομισθεῖν. ih.

Ἔτι Καικίλιον Αἰμιλιανὸν τῆς Βαυτικῆς ἄρξαντα ὡς καὶ τῷ Ἡρακλεῖ τῷ ἐν τοῖς Γαδεῖροις χρησάμενον ἀπέκτεινεν. ih.

- 21 τοῦ δὲ Πάροθου φοβηθέντος καὶ τὸν Τηριδάτην καὶ τὸν Ἀν-
τίοχον ἐκδόντος, ἀφῆκε τὴν στρατείαν ἐν τῷ παραντίνα. ἐς δὲ τοὺς Ἀρμενίους στείλας τὸν Θεόκριτον μετὰ στρατιᾶς ἰσχυρῶς ἐπταισε
2 παρ' αὐτῶν ἡττηθεῖς. ἦν δὲ ὁ Θεόκριτος ἐκ δούλων γεγονὼς καὶ τῇ ὀρχήστρᾳ ἐμπαιδοτριβηθεῖς, ἐς τοσαύτην μέντοι ἤλασε δυνα-
στείαν παρ' Ἀντωνίνῳ ὡς μηδὲν εἶναι ἄμωφον πρὸς αὐτὸν τοὺς ἐπάρ-
χους. τὰ δ' ἴσα αὐτῷ καὶ Ἐπάγαθος, καισάρειος καὶ αὐτὸς ὢν,
3 καὶ ἐδύνατο καὶ παρηγνόμεναι. ὁ γοῦν Θεόκριτος (διεφοῖτα γὰρ ἄνω καὶ κάτω τῆς τῶν ἐπιτηδείων καὶ παρασκευῆς καὶ καπηλείας ἔτε-
κεν) συγχρόνως διὰ τε ταῦτα καὶ ἄλλως ἀπέκτεινεν· μεθ' ὧν καὶ

20 1 4 καὶ om* 2 3 μὴ M p. 231 3 1 μὲν om* λούκιον
21 2 1 ὅτι Θεόκριτος ὁ καισάρειος, δι' οὗ ὀρχεῖσθαι ὁ Ἀντωνῖνος μεμά-
θηκε, καὶ παιδικὰ τοῦ Σαωτέρου ἐγεγόνει καὶ κατὰ [μετὰ?] τοῦτο καὶ ἐς
τὸ τῶν Ῥωμαίων θέατρον ἐσῆλθε. ἐπεὶ δὲ κακῶς ἐν αὐτῷ ἐγέρετο, ἐκ μὲν
τῆς Ῥώμης ἐξέπεσεν, ἐς δὲ τὸ Λούδιον ἐλθὼν ἐκείνους αἰεὶ καὶ ἀγχο-
κοτέρους ἔτερε, καὶ ἐκ δούλων καὶ ἐξ ὀρχηστοῦ καὶ στρατιώτης καὶ ἐπαρ-
χος ἐγένετο. V p. 757 3 1 δ' οὐκ?

Τιτιανὸς Φιλάβιος ἐφορεύθη. ἐπιτροπεύων γὰρ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ⁴ προσέπειταί τι αὐτῷ, κακῆντος ἀνακηδήσας ἐκ τοῦ βάθρου τὸ ξίφος ἐσπίατο· ἐφ' ᾧ ὁ Τιτιανὸς “καὶ τοῦτο” εἶπεν “ὡς ὀρχηστῆς ἐποίησας.” ὅθεν ἐκεῖνος ὑπερυψανακτῆσας ἀποσφραγῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν.

ὁ δὲ Ἀντωνῖνος, καίτοι τὸν Ἀλέξανδρον ὑπερυψηλῶν φάσκων, 22 τοὺς ἐκείνου πολίτας μικροῦ δεῖν πάντας ἄρδην ἀπώλεσεν. ἀκούων γὰρ ὅτι διαβύλλοιτο καὶ σκώπτοιο παρ' αὐτῶν ἐπὶ τε τοῖς ἄλλοις καὶ οὐχ ἡμισυ ἐπὶ τῇ ἀδελφοκτονίᾳ, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπικυρπτόμενος τὴν ὁργὴν καὶ ποθεῖν αὐτοὺς προσποιούμενος. ἐπεὶ 2 δὲ ἐς τὸ προάστειον ἦλθε, τοὺς μὲν πρῶτους αὐτῶν μεθ' ἱερῶν τινῶν ἀπορρήτων ἐλθόντας δεξιωσάμενος ὡς καὶ συνεσίους ποιῆσαι ἀπέκτεινε, μετὰ δὲ τοῦτο πάντα τὸν στρατὸν ἐξοπλίσας ἐς τὴν πόλιν ἐνέβαλε, πᾶσι μὲν τοῖς τῇδε ἀνθρώποις προπαρυγγείας οἴκοι μένειν, πύσας δὲ τὰς ὁδοὺς καὶ προσέτι καὶ τὰ τέγη προκατασχών. καὶ ἵνα τὰς κατὰ μέρος συμφορὰς τὰς τότε κατασχούσας τὴν 3 ἀθλίαν πόλιν παρῷ, τοσοῦτους κατέσφαξεν ὥστε μηδ' εἰπεῖν περὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν τοιμῆσαι, ἀλλὰ καὶ τῇ βουλῇ γράψαι ὅτι οὐδὲν διαφέρει πόσοι σφῶν ἢ τίνες ἐτελεύτησαν· πάντες γὰρ τοῦτο παθεῖν ἄξιοι ἦσαν. τῶν δὲ χρημάτων τὰ μὲν διηρημάσθη τὰ δὲ διεφθάρη. συναπώλοντο δ' οὖν αὐτοῖς καὶ τῶν ξένων πολλοί, καὶ 23 συγχροί γε τῶν μετὰ τοῦ Ἀντωνίνου ἐλθόντων ἀγνοία συνδιεφθάρησαν· τῆς τε γὰρ πόλεως μεγάλης οὕσης, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν πάσῃ ἡμα αὐτῇ καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν φονεομένων, οὐδένα, οὐδ' εἰ πᾶν τις ἐβούλετο, διακρῖναι ἐδύνατο, ἀλλὰ καὶ ἐθνησxon ὡς που ἔτυχον, καὶ τὰ σώματά σφῶν αὐτίκα ἐς τάφρους βαθείας ἐνεβάλλετο, ὅπως ἀφανὲς ἦ τοῖς λοιποῖς τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς. ταῦτα μὲν οἱ ἐπιχώριοι ἔπαθον, οἱ δὲ δὴ ξένοι πάντες ἐξηλάθησαν 2 πλὴν τῶν ἐμπόρων, καὶ δῆλον ὅτι καὶ τὰ ἐκείνων πάντα διηρημάσθη· καὶ γὰρ καὶ ἱερὰ τινα ἐσπλήθη. καὶ τούτων τὰ μὲν πλείω αὐτὸς ὁ Ἀντωνῖνος παρὼν καὶ ὁρῶν ἐποίει, τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ σεραπείου προσέτατε τισίν· ἐν γὰρ τῷ τεμένει διητᾶτο καὶ ταῖς τῶν μισαιφονιῶν αὐτῶν νύξιν καὶ ἡμέραις. καὶ τί τοῦτο εἶπον, ὅποτε καὶ τὸ 3 ξίφος δι' οὗ τὸν ἀδελφὸν ἀπεκτόνει, ἀναθεῖναι τῷ θεῷ ἐτόλμησεν; ἐκ δὲ τούτου τὰς τε θείας καὶ τὰ συσσίτια τῶν Ἀλεξανδρέων καταλίσας τὴν Ἀλεξάνδρειαν διοικισθῆναι τε καὶ φρονήσις διατεχι-

22 1 4 ἐπὶ om* 23 1 2 τοῦ om* 7 ἐνεβάλλοντο*
2 3 ὅτι τοὺς Ἀλεξανδρεῖς ἀποσφάτιον ὁ Ἀντωνῖνος, καὶ ἐν τῷ τεμένει δι-
αιτούμενος, ἐπέστειλε τῇ γεροντίᾳ ὅτι ἡγενέσεν ἐν αὐταῖς ἐν αἷς τὰ τε
βροχίματα ἅμα τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἑαυτῷ (ἐν αὐτῷ*) ἔθουν. V
p. 757 3 4 διατεχισθῆναι*

⁴ σθῆναι ἐκέλευσεν, ὅπως μηκέτ' ἀδεῶς παρ' ἀλλήλους φοιτῶεν. τοιαῦτα περὶ τὴν ταλαιπωροῦν Ἀλεξάνδρειαν ἔδραυσεν ὁ Ἀντόνιος θῆρ, ὥς τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ περὶ αὐτοῦ χρησιμοῦ τοῦτον ὠνόμασεν, ὃ καὶ χαίρειν ἔφασαν αὐτόν, τῇ τοῦ θηρός κλήσει καλλωπιζόμενον, εἰ καὶ πολλοὺς προφύσει τοῦ χρησιμοῦ ἐφόνευσεν ὥς προενεγχαμένους αὐτόν.

²⁴ "ὅτι ὁ αὐτὸς τοῖς στρατιώταις ἄθλα τῆς στρατείας, τοῖς μὲν ἐν τῷ δορυφορικῷ τεταγμένοις ἐς χιλίας διακοσίας πεντήκοντα, τοῖς δὲ πεντακισχιλίας λαμβάνειν, ... V p. 757.

² "ὅτι ὁ σώφρων ἐκεῖνος, ὥς γε καὶ ἔλεγεν, ὁ τῆς τῶν ἄλλων ἀσελγείας ἐπιτιμητής, ἀσχίστον τε ἅμα καὶ δεινотάτου τολμήματος γενομένου ἔδοξε μὲν ὀργὴν πεποιῆσθαι, τῷ δὲ δὴ μήτ' ἐκέλην κατ' ἀξίαν ἐπελθεῖν καὶ τοῖς νεανίσκοις προσεπιτρέψαι ποιεῖν ἃ μηδεὶς μέχρι τότε τετολμήκει, πολὺ σφισιν ἐλυμήνατο μιμησαμένοις τὰ τῶν ἑταιρῶν γυναικῶν καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν γελοιοποιῶν. ib.

³ "ὅτι ἐπὶ τῇ Θέᾳ τῇ Κουλήνῃ ἐπηγορία πολλὴ οὐχ ὅτι τοῖς ποιοῦσιν ἐκεῖ τι τῶν εἰωθότων ἀλλὰ καὶ τοῖς ὁρῶσιν ἐγίγνετο. ib.

ΟΗ μετὰ δὲ ταῦτα ἐς τοὺς Πάρθους στρατεύσας πρόφασιν ὅτι οὐκ ἠθέλησεν αὐτῷ ὁ Ἀρτάβαρος τὴν θυγατέρα μνηστευσάμενῳ συνοικίσαι (καὶ γὰρ εἰ ἠπίστατο ὅτι λόγῳ μὲν ἐκέλην γῆμαι, ἔργῳ δὲ τὴν τῶν Πάρθων βασιλείαν παρασπάσασθαι ἐπεθύμει), πολλὰ μὲν τῆς χώρας τῆς περὶ τὴν Μηδίαν, ἅτε καὶ ἑξαπιναιῶς ἐμπεσὼν ἐς αὐτήν, ἐκάκωσε, πολλὰ δὲ καὶ τέλχη ἐπόρθησε, τὰ τε Ἀρβηλα παρρησίησεν, καὶ τὰ μνημεῖα τὰ βασιλικά τῶν Πάρθων ἀνορύξας τὰ ³ ὅσα ἔρριπεν· οἱ γὰρ Πάρθοι οὐδ' ἐς χεῖρας αὐτῷ ἦλθον. οὐκ οὐκ οὐδ' ἔσχον τι ἐξαίρετον περὶ τῶν τότε πραχθέντων συγγράφαι, πλὴν ὅτι δύο στρατιῶται ἀσκὸν οἶνον ἀρπάσαντες προσῆλθον αὐτῷ, ἰδιούμενος ὅλον ἐκάτερος τὸ λάφρον, καὶ κλευσθέντες ὑπ' αὐτοῦ νείμασθαι τὸν οἶνον τὰ τε ξίφη ἐσπάσαντο καὶ τὸν ἀσκὸν διέτεμον ⁴ ὥς καὶ ἔξ ἡμισείας αὐτὸν μετὰ τοῦ οἶνον ληψόμενοι. οὕτω γὰρ καὶ τὸν αὐτοκράτορά σφιν ἠδοῦντο ὥστ' αὐτῷ καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἐνοχλεῖν, καὶ φρονήσει ἐχρῶντο ὥς καὶ τὸν ἀσκὸν καὶ τὸν οἶνον ἀπολέσαι. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι ἐς τὰ ὄρη καὶ ὑπὲρ τὸν Τί-

¹ ³ ὅτι εἰς Πέργαμον ὁ Ἀντωνῖνος παραγενόμενος καὶ τινῶν ἀμφισβητούντων ἔδοξεν ἐκ τίνος μαντείου ἔπος τοιοῦτον περιφέρειν, "Τηλεφίης γαίης ἐπιβήσεται Ἀντόνιος θῆρ," καὶ ὅτι μὲν θῆρ ἐπεκλήθη, ἔχαιρε καὶ ἐσεμνύνετο καὶ πολλοὺς πᾶν ἀθρόως ἀνείλεν. ὁ δὲ τὸ ἔπος ποιήσας ἐγέλα, καὶ ἔλεγεν ὅτι αὐτὸς τὸ ἔπος ἐποίησεν, ἐνδεικνύμενος ὅτι παρὰ πεπρωμένην οὐκ ἔν τις ἀποθάνοι, ἀλλ' ἔστιν ἀληθὲς τὸ δημῶδες ὅτι φεύσεται καὶ ἀπατεῶνς οὐδ' ἂν ἀληθὲς εἰπωσί ποτε πιστεύονται. M p. 230 ²⁴ 1 1 μὲν μὴ ἐν;* ³ ...] προῦθηγεν;* ² 3 μὴ *

γρην ἀπέφηνον, ἵνα παρασκευάσωνται· ὁ δὲ δὴ Ἀντωνίνος τοῦτο 5
μὲν ἀπεκρούπτετο, ὥς δὲ δὴ καὶ παντελῶς αὐτῶν, οὓς μὴδ' ἐωρά-
κει, κεκρατηκῶς ἐσεμνύνετο, καὶ μάλιστα ὅτι λέων τις ἐξαίφνης ἐξ
ὄρους καταδραμὼν συνεμάχησεν αὐτῷ, ὥς αὐτὸς ἐπέστειλεν. οὐ 2
μόνον δὲ τὰ ἄλλα ἐκδητῶτο καὶ παρηγόμει καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς
στρατείαις

ἀλλ' ἀλήθεια· καὶ γὰρ τῷ βιβλίῳ τῷ περὶ αὐτοῦ γραφέντι οἱ ἐνέ- 2
τυχον. οὕτω γὰρ πρὸς πάντας τοὺς βουλευτάς διακείμενος
συνήδει ὥστε μὴδ' ἐγκαλουμένων τι πολλῶν τοὺς τε δούλους καὶ
τοὺς ἐξελευθέρους τοὺς τε φίλους αὐτῶν τοὺς πάντ' συλλαμβάνεσθαι
τε ὅτ' αὐτοῦ καὶ διὰ βασάνων ἐρωτᾶσθαι εἰ ἄρα ὁ δεινὰ με φιλεῖ
ἢ ὁ δεινὰ με μισεῖ. καὶ γὰρ τοι καὶ τὰ τῶν ἀστέρων διαγράμματα, 3
καθ' ἃ ἐγεγέννητό τις τῶν πρώτων τῶν παρ' αὐτῷ, ἐτεκμαιρέτο,
ὥς ἔλεγεν, τὸν τε οἰκείως οἱ καὶ τὸν ἄλλοτρίως ἔχοντα, καὶ πολλοὺς
καὶ ἐκ τούτων τοὺς μὲν ἐτίμα τοὺς δ' ἀπόλλυνεν.

τῶν δ' οὖν Πάρθων τῶν τε Μήδων δεινῶς ἐφ' οἷς ἐπεπόνθεσαν 3
ἀγανακτησάντων καὶ χεῖρα πολλὴν παρασκευαζομένων ἐν παντὶ δέοντι 217
ἐγένετο· θρασύτατος μὲν γὰρ ἀπειλῆσαι καὶ προπετέστατος τολμῆ-
σαι, δειλότατος δὲ διακινδυνεύσαι πῃ καὶ ἀσθενέστατος πονῆσαι ἦν.
οὕτω γὰρ οὕτε τὸ καῦμα οὐδ' ὅπλα φέρειν ἔτι ἐδύνατο ὥστε καὶ 2
τοὺς χειριδιωτοὺς χιτῶνας ἐς θώρακος τρόπον τινὰ εἶδος πεποιημέ-
νους ἐνδύνειν, ἵνα τὴν τοῦ ὅπλου δόξαν χωρὶς τοῦ βάρους αὐτοῦ
ἔχων μίητε ἐπιβουλεύηται καὶ θαναμάζῃται. καὶ αὐτοῖς καὶ ἄνευ
μάχης πολλάκις ἐχρήτο. χλαμύδα τε τοτὲ μὲν ὀλοπόρφυρον τοτὲ 3
δὲ μεσόλευκον, ἔστι δ' ὅτε καὶ μεσοπόρφυρον, ὥσπερ καὶ ἐγὼ εἶδον,
ἐφόρει. ἐν γὰρ τῇ Συρίᾳ τῇ τε Μεσοποταμίᾳ Κελτικοῖς καὶ ἑσθή-
μισι καὶ ὑποδήμασιν ἐχρήσατο. καὶ τινὰ ἰδίαν ἔνδυσιν βαρβαρικῶς
πῶς κατακόπτων καὶ συρράπτων ἐς μανδύης τρόπον προσεπέξευρεν,
καὶ αὐτὸς τε συνεχέστατα αὐτὴν ἐνέδυνεν, ὥστε καὶ Καρύκαλλος
διὰ τοῦτ' ἐπικληθῆναι, καὶ τοὺς στρατιώτας μάλιστα ἀμφιέννυσθαι
ἐκέλευσεν. αὐτὸν τε οὖν τοιοῦτον οἱ βάρβαροι ὁρῶντες ὄντα, καὶ 4
ἐκείνους πολλοὺς μὲν ἀκούοντες εἶναι, ἐκ δὲ δὴ τῆς προτέρας τρυ-
φῆς (τά τε γὰρ ἄλλα καὶ ἐν οἰκίαις ἐχείμαζον, πάντα τὰ τῶν ξε-
νοδοκούντων σφῶς ὥς καὶ ἴδια ἀναλίσκοντες) καὶ ἐκ τῶν πόρων
τῆς τε ταλαιπωρίας τῆς τότε αὐτοῖς παρουσίας οὕτω καὶ τὰ σώματα

2 2 1 ἀλλ' cf. M p. 566, U p. 416. ceterum hinc codex Vat. 1288;
cui si quid lusimus supplendo, id litteris scribimus minutis. X pro his
ἀλλ' — 3 3 4 ἐχρήσατο solum ponit ἀλλά. 2 2 διακείμενος M

4 πασιενων 3 1 καὶ τὰ κατὰ 2 πρώτων παρ' αὐτῶν V p. 758

3 3 2 ἐγὼ 9 εἰω* 3 τε om 7 ἀμφιέννυσθαι

5 τετρανωμένους καὶ τὰς ψυχὰς τεταπεινωμένους ὥστε μηδὲν τῶν
λημμάτων ἔτι, ἃ πολλὰ αἰ παρ' αὐτοῦ ἐλάβανον, προτιμῶν, αἰ-
σθόμενοι, ἐπήρθησαν ὥς καὶ συναγωνιστὰς αὐτοὺς ἀλλ' οὐ πολε-
μίους ἔχοντες, κα μάζοντες.

4 ὁ δὲ δὴ Ἀντωνῖνος ἀντιπαρεσκευάζετο· οὐ μέντοι καὶ πολεμῆσαι
αὐτῷ ἐξεγένετο, ἀλλ' ἐν μέσοις τοῖς στρατιώταις, οὓς μάλιστα ἐτίμα
καὶ οἷς ἰσχυρῶς ἐθάρρει, κατεσφάγη. ἐπειδὴ γὰρ μάντις τις ἐν τῇ
Ἀφρικῇ εἶπεν, ὥστε καὶ δημοσιευθῆναι, ὅτι καὶ τὸν Μακρόν τὸν
2 ἔπαρχον καὶ τὸν νῖον αὐτοῦ Διαδουμενιανὸν ἀνταρχῆσαι δεῖ, καὶ
τοῦτο ἐκείνους τε ἐς τὴν Ῥώμην ἀναπεμφθεῖς Φλαβίῳ Ματερνιαῷ
τῷ τότε τῶν ἐν τῷ ἄστει στρατιωτῶν ἄρχοντι ἐξέφηκε, καὶ ὅς τῷ
Ἀντωνίνῳ παραχαρῆμα ἐπέστειλεν, καὶ συνέβη ταῦτα μὲν τὰ γραμ-
ματα ἐς τὴν Ἀντιόχειαν πρὸς τὴν μητέρα τὴν Ἰουλίαν παραπεμφθῆ-
3 ναι, ἐπειδὴ ἐκεκλευστο αὐτῇ πάντα τὰ ἀφικνούμενα διαλέγειν ἵνα
μὴ μάτην οἱ ὄχλος γραμμάτων ἐν τῇ πολέμῳ ὄντι πέμπηται, ἕτερα
δὲ ἐπὶ Οὐλλίου Ἰουλιανοῦ τοῦ τότε τὰς τιμῆσεις ἐγκεχειρισμένου
δι' ἄλλων γραμματηφόρων ὁρθὴν πρὸς τὸν Μακρόν, δηλοῦντα
τὰ γινόμενα, ἀφικέσθαι, καὶ κατὰ τοῦτο τοῖς μὲν πρὸς τὸν αὐτο-
4 κράτορα γραφεῖσι διατριβὴν γενέσθαι, τὰ δὲ ἐκείνῳ ἐπιστάλντα
φθῆναι ἀναγνωσθέντα αὐτῷ, φοβηθῆναι τε ὁ Μακρὸς μὴ καὶ δια-
φθαρῇ ἐπ' αὐτοῦ διὰ τε τοῦτο καὶ ὅτι Σεραπίων τις Αἰγύπτιος
ἄντικρυς τῷ Ἀντωνίνῳ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰρήκει ὅτι τε ὀλιγοχρό-
νιος ἔσοιτο καὶ ὅτι ἐκεῖνος αὐτὸν διαδέξοιτο, καὶ οὐκ ἀνεβάλετο.
5 ὁ μὲν γὰρ Σεραπίων ἐπὶ τούτῳ τὸ μὲν πρῶτον λέοντι παρεβλήθη,
ἐπεὶ δ' οὐχ ἤφατο αὐτοῦ τὴν χεῖρα μόνον, ὥς φασί, προτεινάντος,
ἐφρονέθη, δυνηθεὶς ἄν, ὥς γε ἔφη, μηδὲ τοῦτο παθεῖν δαιμόνων
5 τινῶν ἐπιζήσει, εἰ μίαν ἡμέραν ἐβεβιώκει. ὁ δὲ δὴ Μακρὸς ἐπαθε
μὲν οὐδέν, ἔσπευσε δ' ὑποπτέυσας ἀποκτεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ ὅτι τοὺς
ἐταίρους αὐτοῦ τοὺς συνόντας ὁ Ἀντωνῖνος ἐξαίφνης, πρὸ μῆς τῶν
γενεθλίων αὐτοῦ, ἄλλον κατ' ἄλλην πρόφασιν, ὥς καὶ τιμῶν, ἀπέωστο.
2 οὐ μὴν ἄλλ. τῆς ιτῆς ον
. πεπρωμένον αὐτῷ λήψεσθαι προσδοκῶν, καὶ τὸ παρωνύ-
μιον ἀπ' αὐτοῦ τούτου ἐπεποίητο. καὶ τούτου δύο τε χιλιάρχους
τῶν ἐν τῷ δορυφορικῷ τεταγμένων, Νεμεσιανόν τε καὶ Ἀπολλινά-
3 ριον ἀδελφούς Αὐρηλίους, καὶ Ἰούλιον Μαρτιάλιον ἐν τε τοῖς ἀνα-
κλήτοις στρατενόμενον καὶ ὁργὴν οἰκίαν τῷ Ἀντωνίνῳ ἔχοντα ὅτι

5 1 τεταλαιπωρημένους*

4 καὶ ἔφοδον ἡτοιμάζοντο?*

4 1 3 τις incertum

4 1 ἐγγενέσθαι?*

2 γνωσθέντα

3 τε om*

5 1 3 ὁ οἱ ὁ?*

2 2 τὸ παρωνύμιον] nonne Diadumeniani, cui pro-
missum erat diadema?

οἱ ἑκατονταρχίαν αἰτήσαντι οὐκ ἔδεδώκει, παρυσκενάσας ἐπεβο-
 λευσεν αὐτῷ. ἐπράχθη δὲ ὧδε. τῇ ὁγδόῃ τοῦ Ἀπριλίου ἔξορμή-
 σαντά τε αὐτὸν ἔξ' Ἐδέσσης ἐς Κάρρας, καὶ κατελθόντα ἀπὸ τοῦ
 ἵππου ὅπως ἀποπατήσει, προσελθὼν ὁ Μαρτιάλιος ὥς γε εἰπεῖν τι
 δεόμενος ἐπάταξε ξιφιδίῳ μικρῷ. καὶ αὐτὸς μὲν αὐτίκα ἀπέφυγε,
 καὶ διέλαθεν ἂν εἰ τὸ ξίφος ἀπερρίψει· νῦν δὲ γνωρισθεὶς ἀπ' αὐ-
 τοῦ ὑπὸ τινος τῶν Σκυθῶν τῶν συνόντων Ἀντωνίνῳ κατηχοντίσθη·
 ἐκείνων δὲ οἱ χιλιάρχοι ὥς καὶ βοηθοῦντες κατέσφαξαν. ὁ δὲ δὴ
 Σκύθης οὗτος οὐχ ὥς καὶ συμμαχῶν αὐτῷ μόνον, ἀλλ' ὥς καὶ
 φρουρὰν αὐτοῦ τρόπον τινὰ ἔχων συνῆν. καὶ γὰρ Σκύθας καὶ ὁ
 Κέλτοες, οὐ μόνον ἐλευθέρους ἀλλὰ καὶ δούλους, καὶ ἀνδρῶν καὶ
 γυναικῶν ἀφελόμενος, ὥπλizei καὶ περὶ αὐτὸν εἶχεν, ὥς καὶ μᾶλλον
 αὐτοῖς ἢ τοῖς στρατιώταις θαρσύνει· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ ἑκατον-
 ταρχαίαι σφῆς ἐτίμα, λέοντάς τε ἐκάλει. καὶ δὴ καὶ τοῖς πρόσβεσι·
 τοῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν αὐτῷ πεμπομένοις καὶ διελέγεται πολλάκις μη-
 δενὸς ἄλλου πλην τῶν ἐρηγνέων παρόντος, καὶ ἐνετέλλετο ὅπως, ἂν
 τι πάθῃ, ἔς τε τὴν Ἰταλίαν ἐσβάλλωσι καὶ ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐλαύ-
 νωσιν ὥς καὶ εὐαλωτοτάτην οὖσαν· καὶ ἵνα δὴ μηδὲν ἔξ' αὐτῶν ἐς
 ἡμᾶς ἐκφοιτήσῃ, τοὺς ἐρηγνέας ἐδθὺς ἐφόνευεν. οὐ μὴν ἄλλα τοῦτό
 τε ἀπ' αὐτῶν τῶν βαρβάρων ὕστερον ἐμάθομεν, καὶ τὸ τῶν φαρ-
 μάκων παρὰ τοῦ Μακρίνου· πολλὰ γὰρ καὶ ποικίλα παρὰ τῶν ἐν
 τῇ ἡνῶ Ἀσίᾳ ἀνθρώπων τὰ μὲν μετεπέμψατο τὰ δὲ καὶ ἐπράτο,
 ὥστε ἑπτακοσίας καὶ πεντήκοντα μυριάδας ἐς αὐτὰ ἀριθμηθῆναι,
 ἵνα καὶ πᾶσιβόλους, ὅσους ἂν θείλῃσιν, καὶ διαφόρως δολοφονήσῃ.
 καὶ ἐκεῖνα μὲν ἐν τῷ βασιλικῷ μετὰ ταῦθ' εὐρεθέντα κατεκαύθη·
 τότε δὲ οἱ στρατιῶται καὶ διὰ τοῦτο, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις τῷ
 τοὺς βαρβάρους σφῶν προτιμᾶσθαι δυσχεραίνοντες, οὐτ' ἄλλως ἔτι
 ὁμοίως ἔχαιρον αὐτῷ, καὶ ἐπιβουλεῦσθαι οὐκ ἐβοήθησαν.

τοιοῦτόν μὲν τέλει ἐχρήσατο βιούς τε ἔτη ἑννέα καὶ εἴκοσι καὶ 5
 ἡμέρας τέσσαρας (τῇ γὰρ τετάρτῃ τοῦ Ἀπριλίου ἐγεγέννητο) καὶ
 αὐταρχήσας ἔτη ἔξ' καὶ μῆνας δύο καὶ ἡμέρας δύο. καὶ μοι καὶ 7
 ἐνταῦθα τοῦ λόγου θανμάσαι πάμπολλα ἐπέρχεται. ὁ τε γὰρ πατήρ
 αὐτοῦ μέλλοντί οἱ ἐκ τῆς Ἀντιοχείας τὴν τελευταίαν ἔξοδον ποιή-
 σασθαι ξιφίρης ὄναρ ἐπέστη, λέγων ὅτι ὥς σὺ τὸν ἀδελφὸν ἀπέκ-
 τενας, καὶ ἐγὼ σὲ ἀποσφάξω· καὶ οἱ μάντις εἶπον αὐτῷ τὴν ἡμέ-
 ραν ἐκείνην φυλάσσεσθαι, τοῦτόν τῷ ῥήματι ἄντικρυς χρησάμενοι,
 ὅτι αἱ τοῦ ἥπατος τοῦ ἱερείου πύλαι κέκλεινται. ἀφ' οὗ δὴ καὶ

5 2 τῶν συνόντων ἐνεφωτισθησαν. prima manus: altera αὐτῶνινω post
 συν supra scripsit 6 1 4 τοῖς om* 2 5 δὴ] τε* 3 2 τε] μὲν*
 5 αὐτῷ 4 2 καὶ ante πρὸς om?* 5 2 τετράδι

διὰ θύρας τινὸς ἐξῆλθε, μηδὲν μηδὲ τοῦ λέοντος, ὃν καὶ Ἀκινάκην
 ὠνόμαζε καὶ ὁμοτροπέζον ὁμόκλινόν τε ἐποιεῖτο, φροντίσας, ὅτι καὶ
 ἐκράτησεν αὐτὸν ἐξιώντα καὶ τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ προσκατέσκηψεν.
 3 ἔτρεφε μὲν γὰρ καὶ ἄλλους λέοντας πολλούς, καὶ αἰετινας περὶ
 αὐτὸν ἔσχεν, ἐκεῖνον δὲ καὶ δημοσίᾳ πολλάκις κατεγίλει. ταῦτά τε
 οὖν οὕτως ἔσχε, καὶ ὄλεγον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐν τε τῇ Ἀλε-
 ξανδρείᾳ πῦρ ἐξαίφνης πολὺ, ὥς γε καὶ ἤκουσα, πάντα τὸν τοῦ
 Σαρδάπιδος ναὸν ἐνδοθεν κατασχόν ἄλλο μὲν οὐδὲν τὸ παράπαν
 4 ἐλυμήνατο, τὸ δὲ δὴ ξίφος ἐκείνο ᾧ τὸν ἀδελφὸν ἀπεσφάζει μόνον
 ἐρθεῖεν, καὶ μετὰ τοῦτο παυσάμενον αὐτοῦ ἀστέρες πολλοὶ ἐφά-
 νησαν· καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ δαίμων τις ἀνθρώπου σχῆμα ἔχων ὄρον
 ἐς τε τὸ Καπιτώλιον καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὸ παλάτιον ἀνήγαγεν,
 ζητῶν τὸν δεσπότην αὐτοῦ, ὥς γε καὶ ἔφασκεν, καὶ λέγων ἐκεῖνον
 5 μὲν ἀπολωλέναι τὸν δὲ Δία ἄρχειν. συλληφθεὶς τε ἐπὶ τούτῳ καὶ
 πρὸς τὸν Ἀντωνῖνον ὑπὸ τοῦ Μακεδονίου πεμφθεὶς “ἀπέρχομαι
 μὲν” ἔφη “ὡς κελεύεις, ἀφίξομαι δὲ οὐ πρὸς τοῦτον τὸν αὐτοκρά-
 τορα ἀλλὰ πρὸς ἕτερον,” καὶ μετὰ τοῦτ’ ἐς τὴν Καπύην ἐλθὼν
 8 ἀφανὴς ἐγένετο. τοῦτο μὲν ζῶντος ἔτι αὐτοῦ συνηρέχθη, τῇ δὲ
 ἵπποδρομίᾳ τῇ τῆς τοῦ Σεβήρου ἀρχῆς ἕνεκα ποιουμένη κατέπεσε
 μὲν καὶ τὸ τοῦ Ἄρεος ἄγαλ’μα πομπεῶν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἦττον
 2 ἂν τις θαυμάσειεν· τὸ δὲ δὴ μέγιστον, ἡττημένοι οἱ πράσινοι στα-
 σιῶνται, ἔπειτα κολοῖόν ἐπ’ ἄκρον τοῦ ὀβελίσκου πᾶν σφόδρα
 κρώζοντα ἰδόντες πάντες τε πρὸς αὐτὸν ἀπέβλεψαν, καὶ πάντες
 ἐξαίφνης ὥς καὶ ἐκ συγκειμένον τινὸς ἀνεβόησαν “Μαρτιάλιε, χαῖρε·
 Μαρτιάλιε, διὰ χρόνον σε ἐωράκαμεν,” οὐχ ὅτι καὶ ὁ κολοῖός ποτε
 οὕτως ὠνομάσθη, ἀλλ’ ὅτι δι’ ἐκεῖνον τὸν Μαρτιάλιον τὸν τοῦ
 3 Ἀντωνίου φονέα ὥς καὶ ἐξ ἐπιπνοίας τινὸς θείας ἡσπάσαντο. ἥδη
 δέ τισι καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ ὁ Ἀντωνῖνος τὴν τελευτὴν προδηλῶσαι
 ἔδοξεν, ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἣν τελευταίαν τῇ γερονσίᾳ ἐπεμψεν
 ἔφη ὅτι παύσασθε εὐχόμενοι με ἐκατὸν ἔτεσι μοναρχῆσαι· τὸ μὲν
 γὰρ ἐπιβόημα τοῦτο αἰεὶ καὶ ἀπ’ ἀρχῆς αὐτῷ ἐγίνετο, ἐκεῖνος δὲ
 τότε πρῶτον καὶ μόνον ἡτιάσατο αὐτό, λόγῳ μὲν ἐγκαλῶν σφίσιν
 ὥς καὶ ἀδύνατα εὐχόμενοις, ἔργῳ δὲ προδηλῶν ὅτι οὐκέτ’ οὐδένα
 4 χρόνον ἄρξει. καὶ ἐπειδὴ γε ἅπαξ τοῦτό τις ἐπεσημύνατο, καὶ
 ἐμοὶ ἐνθύμιον ἐγένετο ὅτι ἐν τῇ Νικομηδείᾳ τοῖς κρονίοις ἐστιῶν
 ἡμῶς καὶ πολλὰ ἄττα, οἷα ἐν συμποσίῳ εἰκὸς ἦν, εἰπὼν, ἔπειτ’ ἔξα-
 νισταμένων ἡμῶν προσκαλεσάμενος ἔφη “κάλλιστα, ὦ Δίον, καὶ
 ἀληθέστατα ὁ Εὐριπίδης εἰρήκει ὅτι πολλὰι μορφαὶ τῶν δαιμονίων,

7 3 2 εἶπεν?*

8 1 2 τῆς om*

3 “μα — 6 4 γενομένῳ” X

p. 310

2 1 στρατιώται

πολλὰ δ' ἀέλιπτος κραίνουσι θεοί, καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη,
τῶν δ' ἀδοκίτων πόρον εὔρε θεός. τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.”
παραχρησάμενος γὰρ ἄλλως ἀπολεληρηκέναι τοῦτο τὸ ἔπος ἔδοξεν,⁵
ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐξ μακρὰν ἀπώλετο καὶ τελευταίαν ταύτην φωνὴν
πρὸς ἐμὲ ἔρρηξε, καὶ πάννυχον κεχρησμευηκέναι τρόπον τινὰ τὰ συμ-
βησόμενα αὐτῷ ἐνομίσθη, ὥσπερ καὶ ὁ Ζεὺς ὁ Βῆλος ὀνομαζόμενος
καὶ ἐν τῇ Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας τιμώμενος· καὶ γὰρ ἐκεῖνος τῷ Σε⁶
εῖρη προτέρων ἰδιωτεύοντι τε ἔτι τὰ ἔπη ταῦτα εἰρήκει “ὄμματα
καὶ κεφαλὴν ἕκλος Αὐτῷ τεροπικραύνῳ, Ἄρει δὲ ζώνην, στέφρον δὲ
Ποσειδάωνι,” καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοκράτορι γενομένῳ” ταῦτ' εἶπε
χρῶμεν, ὅτι οἶκος δὲ σοι πᾶς βήσεται δι' αἵματος.

τοῦ δ' οὖν Ἀντωνίνου τό τε σῶμα ἐκαύθη, καὶ τὰ ὅσα ἐν τῷ⁹
Ἀντωνινείῳ, κρύφα νυκτὸς ἐς τὴν Ῥώμην κομισθέντα, ἐτέθη· πάννυχον
γὰρ πάντες οἱ βουλευταὶ καὶ οἱ ἰδιῶται, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες,
ἰσχυρότατα αὐτὸν ἐμίσησαν, ὥστε καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν πάντ' ἐπ'
αὐτῷ ὥς καὶ πολέμιον αὐτοῦ. δόγματι μὲν γὰρ οὐκ ἠτιμώθη διὰ τὸ²
τοὺς στρατιώτας τῆς μὲν εἰρήνης, ἧς ἀντήλπισαν παρὰ τοῦ Μα-
κρίνου λήψεσθαι, μὴ τυχεῖν, τῶν δὲ δὴ κερδῶν, ὧν παρ' ἐκείνου
ἐλάμβανον, στερομένους πάλιν αὐτὸν ποθῆσαι, ἀλλὰ καὶ ἐς τοὺς
ἥρωας μετὰ τοῦτ' ἐκρικησάντων αὐτῶν ἐσεγράφη, καὶ τοῦτο καὶ τῇ
βουλῇ δῆλον ὅτι ἐψηφίσθη. ἄλλως δὲ πολλὰ καὶ κακὰ ἐπὶ πάν-³
των ἤκουεν αἰεὶ· οὐδὲ γὰρ Ἀντωνίνον ἔειπε αὐτὸν ἐκάλουν, ἀλλ' οἱ
μὲν Βασιλεῖς τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, οἱ δὲ Καράκαλλον, ὥσπερ εἶπον,
οἱ δὲ καὶ Ταυράντας ἐκ μονομάχου τινὸς προσσηγορίας τό τ' εἶδος
καὶ σμικροτάτου καὶ κακοειδεστάτου καὶ τὴν ψυχὴν καὶ θρασυτά-
του καὶ μαιφρονιστάτου.

καὶ τὰ μὲν ἐκείνου, ὅπως ποῦ ἂν καὶ ὀνομάσῃ τις αὐτόν, οὐ¹⁰
τως ἔσχε· ἐμοὶ δὲ δῆ, καὶ πρὶν ἐς τὴν μοναρχίαν καταστῆναι,
προεδηλώθη τρόπον τινὰ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι καὶ ταῦτα
γράσομαι. ἐν γὰρ πεδίῳ μεγάλῳ τινὶ πᾶσαν τὴν τῶν Ῥωμαίων δύ-
ναμιν ἐξωπλισμένην ὄραν τεθνηκότος αὐτοῦ ἤδη ἔδοξα, καὶ ἐνταῦθα
τὸν Σεβήρον ἐπὶ τε γηλόφῳ καὶ ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ καθήμενον
διαλέγεσθαι τι αὐτοῖς. καὶ με προσστάντα ἰδὼν ὅπως τῶν λεγο-²
μένων ἀκούσω, “δεῦρό” ἔφη, “Αἰών, ἐνταῦθα πλησίον πρόσελθε,
ἵνα πάντα καὶ τὰ λεγόμενα καὶ τὰ γινόμενα καὶ μάθῃς ἀκριβῶς καὶ
συγγράψῃς.”

τοιούτους μὲν ὁ τοῦ Ταυράντου καὶ βίος καὶ ὄλεθρος ἐγένετο, καὶ³

5 7 τὸ * 7 2 τε om * 3 οτι σοσαιοικος πας θησεται. cf. Eurip.
Phoen. 20 9 1 1 τὸ * τότε * 3 1 δέ] τε * 5 εἰδεχθεστάτου X
10 2 κατ. αὐτόν? *

αὐτῷ ἐπαπώλοντο μὲν καὶ οἱ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλῆς μετασχόν-
 τες, οἱ μὲν εὐθὺς οἱ δ' οὐ πολλῷ ὕστερον, προσδιεφθάρησαν δὲ οἱ
 πᾶν ἑταῖροι αὐτοῦ καὶ οἱ καيسάριοι· οὕτω που φορικῷ δαίμονι
 11 καὶ ἐς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐς τοὺς φίλους συνεκεκλήρωτο. ὁ δὲ δὴ
 Μακρόντος τὸ μὲν γένος Μαῦρος, ἀπὸ Καισαρείας, γονέων ἀδοξοτά-
 των ἦν, ὥστε καὶ σφόδρα εἰκότως αὐτὸν τῷ ὄντι ἐς τὸ παλάτιον
 ὑπὸ τοῦ δαίμοντος ἐσαχθέντι εἰκασθῆναι· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸ
 οὗς τὸ ἕτερον κατὰ τὸ τοῖς πολλοῖς τῶν Μαύρων ἐπιχώριον διετέ-
 2 τρητο· τῇ δὲ ἐπιεικείᾳ καὶ ἐκεῖνο συνεσχίαζε, τὰ τε νόμιμα οὐχ οὐ-
 τως ἄκριβως ἡπίστατο ὥς πιστῶς μετεχειρίζετο. καὶ τούτου καὶ
 τῷ Πλαντιανῷ διὰ φίλον τινὸς συνηγόρημα γνωρισθεὶς τὸ μὲν
 πρῶτον τῶν ἐκείνου χρημάτων ἐπετρόπευσεν, ἔπειτα συναπολέσθαι
 οἱ κινδυνεύσας, καὶ παρὰ δόξαν ὑπὸ τοῦ Κίλωνος ἐξαιτησαμένου
 3 αὐτὸν σωθεὶς, πρὸς μὲν τοῦ Σεήρου τοῖς ὀχήμασι τοῖς κατὰ τὴν
 Φλαμινίαν ὁδὸν διαθένσων ἐπετάχθη, πρὸς δὲ τοῦ Ἀντωνίου ὀνό-
 ματὰ τινα ἐπιτροπείας ὀλιγοχρονίου λαβὼν ἐπαρχος ἀπεδείχθη, καὶ
 διόκησε τὰ τῆς ἡγεμονίας ταύτης ἄριστα καὶ δικαιοῦτα, ὅσα γε
 4 καὶ αὐτογνωμονήσας ἐπραξεν. τοιοῦτος δὴ τις ὢν καὶ οὕτως ἀξίη-
 θείς ἐς τε τὸν νοῦν τὴν τῆς αὐταρχίας ἐλπίδα ζῶντος ἔτι τοῦ Τα-
 ραύτου, δι' ὅπερ εἶπον, ἐνεβάλετο, καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ φανε-
 ρῶς μὲν οὐτ' ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὔτε ταῖς ἔπειτα ταῖς δύο ἐπεβάτευσεν
 αὐτῆς, ἵνα μὴ καὶ ἐπὶ τοῦτ' αὐτὸν ἀπεκτονέναι δόξῃ, ἀλλ' ἄναρχτα
 παντελῶς τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀπ' αὐτοτελοῦς ἄρχοντος τὰ τῶν Ῥω-
 5 μαίων πράγματα, οὐδ' εἰδόντων αὐτῶν τοῦτο, διεγένετο· πέμψας δὲ
 ὥς ἐκασταχόσε πρὸς τοὺς στρατιώτας τοὺς ἐν μὲν τῇ Μεσοποταμίᾳ
 διὰ τὸν πόλεμον, μὴ μέντοι καθ' ἑν ὄντας ἀλλ' ἄλλους ἄλλη διε-
 6 σπασμένους, προσηταιρίσατο αὐτοὺς διὰ τῶν ἐπιτηδείων οἱ τὰ τε
 ἄλλα ἐπαγγειλάμενος καὶ τοῦ πολέμου, ᾧ μάλιστα ἐβαρύνοντο,
 ἀπαλλάξεν ἐπελπίσας. καὶ οὕτω τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ, ἣ τὰ τοῦ Σε-
 12 σήρου γενέθλια ἦν, αὐτοκράτωρ τε ὑπ' αὐτῶν ὥς καὶ καταβιασθεὶς
 ἤρθε, καὶ πολλὰ μὲν καὶ χρηστὰ ἐκείνοις ἐδημηγόρησε, πολλὰ δὲ
 καὶ ἀγαθὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπετείνετο, τοὺς τε ἐν' ἀσεβείᾳ
 τινί, οἷα γε ἡ ἀσέβεια αὕτη ἢ ἐς τοὺς αὐτοκράτορας λέγεται γίγνε-
 σθαι, τιμωρίαν τινὰ ἔμβιον ὀφληκότας ἀπαλλάξας τῆς καταδίκης,
 2 καὶ τοὺς ἐγκαλουμένους τι τοιοῦτον ἀπολύσας, τὰ τε περὶ τοὺς κλή-
 ρους καὶ τὰ περὶ τὰς ἐλευθερίας καταδεικνέντα ὑπὸ τοῦ Καρκαύ-
 λου πάσας, καὶ τὸν Ἀύρηλιανὸν ἐξαιτηθέντα ὑπ' αὐτῶν.....

11 1 2 ἀπὸ σιζελίας καὶ σ. X. an ἀπὸ Ἰουλίας K.? 2 2 καὶ] τε
 καὶ 3 4 τε 5 1 οὐτ' 12 2 3] οἷα ἀπεχθέσταιον?*

τάτων σφίσιν ἐν πολλαῖς στρατείαις ταῖς πρόσθε γεγονότα παραιτησάμε-
 ρος ὥς οὐχ ὅσιον ὄν βουλευτὴν τινα ἀποκτείνειν. οὐ μέντοι καὶ ἐπὶ 3
 πολὺ ἐξεγένετο αὐτῷ ἀνδραγαθίσασθαι τε Αὐρηλιανο νη-
 σανταλλ σαι τι ἐπιχ στρατιώτας αμα τοῦ-
 τον ὑπ' αὐτοῦ το καὶ ἀναλοι δε βου-
 λευς αὐταρχόν τε ὀργῇ τε ο σι καὶ διακο-
 σίας καὶ πεντήχοντα δραχμὰς πλείον τι δοῦναι κατεδέδεικτο τι 4
 φοβηθεὶς μὴ τὸν Αὐρηλιανὸν τὸν καὶ μόνον οὐχ ὅπως τῶν
 ὑπατευκότων ἀλλὰ καὶ τῶν ὅλως βουλευόντων τότε παρόντα ἀπ
 ὑπὸ χρημάτων ἐς αὐτὸν τηρῖ αἰτίαν τοῦ θανάτου τοῦ
 Καρακάλλου ἀγαπητῶς τρέψας τὸ δ καὶ περὶ το τας
 τι ἐπο σας παρα τονως σφῶν 5
 τα ὡς του προ
 πάμπολλα καὶ ἑπιπλα καὶ κτήματα τῶν αὐτοκρατόρων. ὥς δ'
 οὐδὲ ταῦτα διὰ τοὺς στρατιώτας ἐξήρκει ταῖς ἐν διακων προσ
 ξατο καὶ μιν ν βουλευτῶν αν ἀποκτε
 ... μηδέναι ἀλλ' ἐς φυλακὴν τινὰς ἐμβάλων υφον τὸν ευ 6
 ... αι τῶν ἱππέων καὶ τῶν ἐξελευθέρων καὶ τῶν καισαρείων καὶ
 τικῶν τῶν τε τοὺς καὶ ὀτιοῦν ἀμαρτάνοντας κολασθῆναι ποιήσας
 ὥστε πᾶσι νον αὐτῶν τὰς τε ἐπιτροπείας καὶ τὰς πε-
 ριττὰς δαπάνας καὶ τὰ πολλὰ τῶν προῆν ὑπὸ τοῦ Ταυράτου αὐτοῖς ἐπιτα-
 χθέντων το τῶν ἀγώνων ων πληθὺς ἦν 7
 τὰς τε δωρεὰς αὐτῶν μάτην τισὶν ἐδεδώρητο συλλέξας, καὶ μηδεμίαν ἐλ-
 κόνα αὐτοῦ μήτε ἀργυρᾶν ὑπὲρ πέντε λίτρας μήτε χρυσὴν ὑπὲρ
 τρεῖς γήννοθαι ἐκέλευσεν. τό τε μέγιστον, τὴν μισθοφορὰν τῶν ἐν
 τῷ δορυφορικῷ στρατευομένων ἐς τὸ ταχθῆν ὑπὸ τοῦ Σεήρου
 εθε
 οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ὑπὸ τινῶν οὐ μάτην ἐπαινούμενος ἰσοστάσιον 13
 πῶς αὐτοῖς αἰτίαμα παρὰ τῶν ἐμφρόνων ἔσχεν, ὅτι ἐς τε τοὺς ὑπα-
 τευκότας τινὰς ἐνέγραψε καὶ εὐθὺς ἀρχαῖς ἐθνῶν προσέταξεν, καί-
 τοι μὴ θελήσας δεύτερον δὴ τῷ ἐπιόντι ἔτι ὑπατεῦειν δόξαι ὅτι
 τὰς τῶν ὑπατευκότων τιμὰς ἐσχίζοι, ὅπερ ἐπὶ τοῦ Σεήρου ἀρξά-
 μενον καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπεποιήκει. τοῦτο γὰρ δὴ νομιμώτατα καὶ 2
 περὶ ἑαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ Ἀδριάνου πράξας, ἀλογώτατα Μάρκιον
 τε Ἀγρίππαν πρότερον μὲν ἐς Παννονίαν εἰς ἐς Δακίαν ἡγεμονεύ-
 σοντα ἔπεμψεν· τοὺς γὰρ ἄρχοντας αὐτῶν, τὸν τε Σαβῖνον καὶ τὸν
 Καστῖνον, λόγῳ μὲν ὥς καὶ τῆς συνουσίας σφῶν δεόμενος, ἔργῳ δὲ
 τό τε πᾶν φρόνημα καὶ τὴν φιλίαν αὐτῶν τὴν πρὸς τὸν Καρα-

3 4 λοι] δοχ Falconius 5 prioris τε non certum ε 4 1 alterius
 τι dubium ε 5 1 παρα] ἰδρα F 13 1 4 εἰπόντι εἰ 5 τὰς om*

- 3 καλλον φοβηθεῖς, εὐθὺς μετεπέμψατο. τὸν τε οὖν Ἀγρίππαν ἐς τὴν
 Δακίαν καὶ Δέκιον Τρικκιανὸν ἐς τὴν Παννονίαν ἔστειλεν, ἐκείνον
 μὲν δοῦλόν τε κομιώτην γυναικὸς τινος γεγονότα, καὶ διὰ τε τοῦτο
 κριθέντα ὑπὸ τοῦ Σεήρου καίτοι καὶ τῷ βασιλικῷ συνδεδικηκότα,
 4 καὶ ἐπὶ προδοσίᾳ πράγματός τινος ἐς νῆσον ἐκπεσόντα, καὶ μετὰ
 τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ταυάντου σὺν τοῖς ἄλλοις καταχθέντα, τὰς τε δια-
 γνώσεις αὐτοῦ καὶ τὰς ἐπιστολὰς διοικήσαντα, καὶ τὸ τελευταῖον ἐς
 τοὺς βουλευτὰς τοὺς ἐστρατηγηκότας ἀπωσθέντα ὅτι μειράκια ἔξωρα
 ἐς τὴν στρατιὰν ἐπῆκτο, τὸν δὲ δὴ Τρικκιανὸν ἐν τε τῷ πλήθει τῷ
 Παννονικῷ ἐστρατευμένον καὶ θυρωρὸν ποτε τοῦ ἄρχοντος αὐτῆς
 γεγονότα καὶ τότε τοῦ Ἀλβανίου στρατοπέδου ἄρχοντα.
- 14 ταῦτά τε οὖν αὐτοῦ πολλοὶ ἠτιῶντο, καὶ ὅτι καὶ τὸν Ἀδθεντον
 ἐν τοῖς δίοπταις τε καὶ ἐρενηταῖς μεμισθοφορικῶς, καὶ τὴν ἐν
 αὐτοῖς τάξιν λελοιπότα ἐς τε τοὺς γραμματοφόρους τέλεσαντα καὶ
 πρόκοιτον ἀποδειχθέντα καὶ μετὰ τοῦτο ἐς ἐπιτροπέυσιν προαχθέντα,
 καὶ βουλευτὴν καὶ συνέπατον καὶ πολίαρχον, μήθ' ὁρᾶν ὑπὸ γήρως
 μήτ' ἀγαπῶσκειν ὑπ' ἀπαιδευσίας μήτε πράττειν τι ὑπ' ἀπειρίας
 2 δυνάμενον, ἀπέφηεν. τετολμήκει μὲν γὰρ ὁ Ἀδθεντος τοῖς στρα-
 τιώταις μετὰ τὸν τοῦ Καρακάλλον θάνατον εἰπεῖν ὅτι ἐμοὶ μὲν ἡ
 μοναρχία ἔτε καὶ πρεσβεύοντι τοῦ Μακρίνου προσήκει, ἐπεὶ δ' ὑπερ-
 γήρως εἰμὶ, ἐκείνῳ αὐτῆς ἐξίσταμαι· ληρεῖν δέ πως ἔδοξεν, ὥσπερ
 πον καὶ ὁ Μακρίνος τὸ μέγιστον τῆς γερονσίας ἀξίωμα τοιοῦτω
 ἀνδρὶ δοῦς, ὅστις οὐδὲ διαλεχθῆναι τινι ἐν τῷ συνεδρίῳ καλῶς
 ὑπατεῶν ἠδυνήθη, καὶ διὰ τοῦτο τῇ τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἡμέρᾳ νο-
 3 σεῖν προσεποιήσατο. ὅθεν οὐκ ἐς μακρὰν τῷ Μαξιμῷ τῷ Μαρίῳ
 τὴν τῆς πόλεως προστασίαν ἀντ' αὐτοῦ προσέταξε, καθάπερ ἐπὶ
 τοῦτο μόνον πολίαρχον αὐτὸν ποιήσας ἵνα μιᾶν τὸ βουλευτήριον,
 οὐ κατ' ἐκεῖνο μόνον ὅτι ἐν τῷ μισθοφορικῷ ἐστράτευτο καὶ τὰ
 4 τῶν δημίων ἔργα καὶ προσκόπων καὶ ἐκατοντάρχων ἐπεποιήκει, ἀλλ'
 ὅτι καὶ τὴν τῆς πόλεως ἀρχὴν πρὸ τοῦ τῆς ἐπατείας ἔργον εἰλήφει,
 τοῦτ' ἔστι πολίαρχος πρότερον ἢ βουλευτὴς ἐγεγόνει. ταῦτα γὰρ
 περὶ αὐτὸν ὥσπερ τὰ καθ' ἑαυτόν, ὅτι τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἱπ-
 πεύων ἔτι ἠρπάζει, ἐπηλυγασόμενος ἔπραξεν.
- 15 ἐκείνᾳ τε οὖν τινὲς αὐτοῦ οὐκ ἀπεικότως ἐμίμνοντο, καὶ ὅτι
 ἐπύρχους τὸν τε Ἰουλιανὸν τὸν Οὐλίπιν καὶ Ἰουλιανὸν Νέστορα
 ἀπέδειξε, μήτ' ἄλλην τινὰ ἀρετὴν ἔχοντας μήτ' ἐν πολλαῖς πράξεσιν
 ἐξητασμένους, ἀλλὰ καὶ πάννυ περιβοήτους ἐπὶ πονηρίᾳ ἐν τῇ τοῦ
 Καρακάλλον ἀρχῇ γενομένους διὰ τὸ πολλὰ αὐτῷ, τῶν ἀγγελιαφό-

1 1 ἐκπεσόντα* 2 καταλεχθέντα 3 στρατευόμενον 14 1 4 ἐς
 ἐπιτροπέυσιν altera manus, ἐπιτροπέειν prior 4 5 ἐπηλυγασόμενος

ρων σφῆς ἡγουμένους, πρὸς τὰς ἀνοσίους πολυπραγμοσύνας ὑπερε-
τῆσαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὀλίγοι ἐλογίζοντο καὶ ἀπ' αὐτῶν οὐ καθα- 2
ρῶς ἐθάρσυνον· οἱ δὲ δὴ πλείους τῶν ἰδιωτῶν πρὸς τε τὴν διὰ βρα-
χείας παρ' ἐλπίδα τοῦ Ταυράτου ἀπαλλαγὴν καὶ πρὸς τὴν ἐκεῖνον
παραπλησίαν, ἐξ ὧν ὑποδεδείχει σφίσι, πρὸς πάντα καὶ τὰ λοιπὰ
προσδοκίαν οὐκ ἔχον καιρὸν δι' ὀλίγον οὕτως αὐτοῦ καταγινῶναι,
καὶ διὰ τοῦτ' ἰσχυρῶς ἀποθανόντα ἐπόθησαν ὃν πάντως ἄν, εἴπερ
ἐπὶ πλείον ἐβεβιώκει, διὰ μίσους ἐσχίζεσαν. καὶ γὰρ τραφερώτερόν 3
πῶς ζῆν ἤρξατο, καὶ τῶν διαμεφερομένων τι αὐτοῦ ἀπεστρέφετο.
τὸν μὲν γὰρ Μακεδονιανὸν τὸν τε Δάτον οὐκ εὐλόγως μὲν (τί γὰρ
ἡδίκηκεσαν τὸν αὐτοκράτορά σφιν περιέποντες;) οὐ μέντοι καὶ ἀπὸ
τοῦ ἀνθρωπίνου τρόπου, ἐπεὶ κινδύνων πλησὶν ἐγγόνει, διεχρήσατο· τοῖς
δ' ἄλλοις τοῖς τὴν δυσγένειαν αὐτοῦ καὶ τὴν παρόλογον τῆς μοναρχίας
κτῆσιν δυσχεραίνειν ὑποπτενομένοις οὐκ ὀρθῶς ἐπεξῆει. πάντα 4
γὰρ πού τ' ἀναντία αὐτὸν ἐχρῆν ποιεῖν, εἰδότα ὅστις τε ἀρχὴν ἐπε-
φύκει καὶ ὅστις τότε ἦν, μήθ' ὑπερφρονεῖν ἀλλὰ μετρίως πράττειν
καὶ τὸν τε δαίμονα τὸν ὁμέστιον ἐκθεραπεύειν καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῇ
τε εὐεργεσίᾳ καὶ τῇ τῆς ἀρετῆς διὰ πάντων ὁμοίως ἐπιδείξει παρα-
μυθεῖσθαι.

ταῦτα μὲν κατ' αὐτὸν αε..... εἴρηται μοι ἐν 16
ὡς ἕκαστα μης τινος κεινῶνες αὐτοκράτωρ
μὲν ραῖς ὥσπερ λόγῳ παρὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν
..... παντὸς μα..... νος αὐτῆς ο τῶν ὧν διε-
λέγετο τοῖς στρατιώταις ἀπεδείχθη καὶ ἐπαίνους ἐαυ-
τοῦ οὐκ ὀλίγους μὲν ἀνείπειν ἐτόλμησεν, εἰ δὲ πλείους ἐπιστεῖλαι, λέγων 2
ἄλλα τε καὶ ὅτι εὖ ἠπιστάμην καὶ ὑμᾶς τοῖς στρατεύμασι συνομολογή-
σειν, συνειδὼς ἑμιαυτῷ πολλὰ καὶ καλὰ πεποιηκῶτι τὸ κοινόν. ἐνέγραψεν
δὲ τῇ ἐπιστολῇ Καίσαρα θ' ἑαυτὸν καὶ αὐτοκράτορα καὶ Σεβήρον, προ-
σθεῖς τῷ Μακρόνῳ ὀνόματι τὸν εὐσεβῆ καὶ εὐτυχῆ καὶ Ἀγνοστον καὶ 3
Περτίνακα, οὐκ ἀναιμένων τι, ὡς εἰκὸς ἦν, παρ' ἡμῶν ψήφισμα. ἐπέστελλεν δὲ 3
οὐκ ἡγνοκῶς τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ῥήματα αὐτὸς ἀναδεξάμενος οὐδὲ
..... ἡς ὄνομα ν δορυφόρων ὡς καὶ πρότερόν τινες ...
..... οὐ μὴν ἄλλ οὕτως ἐγὼ τὴν ἀρχὴν
πόλεμον μάλιστα ὡν βαρβάρων ρημιον πρὸς ν
πλησίον ἡθ' εἰ παρὸν στον δρασω ἡ τῇ τε 4
ἐπιστολῇ ἐνέγραψεν ἀπλῶς ὥσπερ οἱ πρὸ τοῦ Καρκαλλοῦ αὐτοκράτορες,
καὶ δὴ τοῦτο καὶ διὰ παντὸς τοῦ ἔτους ἐποίησε ὑπομνήματα
τὰ παρὰ τοῖς στρατιώταις γινόμενα. οὕτως ἐκεῖ τῶν ἐπὶ κολα-

15 3 2 ἐπεστρέφετο 4 1 κτῆσιν] σφίσι 16 2 3 σεν] σεν* 3 γ] ι*
3 3 ν πλησίον] ἀπείσιον F

- 5 κεία εὐωδῶτων καὶ οὐκ ἐπὶ ἀληθείας λέγεσθαι ὑπόπτευσαν ὥστε καὶ δημοσιενθῆναι αὐτὰ ἀξιῶσαι, ἐπεμψεν ἡμῖν, ἵτινα καὶ αὐτὰ ὁ ταμίης, ὥσπερ καὶ ἕτερα αὐτῆς τῶν ὁμοίων, ἀνέγνω. καὶ στρατηγὸς δέ τις τὰ αὐτοῦ ποτὲ τοῦ Μακρίνου γράμματα, τῷ σύγκλητόν τε τότε τὴν βουλὴν γενέσθαι καὶ μηδὲν τῶν ταμιῶν παρεῖναι, ἐπελέξατο.
- 17 τῆς δ' οὖν πρώτης ἐπιστολῆς ἀναγνωσθείσης καὶ ἐκείνῳ, ὅσα εἰκὸς ἦν, καὶ τῷ νείῃ αὐτοῦ ἐψηφίσθη· εὐπατριδῆς τε γὰρ καὶ πρόκριτος τῆς νεότητος Καῖσάρ τε ἀπεδείχθη. καὶ ὅς τὰ μὲν ἄλλα προσεδέξατο, τὴν δὲ δὴ ἵπποδρομίαν τὴν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ψηφισθεῖσαν παρητήσατο, εἰπὼν ἀντάρκως αὐτὴν τῇ
- 2 τῶν Σεήρου γενεσίων θάψαι τετιμῆσθαι. τοῦ μέντοι Ταράντου οὐδεμίαν μνείαν οὐτ' ἔντιμον τότε γὰρ οὐτ' ἄτιμον ἐποίησατο, πλὴν καθ' ὅσον αὐτοκράτορα αὐτὸν ὠνόμασεν· οὔτε γὰρ ἤρῳα οὔτε πολέμιον ἀποδείξαι ἐτόλμησεν, ὥς μὲν ἐγὼ δοκῶ, ὅτι τὸ μὲν διὰ τε τὰ πραχθέντα αὐτῷ καὶ διὰ τὸ πολλῶν ἀνθρώπων μῖστος, τὸ δὲ διὰ
- 3 τοὺς στρατιώτας ὥκνησε προᾶσαι, ὥς δὲ τινες ὑπόπτευσαν, ὅτι τῆς τε γερονσίας καὶ τοῦ δήμου τὴν ἀτιμίαν αὐτοῦ ἔργον γενέσθαι μᾶλλον ἢ ἑαυτοῦ, ἄλλως τε καὶ ἐν τοῖς στρατεύμασιν ὄντος, ἠθέλησεν. τοῦ τε γὰρ πολέμου αἰτιώτατον αὐτὸν ἐξ ἀδικίας γεγονέναι, καὶ τὸ δημόσιον ἰσχυρῶς τῇ τῶν χρημάτων τῶν τοῖς βαρβάροις διδομένων αὐξήσει βεβαρηκέναι ἔφη· ἰσάρεθμα γὰρ αὐτὰ τῇ τῶν στρατευσ
- 4 μένων μισθοφορίᾳ εἶναι. οὐ μέντοι καὶ ἐτόλμησέ τις δημοσίᾳ τι τοιοῦτο κατ' αὐτοῦ θρασύνασθαι ὥστε καὶ πολέμιον αὐτὸν ψηφισασθαι, δεδιὼς μὴ καὶ παραντίκα ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει στρατευσμένων φθαρῇ· ἀλλ' ἄλλως μὲν καὶ ἐλοιδοροῦν αὐτὸν καὶ ὑβρίζον ὅσα ἐδύναντο, τὰς τε μισαιφονίας αὐτοῦ ὀνομαστὶ καταλέγοντες, καὶ πρὸς πάντας αὐτὸν τοὺς πώποτε κακῶς τετρανήσαντάς σφιν παραδει
- 18 κνύντες, τὴν τε ἵπποδρομίαν τὴν τοῖς γενεθλίοις αὐτοῦ τελουμένην καταλυθῆναι, καὶ τοὺς ἀνδριάντας τοὺς τε χρυσοὺς καὶ τοὺς ἀργυροὺς πάντας ἅπλῳς δι' ἐκεῖνον συγχωνευθῆναι, τοὺς τε μεμηνκότας τι αὐτῷ πολλῇ σπονδῇ καὶ φανερωθῆναι καὶ κολασθῆναι
- 2 δεόμενοι· πολλοὶ γὰρ οὐχ ὅτι δοῦλοί τε καὶ ἐξελεύθεροι καὶ στρατιῶται καὶ καισάρειοι, ἀλλὰ καὶ ἵππεῖς βουλευταὶ τε καὶ γυναῖκες τῶν ἐπιφανεστύτων συχναὶ καὶ ἐνδείξεις λαθρίους ἐπ' αὐτοῦ
- 3 πεποιῆσθαι καὶ σεσυκοφαντηκέναι τινὰς ἐνομιζοντο. οὐ μὴν οὔτε ἐκείνῳ τὸ τοῦ πολέμου ὄνομα προσέθεσαν, καίτοι τὸν Μαρτιάλιον, ἐπὶ προσχώματι τῆς πρὸς τὸν Ἄρεα αὐτοῦ ὁμωνυμίας, καὶ ἐπαίνοις καὶ ἀγάλμασι τιμηθῆναι δεῖν αἰεὶ ποτε ἐπιβοῶντες, οὔτε τῷ Μα

κρίνῃ ὡς καὶ ἀχθόμενοι τι τότε ἐνεδεῖξαντο. αἷτιον δ' ὅτι προκα-
 ταληφθέντες τῇ διὰ τὸν τοῦ Ταραύτου θάνατον χαρᾷ οὐδ' ἐννοή-
 σαι τι περὶ τῆς ταπεινότητος αὐτοῦ ἐσχόλασαν, ἀλλ' ἀγαπητῶς
 αὐτὸν ἐς τὴν ἀρχὴν ἐδέξαντο, οὐχ οὕτως ὅτι τινὶ δουλεύουσιν ὡς
 οὐδ' ἐστέρηγτο ἐνθυμούμενοι, καὶ πάντα τινά, καὶ τὸν τυχόντα, αἰρε-
 τώτερον αὐτοῦ νομίζοντες ἔσεσθαι. καὶ τι αὐτοὺς καὶ ἡ τῶν ἐπὶ 5
 τε τῶν ὑπ' ἐκείνου καταδειχθέντων κατάλυσις (πάντα γὰρ ὅσα ποτὲ
 παρὰ τὸ καθεστηκός, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ δημοσίου τοῦ τῶν Ῥωμαίων,
 ἀλλὰ καὶ οἰκοθέν τισιν ἐξ ἐπιτροπῆς αὐτοῦ πρὸς τινῶν δήμων ἀνη-
 λίσκετο, ἀνετάγη) καὶ ἡ ἐς τὸ ἔπειτα μηδὲν ὅμοιον αὐτοῖς προστα-
 χθήσεσθαι ἐλπίς ἀνέπεισε στέρξαι τοῖς παροῦσιν. ὡς μέντοι τὸν 19
 τε Αὔρηλιανὸν τεθνηκότα καὶ τὸν Διαιδουμηνιανὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 Καίσαρα, λόγῳ μὲν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν δι' ὧν ἀπὸ τῆς Ἀντιο-
 χείας μεταπεμφθεὶς πρὸς αὐτὸν διήκει, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ Μακρίνου,
 ἀποδεδειγμένον καὶ προσέτι τὸ τοῦ Ἀντωνίνου ὄνομα προσεὶληφτότα
 ἔμαθον (ταῦτα γὰρ ἐπὶ τῇ τῶν στρατιωτῶν θεραπείᾳ, τὸ μὲν ἵνα 2
 μὴ δόξῃ τὴν τοῦ τεθνηκότος μνήμην παντάπασιν ἀτιμάζειν, καὶ
 μάλιστα ὅτι τῶν ἀνδριάντων τινὰς τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ Ἀλε-
 ξάνδρου αὐτῶν ἀνατεθέντων καὶ αὐτῶν ἐκείνῳ σταθέντων λάθρα κα-
 θήρηται, τὸ δὲ ἵνα ἄλλας ἐπτακοσίας καὶ πεντήκοντα αὐτοῖς δρα-
 χμὰς προσυπόσχεται, ἐποίησεν), οὐκέτι ὁμοίως φρονεῖν ἤρξαντο, 3
 ἀλλ' ἐνθυμούμενοι ὅτι πρότερον ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐπεποιήγτο, καὶ
 προσέτι λογιζόμενοι πάνθ' ὅσα περὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ταπεινὰ προσυπο-
 τεύοντες εἰκάζοντο, ἡσχύνθησαν, καὶ τοῦ μὲν Καρακάλλου οὐδὲν μᾶλλον
 ἐ.....το, τὰ δὲ ἐς ἐκείνον φέροντα ἄλλως στέλλοντο τι
 παραίτησις ὧν τοῦ Σεβήρου Ἀντωνίνου κα..... ἐξέφαι- 4
 νον κ..... γε καὶ ἡρώα καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ τὴν ἡγεμονίαν οὐ μὴ...
 ἀποφανθῇ καὶ παντάπασιν αἱ γνώμαι πάντων ἀνθρώπων
 τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ μετέπεσον γερονσίαν α.....σα καὶ
 ἐπιφ.....μονη ἐπὶ τ..... κυβουργεῖς αὐτῶν ἔξαιτ.....
 γην ἐμὲ δε ... καὶ μέντοι κατ' ἀνδρα πάντων ἐρωτηθέντων περὶ τῶν 5
 τιμῶν αὐτοῦ ἄλλοι τε ἀμφιβόλως ἀπεκρίναντο καὶ ο..... Σατορνίνος ν..
τιαν τρόπον τινὰ ἐπιφημιζόμενος στρατηγῶν μὴ ἐξεῖ-
 ναι οἱ μηδεμίαν ψῆφον περὶ τοῦ προθεῖναι, ἵνα μὴ ὁ ὕπατος φθονήσῃ σφί-
 σιν. καὶ ταῦτα μὲν ἔξω τοῦ καθεστηκότος ἐγένετο (οὐ γὰρ ἦν νόμιμον ὑπὲρ
 οὐδενὸς πράγματος σκέψιν τινὰ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ μὴ κελεύοντος τοῦ
 αὐτοκράτορος γενέσθαι)· ὁ δὲ δῆμος, ἅτε καὶ ἐν τῇ ἀγωνίᾳ λανθάνων καὶ 20
 ὑπὸ τοῦ πλήθους σφῶν μᾶλλον θρασυρόμενος, μέγα ἀνεβόησεν ἐν τῇ τῶν

4 4 ὅτι
 19 5 2 τε] ἐν F

5 1 ἐπὶ τε] ἐπιταγμάτων?
 6 2 ἀγνωσίᾳ F

5 προκαθήσεσθαι*

- τοῦ Διαδουμηνιανοῦ γενεθλίων ἵπποδρομία, ἣ τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου ἡμέρᾳ ἐγίγνετο, ἀλλὰ τε πολλὰ ὀδυρόμενος καὶ λέγων μόνους δὴ τῶν πάντων ἀνθρώπων ἑαυτοὺς ἀπροστάτους ἀβασιλεύτους εἶ-
² ναι ἀνεκάλουν ρον σφῶν γενησόμενον. καὶ δὴ καὶ αὐτὸ τοῦτο εἶπον ὅτι ὡς ἐκείνοις ὠργίσθης οὕτως ἡμᾶς ἔλῃσον. ἡμῶν δ' οὐκ ἐφρόντισαν ν πρώτην ἵππικου οὐ βουλευτικοῦ τε ... τόν τε αὐτοκράτορα καὶ τὸν Καίσαρα ἐπαινούντων, ὥστε καὶ αὐ..... ἑλλημιστὶ εἰπεῖν “ὦ καλῆς ἡμέρας τῆς τήμερον, ὦ καλῶν ἀνδρῶν”, καί κεί-
³ νους νειν σφίσιν ὦν· ἀλλ' ἐς τε τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας ἀνέ-
⁴ τεινον καὶ ἐβόων “αὐ..... πὸ Ῥωμαίων Αὐγουστος τοῦτον ἔχοντες πάντα ἔχομεν.” οὕτω πον πολλὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ αἰδοῦς ἐς τὸ κρεῖττον καὶ καταφρονήματος πρὸς τὸ χεῖρον ἐμπέφυκεν, ὥστε καὶ ἐκείνους μὴδ' ἀρχὴν ἔτι εἶναι τόν τε Μακρίνον καὶ τὸν Διαδουμε-
⁴ νιανὸν νομίζειν, ἀλλ' ὡς καὶ τεθνηκότας αὐτοὺς ἤδη καταπατεῖν.
⁴ ὅθεν οὐχ ἥκιστα καὶ οἱ στρατιῶται κατεφρόνησαν αὐτοῦ, ἐν οὐδενὶ λόγῳ τὰ ἐπὶ τῇ θεραπείᾳ σφῶν προχθέντα θέμενοι, καὶ μάλιστα ὅτι οἱ Περγαμηνοί, στερηθέντες ὧν παρὰ τοῦ Ταραύτου πρότερον εἰλήφεσαν, πολλὰ καὶ ἄτοπα ἐς αὐτὸν ἐξέβρισαν, ἐφ' ᾧ δὴ καὶ δη-
⁴ μοσίᾳ ἀτιμίαν ἐπ' αὐτοῦ ὥσπον.
²¹ καὶ τὰ μὲν τῶν στρατιωτῶν αὐτίκα λέλεξεται· τότε δὲ γράμμα μὲν οὐδὲν ὁ Μακρίνος τῶν μηνυτικῶν οὐτ' ἐσέπεμψεν ἐς τὴν γε-
² ρουσίαν, ὥσπερ ἤξιον, οὐτ' ἄλλως ἐξέφηρε, φήσας, εἴτ' οὐν ἀλη-
² θῶς εἴτε καὶ ψευδῶς, ἵνα μὴ πολλὴ ταραχὴ γένηται, ὅτι μὴδὲν ἐν τῷ βασιλικῷ τοιοῦτον εὐρέθη (ὁ γὰρ τοι Ταραύτας ἤτοι διέφθειρε
² τὰ πλεῖστα τῶν ἐνδείξιν τινα ἐχόντων, ἣ καὶ αὐτοῖς τοῖς πέμψασιν αὐτὰ ἀντέπεμψεν, ὥσπερ εἶπον, ὅπως μὴδεὶς ἔλεγχος τῆς κακίας αὐτῶν ὑπολείπεται), τρεῖς δὲ δὴ τῶν βουλευτῶν, οὓς μάλιστα καὶ αὐτὸς ἐξ ὧν ἐπεφωρόκει ἀξιωμασιεὶς ἐνόμιζεν εἶναι, ἐκδήλους ἐποίησε, τόν τε Μανίλιον καὶ τὸν Ἰούλιον καὶ προσέτι Σουλπίκιον Ἀρρηνα-
³ ρόν, ὃς ἄλλους τέ τινες καὶ τὸν Βάσσον τὸν τοῦ Πομπωνίου παῖδα,
³ ᾧ τῆς Μυσίας ἄρχαντι ὑπεστρατηγήκει, ἐσεσυκοφαντήκει. καὶ οὐ-
³ τοί τε ἐς νήσους ὑπερωρίσθησαν (ἀπεῖπε γὰρ ἄντικρυς μὴδένα αὐ-
³ τῶν θανατωθῆναι, αὐτὸ τοῦτο γράψας “ἵνα μὴ, ἃ ἐκείνοις ἐγκα-
³ λοῦμεν, αὐτοὶ ποιοῦντες φανῶμεν”) καὶ Λούκιος Πρισιλλιανὸς ἐπ' αὐτῆς τῆς βουλῆς προβληθείς, ὃς οὕτω περιβόητος ἐπὶ ταῖς ἐπη-
⁴ ρείαις ὥσπερ καὶ ἐπὶ ταῖς τῶν θηρίων σφαιραῖς ἦν. ἐν τε γὰρ τῷ Τουσκούλῳ πολλοῖς ἀεὶ πολλάκις ἐμαχέσατο, ὥστε καὶ σημεῖα τῶν δηγμάτων αὐτῶν φέρειν, καὶ ποτε καὶ ἄρκτῳ καὶ παρδάλει λεαίνῃ

τε καὶ λένοντι ἅμα μόνος συνηρέχθη· καὶ πολὺ πλείους ἄνδρας, καὶ τῶν ἱππέων καὶ τῶν βουλευτῶν, ἐκ τῶν διαβολῶν ἐξώλεσεν. ἐφ' ⁵ οἷς ἀμφοτέροις ὑπὸ μὲν τοῦ Καρακάλλου μεγάλως ἐτιμήθη καὶ ἐς τοὺς ἱστρατιηγχοτάς ἐσεργάσθη καὶ τῆς Ἀχαΐας καὶ παρὰ τὸ καθήκον ἤρξεν, ὑπὸ δὲ τῆς γερονσίας ἰσχυρῶς ἐμισήθη, καὶ ἐπὶ κλητὸς τε ἐγένετο καὶ ἐς νῆσον κατεκλείσθη.

οὗτοί τε οὖν οὕτως ἀπήλλαξαν, καὶ ὁ Φλάκκος τὴν τῶν τρο- ²² φῶν διάδοσιν, ἣν ὁ Μανίλιος πρότερον [ἔσχε] τῆς κατ' αὐτοῦ συκοφαντίας γέρας εἰλήφει, ἐπετρόπη καὶ αὐτήν· καὶ μετὰ τοῦτο τό τε διαδίδοσθαι τινα ἐν ταῖς τῶν στρατηγῶν τῶν πάντων θάλας, πλὴν τῶν τῇ Φλώρᾳ τελουμένων, δικαιονόμοι οἱ τὴν Ἰταλίαν διοικοῦντες ἐπαύσαντο ὑπὲρ τὰ νομισθέντα ὑπὸ τοῦ Μάρκου δικάζοντες. ² Αὐτὸς δὲ τις Φλώρος περιδρομῇ θεραπείας πρὸς σπονδαρχίαν, καίτοι πρότερόν ποτε τὰ τῆς βουλῆς ὑπομνήματα διὰ χειρὸς ἔχων καὶ ἀγορανόμος ἐπ' αὐτοῖς ἀποδειχθῆναι ὀφειλὼν, εἴτα πρὶν ἄρξαι τῆς ἐλπίδος διὰ Πλαυτιανὸν ἐκπεσὼν, κατεστήσατο καὶ δήμαρχος ἀπεδείχθη· ὃ τε Φῆστος ὁ Ἀνίκιος ἐς τὴν Ἀσίαν ἀντὶ τοῦ Ἀσπρου ἄρξων ἐπέμφθη. ἐκεῖνος γὰρ τὸ μὲν πρῶτον καὶ πάνν πολλῆς παρὰ ³ τοῦ Μακρίνου τιμῆς, ὥς καὶ καταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ δυνυσόμενος, ἔτυχεν· ἐπειτ' ἐν ὁδῷ ὄντα αὐτὸν ἤδη καὶ πλησιάζοντα τῷ ἔθνει (τὴν γὰρ παραίτησιν, ἣ παρὰ τοῦ Καρακάλλου παρήκτο, ἐς αὐτὸν ἐλθοῦσαν οὐκ ἐδέξατο) δεινῶς περιέβρισεν ἀπωσάμενος (καὶ γὰρ τινα καὶ διηγγέλλετο αὐτῷ λελαληκῶς οὐκ ἐπιτήδεια), καὶ ⁴ δῆτα, ὥς καὶ αὐθις αὐτοῦ παρεμένον διὰ τε γῆρας καὶ νόσον, τῷ Φήστῳ τὴν Ἀσίαν, καίπερ παροφθέντι τὴν τοῦ κλήρου τάξιν ὑπὸ τοῦ Σεσήρου, ἐνεχείρισεν· καὶ ἐπειδὴ γε βραχὺς ὁ χρόνος τῆς ἡγεμονίας αὐτῷ ἐγένετο, καὶ ἐς τὸ ἐπιδὼν ἔτος ἄρξαι αὐτὸν ἀντ' Ἀφιδίου Φρόντιωνος ἐκέλευσεν. τοῦτω γὰρ οὕτε τὴν Ἀφρικὴν κατα- ⁵ κληρωσαμένῳ ἐπέτρειπε τῶν Ἀφρων αὐτὸν παραιτησαμένον, οὕτε τὴν Ἀσίαν, καίτοι μεταθίς αὐτὸν ἐκείσε πρότερον. τό γε μὴν ἰκνούμενον γέρας καὶ οἶκοι μέλναντι αὐτῷ, τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας, δοθῆναι ἐσηγγίσατο. οὐ μέντοι καὶ ἐκεῖνος αὐτὰς ἔλαβεν, εἰπὼν οὐκ ἀργυρίον ἀλλ' ἡγεμονίας δεῖσθαι, καὶ διὰ τοῦθ' ὕστερον παρὰ τοῦ Σαρδαναπάλλου τὸ ἔθνος ἀπέλαβεν.

ταῦτα μὲν οὕτως ἐγένετο, καὶ τοῖς ἐπ' ἐλπίδι βραχεῖα τρεφομένοις ὁρφανοῖς ἐκ τῆς παιδικῆς μέχοι τῆς στρατευσίμου ἡλικίας ἐπεκου- ²³ ρήθη· ἡ δὲ Ἰουλίᾳ ἡ τοῦ Ταράντου μήτηρ ἔτυχεν μὲν ἐν τῇ Ἀντιο- ²³ χείᾳ οὖσα, καὶ οὕτω παραχοῆμα, ἅμα τῇ πύστει τοῦ θανάτου

⁵ 4 ὑπὸ δὲ] καὶ ὑπὸ ²² 1 5 τελουμένων ἐλώθησε καὶ οἱ διζ.?
² 1 περιδρομῇ? ³ 1 γὰρ] μὲν γὰρ* ⁴ 3 φανστω

- αὐτοῦ, διετέθη ὥστε καὶ πλήξασθαι ἰσχυρῶς καὶ ἀποκαρτερῆσαι ἐπιχειρήσαι. ὃν γὰρ ζῶντα καὶ ἐμίσει, τελευτήσαντα τότε ἐπένθει, οὐχ ὅτι ἐπόθει αὐτὴ ἢ ἐκείνον ζῆν ἤθελεν, ἀλλ' ὅτι αὐτὴ ἰδιωτεύουσα ἤχθετο. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν Μακρίνον πολλὰ καὶ δεινὰ
- ² ἐλοιδόρησεν. ἔπειθ' ὥς οὔτε πον τῆς βασιλικῆς θεραπείας τι καὶ τῆς τῶν δορυφόρων περὶ αὐτῇ φρονούς ἡλλοιόθη, καὶ ἐκείνος χρηστά τινα αὐτῇ, τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτῆς οὐπω ἀκηκόως, ἐπέστειλε, θαρσύνουσα τὴν τοῦ θανάτου ἐπιθυμίαν κατέθετο, καὶ μηδὲν αὐτῷ
- ³ ἀντιγράψασα ἔπραττε τι καὶ ἐς τοὺς συνόντας αὐτῇ στρατιώτας ἄλλως τε καὶ ἐκειν καὶ τῷ τε Μακρίνῳ δεγνιζομένους νείους αὐτῆς ἀσμενέστερον μνημονεύοντες, ὅπως αὐταρχίαν διώκη, ὥστε Σεμιράμιδι καὶ Νιτωόριδι, ἅτε καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν τρόπων τινὰ χωρίων αὐταῖς γενομένη .. οὐμένη ὥς ἢ συνήρετο καὶ γράμματα οὐ Μακρίνου ι τινα
- ⁴ ἐφ' οἷς οὔτα ελα ν γνώμης εἰτο φοβηθεῖσα μὴ τοῦ τε δνόματος τοῦ τῆς Ἀνυόουσις στερηθῇ καὶ ἐς τα πατρίδα ἀπελθεῖν ἀναγκασθῇ καὶ παν δεινότε ς γυναι ὠνων προσ θενεστε ναιτω τε νω τις οφθῇ ατο παν του δεδιέναι μὴ
- ⁵ ... ἐς τὴν Ῥώμην ἀνέλθ σθῇ καὶ ἐ Μακρίνον καὶ κατὰ ι τοῦ τάναντία πρῶτιεν δοκεῖν ε ξειν ὅπως ἢ κατὰ οχωρήσῃ ἐκείνός τε ἀπέναι ὅτι τάχιστα ἐκ τῆς Ἀντιοχείας αὐτήν, ὅποι βούλοιοτο, ἐκέλευσεν.
- ⁶ καὶ ἐπεὶ τὰ ἐν τῇ Ῥώμῃ περὶ τοῦ νείους αὐτῆς λεχθέντα ἤκουσεν, οὐκέτ' ἐφιλοφύχησεν, ἀλλ' ἤδη τρόπον τινὰ καὶ ὑπὸ τοῦ καρχίνου, ὃν ἐν τῷ μαστῷ ἐκ πάνυ πολλοῦ χρόνου ἡσυχάζοντά πως ἔχουσα τότε ἠρέθισεν ἐκ τῆς πληγῆς ἣν ἐπὶ τῷ τοῦ παιδὸς θανάτῳ κοψαμένη κατὰ τῶν στένων ἐπέπληκτο, συναιρουμένη προσδιέφθειρεν ἑαυτὴν ἀποκαρτερήσασα.
- ²⁴ καὶ ἡ μὲν οὕτω τι ἐκ δημοτικῷ γένους ἐπὶ μέγα ἀρθεῖσα, κὰν τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἡγεμονίᾳ περιελγῶς πάνυ διὰ τὸν Πλαυτιανὸν ζήσασα, τῶν τε νείων τὸν τε νεώτερον ἐν τοῖς αὐτῆς κόλποις κατασφαγέντα ἐπιδοῦσα καὶ τὸν πρεσβύτερον ζῶντά τε αἰεὶ διὰ φθόρου
- ² ἔχουσα καὶ φονευθέντα οὕτω μαθοῦσα, τῆς ἀρχῆς ζῶσα ἐξέπεσε καὶ ἑαυτὴν προσκατειργάσατο, ὥστε τινὰ ἐς αὐτὴν ἀποβλέψαντα μὴ πάνυ πάντας τοὺς ἐν ταῖς μεγάλαις ἔξουσίαις γενομένους μακαρίζειν, ἂν μὴ καὶ ἡδονὴ τις αὐτοῖς τοῦ βίου καὶ ἀληθῆς καὶ ἀκή-
- ³ ρατος καὶ εὐτεχνία καὶ ἀκραιφνῆς καὶ διαρκῆς ὑπάρχη. καὶ τὰ μὲν

23 2 5 αὐτῇ] τῷ vel τὸ
καὶ*

4 2 γ] τ*

6 4 ἠρέθισεν om

24 1 1 τε*

τῆς Ἰουλίας οὕτως ἔσχε, τό τε σῶμα αὐτῆς ἐς τὴν Ῥώμην ἀναχθὲν ἐν τῷ τοῦ Γαίου τοῦ τε Λουκίου μνήματι κατετέθη· ὕστερον μὲν-
τοι καὶ ἐκεῖνα, ὥσπερ καὶ τὰ τοῦ Γέτα ὀστέα, πρὸς τῆς Μαίσης
τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς ἐς τὸ τοῦ Ἀντωνίνου τεμένισμα μετεκομίσθη.
ἔμειλλε δ' οὐδ' ὁ Μακρίνος ἐπὶ πολὺ περιοίσειν, ὥς πον καὶ προε- 25
δηλώθη αὐτῷ. ἡμίονός τε γὰρ ἡμίονον ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ χοῖρος
χοιρίδιον ὧτα τέσσαρα καὶ γλώσσας δύο πόδας τε ὀκτὼ ἔχον ἔτε-
κεν, καὶ σεισμός ἰσχυρὸς ἐγένετο, αἱμά τε ἐκ σωλῆρος ἐρρέη, καὶ
μέλισσαι κηρία ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ βουρίᾳ ἐνέπλασαν. τό τε θέατρον 2
τὸ κυνηγετικὸν κεραινοῖς ἐν αὐτῇ τῇ τῶν ἡφαιστείων ἡμέρᾳ βληθὲν
οὕτω κατεφλέχθη ὥστε τὴν τε ἄνω περιβολὴν αὐτοῦ πᾶσαν καὶ
τὰ ἐν τῷ τοῦ κύκλου ἑδάφει πάντα κατακαυθῆναι, καὶ τούτου τὰ
λοιπὰ πυρωθέντα θραυσθῆναι. οὐδὲ ἐπαρκέσαι αὐτῷ οὔτε ἀνθρω- 3
πὴν ἐπικουρία, καίπερ παντὸς ὡς εἰπεῖν ὕδατος ῥέοντος, οὐδ' ἡ
τοῦ οὐρανοῦ ἐπίρροια πλείστη τε καὶ σφοδροτάτη γενομένη ἤδυ-
νήθη· οὕτω πον καὶ τὸ ὕδωρ ἐκότερον ὑπὸ τῆς τῶν σκηπτῶν δυ-
νάμειος ἀνῆλίσκετο, καὶ ἐν μέρει καὶ αὐτὸ τοῦτο προσεσίνετο, ὅθεν
ἡ θεία τῶν μονομαχιῶν ἐν τῷ σταδίῳ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐτελέσθη.
τοῦτό τε οὖν τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προσεσίμεινεν, — ἐνεπρόσθη μὲν 4
γὰρ καὶ ἄλλα τινά, καὶ τῶν βασιλικῶν κτημάτων μάλιστα, ἐν τῇ
ἀρχῇ αὐτοῦ πολλάκις, ὅπερ πον καὶ αὐτὸ ἑξαίσιον αἰεὶ ποτε νεό-
μισται· ἐκεῖνο δὲ δὴ ἀντικρὺς ἐς αὐτὸν ἔφερον, ὅτι καὶ τὴν ἵππο-
δρομίαν τοῦ Ἡφαίστου καταλεγκέναι ἔδοξεν. ἔκ τε οὖν τούτου 5
λέον τι γίνεσθαι ἐτοπιάσθη, καὶ ὅτι ὁ Τίβερις ἐν τῇ αὐτῇ ἐκεῖνῃ
ἡμέρᾳ πληθύνσας ἔς τε τὴν ἀγορὰν καὶ ἐς τὰς περὶ αὐτὴν ὁδοὺς
τοσαύτῃ ῥύμῃ ἐσέβαλεν ὥστε καὶ ἀνθρώπους παρυσυνῆναι. γυνή
τέ τις, ὥς γε ἤκουσα, βλοσυρὰ καὶ ὑπέρογκος ὀφθαλμοῖς τισιν ἔφη
ὅτι ἐλάχιστα ταῦτα πρὸς τὰ μέλλοντα αὐτοῖς συμβῆσεσθαι ἐστίν.
καὶ ἔσχεν οὕτως· οὐδὲ γὰρ ἐν τῇ πόλει μόνῃ τὸ δεινὸν ἔμεινεν, 26
ἀλλὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην αὐτῆς, ὅφ' ἥς τὸ θέατρον αἰεὶ ποτε
ἐπληροῦτο, ἐπέσχε· τὸν μὲν γὰρ πρὸς τοὺς βαρβάρους πόλεμον
καὶ ἐλαττωθέντες κατέθεντο, τῇ δὲ ἐκ τῶν στρατιωτῶν πλεονεξία
καὶ στάσει δεινῶς ἐκακώθησαν. ἐπράχθη δὲ ἐκότερον ὧδε.

ὁ Μακρίνος ἰδὼν τὸν Ἀρτάβανον σφόδρα τε ἐφ' οἷς ἐπεπόνθει 2
θυμούμενον καὶ δυνάμει πολλῇ ἐς τὴν Μεσοποταμίαν ἐμβεβληκότα,
τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἑ' αἰχμαλώτους αὐτῷ ἀντεπάγγελτος καὶ λό-
γους φίλους ἐπεμψε, πρὸς τε τὴν εἰρήνην αὐτὸν προκαλούμενος
καὶ τὴν αἰτίαν τῶν γεγονότων ἐς τὸν Ταράνταν τρέπων· ὥς δὲ 3

25 2 1 ἀνέπλασαν? * 2 κεραινοῖς om m 1 3 1 ἐπήρξεσεν
4 σκηπτῶν 5 προσεσίνετο * 26 1 2 ἀφ' ?

ἐκεῖνος οὔτε τοῦτο προσεδέξατο, καὶ προσέειπε καὶ τὰ φρούρια αὐτὸν
 τὰς τε πόλεις κατασκαφεύσας ἀναστῆσαι τῆς τε Μεσοποταμίας
 παντελῶς ἐκστῆναι καὶ δίκας ἐπὶ τε τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπὶ τῇ τῶν
 4 βασιλικῶν μνημάτων λύμῃ δοῦναι ἐκέλευσεν (τῇ τε γὰρ δυνάμει,
 ἣν πολλὴν ἠθροίζει, θαρσύν, καὶ τοῦ Μακρίνου ὥς καὶ παρὰ τὴν
 ἄξιαν αὐταρχοῦντος καταφρονῶν, τῇ τε ὁργῇ ἀπλήστῳ ἐχοῖτο, καὶ
 ἤλπιζε καὶ ἄκοντος αὐτοῦ πάνθ' ὅσα ἐβούλετο κατεργάσασθαι),
 5 οὐδὲ καιρὸν οὐδένα διαβουλεύσασθαι ἔσχεν, ἀλλ' ἀπαντήσας αὐτῷ
 πρὸς τὴν Νίσιβιν ἤδη προσιόντι ἠτήθη, μάχης περὶ τοῦ ὕδατος
 τοῖς στρατιώταις ἐν τῇ ἀντιστρατοπεδεύσει γενομένης. καὶ αὐτὸ δὲ
 δὴ τὸ τάφρευμα παρ' ὀλίγον ἀπέβαλεν. ἀλλὰ τὸ μὲν οἱ τε ὑπασπισται
 6 καὶ οἱ σκευοφόροι οἱ παρατυχόντες διεσώσαντο· θρασυρόμενοι γὰρ προσῆ-
 ξαν ἐς τοὺς βαρβάρους ἐπεκδρομῶντες· τό τε γὰρ ἀνέλπιστον τῆς ἀντι-
 τάξεως ὠφέλησεν αὐτούς, καὶ δὴ στρατιῶται τινες ὀλισμένοι ἀλλ' οὐχ
 ὑπὴρέται ἔδοξαν εἶναι. ὁ δὲ σ..... τότε τε οὐ παρεγένετο καὶ μετὰ
 π ξεως παρ..... τῆς νυκτὸς τὰ στρατόπεδα
 7 οἱ τε Ῥωμαῖοι ἐφείποντο. καὶ οἱ πόλεμοι τὸν θόρυβον ἐξερχομένων
 σφῶν αἰσθανόμενοι ὑπώπτευσαν φυγῇ, ἀλλὰ συνιδόντες αὐτοὺς
 πο λυ ἀπαλκῇ σαν ἐπειτ τες οἱ Ῥωμαῖοι
 βαρβάρων αοποτοσ ἀληθινὸν το
 πεποιθ θον τε αὐ μίαν μὲν μ ἀπαλλάξ
 νήθει αὐτῶν βιασθέντες καὶ τῇ τοῦ Μακρίνου φυγῇ
 8 ἀδυσμήσαντες ἐνικήθησαν. καὶ τούτου τῆς Μεσοποταμίας ἀλ-
 λως τε καὶ ἐκεῖ τὴν Συρίαν κατέτρεχον .. ἐλθόντες ... ἐξέστη.
 τότε μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο, ἐν δὲ δὴ τῷ μειοπύρῳ τῷ τε χειμῶνι,
 a.C. 218 ἐν ᾧ ὁ τε Μακρίνος καὶ ὁ Ἀδβεγντος ὑπάτευσαν, ἐς μὲν χεῖρας οὐκέτ' ἀλ-
 λήλοις ἦλθον, διαπρεσβευόμενοι δὲ καὶ διακηρυκευόμενοι συνηλλάγη-
 27 σαν. ὁ γὰρ Μακρίνος ὑπὸ τε δειλίας ἐμψύτου (καὶ γὰρ Μαῦρος
 ὦν δεινῶς ἐδείμαινεν) καὶ ὑπὸ τῆς τῶν στρατιωτῶν ἀταξίας οὐκ
 ἐτόλμησε πολεμῆσαι, ἀλλὰ καὶ πάντ' ὅσα πολλὰ τῆς εἰρήνης ἕνεκα καὶ
 δῶρα καὶ χορήματα καὶ αὐτῷ τῷ Ἀρταβάνῳ καὶ τοῖς παραδυνα-
 στεύουσιν οἱ ἐδαπάνησεν, ὥστε καὶ ἐς πεντακισχίλιας μυριάδας τὸ
 2 σύμπαν ἀνάλωμα γενέσθαι. καὶ ἐκεῖνος ἔκ τε τούτου καὶ ὅτι καὶ οἱ
 στρατιῶται αὐτοῦ τῇ τε τοῦ χρόνου τριβῇ, ὃν πολλὴν ἀπ' οἴκου οὐκ
 εἰωθότες ἦσαν, καὶ τῇ τῆς τροφῆς σπάνει, ἣν οὔτε ἐκ παρασκευῆς
 (οὐ γὰρ ἐτοιμάζονται) οὐτ' αὐτόθεν τῷ τὰ μὲν δεδιῶσθαι τὰ δὲ ἐν
 τοῖς τείχεσιν εἶναι εὐπόρου, δεινῶς ἥσχαλλον, οὐκ ἀκουσίως κατηλ-
 3 λάγη. οὐ μέντοι καὶ πάντα τὰ πραχθέντα αὐτοῖς ἀκριβῶς ὁ Μα-

7 2 x] λ F
 ἐκεῖνοι?*

4 αο] λo F

5 μὲν μ] vel μὲν η

8 2 ἐπει

κρίνος τῇ [τε] βουλῇ ἐπέστειλεν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ θυσίαι αὐτῷ ἐπινίκιοι ἐψηφίσθησαν καὶ τὸ ὄνομα τὸ Παρθικὸν ἐδόθη. οὐ μὴν ἐδέξατο, ἀσχυρθεῖς, ὥς ἔοικεν, ἐπέκλῃσιν πολέμιων λαβεῖν ὕφ' ὧν ἦντιτο.

καὶ μέντοι καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν πολεμωθέντα, ὥσπερ ⁴ εἶπον, κατέστη, τοῦ Τηριδάτου πεμφθέν αὐτῷ τὸ διάδημα παρὰ τοῦ Μακρίνου λαβόντος, καὶ τὴν μητέρα, ἣν ἔνδεκα μηνὶν ὁ Ταράντας ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ κατεσχέκει, τὴν τε λείαν τὴν ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἀλοῦσαν κομισαμένον, καὶ τὰ χωρία ὅσα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ ἐκέκτητο, τό τε ἀργύριον ὃ κατ' ἔτος παρὰ τῶν Ῥωμαίων εὐρίσκετο, ἐλπίσαντος λήψεσθαι. οἱ τε Λάκοι λυμηνάμε- ⁵ νοί τινα τῆς Αὐκίας καὶ πολεμῆσειοντες ἐπὶ πλείον ἄνέσχον, τοὺς δμῆρους, οὓς ὁ Καρύκαλλος ἐν συμμάχιας λόγῳ παρ' αὐτῶν εἰλήφει, κομισάμενοι.

ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἔσχεν, πόλεμος δὲ δὴ τοῖς Ῥωμαίοις ἔτε- ²⁸ ρος οὐκέτ' ὀδυνηὸς ἀλλ' ἐμφύλιος συνερράγη. οἱ γὰρ στρατιῶται τὸ μὲν τι τοῖς πταίσμασιν ἀχθόμενοι, τὸ δὲ πλεον οὔτε πόνον οὐδένα ἔθ' ἐκούσιον ὑπομένοντες, ἀλλ' ἐς πάντα δὴ πάντως ἐκδεδιγ-
τημένοι, οὐτ' αὐτοκράτορα οὐδένα ἐγκρατῶς σφῶν ἄρχοντα ἔχειν ἐθέλοντες, ἀλλὰ λαμβάνειν μὲν ἄπλετά τινα ἀξιοῦντες ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον αὐτῶν ποιεῖν δικαιούντες, ἐταράσσοντο. καὶ σφας ἦ ² τε τῆς μισθοφορᾶς συντομὴ καὶ ἡ τῶν γερωῶν τῶν τε ἀτελειῶν τῶν ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς ὑπηρετήμασιν, ἃ παρὰ τοῦ Ταράντου εὕρητο, στέρησις, καίπερ μηδὲν αὐτοὺς μέλλοντάς σφῶν ἀπολάβειν, ἐπιπαρώξυνεν, ἣ τε ἐν ταυτῷ τρόπῳ τινὰ διατριβή, ἣν τοῦ πολέμου ἔνεκα χεimiζόντες ἐν τῇ Συρίᾳ ἐπεποιήρητο, προσεπισχέρισεν. ἔδοξε ³ μὲν γὰρ στρατηγικῶς πῶς καὶ νοννεχόντως ὁ Μακρίνος πεποιηγένηαι, τῶν μὲν ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντων μηδὲν παρελόμενος, ἀλλ' ἀκέραια αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς ἐκείνου νομισθέντα τηρήσας, τοῖς δ' αὖθις στρατευσομένοις προειπὼν ὅτι ἐπὶ τοῖς ἀρχαίοις τοῖς ὑπὸ τοῦ Σεβήρου καταδειχθεῖσι καταλεχθήσονται· τοῦτους τε γάρ, ἅτε καὶ ⁴ κατ' ὀλίγους ἐς τὴν στρατιὰν ἦξοντας, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τε τοῦ ἀμύχου καὶ ὑπὸ δέους τὸ δ' ἔπειτα ὑπὸ τε τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ τοῦ ἔθνους οὐδὲν νεοχηώσκειν, καὶ τοὺς ἑτέρους, ἅτε μηδὲν ἀπολλύν-
τας αὐτοὺς, ἡσυχάσειν ἤλπισεν. τοῦτο δὲ εἰ μὲν ἀναχωρησάντων ²⁹ τε αὐτῶν ἐς τὰ οἰκία τεῖχῃ καὶ κατὰ τοῦτο διασπαρύντων ἐγεί-
νει, ὀρθῶς ἂν ἐπέπρακτο. ἴσως μὲν γὰρ οὐδ' ἂν ἡγανάκτησάν τινες αὐτῶν, πιστεύσαντες ὅντως μηδὲν αὐτοῖς ζημιωθήσεσθαι τῷ μὴ

27 4 2 τοῦ τε τηριδάτου 6 τε γὰρ ἀργ.*
2 πολεμῆσαιοντες 28 4 2 τὸ] καὶ τὸ*

6 1 Λάκωνες?

- 2 παραχοῆμα αὐτὸ πεπονθέναι· εἰ δὲ δὴ καὶ ἐχαλέπησαν, ἀλλ' ὀλίγοι
 πως ἕκαστοι ὄντες καὶ τοῖς ἐκ τῆς βουλῆς ἄρχουσιν ὑποτεταγμένοι
 οὐδὲν ἄν μέγα κακὸν δοῦναι ἠδυνήθησαν. ἐν δὲ δὴ τῇ Συρίᾳ συ-
 νεστραμμένοι, καὶ τὸ μὲν τι καὶ περὶ αὐτοὺς, εἰ σκεδασθεῖεν, ὑπο-
 πτεύσαντες καινοτομηθήσεσθαι (τότε γὰρ διὰ τὴν τοῦ πολέμου
 30 χρεῖαν κολακεύεσθαι ἐδόκουν), τὸ δὲ καὶ τῷ ... ἐκεῖνοι μὲν γὰρ
 στρατιώτας τέ τινες ἀπέκτειναν καὶ τῆς Μεσοποταμίας τινὰ ἐλυ-
 μήναντο, οὗτοι δὲ καὶ ἀλλήλων συγχοῦς κατέκοψαν καὶ τὸν αὐτο-
 κρατοῦρά σφον κατέκταναν, καὶ ὁ τούτου δεινότερον ἐστίν, τοιοῦτον
 ἕτερον ἐστήσαντο ὅφ' οὐδὲν ὅ τι οὐ κακὸν καὶ αἰσχροὺς ἐγένετο.
 30 καὶ μοι δοκεῖ ἐναργέστατα καὶ τοῦτο, εἴ περ τι ἄλλο τῶν πώ-
 ποτε, προδειχθῆναι· ἡλίον τε γὰρ ἔκλειψις περιφανεστάτη ὑπὸ τὰς
 ἡμέρας ἐκεῖνας ἐγένετο, καὶ ὁ ἀστὴρ ὁ κομήτης ἐπὶ πλεῖον ὥφθη,
 ἑτερόν τε τι ἄστρον ἀπὸ δυσιῶν πρὸς ἀνατολὰς τὸ ἀκροφύσιον
 ἐπὶ πολλὰς νύκτας ἀνατεῖνον δεινῶς ἡμῶς ἐξετέραττεν, ὥστε τοῦτο
 δὴ τὸ τοῦ Ὀμήρου διὰ στόματος αἰεῖ ποιεῖσθαι "ἄμφι δ' ἐσύληπ' ἔξεν
 μέγας οὐρανός, αἶε δὲ Ζεὺς." ἐπράχθη δὲ ὧδε.
 2 ἡ Μαῖσα ἡ τῆς Ἰουλίας τῆς Ἀγνούστης ἀδελφὴ δύο τε θυ-
 γατέρας, Σοαμίδα καὶ Μαμαίαν, ἔξ Ἰουλίου τοῦ ἀνδρὸς ὑπατευ-
 κότος, καὶ δύο ἐγγόνους ἄρσενας, ἐκ μὲν τῆς Σοαμίδος Βαρίον τε
 Μαρχέλλον, ἀνδρὸς ὁμοεθνοῦς (ἔξ Ἀπαμείας γὰρ ἦς ἐκεῖνος ἦν)
 καὶ ἐν τε ἐπιτροπαῖς ἐξετασθέντος καὶ ἐς τὸ συνέδριον ἐσγραφέτος
 3 καὶ μετὰ τοῦτο τελευτήσαντος, Ἀεῖτον, ἐκ δὲ τῆς Μαμαίας Γεσσίου
 τε Μαρχιανοῦ, Σύρου τε καὶ αὐτοῦ ἔξ Ἀρχῆς πόλεως ὄντος καὶ
 ἐπιτροπείας τινὰς προσταχθέντος, Βασιανὸν ἔχουσα, αὕτη μὲν οὖν
 οἴκοι ἐν τῇ Ἑμέσῃ τὴν δίαταν ν..... τῆς ἀδελφῆς Ἰουλίας ἢ παρὰ
 4 πάντα τὸν τῆς βασιλείας αὐτῆς χρόνον συνεγεγόνει, διολομένης. ὁ γὰρ
 Ἀεῖτος παρὰ μὲν τοῦ Καρακάλλου ἐς Κύπρον ἐκ τῆς Μεσοποταμίας
 μετὰ τὴν τῆς Ἀσίας ἀρχὴν πεμφθεὶς κληρωτῷ τινὶ συνέδρῳ ὑπὸ τε
 γῆρας καὶ ὑπ' ἀρρωστίας ὥφθη συναιρούμενος· τὰ δὲ τοῦ αὐ
 31 αὐτοῦ, ἐπεὶ ἐτελεύτησεν, Εὐτυχιανός τις ἐν τε ἀθρόμασι
 καὶ ἐν γυμνασίοις ἀρέσας καὶ διὰ ταῦτα θεῖς, ὅς αὐτο ...
 τας ἐμμελε ας ἐπὶ του α νων αὐτω
 ... προσωνομ ... ἰσχυράν τε τῶν στρατιωτῶν τὴν ἐς τὸν Μακρῖνον
 ἀπέχθειαν συνιδῶν (..... τε γὰρ οὐ πο σεων πολ
 ... καὶ οἱ τὸ τρ κον τεῖχος ποτε προ)
 καὶ τι καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὃν Ἐλεγάβαλον ἐπικαλοῦσι καὶ μεγάλως

29 3 1 ...] ἡττησθαι ξερισθέντες μελῶ ἢ αὐτοὶ οἱ Πέρσοι κακὰ τὸ
 κοινὸν εἰργάσαντο? * quānquam nullam codex lacunam indicat.
 γάρ] ...* 30 3 1 αουετου 4 4 αυ incerta 31 1 2 δς] ο m 1

θρησκείουσιν, ἄλλων τε τινῶν μαντείων ἀναπεισθεῖς, ἐπεχείρησε ²
 τὸν τε Μακρίνον καθελεῖν καὶ τὸν Ἀεῖτον τὸν τῆς Μαιῆς ἔγγονον
 αὐτοκράτορα, καίπερ παιδίον ἔτι ὄντα, ἀντικαταστήσῃ. καὶ κα-
 τειργάσατο ἐκάτερον· καίτοι αὐτός τε οὐδέπω πᾶν ἐς ἄνδρα ἐπέλει,
 καὶ συννεργοὺς ὀλίγους εἶχεν ἐξελενθέρους καὶ στρατιώτας ἔξ ³
 τέλους βουλευτάς τε Ἑμπεσηνοὺς οὺς προσ... τοῦ τε γὰρ
 Ταράντου τὶδὸν αὐτὸν μοιχίδιον εἶναι πλασάμενος, καὶ τῇ ἐσθῆτι
 τῇ ἐκείνου, ἥ ποτὲ ἐν παισὶν ἐχρήτο, κοσμήσας Καίσαρα τῇ
 τῶν βασιλῶν αὐτῶν τῶν αἰσέει αἰσέει
 ἐς τε τὸ στρατόπεδον νυκτός, μήτε τῆς μητρὸς αὐτοῦ μήτε τῆς ⁴
 τῆθης ἐπισταμένης, ἐσθῆγαγε, καὶ τοὺς στρατιώτας ἅμα τῇ ἑφ
 τῆς τοῦ Μαῖου ἐκκαιδεκάτης, γλιχομένους τινὰ ἀφορμὴν ἐπανα-
 στάσεως λαβεῖν, ἀνέπεισε νεοχμῶσαι. μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Ἰουλιανὸς
 ὁ ἑπαρχος (ἔτυχεν γὰρ οὐ πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τῶν) ἄλλους
 ὡς καὶ πολεμιοτάτῳ τείχει. δυνήθεις δ' ἂν αὐτὸ ἀνθημερὸν λα- ³²
 βεῖν (οἱ γὰρ Μαῖροι οἱ τῷ Ταράντῳ κατὰ τὸ συμμιαχικὸν πεμφθέν-
 τες προθυμώτατα ὑπὲρ τοῦ Μακρίνου, ἅτε καὶ ὁμοεθνοὺς σφίσιν
 ὄντος, ἠγωνίσαντο, ὥστε καὶ πύλας τινὰς διαρρηξάμεναι) οὐκ ἠθέλησεν,
 εἴτ' οὐδ' ἐφοβήθη εἰσδραμεῖν, εἴτε καὶ ἐλπίσας ἐκόντας τοὺς ἔνδον
 παρυστήσεσθαι. ὥς δ' οὐτε τις αὐτῷ ἐπεκρυπτεύετο, καὶ προσέειπε ²
 τὰς πύλας πάσας τῆς νυκτὸς ἀπρυχοδόμησαν ὥστε ἐν ἀσφαλεστέῳ
 εἶναι, προσέβηκε μὲν αὐτοῖς, ἐπύρανε δ' οὐδέν. τὸν τε γὰρ
 Ἀεῖτον, ὃν Μάρκον Ἀνδρόνικον Ἀντωνίνου ἤδη προσηγόρευον, περι-
 φέροντες ὑπὲρ τοῦ τείχους, καὶ εἰκόνας τινὰς τοῦ Καρακάλλου
 παιδικὰς ὡς καὶ προσφερεῖς αὐτῷ ἀποδεικνύντες, παῖδά τε ὥτως ³
 αὐτὸν ἐκείνου καὶ διάδοχον τῆς ἀρχῆς ἀναγκαῖον εἶναι λέγοντες,
 καὶ "τί ταῦτα ὧ συστρατιῶται ποιεῖτε; τί δὲ οὕτω τῷ τοῦ εὐεργέ-
 του ὅμων νιεῖ μάχεσθαι;" ἐκβοῶντες, πάντας τοὺς σὺν τῷ Ἰουλιανῷ
 στρατιώτας, ἄλλως τε καὶ προθυμῶς πρὸς τὸ νεωτεροποιεῖν ἔχον-
 τας, διέφθειραν, ὥστε τοὺς μὲν ἐπιτεταγμένους σφίσι πλὴν τοῦ
 Ἰουλιανοῦ (διέδρα γὰρ) ἀποκτεῖναι, ἑαυτοὺς δὲ τὰ τε ὅπλα τῷ
 Φευδαγιωνίνῳ παραδοῦναι. κατεχομένους γὰρ αὐτοὺς ὑπὸ τε τῶν ⁴
 ἐκατοντάρχων καὶ τῶν ἄλλων ἐπομεινόνων, καὶ τούτων διαμέλλοντας,
 ὁ Εὐτυχιανὸς τὸν Φῆστον, κατὰ τὸν τοῦ Ταράντου πρόχοτον
 ἀντωνομάσθην, ἔπεισεν ἀποσφάξαι πάντας ἐκείνους, δέλειον σφίσι

3 2 τελ] τετ F 4 Καίσαρα τῇ F, καὶ Ταράντῳ alii 5 3 ἄλλους]
 postremam hanc primi in pagina 16 laterculi vocem τε excipit, c. 34 ini-
 tium. omitta autem capita 32 et 33 a recentiore manu post l. 79 c. 8
 inferuntur 32 3 3 τῷ τοῦ] τοῦ τε* 4 3 κατὰ — ἀντωνομάσθην]
 (Φῆστος γὰρ κατὰ τὸν τοῦ Ταράντου πρόχοτον καὶ ὁ τοῦ Φευδαγιωνίνου
 ὠνομάσθη) προσπέμφας;* 4 δόλον*

τὴν τοῦ τεθνήζοντος ἐκάστην οὐσίαν τε καὶ χώραν ἐν τῇ στρατείᾳ προθείς· καὶ αὐτοῖς καὶ τὸ παιδίον ἀπὸ τοῦ τείχους ἐδημηγόρησεν ὑπόβλητα, τὸν τε πατέρα ἤδη λειψάνων, καὶ τὸν Μακρίνον ὡς

- 33 χαρ καὶν τομῇ νατιων
 λιτικ μισθος ἐπὶ μηδ ματι το δε-
 δικασ εἰσχειν τιαν η κα λειποπότης ἐς τὴν ἀρχαίαν
 οὐσίαν τε καὶ ἐπιτιμίαν ἐπαναχθῆναι. ὃ μέντοι μάλιστα αὐτοὺς ἀνηγο-
 2 σαστο, ἀνά θ' ἕκαστον ἀργύριον δώσειν ἅπλειον ὑπέσχετο καὶ τοὺς θυγάδας
 κατὰξεν ὡς καὶ ἐκ τούτου γνήσιος ἕκγονος τοῦ Ταυράντου εἶναι δόξων.
 τα γε κ παρὰ εἶγε ἐκ
 νο μὴ πτῇ Μαρκιανῷ
 31 ... τῷ Μακρίνον μενῶ ἄλλους τέ τινάς καὶ θυ-
 γατέρα τοῦ Μαρκιανοῦ γαμβρόν τε ἐφόνευσεν, καὶ τῶν λοιπῶν
 στρατιωτῶν ἀθροίσας τινὰς ὡς δι' ὀλίγον προσέμιξεν (ὁ γὰρ Μάρ-
 κελλος ἐτεθνήκει), τοῦτον μὲν ἀπέκτεινεν, αὐτὸς δὲ ἀτολμήσας
 περαιτέρω χωρὶς τοῦ Μακρίνου προχωρῆσαι μετεπέμφατο αὐτόν.
 2 καὶ ὃς ἔς τε τὴν Ἀπάμειαν ἐς τοὺς Ἀλβανίους στρατιώτας διὰ
 ταχέων ἦλθε, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοκράτορα, καὶ περ τὸ δέκατον ἔτος
 ἄγοντα, ἀπέδειξεν, ὅπως ἐπὶ τῇ προσφύσει ταύτῃ τοὺς στρατιώτας
 τοῖς τε ἄλλοις καὶ πεντακισχιλίων δραχμῶν ὑποσχέσει τιθασεύσῃ·
 3 καὶ παρατίνα τε αὐτοῖς κατὰ χιλίας ἔνειμε, τὴν τε τροφὴν καὶ
 τοῖς λοιποῖς ἐντελῇ, καὶ τὰ ἄλλ' ἃ ἀφῆρητο αὐτοὺς, ἀποκατέστησεν,
 ἐλπίζων σφᾶς διὰ τούτων ἰλεώσασθαι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης αἰ-
 τίας καὶ τῷ δήμῳ δεῖπνον κατὰ πενήτην καὶ ἑκατὸν δραχμὰς
 ἔνειμε πρὶν καὶ ὅτιοῦν περὶ τῆς ἐπαναστάσεως αὐτοῖς διαδηλώσαι,
 ἵνα μὴ δι' ἐκείνην ἀλλ' ἐς τὴν τοῦ υἱέος τιμὴν ἐστιῶν αὐτοὺς νο-
 4 μισθεῖν. καὶ αὐτῷ ταῦτα πράττοντι στρατιώτης τις τῶν ἀφροσθη-
 κότων προσῆλθε, τὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ κεφαλὴν (εὐρέθη γὰρ κεκορυμ-
 μένος πον καὶ ἐσφάγη) κομίζων ἐν ὀθονίοις πολλοῖς ἰσχυρῶς σφόδρα
 σχοινίοις καταδεδεμένην ὡς καὶ τοῦ Ψευδαντωνίνου οὐσαν· καὶ γὰρ
 5 τῷ τοῦ Ἰουλιανοῦ δακτυλίῳ ἐσεσήμαντο. καὶ ὁ μὲν τοῦτο ποιήσας
 ἐξέδρα ἐν ᾗ ἐκείνη ἐξεκαλύπτετο· γνοὺς δ' ὁ Μακρίνος τὸ πεπραγ-
 μένον οὐκέτι ἐτόλμησεν οὔτε κατὰ χώραν μεῖναι οὔτε πρὸς τὸ τεῖχος
 προσελάσασθαι, ἀλλ' ἐς τὴν Ἀντιόχειαν κατὰ τάχος ἀνεκομίσθη. καὶ
 οὕτως οἱ τε Ἀλβάνιοι οἱ τε ἄλλοι οἱ περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία χειμά-
 6 ζοντες προσαπέστησαν. καὶ οἱ μὲν τὰ τε ἄλλα ἀντιπαρεσκευάζοντο,
 καὶ ἀντέπεμπον ἐς τε τὰ ἔθνη καὶ ἐς τὰ στρατόπεδα ἀγγέλους καὶ
 γράμματα, ἀφ' ὧν πολλαχόθι πρὸς τε τὴν πρώτην ἐκατέρου περὶ

3 ἐκάστη om 3 post ὡς versus desunt 14 33 13 12 dubia 23 iterum
 desunt versus 14 4 π] F 34 11 πράττοντι] πρώτον* 2 τοῦ om

τοῦ ἐτέρου πέμψιν καὶ πρὸς τὰς συνεχεῖς καὶ διαφόρους ἀλλήλαις ἀγγελίας ἐταράχθησαν· καὶ τούτου συγχοὶ μὲν καὶ τῶν γραμματο- 7
φόρων ἀμφοτέρωθεν ἐφθάρησαν, συγχοὶ δὲ καὶ τῶν θανατωσάντων τοὺς Ἀντωνινεῖους ἢ καὶ μὴ αὐτίκα αὐτοῖς προσθεμένων αἰτίαν ἔσχον, καὶ οἱ μὲν καὶ ἀπώλοντο διὰ τοῦτο, οἱ δ' ἄλλο τι ὥφλον. ὦν ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα (ὁμοιοτροπώτατά τε γάρ ἐστι καὶ οὐδὲν μέγα 8
λεπτολογηθέντα ἔχει) παρήσω, τὰ δὲ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ γενόμενα κε-
φαλαιώσας ἔρῳ.

ἦρχε μὲν αὐτῆς ὁ Βασιλιανός, ὃν καὶ ἐς τὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ 35
χώραν ἐπαρχον ὁ Μακρίνος ἐπεποιήκει, διῆγε δὲ τινα καὶ Μάριος
Σεκοῦνδος, καίπερ βουλευτὴς τε ὑπὸ τοῦ Μακρίνου γεγονὸς καὶ
τῆς Φοινίκης προστατῶν· καὶ ἦσαν κατὰ ταῦτα ἀμφοτέρω ἀντὶ
προσκέμενοι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς τοῦ Ψευδαντινίου δρομοκή-
ρυκας ἀπέκτειναν· μέχρι μὲν δὴ οὖν ἐν ἀμφιβάλλῃ τὰ πράγματα 2
ἦν, μετέωροι καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ στρατιῶται οἱ τε ἰδιῶται ἦσαν, οἱ
μὲν τινες αὐτῶν ταῦτα οἱ δὲ ἐκεῖνα κατὰ τὸ στασιωτικὸν καὶ βου-
λόμενοι καὶ εὐχόμενοι καὶ διαθρονοῦντες. ἐπεὶ δὲ τῆς ἥτις τοῦ
Μακρίνου ἀγγελία ἀφίκετο, στάσις ἰσχυρὰ ἐγένετο καὶ τοῦ τε δή-
μου πολλοὶ καὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ὀλίγοι διώλοντο, ὃ τε Σε- 3
κουνδος ἐν ἀμηχανίᾳ ἔπεσε, καὶ ὁ Βασιλιανὸς φοβηθεὶς μὴ καὶ ἐν
χερσὶν ἀπόληται ἔκ τε τῆς Αἰγύπτου ἐξέδρα, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν
τὴν περὶ τὸ Βρεντέσιον ἐλθὼν ἐρωράθη, προδοθεὶς ὑπὸ φίλου
τινός, ᾧ ἐν τῇ Ρώμῃ ὄντι κρύφα προσέπεμψε τροφὴν αὐτῶν.

καὶ ὁ μὲν οὕτως, ὕστερον ἐς τὴν Νικομήδειαν ἀναχθεὶς, ἐσφάγη·
ὁ δὲ δὴ Μακρίνος ἔγραψε μὲν καὶ τῇ βουλῇ περὶ τοῦ Ψευδαντι- 36
νίου ὅσα καὶ τοῖς ἐκασταχόθι ἄρχουσι, παιδίον τέ τι ἀποκαλῶν
αὐτὸν καὶ ἐμπληκτον εἶναι λέγων, ἔγραψε δὲ καὶ τῷ Μαξίμῳ τῷ
πολιάρχῳ τὰ τε ἄλλα οἷα εἰκὸς ἦν, καὶ ὅτι οἱ στρατιῶται καὶ οἱ
γεωστὶ κατελεγμένοι πάνθ' ὅσα καὶ πρὶν εἶχον λαμβάνειν ἀξιοῦσι,
καὶ κοινὴν ἐπὶ τοῖς οὐ διδομένοις σφίσιν ὁργὴν καὶ οἱ ἄλλοι οἱ
μηδενὸς ἐστερημένοι ποιοῦνται. καὶ ἵνα γέ τις ἄλλα ὅσα παρὰ τε 2
τοῦ Σεβήρου καὶ τοῦ νείος αὐτοῦ πρὸς διαφθορὰν τῆς ἀκριβοῦς
στρατείας εὐρηγτο παραλίπῃ, οὔτε δίδοσθαι σφίσι τὴν μισθοφορὰν
τὴν ἐντελῇ πρὸς ταῖς ἐπιφοραῖς, ἃς ἐλάμβανον, οἷον τε εἶναι ἔφη
(ἐς γὰρ ἐπτακισχιλίας μυριάδας ἐτησίους τὴν αὔξησιν αὐτῆς τὴν 3
ὑπὸ τοῦ Ταυράτου γενομένην τείνειν) οὔτε μὴ δίδοσθαι, τοῦτο μὲν
ὅτι οἱ στρατιῶται, ἐκεῖνο δ' ὅτι δικαίων πο ἀλλὰ τὰ
γενομμένα ἀναλώματα α καὶ τὸ μὲν σ τε δημοσιο 4

ἐπι

8 1 ὥς*

35 2 2 ἦσαν] ἐστήσαν

2 4 μισθοφοραῖς

..... στρατιωτικ μενον καὶ σ ἀπολουμεν
 δυνηθη αὐτός τε καὶ ὁ παῖς ὡς αὐτ τ' ἐφ' ἑαυτῷ
 ἑαυτὸν ἐπ καὶ ὅτι καὶ νῦν εἶχε κατοδύρατο ἑαυτὸν, παρα-
 μύθιον τῆς συμφορᾶς ἔχειν ἔφη ὅτι τῷ ἀδελφοφόνῳ τῷ τὴν οἰκον-
 5 μένην ἀπολέσαι ἐπιχειρήσαντι ἐπεβίω. ἔπειτα καὶ τοιόνδε τι προσ-
 ἐνέγραψεν, ὅτι πολλοὺς οἶδα μᾶλλον ἐπιθυμοῦντας αὐτοκράτορα
 σφαγῆναι ἢ αὐτοὺς βιώειν. τοῦτο δὲ οὐ περὶ ἑμαυτοῦ λέγω, ὅτι
 τις ἢ ἐπιθυμήσειεν ἂν ἢ εὖξαιτό με ἀπολέσθαι. ἐφ' ᾧ δὴ Φούλ-
 βιος Αἰογενιανὸς ἐξεβόησεν ὅτι πάντες εὖξάμεθα.
 37 οὗτος δ' ἦν μὲν ἐκ τῶν ὑπατευκότων, σφόδρα δ' οὐ φρενήρης,
 καὶ κατὰ τοῦτο οὐτ' αὐτὸς ἑαυτὸν οὔτε τοὺς ἄλλους ἤρεσκεν.
 οὗτος καὶ τ τὸ ὑπόγραμμα ἐπιστολῆς
 σαντος ὅτι καὶ πρὸς τὸν διφθέριον ἐπιτέ-
 τραπτο ἀναγνῶναι σατο κάκεινα θῆναι καὶ τὴν
 ... ἄλλα τε καὶ σπεμφθεῖη ἄντικρυς ὡς
 δημοσιευθῇ τα κατοικνῶν περ κελεύσας ὠθῆ-
 2 ναι τῷ καὶ ἄλλοις τε πρώτων τοῖς εσαν ἐπι-
 στη τοῦ κοινοῦ σωτήρος πρόνοιάν τινα οὐς τονδε ...
 ὦν γραμμα ὦν ἐπὶ πλει ὄν ὅτι ὁ Ψευδαντω-
 νῆος εὐρών ἐν τοῖς τοῦ Μακρίνου κισωτοῖς μηδέπω α
 αὐτὸς ἐκὼν ἐξέφηεν α διαβολὴν πρὸς τοὺς
 3 στρατιώτας ποιούμενος. οὕτω δὲ ταχέως ἐπ' αὐτὸν ἤλασεν ὥστε χα-
 λεπῶς τὸν Μακρίνον ἐν κώμῃ τινὶ τῶν Ἀντιοχέων, ἑκατόν τε καὶ
 ὀγδοήκοντα ἀπὸ τῆς πόλεως σταδίους ἀπεχούσῃ, συμβαλεῖν αὐτῷ.
 4 ἔνθα δὲ τῇ μὲν προθυμίᾳ τῇ τῶν δορυφόρων ἐκράτῃσε (τούς τε γὰρ
 θώρακας τοὺς λεπιδωτοὺς καὶ τὰς ἀσπίδας τὰς σωληροειδεῖς ἀφε-
 λόμενος αὐτῶν κουφοτέρους σφᾶς ἐς τὰς μάχας πεποιήκει), τῇ δὲ
 ἑαυτοῦ δειλία ἠττήθη, καθάπερ καὶ τὸ δαιμόνιον αὐτῷ προεδήλω-
 5 σεν. ἐν γὰρ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ᾗ τὰ πρῶτα αὐτοῦ περὶ τῆς
 ἀρχῆς γράμματα ἡμῖν ἀνεγνώσθη, περιστερά τις ἐπὶ εἰκόνα Σεβή-
 ρον, οὐ τὸ ὄνομα αὐτὸς ἑαυτῷ ἐτέθειτο, ἐν τῷ συνεδρίῳ ἀνακειμέ-
 νην ἐπέτατο· καὶ μετὰ τοῦτο, ὅτε τὰ περὶ τοῦ νῆος ἐπεμψεν, οὔτε
 ἔπὸ τῶν ὑπᾶτων οὐδ' ὑπὸ τῶν στρατηγῶν συνήλθομεν (οὐ γὰρ
 6 ἔτυχον παρόντες) ἀλλ' ὑπὸ τῶν δημόρχων, ὅπερ ἐν τῷ χρόνῳ τρό-
 πον τινὰ ἤδη κατελέλυτο. οὐ μὴν οὐδὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ τῆς
 ἐπιστολῆς προοιμίῳ, καίτοι καὶ Καισαρ καὶ αὐτοκράτορα αὐτὸν
 ὀνομάσας, καὶ τὰ γραφέντα ὡς καὶ παρ' ἀμφοτέρων ἐπισταλέντα
 προδηλώσας, ἐνέγραψεν· ἐν τε τῇ διαγγήσει τῶν πεπραγμένων τῆς μὲν
 τοῦ Διαιδουμηνιανοῦ προσηγορίας ἐπεμνήσθη, τὴν δὲ τοῦ Ἀντωνί-

ρον, καίπερ ἔχοντος αὐτοῦ καὶ ταύτην, παρέλειπεν. ταῦτα μὲν οὕτως ἔρχεν, καὶ νῆ *Αἴα* καὶ ὅτε περὶ τῆς τοῦ Ψευδαντωνίου ἐπα- 38
ραστάσεως ἐπέσειλεν, εἶπον μὲν τινα οἱ ὑπατοὶ κατ' αὐτοῦ, ὥσπερ
εἶωθεν ἐν τοῖς τοιοῦτοις γίνεσθαι, εἶπε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν τις
τῶν τε δημάρχων ἕτερος· καὶ ἐκείνῳ μὲν καὶ τῷ ἀνεψιῷ αὐτοῦ καὶ
ταῖς μητρούσι τῇ τε τῇθῃ πόλεμός [τε] ἐπηγγέλθη καὶ ἐπεκηρύχθη,
τοῖς δὲ συνεπαναστᾶσιν αὐτῷ ἄδεια ἂν γνωσιμαχίσωσιν, ὥσπερ
καὶ ὁ Μακρόνιος αὐτοῖς ἐπέσχητο, ἐδόθη. καὶ γὰρ ἂ διελέχθη τοῖς 2
στρατιώταις ἀνεγνωσθή, ἔξ ὧν ἔτι καὶ μᾶλλον τὴν ταπεινότητα καὶ
τὴν μωρίαν αὐτοῦ πάντες κατέρωμεν· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ ἑαυτὸν
μὲν πατέρα τὸν δὲ Διαδουμενιανὸν υἱὸν αὐτοῦ συνεχέστατα ἀπεκά-
λει, καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ Ψευδαντωνίου διέβαλλε, πολὺ νεώτερον
αὐτοῦ τὸν υἱὸν αὐτοκράτορα ἀποφήνας. ἐν δ' οὖν τῇ μάχῃ ὁ μὲν 3
Γάννης καὶ τὰ στενὰ τὰ πρὸ τῆς κόμης σπουδῇ προκατέλαβε καὶ
τοὺς στρατιώτας ἐμπολέμως διέταξε, καίτοι καὶ ἀπειρότατος τῶν
στρατιωτικῶν ὢν καὶ ἐν τρυφῇ βεβιωκώς· οὕτω πον μεγάλη τέχνη
πρὸς πάντα ἀπλῶς προσφέρει, ὥστε καὶ ἐπιστήμην τοῖς ἀγνοοῦσιν
αὐτὴν χαρίζεσθαι. τὸ δὲ δὴ στράτευμα αὐτοῦ ἀσθενέστατα ἤγω- 4
νίσαιτο, καὶ εἴ γε μὴ ἦ τε Μαῖσα καὶ ἡ Σοαιμὶς (συνῆσαν γὰρ ἤδη
τῷ παιδίῳ) ἀπὸ τε τῶν ὀχημάτων καταπηδήσασαι καὶ ἐς τοὺς φεύ-
γοντας ἐσπεσοῦσαι ἐπέσχον αὐτοὺς τῆς φρυγῆς ὀδυρόμεναι, καὶ ἐκεῖνο
σπασάμενον τὸ ξιφίδιον, ὃ παρέξωστο, ὥφθη σφίσιν ἐπὶ ἵππῳ θείῳ
τινὶ φορῇ ὥς καὶ ἐς τοὺς ἐναντίους ἐλάσον, οὐκ ἂν ποτε ἔστησαν.
καὶ ὥς δ' ἂν αὐθις ἐτράποντο, εἰ μὴ ὁ Μακρόνιος ἰδὼν αὐτοὺς ἀν-
θισταμένους ἔφηνεν.

καὶ ὁ μὲν οὕτως τῇ Ἰουνίου ὀγδόῃ ἡττηθεὶς τὸν μὲν υἱὸν πρὸς 39
τὸν Ἀρτάβαρον τὸν τῶν Πάρθων βασιλέα διὰ τε τοῦ Ἐπαγάθου
καὶ δι' ἄλλων τινῶν ἐπεμψεν, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ὡς καὶ
νεκρικῶς, ὅπως καταδεχθῇ, ἐσελθὼν, ἔπειτα διαγγελθείσης τῆς 2
ἡττης αὐτοῦ, καὶ φόρων ἐκ τούτου πολλῶν κὰν ταῖς ὁδοῖς κὰν τῇ
πόλει, ὥς πον καὶ εὐνοίας ἐκατέρωτ' αὐτῶν εἶχε, γιγνομένων, ἀπέ-
δρα καὶ ἐκεῖθεν νυκτὸς ἐπὶ ἵππων, τὴν τε κεφαλὴν καὶ τὸ γένειον
πᾶν ξιρράμενος, καὶ ἐσθῆτι φαιδὴν κατὰ τῆς ἀλορυγοῦς, ἵν' ὅτι μύ-
λιστ' ἰδιώτῃ τινὶ λοίχῃ, λαβὼν. καὶ οὕτω μετ' ὀλίγων ἐς Ἀλγὰς 3
τῆς Κιλικίας ἐλθὼν, ὀχημάτων τε ἐνταῦθα ὡς καὶ στρατιώτης τις
τῶν ἀγγελιαφόρων ὧν ἐπέβη, καὶ διεξήλασε διὰ τῆς Καππαδοκίας
καὶ τῆς Γαλατίας τῆς τε Βιθυνίας μέχρις Ἐριβώλου τοῦ ἐπινέλου
τοῦ κατὰντιπέρας τῆς τῶν Νικομηδέων πόλεως ὄντος, γνώμην ἔχων

6 6 παρέλειπεν* 38 1 4 καὶ ante τῷ om 2 4 αὐτῷ 5 6 ἐλά-
σαν 39 1 1 Ἰουλίου 2 2 τούτων 3 ἐκατέρωτ' 3 4 μέχρι

ἐς τὴν Ῥώμην ἀναδραμεῖν ὥς καὶ ἐκεῖ παρὰ τε τῆς βουλῆς καὶ
 4 παρὰ τοῦ δήμου βοηθείας τινὸς τευξόμενος. καὶ εἴπερ ἐπεφύγει,
 πάντως ἂν τι κατεύραστο· ἡ γὰρ εὐνοιά σφων παρὰ πολὺ ἐς αὐ-
 τόν, πρὸς τε τὸ τῶν Σύρων τόλμημα καὶ πρὸς τὴν τοῦ Ψευδαντι-
 νίου ἡλικίαν τό τε τοῦ Γάννου καὶ τοῦ Κομάζοντος αὐτεπίτακτον
 5 σκοπούντων, ἐποίει, ὥστε καὶ τοὺς στρατιώτας ἦτοι ἐκόντας μετα-
 νοῆσαι ἢ καὶ ἄκοντας καταδραμασθῆναι. νῦν δὲ τῶν μὲν ἄλλων
 ἀνθρώπων δι' ὧν διήει, εἰ καὶ ἐγνώρισέ τις αὐτόν, ἀλλ' οὐ τοι καὶ
 ἐφάσασθαι ἐτόλμησεν αὐτοῦ· ὥς δὲ ἐκ τοῦ Ἐριβώλου διαπλέων ἐς
 τὴν Χαλκηδόναν (οὐ γὰρ ἐθάρσυσεν ἐς τὴν Νικομήδειαν ἐσελθεῖν,
 φοβηθεὶς τὸν τῆς Βιθυνίας ἄρχοντα Καικιλίου Ἀρίστωνα) ἐπεμψε
 πρὸς τινα τῶν ἐπιτρόπων ἀργύριον αὐτῶν καὶ κατὰ τοῦτο ἐγνώσθη,
 6 κατελήφθη τε ἐν τῇ Χαλκηδόνι ἔτι ὧν, καὶ ἐπελθόντων καὶ τῶν
 ὑπὸ τοῦ Ψευδαντινίου πεμφθέντων νῦν εἰ πόποιε συνελή-
 φθη ὑπ' Αὐρηλίου Κέλσον ἑκατοντάρχον, καὶ μέχρι τῆς Καππα-
 40 δοκίας ἦρχθη ὥσπερ τις τῶν ἀτιμοτάτων. ἐνταῦθα δὲ μαθὼν ὅτι
 καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐαλώκει (διὰ γὰρ τοῦ ζυγματος αὐτόν, δι' οὗ πρό-
 τερον διὼν Καῖσαρ ἀπεδέδεικτο, διελευνόντα Κλαύδιος Πωλίων ὁ τοῦ
 στρατοπέδου ἑκατοντάρχος συνέλαβεν) ἔρρηξέ τε αὐτόν ἀπὸ τοῦ
 2 ὀχήματος (οὐ γὰρ ἐδέδετο) καὶ τότε μὲν τὸν ὅμιον συνέτρηψε, μετ'
 οὐ πολὺ δὲ τῷ πολλῷ ὕ.... ἀποθανεῖν κελευσθεὶς πρὶν ἐς τὴν Ἀντιό-
 χειαν ἐσελθεῖν ἐσφάγη τε ὑπὸ Μαρκιανοῦ Ταύρου ἑκατοντάρχου, καὶ αὐ-
 τοῦ τὸ σῶμ' ἄταφον ἔμεινε μέχρις οὗ ὁ Ψευδαντινίος, ἐς τὴν Βιθυ-
 νίαν ἐκ τῆς Συρίας παρῶν, ἐφύσθη αὐτῷ.
 3 ὁ μὲν οὖν Μακρίνος οὕτω, καὶ γέρον ὧν (πεντήκοντα γὰρ καὶ
 τέσσαρα ἔτη ἦγε, τριῶν πον ἡμερῶν δέοντα ἢ πέντε) καὶ ἐμπειρία
 πραγμάτων προσέρον, ἀρετὴν τε ὑποδεικνύων καὶ τοσοῦτων στρα-
 τευμάτων ἄρχων, ὑπὸ τε παιδαρίου, οὗ μηδὲ τὸ ὄνομα πρότερον
 4 ἠπίστατο, κατελύθη, ὥς πον καὶ τὸ μαρτεῖον αὐτῷ προεμήνυσε,
 οὐ Ζεὺς ὁ Βῆλος χρωμένῳ οἱ αὐτὸ τοῦτο ἔφη "ὦ γέρον, ἢ
 μῦλα δὴ σε νέοι τείρουσι μαχηταί, σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ
 σε γῆρας ἰκάνει," φεύγων τε σης ἢ νενικη...., δραπετεύσας
 διὰ τῶν ἐθνῶν ὧν ἤρξε, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν τυχόντων ὥσπερ τις λη-
 5 στής, ἐπιδὼν ἑαυτὸν μετ' ἀτιμοτάτων κακούργων φρουρούμενον ὃ
 πολλοὶ πολλάκις βουλευταὶ προσήχθησαν, ἀποθανεῖν τε ἐκελεύσθη τὴν
 τοῦ κολάσαι πάντα τινὰ Ῥωμαίων ἀπολύσαι τε ἔξουσιν ἔχων, καὶ πρὸς
 ἑκατοντάρχων συνελήφθη τε καὶ τῆς κεφαλῆς ἀπεστερήθη οὗς καὶ αὐτοὺς
 μετὰ τῶν ἄλλων τῶν τε χειρόνων καὶ τῶν χρειτόνων ἀποκτείναι ἔξου-

4 1 ἐκπεφύγει? *

5 καὶ *

ἦτοι ἐκόντας] θνήσκοντας *

40 2 2 τῷ altera manus expungit

3 3 κολά] κελευ *

σίαν εἶχεν. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ υἱὸς προσπαύλετο. οὕτω που οὐδεὶς 41
οὐδὲ τῶν σφόδρα δοκούντων ξερωσθαι βεβαίαν τὴν ἰσχὴν ἔχει,
ἀλλὰ καὶ οἱ πάντῃ ἐν πράττοντες ἐξ ἴσου τοῖς λοιποῖς αἰωροῦνται.

καὶ ὁ μὲν ἐπαινεθεὶς ἂν ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους, εἴ γε μὴ αὐ· 2
τὸς ἀταρχῆσαι ἐπετεθυμήκει, ἀλλ' ἐπιλεξιμμένος τινα τῶν ἐς γε τὴν
γερουσίαν τελούντων τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς προστατῆσαι, αὐτο-
κράτορα αὐτὸν ἀπεδεδείκει, καὶ μόνως ἂν οὕτως τὸ αἰτίημα τὸ τῆς 3
ἐπὶ τὸν Καράκαλλον ἐπιβουλῆς, ὥς καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν
ἀλλ' οὐ διὰ τὴν τῆς ἡγεμονίας ἐπιθυμίαν ποιησάμενος αὐτήν, ἐκ-
φυγὼν, καὶ διέβαλεν ἅμα ἑαυτὸν καὶ διέφθειρεν, ὥστε καὶ ἐν ὀνεί-
δει καὶ ἐν παθήματι ἀξιοτάτῳ αὐτοῦ γενέσθαι. τῆς γὰρ μοναρχ· 4
χίας, μὴδ' ὄροια βουλευτοῦ ἔχων, ὀργινηθεὶς καὶ τάχιστα καὶ βα-
ρυσυμφορώτατα αὐτὴν ἀπέβαλεν· ἐνιαυτῷ τε γὰρ καὶ δύο μηνί,
τριῶν ἡμερῶν, ὥστε καὶ μέχρι τῆς μάχης λογιζομένοις συμβῆναι,
δέονσιν, ἤρξεν.

ὁ δὲ δὴ Λαίτιος εἴτε Ψευδαντωνῖνος εἴτε καὶ Ἀσσύριος ἢ καὶ ΟΘ
Σαρδανάπαλλος Τιβερίνός τε (καὶ γὰρ ταύτην τὴν προσηγορίαν,
ἐπειδὴ τὸ σῶμα σφαγέντος αὐτοῦ ἐς τὸν Τίβεριν ἐνεβλήθη, ἔλαβεν)
τότε μὲν μετὰ τὴν νίκην ἐς τε τὴν Ἀντιόχειαν τῇ ὑστεραίᾳ ἐσῆλθε,
πεντακοσίας τοῖς ἄμφ' αὐτὸν στρατιώταις δραχμὰς, ὅπως μὴ διαρ-
πάσωσιν αὐτήν, ὅπερ τὰ μάλιστα ἐπεθύμουν, προὔποσχόμενος· ἅς
που καὶ παρὰ τοῦ δήμου ἐσέπραξεν· καὶ ἐς τὴν Ῥώμην ἄλλα τε 2
οἷα εἰκὸς ἦν ἐπέστειλε, πολλὰ μὲν τὸν Μακρίνον ἄλλως τε καὶ ἐς
τὴν δυσγένειαν τὴν τε ἐπὶ τὸν Ἀντωνῖνον ἐπιβουλὴν διαβάλλων
(πρὸς γοῦν τοῖς ἄλλοις τοῦτο ἔφη ὅτι, ὃ μὴδ' ἐσελθεῖν ἐς τὸ συν-
έδριον μετὰ τὸ κήρυγμα τὸ χωρὶς τῶν βουλευτῶν τοὺς λοιποὺς
ἐξεῖργον ἔξῃν, οὗτος ἐτόλμησε τὸν αὐτοκράτορα, οὗ τὴν φρουρὰν
ἐπεπίστευτο, δολοφονήσας τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παρασπάσασθαι καὶ
αὐτοκράτωρ πρότερον ἢ βουλευτὴς γενέσθαι), πολλὰ δὲ καὶ περὶ 3
ἑαυτοῦ οὐχ ὅτι τοῖς στρατιώταις ἀλλὰ καὶ τῇ βουλῇ τῇ τε δήμῳ
καθυπισχνόμενος (κατὰ τε γὰρ τὸν τοῦ Ἀγνούστον, ὃ καὶ τὴν
ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀφωμοίον, καὶ κατὰ τὸν τοῦ Ἀντωνίνου τοῦ
Μάρκου ζῆλον ἅπαντα ἅπαξ πράξειν ἐπηγγέλατο), καὶ δῆτα καὶ 4
αὐτὸ τοῦτο ἔγραψεν, αἰνιττόμενος πρὸς τὰς διαβολὰς τὰς ἐς αὐτὸν
ἐπὶ τοῦ Μακρίνου θρυληθείσας, ὅτι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν διαβα-
λεῖν ἐπεχείρησεν, αὐτὸς πενταετῇ βίῳ ἀποδείξας.

ταυτὰ τε οὖν τῇ βουλῇ ἐπέστειλε, καὶ τὰ ὑπομνήματα τὰ παρὰ 2
τοῖς στρατιώταις γενόμενα τὰ τε γράμματα τοῦ Μακρίνου τὰ τῷ
Μαξιμίῳ γραφέντα ἐπεμψε μὲν τῇ γερουσίᾳ ἐπεμψε δὲ καὶ τοῖς

στρατεύμασιν, ἵν' ἔξ αὐτῶν ἔτι μᾶλλον τὴν τε ἐκείνου μνήμην μι-
 2 σήσωσι καὶ ἑαυτὸν ἀγαπήσωσιν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρὸς τὴν βουλὴν
 ἐπιστολῇ τῷ τε πρὸς τὸν δῆμον γράμματι καὶ αὐτοκράτορα καὶ
 Καίσαρα, τοῦ τε Ἀντωνίνου υἱὸν καὶ τοῦ Σεβήρου ἔγγονον, εὐσεβῇ
 τε καὶ εὐτυχῇ καὶ Ἀγνοστον, καὶ ἀνθύπατον τὴν τε ἑξουσίαν τὴν
 3 δημιουργικὴν ἔχοντα ἑαυτὸν ἐνέγραψε, προλαμβάνων αὐτὰ πρὶν ψηφί-
 σθῆναι τῷματι οὐ τῷ τ..... ἀλλὰ τῷ τοῦ π..... ἐχρή-
 σατο οἱησεν καὶ ανε..... τὰ τῶν στρατιωτῶν ὑπομνήματα
 ο γὰρ δὴ τοῦ Μακρίνουματα καισαρ..... δὲ δὴ δορυ-
 4 φόροι καὶ Ἀλβανίοις τοῖς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ οὔσι καὶ ὁ ὑπάτος ἀναγο-
 ρεύσει ἡ πρ.....λε καὶ τὰ με..... Μάριος Κληρονομίας ... προστα-
 σίαν ἀνεδέξατο Μακρίνου αὐτὸς ὡς οὐχ ἰκα-
 νῶς διὰ τῆς ἑαυτοῦ φωνῆς δημοσιωθ ἀναγνῶναι τὰ
 γράμματα τὰ τοῦ Σαρδαναπάλλοννος τοῦ κλ..... ἐς τοὺς
 ὑπατευνότας ἐγκατελέξατο, καὶ αὐτῷ ἐνετείλατο ἵνα, εἴ τις ἀνθίσταται,
 5 τῇ χειρὶ τῇ τῶν στρατιωτῶν χρήσεται· ἀπ' οὗ δὴ καὶ ἄκουσα
 πάντα ἀνέγνω ἐκείνοις δ..... τῇ γὰρ ἐπαρτηθείσῃ ἀνάγκῃ οὐδὲν
 οὔτε τῶν δεόντων οὔτε τῶν συμφερόντων σφίσι προᾶξι ἠδυνήθη-
 σαν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ φόβου ἐξεπλάγησαν καὶ τὸν τε
 6 Μακρίνον, ὃν πολλὰ ἐπηνέκρουσαν, ἐν πολέμιον μοῖρα καὶ σὺν τῷ νικί-
 ἐλοιδόρῃσαν, καὶ τὸν Ταραύταν, ὃν καὶ πολέμιον ἀποδεῖξαι πολλὰ-
 κας ἠθέληκεσαν, τότε ἐσέμνεον, καὶ τὸν υἱὸν δῆθεν αὐτοῦ ἡγχοῦντο
 ὁμοίον γενέσθαι αὐτῷ.
 3 ἐν μὲν οὖν τῇ Ρώμῃ ταῦτα· ὁ δὲ Ἀπῆτος τὸν Πωλίωνα τῆς Γερ-
 μανίας ἄρξαι προσέταξεν, ἐπεὶ καὶ Βιθυνίας ἕαυτα ἐκείνος περιεγεγό-
 νει. αὐτὸς δὲ περιμένειν τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ Ἀντιόχειᾳ μέχρις οὗ τὴν
 ἀρχὴν παντόθεν ἐβεβαίωσατο, ἐς τὴν Βιθυνίαν ἦλθεν, παρέδρον
 οἱ πολλάκις ὄντιν οὖν, ὥσπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν εἰώθει, ποιού-
 2 μενος. ἐνθα δ' ἐπιχειμάσας ἐς τὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς Θράκης καὶ τῆς Μυ-
 219 σίας καὶ τῆς Παρνονίας ἐκατέρας ἐπορεύθη, καὶ μέχρι τῆς τοῦ βίου τε-
 λευτῆς κατέμεινεν, ἐν μὲν τι καὶ σφόδρα ἀγαθοῦ αὐτοκράτορος ἔργον
 ποιήσας (πολλῶν γὰρ πολλὰ καὶ ἰδιωτῶν καὶ δῆμων, τῶν τε ..
 αὐτοῦ τούτων τῆς τε βουλῆς, καὶ ἰδία καὶ κοινῇ
 ἔς τε τὸν Καράκαλλον καὶ ἑαυτὸν, ἐκ τῶν τοῦ Μακρίνου γράμμα-
 των, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ὑβρισάντων, οὐδενὶ τὸ παράπαν οὔτε ἐπε-
 3 ξιέναι ἔφη οὔτε ἐπέξῃλθεν), ἐς δὲ δὴ τὰλλα πάντα καὶ αἰσχρορυ-
 γότατα καὶ παρανομώτατα καὶ μισαιφρονώτατα ἔξοκείλας, ὥστε τὰ
 μὲν τινὰ αὐτῶν μηδ' ἀρχὴν πώποτ' ἐν τῇ Ρώμῃ γενόμενα ὡς καὶ

ξεί

41 ὅ] ὅτι m 2 3 δ] λ m 2 6 2 ταρᾶτον 3 2 λ] τ 7 οὐδὲν ἐπεξῆν

πάντριά ἀκμάσαι, τὰ δὲ καὶ τολμηθέντα ἄλλοτε ἄλλοις ὡς ἐκάστοις, ἔτεσι τρισὶ καὶ μιρὸν ἐννέα ἡμέραις τε τέτταρσιν, ἐν αἷς ἤρξεν, ὡς ἂν τις ἀπὸ τῆς μάχης ἐν ἧ τὸ παντελὲς κράτος ἔσχεν ἀριθμήσειεν, ἀνθῆσαι. ἐφόνευσε μὲν γὰρ ἐν τῇ Συρίᾳ τὸν τε Νέστορα καὶ Φά-
 4 βιον Ἀγροπύϊνον τὸν ἄρχοντα αὐτῆς, τῶν τε ἱππέων τῶν ἀμφὶ τὸν Μακρίνον τοὺς πρώτους· ὅπερ πον καὶ τῶν ἐν τῇ Ρώμῃ τοὺς μά-
 λιστα οἰκνωθέντας αὐτῷ εἰργάσατο· καὶ τῇ Ἀραβίᾳ Πείξαν Κα-
 ριανὸν τὸν ἐπιτετραμμένον αὐτήν, ὅτι μὴ παραχρῆμα αὐτῷ προσέ-
 θετο, ἐν τε τῇ Κύπρῳ Κλαύδιον Ἀττάλον τὸν τῆς Θράκης ποτὲ
 5 ἄρξαντα, καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ Σεθήρου ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐν τῷ τοῦ
 Νίγηρος πολέμῳ ἐκπεσόντα, ὑπὸ δὲ τοῦ Ταράντου ἐς αὐτὸ ἐπανα-
 χθέντα, καὶ τότε ἐκ τοῦ κλήρου τῇ Κύπρῳ προσταχθέντα, ὅτι τῷ
 Κωμάζοντι προσεκεκρούκει· στρατευόμενον γὰρ ποτε αὐτὸν ἐν Θράκῃ
 καὶ κακουργήσαντά τι ἐς τοὺς τριηρίτας ἀπεώσατο. τοιοῦτος γὰρ
 4 τις ὁ Κωμάζων ὢν καὶ τοῦτο τοῦνομα ἔκ τε μίμων καὶ γελοιοποιίας
 ἔχων τῶν τε δορυφόρων ἤρξεν, ἐν μηδεμιᾷ τὸ παράπαν ἐπιτροπείᾳ
 ἢ καὶ προστασίᾳ τινὶ πλην τῆς τοῦ στρατοπέδου ἐξετασθεὶς, καὶ
 2 τὰς τιμὰς τὰς ὑπατικὰς ἔλαβε, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ ὑπάτευσεν καὶ
 ἐπολιάρχησεν, οὐχ ἅπαξ μόνον ἀλλὰ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον, ὃ μη-
 δὲν πώποτε ἄλλῳ ὑπῆρξεν· ὅθεν πον καὶ τοῦτ' ἐν τοῖς παρανομο-
 τάτοις ἐξαριθμῆσεται. ὁ μὲν οὖν Ἀττάλος δι' ἐκείνον ἀπέθανεν, ὃ
 3 δὲ δὴ Τριχκιανὸς διὰ τοὺς Ἀλβανίους ὢν ἐγκρατῶς ἐπὶ τοῦ Μα-
 κρίνου ἡγεῖτο, καὶ ὅτι δραστήριός τε ἦν καὶ πολλοῖς στρατιώταις,
 ἔκ τε τῶν ἀρχῶν ὢν ἤρξε καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὸν Ἀντωνῶνον συνου-
 σίας, ἔγνωστο· διόπερ καὶ ὑπὸ τοῦ Μακρίνου τὴν ἄλλως προπεμφθεὶς
 4 ἐν Βιθυνίᾳ τὴν δίαίταν ἐποιεῖτο. τοῦτόν τε οὖν ἀπέκτεινε, καίτοι
 τῇ γερουσίᾳ περὶ αὐτοῦ γράψας ὅτι αὐτὸν εἰρχθέντα τῆς Ρώμης,
 ὥσπερ καὶ τὸν Ἀσπρον τὸν Ἰούλιον, ὑπὸ τοῦ Μακρίνου ἀποκατέ-
 στησεν, καὶ Σύλλαν τὸν τῆς Καππαδοκίας ἄρξαντα, καίπερ ἀπὸ λ-
 5 λαγμένον ἐξ αὐτῆς, ὅτι τ' ἐπολυπραγμόνει τινὰ, καὶ ὅτι μεταπεμ-
 φθεὶς ἐπ' αὐτοῦ ἐκ τῆς Ρώμης ἀπήντησε τοῖς στρατιώταις τοῖς
 Κελτικοῖς οἰκᾶδε μετὰ τὴν ἐν τῇ Βιθυνίᾳ χειμασίαν, ἐν ἧ τινὰ ὑπε-
 τῆραξαν, ἀπιοῦσιν. οὗτοι μὲν δὴ διὰ ταῦτα ἀπώλοντο, καὶ οὐδὲ
 6 ἐπεστῆλθ' ἐπὶ αὐτῶν τῇ γερουσίᾳ, Σήιος δὲ δὴ Κᾶρος ὁ Φου-
 σχιανοῦ τοῦ πολιαρχήσαντος ἔγγονος ὅτι τε ἐπλούτει καὶ ὅτι μέγας
 καὶ νοῦν ἔχων ἦν, πρόφασιν ὡς καὶ συνιστάς τινος τῶν ἐν τῷ Ἀλ-
 βανῷ στρατενομένων (καὶ μόνου γε ἐκείνου ἀποδεικνύντος τινὰ

3 4 ἄλλα τε
 5 1 cf. U p. 443
 3 1 U p. 444

5 τουτεσι τρισὶ καὶ εν μ. ε. ημεραις τέτταρσιν
 4 της αραβιας καὶ Ριανόν* 4 2 1 προστατια
 3 ὅτι] τινος ο 6 3 ἐγγονος* 5 τε

7 ἤκουσεν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐν ᾧ καὶ ἐσφάγη), Ὁ βασιλεὺς τε Πάϊος
 ὅτι εἰκόνας τινὰς ἑαυτοῦ ἐπιχρύσους πρὸς παλλακίδων κοσμήματα
 ἐξετύπωσεν· ἐκ γὰρ τούτου καὶ αἰτίαν ἔσχεν ὥς καὶ ἐς Καππαδο-
 κίαν ὁμορον τῇ πατρίδι αὐτοῦ οὐσαν (Γαλάτης γὰρ ἦν) ἀπελθεῖν
 ἐπὶ νεωτερισμῷ διανοοῦμενος, καὶ κατὰ τοῦτο χρυσοῦς γλύμματα ἑαν-
 5 τοῦ φέροντας ποιούμενος. καὶ ἐπὶ τούτοις καὶ ὑπὸ τῆς βουλῆς
 ἐθανατώθη ὁ Μεσσήλας ὁ Σίλιος ὁ τε Βάσσος ὁ Πομπώνιος, ἐγ-
 κλήματα λαβόντες ὅτι, ἔφη, τοῖς πραττομένοις ἐπ' αὐτοῦ οὐκ ἠρέ-
 2 σκοντο. τοῦτο γὰρ οὐδὲ τῇ βουλῇ γράψαι περὶ αὐτῶν ὤκνησεν,
 ἐξεταστάς τε αὐτοὺς τοῦ ἑαυτοῦ βίου καὶ ἐπιτιμητὰς τῶν ἐν τῷ
 παλατίῳ δρωμένων εἰπὼν εἶναι· “τὰς γὰρ τοι τῆς ἐπιβουλῆς δῆθεν
 αὐτῶν ἀποδείξεις οὐκ ἔπεμψα ὑμῖν” ἔφη, “ὅτι μάλιστα ἀγνωσθή-
 3 σεσθαι ξιμελλον ἤδη σφῶν τεθνηκότων.” ἦν δέ τι καὶ ἕτερον αἰ-
 τία πρὸς Μεσσήλαν, ὅτι πολλὰ ἐρρωμένως ἐν τῷ συνεδρίῳ ἀπε-
 φαίνετο· διόπερ καὶ κατ' ἀρχὰς αὐτὸν ἐς τὴν Συρίαν, ὥς καὶ πᾶν
 τι αὐτοῦ δέοντος, μετεπέμψατο, ὅπως μὴ καὶ καθηγεμένων αὐτῷ
 4 ἁλλοδοξίας γένηται. τῷ δὲ δὴ Βάσσῳ, ὅτι γυναῖκα καὶ εὐπρεπῆ
 καὶ εὐγενῆ εἶχεν· τοῦ τε γὰρ Σεβήρου τοῦ Κλαυδίου καὶ τοῦ Ἀν-
 τωνίου τοῦ Μάρκου ἀπόγονος ἦν. ἀμείλει καὶ ἐγγίμην αὐτῇ, μηδὲ
 5 ἐκθρονηῆσαι τὴν συμφορὰν ἐπιτρέψας. καὶ περὶ μὲν τῶν γάμων αὐ-
 τοῦ, ὧν τε ἐγάμει ὧν τε ἐγήματο, ἀντίκα λελέξεται· καὶ γὰρ ἡν-
 δορῆζετο καὶ ἐθελύνετο καὶ ἔπραττε καὶ ἔπασχεν ἐκάτερα ἀσελγέστατα
 δὲ δὴ δυο περὶ αὐτοῦ σία ἔφον
 6 σαντων ρος καὶ μ λιωνα δε α ὑφ' ὧν
 πε τενομεν τω τειχε κτο ἰδίαν
 ... ἔμνεμο Σέργιος α τὸν Καρο τινα
 καὶ μ προσδιει ον ἐκ τι δρωνων
 7 τινα διατ ποιήσας ὑπ' αὐτ' .. ον
 διωλομ δενος η τ' ἐκείνον αἰτίαν ἐπι
 φόνῳ τὰ μ τε ἱππέων καισαρείων
 6 ... ἐφθάρησαν οὐδὲν δὲ ο Γάννιν δὲ δὴ τὸν
 τὴν ἐπανάστασιν κατασκευάσαντα, τὸν ἐς τὸ στρατόπεδον αὐτὸν
 ἐσαγαγόντα, τὸν τοὺς στρατιώτας προσαποστήσαντα, τὸν τὴν νίκην
 αὐτῷ τὴν κατὰ τοῦ Μακρόνου παρασχόντα, τὸν τροφία, τὸν προ-
 στάτην, ἐν ἀρχῇ εὐθὺς τῆς ἡγεμονίας ἐν τῇ Νικομηδείᾳ ἀποκτείνας
 2 ἀνοσιώτατος ἀνδρῶν ἐνομίσθη. ἄλλως μὲν γὰρ καὶ τροφιώτερον
 διητάτο καὶ ἡδέως ἐδωροδόκει, οὐ μὴν οὔτε αἰτίος τινος κακοῦ οὐ-
 δὲν ἐγένετο καὶ πολλοὺς πολλὰ εὐηργέτησεν· τὸ δὲ μέγιστον, ἰσχυ-

5 1 3 ἔφη om m 1 2 3 cf. U p. 445 3 4 αὐτῇ 4 2 τοῦ ante
 K. om* 6 1 1 cf. V p. 761 2 2 οὐδὲ*

ρῶς αὐτὸν περιεῖπε, καὶ τῇ Μαίῳ τῇ τε Σοαιμίδι σφόδρα ἤρεσκε, τῇ μὲν ὅτι ἐτέθραπτο ὑπ' αὐτῆς, τῇ δὲ ὅτι συνήκει τρόπον τινὰ αὐτῇ. ἀλλ' οὗτοι γε διὰ τοῦτ' αὐτὸν κατεχρήσατο, ὁπότε καὶ συμ-³ βόλαιον αὐτῷ γαμικὸν ποιῆσαι καὶ Καίσαρα αὐτὸν ἀποδείξαι ἠθέλησεν, ἀλλ' ὅτι σωφρόνως τε καὶ ἐμφορόνως ζῆν ὑπ' αὐτοῦ ἡραγάζετο. καὶ αὐτός γε αὐτοχειρία πρῶτος αὐτὸν κατέτρωσε διὰ τὸ μηδένα τῶν στρατιωτῶν ἄρξαι τοῦ φόβου τολμῆσαι.

ταῦτα μὲν οὕτως ἐγένετο, ...⁵ δὲ Ὁῆρος ἐπιτολμῆσας καὶ αὐτὸς ⁷ τῇ μοναρχίᾳ ἐν τῷ τρίτῳ στρατοπέδῳ τῷ Γαλλικῷ, οὗ ἦρχεν, καὶ Γέλλιος Μάξιμος ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, καίπερ ὑποστρατηγῶν ἐν τῇ Συρίᾳ τῇ ἐτέρᾳ τοῦ τετάρτου τοῦ Σκυθικοῦ τείχους, ἐδικαιώθησαν. οὕτω γὰρ που πάντα ἄνω κάτω συνεχύθη ὥστε ἐκείνους τὴν ἔφε-² σιν τῆς ἀρχῆς τὸν μὲν ἐξ ἑκατοντάρχων ἐς τὴν γεροσύαν ἐσχαφέντα, τὸν δὲ λατροῦ νόον ὄντα ἐς τὸν νόον ἐμβαλέσθαι. τούτους δὲ δὴ μόνους ὠνόμασα οὐχ ὅτι καὶ μόνοι ἐξεφρόνησαν, ἀλλ' ὅτι τῆς βουλῆς ἦσαν, ἐπεὶ τοι καὶ ἕτερός τις ἑκατοντάρχου νίδς ἐπεχείρησε ³ τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ στρατόπεδον τὸ Γαλλικὸν συνταράξαι, καὶ μᾶλα ἄλλος τις ξιουργὸς τὸ τέταρτον, ἕτερός τε ἰδιώτης τὸν στόλον τὸν ἐν τῇ Κυζίκῳ ναυλοχοῦντα, ὅτε καὶ ὁ Ψευδαντωνῖνος ἐν τῇ Νικομηδεῖᾳ ἐχείμαζεν, καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ ἄλλοθι, ὥστε καὶ ἐτοιμώτατον ἦν τοῖς βουλομένοις ἄρξαι, τῷ καὶ παρ' ἐλπίδα καὶ παρὰ τὴν ἀξίαν πολλοὺς τῆς ἡγεμονίας ἐπιβεβατευκέναι, νεωτερίσαι τολμῆσαι. καὶ ⁴ μηδεὶς ἀπιστήσῃ τῷ λεχθέντι· τὰ μὲν γὰρ λοιπὰ τὰ τῶν ἰδιωτῶν παρ' ἀνδρῶν ἀξιοπίστῳ πυνθόμενος, τὸ δὲ δὴ κατὰ τὸν στόλον αὐτὸς ἐγγύθεν ἐκ τῆς Περγάμου ἀκριβώσας ἔγραψα, ἥς, ὥσπερ καὶ τῆς Σμύρνης, ταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Μακρίνου ἐπεστάτησα· ἀφ' οὗπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἀπιστόν μοι κατεφάνη.

φόνων μὲν οὖν ἐχόμενα ταῦτα αὐτῷ ἐπράχθη, ἔξω δὲ δὴ τῶν ⁸ πατρίων ἀπλᾶ μὲν καὶ μηδὲν μέγα κακὸν ἡμῖν φέροντα, πλην καθ' ὅσον παρὰ τὸ καθεστῆκός ἐκαινοτομήθη, ὅτι τε τῶν ὀνομάτων τινὰ τῶν ἐς τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῦ τεινόντων, πρὶν ψηφισθῆναι, ὥσπερ εἶπον, αὐτὸς ἐαυτῷ ἔθετο, καὶ ὅτι τῇ τοῦ Μακρίνου ὑπατείᾳ, μήτε ² χειροτονηθεὶς ἐπ' αὐτὴν μήτε ὅλως ἐφαιψάμενος αὐτῆς (προδιήνυστο γάρ), αὐτὸν ἀντενέγραψε, καίτοι τὸ κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ Ἀδριάντου ὡς καὶ μόνου ὑπατευκότος τὸν ἐνιαυτὸν ἐν τρισὶ γράμμασι διαδηλώσας, ὅτι τε δευτέρον δὴ ὑπατεύειν ἐπεχείρησεν, μηδεμίαν πρόσθεν ³ μήτε ἀρχὴν λαβὼν μήτε τιμὴν ἀρχῆς, καὶ ὅτι τῇ ἐπινικίῳ στολῇ

3 3 εὐφρόνως 4 7ε*
3 5 ἄλλοθι καὶ ἀλλαχόθι ὥστε
3 1 τε om*

7 1 1 cf. U p. 445
8 1 2 παρ'

2 3 ἐμβαλέσθαι
2 1 ὥς] μὲν ὥς*

ὑπατεῶν ἐν τῇ Νικομηδείᾳ, ἐν τῇ τῶν εὐχῶν ἡμέρᾳ, οὐκ ἐχρή-
σατο.

- 9 ἔγρημε δὲ Κορινθίαν Παῦλαν, ἵνα δὴ θᾶσσον, ὥσπερ ἔφη, πα-
τὴρ γένηται ὁ μηδ' ἀνὴρ εἶναι δυνάμενος. ἐν δ' οὖν τοῖς γάμοις
οὐχ ὅπως ἡ γερούσια ἢ τε ἱππᾶς, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ τῶν
2 βουλευτῶν διανομήν τινα ἔλαβον, ὃ τε δημῖος πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν δραχμιαῖς καὶ οἱ στρατιῶται ἑκατὸν πλείοσιν εἰστιάθησαν, μο-
νομάχων τε ἀγῶνες ἐγένοντο, ἱμάτιον αὐτοῦ περιπόρφυρον ἐνδύντος,
ὃ καὶ ἐν ταῖς εὐχωλιμαῖαις θέαις ἐπεποιήκει. καὶ θηρία ἄλλα τε
πολλὰ καὶ ἑλέφας τίγριδες τε μία καὶ πεντήκοντα ἐσφάγησαν· ὃ
3 μηδεπώποτε ἀθρόον ἐγγόνει. εἶτα τὴν Παῦλαν ὡς καὶ κηλιδά τινα
περὶ τὸ σῶμα ἔχουσαν ἀποπέμψας Ἀκυλίᾳ Σεσίρῳ συνήκησεν, ἐκ-
φανέστατα παρανομίας· ἱερωμένην γὰρ αὐτὴν τῇ Ἑστίᾳ ἀσεβέ-
στατα ἤσχυεν. ἐτόλμησε δὲ καὶ εἰπεῖν ὅτι ἵνα δὴ καὶ θεοπρεπῆς
παῖδες ἐκ τε ἐμοῦ τοῦ ἀρχιερέως ἐκ τε ταύτης τῆς ἀρχιερέως γεν-
4 νῶνται, τοῦτ' ἐποίησα· καὶ ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ αἰκισθέντα
εἶτα ἐς τὸ δεσμοτήριον ἐμβληθῆναι κἀνταῦθα θανατωθῆναι ἔδει,
ἐπὶ τούτοις ἐκαλλωπίζετο. καὶ οὐδ' ἐκείνην μέντοι ἐπὶ πολλὸν κατέ-
σχεν, ἀλλ' ἐτέραν, εἰδ' ἐτέραν καὶ μάλα ἄλλην ἔγρημε, καὶ μετὰ
τοῦτο πρὸς τὴν Σεσίρῳ ἐπανῆλθεν.
- 10 ἔγγονει δὲ καὶ τέρατι ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἄλλα τε καὶ ἐκ τοῦ ἀγάλ-
ματος τῆς Ἰσίδος, ὃ ὑπὲρ τὸ ἀέτωμα τοῦ ναοῦ αὐτῆς ἐπὶ κυνὸς
2 ὀχεῖται· τὸ γὰρ πρόσωπον ἐς τὸ εἶσω μετέστρεψεν. ὃ δὲ Σαρδανά-
παλλος καὶ ἀγῶνας ἐποίει καὶ θέας συγχρᾶς, ἐν αἷς Ἀνρήλιος Αἰλῆς
ὁ ἀθλητὴς εὐδοκίμησεν, ὃς τοσοῦτον τοὺς ἀνταγωνιστὰς ὑπερῆρεν
ὥστε πάλιν τε ἅμα καὶ παγκράτιον ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ ἀγωνίσασθαι
3 ἐθέλῃσαι, κἀν τοῖς Καπιτωλίνοις καὶ ἅμφω νικῆσαι. οἱ μὲν γὰρ
Ἥλεῖοι φθονήσαντες αὐτῷ, μὴ (τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο) ἀφ' Ἡρα-
κλέους ὄγδοος γένηται, οὐδ' ἐκάλεσαν ἐς τὸ στάδιον παλαιστήν οὐ-
δένα, καίπερ ἐν τῷ λευκώματι καὶ τοῦτο τὸ ἄθλημα προγόραντες·
ἐν δὲ δὴ τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐνίκησεν ἐκάτερον, ὃ μηδεὶς ἄλλος ἐπεποιήκει.
- 11 τῶν δὲ δὴ παρανομημάτων αὐτοῦ καὶ τὸ κατὰ τὸν Ἐλεγάβα-
λον ἔχεται, οὐχ ὅτι θεὸν τινα ξενικὸν ἐς τὴν Ῥώμην ἐσήγαγεν, οὐδ'
ὅτι καινοπρεπέστατα αὐτὸν ἐμεγάλυνεν, ἀλλ' ὅτι καὶ πρὸ τοῦ Διὸς
αὐτοῦ ἤγαγεν αὐτόν, καὶ ὅτι καὶ ἱερεῖα αὐτοῦ ἐαυτὸν ψηφισθῆναι
ἐποίησεν, ὅτι τε τὸ αἰδοῖον περιέτεμε, καὶ ὅτι χοιρείων κρεῶν,

3 3 οὐκ ἔχο. Leuncl. nam codex in ἡμέρᾳ desinit 10 3 4 προσγορά-
σαντες 11 1 3 τε om* ἐβουλεύσατο μὲν παντάπασιν αὐτὸ ἀπο-
κόψαι· ἀλλ' ἐκείνο μὲν τῆς μαλακίας ἕνεκα ποιῆσαι ἐπεθύμησε, τοῦτο δὲ
ὡς καὶ τῇ τοῦ Ἐλεγεβάλου ἱερατείᾳ προσῆκον ἔπραξεν· ἐξ οὗ δὴ καὶ ἐτέ-

ὥς καὶ καθαρώτερον ἐκ τούτων θρησκειῶν, ἀπείχετο, καὶ μέντοι 2
καὶ ὅτι τὴν ἐσθῆτα τὴν βαρβαρικὴν, ἣ οἱ τῶν Σύρων ἱερεῖς χρῶν-
ται, καὶ δημοσίᾳ πολλάκις ἐωρᾶτο ἐνδεδυμένος· ἀπ' οὗπερ οὐχ
ἥκιστα καὶ τὴν τοῦ Ἀσσυρίου ἐπωνυμίαν ἔλαβεν. ἵνα δὲ παρῶ τὰς 3
τε βαρβαρικὰς ὥδὰς ἃς ὁ Σαρδανάπαλλος τῷ Ἐλεγαβάλῳ ἤδε τῇ
μητρὶ ἅμα καὶ τῇ τήθῃ, τὰς τε ἀπορρήτους θυσίας ἃς αὐτῷ ἔθνε,
παῖδας σφαγιαζόμενος καὶ μάγανέμασι χρῶμενος, ἀλλὰ καὶ ἐς
τὸν ναὸν αὐτοῦ λέοντα καὶ πίθηκον καὶ ὄφιν τινα ζῶντα ἐγκατα-
κλείσας, αἰδοῦν τε ἀνθρώπου ἐμβαλὼν, καὶ ἄλλ' ἅττα ἀνοσιουργῶν,
περιήτοις τέ τισι μυθίοις ἀεὶ ποτε χρῶμενος, — ἵνα ταῦτα παρα- 12
δράμῃ, καὶ γυναῖκα, τὸ γελοιότατον, Ἐλεγαβάλῳ ἐμνήστευσεν κα-
θάπερ καὶ γάμον παίδων τε δεομένῳ. καὶ ἔδει γὰρ μήτε πενιχρὰν
μήτε δυσγενῆ τινα εἶναι αὐτήν, τὴν Οὐρανίαν τὴν τῶν Καρχηδονίων
ἐπέλεξαι, καὶ ἐκεῖθεν τε αὐτὴν μετεπέμψατο καὶ ἐς τὸ παλάτιον
καθίδρυσεν, ἔδνα τε αὐτῇ παρὰ πάντων τῶν ὑπηκόων, ὥσπερ καὶ
ἐπὶ τῶν ἑαυτοῦ γυναικῶν, ἡθροισεν. τὰ μὲν δὴ οὖν ἔδνα, ὅσα ἐδόθη 2
ζῶντος αὐτοῦ, μετὰ ταῦτα εἰσεπράχθη· τὴν δὲ δὴ προῖκα οὐκ ἔφη
κομίσασθαι, πλὴν δύο λεόντων χρυσῶν, οἳ καὶ συνεχωνεύθησαν.

"ὅτι ὁ Ψευδαπτονῆρος χρυσοῦς ἔστη πολλῷ καὶ ποικίλῳ κόσμῳ
διαπρέπων. V p. 762.

"ὅτι χρήματα πολλὰ ὁ Μακρόνος ἐν τῷ βασιλικῷ εὐρὼν διε-
σπάθησε, καὶ οὐκ ἐξήρκουν αἱ πρόσοδοι πρὸς τὰ ἀναλώματα. ib.

ἀλλ' οὗτος ὁ Σαρδανάπαλλος, ὁ καὶ τοὺς θεοὺς γάμον νόμῳ 13
συνοικίζειν ἄξιον, ἀσελγέστατα αὐτὸς διεβίω. "ἔγημε μὲν γὰρ πολ-
λὰς γυναῖκας," καὶ ἔτι πλείοσιν "ἄνευ τινὸς νομίμου προσορήσεως"
συνείργοντο, οὐ μέντοι ὥς καὶ αὐτός τι αὐτῶν δέόμενος, ἀλλ' ἵνα
τῇ συγκοιμήσει τῇ μετὰ τῶν ἐραστῶν τὰ ἔργα αὐτῶν μιμῆται "καὶ
κοινωνοὺς τῆς ἑβρεως, φέρδην ἀναφερόμενος αὐταῖς, λαμβάνῃ."
πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄτοπα, ἃ μὴτ' ἂν λέγων μήτε ἀκούων τις καρ- 2
τερήσειεν, καὶ ἔδρασε τῷ σώματι καὶ ἔπαθεν· τὰ δὲ δὴ περιφανέ-
στατα, καὶ ἃ μὴδ' ἂν ἀποκρύψαιτό τις, τάδε ἐστίν. ἐς καπηλεία
ἐσῆει νύκτωρ περιδεταῖς κόμαις χρῶμενος, καὶ τὰ τῶν καπηλίδων
εἰργάζετο. ἐς τὰ πορνεία τὰ περιβόητα ἐσεφοῖτα, καὶ τὰς ἐταῖρας
ἐξελαύνων ἐπορνέετο. καὶ τέλος ἐν τῷ παλατίῳ οἴχημά τι ἀπο- 3
δείξας ἐνταῦθα ἠσέλγαντε, γυνὸς τ' ἀεὶ ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ

ροῖς τῶν συνόντων συγχοῖς ὁμοίως ἐλυμήνατο. V. ἐς τοσαύτην συνηλᾶθη
ἀσελγείαν ὥς καὶ τοὺς ἱατροὺς ἀξιοῦν αἰδῶ γυναικεῖαν δι' ἀνατομῆς αὐτῇ
μηχανήσασθαι, μεγάλους ὑπὲρ τούτου μισθοὺς αὐτοῖς προϊσχύμενος. Z p. 569
12 2 1 ἐδόθησαν 7 τὰ om 13 1 " V p. 762 2 1 ἂν om

ἐστὼς ὥσπερ αἱ πόρνοι, καὶ τὸ σινδόριον χρυσοῖς κρήκοις ἐξηρτη-
 μένον διασεῖων, τοὺς τε παριόντας ἀβροῦ τε καὶ κεκλασμένη τῇ
 φωνῇ προσεταιριζόμενος. ἦσαν γὰρ οἷς ἐξεπίτηδες τοῦτο ποιεῖν
 4 προσετέτακτο. ὥσπερ γὰρ καὶ ἐς τὰλλα, καὶ ἐς ἐκεῖνο διερεννητὰς
 συγχρόως εἶχε, δι' ὧν ἐπολυπραγμονεῖ τοὺς μάλιστα αὐτὸν ἀρέσαι
 τῇ ἀκαθαρσίᾳ δυναμένους. χρήματά τε παρ' αὐτῶν συνέλεγε, καὶ
 ἐγανροῦτο ταῖς ἐμπολαῖς· πρὸς τε τοὺς συνασχημονοῦντάς οἱ
 διεφέρετο, πλείους τε ἐραστὰς αὐτῶν ἔχειν καὶ πλεῖον ἀργυρίζε-
 σθαι λέγων.

14 καὶ ταῦτα μὲν πρὸς πάντας ὁμοίως τοὺς χρωμένους αὐτῷ ἔδρα,
 ἤδη δὲ καὶ ἐξαίρετόν τινα ἄνδρα ἔσχεν, ὃν Καίσαρα διὰ τοῦτ' ἀπο-
 δεῖξαι ἠθέλησεν. ἦλανε δὲ ἄρμα τῇ πρᾶσιφ στολῇ χρώμενος, ἰδίᾳ
 2 τε καὶ οἴκοι, εἶγε οἶκον ἐνὶ φάναι τοῦτ' εἶναι ἐνθα ἡγωνοθέτον
 οἱ τε ἄλλοι οἱ περὶ αὐτὸν πρῶτοι, "καὶ ἱππεῖς καὶ καισάριοι," καὶ
 οἱ ἑπαρχοὶ αὐτοὶ ἢ τε τήθη καὶ ἡ μήτηρ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ
 προσέτι καὶ τῶν ἐκ τῆς βουλῆς ἄλλοι τε καὶ ὁ Λέων ὁ πολίρχος,
 καὶ ἐθειῶντο αὐτὸν καὶ ἄρματιλατοῦντα καὶ χρυσοῦς ὥσπερ τινὰ
 τῶν τυχόντων αἰτοῦντα, τοὺς τε ἀγωνοθέτας καὶ τοὺς στρατιώτας
 προσκυνοῦντα.

3 "ὅτι ἐν τῷ δικάζειν τινὰ ἀνὴρ πως εἶναι ἐδόκει, ἐν δὲ δὴ τοῖς
 ἄλλοις τῷ ἔργῳ καὶ τῷ σχήματι τῆς φωνῆς ὠρατίετο." τὰ τε γὰρ
 ἄλλα καὶ ὠρχεῖτο, οὗτοι γὰρ ἐν ὀρχήστρᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμβαδί-
 4 ζων τρόπον τινὰ καὶ θύων ἀσπαζόμενος τε καὶ δημηγορῶν. καὶ
 τέλος, ὃν ἤδη ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον ἐπανεῖλθω, καὶ ἐγῆματο, γυνή
 τε καὶ δέσποινα βασιλῆς τε ὠνομάζετο, καὶ ἡριούργει, κεκρύφαλον
 τε ἔστιν ὅτε ἐφύρει, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνηλείφετο, "ψιμνθίῳ τε
 καὶ ἐγγούσῃ ἐχρίετο." ἅπαξ μὲν γὰρ ποτε ἀπεκείρατο τὸ γένειον,
 καὶ ἐπ' αὐτῷ ἐορτὴν ἤγαγεν· μετὰ δὲ τοῦτ' ἐψιλίετο, ὥστε καὶ
 ἐκ τούτου γυναικίλειν. καὶ πολλάκις καὶ κατακέλεινος τοὺς βουλευ-

15 τὰς ἠσπάζετο. ὁ δὲ δὴ ἀνὴρ αὐτῆς Ἱεροκλῆς ἦν, Καρικὸν ἀνδρά-
 ποδον, "Γορδίου ποτὲ παιδικὰ γενόμενον," παρ' οὗ καὶ ἄρματιλα-
 τεῖν ἔμαθεν. καὶ τούτου καὶ παραδοξότατα αὐτοῦ ἠρώσθη· ἐν γὰρ
 2 τοι ἵπποδρομίᾳ τινὶ ἐκπεσὼν τοῦ ἁρματος κατ' αὐτὴν τὴν τοῦ
 Σαρδαναπάλλου ἔδραν τό τε κράνος ἐν τῇ πτώσει ἀπέρριψε, καὶ
 ἐκφανεῖς αὐτῷ (λειογένειος δ' ἔτι ἦν καὶ κόμη ξανθῇ ἐκεκρόσμητο)
 ἀνηρπάσθη τε εὐθὺς ἐς τὸ παλάτιον, καὶ τοῖς νυχτερινοῖς ἔργοις
 ἔτι καὶ μᾶλλον ἐλὼν αὐτὸν ὑπερηυξήθη, ὥστε καὶ ὑπὲρ αὐτὸν

14 et 15 " V p. 765
 15 13 αὐτῷ ἠρέσθη*

14 2 2 καὶ ante καισ. om

3 3 οὔτε*

ἐκείνον ἰσχυῖσαι, καὶ βραχύ τι νομισθῆναι τὸ τὴν μητέρα αὐτοῦ
 εἶτι δούλην οὖσαν ἕς τε τὴν Ῥώμην ὑπὸ στρατιωτῶν ἀχθῆναι καὶ
 ταῖς τῶν ὑπατευκότων γυναιξὶ συναριθμηθῆναι. πολλάκις μὲν γὰρ 3
 καὶ ἄλλοι τινὲς ἐτιμῆθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἠδυνήθησαν, οἱ μὲν ὅτι
 συνεπαρέστησαν, οἱ δὲ ὅτι ἐμοίχευον αὐτόν· καὶ γὰρ μοιχεύεσθαι
 δοκεῖν, ἵνα καὶ τούτῳ τὰς ἀσελγεστάτας γυναικας μιμῆται, ἥθελεν,
 καὶ πολλάκις ἐκὼν καὶ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἠλίσκετο, καὶ διὰ τοῦτο καὶ
 ἐλοιδόρειτο ἀσελγῶς πρὸς τοῦ ἀνδρός, καὶ ὥστε καὶ ὑπώπια σχεῖν
 πληγὰς ἐλάμβανεν. ἐκείνον δ' οὐκ οὕτως οὐ κοῦφῃ τινὶ φορᾷ ἀλλὰ 4
 πόνῳ καὶ δεινουργίᾳ ἔρωτι ἡγάπα ὥστε μὴ ὅτι ἐπὶ τοιούτῳ τινὶ
 ἀγανακτῆσαι, ἀλλὰ καὶ τούναντίον ἐπ' αὐτοῖς ἐκείνοις μᾶλλον αὐτὸν
 φιλεῖν, καὶ Καίσαρα ὄντως ἀποφῆναι θελῆσαι, καὶ τῇ τε τήθῃ
 διὰ τοῦτο ἐμποδὼν γενομένη ἀπειλῆσαι, καὶ τοῖς στρατιώταις οὐχ
 ἥμισυ δι' αὐτὸν προσκροῦσαι.

καὶ ὁ μὲν ἔμελλε πον καὶ διὰ ταῦτα ἀπολεῖσθαι, Αὐρήλιος 16
 δὲ δὴ Ζωτικὸς, ἀνὴρ Σμυρναῖος, ὃν καὶ μάγειρον ἀπὸ τῆς τοῦ
 πατρὸς τέχνης ἐκάλουν, καὶ ἐφιλήθη πάνν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐμισθήθη,
 καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐσώθη. οὗτος γὰρ δὴ καλὸν μὲν καὶ τὸ πᾶν 2
 σῶμα ὡς γε καὶ ἐν ἀθλήσει ἔχων, πολὺ δὲ δὴ πάντας τῷ τῶν αἰ-
 δοίων μεγέθει ὑπεραίρων, ἐμηνύθη τε αὐτῷ ὑπὸ τῶν ταῦτα ἐξετα-
 ζόντων, καὶ ἐξαίφνης ἐκ τῶν ἀγώνων ἀναρπασθεὶς ἀνήχθη τε ἐς
 τὴν Ῥώμην ὑπὸ πομπῆς ἀπλέτου καὶ ὅσην οὔτε Αὐγαρος ἐπὶ τοῦ
 Σεήρου οὔτε Τηριδάτης ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἔσχει, πρόκοιτός τε καὶ 3
 πρὶν ὀφθῆναι οἱ ἀποδειχθεὶς, "καὶ τῷ τοῦ Ἀβίτου τοῦ πάππου
 αὐτοῦ ὀνόματι τιμηθεὶς, καὶ στεφανώμασιν ὥσπερ ἐν πανηγύρει
 ἡσκημένος," ἐς τὸ παλάτιον λυχνοκατὰ πολλῇ λαμπόμενος ἐσῆλθεν.
 καὶ ὃς ἰδὼν αὐτὸν ἀνέθορέ τε ἐρρηθμισμένως, καὶ προσειπόντα, 4
 οἷα εἰκὸς ἦν, "κύριε αὐτοκράτορ χαῖρε," θανμαστῶς τὸν τε αἰχρῆα
 γυναικίσας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπεγκλάσας ἡμεῖρατο, καὶ ἔφη
 οὐδὲν διστάσας "μή με λέγε κύριον· ἐγὼ γὰρ κυρία εἰμὶ." καὶ ὁ 5
 μὲν συλλουσάμενός τε αὐτῷ παραχρῆμα, καὶ ἐπὶ πλείον ἐκ τῆς
 γυμνώσεως, αἶτε καὶ ἰσόρροπον τῇ φήμῃ εὐρὼν αὐτὸν ὄντα, πασχη-
 τιάσας ἔν τε τοῖς στέροισι αὐτοῦ κατεκλίθη, καὶ τοῖς κόλποις ὥσπερ
 τις ἐρωμένη δεῦπρον εἵλετο· ὁ δὲ Τερζκλῆς φοβηθεὶς μὴ καὶ μᾶλλον 6
 αὐτὸν ἑαυτοῦ δουλώσεται, καὶ τι δι' αὐτοῦ δεινόν, οἷα ἐν ἀντε-
 ρασταῖς εἶωθε γίνεσθαι, πάθῃ, φαρμάκῳ τινὶ αὐτὸν διὰ τῶν οἶνο-
 χόων, προσφιλῶν πον ἑαυτῷ ὄντων, ἐξεδήλυνεν. καὶ οὕτως ἐκείνος

ἀστυσία ἐπὶ πᾶσαν τὴν νύκτα συσχεθεὶς ἀγρηρέθη τε πάντων ὧν
ἐτετυγχάνει, καὶ ἐξηλάθη ἐκ τε τοῦ παλατίου καὶ ἐκ τῆς Ῥώμης καὶ
μετὰ ταῦτα καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἰταλίας· ὃ καὶ ἔσωσεν αὐτόν.

- 17 ἔμελλε δέ που καὶ αὐτὸς ὁ Σαρδανάπαλλος ἀξιώτατον τῆς
μιαρίας τῆς ἑαυτοῦ μισθὸν οὐ πολὺ ὕστερον κομῆσθαι. ἄτε γὰρ
ταῦτα ποιῶν καὶ ταῦτα πάσχων ἐμισήθη ὑπὸ τε τοῦ δήμου καὶ
ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, οἷς μάλιστα προσέκειτο, καὶ τελευταῖον καὶ
ἐν αὐτῷ τῷ στρατοπέδῳ ὑπ' αὐτῶν ἐσφάγη. ἔσχε δέ οὕτως. τὸν
2 ^{a.C.} ²²¹ Βασισιανὸν τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ ἐς τὸ συνέδριον ἔσαγαγόν, καὶ τὴν
Μαῖσαν καὶ τὴν Σοαιμίδα ἐκατέρωθεν παραστησάμενος, παῖδα
ἔθετο, ἑαυτὸν δὲ ὡς καὶ πατέρα ἐξαίφνης τηλικούτου παιδίου, ὡς
καὶ πολὺ τῇ ἡλικίᾳ αὐτοῦ προέχοντα, ἐμυκάρισε, καὶ μηδὲν ἄλλον
τέκνου δεῖσθαι ἔφησεν, ἢ ἡ οἰκία αὐτοῦ ἀνευ ἀδελφῶν διαγένηται.
3 καὶ γὰρ τὸν Ἐλεγάβαλον τοῦτό τε οἱ ποιῆσαι καὶ Ἀλέξανδρον αὐ-
τὸν προσονομάσαι κεκελευμένοι. καὶ ἔγωγε πείθομαι ἐκ θείας τινὸς
παρασκευῆς ὡς ἀληθῶς αὐτὰ γεγονέναι, τεκμαιρόμενος οὐχ οἷς
ἐκεῖνος εἶπεν, ἀλλ' ἐκ τε τοῦ λεχθέντος αὐτῷ ὑπὸ τινος, ὅτι ἄρα
τις Ἀλέξανδρος ἐξ Ἑμέσης ἐλθὼν αὐτὸν διαδέξεται, καὶ ἐκ τοῦ
- 18 συμβεβηκότος ἐν τε τῇ Μυσίᾳ τῇ ἄνω καὶ ἐν τῇ Θράκῃ. ὀλίγον
γὰρ τούτων πρότερον δαίμων τις, Ἀλέξανδρός τε ὁ Μακεδὼν ἐκεῖ-
νος εἶναι λέγων καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ τὴν τε σκελὴν ἅπασαν φέρων,
ὠρμήθη τε ἐκ τῶν περὶ τὸν Ἰστρον χωρίων, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκείνῃ
ἐκφανείς, καὶ διὰ τε τῆς Ἀσίας καὶ διὰ τῆς Θράκης διεξῆλθε βακ-
χεύων μετ' ἀνδρῶν τετρακοσίων, θύρσους τε καὶ νεβρίδας ἐνεσκεν-
2 ασμένων, κακὸν οὐδὲν δρώτων. ὠμολόγητο δὲ παρὰ πάντων τῶν
ἐν τῇ Θράκῃ τότε γενομένων ὅτι καὶ καταγωγὰ καὶ τὰ ἐπιτή-
δεια αὐτῷ πάντα δημοσία παρεσκευάσθη· καὶ οὐδεὶς ἐτόλμησεν
οὐτ' ἀντιπεῖν οἱ οὐτ' ἀντάραι, οὐκ ἄρχων, οὐ στρατιώτης, οὐκ
ἐπίτροπος, οὐχ οἱ τῶν ἐθνῶν ἡγούμενοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐν πομπῇ τινὶ
3 μεθ' ἡμέραν ἐκ προορήσεως ἐκομίσθη μέχρι τοῦ Βυζαντίου. ἐν-
τεῦθεν γὰρ ἔξαναχθεὶς προσέσχε μὲν τῇ Χαλκηδονίᾳ γῆν, ἐκεῖ δὲ
δὴ νυκτὸς ἱερὰ τινα ποιήσας καὶ ἵππον ξύλινον καταχώσους ἀφανῆς
ἐγένετο. ταῦτα μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔτι, ὡς εἶπον, ὧν, πρὶν καὶ ὅτιοῦν
περὶ τὸν Βασισιανὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ γενέσθαι, ἔμαθον.

- 19 ἕως μὲν οὖν ὁ Σαρδανάπαλλος τὸν ἀνεψιὸν ἐφίλει, ἐσώζετο·
ἐπεὶ δὲ πάντας ὑπώπτενε καὶ ἐμάνθανε πρὸς ἐκείνον ὅρποντας ὁλο-
σχερῶς ταῖς ἐννοίαις, ἐτόλμησε μεταγνῶναι καὶ πάντα ἐπὶ καθαι-

6 s περι*
διὰ om*

17 s s τις] ὡς

18 i i ἐν om*

s Μυσίας?*

ρέσει αὐτοῦ ἔπραττεν. ὥς δέ ποτε καὶ ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπεχείρησεν,
 οὐ μόνον οὐδὲν ἤνυσεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀποθανεῖν ἐκινδύνευσεν.
 ὃ τε γὰρ Ἀλέξανδρος ὑπὸ τε τῆς μητρὸς καὶ τῆς τήθης ὑπὸ τε 2
 τῶν στρατιωτῶν ἰσχυρῶς ἐφνυλάσσετο, καὶ οἱ δορυφόροι αἰσθόμενοι
 τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Σαρδαναπάλλου δεινῶς ἐθορύβησαν, οὐ πρὶν
 τε ἐπαύσαντο στασιάζοντες ἢ τὸν Σαρδαναπάλλον τὸ στρατόπεδον
 σὺν τῷ Ἀλεξάνδρῳ καταλαβόντα, πολλὰ τε ἰκετεύσαντα καὶ τοὺς 3
 ἑξαιτηθέντας παρ' αὐτῶν τῶν συνασελγαινόντων αὐτῷ ἐκδοῦναι
 ἀναγκασθέντα, ἐπὲρ τε τοῦ Ἰεροκλέους οἰκτρὰ λαλήσαντα καὶ δά-
 κρυσι χλαύσαντα, τὴν τε σφαγὴν τὴν ἑαυτοῦ προδείξαντα, καὶ
 ἐπειπόντα "ἔνα μοι τοῦτον χαρίσασθε, ὃ τι βούλεσθε περὶ αὐτοῦ
 ὑποτοπήσαντες, ἢ ἐμὲ ἀποκτείνετε," μόλις αὐτοὺς ἐκμελιξασθαι.
 τότε μὲν οὖν μόλις ἐσώθη· καὶ γὰρ καὶ ἡ τήθη αὐτοῦ ჳίμσει τε 4
 αὐτὸν ἐφ' οἷς ἔπραττεν, ὥς οὐδὲ τοῦ Ἀντιωνίου νῖδον ὄντα, καὶ
 πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ὥς καὶ ὄντως ἐξ αὐτοῦ γεγονότα ἀπέκλινεν·
 μετὰ δὲ ταῦτα ἐπιβεβουλευκῶς πάλιν τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ θορυ- 20
 βησάντων ἐπὶ τούτῳ τῶν δορυφόρων σὺν αὐτῷ ἐς τὸ στρατόπεδον ^{n.C.} 222
 ἐσελθὼν, ὥς ἥσθητο φνυλατόμενον ἑαυτὸν ἐπὶ ἀναιρέσει, ἐπειδὴ
 καὶ αἱ μητέρες αὐτῶν ἐκφανεστέρον ἢ πρὶν ἀλλήλῃσι μαχόμεναι
 τοὺς στρατιώτας ἠρέδιζον, φεύγειν πως ἐπεχείρησεν. καὶ ἔμελλεν 2
 ἐς τύλλον ἐμβληθεὶς ἐκδρῶναι ποι, φωραθεὶς δὲ ἀπεσφάγη, ὅκτω-
 καίδεκα ἔτη γεγονώς. καὶ αὐτῷ καὶ ἡ μήτηρ (περιπλακείσα γὰρ
 ἀπριῆς εἶχετο) συναπώλετο. καὶ αἱ τε κεφαλαὶ αὐτῶν ἀπεκόπησαν,
 καὶ τὰ σώματα γυνωθέντα τὸ μὲν πρῶτον διὰ πάσης τῆς πόλεως
 ἐσύρη, ἔπειτα τὸ μὲν τῆς γυναικὸς ἄλλως πως ἐρρίφη, τὸ δὲ ἐκεί-
 νου ἐς τὸν ποταμὸν ἐνεβλήθη. καὶ αὐτῷ ἄλλοι τε καὶ ὁ Ἰεροκλῆς 21
 οἱ τε ἐπαρχοὶ συναπώλοντο καὶ Ἀδρήλιος Εὐβουλος, ὃς Ἑμεσηνὸς
 μὲν τὸ γένος ἦν, "καὶ ἐς τοσοῦτον ἀσελγείας καὶ μιαιρίας ἐχώρησεν
 ὥστε καὶ ὑπὸ τοῦ δήμου πρότερον ἑξαιτηθῆναι." τοὺς γὰρ δὴ
 καθόλου λόγους ἐπιειτραμμένος οὐδὲν ὃ τι οὐκ ἐδήμιενσεν. τότε
 δ' οὖν ὑπὸ τε τοῦ δήμου καὶ τῶν στρατιωτῶν διεσπιάσθη, καὶ
 Φούλκιος σὺν αὐτῷ ὁ πολίμαχος. καὶ αὐτὸν ὁ Κομάζων, ὥς καὶ 2
 τὸν πρὸ αὐτοῦ, διεδέξατο· ὥσπερ γὰρ προσωπεῖόν τι ἐς τὰ θέατρα
 ἐν τῷ διακένῳ τῆς τῶν κωμωδῶν ὑποκρίσεως εἰσεφέρετο, οὕτω καὶ
 ἐκεῖνος τῇ τῶν πολιαρχισάντων ἐπ' αὐτοῦ κενῇ χώρῃ προσεάτιετο.
 ὃ τε Ἐλεγάβαλος αὐτὸς ἐκ τῆς Ῥώμης παντάπασιν ἑξέπεσεν.

τὰ μὲν τοῦ Τιβερίου οὕτως ἔσχεν, καὶ οὐδεὶς οὐδὲ τῶν συγ- 3

κατασκευασάντων αὐτῷ τὴν ἐπανάστασιν καὶ μέγα ἐπ' αὐτῷ δυ-
Π νηθέντων, πλὴν ἑνὸς που, ἐσώθη· Ἀλέξανδρος δὲ μετ' ἐκείνων ἐδ-
θὺς αὐταρχήσας Δομιτίῳ τινὶ Οὐλπιανῷ τὴν τε τῶν δορυφόρων
προστασίαν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀρχῆς ἐπέτρεψε πράγματα.

2 ταῦτα μὲν ἀκριβώς, ὥς ἕκαστα ἠδυνήθην, συνέγραψα· τὰ
δὲ δὴ λοιπὰ ἀκριβῶς ἐπεξελεῖν οὐχ οἷός τε ἐγενόμην διὰ τὸ μὴ
ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίψαι. ἔκ τε γὰρ τῆς Ἀσίας ἐς
τὴν Βιθυνίαν ἰλθὼν ἠρρώστησα, κακέϊθεν πρὸς τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ
3 ἡγεμονίαν ἠπείχθην, ἐπανελθὼν τε ἐς τὴν Ἰταλίαν εὐθέως ὥς εἰ-
πεῖν ἔς τε τὴν Δελματίαν κἀντεῦθεν ἐς τὴν Παννονίαν τὴν ἕνω
ἄρξων ἐπέμφθην, καὶ μετὰ τοῦτ' ἐς τὴν Ῥώμην καὶ ἐς τὴν Καμ-
2 παρίαν ἀφικόμενος παραχοῆμα οἴκαδε ἔξωρμήθην. διὰ μὲν οὖν
ταῦτα οὐκ ἠδυνήθην ὁμοίως τοῖς πρόσθεν καὶ τὰ λοιπὰ συνθεῖναι,
κεφαλαιώσας μέντοι ταῦτα, ὅσα γε καὶ μέχρι τῆς δευτέρας μου
ἐπατείας ἐπράχθη, διηγῆσομαι.

2 ὁ Οὐλπιανὸς πολλὰ μὲν τῶν οὐκ ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Σαρδανα-
πάλλου πραχθέντων ἐπηνώρθωσε, τὸν δὲ δὴ Φλαβιανὸν τὸν τε
Χρῆστον ἀποκτείνας, ἵν' αὐτοὺς διαδέξηται, καὶ αὐτὸς οὐ πολλῷ
ὔστερον ὑπὸ τῶν δορυφόρων ἐπιθεμένων οἱ νυκτὸς κατεσφάγη, καί-
τοι καὶ πρὸς τὸ παλιόν ἀναδραμῶν καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν αὐτο-
3 κράτορα τὴν τε μητέρα αὐτοῦ καταφρονῶν. ζῶντος δ' οὖν ἔτι αὐ-
τοῦ στάσις μεγάλη τοῦ δήμου πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκ βραχείας
τινὸς αἰτίας ἐγένετο, ὥστε καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας μάχεσθαι τε ἀλ-
λήλοις καὶ πολλοὺς ἀπ' ἀμφοτέρων ἀπολέσθαι. ἡττώμενοι δὲ οἱ
στρατιῶται πρὸς ἔμπρησιν τῶν οἰκοδομημάτων ἐτράποντο· καὶ
τούτου δείσας ὁ δῆμος μὴ καὶ πᾶσα ἡ πόλις φθαρῇ, καὶ ἄκων
4 σφίσι συνηλλάγη. ταῦτά τε οὖν ἐγένετο, καὶ ὁ Ἐπάγαθος, ὥς καὶ
αἴτιος τῷ Οὐλπιανῷ τοῦ ὀλέθρου τὸ πλέον γενόμενος, ἔς τε Αἴ-
γυπτον ὥς ἄρξων αὐτῆς ἐπέμφθη, ἵνα μὴ τις ἐν τῇ Ῥώμῃ κολα-
σθέντος αὐτοῦ ταραχὴ γένηται, κακέϊθεν ἐς Κρήτην ἀπαχθεὶς
ἐδικαιώθη.

3 πολλὰ δὲ καὶ παρὰ πολλῶν ἐπαναστάσεις γερόμεναι, καὶ τινες
καὶ ἰσχυρῶς ἐκφοβήσασαι, κατεπαύθησαν· τὰ δὲ ἐν τῇ Μεσοπο-

1 1 1 τοῦ δὲ Ψευδαντωνίου ἀναιρεθέντος Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας,
ὁ ἐκείνου ἀνεψιός (οὗτω γὰρ οἱ παλαιοὶ τοὺς ἑξαδέλφους ὠνόμαζον), τὴν
αὐταρχίαν ἀπεκληρώσατο. ὅς αὐτίκα τὴν οἰκίαν μητέρα Μαμαίαν Αὐ-
γουστίαν ἀνείπεν, ἢ τὴν τῶν πραγμάτων οἰκονομίαν μεταχειρίσσοι, καὶ
περὶ τὸν εἶδον σοφοὺς ἄνδρας συνήγαγεν, ἵνα δι' ἐκείνων αὐτῷ τὰ ἥδη
ὑπὸ μίμῳτο, καὶ τῆς γεροντίας τοὺς ἀμείνονας συμβούλους προσεβλήτο, ἅπαν
πρακτικὸν κοινουμένη αὐτοῖς 2 3 4 ὑπ' 4 2 τὸ om* 3 1 2 post κα-

ταμίᾳ καὶ φοβερώτερα, καὶ ἀληθέστερον δέος σύμπασιν, οὐχ ὅτι τοῖς ἐν Ρώμῃ ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις, παρέσχεν. Ἀρταξέρξης γάρ τις Πέρσης τοὺς τε Πάρθους τρισὶ μύχαις νικήσας, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀρτάβανον ἀποκτείνας, ἐπὶ τὰ Ἄτρια ἐπιστράτευσεν, ἐπιβασίαν ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους ποιοῦμενος. καὶ τὸ μὲν τεῖχος διέρρηξεν, συγχροὺς δὲ δὴ τῶν στρατιωτῶν ἐξ ἐνδρας ἀποβαλὼν ἐπὶ τὴν Μηδίαν μετέστη, καὶ ἐκείνης τε οὐκ ὀλίγα καὶ τῆς 3 Παρθίας, τὰ μὲν βίᾳ τὰ δὲ καὶ φόβῳ, παραλαβὼν ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν ἤλασε, κἀνταῦθα πρὸς τε τῶν ἐπιχωρίων καὶ πρὸς Μήδων τινῶν τῶν τε τοῦ Ἀρταβάνου παίδων πταίσας, ὥς μὲν τινες λέγουσιν, ἔφηνεν, ὥς δ' ἕτεροι, ἀνεχώρησε πρὸς παρασκευὴν δυνάμεως μεζυροσ. οὗτός [τε] οὖν φοβερός ἡμῖν ἐγένετο, στρατεύματί τε πολλῷ οὐ μόνον 4 τῇ Μεσοποταμίᾳ ἀλλὰ καὶ τῇ Συρίᾳ ἐφειδρεύσας, καὶ ἀπειλῶν ἀνακίσεσθαι πάντα, ὥς καὶ προσήκοντά οἱ ἐκ προγόνων, ὅσα ποτὲ οἱ πάλαι Πέρσαι μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἔσχον, οὐχ ὅτι αὐτὸς λόγον τινὸς ἄξιος, ἀλλ' ὅτι οὕτω τὰ στρατιωτικὰ ἡμῖν διάκειται ὥστε τοὺς μὲν καὶ προστίθεσθαι αὐτῷ τοὺς δὲ οὐκ ἐθέλειν ἀμύνεσθαι. τοσαύτῃ γὰρ ἄρια τροφῇ καὶ ἐξουσίᾳ ἀνεπιπληξίᾳ τε χρῶνται ὥστε 2 τολμῆσαι τοὺς μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ τὸν ἄρχοντα σφῶν Φιλάβιον Ἡρακλέωνα ἀποκτείνειν, τοὺς δὲ δορυφόρους πρὸς τῷ Οὐλπιανῷ καὶ ἐμὲ αἰτιάσασθαι ὅτι τῶν ἐν τῇ Παννονίᾳ στρατιωτῶν ἐγχερατῶς ἤρξα, καὶ ἐξαιτῆσαι, φοβηθέντας μὴ καὶ ἐκείνους τις ὁμοίως τοῖς Παννονικοῖς ἄρχεσθαι καταναγκάσῃ. οὐ μὲντοι προε- 5 τίμησέ τι αὐτῶν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ καὶ τούναντίον ἄλλως τε ἐσέμνυνέ με καὶ δεύτερον ὑπατεύοντα σὺν αὐτῷ ἀπέδειξε, τό τε ἀνάλωμα τὸ τῆς ἀρχῆς αὐτὸς ἀναλώσειν ὑπεδέξατο. ἀχθεσθέντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τούτοις ἐφοβήθη μὴ καὶ ἀποκτείνωσί με ἐν τῷ τῆς ἀρχῆς σχήματι ἰδόντες, καὶ ἐκέλευσεν ἔξω τῆς Ρώμης ἐν τῇ Ἰτα-

τεπαύθησαν Z p. 572: ἦτιον δ' οὐσα χορημάτων ἡ Ἀλεξάνδρου μήτηρ ἐχορημαίετο πάντοθεν. ἡγάγετο δὲ καὶ τῷ νῆφ γαμετήν, ἣν οὐ συνεχώρησεν ἀναρρηθῆναι Ἀγνοῦσαν· ἀλλὰ καὶ μετὰ τινα χρόνον τοῦ νιόου αὐτὴν ἀποσπιάσασα εἰς Αἰθύνην ἀπήλασε, καίτοι στερομένην παρ' ἐκείνου. ὁ δὲ ἀντιπεῖν τῇ μητρὶ οὐκ ἐδύνατο, καταρχοῦσθαι αὐτοῦ. 2 Ἀρταξέρξης μὲντοι ὁ Πέρσης, ὃς ἐξ ἀφαιρῶν καὶ ἀδόξων ἦν, τὴν τῶν Πάρθων βασιλείαν Πέρσαις περιεποιήσατο καὶ αὐτῶν ἐβασίλευσεν· ἀπ' οὗ λέγεται καὶ τὸ Χοσρόου κατέχεσθαι γένος. μετὰ γὰρ τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα τελευτήν οἱ ἐκείνου διάδοχοι Μακεδόνες ἐπὶ πλείστον μὲν Περσῶν τε καὶ Παρθυαίων ἥρχον καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, καὶ ἀλλήλων δὲ γε χωρήσαντες ἀλλήλους κατέλυσαν. ἐκείνων δ' οὕτως ἡσθενηζόντων πρῶτος Ἀρσάκης Παρθυαίος τῇ ἑξ' αὐτῶν ἀποστασίᾳ ἐπικεχείρηκε, καὶ Παρθυαίων ἐκράτησε, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ ἀπογόνους κατέλιπε τὴν ἀρχήν, ὧν τελευταῖος γέγονεν ὁ Ἀρτιάβανος. Z 3 " V p. 769 5 1 4 ἀρχῆς αὐτῷ αὐτὸς

² λίαν πον διατροῦναι τὸν τῆς ὑπατείας χρόνον. καὶ οὕτω μετὰ ταῦτα
 ἔς τε τὴν Ῥώμην καὶ ἔς τὴν Καμπανίαν πρὸς αὐτὸν ἦλθον, καὶ
 συνδιατρούσας τινὰς ἡμέρας αὐτῷ, τοῖς τε στρατιώταις μετὰ πά-
 σης ἀδείας ὁφθαίς, ἀπῆρα οἴκαδε παρέμενος ἐπὶ τῇ τῶν ποδῶν
 ἀρρωστίᾳ, ὥστε πάντα τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον ἐν τῇ πατρίδι
³ ζῆσαι, ὥσπερ πον καὶ τὸ δαιμόνιον ἐν τῇ Βιθυνίᾳ ἤδη μοι ὄντι
 σαφέστατα ἐδήλωσεν. ὅναρ γάρ ποτε ἔδοξα προστάσσεσθαι ὑπ'
 αὐτοῦ προσγράψασθαι τῷ ἀκροτελευτήῳ τὰ ἔπη τάδε, "Ἐκτορα δ'
 ἐκ βελέων ἔπαγε Ζεὺς ἐκ τε κορίης ἐκ τ' ἀνδροκτασίης ἐκ θ' αἵμα-
 τος ἐκ τε κνδοιμοῦ."

INDEX HISTORICUS.

- Abas fl. 37 3.
 abdicatur Agrippa 53 32.
 absentes vadimonio deserto dam-
 nandi 60 28. absentium in co-
 mitiis ratio 40 51 56.
 acclamationes Augustanorum 61 20,
 63 10. populi 72 15, 73 2, 74
 1. senatorum 63 20, 72 18 20,
 74 5. Fescenninae 63 13.
 accusatores 40 52, 46 49, 57 19,
 58 14 16.
 Acerrani fr 57 35.
 Acerronia Pola 61 13.
 Achaia a Mummio victa 61 17, ab
 Augusto vexata 48 46. senatus
 et populi provincia 53 12, Ti-
 berio datur 58 25, populo red-
 ditur 60 24. libera 63 11, 78 21.
 Achilles Pompeium interficit 42 4
 36 38 40.
 Achilles 77 16.
 Achivi fr 72.
 M. Acilius 42 12.
 Acilius Glabrio a. 844 cos. 67 12
 14.
 Acilius Glabrio bis consul 73 3.
 M' Acilius Glabrio a. 687 cos. 36
 14 16, 41 2, 43 1.
 Acinaces leo 78 7.
 Acra Ceraunia 41 44.
 Acrocorinthus fr 72 2.
 Acropolis Albanorum 37 1.
 acta Caesaris 44 6 24 34 53, 47
 18, Luculli et Pompeii 37 49,
 principum 51 20, 53 28, 57 8,
 58 17, 59 9, 60 4 10 25. trium-
 virorum 48 34.
 Acte Claudia 61 7.
 Actii Iudi 51 1 3, 53 1, 59 20.
 Actium 50 11 12.
 Actius Apollo 51 1. .
- acus comae ornandae 47 8, 51 14.
 venenatae 67 11, 72 14.
 Adana 47 31.
 Adenysrae castellum 68 22.
 Adiabene 62 20, 68 22 26, 75 1 3,
 68 22 26.
 adoptati nomen mutant 40 51, 46
 47, 55 27.
 adoptio 37 51, 39 11, 40 51, 44
 35, 45 5, 46 47, 60 33, 61 1,
 69 20, 79 17.
 Adrumetum 42 58, 48 21.
 Aduatici Cimbri 39 4.
 Coclatinus Adventus a. 971 cos. 78
 13 14, 79 8.
 adulteria 54 16, 67 12, 76 16, 77
 16.
 advocati 54 18, 40 52, 55 4, 57
 11 21.
 aedes dirutae fr 26, l. 38 17. publi-
 cae 43 44, 49 15, 54 27, 55 12.
 aediles 39 7 32, 41 36, 43 51,
 47 40, 48 32 53, 49 16 43, 53 2
 24 26 33, 54 2 8 10 24 36, 55
 24, 56 27, 57 24, 59 12.
 Aedui 38 32, 39 2, 40 36.
 Aegae 47 30. Ciliciae 78 39.
 Aegestes Numitoris fr 4 11.
 Aegina 54 7.
 Aegyptii 37 18 19, 39 58, 42 8
 34 35, 49 40, 50 24, 51 16 17,
 53 13, 62 6, 76 5. eorum libri
 arcani 75 13, sacra 53 2, 54 6.
 Aegyptus 53 12 13.
 Aelia Capitolina 69 12.
 Aelia Catella 61 19.
 Aelius mensis 72 15.
 Aelius Gallus 53 29.
 Aelius Saturninus 57 22.
 L. Aelius Seianus 57 19, 58 3—14.
 Q. Aelius Tubero a. 743 cos. 54 32.

- Aemilia Vestalis fr 87 3.
 Aemilianus Nigri legatus 73 6.
 Aemilius Laetus praef. praet. sub
 Commodo 72 19 22, 73 6 8 9.
 M' Aemilius Lepidus a. 688 cos.
 36 42.
 M. Aemilius Lepidus a. 676 cos. 44
 28 47.
 M. Aemilius Lepidus triumphator 41
 36, 43 1 29 33 48 49 51, 44
 5 19 22 34 53, 45 10 17, 46
 38 56, 47 16, 48 1 20, 49 1 8
 11, 51 43, 54 15.
 M. Aemilius Lepidus a. 759 cos.
 55 25.
 M. (an M') Aemilius Lepidus a.
 764 cos. 56 25.
 M. Aemilius Lepidus Drusillae mar-
 ritus 59 11.
 Q. Aemilius Lepidus a. 733 cos.
 54 6.
 P. Aemilius Lepidus Paulus a. 720
 cos. 49 42.
 Aemilius Papinianus 76 10 14, 77
 1.
 L. Aemilius Papus fr 50 4.
 L. Aemilius Paulus Cannis inter-
 sectus fr 57 24.
 L. Aemilius Paulus Persei victor
 fr 66 4 5, 67.
 L. Aemilius Paulus triumphator frater
 47 6 8, 53 29.
 L. Aemilius Paulus a. 704 cos. 40
 43, 63 2.
 Paulus Aemilius Lepidus a. 732
 censor 54 2.
 Aemilius Rectus Aegypti praef. 57
 10.
 Aemilius Saturninus 75 14.
 M. Aemilius Scaurus fr 91.
 Mam. Aemilius Scaurus 58 24.
 M. Aemilius Scaurus 51 2, 56 38.
 Aeneadum ultimus 62 18, 63 29.
 Aeneas fr 4, 1. 41 34, 44 37.
 Aeneas Silvii f. fr 4 10.
 Aequi fr 23 1.
 aerarium militare 55 25 32. publi-
 cum 41 6 17, 43 31 45 48, 52
 25, 53 2 16 22 32, 56 38, 57
 20, 59 9, 60 4 10 24, 73 8.
 aesar 56 29.
 Aesculapius 77 15. eius festum 47
 2, lucus 51 8.
 aestimationibus satisfit creditori-
 bus 41 37, 42 51.
 aetas praetoria et senatoria 52
 20.
 Aethiopes 63 3 8, 54 5. Aethiopia
 75 13.
 Aetna 50 8.
 Aetoli fr 40 3, 57 57 59 60, 1. 41
 51.
 L. Afranius a. 694 cos. 37 5 49,
 41 20, 42 10, 43 12.
 P. Afranius Potitus 59 8.
 Afri fr 57 50, 77 6. Africa 42 9
 56—43 12, 46 55, 48 1 21 22,
 50 6, 53 12 14, 59 20.
 ferae Africanae 53 27, 54 26, 59
 7 13, 60 7.
 Agamemnon 36 13, 42 5.
 Agathocles tyrannus fr 40 8.
 Agesilaus fr 107.
 agrariae leges v. leges.
 Agrippa rex 59 8 24.
 Agrippina Claudii uxor 58 20, 59
 22 23, 60 4 31, 61 2 3 6 10—
 16.
 Agrippina Germanici uxor 57 6
 22 not., 58 22, 59 3 19.
 Agrippina Tiberii uxor 54 31, 57
 2.
 Agron Illyrius fr 49 2.
 Agyllaei Cerites fr 33.
 Ajax 58 24.
 Alabanda et Alabandenses 48 26.
 Alamanni 77 13 15.
 Alani 69 15.
 Alba Longa fr 4 9, 7 2, 1. 43 43.
 Alba Pompeia 73 3.
 albae quadrigae 43 14, 52 13. ve-
 stes 63 4, 74 1.
 Albani 36 54, 37 1 3 5, 77 34,
 79 4. Albania 36 54, 49 24.
 Albani Massagetae 69 15.
 Albanii milites 78 13 34, 79 2 4.
 Albanum 44 4, 47 40, 53 32, 63
 62, 66 9, 67 1 14.
 Albanus mons fr 4 6 9, 39 20,
 50 8.
 Albinus v. Clodius Albinus.
 Albis fl. 55 1 28, 77 14.
 album athletarum 63 9, proscrip-
 torum fr 109 12, 1. 47 3 13 16,
 senatorum fr 109 14, 1. 55 3.
 Alchandonius Arabs 36 4, 40 20,
 47 27.
 Alcmaeon 63 9.
 alea 59 22, 65 2.
 Alesia 40 39.
 Alexander Antonii f. 49 32 39 41
 44, 51 15 21.
 Alexander Commagenus 49 22.
 Alexander Eusebius 51 2.

- Alexander M. 37 52, 40 14 17, 51 16, 68 26 29 30, 75 13, 77 7, 79 18.
- Alexander quidam reus 77 8.
- imp. Alexander Severus Bassianus 78 30, 79 17 19, 80 1.
- Alexandria 42 7, 49 40, 50 3, 77 21. Alexandrini 39 13 58, 42 38, 49 41, 50 24, 51 9 16 17, 66 8, 77 22-3. annus Alexandrinus 43 26.
- Aliso fl. 54 33.
- Allobroges 37 34 47, 38 32, 39 5, 40 39, 43 30, 46 50.
- Allucius Celtiberus fr 57 44.
- Alman mons 55 30.
- Alpes fr 54, 38 31 40, 39 5, 41 4 30, 48 4, 53 26, 56 24. Celticae 39 49, Cottiae 60 24, maritimae 54 24, Tridentinae 54 22.
- Alpinae gentes 48 4, 54 20.
- Amanus mons 48 41.
- Amazonius mensis 72 15.
- Ambiorix Eburonum dux 40 5 31. ambitus 36 21, 37 29, 39 37, 40 46 52, 43 27 47, 54 16, 55 5.
- Ambracius sinus 50 12.
- Ambrones 44 42, 50 24.
- Amisus urbs 42 46. Amiseni 42 48.
- amnestia 44 26.
- Amphilochi oraculum 72 7.
- Amphipolis fr 66 4.
- amphitheatra 37 58, 43 22.
- Amulius Aventini f. fr 4 11, Tiberini fr 4 10.
- Amyntas Gallograecus 47 48, 49 32, 50 13, 51 2 7, 53 26.
- Anaitis dea 36 48 53. regio 36 48.
- anapaesti fr 39 8, 66 8.
- Anchialus Henichorum rex 68 19.
- anchusa 79 14.
- ancilia 44 17.
- ancorae 43 31.
- Ancus Marcius fr 8 et 9.
- Andetrium Dalmatiae urbs 56 12.
- Andreas Iudaeus 68 32.
- Anicetus Neronis lib. 61 13.
- Anicius Festus 78 22.
- animalia deorum loco culta 50 24.
- Annaeus Cornutus 62 29.
- L. Annaeus Seneca 59 19, 62 2.
- Annia Galeria Faustina Marci uxor 71 10 22 29 31, 74 3.
- Annius Corbulonis gener 62 23.
- T. Annius Milo 39 6 18, 40 48 53, 41 36, 42 24 25.
- Annius Vinicianus 60 15.
- M. Annius Verus v. M. Antoninus. annuli aurei 48 45, 53 30. equitum apud Cannas occisorum fr 57 28. annulus Augusti 51 3, 53 30, Caesaris 43 43, 47 41, Galbae 51 3, Pompeii 42 7, Vespasiani 66 2.
- annus a Caesare emendatus 43 26.
- Anthemusia 68 21.
- Anti-Cato 43 13.
- Antigonia 40 29.
- Antigonus Palaestinae rex 48 41, 49 22.
- Antigonus Philippi f. tribunus 77 8.
- Antimachus poeta 69 4.
- Antinous 69 11. Antinoi urbs ib.
- Antiochia 36 19, 40 28, 47 30, 48 25, 74 8, 68 18 24, 69 2, 71 2, 78 4 7 22 34.
- Antiochus Cilix cynicus 77 19.
- Antiochus Commagenus 36 4 5. alter 48 41, 49 20 23, 52 43. eius filius 59 8 24.
- Antiochus M. fr 60 et 62.
- Antistius Labeo 54 15.
- C. Antistius Reginus 47 27, 53 25.
- C. Antistius Vetus a. 748 cos. 55 9.
- C. Antistius Vetus a. 849 cos. 67 14.
- Antium fr 57 60, l. 58 25, 62 15.
- Antonia Claudii f. Pompeii M. uxor 60 31.
- Antonia Claudii mater 66 14.
- imp. Aurelius Antoninus Pius 70 1.
- C. Aurelius Cotta a. 554 cos. fr 57 8.
- τὸ Ἀντωνινεῖον 78 9.
- imp. M. Antoninus 70 2, 71 1-36.
- imp. Antoninus Caracallus 51 17, 75 15, 76 1 3-78 6 18.
- imp. Antoninus Elagabalus 78 30-79 21.
- Antonius centurio 71 27. eques 61 7.
- C. Antonius a. 691 cos. 37 10 25 30 32 33 39, 38 10.
- C. Antonius triumviri frater 41 40, 42 11, 45 9, 47 21-24, 51 26.
- L. Antonius triumviri frater 45 9, 46 37, 48 4-29.
- M. Antonius triumviri p. 45 47.
- M. Antonius orator 45 47.
- M. Antonius triumvir 41 1 15, 46 1, 47 3, 42 21, 43 49, 44 11 19

- 22 34, 51 10—15 19. eius domus 53 27, horti 47 40, spolia 53 33.
- Antonius Musa 53 30.
- Antonius Primus 65 9 10 11 19.
- L. Antonius Saturninus 67 11.
- Antyllus M. Antonii f. 48 54, 51 6 8 15.
- Anulinus Severi legatus 74 6 7, 75 3.
- Aous fl. 41 45.
- Apamea 47 27, 48 25, 78 8 30 34.
- Apelles histrio 59 5.
- apes 41 61, 42 26, 47 2 40, 54 33, 56 24, 60 35, 74 6, 78 24.
- Apiatae 39 46.
- Apicata Seiani uxor 58 11.
- Apis 51 16 17.
- ἀποκοκύντωσις 60 35.
- Apollo 45 1 2. Actius 51 1, Granus 77 15, Pythius 63 14. Apollinis statua fr 84 2, aedes in Palatio 53 1, 58 9.
- Apollodorus architectus 69 4.
- Apollonia fr 49 6, 58 4, 1. 41 45, 45 3 9, 47 21 24, 55 29. Apolloniaties fr 42.
- Apollonius Aegyptius 59 29.
- Apollonius Nicomedensis 71 35.
- Apollonius Tyanensis 67 18, Cappadox 77 18.
- Apollophanes Sex. Pompeii-lib. 48 47 48, 49 10.
- Q. Aponius 43 29.
- via Appia 40 48.
- L. Appius Maximus Norbanus 67 11, 68 9 30.
- C. Appius Silanus 60 14.
- Apronianus Asiae procos. 76 8.
- Apronianus Cassii Dionis p. 69 1.
- L. Apronius a. 792 cos. 59 13.
- Apsus fl. 41 47.
- Sex. Apudius 53 20.
- M. Apuleius a. 734 cos. 54 7 30.
- Sex. Apuleius a. 725 cos. 51 20.
- Sex. Apuleius Nepos a. 767 cos. 56 29.
- L. Apuleius Saturninus fr 95 3, 1. 37 26.
- Apulia 42 25. Apuli fr 2 3.
- Apustius fr 58 4.
- aqua calida 60 6, 62 14, 66 10.
- Cutilia 66 17, Iulia 48 31, Marcia 49 42. marina 50 34. virgo 54 11.
- aquila ex rogo 56 42, 74 5. legionum insigne 40 18.
- Aquila Maecenatis lib. 55 7.
- Iulia Aquilia Severa 79 9.
- Aquilii Flori 51 2.
- P. Aquilius Gallus 39 32.
- M. Aquilius Iulianus a. 791 cos. 59 9.
- Aquitania 39 46.
- ara Augusti 54 32, Caesaris 44 50.
- Arabia 49 32, 68 31, 79 3. deserta 68 21, Emesena 50 13, 54 9, felix 53 29, Ituraea 49 32, 59 12, Nabataea 49 32, Petraea 68 14, 75 1.
- Arabes 36 19, 54 9, 75 1.
- Arabicus sinus 51 7.
- Arabio Africae regulus 48 22.
- Aradus 47 30. Aradii 48 24 41, 49 22.
- araneae signa militaria insident 41 14, 47 2.
- Araris fl. 38 32, 44 42, 46 50.
- Araxes fl. 36 52, 49 44.
- Arbandes Augari f. 68 21.
- Arbela 68 26, 78 1.
- Arce Syriae opp. 78 30.
- Archelaus Cappadociae rex 49 32, 51 2.
- Archelaus Herodis f. 54 9.
- Archelaus Mithridatis dux fr 105.
- Archelaus eius f. 39 57.
- arcus triumphales 49 15, 51 19, 53 22, 56 17, 60 22, 68 1 29.
- Ardeae fr 11 13.
- Ardiaei Illyrii fr 49 2 3.
- Arduba Dalmatiae opp. 56 12.
- Aretas Arabiae rex 37 15.
- Argentocoxus Caledonius 76 16.
- Argessa Italia fr 4 1.
- Argonautae 53 27.
- Ariarathes Cappadox 49 32.
- Ariminum 41 4, 53 22.
- Ariobarzanes Cappadociae rex fr 99 2, 105 4, 1. 41 63.
- Ariobarzanes f. 42 46 48, 47 33.
- Ariogaesus Quadorum rex 71 13—4.
- Ariovistus 38 34.
- Aristides 38 26 27.
- Aristion Cretensis 36 2.
- Aristobulus Iudaeorum rex 37 15, 39 56, 41 18, 48 26.
- Aristogiton 47 20.
- Aristoteles et Aristotelici 77 7.
- Arius Alexandrinus 51 16.
- Armenia 36 5 10 45 48, 41 63, 42 43, 49 31, 55 9, 58 26, 62 19, 68 18, 71 14, 75 9. maior

- 36 28 30 31, 49 25 41. minor
 36 11, 49 33, 59 12.
 Armenii 68 17, 77 12.
 Arminius 56 19.
 Arnuphis magus 71 8.
 Arpi fr 2 3.
 Arria Paeti uxor 60 16.
 Flavius Arrianus 69 15.
 L. Arruntius a. 732 cos. 54 1.
 L. Arruntius a. 759 cos. 55 25,
 58 27.
 Arsaces Parthorum rex 36 3 5,
 40 14, 80 3.
 Arsaces Artabani f. 58 26.
 Arsaces Phraatis p. 36 45.
 Arsacidae 40 14.
 Arsania fl. 62 21.
 Arsinoe Cleopatrae soror 42 35
 39, 43 19.
 Artabanus 58 25, 59 27. II 78 1 26
 39, 80 3.
 Artabazes Armeniae rex I 40 16,
 II 54 9, III 55 11.
 Artabazes Mediae rex 49 25, 51
 16, 54 9.
 Artaxa Armeniae rex 49 39 44,
 51 16.
 Artaxa Zeno 58 26.
 Artaxata 36 51, 49 39.
 Artaxerxes Persa 80 3.
 Artemio Iudaeorum dux 68 32.
 Artemisium Sic. 49 8.
 Articuleius Paetus 54 14.
 artifices a Nerone impetrat Tiri-
 dates 63 6, a Domitiano Dece-
 balus 67 7, 68 9.
 Artoces Iberorum rex 37 1 2.
 Arverni 40 33.
 Arulenus Rusticus 67 13 16.
 Asander 42 46 47 48, 54 24.
 Ascanius fr 4 5.
 L. Asellius 49 43.
 Asia 36 4, 53 12 14.
 C. Asinius Gallus a. 746 cos. 55 5,
 57 2, 58 3 23.
 Asinius Gallus C. f. 60 27.
 C. Asinius Pollio a. 714 cos. 45
 10, 48 15 41.
 Asinius Quadratus v. Quadratus.
 Aspax 76 9.
 asphaltus 68 27.
 aspides 51 11.
 Aspis opp. 37 7, 41 41, 48 52.
 L. Asprenas 56 22.
 assessores 53 14, 55 27, 57 14.
 Assyria 68 26. Assyrii 62 6.
 Astingi 71 12.
 astrologi 49 43.
 astrologia 56 25, 57 19, 64 4, 76
 11, 78 2.
 Astures 51 20, 53 29, 54 5.
 asylum 47 19.
 Atanius Secundus eques 59 8.
 Ateius Capito philologus 57 17.
 C. Ateius Capito 39 32.
 ater color in luctu 67 9.
 Athambilus an Stambelus regulus
 68 28.
 athei Christiani 52 36.
 Athenae 42 14, 45 15, 63 14, 71
 31.
 Athenaeum Chalcidicum 51 22.
 Athenienses fr 103, I. 44 26, 47
 20, 48 39, 50 15, 54 7, 66 25.
 Athenio latronum dux fr 93 4.
 Athenodorus philosophus 52 36,
 56 43.
 Athlula 53 29.
 M. Atilius Regulus 43 20 26—32,
 45 32, 53 8.
 Atlas mons 75 3.
 Atra Arabiae opp. 74 11, 75 10,
 68 31, 80 3.
 atratus Hadrianus per novem dies
 69 10.
 Atrebas 40 42.
 Atreus tragoedia 58 24.
 Attalus fr 57 57, 58 4, 69. eius
 familia 61 7, regnum 48 33.
 Claudius Attalus v. Claudius A —.
 Attegua Hispaniae opp. 43 33.
 Attia Augusti mater 45 1, 47 17.
 Attianus 69 1.
 Num. Atticus 56 46.
 Attis carmen Neronis 61 20.
 P. Attius Varus 41 41 42, 43 30 31.
 Atyria 68 26.
 Atyrius collis fr 49 7.
 Avaricum 40 34.
 auctoritas senatus 41 3, 42 23,
 55 3.
 Aventinus mons 44 25, 50 8.
 Aventinus rex fr 4 10.
 Avernus ad Cumam 48 50, ad Ba-
 bylonem 68 27, Hierapoli 68 27.
 aves clamore enectae 36 13. extra
 sedes suas mali ominis 37 25.
 Aufidius Fronto 78 22.
 augures 42 21 51, 49 15.
 augurium salutis 37 24, 51 20.
 Augarus Caracallo aequalis 77 12,
 79 16, Crasso 40 20, Traiano
 68 18 20.
 Augusta Emerita 53 26.

- Augusta Paphos 54 23.
 Augusta praetorianorum 53 25.
 Augustales 56 46, 63 8 18.
 Augustalia 54 10 34, 56 46.
 Augustani 61 20, 63 8 18.
 Augustus quid significet 53 16 18.
 Augustus mensis 55 6.
 Augustus (primum C. Octavius Caepias, deinde 46 47. C. Iulius Caesar Octavianus) 43 41 51, 44 35, 45—56 46.
 Avidius Cassius v. Cassius.
 Avitus Elagabali avus 78 30, 79 16.
 Aurelia Severa 77 16.
 Aurelianus 78 12 19.
 Aurelii 72 22.
 Aurelius mensis 72 15.
 Aurelius Aelix 79 10.
 Aurelius Apollinaris et Aurelius Nemesianus fratres 78 5.
 Aurelius Celsus 78 39.
 C. Aurelius Cotta a. 554 cos. fr 57 81.
 L. Aurelius Cotta a. 689 cos. 36 44, 37 1.
 M. Aurelius Cotta 36 40.
 Aurelius Eubulus 79 21.
 Aurelius Zoticus 79 16.
 aures Mauris perforatae 78 11.
 aureum saeculum 72 15.
 aureus 55 12.
 aurigae 77 10, 79 14.
 aurum coronarium 42 49 50, 48 4 42, 49 42, 54 22, 77 9. in os infusum 40 27.
 Aurunci fr 2.
 L. Aurunculeius Cotta 40 5.
 auscultatores 42 17, 52 37, 77 17.
 Ausonia fr 2, 4 1. fera Ausonia 77 23.
 auspicia 38 13, 40 45, 41 43.
 P. Autronius Paetus a. 689 cos. 36 44, 37 25.
 Axona fl. 39 1.
 Babylon 68 26—7 30, 75 9.
 Bacchae carmen Neronis 61 20.
 Bacchanalia fr 39 5.
 Bacchus a Bessis cultus 51 25.
 Antonius 48 39. Bacchi templum 76 16.
 Baebius Marcellinus 76 8 9.
 Baetica 43 30 31, 45 10, 53 12.
 Baiae 48 51, 49 1. praedia Baiana 61 17. portus Baianus 49 1.
 Baleares ins. fr 57 49, 1. 43 29.
 balnea 37 51, 49 43, 54 25. Agrippae 54 29, 66 24, Titi 66 25.
 Bambalio 45 47, 46 7.
 Banadaspus lazyx 71 16.
 barba 48 34, 61 19, 68 15, 79 14.
 Barbillus astrologus 66 9.
 Barea Soranus 62 26.
 Bargioras Iudaeus 66 7.
 Basilianus Aegypti praef. 78 35.
 L. Basillus 43 47.
 Bassaeus Rufus 71 5.
 L. Bassus 36 2.
 Bastarnae 38 10, 51 23—25.
 Batanae 68 23.
 Batavi equites 55 24, 69 9. Batavorum insula 54 32, 55 24.
 Bathyllus histrio 54 17.
 Bato Brencorum dux 55 29.
 Bato Dysidiata 55 29.
 Bato gladiator 77 6.
 batrachis 59 14.
 Battarius 71 11.
 Bauli 59 17, 61 13.
 Bebryces Narbonenses fr 56 2.
 Belgae 39 1, 40 42. Belgium 39 50.
 Bellonae fanum 50 4 5, 71 33.
 Beneficentiae templum 71 34.
 Beneventum 66 9.
 Berenice Ptolemaei Auletæ f. 39 13 57.
 Berenice Tito amata 66 18.
 Bericus Brittannus 60 19.
 Bessi 47 25, 54 34, 51 25.
 ad bestias damnati 59 10, 76 10.
 Betillinus Cassius 59 25.
 bibliotheca Alexandrina 42 38, Apollinis Palatini 53 1, Octaviae 49 43, 66 24, Traiani 68 16.
 Bibulus v. M. Calpurnius B — .
 Bicilis Decebalis amicus 68 14.
 bisontes 76 1.
 Bithynia 36 40 42, 53 12, 54 7, 69 14, 80 5.
 Bithynium 69 11.
 bitumen 68 27.
 Bituriges 40 33.
 Bocchus fr 89 6.
 Bocchus 41 42, 43 36, 48 45, 49 43, 53 26.
 Boduni 60 20.
 Bogud Mauritaniae rex 41 42, 43 36 38, 48 45, 50 11, 53 26.
 boleti 60 34.
 bona dea 37 35 45.
 Bononia 46 36 54 55, 50 6.
 Borysthenes equus 69 10.
 Bosporus 36 50, 37 14, 74 10.
 Cimmerius 42 45, 54 24.

- brachium inter orandum nudare fr 85.
 Brennus fr 90.
 Breuci 55 29 34.
 Brigantium Callaeciae 37 53.
 Britanni 39 51.
 Britannia 39 50, 40 1, 49 38, 53 22, 62 1—12, 66 20, 71 14 16, 72 8, 76 11. *Boerius* 62 2, 76 16.
 murus Britannicus 72 8, 76 12.
 Britannicus Claudii f. 60 12 22 32 34, 61 1 7.
 Brundisium fr 49, l. 41 11 12 13 39 44, 45 12 13, 48 27, 50 11, 51 19.
 Bruttii 42 25.
 bubali 48 23.
 bubo 40 17 47, 42 26, 50 8, 54 29, 56 29 45.
 Bucoli Aegyptii 71 4.
 Bulla Felix 76 10.
 Bunduica Britannorum regina 62 2.
 Burri 68 8, 71 18, 72 2 3.
 Burrus 61 3 4 7, 62 13.
 Byzantium fr 104, l. 73 6 8 10—
 Cabira 36 12.
 Cacus ad fr 4.
 cadaver 37 14, 38 5, 44 35, 48 43 53, 50 24, 51 11, 54 28 35, 55 2, 56 31, 59 3, 69 2, 76 15, 78 9.
 Cadmea victoria 44 27.
 Caecilius Aemilianus 77 20.
 Caecilius Agricola 76 5.
 Caecilius Aristo 78 39.
 Caecilius Bassus 47 26.
 L. Caecilius Metellus a. 686 cos. 36 6.
 L. Caecilius Metellus trib. pl. 41 17.
 Q. Caecilius Metellus a. 548 cos. fr 57 59.
 Q. Caecilius Metellus Celer a. 694 cos. 36 54, 37 27 32 33 39 49, 38 7.
 Q. Caecilius Metellus Creticus a. 685 cos. fr 111 5, 36 1 2 45.
 Q. Caecilius Metellus Creticus Silanus a. 760 cos. 55 30.
 Q. Caecilius Metellus Macedonicus a. 611 cos. fr 74.
 Q. Caecilius Metellus Nepos a. 697 cos. 37 38 42 43 51, 39 1 6 54.
 Q. Caecilius Metellus Numidicus fr 82 et 89, l. 38 7.
 Q. Caecilius Metellus Pius fr 95, 102 10, 106 2, l. 37 37.
 Q. Caecilius Metellus Pius Scipio a. 702 cos. 40 51 53 57, 41 51, 42 9 56—43 9.
 Caecilius Rufinus 67 13.
 C. Caecilius Rufus a. 770 cos. 57 17.
 Cn. Caecilius Simplex a. 822 cos. suff. 65 17.
 Caecina Alienus 65 10—14, 66 16.
 Caecina Paetus 60 16, 67 13.
 Caecina Severus 55 29.
 Caecina Tuscus 63 18.
 caelibatus 56 4.
 Caelius Attianus 69 1.
 Caelius Gracchus fr 23.
 Caelius Pollio Armeniae praef. 58 25.
 M. Caelius Rufus 41 2, 42 22—5. caelum ardere visum 56 24 29, 60 33. de caelo servare 38 13, 39 35. in caelum ascendere 56 46, 59 11.
 Caenis Vespasiani concubina 66 14.
 Caerianus v. Pica.
 Caerites fr 33.
 imp. C. Caesar v. Caligula.
 C. et L. Caesares 54 8 18 26 27, 55 6 8 9 11 12. eorum nemus 66 25, sepulcrum 78 24, statuæ 61 25.
 Caesario 47 31, 49 41, 50 1 3, 51 6 15.
 Caesennius Lento 43 40.
 L. Caesennius Paetus 60 20—2.
 L. Caesetius Flavius 44 9.
 Caesonia v. Milonia.
 Caianum 59 14.
 Calabria fr 2 3.
 Calaecia 37 53.
 calcei Caesaris 43 43.
 Caledonia 76 13. Caledonii 75 5, 76 12.
 calendae Iannariae 40 47, 45 16
 calendarii ratio emendata 43 26.
 17, 47 13, 48 4 33, 59 6, 60 10.
 Calenus v. Q. Fufius C —.
 calida lavari 62 6. calidae potus 57 14.
 caligae 57 5. caligatus senatus 48 12.
 imp. Caligula 57 5, 58 1—59 30, 60 4 22.
 Callistus Caligulae lib. 59 19 29.
 C. Calpurnius aedilis 53 33.

- M. Calpurnius Bibulus a. 695 cos.
 37 8, 38 4 6 8 9 12, 40 30 50
 65, 41 44 48.
 Calpurnius Crassus 68 3.
 C. Calpurnius Piso a. 687 cos. 36
 14 24 37 38.
 C. Calpurnius Piso 59 8.
 Cn. Calpurnius Piso a. 731 cos.
 53 30.
 Cn. Calpurnius Piso a. 747 cos.
 55 8.
 Cn. Calpurnius Piso 36 44.
 L. Calpurnius Piso a. 739 cos. 54
 21.
 L. Calpurnius Piso Caesoninus a.
 696 cos. 38 9 15, 40 53, 41 16.
 L. Calpurnius Piso Frugi Licinia-
 nus 64 5 6.
 calvi 58 19, 59 22, 76 8.
 Calvia Crispinilla 63 12.
 Flavius Calvisius 71 28.
 C. Calvisius Sabinus a. 715 cos.
 48 34 46 54.
 Calvisius Sabinus Pannoniae praef.
 59 18.
 Calypso 48 50.
 Cambyzes fl. 37 3.
 cameli 60 7.
 camelopardalis 42 23, 72 10.
 Camillus Scribonianus v. Scribo-
 nianus.
 Cammuni 54 20.
 Campani fr 2, 57 46. Campania fr
 57 8. 1. 38 1 7, 41 6, 42 22 24,
 54 26.
 campus Agrippae 55 8.
 campus Martius 39 64, 48 53, 51
 23, 53 1 23.
 Camulodunum 60 21.
 Canace 69 10.
 cancelli palatii 76 4.
 Candace Aethiopum regina 54 5.
 candidati 40 56, 55 5.
 P. Canidius Crassus 49 24.
 L. Caninius Gallus a. 717 cos. 48
 49.
 C. Caninius Rebilus 43 46.
 canis 40 17, 45 17, 61 6.
 Cannae fr 2 3.
 Canobi cymbalistae 50 27.
 Cantabri 51 20, 53 25, 54 5 11.
 Canutia Crescentina 77 16.
 Ti. Canutius tr. pl. 45 6 12, 48 14.
 capita palis suffixa fr 109 4, 1. 64 6,
 68 14, 73 10, 74 8, 75 7. pro
 rostris exposita 47 2 8, 60 16,
 67 11. statuarum permutata 72 22.
 Capito v. Ateius C —.
 Capito Cassii Betillini p. 59 25.
 Capito Galbae lib. 64 2.
 Capitolinus mons fr 11 8.
 Capitolium fr 25 5 et 9, 50 4, 102
 15, 106 3, 1. 37 9, 41 39, 43
 21 45, 50 5.
 Cappadocia fr 99 2 36 13 17 50
 53.
 Caprea ins. 51 43, 58 5, 72 4.
 Capua 38 7, 45 12, 76 2, 78 7.
 Capuani fr 36 15.
 Capys fr 4 10.
 Caracallus v. imp. Antoninus C —.
 Caralis 48 30.
 C. Carbo tr. pl. 36 23.
 Cardyenus mons 68 26.
 Carica mancipia 79 15.
 C. Carina 51 21.
 Carina Secundus rhetor 59 20.
 carinae 48 38.
 T. Carisius 53 25, 54 5.
 caro elixa 60 6, humana 37 30.
 carpentum 60 22 23.
 Carrae 40 25, 78 5. Carrenses 37 5.
 carri 38 33, 40 42, 51 24, 62 12.
 Carteia 43 31 40.
 Carthaginienses fr 43 54.
 Carthago 43 50, 51 43.
 Carthago nova 43 30, 45 10.
 Carthalon fr 57 37.
 C. Casca tr. pl. 44 52.
 Casius mons 42 5, 68 25.
 Casperius Aelianus 68 3 5.
 Caspiae portae 63 8, Caspium mare
 37 5.
 Cassia gens 42 5.
 Cassius Asclepiodotus 62 26.
 Cassius Betillinus 59 25.
 Cassius Chaerea 59 29.
 Cassius Clemens 74 9.
 Avidius Cassius 71 2 3 4 17 22—
 28 30—1.
 C. Cassius Longinus 40 25, 42 12
 13, 44 2 8 14 34, 46 30 40, 47
 20—47.
 L. Cassius Longinus Pompeii na-
 varchus 42 6.
 L. Cassius Longinus Caesaris leg.
 41 51.
 L. Cassius Longinus a. 783 cos.
 58 3.
 L. Cassius Longinus Asiae praef.
 59 29.
 Q. Cassius Longinus 41 1 15 24,
 42 15, 43 1 29.
 Sp. Cassius Viscellinus fr 19.

- Castinus 78 13.
 Castor et Pollux 37 8, 41 61. Castoris aedes 45 17. nomen Drusodatum 57 15.
 Castor Deiotari successor 48 33.
 Castor Severi lib. 76 14, 77 1.
 castrari quenquam vetat Domitianus 67 2, 68 2.
 Casuellanus Britannus 40 2, 60 20.
 cataphracti equites 40 15, 49 20 26.
 Cataratacus Britanniae regulus 60 20.
 catenae portibus claudendis 51 9. aureae 49 40.
 Iustus Catonius 60 18.
 Catuellini 60 20.
 Catugnatus Allobrox 37 47.
 Q. Catulus v. Lutatius.
 Catus Decianus 62 2.
 Caucasus 37 1 5.
 furcae Caudinae fr 36 9 sqq. cavea 61 12, 76 1.
 cauponae 60 6, 62 14, 66 10.
 L. Publius Celsus 68 16, 69 2.
 Celtae fr 34, 39 49, 40 31 39 —.
 Celtiberi fr 57 44.
 cena sepulchralis 67 9.
 Cenchrea 63 17.
 Cenni 77 14.
 cenotaphia 55 2, 77 13.
 censorios fr 76 et 81, 1 38 13, 40 57 63, 53 17, 54 2 10.
 census fr 17 13, 1 43 25, 53 1 22, 54 35, 55 13. senatorius 52 19, 53 2, 54 17 26, 60 11.
 centumvirale iudicium 54 26.
 centuriones in senatum allecti 42 51. eorum hereditates 59 15.
 Cephallenia 49 17, 69 16.
 Ceraunii montes 41 44, 50 9 12.
 cerea imago 56 34, 74 4.
 Cerealis v. Petilius C —.
 Cerellia Ciceronis uxor 46 18.
 Cereris templum 50 10.
 Ceretani 48 42.
 cerevisia 49 36.
 certamen sacrum 51 1.
 cerussa 79 14.
 cetus 54 21, 75 16.
 Chaerea v. Cassius Ch —.
 Chalcedon 78 39. ἡ Χαλκηδονία γῆ 79 18.
 Chalcidicum 51 22.
 Channaus Syrus 49 19.
 Charimerus Cheruscus 67 5.
 Charybdis 45 28, 46 14.
 Chatti 54 33 36, 55 1, 67 5.
 Chauci 54 32, 60 8 30. ἡ Χαντζ 54 32.
 Chersonesus Africae 42 43, Thraciae 54 29 34.
 Cherusci 67 5, 54 33, 56 18. ἡ Χερουοντζ 54 33, 55 1.
 Chius 55 11.
 chlamys 59 17, 62 2, 72 17, 77 4, 78 3.
 Chone fr 2 2.
 Chrestus praef. praet. 80 2.
 Christiana legio 71 9.
 Christiani 70 3, 71 9, 72 4.
 Christus 71 9.
 Chrysippus 62 29.
 Cicero v. M. Tullius C —.
 Cilices 36 4.
 Cilicia 36 17, 39 12, 53 12, 54 9. portae Ciliciae 74 7.
 C. Cilnius Maecenas 49 16, 51 3 5, 52 1 14—40, 54 3 6 19 30, 55 7.
 Cilo 77 4 5, 78 11.
 Cimbri fr 90, 91 2, 94, 1 44 42.
 cinctura fluxa 43 43.
 Cineas fr 40 5 41.
 cippi sepulchrales 67 9.
 Cira spelunca 51 26.
 Circenses v. Iudi.
 circus 59 28, 63 20, 73 13. Antiochiae 68 25. Flaminius 55 2 10. Maximus 49 43, 50 10, 63 8, 68 7.
 circumcisis Elagabalus 79 11.
 Cirrhaea 63 14.
 Cirra fr 89 5. 48 21. Cirtenses 48 22.
 citharoedi 61 17 20 21, 63 6 8 21.
 citharoedicus triumphus 63 1.
 civis Romanus 37 42, 38 14, 54 7, 57 24.
 civitas data fr 28, fr 102 10, 37 9, 41 36 39, 49 16, 52 19, 56 33, 71 19, 77 9. vendita 44 53, 45 23 25, 60 17.
 Cius Bithyniae opp. 74 6.
 clamor bellicus 36 32, 38 45, 41 58, 47 43, 50 32, 62 12.
 classicum canere 36 32, 47 43, 49 9, 50 31.
 classici milites 55 24, 73 16, 79 3.
 classis ad Cyzicum 79 7, ad Misenum 73 16.
 Claudianae legiones v. legiones.
 Claudiopolis 69 11.
 imp. Claudius 55 27, 59 6, 60 2—35.

- Claudius Attalus 79 3.
 App. Claudius Caecus fr 36 27.
 App. Claudius Caudex a. 490 cos.
 fr 43 11—2.
 M. Claudius Centhos a. 514 cos. fr 44.
 M. Claudius Glicia fr 45.
 Claudius Herodes 71 35.
 App. Claudius Lateranus Severi le-
 gatus 75 2.
 Claudius Iatro 75 2.
 Claudius Livianus 68 9.
 Claudius Marcellus 54 20.
 C. Claudius Marcellus a. 704 cos.
 40 43, 59 3.
 C. Claudius Marcellus a. 705 cos.
 40 66.
 M. Claudius Marcellus a. 544 cos.
 fr 57 32—4 46, 1. 61 17.
 M. Claudius Marcellus a. 703 cos.
 40 30 58 59.
 M. Claudius Marcellus Aeserninus
 42 15—6, 43 1 29.
 M. Claudius Marcellus Aeserninus
 a. 732 cos. 54 1.
 C. Claudius Nero a. 547 cos. fr
 57 70.
 Ti. Claudius Nero 42 40, 48 15.
 Ti. Claudius Nero Liviae maritus
 48 44.
 Ti. Claudius Nero Drusus Germa-
 nicus v. Drusus.
 Claudius Pacatus 67 13.
 Claudius Pollio 78 40.
 Claudius Pompeianus 71 3, 72 4
 20, 73 3.
 App. Claudius Pulcher a. 611 cos.
 fr 74 et 81.
 App. Claudius Pulcher a. 700 cos.
 39 6 21 60.
 App. Claudius Pulcher a. 716 cos.
 48 43.
 Claudius Severus 79 5.
 Cleander praef. praet. 72 9 10 12—
 3, 75 4.
 Clemens Daciae praef. 71 12.
 Clemens Agrippam simulat 57 8.
 clementiae Iuliae templum 44 6.
 Cleopatra 42 3 34, 43 20 27, 47
 30 31, 48 24, 49 31 32 40 41,
 50 4 15 33, 51 5 15 21 22.
 Cleopatra Antonii f. 49 32 41, 51
 15 21.
 cloacae 49 43.
 Clodia Laeta 77 16.
 C. Clodius 47 24.
 P. Clodius 36 16 19, 37 45—6 51,
 38 12—, 39 6—, 40 48.
 Sex. Clodius 45 30.
 D. Clodius Septimius Albinus 72
 8, 73 14 15, 75 5—7.
 Cloelia 45 31.
 Cloelius Gracchus fr 23 1.
 Clunia Hispaniae opp. 39 54.
 Clupea Africae opp. 41 41, 48 52.
 Clusii fr 25 1.
 C. Cluvius 52 42.
 L. Cluvius 49 44.
 Cluvius Rufus consularis 63 14.
 clypei 42 14, 49 30, 50 5, 67 10,
 77 13, 78 37.
 Cnosius ager 49 14.
 M. Cocceius Nerva a. 718 cos. 49 1.
 imp. M. Cocceius Nerva v. Nerva.
 Coelesyria 53 12.
 Coeranus 76 5.
 Colchi 37 3.
 Colchis 36 50, 37 3, 42 45.
 Collatia fr 11 15.
 Collatinus Lucretiae maritus fr 11
 13.
 collegia 38 13, 60 6. collegium Iu-
 lium 45 30.
 collis Quirinalis fr 6 2.
 coloniae 43 39 50, 44 37, 50 6,
 51 4, 53 25 26, 54 7 23.
 Colops fl. 49 37.
 colossus 72 22.
 columna Traiani 68 16. columnae
 Herculis 53 8.
 coma adsciticia 59 26, 61 9. Bri-
 tannorum 62 2.
 comata Gallia 46 55, Liguria 54
 24. comati Parthi 66 17, Daci
 68 9.
 Comana Cappadociae duo 36 12
 13.
 Comarus portus 50 12.
 cometa 45 7, 51 17, 54 29, 56 24
 29, 60 35, 65 8, 66 17, 75 16,
 78 30.
 comitia 37 27, 38 13 4 17, 39 35,
 40 45, 42 20, 43 45 47, 46 33
 45, 52 20 29, 53 21 23, 55 34,
 56 40, 58 20, 59 9 20.
 comitalis morbus 46 33.
 comitium 47 19.
 Commagene 36 4 5, 54 9.
 commentarii publici 44 11, 47 6,
 53 19, 57 12 16 21 23, 60 30,
 67 11. Caesaris 44 53, 45 23,
 55 2. principales 67 15, 72 24.
 senatus 78 22.
 Commius Atrebas 40 42.
 L. Commodus 70 1, 71 1.

- L. Commodus, qui et L. Verus, 70
2, 71 1 2 14.
imp. Commodus 71 21 22 23, 72
1—24, 73 4 5 6, 77 15.
Commodus mensis 72 15.
concordiae sacrificium 77 1, statua
54 35, templum 50 8, 55 8 9.
congiarium 43 21, 51 21, 53 28,
54 29, 59 2, 60 25, 71 32, 72
16, 73 5, 76 1, 78 34.
consecratio Augusti 56 42, Perti-
naxis 74 4.
consiliarii Augusti 53 21, 56 28
41. Tiberii 57 7, 60 4. Mamaeae
80 1.
consules fr 13 1. nullo ante ma-
gistratu gesto 48 33, 51 4, 56
26 28, 62 23, 76 5. per inter-
regem creati 39 27 31, 40 45.
annui esse desinunt 42 56, 43
46, 53 32.
copae 79 13.
Coreyra fr 49 6, 1. 42 10 11, 48 54,
49 17, 50 9 11 12. Corcyraei
41 49, 66 25.
cordax 50 27.
Corduba 43 32 39, 45 10. Cordu-
benses 42 15.
Corduene 37 5.
Corfinium 41 10.
Corinthus fr 72 1, 1. 43 50, 50 13.
Corinthii fr 42, 1. 66 25.
Cornelia Calvisii Sabini uxor 59 18.
Cornelia Orestilla 59 8.
Cornelia Paula 79 9.
Cornelia Paulina 61 10, 62 25.
Cornelia Pompeii uxor 42 2.
Cornelii forum 46 35.
C. Cornelius tr. pl. 36 38 39 40.
C. Cornelius (Patavinus) 41 61.
L. Cornelius duumvir navalis fr
39 5.
Cornelius Balbus 54 25.
L. Cornelius Balbus a. 714 cos.
suffectus 48 32.
C. Cornelius Cethegus a. 557 cos.
fr 59.
Cornelius Cinna inter percussores
Caesaris 44 50.
L. Cornelius Cinna a. 667 cos. fr
102 4 11, 109 3, 1. 36 25, 45 47,
46 49.
Cn. Cornelius Cinna Magnus a. 758
cos. 55 14.
Cornelius Cossus Gaetulicus 55 28.
P. Cornelius Dolabella a. 471 cos.
fr 39 2.
P. Cornelius Dolabella 41 40, 42
29, 43 51, 44 22 53, 45 15, 46
40, 47 21 26 28 30.
Cornelius Fronto 68 1, 71 35.
Cornelius Fuscus 68 9.
Cornelius Gallus 51 9 17, 53 23.
Cn. Cornelius Lentulus a. 553 cos.
fr 55 5 et 59.
Cn. Cornelius Lentulus a. 736 cos.
54 12.
P. Cornelius Lentulus princeps se-
natus 46 20.
Cn. Cornelius Lentulus Augur a.
740 cos. 54 24.
L. Cornelius Lentulus Crus a. 705
cos. 40 66, 41 3.
Cn. Cornelius Lentulus Marcellinus
a. 698 cos. 39 27—30.
P. Cornelius Lentulus Marcellinus
a. 736 cos. 54 12.
P. Cornelius Lentulus Spinther a.
697 cos. 39 1 6 12 16 17.
P. Cornelius Lentulus Sura a. 683
cos. 37 30 32 34 35, 46 20.
L. Cornelius Merula 54 36.
A. Cornelius Palma 68 14, 69 2.
P. Cornelius Rufinus a. 477 cos.
fr 40 1.
Cornelius Sabinus 59 29.
P. Cornelius Scipio a. 738 cos. 54
19.
Q. Cornelius Scipio a. 702 cos. 40
51 53 57, 41 51, 42 9 13 56 57,
43 3 8 29.
P. Cornelius Scipio Africanus maior
fr 57 29, 39 45, 47 8, 53 6, 62,
63, 72 5, 82.
P. Cornelius Scipio Africanus minor
fr 70, 80, 84.
L. Cornelius Scipio Asiaticus fr 63
et 65.
Cn. Cornelius Scipio Asina fr 43 21.
P. Cornelius Scipio Nasica fr 57 61.
Cornelius Scipio Salutio 42 58.
Cn. Cornelius Sisenna 36 1.
L. Cornelius Sulla dictator fr 102
4, 103, 105, 108—9, 1. 36 31 34,
37 10, 40 45, 42 18, 43 43 49
50, 44 5, 47 3—5. eius monu-
mentum 77 13.
L. Cornelius Sulla a. 786 cos. 58 20.
P. Cornelius Sulla dictatoris ἀδελ-
φίδος 36 44, 37 25.
L. Cornelius Sulla Faustus dicta-
toris f. 40 50, 42 13, 43 12.
L. Cornificius a. 719 cos. 48 21,
49 6 7 18 33.

- Q. Cornificius 48 17.
 corocotta animal Indicum 76 1.
 Corocotta latro 56 43.
 coronae 44 4 6 11, 45 6, 46 40,
 49 14, 50 10, 51 5 19, 53 16 26
 30, 56 42, 61 21, 63 9 20, 79 16.
 Corsica 55 32.
 corvi 45 17, 54 19, 58 5.
 Cos ins. 51 8.
 Costuboci 71 12.
 Cotini 71 12.
 L. Cotta a. 689 cos. 36 27, 37 1,
 40 5 6.
 M. Cotta 36 23.
 Cottiae Alpes 60 24.
 Cotys Armeniae rex 59 12.
 Cotys Thraciae rex 54 20.
 Cremona 64 10, 65 1.
 Crenutius Cordus 57 24.
 Crenides 47 35.
 crepidae 77 7.
 Creta 49 32, 53 12. Cretenses fr
 111, l. 36 1—2, 45 32.
 Crispina Commodi uxor 71 33,
 72 4.
 C. Crispus a. 797 cos. 60 23.
 M. Crispus 47 27.
 crocodili 55 10.
 cruci affixus rex 49 22.
 Ctesiphon Parthorum regia 40 14
 40, 68 28 30, 71 2, 75 9.
 Culene 77 24.
 culeus 61 16.
 Cumae 48 50.
 cuniculi 66 4, 69 12.
 curatores annonae 54 1. viarum 54
 8 26, 59 15, 60 17. vicorum 55 8.
 curia Hostilia 40 50, 44 5, 45 17.
 Iulia 47 19, 51 22. Octaviae 55
 8, Pompeii 44 16. in curia ima-
 gines 71 34. ante curiam Ianus
 73 13.
 curiae fr 5 8.
 Curiatius Maternus 67 12.
 C. Curio 38 16, 40 59 62 64 66,
 41 1 41, 42 56, 43 30.
 Curio C. f. 51 2.
 M' Curius Dentatus fr 37 1.
 currus 42 47, 43 21, 47 33, 49 18,
 59 7 13, 61 16, 63 20, 74 4.
 cursores tabellarii 78 35.
 M. Curtius fr 30, 45 32, 53 8.
 Mettius Curtius 56 5.
 custodia liberior 37 32, 58 3 18.
 Cutilia aqua 66 17.
 Cydonia Cretae urbs 36 2. Cydo-
 niatae 51 2.
 cymbalistae 50 27.
 Cynici 66 13 15.
 Cynobellinus 60 20 21.
 Cyprii servi 39 23.
 Cyprus 39 12 22, 48 40, 49 32,
 53 12, 54 4, 68 32.
 Cyrenaica 53 12.
 Cyrene 42 13, 49 32, 68 32.
 Cynus fl. 36 53 54, 37 1 3.
 Cyrrhestica Syria 49 20.
 Cyrrhus Syriae urbs 71 22.
 Cythera 54 7.
 Cyzicus 51 7, 70 4, 73 6, 79 7.
 Cyziceni 54 7 23.
 Daci 51 22 23, 67 6, 68 6, 72 3.
 Dacia 71 11 12 19, 72 3 8.
 Dacringi 71 12.
 Dada s. Dadasa cast. 36 14.
 Dalmatae 49 38, 51 21, 54 34. Dal-
 matia 49 36, 53 12, 54 20.
 Dalmaticae manubiae 49 43.
 Damasippus fr 109 4.
 damnati 54 3, 57 20, 58 11 27 40,
 59 10 29, 63 13, 65 21, 73 16,
 76 10.
 Damostratia Commodi concubina
 72 12.
 Danubius s. Ister 37 11, 49 36 37,
 50 24, 51 22 23 24 26 27, 54
 20 36, 68 13.
 Daphne Antiochia suburbium 51 7.
 Dapyx Getarum regulus 51 26.
 Dardani 38 10, 51 23 27.
 Dardanus Troadis fr 105.
 Darius et Xerxes 59 17.
 Darius Arsacida 59 17.
 Datus 78 15.
 Daunii fr 2 3.
 Decebalus Dacorum rex 67 6 7,
 68 6—14.
 December decimus mensis 54 21.
 decemviri litibus iudicandis 54 26.
 sacrorum fr 74 1.
 Decianus Catus 62 2.
 Decidius Saxa 47 35—6, 48 24—5.
 decimati milites 49 27 38.
 Decius Iubellius fr 40 7.
 P. Decius Mus a. 414 cos. fr 35
 5—8, l. 53 8.
 P. Decius Mus a. 475 cos. fr 40 43.
 Decius Triccius 78 13, 79 4.
 decocta Neronis 63 28.
 decuriones 49 14.
 decursiones circa rogam 56 42, 74
 5, 77 16.
 dediti hostibus fr 42, 45, 61, 79,
 l. 45 32. provincialibus 76 9.

- defectus lunae et solis v. eclipsis.
 Deiotarus 41 63, 42 45, 46 2, 47
 24 48, 48 33, 49 32.
 delatores 40 52, 46 49, 57 19, 58
 14 16 21, 66 19, 74 9, 78 18 21.
 Deldo Bastarnarum rex 51 24.
 Q. Dellius 49 39, 50 13.
 Delphi fr 66 3, 90.
 Delphicum oraculum 63 14. the-
 sauri Delphici fr 90.
 delphini 48 52, 49 43.
 Demetrius opp. fr 57 57.
 Demetrius Caesaris lib. 48 40.
 Demetrius cynicus 66 13.
 Demetrius Pharius fr 49 et 53.
 Demetrius Pompeii lib. 39 38.
 Democedes medicus 38 18.
 Demochares Sex. Pompeii legatus
 49 2 7 8 10.
 democratia cum monarchia collata
 44 1, 52 4.
 Demosthenes fr 40 5.
 denarius 57 4.
 Dentheletae Thraces 51 23 25, 54
 20.
 detrimenti ne quid res publica cap-
 iat 37 31 43, 38 14, 41 3, 42
 23, 46 31
 devoti pro imperatoribus 53 20, 59
 8, 69 11.
 dei imperatores 44 9, 59 4 26, 67
 13, 72 16, 77 5.
 diadema 44 9 11, 62 23, 63 4 5,
 67 7, 68 17 19, 78 27.
 Diadumenianus Macrini f. 78 4 19
 20 38 40.
 Diaeus fr 72 1.
 Diana Ephesia 39 16, 48 24. Tau-
 rica 36 13.
 dictator fr 17 13.
 dictatura fr 16, 36 34.
 Q. Didius 43 14 29 31 40.
 Q. Didius 51 7.
 imp. M. Didius Salvius Iulianus 46
 46, 73 11—17.
 Diegis Decebalii legatus 67 7.
 dies atri fr 21 3, 47 19, 51 19.
 dies aureus 63 5. dies fatales
 42 5. natales v. natalicia. dierum
 nomina 37 18—9.
 digitis numerare 36 13, 71 32, 73
 11.
 Dio Alexandrinorum legatus 39 14.
 Dio Cassius fr 1, L. 43 46, 46 35,
 49 36, 51 1, 53 19 20, 55 12,
 60 2, 68 27, 69 1, 71 33, 72 4 7
 16 18 20 23, 73 1 3 12 14 17,
 74 4 5 11 14, 75 4 7 13 15 16,
 76 1 2 8 16 17, 77 9 11 17, 78
 8 10, 79 7, 80 1 4.
 Diodorus citharoedus 63 8 20.
 Diodorus Siculus fr 102 1.
 Diogenes cynicus 66 15.
 Diomedis campus fr 2 3.
 Dionysia 69 16.
 Dionysius Milesius 69 3.
 Dionysius Papirius v. Papirius.
 Dioscorides Alex. 42 41.
 Dioscuri 59 28, 60 6, 69 28. eorum
 aedes 38 6.
 diptychae tabulae 67 15.
 diribitorium 53 8, 59 7, 66 24.
 discedere in sententias 41 2.
 Dodona fr 40 6, 101 2.
 domina 48 44, 50 5, 63 13, 79 14
 16.
 dominus 54 4, 55 12, 56 27, 57 8
 11, 67 13, 69 16, 79 16.
 Domitia Domitiani uxor 66 3 26,
 67 3 15.
 Domitia Neronis amita 61 17.
 Domitia Paulina Hadriani soror 69
 11.
 imp. Domitianus 53 18, 66 1 2 26,
 67 1—18, 69 6, 72 14.
 Cn. Domitius Aenobarbus a. 650 tr.
 pl. fr 92, L. 37 37.
 Cn. Domitius Aenobarbus a. 722
 cos. 48 7 16 54, 49 41, 50 2 13.
 Cn. Domitius Aenobarbus a. 785
 cos. 58 17 20 27, 61 2.
 L. Domitius Aenobarbus a. 700 cos.
 39 31 60 64, 41 10 25.
 L. Domitius Aenobarbus a. 788 cos.
 54 19.
 Domitius Afer 59 19 20, 60 33.
 Cn. Domitius Calvinus a. 701 et 714
 cos. 40 17 45 46, 41 51, 42 46
 49, 48 15 29 42.
 Cn. Domitius Corbulo 59 15, 60
 30, 62 19—23, 63 6 17, 66 3.
 Domitius Florus 78 22.
 domus Neronis 65 4, Tiberiana 71
 35.
 donativum 43 21, 46 46, 47 42, 49
 14 31, 51 17, 56 32, 57 5 6, 59
 2, 60 12, 61 3, 64 3 5 9, 65 22,
 73 1 8 11, 76 1, 78 19 34, 79 1.
 Doryphorus Neroni a libellis 61 5.
 dos 79 12.
 draco 50 8.
 Dravus fl. 55 29.
 Drusilla Caligulae soror 59 10 24.
 Drusilla Caligulae f. 59 28 29.

- Drusus Claudii f. 60 32.
 Drusus Germanici f. 58 3 13 22 25, 59 3.
 Drusus Liviae f. 54 10 19 22 25 32—3, 55 1 2, 60 5.
 Drusus Tiberii f. 56 17 25 34, 57 4 6 13 14 20 22, 58 11.
 M. Drusus Libo a. 739 cos. 54 21.
 Dulcis portus 50 12.
 Duras Dacorum rex 67 6.
 Durius fl. 37 52.
 Dynamis Asandri uxor 54 24.
 Dyrrhachium 41 14 47 49 50, 47 37, 51 4.
 Dyrrhachus heros 41 49.
 Earinus eunuchus 67 2.
 Eburones, Eburonia 40 5.
 Ebusus ins. 43 29.
 Eclectus Commodi cubicularius 72 4 19 22.
 eclipsis solis 41 14, 55 22, 56 29, 60 26, 61 16, 78 30. lunae 65 8 11.
 Edessa 68 21 30, 78 5.
 P. Egnatius Celer philosophus 62 26.
 M. Egnatius Rufus 53 24.
 Elagabalus deus 78 31, 79 11.
 Elagabalus imp. 78 30—.
 Elegia Armeniae opp. 68 18—9, 71 2.
 Elei 79 10.
 elephanti fr 40 24, 39 38, 45 13, 49 7.
 Elephantina urbs 54 5.
 Eleuthera Cretae opp. 36 1 2.
 Elison fl. 54 33.
 emblemata 57 15.
 emeriti 48 10 11 30, 51 3, 53 25.
 Emesa 79 17. Emeseni 50 13, 51 2, 72 14.
 Ennia Thrasylla Macronis uxor 58 28, 59 10.
 Entellus Domitiano a libellis 67 15.
 Epagathus Caracalli lib. 77 21, 78 39, 80 2.
 Epaphroditus Neronis lib. 63 27 29, 67 14.
 Epaphroditus Octaviani lib. 51 11 13.
 Ephesus 39 17, 48 24, 51 20, 67 17.
 Epicharis 62 27.
 Epidamnus fr 49 6, 1. 41 49.
 C. Epidius Marullus 44 9.
 Epirotae fr 40 26.
 Epirus fr 40 3 4, 102 2, 1. 53 12.
 epistolae ad imperatores 57 11.
 imperatorum ad senatum 69 14.
 Eprius Marcellus 66 16.
 epulum 39 30 35, 40 49, 43 21, 48 31 32 34, 49 18, 51 22, 54 14 26, 55 2 8, 57 12, 59 11 13, 61 20, 67 4 8.
 equites fr 97, 1. 36 25, 38 7, 42 34, 43 23, 48 33, 52 19, 53 31, 54 2 30, 55 2 13 22 31, 56 27 42, 57 14, 59 9 10, 60 6, 61 9, 63 13, 65 6.
 equus 36 35, 37 54, 43 14, 49 30, 52 13, 59 14 28, 61 6, 63 2, 69 10, 73 4, 75 14, 76 7.
 Eretria 54 7.
 Eribolus Nicomediae navale 78 39.
 Eridanus fl. 37 9, 41 36.
 Erucius Clarus Traiani legatus 68 30.
 Erucius Clarus a. 946 cos. 72 22, 73 9.
 Erythraeum mare 68 28.
 Eryx Elymaeorum rex fr 4 2.
 essedae 40 2, 60 20, 62 12.
 Etruria 37 31.
 Etrusci fr 2 3, 39 1, 49 15. vates fr 11 8, 36 28, 102.
 Euander Arcas fr 3.
 Euander Cretensis fr 66 3.
 Euhodus Caracalli magister 76 3 6, 77 1.
 Eumenes fr 66 1 et 3.
 eunuchi 67 2.
 evocati 45 12 38, 55 24.
 Euphrates fl. 36 4, 37 5, 40 12 17, 68 28.
 Euphrates philosophus 69 8.
 Euprepes auriga 77 1.
 Euripides 58 24, 60 29, 78 8.
 Eusebius Pamphili 70 3.
 Eutychianus Comazon 78 30 31 32 33 39, 79 4 21.
 exactores publicorum debitorum 60 10.
 excutere suspectos 46 45, 58 18, 60 3, 66 10.
 Exedares Armenia eiectus 68 17.
 exploratores 46 36, 50 9, 78 14.
 exsules 46 48, 56 27, 57 22, 59 9. revocati fr 102 11, 1. 38 27, 41 36, 43 27, 44 53, 45 17 25 47, 46 15, 48 36, 60 4, 77 3.
 Exsuperatorius Commodus 72 15. mensis ib.
 Fabii 306 ab Etruscis caesi fr 21.

- Fabiorum sacrum gentile fr 25
 5.
 C. Fabius Caesaris legatus 41 20.
 K. Fabius fr 25 5.
 M. Fabius Armeniae praef. 36 10.
 M. Fabius Carthaginem legatus fr
 55 10.
 Q. Fabius senator fr 42.
 Fabius Agrippinus 79 3.
 Q. Fabius Gurgus a. 462 cos. fr 36
 30.
 Q. Fabius Maximus a. 709 cos. suff.
 43 31 42, 46 2.
 Q. Fabius Maximus Africanus a. 744
 cos. 54 36.
 Q. Fabius Maximus Rullianus a.
 444 cos. fr 36.
 Q. Fabius Maximus Verrucosus a.
 521 cos. fr 47, 57 9 16—22 36.
 Paulus Fabius Maximus a. 743 cos.
 54 32.
 Fabius Persicus 58 24.
 Fabius Valens 64 extr.
 Fabricius pons 37 45.
 A. Fabricius praetor 61 6.
 C. Fabricius Luscinius a. 472 cos.
 fr 36 32, 39 1, 40 1 29 30 33—8
 44, 1. 77 20.
 faces in caelo transcurrentes 37 25,
 39 20, 40 47, 41 14, 43 35, 45
 17, 47 40, 50 8, 54 19 29, 56
 24 29.
 factiones quattuor in Circo 59 14,
 61 6, 65 5, 67 4, 77 1.
 Faesulae 37 30 33 39.
 falces 39 43, 49 3.
 P. Falcidius tr. pl. 48 33.
 Falisci fr 24 1—2.
 fama restituta 73 5.
 fames 39 9, 48 7, 55 22 26 31, 59
 17, 60 11, 72 13, 74 12.
 Fango v. C. Fuficius F —.
 L. Fannius 36 10.
 Fannius Caepio 54 3.
 fascēs 36 22, 38 6 30, 41 52, 44 4,
 45 28, 53 1, 54 1 25, 59 20, 67
 4.
 Faunus fr 4 3.
 M. Favonius 38 7, 39 14 34, 40
 45, 47 49.
 Favorinus philosophus 69 3.
 Faustina Marci uxor 74 3 71 22
 29 30—1.
 Faustulus fr 4 13.
 Februarius fr 27.
 felis 58 5.
 Felix mensis 72 15.
 Fenius Rufus 62 24.
 fenus temperatum 41 37, 51 21,
 58 21.
 ferae v. Africanæ.
 fercula in triumpho 41 7.
 feriae 38 6, 60 17. Latinae 39 30,
 44 4, 46 33, 47 40, 49 16 42,
 53 33, 54 6 17, 60 5.
 Festus Caracalli cubicularius 78
 33.
 fetialis 50 4.
 fides 47 7 10. fidei et Saturni tem-
 plum 45 17.
 filii a parentibus necati 37 36.
 fiscus principum 53 16 22, 61 5,
 79 11. fisci advocatus 78 13.
 Flaccus 78 22.
 L. Flaccus Pompeii legatus 36 54.
 flamen Dialis 54 24 36, 59 13.
 Martialis 43 24.
 via Flaminia 78 11.
 Flavia Domitilla 67 14.
 Flavia Titiana 73 7.
 Flavianus sub Alexandro Severo
 praef. praet. 80 2.
 L. Flavius tr. pl. 37 50.
 Flavius Arrianus v. Arrianus.
 Flavius Calvisius 71 28.
 Flavius Clemens a. 848 cos. 67 14.
 C. Flavius Fimbria fr 104.
 Flavius Heracleo 80 4.
 Flavius Maternianus 78 4 7 15.
 Flavius Sabinus 60 20, 65 17.
 L. Flavius Silva Nonius Bassus a.
 834 cos. 66 26.
 Flavius Subrius 62 24.
 Flavius Sulpicianus 73 7 11, 75 8.
 Flavius Titianus 77 21.
 Flora 78 22.
 Floralia 58 19.
 floribus coronari 43 22, 63 4.
 flumina derivare fr 77.
 Fonteius Capito 64 2.
 C. Fonteius Capito a. 765 cos. 56
 26.
 fores sponte apertae 42 26, 44 17,
 60 34, 63 26, 65 8, 66 17.
 formicae 54 19.
 fortunæ sacra 41 39, simulacrum
 58 7, templa fr 76 2, 43 21, 44
 5, 50 10. reducis ara 54 10. for-
 tuna publica 42 26 et respiciens
 42 26.
 forum Augusti 68 10, 75 4. boarium
 78 25, Caesaris 43 22, Romanum
 51 19, Traiani 68 16 29, 69 4.
 Forum Cornelli 46 35.

- fossa 42 41, 60 30.
fretum Siculum 49 1.
frigida lavacra 53 30.
Frisii 54 32.
frumentum 38 13, 39 9 24, 41 16,
43 21, 51 17, 55 26 31, 60 31,
62 18, 65 9, 78 22.
Fucinus lacus 60 33.
C. Fuficius Fango 48 22.
Q. Fufius Calenus 38 8, 42 13 14
55, 46 1—28 32, 48 10 20.
Fufius Geminus 49 38.
fugitivi 48 19 36.
Fulcinus Trio 58 25.
fullonia ars 46 4.
fulmina 37 9 25, 39 15, 41 14 61,
42 26, 45 17 27, 47 40, 49 15,
50 15, 54 1 29, 55 1, 56 29, 57
14, 59 28, 60 35, 61 16, 76 11,
78 25.
Fulvia Plantilla v. Plantilla.
Fulvia Clodii, dein M. Antonii uxor
46 56, 47 8, 48 4 5 10 15 28,
51 6.
Fulvius praef. urbi 79 21.
A. Fulvius Catilinae socius 37 36.
Fulvius Diogenianus 78 36.
Q. Fulvius Flaccus fr 57 46.
Q. Fulvius Nobilior fr 81.
L. Fulvius Plautianus v. Plantianus.
Fulvius Setinus senator 43 23.
funditores 41 59 60, 47 43, 49 20,
50 16 23.
funebres ludi v. ludi.
funes ex capillis mulierum 74 12.
funus publicum 46 38 51, 47 17,
48 33, 53 30, 54 12 28 35, 55 2,
56 34 42, 57 21, 58 2 19 28, 59
3 11, 60 35, 68 15, 74 4.
Furiae 63 14.
L. Furius praetor a. 554 fr 57 81,
58 6.
P. Furius tr. pl. fr 95 3.
M. Furius Camillus fr 24, 25, 27, 28.
M. Furius Camillus a. 761 cos. 55
33.
Furius Camillus Scribonianus a. 785
cos. 58 17.
P. Furius Philus a. 618 cos. fr 82.
C. Furnius 48 13, 49 17 18, 52 42,
54 5 18.
Furtius Quadorum rex 71 13.
Fuscianus 79 4.
Fuscus Severiani nepos 69 2, 68 9.
A. Gabinius a. 696 cos. 36 23—36,
37 5, 38 9 15, 39 55, 42 2 3 5
11, 45 26, 46 8.
P. Gabinius 60 8.
Gabii 48 12.
M. Gabius Apicius 57 19.
Gades 37 52 53, 43 39. Gaditani
41 24.
Gaetulia 43 3 4, 53 26. Gaetuli 43
4, 55 28.
Gaiobomarus Quadorum rex 77 20.
Galaesus Camilli lib. 60 16.
Galatia 36 46, 42 48, 48 33, 49
32, 51 7, 53 26.
Galba Gallorum dux 39 1.
Serv. Sulpicius Galba Caesaris le-
gatus 37 48, 39 5 65.
imp. Serv. Sulpicius Galba 51 3,
53 14, 56 30, 57 19, 58 20, 60 8,
63 23—64 6.
galea aurigarum 63 6, 79 15. gla-
diatorum 72 19 21, 75 8. pha-
langitarum 77 7.
Galeria Fundana Vitellii uxor 65 4.
Galli fr 25, 39 1, 50 2, 57 6, 77 6.
Gallus et Galla in foro defossi
fr 47.
Gallia 39 39 50, 40 43, 53 22.
Aquitania 53 12. Celtica 39 46
49, 40 41, 53 12. Cisalpina 37
9, 38 8, 41 36, 45 9, 46 45. co-
mata 46 55. Lugdunensis 53 12,
54 36. Narbonensis 36 37, 43
51, 46 55, 52 42, 53 12. togata
46 55, 48 12. Transalpina 38 8,
48 10.
gallinae albae 48 52, 63 29.
Gallograecia v. Galatia.
C. Gallus a. 788 cos. 58 25.
Ganna fatidica 67 5.
Gannys Elagabalum educavit 78 38
39, 79 6.
Ganymedes eunuchus 42 39 40.
Gauda Masinissae nepos fr 89 4.
Gaugamela 68 26.
Gaziura 36 14.
Gellius Maximus 79 7.
Gellius Publicola 47 24.
L. Gellius Publicola a. 718 cos.
49 1.
gemellae legiones 55 23.
L. (an Livius) Geminus 59 11.
C. Geminus Rufus 58 4.
Gemoniae scalae 58 1 5 11, 60 16,
63 21.
genibus ad templum adrepere 43
21, 60 23.
genius P. R. 47 2, 50 8.
Gentius Illyriorum rex fr 66.
Genucla cast. 51 26.

- Genusus fl. 41 52.
 Gergovia Arvernorum urbs 40 35.
 Germani 38 35 45, 40 31 39 40,
 51 20, 53 12 26, 54 11 20 32,
 55 1 6, 56 18 23, 57 18, 65 17,
 66 3, 67 4, 71 3.
 Germania 72 11. superior et infe-
 rior 53 12.
 Germanicus Drusus 55 2, Tiberius
 57 8.
 Germanicus Drusi f. 55 12 27 31
 32, 56 11 15 17 25, 57 3 5 6
 14 18, 58 3 8, 59 3.
 Geryonis boves fr 4 2 et 3.
 Gessius Marcianus 78 30 34.
 Getae 67 6 51 22 24 26 27.
 Gigantes 66 22 23.
 gladiatores 39 7 18, 43 23, 48 43,
 51 22, 59 13, 60 13, 72 19, 77
 19.
 gladiatorii ludi v. ludi.
 gladius Germanorum 38 49.
 Glaphyra scortum 49 32.
 Gomphi Thessaliae opp. 41 51.
 Gordius auriga 79 15.
 Gordyaei montes 68 26.
 graculus 78 8.
 Graeca lingua 40 9, 51 16, 55 3,
 57 15, 60 8 17.
 Graecus et Graeca in foro defossi
 fr 47.
 Graecia 36 18, 38 38, 41 10, 49
 44, 50 6 13, 51 4, 53 12, 54 7,
 63 11.
 Graecinus Laco 58 9 10 12, 60 23.
 gravidae ductae 48 31 44, 59 23.
 grues certantes 66 25.
 gymnasia 53 27, 61 17 21, 68 15,
 69 4.
 gymnasiarcha Antonius 50 5 27.
 Hadrianotherae 69 10.
 imp. Hadrianus 65 3, 66 17, 68 13
 15 33, 69 1—23, 70 1 3.
 Hadrianus Afer 69 3.
 Haemus mons 51 23 27, 67 6.
 Hamilcar 43 21. alius 58 5.
 Hannibal fr 43 18, 57.
 Hannibal fr 54, 57 68 et 70 et 86.
 Hanno fr 43 8 et 21, 46 1, 57 67.
 Harmodius 47 20.
 harmonia caelestis 37 18.
 Hasdrubal fr 57 67 et 69.
 hasta cruenta ad Bellonae 71 33.
 hastae C. et L. Caesaribus datae
 ab equitibus 55 12.
 hastati Parthorum 40 15 22.
 Helenus Octaviani lib. 48 30 45.
 Helius Neronis lib. 63 12 18—9,
 64 3.
 Heliodorus Hadriano ab epistolis
 69 3. Cassii Avidii p. 71 22.
 hellanodicae 63 14.
 Hellespontus 42 6.
 Helvetii 38 31.
 Helvidius Priscus 66 12, 67 13.
 Helvius Agrippa pontifex 67 3.
 Helvius Blasio 46 53.
 Helvius Cinna tr. pl. 44 10 50, 45
 6.
 P. Helvius Pertinax v. Pertinax
 imp.
 Heniochi 68 18, 71 14.
 Heras cynicus 66 15.
 Herculaneum 66 23.
 Hercules fr 4 2, 37 52. in Capi-
 tolio 42 26. Gaditanus 43 39.
 Tyrius 42 49. Herculis dictum
 47 49. ab Hercule octavus 79
 10. Hercules Commodus 72 15.
 heredes 55 25, 72 92.
 hereditates 56 32 41, 57 17, 58 4
 16, 59 15, 60 6, 77 9.
 Herennius Senecio 67 13.
 Hermae 54 9.
 Herminius mons 37 52 53.
 Hermogenes medicus 69 22.
 Hermogenes rhetor 71 1.
 Herodes Agrippae fr 55 27, 54 9.
 Herodes Antipatri f. 49 22.
 heros Iulius 51 20.
 Hersilia fr 5 5.
 hibernare in aedibus 78 3.
 Hiempsal 41 41.
 Hierapolis 68 27.
 Hierapydna 36 2.
 Hierocles Elagabali vir 79 15 21.
 Hieron fr 43 1.
 hieronicae 52 30, 63 14 20.
 Hierosolyma 37 16 17, 49 22, 66
 4 7, 69 12.
 Hippocrates 38 18.
 hippopotamus 51 22, 72 10 19.
 hippotigris 77 6.
 A. Hirtius a. 711 cos. 45 17, 46
 36 39.
 hirundines 50 15.
 Hispalis 43 39.
 Hispania 39 54, 42 15, 43 28, 44
 41, 48 1 28, 50 6, 54 20, 59 21.
 Baetica 41 23, 43 29 31, 45 10,
 53 12. Tarraconensis et Lusita-
 nica 53 12.
 Hispanorum devotio 53 20.
 histrio manumissus 57 11. histrio-

- nes 54 17, 56 47, 57 15 21, 59
 2 5 29, 61 17, 63 8, 65 2, 68 10.
 Homerus 69 4 28, 78 30.
 honori et virtuti ludi celebrantur
 54 18.
 horae noctis et diei planetis assignatae 37 19. duae actori, tres
 reo datae 40 52.
 M. Horatius Barbatus 44 25.
 Horatius Cocles 45 31 32, 53 8.
 M. Horatius Pulvillus a. 245 cos.
 fr 13 3.
 hordeum 49 27 38.
 horrea 72 24.
 Hortensius fr 103 2.
 Q. Hortensius a. 685 cos. fr 111 4,
 l. 38 16, 39 37.
 Q. Hortensius Macedoniae propr.
 47 21.
 horti Agrippae 45 29, Asiatici 60
 31, Caesaris 42 26, 44 35, Caesaris
 et Antonii 47 40. Sallustiani 66 10.
 Hosidius Geta 47 10.
 Cn. Hosidius Geta 60 9 20.
 hostiae aufugientes 45 17.
 curia Hostilia 44 5, 45 17.
 Hostilius cynicus vel stoicus 66 13.
 C. Hostilius Mancinus fr 79.
 hydraulicum organon 63 26.
 hymnus 59 7 29.
 Hyrcanus Iudaeae rex 37 15, 48 26.
 iacula ignita 48 47, 50 29 34. iaculis
 libelli alligati 40 9, 51 10.
 Iamblichus Arabiae regulus 50 13,
 51 2.
 Iamblichus Iamblichi f. 54 9.
 Ianiculus 37 27 28, 46 44 45.
 Ianuarius fr 6 7.
 Ianus fr 6 7, l. 51 20, 73 13. geminus
 54 36.
 Iapydes 49 34 35. Iapydia 51 21.
 Iapyges fr 2 3.
 Iazyges 68 10, 71 3 7 8 11 13 16—9,
 72 2.
 Iberi fr 48, 57 2. Asiatici 37 1, 49
 24.
 Iberus fl. 41 22, 42 16.
 Iberus Caesaris lib. 58 19.
 Ichniae Mesopotamiae cast. 40 12.
 iecur 46 35, 78 7.
 ignis 41 45, 50 8 34, 54 9. Augustis
 praefertur 71 35.
 Ilerda 41 20.
 Ilium fr 104 7.
 Illyricum fr 40 3, l. 38 8. Illyrii
 48 41.
 Illus s. Ascanius fr 4 5.
 imagines 47 19, 48 42, 56 34 46,
 62 23, 74 4.
 immortalitas 50 24.
 immunes medici 53 3, milites 78 28,
 professores 49 3.
 imperatores 43 44, 46 38, 51 25,
 52 40 41, 53 17 18 26, 60 21,
 62 23, 63 15, 65 7.
 impietas 57 9 19, 59 4 10, 60 3,
 63 18, 66 9 19, 67 12, 68 1, 77
 16, 78 12.
 imprecatio 39 39, 69 17, 76 7.
 incantatio 60 9, 69 22, 71 8.
 incendium Romae 41 14, 50 10,
 54 24 29, 55 8, 57 16, 58 26,
 59 9, 62 16, 66 24, 72 24.
 Incitatus equus 59 14.
 incubatio 66 8.
 Indi 54 9, 68 29. India 68 29.
 Indibilis fr 57 43.
 Indutiomarus 40 11.
 inferi evocati 77 15.
 inferiae 65 7, 68 30, 69 11, 75 13,
 77 16.
 Insubres fr 50 4, 58 5.
 insula in Tiberi 36 3, apud Theram
 enata 60 29. insulae exsulis
 permissae 56 27, 58 18.
 intercalatio 40 62, 43 26, 48 33.
 interrex 39 27 31, 40 45 49, 46 45.
 Invictus mensis 72 15.
 invidiae sacra 59 17.
 Ionia 49 44, 58 25, 59 29.
 Ionium mare fr 42.
 Iosephus 66 1.
 Iotape Artavasdis Medi f. 49 44,
 51 16.
 Iphigeniae gladius 36 13.
 Isar fl. 37 47.
 Isauri 55 28.
 iselastici agones v. hieronicae.
 Isis 40 47, 42 26, 47 16, 50 5.
 Ἰσιδιον 66 24. Isidis simulacrum
 79 10.
 Isidorus Bucolorum dux 71 4.
 Issa ins. fr 49 1, 53. Issaei fr 49 2.
 Issus 74 7.
 Ister fl. 37 11, l. 49 36 37, 51 23
 24 27, 54 36, 68 13, 71 3 5 7
 15, 79 18.
 Isthmus 44 5, 51 5, 63 15.
 Istria 54 20. Istriani 38 10, 51
 26.
 Italia fr 4 2, 36 22, 48 2.
 Italus fr 4 2.
 Ituraci 49 32, 59 12.

- Iuba Hiempsalis f. 41 41, 42 20, 56 43 8.
 Iuba Iubae f. 51 15, 53 26.
 Iudaea, Iudaei 37 16, 39 56, 47 28, 66 4—7, 67 14, 68 32.
 Iudaicos se dici nolunt Vespasiani 66 7. vita Iudaica 68 1.
 iudices 37 26, 39 7, 40 55.
 iudicia 40 52 53, 43 25, 52 31, 69 18, 71 6.
 Iugurtha fr 89.
 Iulia Antoniorum mater 48 15.
 Iulia Augusti f. 47 8, 54 6 8 35, 55 9 13, 56 32.
 Iulia Caesaris f. 39 64, 40 44, 43 22.
 Iulia Domna Severi uxor 74 3, 75 15, 76 16, 77 2 10, 78 4 23—4.
 Iulia Drusi f. 58 21, 60 18.
 Iulia Livilla Caligulae soror 59 22, 60 4 8, 61 10.
 Iulia Maesa v. Maesa.
 Iulia Titi f. 67 3.
 curia Iulia 44 5, 47 19, 51 22.
 rostra 56 34. septa 53 23. tribus 44 5, 51 20. aquae Iuliae 48 32, 49 14. Iuliae gentis ultimus 62 18.
 M. Iulianus a. 791 cos. 59 9.
 Iulianus sub Commodo praef. praet. 72 14.
 Iulianus Domitiani legatus 67 10.
 Iulianus sub Macrino praef. praet. 78 32 34 35.
 Iulianus Nestor 78 15, 79 3.
 Iulianus apud Severum delator 74 9.
 Iulianus Salvius 72 5.
 Iulii Luperi 44 6.
 Iuliopolis Tarsus 47 26.
 S. Iulius Syriae praef. 47 26.
 Cn. Iulius Agricola 39 50, 66 20.
 Iulius Alexander a Commodo interfectus 72 14.
 Iulius Alexander Traiani legatus 68 30.
 Iulius Asper 77 5.
 Iulius Asper 78 22, 79 4.
 C. Iulius Caesar 36 43, 37 8 10 22 27 36 44 52, 38, 39 10 23 33 40 63, 40 1 31 56 60, 41—44, 47 18.
 L. Iulius Caesar a. 690 cos. 37 6 10 27, 41 5, 42 30, 47 6 8.
 L. Iulius Caesar 41 5 41, 43 12.
 Iulius Calvaster 67 11.
 M. Iulius Cottius 60 24.
 Iulius Crispus 75 10.
 Iulius delator 78 21.
 Iulius Fabius 69 23.
 M. Iulius Fronto a. 849 cos. suff. 68 1.
 Iulius Gallicus 60 33.
 Iulius Maesae maritus 78 30.
 Iulius Martialis 78 5 8 18.
 Iulius mensis 44 5, 45 7.
 Iulius Montanus 61 9.
 Iulius Proculus 56 46.
 Iulius Sabinus 66 3 16.
 Iulius Sacerdos 59 22.
 Iulius Severus 69 13 14.
 Iulius Solon 72 12, 74 2.
 C. Iulius Vindex 63 22, 68 2.
 Iulus Antonii f. 51 15, 54 26 36, 55 10.
 Iulus Ascanii f. fr 4 10, 1. 41 34, 43 43.
 Iunia Claudilla Caligulae uxor 58 25, 59 8.
 M. Iunius Cappadociae praeses 68 19.
 Iunius Blaesus 57 4.
 C. Iunius Brutus a. 463 cos. fr 36 32.
 M. Iunius Brutus Tarquinius pellit fr 11 10, 1. 43 45, 44 12, 46 49.
 M. Iunius Brutus Caesarem interficit 41 63, 43 45, 44 2 11 34, 45 52, 46 30 35 40 51, 47 20—49, 53 32.
 Dec. Iunius Brutus 39 40, 41 19, 44 14 18, 45 9 14, 46 35, 53 1.
 Iunius Cilo Bithyniae praef. 60 33.
 L. Iunius Gallio Senecae frater 60 35.
 Iunius Paulinus 77 11.
 Iunius Priscus 59 18.
 Iunius Rusticus 71 35.
 C. Iunius Silanus a. 737 cos. 54 18.
 D. Iunius Silanus a. 692 cos. 37 39.
 L. Iunius Silanus 54 6.
 L. Iunius Silanus Claudii gener 60 5 21 31.
 M. Iunius Silanus a. 729 cos. 46 38 50 51, 53 25.
 M. Iunius Silanus a. 799 cos. 60 27.
 M. Iunius Silanus a. 772 cos. 57 18.
 Iunius Torquatus 62 27.
 Iuno Perusina 48 14.
 Iuppiter Africani pater fr 57 40, Albanus 39 15, 47 40, Belus 78 8 40, Capitolinus fr 57 60, 1. 37 44, 44 7, 45 17, 50 8, 51 22, 54 4 25, 55 1, 59 9, 65 17, 66 10.
 Feretrius 44 4, 51 24, 54 8, 55

- 2 5, Iulius 44 6, Latialis 59 28, liberator 62 26, Olympius 59 28, 69 16, rex 44 11, tonans 54 4, victor 48 40. Iovis epulum 39 30.
 iurare in legem latam 38 7, per fortunam Caesaris 44 6 50, 57 8 9, 58 2 6 12, 59 3 9 11, 60 5, 74 4, 75 14.
 ius maritorum 60 24, relationis 55 3, trium liberorum 55 2, 56 10.
 iustitium 55 26, 59 7.
 iuvenalia 61 19.
 iuventatis aedes 54 19.
 Iuventius Celsus 67 13.
 M. Iuventius Lepidi legatus 46 51.
 T. Labienus 37 26 37, 40 11 31 43, 41 4, 42 10, 43 2 30.
 T. Labienus T. f. 48 24 39 40.
 lac 50 15. asinarum 62 28.
 Lacedaemonii fr 72, l. 54 7.
 lacernae 67 8, 68 5.
 Lacetania 45 10.
 Laconicum 53 27.
 Laelianus 61 6.
 D. Laelius Africae praef. 48 21.
 D. Laelius Balbus a. 748 cos. 55 9.
 Laetus Severi legatus 75 2 3 6 10.
 Laetus sub Caracallo 77 5.
 L. Lamia praef. urbis 58 19.
 L. Lamia Aemilianus 66 3.
 laminae plumbeae 46 36, 57 18.
 Lancia Asturum opp. 53 25.
 Laodicea, Laodicensis 47 30.
 lapidibus pluit 40 47.
 Lappa Cretae opp. 36 1. Lappaei 51 2.
 Larcus Lydus 63 21.
 Larginus Proculus 67 16.
 C. Larginus a. 795 cos. 60 10.
 Larissa 42 2.
 Lasthenes Cretensis 36 2.
 Latiaria 47 40.
 Latiaris 58 1.
 Latini fr 4 4, 8 2, 35.
 latinitatis studiosus Tiberius 57 15 17.
 Latinus mons 39 20.
 Latinus rex fr 4 3, alter fr 4 10.
 latrones ad bestias damnati 76 10.
 lavacra frigida 53 30. promiscua 69 8.
 laudatio funebris 39 64, 53 30, 54 28 35, 55 2, 56 34, 57 11 22, 58 28, 59 3 11, 74 5.
 Lavinia fr 4 7.
 Lavinium fr 4 7, 44 37.
 laurea corona 37 23, 43 43, 48 16, 49 15. laureati fasces 41 52, 44 4, 45 28. laureatus populus 47 18, 63 4, 72 21.
 Laurentia fr 4 13.
 Laurentum fr 4 4.
 laurus 41 39, 48 52, 53 16, 63 29. laurum manducare 72 21.
 lectica 47 10, 57 15.
 lectus 56 34 46, 59 9, 74 4.
 legata populo 44 35, populo et militibus 56 40, 58 3, 59 1, diis 55 2.
 leges 36 22, 37 9, 39 21, 41 14, 44 7 53, 45 17 23, 53 18 28, 56 32. agrariae Rulli 38 5, Caesaris 38 1 2, L. Antonii 45 9, triumvirorum 47 14. de ambitu 36 21 22. annales 46 29, 46 46, 53 28, 54 10, 56 17 28, 58 23, 60 5. Augustae 46 48, 48 9, 53 21, 54 3 10 16 30, 55 3 13 22 25. Caelii 42 22. Caesaris 38 1, 41 37, 42 51, 43 25, 58 21. Calpurnia 36 21. Cinnae fr 102 11. Claudii 60 11 29. Clodii 38 13 14 17. Cornelii 36 21 23. curiata 39 19, 41 43. de dictatura 44 51. Dolabellae 42 32. Domitia 37 37. Falcidia 48 33. Fufia 38 8. Gabinia 36 3. Gracchanae fr 83. Hadriani 69 16 23. de insignibus magistratum a dictatore creatorum 43 48. Iuliae 38 7. de libertarum bonis 51 15. de magistratibus continentibus 36 14. Manilia 36 25. Metelli Nepotis 37 51. Nervae 68 2. Papia Popaea 56 10 32. C. Papii 37 9. Plantia 37 31, 39 7. Pompeii 40 56, 52 55. Porcia 45 32. de praefectis provinciarum 39 56, 53 15. regia 42 20. Roscii 36 25. de sacerdotio duobus ex una familia non conferendo 39 17. de sumptibus Augusti 55 24, Caesaris 43 25, Pompeii 39 37. Severi 76 16. Sullae 37 37. Tiberii 57 15. C. Trebonii 39 33. de trium liberorum iure 55 2. de vectigalibus 38 7. de vestiaria 57 15. de Vestalibus 55 20. Voconia 56 10.
 legiones 38 46, 55 23—4. III Gallica 65 14, 79 7. IV Scythica

- 45 13, 79 7. IV Martia 45 13.
 VII et XI Claudianae 55 23, 60
 15. VIII Augusta 54 11. IX 41
 26 35. X 38 46. XII fulminatrix
 71 9. Albana 78 13 34, 79 2 4.
 Lemanus lacus 39 5.
 Lenticulus 45 47.
 leo 39 38, 56 27, 60 13, 61 9, 67
 14, 69 8, 72 14, 78 1 6 8 21.
 Leontinus ager 45 30, 46 8.
 Lesbus 53 32. Lesbii 49 17.
 Leucas 50 13.
 libatio 51 19.
 libelli famosi 43 47, 56 27. libelli
 inter hostes sparsi 43 5, 47 48,
 48 25. per libellos cum servis
 suis agit Pallas 62 14.
 libertatis statua 58 12, templum
 38 17, 43 44.
 liberti 50 10 20, 51 3 15, 55 13 26
 31, 56 23, 60 8 28 29, 64 2.
 libertinas ducere 54 16, 56 7.
 libertini 40 63, 43 27 47, 48 34.
 L. Libo a. 769 cos. 57 15.
 Liburni 49 34.
 Licinia Vestalis fr 87 3.
 Licinius Galliae procurator 54
 21.
 M. Licinius Crassus a. 684 et 699
 cos. 36 42, 37 31 35 54, 38 4
 17, 39 10 26 39 60, 40 12, 43
 51, 49 21 24, 53 33.
 M. Licinius Crassus a. 724 cos. 51
 4 23.
 M. Licinius Crassus a. 740 cos. 54
 24.
 P. Licinius Crassus Caesaris lega-
 tus 39 31 46, 40 21.
 P. Licinius Crassus Dives a. 549
 cos. fr 57 52.
 M. Licinius Crassus Mucianus 65
 8 9 22, 66 2 9 13.
 L. Licinius Lucullus fr 76 2, 1. 36
 3a, 36 46, 37 7 49, 38 9, 43 21,
 48 42.
 L. Licinius Lucullus praetor 36 41.
 L. Licinius Murena a. 692 cos. 37
 39 54.
 P. Licinius Nerva fr 92.
 A. Licinius Nerva Silanus a. 760
 cos.
 Licinius Regulus 54 14.
 Licinius Silanus 55 30.
 C. Licinius Stolo fr 29 5.
 Licinius Sura 68 9 15.
 victores 43 14 19 48, 47 19, 48
 43, 53 13, 56 46, 57 17, 67 5.
 Ligeris fl. 39 40, 40 38, 44 42.
 Ligures fr 2 5, 58 6. comati 54
 24.
 Lilybaeum 49 8.
 Lingones 40 38, 66 3.
 Lipara ins. 49 1 7, 76 6. Liparen-
 ses 48 48.
 Litavicus Aeduus 40 37.
 Liternum fr 63, 1. 38 26.
 litterae ad S. P. Q. R. 41 52, 42
 18, 54 11 24, 69 40. adversario-
 rum combustae 41 63, 43 13 17,
 44 47, 52 42, 59 4 6 10, 60 4
 34, 67 11, 71 28, 72 7. litterae
 aureae in columnis argenteis 44
 7. δι ἀπορρήτων 40 9.
 lituus fr 6 1.
 Livia Drusilla Augusti uxor 48 15
 34 43 52, 49 38, 51 13, 53 33,
 54 16 19, 55 2 14—22, 58 2, 59 2.
 Livilla Drusi uxor 58 11 24.
 Livilla (s. Iulia) Gai soror 59 22,
 60 4.
 T. Livius hist. fr 102 1.
 M. Livius Drusus a. 642 cos. fr 88.
 M. Livius Drusus tr. pl. fr 96, 1. 48
 44.
 M. Livius Drusus Libo a. 739 cos.
 54 21.
 Livius Geminius 59 11.
 M. Livius Salinator fr 57 70.
 Loerenses fr 57 62, 1. 41 51.
 locustae 56 24.
 Lollia Paulina 59 12.
 M. Lollius a. 733 cos. 54 6.
 Longinus Traiani legatus 68 11.
 loricati milites 47 43.
 Lucani devicti 38 37.
 Lucanus 62 29.
 Lucianus Proclus 67 11.
 Lucilla Marci f. 71 1, 72 4.
 Lucius mensis 72 15.
 lucos caedere 51 8.
 Lucretia fr 11 14.
 Q. Lucretius a. 735 cos. 54 9.
 Q. Lucretius Ofella 37 10.
 Lucrinus lacus 48 50.
 lucta in pugna 71 7.
 luctus 39 28 30, 48 37, 56 43, 58
 2 12, 59 11, 69 10.
 Lucullus v. Licinius L. —.
 Lucusta 60 34, 64 3.
 ludi 37 46, 39 28 30, 46 31, 52
 30, 54 3, 56 24 27 46, 57 11,
 59 7, 60 6 31, 61 8, 68 2, 75 4.
 Actii 51 1 18, 53 1, 59 20, Apol-
 linares 47 18, 48 33, 43 48. Au-

- gustales 54 10 34, 55 8, 56 29
46 47. Capitolini 79 10. castrenses 53 26, 56 25, 60 17. Cereris 47 40. Circenses 43 14, 52 30, 55 22, 58 12, 59 7, 60 7 23 27, 61 6 16, 67 4, 72 13, 75 4, 76 7. Culeni 77 24. decennales 57 24, 58 24. extraordinarii 39 38, 43 22, 45 6, 51 22 23, 53 1, 56 27, 58 12, 59 7 13, 60 22 25, 66 25, 67 8. Florales 58 19, 78 22. gladiatorii 37 8 46 51, 39 7, 43 22, 47 40, 51 23, 53 1, 54 19 28, 55 8 27 31, 56 25, 57 14, 59 10 14, 60 5 13, 66 25, 68 10 15, 72 10 17, 76 7. gymnici 39 38, 51 1, 53 1, 59 9, 63 26. Honori et Virtuti 54 18. Iuvenalia Neronis 61 19, 67 14. Latiare 47 40. Lupercalia 44 6 11, 45 30, 46 5 19. magni qui et Romani 37 8, 48 52, 50 8. Martis 56 27 46. Megalenses 37 8, 43 48, 59 11. musici 39 38, 51 1, 59 7. Neronia v. quinquennalia. Palatini 56 46, 59 29. Palilia 43 42, 45 6. Parthica 69 2. quinquennales 44 6, 51 19, 53 1, 54 19. quinquennalia Neronia 61 21. Romani iidem qui magni. sacri 51 1 20. scenici v. musici. saeculares 54 18. triumphales 51 7, 60 23, 67 8, 68 10 15. Troiani v. Troiae ludus. Veneri genetrici 49 42. Vulcanalia 78 24 25.
- Lugdunum 46 50, 54 32, 59 22, 65 1, 73 3, 75 6, 77 21. ἡ Λουγδουνίς 54 36.
- Luna Cleopatra 50 5 25. Caligulae uxor 59 26 27.
- Lupa 37 9.
- lupanar in Palatio 59 28, 60 31, 79 13.
- Lupercalia v. ludi.
- Luperci Iulii 44 6, 45 30.
- Lupia fl. 54 33.
- lupus 39 20, 40 17, 41 14, 43 2, 55 1.
- Lupus Severi legatus 75 5 6.
- M. Lurius 48 30.
- Lusitania 37 52, 53 12 26.
- Q. Lusius Quietus 68 8 22 30 32, 69 2.
- lustratio 47 38 40.
- lustrum condere 54 28.
- Q. Lutatius Catulus 36 30, 37 37 44 46, 45 2.
- C. Lutorius Priscus 57 20.
- lux borealis 47 40.
- Lycaonia 49 32, 53 26.
- Lycia 63 26. Lycii 47 34 36, 60 17.
- Lycomedes 51 2.
- Lycurgi leges 63 14.
- Lygii 67 5.
- Lysanias 49 32.
- Macedonia 38 10 18, 41 10, 47 4, 50 13, 51 27, 53 12, 54 20 34, 55 30.
- Macedones Caracallo grati 77 8.
- bellum Macedonicum fr 58. phalanx Macedonica 77 18.
- Macennitae, Macennitis 75 13.
- Macella fr 93 4.
- macellum Augusti 61 18.
- Machaon servus 59 9.
- Machares Mithridatis f. 36 50.
- Macheloni 68 19.
- machinae oppugnandis urbibus 39 4, defendendis 74 11.
- imp. Macrinus 78 4—79 8.
- Macrinus Vindex 71 3, 75 5.
- Maeatae Britanni 76 12, 75 5.
- Maecenas v. Cilnius M —.
- Maedi 51 25.
- Maeotis 36 50.
- Maesa 78 24 30 38, 79 6 17 20.
- magi 49 33, 52 36, 56 25, 57 15, 71 9, 79 11.
- magister equitum fr 29 5. l. 42 21 27, 43 33, 45 6, 46 13.
- magistratus 39 7, 40 17 45 46, 41 43, 43 45 48 51, 45 16, 46 49, 47 19, 48 53, 50 10, 51 21, 55 10, 57 21, 59 23.
- magistri eloquentiae 66 13, 73 17, 71 31.
- Mago fr 57 74, 58 5.
- maiestatis crimen v. impietas.
- Malchus Nabataeus 48 41, 49 32.
- Mallis oraculum 72 7.
- Mamaea 78 30, 80 1 2.
- Mamertini fr 40 8 11, 43 5 10.
- Mandonius fr 57 43.
- Manilius delator 72 7, 78 21 22.
- C. Manilius tr. pl. 36 42 44.
- Manisarus 68 22.
- Manius Etruscus fr 36 28.
- Manius vitiatum Vestalium index fr 87 5.
- C. Manlius Catilinae socius 37 30 33.
- M. Manlius Capitolinus fr 26.
- P. Manlius Capitolinus dictator fr 29 5, 35 2—4.

- Manlius Lentinus 37 47.
 C. Manlius Maximus a. 649 cos. fr 91 2—4.
 L. Manlius Torquatus a. 689 cos. 36 44, 37 1.
 T. Manlius Torquatus a. 414 cos. fr 31 35.
 C. Manlius Valens a. 849 cos. 67 14.
 L. Manlius Vulso a. 498 cos. 43 20.
 Mannus Arabs 68 21—2.
 manumissio 39 24, 40 48, 48 34, 55 13, 56 33, 57 11.
 manus agitare 61 20, alternare 63 2, amputare fr 75, 47 8, 51 25, 53 29, comprimere 40 41, iungere 68 10, tollere 69 6.
 mappam mittere v. ludi Circenses.
 M. Marcellus Octaviae f. 48 38, 51 21, 53 26 27 30 31 33, 54 26.
 Marci nomine interdictum Antonii 51 19, Manlii fr 26 1.
 Marcia aqua 49 42.
 Marcia Commodi pellex 72 4 13 22.
 Marcia Cremutii Cordi f. 57 24.
 Marcia Vestalis fr 87 3.
 L. Marcius Septimi f. fr 57 41.
 Marcius Agrippa 78 12.
 C. Marcius Censorinus a. 746 cos. 55 5.
 L. Marcius Censorinus a. 715 cos. 48 34.
 C. Marcius Coriolanus fr 18.
 Q. Marcius Crispus 47 27.
 C. Marcius Figulus a. 690 cos. 37 6 10.
 Marcius Livianus Turbo 69 18.
 L. Marcius Philippus censor 41 14.
 L. Marcius Philippus a. 698 cos. 39 16 18, 45 1.
 Q. Marcius Rex a. 686 cos. 36 6 17 19, 43 1.
 Marcius Verus 71.
 Marcomanni 67 7, 71 3 8 11 12 13 15 20, 72 2, 77 20.
 divus Marcus v. M. Antoninus.
 mare ponte iunctum 59 17.
 mare Caspium 37 5, Rubrum 51 6, 68 28, 75 14.
 C. Marius fr 89, 94, 97 3, 98 3, 102 11—14, 109 3, 136 31, 44 28, 48 4.
 C. Marius C. f. fr 102 15.
 L. Marius 37 48.
 Sex. Marius 58 22.
 Marius Censorinus 79 2.
 Marius Maximus 78 14 36, 79 2.
 Marius Secundus 78 35.
 Marsi fr 98.
 Martis arma 44 17, campus 43 23 24, flamen 43 24, regia 43 24, scutum et galea 41 14, simulacrum 53 27, 77 8. Mars ultor 54 8, 59 22.
 Masinissa fr 57 50—1 et 66—7 et 82.
 Massagetae 69 15.
 Massilia 40 54, 41 19.
 Mastor lazyx 69 22.
 Masyus Semno 67 5.
 mater castrorum 71 10. mater deum 46 33, 48 43. mater Idaea fr 54 61. mater patriae 57 12.
 matrimonia vetita 42 35 44, 60 33, 68 2.
 matronae consulares 79 15.
 Mauritania 75 13.
 Maximus v. Appius M —.
 Maximus Parthenii lib. 67 17.
 Maximus servus quaesturam petit 48 34.
 Mazaei 55 32.
 Mebarsapes 68 22.
 Medeus Ponti rex 52 2.
 Media 39 56, 69 15, 80 3.
 medici 53 30, 69 22.
 Mediolanum 73 11.
 Megacles fr 40 18.
 Megara 42 14.
 Melitene 71 9.
 Memmius Regulus a. 784 cos. suff. 58 9 13 25, 59 12.
 memoria excellens 66 14.
 Menapii 39 44.
 Menas Sex. Pompeii lib. 48 30 38 45 46 48 54, 49 1 37.
 Menecrates Sex. Pompeii lib. 48 46.
 Menecrates citharoedus 63 1.
 Menemachus 36 19.
 Menenius Agrippa fr 17 10.
 T. Menenius Lanatus a. 277 cos. fr 21 3.
 mensae citrinae 61 10.
 menses 43 26, 54 21, 44 5, 45 7, 55 6, 57 18, 67 4, 72 15.
 Mercurius αἰγιός 71 8. Mercurii habitus 72 17 19.
 L. Mesius 50 9.
 Mesomedes musicus 77 13.
 Mesopotamia 36 8, 37 5, 40 12, 68 22, 78 11 26, 80 3 4.
 Messala v. Valerius M —.
 Messapia fr 2 3.

- Messene in Tigride ins. 68 28.
 Messina fr 40 8, 43 4, 93 4. 1. 48
 17, 49 5 11.
 Methona 50 11.
 Metius Pomposianus 67 12.
 Meton Tarentinus fr 39 10.
 Metrophanes 36 45.
 Metropolis Thessaliae opp. 41 51.
 Mettius Fufetius fr 7 2.
 Metulum Iapydum opp. 49 35.
 Mezentius Etruscus fr 4 8.
 Midaium Phrygiae opp. 49 18.
 Miletus 47 8, 59 28.
 miliarium aureum 54 8.
μῆλιον fr 11 9.
 milites uxores non habent 60 24,
 fr 57 34. classici legiones 48
 48, 49 1, 50 28. classici remiges
 50 15, 79 3. perpetui 52 27, 56
 40. praesidiarii 59 2. urbani 56
 42, 59 2, 78 4.
 militiae tempus stipendia praemia
 53 11, 57 4 6 24, 54 25, 55 23.
 Milon Pyrrhi amicus fr 40 31.
 Milonia Caesonia 59 23 28.
 Minerva 38 17, 48 39, 67 1 16.
 custos 45 17. ad Mutinam 46 33.
 eius calculus 51 19, carrus 47
 40, simulacrum 54 7.
 Q. Minucius tr. pl. 37 43.
 M. Minucius Augurinus a. 296 cos.
 fr 23.
 M. Minucius Rufus magister equi-
 tum fr 57 17—20.
 Misenum 48 36 50, 58 28.
 missio militum 42 53.
 Mithras 63 5.
 Mithridates fr 97 4, 99, 101, 103,
 105, 109 8. 1. 36 3a 42, 37 11—
 14, 54 24.
 Mithridates Armeniae rex 58 26.
 Mithridates Bospori rex 60 8.
 Mithridates Commagenae rex 54 9.
 Mithridates Iberus 58 26.
 Mithridates Medus 36 16. Phraatae
 f. 39 56.
 Mithridates Pergamenus 42 41 43,
 48 4, 47 26.
 Mitylene fr 97 4, 1. 42 2 4.
 Mnester histrio 60 31.
 Mona ins. 62 7.
 Monaeses Parthus 49 23. alius 62
 20 22.
 moneta 52 29, 68 15.
 Monobazus Adiabenus 63 1, 62 20
 23.
 mons Palatinus 62 18.
 mons sacer 44 25.
 morbus sacer 46 33.
 Morini 39 44 50 51, 51 21.
 mors voluntaria 69 8.
 mortui intra duo milia passuum ab
 urbe non cremandi 58 3. mor-
 tuorum apparitiones 51 17, 77
 15.
 Mosa fl. 44 42, 60 30.
 Mucia Sex. Pompeii et M. Scauri
 mater 48 16, 51 2.
 Mucianus v. M. Licinius Crassus
 M —.
 C. Mucius Scaevola 45 32, 46 19,
 53 8.
 Q. Mucius Scaevola pont. max. fr
 97.
 mugiles 75 15.
 mula 47 40, 62 28, 64 1, 78 25.
 muli Massilienses 40 54.
 C. Mummius censor fr 76, 1. 63 8.
 Munatia Plancina 58 22.
 Munatius Flaccus 43 34.
 L. Munatius Plancus a. 712 cos. 46
 29 53, 47 16, 48 24 26, 50 3.
 L. Munatius Plancus a. 766 cos. 56
 28.
 T. Munatius Plancus trib. pl. 40
 49 55, 46 38.
 Munda opp. 43 39.
 murenae 54 23.
 muria conditum cadaver 37 14.
 murus Britannicus 72 7, Byzantius
 74 14.
 Musae fr 6 3.
 muscae 66 9, 68 31.
 C. Musonius Rufus 62 27, 66 13.
 Mutina 46 35 36, 49 14.
 Mylae 48 17, 49 2 6 7.
 Mylasa 48 26.
 Myndus 47 33.
 Myrenses 47 34.
 Mysi 51 27, 52 2 3. Mysia 38 10,
 51 23, 68 11. Asiatica 51 2,
 Europaea 49 36, superior 79
 17.
 mysteria Eleusinia 71 31, 54 9.
 Naevius Sartorius Macro 58 9 18
 24 25 27.
 nani 67 8.
 naphtha 36 3a, 75 11.
 Narbo 37 47. Narbonenses fr 56.
 provincia N. 48 30.
 Narcissus Claudii lib. 60 14 19 31
 33 34.
 Narcissus gladiator Commodum suf-
 focat 72 22, 73 16.

- Narcissus libertus Neronis 64 3.
 Naristae 71 21.
 Q. Nasidius 50 13.
 natalicia Antoniae 60 5, Augusti
 51 5 19, 54 26 30 34, 55 6, 56
 25 29, 57 14, 59 24. Britannici
 60 17, Caesaris 44 4, 47 18, C.
 Caesaris Agrippae f. 54 8, Ca-
 ligulae 59 7, Caracalli 78 5,
 Claudii 60 5, Commodi 72 16,
 Diadumeniani 78 19, Drusi 60
 5, Drusillae 59 11 13 24, Getae
 77 12, Hadriani 69 8, Liviae 60
 5, Messalinae 60 12, Seiani 68
 2, Severi 78 11 17, Tiberii 57
 8, 58 12, 59 24, Titi 67 2, Vi-
 tellii 65 4.
 natatio 77 11.
 natatorium calidum 55 7.
 navalis victoriae praemium 49 14,
 51 21.
 naves coriaceae 48 18, deciremes
 50 23, duplici gubernaculo 74
 11. leves et agiles Romanae 39
 40. maximae 50 18 23 29, prae-
 toriae 44 17, 50 15. solutiles 61
 12, 76 1. speculatoriae 50 9.
 turritae 49 1 3, 50 18. per ter-
 ram transportatae 50 12, 51 5,
 68 28.
 navigationis tempus 36 3 4, 40 1,
 41 44 46, 42 56 58, 44 44, 51 4 5.
 naumachia 43 23, 48 19, 55 10, 60
 33, 61 9 20, 62 15, 66 25, 67 8.
 Neapolis 48 48, 56 29, 60 6, 63 2
 26, 66 21. Neapolitani 52 43.
 Neapolis Thraciae 47 35.
 necromantia 77 15.
 Neptuni filius S. Pompeius 48 19,
 31 5, 48. Neptuni templum fr
 57 60.
 imp. Nero 60 32—63 29, 64 9, 65
 7, 66 1.
 Neronia v. ludi quinquennales.
 imp. Nerva 67 15—68 1.
 nervi arcuum 40 24.
 Nervii 39 3, 40 7.
 Nestor 79 3.
 Nicaea urbs 51 20, 73 6, 75 15.
 Nicephorium Mesopotamiae opp. 40
 13.
 Nicomedes Bithyniae rex fr 99, 105
 43 20.
 Nicomedenses 72 12. Nicomedia 49
 18, 51 20, 77 18, 78 8 35, 79 67.
 Nicopolis ad Actium 50 12, 51 1.
 Nicopolis in Aegypto 51 18.
 Nicopolis in Armenia 36 50, 42 46.
 Pompeii 49 39.
 Nigidius Figulus 45 1.
 Domitius Nigrinus 69 2.
 Nilus fl. 66 8, 75 13.
 L. Ninnius Quadratus 38 14, 39 35.
 Nipus Assyriae urbs 68 26.
 Nisibis 36 8 16, 75 1 2 3 9, 68 23
 25 30, 78 26.
 Nitocris Aegyptia 78 23.
 noctuae 41 14.
 Nola 56 29 46. Nolani fr 57 33.
 nomina adoptatorum 40 51, 46 47,
 55 27. Graecorum 57 12.
 P. Nonius Asprenas a. 791 cos. 59 9.
 Nonius Balbus trib. pl. 50 2.
 Nonius Gallus 51 20.
 Sex. Nonius Quintilianus a. 761 cos.
 55 33.
 Norba col. fr 18 4.
 Norbanus praef. praet. Domitiani
 67 15.
 C. Norbanus a. 768 cos. 57 18.
 L. Norbanus Balbus a. 772 cos. 57 18.
 C. Norbanus Flaccus a. 716 et 730
 cos. 47 35, 48 43, 53 28.
 Norici 54 20, 76 9. Noricum 49 36,
 54 22.
 notae tachygraphicae 55 7.
 Noviodunum 40 38.
 Nucerini fr 57 31 et 35.
 Numa fr 6.
 Numantia 50 24. Numantini fr 77,
 79, 83.
 Numerianus grammaticus 75 5.
 Numicius fl. fr 4 4.
 Numidia 53 12.
 Numitor fr 4 11.
 nummi 44 4, 47 25, 60 22, 65 6,
 77 14 12 16.
 nundinae 40 47, 48 33, 60 24.
 nuptiales ritus 56 5.
 Nursia, Nursini 48 13.
 nymphaeum 41 45.
 Nymphidius 64 2.
 obeliscus 63 21.
 obsides 38 33, 44 37.
 oceanus Britannicus 53 12. san-
 guinolentus 62 1. septentrionalis
 44 43, 55 1.
 Octavia Augusti soror 47 7, 48 31
 54, 49 33 38 43, 50 3, 51 15, 54 35.
 Octavia Claudii f. 60 31, 61 7, 62 13.
 porticus Octaviae 49 43, 66 24.
 C. Octavius Augusti pater 45 1.
 Cn. Octavius a. 667 cos. fr 102 5
 et 8.

- L. Octavius Pompeii legatus 36 1
 2, 42 11.
 M. Octavius fr 83 4.
 M. Octavius Dolabellae legatus 47
 30, 41 40.
 M. Octavius Caecina tr. pl. fr 83 4.
 C. Octavius Caepia v. Augustus.
 October mensis Domitianus dictus
 67 4.
 odeum 49 4.
 Odrysae 51 25, 54 3.
 Oedipus 63 9.
 Oenotria fr 2 2.
 oleum 48 43.
 Olympica certamina 63 14.
 onagri 76 1.
 Opici 38 37.
 opima spolia 49 4, 51 24.
 M. Oppius aedilis 48 53.
 P. Oppius quaestor 36 40.
 Oppius Statianus 49 25 44.
 optimi cognomen 68 23.
 Opus opp. fr 57 57.
 oraculum Aesculapii 77 15, Am-
 philochi 72 7, Apollinis Delphici
 63 14, Apollinis Granni 77 15,
 Apolloniae 41 45, Herculis Ga-
 ditani 77 20, Iovis Beli 78 8 40,
 Serapidis 77 15. Aeneae datum
 fr 4 6, Caligulae 59 29, Pompeio
 42 5, populo Romano fr 61.
 orationes imperatorum quotannis
 in senatu recitatae 59 6, 60 10.
 de scripto habitae 56 33. colum-
 nis incisae 60 10, 61 3.
 oratorum gestus fr 85.
 orchestra 63 22.
 Orchomenus fr 103 3.
 Orestes histrio 60 28.
 Orestes matricida 63 9.
 Oreum fr 57 58.
 Orgetorix Helvetius 38 31.
 Oricum 41 45, 42 12.
 ornamenta consularia 46 46.
 Ornodapantes Parthus 40 30.
 Orodus Parthus Phraatae f. 39 56,
 40 12 28 30, 41 55, 44 45, 48
 24, 49 23.
 Oroeses Albanorum rex 36 54, 37 4.
 orthostadium citharoedorum 63 17
 22.
 Osaces Parthus 40 28.
 oscula fr 69, l. 41 9, 59 27, 61 10,
 64 8, 65 5.
 Osirin se vocat Antonius 50 5.
 Osroeni 40 23, 75 1, 77 12.
 Osroes Parthus 68 17 22.
 ossa lecta 56 42, 59 3.
 Ostia 36 22, 60 31. portus Ostien-
 sis 60 11 31.
 imp. Otho 64 5—15.
 ovata opera 49 43.
 ovatio Antonii 44 46, Augusti 49
 15, 54 8, Caligulae 59 16, Drusi
 54 33, Plantii 60 30, Tiberii
 55 2.
 pacis statua 54 35, templum 72 24.
 Pacorus Medus 63 1.
 Pacorus Parthus 40 28 30. II 48
 24, 49 19.
 Sex. Pacuvius an Apudius 53 20.
 Padus 45 17.
 paenula pulla 57 13.
 Paeones 49 36.
 Paetus Valerianus 79 4.
 Palaestina 37 15 16.
 Palatinus mons 62 18.
 Palatium fr 3, 4 15, l. 49 15, 53 16.
 Palilia v. ludi.
 Palinurum promontorium 49 1.
 Pallas Claudii lib. 61 3 10, 62 14.
 palma 43 41, 48 43.
 Palma v. A. Cornelius P —.
 paludamentum 37 21, 42 40, 48 48.
 paludes Pomptinae v. Pomptinae.
 Volcaeae 55 32.
 Pammenes citharoedus 63 8.
 Pamphylia 49 32, 53 26.
 Pan fr 5 6.
 Panares Cretensis 36 2.
 Panathenaea 67 1.
 pancratium 59 13.
 Pandateria ins. 55 10, 67 14.
 Pandion auriga 77 13.
 Panellenia 69 16. Panellenium ib.
 Pangaeus mons 47 35 40.
 Pannonia 67 7, 71 3. superior 49
 36, 80 1.
 Pannonii 49 36, 51 21.
 Panthea Drusilla 59 11.
 pantherae 76 1.
 Pantheum 53 27, 66 24, 69 7.
 Panticapaeum 37 12.
 Paphii 54 23.
 Papinianus v. Aemilius P —.
 Sex. Papinius a. 789 cos. 58 26.
 C. Papirius Carbo M. Cottae ac-
 cusator 36 40.
 Cn. Papirius Carbo a. 669 cos. fr
 106 1.
 L. Papirius Cursor fr 36 6 23 24
 26.
 Papirius Dionysius 72 13 14.
 C. Papirius Maso fr 48.

- Papius Samn. fr 36 8.
 C. Papius tr. pl. 37 9.
 M. Papius Mutilus a. 762 cos. suffectus 56 10.
 Paraetonium 51 9.
 Parii 55 9.
 Paris histrio 63 18. II 67 3.
 parmae 55 12.
 Parthamasiris Pacori f. 68 17—20.
 Parthamaspatres 68 30 32.
 Partheni Illyrii 41 49, 42 10, 48 41.
 Parthenius Domitiani cubicularius 67 15 17.
 Parthi 39 56, 40 14, 43 51, 48 24
 39—41, 51 18, 68 17, 75 9.
 Παρθία 69 2.
 Patara, Patarenses 47 34.
 Patavium 41 61, 62 26.
 pater patriae 44 4 48, 53 18, 56
 41, 57 8, 58 12, 59 3, 60 3.
 patre nullo nati 76 9. patres magistratus 77 4.
 patina vegrandis 65 3.
 Patrae 42 13 14, 50 9 13.
 patricii 51 42.
 patrimi matrimi 59 7.
 Patrobius Neronis lib. 63 3, 64 3.
 patroni caesarum 54 18, 57 21.
 Paulina Senecae uxor 62 25.
 Pausilypus 54 23.
 Paxi 50 12.
 pedibus iter facit Hadrianus 69 9,
 Traianus 68 33.
 Pediculi fr 2 3.
 Q. Pedius a. 711 cos. suffectus 43
 31 42, 46 46, 52 3.
 Peloponnesus 50 9 12, 51 5.
 Pelorus fl. 37 2.
 Pelusium 39 58, 42 3, 51 9.
 Peponilla Sabini uxor 66 16.
 perduellio 37 27.
 peregrini urbe pulsi 37 9.
 Perennis praef. praet. sub Com-
 modo 72 9 11.
 Pergamus 41 61, 51 20, 59 28, 79
 7. Pergameni 51 20.
 Perinthus 73 6.
 periodicus victor 63 8 20.
 M. Perperna censor 41 14.
 Perseus fr 66.
 imp. Pertinax 71 3 22, 72 4 6 9,
 73 1—10.
 Pertinax equus 73 4.
 Perusia, Perusini 48 14, 50 9.
 C. Pescennius Niger 72 8, 73 13 14.
 Pesinus opp. fr 57 61.
 pestilentia 45 17, 53 33, 54 1, 72 14.
 Q. Petilius Cerealis 65 18, 66 3.
 ad Petram Arabia 68 14.
 M. Petreius C. Antonii legatus 37
 39, 38 3. Pompeii 41 20, 42 13,
 43 2 8.
 C. Petronius Aegypti praef. 54 5.
 Petronius Secundus 67 15.
 Peucetii fr 2 3.
 phalanx 77 7.
 Phameas fr 71 2.
 Phaon Neronis lib. 63 27.
 Pharasmanes Iberiae rex 58 26.
 II 69 15.
 Pharnabazus Iberiae rex 49 24.
 Pharnaces Mithridatis f. 37 12—14,
 41 55 63, 42 9 45—48, 44 45
 46, 45 29.
 Pharnapates Pacori legatus 48 41.
 ad Pharsalum pugna 41 55—63,
 42 11 18, 47 21.
 Pharus Aegypti 42 40. in portu
 Ostiensi 60 11.
 Phasis fl. 36 50, 37 3.
 Philadelphus Paphlagoniae rex 50
 13.
 Philippi urbs 47 35, 48 30, 51 4
 6, 54 9.
 Philippus a Flaminio victus fr 57
 58 et 76, 58, l. 72 1.
 Philiscus philosophus 38 18.
 Philoctetes in Oenotria fr 2 2.
 Philopator Tarcondimoti f. 51 2.
 Philopoemen libertus 47 7.
 philosophi urbe pulsi 63 2, 66 3,
 67 13.
 L. Philuscius 47 11.
 Phocaea 41 25.
 Phoebe Iuliae liberta 55 10.
 Phoebeus Neronis lib. 66 11.
 Phoenice 36 53, 53 12.
 phoenix 58 27.
 Phraates Arsacis f. 36 45 51, 37
 5 7, 39 56.
 Phraates Orodus f. 49 23, 51 18,
 53 33, 54 8.
 Phraates Parthis a Tiberio rex da-
 tus 58 26.
 Phyle castellum Atticum 44 27.
 Phyllis Domitiani nutrix 67 18.
 Pica Caerianus 79 3.
 Picentes fr 98 3, l. 63 2. Picenum
 fr 107, l. 43 31.
 Picus fr 4 3.
 Pietas L. Antonii cognomen 48 5.
 pileus fr 69, l. 47 25, 59 7, 63 29.
 pili in manu 40 16.
 Pinarius Scarpus 51 5 9.

- Pindarus Cassii lib. 47 46.
 Pinnes Breucus 55 34. Illyrius fr
 49 3, 53.
 Piraeus 42 14.
 piratae 36 20—37.
 pisces 45 17, 49 5, 76 5 12.
 Placentia 41 25, 48 10.
 Planasia ins. 55 32.
 planetae 37 18.
 Platonis Phaedo 43 11.
 L. Fulvius Plantianus praef. praet.
 sub Severo 46 46, 58 14, 75
 14—6, 76 1—7, 78 11 22 24.
 Fulvia Plautilla Plautiani f. 75 14,
 76 1 et 6, 77 1.
 Plautius Plantianus f. 76 6, 77 1.
 A. Plautius tr. pl. 39 16.
 A. Plautius in Britannia res gerit
 60 19 21 30.
 Q. Plautius a. 789 cos. 58 26, 60 30.
 Plautius Hypsaesus 40 53.
 Plautius Silvanus 55 34, 56 12.
 Plotina Traiani uxor 68 5, 69 1.
 Plutarchus fr 40 5, 107.
 pluvia 40 47, 48 52, 51 17, 60 9
 35, 63 26, 71 8, 75 4.
 poculum 54 23, 58 3, 72 18, 76 5.
 Polemo Ponti rex 49 25 33 44, 53
 25, 54 24.
 Polemo Polemonis f. 59 12.
 Pola Agrippae soror 55 8.
 Pola Gellii Publicolae mater 47 24.
 Pollenius Sebestenus 76 9.
 Pollio consularis 79 2.
 Pollux 37 8.
 Polybius Augusti libertus 56 32.
 Polybius Claudii libertus 60 29.
 Polyclethus Neronis libertus 63 12.
 pomerium 39 63, 40 50, 41 3 15,
 43 50, 49 15, 53 17 32.
 Pompeianus v. Claudius P —.
 Pompeii Campaniae opp. 66 23.
 Pompeiopolis 36 37.
 Cn. Pompeius Cn. f. 42 5 12, 43
 29 40.
 Q. Pompeius a. 613 cos. fr 77, 79,
 82.
 Sex. Pompeius Cn. f. 42 2 5 56,
 43 30, 45 9 10, 46 40 48, 47 12
 32 38, 48 2 7 15 16 17 29 36
 45 54, 49 2 11 17—8, 51 2 5.
 Sex. Pompeius a. 719 cos. 49 18 33.
 Cn. Pompeius Magnus fr 107, 111
 5, 1. 36 1 2 18 23 42 45, 37 23 43
 44 49 54, 38 4 14 30, 39 6 9 19
 24 55 59, 40 45 50, 42 8, 43 49,
 44 44 52, 45 28, 75 13, 76 5.
 Cn. Pompeius Magnus Claudii ge-
 ner 60 5 21 29.
 Pompeius Bithynicus 48 17 19.
 Sex. Pompeius Nepos a. 767 cos.
 56 29.
 Q. Pompeius Rufus a. 613 cos. fr 77.
 Q. Pompeius Rufus tr. pl. 40 45
 49 55.
 Pompeius Strabo fr 107, 1. 43 51,
 49 21.
 Pomponia Rufina 77 16.
 Pomponius 59 26.
 Q. Pomponius 59 6.
 Pomponius Bassus 78 21, 79 5.
 L. Pomponius Flaccus a. 770 cos.
 57 17.
 Pomponius Labeo 58 24.
 M. Pomponius Marcellus 57 17.
 Pomponius Secundus a. 794 cos.
 suff. 59 29.
 paludes Pomptinae 44 5, 45 9, 68 15.
 C. Pomptinus 37 47, 39 65.
 pons Aelius 69 23, Fabricius 37
 45, ligneus 37 58, 50 8, 71 1,
 ex navibus 68 26. in Rheno 40
 32, Tiberis 53 22 33, 65 19.
 Traiani in Danubio 68 13.
 Pontiae insulae 59 22.
 pontifex maximus 37 37, 44 53,
 54 27 28, 55 12, 56 31.
 pontificatum adimere 49 15, 54 15
 27.
 pontifices 39 17, 40 62, 42 51, 43
 41, 44 17, 48 32 44, 53 17.
 Pontius Aquila 46 38 40.
 Pontius Nigrinus 58 27.
 Pontus fr 105 4, 1. 36 10, 42 45, 53
 12. Cappadocius 51 2.
 Popilia Prisca 58 4.
 C. Popilius Laenas fr 68.
 C. Popilius Laenas Ciceronem in-
 terficit 47 11.
 M. Popilius Laenas fr 75.
 Poppaea Sabina 61 11, 62 13 27,
 63 26.
 Poppaeus Sabinus Mysiae et Ma-
 cedoniae praef. 58 25.
 Q. Poppaeus Secundus a. 762 cos.
 suff. 56 10.
 Porcia M. Bruti uxor 44 13, 47 49.
 C. Porcius Cato a. 640 cos. fr 88.
 C. Porcius Cato tr. pl. 39 15 27 28.
 L. Porcius Cato a. 665 cos. fr 100.
 M. Porcius Cato Censorius fr 65,
 1. 37 22.
 M. Porcius Cato Uticensis 37 22
 36 43 49 54 57, 38 3 7 17 30,

- 39 22 32 34, 40 55 58, 41 41,
42 9 56, 43 10—13, 44 13, 47 6.
M. Porcius Lecca 45 32.
porta Libitinenſis 72 21. ſcelerata
fr 21 3. triumphalis 56 42.
portae Caſpiae 63 8. Ciliciae 48
41, 74 7.
porticus Agrippae 55 8. Liviae 54
23, 56 27, 68 10. Neptuni 53 27.
Octaviae 49 43, 66 24. Pauli 49
42, 54 24. porticus nutans reſti-
tuta 57 21.
portus Auguſti 75 16. Baianus 48
50, 49 1. Comarus 50 12. Dulcis
50 12. Oſtienſis 75 16. portus
catenis clauſi 51 9, 74 10.
Postumius ad Tarentinos legatus
fr 39 7.
Q. Postumius ſenator 50 13.
Sp. Postumius 45 32.
L. Postumius Albinus fr 49 7.
Pothinus eunuſchus 42 36 39.
Praeſpa Mediae 49 25 26.
praecones 61 20, 63 14, 69 6, 73
16, 76 10.
praeconio certat Nero 63 8 14 22.
praefecti annonae 39 9, 52 24, 54
1, 55 26 31, 72 13. morum 43
14, 44 5, 54 10.
praefecti praetorii 52 23, 55 10,
69 19.
Praeneste fr 109 4, 1. 48 10.
Praenestinatorum praetor fr 36 24.
praetores fr 17 13.
praetoriani 53 11, 54 25, 55 23 24,
56 23, 57 19 24, 65 17, 74 2.
praetoriani equites 61 9, 74 1.
praſina factio 59 14, 63 6, 72 17,
73 4, 78 8, 79 14.
preces in Capitolio conceptae 39 39.
pretia rerum 47 17, 51 21, 60 17.
Priamus 58 23, 62 16.
primi pili centurio 48 42.
M. Primus 54 3.
principes iuventutis 55 12, 59 8,
71 35, 78 17. ſenatus 46 20, 53
1, 57 8, 73 5.
Publia Prisca 58 4.
L. Priscillianus delator 78 21.
Priscus Nicaeſis 74 11.
Privernates fr 35 11.
Probus Severi gener 75 3.
proconſules 53 13. proconſulare
imperium 41 18 34, 53 32, 54
33, 58 7.
Proculeius Murenae frater 53 24,
54 3.
C. Proculeius eques 51 11.
Cn. Proculus a. 790 cos. 58 27,
59 6.
procuratores provinciarum 53 15,
57 23. vicorum 55 8.
prodigia expiata 39 20, 41 14.
Propontis 74 10.
propraetores 53 13.
proſcriptio Sullana fr 109 12, 1. 37
25, triumviralis 47 3—16. bono-
rum 42 50, 43 47, 45 28, 47 14 16.
proſelyti Iudaeorum 37 17.
Proſerpinae theſauri fr 40 48.
Protogenes Caligulae adulator 59
26, 60 4.
provinciae 38 38. inter principem
et ſenatum diviſae 53 12, 56 40.
permutatae 53 14, 54 4, 55 28,
69 14. conſulares Asia et Africa
53 14. annuae 43 25, 53 13. pro-
rogatae 39 33 36, 40 56, 58 23,
59 22. provinciali non traduntur
71 31.
prunae ardentes 47 49.
Prusias fr 57 58, 69.
Pſeudo-Agrippa 57 16. Pſeudo-
Condianus 72 6. Pſeudo-Drusus
58 25. Pſeudo-Nero 64 9.
Pſylli 51 14.
Ptolemaei 51 16.
Ptolemaeus Auletes 39 12—6 55,
42 35.
Ptolemaeus Auletæ f. 42 2—5 9
35 39 42—3.
Ptolemaeus Caſario v. Caſario.
Ptolemaeus Cypri rex 38 30, 39 22.
Ptolemaeus Iubae f. 59 25.
Ptolemaeus Philadelphus fr 41.
Ptolemaeus Philadelphus Antonii e
Cleopatra f. 49 32 41, 51 15.
Ptolemaeus Philopator fr 57 38 et
58.
publicae aedes 43 44, 49 15, 54 27,
55 12.
publicani 38 7, 42 6, 48 43.
L. Publilius Celsus v. Celsus.
Pudens Avidio Caſſio ab epistolis
71 29.
puellae nobiles poſt annum duo-
decimum 54 16.
puer 50 8. mactatus 38 30, 73
16, 74 11. togam virilem accipit
ut necari poſſit 47 6.
pugio Protogenis libellus v. Proto-
genes.
Puſio eques Germanicus 55 33.
pulvinaria 59 7.

- pulvini 50 12, 51 5, 68 28.
 Punicum bellum primum fr 43. secundum fr 57. tertium fr 71.
 Pupedius Silo 48 41.
 M. Pupius Piso Calpurnianus a. 693 cos. 37 44.
 purpura 49 16, 58 13.
 Puteoli 48 50, 54 23, 63 3, 67 14.
 Pylades histrio 54 17. II 68 10, 73 13.
 pyramides 53 23.
 Pyrenaci montes 41 20 24, 53 25.
 Pyrrhicha saltatio 60 7 23.
 Pyrrhus fr 40 3—48.
 Pythagoras Neronis lib. 62 28, 63 13.
 Pythia certamina 52 30.
 Pythia vates 63 14.
 Pythias Octaviae ancilla 62 13.
 Pythius fr 11 11, 57 61.
 Quadi 67 7, 71 8 11 13 16 18 20, 72 2.
 Quadratus 70 3, 72 4.
 quadrigis albis triumphare 43 14.
 quaestiones ingenuorum et civium 57 19, 60 15.
 quaestores 39 7, 43 47 48 51, 48 43, 53 2 14 28 32, 54 25 36, 55 4, 58 4, 60 2 10 24, 78 16.
 quattuorviri viarum 54 26.
 quindecimviri 42 51, 43 51, 44 15, 53 1.
 quinquagesima pretii mancipiorum 55 31.
 quinquatrus 54 28, 67 1.
 Quintilium suburbanum 72 13.
 Quintilii Condianus et Maximus 71 33, 72 5.
 Sex. Quintilius Condianus Maximus f. 72 6 7.
 Quintilius Varus a. 741 cos. 54 25.
 Quintillus Plautianus 76 7.
 C. Quintius Atticus a. 832 cos. suff. 65 17.
 L. Quintius Cincinnatus dictator fr 23 2.
 T. Quintius Crispinus a. 745 cos.
 T. Quintius Flamininus Philippi victor fr 60, 63 8.
 T. Quintius Scapula 43 29.
 Quirinalis collis fr 6 2.
 Quirinus fr 5 6, 1. 41 14, 43 45, 54 19.
 Quirites 42 53.
 quod felix faustumque sit 68 3.
 C. Rabirius 37 26.
 Raciis Constans 75 16.
 rationalis summarum 79 21.
 rationarium imperii 56 33.
 Ravenna 71 11, 73 17.
 regia 48 42.
 regina regum 49 41.
 regiones quattuordecim 55 8.
 regni insignia 51 6.
 relationis ius 53 32, 55 3.
 reliqua vetera 53 2, 60 10, 65 6, 69 8, 71 32.
 Remi 39 1, 40 11.
 remiges 47 17, 48 49, 49 1, 50 11 28.
 remos detergere 50 32 33.
 Remus fr 4 13, 37 9. II fr 4 15 3.
 rex regum 37 6. regum statuæ 43 45.
 rex sacrorum 54 27.
 Rhaeti 54 22.
 Rhaetinum Dalmatiae 56 11.
 Rhandea 62 21.
 Rhaptus Astingorum dux 71 12.
 Rhascyporis 47 25, 48 2. II 54 34, 55 30.
 Rhaus 71 12.
 Rhea Ilia fr 4 12.
 Rhegini, Rhegium fr 4 2, 1. 40 7, 48 18 47.
 Rhenus 38 33 34, 39 47 49, 40 32, 44 42, 48 49, 50 24, 51 22, 53 12, 54 20 32 33, 55 6, 56 24 25, 59 21.
 rhinoceros 51 22, 55 27, 72 10, 77 6.
 Rhodanus 37 48, 38 31, 44 42, 46 50.
 Rhodope mons 49 36, 51 22.
 Rhodus 55 9. Rhodii fr 58 4, 66 2, 68, 1. 47 33 36, 50 18, 57 11, 60 25.
 Rhymetalces 54 20 34, 55 30, 59 12.
 rogis 56 42, 74 5.
 Roles Getarum rex 51 24 26.
 Roma fr 4 15. Roma quadrata fr 4 15. colonia 72 15. Romae fanum 51 20.
 Romulus Romae quadratae conditor fr 4 15.
 Romulus fr 4 13, 5, 1. 37 9, 46 46, 47 19. Romuli casa 48 43, 54 29, 56 46.
 Romus v. Remus.
 L. Roscius tr. pl. 36 24 30 42, 41 5.
 rostra 40 49, 42 18, 43 49, 44 4 51, 47 3, 51 1 19. vetera 43 49. Iulia 56 34.
 Roxolani 71 19.

- C. Rubellius Plautus 62 14.
 Rubrius Gallus 63 27.
 Rubrius Pollio 60 23.
 L. Rufus 47 31.
 P. Rufus 55 27.
 Ruspina Africae opp. 42 58.
 P. Rutilius Lupus a. 664 cos. fr 98.
 P. Rutilius Rufus fr 97.
 Rutuli fr 4 7 et 8, 11 15.
 sabbathum 37 16, 49 22, 66 7.
 Sabinae aquae v. aquae Cutiliae.
 Sabinarum raptus 56 5.
 Sabini fr 6 2 5.
 Sabinianus 72 3.
 Sabinus Galliae praef. 60 28.
 Sabinus sub Severo 76 9, 78 13.
 Calvisius Sabinus a. 779 cos. 58 1.
 Sabos Arabiae felicitis rex 53 29.
 sacerdos 39 17, 42 51, 51 20, 53
 17, 54 19, 58 12. Augusti 56 46,
 59 3 7. Caligulae 59 28.
 sacra facere funesta familia fr 13 3.
 temerata restituuntur 37 46.
 sacramentum militare 42 53, 50 6,
 57 3.
 sacrificia aditialia 73 13. humana
 37 30, 43 24, 48 14, 73 16, 79
 11. lustralia 47 38 40, 54 28,
 55 13.
 Sadales Thrax 41 51 63, 47 25.
 saecula octo fr 102.
 sagittae 36 7, 40 22.
 sagittarii 40 15, 41 59 60, 47 43,
 50 16 18 23.
 sagum 46 31, 50 4.
 sal populo distributum 49 43.
 Salabus Maurus 60 9.
 salaria 43 47, 52 23 25, 53 15, 78
 22.
 Salassi fr 74 1, 1. 49 34 38, 53 25
 Salentia quae olim Iapygia fr 2 3.
 Sali Collini fr 7 5.
 Salomon 69 14.
 Salonae 42 11, 55 29.
 saltatio 53 31, 54 2, 59 5 29, 60
 7, 61 17 19, 63 18, 65 6, 67 13,
 68 20.
 Q. Salvidienus Rufus 48 13 18 33.
 frater eius 48 33.
 M. Salvius Iulianus 72 5.
 imp. M. Salvius Otho 64 5—16.
 Salustius Crispus 40 63, 42 52,
 43 9.
 salutatio 54 25, 56 26, 57 11 12,
 59 7, 60 33, 66 10, 69 7 18.
 salutis augurium 37 24, 51 20. sa-
 lutis publicae statua 54 35.
 Samnites fr 36, 102 10, 109.
 Samosata 49 22, 68 19.
 Samothracia fr 66 3.
 Samus 54 7 9.
 Sanatruces Vologaesi p. 75 9.
 sanguis leporinus 72 6.
 Sanquinius Maximus a. 792 cos.
 59 13.
 Saoterus Nicomedensis 72 12, 77 21.
 Sardinia fr 43 22, 46 1, 57 69.
 1. 36 41, 41 18, 48 28 30, 53 12.
 Sargetia fl. 68 14.
 Satala Armeniae urbs 68 18—9.
 satellitium 44 6 7 15, 54 15.
 Saturnalia 75 4, 77 2, 78 8.
 Saturni fanum 45 17. dies 37 16,
 49 22, 66 7. sphaera 37 18.
 Saturnia olim Italia fr 4 1.
 Saturninus centurio 76 3 6.
 Sauromatae 54 20, 55 30.
 Savus fl. 49 37, 51 27.
 Saxa v. Decidius.
 P. Scaevius 37 53.
 Sceuas Batonis f. 56 16.
 Scordisci 54 20 31.
 Scribonia 48 34, 55 10.
 Camillus Scribonianus a. 785 cos.
 58 17, 60 15.
 Scribonius Mithridatis se nepotem
 simulat 54 24.
 C. Scribonius Curio 38 16, 40 60,
 41 1 41, 43 30. eius f. 51 2.
 L. Scribonius Libo 41 40 48, 48
 16, 49 38.
 Scribonius Proculus 59 26.
 Scribonius Proculus cum Scribonio
 Rufo fratre suo a Nerone inter-
 fectus 63 17.
 scuta collidere 36 32, 47 43.
 Scyllaeum promontorium 48 47.
 Scythae 37 11, 51 22 23 24, 75
 3, 78 5. τὰ Σκυθικά 71 33.
 secessiones populi 44 25.
 Secilius an Sextilius ad Arsacem
 legatus 36 52.
 Secundus v. Pomponius S —.
 securi percutere 77 4.
 secutor 72 22.
 Segetica 51 23.
 Segimerus 56 19.
 Seianus v. L. Aelius S —.
 L. Seianus praetor 58 19.
 Seius Carus 79 4.
 Seius Strabo 57 19.
 Seleucia 40 16 20, 68 18 30, 71 2,
 75 9
 Seleucus Antiochi f. fr 62 2.

- Seleucus Berenices maritus 39 57.
 Selinus Ciliciae opp. 68 33.
 sella aurea 44 6 11 17, 45 6, 49
 27, 56 29, 58 4, 74 4. curulis
 43 14, 44 4, 48 31, 50 2, 54 10,
 57 15. operta 60 2. tribunicia
 49 15, 53 27.
 Semiramis 78 23.
 Semnones 67 5, 71 20.
 L. Sempronius Atratinus a. 720 cos.
 49 39.
 Sempronius Densus centurio 64 6.
 C. Sempronius Gracchus fr 85.
 Ti. Sempronius Gracchus Ti. et C.
 pater fr 65.
 Ti. Sempronius Gracchus fr 83, 1.
 46 49.
 Sempronius Rufus 77 17.
 M. Sempronius Tuditanus a. 514 cos.
 fr 44.
 P. Sempronius Tuditanus a. 550 cos.
 fr 57 70.
 senatores unde 37 30 46, 40 63,
 42 52, 43 20 27 47, 48 22, 51
 17, 52 25 42, 54 26, 59 9, 67
 11. eorum aetas 52 20, numerus
 43 47, 52 42, 54 14. arena et
 orchestra prohibentur 43 23, 48
 43, 51 22, 65 6, 67 13. seorsim
 spectant 55 22, 58 12, 59 7, 60
 7, 61 16. vetantur extra Italiam
 proficisci 52 42, 55 26, 60 25,
 libertas ducere 54 16, vectiga-
 lia conducere 69 19.
 senatus legitur 52 19 42, 54 13
 26 35, 55 13, 56 41, 60 29. con-
 venit in Apollinis 58 9, in Athe-
 naeum 73 17, in Capitolium 39
 9, 60 1, in Concordiae 46 28,
 58 11, in Telluris 46 28, extra
 pomerium 40 50, 41 15, 54 16.
 convocatur edicto 55 3, a tribu-
 nis plebis 41 15, 56 46, 59 24,
 60 17, 78 37.
 senatus auctoritas 55 3. consulta
 39 28 30, 41 2, 54 35 36, 55 3
 26, 57 20.
 senectam serpentes exuunt 61 2.
 sententiam primum dicere in se-
 natu 43 14, 54 25, 59 8
 Sentinates 48 13.
 Sentius centurio 68 22.
 C. Sentius Saturninus a. 735 cos.
 54 10, 55 28.
 septa Iulia 53 23, 55 8, 59 10, 66
 24.
 septemviri 43 51, 48 32.
 L. Septimius 42 3 38.
 Cl. Septimius Albinus v. Clodius S.—.
 P. Septimius Geta Severi f. 76 2
 7, 77 1 2 12 15, 78 24.
 P. Septimius Geta Severi frater 76 2.
 imp. L. Septimius Severus 39 50,
 46 46, 51 17, 72 12 23.
 sepulcrum Agrippae 54 28. Anto-
 ninianum 76 15, 78 9 24. Augusti
 53 30, 54 28, 55 2, 56 32 33 42,
 58 2 22, 59 3, 68 26, 69 23. C.
 et L. Caesarum 78 24. Cleopa-
 trae 51 8. Hadriani 69 23. Pom-
 peii 42 5, 69 11. Sullae 77 13.
 sepultura 44 7, 46 38 51, 48 53.
 Sequana 40 39.
 Sequani 38 32, 40 39.
 Serapion 50 27.
 Serapion Aegyptius 78 4.
 Serapis 40 47, 42 26, 47 16, 51
 16, 77 15. Serapeum 77 23.
 Seras an Serapas philosophus 68 f.
 Serdi Thraciae populus 51 25.
 Seretium Dalmatiae opp. 56 12.
 L. Sergius Catilina 36 44, 37 10
 29 39—42.
 sericum 43 24.
 serpentes 41 14, 45 17, 47 1, 51
 15.
 serra dissecti 68 32.
 Sertoriani milites 39 46.
 Sertorius 36 25 27 28, 44 47.
 servi aegrotantes eiecti 60 29. Cy-
 prii 39 23. indices contra domi-
 nos 41 38, 55 5, 57 19, 60 15.
 non lictores 48 43. remiges 47
 17, 48 49, 49 1, 50 11.
 Servianus 69 2 17, 76 7.
 M. Servilius a. 788 cos. 58 25.
 P. Servilius praetor 53 27.
 Q. Servilius Caepio a. 614 cos. fr
 78.
 Q. Servilius Caepio a. 648 cos. fr
 91.
 Q. Servilius Caepio a. 668 cos. fr
 96.
 P. Servilius Casca percussor Cae-
 saris 44 52, tr. pl. 46 49.
 Servilius Glaucia fr 95 3.
 P. Servilius Isauricus a. 706 cos.
 41 43, 42 17 23, 45 16.
 P. Servilius Isauricus a. 713 cos.
 48 4 13.
 P. Servilius Rullus 48 28.
 Servius Tullius fr 10 et 11.
 L. Sestius a. 731 cos. suff. 53 32.
 Setinus v. Fulvius S —.

- Severianus 71 2.
 Sextilis mensis 55 6.
 T. Sextius 48 21.
 Sextus philosophus 71 1.
 Sialethae 54 34.
 Sibylla fr 50, l. 44 15.
 Sibyllina oracula fr 106 3, l. 39
 15 59 61, 41 14, 47 18, 48 43,
 62 18. libri Sibyllini 54 17.
 Sicambri 39 48, 40 32, 54 20 32
 33 36, 55 6. $\eta \Sigma\upsilon\gamma\alpha\mu\beta\omicron\varsigma$ 54 32.
 Sicilia fr 4 2, 18 5, 40 4, 43 4
 16 22, 46, 57 59, 93, l. 36 25,
 38 17, 41 18 41, 52 42, 53 12,
 54 6.
 Sicoris fl. 41 20.
 Siculum fretum 49 1.
 Sicyon 48 28.
 Sidonii 54 7.
 Sigerius Domitiani cubicularius 67
 15.
 sigillaria in Saturnalibus 59 6.
 signa ab araneis obsessa 41 14, 47
 2. recepta 49 44, 53 33, 54 8,
 57 18, 60 8, 68 12.
 signum mittere in circensibus 43
 14, 59 7.
 P. Silicius Corona senator 46 49.
 Silius 60 31.
 C. Silius Messalinam ducet 60 31.
 Silius Messala 79 5.
 C. Silius Nepos a. 766 cos. 56 28.
 P. Silius Nerva a. 734 cos. 54 7
 20.
 Silvanus v. Plautius S —.
 Silvia s. Rea Ilia fr 4 12.
 Silvius Aeneae f. fr 4 8, Ascanii
 fr 4 10.
 Similis praef. praet. 69 18—9.
 simius 50 8.
 simulacra cadentia 47 40, 48 43,
 50 8. sponte conversa 41 61, 46
 33, 54 7, 56 24, 58 7, 79 10.
 lignea 43 49. sanguinem spuientia
 46 33, 47 40, 48 50, 50 8. su-
 dantia 40 17 47, 43 35, 46 33.
 Singara 68 22.
 Sinope 54 24.
 Sinuessa 67 14.
 Sipus 48 27.
 Sirmium 55 29.
 Siscia Pannoniorum 49 37 38, 55
 30.
 Sisenna Gabinii f. 39 56.
 Sitas Dentheletarum rex 51 23.
 sitis remedia 40 15, 76 12.
 P. Sittius 43 3.
 Smyrna fr 97 4, l. 59 28, 71 32,
 79 7.
 Soaemis Elagabali mater 78 30 38,
 79 6 17.
 Soaemus Arabum Itryaeorum rex
 59 12.
 Soaemus Armenius 71 ineunte.
 sodalitia 60 6.
 sol vix occidit Britannis 76 13. ad-
 versus solem aulaea 43 24, 59
 12. pilei 59 7. orientem adorare
 65 14, 58 28, 71 34. solis currus
 47 33, equi 75 14.
 soleae 43 22.
 Soli, quae postea Pompeiopolis 36
 37.
 Solon 38 26, 54 19.
 Solonium Allobrogum opp. 37 48.
 somnia 37 52, 41 24, 44 17, 45 1
 2, 47 41, 48 21, 54 4, 66 1 8,
 68 5, 72 7 23, 74 3 8, 76 5.
 Sophene 36 52.
 Sophocles 42 4.
 Sophonisba fr 57 51.
 Sophonius Tigellinus 59 23, 62 13
 15 27, 63 12 21, 64 3.
 sors 53 13, 55 3.
 Sosibius Britannici educator 60 31.
 Sossius 49 22.
 C. Sossius a. 722 cos. 49 22 41,
 50 2 14, 51 2.
 Sossius Falco a. 946 cos. 72 22,
 73 8 9.
 Sossius Pappus 68 16.
 Spasini vallum 68 28.
 speculatores 78 14.
 spei templum 50 10.
 Sphaerus Octavii paedagogus 48
 33.
 Sphinx 51 3.
 Sporaces Anthemusiae phylarchus
 68 21.
 Sporus 62 28, 63 12—3 27, 64 8.
 stadium 53 1, 78 25.
 Q. Statilius tr. pl. 51 42.
 T. Statilius Sisenna Taurus a. 769
 cos. 57 15.
 T. Statilius Taurus a. 728 cos. 49
 14 38, 50 13, 51 20 23, 53 23,
 54 19.
 T. Statilius Taurus a. 764 cos. 56 25.
 T. Statilius Taurus a. 797 cos. 60 23.
 M. Statilius Taurus Corvinus a. 798
 cos. 60 25.
 L. Statius Murcus 47 27 33 35 36,
 48 19.
 Statius Priscus 71 ineunte.

- statua argentea 53 22. aureae 63
 16, 68 2, 72 15, 74 4, 78 12.
 capitibus permutatis 72 22. con-
 flatae 53 22, 68 1. delectae fr
 26, 1. 48 31, 51 19, 58 11, 75 16.
 eburnea 43 45. equestris 69 15.
 statuarum in urbe multitudo 60
 25.
 stellae 45 7 17, 55 1, 73 14.
 Stephanus Domitiani lib. 67 15 17.
 stigmata servorum 44 28.
 stoici 66 12 13.
 Stratonice Mithridatis uxor 37 7.
 Stratonicea urbs 48 26.
 strenae imperatoribus dari solitae
 54 35, 57 8 17, 59 24, 60 6.
 struthiocamelus 76 1, 72 21.
 Stymphalides 72 20.
 sudatorium Laconicum 53 27.
 Suetonius Paulinus a. 819 cos. 62
 7—12, 63 1.
 Suevi 39 47 48, 40 32, 51 21 22,
 55 1, 67 5.
 suffragia 54 3.
 suillae carnes 79 11.
 Sulpicius Arrenianus 78 21.
 Sulpicius Asper 62 24.
 Q. Sulpicius Camerinus a. 762 cos.
 56 1.
 Q. Sulpicius Camerinus Pythicus
 63 18.
 P. Sulpicius Galba fr 57 57, 58 3.
 Serv. Sulpicius Galba v. Galba.
 P. Sulpicius Quirinus a. 742 cos.
 54 28.
 S. Sulpicius Rufus a. 703 cos. 40
 30 58.
 sumptus publici 55 25.
 supplicationes 37 36, 39 5 53, 41
 6, 43 14 42 44, 45 7, 47 2 18,
 48 3 41, 49 15, 54 24 34.
 supplicia 57 20, 58 27.
 Surdinius Gallus 60 29.
 Surena Orodus legatus 40 16.
 Surrentum 52 43.
 Sybaritae 57 18.
 sycophantae 58 1.
 Sylla Cappadociae praef. 78 4.
 Symbolum opp. 47 35.
 Symphorium castellum 37 7.
 Syphax fr 57 53 64—9 72—3.
 Syracusae 48 17, 54 7. Syracusani
 fr 57 46, 66 25.
 Syri 41 61. Syria 36 4 53, 39 55,
 40 28. Cyrrhestica 49 20.
 Syriacus 58 3.
 tabellarii 78 14 34 39.
 tabernae 72 24.
 tabulae 54 3, 59 18. novae 37 25
 30, 42 22 32 50. tiliaceae 67 15,
 72 8.
 Talaura 36 16.
 Talymenus Sillaces 40 12.
 Tamesis fl. 40 3, 60 20, 62 1.
 Tanape Aethiopum regia 54 5.
 Tanusia 47 7.
 Tapae Daciae opp. 67 10, 68 8.
 Tarautas Caracallus 78 9 10 11 13
 15 17 18 20 21 26 27 28 31 32
 36, 79 3.
 Tarbus regulus 71 11.
 Tarcondimotus Cilix 41 63, 47 26,
 50 14, 51 2 7. eius f. 54 9.
 Tarentum, Tarentini fr 39. Taren-
 tinorum Victoria 51 22.
 Tarpeium saxum fr 11 8, 1. 42 32,
 44 50, 47 45, 57 22, 58 15, 59
 18, 60 18.
 Aruns Tarquinius fr 11 10.
 Sex. Tarquinius fr 11 15.
 T. Tarquinius fr 11 10.
 Tarquinius Priscus fr 9.
 Tarquinius Superbus fr 11.
 Tarracon 41 24, 53 25.
 Tarrutenius Paternus 71 12 33, 72
 5 9 10.
 Tarsus, Tarsenses 47 26 31.
 tauri 61 9.
 Taurisci 49 34.
 Tauromenium 49 5.
 Taurus mons 36 4 13, 48 39, 71 23.
 tegulae vectigales 46 31.
 C. Telesinus a. 819 cos. 63 1.
 Tencteri 39 47, 54 20.
 Terentia Maecenatis uxor 54 19.
 M. Terentius Seiani amicus 58 19.
 Terentius Culles fr 57 86.
 A. Terentius Varro 53 25.
 C. Terentius Varro a. 538 cos. fr
 57 24 et 30.
 M. Terentius Varro 41 23, 43 36,
 47 11.
 Teridates 51 18, 53 33. II 63 1,
 62 19—23. III 77 19 21, 78 27.
 Teridates satrapa 71 14.
 Terpnus citharoedus 63 8.
 terrae motus 37 11 25, 41 14, 42
 26, 45 17, 54 23 30, 55 22, 57
 14 17, 78 25, 68 24, 70 4, 71 32.
 tessera militaris 43 34 43, 47 43,
 48 10, 53 1, 59 29, 60 16. tesse-
 rae in populum proiectae 49 43,
 59 9, 61 18, 66 25, 67 4, 69 8.
 testamentum 44 35, 50 3 20, 53

- 31, 56 32, 57 22, 58 4 25, 59 1, 61 1, 63 11.
testudo 49 29 30.
Teuta Agronis uxor fr 49 3, 53.
Thapsus Africae urbs 43 7.
Thasus ins. 47 35.
theatrum Balbi 66 24, Marcelli 54 26, Pompeii 39 38, 44 16, 63 8, 66 24. Tauri 59 10, 62 18.
Themistocles 38 26 27.
thensae 43 14 21 45, 44 6, 47 18 40, 50 8, 66 1.
Theocritus ex histrione dux 77 21.
Theophilus Paphlago fr 101.
Thera ins. 60 29.
theriaca 71 6.
thermae 48 51, 54 29, 66 25.
Thermus Valerii Flacci legatus fr 104 5.
Thessalia 41 51.
Thessalonice 41 18 43 44.
thorax 77 7, 78 3 37.
C. Thoranius trib. pl. 53 27.
Thracae fr 66, 101 2, 36 11. Thracia 50 13, 54 20. Thracia Byzantii porta 74 14.
P. Thrasea Paetus 61 15 20, 62 26, 66 12, 67 13.
Thrasea Priscus 77 5.
Thrasyllus 55 11, 57 15, 58 27.
Thucydides historicus 38 28.
Thucydides M. Veri legatus 71 in-eunte.
Thyestes 63 9.
Thysus Octaviani lib. 51 8 9.
tiara 36 35.
Tiberinus fr 4 10. Elagabalus 79 1 21.
Tiberis fl. fr 4 17, 39 2, 1. 37 45 58, 39 61, 45 17, 48 33, 53 20 33, 58 26, 78 25. pons 53 22.
imp. Tiberius 48 15, 49 37, 53 26, 57 1—59 2.
Tiberius Tiberii nepos 58 23, 59 1 8.
tibicen fr 85 2.
Tifata mons 42 25.
Tigellinus v. Sophonius T —.
Tigranes 36 3a 45 50, 37 5 7. II 36 50 51, 38 30. III 40 16, 54 9, 62 20.
Tigranocerta 36 3a 4, 60 20.
tigrides 54 9, 76 7, 77 6.
Tigris fl. 36 4, 37 5, 40 13 14, 68 26 28, 78 1.
Tillius Cimber 47 31.
Tingis, Mauritania Tingitana, 48 44.
Tisienus Gallus 48 13, 49 8 10.
Titanes 51 26.
C. Titius fr 100.
M. Titius 48 30, 49 18, 50 3 13.
P. Titius tr. pl. 46 49.
Titius Rufus 59 18.
Titius Sabinus 58 1.
Q. Titurius Sabinus 39 45, 40 5.
Togodumnus Britannus 60 20 21.
Tolosa fr 90, 1. 38 32.
tonitrua 45 27, 59 28.
tonsoribus gratis praebiti 49 43.
L. Manlius Torquatus a. 689 cos. 36 27, 37 1.
Traianopolis 68 33.
imp. M. Ulpius Nerva Traianus 67 12, 68 3—33, 69 1 2.
Tralles 41 61. Tralliani fr 101.
L. Trebellius tr. pl. 36 24 30, 42 29.
C. Trebonius tr. pl. 39 33, 41 19, 42 22, 43 29 46, 44 14 19, 47 21 26 29 30.
Treviri 39 47, 40 11 31, 51 20.
L. Triarius Luculli legatus 36 12 14, 42 48.
Triballi 51 23 27. Τριβαλλική 51 22.
tribunal 44 12, 54 2.
tribuni plebis fr 17 13—5, 37 5, 42 29, 54 26 30, 56 27, 60 11.
novem combusti fr 22 1. 37 43, 45 27, 46 49. 40 45, 41 2, 50 2, 57 15. 36 7 13, 38 6, 41 17. 60 28, 41 15, 56 47, 59 24, 60 16, 78 37. 37 50, 38 6 12, 40 45. 38 30. 42 27, 56 46 47. 41 36, 54 36. 65 7. 38 6. 44 10. 78 22. 36 21. tribunicia potestas 42 20, 44 5 50, 49 15, 51 19, 53 17 32, 54 12 28, 55 9 13, 56 28, 58 9.
tribuni militum 40 45, 77 11.
tribus fr 5 8. Iulia 51 20.
tributa menstrua 54 21.
Tricclianus Albanorum militum dux 79 4.
Tricclianus Pannoniae praef. 78 13.
Tridentini montes 54 22.
tripodes quingenti citrini 71 10.
Tritenta Pinnae mater fr 53.
triumphalis arcus 49 15, 51 19, 53 22 26, 54 8, 55 2, 56 17, 60 22, 66 7, 68 1 29.
triumphus fr 24 2, 1. 36 8, 37 21, 42 18 20, 43 19 42, 48 42, 49 21 42, 51 19 21, 54 11 12 18 24 31, 63 20, 64 1.
triumviratus 43 2, 45 17, 46 41 45.

triumviri rerum capitalium et monetales 54 26.
Troiae ludus 43 23, 48 20, 49 43, 51 22, 54 26, 59 11.
tropaea 37 21, 41 24, 42 48, 50 8, 55 1.
tubicines 36 32, 47 43.
Tucca Numidia opp. 48 21.
Tullianum 46 20.
L. Tullius a. 686 cos. 36 25.
M. Tullius Cicero fr 111 4, l. 36 43, 37 10 25 29 38 42, 38 9 10, 39 6 59, 40 54 55, 41 18, 42 10, 43 13 43 46, 44 20 22, 45 2 15 17, 46 21 32 42, 47 8 11. pater eius fullo 46 4 5. filius 46 18, 45 15, 51 19. uxor et filia 46 18.
Q. Tullius Cicero 40 7, 47 10.
Tullus Hostilius fr 7 2.
Turnus Rutulorum rex fr 4 7, 75 10. turre vocales 74 14.
P. Turullius 51 8.
Tusculani fr 28. Tusculum fr 23 1, l. 58 24, 78 21.
tutor 49 38.
Tyana 75 15, 76 4.
Tyndaris Siciliae 48 17, 49 7.
tyrannicidae 47 20.
Tyrrheni 38 37. Tyrrhenia fr 4 1.
Tyrrhenus lacus 48 50.
Tyrii 54 7. Tyrus 42 49, 47 26, 48 26 27, 54 7.
Vaccaci 39 54, 51 20.
vadimonium deserere 60 28.
vale, salve 69 18.
Valeria Messalina 60 8 12 15 17 18 22 27 31.
Valeriani milites 36 16 18 46.
Valerianus Severi legatus 74 6.
Valerianus Paetus 79 4.
Valerius tr. mil. 75 10.
L. Valerius a. 472 classi praef. fr 39 4—5.
Valerius Asiaticus a. 799 cos. 59 29, 60 27.
M. Valerius Corvinus sexies cos. fr 34, l. 38 28.
L. Valerius Flaccus a. 668 cos. suff. fr 104.
P. Valerius Laevinus a. 474 cos. fr 40 17 28.
Valerius Largus 53 23 24.
Valerius Ligur 60 23.
M. Valerius Messala a. 701 cos. 40 17 45.
M. Valerius Messala Barbatus Ap-
pianus a. 742 cos. 54 28.

M. Valerius Messala Corvinus a. 723 cos. 47 11 24, 49 16 38, 50 10, 51 7, 53 27.
M. Valerius Messala Niger a. 693 cos. 37 46.
Valerius Messalinus 55 29.
L. Valerius Potitus 51 21.
L. Valerius Publicola fr 13 2 3, l. 45 32.
M. Valerius Volusus fr 17 6.
vallum 40 2, 43 38.
Vandalici montes 55 1.
Vandili 72 2.
Varius Marcellus 78 30 34.
P. Alfenius Varus a. 755 cos. 43 32.
Vatinius 63 15.
P. Vatinius a. 707 cos. suff. 42 55, 47 21.
P. Vatinius tr. pl. 38 6.
Ubii 39 48.
vectigalia 37 51, 38 7, 42 6, 45 23 25, 46 31, 47 14 16, 48 34, 50 10, 55 31, 58 16, 59 9 28, 60 4, 61 5, 66 14, 77 9, 78 12 18.
Vedius Pollio 54 23.
Veientes fr 25 1. Veii fr 5 11, 24 4.
vela 39 41, 43 24, 53 31, 59 12 23, 63 6.
Veleda 67 5.
Velitrae 45 1.
venationes 43 22, 48 33, 51 22, 56 27, 59 7 13, 60 7, 61 9 17, 66 25, 67 14, 68 15, 72 16, 77 10.
venena 51 14, 59 14, 60 4, 61 7, 78 6.
Veneta factio 65 5, 77 1.
Veneti 39 40. Venetia 39 45.
Venones 54 20.
Ventia Allobrogum opp. 37 47.
P. Ventidius a. 711 cos. suff. 43 51, 47 15, 48 10 39—41, 49 19—21.
Venus 43 22 43, 44 8, 45 37, 45 6. genetrix 49 42. Veneris signum 53 27, templum 51 22, 71 31. Veneris et Romae 69 4.
Veragri 39 5.
Vercingetorix 40 33 39 40 41, 43 19.
Verginius Rufus 63 24—27, 64 4, 68 2.
Vermina Syphacis f. fr 57 81.
C. Verres 46 7.
Verus Cappadociae praef. 71 23 29.
imp. L. Verus v. Commodus.
Vesontio 38 34, 63 24.
imp. Vespasianus 59 12, 60 20 30, 66 1—17.
Vesta 79 9. eius aedes fr 6 2, l. 50 8, 54 24. simulacrum 55 9.

Vestales fr 20 2 87, 1. 47 19, 48 12
19 37, 51 19, 56 10, 65 18.

vestis mutata 37 33 40 43, 38 14
16, 39 28 39, 40 46 50, 41 3
17, 46 29 31 39 51. albata 63 4,
74 1. Graecanica 60 6, 69 16,
72 17. pulla 55 8. regia 44 6 11.
scissa 40 64, 48 31 37, 54 1, 56
23. senatoria 59 9. triumphalis
37 21, 43 43, 44 4, 48 16 31,
53 26, 56 46, 59 7, 60 6, 63 4
20, 67 4.

Vesuvius 66 21, 76 2.

veterani milites 48 12.

Vetrasius Pollio 58 19.

L. Vettius 37 40, 38 9.

Veturia fr 18 7.

L. Veturius Philo a. 548 cos. fr
57 59.

vexilla 40 18.

Vezinas Dacus 67 10.

via Appia 40 48. Flaminia 53 22,
78 11. sacra 65 20, 66 15, 77 4.
viae refectae 47 27, 49 43, 53
22, 68 7. viarum curatores 54
8 26.

Vibius Crispus 65 2.

C. Vibius Pansa a. 711 cos. 45 17,
46 33 36 37 39.

C. Vibius Postumius 56 15.

Vibius Rufus 57 15.

Vibullius Agrippa 58 21.

vicesima hereditatum 55 25, 56 28.

vicesima quinta bonorum pars 46 31.

vicomagistri 55 8.

victima aufugiens 41 39 61. a vul-
turibus discerpta 65 16.

victores in ludis sacris 52 30.

victoria in bellis civilibus 41 52,
42 18.

Victoriae simulacrum 47 40, 50 8,
51 22, 56 24. templum 45 17.

Victorinus 72 4 11.

viduae 59 7.

Vienna Narbonensis 46 50.

vigiles nocturni 55 26 31, 57 19,
58 12, 59 2.

vigilum praef. 52 24, 58 9, 61 6.

vigintiviri 54 26. vigintisexviri 54
26.

M. Vinicius 53 26.

M. Vinicius a. 798 cos. 60 25 27.

P. Vinicius a. 755 cos. 43 32.

T. Vinicius 47 7.

vinum Pannonicum 49 36. refrige-
ratum 72 18, 76 5.

Vipsania Agrippae f. 57 2.

M. Vipsanius Agrippa 48 20 28 49,
49 1 14 38 42 43, 50 11 13 14
31, 51 3 21, 52 1 2 42, 53 1 23
27 30—2, 54 6 11 12 15 18
19 28—9 41 42.

P. Virgilius Maro 75 11.

Virginus Rufus 63 24, 64 4, 68 2.

virgis caedere fr 11 6, 1. 49 22.

virgo aqua 54 11.

Viriathus fr 73, 75, 78 2, 80.

Viridovix Unellorum dux 39 45.

Virius Lupus 75 6.

Virtus 48 43, 54 18.

Visurgis fl. 54 33, 55 1 28.

imp. A. Vitellius 64 4, 65 22.

L. Vitellius A. frater 65 16 20 22.

L. Vitellius a. 787 cos. 58 24.

L. Vitellius Syriae praef. 59 27.

L. Vitellius a. 800 cos. tertium 60
29.

Q. Vitellius senator 51 22.

vitrum ductile 57 21.

vivaria 54 23.

Ulia Hispaniae opp. 43 31.

Domitius Ulpianus 80 1 2 4.

Ulpianus 78 4 15.

Ulpianus Marcellus 72 8.

imp. M. Ulpianus v. Traianus.

Ulysses 48 50.

Umbonius Silio 60 24.

Umbri, Umbria fr 39 1, 1. 48 13.

Ummidius Quadratus 72 4.

Unelli 39 45.

Volcae paludes 55 32.

L. Volcatius Tullus a. 688 cos. 36
42.

L. Volcatius Tullus a. 721 cos. 49
43.

Volagaesus Parthus 62 19 22, 63 1
7, 66 11 15. II 69 15, 70 2, 71 2,
75 9. III 77 12 19.

Volagaesus Thrax 54 35.

Volsci fr 2 et 18.

Volumnia fr 18 7.

L. Volumnius Flamma fr 36 27.

vota 41 6, 44 6 50, 51 19, 54 19,
55 34, 57 11, 58 2, 59 3 24, 62
22, 69 17, 76 7, 79 8.

Urania 79 12.

urbani milites 55 24.

urinatores 42 12, 46 36, 74 12.

Ursus a. 837 cos. 67 3 4.

Usipetes 39 47, 54 20 32.

Utica fr 57 68, 1. 41 41, 42 57.

Uticenses 49 16.

Vulcanalia 78 25.

Vulcanus 48 14.

- vultures 46 46, 47 3 40.
 Vulturum 48 46.
 Uzitta Africae opp. 43 4.
 Xanthii, Xanthus 47 34.
 Xanthippus Lacedaemonius 43 24.
 Xenophon 38 28.
 Zama 48 23.
 Zanticus Iapygium rex 71 16.
 Zarmarus Indus 54 9.
 Zeno stoicus 71 35.
 Zenodorus tetrarcha 54 9.
 Zenodotium 40 13.
 Zermizegethusa 68 9.
 Zeugma 40 17, 49 19.
 Ziela Ponti urbs 42 47.
 Zober Albanorum rex 49 24.
 Zoticus 79 16.
 Zyraxes Getarum rex 51 26.

- t. 1 p. 8 ima 2 s] 3 3 p. 15 v. 9 *πειθαρχεῖν* p. 21 17 U] U (i. e. Ursini selecta de legationibus). p. 27 33 *Ἀγυλλαιοί*. p. 42 ima Vaticano] a Maio excerpto i. e. Vaticano 73. p. 45 v. 12 *προσσυποπιτεύων* *ἄτων* *ἰ βιβλίῳ* "οὗτοι δὲ καὶ προσυποπιτεύουσιν ὑμᾶς." Bekk. Anecd. p. 177 28. p. 46 13 *τοιοῦτον*] οὗτω δ' ἄμφοτέρων ἐκ πλείονος διακειμένων τοιοῦτον? p. 47 32 *παρὰ κνήφαι* p. 51 6 *ἰ βιβλίῳ*] eidem libro ibidem hi loci tribuuntur: p. 131 12 *οἱ δὲ Καρχηδό- νιοι τὰς ναῦς αὐτῶν ἀναπλεούσας οἰκαδε τηρήσαντες, συχνὰς χρημάτων γεμού- σας εἶλον*. p. 133 24 *τὸν δῆμον ἐδείπνισεν*. p. 171 26 *ἐπειδὴ δὲ ὁ τε χειμῶν ἐπέμνε καὶ οὐμίχλη προσεγένετο, ἐσφηλε δὲ αὐτομόλων δὴ τινῶν τὸν Ἀντίβαν*. p. 171 29 *σὺ μὲν καὶ τοῖς φίλοις τοῖς τι πλημμελήσασιν ἐπεξέρχῃ, ἐγὼ δὲ καὶ τοῖς ἐχθροῖς συγγινώσκω*. duodecimo autem hic: p. 124 4 *ἐκείνος μὲν γὰρ ἀπαλ- λοτριωθῆναι ὑμῶν τρόπον τινὰ ἠδυνήθη*, et hic: p. 133 26 *τεθνήσκει δὲ οἱ μὲν, οἱ δὲ ἐαλώμενοι, οἱ γὰρ καὶ λόγου τινὸς ἄξιοι*. p. 53 ima *Ἀνδ-*] 2 *Ἀνδ-* p. 55 ima s *καίτοι*] *καίτοι* — p. 56 ima 2] 2 1 p. 58 ima 6 i] s 1 7 3] 9 3 s i] 10 1 p. 66 25 *εἰ*] indidem Bekk. Anecd. p. 119 21: *μὴ οἱ Συνακούσιοι νεωτερόσωσι τι, τὴν βοήθειαν ἀπογνόντες*. p. 72 11 *εἰ*] ex *ἡ* Bekk. Anecd. p. 133 30: *καὶ πάντα μὲν τὰ βέλτεστα τῆς φιλοσοφίας ἀνθρ' ὀρεπόμενος*. p. 78 ima 6] 5 7] 6 p. 81 ima 3 3] 3 1 4] 2 p. 85 18 *ἐλαθε*] *ἐσιγήθη*?* p. 86 *summa PHO*] *PHO* v. 29 *τόλσαν* p. 88 ima 3 3] 3 4 p. 90 ima ἠκόντων?* *προαποδείξας* p. 93 ad fr 103: *bellum — docet*] *belli Mithridati- ci Dio etiam libro 38 meminerat: grammaticus certe* p. 107 12 *ἐπειγομένων*] *ἐπειγομένων λυθεῖσα*? p. 110 ima δὲ] *τε* p. 113 18 *συγχ* — p. 119 2 *adscribe* 4 p. 124 ima *χώραν μείνας ἄλλους*] *κατατρέχων τὴν χώραν ἄλ- λους*?* 1 s] 1 4 p. 147 ima i] 2 6] 7 p. 157 ima 4 4] 3 4 p. 158 ima 3 3] 3 2 4] 3 p. 191 *extr. ...*] *τόσφ' ἐντονώτερον*? p. 192 c. 18 *adde* a. u. 698 p. 202 27 *γε*?* p. 219 38 *ἐλύθη*?* p. 226 5 *λήσασθαι* p. 250 ima 18 3 i] 18 4 1 p. 299 ima 3 2 3] 3 2 1 p. 306 6 *τῶν μὴ ἀντιταξαμένων*?* p. 309 34 *οἱ καὶ*] *οἱ τε*?* p. 324 11 *πολλοὺς* p. 364 6 *ἠδυνήθητε* p. 392 36 *ἐν* p. 428 23 *κὰν τῷ* p. 443 *extr. ἐπιβῇ*, p. 461 26 *ὑπερβάλλοντι* Meinekes: cf. p. 466 29 p. 536 1 fr 61] fr 57 13 (p. 61) t. 2 p. 409 14 *τινὶ*] *Πανὶ* Meinekes memor Theocriti 1 16.

Fork 15-
Harass 10-

6.-

gr. L. 231
b

